6230
1960

N. Inv. 778

libe[r] de toto [illegible]

I

[illegible]

Asperum medium altera fistula parietes
fungosum angelicam album de multis tunicis
hinc gresperzeles album minutum [illegible] humidum
Dam more unum medium cum parietes
Melliloti sit ℥ ʒ j uncie ʒ j mell
Malbe ʒ j an ʒ j mell / ʒ j pinsa
Sapat vel rutam / Spicanardi ℥ ʒ j anis
et ʒ [illegible] rosati
Apoforesis i. [illegible] / specula pennae / Brongos fistulas
dimisfragma [illegible] ut pari Anodinum i. mitigatiuum
lassare apo fistulis / ypnotica i. soporifera / [illegible]
[illegible] / Aloes vel / acapies / thermata i. mitigatius
calefactiuis / Apinares vel mitigatio / anathematis colli
[illegible] / Elanmors de calido / Arquaris virgarum
leforicteria / lammmia lactea i. pitida / Melang [illegible]
pagruizet [illegible] / Malagma ex fermento / Mapium mel
leforcaria

Ut hoc nos debemus [illegible] de [illegible] de
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] et
intelligere / ut hoc [illegible] debemus et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] facta [illegible] [illegible] ut
[illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Sputum sanguinis
Rx 3 b rubea [illegible]

Item Europii [illegible] quo sit
Item [illegible] 2 / col 1
Item [illegible] Rx [illegible] greca

Cor [illegible] doctos
Rx [illegible] greca

Signatum
Rx [illegible]

Cathe

Capitis passione
Rx [illegible] d

[illegible] [illegible] cum
Dyadragant b

Sanguine 21 A
Alimenti 288
[illegible] 12 A
[illegible]

Epilepsia Rx Dyaplris d
Item 22 Rx Coralli c
Item 2 Rx [illegible]

Cibi confortatio
Rx [illegible]
c Item [illegible] c

[illegible] confortatio
Rx [illegible] Vera

[illegible]
Rx b Vera

Storys debilitat
[illegible] alleptanga
et dyan[illegible] b
[illegible] xx dyacalamento
[illegible] ij gdin d

Remed. xv d
alleptangita

~~[illegible]~~ fortk

Secrets debilita

II

petty · xx
dyadragantu b
dyapenidio [illegible]
dyaprassi [illegible]
[illegible] dyacimino [illegible]
c [illegible] ij gdin xx · d

[illegible] dyamorocoto

distinct ofcorts
xx dyacitonitonz
xx dyacimini c
xx ij gdin d
[illegible] d

debelytes
xx dyacitonito
xx dyatrimi
xx dyagalanga d

Spasmo
xx dyaanisi torin
d

Colica
xx dyan
[illegible] c [illegible]
~~dyagalanga d~~
xx dyagalanga · d

paralisis
xx dyacas
torin d [illegible]
xx dyaciton
[illegible] b

Iternicia · [illegible] · mat
[illegible] · c [illegible] xx
dyacalamento d

ptisis
xx pulmo

pectoris stric
xx dyan d
[illegible] dyacalamento
xx d

[illegible] · [illegible]
[illegible]

Tussis xx
dyan d
dyacalamento
[illegible]

Cephaleas
[illegible]
xx dyan
[illegible] c

dyaspikenard xx
d dyacalamento

Vomit · xx dyant d

Leonhardus Grochowsky [illegible] liber
dns henricus [illegible] Bohemus [illegible] Collegio Maiori [illegible] 1537
Ravenna q vixit 300 annos et [illegible] Johannes de [illegible] qui [illegible]
[illegible] legebat quos [illegible] vixerat [illegible] erat [illegible]
[illegible] Johannes de [illegible] intellexit [illegible] dixit [illegible]
[illegible] Bohemus [illegible]

Danth [illegible] Cives Florentinorum [illegible] Cives ad [illegible] mediat
legerant [illegible] debuerit [illegible] Danth [illegible] esset [illegible] Si
Danth ibat [illegible] remaneret [illegible] Danth remaneret [illegible] ibat Cives
audito [illegible] flore [illegible] amicus [illegible] Danth non fuit
et [illegible] relegaverit eum ad [illegible] amicus [illegible] tempore
vulgari [illegible] fuit [illegible] composuit [illegible] libros de [illegible]
quem [illegible] libro ytalica [illegible] magne
[illegible] vide [illegible] de ibi [illegible]
[illegible] collegio [illegible]

Practica generalis de [illegible]
et sanatione infirmorum extracta
ex libris Galeni, per Arnoldum
de Villa nova.

Frixa nocent elixa iuvant assa ... [illegible]
Sed plus his cunctis cruda nocere solent:

Frixa nocent elixa iuvant [illegible]
[illegible] cunctis cruda [illegible]

Incipit liber practice generalis de visitacione et sanacione infirmorum extractus ex libris ... per Arnoldum de villa nova etc. Decimum capitulum

Cum igitur medice ad egrotum vocatus adiutorium sit in nomine domini nostri ihesu cristi filii dei vivi et gloriose semper virginis marie et angelus domini qui comitatus fuit Thobie affectus mentis tue egressus comitetur. In itinere tuo a nuncio sciscitare qualiter infirmus laboraverit, et qualiter apud egrotum evaserit ut sinthomata cognoscendo si fieri potest de egritudine ... [illegible] hec autem sunt necessaria ut quando ad ipsum accesseris eius non omnino videaris inscius ... [illegible] urina viso et pulsu considerato licet per ea egritudinem non cognoveris, tamen sua sinthomata ... [illegible] periculis si dixeris ... [illegible] hic infirmus tamquam ... salutis auctorem ad quod est summopere laborandum etc.

Capitulum ... Rubrica hec docet medicum movere infirmum ad salutem anime etc.

Cum ergo ad domum eius accesseris antequam ad ipsum accedat quere si confessus sua monstravit sacerdoti quod si non fecit faciat aut se facturum promittat, quia inspecto infirmo, et consideratis signis egritudinis si prius hic ... fuerit de sua incipiet salute desperare, quia te desperare putabit, et hoc non est penitus mittendum quia multe egritudines propter peccata nostra eveniunt, que lacrimis contricionis sordibus mundate a summo medico curantur ... ita dicens vade et amplius noli peccare ne deterius tibi contingat, et nulla nocebit ei adversitas, si ei nulla dominatur iniquitas ... medicum et non ... velat ... Multi enim apud medicos desperati sunt qui apud deum salvi fiunt etc.

Rubrica de ingressu medici ad infirmum

Ingrediens medicus ad egrotum nec superbus nec cupidus, sed ... nec impeditum ... pretendat affectum. Assurgentes tibi pariter salutantes humili voltu et gestu resalutes quibus sedentibus ... sedeas ... pectus ... quibusdam verbis interpositis quibus ... illius ... commendare ... dispositiones domus ... et si ... laudare ... querendo ... tandem ad infirmum conversus que ... se habeat ... brachium sinistrum ... papias ... omnibus tuis ... statum ... timore. ... quod ... ad motum ... vel quia spiritus vite ... moti sunt ... vel quia infirmus ... adventu ... delectatur, vel quia ... cogitat; sic propter diversas alias anime passiones ... culpa tuam ... culpa infirmi ... impetuoso motu spiritus vite ... pulsum ... brachio sinistro consideranda ... cordis ... sinistro ... sit brachio et attende ne super illud latus iaceat infirmus quia impediet motum spiritus vite. Neque digitis hominis ... palma nec ... pugnum ... Et tu dextre manus apponens digitos cum sinistra sustendes brachium pulsum considera. Et si brachium est plenum ... digitos ... ut ... approximat ... arterie Et ... pulsum ... usque ad centum percussiones ... diversa ... pulsum ... ut astantes ... longa consideratione tua verba cum gaudio suscipiat. Deinde papias tibi afferri urinam ut egritudinem non solum per urinam sed etiam per pulsum cognoscas.

Rubrica de iudicio urine et quid dicet egro et quid parentibus capitulum quartum

Cum autem urinam vides attende substantia quantitate colore contenta quorum diversitate diversas egritudines cognoscunt quas sic in ... urinarum docet. Deinde egroto ore tuo salutem promittas. Cum autem recesseris ab eo domesticis eius ipsum dicas multum laborare, ut cum ipse liberatus fuerit eris maioris premii atque laudis. Et si mortuus fuerit testabuntur amici eius te desperasse. Preterea caveas ne oculo cupido filiam eius respicias vel uxorem, ut spes te non decipiat ... Hec enim operacionem medicine vel operantis medici ... effectum et medicum infirmo efficiunt ... ut de ipso ... desperarent etc.

Rubrica de prandio medici capitulum quintum

Cum autem ad prandium ut fieri solet a domini ... te invitaverint ... prius ... in locum ... ... sicut sacerdoti et medico solent ... locus ... ... tibi ... nulla ... ut cibos vitupe...

Iste ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

nec fastidias quia forte mire et que rustica
non eras pane mollito ventris esuriem
vix consueveras reficere. Et si fecerit hominis
laus mihi regesset et tuas laudes pro-
rumpent etc. **Rubrica de reverentia in-
firmi capitulum vi^m.** Loquitur
Cum autem ferculorum varietate sint interea
tua occupata per aliquem astantium sepe
infirmi statum requiras quia si feceris plus de te
infirmus confidat cum videbit te inter deli-
tias quem oblivisci non posse. **Rubrica
de recedendo ab infirmo capitulum vii^m.**
Cum autem a cena surges ad egrotum rever-
teris dicas ibi optime fuisse ministratum
de quo infirmus valde delectabitur quia ad hoc
valde fuerat sollicitus et attentus etc.
**Rubrica de modo cibandi infirmum
et tempus et hora eligendi capitulum octavum.**
Si vero tempus cibandi infirmum sit cura-
biliter regulande ipsum cibabis. Tempus autem
cibandi est hora ut eligas tamen in interpo-
latis febribus debes cibare ipsum quando est
in quiete scilicet in tertiana et quartana. Sed in con-
tinuis quando tempus est false quietis quia
usque adventum declinationis sine esse non inve-
nitur. Et nota quod in interpolatis febribus
ante accessionem tanto tempore sit cibandus infir-
mus ut in eventu sint de tempore accessionis
cibus competenter possit esse digestus. Alias
natura in duplici bello esset scilicet contra
materiam compositam digerere non valens nec ho-
stem posset superare. Si vero accessio febris
anticipet et nec ante accessionem competens cibandi
invenias oportunum. Expectato ideo donec
accessio cessaverit infirmantis quia medicus
cum bello precedenti et hostis insultu fati-
gata multum omnibus operibus vult sibi
poni sed tamquam post triumphum de hoste
quieta desiderat. Expectetur ergo spatium duarum
horarum post accessionem et ad minus hoc unum
ad ... etc. **Rubrica de varietate ciborum
secundum diversa capitulum 9.**
Quibus dabis ergo infirmum
secundum genus egritudinis. Et secundum tempus
anni et secundum etates varient. Quales
et quantitates ciborum ampliori cibabis paciente
in interpolatis quam in continuis et minori in con-
tinua quam in interpolata et ampliori in yeme
et in vere minori in estate et autumpno cibos
enim tunc ... fervent. Adolescentibus
etiam etates quia ... sepius reficiantur
quam iuvenes quia in eis maior fit con-
sumptio propter liquiditatem humorum et quia indiget

naturali augmento. Nam ubi sit cottidie consumptio
necesse est ut cottidie nutrimento deperdita
restauret. Senes non paucioribus cibis refi-
cias propter caloris debilitatem et virtutis imbe-
cillitatem sed secundum eius consuetudinem quia si am-
pliori et grossiori cibo consueverant exhibea-
tur grossus et maior quam alii non sit
assuetus nec alteri non erit equalis exhibito.
Cum enim oportet ventris constipatorum vel fluxum
vel medium inter hec quia si fluxus sint
egrotationibus cibis incipies ut apparet
coctanus ... quia grossitie sua
opilabunt et qualitatibus constipabunt. Si vero
constipatio sit incipias a subtilioribus scilicet ...
... et lenientibus ipsum potus dabis
ergo ... et aqua decoctionis ...
... dum ... cibaria ...
bis. Si vero ut hec medium sint a subtilioribus
et liquidioribus tunc incipias ...
... et maioris ... nocumenti etc.
**Rubrica que debent dari ad pro-
curandum officium ventris 10^m.**
Hec autem ventris provocant officium quia
ibi emissio sit superfluitatum non solum
... sed etiam ... membra alleviat.
Dabis ergo primo ... cocta in aqua vel
... vel lac amigdalarum quod sic preparabis.
Amigdale ... in aqua calida ponantur
ut rigore corticum ... possint ...
deinde fortiter terantur et aliquantulum aque
... apponatur et omnia simul moveantur
... inde ... et ... inde ...
... Si vero ... aliquantulum ...
cum mica panis ... digerit
... comedatur. Nota ...
lac amigdalarum erit ... aliquantulum
... et ... vel cum pena
removeri ... que est in superficie
quia ... est calorem ... quotiens
... in quo gallina cocta est vel
aquam ubi ... mica panis. Deinde
debes farina ordei sic faciendo: ordeum bene — *ordei farina*
mundatum aqua ... fortiter
... Deinde ... in mortario
vel ... in partes ...
... farina ... cum aqua
et in fine decoctionis adde aliquantulum lactis
amigdalarum ... Si — *ptisana*
vero ptisana ... istud or-
deum cum aqua bibitum ...
... erit ptisana quam debis in potu

Odor fedat in sicco sapor vero in humido [illegible] ... gustabile ... sapor ... [illegible]
... [illegible] ... ut comestio ...
... actu ... et ... humida ... [illegible]

sine aqua ubi positus est panis sine a
qua bulita et infrigidata. Et non quod cibo
utere isto neque aqua diuretica neque syrupo
exhibebis quia illa cogunt cibaria indigesta
exire vel digestionem retardat. Nondum est ptera
quod medicus in principio morbi cum digestis debet
obviare. Est enim medicus minister nature
ropa... imitari debet. Sit enim natura ad sa
tionem ... de morbo vires mo
... laboret natura cum qualitate vel
... qualitatem alterando ... per membra
spargendo ut ... quam intendit
... celebret. Sic medicus ad ...
lendum natura se debet ... illud
... digesta medicari ... non ...
Non quod ... digesta varient secundum quod varia
humor et causa egritudinis. Nam si cola sunt
causa egritudinis dabis syrupum acetosum. Si
vero humor frigidus sit in causa dabis oximel.
Syrupus acetosus hic non fit in duabus partibus
aceti bulia terra ... usque ad ...
... partis vel medietatis ... spissum fiat
... bulliat plus ... aliquantulum ...
addens ... autem ... quod ... sit
... ad dimidium. Licet sit ... addi
... Sic ... fit ... de ...
... acetosorum cum succo. Oximel simplex
fit de duabus partibus aceti tercia parte
mellis bene despumati. Compositum oximel
... fit ... radicum ... apii brusci
... per ... seu ... per tres dies in aceto
... et ... eiciatur
... et ... colatis mel
... addatur. Et si vis fac ... radices ...
... bulliant in aceto et addito melle ...
oximel ... Rubrica de modo dandi

Rubrica de modo dandi digestiva capitulum xi

Huiusmodi digestiva
... cum aqua ca... in mane ie
iuno ... non ... in isto
cibaria cruda aquibus impediatur et
virtus corporis debilitetur. Dantur autem cum aqua
... ut spissitudo corporis et sapor abhominabil
... dissolvatur. Dentur autem
... signa digestionis emergant ...
urina et modo ...

Rubrica de cognitione digestionis per urinam

Per urinam autem duplicatur ... quia
aliquando depurata et tenuis aliquando spissa
... urina est ... et tenuis
... colorata et spissa digestionem fit ...
... ad digestionem ... Cum enim
natura cruda et ... debilem ... calo
ris actionem ... urinam colorare non

poterat. Et quia in se tamquam compacta
... nichil admittebat quod sui admixtione
urinam inspissaret ... urina te
nuis. Sed autem cooperantibus digestivis ...
... natura relaxata ... humorem
materia egritudinis essencialiter ...
unde urina colorator et spissior ... corpus
efficitur. Cum autem urina mane ... sit
spissa ... non attenuet digestionem
... sit. Et vero post ... attenuet
... non ... quod hic sit
... non debemus ... esse
... per ... tam cum diligencia
investiget. Si in nocte ... vigila
verit aut ... laboraverit ... alicui
steterit ... pressisse. Et
non eger ... fuerit ...
quia ... Sic ...
cessare aut manifesta declinacionis habere ...

Rubrica quare dantur digestiva capitulum xiii

Et non quod nos damus digestiva ad antecedentem
tam digerendam et non ad coniunctam. Coniuncta enim
non operatur ... faciendo ymo fit ca
... est aqua qualitate alterari ...
... colore ...
... sobre se resolvit
quia corrupta si antecedens est digestiva
vel ... in ... antecedentem
enim tam digerimus ... digestionem ...

Rubrica de aqua diuretica quomodo fit et qualiter dari debet capitulum xiiii

Aqua diuretica aperitiva ... ca
... ca. et in tempore ca. ... ca fit
de quatuor seminibus ... melonum
cucumerum ... bulliat ...
... bulliat in aqua ...
aqua ferventi ... ut ... ablactetur
et ista aqua ... cola ... aqua
decoctionis ... apii petrosilini seu sparagi brusca
vel radicum ... decocto cum aceto datur
tam duplice ... Et vero in estate ...
... laboraverit et ... tam ...
... cum aqua diuretica ...

Rubrica de flobotomia quando et quibus temporibus et etatibus fieri solet capitulum xv

Sciendum est quod ... flobotomia ...
... quia in principio ... usque ad quatuor vel
quinque dies ... inchoatis morbis
... Et in statu vero
... plenum ... melius est ...
maxime intelligimus fieri ... ad

... [illegible]

Hec ... et debilitant corpus ...
... studium ... et labor ...
... [illegible]

... [illegible]

... 27 ... [illegible]

Decembris 1 ... 9 ...

fleubothomiam facienda considerare oportet vires egri / etatem
tempus et qualitatem / et situm regionis / Etates atten
dimus quia senes et pueros non iubemus
ad fleubothomiam ydoneos quia in pueris spiritus est
modicus et subtilis et apta vena faciliter
evaporat / Senes vero fleubothomare timemus sub
tracto enim modico sanguine fomento caloris /
calor naturalis extinguitur et propter defectum spiritus
[illegible] moritur infirmus / Et vires considerandum
infirmi, quia si debilis est subtracto sanguine
magis debilitatur / et naturaliter humanus medici
considerant quod si fiet sequitur corrupcio medico
Tempus vero anni considerandum quando talem recipe
[illegible] paratur aut nichil extrahatur de sanguine /
quia si minus multum extrahatur nisi superiora
superiora petens inducit alienationem / Item
propter venarum et arteriarum inanitionem sequitur
spasmus aut consortiate febris fit ardentior
et putrida [illegible] / Et in frigido tempore eque
sit paratur / quia vero sanguis extrahitur cum frigido
aeris inspiratione nisi sanguine foveantur
membra mortificantur / et secundum hoc attendimus
regionem / Nota quod a principio autumpni usque ad
principium veris de brachio sinistro sanguinem
extrahimus quia hiis temporibus frigide humidi
tates regnant et frigida / a principio veris usque
ad autumpnum de brachio dextro quia illa parte
humores calidi regnant etc. Rubrica
que vene signare incidantur c[apitulu]m xvi

Capitalis vena incidimus propter capitis
et sue cerebri passiones / Et mediana vena
incidimus propter spiritualium passiones et potissime
pulmonis / Epatica vena incidimus propter
intestinorum et renis passiones etc. Rubrica
Doctrina medici ad fleubothomandum

Cum igitur egrotante fleubothomari volueris secundum
indicium debes fleubothomare / secundum colorem attende
Et si non potest tamdiu extrahatur donec color
magis in bonum transmutetur / Et si cephalica
vena incidatur caput facies et colli fricetur
Si vero epatica incisa manibus fricetur
illius partis in qua fit fleubothomia et eius [illegible] ali
quantulum sublevetur ut fiat compressio humoris
partis Rubrica de restauratione spirituum
evaporatorum etc. ca[pitulu]m xviii etc.

Et cum facta sit modus fleubothomie multum de
bilitat egrum cum multa spiritus fiat evapo
ratio Et tunc adiuvares aqua rosacea vel viol[acea] vel
camphora secundum quod tempus inanitionis exigit ut
reparato spiritu vita fiat, vel de aqua frigida
sua faciem [illegible] ut spiritus [illegible]
ventriculi spiritualia confortet etc. Rubrica ne
brachium propter fleubothomiam affligatur c[apitulu]m xix

Iam sanguine sufficienter extracto et ligato
brachio / manum tuam aqua frigida infusam
brachio supponas palpando usque ad fleu
bothomie locum ubi non est ligatum sic enim
[illegible] illius partis tumore sine [illegible]
prohibebit Rubrica quid dandum post fleubothomiam

Hoc facto syrupum vel vinum vel [illegible] tisanam etc.
vel cum aqua frigida proponas, si autem infirmi
egritudo sit colerica, quia sunt debiles pene
dictas cum aqua ordei [illegible] / Si vero non sunt
colerica [illegible] amigdalarum [illegible] vel unica
panis cum aqua resoluta hic enim potus fleu
bothomatum confortat / et sanguine extracto
colatum actum non permittit etc. Rubrica
de obscuritate domus ca[pitulu]m xx etc.

Paries in domo debet fieri obscurus hoc propter
claritatem aeris visibilis spiritus evanescunt
Rubrica de infrigidatione domus c[apitulu]m xxi

Debet esse domus aliqualiter artificialiter infri
gidata et maxime si aer sit calidus
Aspergas itaque pavimentum frondibus herbarum scilicet fron
dibus mirti salicis rosis et pluribus istis
Aqua de vase in vas cadat ut aer domus infri
gidetur in qua infirmus moretur portas et
fenestras habeat versus septentrionem nec aliquid
fetoris aut putredinis quod infirmus inspirat
inficiat Rubrica quare fit fleubothomia

Est nota quod fleubothomia sicut propter duo fit
est ut aliquando egritudinis [illegible] particularis
contractionem [illegible] sit in synochis et
talibus continuis egritudinibus [illegible]
maiori periculo [illegible] cum videmus [illegible]
toricum venas tumidas et inflatas [illegible]
et membra [illegible] et ponderosa [illegible]
maxime dieta longa precedente maiora
pericula eveniunt de facili cum in humores
[illegible] distemperanti / tunc [illegible]
cum corporis quantitate [illegible] etc.
Rubrica quid sit post digestionem attendendum

Datis igitur digestivis in diebus indicativis
attendendum est utrum [illegible] operetur et [illegible] indicatur
quid sit faciendum vel futurum / Et si ante [illegible]
diem nulla signa digestionis videris [illegible]
in [illegible] die / aut non futura crisis [illegible]
non fiet ei nec [illegible] secundum [illegible]
ypocratis et [illegible] aliter vero secundum
[illegible] non apparet [illegible] etc. Rubrica de avaritia
infirmorum ca[pitulu]m xxv etc.

Sed quidam infirmi veneno avaritie in
ebriati dum videt sine medici consilio
triumphant de morbo medicina re
trahunt / et retardant dietas quod facit
medicus etc. Rubrica cautela contra
predictam avaritiam Ca[pitulu]m xxvi

Et ut absista opinione nimietatem [illegible]
[illegible] et fomentis salute inducere
videantur quia natura indicat / aut

Sunt mea que dedi fuerunt mea q comedi
Sed que dimiserunt nescio cuius erunt

dictes post modu morbu grauiore et
inpulsu advenie inst ei medicine auxilio
subveniat sit qn anatia sunt medito
ascripta de Rubrica de consilio medici

Si vo na pfecta crisim no potuit opari
ty aliqua pte ule morbi incipit e
durie/ tunc Q medice innanitz/ zqn natura
no fecit tum artificium efficiat etc Seq

Rubrica signa vere crisis c xxviii

Nunc secunda diuisa qua crisis future Nam
si sunt iore stot absconnaco prurituss
labioz z maxime inferioris laby/ z dolor
anguietat infronte proventu futura
crisim pronunciamus ca 8 Rubrica
signa crisis per secessum etc 8

Si vo dolor fuerit intestinoz inflatio
ventris z latez grauitas z maxime
sub vmbilico inferius per secessu futu
ram crisim expectabis Rubrica signa
crisis per vrinaz

Si vo dolor luboz augmentaz regione vrine fit cris et
magis si sit grauitas z timor Rubrica
signa crisis per emorovdes ca 23

Si vo i ano est mordicato nimia et
puctura crisis fiat p emoroydes/ z ma
xime si eas consuevit here i mulieribus
per menstrua Rubrica signa crisis p
fluxum narium ca m xx ii

Si grauitas luboz z femoz seu corporis
z si advenit dolor frontis z tymporz
extensio venaz. ruptis et bato pectus
narium san de naribus fluere denunciat
Rubrica signa crisis per sudorem

Si in superficie corporis mordicato fuit
sequeda lacrato et insuperficie maior
calor sudore puttitt/ z de hys ercores
crimis adveniente die cretico indicatio
Rubrica de provomitu cu pena inne

Nam si vomitus fuit fu | vel digitto
tinnis dato primo actorz ul aqua ca
pena ul digitis ione missis nata inne
Rubrica venter inhibet vrgatur z 1

Si vo per secessu monea venter/ cu olo
viol inunga catthaplasmet/ cu mal
ua ul bismalua ul sc lini ul fenugreco
Rubrica inne cu sep portatum

Si sanguinis fluxiblius est anaribus
cu sep portis naribus impositis sdu
stue spongis Rubr inne malulis

Si vero p menstrua mal | bulitis
uas bulitas i aqua sep ponas inna
Rubrica inne cu vasculo pleno aqua
calida vel ferventi cat ca m 38

Si no p sudore egru cooperies e vasculy cu e
aqua ferventi vndique pannis i volutum ipse
se teneat R No ad consulendu c 39

Et Nota q si eger consueuit cito sudare i
sanitate sua/ no de multis pannis cooperi
q poris i mediate aptis humores euapo
rabunt/ z ita nullus sudor emergit/ vn
videbitis multos sudare cu solo lintheamine
inne magis quy i multis coopimentis

R Aliud notabile ca m xl m

Sciendu vo est q i vere crisim p fluxu
san narium expectabis magis/ q de pe te
tpis tunc sanguinis magis habundat/ et
ideo i vere magis fleubis fieri prispiung
In estate vo p sudore R aliud nole
ul vomitu crisim expectamus p sudore
ul vomitu q calore aeris euidantis
pori sunt apti p vomitu q calidi te tpis
humores calidi z leues habundat i ore stoi
Et io i estate dic vomitia consuerunt
fieri dicy ypo. Estate oz purgare superius

R In autumpno per secessu ul vriaz

Autumpno et yeme crisim portaz aut
p secessu expectabis/ quia frigido aere cir
stante constriguit pori/ hys etia tpibus hu
res frigidi z grossi multiplicat z qui ul
edua p vomitu/ nec pati sunt erumpe per
sudore/ Et ideo i yeme cu diureticis et
aperitiuis z p infeciora laxatiuis subuenimus

R docet quo debent educi reliquie
| que remanent

Si vo fca crisi ali
quid i manserit q sit educendu educas
cu decoctionibus pill aut electuarys compe
tentibus/ Et Nota q i estate z maxime
i regione calida sicut consueuit medicus
dare prius febrenus cibus qui simile purgat
z quoz regiones sut calide z quibus
epar est de consuetudine calefactu R decocto

Pro albis ga decoctionis qua sit fiacis p[r]ima
de folia sola i aqua buliat z i colatura
i folia z 1 tamarindis/ cassie fi z i ß
z appona z i ß mirabolani citrinoz/ et to
nocte dimittas sub dio si fieri z mane
colatura dabis R Causa quare mane

In mane de melius dari | debet c i xlv

quy i nocte/ q calor i interioribus multiplicat
q vn meta liquida fit optollat magis
i mane dandu quy i medie quia si i
medie daret decocto eger tota die co
medere no valet nec audet etc

R docet q mirabolani sunt meliores

Sebenus aut i decoctione ponere mirabol

que sunt grossiores et viscosiores et in visco sitate sua vix possunt pulverisari. Capitulum quod dicitur de sitientibus post potionem

Datur decoctio de aqua statim ob aquam ferventem calefactam aliquantulum zuccari, de aliis electuariis delectabilis, ut tollatur malus sapor, masticetur panem vel mica vel feniculum ligentur ante brachia ut per illorum stricturam stomachus constringatur et nutor melius et ita via fiat, et medicina facilius retineatur. Capitulum

Et cum cepit. Quando debet duci ad sellam. Assellare ducatur ad sellam ad quatuor vel quinque assellationes, postea de aqua frigida ante tamen bibat et cum medicina iam cessat et cum bibita aqua frigida vel calida digitis ori immissis vomitum provocet quia quod attractum est prius et non evacuatur digestum talis operationes nature impedit. Capitulum de reparatione ciborum capitulum xlix

Quo sero cibos dabis et si sic non sunt debiles pullos et aves nemoris vel vinum album valde limphatum. Capitulum de cibo Si vero febris adhuc permanserit constipato consueta estate dabis et si valde debilis fuerit facias gallinas decoctissime in aqua deinde et postea facias in mortario cum mica panis cocti etc. et spicias aliquantulum super ius in quo cocta fuerit gallina et colabis fortiter torquenda et quod exierit dattur ut restaurat virtuosum quod super natavit pinguedinem aliquantum exprimetur etc. Capitulum de deceptione eius

Et si eger vinum desideravit adeo quod si vinum non biberit nichil comedit sic ipsum decipias. Capitulum Forte acetum et inde laves linguam quasi sordes abstergendo ut lingua saporem aceti accipiat. Deinde succum malorum granatorum cum modico aceti aut aqua dabis inde sic potatus credit se vinum bibere etc. Capitulum de modo faciendi syrupum laxativum capitulum liiii

Syrupus laxativus sic facies Recipe semina citrulli melonis cucumeris et aliquantulum polipodii adde aliquantulum sandali albi vel rubei et colature adde zuccarum et cum bene fuerit coctum apponas et reubarbari postea cum syrupus colatus erit clarissimus quem cum aqua frigida propinabis et cave cum decoctis ne cibus sit in stomacho etc.

De tempore dandi laxativa capitulum liiii

Hoc modo vero dabis pillulas et electuaria. Pillulas hora dabis in introitu lecti ut in nocte calore nocturno adiuta dissolvatur soliditas substantie pillularum. In medio vero noctis dabis electuaria sit electuarium desiccativum tercia parte noctis. Medicinas vero liquidas substantie dabis in aurora. Capitulum Ut non demus medicinas in tempore crisis

Considerare nos oportet horas in quibus natura operatur crisim ut in illis horis nulla demus medicinam. De signis et symptomatibus consuetudinis

Postea nos considerare oportet non solum consuetudines sed et symptomata consuetudinis dicuntur autem symptomata prava accidentia quecumque qualitate et quantitate nimie sepius accidunt. Sunt autem symptomata hec scilicet ventris constipatio, fluxus ventris nimius, sitis nimia, vigilia et instantia sumptus, sompnus nimius, dolor, constipatio ventris maxime sit in febribus liquidioribus. Potibus sumpserint calore febrili consumptis. Tunc enim reliquiis coadunatur condensantur et tumescunt in intestinis et ideo suppositoriis vel clisteribus subveniamus. De materia faciendi suppositoria

Suppositoria sic facies Recipe mel et sapon in patella sive in tegula calefacta et sal admisce et move quousque sit spissum et in forma aliqua que tenella longum et rotundum in quantitate minoris digiti. Et si vis ut sit mordicativum appone pulverem storis minoris etc. De clisteribus et primo de mollificativis

Cliste mollificativum sic facies Recipe malva herba que dicitur violaria mundatur in aqua bulliat et ista aqua collata tepida inmittatur. Cum autem clistere intromittitur ponas patientem capite depresso ob tenerit aptum et non loquatur et anguem intromittatur et longe capitur tubulo sive cum alia re unctuosa postquam autem cliste intromiseris obturato pudibundo continue egro pedibus levatis atque tortuosis ut quod est intromissum per clistere ascendat et stabit [illegible] ut aliquis super latus dextrum aliquis super sinistrum facias iacere egrum et ventre manibus move quamdiu potent tollerare postea surgat ad sellam et dictabis multum illum nectari super sellam ut abeo quod remanet fortius interim magis dissolvatur et intestina copiosius mundificentur. Vel aliter potest fieri Aliud cliste cliste mollificativum Recipe seminis lini et malvas fac bullire in aqua salsa deinde colatam et aliquantulum adde butirum recentis sine sale incorporando prius butirum vel oleum cum melle et postea sal admisce et tunc cola et immittatur vel furfur et postea cum polipodio fac bullire in aqua salsa et addito melle et oleo per clistere inmittatur etc. Cliste mordicativum capitulum

Cliste mordicativum sic facies colloquintida fac bullire in aqua salsa et pone aliquantulum sal gemme et fellis tauri potens

cia adde de ca°logodion de catarico imperiali
& bendicta & yerapigra sz sit fiunt opile
appopletici z litargicis Et no qd ista cliste
ria veheme[n]ter mordicatiua i acuitatis se
ria [?] intromitti no dent sp[eci]aliter ey
bus intromitti no dent / sp[eci]aliter in ey
i nimijs constipationibus ulla dari me
dicina laxatiua [?] p[ri]us p[er] clisterem sit parata
ad fluxum ven[tris] | **Clistere mundificatiuum**
Cliste[re] mundificatiuum sic facies ordeum pista
tum z bene mundatum fac diu bulire i aqua
clara z p[ro]cola qd est liquidum cum tali aqua
picias / spissum vero per pannum cola z eptor
que qd colaverit retine z ibi dissolue aliqua
tulum mellis z iterum cola ne impossibilitates
& melle ibi compleant z clistere tepidum i pone
z hic multum valet quia aqua ordei mundificat
multum / No qd istud debet fieri ante predictum
intestinis mundatis a superfluitatibus / p[ri]me digito
et tot diebus hic facies donec videbis aqua
ista q[u]e prius fuerit intromissa est num
dificatis intestinis insistendum est clisteribus
restrictiuus | **Cliste[re] restrictiuum ca[pitulum] lxiij**
Cliste[re] restrictiuum sic facies accipe pul boli ar
meni dra[gmam] / gummi arabici p[ri]us combusta z re
solue cum succo plantaginis et inice / vel accipe
gallas bene contusas manus i subtilissime
puluerem redige cum succo plantaginis i[n]ice
| **De diuersis causis ipsius sitis Ca[pitulum] lx[i]**
Siti nimia infestant quidam laborantes / quia
aliquando a specialibus p[ro]ueniunt / quidam cum
tinuus aut cum nimia siccitate cordis / q[uia]
cum p[ro]ueniunt continuus / aut hic est corrio
assumptorum i q[u]antitate i modrata / aut propter q[u]ali
tate distemperata i calefacte z siccitate corporis assump
torum / aut propter nimia i amentum z q[u]alitates
Ergo sitis propter putrefactionem specialium fiat
subueniat cum infrigidatione aeris frigidi
inspiratione releuet | **propter quantitatem sitis**
Si vero fuit sitis propter quantitatem assumptorum
sicius bonum est super dormire ut dicit ypo
quia sicius fit sitis propter indigestionem [?]
fumositates acubis [?]
tione [?] adiuuat [?]
motum aeri vel calefa[cit] ut / vinum calefit os stomachi
z ysophagus z lingua arescit / Ergo facie
tes super dormierit calore reuocato ad inte
riora [?] digestiua qui i primo sompno fa
cere non potuit perficiat i z | **de calidi te**
Sed si fuit sitis ex nimia | **[?] ca[pitulum] lxiij**
siccitate et inanitione intrinsecorum ut fluxu
ventris naturali vel artificiali datis constrictis
calidis z potibus infrigidatiuis obuiabis / Et
dabis quadraginta [?] frigidum [?] clarum

ad restaurandum humiditatem / vel istum syrupum Rx
dragagant gummi arabici [?] liquilicie seminis
citoniorum seminis bombacis ana [?] bulliat
i aqua et colatum addatur zuccarum z fit syrupus
Et no qd syrupus qui fit ad hum[ect]andum nimis debet
multum decoqui ne vires amittat i decoctione
| **Contra sitim ex nimia siccitate ca[pitulum] lxiiij**
Vigiliarum instantia sinthesis est molestum infirmo
qd fit maxime i acuitatis acutis i modrate
expiratio cum fomentis obuiabis z i[n]unctionibus
et emplastris | **Contra passiones cerebri c[apitulum] lxv**
Fomentum sic facies accipe malua z herba violaria
bulliat in aqua / & inde aqua illa tepida
lauet pedes z tina vel vas grande impleatur
tali aqua z patiens teneat ibi crura usque ad
genua / Caueas autem ne fomentum sit calidum
sed tepidum quia calor actualis alienationem
induceret / decoctione etiam fomenta fronte z tympora
manus z brachia in ebris corporis Vnge
volas manuum plantas pedum / z loca pulsuum
i brachiis z frontem z tympora de populeon
et oleo viol / z lacte mulieris puella nutrientis
qd est humidius alio | **Rubrica ad sompnum**
provocandum Capitulum lxvij | z e[tiam] [?]
Emplastrum ad sompnum p[ro]uocandum sic facies
Rx semine [?] semine portulac[e] [?] ana
opij ana z i bene terere cum lacte mulieris z oleo
viol z albugine ovi et extendatur super pannum
lineum z naribus patientis apponas z post
modum fronti z tymporibus apponatur
| **Rubrica de infrigidatione z obscuratione** | **aeris**
Aet aer domus in qua iacet in
firmus sit frigidus z obscurus z quia de
aere facit h[?] mentionem domus qualem preceptum
ut medicus ante omnia p[ro]uideat ut aer
qui inspiratur non sit corruptus nec fetidus / quia
infirmus nunquam i tali aere posset conualescere
Et volumus ut mane z sero fenestre domus
aperiantur z hostia p[?] ut tribus horis ut
aer depuretur z renouetur / Si aliqua est
ca[usa] eleuato toto capite abrasum z vnge [?]
nibus supradictis p[ro]ecta camphora i aceto
forte resoluta naribus intromittatur i[?]
| **Rubrica de modo excitandi egrotum**
Si autem superfluus | **propter litargiam ve**
sompnus assumit egrum qd [?] litargus
signum p[ro]pterea ad egrum excitandum z in [?] compelle
dum fiant gestatos i nolis vocatum et
plantis pedum cum sale z aceto calefacto et in
fricando manum i aceto / & [?] aliquantulum
talis non [?] manus z nolis
extringe [?] sal super pedes ut fiat
mordicatio [?] lavabis aqua salsata
| calefacta [?]

Rubrica contra constipacionem ventris
Si vero constipatus fuerit eger facias clistere mordificativum modo predicto. Item **De sanguisugis** Apponantur etiam sanguisuge naribus ut aut adhereant primo nares et postea tympora et purgantur quia primum diligunt ultra modum.

Rubrica de rasione occipitis Item Abradatur etiam occipitium et succo apii et aliquantulo aceti in quo castoreum bulliat inungatur.

Rubrica docet purgare coleram (De vomitu)
Si vero nimium vomitum paciatur que superhabundancia cole(re) dabis pillularum purgante coleram. Si vero de acuitate fuerit quod cognoscitur quia patiens sepe vomunt dabis acetosa scilicet comedat lactucas cum aceto et staviolo et poma acetosa.

Rubrica contra defectum virtutis retentive (De febre)
Si vero virtutis retentive sit defectus quod cognoscitur quia que comedunt reiciunt. Tunc fiat bulitio rosarum et corticum malagranatorum et balaustiarum in aceto et spongia vel panno lineo infuso aliquantulum expressis super stomachum ponatur. Item

Rubrica nobile Et nota quod ad hostiles morbos impugnandos oportet artificem multiplici medicamine forte armatum cum pluribus et diversis scilicet epythimate cathaplasmate emplastro suffumigacione etc. Sequitur

Rubrica dicit quid est epythima
Est epithima mollius cathaplasmate ut accipe pulverem sandali vel rosarum et misce cum aqua rosacea etc. **Rubrica de cathaplasmate** (Splen mollif.)
Cathaplasma mollius est emplastro et spissius et durius epythimate ut si dicatur malua branca ursina semen lini fenugreci et fiat bulire in aqua et supponatur splenem ad ipsum mollificandum etc. **Rubrica nobile** Et unde nota quod in vitiorum magis debet fieri in splene quam per aliam quia compresso splene compuntur stomachus et cibus appellatur indigestus. **Rubrica de emplastro** (Splen)
Emplastrum durius est omnibus ut si pulverem masticis olibanum costi cinamomum misceas cum cera facta liquida et stomacho supponas sic fit confortativum in frigidacione stomachi et confortativum ipsius et cibum retinendum. **Rubrica de encatisimate** (De asfectantibus?) Et hoc extimo encatisimate et similiter. Dicitur encatisma suppositio ut cum facimus herbas bullire in caldario et patiens sedere ita quod non tangat aquam etc. **Rubrica de suffumigatione** Si vero patiens aliquem ponere super ignem et patiens inde fumum recipiat dicitur suffumigacio sicut quando storax calamita vel pilo aloes ponitur super carbones et mulieris inde recta facimus per inferiora fumum recipere ad provocandum menstrua que retinentur propter

frigiditatem. Et confortatum cum frigiunt suffumigentur de pice greca et storace bonum etc.

Rubrica de fricationibus (2 super balneum, de oportunitate)
Fricationibus utimur cum materias inter cutaneas per poros volumus educere. Et si materia fuerit compacta ut in spasmo fricatio fit de oleo et aceto et forti vino. (De spasmo)

Rubrica de modo faciendi oleum (De fractione de oleis)
Oleum fit de herbis sive de radicibus sic. In oleo cum calefacto aliquantulum herbas vel radices patientes contritas dicte adiungas per septimanam et cottidie moue herbas in vase. Ultimo fac bulire ad ignem et cola et usui reserva.

Rubrica oleum de fructibus scilicet de baccis lauri de amigdalis. Oleum sic fit. Facies amigdalas enucleatas et contritas pone in olla rudi sine alio liquore et superponas caldario bulienti ut vapor aque resolvat amigdalas. Deinde torqueant per pannum et quod inde exierit fundatur super aquam tepidam et cum bombace per oppressionem colligatur etc. Sequitur

Rubrica de causis nutritivis et restrictivis. Regimen tertium alius capitulum
Postquam tractavimus de causis effectibus signis prognosticationibus et conservationibus egredientium et incidentibus et resumptis que exhibentur convalescentibus. Morbo igitur superato oportet dieta ingrossare sed ut qualibet modo nutriri sit quidam sunt qui membra debilitata digerere assumpta non possunt unde per digestionem superfluitates generate morbum efficiunt recidivum. Causa huius de quibus dicit ypo. plerumque omnes male sanantes sunt per cibum replectionem et multi abiectores insuper recurrens abstinet. Et ideo volumus ut per aliquos dies convalescentes teneant in tali dieta que in equalitate ut quantitate peccet **Rubrica de flebotomia**
Mandamus etiam ut aliquem aliquantulum sanguinis conceditur cum ut diximus de predicta putredine sed in convalescentia aliquantulum remanet in membra per flebotomiam depuratur et superfluitates corrupte evaporant et membra alleviantur.

Rubrica de balneis capitulum tertium
Aliquem inducimus balneari et eis precipitur balneum temperatum ut superfluitates quas non eiecerat de exterioribus superfluitates evaporent et in pudibus erumpant. Deinde balneantur in aqua tepida patiens et postea extrahes pannis involuantur ne possint infrigidari **Rubrica de petenda licentia** Tunc vero ita sum cum consiliastis et precepta nostra observastis tempus

est depretenda licentia ad annos usque et ad
ipsum congruum huius sermone habebis / Omnipotenti
deo gratias et laudes quam plurimas referimus
qui sua sancta una per misteria mea dignus
est illa adque vocatis suis persone reddere
sanitati / Ergo ego ut prebeo insuper & tuis
licentiam per honesta dimissio / Accepto igitur
nunc cum gratiarum actione et completa bursa
cum gaudio primo anno & inde abvimuste
si fieri potest vade in pace Amen etc.

Explicit tractatus sit laus deo

Liber specialis

Incipit tractatus Nicolai de modo me-dendi
De modo medendi quod et
quibus modis medetur / Inde primo modo me-
dendi et primo loco in quo continetur materia
De preparatione potionandorum / De danda medicina
sanis et levis / De signis quibus cognoscitur
quis humorum sit purgandus / vel superhabundat / De medicine quos purgent
humores / De dieta et custodia in medicina et post
medicinam / De catarticis dandis secundum diversitatem
temporum humorum et regionum / De preparatione loci
ubi accipienda est medicina / Que medicina
in temporibus que congruis danda est / Et
quomodo sit ad purgandum quod purgatur
De debilitate medicina propter nequitibus
De diversitate farmacie secundum diversitatem etatum
De diversitate omnibus / De quantitate medicine
De data et liquida medicina quibus est danda
De sinthomatibus que veniunt potionatis
De siti in potionatis / De periculis que acci-
dunt potionatis si biberint / De hiis
qui nequeunt expellere accepta medicina
De medicina que non ducit ... / De
De medicina si nimium duxerit / De dissenteria ex potione / De debilitate potionati
De tenasmon ex potione / De vomitu
De spasmo ex nimia evacuatione medicine

Liber II

De secundo modo medendi et primo de quibus dissolutis quo debeat constringi / De membris
dissolutis et debilitatis quo debeant confortari
et qualiter et quibus et quando danda sit opiate
De medicinis constrictivis optimus appositus

De tercio modo medendi Et primo de restaurandis corporibus De membris consumptis quo debent restaurari etc.

De quarto modo medendi Et primo
de digestivis / De diversitate digerentium
secundum diversitatem medicine et loci in quo continetur
materia / De signis quibus medicina digestum febrium quam apud nos dignoscitur etc.

De alterantibus materiam secundum qualitatem
De diversitate secundum diversitatem loci in quo est materia
De modo constringendi et primo de electuariis et opiatis
De medicina laxativa et non laxativa / De
confectionibus syruporum secundum diversitatem corporum
De medicinis que quibus proprie valeant
de consuetudinibus et post de opiatis
De electuariis quibus proprie dari debeat et de laxativis

In medendis corporibus et maxime purgandis
varios sepe molestiam et incommodis non
quod medicina que datur non sit congrua / si quam
abvimpitis in toto est ablata / Ego itaque
Stephanus primo ... Nicolaus prenciensis
sed licet opus in medendi decorum presumimus
precorum meorum suisque scriptis diligenter in prope
drose collegi quibus si aliquod sinthoma
in toto potionato supervenerit insuper ceterisque
in hac arte non peritis conveniens sit presto
remedium / Si quis cum hoc opus animus
habuit / perfectam habebit medendi noti-
ciam et in farmaciis locum invenient competentem
in potionibus et pericula evitare et si qua
contingat ad plenum sciet removere etc.

Tribus ergo modis medemur / dissolvendo
constringendo restaurando / aut non re-
pleta vacuamus / aut dissoluta restringimus /
aut consumpta restauramus / In animus me-
dicinis laxativis / dissolutis ut scamonea
et similibus / Restringimus constrictivis ut acacia
opiatis / Restauramus cibis et potibus et con-
gruis medicinis ut dyadragaganton et sandali /
dyamargariton et similibus / Et est quartus
modus medendi quia scilicet compacta et cruda
ad digestionem ducimus / de quo dicemus in fine

Dissolvendo tribus modis medemur scilicet
dissolvendo attrahendo expellendo et hoc
per vicinitate locorum in quibus est materia dissol-
vendo ut benedicta et catharticis et similibus
attrahendo ut aloe et opiatis etc. expellendo
ut psillio loto in aqua tamarindi et hiis
que sic expellit quia non dissolvunt prevertere
dut locorum in quibus est materia / quia circa
intendimus unus vel pluribus purgandus
est potionibus / In diligenti investiga-
tione medicus investiget locum medicine
ut secundum loci proprietate unam vel plures
accipiat / vel tribuat medicinas / Si non in-
sint in stomacho vel in epate vel in locis hiis vicinus
una detur potio / Si vero in extremis / Si non
materia sit in remotis partibus sicut in
podagricis in quibus materia morbi est in pedibus
damus plures / quia prius damus medicinam

dissolutiva que humores ~~dissolutos~~ [immotos] dissoluat
sicut pillule catartice et similia. Secunda autem medi-
cina attractiva que humores dissolutos
ad se trahit et magis dissoluat ut est
benedicta opiata diacolocynthidos et alia
tantus penetrat ad remotas partes et optime
mas et magis purgat quam alie medicine.
Tercia autem expulsiva que humores congre-
gatos in stomacho expellat ut est psillium et cetera. In
quibus talis est ordo in mane autem prima
meridie alia sub vespere tertia. Vel si non expedit
In sero autem prima media nocte secundam
in fine noctis tertiam. Caveat tamen ne post
secundam dormiat ne nimia fiat humorum disso-
lucio. Post primam non dormire potest et hic pro
minori utitur medicine. Sed sunt quidam qui
tot medicinas ferre nequeunt quibus autem
duas dissolutivam et expulsivam. Quidam
etiam sunt qui propter debilitatem duas pati
non possunt quibus autem una sola talem
quod tamen compleat officium sicut que dissolvit
attrahit et expellit. Et hic sepius faciunt
moderni vadentes cum iii vel ii tribuunt me-
dicinas in quo peccant quia una non potest
evacuare tamen quantum tres vel due licet velo-
cior sit. Cum enim dantur fortis medicina
vel bochemes partes vicinas stomacho citius
evacuat quam ad extrema pervenire possit
quare cum extrema purgare intendimus
duas autem ut tamen liberiore inveniat
via. Quod si una dare volumus autem sepe
et parum ut paulatim purgetur non repetere quod
sit quando XXXes appellat. Repentina enim
purgatio multum nocet corpori quia corpus
eam debilitatur et plures quam debemus humori-
bus quam de malis expellitur. Unde Ypocras: Si
multum repete. Si ergo dare volumus me-
dicinam laxativam prius per aliquot dies vel per duos
vel per tres dietabis eum cum solubilibus
et diureticis ut iure pisum vel carnium
cepis coctis cum carne porcina pinguibus
vel semel colatis, ovis sorbilibus
et coctis in aqua et conditis cum cimino et cum
pauco pipere herbis mollientibus ut est
atriplex et malva et similibus. Unde Ypocras: Ubi
quis corpora vult purgare oportet fluxa
facere. Hoc etiam fieri debet maxime in hiis qui
dure sunt fluxus neque facile solvuntur quod si
non fiat constipatio potius fiunt quam
evacuacio. Unde Ga. credidi non attendentes
medicine preparationem potius humores coherere
quam evacuaret. Videmus quod alios asmaticos

alios podagricos vel artheticos vel sciati-
cos faciebant et cetera. [Capitulum primum de preparatione medicine]

Preparetur autem medicina hoc modo. Si vo-
lueris dare medicinam cum scamonea
pacientur per x vel xv dies ante quam detur ut
incorporari possit scamonio speciebus. Prius
etiam fricetur scamonium cum oleo rosarum vel violaceo
vel syrupo rosarum vel violarum inter manus
et sic misceatur medicine addito parum mastic[is]
Mastix enim prohibet ne adhereat costis stomachi
quod sepe fit causa dissinterie. Sic enim scamonio
alteratur maliciam suam ut timemus quod non
perveniat periculum et si perveniant citorum facile
curatur. Unde hic sunt multi homines qui
dant medicinam cum statim admixta est scamonio
antequam incorporetur speciebus. Quanto enim diu-
tius est cum speciebus tanto melius ducit
et lenius. Quod si non habemus medicinam sic preparata
et necesse est ut detur actualiter medicina aliter
confirmetur scamonio quam in modo predicto et cum oleo [preparatio scamonee]
predicto vel syrupo et cum pauco mastice et
acaciamque medicinam et per unam diem dimittimus
vel ii et sic detur. Vel coquatur ea sic accipe
pomum vel citonium et scinde per medium
et fiat foramen in medio et pone ibi pulverem
scamonee et sic coniunge partes et involve
stupa vel panno lineo madefacto in aqua
et pone sub cinere. Cumque coctum fuerit extrahe
et misce cum medicina et post unum diem vel
ii ut dictum est aut subtiliter pulverizanda sca-
monea ne adhereat villis stomachi et faciat dys-
senteria si aliquantulum est grossa dimittenda
ut moram in stomacho faciendo humores in remotis
partibus possit dissolvere. Si volueris de
cortice dare cum admixtione reubarbari
vel mirabolanorum vel agarici fiat ipsorum decoctio
per eam cola et colature adde pulverem eius cum
quo purgare volumus, scilicet reubarbari vel mirabolanorum vel
agaricum et dimitte per diem et noctem et da sicut
quando purgari debet et postea bibe mane vel sero
ut quidam dicunt in sirupis quod si fortius fuerit detur
tota si vero debilis fuerit detur colamentum.

Datur autem medicina dissolutiva quandoque sanis [De danda medicina]
quandoque egris sanis ad custodiendum sanitatem
egris ad expellendam egritudinem. Cum igitur egris
dare volumus quidam egritudine et magis egritudi-
ne locum medicine et sicut hic competere adhibeas
medicinam sicut inferius dicetur et dictum est
supra. Non est autem danda medicina do-
nec sit digesta. Unde Ypocras: digesta medicari
et movere non cruda. Cognoscatur autem

digito materie per inspissacionem urine si
tenuis processit et per signa que dicta sunt in
tractatu febrium. Plus ergo est in digerenda
si fuit indigesta per diligentiam sive diuer(sa)
pocula detur medicina. Si non sano dicere volumus
medicina solutiva vel laxativa debes considerare
humore humiditatem et patientis virtutem et
secundum hoc dare medicinam purgantem illud vel illum
humorem. Sicut enim diversi humores sunt in
corpore ita diverse sunt medicine que illos ha-
bent purgare. Si autem medicina que da-
tur non purgat humorem qui est in ea magis mole-
stabit paciens. Unde ypo(cras). Si qualia oportet
purgari purgentur bene fiunt et e contrario.

Hys signis poteris cognoscere quis
humor sit purgandus vel humiditatem in corpore
Si quis macilentus sit vel albus vel car-
nosus et habeat os salsum cum amaritudine
et sputum et saliva sit cum salso sapore salsum
fleuma habundare scias et purgatione indiget.
Si vero oris pacia dulcedine cum ple-
nitudine venarum maxime faciei et
sputum est dulce vel sanguis ab stomacho
vel vomitum sine vomitu pacia et urina
aliquantulum fuit unctuosa et ruffa et
spissa dulce fleuma habundare scias. Si vero ace-
tositatem in ore sentit et appetitus vigeat
et non siciat et sputum et omne quod ore emittit
est acetositas videat acetosum fleuma dominari
et oportet purget. Ergo cum purgantibus fleuma
acetosum. Si vero fuit os insipidum et sputum
et omne in ore receptum nullius saporis
sentiat et appetitus et sitis deficiat signi-
ficat quod fleuma naturale habundat quod debet purgari.
Item si amaritudo sit in ore et sputo et omnes sa-
pores eciam si sit mel sine saporis sal-
sedine et urina fuerit tenuis et citrina sub-
rubea, calorem rubeum dominum declarat. Item
si abhominatio fuit cum vomitu vel sine
vomitu et amaritudo oris et urina citrina
vel subcitrina non multum tenuis colera
infecta significat. Talia signa habentes item si
minus fuerit tenuis et rubea et amaritudo
fuit minor signum est colere vitelline. Si vero
magis tenuis et rubea fuit et oris ama-
ritudo maior signum est colere citrine que debet purgari
cum competentibus medicinis. Si vero pigricia
fuit magis solito et augeatur appetitus
et moriatur sitis et gravitas membrorum fiat
signum est quod melancolia possit purgari. Item si
vene plene fuerint maxime faciei, pul-
sus plenus, humidus spatulosus, oris dul-

cedo gingiue sanguinolente, labia ulcerata
preter solitum urina spissa et colorata sanguis
dominatur quem per flebotomiam aptam vel per ventosa
minui debet. Si ventosa non possit minui
propter tempus repugnancia et e contrario.

Simplex fleuma purgatur bibita katartico im-
periali katartico et decoctione polipodii et
agarico et similibus. Salsum fleuma purgatur per
yera theodoricon amarum et theodoricon cum
pistone. Dulce fleuma theodoricon amarum yera
pigra yera logodion. Nitrosum fleuma yera
fortissima yera logodion euphorbio. Colera
nigra vel intensa purgatur alterius seruacene
cum decoctione cassia fistula tamarindi manne
et similibus. Sola infecta cum yera theodoricon ama-
rum. Copia cum yera fortissima yera logodio
decoctione sene epithimi et similibus. Item si corporis
humor fuerit medicina composita da simplicem
enim simplex sunt nocet quia unum humorem purgat
et non alium. Item si cum dantur trionario medicina
colera purgat eam nocet quia fleuma admixtum est ei
quam non purgat. Sanguis minuitur per flebotomiam
aptam ut dictum est et per ventosas. Item capiti
est in ea cephalica aperiatur. Item stomachus vel epar
epatica. Item pulmo vel thorax mediana.
Item matrix vel renes aut vesica vena
talus. Quod si non est tempus aperiendi vena apo-
natur ventosa sive fiant scarificaciones secundum
quod locus et humor requirunt et tempus et e contrario.

Postquam medicina cessavit signum est quod
amplius non durat et nullus dolor in
stomacho vel corpore sentitur vel ventrem. Det
ius galline vel pisorum vel amigdalorum secundum
quod tempus exigit. Item dat autem hoc ut stomachum
et intestina mundificet. Si quid de medicina
remansit in eis post ieiunium per horam quatuor
det membra galline pastum cum cimino vel
dentur pisces vel amigdale sicut tempus exigit.
Det vinum aquaticum et non multum et non
bibat vel manducet gulose ne se sequatur
effimera. Item non dicere eat ad balneum et
caveat sibi a frigore. Caveat a labore
pluribus diebus et vitet cibos bonos humores

Considerandum est in generantibus
purgacionibus diversitas temporum humorum
regionis prout sit purgacio. Diversitas
dupliciter temporum scilicet secundum tempora anni et secundum tempora
diei et horas in quibus humores sunt dominati
secundum vero tempora anni monstrata est purgacio
auctoritate ypocratis dicentis: Estate vero per
superiora hyeme vero per inferiora consideranda
est habitudine etate et membro habitudine

quia (hinc strictos meatus p(er) supi(us) no(n) purgan(tur)
s(ed) p(er) vomitu(m) humores n(on) sequu(n)t(ur) t(em)p(or)ibus affinitate
quada(m) i(n) estate purgam(us) per vomitu(m) i(n) yeme
p(er) inferiora humores n(on) seq(ui)t(ur) t(em)p(or)u(m) p(ro)prietates
estate quia senes p(ro)pter frigiditate(m) no(n) purgan(tur)
supi(us) morbo quia patiu(n)t(ur) supi(us) sp(iritu)
i(n) sp(irit)ualibus no(n) euacuan(tur) per vomitu(m) p(ro)pter
timore(m) suffocatio(n)is. In estate mane supi(us)
in hyeme v(er)o inferi(us) s(er)o. Secundu(m) aut(em) p(ar)tes
diei et noctis vnusquisq(ue) humor dnatur sex
horis. Sanguis eni(m) dnat(ur) a nona hora noctis
usq(ue) ad t(er)cia(m) diei. Colera dnat(ur) a t(er)cia hora
diei usq(ue) ad nona(m). Melia(n)colia dnat(ur) a nona
diei usq(ue) ad t(er)cia(m) noctis. Flegma a t(er)cia noctis
usq(ue) ad nona(m) noctis. Ergo si fuit estas et
volu(er)i(mus) colera(m) purgar(e) per vomitu(m) debes dar(e)
medicina(m) circa a(n)te t(er)cia(m) hora(m) diei p(ri)m(um) ut
cu(m) faciat mora(m) i(n) sto(mac)o i(n) horis colere op(er)et(ur) et
purget(ur) co(lera) eisd(em) horis medicina(m) dab(is) si
volu(er)is ea(m) per inferiora purgar(e). Si no(n) vo
lu(er)is m(e)l(ancoli)a(m) purgare dabim(us) medicina(m)
ante nona(m) ut i(n) horis m(e)l(ancoli)e op(er)et(ur) me(dici)na
(et) ea(m) educat. Q(ua)n(do) volu(er)i(mus) purgar(e) fle(gma) dor
miat p(ar)tes horas noctis v(e)l quatuor i(n)t(er)
ante media(m) nocte(m) det(ur) me(dici)na. Si v(er)o
volu(er)is purgar(e) sangui(ne)m i(n) mane minuas
sangui(ne)m nisi senex fuit v(e)l co(n)suetudo
v(e)l aliud repugnet. (Et) si i(n) aliis horis
purgam(us) humores quo(r)u(m) magis nocet
q(uia) co(n)curat q(uia) humor q(ui) tu(n)c do(m)i(n)iu(m)
obtinet (et) mouet(ur) (com)pellit(ur) no(n) humor q(ui) est
purgandus (et)c(etera). Sequit(ur) (et)c(etera).

De regione loci ubi accipienda est medicina

Humor(um) di(ver)sitas co(n)siderandi est quia si
habundauit sanguis stomac(us) (et) colera
p(ro)uenit. purgam(us) nisi sit cu(m) sangui(ne) i(n) v(e)nis
(et) c(etera) purgat(ur) (per) flo(bo)to(m)ia (et) nisi fuit i(n) intestinis
inferiorib(us) si fle(gma) fuit v(e)l iliaca purgam(us)
inferi(us) nisi fuit (con)t(r)a os sto(mac)i v(e)l (con)t(r)a superiores
p(ar)tes. Siue (con)c(er)ne(n)d(um) e(st) t(em)p(or)ibus i(n) his o(mn)ibus quia
p(ro)p(ri)e (con)t(r)a ip(su)m medendu(m) est. Di(ver)sitas re
gionu(m) p(er) q(u)as euacua(n)t(ur) humor co(n)sid(er)at(ur)
ut inferior (et) superior. Superior per nares
per palatu(m) p(er) uenas (et)c(etera). Inferior p(er) anu(m)
per v(ir)ga(m) p(er) matrice(m) (et)c(etera). Locus i(n) quo
d(e)b(e)t dari medicina co(n)siderandus est an sit ni
mis calidus ut i(n) estate calore solis aut
nimiu(m) frigidus frigidi(tat)e hyemis v(e)l regio(nis).
Si v(er)o fuit nimis calidus temp(er)e(tur) cu(m) in
fusione aque fre(sce) (et) appositione iuxta salicis
(et) violaru(m) (et) simili(um) (et)c(etera). Si fuit nimis fri
gidus faciamus focu(m) igne(m) sine fumo
sc(ilicet) de carbonib(us) (et) pa(tien)s sit indut(us)
plibus (et) calciat(us) (et) sella sit iuxta igne(m)
pan(n)is v(e)l aliis circu(m)data ne frigidus aer possit
subintrare p(er) inferiora s(ecundu)m al(bertu)m et lodewic(us)

Me(dici)nas quoq(ue) i(n) so(m)pn(is) quasi i(n) vigi
liis dam(us) liquidas medicinas (et) leues
ut stomatica maxime q(ua)n(do) p(ar)tes vici
nas sto(mac)o (et) leues humores purgare volum(us).
Cu(m) eni(m) liquida me(dici)na cito dissolua(tur) cito
op(er)at(ur). Si ergo dormiet cu(m) calor nat(ur)alis tu(n)c
intendat(ur) amittet me(dici)na vim sua(m) v(e)l i(n) su
(dore) v(e)l i(n) sudore soluet(ur) (et) sic cu(m) parum
ab inf(er)ius sic cu(m) liquidi (et) leues humores
cito (et) facile dissoluat(ur) cito (et) facile venit
ad vias oppulsionis. Si ergo dormirent
posset co(n)tinge(re) q(uod) me(dici)na no(n) debilitaret(ur)
s(ed) i(n) t(ame)n resolueret humores (et) accideret q(uod) fieret
magna dissolucio humor(um) (et) remanentes
putrescunt (et) faciunt morbos pessimos.
In so(m)pnis v(er)o dam(us) medicinas duras
ut pillulas (et) fortes maxi(m)e cu(m) duros
(et) viscidos humores i(n) p(ar)tibus remotis pur
gare volu(er)im(us). Cu(m) eni(m) pille v(e)l me(dici)na
alt(er)a dura sit forte op(er)tet(ur) cal(or) ut dissol
uat(ur) (et) de p(ro)p(r)io ad actu(m) reducat. Si du(m)
so(m)pnus sequit(ur) calor auget(ur) (et) dissol
uit pillas (et) sic cu(m) humores duri sint et
co(m)pacti (et) remoti i(n) so(m)pnis vis me(dici)ne
melius trahit ad exteriores p(ar)tes q(uam) i(n) vi
giliis. Si dent(ur) pille i(n) sero (et) sup(er) dormiat
(et)c(etera) postq(uam) ceperit ducere no(n) dormiat
post(ea) aut(em) fieri de qualibet me(dici)na (et)c(etera).

Contingit sepius ubi nos (con)tra dare me(dici)na(m)
cu(m) t(ame)n subito valeam(us) cog(no)sc(er)e q(uo)mo(do)
habeam(us) q(uod) aliqua me(dici)na q(ua)m an dam(us) et
via p(re)param(us) (et) ut(rum) i(n) f(a)c(i)l(e) sit ad dissoluend(um)
an d(ifficile) cognosci(mus). Videtur q(uod) aliud
q(uod) leuit(er) dissoluat sic b(e)n(e)dicta stomatico
laxatiu(m) imp(er)iale v(e)l dem(us) aliquas
leues pillas v(e)l decoctio(n)em polipodii ut (con)t(r)a
veru(m) q(uod) fit de polipodio agarico (com)modu(m)
te(rat) (et) te(m)pera(tu)m i(n) vino (et) addito melle dispu
mato p(ro)uenit rep(er)it(ur) (et) da v(e)l ei (con)ficias de
polipodio v(e)l epula cu(m) pauco (cin)namomo
h(oc) fle(gma) b(e)n(e) purgat (et) salu(ti)s v(e)l accipe her
bas solubiles sic maluas bleta atripli
ces (et) coctas cu(m) pinguedine p(ri)ma q(uia)
si p(er) aliq(ui)d istor(um) solua(n)t(ur) s(ecundu)m q(uan)titat(em) solu
tionis possum(us) cog(no)sc(er)e ut(rum) violenta
v(e)l leui indigeat purgac(i)o(n)e (et) s(ecundu)m h(oc)
det(ur) leuis v(e)l violenta medicina (et)c(etera).

Sunt v(er)o multi delicati qui medicinam
suscipere no(n) p(ossu)nt p(ro)pt(er) me(dicin)e nigredinem
v(e)l p(ro)pter eius amaritu(dine)m q(ui)bus dam(us)
claretu(m) laxatiuu(m) q(uod) fit vini lib(ras) x polipodii

Nota nunc medicina est dada in so(m)pnis et vigiliis

Si du(m) sit ad p(ro)p(r)iu(m) d(icitu)r q(ua)n(do) purgat

De delicatis medicinam sepe recipientibus

mellis dissp(u)mati an(a) lib ij agarici ij ci
namomi garioff(ilorum) spice 3 3 galangae an(a) 3
j piperis 3 ß co(n)fice sic. (P)hyl(osophi) c(on)icu(n)t vinu(m) z pol(i)
podiu(m) tritu(m) b(e)n(e) t aque adtritu(m) p(ost) cola p(er)
z pulueris a(d)a(m) sp(eci)er(um) i colatura illa disten
pera z pone i sacculo z fac pigmentu(m)
i claretu(m) colando sepe do(ne)c fiat clarum
z da s(e)c(un)d(u)m vires vini c(on)ic(i)endo postea po
test aqua fieri z si volu(er)is stringe si for
titer ducat. da aqua caliam h(ec) suaue e(st)
omnibus co(n)ueniens. (I)tem accipias sp(eci)es
si(mplices) q(u)atit(er) h(umor)es q(uo)s purgandi sunt
z fac inde s(ecundu)m et da. sufficit aut(em) h(ec) mo(do)
tere sp(eci)es i aqua pone eas i sacculo vel
p(er) sacculo p(ro)icia cola z addita zuc(aro) fac
s(ecundu)m s(ecundu)m z dat. (A)liter fit h(oc) mo(do) (E)s sp(eci)es
z puluiza z pone i(n) aqua z distopatu(m)
mitte p(er) cola i vas z supposito alio vase
vitreo fac sic aqua rosacea facimus
z appone p(er)a(m) z uc(arum)e s(ecundu)m amarum sic
dabis. (S)z nota q(uod) magis ponend(um) est
de sp(eci)ebus ad faciend(um) aqua(m) talem lagza
tiua q(uod) aliter q(uia) i aqua aliquantulu(m)
vim amittit. (I)tem accip(e) ellebor(i) al(bi)
z coque i aqua cu(m) frumento z illud fru
mentu(m) comedat gallina p(er) septe(m) dies
tunc occida(tur) coquat(ur) z detur ad come
dendu(m) carno z ius ad bibendu(m) sitis z
sic melius ducet z laxabit. z(e)t(era)

(D)iuersitas aute(m) etatu(m) co(n)sid(e)randa est
i farmacia(m) i(n) via aliter sonib(us) alit(er)
iuuenib(us) aliter pueris dam(us). (S)enib(us)
e(ni)m z pueris dam(us) dissolutiua(m) me(dici)nas
nisi necessitas extre(m)itatis cogat. nec
dam(us) fortes medicinas. si leues. tu(m)
e(nim) corpora senu(m) sunt debilia z disso
lutiua. (S)i dam(us) fortes medicinas
z dissolutiuas magis dissoluent(ur) ac
debilitabu(n)t(ur). (A)lit(er) neq(ue) pueris q(uia) cu(m)
h(um)iditas puerorum multa z leuis sit si
daret(ur) dissolutiua z fortis me(dici)na cito
mouerent(ur) h(umor)es vn(de) sequer(e)tur
spasimus. (S)z sunt queda(m) dissolutiua
facilia que dam(us) sic romb(arb) mira
bolanos. cos t(ame)n timem(us) quia depurat
nimis. (I)tem neq(ue) senes neq(ue) pueros
p(ur)gamus estate p(ro)pt(er) resolu(ti)o(n)em h(umor)um q(ue)
fit co(n)tinuo calore ne co(n)tinua me
dicina (con)sequa(tur) h(umor)um resolucio q(uia) si ne
cessitas viget pet(er)e locus ut expedit
(N)ullenes z repletiua z dissolutiua z
i omi t(em)p(or)e purgari poss(unt) s(ecundu)m me(dici)na s(ecundu)m s(ecundu)m
co(n)suet(udine) indigentia z m(ateri)e z h(umor)um p(ro)p(ri)etates

magis tu(m) co(n)ti(n)g(it) de me(dici)na q(uod) senes ul pueri
p(ro)pter fortitudine(m) virtutis corp(oris) magis dada
est iuuenib(us) qua(m) senibus z(e)t(era). Seq(ui)t(ur)

(D)iuersitas q(uo)q(ue) (com)plexionis co(n)sid(e)randa est i farmacia
i qua plus dam(us) de farmacia flaticis
q(uam) colericis. quia maiore(m) h(ab)e(n)t h(um)idi(ta)tem
viscositas fortiore(m) qu(am) flaticis. q(uia) duior flate
viscositas. (S)i ergo colericis dat(ur) scamo(nie) i pond(ere)
vnius d(enarii) flaticis i pond(ere) ij viscositas i pond(ere)
iij. (C)olici quid p(ri)mu(m) de scamo(nie) d(e)b(e)nt accipe
(N)am si multu(m) accipe(re)nt tu(m) calidiores z sicciores
sunt aliis scamonica magis eos calefaceret
z potius p(ro)pria h(um)idi(ta)tem co(n)sumeret qu(am) h(umor)es
nociuos purgaret. z quato q(ui)s tenuior
tanto mi(nus) indiget repetiua p(ur)gatione q(uia)
quato carnosior tanto melius p(ote)st sustine(re)
re repetiua medicina q(uia) corp(us) multa est
h(um)iditas z(e)t(era) Seq(ui)t(ur) ca(pitulum) iij

(M)edicina q(uam)q(ue) pauca q(uam)doq(ue) multa est vn(de)
me(dici)na q(uam)q(ue) pauca q(uam)q(ue) multa est dada
leuis ul fortis pauca cu(m) m(ateri)a pauca z
leui soluit(ur) medicina n(on) forte sit minus co(m)
pacta z(e)t(era) s(ed) p(ri)us digeri z p(re)para(ri) p(ur)gari
q(uia) multa n(on) m(ateri)a multa indiget medicina z for
ti n(on) t(ame)n tota simul euacuanda est (s)z
p(ar)ticularia z paulatim z maxi(m)e si fit i(n)
remotis p(ar)tibus (N)a(m) s(ecundu)m mult(um) z(e)t(era) z(e)t(era)

(M)edicina dissolutiua alia d(icitu)r diurna alia
distempata diurna d(icitu)r sero ut sopnus
sequatur sero illis s(cilicet) i qu(o)r(um) p(ar)tib(us) remotis
ast(?) h(umor) continet(ur) que purgari m(a)g(is) indigent
ut i podagricis z(e)t(era) io ut mora si i sto(mach)o fa
ciendo ca(usa) calor calefiat z s(e)c(un)d(u)m ab
ea i(m)pulsa(tur) quousq(ue) ad remotas p(ar)tes pe
netret i q(ui)bus (con)ti(n)et(ur) m(ateri)a n(on) sopdormire
s(ed) q(uia) i sopnus nat(ura)lis calor auget(ur) z me(dici)na
adiuuat vn(de) ip(s)a melius purgat. (S)i danda
etia(m) est cu(m) vino ut v(ir)tute vini penetret
ad remotas p(ar)tes. (S)ed dissolutiua n(on) medicina
dat(ur) distempata cu(m) m(ateri)a que est i sto(mach)o ul
i p(ar)tibus ~~remotis~~ vicinis sto(mach)o. (S)ic abinte
senis ul abepate purgare debemus z q(uia)q(ue)
tu(m) fia de(bet) ut in sanis z fortib(us) z estate
q(uia)q(ue) cu(m) calida ut i egris z debilibus quia
vis me(dici)ne p(er) aqua resolute q(uia) i sto(mach)o et
intestinis reperit dimidit z expellit z(e)t(era)

(S)uperueniunt q(uam)q(ue) febris potionato diuersis
de causis sic co(n)tinua iaincto(r) (?) sp(eci)es
calefit z seq(ui)t(ur) essimia(?) a co(n)tinuo potu
ul nimia comestio(n)e ul gulosa aut
ex frigore aut co(n)tinua h(umor)es alteratione

De diu(er)sitate (com)plexionis

De q(uan)titate me(dici)ne

(con)tra(?) omnib(us) est dada me(dici)na

De sinthomatib(us) q(ue) fiunt p(ro)pt(er) potionat(ionem) venit

diu(er)sitate matie etatu(m)

ul attritione ad stomachum quam per debilitatem medicine ul paucitatem quantitatis nequit, remanserit ibi putrescunt et febrem faciunt. Si ergo febris essimera supervenerit statim ducatur ad balnea ut sudet, quod si balnea defficerint fiat ignis duplex et in medio ponatur eger nudus et virga de alterea et marciaton ante et retro.

Cum vero balneum opertet et unctus fuerit cooperiatur bene ut sudet et sic solvitur febris essimera quod si non solvatur significatur est vicio humorum resolutorum a medicina et sic stomacum et corpus debent ergo iterum purgari quod si remansit adhuc febris tercio prosequatur ul usque secundo videbat, tunc si post debilis fuerit inter medicinam et medicinam reficiatur et post levis purgatio detur.

Solent homines febricitantes multum sitire quibus damus aquam in qua coquatur gummi arabicum et dragagantum in statuam ul aquam frigidam in ore teneat et gargarizet et reiciat, ul aqua in qua sit expressum psillium et cetera. Dequitur.

De siti et potionatis

Supervenerit etiam sitis maxime in potionatis aliquando quam quidam nequit sustinere, hiis ergo damus aquam tepidam in qua coquatur gummi arab. et dragagantum, ul in qua mica panis bulliat. Sit etiam a sitis quam quidam signum bone purgationis existimat decepti auctoritate ypocratis dicentis quibus cumque purgantur non sitiunt non quiescunt priusquam sitiant. Non enim semper bona sequitur purgationem, sed in gracia digestis plectoricum habens corpus per quas qui sit ul superfluitates faciat ul tamen nichil est. Sed si intensos et siccos humores ad stomachum attractos et non expulsos agibus calidus et spiritus fumus resolutus ysophagum et spiritualia desiccando sitim generat. Hiis ergo prohibendus est vomitus, ul danda est medicina solutiva quousque sitis tollatur quod est signum bone purgationis in tali casu. Est autem sitis signum bone purgationis cum corpus plectoricum habens, dentes ul ingestes assellaverit et postea sitierit. Sitis enim illa ab omnibus membris est et sanitatis non a solo stomacho quod si ante purgationem faciat purgetur quousque cesset sitis et cetera.

De potionatis qui attendunt potionati bibuerint

Contingit enim frequenter quod sitientes nequientes aqua frigidam ul similem medico nesciente bibunt, et inde magnum sequitur periculum sicut inflatura et torsionem ventris.

Si autem hec evenerit vomitum provocamus cum bibitione aque calide et inmissione penne oleo intincte ul digitum in missum in ore ul bibat aquam tepidam cum oleo pauco et post potis in ore digitis ul penna vomat.

De hys qui nequeunt assellare. Nota sudor medicina.

Evenire solet ut potionati prohibentur assellare non possint per debilitatem medicine ul eius paucitatem ul per superfluitatem nimia frigiditate, sicut in illis in quibus quibus sudor est frigidibus et angustia sequitur maxima, ul nimia humoris resolutione medicina extinguitur ut in flatis in quibus cum flamma incipit virtualiter extinguitur medicina sicut terra carbones, ul sagimen. Nimia ergo grossi et humores resoluti sunt, et nequeunt expelli sequitur dolor intollerabilis, et torsio valida circa ventrem et intestina et inflatio nimia que est multotiens periculosa valde.

Cum autem hec evenerit ducatur patiente ad balnea, ul ignis magnum igne statuas et unguentis calidis ungamus pectine ventre et renes et calida tegula supponamus stomacho ul ventri ut calor naturalis confortetur et virtus medicine confortetur quod si sic non assellat utendum est clistere mollificativo ul humidificativo quod fit de camamilla malva polipodi agarico furfure, sale tritis coctis in aqua cola, et adde parum olei et cetera. Vel deceas medicina qua si potest fiat clistere in quo sint in ea superfluum quod cito facit dissinteriam, ul provocetur vomitus cum tepida et oleo, immissis digitis in ore quod si non senserit dolores et torsiones non est multum curandum tamen ne sua mora ledeat alicui membro, aqua calida multum potum dannum et cetera. Sequitur.

De medicina que non ducit

Solet etiam contingere quod medicina in potu data non tantum ducat quantum debet ducere, et hoc debilitate medicine, ul propter paucitatem tamen ad libera remedium ypocratis dicentis Si vis ducere alium move corpus, pone ergo eum in motu et deambulet per domum non tamen in petu ne virtus medicine per sudorem expellet et per forte motu consumatur. Cum autem sic non valeat et stomachus non sit indigitus, dentur ampliis de eadem medicina. Si fuerit indigestus dentur electuaria dulcia laxativa sicut opiata tartarum inperiale zucc. viol. stomatico et similia. Vel habeas iii obulos scamonee cocte, et cum iure pinguibus gal[l]ine detur, ul veter unguento laxativo.

De egestione nimia si minuit

Medicina aliquando excedit mensuram, unguentum lec. modum scilicet ducendo. Sepe et hoc vicio medici, ul vicio potionati, vicio medici si nimis dederit medicinam, vico

potonati ut si ex opposito frigori vel loco in quo assellatur sit oppositus vento. Contingit etiam ex habilitate humorum ad expulsionem nimis paratorum scilicet in pueris et repletis talibus humoribus. Ex tali ergo nimietate fluxus quem sequitur dissinteria, que maior est periculi, ne ergo sequatur dissinteria restringe cum aqua in qua coquatur gummi arabicum a mirgo vel pulvis tegule nove, vel dyaco idion vel syrupus mirtinus vel syrupus de rosis mirtis vel rosata cum decoctione gummi et ponatur etiam si nondum valet stuna aque calide plena prius tamen considerandum utrum sit tepida.

De dissinteria ex potione. Dissinteria sequitur quandoque potionatum que cognoscitur per sanguinolenta egestiona supervenire panus ordeaceus sit paratus. Panus in medium scindatur et mica seu crusta auferatur in optior pars cum forti aceto bulliat et tepida ut dictum est ponatur. Item detur syrupus gummi et decoctionis rosarum mirte galle balaustie lib. iiij cum addatur lib. ij de succo plantaginis cocto et despumato coquatur addita et addita zuccarum fiat syrupus et cum pulvere boli detur etc.

De debilitate potionati. Debilitas solet evenire potionato post v vel vj sellas, quod est signum bonorum humorum cum malis evacuari, et quorum evacuatio debilis efficitur statim, detur huic ad bibendum vinum in quo parata sit mica panis assi et predictis confectionibus constringe.

De tenasmone ex potione. Tenasmon est voluntas assellandi sine effectu, habet potionatus vel per medicine acuitatem vel per stulticiam assellantis egerere nimium conantis. Hec est cura sedat in apozimate quod fit de corticibus mali granati balaustie galle sumac rosarum corticis castanearum corticis ecclesie [illegible] cortice radicum sorbe et ceterorum. Accacia ypoquistidos an. quantum vis. Si materia terat et coquatur in aqua et in ista aqua sedeat et utatur de dyacodion cum rosis.

De appetitu destructo potionati. Appetitus deficit potionato que restaurantur succis mali granati acetosi vel mali citri cum pauco pipere et pro [illegible] potu vel cibum que suscipit conducat cum condito pipere gummi de succo mente ℥ ij piperis ℥ ij et succi aceti ℥ iij post detur syrupus rosarum et dyaroodon. Sepe in aceto preparatum et comestum fortiter provocat appetitum etc. Sequitur capitulum.

De vomitu. Vomitus potissime est in estate quia tunc colica et lenes humores solet habundare humores non cum proprietates sequitur. Datur etiam sanis ad iustificandum sanitatem et egris ad expulsionem egritudinis. Si ergo sub dandus decidit est post cibum ut supersluus humor ab eo mistea et provomitu facilius expellatur. Sed secundum Constantinum vomitus bonus est ante cibum, melior tamen post cibum. Sed non dandus equis dandum est an cibum in mane, cum stomachus fit a rigore precedentis noctis acribus corporibus liber est. Et ratio quia si sit debilis pars cibum prius duabus ovis sorbilibus, ut stomachus confortetur. Et materia notima expellatur facilius. Preparandus est vomitus, et temperandus si fuit colericus sero precedenti cibandus est cibis sorbilibus ut stomachus lubricus fiat sicut ovis sorbilibus, iure piscium, iure galline, et ceteris. Et si fuit flaticus vel melicus per duos dies vel tres humidi, et inde [illegible] pro bene de ebes utrum facile vomat. Si difficile videtur ergo prius syrupus acetosus cum calida aqua vel semine rapecis et radicis raphanis tere et tempera cum sufficienti aqua. Aqua superfundatur et cola per pannum et da colaturam et ita quod vomuit da facilem et forte vomitum. Nota quod non est dandus vomitus paticibus in spiritualibus vel asmaticis, vel strictum pectus habentibus et nimis angustiavit et tumefaciat in eis.

De spasmo ex nimia evacuatione medicine. Fit quandoque nimius Lesis suffocacio etc. vomitus vel acute medicine vel quantitate vel humorum humorum habilitate, cum ut stringatur ponatur pedes eius in aqua frigida vel cum vino misti vel salitis et spongias ista in domos. Et detur ei bibere decoctionem gummi sandalis [illegible] boli vel pulverem eorum cum decoctione predicta detur et pulverem mirtine vel detur pane assi cum vino vel aqua. Fiat etiam emplastrum cum sandalis [illegible] bolo mastice olibani gummi, etiam tempera cum succo mente et suppone stomacho. Vel infunde testiculos aceto vel spongia in aceto bullita stomacho suppone, detur confectio que scripta fuit in nimio fluxu ventris.

De eodem. Solet etiam contingere Lesis sputum etc. Sequitur quod ex nimio voluendi conamine vena rumpitur intus et vomit sanguinem et quod detur pulvis mirtine cum frigidis vel pulvis saliue vel pulvis mastici et alii lumingo [illegible] et dyacodio suppo natur stomacho emplastrum de sandalis [illegible] vel cum bolo gummi mastice te tempera cum aqua rosarum vel decoctione gummi etc.

De singultu. Singultus superveniunt sepe vomentibus et aliquibus humoribus ad stomachum attractis et non expulsis quod fit, si peius movit materia et sequitur singultus aliquando conamine quod fit per nimiam evacuationem. Si ergo fiat ex humoribus attractis ad stomachum iterum detur vomitus. Si debilis fuit pa. confortetur.

pus duobus omnibus sorbilibus. Si non fiat de
minima evacuatione salvam per pru[m]m sed per
plenitudinem sic inveniet ypo[cras] dicens indige-
tia repleto solvit. Libet ergo levem et subtili
cibo, detur nus maligranati syrupus viol. nus ceterarum
sarcis amidum nus galline, pinum album
sepatum. Et si non valeat detur drag castoreum
cum succo mente. Dantur etiam electuaria confor-
tantia sicut diamargariton cum musco diantos
rosata novella triasera magna vel solum
muscum piatum cum aqua rosata. Sequitur

De spasmo ex pelli

Si ad spasmum preveniat singultus pronunciato
mortale. Unde ypo[cras]. Spasmus ex pelli mor-
tale, pelli cum qualibet medicina acuta
intellexit. Faciamus tamen quod possimus. Stup
fariam fenugreci et psilli, et farina ordei vel
solum viol. vel quod quod sufficiat fac emplastrum
sic mea olei et vitelle coquatur. Viol. malue
rad. malue visci cola et additis farinis
fac emplastrum et pone sub utraque ascella et
inunge et sup spinam similiter usque ad lu-
bos et unguentur capiti lac azininum vel
ovinum, vel muliebre seu mulieris puellam
nutrientis. Lavetur caput sepe cum aqua in qua
cocta sit malua viol. vo. ordeum sicut
capitum pastea ungatur cum olo et medulla
portina, vel axungia portina, vel galli-
nacea vel anserina dissolutis et simul
mixtis ponatur etiam in balneo tepido in quo
po olii vel aque sufficiet, prius tamen co-
quatur in olo illo capita sppiis albi mista
malue viol. et alia silia. Sequitur

De secundo modo medendi per de humoribus dissolutis et quo de eam fiant constringi

Postquam de primo non sufficit tractavimus
restat ut ad secundum transeamus. Est igitur
sus medendi modus qui in constrictis vel
mortificatis membris consistit. Constrictio non
menia est, vel mortificatia que membra
dissoluta constringit, vel humores in aliqua parte
corporis dissolutos mortificat et consumunt
ut sunt opiate que constringunt et mortificare
videntur eo quod humores et membra dissoluta per
eas solent constringi et confortari, morbi quoque
et dolores corporis mortificari et sopiri. Si
cis aut quoque nimium dissolutos humores
constringimus, quoque membra dissoluta et debi-
litata confortamus, quoque superflua morbi
materia consumimus. Si enim humores in aliqua parte
corporis fuerint dissoluti quod sepe
cerebro pervenire catarru sit, dande sunt
medicine constrictive sicut aurea diaolib
et quod digeritur et sanguine mutatur
et ad membra veniens confortat membra
et constringit et reuma abeo prohibet. In

tali namque dissolutione nequaquam audeamus
dissolutiva dare, ne ex maiori dissolutione
maior sequatur reumatis materia, que de-
fluens ad membra pulmonis, vel ad pueris
membra ulceraret illud et corrumperet. Dantur
aut opiatis in humoribus constrictis dande sunt
competentes pulle, et alie competentes medicine
que humores prius dissolutos et iam constrictos
competenter educat, ne ibi remanentes vel
ad aliam partem currentes peccata putrefiant, et se
vel aliam egritudinem inferat. Siret autem
prius valla mena et paulatim ne repe-
tina fiat purgatio. Sequitur ca

De membris dissolutis debilitandis et quomodo sunt confortari

Membra dissolvuntur et debilitantur sepissime
sicut in totumus se et intempolatis febris
ergo iubemus dare opiatas que membra
egritudine nimis debilitata constringendo
confortet, que confortata acuminum morbi
melius resistat et causa morbi constricta
quod dissoluta repellere non poterat ipse con-
fortata repellit. Hys autem omnes opia-
tas dare propinamus sed temparatores debilibus

De eodem

Remanent multotiens humoris notum et
reliquie post febrium solutiones in corpore
que ad aliquod membrum declinante gravant
illud et apostema et alios morbos generat
vel etiam sunt causa recidivationis, unde quod reli-
quitur in morbis post crisim etc. Quamvis ergo
hys non audeamus pigrare cum quia debiles
cum quia pauca sunt et in eis materia
ne sequatur pietas dantur opiatas quod etiam
membra debilitata confortet et pauca materia
consumat et hec est maxime faciendum
in illis qui frigidis laboraverunt humoribus
Siquis enim laboret de humore inter cur
ne et corum contento. Quod quidam ignorat
ei dande sunt opiate. Que humores con-
sumat namque si pigeat magis ledunt

De quibus et quando dande sunt opiate

Opiate dande sunt cum vino calido
distemperate vel cum aqua calida seu vino
non febricitantibus cum aqua febricitantibus
non tamen omnibus sed tamen hys qui intempo-
lata laborant, non quolibet tempore sed in accessio-
nis calore capit, febrilis calor augeatur
cum tribus horis vel quattuor ante accessionem
ut materia que infert morbum difficile
et digeratur et consumatur a principio febrium
intempolatarum si materia sunt pauca et materia
fortis post tertia vel quarta accessionem
dande sunt opiate, fortiore et calidiores
virtutem habentes, sicut est aurea metridatum

nnisa et similia et hec ideo ut materia consumatur
Cum vero materia sit pauca, sive pauca, sive
remota, sive propinqua, non est tutum dare
dissolutiva nec per me paucitate bonorum
potius quam malorum humorum fiet resolucio,
quod si illa materia minima sit cruda detur prius
que digerat ut est yerapigra G sive
stomaticon, theodoricon, empiston etc. Digesta
vero materia et dispositione dentur opiate que desiccent
illa et consumunt. Videndum est tamen cum materia sit
pauca et calida sit ultimus, quia tunc dande
sunt opiate, eo quod minimum sunt calide. Sed
tamen refrigerativa dentur que calorem post re
primunt, ut sunt cibi frigidi, et electuaria
frigida ut trisandali, sandalicum, capsandal
etc. Si vero sit multa materia in febribus sit, ut
sunt diuturne, dantur opiatas, ut materia
calefacta levius digeratur, et digesta consumatur,
cuius dispositio alteret, propalatitas et multum
permanent opiate, materia et materia sicat et
eorum membra calefaciunt, et inmutatis refrigi
data confortant. Sunt et alie constrictive medicine
vel mortificative que non recipiunt intus
sed potius tamen apponitur eundem effectum quam
cum opiate consequntur. Ista et hiis rebus? propalatitas
mortificat, membra dissoluta confortant et
materiam consumunt superflua consumunt sicut
sunt sica et secca. Sed uncti a belius calidis dia
tamis et similia que capiti et alii membro cum
plasmata ipsum confortat et fluxum cum
sicum constringunt, sicut lacrimas si fuerit re
ponatur, vel si temporibus huiusmodi fluxue
Rectus apponit oreo de Lado? de sextibus? Sic
tercio modo medendi tracteris. Est au
tem tercius medendi modus quo perdita et
consumpta in corpore restaurantur. Hic genus
medendi respicit vel cimitetur (?) et recipit
eo quod maxime conveniat hiis qui reparari
indigent et nutriri, ut convalescentes et aliqui
capiti consumpti in iuvenis. Restauracio vero con
sistit in duobus, scilicet in elevacione et dicta, scilicet
consumpto in duobus recipit scilicet humorem et ubi
consumitur in humoribus ut in cancorum de co
sumitur membra ut in ethica et ptisis. Si vero
valeus humorem restaurare principaliter intendi
est elevaciis confortativis et restaurativis
ut est diapenidion, diamargariton,
diantos, diarodon, triasandal et similia.
Cibario vero cibis convenientibus et restaurativis
ut sunt pulli, caro capolli, pisces, saxatiles
ova sorbilia, ius galline et similia. Facienda
est humoris restauracio, etiam perdite, ut
si cola sit corrupta, et ea valeat restau
rare dabit levi (?) et quod digestum invitat

in colam, ut dyacalamentum et conditum dya
tirion piperion cum talia damus etc. Sequitur
De membris consumptis quomodo debent restaurari.
Membra consumpta si volumus reparare ute
dum est principaliter cibis sorbilibus
et facile digestibilibus, membris fortiter adhe
rentibus ut est farina ordei, seu decoctione pulli
vel galline carne cum lacte amigdalarum vel
piscarum codita, etiam caro pullorum perdicum
fasianorum, iura gallinarum, ova sorbilia
sicut recens sorte et similia. Potus sit vinum
album vel aliquantulum rubeum, temperatum cum pu
rissima aqua coquatur cum aqua pura ac pince
limigoris? et similia. Danda sunt electuaria
que naturaliter confortant calorem, et humiditatem in me
bris perditam restaurant, sicut est sirupus macc.
et dyarodon, et cetera. Si per sic calor sufficienda est aut
eis restauracio membrorum possibile. Sic si fecta
sit consumpto calorum humorum, observanda sunt
temperate talia, que et valorem calore proprie
tatis calorum debilitatum confortet, et scilicet
in membris perdita restauret. Si vero siccorum
maior consumpto facta sit, observanda sunt te
perate fria, consortans tamen ut non calor acci
dentalis sit increpus in corpore quod si fiat
danda sunt frigida que accidentalem reprimunt
calorem et calidum alterant dispositionem. Sicut fit
in hiis qui per calidiarum epar sicut calefa
ctum. Sunt aut frigida que offerunt
levia et facile digestibilia et cito in nutrimentum
corporis transeuntia. Si vero non sit perdita nul
ta caloris, tamen naturalis que debilis est tamen temperate
calidis prius confortet, danda sunt potius frigida
quam alia. Cum vero calor febrilis consumite
naturalem humiditatem debilitatus sit, non prius sit
confortet, necesse est ut ablacione frigorum magis
debilitatis sufficeret. Sunt tamen alia que dat
tam electuaria quam cibaria liquida ut propter
liquiditatem per membra levius fluentia
citius incorporatur et melius nutriant.
Nam ut ait ypocras. Facilius est replere potu
quam cibo per potum intellexit liquida
pro cibum, quam spissa et solida etc. Sequitur. Capitulum
De quarto modo medendi et primo de digestivis.
Cum vero quartus modus medendi ab
aliis inscripto non sit comeditus et quia
utilis est valde et necessarius tercium de eo.
Est igitur quartus modus medendi qui in di
gestivis et alterantibus consistit. Sed digestiva enim
vocamus que materiam morbi digerunt et
ad expulsionem facilem preparat et obedientem
Sic aut dupliciter, nam intus et extra.
Intus ut in febribus ad digerendum extra materias
extra, ut in apostematibus ad digerendum putrides

De tercio modo medendi et primo de restaurandis corporibus

De membris consumptis quomodo debent restaurari.

Si intus — i illis Et alys et alys modis Si enim volumus
digerere consuetudinem intus contenta damus diu
retica sicut est apium sposa que materiam per
partes diuidit, quibus i partibus liquefactionem oportet
tum ut ait sic ea appellat qua illa corpe
opari no potest, verumptamen ut si magnum
ut si magnum frustrum buliat carnis quod in
tegrum nequit decoqui asspicere toto in
partes diuidit, ut diuisum leuius cerculus decoquat
Si apertiva — coquat Si vero volumus digerere in apostematibus
vicatum ea supponendis, sicut fenugreco radice
altee et similibus. Omnis n. putrefacio ut dicit
G. potest fit secundum digestione. n. in apostematibus
nichil aliud est quam eius ad putrefactionem ducere
ut putrefacta appellatur. Ita si apostema imma
turum apiat cum dolore, maior fiet humorum
decessio et sic magis ledet quam iuuabit
egrotantes, dolor fit propter sensibilium primum
dimisione, et enim vero sequitur dolorem
pus quod ductum est in ad putredinem, putre
Digerere in ... — facta ipsa est appellenda. Iste digerere se
cundum materiam nichil aliud est quam ea per
partes dividere et liquefactioni aptam reddere, et ut
diuisa et liquefacta per poros leuius educantur
in quod facere non poterat nam dum erat integra
et compacta neque propter sui debilitatem euacuare
vel propter pororum puritatem, quod sic indigestam
medicinis euacuare presumeret potius egrotanti
ledet quam iuuabit Nam tenuibus bor
humores liquidi emittebuntur, grossi mali
et compacti per medicinas dissoluentur Ypo
ypo dixit qualia oportet purgare purgentur Ita prius
De diuersitate digestionis et diuersitate mere — quod digeratur in in dimissionibus, deinde vero
est expulsiuus et hoc autem ypo dixit di
Considerandum est [...] gesta medicinalis sicut
autem diuersitas materie, et diuersitas me
et vicinitas loci i digestione faciendo Nam
sicut in corpore quod est frigida quod talia, sic et digestiuorum
queda sunt frigida queda talia Iste loco
queda sunt remota a membris, que
sunt vicina, quod vicina, sint et diuretica
que sunt que citius penetrant ad remota
Si calida materia — quam alia Si ergo in fuit talia ut i tercia
na utendum est diureticis frigidis, ut est se
me citrulli melonum aut syrupo acetoso
Si frigida materia — oxizacaro et similibus Si vero fuit frigida ut
i cottidiana, danda sunt talia ut seme
apy maratri petro. aut et syrupus acetosus
qui quod datur propter suam leuitatem, et ta
libus quam frigidis, [...] datum est oximel
diureticum maxime i regione frigida

Semina vero sicut modo danda sunt terant
et coquatur in aqua, et aqua illa detur ad po
tandum si est delicatius dulcoratum Si
vero syrupi aut oximel dentur cum tali aqua
ipsa diluit Quod si materia fuit media sicut
est flegma salsum misceantur frigida cum calidis.
ut semen citrulli cum apio et cetera Si vero
magis pertinet ad calidum ut est colera citrina
plura sunt apponenda frigida et e converso
De loco in quo continetur materia peccans — Considerando loca in quo continetur in diuersitatis loci in quo continetur sic multiplex
est Nam aliquando in intestinis, aliquando in spiritua
libus continetur aliquando in capite, aliquando
i splene, aliquando in costis, aliquando in
pedibus et cetera Si ergo fuit in intestinis sicut
Si i intestis — est i stomacho vel intestinis vel i epate, detur
oximel diureticum. syrupus acetosus
cum tali aqua, vel cum aqua decoctionis
apy maratri petro. vel cucumeris seminis melonis
citrulli cucurbite, vel syrupus de acetosa cum
tali et hoc secundum exigentiam morbi Si vero
Si in spiritualibus — fuit i spiritualibus, non detur aliquod ace
tosum quia spiritualia ledit Sed detur
pessarium, i quo cocte sunt radices, vel
semina maratri apy petro. vel seminis melo
cucumeris et hoc secundum exigentiam morbi Nam
enim que provocat urinam purgat spiritualia
Si in capite — Quod si fuit i capitis essentia sive i capite
detur quod digerat, et in fumum re
soluat et diuidat in i cerebro Si
si catarrus sit i capite ut est coriza
digeratur cum suffumigio detur igitur calamentum
pulegium thus et coque i vino forti
albo et suscipiat per fumum ab olla
per os et per nares et diu habeat coopertum
Si in Splene — caput coopertorio ne exeat fumus Si
fuit in splene sicut i spleneticis detur
decoctio apy maratri petro. spice lingue
bouine, sparagi brusci lenis stici et similia
Si in costis — Si sit i costis ut est i pleureticis detur
ptysanam in quo coctum sit semen
citrulli melonis cucumeris cum lacte amigdalarum
Emplastrum — Exterius aut apponatur emplastrum quod sit
de seminibus predictis, de radice altee fenu
greci fenugreco farina ordei, cocte sic
terantur omnia et coque i aqua preter
farinam postea terantur cum farina et
aqua decoctionis, et fiat emplastrum
quod multum maturat Si sit i membris Si in membris

dent urina provocativa. Et sit in remotis
partibus membri sicut in pedibus, quod possunt
diuretica data, possunt quidem quia digerunt
per membra divisa, et eis incorporantur
et sic dividunt materiam quam inveniunt. Medicina
in stomacho sit corpus ebullitum resolvitur
sicut acetum, corpus proprietates retinens, quod
postea spiritui iunctum infert ipsum et sic ad
membra simul transeuntes deducunt materiam que
in eis est. Cum tamen materia que in partibus remotis
est nolunt digerere, utendum est fortioribus
et diureticis quamvis partes ille remote sunt
a natura talis. Unde est quod egritudines que sunt
in eis a defectu, aut nunquam curantur sicut
est in podagra etc. Sequitur capitulum

De signis digestionis in febribus

Digestionis quibus materia digeratur signis
signa ponam. In febribus vero hec sunt
signa. Si accessio citius et fortius affli-
gat quam solebat signum est digestionis,
hoc cum sit ex liquefactione materie et eius fortitudine.
Cum vero diuturna materia sit et compacta tarde
digeritur, et paroxismus de ea resolutus tunc et accessio
tardat et paroxismus affligit tamdiu cum de-
accessio quamdiu durat materia que digesta
est ante accessionem palacione. Item si materia fuerit
liquida, et multum de ea resolvatur, citius
consurgit natura ad expellendum materiam. Tunc et
accessio citius arripit quia quantum durat
materie expulsio, vel consumptio, durat et febrilis
accessio. Quod ignorat ydiote medici. Unde
est quod in quartanariis cum videt in hyeme
febrem innovari et paroxismus affligere putat
esse signum salutis, cum sit signum prolixitatis
egritudinis. Sed cum non sit nisi propter materie duritiam
et compacitatem. Item si color non mutatur a principio
et incipiat mutari signum digestionis est,
quod cum non mutatur fit propter materie duritiam, quod
ubi mutatur fit propter materie liquefactionem vel aeris
frigiditatem. Comparatur ergo ne decipiamur
aeris frigiditate. Item si urina a principio fuerit
tenuis et postea inspissetur, signum est
digestionis. Tenuitas autem a principio erat
propter materie compactionem, a qua non resolve-
batur, nunc urina inspissabatur quod autem postea
fit spissa liquefactione et digestione materie est causa
et plurimptio eius est urina. Item si urina
a principio fuerit spissa et postea subtilis
signum est digestionis. Sic cum fit purgatione
materie, vel ad alium locum translatione quod fit
per egrum. Nam si bene se habet, et non alienatur
purgatio est materie per urinam et non translatio.
Si non econverso et econverso, quod autem urina in principio

spissa videtur hoc habet fieri propter materie multitudinem.
Similiter et in aliis egritudinibus in quibus utimur di-
gestivis. Si in principio fuerit subtilis et postea cum
spissetur, signum est digestionis. Et ergo scire potius
curare a digestione non materie in apostemate hiis signis
comprehenditur, si locus incipiat albescere, et do-
lor minuitur, et si loci prius fuerit mollicies
prius albus et spiritu facilis ejectio ut in pleuresi.
Tunc hec videns, poteris securus aperire, si per se non
aperiatur in apostemationibus. Signa digestionis in catarro
hec sunt: spissitudo superfluitatis, albedo eius
et facilis emissio etc. Sequitur capitulum

De alterantibus medicinis

Non solum digestivis utendum est in egritudinibus
sed etiam frequenter alterantibus confortantibus
diminutivis que impetum egritudinis minuunt
et reprimunt, ut in ypleon. Dolor capitis ex calore,
trifera saracenica, sive triane. Alteran-
tium quedam sunt, que alterant et purgant, ut
trifera saracenica et similia, quedam alterant
et non purgant, ut tapanulis [illegible] vero et similia. Al-
teratio vero consistit in duobus, in qualitate et
materia. Alteratur enim qualitas, alteratur et materia.
Alterare qualitatem est eius actionem reprimere
ut si calor molestat, debet dari que ipsum
reprimat, si de frigore, sit de humido et sicco.
Alterare vero materiam est eius impetum mi-
nuere, ut si colera impetuose habundet, illa
debemus adhibere que eius impetum minuat
neque per fortia audemus purgare, cum materia
non dum sit digesta, neque eius tamen impetum
talis sustinere possit. Audemus ergo que coleram
temperat et egrum alleviat, ut tamen possit
fieri digestio materie et postea erit salubris purga-
tio. Consistit autem alteratio quandoque in interioribus,
quandoque in exterioribus, in interioribus quandoque qualitatis
ut dictum est, quandoque et materie. Si ergo alteretur
qualitas principaliter sic est alteranda hiis
que sic alterant quod non purgant, ut est
triasandali et similia. Si non materia altera-
tur principue alterantibus que sic alterant quod
purgant, ut est trifera saracenica pro pillulis
lotum in aqua frigida et similia. Similiter in exterioribus
quandoque fit alteratio qualitatis ut dolor capitis
propter ypleon, quandoque materie ut in apostematibus [illegible]
non que alterant materiam apostematum, quedam al-
terant tamen ut solatrum et porrina et similia. Quedam
alterant et mollificant ut malva, vitella
ovi cum oleo vel et viola. Si materia fuerit minus
impetuosa ut colera ...dis et angustiet

egiu, maxime ut digitorum in pauguistia non
possit opportune utendum est tunc prius
ulceratibus, et repercussivis. Accipe ergo folia et
proxima conterere et suppone, vel folia lilii, vel
folia sambuci terre et suppone mirabiliter
mitigat et reprimunt impetum colere et sanguinis
Ista ergo mitigative melius digitorum cognita
apponere possumus sicut malva, tribolo, rosa
vel viola. Unde est etiam quod G. precipit in
passionario supponere super podagram ut membra
reddatur insensibile et sic pausset in sanguis
sicut etiam albumen, tamen cibis quam potibus quam
medicinis convenientibus etc. Sequitur

De modo conficiendi et primo de electuariis et speciebus

Exsequuto modo medendi, agendum est de
modo conficiendi, dicendum quo debeant
confici medicine, et quibus unaquaque medicina
proprie valeat egritudinibus. Cum ergo volueris
conficere medicinam prius considera species si bone
sint, non nimia temporis vetustate corrupte.
Similiter herbas, vel capitum radices considera
et semina, scilicet ut sint congruis temporibus collecta
convenientibus locis reposita, et cognitione siccata,
non ad fumum sed ... ad solem vel in
umbra secundum quod exigit. Terantur autem
unaqueque species per se auctoritate constantini.
Nam cum simul teruntur, quedam citius pulverizantur
plus de una quam de altera, ubi simul repulverizatur
cum de alia, et sic iterum medicine minorantur.
Postquam autem trite et pulverizate fuerint
species, post ponderentur secundum quod exigit medicina
et deinde addito melle vel syrupo conficiatur.
In conficiendo sit etiam consideranda puritas
mellis, syrupi decocto et corpus que sufficit
vel recipit, puritas mellis duo continet
scilicet ne sit aquosum, neque nimis cortinum
et bene despumatum. Syrupi decoctio bona
cum ad aque consumptionem vel decoctionem venerit
quod scitur cum gutta adheret cutie, vel posita
super unguem non spergitur, quod sufficit ut species
possit conservare, et virtutem per membra
deducere. Sit ergo mensura mellis in medicinis
talis, si sint libre pulveris apponantur iii
libre mellis, similiter sit syrupus sive electuarium vel

De medicinis laxativis et non laxativis

Mel ponitur in medicinis tamen ad aliquid sit
de causis, prima est ut conservet species
a putrefactione, quia valde conservativum est.
Alia ut educat species per membra, quia valde
colativum et mundificativum est. Tertia ut sua
dulcedine amaritudinem specierum temperet.
In medicina species duo sunt consideranda, scilicet
aliter debet species laxativas, et aliter non
[laxa]tiue, quia aliquantulum grosse debet teri laxa-
tive, ut in stomacho moram faciendo a remotis
partibus humores attrahat et solvat, et nec villis
et rugis stomachi inherentes pereant, subtilis
dissenteria generetur sicut est scamonea,
euforbium etc. Non laxative vero subtilissime
terantur, ut facile incorporentur, et cito quod suum
est perficiat, et hec maxime de speciebus confectionum
viis constrictivis et restaurativis etc. Sequitur

De confectionibus syruporum et de compositione

Syruporum confectio varia est. Nam aliquis
sit simplex, aliquis compositus. Simplex
est qui fit de sola zuccara cum aqua. Compositus
qui fit de speciebus multis et aliis. Compositus
aut multiplex est. Nam aliquando fit de speciebus,
aliquando de radicibus, aliquando de herbis, aliquando
de seminibus, aliquando de floribus, aliquando de
[semi]nibus, aliquando de fructibus. Item syrupus aliquis
fit clarus, alius non clarus, sed clarus
debilior est non claro. Sed clarus non fit
nisi de specierum absentia quod fit per alterum modorum
appositionem cum pulveribus specierum adheret.
Fit autem clarus vel ad delectandum, vel ad
videndum, vel vendendum. Item syrupus alius
fit de zuccara, alius de melle. Si ergo fiat
syrupus de zuccara simplex, ponatur zuccara in
aqua et bulliat ad ignem lentum quousque
gutta adhereat cutie, vel super unguem
posita non dispergatur, et hoc est signum de-
coctionis in omni syrupo. Si non fit de speciebus
compositus terantur species subtiliter et ponatur
in sacculo, et sacculus ille ponatur in aqua
cum zuccara, et bulliat diu et comprimatur
sacculus sepe ut virtus specierum transeat in
syrupum. Postquam diu bulliet coletur
et coquatur ad modum syrupi, vel ad perfectionem.
Si non fiat syrupus de herbis et
floribus coquantur prius in aqua postea
colentur, et addita zuccara colature et coletur
in modum syrupi. Si non de seminibus vel
radicibus fiat, terantur et coquantur in aqua
et colentur, et addita zuccara fiat syrupus,
tamen si de psillio facere volueris, propter suam
viscositatem ponatur in sacculo etc. Syrupi con-
fecti cum zuccara dantur in febribus calidis, in morbis
frigidis cum melle. Unde non quod mel est valde
ventosum vel licet calidum et siccum, mellis
per aliqua apposita possumus amovere
inflationem cum ventositate et toto possumus
auferre etc.

Si vis facere syrupum clarum a principio, vel
post syrupum infrigidato per modum spatule
pius apposito alicui modo cum tacia vel
manu spumam depone de syrupo et lente
bulliat, ne per nimia bullitione comminutas
spume [illegible]. Nam quanto magis erit con-
tinua, tanto magis adherebunt ei super-
flua, et moveatur syrupus ut magis adhe-
reat spuma. Postquam diu bullierit remo-
veatur spuma illa et deponatur syrupus in ampla
vitrea usque sit satis clarus. Quod si non
poterit, spuma clarificetur albumine et bulliat et sic
fiat quousque clarus sit. Syrupus acetosus
fit de aceto et zucaro, sic fiet de aqua et zucaro.
Si vis facere de fructibus, contere fructus, et
coque in aqua vel aceto sicut quod vis facere
syrupum et addito zucaro colature fit syrupus.
Si vis facere syrupum de succo, pone zucarum
in eo et dissolve ad ignem et cola, et postea coque
ad modum syrupi. Si vis facere de herbis
et speciebus, coquantur in aqua herbe, colentur
et in colatura ponatur zucarum et pulvis specierum
in pannulo et fiat syrupus ut dictum est supra,
et clarificetur, difficilius tamen fit clarus quando
decoquitur, et propter hoc datur cottidianis in hyeme et
in aliis morbis. Si vis facere ut videatur ro-
seus, plus coque rosas vel radices rubeas
sicut plantaginis in aqua, cola et addito melle
fit syrupus. Idem fac de violis, si vis ut appareat
Si vis facere syrupum spissum in violis
vel electuarium et de fructibus in piperide, de tribus
partibus zucari fac syrupum et coque plus
solito et pone in mortario et adde quartam
partem zucari bene pulverizati et tere diu
quousque album sit et spissum in dyadragaganti
et dimidium. Et nota quod in principio syrupi vel
cuiuslibet decoctionis maior debet fieri ignis
quia maior est humiditas, in fine vero
parvus ne fiat adustio vel corruptio et
humiditatis nimia consumptio etc. Sequitur

Unguentum compositum in hunc modum conficitur:
prius cera resolve et si qua fuerint
resolvenda cum cera resolvantur ut gummi
etc. Deinde depone ab igne et species pul-
verizatas appone, movendo cum spatula, et si
volueris epithimare fac magis spissum.
Si non volueris sed eo ungere vel fricare,
fiat liquidius. Possunt autem unguenta ondere (?)
que mente (?) quibus valeat [illegible]

Aurea ypocras valet in capitis (?) [illegible] de opiatis
ad omnia vicia capitis ex frigiditate maxime
ad reuma, ut egritudines oculorum et vicia
matricis temperata cum vino et pueros (?) [illegible]
capitis optime purgat etc. Sequitur

Adrianum ypocras valet contra omnes frigidi-
tates et maxime capitis, purgat enim caput
de flatu, contra egritudinem oculorum datur in modum
avellane sero cum vino in quo sit cocta
salvia et [illegible]. Datur etiam quartanariis an-
te horam accessionis cum vino, quia ad hoc omnes
febres valet probata, et ad grossos humores
pectoris et spirituales partes [illegible]

Acharistum ypocras valet contra catarrum et omne
vicium pectoris ex frigore, datum cum vino
calefacit in marcido (?) etc. Sequitur

Athanasia ypocras datur contra fluxum sanguinis
in mulieribus in modum avellane cum aqua
pluviali vel aqua decoctionis plantaginis,
eodem modo valet emoptoicis et alia [illegible]
sedat fluxum sanguinis [illegible] etc.

Dyaolibanum ypocras constringit lacrimas oculorum
et reuma capitis et curat dolores [illegible]
datur in sero in modum avellane cum vino in
quo coctum sit olibanum etc. Sequitur

Esdra magna ypocras datur mulieribus timidis
et in quibus irracionabilis est appetitus
ut qui appetunt carbones etc. Valet etiam
ad [illegible] frigidis [illegible] datur sero cum vino
albo calido in modum avellane [illegible] ad
dolorem aurium et [illegible] pruritudine distemperata
cum [illegible] et instillata [illegible] valet ad scissu-
ram labiorum cum calido etc. Sequitur

Mundificativum (?) datur ypocras [illegible] cum decoctione
galle vel mirtillorum et contra venenum
cum succo mente distemperatum et quartanariis

Rosata ypocras datur quartanariis an hora accessionis
[illegible] ante horam accessionis in modum
avellane cum [illegible] et quibus [illegible]
cum succo senecionis datur, quod si tepida diste-
peretur et tympora et pulsus inungantur
in acutis sudorem provocat et [illegible] etc.

Opipira ypocras valet paraliticis et rubea
[illegible] ypocras datur quartanariis cum aqua
[illegible] ante accessionem in modum avellane. Datur
etiam contra [illegible] venenata et tussi-
entibus cum vino etc. Sequitur

Tiriaca magna ypocras valet contra dolorem
[illegible] cum decoctione feniculi [illegible] contra vicia
matricis ex frigore cum vino calido in quo
cocta sit arthemesia bene trita cum oleo
muscelleon (?) mixto et cum bombace in
vulva mittatur. Nam mulier etiam concipiet
si detur cum vino in quo cocta sit man-
dragora; multum prodest pueris etiam qui

dormire non pot et in nocte garriunt, distem
pata cum lacte mulieris in modum ceroti cur(at)
dissinteriam et lienteriam cum vino sumpta optime

Ygia quod valet ad vicia … constringit
ventrem cum vino calido bibita in modum
auellane, vel super gingiuas fricata idem

palitic(is)

Dyacastoreum quod datur paliticis cum opatur
in vino se per nares iactum optime purgat
fl(egm)a capitis, quod datur contra passionem capitis
ex frigiditate epilenticis et paraliticis et similibus
cum vino in quo cocta sit saluia detur ma(ne)

podagr(a)

Benedicta quod valet ad guttam ar(teticam) … ne(fre)ticam
sciaticam et podagram ex frigiditate renes et
vesicam purgat datur cum tepida in mane etc.

Dyapirassin quod valet ad frigiditatem pectoris
et catarrum et tussim ex frigiditate, ca
lefacit etiam cerebrum infrigidatum, datur cum
decoctione ysopi, vel dragaganti in mitibus cum

Dyacodion quod valet contra … vino etc.
omnem fluxum ventris cum aqua plu
uiali, vel cum aqua in qua sit mirtus

Dyadragaganti datur contra vicium pulmonis
vel pectoris, piplitis (?) pleureticis et ptisicis
tussi et empicis cum decoctione ordei bene trita

vox

Dyaris quod restaurat et dragaganti re(stau)
rat vocem perditam cum vino in quo ysopus
sit cocta ad omne vicium pectoris ex frigid(itate)

… tussim

Dyapenidion quod valet contra … valet re(stau)
ratam (?) tussim et vicium pulmonis, et rauce
dinem vocis cum decoctione ordei sero et mane
datur etc. sequitur etc.

ptisis

Dyapapauer quod datur empicis ptisicis
cum ptisana, vel aqua in qua cocta sit

… calor(is)

Dyaprunis quod datur acutis … drag…
mane cum sera contra omnem calorem valet

Dyamargariton quod datur cardiacis
dyaforeticis, et tristibus et omni debilita
tione cordis et stomachi vel in aqua vel sera
mane et sero detur etc.

Electuarium simplex quod valet ad evacuandum
coleram citrinam cum sera et
acutis datur etc. sequitur etc.

Filonium vel filoantropos vel iustinum quod
datur calculosis, et yliosis et dissintericis
et stranguriosis cum apozimate saxifrage

fructuatibus (?)

Diaosilatum … et mihi (?) … etc.

Gramum (?) quod datur stomaticis et acide
ructuantibus et indigestis patientibus cum vino

Hattisericum imperiale quod datur yliosis
et utramque colam purgat, datur cum
… mane et sero etc. sequitur

Oxi quod datur contra causonidem et
sinochum et omnibus acutis cum sera
mane … acua valet tertianis et
doloribus etc. sequitur

Rosata nouella quod valet ad cal(orem) stomachi
et debilitatem convalescentes confortat
et dyaforeticum sudorem constringit et dyarria

Trifera saracenica … cum frigida tollit etc.
quod datur epaticis yctericis quartanariis
ex colera adusta, et visum obscu
ratum ex eo, et dolorem capitis et tercianariis
in mane cum tepida etc. sequitur

Tertialogodion quod datur flaticis scabiosis
elephanticis cum sanio (?) epilenticis
cum … etc. sequitur

Dyarodon quod datur epaticis et contra
vicium pulmonis ex calore nimio
confortat convalescentes acutis morbis
stomachum etiam confortat detur cum sera ad …

Electuarium ducis quod datur contra indig(estionem)
stomachi et yliaci dolore, et … vetus
cum aqua in qua coquatur semen melonum
cucumeris citrulli, cucurbite etc. sequitur
datur etiam lapidosis cum vino in quo
coquatur saxifraga etc. sequitur

Triasandali quod datur contra cal(orem) epatis

Yerapigra (?) quod … mane cum calida
valet scabiosis elephantiosis impetigi
nosis et utramque morpheam curat etc.

Explicit modus medendi Nico
lai vel Stephani secundum aliquos
tamen verius Nicolai polonii etc.

[illegible]

vlus mox

[illegible]

Incipit thesaurus pauperum

Ars medicina sensus sumenti una sophiste
Hec ego [illegible] pueris utilis [illegible] ad esse
Si mors [illegible] posset per una sophiste
[illegible] magnus physicus ipse
[illegible] in [illegible] sit mors [illegible]
Mors [illegible] possit [illegible]
Contra vim mortis non est medicamen in ortis
Nescit si mederi egros possit medicinis
Phebus [illegible] debet [illegible]
Non physicus [illegible] vita [illegible]
Nec [illegible] defendere corpora sana
Tres fit non plures [illegible] mortis
Mors [illegible] quando [illegible]
Mors [illegible] omni [illegible]
Si caret [illegible] mortis [illegible]
Mors [illegible] si sit [illegible]

[illegible] rosata cum [illegible] camphora sumpta
Borago lympha buglosse sit [illegible]
[illegible] febre si vis [illegible]
Si [illegible] synochum tibi [illegible] sumpta
Cum [illegible] in cottidianis da [illegible]
Cassia synocha mediana [illegible]
Antidotus [illegible] rosata [illegible]
Solvere [illegible] omnis febre [illegible]
Antidotum [illegible] rosarum [illegible]
Eradicare [illegible] solet de [illegible]
Splenetica [illegible]
Solvit [illegible] pondo [illegible]
Lac asine dulce [illegible] lac [illegible]
Ethice [illegible] cum melle [illegible]
Aufert [illegible] potus sudor [illegible]
Vel [illegible] medicus [illegible]
[illegible]
Si dolor [illegible] vetus [illegible]
Vel ad [illegible] calidas [illegible]
Si [illegible] tibi balnea sit [illegible]
[illegible] ad [illegible] potus [illegible]
[illegible]
Est [illegible] cum [illegible] vina [illegible]
[illegible] sit [illegible]
Cum [illegible] medianus
[illegible] sit [illegible]
[illegible]
[illegible] albe [illegible] capillos
Vel [illegible] sanguine [illegible]
Salvia dat [illegible]
Si capud [illegible]
[illegible] lana [illegible]
[illegible]
Dat [illegible] manus lavare
[illegible] baptiste nocte [illegible]
[illegible] manus sit [illegible] fugere
Si dolor [illegible] capitis lympha bibatur
[illegible] potu [illegible] sole [illegible]
[illegible] non [illegible]
Vigilare valde sanat [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] sepe [illegible]

In epilepsia

Jaspar fert mirram thus melchior balthasar aurum
Hec quicumque [illegible] portat [illegible] nomina regum
Solvitur a morbo domini pietate caduco
Si [illegible] suspensa [illegible]
[illegible] manum [illegible]
Est apoplexia tibi cassat [illegible]
Si [illegible] sit [illegible]
[illegible] lactuce [illegible]
[illegible] succus [illegible]
[illegible] sit aceto [illegible]
Et capud [illegible] sepe fugatur
Cum [illegible] flora
Si [illegible] capitis [illegible]
[illegible] sit [illegible] sepe [illegible]
[illegible] cum [illegible] lavetur
[illegible] medicis [illegible]
[illegible] fiat flora.
[illegible] nobis [illegible]
Tollit vigilias olim lac papaveris
[illegible] mandragora [illegible]
Si [illegible] horas [illegible] debes
Balnea [illegible] clamor
Et [illegible] dormire nimis [illegible]
[illegible] ebrietas
[illegible] pressio [illegible]
Ebrietas [illegible]
[illegible] plures [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] sit [illegible]
Ac [illegible] de nocte [illegible]
[illegible] pulvis [illegible]
[illegible] sapiunt [illegible]
[illegible] sit [illegible]
[illegible] lota [illegible]
Balnea vina venus [illegible] faba [illegible]
[illegible] sit [illegible] labor [illegible] pulvis
[illegible] sed vigilare [illegible]
[illegible]
[illegible] sit [illegible] reddit [illegible]
[illegible] valida [illegible]
Salvia sal [illegible] petroselinum
[illegible] sit salsa [illegible] reddit [illegible]
Camphora lympha [illegible] nata
Mel aloe [illegible]
Lac [illegible] sanguis [illegible]
[illegible] solent
Si [illegible] tollas lacrimas [illegible]
Vel [illegible] tollet [illegible]
Sanguis [illegible] sit [illegible]
[illegible] ad aqua [illegible]
[illegible] dolor [illegible]
[illegible] ponas
Dentes sic [illegible]
Non [illegible] sit [illegible]
[illegible] sepe dente [illegible]
[illegible] pasta [illegible] nocte ligat
Pulvis [illegible] sit [illegible]
Per quam desudat dolor [illegible] fugatur

q[illegible] colli

Si vigor est calli aut distortum plante
Pernicies plantas fit unum rectificare
Ut destruantur in plantas [illegible]
Sed dolet grossitie velut ultra separata
Protinus abstineat [illegible] alleviat
Nux oleum frigus capitis anguillasque potus
Ac pomum crudum faciunt hominem fore raucum
Ysopus [illegible] mel [illegible]
[illegible] liquiritia ut [illegible]
Hoc tollit raucam vocem tussim dolorosam
[illegible] valet [illegible]
[illegible] scrophula [illegible]
Si [illegible] fiat cum flore [illegible]
[illegible] sit tibi scriptum
Hoc [illegible] ulcera [illegible] mollificata
[illegible] liquiritia [illegible]
[illegible] si [illegible] date
Sinapis [illegible] Galienus testificatur
Da [illegible] cum diamargariton
Ad [illegible] sit aqua [illegible] certa
Tollit singultum [illegible] retinet spiritum
Vel panis [illegible] sit aceto [illegible]
Hinc panis assata [illegible]
Ut [illegible] fit tibi [illegible]
[illegible]
Et [illegible] ut poma [illegible]
Tollet hoc [illegible]
Si [illegible] fracta [illegible]
[illegible] simul [illegible]
Si [illegible] fit [illegible]
[illegible] calida [illegible]
Si [illegible]
Lacte bono [illegible] fluxus ventris [illegible]
[illegible] data [illegible]
[illegible] sit [illegible]
Ventris [illegible] ventris depondet [illegible]
[illegible] absinthium [illegible]
Allea [illegible]
Hoc cum lacte data [illegible] valitura
[illegible] lumbricos [illegible] ventris [illegible]
[illegible] scripta
[illegible] ut [illegible]
Est [illegible]
Hinc [illegible] alleviat
[illegible] medicari
[illegible]
De [illegible] flora
[illegible]
[illegible]
Si valet [illegible] plantago [illegible]
[illegible] intima
[illegible] minima
[illegible] medicina
[illegible] dolor [illegible]
[illegible]
[illegible]
Vel lateris [illegible]
[illegible]
[illegible]
Hoc [illegible] valitura
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ad [illegible]
[illegible]

[illegible] fluxum [illegible]

[illegible] aque [illegible]
Hinc [illegible] alleviat
[illegible] sit [illegible]
[illegible]
De [illegible]
[illegible] diabetes
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Camphora [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] scripta
[illegible]
[illegible] tolle [illegible]
[illegible] in aqua [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] madefactus
[illegible]
Camphora [illegible] castrat odore [illegible]
[illegible] debet [illegible]
[illegible]
[illegible] repellet [illegible]
[illegible] lacte [illegible]
Et [illegible]
[illegible]
[illegible] negat [illegible]
[illegible]
[illegible]
Hinc [illegible] alleviat
[illegible]
[illegible] vino [illegible]
[illegible]
[illegible] medicina [illegible]
[illegible]
Hoc [illegible]
[illegible] medicina [illegible]
Est [illegible] medicina
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Salvia [illegible]
Nastur [illegible]
[illegible]
Et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Reddit [illegible]
[illegible]
Hoc [illegible]
Gaudet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

DD

Aue tempestas requies et vetus
lapatia vomit vent' dum laguet i ce
Cur effert pani ubi masticat edi
Synochia cum calore fuerit succurres et auste
mas edas eude inbz
Si calor e nimis vetus minus q pina
Nulla q purgas auge dat medicina
Castorei pulvis vetus qz vitta sinapis
Sol calor hec equales pise ar celebori ulli
Seminac' fit cu zedule qz hore
Sue diureticum fit urin spargis rali
Spica qz feniculi bathonia capsa dauci
Squatur carum sapifraga sparges qz
vet plura leuisticum ypiro ... ungella
In lapide fragit sotolopendra quaqz sot
Abrinon anna sapifraga psilla lupini
hircinus sanguis ... pulmonis fragi
Sub cerebri ... ... verz
Vetz spica thus rroma semina
arotuss agnus calamus qz vita ungella
Vigorem fit marubium centaurea costus
Castoreum dauci ... mentha dictit
Thus mastix intus armasia sphera qz galla
Sanguis draconis ypoquistidos acacia
plantago bolus qz balaustia nimia fuge
Castanee glandes qz coralli mespila fugit
Senectus aut tetadrz ... dulci
Mespila q inter coriandri gena vomitum
Ista reprimunt rosa lilia aspera ...
Barba ronis solatri chimalia qz gulla
Hilta violas ... nobile mel ... papaui
Ciseda ... phebz ne ...
Mariar ... lini qz ...
Lilia cinerum ... alura ...
Cur q de ferocz ... visu ... elefant
Lempidas ... et eucharia ...
Pipur cathartides fit flamula ... via
Serpent ... pix alcacia
Anet de fit ... fulle ...
Altea althea thus ... assaltum ... comfa
Ors ... faina fabarz
Capaldar aloe bolus thus ... mira
Sigmas ... gipso balaustia galla   vel 313
Cur cimbrauch ...
Cur cathapta ... thibas
Est ... vento ...
Et ... fit ...
Mespila ... plena medicina
Si pulvis iaz ... vom'
Si ... fuga dra
In panis madidus fit fomenta sola
De emplastr quis ... dua
Summa ...
Complent ... in pilaro
... ... dunem

Cap calcy
Pipra gardonii
... 29 fo 27

~~pf ... ro~~
1 philatropos
Pf. litotripo electu duobus ag 2 4 / 1
Dyaprunis ~~et~~ opilapan trifer 1
Salerni cathartica ... dyanteos
in muscato philo in musco ag 2 1 / 1
... Et ... 1
... alio
... 1
... vel pollio
... duobus 1 duobus duobus
vel ... capito vel
in vino albo vel in brodio cicer
... potus ... 27
... prima

Dyathos 8 r c 111
Electu ~~...~~ 88 y col 113 . 118
trifera sarracenica 89 121
... 89 y col 114
Dyaprunis 111 y col.
litotripo 114 y col
opilapan 115
philatropos y col.

~~... y col~~
philatropos y col
Electu ... y col
litotripon y col
... 114 y col
Dyalacca 89 y col
philonium romanum 91 y col 2 ...

Incipit liber de arte medica sine qua factum est nichil :-

De medico secundum Johanicium
Medicine operatio est trium
scilicet nature tamquam principalis
agentis / Medici tamquam mi
nistri / Medicine tamquam instru
menti Secundum ordinem istorum
trium in hoc opusculo deo duce et auctore
Natura ut hic sumitur procedatur causa pri
est complexio siue dispositio corporis
humani pacientis / iuxta hoc dicit
Nicolaus Et medicina est scientia qua humani corporis
dispositiones noscuntur Circa complexionem
et naturam tria sunt consideranda primum est com
plexio siue dispositio membri in quo est egritu
do / 2° consideranda est materia egritudinis 3°
consideranda est dispositio pacientis secundum etatem
et regionem Circa primum scilicet complexionem
membri in quo est egritudo quatuor sunt conside
randa primum est complexio naturalis membri
Secundum est creatio membri 3um est situs
membri / quartum est virtus membri Medicus
debet cognoscere complexionem naturalem membri
Cuius causa est duplex prima ut sciat
quantum eleuatur membrum in eo prout istud
fieri non potest nisi sciatur complexio radicalis
Secunda causa est ut sciatur finis alte
rationis / et hoc tunc est quando membrum venit
ad debitam complexionem Has duas causas
ponit Galienus in tegni De prima causa scilicet de com
plexione membri dantur iiii or regule
prima est quod in moderata complexio primo mo
derata in gradu equali habet reduci Secunda
regula est quod si membrum eleuatur in complexione
sibi simili indiget debili medicina Si autem
in dissimili indiget forti quia sicut est
labi in simile est debile scilicet in dissimile esse for
te / forti autem resistenti debet forte agens
Et debili sufficit debile Tertia regula
est complexio infusa ipsi membro cum materia
aliquando sine materia / Et cum est sine materia indiget
sola alteratione Et de hoc dicit quod cura
fit per contrarium Sed 2a que est cum materia
indiget cum hoc euacuatione Quarta
regula est quod tempus calefaciendi et infrigidandi est
unum et equale sed non est tempus equalis
Sed tempus humectandi non est equale Sed tempus
est longius et equalis Et si tu arguis

contra hoc Calor est agens fortius quam fri
giditas ergo citius agit et ita non est tempus
unum et equale calefaciendi et infrigidandi
Dico ergo dico quod equalibus membris abso
lute et calidis non similiter calefit Et ideo
sed non calefieri debili calido quia membri
caliditas iuuat in sui calefactione cum non
resistat caliditati calefacienti Sed membra
indigent forti infrigidatione / et in frigida
est magis timenda cuius sunt tres cause
Prima est propter opilationem contentam
in membro calido quod per frigiditatem augmen
tatur et per consequens calor augmentatur / Cum
enim membrum calefactum primum dicitur infri
gidari cum medicinis frigidis subtilibus cuius
modi sunt oxizaccara Et acetum et debet
cum eis misceri medicine calide paruarum calefactivae
facientes et deopilantes que faciunt fumos
euaporare et ita infrigidatur membrum
Secunda causa est caloris membri acuitas
cum enim calor est acutus sed quod multum frigidis
alteretur et constringatur quia calor fortis
forti frigiditate constringitur frigiditas autem
fortis inducit fortiorem egritudinem quam
est illa quam calor induxerat Tertia
causa est nobilis membri vicinitas / unde timendum
est illud frigefieri cum calidum sit annexum
nature Sed tempus humectandi est inequale
citius enim fit desiccatio quam humectatio /
cito enim desiccatur humidum quod patet quia terra
habet in se ipsam agentia et contrarium inducere
tria Calor primum est calidum consumens
humidum et inducens siccum Secundum est
frigidum congelans et ita ipsum desiccans
Tertium est siccum consumens et imbibens
ita humidum per tria agentia in ipsum desiccatur
Sed tempus humectandi non est adeo breue
cum siccum non habeat nisi unum in actione
ipsum consumens scilicet humidum Et unum
agens tardius inducit suum effectum
quam tria agentia Ideo fit citius desiccatio
quam humectatio consumendo humidum quam humectatio
pendo siccum Et iterum cum humidum fit habitus
siccum non priuatio / Et facilius est de remue
abstinere in priuationem quam econuerso / ideo fa
cilius fit desiccatio quam humectatio Sed tu
tamen humectandi et desiccandi equaliter
quia neutrum timendum est eo quod utrumque debi
liter agit Secundo debet considerare et cognoscere

medicina contra naturam et dispositionem membri in quo
est egritudo que est contra membri sicut est rari-
tas et densitas membri et amplitudo et stric-
tura viarum. Ratio est quia illud quod habet
amplas vias est facile et cito alterabile sed
quod habet strictas vias est difficile alterabile.
Causa autem est hec quia cum vie sint ample me-
dicina alterans cito penetrat. Et cum vie
sint stricte medicina alterans tarde penetrat.
2° De raro et denso secundum est quod membrum
rarum cito penetratur et propter hoc medicina
alterans cito penetrat. Et membrum densum
tarde alteratur quia medicina penetrando tar-
de alterat. Et ideo rarum membrum cito alteratur
ut epar. Renes vero tarde quia compacta sunt
densa. Item medicina alterans membrum non debet
tarde aliquam rem propter confortationem virtutis ut epar
debet talis fieri. debet apponi frigida et pontica
epar confortativa. Similiter de aliis membris.
Tertium quod debet medicus considerare et cognoscere
contra naturam et dispositionem membri propter colliga-
tiam membri ad membrum sicut stomachi et cerebri
sibi. Et ideo cum curatur stomachus primo me-
tamedicina est necessaria medicina sed debilitans
cerebrum. Similiter quando curamus cerebrum prime medicina
tamen est necessaria medicina sed debilitans
stomachum. Et sic igitur compositum membri ad membrum
colligantiam debet scire a medico. Item
compositum membrorum cognoscit complexio membri
quo debet conservari in operatione medicine.
Item compositum membri cognoscitur a medico
utrum egeat forti medicina aut debili
Unde si membrum sit in partibus remotis
indiget forti medicina. Si vero in propinquis
debili. Et loquar de forti et debili medicina
in quantitate et qualitate secundum Galienum in xiii methodi
tatig. Item ex situ membri cognoscitur
utrum debeamus aliquid apponere cum pu-
medicina et quod non. Quia si membrum sit situa-
tum in partibus remotis debet apponi aliquid
quod faciat medicinam penetrare ad
membrum remotum. Sed in propinquis partibus
positum et situatum membrum non indiget
ut aliquid faciens medicinam penetrare
medicine apponatur. Et si membrum egrum
sit situatum inferius tunc medicine que
debent tunc ad membra inferiora debent
apponi diuretica. Item pro situ membri
scilicet super qua partem debeamus apponere
emplastra confortativa. Quartum quod medicus

debet considerare contra naturam et dispositionem membri
in quo est egritudo et nominatim egritudinis vir-
tute membri sicut membri principalitas et
membri quantitas sive membri commune opus
et membri sensus. Primo dico quod debet cognosci
principalitas membri quia membrum nobile
seu principale quod idem est indiget forti medicina
neque debet curari cum ea. Sunt autem membra
nobilissima primum cor, secundum cerebrum, tertium epar,
quartum testiculi. Aliud debet medicus considerare
membri quantitatem in membri quantum operationem
ut ipsum confortet. Dicit enim Galienus quod videt
debet salvari eius operatio que est communis
omnibus membris. Aliud sensus in membro
debet cognosci a medico quia cum membrum
sit forte sensus non debet ei dari forte
medicina quia statim ab ea leditur. Si vero
sit debilis sensus potest ei dari forte medicina
et mordicativa. Patet ergo primum quod medicus
debet scire nature complexionem secundum quatuor
conditiones descriptas. Tertium capitulum.
2° Naturam egritudinis debet considerare
et cognoscere quod sunt 2° dicta super. Dant
egritudinis tales dantur causas. Sed medicus cogno-
scit naturam egritudinis propter debet curare per co-
traria quia prius cognoscit non debet operari
neque debet competentem curare. Quia 2° Alexander
primo libri sui. Curas ignorans naturam
et causam non est cum sed fortune. Tertio
debet cognoscere quantitatem egritudinis in tempore
et debet dare tales res quod egritudo quandoque
est minus calida quandoque minus frigida quandoque minus
minus humida quandoque minus sicca quandoque minus
viscosa quandoque minus subtilis. Tunc debet
ergo medicus secundum estimationem artificialem
virtuti propinqua cognoscere quantitatem
oppositam in calore et frigore. humiditate
et siccitate egritudinis et mensuret medicina
secundum quantitatem egritudinis ponderose prius
dictum est. Et hoc habet a Galieno in sine
tegni sic omnes ut humores non sint glutti-
nosi atque viscosi et calidi aut frigidi
humidi aut sicci a tempore. Tertio debet medicus
cognoscere naturam et qualitatem egritudinis
quia egritudo aliquando est minus fortis
ut in ea nulla speret medicus salutem
et in ista incipiendum est a forti medicina
propter malitiam medicine quam indurat non
dat medicus ut ordinate procedat alium

me^na ad forte gradatim procedendo sic
aliquando accidit ~~sicut aliquando accidit~~ in appo
plexia et epi^l maxime in eis quando
est paroxismorum continuitas / Oz ergo forte
medicina dare in principio morbi vel solum
cum sincocha sinectis synochus et antrax
chaus crudus evacuatione indiget / Aliquando
aute est consuetudo debilis / et tunc licet medicus
inducias ad incipiendum aliam medicinam
ad forte ut in contraria et contraria accidit
4o Quarto debet considerare medicus quod aliquando
agit contra consuetudinem / aliquando contra
synthomata / quia secundum Gal in tegni prius
obviandum est cause prime consuetudinis
de inde veniendum est ad ea que sunt post
synthomata enim aliquando antecedunt et ea
que tamen sua consequuntur et propter ea ab
lata auferuntur / Istud licet sit regulare
non tamen habet locum in magnis casibus / Primum
est vehementia doloris ut in colica passio
ne de materia grossa flita / in qua primo
agimus contra dolore sensum mortifica
do et membrorum stupidum reddendo per nar
cotica ut populeum mandragora insana
et plura ut tamen dolorem non sentiat
licet materiam incrudent et infrigident
cum sint frigida / Secunda est propter accidentium
acuitatem et vehementiam etiam medicus
debet eis primo resistere / probatur quia / Sicuti
febre accidit syncopis. damus vinum contra
sincopim licet augeat febre / quia
vinum plus iuvat obviando sincopi quam
noceat augmentando febre / de hoc loquitur
Gal in megategni / Tertia causa est propter
virtutis debilitatem / unde quando in statu ut in
alio tempore est virtus debilis sive cum
fortitudine morbus curari non potest ea
preparare et vinum fortificamus licet
morbum augmentemus / Maxime de
bemus enim ad virtute aspicere / similiter
est enim morbum augmentare quam virtute
deficere / Ideo dicit Gal in 2o megategni
primo virtute augmenta 2o morbum
cura sive contra morbum agas / Quarta
causa est prima calefaciens. refrigendum
et enim primo perfrigida licet morbum

et febrem augmentat opilando poros
et prohibendo fumorum evaporationem et per
quas augendo putrefactionem dicitur / magis enim
timemus calefactionem quam dentem contra
morbum 2am Gal in megategni In apostemati
bus calidis ut predictum est agendum est contra
morbum / Quinto debet considerare medicus 5o
dolore vehemente / quia in doloribus vehementi
bus omnis morbum cum medicina morbum mi
tigando / et quia timemus spasmum doloris
ideo aliquando mortificat spasmum prout in quarto
tica etc et dolorem mitigat / Sed hoc
malum est quia frigida sunt inimica nervis
et impediunt curam morbi / Sed temperata
cum aqua temperata vel oleo rosaceo in
unctis / Istud enim non debemus facere nisi
in doloris vehementia prout dictum est Vel
in membri sectione cum volumus cauterizare
lapidem stupefaciamus membrum ne do
lorem sentiat / sicud faciunt primi cum
volunt perforare cutem sua operatione allevi(a)t
et bene stringunt ut fugando calore et
spiritus membri non sentiat dolore / et tunc
perforant cum acu / Sexto debet considerare 6o
medicus via recta in medicando quam
non debet dimittere / licet non eveniat effectus
medicine neque debet tenere / via non rectam licet
notitiam non appareat quia philosophus in fine
magnum nocumentum sequitur / propter sic tamen cum aliquibus
synthomatibus aliqua artificialiter addiscimus
aliorum medicine consideratio conditionibus considerandus
nolumus transire ad aliam medicinam / licet non videatur
operari medicina / quia hoc est propter materie
grossitiem aut propter temporis quantitatem contrarie
aut propter inepta dispositionem seu propria
tarne medicine digerentis / unde ypo in 2o afforismorum
Omnia secundum rationem facienti / Septimo 7o
considerare debet medicus quod non semper
debet eandem medicinam dare / sed transire debet ad alia
propter fastidium in paciente quando ista
consideratio videtur esse contraria predicte
dico quod non est contraria predicte. debet
uniri non secundum complexionem seu secundum virtutes
et operationem / sed secundum speciem / quia nisi
hoc fiet non imprimet in corpus suam
operationem primo et cibus fiet ex assuefactione
frequentatione / Unde sedamus modo dyacala

addicionis confortationi et superfluitati consumptioni non debemus dare per longum tempus ne natura assuescat ita quod absque non patiatur tanquam aliquam innaturalem. Si vult eo tanquam cibo per assuefactionem. Sed debemus eam minuere in dyaton proportion ut compleat quod sed esse fuerat eiusdem operationem / et tunc fuerat quod calaventura fuit non poterat / si assueta eo natura fuisset si tamen cibus fieret et tamen fastidium generaret.

8o Octavo considerare debet medicus in curatione morborum et operatione morbi tempora. Natura morbus aliter est curandus in principio aliter in augmento aliter in declinatione sicut apparet in capitulis de febre / In principio apostematum debemus uti repercussivis constrictivis in casibus qui per hos corpus deprimatur. Notabile propter nisi crisis seu causa fervens et grossus fuerit frigidis congesta copia utimur. In augmento non debemus nisi dissolutiva

infusionem similiter / Sed duriter in hoc quia in augmento repercussivis plus dissolutivis quia materia tota est fluxa. Similiter est faciendum in febribus.

9o Nono debet considerare medicus quod non solum debet curare per medicinam si melius est aliquam per dicta sed confortando naturam addiscendo magis ut quando natura est pauca bonum tunc est dare cibum bonum et bonum in quantitate / et naturam confortante et exhibere optimum convenientibus et alias res non naturales convenientes ei. Natura si pauca sit natura non confortata per hoc poterit ea expellere unde Avicenna in primo canonis dicit Omnis egritudo medicina recte curata. Et propter hoc Galyenus dicit / curare medicus quod per curationem morbi per cibum melior est. Et Rasis in suis aphorismis dicit Collaudet medicus altum quod solis

3o consideratio est pacientis dispositio

cibis curabat. Medicus 3o debet considerare dispositiones pacientis in digestione, utrum quo ad etatem, unde in estate fervente in febre est aqua frigida convenit, non tamen in senibus cum sint debiles et cetera Galenus 3o de ingenio. In pole sanguinis esse fortes ac alte non competit nisi in fortibus carnosis. Item consuetudo est considerandum sicut videmus de aliquibus qui volunt quod in syrupo multum mittatur de aqua

ut quidam assueti sunt potare aquam / et quidam non ut illi qui non sunt assueti bibere aqua / et ideo secundum consuetudinem faciendi faciendum est et secundum nos ut dicit Avicenna in syrupo ponenda est aqua et plus in illis qui consueverunt bibere aquam. Similiter videmus quod aliqui assueti sunt potare in vino suo dimidietatem aque / et aliqui plus et aliqui minus / et quidam nichil. Ideo in corpore convalescentia complexionis bene est considerandum / unde in syrupo corpore quod cum vino suo plus solebat bibere de aqua plus ponatur de aqua quam in syrupo aliorum. Item medicus debet virtutem animalem et virtutem naturalem considerare / et quarto omnium principaliter. Unde virtute naturalem maxime cum ipsa curat morbos debet confirmare / et confortando eparem in quo ipsa consistit. Similiter virtute animalem debet confirmare et confortare / unde gaudium et leticia debemus omnibus probare cum dicit competat et res placentes exhibere / insipientibus minores fieri / quia spiritus tristes appetat ossa et illis in quibus corpus est multum infrigidatum / tunc cum ut calefiat ira est multum convenientes ut recitat Galyenus super tegni de eo qui adiram provocant cuius corpus erat infrigidatum et ira calefactus fuit et sanatus. Item debet medicus regionem et ventus considerare regionem si calida vel frigida vel sicca et complexio pacientis si correspondet hiis qualitatibus vel quantum cuilibet et sic medicina secundum hoc competente instruere. Similiter et ventos calidos ab austro et frigidos a septentrione. Responsio de hoc in primo totalem de signis celestis. Per constellationes de hoc infra dicetur tractatum in servus de flembo et ex isto cum dicetur de hoc. Et sic sufficiat de cognicione medici quia debet habere tanta magistra copulas / et magis consuetudinis. Sequitur de operatione quia debet habere medicus.

Sequitur de secundo principali

Circa operatione medicus ut ait Ypo in aphorismis digesta medicare oportet et movere non cruda. Ideo medicus debet primo mala materia digerere quod sit per syropos et electuaria de quibus in 2a parte huius dicetur seorsum. Secundo digestam materiam evacuare de quibus in sua parte evacuationes de quibus dicetur in 3o tractatu. Tercio residuum generare et membra in ambitu post evacuationem confortare

[illegible]

tae quod sit per operationes, de quibus in 2a parte dicetur. Et primo de digestione. Secundo de corporis humani preparatione per medicinas evacuativas et dispositionem, de dispositione quid sit et quid faciat. Secundo a quo sit. Tertio videbitur si ingrossat vel subtiliat. Quarto que requiruntur ad modum digestionis. Quinto quot conditiones requiruntur ad primam digestionem. Sexto de signis digestionis. Primo ergo quid sit diffinitive digestio.

Digestio

DIGESTIO ut dicit Gilbertus est qualitas faciens cessare putredinem manente substantia, [illegible] dicit G. Alia digestio est repressio male materie vel digestio est preparatio materie ad expulsionem. Ad intelligendum quid sit digestio dicendum, alia digestio est non [illegible], alia digestio [illegible] sicut extra corpus vivens, quedam in corpore vivente. Et si quid fiat extra corpus vivens, sic digestio est unitio in calidum et fit a calido, et non oportet quod istud calidum regulatur a virtute anime, et dicitur digestio determinata, ut patet in 4o methaurorum. Digestio vero que fit in vivente corpore, hec digestio [illegible] non [illegible] naturali [illegible] fiat a virtute animali tamquam regulante. Hec digestio fit in corpore humano et est duplex: naturalis, alia non naturalis. Illa que est naturalis fit [illegible] in membris et fit a calore naturali regulato a virtute membri et perficit digestionem [illegible] complexionem membri ut perfectius possit acquirere formam membri. Alia digestio non naturalis est materie que est causa morbi, et hec est dispositio per quam separatur mala materia ad expulsionem. Et hec est per quam corrigitur materia ut contraria in membra et im[illegible] Differt [illegible] duabus digestionibus. Quia [illegible] alia digestio aliquod malum fit bonum ut [illegible] contrariatur in membris, et mutat [illegible] et aliquid facit medium inter malum et bonum ut ipsum expellat. Quia nondum [illegible] materia [illegible] mala magis intendit digerere ut ea membris assimilet et in membrum convertat et imitat membris [illegible]. Sed materia sit [illegible] furiosa et resistens, tunc [illegible] ea materia digerere ut complete vincere [illegible] ea [illegible] et ea non facit bona sed media inter bona et mala ut eam possit expellere et expulsioni aptam et habilem reddere. Hec ergo diffinitio qua dicitur digestio est qualitas faciens cessare putredinem manente substantia est conveniens se habens

ad digestionem [illegible], et ad digestionem in corpore humano. Illa autem diffinitio qua dicitur digestio est repressio male materie, est conveniens se habens ad digestionem non naturalem et naturalem sive illud non sit bonum et malum ad expellendum.

Cum ergo queritur quid est digestio, dicendum quod est digestio non naturalis sive mutet non naturalem in bonum sive in medium inter bonum et malum, est qualitas faciens cessare putredinem manente substantia. Et quid faciat declaratur ad 2m articulum [illegible] infra statim. Circa 2um queritur utrum digestio debeat ingrossare aut subtiliare. Quia dicit Galienus alia digestio ingrossat consumendo subtile, [illegible] ingrossat. [illegible] dicit alia digestio subtile ingrossat et grossum subtiliat. Secundum dicendum alia digestio ingrossat et non subtiliat, et si aliquando [illegible] substantia et subtiliat in passione et [illegible] in substantia ingrossat quia calore facit effumare subtile, ergo quod [illegible] remanet est grossum quia [illegible] quod remanet est digestum, ergo digestio ingrossat in substantia et hoc est verum. Tamen multi dicunt quod 2a digestio ingrossat et 3a, sed prima subtiliat que fit in stomacho. Sed hoc est falsum. Nam chilus est subtilior [illegible] sed hoc non est propter digestionem sed propter [illegible] grossi a subtili [illegible]. Sed digestio per se [illegible] aufert per se et resolvit est subtile et resolvit per [illegible] et non aliter. Propter hoc dico quod omnis digestio ingrossat et non [illegible] subtiliat quantum ad passionem substantiam [illegible] subtiliat. Quantum ad passionem [illegible] facit. Nam digestio congelatum dissolvit et liquefacit et viscosum dividit in resolutione subtile [illegible] et ita licet ea ingrossat quantum ad [illegible] subtiliat tamen ea quantum ad passionem quia ipsa reddit ea passibiliora quam prius. Quando ergo loquitur de subtiliatione in passione ut patet hic. Circa 3um queritur utrum digestio fiat a calore naturali vel innaturali puta febrili, quia Galienus super Amphorismos dicit quod in statu insurgit accidentia magis morbi digestiva, ergo calor innaturalis et febrilis magis morbi digerit. Contrarium tamen dicit Galienus in 2o acutorum quod digestio fit a calido et humido, sed calor febrilis est siccus et [illegible], ergo digestio est effectus non naturalis, ergo sit [illegible] naturalis, quod non fit a calore febrili.

[illegible]

(Esuries calidi et sicci complexionis multum ingerunt ad comparandum calorem
naturalem [illegible] complexionis et appetitus stimulat [illegible] balneum
Sed sitis et appetitus frigidi et humidi complexionis multum ad
[illegible] calorem naturalem et [illegible])

Re. Sciendum quod digestio non fit nisi a calore naturali
vel ab eo quod anima dirigitur vel regulatur
sicut est spiritus / 2° non fit a calore febrili
Po. cuius causa est hec quia digerens convertit ad
naturam suam et bonum / quia febrilis calor
accidentalis quia ad corruptionem / ideo ipse non
digerit tamen ipse addigestionem nature quia compel
lit una parte nature morbi et natura residuum
facilius vincit / digerit et expellit / Ex
quo patet quod in statu acute seu similibus tale
non digerunt materiam sed stimulant naturam
ut digerat materiam vel acute sunt digestiones
Qu. nature / Circa quartum / quando queritur que
requiruntur ad modum digestionis dico quod tria
scilicet natura et dispositio eius 2m acute et natura
consuetudinis / Et quo ad digestionem nature debet
considerari etas et consuetudo / et habitus
naturalis et accidentalis de quibus dictum est in
tractatu precedenti plurimo / Et sic 3m et 4m conclusum
patet / Et quando queritur de signis digestionis
recurre ad 3m tractatum ubi agitur de signis
digestionis primo et 2° et 3° ut habes in rubro
libro. Tunc sic patet de digestione in summa
in generali ... de digestione visio in se et in generali
videndum est de corporis humani dispositione
quod 2° in textu ponitur post digestionem
¶ **De corpore humano** primo videndum
est de transmutabilitate corporis humani 2° de
quo corpus humanum disponi debet ratione
evacuationis / 3° quod quare regule dantur
ad corporis preparationem ratione medicine / 4° de
quo corpora humana debent disponi per
exhibitionem medicine / que exigunt multas
conditiones et primo de primo dicitur
¶ **Corpus enim humanum** subiacet
duobus incommodis primum est transmuta
bilitas / 2m est nimia repletio / Ca
transmutabilitatis est duplex prima est corporis
compositum / 2a est modus compositionis sue
r. ¶ Ad primum primo causa est duplicata 2m duplicia
principia sua corpus humanum componentia
scilicet prima vel 2a prima sunt elementa
propter que quedam sunt transmutabilia
et reddunt transmutabile corpus ex
2a eis compositum / 2a sunt simplicia que sunt
corporis humores sanguis et [illegible] et prima
que sunt liquida et fluida et ideo passi
bilia et transmutabilia propter quod corpus

ex eis compositum est transmutabile / Secunda
causa eius est modus compositionis unde Galenus
in 2° de complexionibus dicit quod causati sunt
in fine humiditatis et humiditatis unde corpora
nostra non pervenerunt ad tantam coagulationem
ut lapides et metalla propter quod corpus
humanum est fragile et transmutabile / Similiter
corpus humanum subiacet huic incommodo
que est nimia repletio / Cuius causa est ex duobus
primum est ciborum ingluvies / Secundum est
inordinata vita hominis / Ciborum ingluvies
dicta est effectus nimie repletionis quia
dicit ypocras in descriptionibus quod non est aliquis
cibus qui habeat aliquas superfluitates
et indicias et in superflua natura
non agit modo debito / Similiter inordinata
vita est causa nimie repletionis quia homo
ex appetitu guloso inordinate vivit / Die
ta est tamen debita prohibito cibi et potus
et sex rerum non naturalium / Contra 3m incommodi
quo transmutabilitas prohibet dieta / quia
per dietam restauratur corpus humanum quod
in eo deperditum est propter eius transmutabilitatem
¶ Et propter potionem cirurgicam prohibet et
corpus humanum propter 2m incommodum
quod nimia repletio quia per potionem et cirurgiam
expelluntur humorum superfluitates a corpore
diviter / Unde quia per potionem expelluntur
superfluitates que facialiter evacuantur
et ab intra / per cirurgiam vero superfluitates
quecumque difficile evacuantur et ab extra
et hic large sumuntur potionem potionem eo quod ea
intra que ab extra sunt ut emplastra
balnea et similia / ¶ **Corpora humana** ad
quo debent disponi ratione evacuationis Ex
no. quod 12 conditiones sunt observande prima
est ut in die antecedenti comedat multotiens
non tamen multum sed sepe diversos cibos non
multe quantitatis quia hoc facit stomachum ad
dignitatem ad tenendum medicinam et ideo
facilius descendit et facilius evacuat 2a
¶ Prima conditio est quod oportet videre conditiones
corporis evacuandi et humoris expellendi
corporis quia ut ait ypocras corpora
et facile vomentes et humoris ex humores
grossos ut multos oportet inferius purgari
si subtiles ut colera superius / Tercia 3a
conditio est quod ante exhibitionem medicine oportet
aliquid dare leniens stomacho ut brodium

4a tarmin aut viol. Quarta condicio est
q ille qui non est assuetus accipe medicina
antequam accipiat forte medicinam ut pill
cocie aliquid tale prius accipiat leve
medicina ut cassiafistula vel ius polipodij
aliquid simile ut per hoc tempetur an sit fa
cilis ad retendum tamen medicinam vel non. et per hoc
evadit metus ulterius magnum periculi
et per hoc eciam assuescit paciens accipe medicina
unde bonum est talibus dare paulatim et
yera pigra G. que non vocatur altio
lao yera sed pigra tamen. unde quidam
medicus dedit medicinam pacienti de dyagridio
et dyaborragiato et postea assellavit
paciens multociens pro quo dubitavit fuit
q si dedisset sibi forte medicinam magnum
5 periculum fuisset. Quinta condicio est quod ali
quando oportet comedere ante exhibitionem medicine
maxime cum forte. et hoc propter corporis
raritatem aut propter stomachi debilitatem. quia cum
talis medicina est dissolutiva est timendum
de corporis incensione et deperditione. et ideo
si timetur de hoc bonum est quod ipso die
comedat micam panis intinctam in succo
mali granati aut rore agrestis. quia
ista sunt stiptica et infrigidativa. idem
faciendum est in stomachi debilitate ne ei non
reciperet. idem eciam in corporis raritate ne
6 sincopim inducat. Sexta condicio est
q ante exhibitionem medicine bonum est
intrare balneum. quia balneum humores
commovet. et ita eos ad expulsionem habi
litat. quia primo dicitur quod motus
humiditatum iuvat motum corporis. item
poros aperit et ita ad expellendum parat
7a Septima condicio est quod non debet medicus
dare forte medicinam homini qui non consuevit
et hoc est in magna quantitate ne fiat
subita mutacio sed debet dare debilem. hoc est
est faciendum pacienti debili ne convulsiones.
Medicus etiam debet scire quatuor regulas
que requiruntur ad corporis preparacionem et unius me
1 dicine. prima est hec quod medicine purgati
vacuatiue debemus tale quid admiscere
q eius reprimat malicia non tamen
aliquam operacionem impediat. sic nucabolat
compositionatum intestinorum impediunt tamen
stomacho mixti que est non tamen stomacho non
tamen impediunt attractionem humorum cor

2a Secunda regula est quod non debemus medicus dare
simul duas medicinas que evacuant
in diversis temporibus nisi sit in pauca quantitate
ut non faciat operacionem suam sed solum
sit acuens alterius medicine iuvando ipsam
in sua operacione. sic scamonea acuit aloe
evacuat et dat cordi multum confortamentum
3a demum debilitate pacientis. Tercia regula est
q non debet dare medicinas in eadem die duas
medicinas pacienti licet prima non solvat ne
per hoc multum debilitetur licet multi faciunt con
4a trarium. Quarta regula est quod non debemus medicus
dare medicinam nisi sit in corpore humor ille
que volt evacuare quia medicina eva
cuaret humores bonos et calorem per quos
quibus corpus vegetatur. unde medicina determinata
debet dari contra humoris peccantis determinati in
corpore habundantis quod medicus scire debet
ut supra dictum est licet multi faciunt contrarium.
Medicus debet scire quo corpus humana
1 debet disponi post exhibitionem medicine
et ad hoc debet scire quatuor condiciones. prima
est quod post receptionem medicine paciens non debet
esse in aere nimis calido quia humores ad
exteriora motu contrario motui medicine efficit
et ita evacuacionem impediret et virtutem
resolveret et sic debilitatem sincopimque
induceret. Nec eciam nimis debet esse in aere
frigido ne humores congelaret et ad expellendum
2a prohiberet faciendo eos inobedientes. Secunda
condicio est quod paciens post exhibitionem
medicine donec medicina suam operacionem compleverit
non medicus non permittat comedere
nec bibere nec prebeat aut potum nam a sua
3a operacione diverteretur. Tercia condicio est
q medicus post exhibitionem medicine paciente
non permittat dormire antequam medicina
compleverit suam operacionem quia propter hoc
retinentur fortes evacuaciones
que adimpleri virtute fiunt scilicet ali et nali
que in sopno non sentit quamvis nec
propter quod non fit expulsio. Et debet pa
ciens paulatine de loco ad locum moveri
quia motus ut dicit Avicenna iuvat ex
4a pulsionem. Quarta condicio est quod me
dicus homini pacienti abhominaciones
medicine ne vomat debet ei dare fortes
odores stomachum confortantes et viam constringe
ntes.

et ut spiritualia confortetur debet aliquid aromaticum
admisceri ad confortandum stomachum. Et si hoc non sufficit
stringantur extrema ut spiritus non effluant
et fluxus humorum abscindatur. Stomacho dentur et
ut virtus animalis etiam ibi se contineat pro-
ponatur etiam aqua frigida in facie vel in fronte
ut calor se ad stomachum recolligat et humores
centrum retrahat, vel ad spiritualia ea confor-
tando. Patet ergo quomodo medicus corporis
humani per operationem medicine debet disponi et
mediante. Nunc de ipsa medicina est dicendum
qua propria operatur medicus tamquam per instru-
mentum et dantur plures divisiones medi-
cinarum prima talis est: Medicina alia est simplex
alia composita. Dicitur:

Medicina ad tertium principale
Circa primum est sciendum quod hoc vocabulum
simplex medicina est equivocum nomen
habens tria significata. Primo est dicitur medi-
1 cina simplex non est aliquid constructas ad
mixta [illegible] medicina cuius substantia componitur per
essentialem et superficialem sunt eiusdem nature
complexionis et eiusdem operationis homogenea. Et primo
ista est medicina composita cuius substantia componitur
sunt diversarum naturarum et operationum secundum
200 est composita medicina. Et hoc dicitur simplex medicina
quecumque apparet esse simplex licet secundum
diversitate sit composita, et omnis medicina
quae producta est simplex omnia elementa et
omnia antidota et omnes composite sunt medicine
300 simplices. Tertio dicitur simplex medicina que non est
composita parte, et isto modo omnes medicine
que sunt tales quales natura produxit sunt
simplices et per oppositum est composite que arti-
2o modo ficialiter sunt confecte. Circa secundum est notandum
quod medicinarum compositarum alia est complexio po-
tentialis, alia actualis. Actualis est ea
quam actu sunt in medicinis et appello esse actu
sicut aqua calida est actu calida et huiusmodi
complexionis est tactus cognitor. Pote-
ntialis autem complexio est ea que est in potentia
1 in medicina et hic duobus modis. Primo est
complexio in potentia in medicina que habet sub esse
in perfecto et incompleto complexionis seu virtute
aliquid faciendi, sicut nubes aut equus dicitur
currens quia in perfecte et sub esse incompleto
habet potentiam currendi. Et sic puer dicitur
sapiens quia sub esse incompleto habet potentiam intendendi
sapientiam. Et de hac potentia dicit G[alienus] eo-
rum potentiam habemus confidentiam quod fiat
licet adhuc non sit factum et hec potentia
est agentis. Secundo complexio est potentia in
200 medicina quam habet potentiam passivam ut ista potentia
complete fiat in esse, sicut parvus habet potentiam passivam
ut in eo fiat forma carnis, sed sanguis
est in potentia ut in eo fiat forma carnis sed
differenter, quia inter panem et carnem multa
sunt media, sed inter carnem et sanguinem
nullum est medium, et hec est potentia patientis.
300 Tertio quomodo est in medicina est apta nata
esse quando sint principiis esse calida et calefacere
corpus humanum plus debito et sic de
opposito principiis est aptus natus esse
carnis hoc modo solum quando opponuntur qua-
litates ut quando balneo et hec est potentia. Secunda
species qualitatis. Item aliquo modo sic dividi com-
plexionem medicinalem alia temperata, alia
lapsa sed complexionem corporis humani. Et
appello complexionem corporis humani temperata
non quia corpus humanum sit omnino temperatum
quia per sit tunc homo meretur et dignus esset
dici tamquam angelus ut dicit G[alienus].
Sed appello complexionem corporis humani temperata que
non indiget excoctione ut calefiat admi-
tigandum sua frigiditatem, neque indiget ablatione
suorum vestimentorum ut frigefiat admi-
tigandum sua caliditatem. Sic medicinarum alia tempera-
te complexionis alia lappse temperate complexionis est ea
que neque calefacit neque infrigidat neque
humectat neque desiccat plus debito sed
conservat hominem in tali complexione. Lapsa est
complexio ea que calefacit et infrigidat, humectat
vel desiccat corpus humanum plus debito.
Illa autem que calefacit corpus humanum
plus debito est complexionis lapse. Sed aliquis posset dubitare quid
dicit calida quatuor de causis. Una est quia ipsum
sit calidum in fine caliditatis, ut ignis qui est
elementum in quo ignis dicitur calidus. Secunda
causa est quia ipsum corpus humanum plus de-
bito calefacit, et acuta passio vel anima
dicuntur calida, et etiam quedam medicine
dicuntur calide. Tertia causa est quia ipsum
est calidum respectu aliorum sue speciei, et multi
homines dicuntur calidi sicut illi qui sunt
lapsi in caliditate. Quarta causa dicta
est in principio. Et hec illa medicina que plus
debito frigefacit corpus humanum potest dici
complexionis frigida lapsa. Et hec sunt [illegible] potest dici frigidum

quarto de causa sit eadem neque plus neque
minus. Similiter illa medicina que desiccat cor-
pus humanum plus debito est contra lapsa et
aliquid dicitur contra quatuor de causis. Similiter in-
telligendum est de medicina humida. Tertio quo-
modo medicinarum divisio fit. Complexionum alia prima
alia secunda. Prima est illa in qua fit ex non humidis
contrariorum, et hec complexio est minor naturalis
mixtura que ex elementis [illegible] non habet com-
plexe sed qualitates primas non fractas
propter contraria. Secunda complexio est illa que est in eo
quod fit ex humidis complexionatis, et hec complexio reperitur
in medicinis compositis sicut lac componitur ex
sero caseo et butiro. Et caul componitur
ex duabus substantiis, et psilium ex duabus
et sic omnes medicine sunt tales. Et similiter hec
complexio reperitur in medicinis compositis parte
sicut in sirupo oleumque tractatur operatur. Con-
tra medicinarum ut sic dividi, nam quedam medicina
habet substantiam eandem [illegible] et frangunt [illegible]
[illegible] propria substantia eadem rubificate ca-
potentiis et quedam habet substantiam frangi [illegible]
contra et [illegible] ut in psilio sit
psilium. Unde psilii pars extrinsecus est adustiva
et superficialis pars est pars infrigidativa
Et quia in psilio pars superior est plus frigida
quam interior tamen ideo totum psilium dicitur esse frigidum.
Et non tamen dicimus compositum esse medicina
ex contrariis complexionibus quarum una est eadem alia
[illegible] Postea dicit quod in una substantia sunt due
complexiones contrarie sed sunt due substantie differentes in
duas virtutes sunt complexiones contrarias, ita quod in
qualibet parte unius sit qualibet pars alterius,
et tunc ille due complexiones mutuo frangunt
et faciunt unam medicinam non compositam sed simpliciter
temperata et similiter per contra [illegible] Sed iste due
substantie differentes habent duas complexiones non com-
miscentur penitus sed una est iuxta alia
ut una sit in centro et alia in circumferentia
ita quod non qualibet pars istius medicine sit composita
ex illis duabus substantiis, tunc complexiones illarum
duarum substantiarum non frangunt, neque remittuntur
nec constituunt unam medicinam simplicem
sed contra [illegible] licet [illegible] ipsa appa-
reat simplex sicut [illegible] et talis medicina
propter istas duas substantias facit in corpore [illegible]
duas operationes cum ille substantie dividuntur
ab se invicem per calorem naturalem probatur

propter hoc ergo operatio arguit substantiam, quare ergo
sunt diverse operationes ipsa sunt diversa
ex his auctoritatibus dictum. Dicitur de medicina simplici
primo dictum est de divisione simplicis medicine. Se-
cundo habetur cognoscitur simplex medicina. Tertio de
operatione simplicis medicine explicatur. Quarto quomodo
operatur ex parte sue materie et ex parte forme.
Dicto quod unaqueque earum habet operationes
primo ergo dicendum quod **Medicina simplex** — Divisio medicine simplicis
alia est subtilis, alia grossa. Subtilium
alia subtilis in actione, alia subtilis in passione.
Similiter grossarum alia grossa in passione
alia grossa in actione. Illa medicina subtilis
est in passione que faciliter dissolubilis est
in partes. Et per oppositum illa medicina grossa est
in passione que non faciliter dissolubilis est in
partes parvas. Subtilis in actione est que fa-
ciliter penetrat in foramina parva corporis
densa. Per oppositum est grossa in actione. Item — Composita
medicinarum quedam [illegible] composita sicut patet dicendi
Medicinarum simplicium alia est rara alia
densa. Rara est illa inter cuius partes sunt
vacuitates in partes aeree cum non sit penitus
vacuum. Densa est illa inter cuius partes
non sunt vacuitates in partes aeree. Et ideo
rara medicina in corpore humano de facili in-
flammatur a calore febrili, sed densa non de fa-
cili inflammatur sed potius fit carbo ut
dicit. Et rara medicina est magis flamma
quam carbo. Sed densa medicina est magis
carbo quam flamma. Pro secundo dico simplicis
medicine [illegible] dictum de primis cognitione

Medicina simplex duplici via habet
cognosci scilicet via experimenti et via rationis
et hoc est quod dicit Haly in Tegni. Modo est medico
ut compiatur in ratione, et [illegible] hoc vult
ipse quod medicus sit contentus in cognitione
medicine experimento et ratione. Et dicit ratio — Medicina dividitur ratione et experimento
et experimentum in duabus in principiis et
principiatorum cognitione. In principiis sic:
illa prima rationis sunt prima rei, prima experimenti
sunt operationes rei. In principiatorum cognitione
etiam dicit: nam prima rationis intellectu
cognoscuntur, sed prima experimenti sunt sensus.
Et quia prima experimenti sunt nobis magis
nota quam prima rationis, Secundo primo quare
cognitionem medicinarum simplicium via experimenti

Duplex est experimentum

2o via racionis. Circa experimentum sciendum quod duplex est experimentum scilicet vallatum racione et non vallatum racione. Primo sit vallatum racione tunc est timorosum et fallax unde ypocras prima particula afforismorum experimentum fallax et hoc experimentum non competit ad cognicionem medicine. Si autem est vallatum racione quia illa racio est continuata per totam operacionem in experimentali medicina scilicet aut non. Si non tunc experimentum inducit similem operacionem cognicioni et non firmam et per tale experimentum non debet cognosci aliqua dispositio medicine simplicis. Si illa vallacio sit continuata per totam operacionem experimentalem, et tunc aut ipsa consideratur ut est in fieri quia ut est in facto esse. Si autem in fieri tunc experimentum duorum longum et laboriosum et temporis requirens. Et experimentum tale debiliter cognoscit medicus medicina. Si in facto esse tunc est firmum et inde quod per tale experimentum cognoscit medicus medicinas simplices. Sed ad hoc experimentum quod sit racione vallatum exiguntur septem condiciones. Prima est quod oportet quod medicina simplex qua experimentatur sit pura nuda ab omni extranea qualitate ne propriam extranea qualitate impediat operacionem medicine et per quas cognicio per experimentum. 2a condicio est quod oportet experimentum fieri in egritudine simplici non in composita sicut cottidiana est composita ex causa calida et frigida ipsa cum est frigida composita ex calida composita febrili quia omnis febris est calor innaturalis. Unde non sequitur hec medicina simplex scilicet euforbium curat morbum calidum scilicet febrem cottidianam ergo euforbium est frigidum quia curatur sit per contrarium. Dico quod non sequitur quia euforbium non curat cottidianam per qualitate qua habeat ad ipsam in quantum est morbus. Sed per proprietate qua habet ad eam quia sic medicina quia euforbium est calidum. Tercia condicio est quod oportet quod simplex medicina experimentata in duabus contrariis egritudinibus diversis sicut scamonea in cottidiana et 3ana ipsa cum curat cottidianam composita quandoque et 3anam aliqua proprietate. Unde non sequitur scamonea curat 3anam ergo est frigida, sed sequitur ipsa composita quandoque curat cottidianam ergo est calida. Quarta condicio est quod oportet quod simplex medicina virtute eius sit equalis quantitati pacientis. Unde

in morbo calido in quarto gradu medicina frigida in primo gradu administrata, non infrigidat neque curat. Quinta condicio est quod fiat dispensacio medicine per se et per accidens. Unde non sequitur aqua calefacit ergo aqua est calida, quia ipsa non calefacit per se sed per accidens reprimendo calorem adventicium. Sexta condicio est propter quod operacio medicine sit continuata et multiplicata. Si enim medicina calefaciat quemque hominem non oportet propter hoc quod sit calida simpliciter, nec oportet quod ipsa calefaciat omnes homines, nec illi quicunque homines quos calefaciebit possunt esse frigidi vel temperati, et illud quod calefacit homines frigidos vel temperatos, non oportet quod calefaciat homines calidos. Septima condicio oportet quod experimentum fiat in corpore humano et primo in temperato, 2o in lapso, 3o in egro sed non in alio animali. Unde non sequitur hec medicina infrigidat leonem ergo est frigida. Sunt enim quedam medicine que ad corpus leonis relate sunt frigide, et ipsum infrigidat quando tamen ad corpus humanum relate sunt calide, et ipsum calefaciunt. Propter hoc experimentum tamen debet fieri in corpore humano. Similiter istis vii condicionibus experimentum ducit in certa cognicione rei, et talia experimenta faciunt illi quibus medicinam cognoscunt per certitudinam. Alii faciunt vetule. Secundo medicine simplices cognoscuntur per racionem tamen primo cognoscuntur in intellectu. Prima sunt asserta medicine simplicis. Secunda sunt a se propriae. 3a ab odore. 4ta a colore. Prima sunt asserta, scilicet substancia quedam est rara, quedam densa. Rara est cito passibilis, densa tarde. Unde substancia rara cum ipsa sit vacua et aere plena cito et faciliter inflamatur. Res enim potest inflamari vel quia rara vel quia calida. Unde sequitur hec res cito inflamatur ergo est rara vel calida. Si vero sed duarum rerum eiusdem substancie in equalis raritatis hec citius inflamatur ergo est calidior quia citius inflamatur per maiori raritate cum sint eiusdem substancie, et equalis raritatis. Unde hec sunt intelligenda. Sed corpus humanum cito inflatur ipsum est rarum vel potentia calidum. Item potest cito infriari, vel quia rara et cito passibilis, vel quia potentia frigida. Unde non sequitur hec res cito infrigidatur igitur

Sufficiencia saporum 2m Albertum octo sapores aliqui sunt extremi scilicet qui maxime distant inter se sicut est dulcis sapor et amarus scilicet alius est sapor medius inter hos extremos scilicet per eorum distanciam iste autem dicitur acutus scilicet inter quem saporem acutum et dulcem sunt alii duo medii quorum unus est propinquior dulci et sic est pinguis sapor scilicet alter propinquior acuto et sic est acidus sapor. Ac etiam sunt alii medii sapores inter acutum saporem et amarum sed hoc scilicet duplex aut cum amaro est propinquior et sic est salsus sapor, vel est propinquior acuto et sic est ponticus sapor. Secundum 2m philosophum sunt solum viii sapores licet 2m medicos sunt plures.

[illegible marginal annotation, top of left column: "... omnis ... quod unum ... auditum ... et amarus ... 19 ..."]

[illegible marginal annotation, top of right column: "Commentator ... non ingeniat ... in lingua ... ut alia ... ut comestibilia quae sunt ... et postea humida ... et agresti ... "]

est rara et cito passibilis. Si vero non sequitur
licet res cito inflammetur, ergo est potentia frigida.
Sed sequitur licet res cito infrigidatur igitur est
rara et cito passibilis sed potentia frigida. Similiter est
intelligendum de densitate cum res tarde
inflammatur sicut de raritate dictum est. Si iste
sunt due res quarum una est rara, reliqua densa,
si densa citius infrigidatur ipsa est fri-
gidior. Sed si rara citius inflammatur non
ex quo ipsa sit frigidior. Similiter densum
tarde calefit et inflammatur propter hoc quod
ipsum est plenum, non habens aere ac tamen
res tarde inflammatur, vel quia densum vel
quia potentia frigidum unde non sequitur si tarde inflammatur
ergo est densum. Si vero non sequitur licet res tar-
de inflammatur, igitur est frigida potentia, sed bene
sequitur licet res tarde inflammatur ergo est densa
2a vel potentia frigida. Secunda ratio sumitur ex sapore
medicinarum simplicium. Et sic quod per sa-
porem melius iudicamus complexionem medicinarum
simplicium quam per odorem. Cuius ratio est
quia si medicina habet duos sapores
scilicet dulcem et acutum ponatur in ore super
linguam ille sapor qui causatur a
principaliori complexione et ea sequitur vincet
in mixtione. Sicut lignum plus deco[ctum]
indicabit de complexione aqua non sequitur.
Nota: iste quando sunt plures sapores in eadem
re ille est principalior qui plus vincit
gustum et sequitur principalem complexionem et sic per
saporem facilius devenimus in cognitionem principalis
complexionis ipsius rei sed non facilius per odorem.
Secunda odor quam olfactus percipit
non sequitur principalem complexionem totalem rei
neque maiorem eius partem sed minimam subtilem
quae est fumus, quia odor est fumalis
evaporatio ut in [illegible]. Et ideo licet odor
attestetur super complexionem [illegible] totalis rei neque
plurimum partium eius. Et ideo per saporem
melius iudicamus de complexione rei quam
per odorem. Sapor tamen aliquis est me-
dius quia opium est frigidum et tamen hic est amarus.
Sapor amarus. Sapor autem amarus est calidus ideo
sapor opii cum sit [illegible] calidus [illegible] ipsum
sit tamen sit frigidum. Sed error iste [illegible]
accidit aut raro in corporibus calidis
et calide complexionis quia in his numquam dominatur
sapor frigidus sed semper calidus. In

frigidis autem corporibus frequenter iste
error accidit ut in opio quod est frigidum quarto gradu
dominatur sapor calidus scilicet amarus. Cuius
causa est quia caliditas est qualitas magis
activa quam frigiditas. Ideo quamvis in opio [illegible]
calidus non permittit dominari saporem frigidum.
Sed in frigida [illegible] sapor non potest percipi
quin dominetur in ea sapor calidus [illegible].
quod sciatur quod novem sunt sapores: Amarus,
acutus, salsus, unctuosus, dulcis, ponticus,
stipticus, ponticus, insipidus et acetosus.
Et horum sapor stipticus ponticus insipidus
et acetosus causatur a frigido tamquam a princi-
pio, licet cum acetosus possit causari
a calido tamquam a causa remota. Sed dulcis
unctuosus acutus salsus amarus
causantur a calido. Sed dulcis et unctuosus sunt
convenientes corpori humano in quo dominatur [illegible]. Salsus
amarus acutus sunt elevati in gradu
super complexionem humanam quantum ad calidum.
Contra dicimus valde supra ad odorem De odore
medicinarum simplicium. Ad odorem prima
ratio. Quia omne odoriferum est calidum, nisi
habeat multam naturalem humiditatem impedientem
suam caliditatem sicut [illegible] violarum. Secunda 2a
ratio est aliquando per odorem vim saporis
habentis nobis cognoscimus simplicium me-
dicinarum et complexionem earum, ut per dulcem
odorem et ponticum odorem [illegible] odores
enim notant illarum species saporum non
minus quarum habent virtutes. Tertia 3a
ratio homo male odorat et habet olfactum
malum et huius sunt tres causae. Prima
est quia instrumentum olfactus est coopertum
aliqua pellicula quae cum levatur per
aerem inspiratum vel fumum attrahunt
odorem. Secunda causa est quia instrumentum
olfactus est prope cerebrum quod [illegible]
in profundo est positum [illegible] odorem
impedit. Tertia causa est quia instrumentum
olfactus est prope cerebrum quod complexionaliter
frigidum est [illegible] quod instrumentum olfactus
quae est [illegible]. Propositio: tribus causis
homo habet peiorem olfactum quam alia.
Contra dicimus supra valde a ca-
loribus; [illegible] enim cognoscuntur
genera medicinarum simplicium [illegible] complete
tamen et insufficienter. Licet enim ut

[illegible marginal annotation, foot of page: "... 27 Albertus quod ... ad ... et ... subtiles ... quae in ... sunt ... et ... bonum ... qui ... in ... et calor ... "]

i plurib9 albu sit frigi/ rubeu calid9
Sz oe albu dn9 est humid est frig
sic lac vace Sz v oes res rubea. dn9
est sicca est calida/ Jte i rebz cumpsi co
loris/ et illud qd est albius est frigidi9
et qd est rubi9 est calidius ut est cepe
Sicut vinu albu est frigidu et rubeu
est calidius/ vinu tn rubeu pt de
dr vno9 ppter actione calidi/ alio9
ppt gumotione pteru terrestriu rubeu
sic homines vi i albu ppe remanencia
eius cu acuo faciunt ip rubeu qa
ptes terrestres atm rubei cu vino albo
commiscet/ vin9 pmo est calidu albo
et ceter res rub pmo est de neccessitate calida
Qz rubea 2o9 no est de neccessitate calida
sic lac vacce est frigi/ tn si peras ei
admisceat de croco sit rubeu/ no se
ppt h rpm esse calidi/ Roza cuz e
composita ex ssba rubea et pauca que
no dnat qualificatiue i ssba si i cando
calore tn/ h gstat ex ssba multa fria
que dnat quatitatiue i rosa ssba
et no vi coloris/ et ideo p colore fre
quenter male iudicam9 ec. Dictu

est de cognitione simplic medicine

Prima gopitu 2 vo s. n. ut i 3o loco inve
du est gsito stutis rpins peig opalz
Et sciendum qd opa9 simplicis medicine duplex
est sz vlis ptilar/ et quib adulez
et ptilare/ Opaco vlis est illa/ qua
operat i toto corre ut calefacere/ ptilar
no est/ qua operat i aliqua pte cor
et p1a pte tn ut medicis aliqd cofor
tare/ Sz quib adulom et ptilare est
illa qua operat i aliqua pte cor
tame p in iuuamento totius corporis
In hoc tam qd operat i aliqua pte cor
gveit cu ptilari/ sic h opio quedam e
pbatur iectiis ul yo ul cuoy
Iste opa pm medicine/ quedam est pma
q 2a/ pma est sic calefactio/ infri
gidatio/ humectatio/ desiccatio/ 2a est
eadem cu pma cu aliqua additione
ptte congelatio/ est q infrigidatio cum
intensione/ Et arefactio est quedam
desiccatio cu intensione/ et putrefactio
est q humectatio cu intensione et p
de 3a sz de qrto// Medicina simplex
quo operatur/ ex pte sue me/ et

ex pte sue forme dd/ Qz omnis simplx
habz duas operationes/ vna p sua mam
alia p sua forma Et appello hic mam
subtile grossu viscosu coagulatu tme
sile grossu cu viscositate. uncti. laginosa
oleaginosa Opa9 medicine subtil est su
til dissoluere calefaci debiliter/ Opacio
medicine viscose est no simile dissoluere cum
ptes sibi adinuice adhereant sic cathene
etio cu eleuat fiunt silu sine sui
corruptione/ viscositas ecia/ no defacili
pulueriz at cu sicca sint sit fortiter
gment et comixta cu suo humido aquo
Opo grosse et viscose est qd defacili
puluerizet Opo congelate medicine est
qd ipa bn retinet sua forma/ et no cedit
i aliam figura/ sed semp est i vna
figura ut i illa qua pmo recepit i coge
latione/ et ea p dit ipse p liquefactione/ Opa9
cuspl medicine est qd simile cedit i ocm
figura cu pua corrupta/ nulla sibi
figuram appetit/ ut determinat/ Opa9
medicine oleaginose est qd opera fiat
oim et habz i se aliquid olei sic gmia
et nuces/ Opa9 medicine spongiose est
qd cu ei obviat humidi9 stati ea sub
intrat ut imbibat illa humidi9 Opo
de ppris operacionib9 ex pte sue me nunc
videam9 de ppris operacionib9 ex pte sue for
me Appello aute forma eius qo2
Sunt aute qor gonees medicine/ vna est
calida 2a frigida/ 3a humida/ qrta sicca/
Et pmo de operacione calida vbi sciendum qd pmo calida
medicina p qd est calida xii operat operaciones
prima est humore subtiliare qa no fit
fortis calor/ qz ipse cosumendo subtile
ingrossat/ si mediocris cal. subtiliat
humores grossos congelatos liquefaciendo
sui consumptione/ 2a eius opa9 est ab 2a
sterge sic illa medicina/ que dnat secundum
superfluitates quas i venit i orificiis
venarum/ et talis medicina dz esse amara
vn oes medicina amara vetre relaxat
Tercia eius operacio est appare sicut 3a
medicine absterssiue apperiunt secundum dicendo
humiditates colummates et limositate/ et
hoc pz i arteria inlicerp/ Na arterie
inlicerp habent multa humiditatez ipaz coti
nuatez et limositatez/ et ideo ipse habent

voce suave et dulcem / sed propter non vincor
mem / et durare differunt post calid
sicut humiditatem que ipsum consumabat
et lenificabat / qua corupta partes ar
terie exasperat constringendo arterias
et humiditatem consumendo / 4ta opus medicine
calide simplicis est aperitio / sed medicina
aperitiva potest dici tripliciter abstergendo / 2o
consumendo / 3o constringendo / abstergendo
aperit abstersive medicine que humiditatem
membris adherentem et meatibus continuatam
seu dicunt relaxat / et illa medicina
abstersiva est aperitiva removendo continui
tatem humiditatis / consumendo aperitiva est
medicina calida que consumit humiditatem clau
dentem sive continuitatem / et isto modo dicuntur me
dicine tam amare quam acute / et quam salse
sunt aperitive / constringendo sunt aperitive
medicine stiptice et pontice / que constringendo
membra in uno loco aperit ipsum et dividit
in alio / et sic patet quod abstersive medicine aperiunt
poros / stiptice et pontice plus consolidando materia
ponunt / Quinta opus medicine calide est
mollificatio / calida enim medicina aperit
poros cum continualibus / sed tamen ne illa
caliditas sit nimis fortis / quia tunc apta
non tantum trahit superfluitates adiptes con
tinuales / sed etiam consumit eas / Unde
medicina mollificativa debet esse mediocriter
calida quia sic non consumit humiditates
que trahit adiptes continuales / Sexta
opus est facere evaporare subtilitatione
me[illegible] contumatem et sic calida et [illegible]
sunt evaporativa / et non quod calida medicina
competit in una aspectu quia ipsa confor
tat membra aspectum et una parte me
aspirat evacuat / et [illegible] medicine matura
Unde talis medicina competit in evaporatione
medicine ventose / quam evaporando membra
aperit / Septima opus medicine calide est attra
ctio / quia medicina calida potest
attrahere a parte [illegible] calida sicut ut medicina
anacardi que sunt calidi et sicci attrahit
a profundo corporis et membrorum ut dicit
[illegible] / Vel attrahit mordicando partes
corporis / propter quam mordicationem partes
distribuunt et [illegible] faciendo et ulcerando
ut attrahit primum faciendo et ulcerando

sicut illa que consumit magis continuate et
illa attrahit a profundo membri / et tunc cum
consumit / Octava opus medicine calide est consumere
ut sicut medicine que consumunt humiditates continuatas
et residuum relaxant / Nona opus est
corrodere / et sic fiunt ille medicine que
dicuntur caustica et corrosiva / ut fiunt
medicine salse / Decima opus medicine calide est
putrefacere et sic fiunt ille medicine que
corrumpunt fortes superfluitates et debilibus
medis et calidis et simplicibus medicina quia ipsa
non debet diu manere in corpore et si diu re
manet suspitiose sunt / Undecima opus
medicine calide est corrumpere non consumendo
nec attrahendo nec putrefaciendo sed mala
[illegible] repugnante operi membri indicando
sicut sunt que inducunt apoplexiam epilepsiam
et mediatibus[illegible] paralisim / Duodecima
opus calide medicine est corrosio per abstersionem
sicut sunt ille que vehementer abstergunt
quia corrosio nichil aliud est nisi
vehemens abstersio / et tales medicine sunt
bone in lepra et morphea et consimilibus
passionibus / et sic patet quod medicina calida habet
duodecim operationes etc.

Medicina fri gida habet quinque operationes Vide

Prima est confortare / 2a est repercutere / 3a
est ingrossare / 4ta condensare / 5ta
est stupefacere / Prima ergo opus medicine
frigide est confortatio / Sed confortare membra
fit tripliciter uno modo [illegible] membri in [illegible]
et frigida et stiptica confortat / Secundo
confortat membra spiritus unificando et
mobiles et agiles ad sua opera [illegible]
reddendo / et audacie species et medicine
confortat / 3o complexionem membri adequando
et medicina temperate confortat ut aliqui vocant
caliditatem membri temperando confortat
membra / Secunda opus medicine frigide est
repercutere frigida ut repercutere malicia
que facit grossiorem magis constringendo
quia membra constrictum in[illegible] locum
[illegible] et [illegible] in membro est quod fri
[illegible] / et alind magis non recipit
[illegible] / Tertio repercutit frigiditate membri
fortiter attrahente mitigando quia
mitigata minus attrahit de materia ad

2a aperitiva [illegible]

6a

a.

2a

frigida

confortat membra

repercutit 4a

membrorum declinat, et ita materia quod modo re
pellit. Tercio repercutit materiam calidam
fugando proprietate quia non est dare
varium secundum quosdam. Durat et ita frigida
evacuat materiam fluxam. Quarto frigidum repercutit
ingrossando quia ingrossata humor reddi
tur penetrans est membrorum propter sui grossi
ciem sicut si esset subtilis. Tercia opo
3 Ingrossat etc. racio medicine est ingrossare. Et materia ingrossatur
tripliciter. Uno modo per congelacionem sicut glacies
a suo congelatur. Secundo ingrossatur materia per
inspissacionem, et subtilis humidi consumpcionem
sicut sanguis ingrossatur, et lutum ingrossatur.
Tercio per alterius materie admixtionem
sicut aqua permiscetur farine et ingrossatur
et calida ingrossat quia calidum movet
materiam et ideo una parte alteri commiscet et
unitur una cum alia et sic ingrossat
sed calidum unit et commiscet humidum
4 Incarnidat etc. sicco et cetera. Quarta opo racio medicine est
incarnidare et hoc tripliciter. Uno modo calidum
digerens debilitando et sic sua per calorem
debilitacionem indigestionem et incarnidacionem
faciunt. Secundo sit indigesto propter membri
caliditate calor digerens ad exteriora
trahitur cum a loco digestionis ex ea
sunt sto 1 inde non sit digesto bona
in estate quia calor ad exteriora tra
hitur. Tercio sit indigesto propter motum
cibi digestibilis quia digesto sit in quiete
et in stabilitate quarto methe et cetera et ideo et ob
in primo digesto non sit mediatibus ville
quam sunt in stomacho propter motum medicine et ideo
ille qui sumunt cibum digestibile movi
5 Stupefacit etc. de loco ad locum indigestant. Quinta opo
racio medicine est stupefacere quod sit tripliciter
Uno modo spiritus ingrossando et immobili
tando propter quod inhabiles virtuti sue
sunt et propter hoc membris virtutis sua non
mandatur, ut operacionem suam efficiat.
Secundo quia membri complexionem corrumpit propter
quod spiritus in membra operacionem propriam membri
non competit quia sine complexione debita
et proporcionabili membri operacio non competit.
Humida Medicine humide quinque sunt opa
1 raciones. Prima est inflare. Secunda lavare
tercia sordidare, quarta lubricare, quinta pla
nificare. Prima igitur eius operacio est

inflare. Inflacio autem sit per resolucionem
medicine in ventositatem tunc non potest consumi illa
materia neque ventositas, et sic ventositas que
sunt in se humide, ex tunc ea sunt inflativa
sicut cepe rappe et cetera. Quedam autem
faciunt ventositates in stomacho quedam in cepe
quedam in intestinis unde colica et
yliaca generantur. Secunda operacio eius est lavare 2
humidum enim est lavativum. Lavativa autem
medicina est que abstergit sua accione
et passione agendo et paciendo ut
aqua ordei que est humida et simplex
quia humida remollit materiam quia simplex
et mobilis per motum suum secum trahit
et expellit materiam remollitam. Unde tamen
nos volumus mundare pannum aqua
cum impetu ut remollitat et quia
simplicis est, secum pulverem trahat. Ter 3
cia operacio eius est sordidare. Humidum enim
sordidat sua viscositate fortiter adhe
rens membris sicut gummi arabicum et dra
gantum membrum sordidat sua adhe
rencia et hoc ideo quia habet humidum
superfluum et adherens ei sordidat ipsum.
Quarta operacio eius est lubricare 4
humidum enim est lubricativum. Medicina
autem est lubricativa que humiditate
sua remollit materiam sine hoc quod sit simplex
sicut viole lubricat sua humiditate re
mollificando materiam quia remollita non
adheret amplius membris neque invisceratur
que tamen si adhereat amplius sed ex tunc
tunc cadit, et materiam stimulat ita quod ab
ea expellitur materia et sic differt lubricativa
a lavativa quia lubricativa sola passione
sed remolliendo mundificat et abstergit
sed lavativa accione et passione ut dictum
est. Quinta eius operacio est pla 5
nificare rem asperam sicut videmus quod
tisica arteria cum sit aspera per sumptum
sue complexionis inducentem siccitatem
pectoris primum, sicut adveniente aliquo humido
leniente applanatur et adequatur
sicut gummi arabicum et dragantum et sic tisice
fiunt planificativa. Medicine sicce sicce
sunt et iste operaciones. Prima est constringere

sive aggregare membra. Secunda est consolidare.
Tertia est carnem generare. Quarta est sigil-
lare, id est cutem generare. Prima operatio est constringere
sive aggregare membra, quam virtutem habent
quaedam medicinae, quia contrahendo membra faciunt
illa minorem locum occupare, et ita humi-
ditate intercepta inter partes partes
unio componitur, et calor sentitur qui
ingrossat per compressionem tales humiditates
subtiles, et sic opilat quia ingrossat, et
quia materiam immobilem et non corruptibilem
vel penetrabilem reddit poros et meatus
per quos posset penetrare, si non esset
ingrossata et aggregata in unum. Et quod hoc
sit quod sic conglutinat, scilicet ideo omnes
quae in fluxu ventris dantur ad con-
stipandum debent aduri ut humiditates superfluas
lubrificantes auferant, et tunc remedium est
bonum, et maxime humiditate in spatio remota,
et ita sunt bene conglutinative et consti-
pative resistentes corrosioni intesti-
norum. Secunda operatio est consolidare et unire
partes continuas ut vulneris unitas a partem medio
partes sive labia adunare, et hoc per
consumptionem humiditatis superflue intercepte
inter labia vulneris non permittentis
labia conjungi, et ideo Galienus in tegni et
Avicenna dicunt consolidativa et vulnera curant.
Tertia operatio medicine est
carnem generare, et hoc duobus modis: quia
superflua consumit quae membro conveniens
corrumpebat, secundo quia sanguinem ingrossat,
et ideo potest disponere sanguinem ut caro
fiat. Ista cum medicina sicca carnem
generans oportet ut non sit mordicativa,
quia potest mala materia abstrahere et
carnis generationem impediret. Neque debet
esse minus sicca, quia materia copiosa cadens
debet generari consumeret et membri naturalem
humiditatem corrumperet, et plus superflue
volumus perderet. Quarta operatio medicine
sive est sigillare, id est cutem generare
super vulnus consolidatum. Et iste est
siccior quam carnem generans, quia ingre-
ditur consumere humiditatem et sanguinem
indurare, quoniam siccior est cutis quam
caro, et patet operationes medicinarum

simplicium, quas mediante natura faciunt. Sed ha-
bent quaedam alie operationes medici-
narum, quas faciunt non a prima complexione
sed a proprietate specifica, sicut habent attra-
here spina. Item sunt quaedam me-
dicine quae faciunt duas operationes, sicut solvere
ventrem et membra constringere et confortare,
sicut simmodactuli faciunt, attrahere flegma
ad stomachum et ad hoc solvunt ventrem, et hoc
faciunt sua proprietate, et sua stipticitate
faciunt constringere et confortare intestina.
Et isti simmodactuli emplastrati contra
supra iuncturas faciunt materiam attrahere ad
exteriora et sua stipticitate membra con-
fortare. Item sunt aliae medicine quae
duas operationes faciunt, et sunt eidem
contrarias ad illas, sicut tamarindi habent laxare
ventrem sua humiditate lubrificativa
et prohibere primam virtutem sibi propter
habent subtiliare et penetrare. Cum
ergo volumus unam illarum operationum prohibere
medicina facere, tunc debemus unam illarum
impedire et reliquam quam volumus
adiuvare, ut tamarindi in additione diuretica
ut semen apii et similia, quae valet ad pro-
vocationem urine, et ipse per tamarindi pul-
verizare, ut citius a stomacho adveniens
descendat. Et alia impedire, scilicet humiditatem
lubrificativam removendo forte per adustionem
aut constrictionem. Sed si volumus ventrem
laxare debemus ergo facere ut admiste
tes lubrificantes medicinas ut violas
et similia, et ingrossas partes pulverizare
ut diutius in stomacho mora faciat et
operationem sua compleat. Item sunt aliquae
medicine quae sunt diversarum substantiarum in se,
una acuta subtilem, quae est insensi-
bilis, et alia grossam stipticam, ut caul-
ie, et alia grossam stipticam, ut caul
is quas non potest dimidere operando
una parte mittendo alia, et ad una
materiam faciendo operationem una et aliam
ad aliam, et ideo in statu apostematum
caulis est bonus, quia una mittit substantiam
subtilem acutam ad materiam fluxam
ut ipsam dissolvat et mittit substantiam

stiptica ad mat. fluxibilem ne fluat pz
9o de me^nb simplicib9 Nunc dicendum est de co(m)-
De compositis — positis **Capitulum quartum** 2a

Medicinarum compositarum quedam sunt eva-
cuative, quedam alterative, q(ue)dam restau-
Evacuatio — rative. Et primo de evacuativis. Inter quas
quedam evacuant per secessum, quedam per vomitum,
quedam per flemma, quedam per clisteria et
suppositoria et pessaria. De quibus
omnibus est dicendum ordine suo et loco.
Item inter illas medicinas que evacuant
per secessum, quedam evacuant attrahendo, quedam
comprimendo, quedam leniendo, quedam liquefaciendo.
Circa hec sunt pr(e)dicta, quod primo videat
iste medicus in suis naturis; 2o circa p(ro)prietates
earum quaslibet medicus debet videre sex
regulas. 3o ordo est: si medicina secundum
suam naturam attrahit humores ad intestina
vel ad stomachum. 4to quod medicina aliquando
attrahitur cum accidente, aliquando
absoluta. Quinto quod humores attractos
ad stomachum quatuor docuit medicina quod evacuat.
Sexto videndum si evacuat absque
et attrahat humores. Septima quod medicina
evacuativa a tota spe(cie) attrahit humorem
quatuor de causis. **Medicativus debet sumere**
medicinas que evacuant attrahendo que
comprimendo sicut ut dictum est. Medicina
attrahendo — que evacuat attrahendo est illa que
evacuat a sua proprietate humores. Et
Scamonea — qua habet appetitum ut scamonea a sua
no(ta) — proprietate attrahit colera(m), et habet appetitum
ad eam. Item illa medicina evacuat com-
primendo que attrahit humores, et hec com-
primit intestina ut mirabulani citrini. Non
enim intelligendum est hic proprie quod comitatur
quia non evacuat, quia comprimunt, sed a sua
proprietate attrahunt humores ad que habent
appetitum determinatum ut mirabulani citrini
coleram, kebuli flegma. Sed si propter compressionem
evacuaret eundem humorem quem teneret
no(ta) — cum compressione sed proprietate differunt. Item illa
medicina evacuat leniendo que inungit
et lenit membra ut prunum, fiat facil(ius)
exitus humoris evacuandi, ut thamarindi. Illa medicina evacuat labefaciendo
que humores mollificat et infundit et prohibet
ipsum facilem ad expellendum reddit, et labe-
lem tum facit. Dicitur autem lenitiva a labe-
factiva, quia lenitiva est respectu membri, labe-

factiva respectu humoris. Illa medicina liquefaciendo
evacuat que humore sua virtute attrahit
et proprietate et etiam sua caliditate liquefacit et
Eufor(bium) — dissolvit ut euforbium. Humores quosdam
attrahendo sua caliditate liquefacit et dissolvit
quidquid aliquid violenter. Dicuntur evacuare leniendo
tum attrahunt sua proprietate, et ideo vult Galienus
in 2a particula sue de regulari dispone(re).
Et sic de medicinis omnibus evacuat attrahendo.
Quod tum dicimus eas evacuare comprimendo le-
niendo et hic sic dicimus referendo ad sua(m)
formam vel qualitatem non ad proprietatem qua attrahunt
et patet per illud. **Medicativus vero quo**
notificatur in suis naturis iste medicine.
Modo videndum est de earum operatione, et hic
dantur sex regule quas medicus debet
1 — scire. Prima est quando medicus vult
dare aliqua medicina ad evacuandum ali-
quem humorem liquida forma vel in pillulis,
debet hic facere cum decoctione proporcionali medicine
evacuando sic. Unde dantur mirabulani
citrini ad evacuandum coleram, dentur eis cum decoctione
violarum prunorum et similium. Et cum dantur mira-
bulani indi ad evacuandum melancoliam, dentur
cum apozimate vel cum decoctione epithimi.
Et cum dantur mirabulani kebuli ad evacuandum
flegma, dentur cum decoctione polypodii.
2 — Secunda regula est quod medicina evacuat primo
humores quos reperit, et ideo alios.
Ista tamen regula habet instantiam secundum Hippocratem (?)
postica — in tribus casibus. Primus est si humor
que non reperit medicina sit propinquior
ut in stomacho sit colera. Et cum datur medicina
ad evacuandum flegma de capite, quia medicina
mordicando per acuitatem attrahit flegma, unde
ab acuitate evacuat primo humorem que
non reperit sed mordicando stomachum et non
possit. 2us casus est quando humor que
reperit et alterius habundantia, unde
si humor primus sit paucus et alius ha-
bundans citius attrahitur non quia proprius quod
citius sit nature odiosus. Et ideo per-
mittit ipsum abire, et aliud trahit, et
ab ea stimuletur, et propter debilitatem a
medicina citius dimittit ipsum ab-
ire. 3us casus est magis odiosus cum enim
non primus humor est magis odiosus ne(c)
quod primus citius evacuat ut patet

q citius diuti abire. Unde cu dr me
euacuatiua fluis i estate, citius pgar cola
q uigs ne est odiosa i tali tpe, q
2 confirmat ide citus na fleg rtinet i
estate ut ipm dispossite tpis estatis
possit obuiare / 2 i yeme 3 eigo.
Sca est q medz no dz i eadem die
dare duas meas fortes ne corp
vehementer euacuetur / quia si p mo
euacuat aliqm ptem, nota sufficit,
et p hc dt fortis mena, planu est tu
piculu i vehementi euacuatte, si no
euat adhuc est piculu, quia una me
dicina alia fortificabit, et euacuabit
vehementer. Item licet no euacuauit
humores, commouet tn eos ad expulsio,
et io 2o mena pt vehementer. Dz tn
due debiles / d una debilis / 2 una fortis
put eod die dari quia possibile est
q mena fortis p9 data no euat q
debet / ul ita cito ut dz, et si dant
una ab titri adequaton tolere 2 non
euat ea sufficiet pt dari depositi vos 2
s q euat debiliter. Quarta rd est
q dum medz exhibeat mena, debz
ea refrenare cu suo freno, ne ma
licia sua noceat ut dant bdellio aloe
mastice 2 plibus ut pica videbit
7 Quinta rd est, q cu volumus alicui
ppato ad expassion colica dare aliqua
mena vomitiua ne vehemens fluxus
pborre apter hc dz dari ezula, qa est vo
mitiua aliquatulu. Ideo quando videmus
q aliquis appellant duabus vicibus
ul tribus 2 pca vomunt, tuc gaudeo
q tuc scio q pt ine maxima pportu
euacuatur et psr fluxus ventris de
bilitatur. 6 Sexta rd est dumodo exhibedi
pillas, q debemus eas dare cu coop
torio nebule paus trita, cu melle
aut cu zuccaro kotoaque ad mixta, q
tuc occultatur sapor mene horribilis
ne sentiatur / et ecs sit facilior corp tn
sitis ad stom cu na subdulcedine
magis attrahit, qm scd supiore auicen
ut dicit Simeon, etc. Medicus
9o debet stare tertio. An mena secess
iua attrahat humores ad stom, ul ad

intestina, vidētur q ad stom 2m seap
i a parte roe vomitiua hoc fiat, go et
secessiua. Dicitur qd simul et separatim i ao
dt io videtur sibi ipsi ee 2rius iudiced
q mena secessiua attrahit humores nat
ad intestina. Ca pa est hec, q mena
secessiua 3 iuncta stomo, ideo ipa cito
expellit ad intestina, antequ attrahit
mena, 2 tuc i intestinis attrahit mag
Pte ipa mordicando stimulat stom ut
abripo ad intestina expellat, 2 io
cito ipam expellit, ipa aut attrahit
ad locum i quo est, go trahit ad inte
stina. Pte sm sap dr mena attrahet
ad stom, et pca expellet ad intestina,
no esset ita motus ordinatus pt si
ad intestina solu q ab intestinis ad
ad intestina, stom attrahit, 2 p9ca a stomo ad intestina,
no esset motus ne ordinatus. 2a ca
est, q dato q mena sit i stomo adhuc
no traheret humores nisi ad intestina
q expulsiua intestinorum fortior est
qm attractiue mene, 2 ideo plus tra
hunt humores ad intestina. Et dicitur
sm sap Et attrahit ad stom vel pest
2m pte me, quando na est vehemens
transpos attractionis hc tn nd autē
Ad aliud no est sile q mena vomitiua
fortior est qm secessiua, ideo pt vin
ce expulsiua intestinorum, et a stomo
attrahere. Unde si pedes dentur aut
obuli stramonie ponet, ad hc q cet
mena secessiua plus ponet stamo
ad hc q est vomitiua, qm q ffff secessi
ua pst pz solucio multorum dr

Medicus quarto debet stare:

An mena attrahat magis quietam
morbi a accidente, q vi q quieta
mag, quia coniuncta ma est, qua pute
est morbus, 2 qua absente no e mor
bus, illud go qd euat morbu mag
coniuncta sine eam abicit. Dz pme
laxatiuas, aliqm euat morbus, go
mag quieta euacuat. Pte mena
attrahit humores a to spe. Dz est ead
spes tota sine appetitus i humore cu

ma comicta, aut i ma qui humor est
ma antecedens, igr si ver pt ratio hec
Galienus Eustachius est contra maz me
dicina attractive educere, si no educat co
ma morbi, nisi evacuaret ma quieta
et antecedens, igr contrarium pmeria eva
cua. Ad 1 meria no trahit neque
evat nisi maz digestaz q digesta me vi
z move no ecda. Dz ma quieta no
digesta eq q digesto est alterata qua
fuerit cessare put dine. In comicta
aut ma, no cessit putrefactio eque
q i paroxis continue innovatur z cui
Rp cipilatur. Indicandu q dixerunt qda
q ma comicta no attrahitur a me na
sed solu antecedens. Dz istud fliy ad
imo impalisp et i spasmo, cu no
sit ibi putrefactio. sz no est ibi ta
quaz no possit ibi attrahi ma
comicta maxime cu membra lesa sen
tiat alleviatioem, zptea me na est for
tior attrahendo q flenia. Dz flenia
ubi est i plenitudine ubi est putrefactio
et febris evat maz quieta febre fi
cite quia 2 ypocras pacies debet
flomari quousque cavigs mutet aru
bedine i rugedine. Et dt Ga 24
cu est niger si q vet alos passiones
go psirmacia potit ma quieta eva
Ar cuari. Dicendu go q ma quieta q m
est dis pt evacuari sua tamen eva
impedit, q cu paroxism ma move
adledere. Primo fortit pp mala eius
qualitate attrahitur, et adipisci ma
cosua mala dispoe mo. Ille aute
motus ipedit ne a me na possit attrahe
cu sit aliqua ppiquior me. quia me
et ma antecedens paroxism no move
ad me na. Primo tunc sunt duo impedie
tia eius attractiom a me na. Primus est
fortis motus me e ad me na. Sz m
est ppiquitas eius ad me na, z no
cessit paroxism eius quadiu pt a na
fum eleuari petes dur, et cu hec
quadiu humor habz forma humoris, z io
no cessat nisi cu ta humor est ut
tamis fctus per putrefactionem copleta
et tunc forma humoris copleta no habz
et ideo a me na no attrahitur. Ad aut

eorz quae dicebat q i febre ma comicta
no attrahitur. Sz quia viderunt q post
acceptionem me e 13 na vel i eo simili
morbo pacies aliqu habz paroxismum vm
et forte nec plus. q no esset si ma
comicta esset attrita, z si antecedens eet
attrita, habet plures paroxismos. Et ita
sua pnem confirmabat. Ad eorz qui
dicebat maz comicta no attrahi, sz q
ma illa e putrefacta, putrefactio at
mit spem, et ita humor putrefactus
no habz spem actu humoris, et ideo no attrahitur.
Dz flliy est, q putrefactio cu est i statu
ebulitionis, spem humoris no mutat
et tunc facit febrem formalem sicut
pomu cu i eo ebulitio inchoat non
amittit spem pomi. Dz p raucedoz
amittit forma. Sic est i pposito. vn humor
i putrefaciendo habz form humoris. Sz com
pleta putrefactione cu est humor ma
nifestus amisit form humoris. Et bre
vim est q no attrahitur tunc ut dictu est, a26
nec febrem facit tunc nec tunc est
ma quieta. alicui febri nisi forte
quartane, aut nonne, ut dictu est
i libro febrium. Ad ar m dr q no e inte
tio q digesto faciat cessare putredine
sz mcessionem putrer si sit actu i putre
factione, aut faciat cessare ppatoem ad
putrefactionem futura ad q est disposita
no dic qonte ma actu i putrefactione
tamo dispoitionem disponentes maz
adhuc putrefactionem q vistosa inardet
z et i ma q actu putrescit mitigat
putrefactionem, et hic facit digesto cessare
putredine etc. Medicatis quinto 526
Dz fiure. An me na evacuat humores
nel maz qua i sto ro i venit q videtur q
sit, quia est ei inimica, et ideo no
aluide sed a sto ro evat. Item me na
habz eandem ppietate, ad maz coteta
i sto ro z ab eam q est i aliis membris
sz ab aliis membris attrahitur. ergo z a sto ro
Ad m ar ut hap dis. 24 si me na
veniret ad humores, no posset attrahere,
qa tunc amitis actu coniugeret, z no
fiet motus. Ergo i sto ro sit quiesco
cu humoribus no attrahit a sto ro. Ad q
si ma mala esset solu i sto ro, medici
no dicit dare me na attrahente sed confor
tantem, et leniva, aut mollificative,

Postquam dicet medicina attrahente dico quod ipsa attrahet et evacuat a stomacho humorem de causis. Una causa est quia ipsa stomachum mordicaret cum sit ficta radicata quod mordicatus et ipse contineret et expelleret. Secunda causa quia medicina movet magis que mota maius nocumentum inducat quam quieta et magis stimulat stomachum ut magis expellat.
Tercia causa est quia medicina quando est in una parte stomachi, nunc dispersa in diversis partibus stomachi aggregat in se quod aggregata in uno loco nocumentum inducit et stimulat ut expellat. Quarta causa est quia medicina non venit omnibus partibus humorum sed aliquarum tantum, et ideo partes quibus non coniungitur ad se trahit sed illa parte cum ipsa coniungitur non trahit, et ideo sexta de causis medicina magis que in stomacho invenit ad se trahit scilicet mordicando movendo aggregando stimulando plus quam solo ad rationes iam
26 factas etc. Medicus sexto debet
scire an medicina attrahat a venis ultra venas vel quod ab venis. Secundum Galienus secundo libro de alimentis dicit quod mettegni dicit morbus aforistica de qua loquitur non est nisi plenitudo in calore plenitudine cum calore mixta vel refrigerare. Quod si stultus medicus cogitet humorem minuere cum laxativo et secundum medio calore augmentat quia si medicina calida est ista ipse est plenitudine in venis quoniam laxativo purgari quia hec non attrahit nisi ea que sunt contra venas, quorum humorum locus proprius est contra venas ut flegma colera et ultra.
Locus naturalis magis proprius est in venis sed proprius locus humorum et venis.
3 Queritur inter quos humores facilius evacuatur, an ille qui est in venis vel ille qui est contra venas. Et videtur quod ille qui est in venis quanto de eminentia
6. membrorum dicit quia quanto locus est amplior tanto attractio ab eo fit facilior, sed vene sunt ampliores quam membra vicina etc. Contra quanto humor magis est amicabilior tanto difficilius attrahitur ut patet in sanguine, sed in venis est humor magis amicabilior quia ibi est aptior adiunctione quam contra venas etc. Dicendum quod omnis humor trahitur per venas mesaraycas ad stomachum vel corpus preceptum humore a capite reumatizante ad intestina ille cum ad stomachum non attrahitur per mesaraycas venas, sed forte paliat venas et corpus precepto humore a pulmone evacuando et si humor a pede evacuatur usque ad medium corporis, et post ea ad kylim venam postea ad epar postea ad mesaraycas et inde ad stomachum. Ex animalibus attrahat primo attrahit mediantibus venis deinde ad mesaraycas, deinde ad stomachum. Sed non ita de humoribus reumatizantibus a capite sive in gula sed in stomacho ad auctoritatem Galieni dicitur est septimo, quod medicina evacuat humorem cuius locus proprius est in venis
in sanguinem ut tunc humores non habent proprium locum in venis, propter ad ipsa operacionem licet quoniam ad alia operacionem sive unctionem. Colera cum
in venis facit sanguinem penetrare. Colera Colera
attrahit sanguinem inspissat et flegma tempore minutionis convertit in sanguinem, quia non mittit nisi cum sanguine, ideo non est eius ille locus proprius quia in illo loco non operatur eius propria operacionem nisi cum alio corpore aliud, ut cum sanguine et perstringere. Sed colera contra venas in intestinis Ext venis
habet propriam operacionem que est mordicare intestina et postea confortare virtute expulsiva.
Colera non in ore stomachi sed propria operacionem que est appetitiva confortare. Flegma autem habet propriam operacionem in iuncturis, que est irrorando ea et ad motum faciendum pervio et facit et tales humores attrahit medicina proprie et talium locus est contra venas. Et licet istud sit verum non tamen est intencio Galieni 19to metategni ubi determinat de synocho et synocha, et dicit quod in synocha est ibi plenitudo et plenitudo et habundancia Ira
in venis. Dicit tamen plenitudo et habundancia quia plenitudo est omnium humorum sed habundancia unius solius tantum et dicit quod medicina non evacuat plenitudinem in venis existentem sed evacuat eam que sunt contra venas in humores facientes plenitudinem contra venas. Isti enim humores non faciunt plenitudinem in venis ut patet. Alia quoque solvunt ut dicit quod humor qui est in venis facilius attrahitur et quia est proprior et quia locus amplior et quia effectus predictus sed non essent ibi contradictores ut arguit. 526
Medicus septimo debet scire
si medicina attrahat et evacuat a tota specie et a sibi simili vel a contrario, quia dicit Galienus

super centiloquium ptholomei quod medicina non evacuat nisi que vincat virtute, sed vincit proprietate vel virtute ergo etc. Item Galienus super de regimine acutorum dicit, quod medicina evacuat quia debilitat proprietate sua etc. Item omne venenum est contrarium humane nature sed medicina quia venenosa trahit humorem cum ipse quia ipsa natura non ablata nequit nutrire et ablata nutrit in patiendo et trahit in agendo, sed agens et patiens sunt contraria in genere. Alterum humor est in potentia non multum remota ad membrum quo disponens quantitates membro in se recipi adhuc ut contra et attrahitur a membro. Item dicens quod humor attrahitur a tota specie tamen licet sit quod in humore essent due species tote, una per quam a membro trahit, alia per quam a medicina. Sed hic est flegma etc. Ad primum tota species est id quod per res est id quod est et id est unum sive quia forma est esse dans etc. Dicendum quod medicina laxativa attrahit humores a tota specie et per se evacuat tamen alio modo. Quatuor enim sunt cause quare medicina attrahit humores. Una est tota species. Unde Galienus 2° de simplici medicina dicit quod attrahit a proprietate sue substantie et attrahit per se non in forma sed in proprietate etc. et in proportione que est inter contentum et continens. Calor non intime medicine quantatatis ad medicinam uno modo ut coquat sic ferrum adamante et trahit per se humorem contrarium membro per se in qua proprietate non in forma, quia adamas non attrahit adamantem sed ferrum, nec medicina medicinam sed humorem. Dicit Ad rationes ... arguere contra Galienum licet non arguat contra eius intentionem quia non intendit quod medicina attrahat per se in forma sed proprietate. Unde dicit Cardanus attrahit flegma non quia flegma sed quia flegmaticum contrarium membro dicit quod medicina est quasi extranea membro. Unde ... medicina dicitur ... quia vincat virtute et debilitat membra, quia cum est contraria membro ipsum debilitat et trahit ab ipso, quia membrorum debilitatum necesse similiter retinere materiam que est ei conveniens scilicet humorem; trahit ergo medicina humorem per se. Secunda causa medicinam esse attrahit etc. Galienus in de simplici medicina. Tertia causa est quia ipsa, operibus in stomacho et intestinis mordicat stomachum et intestina et per hoc etiam dolorem inducit, et per hoc calidiores humores et spiritus ab ea movent. Et quia ad locum dolorosum calor et spiritus movent ideo et dolor causatur, et quia causa mordicat ideo evacuat illud quod attrahit et istud est ei contrarium, quia nec dolorem nisi mordicationem, nec mordicatione inducat membro nisi proprietate, et istud est parum quia ipsa mordicationem non attrahit medicina, nisi quia calor anima mittit qui secum ducat humores. Quarta causa est fatigatio et debilitatio quia membrorum debilitatum non retinet quod ipse est et ideo fortius attrahit quod membrorum abire dimittit, et etiam tamen quod contrarium ... compellunt. Primo sit attractio et evacuatio unius humoris per electionem et postea attrahat alios humores sicut accidit. Ex tribus aliis modis evacuat omnes humores equaliter nisi quia ultimo magis dilatatur sanguine et per calorem ... subtiliorem et liquidiorem trahit istis ergo modis tribus evacuat omnes humores et medicina per illud quod per se humorem contrarium membro etc. Evacuat protinuitatem membro. Evacuat enim quia fatigat et fatigatio est protinuitas quia ... fatigat et nisi ... etc. Patet de medicinis evacuantibus per attractionem etc.

Capitulum quintum

Modicine prescessum evacuatione requiritur ut sciat medicus que sequuntur. Prima quod medicina evacuatia duplex est. 2° quod evacuatio sit tribus de causis. Tertio quod in evacuatione sunt quatuor tempora medico considerandum. Quarto ut evacuatio prescessum habeat effectum in qualitates sit observandum. Quinto quod evacuationem rectificantes sunt ... conditiones. Sexto que impediunt evacuationem per secessum. Septimo quod per evacuationem pacients debeat regulari. Octavo que sunt signa et quod complete evacuatio. Nono utrum evacuatio in morbis forti sit facienda usque ad sincopim. Decimo quod medicina secessiva in quibus casibus non consequitur suum effectum. Undecimo utrum quod medicina secessive cum exhibitione nociva et veniunt. Duodecimo si medicina secessiva debeat dari cum lapide lazuli. Decimotertio quod sit dare medicinam acutam. Decimoquarto si medicina debeat dari in statu morbi

¶ Dicamus quarto utrum medicina fortis debeat dari in statu accessionis. Sexta. ¶ Medicus debet scire que est medicina

que continet in humore quem attrahit. Quia alicui posset esse dubium an medicina possit contineri in humore, quia dicitur primo in de simplici medicina quod medicina agit et non patitur, ergo medicina non patitur. Et si contineret in humore que attrahit pateret. ¶ Contrarium dicit Aristoteles primo quod nullum continet quod agit et medicina, et tales humores non continentur et consequenter de medicina alterata ergo secundum rationem de medicina evacuante cum ipsa sit magis activa et corpore humano magis contraria. ¶ Contrarium dicit Galenus 13° de simplici medicina dicens quod tanta est similitudo inter medicinam et humorem quem trahit, quod medicina continetur in humore quem trahit et ipsum non attrahat in humore ut tartarum in se continet ... in flegmate quod trahit. ¶ Dicendum est de ista questione quod ... sunt contraria ut simul dicit Galenus. Non distinguendo quod duplex est medicina evacuativa: una que evacuat fortiter, alia que debiliter. Fortis non continetur in humore que trahit et hec sunt intentio Galeni. ¶ Item debilis potest contineri secundum ut tartarum. ¶ In flegmate. ¶ Sed quomodo potest tartarum contineri in flegmate cum sit calidum, et propter dubium est. ¶ Aliquis dicunt quod tartarum si non trahit flegma crudum et assimilatum crudam in flegmate continetur.

¶ Sed quare unde flegma veniat ipsum non attrahat medicina ut suppositum est. Iste non est virtus consumptiva sed in membro, ergo flegma non continet medicinam sed membrum. ¶ Dicendum quod tartarum trahit medicinam proprietate sua, unde Galenus dicit: trahit tartarum flegma quod tartarum sit flegma sed quia flegmaticum est non actu quod ipsum habeat, in se flegma sed est actu in eo proprietas que dicitur tota species per quam sunt quietivum et proportionatum complete ut ipsum attrahat. ¶ Ista autem proprietas est eius proportionalis in tartaro et in ipso, vel quod secundum quod debet esse eis ... ibi enim est eadem forma qualis sive species in utroque ... in tartaro est activa et in complete passiva. ¶ Dicit secundum ... istum eius ... eorum proportionale vel ista ... natura attrahere alterum quod est complectivus ... istum ... quam aliud. ¶ Licet ista similia est veneni

alicui secundum quod ista potentia est magis propinqua secundum ... titulus continet. ¶ Unde titulus continetur pullina ... bonum quia ... pullis proportionale corpori humano non est ita ... nec lactis, sub tot ... proportionibus que ... per ... sub quo est bonum ... ¶ Unde ... quod sit ... veneni ... possunt removeri et remanet forma mixti ... sibi sub ... ¶ Unde ... sibi ... sub ratione quam mixtum. Unde ... ratione quam male mixtum. ¶ Dicit ... proportio tartari non est in eo secundum quod est mixtum et sub esse complete ... ratione admixtionis, et secundum quod in eo est ... proportionale ... mixtionis ... ¶ ... ergo quod ... medicine virtus activa vincit ... trahit humorem ... ¶ ... autem vincit virtus activa ... membri et corrumpitur medicine ... remanet ... ad flegma ... et ... sub ratione qua tartarum est ... in eo quod ... proportio ... mixtio proportionalis mixtionis quia ... effectus ... proportionalis. ¶ Quod enim tartarum est ... proportione et complete, que continetur in flegmate quod non sit assimilatum sed ... ¶ Ad primum quod ... quod agit ... agit ergo non patitur ... quod agit ... pati aut a membro vel natura humorum pati. ¶ Ad aliud quod simul ... respondetur ... medicina ... respondit ... forma ... in humore ... forma ... Galenus ... predicta ... non sunt ... Galenus

¶ Medicus 2° debet scire que debet

fieri evacuatio sit aut ... declarans ... causa est nimia repletio. Unde ... evacuatio ... ¶ ... causa est mala qualitas medicine et de ... sicut dicit Galenus ... ¶ ... non ... sit multa, si tamen mala est evacuanda paulatim. ¶ Tertia causa est morbi magnitudo et dicit Galenus ... ¶ ... Galenus 2° ... est magnum et timet ne ... evacuatio ... mala ... multa ... ¶ ... medicus ... et quod ... vel ... evacuari ut dictum est ... ·

De tpe eua^di

Medicus tercio debet scire in^e eua
cuati tpis optimitate Nam sut q^tuor
tpa, quorum diuisite^r dz medicus ospre
here cu tpus, an tpus morbi, tps
mens, tpus diei. Tempus aut dz ospi
ca i vere et i autupno debet dari me
dicine euacuatiue, et no i estate, ne
i yeme. Sub'e i pn^o et i fine, i pn^o
ut humores sic puta mlici et [illegible]
flatici euacuat, qr mlia co[illegible]ata
est ab autupno, et no est [illegible]ata i
hyeme. Dz fla est quatu i hyeme
et no co[illegible]atu ab autupno et [illegible]
est q^a isti humores sic ebuliat i vere
tali^ter vers et fimat febre, ideo eua
cuadi sut i pn^o veris. Dz mala co
lica i fine veris qr ista no sut co[illegible]
mata ab autupno, ut quata i yeme
ideo no sut nata eam purgare i
pn^o veris. Dz quia tali^ter vers sut
quata ideo ne i estate sequeti ebu
liat i fine veris dz purgari. Et has
tas pont ypocras i de re rie et aas q
In autupno — ille patet dt. In autupno dz fieri
euacuato sed no i pn^o eius quia
cor^a sut i amita co estate pcedete
ut i fine eius, qr frigi^te eius ma
psunda i mebris et i obediens
atractioni et expulsioni ma effic^r
Dz i medio eius sc^z autupni i q^o
est tpantia i actis ut dnic dt In
autupno debet fieri euacuatoes
Scdo de tpe morbi — tu diebus eqles noctibus. Scdo debz
medicus ospare tpus morbi qr
aliquado i pn^o morbi danda est
farmacia aliqn i medio, aliqn
i fine. In pn^o dupl^r dra: p^a est
pter m^e furiosi^te et acuitate et h^c ha
bet^r i amfforis^o p^e pticle de acutis
passionibus, et Gal. i 9to dt Cu vno
papi^r mena farmacia i acuta passio^e
n cu est ma furiosa qr tuc medicus
no habz inducias euacua^re ad expand
du eu essi cu mortu, q^d ad me^na
pparet. 2^a ca est qu euacuato
de heni pn^o est maioe mlt^o do
me, et q^a ma multa et morbus
longus timeri, ne longitudie mor
bi natura deffitiat, ideo dz na [illegible]

ueari i pn^o vn ypo. Inchoatis
morbis, [illegible] 2°. Gal. ypo est bn
log^s dn go quis dixit In principio dem
fir mayis vti vidit^r hic [illegible]
[illegible] mp pasia via intelligit Sz
i pon affo^o in [illegible] fima me
hic pter [illegible]. Aliquado euacuam
i medio morbi ut i pn^o poxismi ne
ut poxismus alleuiet^r, qr eius forti
et sinthoa^tu malicia timem. Vnde haly
sup tegi dt Cu ho quis euacuatom est
hora poxismi et sic cu me^na leui ut
maua viola thamarind. Aliquado fit eua^o
i fine morbi, et cu ma est quieta i
vno loco posita no multa nec mebro
nobili vicina, qr tc medicine dant^r me
dio no debz ma eua^ri i pn^o sz in
fine cu no est timeda virtutis debili
pter morbi longitudine, et cu sit re
mota amebro nobili, no est timeda
pt sinthoa^tu malicia ut sincop et h[illegible]
Tercium est tpus mensis considerand — Tpus mensis
m^e, qa i prima quadra lune euacua
tiones sut fiaciende, et i 2^a. Et Nota
q^d hic fiunt tm duab quadris i luacõe
prima quadra cotinet nouiluniu
et plenitudinem, 2^a totu residuu
lunationis et [illegible] hic
quadra. Dico g^o q^d i prima quadra
lune que cotinet nouiluniu debz
fieri euacua^o, quid tuc tpus est calid,
et io tali^ter tpis pori apiut^r et habilitat^r
ut cor^us fiat fluxibus et transpir. Humo
In hac eis quad^ra humores liquefiut
et fiut expulsibiles, ideo tuc habiles sut
ad expulsione. Et pter hic eis ga tpus
est calid, 2^a phs^m 8° de aialib, i illo
tpe aialia ipinguat. Et dicuit
quidam q^d hic est, quia melius videt
et discernit instinctu bonu amalo
Dz hoc est ideo qr tc tpus calid est, et
tu hic calor digerens i eis sit debilis tn
sit aa fna fortificat^r corp calor pt
q^d intinecto aplicon mebra corp in
thiut^r et ipinguat. Dz i fine mens
no dz fieri eua^o, quia tuc tpus mensis
est frigidum, ideo quatu est de hoc pori
claudut^r, et humores cogelant^r et

et inobedientes efficiuntur medicine attrahenti.

Tempus dandi. Quartum tempus est dici medicinarum considerandum. Medicina enim aliquando datur in mane, et datur in liquida substantia quia timetur quod si de nocte daretur dormire vel superveniente calore interius virtus medicine resolveretur. Aliquando datur in sero in substantia dura et grossa ut pillule, que indiget aliquantulum longa remanentia in stomacho vel quia forti attractione indiget ad stomachum et tunc non agat medicina nisi diu mandatur a calore naturali, ideo tunc bonum est ut propinquum calor naturalis ad interiora redeunt et interius confortato melius possit medicina dividi. In media etiam nocte dantur electuaria quorum sunt ita passibilia sicut medicine in liquida substantia, non ita sicut dure ut pillule et ideo in media nocte dantur quia mediocri digestione indigent. Aliquando etiam dantur pillule ante cibum et ille debent dari in vigilia quia non indiget attractione et digestione.

Medicus quarto debet medicinam
propriam eligere ad evacuandum proprium humorem. Et ad hoc requiruntur septem conditiones. Prima est 2° Haly super tegni capitulo 8 ubi dicit: debes enim eligere medicinam propriam ad evacuationem proprii humoris, unde si vis evacuare flegma non debes dare scamoneam sed agaricum aut pulpam coloquintide. Si coleram mirabolanos citrinos. Si melancoliam mirabolanos indos et lapidem lazuli.

2a. Secunda conditio est membrum per quod fit evacuatio aptitudo, scilicet ut per propinquius fiat melius evacuatio quod patet, et ad hoc sunt tria consideranda. Primum est ut materia ibi rapiatur. Rapere autem est debilis motus, cum ergo materia rapta debilis movetur ad aliquem locum, si natura esset satis fortis pellere naturam ipsum humorem expelleret. Secundum est situs membri quia cum materia esset infima corporis ipsa non debet evacuari per vomitum sed per secessum. Tertium in gibbo debet evacuari non per intestina sed per renes sive urinam. Tertio considerandum est quod membrum per quod fit evacuatio sit ignobilius membro a quo fit evacuatio, quia natura recte operans expellit nocivum a nobilibus membris ad ignobiliora. Et si aliter faciat contra naturam

medicine est et tunc non debet iuvari sed ante sive durities[?]. Tertia conditio est consideranda membrum a quo fit evacuatio, ne in eo sit dolor vehemens, tunc enim ab eo non debemus evacuare quia in eo fiet motus agitationis qui est natura contrarius membrorum propter nimium dolorem magis ad se retraheret humorem et medicina ab eo traheret deorsum et ita fiet agitatio. Et inde ergo faciendum est primo dolor sedetur postea evacuatio fiat ab eo. 3

Quarta conditio est quod tu medice non debes turbare[?] duos diametros quia per hoc natura multum debilitaretur quia fiet duplex motus contrarius, verbi gratia si materia sit superius in parte dextra non debes evacuare inferius in parte sinistra quia fiet motus a superiori ad inferius et a dextro ad sinistrum. Et hic intelligitur quando est distantia inter hec et loca que dextrum et sinistrum sunt vicina, quia tunc debet trahi ad latus oppositum 1° et 2° duos diametros, ut si materia sit in parte dextra capitis quia non est multum distans a sinistra capitis potest trahi ad sinistra inferius. 4

Quinta conditio est quod non debes trahere medicinam[?] subtile obviam violentia magna quia subtile obedit attractioni et expulsioni attrahentis et grossum plus ingrossaretur et residua[?] ..., et tunc natura multum debilitaretur. 5

Sexta conditio est quod cum violencia considerare dispositionem vasorum per que materia transibit, quia si sunt repleta modo ad medicinam, quia si sunt motus debet fieri probatum cum [illegible] per vias attrahere et ideo non possit materia per venas transire et faceret nocumentum in venis remanere, et ergo tunc primo materia debet evacuari ab venis et postea detur medicina evacuans phlegma, et postea trahat a membro per venas evacuata quod trahat ad stomachum. 6

Medicus quinto — ad evacuandum considerande[?] sunt 10 conditiones

debet scire 10 conditiones in evacuando. Prima est ut consideret medicus evacuandi qualitatem. Secunda ut videat evacuande eius quantitatem. Tertia ut videat facultatem evacuandi. Quarta est tempus oportunitatis. Quinta est medicine evacuande proprietas. Sexta est membri habilitas. Septima est membri a quo fit attractio proximitas. Octava est viarum per quas transit medicina distantia vel propinquitas. Nona est medicine violabilitas et fatigabilitas. Decima est

attractionis modus / 12 de isto modo
respon / subtiliter dicto Unde de primis
tribus conditionibus dd est quod dicatur
dictum est 13a parte cali **Medicus sexto**
ut fiat re[c]usione evacuacionis / debet vi[r]tute
expulsive medicine evacuande qualitatem /
quia ipsa debet esse nociva Unde 1 sexto affor[ismorum]
In farmacys talia oportet educere qualia
evacuativa debent expellere Natura autem
non expellit nisi nocivum Unde tu medicus
dicis sit minister nature debet ea sequi ut
non expellat nisi nociva natura 2 1 Gal[enus]
super primo affor[ismorum] Unde dicit Haly super
tegni quod medicus non debet nocere si non potest
iuvare Primo debet iuvare si potest nocivum
2 expellendo Ideo debet medicus considerare
medicine evacuande qualitatem / et tu forte dicis
non est verum / quia ypo[crates] in affor[ismis] dicit Que
egerunt non multitudine sed tamen non debet
qualitatem quantitatis medicine / Ad quod ego dico quod id
est optimisme dictum quod tu non debes
sola qualitate considerare / sed etiam multa alia /
ut qualitate et virtute / quia si multa
nimia evacuatur et sit nociva, cum tamen virtus
sufficiat bonum est / Si non virtus non
sufficiat malum / debet si evacuativa multa
aut pauca / et non sit mala sed bona
non potest esse qualitate neque qualitate malum
est Unde non est considerada quantitatis / tantum
et per se / quia ipsa per se, ut minima tamen ut non
cum etiam dicit nisi per hoc quod habet respectum ad
qualitatem et virtutem / et propterea sufficiat
ut visum est / Debemus ergo considerare
quantitatem medicine et virtutis / quia non debemus
eam simul totam evacuare / sed paulatim
propter virtutem / quia per tales evacuationes
natura deficit / et eas absorvet 2 1
Amphorismorum secunda ca[pitulo] Item quia parte medicine evacuata
ta alia parte si possibile est corrigere
et in membris coiltet 2 1 Haly in fine
tegni Item si non est possibile eam corrigi
expellet evacuativa quelibet non sit
patiens totum expellere, est tamen potens
partem que remanet post evacuationem
expellere Unde Gal[enus] post metategni
Non est sinendum in corpore vivo, sicud
in corpore mortuo, quia in corpore magis cor-
rumpitur sicut carnem putrefacta et prin-
cipaliter a dulcedine totaliter abstinendum, ne re-
liquum putrefiat / et ad aerem sim-
suspendium / Sed in corpore vivo partem medicine
putride auferamus / et residuum congelamus
ut natura possit super illud coniungendo
ut tollitur / vel ut expellatur / Tertia conditio
est evacuandi facilitas / medicina enim que est in
venis faciliter a medicina attrahitur / Sed in a
que est in iuncturis et membrorum concavi-
tatibus et poris difficultas / Cuius causam
reddit Gal[enus] quarto de simplicibus membrorum quia
medicina que est in venis est in loco amplo
et talis faciliter trahitur / Sed que vero in membris
et est in loco stricto unde difficiliter attrahitur
et ideo fortiore medicina oportet dare ad
evacuandum materiam que est in iuncturis / quam
ad evacuandum eam que est in venis / De hoc
plenius Ypo[crates] sed medicina si evacuat humores
Medicus septimo debet scire / accidentia
que impediunt evacuationem processum / Sciendum
quod medicina purgativa non consequitur suum
effectum in quatuor casibus / Primus est si os
stomachi sit debile et fundus stomachi sit forte quia
tunc fiet absorbatio / et non retentio ab
ore stomachi sed expulsio quia fundus fortis
expellit medicinam, et in expulsione attrahit
humores venenosos stomachi ad os stomachi in
est venenosa in os stomachi / quia debilis e[s]t
Secundus casus si venter sit constipatus quia medicina
non posset transire inferius ideo superius movet
et ideo oportet quod primo venter leniatur antequam
detur medicina / Tertius casus est / quia non
dant medicinam solutivam homini abhorrenti medi-
cinas quia statim fiet vomitus / Quartus
casus est quod non debet dari medicina appetitu
famelici / quia in talibus hominibus os stomachi est aliquando
lapsum et ideo faciliter rapit sed non bene
retinet id **Medicus octavo debet scire**
debere vires / ut sciat quo pacto debet regi
post evacuationem / Quarum prima est de motu
prima pars quod iungitur post exhibitionem medicine
est motus / Est ergo regula hec sic ante
exhibitionem medicine, debet patiens quiescere
iterum post exhibitionem medicine debet paciens mo-
veri / Sed tamen scias quod si medicina est subtil[is]
tunc paciens post exhibitionem eius non debet
moveri ne per motum virtus medicine
dissolvatur / Sed aute est grossa debet pau-
latine moveri / ut medicina descendat
inferius / sicut post comestionem cibi grossi
ne natat in ore stomachi / et ut cavis cal-
lore stomachi possit digeri et facilius attrahi
Sed post cum Haly nausea non debet moveri

quia plus augmentaret. Unde Avic.
primo can. de regimine corporis dicit, paciens
debet quiescere donec anima sua sedata sit, quia anima
turbatur propter medicine vetositatem. Unde
Avic. eodem ca. dicit quod non esset eis laboriosum
bibere si non essent venenose, et per
motum illum plus commovent humores
et fumus venenosus. Quia secundum ypo. quarto
afforismorum. Motus corporis turbat, ideo debet
quiescere quousque dimittat appetitum
2a vomendi. Secunda regula de sompno est hec
Si medicina est debilis sicut que datur
in forma liquida tunc non debet iungere sompnus
secundum Avic. in primo, ne natura in sompnis con-
fortata medicinam digerit, et ab ea
virtutem attrahendi tollat, sed si medicina
sit grossa tunc debet dormire ut natura
3a ea dividat. Tertia regula est. Quod post exhi-
bitionem medicine bonum est dare succum stipticum
ut succum malignati, quod succum provocat
sic ut plus stomachus confortetur ne magis
aliunde recipiat et impediatur vomitus
et prohibeatur. Bonum tamen est ut ante
exhibitionem istius succi stiptici detur
aqua calida ad lavandum stomachum, et ad imple-
dendum datur prohibens medicine stomachi, deinde
detur succus stipticus, et hoc vult ypo.
et Ga. 2o regiminis acutorum. Quod debet
4 dari aqua ordei propter dictam causam. Quar-
ta regula est. Quod post exhibitionem medicine ad
confortationem oris stomachi ponatur sive vetre
tela calida non vehementer calida tamen quia si
esset vehementer calida attraheret ad guttur
medicinam. Sed temperata caliditas facit ad attrac-
tionem medicine quia cum medicine associat
caliditas sit fortior attractio secundum Gal.
in 3o supra medicine et iuvat adhuc ut
medicina cito a loco naturali dividatur et citius
operetur. Unde eciam bonum est pedes ponere
in aqua calida quia propter hoc totum corpus
calefit, et ideo etiam est bonum tegula
aliquantulum calida sive vetre ponere, et
5 hoc vult Avic. Quinta regula est. Quod cum
medicina incipit moveri, tunc debet paciens
moveri paulatim quia per motum medicine
ad inferius descendit, et impeditur mo-
tum eius, et eciam quia secundum Gal. motus
iuvat ad motum humorum, et plus et facilius
6 expelluntur, et hoc vult Ga. 2o acutorum

et in afforismorum ypo. Sexta regula est. Quod paciens
non debet comedere, nec bibere postquam medicina
cepit moveri, quousque sit completa eva-
cuatio, ne plus medicine operatio impediatur.
Et hoc est verum exceptis tribus casibus.
Primus est, quando stomachus est calidus et paciens
ne igitur ista caliditas et potentia intendatur
et febris sequatur bonum est dare aquam
calidam, aut syr. viol. et hoc vult Gal.
2o acutorum. Secundus casus est cum multa
colera ad stomachum venit, que mordicacionem
et lesionem facit, et corruptionem inducit
aut ibi remanens putrescit et febrem
facit. Tercius casus est cum paciens
forte famem habuerit, antequam medicina
opus suum compleverit, et tunc dandus est
cibus, quia aliquotiens accidit quod medicina
ius tarde movet, ut per unum diem, aut
per duos, et tunc debemus expectare completam
evacuationem, sed debemus dare interim panis tosta
in aliquo succo confortatio, ratio est ne ego
fames et febris nimium incedatur, et
fiat corporis depositio bonum tunc est aliquo
cibo confortare non tamen impediente ali-
quam actionem medicine. Septima regula est post
evacuationem completam, iungatur sompnus licet
hoc secundum aliquos medicos non sit bonum
cum ut dicunt hoc non inveniatur ab aliquo
auctore. Et vero correpcio. quia sompnus sto-
machum non debet provocare secundum Avic. et
Gal. super quarta particula afforismorum. Cum vo-
luerimus ducere elleborum quod sompnus debet iungi
post medicinam, quia sicut prima medicina natura
irritatur, ita sompno et quiete confortatur.
Octava regula est quod post sompnum debet
comedere parum. quia natura est debilis un-
de cibo multo succedatur, dandus est
cibus paucus, et hoc dicit Ga. primo et 3o
afforismorum et 2o acutorum dicit idem. Quanto
plus evacuatur tanto minus comedat
eo quod virtus est debilitata, et quanto minus
evacuatur tanto plus comedat. Nota tamen
quod iste cibus debet diversificari post evacuationem
secundum diversitatem pacientis, quia aliquis evacuatur
et paciens est cholericus sive, et tunc est
dandus cibus calidus et mansus, secundum Avic.
in primo ut narstium et ratio est, quia cum
pars medicine sit evacuata, et non tota

quia no debem⁹ tota euacuaē ꝑpter
debilitatē virtutis tūc p'. aliu calid
et maximū residuū aīe cōsūt' ꝑ sto
talesit. Et colā euacua' ꝓ sto⁹ fit calid⁹
tūc bonū est ut dētur lactuca. fi. p⁹ p⁹
euacuatōm bonū est daē aquā calidā
ut lavet intestina, aūqꝫ alopia tib⁹
Sꝫ aliqui dat aquā frigā p⁹ eua⁹ ꝫ
et flo⁹ ꝫ Sꝫ hʼ est malū nisi i uno
casu .s. qn dolor est i epate ꝫ calefactō
que est ibi ꝑpter motū colē. ꝫ io bonū
est tūc daē aquā frigā eius interior
mitigādo In alijs aute casib⁹ noceret
quia frigū actu est i inimicū mebris
9 nervosis. Nona vª est. qꝫ 2ª die p⁹ potōm
dꝫ intraē balneū sic dīt Avic. i p°
licet Antiq dicat Ꝯriu. Unde 2ª die
balneū intret aliqndo tn̄ eadē die dꝫ
intrare balneū, ut qndo nos timem⁹
fluxū ventris, eo qꝫ balneū stringit
ventrē ꝫ. Gal. 3° Acutoꝝ. Balneū
abscidit fluxū ventris trahēdo mat
ad locū contrariū. Item dīt Gal sup 3° Afforꝫ
sup illo In calidis tpibus pluuialib⁹ ꝫ
dīt balneū trahit mat ad exteriora
Si si no timeam⁹ nimiū fluxū ven
tris. dꝫ dal balneū ꝫ 2ª die qꝫ euat
residuū mē. Me na eni mouendo hu
mores mouit ꝫ elleuat fum⁹ adiuncte
qꝫ p balneū p⁹ea euacuat. Et eciā
qꝫ p mē na corpus est depuratū bal
neū humectat vn̄ Gal 3° Afforꝫ
Balneū euat que cuti pueniat
10 Decima vª est qꝫ die tūa dꝫ fieri flobotomia
qꝫ fumi mali ab humorib⁹ resoluti
infrictiores humores euacuat' qꝫ si
remanerent corrupoꝫ i humorib⁹
De Balneo inducē possent. Et qꝫ de balneis facta
est mēco. bonū e mēco vidē diversaꝫ
balneoꝫ. Unde sciat' qꝫ balneum
est dup. Ꝯniuersale ꝫ ꝑticulare sicut
sit cū aliqs se balneat usqꝫ adve
tre tm̄, sic fit i dissinteria cū con
stipatis rebus, ꝫ aquis pluuialib⁹
Uniuersale balneū est trip. Aqueū
aereū, et igneū. Aliqndo est dup
sꝫ calid et frigū. Calidū tria facit, qꝫ
cōfortat sua ꝑp'ce. et euat sua
humte ea que cuti adherēt, ꝫ ipin
guat sua ap'ōne, et humectatōe

Balneū frigū cōfortat calore naturalē
et dr̄ istud balneū aqueū solū. Bal
neū aereū est cū aliquis sedet i tina
vacua cooperta bn̄ et i vase i quo sunt
herbe cocte fumus illius decoctionis ad
tina defertur ꝫ istud balneū dr̄ stuphā
Balneū igneū est, cū aliqs sedet sup
calidos lapides et istud balneū multū
valꝫ ydropicis cū ipm̄ desiccat. ꝫ non
tm̄ balneū ab extra cōpꝫ hibet. Si et qꝫ
alia ut epithimata cū solus sicut her
baꝫ apponūtur. Et cathaplasma dicit' | Cata plasma
cū apponūtur sucꝫ et herba simul trita
Et embrocatio dr̄ cū ab alto loco aquis
infundit'. Et emplm̄ est cōfectio dicitur
que ponitur sup locū. Et apozima dicitur | cū hba
cū decoctione herbis ponitur sup locū
Medicina que ab extra. Medicina que
ab extra assumit' diuersificat' ꝫ qꝫ
ipa p diuersa foramina ammistrat' sic
p os et nares poclos. pcede. p os ma
teriis ꝫc. **Meditus octauo debet**
scire signa pfite euacuatōis pfite p me na
secessiua. Et scit' qꝫ sunt quatuor signa
Pmm̄ est facilitas euacuatōis ꝫ leuitas
pacientis, et hʼ dīt Gal sup 1° Afforꝫ
ꝫ te pticle In firmacijs etiā ꝫc. Cū enim
cū eger sentit alleviatōm signū est
qꝫ mat nociua fuit cōpulsa ꝫ facilis
euacuatio sit qꝫ mat est digesta que euacua
tur. Scdm signū est sitis pacientis ꝫ 2m | 2m
ypo. ꝫ te pticle Et nūqꝫ in farma
cijs sciunt ꝫc. Et Avic recitat Aff. i
istu. Sꝫ Gal i glo dīt qꝫ hʼ talis pma
si intelligat' de siti cōsequente causa
pbemat. Sitis eni pt quatuor modis | de sit
induci p⁹ potōm mē ne. Pmo ꝑpter
qꝫ ea ꝫ sicca existentib⁹ eni inducitur
sitis de facili. Scdo ꝑpter mē ne cali
et sicctē ducete calitē et siccitate
i ore stomi. Tercio ꝑpter humores collectos
ꝫ calidos attractos ad stomꝫ ꝫ quartus ꝑpter
bus fumi resoluit', qui os stomi de
siccat, et calefaciunt. Unde sit sitis p⁹
q̄tuor ul iii hellas, ꝫ sitis his tribus
causis eueniens no est signū cōplete
euacuatōis. Sꝫ quartus causat' sitis ab humoꝫ eua
cu p'uacōe et mebroꝫ siccatōe que
i aquta stoꝫ° attrahunt et cōspirat eni
vn̄ causat' sitis, et hec sitis signū est boe
euacuatōs. Videat ergo medicus cōsequa

causa causat^a sitis si eni videat q ipe
paties sit fri. z hu / et qd fleg^a euacua^a
et me^na sit fri. z hu^m, ul no multu
cali^da z sicca / tuc si sitim habz illud est
3^m signu bone euacuacois / z replete / Ter
ciu est signu profundus sompnus.
et hoc dicit Avic libo primo fen 4to ca^o
Sompnus profundus p^s solucion vetris
aut vomitu fit q mundificatus est
cor^s et q me^na tollit Et idem Avic
3° libo ca^o de febribs / et hoc idem volt Gal
sup illu afforism^m Cu volueris dicere
Cu eni post solucion est sompnus pro-
fundus na pacificata est Unde corp
no cognoscit^r quies z pacificato litu
4^m tis / Quartu signum est munda egestio
Un si i paciente purget fleg^a et postea
sunt egestione attestante sup flat z mo
minite^r / bonu est signu bone disposicionis
q me^na flat^ca est euacuata / z si no mu-
tat^r malu est Unde ypo 4to affo^m
Egestiones nigre et z quinque colores
plures fuerit / no malu / s bonu signu
est / eo q me^na mala digesta est / Unde
semp i principio morbi no est malu
q^r istud no fit vi nature s morbi
s i fine p^s me^na digesta illud est bonu
Unde 2° affo^m Mutaciones egestionu
et hoc est vm i fine digestionis i p^s digest
me^e et no ante Decet
Sed incertam p^s euacuacioem p excessu
ut dicam^s que impedunt ipam
et sunt 7 Primu est vsus boni
cibi et diete laudabil tu alys rebus
no naturalibus / z tales no debet euacuari
tu no habeat me^na i corpe supflua n
nocua corpus Unde tales debet cauere
farmacia Un Avic / Caueat conserua
tor sanitatis ne aliqd medicinale dare
presumat Cu eni me^na attrahat possi-
z no sit humor sibi ei i corpe ul hum
- dans tu ista habundancia fiat commodi-
to regimine sex rerum no naturalium attrahit
natura cor z conuertit se ad sang^s et ad
carne tu magna angustia trahens
ea carne i me^na cognita ca^o dz quarto
2^m Gal sup i^m afforism^m Sana corpora
2^m corpora farmacys vti difficile Secundum est
repletio noua et no antiqua z pauca

aliqn accidit q os mis comedit z potat
sic igitur / pot et ille qui statim dicet ei me
dicina primo ista replecio p abstinenciam
et balneu et exercitium euacuari dz Absti
nencia eni desiccat propter defectum humor^t im
trimentalis membra humectantis / Exercitium
supflua euaporat calidi corporis eius
lando / z poros apiendo Sompnus eni
digit z propter calor digerens ad exteriora
venit / Balneu aut competit compressi
euacue z ista duplice tangit ypo i affo^is
cu dicit Cet sudor multus sine manifesta
ca s q cor^s a m^o cibo vti a q^r eua^ce
indiget / Cu ergo sit ibi diffusio / oz quibus
sit duplex replecio / quarum vna euacuatur
p sudore / et alia p euacuacione prima est noua
3^m secunda antiqua me^na que dz euacuari / Ter
ciu impedimentu est replecio humoris sanguinei
no n dz sani^s p me^na euacua^n s plen^a
Unde Galien dicit Cet me^na no habemus sang^s
euacu^es z si sit no est nota Gal 9°
metetecg^e dicit Cet me^na no euac humor^z
qui est i venis i tm^s habitans ipsa z i venis
4^m tin^s minor est sanguis / Quartu impedi-
mentu est corporis i a^o ut vacuitas Un ypo
3° affo^m vbi indig^m no oz laborare
ubi paucitas si pauperes no est i ingred
exercitiu a farmacia a fleu^a sine in
famis sine i egris / Unde sani no debet
ieiunade et laborare p^s hoc eni vtus desicat
et i o tib^s exercitiu p^s stumpae dz ut dicit
4^m Avic / Quintu impedimentu est disposicio
corporis ut aptitudo z disposo ad vomitum
hoc eni impedit ne det^r me^na euacuans
p secessu s p vomitu / Un ypo 2° affo^m
Sana habentes corpora purgari compoliunt^r
citius q multo exteres cibo Unde s^m
compositio^z conuertibili qua no accipit co
pature sed electine purgat sine puncto
nigr ut sit sensus / Habentes sana corpora
purgari compoliunt^r cito q^r spiritualis humidus
corporis plus minuit^r / et q^a ubi vtentes
malo cibo i sanguie malu corruptu
habentes qui dicit^r cibus inteius q^a o
alys membris ministrat z no competior ut
panis / qua i quito nigr compoliunt^r

ays celeius q. d. multo plus cum in eis sit
6m mali humores moti per medicinam malitiam
sua ondentes plus cumulata. Sextum im-
pedimentum est cum aliquod corpus
evacuandum toromutas ut in pregnato unde
in puer[is] in pregnat[is] et in fine non debet esse evacuatio
Quia sicut fructus debiliter ligatur in
sua prima generatione, et debili vento et assiffo-
catione eius cadit, et in fine quando sunt
maturata nullo extrinseco cogente cadunt
similiter est de pregnate et defectu. Unde non debet
fieri in pregnato impregnat nisi a quarto
mense usque ad septimum. Et dicit Galenus super
quartum aphorismorum quod in pertile pregnat purgacio et
a7 Septimum impedimentum est nimia temporis
distemperantia in caliditate et frigiditate. quia caliditas
temporis excedens subtiliaret spiritus medicine et consume-
ret, et ita virtute medicine debilitaret
et eius attractionem impediret. Iste humores
moti moto ordine et motu medicine calidi
temporis attraheret cum calidi solebat trahere et
esset motus agitatum. Iste calidi cadi
additum magis facere fuere. De frigido autem
quia frigiditate temporis medicina esset coarctata et co-
gelata, et tunc non esset obediens medicine
attrahenti et prohibenti sua operationem. Et
similiter de regione frigida et calida et eius temperie
intelligo. Unde in regione calida valde
non debet dari medicina, cum in ea sit virtus
debilis et in frigida cum in ea humores sunt co-
pacti nec obediunt expulsioni. Octavum
impedimentum est virtutis naturalis ac aliis
debilibus. Virtus enim naturalis curat morbum
expulsione ut ideo in eius debilitate medicina
laxativa non debet dari cum ipsam debilitaret.
Similiter si virtus naturalis esset debilis nisi
possemus ei obviari possit dari. Nonum
impedimentum est quando causa et complexio in talibus
non debet dari medicina fortis ne febres
inducat, quia medicina est calida et complexio complexionem
additam sibi facit magis fervere. Similiter in complexione
frigida et complexio quia in eis virtus est debilis et
in virtute debili non debet dari medicina fortis
10 Decimum impedimentum est nimia corporis
raritas, quia talia corpora cito expaluerunt et
ab eis fit cito evacuatio quia humores evacuandi
sunt obedientes et hoc dicit Galenus super primum
11 medicine. Undecimum est naturalis pinguedo
quia tales sunt debiles virtutis. Unde ypo-

Crasius super xiii cito moriuntur quia in illis
constricta calore naturali, ab eius per medicina
fiet a se pinguedine et frigiditate
per substantiam caloris inducta corporationem
illarum medicinarum. Duodecimum impedime- 12
tum est preparatio ad fluxum ventris et ad passiones
colica sicut est in illis qui habent longas ty-
bias et collum gracile, quia ut plurimum tales
sunt ad fluxum ventris dispositi. In talibus
ergo ne fiat fluxus ventris a corrosione
intestinorum non debet dari fortis medicina
Terciumdecimum impedimentum est etas in qua ut 13
puericia aut senectus in senibus enim est
virtus debilis, et in virtute debili non debet
dari medicina fortis. Nec in pueris, quia
virtus est debilis et in virtute debili non debet
dari medicina fortis ita quod sufficit quatuor
partibus corporis resolvit. Quartumdecimum 14
est ars laboriosa ut in febribus aut ara-
toribus agrorum et similibus. A in his va-
dunt pedes et partes contraria a membris
superflua resolvunt, et alia membra ipsorum
dissolvunt, et ideo medicina talibus est
contraria. Decimumquintum est passio in inte- il
rioribus ut apostema et in eis enim secundum
Galenum in secundo metheorum talibus non debet provo-
cari fluxus ventris, quia potest morbus
augeri et dolor in tali membro intolle-
rabilis sentire. Similiter si sit apostema in
renibus, non debet dari urina provocari.
Similiter si sit apostema in renibus virtute non
debent esse provocari. Decimumsextum impedimentum 16
est dispositio celestis ista enim triplex impedit
evacuationem scilicet existentia lune. Primo quia magis
infrigidat et ingrossat unde in luna coniungi-
tur sol non tunc magis coagulat et inobediens
expulsioni reddit. Illa enim tempora celi
in frigido tempore coagulat magis. Unde prohibetur
quando luna est in signo solis cum plus
medicinam. Quando in multo adhuc plus cum
quando in flexo tunc magis quia ipsa est contraria ex-
pulsioni. Unde cum est luna in scorpione
ultimo vel aquario pisibus tunc dicitur esse luna
in domicilio proprio. Et tertio bonum est dare me-
dicinam impedit magis evacuare quia virtute
fortificat dispositio celestis, ut fortius
magis retineat secundum haly super centiloquium
ptolomei proprie et conductione quod medicina

no attīgit humore nec euacuat nisi sup̄ v̄
tute īdeo cū v̄tus fortificat̄ impeditur
attractio medicine. Et sic quādo luna cū ioue
coniungit̄ quia iupiter v̄tute confortat est
cum talib; (scilicet) humidis/ ratione ḡrs humano
corpori ideo tūc nō est danda medicina. 2° ym
haly ibidem. Tercio dispō celestis impedit
euacuationem quia motum mat̄ ad partē oppositam ut
supius videtur tūc magis competit vo
mitus quam secessus quia medicina secessiua
mouet mat̄ ad partem unā et corpa ce
lestia ad partē aliā ut cū luna coniungit̄
planete ascendenti in medio celi et vocat̄
ascendens iste planeta/ quia p° orit̄ et p°
apparet nobis cū aug' incipit sz cum
sol est in p° minuto arietis/ et pass̄im
adhuc apparente. respondet astrologi
de omnibus aberis questis. Secunda ergo
corpa celestia trahūt mat̄ ad partem
opposita illi parti. ad quā medicina trahit
eā medicina/ et hec nescit medicus ignorans impe
ditur medicine opus et patet conditiones que
impediunt euacuationem secessiua. Medicus

120 nono debet scire. Si euacuatio in morbo
forti sit facienda usque ad sincopim quia
videt̄ quod sic. Medicina ennet dignitate sic
talibus dat̄ forte dignitem quia valde dun
reticū/ quia 2° ym Gal. in medicina dz esse
eleuata in eodem gradu in tota qualitas igitur
et medicina debz esse valde fortis. Preterea in textu
Afforismorum dicitur colericos purgare p̄ inferius velle
metuens/ sic ergo vehementer oz purgare melan
quia grossa et glutinosa quod erat. Preterea sic
in afforismis. Quae particule elleborum purulosas
sanas carnes habentibus dat. Gal. consortit
in seruant̄ fortissimam medicinam corresponderet. Tot
rum dicit Gauicus 4to libro. Tertio decima qui me
dicit eum quod debilis medicina dz dari ī una
tantum maiore in pr°. quia fortis medicina
subtile consumet et grossum magis indicet
et relinquet. Dicendum est quod medicina fortis
dicitur quatuor modis. Uno° propter locum a quo
euacuat ut cū a renibus euacuat et non
a maguis conatibus solū et 2° ym Gal.
2° dam. dicit flebotomia et farmacia fortis
medicina. Secundo quia cū violencia euacuat
et sic quare vero euacuandi dicitur fortis medicina.
Et sic sap. in a° dicit medicina vomitiua esse
forte quia prudicat attractio sua copul

sioni intestinoz. Tercio dicitur fortis medicina
quia humore grossum euacuat. Quarto
quia multum euacuat et debiles dicitur simpliciter quarto ca
o. de cura ζ̄ne no vē vii d°. Ex quo medi
cina est fortis debilis/ quia fortis absolute abs
fortis est quod humore grossum euacuat et multum
viscosum. Fortis debilis est quod euacuat humores
fortes debiliter quia paucum euacuat. Secundo dicitur 9ᵒ
morbus fortis aut quia materia est grossa/
aut quia multa. Dico ergo quod in morbo forti
qui est ex materia grossa competit in primo
medicina fortis que humore grossum euacuat et
debile quia paucum. Aliter enim subtile consu
met et residuum congeret. In fine aut
post medicine dignitatem competit fortis quod multum
euacuat/ ut esset multum debile/ quia melius
esset per duas aut tres dies. Similiter pro
3 bis viribus medicinis euacuare magis conuenie
quam per unam medicinam que multum nat debili 9ᵒ. ad ppᵐ
taret et hec vult Damascenus in p° dicto. Dico ergo
ad primum quod morbus qui est fortis quia
multum affligit bene indiget medicina forte
ut apparet° ut flebotomia usque ad sincopim et 2° ym Gal
qui dicit quod non inueniet meliore cura in
materia furiosa quam ista. In morbo forti alio
aliter competit ut dictum est. Omnibus autem
no competit medicina euacuativa ut fortis
debilis euacuatiua quia morbus ibi non est
2° ym similiter in p°. Cauent consulator sui tc
ab omni re morbi si lapso/ lapsus aut
habz corpus mundum aut immundum. Si mundum
no competit medicina euacuans si forte alteras
Oz tū dicas quod debeo dare medicina euacuatiue Oz d.
ad presuadendum licet non ad curandum ut si timeo
de tēpore estiuo sequente multum calido ne incidat
febrem uel quartanam vel te cole in eo debeo 9ᵒ
euacuare colera licet non habet. Oz dico
quod hec non est dare medicina euacuatiua ad presuadendum
quia molestum esset euacuare humores nocuos
in melius est ei dare medicinam sua quod alte
rante ne plus debito colera generet. Si
habeat corpus immundum tūc competit non
sub voce quam sanum sed sub voce quod spatium
adeo quod medicina in qua in eo materia futuri morbi
obsistit. Ideo medicina euacuans bz esse purge
quia illum humore euacuat que digeste digessit
no tū videt ei in modo/ quia aliquando dicta
est in principio/ aliquando in fine ut visum est alibi

Quod fortis medicina vincit morbo forti virtus est, quando opus suum complevit, et hoc est tunc quando materia est digesta, et hoc non est aliquando propter lapsum temporis.

Medicinas quare debet scire

Quod medicina in quinque casibus non consequitur suum effectum. Primus fortitudo virtutis stomachi, tunc cum resistit fluxum humorum ita quod adipem non potest fortiter trahere. Secundus casus est fortis faucibus, quia tunc fortiter retinet membra ut non trahat medicina, nisi cum magna violentia descendet et fiet periculosissima. Tertius casus est quod non debet fieri medicina vomitiva in corpore vacuo, et hoc propter spiritualia debilia propter periculum suffocationis aliarumque subitarum. Quartus casus est, quando medicina fuerit contraria ipsa non debet dari ad vomendum, et hoc nisi male medicine respuerit ut nisi consideret et fiet periculosissima.

Medici vide casus quando debet scire

Quod septem nocumenta eveniunt corpori humano ex medicine exhibitione et remedia contra ipsa. Primum est quod medicina non evacuat materiam, et huius possunt esse sex cause. Prima causa est propter strictam meatuum angustiam, sicut accidit in paralisi et spasmo propter hoc quod humores per venas angustas non possunt transire, et ideo medicina facit corrosiones in intestinis. Et remedium bonum contra hoc nocumentum est, ut prius vie aperiantur ante quam medicina detur. Et si medicus non sit ita discretus quod vias aperiat ante exhibitionem medicine, sed exhibeat eam vias non apertis, tunc remedium est quod medicus provideat quod evacuatur medicina. Secunda causa est, quia ipsa est forte nimium vel vetusta vel quia ipsa est contraria magis, non fit processus. Remedium contra hoc est quod medicus provideat quod evacuatur medicina. Tertia causa est privatio humorum superfluorum. Et remedium contra hoc est ut evacuatur. Quarta causa est propter quam medicina non evacuat est humorum superfluorum cum suo contrario fortis unitio, propter quod non possunt trahi. Remedium contra hoc est, ut evacuatur cum clistere vel suppositoriis compellatur. Et si aliquando acuitur cum ydromelle debet sua acuitas frangi per mellis dulcedinem, vel detur aliquid quod faciat descendere eam sicut aqua ordei et aliquid tale. Quinta causa est tercius frigiditas quod tunc sunt humores congelantur, cum obediunt compulsioni reddunt. Remedium contra hoc est balneum partes cum debet poni in balneo, non trahente sed solum calefaciente

et dissolvente congelatum humorem. Sexta causa est quod partes debent intrare per canalem balnei, et non sedeat, neque terra quod tangit adesse magis debilitatur evacuationem, ut prima trahat humores motu contrario motui medicine. Secunda causa est frigus medicine, quod remedium contra hoc est calefacere ventrem per cataplasmata apposita super ventrem, quod ut potest vesica vacua plena aqua calida aut tegulam calidam, aut ampullam calidam, et calefacere adhuc super stomachum vel extra ponere. Secundum nocumentum quod facit medicina est nausea, ut tunc dat exhalationem abominabilem. Remedium contra hoc est ut ante exhibitionem medicine cum de facili vomit pacientibus detur ei aliquid ad vomendum ne postea medicina suscepta vomat. Et si hoc non fiat detur ei post exhibitionem medicine aliquid stipticum aut potius ut pomum malum granatum sopticum, aut potius ut succum mali granati, aut sorbasti. Et fricetur optima ut nobilis manuum et pedum, ut per hoc calor et spiritus compulsione medicine prohibentur attrahi ad locum superiorem, et stringantur manus et pedes cum corda inducente dolorem ut spiritus et calor non compellat medicinam prohibitam sed potius currant ad locum doloris. Tertium nocumentum quod facit medicina est corrosio et mordicatio propter acuitatem medicine ut cum datur elleborus. Remedium contra hoc est, ut multum palliatus sit medicina ut acuitatem medicine reprimat cum rebus infrigidativis ut per potum aque frigide, aut per unctionem sirupi violacei et dulcis quod leniat eius acuitatem ut butirum aut amigdalarum dulcium aut unctiones aut ea que medicina admixta faciat descendere ne nimia corrosione faciat in stomacho aut quod que faciat hoc sua capilla te. Quartum nocumentum quod medicina facit est aliquando febris que accidit, aliquando propter tempus caliditatem aut frigiditatem, aut medicine caliditatem. Remedium contra istud nocumentum est dare infrigidativa ut sirupum violarum vel ista potionata. Debemus dare sirupum acetosum, quia actu est frigidum et potu et actu ideo cito ledit intestina. Evacuatione debilitata ipsa infrigidatio cum frigidum sit inimicum membrorum nervosorum, ideo sua acuitate ea cito excoriaret et fluxum colicum induceret. Et hoc est ideo quod in exhibemus dare sirupum actu potionatum, sed debemus dare omnia tepida, quia infrigidativa nocent tamen in cibo quam in potu. Quintum

Nocumentum quod medicina facit est sincopis
que accidit propter nimiam evacuationem, et propter
medicine horribilitatem. Remedium contra hoc
est dare aliquod confortativa et constringentia
optima fortiter, et proiciatur aqua frigida in
fronte, vel aqua rosata, et apponatur na-
ribus res habentes odores aromaticos. Sextum
nocumentum est nimia ventris solutio, et hoc
accidit aut propter venarum vacuitatem, aut propter
earum amplitudinem, aut propter membrorum
... stipticitatem, aut propter intestinorum debilitatem.
Remedium contra hoc est stringere ventrem quod fit
multis modis. Uno modo medicinam expellendo.
Alio humores retinendo ne fluant ad stomachum.
Tertio stringendo venas. Quarto inte-
stina claudendo ne humores recipiant,
dando mespila, citonia, castanea quibus
cum intestina clauduntur ipsa recipiat humo-
res, et eas non permittit fluere. Quinto
patientem in balneo ponat, quia balneum
attrahit ad se humores ne ad stomachum descen-
dant. Sexto dicunt ligari extrema sicut in ventu-
re cadere. Septimum nocumentum quod facit medicina
est quia aliquando resolvit in prima die,
aut in secunda aut tertia. Remedium contra hoc est cum
dicit quod post duos dies aut tres fiat
flora. Et ponit dicit non evacuat ipsa in
monem humores qui ponit membra nobile
vomere in apertum facere etc. Medicus
duodecimo debet scire si medicina purgati-
va debeat alicui dari, cum lapide lazuli vel
quod non propria nullum secessum impediens
et ad omnem trahens de attrahere medicina se-
cessiva, si lapis lazuli est humidus cum sit
vomica gratia exemplum. Et ideo inter impedientes operationem
medicine de ea attrahere, si lapis lazuli est humidus
quia deprimit medicinam et facit eam citius
descendere ad stomachum quam debet gratia exemplum. Si non fuerit
usus quibus. Dicendum quod medicine que fiunt
ad evacuandum inherere sic dantur in liquida
substantia sive in pulverizata sicut accidit cum
lapide lazuli sicut loti nomine in aqua,
ut post ista ablutionem sorditiei per quam erat
vomica auferatur. Unde debet ablui in aqua
et postea illa aqua debet removeri, et in pomi
dia et deinceps det clara efficacia et in
sapore, et debet attrahi. Primo de medicina ergo
liberi in mane in liquida substantia, in secundo in pilla-
ta, et postea quando patiens inuit rotundam vel quinque
viribus ad appellandum. Tunc de aumentum

lapis lazuli distemperatus in sirupo viol. et ago
alio. Et iuvat medicinam in attrahendo, et facit
festinum eius descensum ad stomachum ne ei nocea-
tur. Et tunc non nocet ista operatione, quia non faciat medicina
citius descendere quod cum fecerit sua operationem, quia
non datur simul cum ea si postea nocet tunc vomitum
inducat cum sit ablutus, et post per solutio
ad obiecta etc. Medicus decimo
debet scire quod sit donum medicina attrahe. Et forte
dicetis quod hoc est rapum facere laxativa, tunc
ergo nulla esset medicina laxativa nisi attractiva
quod falsum est. Sed dico quod hoc est sicut fortificare
in laxando tempore suo sed prius studio dico ergo quod
attrahere medicinas est apponere unam medicinam
cum alia que debet attrahi post illam quam habet
opportunitatem quod faciat ipsam esse fortiorem laxativam
notabiliter quam non esset attractiva. Verbi gratia.
Si in aliqua medicina ut in benedicta sunt
de scamonio ℥ ij vel ℥ j vel due, et ego
apponam plus ultra hoc ʒ ß vel j scamonea
ita etc. vel in colloquintida, si velim eam be-
mere, quia pulpa et scamonio notabiliter
laxationem medicine augmentat, sed licet eam
licet augmentat non tamen notabiliter nec
fortiter. Et ideo dicitur attrahi. Et quod attrahere me-
dicinam in tempore sue confectionis, melius est primo
principio sit melioris, quia tunc virtutes
medicine attractis melius incorporantur
medicine evacuati, et ita tunc melius reprimitur
malitia medicine evacuantis et ceteris attrahitur.
Et quare non fit hoc cum sit melius causa est
differentia et diversitas evacuationis quibus
medicina operatur. Verbi gratia pono medicinam volo
evacuare diversos humores, et ab aliquo nolo
purgare et j volo, et ab aliquo plus aut
purgare et j, secundum dispositionem patientis, ideo diversi-
mode attrahuntur. Secunda aliquando cum medicina
fortitudinem vel cum aliqua flegma, ut cum pulpa
aut czula. Aliquando cum medicina habita aptitu-
dine ad colera ut cum diagridio, et patiens
aliquando plus aliquando minus, quia propter unam
medicinam diversos reumaticos purgatur
quibus non propriam proprias medicinas
ut ipsi patent hic scienti. Medicus ergo potest
hoc facere ad evacuandum ipsum solum. Sed
est certum quod medicina evacuans flegma potest
alicui cum scamonio evacuante colera
sicut dicunt omnes doctores medicine. Et similiter
dicit quod stomachum iuvat aliis medicinis

pulpa et scamonea

flegma

cola

maxime aloeticas, et probat ea ad euacuandum triplici de causa. Viz. quia mordicando stomachum et intestina stimulat ut citius reducat medicinas aloeticas ad actum et operationem quam citius faciat quam per se faceret. Secunda causa est ad confortandum, quia commouet humores propter quod sunt habiliores, ut a medicina aloetica attrahantur. Tertia causa est adiuuandum, quia stomachum iuuat alias medicinas ad trahendum alias medicinas a remotis partibus, quia aloe attrahit solum a propinquis partibus, sed scamonea a remotis etiam.

Medicus decimo quinto debet scire

Si debeat dari medicina in statu morbi et videtur quod sit, quia tunc medicus sit nature minister in suis operationibus, ordinatus debet ea imitari que tunc natura ordinate procedendo, sed natura in statu morbi euacuat, ergo et medicus. Iste primo interiorum natura non indiget medico in suo auxilio, nisi tunc ipsa a morbo succumbit, et hoc est in statu quia sintomata in statu sunt in malicia ultimata que naturam multum molestat. Ergo etc. Ypocrates vero dicit Ypocrates in statu pleurisis tunc melius est quiescere quam tunc dieta debet prohiberi, de qua minus videtur quod de medicina, tunc medicina sit nature contraria quia venenosa. Dicendum quod in statu morbi non debet dari medicina. Sciendum quod duplex est status, quia uno modo distinguuntur tempora morbi a parte quantitatis vel euacuande ut in pleuresi. Unde in principio parum aut nil spuit patiens, sed in augmento plus, sed in declinatione sputum diminuitur. Et status illo non est peior sed est mitior quam ad principium quantum ad augmentum, quia tunc natura est minus molestata et minus malitiosa, et ideo dicit Ypocrates primo actuum. Et quanto patiens spuit tanto plus est declinatio. Deinde ut confortetur natura ad expellendum. Et tunc in statu medicina adiuuabit naturam ad expellendum, cum non est potens omnino expellere et leuiores membrorum, et habilitabit medicina ad expellendum potest dari. Alio modo distinguuntur tempora morbi ex parte sintomatum, et tunc dicitur principium morbi quando sintoma non apparet aut parum. Et tunc augmentatur est augmentum, et status est tunc extremitas malicie sintomatum. Et declinatio est tempus in quo minuuntur sintomata, et status hic modo peior est horarum, et in hoc statu nichil est dandum ne natura impediatur. Ad primum dico quod medicus sequitur naturam quantum ad locum in quo expellit

sit euacuatio. Sed in utrisque recipit materia et natura et medicina tempus quia alterum et alterum. Ad secundum dicendum quod debet iuuari nisi impediretur per illud quod deberet adiuuari, sed ut virtus est impedita per medicinam, et ita nullus necesse tunc est quod iuuamentum fiat. Sed sed quia auctoritas maxime intelligitur de medicinis alterantibus non euacuantibus. Iste quidem dicit in statu morbi non est medicina danda quia tunc maxime laborat natura quia tunc acuta ultimata, dicitur est quantum virtus naturalis quod viget in lactis et in unum maxime laborat sed passiue, sed naturalis est silua et non laborat passiue sed actiue tunc comprellendo etc.

Medicus decimo quinto debet scire

an medicina fortis debeat dari in statu accessionis uel in die accessionis, et videtur quod sic secundum Haly super tegni capitulo de causis. Iste dicit in quarto quod in quartana et tertiana debet dari medicina in die paroxismi vocata, que est fortior quam secundaria. Ad oppositum est dicens quod tunc est tempus quiescendi et reperitur in quodlibet libro primo capitulo de fleu. Dico quod multi dicunt absque merito quod debet dari medicina in die paroxismi, ut Egidius, Constantinus et Rasis, ut in bene ieiorum petitis, et multi alii non fortes medicinae sed leues, ut est yeralogodion Pauli et cetera. Et uero contra est ista quia secundum Gal. primo de crisi motus medicine iuuat ad nature compulsionem, cum ergo in die paroxismi natura magis moueat tunc potest medicina cauingis (?) expellere. Secundum est quia tunc sit magis motus agitatiuus tunc materia motu ad locum ut deinde in quo est uel ad exteriora, et medicina trahit ea ad se. Secundo credo quod sit dicat dicens quod non debet dari medicina fortis in die paroxismi sed debilis potest secundum Haly, sed non in hora paroxismi sed ante aliquantulum, ut alleuietur paroxismus, et secundum Haly et dicens dicere hoc de tertiana in quartana, et tunc dicit quia similiter attrahitur tunc quia motus eius iuuat. Secundum est quia in motu de quo loquitur Gal. in primo de crisi est de materia furiosa que non mouetur ad locum sicut materia faciens paroxismum.

Expedita prima parte de medicinis. Secundum capitulum vi.

Medicina euacuatiua processum et quandam complicacionem, necessarium videtur de ipsa compositione medicinarum in se quod in sola aliquis dicta dicetur. Ergo octo primo notetur via de medicinarum compositione, secundo quod medicine componuntur propter rationes, tertio quod medicine composita sunt

impedientia. Quarto quod in medicinis compositis
debet fieri ad unum compositio. dictibus paucis. Quin-
to quod in medicinis compositis debet scire radicum virtu-
tes et librarum, non solum virtutes sed etiam speciales.
Sexto quod medicina non debet poni in electuario nisi
cotidie. Septimo quod medicina composita operatur
per formam totius resultantem communicatam
actione et passione sicut tyriaca; tunc est ve-
rius operatur per formam medicinarum simplicium.
Octavo quod in operatione medicinalis simpli-
cium apparet quinque radices coadjuvans et cetera.

Medicus primo debet scire x causas

ad medicinarum compositionem. Certa quod fuit quod non est
possibile scire secundum veram veritatem. Galienus
primo de ingenio ubi dicit quod apponendarum
... non potest, sed secundum estimationem
principia virtuti. Et hec est medicina inter
tertia secundum Galienum 3o de simplicium medicinarum. Certi-
tudo vis est in pondere radicis et hec dependet
a gradu passionis, qua eruare valuimus.
Pondus enim radicis debet esse secundum exigentiam
passionis. Si enim egritudo est elevata in primis
in gradu 2o debet medicina plus elevari in oppo-
sito latere et si radix sufficiat bonum est.
Si non apponenda sunt alia secundum artem istam
quod si sit debilis coffortantia. Si narcus
reprimentia, que membrorum tunc debeat nocere
coffortet. Pondus autem confortativum sive
innatum debet esse in minori sub duplo respectu ra-
dicis ut si radix sit ℥ i, confortatio
sit ℥ ß. Istud verum bene observat Mesue et me-
lius quam alii. Dicit enim Avicenna turbith ℥ x
℥ x zuc ℥ xxx. Radix autem in venena
attenuat membrorum. Ista vero plus apparebit
ex 8va compositione. Unde cum causa 2a

Medicus secundo debet scire x causas

propter quas medicine componuntur. Prima est causa
quod ulla medicina simplex erit sufficiens ad
curandum dispositiones elevatas secundum Galienum me-
tegni. Si dispositio est elevata in 3o uni
similiter compositione habebit medicina elevata in 3o uni
in latere composito et hec non est reperire in medicina
simplici secundo respectu vero ad hoc. Certe erit una
evacuativa in 8 et alia in duobus et tunc composi-
tione istarum habemus illud quo indigemus
et hec est medicina composita. Unde supra in 1a causa
2o dicit: et si talis medicina simplex habe-
remus medicina composita non indigeremus. Secunda
causa est morbi compositio que indiget
calidis ratione egritudinis formalis
indiget frigidis et humidis vel si membrum

sit compositum complexionum et statu(?), nulla autem
medicina inveniretur quod sit causa sua. Et sic tertia
causa est licet morbus simplex
indigeat medicina simplici, aliquando tamen indi-
gemus medicina composita, non quia morbus 3
sit compositus sed quia volumus quod in hoc morbo
ut in apostemate consumente intus fluxum et restringen-
te fluente ne fluat et in membro debili in quo
est morbus malis indigemus compositione medicinarum
et confortatione membri debilis quod per simplice
medicina non licet ita fieri sicut per composita.
Quarta causa est propter repulsionem mali 4
humoris per omnes medicine et actione saporis
horribilis abhominatis inducendo nauseam
faciat et vomitum aliqua sua completiva
actionum. Et de hoc dicit Serapion causa 2a. Item
propter hoc aloe quod est amarum cum dulci causa
medicine confit et propter hoc etiam cum opio
ponitur castoreum quod est mordicans ut sua
compositione frigus corrigatur propter quod curat morti-
ficans; et propter hoc una indiget opio cum
ello misceri et fiant ut consumat ve-
tustate qua elevat ellus faciendo corro-
sione in humoribus. Quinta causa ut compositio 5
et passione medicinarum simplicium habeat
una forma quinque que cor confortat et
per hoc valeat ad omnia venena. Tamen sic hec
talia qua in medicina simplici non potest videri
ut est in tyriaca magna habens quinque causas
per Serapion in 1o causa 2o. Alie tamen sunt cause 6
due quas ponit Avicenna in libro primo. Sexta causa
est secundum Avicennam fortificatio operis unius
in medicina secundum duas operationes ut in calido 7
nulla consumente et confortante utroque tamen debi-
liter. Unde si indigeamus emollientibus ad alterum
harum operationum aliquam una aliquam alterum
et adiungimus ad unum et alterius confor-
tativum. Septima causa est quando volumus quod a
medicina operetur in locis remotis admisceamus
cum ea aliquid quod perservat eam ne corrumpatur
et debilitetur iter quod non possit in locis remotis
operari propter hoc secundum Avicennam libro 2o causa 3o
admiscentur opium in tyriaca ut conservet me-
dicinas calidas ne prima digestiva a
calore virtutis earum corrumpantur et per hoc habe-
re effectum quod medicina in humore potest quieti
non in membris remotis operantibus et si in
sanguine conventis quasi esset virtus a 8
victa. Octava causa est ut medicina pene-
tret ad locum certum verum cum autem et collo

et pluribus citoque administremus ut faciat ea
ad corpus penetrare que de se non penetrarent
quia sunt circa composita sicut camphora
9 que propter frigiditatem suam magis impedit. Nona
causa est ut medicina valde ductiva et
cito transcurrens et penetrativa magis moretur
in loco in quo debet operari ne mox cito transe-
at, et ideo cum damus reubarbarum ad opila(tiones)
splenis, sicut cum eo administremus raphanum
quia raphanus appetente sua virtute movet
ad os stomachi propter quod medicina vomitiva
et per quam medicina diuretica aliquantulum
a suo transitu retrahit, ita quod sit quidam
motus agitativus compositum et penetrationem
medicine diuretice et retentionem eius circa
pharmaco propter quod non penetrat ita cito
ultra quam oportet et ideo tunc virtualiter melius
10 operatur. Decima causa est ut medicina
ambigua ad duo operanda sive ad virtutem operis
in membris diversis debeant ad virtutem operis
in uno membro et cetera. Cum confert quod sunt
in diversa ad hoc ut deopilarent renes et
venas. Sicut igitur volumus renes et vesicam
vel opera administrare debemus aliquas valentes
ad apportandum. **Medicus tercio debet
scire** impedientia compositionem medicine. Primum est
corporum operationes in diversis temporibus, ut quando una
cito operatur alia tarde tunc non debet com-
misceri. Secundum in qualitate, quod tepida et regis circa
debent ampliari etc. est quia cum unius operatio
esset completa alia tunc inciperet operari
et per hoc natura multum fieret debilis et fatigata.
2a Tercia est diversitas modus operandi et
evacuandi ut in nobilibus et violentis comparabilibus
evacuationibus comprimendo violenter lenimendo. ideo sic
non debent misceri. Quarta tamen intelligamus
quod usualiter ita commisceremus et hoc est ad
mitigandum de violentis in tantum pauca quantitate ut
cum operatio sit completa aliquid in nobilibus in-
cipiat operari. Quinta inequalis virtute operis
et ponderis non debent apponi. Tercia
3a causa est diversitas et contrarietas proprietatibus
propter hoc etc. Quinta in tyriaca mirandi
non debent poni quia sunt proprietate contrarie
taurini et tyriaca illa corrumperet et sic
proprietatem medicinis ipsa durare et ideo magnus
defectus in compositione medicinarum est nisi medi-
cus proprietates earum cognoscat et hec
est causa quare potest dubitari in qua quantitate pau-
ca et paucioribus sic possibile debemus ponere

in medicina composita. **Medicus quarto debet scire**
quod in medicina composita debet fieri compositio ad virtutem de
paucis rebus unde bonum est componere me-
dicina de rebus paucioribus sicut possimus
quare necessarium utrumque una alia corrumpat
ut dictum est. Et hoc est intelligendum quando
componimus in medicina ad eandem intentionem
ut una. Unde si voluimus exemplum in scire
melius quod facere syrupum id est de prolopendia et cum
de aliquibus consortiis pauca valde qua
componere in multa cum ponderatio. Unde dubitari in toto
utrum medicina est melior multa intentione
de rebus vellemus facere multa, ut digerere
aperire confortare maturare ducere et plura per une
simplex remedium facit multo melius. Paucioribus cum
in una medicina ad unam intentionem melior
sit in paucioribus cum via tutior est et
securior. Unde philosophus in primo physicorum superfluum
enim est ponere plura quando sufficiunt
pauciora frustra fit per plura quod etc.
Medicus quinto debet stare in
medicinis compositis virtutes radicum et her-
barum, non solum virtutes sed etiam speciales non
non solum quod scire quod hec herba sive medicina
simplex est calida vel frigida humida vel sicca
Sed etiam in quo gradu habet virtutem et pro-
prietatem ut sciat tunc de illis medicinis ponere
ut virtutes quas que querit in compositione
resultent. Et de hoc dantur septem regule.
Prima est quod si medicina simplex est valde
inertis fortitudinis parum de ea debet poni
quantum est de ista natura et per hoc habemus
causam quare de iusquiamo et de opio in medicinis
ponitur. Secunda est cum in modica quantitate
cum sit magne qualitatis et operis. Ubi
compositum quod si in magna quantitate poneretur
obesset et noceret, et virtutes aliarum medicinarum
corrumperet. Sed si esset medicina pure qualitatis
virtutis ut mollilotum que debilis posset
de ea multum poni, et hoc est tertia consuetudinaria
per se. Quarto simplicis medicine ductive etc.
quando potest plus agens in brevi tempore tunc agens
debile in multo tempore et equipollens, et propter hoc
etiam potest aliqua quod quantum potest agens forte
in quantitate parva, tamen potest agens debile
in multa. Sexta est de illa medicina quod
que habet innata multa, multum debet apponi
et non medicina simplex que pluribus egritu-
dinibus vel pluribus membris confert ut
rosa que sua stipticitate et confortatione
confortat et sua aromaticitate seu aveat.

appetit cor. et omnia membra confortat. Sed si ha-
beat pauca nutrimenta tunc de ea est cito oppo-
nitur quia non multum deperditur de propria substantia
et virtute antequam sua operatio compleatur parum
debet apponi. Si tarde multum de eo est appo-
nendum. Et quod de medicina habente multum nutri-
mentum debeat apponi confirmatur per illud
Gal in megategni qui dicit Pueris debent dari
debilibus plurimum iuvenibus quia pueros multum
augmentat sed in iuvenibus nutrit solum
in senibus autem nutrit et deperditum restau-
rat. Ergo plus est de medicina que multa
3a facit nutrimenta debet dari in maiori quantitate. Ter-
tia regula est quando datur medicina ad operandum
in membris remotis plus de ea est apponendum
quia multum minuitur eius quantitas et propter
eius virtus in operando antequam ad membra
perveniat. Si vero ad membra propinquiora
minus est de ea apponendum. Si enim me-
dicina datur ad operandum in renibus in stomacho eundem et
non detur nisi operans in secundo eundem non sana-
bitur eadem operis ideo plus debet apponi
quam membrum indigeat. Et hoc confirmatur per Gal
in tegni. Si quarto mala sit elevata in re minus
4a ... Et habet oppositum ut dictum est in quarta regula
quarta est. Quod si medicina est nobilis oppositum
ut valeat confortare membra plus de ea quam
de debili est apponendum sed vilis parum. Et con-
firmatur per Gal. ne debilitaret membra
5 ut in 2a regula dictum est. Quinta regula est. Quod
si medicina simplex inveniat sibi simile in me-
dicina composita parum de ea est apponendum
vel quanto plura sunt simile debet poni in medicina com-
posita. Cum sit ampliora magis et de ea
libus parum debet apponi quia pauca quantitas
medicinarum similium equivalet multe quantitati
6 unius. Sexta regula est. Si aliqua medicina
facit nocumentum magnum et inuamentum
parvum parum de ea est apponendum. Si equaliter
multum et quanto nocumentum eius maius
est tanto minus de ea ponendum vel quia nocu-
mentum magnum est quod est mortificativum (vel) non
7a parum de eo ponitur in medicinis. Septima
regula est. Quod si medicina simplex inveniat
sua contraria corrumpere virtutem eius magis
de ea est apponendum. Et si plures minus habente
sua contraria in medicina composita nullam in co-
habentem plurimum operationem in membris remotis
multum de ea est apponendum. Si contrarias valde
parum. Si habeant duas contrarietates et offerat
una tunc multum est apponendum de alia quam
due contrarietates sunt potentes vincere unam
si quasdam habeat quasdam non medio-
criter est apponendum. Sed si quereretur

quare plures medicine ponantur in qualibet vero est
ut fiat una virtus communis operis que in nulla
simplici invenitur. Sed de hoc plures causas in
venies in 2a capitulo. Sic ergo patet de
Medicus
sexto debet scire si in electuariis de- Sexto
bent poni medicine tantum per quod non quia
medicina ubicumque ponitur est eadem et per
operatur ideo et eandem operationem debet facere ergo
et eodem modo debet preparari. Dicendum est Nicolaus
in prohemio suo Antidotarii ubi dicit Et qualiter
laco pulveres in electuariis subtilissime debent fieri
sed in aliis maioris capacitatis minus debent fieri et
ideo dicendum est quod medicina in electuariis non debet
poni nisi prius bene sit contrita. Cuius ratio
est duplex. Prima quia medicina non alterat nisi
alteretur et ideo ut alteretur membrum indiget
ut attracta a membris possit penetrare
finaliter autem penetratio fit protractione
multa. Si medicina laxativa maneret grossa
in stomacho attraheret a membris et si attraheret
a membris malum esset ideo debet esse grossior
ne citius debito exeat a stomacho. Debet igitur
in electuariis magis teri non tamen tamen quod propter
perdat quia si fieret contritio ad summum species
perderet. Cum tamen Gal omnino dicit quod simplices
medicine contritas et si nimio et parum ad finem
tererentur non mutaret speciem. Et postea species
universalium in potione in composito resultaret
si fieret contritio mixtionis non tolleret eum mixtum
in composito dividi non potest in infinitum. Ad
argumentum in contrarium dicitur quod verum est quod eandem operationem
habet medicina in quolibet membro verum tamen
operatur ut ista operatio fortiter habeat fieri
cum penetratio in diversis membris ut aliquando
in intestinis aliquando in stomacho aliquando in
aliis membris ut dictum est Medicus
septimo debet scire si medicina Secundo potest
composita ut tyriaca operetur per formam me-
dicinarum simplicium quas recipit aut
per formam totius resultatem aut mixtura
litione et passione et videtur quod per formas
simplicium operetur. Omne quod non operatur
per propria sive compositis que sit datur ei
actu primo quod est esse totale ita et actu secundo
qui est operari. Sed medicine simplices sunt
de compositione generis ergo primas operationes aut
est per formam igitur etc. Item omnis cura fit
per contrarium sed tyriaca curat venena ca-
lida et frigida ergo est eis contraria sed non per formam
quia unum non est contrarium diversis
quia hoc est palidum non nisi per simplicia
sua igitur etc. Dicendum volo sup in 2o et
art sit. Omne agens est actum eius sed

me ne simplices non sunt actu in composito sed si
plices medicine non sunt agentes, hoc patet quia
mixtilia non sunt in mixto actu. Unde dicitur
quod eius tamen non est actu eadem in tyriaca ut oppinio
est oppinio. Item dicunt in quinto de Eraut
qui dicunt quod tyriaca valet ad hoc propter speciem
et ad hoc propter propter ambram. Videndum
est igitur quod medicina composita aut est vetus aut
~~nova~~ antiqua, et vocatur vetus postquam sua
confectionem per duos menses, vel plures. Sed ad
hoc non est adductum ad aliquam formam re
sultante compositione continentiam medicinarum in
ista composita. Quia sicut non fit in tempore longo
conservetur istorum mixtilium per mutua
actionem et passionem et earum constellationis
frangitur. Propter hoc multum est dare medicina
recente ut ipse Gal. vel alii, quia adhuc
non habet oppositum appetitum qua debet habere con
suis oppositis inducentibus formam quem
in ea, cum in est talis proprietas. Ideo isti apotecari
ex istis medicinas composuit an per tempus aliquid
licet de eis habeat ut fiat corpus ferme
tata ante sui exhibitionem. Dico ergo cum est
vetus operatur per formam simplicium. Unde Gal.
in tegni tractatu de tyriaca dicit. Tyriaca
vetus provocat sompnum quia ipsa habet virtutem
opii et ideo tunc volumus dare medicinam alterativam
alterante membra diversa ut stomachum capud
melius est dare recentem quam antiqua
quia melius potest natura dividere illas simplices
medicinas attributa, et ad diversa membra
mittere. Sed cum est antiquata operatur per formam
totius quem cum forme et species medicinarum
simplicium corrumpit quantum ad oppositum et
quod hic sit verum dicit Hap in aphorismo. Rosa habet
in se partes terreas et ideo propter has habet naturam
costrictivam et stipticam. Item compositum compati
bilis aqueis per quas habet quasdam lenito
nes et infrigidationes si confortat non
per naturam illius vel illius, ergo per naturam alia
illa ergo natura in rosa non est in forcior. Igitur
habet proprietatem confortandi a forma quam habet
est in medicina composita que per formam suam
quem habet operatur. Sic et videtur quod
forma vocata membri ...... una opera
licet diversa attrahere pec... et compellere
per formam non tamen est ibi actu tamen ut actu
.... Sed est in quo quem eis resultat
sub vestigium quod habet per quod que membra
operatur et proportionem quam habet id que
in tactu et visu. Dicitur attrahere per ... operari
Et secundum proportionem qua habet cum suo dicitur
operari per formam totius. Unde dicitur membra
efficiet et operationes per ... operatur

tones per quatuor virtutes radicatas in eadem
ut in forma membri, que sunt attractiva re
tentiva digestiva expulsiva sicut per ... hoc
per formam non est intelligendum quod per sit quod est actu
tantum sed per que resultans ... est hic
intelligendum. ~~quod per sit quod est actu tantum~~ Ad
argumentum primum dicendum quod verum est quod operatur per
suorum componentium. Secundum quod componunt ... ipsi
non sunt actu sed virtute in quantum ... quod
que resultet habens cuilibet vestigium et
virtute tamen nulla nullam peritus virtus
corrumpatur tamen in non sit dominium completum
unius super alterum. Ergo per virtutem ... habet
eam sub virtute simplicium. Ad secundum quando
dicitur etiam fit per unum verum est in effectu. Quia
confortando cor compellit venenum ab eo.
Cor enim confortatum suum nocumentum compellit
palam formam suam quem ... habet cor confortare.
Curat etiam alio modo scilicet confringendo venenum
per sua calitatem et siccitatem. Curat etiam alio modo
scilicet attrahendo ad se ... proprietate ad cor
a sua proprietate qua habet attrahere tyri et ideo
in hoc tamen melius valet vetus quam antiqua
scilicet attrahendo venenum ad se. Curat
etiam compellendo venenum et reducendo ad
exteriora cum expulsionibus corporis cum hac
proprietate per carnem tyri, quia secundum Avicenna
... Iubeta sunt eadem tyri ... diversa
in pedibus in ... tamen ... in ...
et ... trahit quodlibet venenum ad exterio
ra tamen eadem, quod formam ... non ... non con
tinuat ... medicine simplicis
sicut commo quo dictum est. Medicus
Octavo debet scire quod quinque appo
nuntur in compone medicinarum. Primum est radix
Secundum est confortans, et ad ulnas radicem
Tertium est res preparans medicina ad oppositum
Quartum est removens nocumentum radicis
Quintum est removens nocumentum totius medicine
composite sine eius actionem, aut malam
qualitatem. Radix enim illud dicitur in medicina
composita cum laudes ... medicine et
a quo medicina denominatur. Si enim ei non
... laudes ut erit basis. Et si plures
sint cum magis ... erit basis da
... que ibi apponuntur sunt innativa
Si enim sola radix sufficit alia non appo
nemus sed quia non sufficit. Primum est quod ibi
apponatur sed confortans radicem quia debilis est.
... sufficiat ad hoc quod ... in medicina bonum
est. Sed quia aliquando est grosse substancie non po
tens penetrare addimus preparans ad oppositum

Et applicatur istud secundum radice vel radicis operationem. Et si noceat radix ponimus ibi aliquid confortans. Et aliquando nocet tota medicina composita, ut illa que componitur ex opio et iusquiamo secundum [illegible] quia ille melius sequitur modum operandi quam diximus, quia ista est magis acuta apponitur de zuccaro cum hiis quantum de omnibus que acuitate totius medicine corrumpunt. Si ergo velit aliquis syrupum aut medicinam facere non debet ponere nisi sit aliquod istorum quoque si tamen ut dictum est possumus facere id quod querimus per radicem. Si adeo sit fortis et non faciat nocumentum de quo sit cautela et non indiget penetratione tunc debet dari sola ad curationem morbi. Si autem ipsa non sit satis fortis tunc apponenda sit cum ipsa confortativa et iuvativa. Et si sufficiat adiunctione sine aliis bonum est, quia talis medicina completa est cum sit pauce compositionis. Si non indiget radix sine medicina aliquo preparante ipsam ad operationem tunc debet adiungi ut si sit grosse substantie debet addere apertiva ut facilius transeat. Si radix habet nocumentum addimus illud quod reprimit, et cum opio addimus castoreum ne membrorum stupefiat. Si contrarius corporis sit acutum aut alicui male qualitatis addimus aliquid male alterans, ut zuccarum in medicina contra opturbit et iusquiamus ad cuiuscumque [illegible] quia si magis acuta est [illegible] omne quod componitur in medicina confectionibus electuariis aut syrupis est radix cum magistris [illegible] laudes medicine contra. Causa autem est confortatio radicis si radices sint debiles ita quod per se non sufficiat, aut est preparans medicinam ad operationem et vocatur secundum radice aut est reprimens nocumentum radicis, aut est alterans mala qualitate totius medicine composite. Et quia medicina aliquando caret ista mala qualitate et radix sit satis fortis simpliciter non eget aliqua preparatione ad operationem, ideo non debet existimari in potentia plura requirere super preparatione medicine. Circa illa que [illegible] radicis operationem que dicuntur medicine preparantes ad operationem radicis que medicine [illegible] non habent [illegible] certum pondus [illegible] quia [illegible] quod indigebat radix minori [illegible] et [illegible] indigebat quod magis apponitur de illis preparantibus vel [illegible]. Unde quanto potius [illegible] aut ducit medicina ad membra

remota non debemus plus ponere de ipsis quam si poneremus ut duceret ad membra propinqua et ideo medicina iuvans sive preparans semper invenitur in arcol [illegible] et in alcol aperientium et confortativum et in arcol digerentium. Et notandum ne fiat deceptio in istis regulis cum dicitur quod medicina confortans debet esse in uno sub duplo virtutis radicis quod non est verum nisi ille medicine [illegible] ponderositatis non magis leviores nec magis [illegible] virtutis. Si corporis [illegible] aloe plus magis et tu velis eam confortare per pulpa que levius est in pondere non debet poni de ea [illegible] quia tunc pulpa esset tante quantitatis quod virtus eius esset maior quam virtus radicis scilicet aloe et equipollet. Similiter si aloe confortet per nucem vel de [illegible] de illa cum [illegible] aloe debemus ponere plusquam [illegible] quia si poneremus de ea [illegible] ratione sue paucitatis virtutis esset sed debet fieri proportio ad pondus ut magis [illegible] de pondere que plus est ut quantitate et virtute. Unde debet poni in uno in quantitate virtutis subduplo et non ponderis nisi sit mediocris ponderis. Si [illegible] intelligendum est regulis [illegible] quod reprimens malitiam radicis est idem cum radice. Unde cum ponis radicis quantum de [illegible] et de bdellio et mastice quantum de [illegible] similiter de castoreo quod cum de opio. Sed [illegible] intelligenda est quando radix habet nocumentum quod tollitur absque preparatione refrenante nocumentum eius. Unde si poneremus [illegible] quod est [illegible] medicina [illegible] in medicina contra [illegible] sua medicina [illegible] in parte est ablata [illegible] nunquam debemus ponere de suo freno quod cum [illegible] non tota ponere de pondere medicine alterantis. Ultimo sciendum est de pondere medicine contra quod debet esse mala qualitas medicine et non [illegible] ut si fiat equale pondus illius et non [illegible] ponitur ibi de zuccaro pulvis de turbit et iusquiamus. Unde [illegible] quantum de turbit ac iusquiamus [illegible] sit pulvis accipiendo [illegible] de turbit [illegible] de zinzibere et [illegible] de zuccaro [illegible] aut ponitur ibi [illegible] illius medicine contra [illegible] opturbit et iusquiamus ideo de zuccaro [illegible] quantum de illis duobus [illegible] possumus colligere modum [illegible] medicine [illegible] si fiat syrupus ad medicinam [illegible] et [illegible] auctores [illegible] medicinas primo [illegible] si sufficiat et non habeat nocumentum nichil plus est apponendum. Si non sufficiat

accipiende sunt medicine per eos illis in accol
appetitum et membrorum. Et si non habeant
vomitum ut dixi ut quietum nichil plus
ponit. Si non habeat vomitum ponat ipsum
mens 2s sunt sic in passione cordis epatis renum
et vesice et pluribus. Ex hiis patet totus sermo
sub dispositione medicinarum vomitivarum ergo hiis
sequitur de 2a parte evacuatione que fit per

De 2a parte scilicet de evacuatione per vomitum

Sequitur capitulum vii

|| vomitum secundum
Expedita parte de evacuatione per secessum nunc
dicamus de illa que fit per vomitum. Et
de hac duo sunt dicenda. Primo de hiis que
sunt facienda ante exhibitionem medicine vomi-
tive. Secundum est de hiis que sunt facienda post
1 exhibitionem. De primo dantur sex regule. Prima
est quod debemus cavere medicinam vomitivam fortem
in quibusdam casibus. Primus est quod illis qui habent
pectus strictum et membra spiritualia debi-
lia non debet medicus dare fortem medicinam
vomitum provocantem. Hii enim non possunt pati
forte vomitum. Quia 2us casus de simplici
medicina. Virtus debilis non sustinet mo-
tum fortem. Et 2us casus super asserentes pti-
sicos metuentes etc. quod scilicet qui sunt dispo-
siti ad ptisim vel qui habent collum gracile
et pectus strictum. Secundus casus est qui
apti sunt ad spuendum sanguinem non debent
per eam provocari vomitum nec nimium conatu
vomitus et sputum sanguinis irritat quod
malum est quia sanguis eius supinus lab
itur malum. Tercius casus est quod in co-
strictis vomere non debet fieri fortis vo-
mitus quia tunc ibi esset subita commo-
tio humorum ad vomendum et ita esset motus
violentus et laboriosus multum. Quartus
casus est quod pinguedines non debent evacuari
per vomitum quia habent strictas venas ideo
in a attrita supinus etc. conato nimio
ad vomendum facto timendum esset de ruptura
venarum. Quintus casus est quod non debet
dari medicina vomitiva dispositis ad squina-
nciam et de similibus morbis etc. sic qui habent
membra superiora ventris vincula in quibus
sunt spiritualia debilia. Ista enim membra
propter debilitatem sunt in potencia magis ad se atrac-
tiva per medicinam vomitivam expulsam quod
ibi agitata remanet facit apostema spiri-
tualium. Secunda regula est quod antequam detur medicina
vomitiva fortis debet patiens aliquantulum dispo-
ni ut sit habilis quod si est habilis hoc
sufficiat et primo disponimus ipsum exhi-
bendo sibi medicinam vomitivam debilem ut
cepe coctum cum multa pinguedine vel
aqua sambuci tepida. Tercia regula est 3
de illis que debent ipsum disponere, et que faciunt
ipsum vomere debiliter. Ergo volumus
forte vomitum provocare. Debemus ei prius
debiliter facere vomere et accipiat simul di-
versos cibos. Ciborum enim diversitas stimulant
stomachum ad vomendum. Ex cibi enim varietate
reddunt ipsum avidum ad retinendum et ipso
delectatur 2um Avicenna primo canonis licet Galienus videatur
dicere in 3o libro capitulo de fastidio quod comestio
unius cibi solum generat fastidium. Et hoc est
verum in diversis mensis frequenter comestus. Et
ideo bonum est comedere de uno cibo hodie
et cras de alio, et sic de aliis cibis ne fastidium
generetur, plures autem cibi in una mensa
preparant ad vomitum, et illi debent esse pin-
gues, quia tales sunt multum de natura
aerea, et propter hoc natant in ore stomachi et
stomachum magis ad eos stomachus elevat et fastidium
generant. Item vini multa potatio generat
fastidium, unde 2um Avicenna Augustus primo ho-
mines solebat se inebriare sed aut
bis in mense ut per hoc vomitum provocaret. 4
Quarta regula est quod qui vult facere vo-
mitum fortem faciat ipsum ieiunus sed leviter
fiat post cibum, quia cibus corrupti ab humo-
ribus ibi attractis et stomachum stimulat ad
expulsionem per vomitum. Ergo fortis vomitus
non indiget stimulare nisi medicina data
ad hoc et humoribus per eam attractis. Item
quia humor per cibum modo qui humor motus
in aliis vomitum nature inducit cum
quietus in ipse stimulat magis ad expul-
sionem. Quinta regula est quod triplex est vo- 5
mitus fortis, debilis et mediocris. Primus
fit per ellebororum, secundus per raphanum, tertius per
semine eruce pulegii mottum (?) simul.
Tempore scimus ponimus mediocris sit ponen-
dum in raphanum ita quod raphanus solum
habeat odore elleborum ut habetur Avicenna et dicit
hoc modo fieri radix raphani debet incidi
aut perforari et elleborus debet poni in illa
fissura, adhuc raphano existente in orto
et ibi permittatur per duos dies aut tres
et tunc habebit iste raphanus odorem
elleborum, et iste modus est securus. Sexta regula est 6

q̄ an͡gꝰ dr̄ fortis vomitꝰ debȝ p̄mo dari
debilis hic modo p̄mo dȝ accipi rapha
nus et findi p rotulas et iste rotule
dent pom̄ i oximelle simplici a diure
tico aut sp̄ilitico / Et dū dū pacienti
ad comedendū vn̄a rotula qualibȝ die
usq̄ ad diē q̄ntū Et i q̄rta die cū illa
rotula debȝ dari de oximelle i quo fuit
raphanꝰ cū decoctione seis pom̄ aut

Medicus adhuc scire debȝ recipi
alias tres r̄las ad vomitū p̄vocādū
1 P̄ma est cū aliquis volt vomē colici
dū vomitū dȝ colā in frān p̄ frā stup̄ta
sup̄ ventre pōita ut p̄ fruitū citomorꝫ
2 ⁊ silia / 2a r̄a est q̄ vomitus aftō p̄se
et i mete euat ⁊ si ab alijs attrahat
3 et euat hic mete / Tercia r̄a est q̄ vo
mitus fortis est q̄ꝰ i cōsuetudinibus
longis quaꝝ m̄ia indiget forti eradi
catione / ⁊ quia vomitus est euacuatio
fortis ideo hic cōpetit vn̄ i palisi q̄rtana
cottidiana podagra arthetica ciragra
et cōpetit quia m̄ia grossa ⁊ firma
attrahit medicina vomita / Medicus
scdo debet scire que sūt facienda p̄ᵒ
vomitū et dicit daut septē r̄e / P̄ma
est q̄ p̄ᵒ cōhibicōm me͞ne vomite dent
ocli ligari cū pilis mauntiraꝝ ⁊ cū
2 ducere i p̄ᵒ ne ledantur p̄ vomitū q̄ ocli
i vomitu multū cōpaciunt stō / Scda r̄a
est q̄ paciens debȝ moueri p̄ᵒ cōhibicōm
medicine et vome i meridie que est
hora calidior ⁊ motus iuuat me͞na
ad expellendū quia p̄ motū me͞ne
attrahit humor ad superiora io iuuat ad
3 mouendū / Tercia regla est q̄ p̄ᵒ vomitū
dȝ os ⁊ facies lauari cū aceto ⁊ aqua
calida et si ibi apponā pap doctyamo.
Bonū est / Et hic duabȝ de causis / P̄ma
est ut plꝫ auferri mala m̄ia ⁊ m̄ia
lesiam i ore remanēs / Scda cā est q̄
vomitus nocet dentibus et io os dȝ
lauari vn̄ vide q̄ sepe vomētes
hāt turpes dentes / Vlterius racio est dicta
vna q̄ m̄ia ad superiora tracta q̄ corre
vecunes i iuuos debilitat ⁊ leupat sic
balneū q̄ iuuos leupat cū sit ferma
coagulatū / Alia r̄o est quia illi qui ita
sepe vomūt faciūt i ordinate quia
p̄ᵒ comestiōm statim vadūt ad vomitū
et postea redeūt / sic est malū q̄
natura iā cibū incipit digere ⁊ coplete

tamē qui cibus propter indigestiōm fit ace
tosus / Acetū autem dentibus nocet et
io melius est statim p̄ᵒ cibū vome an
qua nā incipiat digere / malū tamē
est cottidie vel ita sepe vome / Sic aliqui
faciūt qui vomūt ut p̄ᵒea melius
possint comede q̄ cōpost labore multū
debilitant nā et dicitur tā Galechorus
c̄pus cornacen quia ita cōsuetus fuerat
vome vna vice subsecutꝰ sūt sanguis
et mortuus fuit / q̄ hn vna cōtam
vel duas misit pōs de sanguine / Quarta
regla est q̄ post vomitū cibū accipe 4
tardet quia p̄ vomitū multū est natura
debilitata / ⁊ io malū ē sibi appone cibus
p̄ quod magis grauetur ⁊ ita debilitaret
magis Et eciā oportet nā attractivum
operari ut debilitate nō posset coplere
Quinta regula est q̄ si fluximēs q̄ vo 5
mitus nis remaneat aut p̄fluxit debemꝰ
ipm̄ impedire ligando extrema fortiter
⁊ cōbibendo fluxū humoꝝ ab ore stō ⁊ con
fortando stō p̄ emplā stiptica ⁊ pulue
mastice et ponendo pedes i aqua ca
lida ut m̄ia cōteriꝰ traha ab ore stō dicta 6
Sexta r̄a est q̄ post vomitū retardanda
est fleuba usq̄ ad tres dies quia na
est debilitata ⁊ plus 7
p̄ vomitū multū est debilitata ⁊ plus
p̄ fleubas debilitaret / Septima regula
est quia vomitus multū nocet stō
io p̄ᵒ vomitū debemꝰ stōm cōfortare
stipticis et aromaticis cū vino cōdito.
et cynamo. quia cynamo. est stipticū
⁊ aroticū et stōm valde cōfortat / plura
de vomitū p̄vocādo ⁊ restrigendo re
i ferius sb̄ vartꝫ ⁊ eciā i tractatu
alio inferius de euacuatione p̄ vomitū
dicitur ⁊ hec sufficiat / Scdm 8m

Postquā visum est de euacuatione
que fit p̄ vomitū sequitur vide de
euacuatione que fit p̄ fleubotomiā in qua vi Sequitur de fleubotomia q̄ fit
denda sūt duodecim p̄ ordinē / P̄mū est
fleubotomia ⁊ m̄ia euacuās / Scdm est
vide de dura cā quare fiat fleubotomia / Terciū
est qui sūt hij i quibus est fleubotomia fa
cienda / Quartū est propter fleubotomia est
facienda / Quintū si i pueris morbis fienda
est fleubotomia / Sextū est vide de quibus humoribus
facienda est fleubotomia / Septimū q̄ faciēd
est ante fleubotomiam / Octauū quid faciend
est i fleubotomia / Nonū q̄ faciendū est post
fleubotomiam / Decimū q̄ p̄ᵒ fleubotomiam sagis est

aspiciendus et per quas causas. Undecimum est
vene vel arterie sunt flebotomande et propter
quas causas. Duodecimo de ventosis et sangui-
sugis tamen quando quibus competunt et quomodo de-
beant fieri. Iste etiam sunt medicis valde
necessaria ad cognoscendum ut patebit. **Medicus
primo debet scire** quod flebotomia est medicina
evacuativa universalis, cum quia evacuativa est omnium
humorum, tum quia evacuat ab omnibus partibus
corporis, et de isto tractatu dictum est in tractatu
de evacuatione per flebotomiam, et ideo in regimine. Propter
super de medicina secessiva si attrahat a venis
vel absterserit. **Medicus 2o debet scire**
quod duplex causa sit sanguis cum aliis humoribus evacuan-
dus: aut propter eius habundantiam, aut propter
eius corruptionem. Ergo si sanguis debet evacuari
hoc est aut quia sanguis habundat, aut quia
est corruptus. Cum sanguis habundat tunc
simpliciter cum aliis humoribus habundat. Sanguis
autem habundat propter bonum nutrimentum
et humidum generans et propter digestive fortitudinem,
et ideo propter istam non solum generatur sanguis
habundans, verum tamen hic etiam alii humores
cum sint per sanguinem innatantes, ergo habundante
sanguine non solum sanguis habundat sed
etiam alii humores, et ideo ad evacuandum sanguinem
pro parte sua competente non debemus uti farma-
cis. Cum autem sanguis sit evacuandus propter
suam corruptionem, tunc ipse plus sit in corpore
humano quam alii humores, propter hoc dicit
Galenus 4o Afforismorum: a pravis humoribus
corruptis in omnibus et ita prout aliis humo-
ribus non est evacuandus sed omnibus in simul et ita
ideo quod post. Et aliis sunt habundare et cor-
rumpi plus debito sine sanguine, et ideo ipsi
sunt evacuandi sine sanguine, et hoc per
farmaciam et ideo alii humores naturaliter
sunt evacuandi per farmaciam, sanguis non sed
per flebotomiam. Et ideo dicit Haly super tegni quod
Galenus fecit suspendi illum qui mundi-
ficatus alia quam flebotomia indiguit.
Medicus tertio debet scire quod inest
in quibus flebotomia est cavenda et sunt
causae, prima est passio cibi indigesti,
unde si aliquis in vespere multum comedit,
et in mane adhuc sentit saporem
passionis cibi per quod cognoscitur quod cibus
est indigestus tunc non debet fieri. Sed
fiat post completam digestionem. Unde Galenus 3o
Megategni: flebotomia est suspendenda
donec facta sint tibi digesta, causa huius est
quia 2m Avicennam in 1o tractatu sunt attracti-
va talium venarum, et tota species. Ergo
sanguis per flebotomiam a venis extrahitur, vene
cibum indigestum attrahent ab epate et
stomacho quem indigestus venies a venis
non corrigetur, quia tamen digesto non
indiget. Patet 2o sicut in 2a parte. Si repletio
sit magna propter quod membra non
continentur et ibi remanet possit fieri
causa egritudinis. Secunda causa est quare
cavenda est flebotomia est aa evacuatio, ut quando 2
est fluxus corporis aut emorroidarum tunc
non debet fieri flebotomia, et hoc est verum ad
evacuandum, licet ad diminuendum magis possit
fieri, et hoc dicit Galenus 9o Megategni. Tertia 3
causa est etas, ut senium secundum Galenum 9o Megategni.
Senibus flebotomia non competit, causa est quia
2m Galenum in conualescentibus et senibus est pau-
cus sanguis bonus et secundum Haly super tegni
et multus malus. Patet 2m Avicennam in 1o
tractatu de flebotomia. Cum paucus sit bonus sanguis
in corpore et multus malus flebotomia rapit
bonum et dimittit malum, non in talibus
flebotomia non competit. Quarta causa est 4
mala dispositio stomachi sicut in quibusdam hominibus
in quibus colericus humor consueverunt fluere
ad os stomachi, et apti sunt ad vomitum colericum
de facili vomunt, et soliti sunt habere fastidium,
in talibus non competit flebotomia, quia per flebotomiam con-
humores ad os stomachi flueret, propter ad locum
conspectum, et quia membrum est nobile et
potens illum fluxum resistere in multa sin-
dat vis. Et hec est una causa quare aliquando
in flebotomia sincopizat, quia cola ad stomachum in flebotomia
que mordicando stomachum sincopim per compassionem
cordis stomacho inducit. Quinta causa est debi- 5
litas virtutis, quia flebotomia est evacuatio fortis et 2m
Galenum 2o Afforismorum in inchoatibus, ita et 2m Galenum
2o simplicis medicine debilis virtus non susti-
net motum fortem. Ista Avicenna. Et omnino
quod sit per flebotomiam est evacuatio debilitans
magis quam aliqua evacuatio, sed virtus debilis non
debet debilitari. Sexta causa est etas puei- 6
lis scilicet infra decem octo annos. Unde Galenus 9o
Megategni. Non debet quis flebotomari nisi habeat
decem et octo annos, causa eius est quia cor-
pora puerorum sunt facile resolubilia, calor corporis
de facili debilitatur multum exeuntibus fortifi-
catur per flebotomiam. Iste quia indiget ut isto
duplici de causa scilicet propter nutrimentum et augmentum

ideo minimo sanguinis non competit eis. Item
quia facile dissolvuntur sufficit quod ab eis
dissolvitur a calore extraneo propter quod non
7 indiget flebotomia. Septima causa est corporis
siccitas sive raritas ut iam visa est quia
liberorum corporibus multum dissolvitur ideo ista sufficit
expulsio, nec egent evacuatione alia. Unde
Galienus 9° megategni: Raris corporibus est flebotomia
contraria in talibus cum sit resolutio ideo sufficit
8 quod aer resolvit. Octava causa est complexionis
frigiditas. Cuius ratio Galienus in megategni: flebotomia
infrigidat et flebotomia magis infrigidaret
et quae infrigidaret causa est cum praeparat
interimus. Sanguis est fundamentum
caloris naturalis hoc est illud in quo calor
naturalis conservatur ideo flebotomia evacuat calorem
9 naturalem et isto modo infrigidat. Nona causa
est humorum cruditas et viscositas. Tunc enim
cavenda est flebotomia. Cuius ratio Galienus primo megategni capitulo
2° quia augmentaretur cruditas humorum et
propter hoc in membris longis non est facienda
flebotomia. Cuius ratio Avicenna quia humorum cruditas augmentaret
et virtus debilitaretur et morbus
fortificaretur et prolongaretur et ideo timenda
est decatio virtutis. Et propter hoc dicit Avicenna
quarto in morbis cronicis est facienda sumitas
ante flebotomiam et non econverso licet
utraque evacuatione indiget. Nota quod humorum cruditas
fit a duabus de causis. Una causa est
habundantia humorum calorem naturalem suffocantium
quae suffocatos et debilitatos humores
crudos conservat et tunc competit flebotomia. Unde Avicenna
in 20° capitulo de ydropicis dicit quod flebotomia in principio
ypostasie competit cum prohibetur opinabiliter
sanguinis menstrualis cum prohibetur fluere
propter aliquam causam. Quia sanguis emorroydalis
quia sicut ignis sub multorum lignorum
copia suffocatur, et dempta aliqua parte
lignorum ignis fortificatur, sic est de calore
innato sub humorum multitudine. Alia
causa cruditatis humorum est debilitas caloris
naturalis ut in illis qui sunt debilis complexionis et in illis
qui habuerunt longam egritudinem et in senibus.
In talibus non competit flebotomia quia per hoc augetur
cruditas. Unde dicit Avicenna: Non quotienscumque
videris signa repletionis facienda est
flebotomia ut quando sunt humores crudi in corpore
et hoc dicit Galienus 9° megategni: Quarto tunc est
flebotomia cavenda quia sanguis in quo natura
calor conservatur et ita per flebotomiam corpus
infrigidaretur et humores magis incruda
rentur et ideo sanguis est tunc conservandus
10 ut humores crudos digerat. Decima causa
est aeris indebita dispositio ut si sit nimis

calidum vel frigidum vel nimis humidum aut pluviosum
aut turbidum. Unde sic flebotomia est nimia
caliditas et frigiditas. Unde dicit Ypocras in 4° aphorismorum:
Sub cane moleste sunt purgationes. Unde 11
decima causa est nimia corporis inflammatio
sive doloris vehementia. Unde Avicenna
in primo in febribus fortis inflammationis et in
apostemate fortis doloris non est facienda flebotomia.

Medicus quarto debet scire causas

aliquas propter quas facienda est flebotomia. Prima debet
certa esse ut habundantia sanguinis evacuetur
sive humidis in quantitate sive in qualitate sive in
utroque. Cuius ratio Avicenna in prima, quod duo genera hominum
sunt qui sunt flebotomandi quorum unum est eorum
qui in parte sunt incidentes in egritudines, ut qui habent habundantiam sanguinis
et alterum genus est hominum qui iam
incidunt in egritudines propter humorum et
sanguinis maliciam. Sed dubitur de sanguinis flebotomia
propter istam. Nam si propter sanguinis quantitatem
fiat, debet fieri multa flebotomia. Si autem sanguis
in qualitate peccet facienda est pauca. Unde
Galienus nono megategni: Si sanguis sit multus
in corpore debet evacuari paulatim et ideo prestat
multis qui quando videt sanguinem esse malum
flebotomat quousque videat sanguinem
bonum apparere quia forte prius totus sanguis
consumetur antequam bonus appareret. Sed debet
fieri paulatim evacuatio et tunc. Cuius ratio Galienus in eodem
isto prius quod fiat flebotomia debet exhiberi
bona dieta sanguinem bonum generans
ut loco mali sanguinis bonus generetur
et per medium temporis per aliquot dies tunc
debet fieri flebotomia pauca. Secundum diversitatem
aliis quorum causa sunt in diversitate, quarta
est magnitudo morbi et magnitudo pulsus.
Unde Galienus primo aphorismorum super primo: Ex hoc quae egerunt
non multum excipere oportet dicit quod non est incerta
necessaria apostemate vehementis inflammationis
simpliciter in febribus et in dolore forti, sic in flebotomia.
Sed videtur hoc esse contrarium huic quod predicta sunt,
quia dictum est quod Avicenna dicit quod in dolore forti
et in febre vehementis inflammationis non
competit flebotomia. Unde dicit quod competit. Ideo
distinguendum est quod duplex est flebotomia
quaedam naturalis et artificialis et ista non
competit in forti dolore vel in febre vehementis
inflammationis. Cuius causa est quia fieret motus
agitationis qui est contrarius naturae tamen sit diffor
mis motui naturae. Motus enim agita
tionis totus et plenus fieret ad diversas partes

tetus p fleu cu fiet tractio humorum ad
locu flomatu. Et a dolore fiet tractio ad
locu doloris et ita agitacio i se vehemet
inflamacionis auget inflamacione
parata p fleu stat ingss inflamaret
qr ipa comoueret humores et humores
moti magis inflamant. Sz fleu usqz
ad sincopim dz fieri ista cu quia vincit
attractioni doloris no fuciat agitacoz
qr ecia qd fit ma tollit inflama
et p3 p Gal affo compto. Secunda intencio
qua fit fleu est ut trahant me ad pte
illa p qua debet evacuari vt i vete de
aphor et eiusdem dz apim et aphema
Aviceñ et Gal ut trahat sangis fme ma
inferius. Tercia ca inducta est ut humores
trahat ad locu qui illi loco ad quem
fluunt Et hec est ad diuiteud ma ut i
nimis fluxu apor debz fieri fleu
i basilica ut trahat ma ad locu qui et
diuitat a fluxu suo. propter hoc Gal 2o acut
dt et i plene si sinistre pt dz fieri fleu
dextre manus ut diuitat ma et trahat
ad locu qui loco ad que fluxus declinat
et eque. Quarta causa i dicte est ut
p flema vna porcio me euacuet et
natura potestor fit residuu effitatur
et competit fleu quando corpus est repletu
ne fiat apia qr natura est debilis et
illorum humorum vero vna porcio illius me
est eua ne propter impetu nature
i regendo illam ma fluat ad aliquem
locu debilem i quo augeet et apa gnet
Medicus cognito debet scire si in
pnia morbi facienda est fleu. Et post
hoc videamus i quibus temporibus morbi fa
cienda est fleu et i quibus no. Et nota
i pnio morbi no est facienda fleu quia
medicus est minister nature 2o Gal po
Affo et egritudinibus quibuscumque nulla euaco
i principio morbi est naturalis. Si ga na
i pncio no euat nec medicus dz propterea
tm in tribus casibus hz instancia sz
i materie furiosie et acute tercia 2o
Aviceñ i po i pnio morbi fleu fieri no
dz quia humores commouet et subtiliaret
et p corpus flueret nisi ma sit furiosa
Secunda instancia est propter me multe
vm Gal sr 1o affo in exhortatibus morb
acutis dt ozz hic fieri i fleu aut farma
ua ut natura alleuiet q honerata
erat propter me multitudinem Tercia instancia
est propter morbi magnitudinem et acuitates
ut quando est apostema magnum et dolorosum
licz tm no sit multa ma dub i corpore ut
Aviceñ dt i po si apostema habeat est fleu
licet no indigeat. Et Gal prima meg
Si apostema sit magnum flomone i pncio
morbi licet no sit me multitudo ne repet
aut apiat apostema an sui maturacoz
ergo ut mala putrefactio vincat fleu
est facienda. Secunda ra est quod no fiat fleu
i die motus egritudinis sicut ut i crisi fa
cienda est fleu aut aliqua euacuacio
ne me a loco ad quod natura ip contubit
diuitat neque fiat i paroxismo vn Gal
po affo. In statu neque fleu neque far
macia fieri dz qui eo sit acto morbi
qui melius sit i quiete quam i motu. Sz
sicut se habz status ad morbu totale
ita se hz paroxismus et v dicit in tpelacio
Dicit ergo i statu no dz fieri euacuacio
sicut ut i paroxismo. Vnde Aviceñ i po dt
et i hora paroxismi est tempus desiccandi
et compinni qrendi. Tercia regula est
quod fleu no est facienda i pncio morbi
cu crisis est remota. Prima 2o pp quia
i derivus magis est fundamentum generans
et spc fundamentu de p tab. Sz sanguis est
fundamentu caloris naturalis ex quo ma
gnat calor naturalis et io euacuato
sanguine euacua calor naturalis quam ma
morbi dz digerere et morbus prolonga
et virtus debilitatur propter quod timendum est ne
propter morbi longitudinem et virtutis debilitate
natura sucumbat. Quarta ra est qui i
ventre sicco et constipato vel qui hz feces
i intestinis no dz fieri fleu causa
quia tria sunt attrahentia 2o Aviceñ
vacuum calidum et cold spes. Qr ergo p fleu dz
vene euacuat et io amelis plus att
hunt et sic meseraice a stomacho et sto a
testinus vnde venter plus constipat
et ma contenta i venis plus inficit
et ecia meseraice attrahunt humiditates
fecu et ita feces plus desiccant. Dz ergo
leni venter p suppositoria et clisteria
nisi p se laxet. Quinta ra est quod no
dz fieri fleu multa qr post multa mala
accidunt i senio vn Aviceñ i po consilior
accidunt multi morbi ut epya appoplexia

palisis etc. / quia propter remotionem sanguinis
et caloris / quantum multe superfluitates
flegmatis que sunt cause harum egritudinum
6a Sexta regula est quod non debet fieri flebotomia
in muliere in pregnata et menstruata / In pre-
gnata non quia propter hoc calor cibum digerens
minuitur / et totaliter aufertur et maxime
quando fetus est magnus Unde ypocras tertio
afforismorum / Mulier in utero habenti flebotomia abortit
quia aufert fetui nutrimentum / post tamen
quartum mensem usque ad septimum potest fieri
flebotomia pauca / In menstruata non dico naturali
et in revolutionem mensis non debet fieri flebotomia
quia in fluxum nimio menstruorum fiet eorum
diversio debet fieri flebotomia / ut vena divisa / et etiam
debent poni ventose sub mamilla / Et quando
non emittunt menstruum naturaliter tunc non
debet fieri flebotomia quando natura evacuat suffi-
cienter / Et ne natura ab illa operatione diver-
tatur / et in Item in proposito post colica passio-
ne non debet fieri flebotomia / quia tunc humores colici
possent ad stomachum fluere / et ipsum inflammare
Similiter neque post vomitum ne simili humores
fluant ad stomachum neque post fluxum ventris / neque
post vigilias magnas / neque post forte
motum / et breviter post nullum calefacientes
multum / et multum dissolventes ut post coytum
quia flebotomia in se calefacit / et humores commo-
vet / et tunc natura et virtus eius plus debi-
litatur / et ideo flebotomia non est facienda etc.
Medicus sexto debet scire quibus
hominibus non est facienda flebotomia / et quibus
sit Dubius non tamen utile est / Hunc vero di-
cendum quibus sit sciendum genus hominum est con-
vencium Item in primo quibus competit flebotomia sunt
deliciati vinosi / quiescentibus multum / et car-
nem multa comedentibus / et vinum bibentibus
multum / quantitatibus multum sanguinem / Secundum
2a genus est illorum quorum habundat sanguis quod
cognoscitur per urine spissitudinem / habundantia
enim sanguinis facit urinam spissam si cola
subtilior Tertium genus est illorum in quibus
3a multa habundat / unde cum est multa multa
naturalis erit cum sanguine per totum corpus / quia
separari non indiget liberata / et ideo competit
4a flebotomia et post farmaciam / Non dimpnum est multa
sola naturalis multa non naturalis / quando valde
habundat ipsa cum sanguine erit per totum corpus
quare cum sanguine per flebotomiam evacuatur
Secundo non naturalis que est fex sanguinis facta
5a flebotomia post alio die debet farmacia / Quintum
genus est illorum in quibus timetur humorum
ebullitio conturbatio et calefactio hiis competit
flebotomia / Et isti cum statim se senciunt calefieri

debent flebotomari Aliqui tamen decipiunt per istam
regulam / quia statim quando senciunt calefactionem
timent de humorum ebullitione sed aut se Et quando
dolor illud est ex ebullitione colere / et tunc non
cessat calefactio per flebotomiam ymmo augmentatur et
quia flebotomia humores commovet / et per corpus
currere facit / in quo hoc sit ex humoris habundantia
non competit flebotomia quod cognoscitur ex rubedine mul-
titudine / et maxime in mane Aliqui enim
sunt qui non sudant / nisi quando evacuatione
indiget Sextum genus hominum est illorum qui corpora
habent forte et virtutem et sunt sanguinei quod
non sic ut sunt Tales enim plus possunt
pati flebotomiam Unde Rasis quarto almansoris plus pati
possunt flebotomiam qui habent venas apertas
et manifestas hii sunt pilosi et habent colora
bruna ex colore rubeo et fusco quasi mixto
Et iuvenes adolescentes et senes non de-
crepiti si pingues et infirmi / non sunt flebotomandi
nisi cogente maxima necessitate et hoc maxi-
me propter illas duas causas superius dictas
Medicus septimo debet scire quid
sit faciendum ante flebotomiam / due regule prima regula
est quod si aliquis timeat quod humores grossos
habeat in se / intret balneum ante flebotomiam
quia balneum humores subtiliat / et eos com-
movet sed non in die eadem / sed in die precedenti
et ratio non in eadem die / quia per balneum cutis
inspissatur et levis fit / quia cutis levis per
impressionem in flebotomia statim refugit et labi-
tur et hoc est periculum / et propter hanc causam
accipiat syrupum acetosum ante flebotomiam / et hoc
competens est accipere ante dies aliquot / ut
materia subtilietur / et preparetur via fiat motus
ante flebotomiam ut humores moveantur et subti-
lientur et dissolvantur et propter hoc / quando
debet fieri flebotomia debet fricari brachium ut
humores currentes in venis propinquius subtilientur
et preparentur ad exeundum facilius Secunda regula
est quod aliquis ante flebotomiam dandus est cibus
ut illis qui habent stomachum debilem / et quibus
fluit cola ad stomachum mordicando / sed non
quicumque cibus sed cibus digestibilis / et
ut buccella panis intincta in
ponticis / ut succo aliquo acetoso / confortat enim stomachum
sua ponticitate et prohibet ne humores fluant
ad ipsum et sua frigiditate reprimit acuitatem
colere si aliquantulum fluit etc. Medicus
octavo debet scire quid sit faciendum
in flebotomia / quia aliquando est fiendum volumen magnum
aliquando parvum Magnum volumen debet fieri ut
quando humores grossi sunt evacuandi / quia sanguis
grossus / ut per illud volumen magnum
sanguis grossus facilius possit exire

prima regula
2a regula

2a Secundo propter temporis frigiditatem quia humores
sunt in hyeme dicitur fieri magnum volumus.
3a. Tercio propter humoris habundanciam quia tunc
melius sit euacuari per magnum vulnus
quam per parvum. Sed parvum vulnus sit cum virtus
est debilis ut decrepitibus et talibus paribus etc.
Alia ratio cuiusque. Secundo similiter in tempore calido calido de causa quia
tunc maxime sanguis est subtilis. Item
alia causa est quod flobotomatus aliquando debet
iacere supinus quia per istum modum iacendi
virtus conservatur ne debilitetur. quia secundum Galenum
prima particula pronosticorum accubitus corporis
debilitat super partem lateris sit in aliquibus et super
partem eciam fortiore ut super spinam dorsi
que secundum Auicennam fundatum est totius corporis
sic lignum est basis et fundamentum constat super
quod tota nauis fabricata. Ita est spina
dorsi super qua totum corpus fundatur.
quando ergo timetur de corporis debilitate et ne
sincopis accidat tunc dicitur flobotomari supinus.
3a. Tercio in flobotomia debet videri color sanguinis. Et
si videas album sanguinem cito statim stringas
quia per hoc significatur quod in corpore sunt frigidi et
crudi humores propter defectum caloris naturalis
digestiuis et amplius propter hoc non est talis
sanguis minuendus per flebotomiam et istud plus
dicitur nono de causalibus. Unde dicitur ypocrates quod mulier
quando sunt ... colorata quia aliquando propter frigiditatem
3a ratio album sanguinem vomunt et menstruant. Item
quarta est quod in flobotomia debemus ventum considerare
sic in frigiditate et in estate enim dicitur ventus
septentrionalis eligi ut sua frigiditate caliditas
temporis contemperetur. In yeme vero ventus meridionalis
nota ut sua calliditate frigiditas temporis contemperetur. Item
hora electionis est inter primam et terciam diei
quia tunc est completa digestio et superfluitatum
expulsio facta. Unde ipsa est hora quietis
et commoditatis. Sed alia est hora necessitatis
et hec est qualibet hora diei secundum Auicennam si expedit
non habet. Sed de hora quadrelune apud
antiquos medicos non reuenitur ab aliquo
auctore me ... dictum plus tamen dicit
in libro de regimine principum quod post plenilunium
in tempore luna est in defectu dicitur fieri minucio
tamen ... nos ... Medicus
post flebotomiam nono debet scire quid debeat facere
post flebotomiam. Primum est quod post flebotomiam non
fiat sompnus immediate. Racio est duplex secundum
Auicennam quia post sompnum posset contingere me-
brorum constrictio vel quia in sompno vertit
se paciens super brachium flebotomatum et per
hoc ledit. Alia causa est melior. quia
humores in sompno fluant ad membra lesa

in quo est dolor propter incisionem flebotomie et fiet
apostema. unde Galenus 2o afforismorum super 10 afforismo. In
quo morbo sompnus facit laborem in sompno si fiat
apostema infra corpus ad membra lesa ad
ipsum fluunt humores. Sed quo illud intelligitur
Auicenna dicit quod post flebotomiam si fiat sompnus diurnus
contingere potest membrorum constrictio. Hic debet
intelligi quod constrictio est passio neruorum et la-
certorum secundum Galenum super 10 afforismo. In quo morbo
sompnus facit. In principio paroxismi non con-
competit quia calor naturalis in sompno ad
interiora regreditur et exteriora infrigidantur
et sinum remanet non consumpti propter quod
rigor augmentatur et paroxismus prolongatur
et ideo fiunt neruorum et lacertorum constrictiones. Alia
racio quia membrorum sinum ingrossatis est flebotomia
propter nimiam infrigidacionem et ideo fiunt constric-
tiones sicut in ... in cuius ... sit constrictio
propter frigiditatem et grossiciem nimie. Sed nerui et
lacerti sunt sic ideo iste sinus ad eos ve-
niens in sompno in quo sit retractio caloris
naturalis ad interiora infrigidatur et ingrossatur
et sic inducit in membro constrictionem quia ad
2m membra tortile properant ... complexionis. Secundum
est quod post flebotomiam debent tamen ciborum multo
... in prima et 2a die et debet dari cibus
multum digestibilis et multum generatiuus boni
sanguinis ut sunt oua sorbilia et bonum vinum
unde ... in dietis cibus est minuendus
eis et potus augmentandus si tamen non tamen
ex vi sue consuetudinis ymo minus debent
bibere quam ante flebotomiam quia virtus digestiua
debilior est. Cibus autem digestibilis debet
esse aliquantulum grossus et leuis secundum Auicennam
ut pullus assatus et antiquitate coctus
3m in olla sine aqua. Tercium est quod aliqui post
flebotomiam habent longiora sompna quod contingit propter
humiditatem colere aqua fumus eleuatur
propter sui commocionem et ebulicionem propter
flebotomiam statim et tales debent potare aquam
ordei ut acuitas et calliditas colere mitigetur.
4m Quartum est quod non debet intrare balneum
eadem die propter eandem causam alias fieret
5m humorum commotio et natura lederetur. Quintum
est quod post flebotomiam iaceat in lecto suo supinus
quia talis decubitus est debilium. Item
6 sexto non ligetur brachium fortiter nec do-
lore induracendo fiant humorum fluxus ad
locum. Receptio accidit aliquando in flobotomato
brachio apostema et tunc dicitur aliud brachium
flobotomari ... fiat
flobotomia in brachio eodem super locum flobotomatum
et ponatur expressiua super locum ne ...

recipiat Set quare vulnus tarde sanatur
corpus reddit ratio est quia sicut olo in
victu et labia vulneris in vomit et quia
nimia sanguis sunt sicca causa et via ad con
solidandum non est fortis et quia nimius motus
fit brachii et vulnera non consolidantur nisi
in quietate etc. Medicus 10° debet scire
quod sanguis est aspiciendus post flebotomiam post
eius statim consedando, utrum sit grossa
aut subtilis, si sit grossa et spissus sit habun-
dancia grosse materie aut fractiones, propter talitatem
consuetus humiditatis Si subtilis sit indigestus
et habundancia crudorum humorum si tardus
si frigidus frigorum Si sit virtuosus sit aut
lepra futura a nimia putredine lepram
quia virtuosus fit in sanguine et taliter forti
primum in virtuositate contente que sanguine
adurit et lepram facit Item per saporem cognoscitur
quia si sit dulcis bonum est, quia sit digestio com-
pletam Si amarus sit habundancia cole-
rubee Si saporis acris sit habundancia melancolie
Si insipidus sit habundancia flegmatis Item per
odorem cognoscitur quia fetidus sit humores
corruptos Si aquosus sit indigestum Unde
aliquando est in eo aquositas que transit
per vias angustas corporis et ita debet breviter
vrine que est superfluitas in digestione Item
aliquando in eo est spuma quod sit ebulitionem
et virtuositatem, unde si non sit ibi spuma
bonum est Item per colorem cognoscitur Unde si sit
albus dominium flegmatis sit et color adustus
vel non adustus Si adustus corruptionem pt
cognoscitur quia calor adurens facit ideo
corruptionem Si aquosus non adustus fla-
male sit Color eius bonus est color ru-
beus declinans ad obscuritatem quia primus
color est clarus in esse rubedinis sit colera
et ultima Gal. primo de crisi Item aliquando est
viridis et tunc sit incompleta adustione
ut aliquando cito exit et tunc sit quod est sub-
tilis, aliquando tarde et sit quod est grossus et
quandoque mediocriter et sit quod est mediocris
Item aliquando cito coagulatur et sit quod sit
grossus propter frigiditatem contenta et puritate
spirituum aliquando tarde et sit quod sit subtilis
Item bonus sanguis debet esse diversi coloris in
suis partibus In superiori parte rubei coloris
et spissus quia est ita et iste quia est multorum
spirituum est levius ideo movet ad partem
superiorem In medio non clarus in fundo
niger propter multa quia multis sanguis grossus
et multus in fundo residet Item per fissuram
potest cognosci sanguis Unde accipias baculum
in extremo rotundum et figas sanguinem, si non re-
sistat, et statim funditur signum est frigiditatis
Si non resistat signum est melancolie et viscositatis
Si mediocriter sit humores digestos
Medicus undecimo debet scire
que vene et arterie sunt aperiende et propter
quas causas sibi sciendum Et in flebotomia aperiuntur
aliquando vene et arterie Sed ratione
arteriarum est cognitior et huius causa est po-
tissima nimius sanguinis fluxus, quem dura-
de talis fieri in flebotomia arterie Secunda causa
est caliditas vehemens sanguinis arterialis Calidus
est fortis mobile et arteria dilatatus et apertus
primo innatus multum ad exitum sanguis flebotomia
arterie Tercia causa est arterie mobilitas
ideo tardius curatur in ea vulnus, quia vul-
nera non curatur nisi quiescat et quia mo-
consolidari non potest Nota quod post flebotomiam ar- no
terie triplex Primo quando est in corpore sanguis
subtilis habundancia et in vapore et quando
calidissimum Vagus cum subtilis copiosus ca-
lor naturalis et spiritus in arteriis habitat Et sanguis
grossus quo illo membra nutriuntur in venis
habitat Vagus etiam vaporosus in arteriis ha-
bitat Vagus sanguineus in venis et mansuefa-
tat Vagus calidissimus in membris Item venarum apertio de venis
sit in multis membris aliquando in manu et bra-
chio aliquando in pede aliquando in naso aliquando
in fronte aliquando in labiis aliquando sub lin-
gua aliquando in pallatum aliquando aliquando
in angulis oculorum et sub fronte In manu ma-
iori sive in brachio quinque vene aperiuntur
et in parvo secundum alios et secundum alios in primo
secundum rasim etc. et secundum alios est vena capitis Secunda
primo est tercia que est vena capitis secunda
est basilica que dicitur epatica et tercia mediana que
est cardiaca sive vena magna propter quod ab
aliis vocatur matrix Quarta ascellaria vocatur
Ita sunt brachii vocatur In manu inima
vena que dicitur salvatella Et alia vena
dicitur capitis que est supra pollicem In pede
sunt tres vene sciatica et saphena et
vena pollicis Cephalica a capite et apta Cephalica
his que sunt supra colli evacuat et ideo in passioni-
bus capitis videlicet in emigranea cephalea ma-
nia et aliis calidis passionibus et corporis ma-
ca unde ista oritur assumenda et tendit Basilica
supra partem silvam brachii Basilica evacuat
in membris partibus sub collo et aperitur et
ab epate ideo in passionibus pectoris et corporis Mediana
silvam partem vasis et in pleuresi Mediana
est post istas duas quia una est in superiori

brachii, alia in inferiori, et inter ista duo que
ma est mediana. Basilica incipit ab asella
ria, et tendit ad partem domesticam brachii sive
ad cavitatem brachii. Mediana est ramus ut
usque igitur ipsa est media inter istas in situ
et re, quia corporis ponitur sit medium ab ossibus
cum sit utriusque ramus, et ideo media in evacu
ciat undique, et a collo et sub collo et super collo.
Unde est vena universalis totius corporis ad evacuandum
Unde dicitur non sit ut dicunt quod a corde
oritur, sed quia ramus est cephalice, et non apparet
aperiendo mediana. Si vero tu volueris flore
et non apparens mediana, Salvatella: sive
salvatella est inter medium et anularem
tendens plus versus medium, et valet in dextra
manu aperitur in opilatione epatis. In sinistra vero
in opilatione splenis. Et comprobavit se
paciente sed quod fecit et curatus fuit. De
ista vena sic fit flebotomia, ponitur manus
ad aquam calidam, quia subtilis est, ideo ut in
grossetur et dilatetur, et ne volumus claudi
titubus, et ut sanguis grossus subtilietur
in aqua calida postea ponitur. Ascellaris est
illa que est sub basilica seu epatica, et ista
apparet in ligatura brachii, et de ista est idem
iudicium cum basilica. Funis brachii est illa
que est supra os ulne versus partem silve
stram, et est idem iudicium de ista et de cephali
ca, secundum Avicennam et Galienum in aperitione vene
evacuatio fit universalis a toto corpore, non tamen
ab omnibus venis equaliter ut visum est, sed
etiam a toto corpore evacuat, non tamen in eis
est tamen equalis, unde cephalica et hec vena
autem alia est securior. Basilica est magis
timenda et cardiaca similiter, sed minus quam basilica.
Cephalica igitur est securior quia neque nervus
eam est immus neque sub ea est arteria,
sed sub cardiaca est nervus subtilis, ideo ti
mendum est ne incidatur nervus. Basilica
est periculosa valde sub ea enim est arteria
et iuxta eam nervus et musculus. Supra
venam ponitur arteria in interioribus corporis
ut prohibeatur amocius, secundum Avicennam. Postea in pe
de sunt tres predicte vene, et hec aperiuntur
cum volumus trahere sanguinem ad partem inferiorem
ut in corpora evacuare menstruum. Et illa que
est in polite magis, ut secundum Avicennam que
est saphena vel sciatica quia propinquior est
matrici, ideo melius potest ab ea trahere. Sa
phena similiter matricem et testiculos et minus
magis et sanguinem attrahit. Sed sciatica est
ab anchis et renibus et membris que
sunt situata versus partem illam melius

trahit et saphena a membris situatis versus partem
domesticam, licet enim sint eadem venis vene
secundum Galienum hoc dicit sed excepta eius sit corpora
liga tamen ignoret. In medio frontis est vena
que aperienda est in passionibus antiquis
capitis et faciei ut in cephalea et similibus. Et ut
in morphea impetigine et scabie, et in passionibus
oculorum, plus tamen debet esse minuendo de cephalica
in usus pollucionem. Similiter est quedam vena in
naso sed in utriusque aperitione, debet ligari collum
et postea aperiri vena cum dicta ligatura colli
manifestentur. In labiis sunt vene que aperiun
tur propter apostemata corrupta in ore et in gingivis, de
cephalica tamen prius flebotomata. Et in pallato sunt
quatuor vene que si aperiantur valet ad dextras
contra fluxum reumatis ad os fronteus dolore.
Unde quedam mulier cuiusdam phisici, que
habebat dolorem dencium ex fluxu reumatis
ad locum illum, primo tamen posui restrictiva
et repercussiva fluxus, et nichil profuit, postea
feci eam minui de cephalica, et postea aperui
illas quatuor venas, et curata fuit. Unde
hoc bonum est quando materia est fluxa et digesta
alias forte non proficeret. Item sunt vene
in angulis oculorum que aperiuntur in passionibus
oculorum cephalica prius minuta. Vene
autem que sunt sub lingua aperiuntur in
squinancia et apostematibus et in carbunculis lingue ne
potentis laqueum cephalica prius minuta. De
ne que sunt in temporibus incidunter propter enim
gravamen et magnum dolorem capitis. Et
ille sunt quas appellat Ypocras et Avicenna iu
veniles quarum incisio reddit impotentem
generare. Item in collo sunt due vene que
vocantur guidegi que aperiende sunt in principio
lepre cum anhelitus angustatur, vel etiam in
squinancia impediente anhelitum ut hic ve

Medicus duodecimo. Nunc aperio de
dicere de flebotomia que fit per ventosas et san
guisugas. Et primo de ventosis, secundo de san
guisugis. De ventosis sciendum sunt quatuor
quorum primum est quod ventosatio sine scarifica
tione fit quinque de causis. Prima causa est, quia
aliquando ponitur ventosa ad restringendum
sive ad dimittendum, ut quando subtus mamil
las ponitur ad restringendum sanguinem
si ad ducendum fluxum in eorum secundum Ypocratem libro
aphorismorum et dicit idem Galienus secundo micro. Secunda ut
fluat ad dextram narem, ponitur ventosa
super dextram ypocondrium, si a sinistra si
sinistra, si ab utroque super utrumque. Secunda
causa est ut attrahat humores ab infra

sine apprehendo corporis ad exteriora. Unde Gal
decimo tertio megatechni. Unde scimus quod ventosa for
tius ceteris attractivis que interius sunt
exterius educit et ampliata aufert duritiam prete
tamen eius ipse ubi maxime si corpus
3 sit plenum. Tertia causa est ut ventose appon
mebris intrahentes ad locum proprium. Unde cum
intestina cadunt inferius appone ventose
4 super ventre reducit ea ad locum proprium. Quarta
causa est ad dissolvendum ventositate in colica
quia postea dolor cessat. Unde quidam mulier
dicit que erat pinguis valde propter quod
habebat sepe colica, quod dicta mulier acci
piebat duas ollas satis amplas et pone
bat in vase eneo magno istas ollas et
vas eneum apponebat ad ignem. Deinde
ventre panno lineo tegebat et postea calidas
duas ollas calidas ponebat et supra
ventre et adhibebat ventri et sanabatur.
In colica autem non competit nisi quando
una est flata vel ventosa. Et quod in capitulo
de febre dicto apparet ubi tractatur de ventosis infe
1 Alia causa est quod aliquando fit ventosatio
ad doloris mitigationem, et generaliter fit in
colica sive sit ex parte sive ex causa colica
intensa sive ex flecti sive ex punctuosi
tate etc. Unde Gal tertio de victu acutorum aliquan
tulum dolore frigidam propter fumositatem
et intensiorem cum ventosa impetuosa et ita valet
ad dissolvendum ventositate et quibus vicina
sunt, et ad una contendit et dissolvendum.
Item nota ergo quod aliquando fit ventosatio
cum scarificatione, quandoque tamen fit ventosatio
et non flebotomia triplici de causa. Prima est quando
volumus evacuare a membris unis et non
ab aliis, et ita fit ventosatio et non flebotomia
que a toto corpore evacuat. Secunda causa est
quia aliquis est aliquibus debilis ita quod non
in senio vel in etate ut puer. Unde quia
flebotomia attrahit a venis calore et spiritum vel
titudine ventose ideo competeter his sunt.
Tertia causa est quia aliquando intendimus sanguinem
evacuare a membris ignobilibus et flebotomia evacuat
evacuat a membris nobilibus et a venis ma
ioribus. Ventose autem a venis parvis igno
bilibus et a venis parvis in remotis membris
et hoc habetur a Haly super tegni ubi docet
fieri ventosationem super talum ut maxima
fiat attractio ad remotas partes a membris
nobilibus. Secundo sciendum est quod loca in quibus vel
ponuntur ventose sunt ista. Primus est in
coniunctione colli et capitis sub inter torcula
capitis, et ista ventosatio habet locum passio
nibus capitis. Confert enim passionibus
totius corporis et membrorum in capite existentium
ut doloribus dentium oculorum aurium narium
procedente ex repletione ubi cavendum ne ad
caput materia trahatur, et caput materia mala infi
ciatur et morbus augmentetur. Et Gal
3° megatechni capitulo predicto. Et cavendum est ne
assuescat, quia assuefacto eius ledit
memoria. Secundus locus est supra nucha
in fine puppis et habet officium vene mage
in coniunctione spatule cum collo. Valet etiam
ad passiones faciei ut impetigine et
fetore oris. Tertius inter spatulas et habet officium
basilice et indisinat partes pectoris, est
cum nocet cum sto et infert tremore
cordis ideo in talibus non debet fieri. Valet
cum cordis ex repletione et calore et
Septimo ca° aliquis ventose subinmeto nim
disicat facie impetiginem confunt et in addi
bus partitis. Tertius locus est renes
in quibus aliquando ponuntur et tamen post confunt
passionibus eorum inferiorum. Aliquando po
nuntur in cruribus ut adprobatur a quorum
et emorroydarum. Ista enim ventosatio melior
est mulieribus quod zapheue apto ad pro
vocationem menstruorum, quia fortius attrahit et
appinquo. Quarto sciendum quod differentia est
inter flebotomiam et ventosationem quia ventosatio
subtilem sanguine evacuat, flebotomia non
grossum et postea dicit attractio provenit ab
attractione flebotomie similiter quia farina
humore et tunc et debilitatem evacuat. Sed partim
subtiliore. Quinto videndum est quando
tamen ventosatio dicit quod pinguibus hominibus
non competit quia in talibus est sicut in fluminibus
in fluminibus accidit quia aliqui sunt canales
subtiles, que luto cito replentur et non
possunt esse canales subtiles, quia aqua per
ea non potest decurrere evacuato luto, tamen
currit aqua et sunt canales. Sic est in cor
poribus humanis quod quedam sunt vene que
aliquando non sunt canales quia carne
aut pinguedine replentur ideo non est
in eis sanguis et ideo ventose non attrahunt
ab eis nisi cum magna violentia et tamen
non attrahunt nisi subtilissimum sanguinem quia
grossus plurimum opilatus transire non potest. Sexto
cavendum est quod ventose non adhibeantur in prin
cipio mensis quia tunc humores sunt quieti et
ideo cum difficultate attrahuntur. Sed in fine quia
illa quadra est fria et fin fugit ideo

Dind mii flon

tunc non attrahunt similiter. Sed in duabus quarumlibet
mediis, quia tunc humores sunt satis mobi-
les, ut sunt tunc sic. Item prohibeant
in hora diei tertia, quia tunc pro calore
pori aperiuntur, et sanguis in illa hora ad
membra magis movetur, ideo de facili attra-
hitur ab eis. Item 2o cavendum est ne fiat
ne fiat ventosatio post balneum, ne forte
fieret nimis fluxus sanguinis vel in casu
si sit sanguis est nimis grossus tunc sanguis
an ventosationem debet balneo subti-
liari, sicut dictum est de flebotomia loco . . .

De sanguisugis est dicendum

Et primo quod differt attractio per ventosas
ab attractione per sanguisugas, quia sangui-
suge attrahunt magis a profundo corporis,
ventose autem magis a partibus superficia-
libus. Debent ergo sanguisuge poni super
locum unde volumus attrahere a profundo.
Item antequam ponantur debet locus fricari
ut sit rubeus, et si tunc nolunt adhe-
rere debet locus liniri cum sanguine recenti
agnelli vel de sanguine galli de crista
incisa ut adhereant. Et debent eligi ta-
les sanguisuge que non sunt in aqua lu-
tosa vel turbida, et que non sunt virgu-
late; tales enim sunt venenose similes in
colore sanguinis [illegible]. Sed debent eligi que
sunt rubee tendentes ad colorem epatis, que
habeant duas lineas rubeas, aut tenden-
tes ad quandam viriditatem, que habent parva
capita et sint longe graciles, in aquis
claris et mundis manentes. Et quando
volumus eas sistere, tamen debemus apponere
sal vel calcem aut cinerem super capita.
Et si post casum earum multus fluat sanguis
restringendus est cum pulvere galle, et parum
de sanguine [illegible], et cetera super locum, ut
restingatur. Item post casum earum debet appo-
ni ventosa, quia per sanguisugas sunt attractu
plus de sanguine quam exeunt ut sanguis
attractus. Appositio istarum sanguisugarum valet
in passionibus cutis, quando passio est in
cute profundata. Item sanguisuge debent
esse famelice, unde per primum diem
in aqua munda debent servari, ita quod non
comedant, vel si volueris eas conservare per
in aqua ista parum de sanguine agni vel hominis
ut vivat aliquanto tempore, videlicet quia perfectius
et sufficientius, et quando volumus est malum et
antiquum, prius tamen evacuatio corporis per far-
maciam et flebotomiam, et post de flebotomia evacuatione
plura vero respice in sermone de tactu
de flebotomia [illegible]. Sequitur

Ad maiorem intelligentiam dictorum mediante
est sciendum an flebotomia sit prius facienda
quam farmacia est exhibenda. Et dico
si in febribus licet minime, et quando certo si
debeant farmacia in febribus interpolatis.

Medicus primo debet scire an

flebotomia sit prius facienda quam farmacia
exhibenda. Prima farmacia et flebotomia secundum Galenum
in multis locis est universalis evacuatio respectu omnium humorum,
et farmacia est specialis respectu unius, igitur et cetera.
Item Rasis et Avicenna dicunt quod prius debet
fieri evacuatio universalis quam particularis. Unde primo debet
flobotomia de cephalica, que universalis evacuatio est,
antequam fiat evacuatio particularis de vena frontis
vel venis que sunt sub lingua, ergo et cetera.
Contrarium arguitur: securior evacuatio prius est fa-
cienda, sed farmacia est securior, cum minus
debilitet virtutem, que maxime debet conservari
a medico, igitur et cetera. Verum, post farmaciam nonnumquam
[illegible] minimo sanguis ceteris evacuationibus
minus defectum virtutis intendit. Dicendum
quod ista questionem solvit Avicenna libro primo, quia
si indigeant pacientes flebotomia aut ergo equaliter
aut inequaliter. Si inequaliter primo incipiendum
est cum eo quo magis indigent. Si equaliter
tunc distinguendo, aut cum viribus datis medicina
fortem, aut debilem; fortem ut est elle-
borus si est repletus pacientibus et indigeat
farmacia prius facienda est flebotomia ne
communicata humorum commotione vene crepent,
et hoc dicit Avicenna. Si autem debilem medicina
volt dare, aut sanguis est mixtus cum humo-
ribus aut separatus. Si mixtus debet primo
flebotomari ut evacuentur omnes humores cum quibus
sanguis est mixtus. Si non sit separatus, aut
humores sunt subtiles, aut viscosi grossi et
indigesti. Si primo prius debet fieri flebotomia
quam farmacia, ut natura fortificetur ab humore,
quia natura prius fortificata melius resistit
medicine venenose. Si non humores sunt vi-
scosi fumi et grossi, farmacia debet precedere,
quia flebotomia evacuaret subtile, et grossum
induraret, et residuum aggrossaretur. Si vero
neuter ergo tamen est equalis indigentia
flebotomie et farmacie, et est habundancia humoris
et sanguinis, flebotomia est prius facienda, excepto
tamen est sanguis viscosus et grossus, sibi
et humores. Argumenta patent per distinctionem
quoniam ad utrumque partem et cetera.

Medicus 2o debet scire si in febribus

interpolatis faciendum est flebotomia. Dicendum
quod duplex est flebotomia, et hanc distinctionem
respondi supra de flebotomia in loco illo medicina
quanto et cetera. Aliter etiam solvitur quod in febribus

in flevma [illegible] 82

inflamato d3 / aut ppt ine acuitate ut
ꝯ ma cole / no dz fieri fleu a / qz tc magis
inflamaret / zacueret / z qz fremi cole
i sague tollet qz tāq z fund / z io lpat
materia cole rep mebat / z ideo no dz
euacuari / Et 2a q hoc i febribus acutis
ut i causone z sibus no dz fieri fleu a /
licet forte no sit vm 2m dmc / Aliquo
fit fe. pp ine uiltudine / siue ppter
sangue multu opilate et phibente fu
mos euapordom qui remanetes i cor
inflamacom i corpe dmcut et i hc ca
ꝯpetit fleu a ut i synocha / Dr i dolore
qui fit ppter ine mlanes / et ppt ineb
extensiom ꝯtra natam sibi debita ꝯpetit
fleu a / z d hc supra d fleu a plura vrge
i ineqs qrto / ctc Medicus tercio dz
sire si in febribus intpolatis ꝯpetit
farma a vel q no / dicis farmacia est
ca ut dt ypo pmo affo 2. sz ca adueni
ens ca do fiat cu fuit i febribs aute
intpolatis est calor i sz Iste d da aut digos
d p9 no an digom unp id digo ine
oz / et lic p9 qz 2m Gal p i celoro na
no indigz medicantis auxilio / nisi
cu morbus incipit dnari / sz p9 digom
na morbo dnat igit / Dicend qz far
macia i febribus intpolatis ma lam
digta dz dari / respice sup d fleu a ineqs
terto z plura ibi per ordine i venies
ex quibus habet q dictu est / Ad ar 1
p o dito / et lig ine lia calefaciat pse
patis tn infrigidat / euando mam
causate calore febrile / Qm qo aliqs nog
pars rumat multu illud no est dmit
tend ppter hc nocumtu / Ad 2m dico q
cu dnat natura i digendo no dz adiu
uare addigend post digom tu aliqm
no dnat i ꝯpellendo / quia ꝯpulsio
est motus localis / Et digo est altacio z
motus localis est fortior q digo ideo
debz adiuuari / Ca m decimum
Post q dcm est de vli eua de q fit
p sudorem z vomitu / et p fleu a / Nunc
dicend est de eua de que fit p clisteria
suppositoria et pessaria / qua eua oz
nibus dct sac / et pmo de illa q fit per
clisteria / Medic / voles euacuare
p clisteria / debz scire vndecim vias / Pma
est q ipa eua at ma i intestinis ꝯ
tenta z reuinn no tiscunt / 2a via est
quia clisteria ꝯpellit / aut ꝯsumit

vetos te i intestis ꝯtenta / io valet i passione
colica vetosa / Tercia via est q valent
clisteria i passionibus renum et mebro
nobilium / Renum qz intestina renibus 3
vicinat / io quibus dolor inest i inte
stinis / et est i eis ventositas qua clisteria
ꝯpellit / io dolorem mitigat i renum passio bus
licz ma renum no ꝯsumant / ut ꝯpellat
Cur valet i passionibus mebrorum nobi
lium ut cordis et capitis / qz ꝯpellendo
feces ab intestinis intestina euacuantes
sua attrahunt mam ꝯtenta i mebris nobi
libus / z ita mam i eis ꝯtente cunt /
Quarta via est 2m Auic / 3o libo ca o 4
de colica / q no debet aliqm fieri cli
steria acuta fortia nisi p9 ine ue ine
digom qz cor z epar debilitarent / Quin 7
ta via est q no debet fieri clisteria
cibo crudo ꝯtente i sto / quia ille cibus
attraheret ad intestina / antequam digestus
simile adepar attraheret ante suam digom /
et io no dz fieri cliste nisi p9 cibu
p longu tpus qz ipius intestis euata
ipa traheret ad se cibu indigestum 2m
Auic 3o de colica / Sexta via est q 6
no debet fieri clisteria totiens primo dz fieri
quies int ea / ne natura multu debili
taret / Septima via est q si clisteria no a
inuenit humore i intestinis no attrahit
a mebris remotis qz 2m Gal mem
clisteria no tiscunt vsqz ieiunum 8
Octaua via q dumodo amistratur
ista clisteria 2m diuersitatem mebrorum pa
cientium / vnde passio si fit i renibus
paciens debz iacere supinus pedibus eleuatis /
quia p istu modum melius euat are
nibus / quia attingit eos / Qui intestis
dz iacere pnus ppter eand causam / Nona via 9
est q no dz fi i tpe calido sed frigido ali
qualiter z tpato / ne paciens febris seqtur
ppt acuitatem eius / z tunc dz fieri ante
cibu aut p9 cibu per longu tpus q
sit digestus cibus / Decima via est qz 10
ante cliste dz fieri ebulicio humorum /
quia melius attrahunt ipsis euatis
Vndecima via est q no debet fieri cli 11
steria cu passio est i intestinis iferius
aut i ano / sz vnde si i eis sit apa
d cuiusdam no ꝯpetunt clisteria / sunt
tn est supp o / quia peliste ineb
patientis leddunt / Item pelisté febret
attrio ad locu passionis / z doloris
2m Gal et ad ip no dz fieri attrio ca

Medicus secundo debet scire quod cli-
steria fiunt multis modis et diversis inten-
tionibus. Aliquando enim fiunt ad mollificandum
materiam ut venter fit induratus, fiat clistere
mollificativum sic. Recipe malvam
bismalvam mercurialem violam an. manipulum j. decoquan-
tur et addatur colatura furfuris et pars
salis sed cum hoc oleum quod vel butirum recens
aut sanguinis porcinum. Aliquando fit clistere ad
mordicandum. Recipe absinthium abrotanum centauream
calamentum origanum et similia et
decoctioni istorum addatur pars mellis.
Et si vis fortius facere addatur polipodium
et ponatur plus de sale quam in primo. Istud
clistere non fit pro induratione ventris sed post
desertum (?) colice que ad intestina non deligatur.
Quia primum competit indurationi ventris et ideo
competit in colica facta ex fecum induratione
que causatur. Aliquando fit clistere ad mundificandum
ut in dissinteria quia prius oportet vulnera mundi-
ficare quam consolidare. Fiat ergo opus (?) mun-
dificativum sic. Recipe lentes ordeum mundatum
et fabas et decoquantur et in decoctione
istarum distemperetur mel roseum si vis fiat
clistere simplex. Recipe aqua casei cum ...
et decoquatur et ... Si velis addas furfuris
tritici cum predictis et coletur et colatura
illa pro clistere utatur. Istud clistere facimus
prius et sic ... in dissinteria intestina
ulcerata consolidare. Aliquando fit clistere
ad consolidandum, istud fit ex rebus viscosis
et stipticis ut in dissinteria. Recipe dragagantum
gummi arabicum prius cum accipiatur vitella
ovorum assatorum et pistentur et cum oleo rosarum
distemperentur et cum mucillagine psillii
et cum aliquibus stipticis ut gallis et ali-
quantulum sanguinis draconis. Si debilius vis
facere Recipe ovorum assatorum et distemperentur
cum oleo rosarum si vis fortius facere fit predictum.
Aliquando facimus clistere ad constringendum
aliquando enim intestina sunt ita debilia quod
non possunt feces retinere et tunc indigemus
stipticis constrictivis ut optimus fiat cli-
stere ut rosa acacia ypoquistidos galle
dragagantum gummi arabicum. Si vis facere fortius
adde cum hiis folia quercus et folia
mespilorum. Ista etiam valent ad consolidandum
et non solum ad constringendum. Aliquando fit
clistere contra fluxum ventris ad restrin-
gendum et tunc recipe de sepo hircino quod est
quasi lorica intestinorum quando colera inte-
stina corrodit (?) quia grossius est et cito
coagulatur et defendit intestina ne a
colera mordificentur et debilitentur quia
confortativa quod in se est retinet, vel ...

aliunde veniente recipiunt sicut fit
per calcis bene uncta aqua non recipit.
Aliquando fit clistere ad laxandum et hoc duplex
quia aut ... evacuando humores calidos
ut coleram aut in causa frigida evacuando humores
frigidos ut flegma. Si in calida fiat sic Recipe mal-
vam bismalvam mercurialem et cum decoctione istorum
addatur aliquid violarum et distemperetur cum electuario
de succo rosarum aut cum electuario dulci. Si in frigida ca-
usa Recipe origanum calamentum abrotanum
polipodium et si illud fortius facere volueris inde
illi decoctioni addatur yerapigra. Quibus si ...

Medicus tertio debet // Benedicta
scire de suppositoriis. Suppositoria aliquando
fiunt leviora de sapone gallico aut pinguedine
lardo aut de melle addendo modicum salis
et sunt naturalia. Et omnia suppositoria debent
inungi cum oleo communi aut violarum aut axungia
porcina aut aliquo alio. Aliquando fiunt
fortiora ut ... in inferioribus
evacuare ut si addatur pulvis scamonee
aut aloe aut fellis tauri aut porci quia
sunt mordicativa ad exteriora addita mordi-
cant intestina sicut colera ad interiora ...
eius non ... sicut nisi in sano ... sit visum
est etiam de clisteriis et cetera.

Medicus quarto debet scire de pessariis que
dicuntur clisteria matricis que aliquando fiunt
ad matricis mundificationem aliquando ad menstruorum pro-
vocationem aliquando ad corporis restaurationem. Quando
fiunt ad matricis mundificationem et menstruorum pro-
vocationem tunc Recipe abrotanum zizaniam rubeam
maiorem arthemesiam nigellam et que ad
hoc pertinent. Recipe sub ... matricis in ...
inferius vel aliquam ... vel theo-
dericon euphistoriam et formetur ad modum
digiti parvi et si fuerit nimis molle addatur
pulvis nigelle quo facto in ... in pan-
no tenuissimo et ponatur in matrice. Aliquando
etiam fiunt ad restringendum fluxum menstruorum et tunc
debent fieri cum restringentibus ut acacia ypoqui-
stidos ... arnoglossa sanguis draconis galla
dragagantum gummi arabicum et hiis similia. De clisteribus
suppositoriis pessariis plura videre ... in
tractatu 2o sub ... matricis et in tertio
3o. Et hec sufficiant de prima parte huius
tractatus in quo dictum est de digestione et eva-
cuatione multum necessaria. Nunc dicendum est
de medicina alterativa quam necessaria.

Incipit tractatus 2us et capitulum eius primum

Medicina alterativa dicendum est primo
quod medicina alterativa sanis competit
et non evacuativa. Secundo quod medicina

[Marginalia: Colica; Mundificativum; Dissinteria; et; Dissinteria; Constrictivum; Fluxus ventris]

alteratiua venit ad mebrz sedm sui sbaz
et pquia via et vtutem / Certo qm mena
altatiua cu altat no vertit i ipm euem
quem altat ctr / **Medicus pmo d[ebet]**
scire qm mena alterans sanus copetit no
1 euacuans / ulta dra pma quia hr dt
oppo dicens Gal ypo dt 2a affo Sana
cu corpa hutes pgari opsoluut dicens
etia dt i po Caueat cosuator sanitatis sor
Gal dt i d simplic mena / Medicina
deb esse eleuata i eod uidu i ota glite
qu vbi no est eleuao morbi sic i sano
corpe ibi no copetit mena euacuans
de qua ipe loquit go sanus no copetit
2 mena euacuans si alterans / Ora causa
sumit ex rone sani / Sanu cu corpus
huanu dr quo totalis est cocordia
humor 2m ppornom coplexios / 2 eqlis co
plexio aute ista no pt sui nisi seruat
go vadicat / 2 tunc altatos 2 qr de hys
dictu est i pncipio hui tctatus cu dice
bat de ua et goe ipius / ido ibi rque
plura ctia deb requre cao de eua[cuati]oe
secessiua i mc 9o 2 me 8o 2 me 11o
Medicus 2o debet scire quo
mena altatiua venit ad mebra / an p
sua sbam / ul p ppia vtute / Et videtur
qm p sola vtute / quia motus localis for
tior qm motus altatonis / Sed medicia
altratiua que attrahit de loco ad locum
pt fieri absqz eo qm i sba sua mena pe
trat igr etc / Item vtus aialis vital
ualis ferut a corde cebro 2 epe ad singla
mebra sola sba remanente / 2 tn altant
mebra / 2 remanz i eis opo go apk ita
erit de mena qm sit illa ppus desentes
mltiplica ad singula mebra / ita ista
medicia alterando spus / Item 2m Gal
2o simplicium me / Si ponat pes i aq
frigida totum corpus infrigidat 2 tn pla
nu est qm qlitas defert ad mebra
no sba aq go multo fortius mena aliq
altrabit corpus absqz sui transmissioe
Item emplam sup ep 2 alia mebra ponit
ut altent ista mebra / 2 tn planu est
qm hr no sit p sbe intcius pnca igr etc
Sed contra agens pue agit p contactu
et maxie agens p qoz scz tactus sit 1o 1
corpm duoz / videt qm mena tangt
mebra qm altat veniendo ad ipm / Iste
hr volt hap i ao / In ista hr dubiu mad[uer]t
intentu duob cu mena veiat ad
mebra quo hr sit et pquia via pz qm

no psse / qz nichil seipm mouz / Oe
cu moue ab alio ut dr 8o phisico / Nec
ab ao / qz tuc esset p mebra attrahendo
qd est i pole / qua altrahens dto spe no
attrahit duo cotraria / Sz mebra aliter
attrahit cibu qui est qruus mene / cu
hunc sit age i pati spcs 2 vtu aspe attrahit
ipe sili mus q no est ver duupeo 2m dicens
Ad 2m qm dt hap i 4o qz mena alte
ratia venit ad mebra 2m sui sbam / qz
eius vtus p singula eius mebra ta
sana qm egra indiuiter mltiplicat
Et appellat hec vtus fumus amedicia
resolutus / qz pcorpus dispgit altans
ipm ad naz ppam / Iste fumus cu pauca
est 2 vtutis debil no sit altealo pauca
Item no mag appar vni mebro qm
alteri / quia vbiqz i diuiter dispgit /
quia si dz fieri alteratio cor dictrassia
ua dcum mebri nisi valde pauca oz qm me
2m sui sbam ad mebra veniat 2m hap
i asitolo go qm mena altatiua ad mebra
venit / et licet sua vtus semp mltipli
cet / istud tn no suffit / quia vapor p
qua mltiplica 2sta vtus est paucus
et debilis vtutis / Ad arta qm mena
eua cu attrahat atota spe / no oz qm va
dat sm sua sbam ad mebra si suffit
2m vtute ut pz i olis vnguts 2 emplis /
ut argunt alia tria argunta / Oz i altea
tiua mena que agit p qo vioz q cu se
no mltipliq nisi cu suo debil vtutis /
2 tn i mebro i veit resistetia adhc ut
altet oz veniat sbam mta 2m hap / Oz
2a dicend cu qrit quo hr fiat 2 p qua
via / dico qm ibi venit / qz a mebro attr[ahi]t
et p illa eandem vtute p que mebra
attrahit cibu i sua sanitate / attrahit
mena i sua egtudine / qmus eni ml
seipm quet qm hr cu seipm cosuet
un quelib forma rei intendit sui
cosuatom / Aut pendet i duobo / scz i
remotone cotrii 2 attractione silis / io
mebra p sua ppam vtute attrahit sile
cu eo indigz / 2 peand vtute abitit
qrui / Et quia qriu sue nocumetu
totiy / no pt abite pse ido attrahit aliqm
qm moueat ipm scz medicina alterate
Et hr peand vtute pquia attrahit sibi
sile / quia vtus pquia se qseruat est
vna et ead pqm hec dico facit 2 v

eius de finis qui est, sed ipsa natura facit duo
opa adeundem fine Expelle aute gnui
no pt i medico / attrahit go illud me
dicin quo hoc agit et q° reget ad hoc
operand dictum est go per quod membrum attrahit
medicina, quia potentie sua / sed no est dic
tu quo / ad hoc forte pt dici q membrum
distemperatum forte induit i medicina aliq
disposicionem qua fit ei plus q v affectat
et finis / no ad illud mo plus q ad
aliud, ul ad minus virtus regitiva corporis
illa habilitat et disponit ad hoc / hic aute
hec dubitacionem ideo studiose inquisicione
indiget / Ad arg p° i dicendum q attrahens a
tota spe no attrahit quia / dico q cibus
et medicina no sunt gravia et q attrahuntur
licet i se sint gravia / quia attrahuntur i
quantum sunt similia, no i spe si i comparatione
sed q v finis ut prca membrum consuetur
Vel dicendum q membrum no attrahit dum passive
manens sub eadem disposicione / Vn membrum
egrum tamen attrahit medicina no sanum, et sic
pz q tota spes no attrahit nisi pter
sui conservacionem dicitur

Medicinis tertio

debet scire an medicina alterans cum alterat
convertit i humorem et videtur q sic, quia dicit
Gal 2° megategni, q ipsius cibi et medicine
alteratiui ad membra veniat, tamen tarde
et post eorum conversionem / Item 3° megategni dicit q
medicine mordicantes plus nocent grano
corporis q gibbus quia cum veniunt ad
gibbum corporis sunt diversa go multo fortius
medicina vadens ad singula membra et
vult dicere propter ea tanto de eo q comedit
et bibit plus / Et illud quod i corpore
agit, et no patitur est medicina / Item Gal
p° simplicis medicine cibi est pati, me
no agere / cum go no pt nutrire nisi
paciatur go / Item per propinquitatem patet
hoc cum dicimus pociones volucantes
videmus medicinas nigredinis, et eas dicimus per
volunta eas membrorum remotorum, sub
eodem colore et sapore quo intraverunt dicitur
Dicendum q medicine alterative cum alterant
no convertuntur i humores quos alterant
quia si convertentur / i alterent omnem membrum
similitudinem, quia omnia membra equaliter
attraherent / Ergo virum membrum fit me
brum lesum, proprie medicinam attrahat /
et no aliud / pz q no dicitur conuerti, et hic
vult Gal i primo 3° simplicis medicine
ubi distinguit duplicem alteracionem
scilicet nutritionem / Quam et rationem virtute

ut quando fit mixto et speciei ad speciem
sine de spe ad speciem / ut cum ex cibo fit
sanguis et caro ob et ossa / Alia est mixtio
et transmutatio / ut quando corpora no va
for vei sed visualis et exterior / ut qn
panis i frustra pua dividitur / et piper teritur
dein sublet / Non est possibile ut mutetur
res / econtra de spe ad speciem nisi prius
a infrigidet / Ex quo pz q medicine alte
rates no corrumpuntur cum no intrant i primum
genus alteracionis, sed 2m et propter plura
que pnt hic dici / Nota q triplex
est res medicinalis / q est res medi
cinalis q dicitur est pura medicina / Secunda est
res medicinalis tamen / quod est pura medicina
quarta est res medicinalis q tamen est medi
cinale / q cibus medicinalis / Medicina agit
tamen medicinale magis patitur / Cibus utrumque
equaliter / Iudico go q si sit medicina pua
no corrumpitur neque convertitur i humores aliquis
alteret sed alterat absque sui corrupcione, quia
medicina sic tanta virtutem, q superat virtute
cibi / posset tamen i tam medicina quantitate
dari, q possit converti / sed no oz / ad hoc alteret
appellando tamen medicinam id q est medicinale
ul cibus medicinalis / hunc pt converti / licet
no debeat / ul oporteat / ad hoc q alteret
Unde si detur succus lactuce ad alterand
sive infrigidand epar licet possit quan
tum no dicitur si dicitur alterari / Unde secundum
q dicit dicitur medicina medicinale, et cibus
medicinalis / Cum dico medicina / dico rem
agente tamen / Cum dico medicinale / dico rem
agente et paciente magis tamen agente q
paciente / Cum dico cibum medicinale dico
rem agente et paciente post hunc dico re
magis paciente / Cum dico go quod utrum
medicina convertatur / dico q no si appelletur
medicina pua, q pt probari p Gal de simplici
medicina ut positum est / Si aute detur
medicina pura i aliqua modica quantitate
pt fieri cibus medicinalis et tunc convertetur /
ul i medicinale si magis agat quam
paciatur / ul cibus medicinalis si magis
paciatur quam agat / ul equaliter utrumque
Unde si detur succus lactuce ad infrigidand
epar venit ibi sic est / Sed tu dices quod
accidit de illa medicina q fecit suum
opus / dico et cum dicitur q expellitur sic
superfluitas cum sudore ul urina ul
egestione / sic omnia dicitur ponit ad hoc de
crato q cum dixit medicinas cardiales
ad cor i suum convertitur et appellatur

Ad primum ergo potest dici quod medicine venientes per
confusionem tussimenta ad membra que est
quasi in dicto propter hoc contentur, 2^m apparet
non componentur varias. Dici potest tamen ad
omnia que possunt obici iuxta illud
quod medicine venientes in gibbo epatis sunt
debilitate in sua malicia. vnde Gal. 3° de
cibis. Acuta cibaria ut tempore complexionaliter
non placant interius quando comeduntur
sed quando exterius emplastrantur, quia sua ac-
cutas vincitur et quia se commiscet humo-
ribus contentis in venis ut potest agi-
propriis sua acuitas mitigatur. Ita cum
in venientibus in sto° aliquid cum quo miscetur
corrigitur eorum malicia, et magis cum ve-
niunt ad gibbum epatis quam ad concauum, quia
tunc sunt magis admixta humoribus
quam prius quoniam apparet confusio tussiptiua
non valet. Sed ergo patet de medicina alteratiua.
Nunc dicendum est de medicina restauratiua
que fit per opiatas medicinas etc.

Incipit tractatus tercius et capitulum primum

De medicinis opiatis videnda sunt
octo. Primo scire debet medicus quod medicine
opiate dantur contra tempus nocumentum
quod inferunt medicine laxatiue. Secundo quod
medicina opiata non est prius danda quam
laxatiua. Tercio quod medicina opiata non
debet dari nisi prius facta digestione et vli-
cuatione. Quarto quod medicina opiata
danda est post laxatiuam tribus diebus transactis.
Quinto quod opiata medicina aliquando magis
valet antiquata quam recens. Sexto quod me-
dicine opiate non debent dari in principio
morbi, vnde tamen aliquando debent dari ut in appo-
plexia et similibus. Septimo quod medicina opia-
ta debet dari in febribus interpolatis ante ac-
cessionem tribus diebus transactis. Octauo quod medicine
opiate sunt 13 et videbitur de qualibet quem
contra quid valet etc. Medicus primo
debet scire quod opiate medicine dantur
contra tempus nocumentum quod inferunt medicine
laxatiue. Nam medicine laxatiue ex
sua malicia primo humores faciunt fluere
qui commoti ad membra debilia venien-
tes generant multas egritudines. 2° membra
interiora frangunt et aperiunt. Tercio vero
debilitant. In opiatis enim est tempus re-
medium contra istud tempus nocumentum. Nam
aliqua in eis contenta restringunt fluxum
humorum ne ad aliquod membrum nobile
fluant et malum inducant et hoc propter opium
quod in se recipiunt. Habet 2° aliqua que

constringunt membra quod est rarefactum, et ideo
ponuntur in opiatis multa confortatiua, ut
membra confortata malicie medicine
resistant, et ab aliunde fluxum humorum non
recipiunt. Habet 3° aliqua aromatica que
ex sua aromaticitate membra debilitata
confortant et dissolutos humores consumunt et
per hoc vires alteres et naturales restaurant.
Ideo medicine opiate dicuntur proprie
opiate ab opio quod fiunt et conferunt
contra nocumentum medicine laxatiue. Vel dicuntur
opiate ab opio quod in se recipiunt.
Et in loco opii recipiunt aliquod aliud
ut tyriaca carnem et cetera. Medicus
2° debet scire an medicina opia-
ta prius sit danda vel laxatiua. Et quod opi-
ata vi 2^m omnes doctores a nobiliori
medicina ad fortiorem procedendum est. Quando
medicus habet inducias. Sed opiata est
debilior quam farmacia. Igitur iste medicus
debet cauere hoc tunc a medicina inducta
quantum potest. Sed farmacia multa non indu-
cat ut patet supra. Opiata non multa inmu-
tat. Et etiam faciunt, consumunt enim magis constringit humores
et confortat membra et magis igitur debet. Secundo non
est quia debet quod medicina laxatiua prius debet
dari via elicatis, tamen ita est, quia opia-
te sunt vtiles post exhibicionem medici-
ne laxatiue tum quia constringunt meatus aper-
tos per mordicacionem medicine et sanationem
venarum a medicina, et consumendo maxime
pauciam quod venit post exhibicionem
medicine, tum quia confortat membra
debilitata. Sed si dicatur ante medicinam
magis ingrossaret subtile consumendo, cum
non possit totum consumere cum ita sit multa,
vel magis liquefaceret, ita quod ad membra no-
bilia posset currere et nocere. Secundario dicendum quod
medicina leuior prius debet procedere, quando hoc
medicina dante laxatiua
vna opponitur. Medicina dante laxatiua
operatur attrahendo magis et membra de-
bilitando. Opiata vero magis consumendo
et membra confortando propter hoc debet sequi licet
sit leuior, quia prius dada ut ma-
bul quam stamus. Ad aliud quod prius debet
dari medicina leuis plus inmutata verum est
sed cum opiata hoc plus inmutata, dico quod
non habet ea nisi medicina prius cuatuata etc.
Medicus tercio debet scire quod opia-
ta medicina nunquam debet dari nisi facta
digestione et vlicuacione, et talis sit medicine
materia facta vel multa prius digesta. Sed in
pluribus euacuetur. Si sit corpus plectorcium
aut per farmaciam aut per flebotomiam.

aut p stausicatom vel qd melius est vi
det expedire, quia opiata medicina
tria facit, scz cum virtute costrictiua per
opium qd recipit, et virtute cofortatiua p
aromatica species, Et virtute cosumptiua, et
dissolutiua, cu sint in eis multa talia q
recipiunt sicut pz in multis pessariis Si igo
materia esset multa no posset ea cosumere to
taliter, et tunc ea dissoluet et mouet et
ipa dissoluta et mota posset tunc ad
mebra nobilia et ita noceret, et ideo facta
vlr euacuatione detur. Scz no debz dari pa
die, quia fieret motus agitatiuus medicina
laxatiua attisente et opiata costrigete
Nec dz dari die sequenti ppter euacuationez vlez
et nature adhuc debilitatom Sz dz dari
in die tercio post furmatiam et p9 quarto die
balneum, et quinto die sequatur flomia her
dicus in via elevatiuis

Medicus tertio debet scire qd medicina opiata

dada est p9 laxatiuaz tribus de causis Pri
det tu qd opiata nodz dari p9 medicinam
laxatiuam qz ut Gal 3° simplicis medicine
opiucu vino citius interficit qm sine
vino qz cu vino citius acior penetrat
qm sine vino Sz in opiatis ponitur aroma
tu vino opie que ipm faciunt acior
penetrare igo ista no debet nisi ad
materiam cosumendam si materia est consumpta sive eua
cuata p medicina laxatiuam igo no dz dari
p9 medicinam vomitus quibus Juxta hoc quaeritur
quare no datur ante balneum sz post Et
si datur p9 balneum, quare no datur p9 vnum
diem aut duos, sed statim p9 balneum
aut in ipo balneo, Dicendum qd licet opia
ta dicatur aut quia opium recipit, aut
medicina habentem virtutem opii, ut madra
gora mfarum, aut quia cofert contra
nocumenta prima predicte introducta, Re
dicta cum laxatiua tria nocumenta facit in
corpe primo qz mebra capit fugiendo ab
orificiis venarum, 2° quia ipa mebra
debilitat, 3° quia no totam materiam euat
aut cosumit, Opiata uo contra ista tria
nocumenta tria iuuamenta facit p opium
aut p alia cofortatiua mebra costringit
que p medicina erant apta mebra et
debilitata cofortat p aromatica Item p ea da
in ea cocutia tepidum medicine quod sunt medicina
laxatiua fumos interius absumptionibus
eleuauit, et ipos totalr no cosumpsit re
mansit etiam aliqua porcio medicine qd opia
tur p9 medicina laxatiua consumpte dunc medicina
et absumptionibus eleuati fuerunt fumi adexte
riora aput cutem qui no sunt cosumpti, nec
euacuati, et isti p balneum euacuatur, quia
balneum no euat, nisi ea que vicinatur cuti
Ideo prius sunt euacuanda exteriora qm interiora
ut ppter iam fiat attracio melius
est ut ab interioribus ad exteriora fiat attracio
qm e contrario, et ideo forte ante opiata sit bal
neum Item alia de causa quia racione opii et
aliarum medicinarum constringencium cutis via et
cutem impediunt, et claudunt in balneum
ut aperiat vias, et cutem pstet sit ante exhi
bicionem medicine, et maxime statim p9 balneum
qz tunc vie sunt apte, et datur opiata Adaru
3° dd qd in opiatis preparatis ponitur de opio, et
multum de speciebus aromaticis q eius maliciam corri
piunt, no tamen eius cosupcionem tollunt pt igo
cosumere no tamen mitificare ponitur in prima quantitate De
ante multum poneretur mitificaret Ad dd dd qd
materia est euacuata, no tamen totalr, quia
illud no est artificiale 2° Auicenna et opia
ta datur no ad cosumptionem materie euacuate sz
relicte post medicinam laxatiuam

Medicus quinto debet scire utrum

opiata sit melior recens vel antiquata videtur
qd recens cpositum est fortior in illo tempore in quo
sua coponencia sunt forciora, et cu cpositum
debz here virtutem suorum coponencium, sz coponen
cia sunt forciora in opiata recenti igo etc Ad
oppositum est ypocras quando dat eam p9 longum
tempus post suam cofectionem Ad dd quod dicitur
opiata, sz quocunque cpositum quod habz a forma
qui sequente sumptionem virtutem ipsorum copo
nencium, et alteracionem, tu talis forma non
fiat nisi in tempore multo, melius vz antiqua
2° Auicenna et hap Sz quicunque aliqua cpositum
specialem quam habz cpaliquo coponente ut
tyriaca emplastrata, sup locum morsum canis
rabidi, vel alterius alicuius animalis vene
nosi attrahit ad se venenum prauum tunc q
intrat cpositum tyriace Tunc 2° Auicenna in 1°
Melior est recens qm antiquata qz iste tunc ingre
dilur sz volunt ppinata proprie semper q2
p opium melior est recens 2° Gal in megi
tato Ad dd ad aru dd qd cpositum est fortius
quam sua cponencia sunt forciora, quantum
ad illa virtute cpositum, qd sunt ppria copo
nencia aliqua remanat ad virtute illam
qua sz cpositum fortior resultate operacione
et passione mutua suorum cponencium
et sic est fortius per accessum temporis

Medicus sexto debet scire utrum

qrt
Opiata laxatiua nocumenta faciunt
laudes opiatorum

opiate debet dari in principio morbi arguitur quod
sic / quia opiata dantur ad confortationem membrorum
sed in principio morbi magis laborat natura
ergo ypocras in afforismis In inchoantibus morbis etc.
Item dantur ad constringendum / ergo in illo tempore debent dari
in quo magis timetur fluxus / et hoc est in principio
igitur etc. Contra dicunt doctores medicine Dicendum
quod duplex est tempus competens exhibitioni medicinarum
laxativarum / ut in principio veris / et in me-
dio autumpni licet in quolibet tempore possent
dari necessitate cogente Similiter est de opiatis
Secundum quantum est de tempore electionis non debent
dari in principio materia cruda et indigesta quia forte
quod subtile consumeret / et residuum ingrossa-
retur Item tunc materia est multa que
tunc per se vincere non posset per opiata
... tunc propter materia posset liquefieri
et dissolui / propterea fieret febris ad ulcera
nobilem / Unde Avicenna in 3° Canonis Quod dicens in
principio quartane tyriaca addendum quod materia quar-
tane quia subtile consumendo et residuum
ingrossando materiam inobedientem nature faceret
Tertium quantum est de tempore necessitatis ne peyus
accidat ut morte subita damus in principio
morbi ut in apoplexia / quando timemus
ne subito pacientes moriantur quia melius
est ut porto medicine minima et materia inducte
quam morte subita inducta / Et sic in principio
apoplexie damus tyriacam et similia Secundum
Ad argumenta dicendum si labor accipitur pro fatigatione
et debilitate membrorum quam inducit continua
evacuate materia digesta / quia tunc natura magis la-
borat tunc competit opiata tamen prius dictum
hoc autem non est in principio Secundum si labor
accipitur pro fatigatione quam accidit ex motu
corporali aut ex aliquo exercitio / talis
labor non tollitur per opiatas sed per predicte
dicere ypocras in afforismis de indigestia non
oportet laborare in motu corporali inducente
fatigationem exercitii Ad aliud quod non datur
ad fluxum constringendum in materia evacua-
ta et digesta propterea est causa etc. Medicus
septimo debet scire utrum opiate
debent dari in febribus interpolatis / ut in
tertiana quartana cottidiana / Et videtur
quod non / quia ille advenientes sibi faciat ip-
sum [illegible] si opiata ut plurimum est calida et
febris similiter igitur iste augmentat ebulli-
tionem etc. et sic igitur iste opiata fugit

meatus sed hec est potissima causa prohibi-
tionis scilicet pororum clausio igitur Contra sa-
piunt auctores sumpta hic querit quod debet
dari utrum in die interpolationis vel paroxismi
Et videtur quod in die interpolationis / quia in die
paroxismi ergo ypocras primo et quarto
nulla debet fieri evacuatio sed per opiata fit me-
dicina constrictio contra evacuationem Contra per hoc quasi usum
practicatum Dicendum quod opiata debet dari in febribus
interpolatis materia digesta et in parte eva-
cuata per egestionem vel sudorem / et primam
etiam dicitur Sed dantur ante tribus [illegible]
opiata in febre interpolata primo propter
tempus remotum ne plus febris noceat /
et malum quod per febrem inducit prohibeat
Secundo propter paroxismum tremorem / ut quando
corpori conveniunt venire sincopis / que alia
mala symptomata / ut stupor mentis et
tremor cordis / et tunc datur ... ut retardat
magis quia magis timemus accidentia quod retardat
Galienus Unde in sincopi cum febre ergo Gal-
lienus ... in sincopi ... aqua
et mel et ... in ... retardationem quia in sincopi
fractam ... retardationem quod ... magis timetur
est ... in ... quod magis timetur
quod ... retardatio quia ergo veniunt illa
... in paroxismo per febrem paroxismum
... bonum est ne illa veniat sintomata et
dant ad constrictionem ne remaneat per
evacuationem primo debet dari in accessione et
die accessionis et ante horam cum ... Et
in die interpolationis et in aliis casibus ad
... quod opiata non datur ad
... remaneat post
evacuationem sed ad hunc ut dictum est ... ad
medicinam constrictionem ut dictum est etc.
Medicus octavo debet scire est sunt
opiate / et cum que dantur ubi scitur est
quod opiate sunt ... que ita sunt
... magna / Galienus tyriaca dyatesse-
ron aurea alexandrina ...
... ... in ...
philonium ... ...
magna ... calida rubea ...
ta ... Decimum Medicus
primo debet scire natura tyriace que est
... est tyrius sive trocisci facti de tyro
vel de carne tyri Tirus est serpens / qui
invenitur in illa regione / et est calidus
et siccus / magis tamen siccus quam calidus
Sant composuit Andromachus / sed tempore

sic vocabatur metridatum quod tunc valet quantum
tyriaca quia in metridato et in tyriaca sunt
eadem / nisi quod in metridato non est caro
tyri. Sed Galienus et sui sequaces / addiderunt
carnem tyri in metridato / et vocata fuit
tunc tyriaca. Ista tyriaca est melior et subtilior
minor et valet melius quam antiqua
quia adeo quod fuit in tyriaca. Sed quare adoptata
quod habet conformationem plus quam antiqua
qua utebatur. 2m Avicennam iste fuit quod tyriaca
est infans usque ad finem septem mensium
et est iuvenis usque ad finem 10 mensium
in regione calida, et in regione frigida usque ad
3o annorum in regione frigida, in calida usque ad
20. Quomodo ergo potest sciri si sit iuvencus
vel senex in plexo dicitur docentia. Primum est
accipiunt apotecarii capere veterem et po
nunt et ponunt in confectione unam copiam
et illa pars deungitur, vel cineatur / Et
ex alia parte ponunt tyriacam et tunc si fuge
at speciem bona est / Si non mala. Un
de fiere deunguere lac in illa parte in qua
est deunctum. Secundum est accipere gallum
silvestrem, et tribuatur sibi venenum quod
si post sumptionem tyriace curetur bona est
et vetus si non non. Tertium est si ali
cui data sunt medicina laxativa, et inde
habeat fluxum ventris, et post sumptionem
tyriace cito restringetur bona est. Hec duo
ultima ponit Avicenna. Valet autem adiuv
ta. Primum est quia tyrus aspis complete
habet educere superfluitates adoptaciora sunt sine
[illegible] Avicenna et plus dicit / Nam tunc ex
comestione carnis tyri accidit apostema
in collo plenum pediculis. Secundum est 2m
Avicennam 2to de veneno habet proprietatem at
trahendi proprium venenum, ergo tyriaca per
naturam tyri habet proprietatem contra venena
confiendo / quia tyrus est calidus et siccus
et attrahendo ad se accordet ad stomachum in ve
nenum suum, et expellendo adoptatoria
Tertio valet contra omnia venena secundum naturam
confortando conforma quam resultate, et
ex fractione et ex conformatione suorum
componentium propter quod convenit corpori humano
Unde cor confortat maxime quod confor
tatum venenum expellit / et [illegible]
valet contra omnia venena qualiter sed dicitur
venenum accordet propria forma quem
qua habet ex actione et passione suorum in
simul. Confortat omnes virtutes quoniam
ad operationes proprias suas faciendas

2m Galienum 13o megategni. Sed debet distemperari contra
venena cum decoctione aristologie aut
gentiane, quia superfluos humores consumit. 4o
Quarto valet contra omnes passiones frigidas
sed non debet dari in passionibus calidis sine quo
niam calida nisi sit in dissinteria non tamen
competit in omni casu / et semper post digestionem
materie propter causas superius dictas, excepta
de apoplexia in qua timetur de morte subi
ta, tunc debet dari ante digestionem materie / quia me
lius est ponere materiam consumere et aliam
dissolvere quam mortem incurrere. Videtur ergo
in apoplexia distemperata cum decoctione salvie
vino vel melius sit posito aliquo iter de
tes fricetur pallatum cum ea et totum corpus
inungatur / et specialiter spina dorsi et concavum
capitis quia aliquando in paralisi renovatur. Quin 5°
to valet stomaticis cum decoctione mastic
vel [illegible] in vino data cum sit stomachus
quibus [illegible] clamant propter materie indi
gestionem. Sexto valet asmaticis et contra 6
raucedinem vocis cum sit ex humore viscoso
contenta in pectore cum succo liquiritie. Sed
fiat ex humore frigida [illegible] fluat descendente
ad tracheam arteriam quia solent materie contenta
in pectore constringit fluxum urine. Septimo 7°
valet in sputo sanguinis si fiat ex attenuatione
sanguinis sed vino [illegible] data cum
ptisana vel cum aqua decoctionis balaustie
vel galle etc. In dissinteria non detur
cum decoctione ypoquistidos, galle, dragaganti. Octavo 8°
valet contra dolorem renum cum decoctione saxi
fragie vel milii solis. Nono valet ad provocandum 9
[illegible] vel [illegible] menstrua cum decoctione
arthemisie et rubee maioris. Decimo valet 10
contra lepram cum decoctione mete agrestis
quia superfluos humores consumit. Dosis
eius est in modum avellane vel ad plus
3 S. **Medicus 2o debet scire de ala**
opiata que dicitur tyriaca dyatesseron que
fit ex quatuor medicinis valentibus contra
venenum. Et ideo dicitur dyatesseron. Sunt mirra
aristologia gentiana bacce lauri et tunc valet
contra venena sicut prima tyriaca dosis eius
est 3 i vel ad plus / etc. **Medicus 2o
debet scire** de aurea alexandrina ab
auro dicta quod recipit aurum, quia est preciosa
et excellens in bonitate sicut aurum probata
enim est in multis passionibus ab Alexandro
qui eam invenit / vel cognomento facta fuit. Valet
ad omne vicium capitis de causa frigida, quia

de tyriaca

nitu est ca^da. Vn da flatus z inflicis
vz etiam i causa fri. ad ress capitis p'us
tm digta ma retotica facta principali
euacuacione, si corpus sit plectoricum. Id
p farmacia, a pflebotomiam a pscarificacioes
vel qz melius competit videlicet sapienti
ut visum est supra. qz unqz debz dari opia
ta ut fortis ut debilis ut numqz rnea
r'quicis huius ma digta, z facta cum de
vli. Debz no dz dari die sequenti post
pgacionem plenam sed i die tercia, aut die
2a post flebotomiam, aut p9 farmacia i ta
Valet ergo ad reliqz fleugenda facta vli pro a
tone. si fiat pille de ea ponendo sub
lingua apponendo de mastice z thure
Iste pille psibet reliquis destesu ad odores
vel gingiuas. Iste liniat dentes gingiue
pallatum propter eandem causam. Iste valet
ad consumpcionem humorum frigidorum vbicunqz sunt
sic i passionibus splenis epatis z stomachi
et pulmonis post euacuacionem factam
Ista recipit multas medicinas, quarum
aliquarum naturas bonum est scire intergs
primo videamus de azaro qui **Azarus**
qui alio nomine dicitur asarabaccara z est odo
rifera complexionis autem calide z sicce tn
sua siccitas est minor qz caliditas. Illa aut
est bona qui a linguam mordicat est bonum
odoris. Habz enim vim apriendi subtiliandi
calefaciendi confortandi abstergendi z digeren
di materiam grossam z cetera **Carpobalsa**
est fructus balsami. Balsamus autem
est arbor que nascitur ultra mare prima
ad quantitatem duorum cubitorum ad plus. Vn
ipse no est arbor sed frutex. Alio noie
dicitur ortus solis, qm est i locis altis
sup quos sol irradiat. Iuxta tempore canicular
scinditur frutex, ut lacrime ex eo deflu
ant, z ille succus colligitur, z dicitur oleum
balsami. Cum ergo dz balsamus de succo
intelligitur propter sui excellentiam. Cognoscitur
aute bonitas balsami si ponatur i lacte
una gutta, vel de carpobals vel opob
si coagulatur lac bonum est. Si non non.
Item si petat fundum i lacte vel aqua bonum
est. si no non. Item si ponatur una gutta
balsami inter duo foramina iacta z comp
matur si no consumitur bonum. si vero consumitur
no verum. Item appotecarii sic corrumpunt
ponunt de eo i vasibus cum pollice unguenta
ad cornicatom nasi cum ore z tunc si cito pe

netrat ad cerebrum bonum est. Arbor est
eius lignum z dicitur xilobalsamum. Et est fructus
qui dicitur carpobalsamum. Et eius oleum qui dicitur
balsamum. lignum eius calidum z siccum est, z
plus fructus eius, maxime oleum eius. Oleum
ergo balsami habet vim apriendi propter sua
caliditatem et p sua subtilitatem attrahit spinas
et tribulos de manibus et pedibus. Dicitur
etiam ad bursa qz valet contra passiones
oculorum gualic qz no est vim gualic. Vn
no est bonum de pane facere vlc. Ephor enim
accit magnam dolorem sicut quidam
q cathapucias posuit i oculum. Vn oculum
amisit. Bonum vim est qz valet ad pannum sua
abstersione z apiue, no tm vz vlr ad
oculos qz sua mordicatione oculum debilitat
et destruit. Valet contra asmaticos materiam flata
cotentam i pectore consumendo ea. Valet
etiam ad fetum mortuum expellendum z valet
etiam ad matricem preparat ad concepti
onem z mundificat eam si cotra i vngatur
Valet quartanariis, et aufert typum
si i vngatur an typum, sup regionem splenis
Valet etiam contra venenum, maxime
scorpionum qz istud est frigidum venenum
Thirra est gummi calidum z siccum
substantie est subtilis. habz virtute consump
tiuam mundificatiuam consolidatiuam. Consumit
superfluit illud qd dissoluit. habz etiam
vim coagulatiuam z conglutinatiuam. Itz
debilitatiuam relaxatiuam complendi te flatica
qd confortat z co
qd consumit. Valet ad dentes qui confortat
sunt ne cadat, ita conseruat a putrefactione
et corrupcione, que ma si putrefiet dentes
caderet. Fiat ergo puluis opera z vino
et aqua rosarum z aqua vite pistoris z ex
hoc fiat pille, et opilles dentes fricentur
vel ex piam puluis eius solum z apponatur
vino factio z abluantur os z dentes qz
consumit putredinem mag et flatam i pectore
cotentam, provocat etiam menstrua, et preseruat a
putrefactione. Vnde antiqui solebant corpora
mortuorum vngere illa, ut dimag
possent conseruari **Corallus est lapis**
qui i venitur i littore maris, quidam est
albus, alius niger et alius rubeus. Rubeus
melior est z io cum pse ponitur corallus
de rubeo intelligitur, frigidus z siccus est
i 2o, et est stipticus infrigidat unde
quam opstat. Valet ad oculos, abstergit
enim ab oculis humiditates superfluas. Valet et

Sathapucia

Ad dentes

Odis pdest

contra fluxum sanguinis / et contra sputum sanguinis
si corallus dragantum ana ʒ i / fiat pulvis cum aliquo
stiptico ut sanguis draconis / et huius pulvis
eius cum camphora confortat cor / et conjungi
nabis habet etiam virtutes celestes et occultas
dicit enim Galienus quod preservat domum in qua e(st)
a fulmine et tonitruo et in calcatione / Item
valet contra epilepsiam si collo suspendatur ita
quod attingat ad stomachum / Aufert etiam omnem
dolorem stomachi / sed forte nos non habemus
tantam virtutem quam prius habebat / pro
perato enim seculo peiorata sunt ea
que in eo sunt / Diacorallum multa alia po
nuntur in hac opiata quarum virtutes et
operationes reperies in herbario **Medicus**
quarto debet scire de opiata
que dicitur Adrianum / et dicitur ab Adriano im
peratore qui ipsam invenit / ul(tra) proprio sca
sunt valet in frigidis passionibus capitis
et specialiter et proprie in capite / Unde valet in apoplexia
litargia epilepsia emigranea monoptera
cephalea debet prius evacuatione materie cum de
coctione dirigente ad caput etc.
Medicus quinto debet scire de arbis
opiatis scilicet de diarrapsio et de athanasia / Athana
sia est contra passiones frigidas pectoris
ex causa frigida et reumatica / ad prohibendum
reumatis descensum / datur cum pulvere ma
stici / et mirre / Valet etiam ad consumptionem
materie flegmatice et tussis / et tunc debet dari cum decoc
tione liquiritie ficuum et uvarum passarum yssopi
et similium etc. **Athanasia** id est im
mortalis / quia facit evadere a morbis
mortiferis / unde valet quo ad omnem
fluxum humorum adeo fortiora ut ad fluxum
ventris cum succo plantaginis / habet in hoc maxima
virtute / et cum isto succo distemperato / Valet
emoroydibus / et in hoc casu potest dari opiata
sine evacuatione artificiali precedente
quia ad quam facta est ante evacuationem sufficiens
ut per fluxum ventris / Valet etiam ad fluxum
fluxum ventris si distemperata cum succo pla
taginis et pira et matrice / Item nota quo
cumque evacuatione attrapia evacuationes vel
totaliter et fiat cum succo plantaginis et
dicta in illo succo per aliquod tempus / et tunc in
isto succo poterunt stringi ventris si distemperetur
vel in ea seu emplastretur / Valet contra
fluxum nimium si habens in ea distempera
ta cum istis / valet contra fluxum ventris
si cum pulvere cornu cervini et acacia et fiat
suppositorium / Item si clistere in ea cum
de coctione balaustie sumendum diacodion etc.

gallitiam / Item valet in emoptoyca passione si
cum aqua rosarum mastice dragantum etc. **Dya
olibanum** dicitur ab olibano quod ponitur in eo / valet
contra omnem fluxum reumaticum / et multum
stringit fluxum lacrimarum / Item prohibet fluxum
humorum ad pectus si ex eo fiant pillule et
teneatur in ore sub lingua / et si vis facere
fortius accipe cum mastice / et cum alia medicina
stringente / Valet quod conservat vocem et prohibet
posset perdi vocem / ideo comparet pecto
ra lenientibus et cum dragaganto et penidiis et
similibus scilicet succo liquiritie etc. **Esdra
dicitur ab Esdra propheta** qui eam invenit
valet in melius et humidis et apetitibus co
medendi carbones et testas ollarum / et contra
frigiditatem febrium cum vino calido data in sero
admodum avellane / et valet ad humores
frigidos consumendos contentos in capite / cum
vino decoctionis / gentiane / Unde multum
calefaciat caput / Item si cum melle admi
scetur linguam purgat corpus per diacesim / Valet
etiam ad frialitatem pectus / Unde veteres fa
ciunt quoddam ipsum ventum cum decoctione
artemisie rubee ulbee minoris supponendo
unum oppellatur seu aut bibita valet ad
hoc / ista esdra diuretica est multum ut
dicit sed teneri etc. **Medicus debet scire**
quod metridatum valet proprie ad omnes passiones
capitis et melia et intensus et venis / et proprie
in causa coletas / et curat omnes passiones
Unde antiquitus erat melior opiatarum et prima
inter eas / Invenit autem eam Andromachus
ut dicit auctor inspirati hoc quod in tyriaca appo
nuntur carnes tyri / quod Galenus apponit et
ideo post tyriaca melior est omnibus / et valet
ad omnes passiones ad quos valet tyriaca preter
hoc quod non habet valet ad venena / quia
non est in ea caro tyri / Ista unice mundi
ficat quo appropriat pessimum in dentibus / Item
si super dentes emplastratur curat corpus do
lores vel similia etc. **Musa enea**
dicitur unum sua ambulatate instituenti potest
aliqua proprietate in ea reperitur / Enea dicitur
a colore eo quod colore eris / Valet ad febres
prodicitas / tertianas cotidianas / maxime
et quartanas / Requires autem et rubeam tyro
cis tyriaca proprie ad quartanas / Adrianum vero et me
tridatum et tyriaca valet ad quartanas / sanguinea
vero enea valet ad consumptionem materie cottidiane ex
flate valet / vel vitro evacuatione precedente
Si enim esset ex flate falso vel colerica
contra scilicet ex flate colerica debet dari

opiata oposita ex mirsa enea et rubea
trocisata vel requies. Est vz in typo eius qui
multum noctibus frigidis eius ita quod accipiant
seu apii petrosilli radicis et ad diuretica et ponatur
in vase pleno aqua ad ignem et supponatur
patienti bene cooperto pannis. ita quod fumum
decoctionis istarum herbarum recipiat. ita quod
sudet et tunc offeratur sibi mirsa enea quantitas
tepidi ad quantitatem nucis avellane. Aliqui
dant in catarris acceptandi si patiens euadat
sed istud non est bonum. Accipiunt mirsa
enea et distemperent eam cum aliquo liquore
et inungunt venas pulsatiles brachiorum et
tymporum et si tunc veniat sudor signum
est evasionis, si non eveniat signum est
mortis. Melius est ut nullo modo detur in catarris.
Vz cum decoctione milii solis et saxifragii fran-
git lapidem. Item decocta seu apii petrosilli
provocat urinam. Item cum decoctione rubee mete
absinthii valet in colica dicta frigida. Item de-
coctione seu dia valet ad consolidandum vulnera.
dosis est ad quantitatem nucis pontice.

Oppopira ab opos quod est succus, et pir
ignis quasi succus ignis. Valet contra paralisim
in pedibus et manibus, prohibendo materiam
ne currat ad membra nobilia, et consumendo materiam
fluxam, et membra confortando. Hec tria denique
querere in paralisi. Nunquam tamen debet nisi materia evacua-
ta et ut aliqua alia opiata. Vz materia digesta
et evacuata et detur cum decoctione valeriane ad
hoc, sicut cum decoctione salvie lavendule pu-
nule vere et castorii. Item non solum bibita
sed etiam emplastrata vz et si membra paralitica
unguantur eorum distemperata cum succo salvie
et lavendulis et castoreo vz quia consumit
materiam de frigida causa. Item vz in omnibus
frigidis morbis. Item vz in colica que consistit
materia de frigida causa. Item in opilatione splenis
et epatis. Item yeras perum inventum est et
dicit bona est febris superveniens paralisi,
et eam curat, ideo bonum est eam provocare
per opopiram. Provocari autem sic. Accipe oppo-
pira et tempera cum sulphure vino et eufor-
bio et ita quod super venas pulsatiles tym-
porum et brachiorum supponitur cito superveniat
febris etc. De Rubea trocisata
dicitur rubea a colore, trocisata quia multos
trociscos recipit, non est multum calida, non
est aliqualiter calida vz contra et materia cum
decoctione viol. et cum syrupo viol. materia
prius evacuata. Item vz quod vigilias mitigat vel

extra exhibita sed cum succo portulace vel succo
lactucis distemperetur et detur ad potandum
vel si cum his super tympora emplastretur.
Item stringit vomitum data cum succo mente.
Item cum decoctione viol. valet ad dolorem ca-
pitis ex fumis elevatis a matrice. Item cum
aqua rosarum valet ad sputum sanguinis etc.

Requies dicitur quia provocat sompnum et quietem facit
dat autem epar in se producit aliquando in typum
ut exhibetur materia evacuata ipsa existente
pauca et digesta sicut cum illa cum est pau-
ca et digesta stringit et ita typum prohibet
et si in typo detur sompnum prohibet vel mitigat
Melius tamen est ut post accessionem detur.
Item accipe syrupus
et hoc post materia evacuata. Item accipe syrupus
viol. et ponitur in eo semina portulace lactuce
viol. et ponitur in eo semina portulace lactuce
et iaceat igitur per noctem et ibi diste-
perata et iaceat igitur per noctem et ibi diste-
... patienti in mane
petur requies et detur patienti in mane
et cum decoctione lactuce post diam. Item
vz ad sompnum provocandum in vigiliis ... de
frenesi vel cerebri febre ... Item si
emplastretur super tympora valet ad idem.
Item si fit emplastrum ex portulace
al. et in. ... lactuce
madragore confectum cum oleo viol. et
albugine ovi ponatur super frontem et
tympora valet. Item si detur cum succo lactu-
ce ad potandum valet ad idem. Ycera Ygia

Greca ygia id est salvatrix greca id est agens
inventa vz contra fluxum capitis a re inve-
inventa. Vz contra fluxum capitis ... se omnia confortantia
ad membra. Item ... se omnia ... pectoralia
... valet in dolore dentium ...
si super dentes emplastretur cum thure et
modico vino. Item si ... fiat pillula et
ponatur sublingua prohibet fluxum
mire et etiam prohibet fluxum ... ad dentes.

Explicit prima pars huius tractatus
in qua sumatim sunt posita que
necessaria sunt medico cognoscendum

Nunc ad digestionem materie que fit per sy-
ropos et clarificationem et evacuationes eius
quod fit primo materias evacuatas precedere
et primo dicamus de syrupis. Hic de clarificationis
Syrupi sunt duodecim generaliter ... videlicet
qui sunt hic Syrupus rosaceus, syrupus viol.
syrupus nenufaris, syrupus de ... acetosus
... syrupus de absinthio
... syrupus de fumo terre ...

nitum. Duodecimo syrupus citoniorum [illegible]
Nota primo mel est [illegible] violatus. Desumo
tercia [illegible] citoque [illegible]. Ad maiorem horum
syruporum cognitionem quedam notanda sunt.
Primo sciendum quod cum syrupus conficitur cum melle
[illegible] cum zuccaro [illegible] non est syrupus sed
ille qui fit cum zuccaro melius decoquitur
quam ille qui fit cum melle, cum mel magis
[illegible] sit [illegible] corruptibile et putri-
2o bile quam zuccarum propter quod syrupus factus cum
melle diucius conservatur quam cum zuccaro. Secundo
sciendum est quod syrupus cum melle quanto minus
decoquitur tanto magis laxat et quanto
magis decoquitur tanto magis stringit.
3o Tercio sciendum quod syrupus magis debet decoqui
in estate ne corrumpatur a caliditate estatis
4o quam in yeme. Quarto quod syrupus quanto magis
decoquitur tanto melius est, nisi fiat
in pluribus rebus que non patiuntur multam
decoctionem, que sunt res calide et multum
7o passibiles. [illegible] sciendum quod multe res
ponuntur in syrupo sicut radices flores et
folia, sed non sunt ponenda simul in decoc-
tione. Sed primo difficiles ad decoquendum
sunt radices, deinde minus difficiles sicut
folia, et ultimo facillima ad decoquendum
que sunt flores. Si enim flores in principio
ponantur cum radicibus in decoctione, ante
quam radices essent cocte virtus florum fieret
6 totaliter corrupta et consumpta. Sexto
aliquando pulveres ponuntur in syrupo et non
debent poni in principio decoctionis ne virtus
eorum evanescat per decoctionem nec ante
zuccarum ne syrupus et zuccarum [illegible]
sed post zuccarum et non modo quocumque sed [illegible]
ponatur pulvis, et [illegible]
tunc pulvis subtilis cadet in syrupum
zuccari [illegible] in syrupo ut conficiet syrupum
et [illegible] medicinas [illegible] et syrupi.
Et etiam ut attrahat ad membra syrupus et
medicine que sunt in eo et hoc cum melle
ut sua dulcedine reprimat horribilitatem
medicinarum [illegible] in syrupo. Septimo [illegible]
A quantitatem horribilitatis medicinarum debet esse
8 quantitas zuccari. Octavo quod syrupus habet
[illegible] decoctionis quam cognoscitur
duobus modis. Primo si cum spatula
elevetur et fortiter se teneat gutta
ad spatulam tunc coctus est sufficienter.
Secundo si gutta eius ponatur super
cutellum si non aspergatur undique coctus est
syrupus. Nono sciendum est quod aqua calida
debet poni cum syrupo in [illegible] calidis et
tempore maxime in estate valde ferventi et in morbo
calidissimo. Racio est quia aqua [illegible]
[illegible] magis si ea cum sua caliditate
attingat et ipsa cum sua caliditate aperiendo
vias melius facit transire syrupum ad
[illegible] morbi, quam si esset frigida. Et
etiam ipsa [illegible] syrupum [illegible]
sua caliditate plus quam frigiditate quod patet per
primo viatici [illegible] de amore hereos dicit
Et quedam [illegible] balneum ad [illegible]
[illegible] Decimo [illegible] quod syrupus differt
a rob quia si syrupus per se inspissaretur tunc
est rob, sed si inspissetur cum melle vel
cum zuccaro tunc dicitur syrupus. Undecimo
sciendum quod in rob et in syrupo debet aqua [illegible]
duplici de causa. Una est ut [illegible]
syrupi et rob removeantur que multa est
in quibus ponitur absinthium et similia [illegible]
[illegible] Et aliquando magis [illegible] est
de aqua ut in illis in quibus intrat ab-
sinthium aliquando minus ut in illis in quibus ponuntur
viole et similia. Racio [illegible] et [illegible]
[illegible] in syrupo. Alia causa est
ut ille syrupus vel rob facilius [illegible]
per illam aquam quia illa aqua syrupum sub-
tiliat et magis aqua calida [illegible]
subtiliat et penetrat ut predictum est.
Duodecimo sciendum quod syrupus debet dari in mane
quantum [illegible] hoc quod [illegible]
[illegible] et medicus [illegible] digestio
[illegible] Decimo tercio quod [illegible]
non est [illegible] artificiale dare syrupum post
comestionem quia tunc corrumperetur [illegible]
[illegible] cum sit grossus et [illegible]
[illegible] non permittet ipsum transire ad membra
et ita [illegible] non faceret nisi hoc sit
post longum tempus [illegible] in quadragesima
quia homines non comedunt nisi una vice
in die scilicet in meridie et tunc cibus [illegible]
digeri et [illegible] cum nocte [illegible]
[illegible] potest dari syrupus sed post
longum tempus scilicet post digestionem cibi. Cibus enim
[illegible] est paucus et subtilis [illegible]
ut aqua [illegible] syrupus
Et [illegible] post cibum et post longum tempus debet
dari in [illegible] quantitate in mane [illegible] in magna

Hys prenotatis accedamus ad syrupos in speciali

Et primo ad rosaceum. Rosa enim est frigida in primo, sicca in secundo, contra in secundo tertio. Et habet duplicem substantiam: una est potica sine stiptica, et hoc propter partes aquosas et everstives que ei dominantur. Alia substantia est acuta compactibus igneis et aereis, et est hec virtus similitate soly in superficie et confortat sua ponticitate et acuitate et apud in estate infrigidat. De rosa fiunt quinque. Primum est syrupus rosaceus qui sic fit: Accipe rosas recentes et pone in vase prope et in caldario pone aquam donec buliat, et bulientem super rosas predictas funde, et postea vas tege ne fumus evaporet. Aqua infrigidata rosas eice et alias recentes in eadem aqua iterum bene bulita impone, mutando rosas donec illa aqua rubea fiat. De hac igitur aqua iiij lb. accipe et in eisdem iiij lb. zuccari impone et simul decoque. Cum autem bulire inceperit, albumina quatuor ovorum cotundas cum aqua frigida fortiter donec multum spumescat, et illa spumam in syrupum bulientem funde, et cum prima spuma quasi nigra ceperit leviter extrahe, et iterum alia infunde donec syrupus clarus fiat. Et cum syrupus ceperit quasi filum facere defluens a spatula, quod si cum digitto tetigeris et adhereat coctum est. Eodem modo fit syrupus violaceus, sumptuo nenufarinus et breviter de omnibus floribus. Syrupus autem rosaceus ut sua frigiditate confert febribus et sua humiditate tollit sitim et confortat sua acuitate et sua stipticitate constringit. Potest etiam fieri rose decoquantur in aceto et aqua pluviali et infundatur spongia et supponatur stomacho, vomitum reprimit et fluxum ventris stringit. Secundum quod fit de rosis est electuarium ut infra dicetur de electuariis. Tertium quod fit est mel rosaceum quod stomachum confortat. Quartum est oleum rosarum quod provocatorum iuvat stomachum in flatum, si in hoc oleo debet poni parum de aqua ne inflammet stomachum. Quintum fit aqua rosarum que valet ad infrigidandum omnia membra calida in omni loco et membro etc. Consequenter est dicendum de syrupo violaceo. Viola est flos frigidus humidus et acuticus. Et viole subalbide minus sunt acutive et laudabiles. Ergo que sunt purpuree et obscure, et hee magis laudabiles quanto enim magis purpuree tanto magis sunt laudabiles quia meliores. Iste syrupus extinguit sitim febrientem, subvenit ptisicis et constipatis ventrem malaxando etc.

De syrupo nemifario

Nenufar est flos multum frigidus. Et fit de eo et floribus suis fiat syrupus, sedat libidinem. Syrupus nenufarinus valet in cauma pectoris et in magna calida et in febribus acutis et peracutis quia infrigidat et alterat magis quam violatus, sitim sedat et soporem provocat et magis ingrossat. Caveas ne colera grossa debet sed levis et subtili etc.

Syrupus de orizatica

Orizatica fit de vino malorum granatorum et aceto et zuccaro de vino medietas, vini predicti et aceti quartam et zuccari lib. j. misceantur et ponantur super ignem in stagnato et tamdiu buliat quousque cum spatula agitando donec adquirat et zuccara vendat et in perpendere possit deputari ad modum ela, valet et magis cotidianis et paratis. Quartus est quod prohibet colicis quia in colera calida et augent eam et dicit platearius quod sic acetositas sedat coleram, sed dulcedo que est ei contraria auget eam. Notandum quod syrupi non fiunt de zuccaro nisi quia calidior est melle. Et ideo melius est quod medicus solus faciat et non appotecarius. Cavendum etiam est quod iste syrupus non debet dari habentibus pectus debile et minus debiles quia acetum est inimicum pectori. Nobilis syrupus est inimicus nervis, iste non acetum comportat intestina exagitat, non debet dari habentibus intestina debilia, ut patientibus fluxum ventris quocumque etc.

Syrupus acetosus

Recipe aceti unam partem et duas mellis et quatuor aque. Et dicitur quod ipse non recipit nisi ista tria quamvis dicit quod ipse non recipit nisi ista tria, acetum cum frigiditate acuitatem habet et aqua mitigat eius acuitatem et talitatem. Et iste syrupus valet contra febrem ubi est opus expellere et splenis et intestinorum. Et valet in febre et in quartana. Acetum enim est incisivum, ideo valet in quartana. Acetum enim est incisivum ideo iste syrupus valet contra omnes materias grossas et simplices quia incidit et dividit. Et si magis sit subtilis plus valet rosaceus sed tamen acetosus non datur ad infrigidandum tamen ad incidendum et dividendum. Acetosus enim syrupus apertivus est pororum et humorum oppilationum.

Syrupus de oximelle

Et est tria humida quasi de ydromelle. Ydromel fit ex aqua et melle quod aliquando est multe mixtio

aliquando pauce. Aliquando equalis ydro
mel simile mixtionis scilicet octo partes mel
lis et aque et una mellis. Ydromel equaliter
mixtum habet equaliter de aqua et melle.
Et melle tamen aliquando ponitur cum lacte.
alioquin ydromelle. Aliquando ydromel
videlicet istis qui habent grossos humores et
retentionem urine, sed cavendum est ne detur
illis qui habent grossa membra et inflatica.

De oximelle Nunc dicamus de oximelle quod triplex est. quoniam
scilicet oximel simplex, oximel diureticum, et oximel
de compositionibus. Ista enim se habent per additionem
sic. Oximel simplex fit ex aceto et mel
le ut ex duabus partibus aceti et una
mellis. Et bonum est aliquando quod parum po
natur. Et dicit iste syrupus aborizat
quia iste syrupus fit ille de zuccaro. Et iste
syrupus habet aliquando plus de aceto vel equaliter.
tunc ipse est multum infrigidans. Si vero
plus fit de melle tunc est calidus, sed parum
quia acetum est magis frigidum quam mel calidum.
Oximel datur ubi est opilatio cum frigiditate.
Oxizacara vero est ubi opilatio cum caliditate.

Oximel dyureticum sive compositum
addit diuretica super simplex, et sic fit
de radicibus diureticis ut apii feni
petrosilini leuistici et ruscii. Et incidantur minute
et contrita per unam noctem lateat in aceto
usque ad consumptionem medietatis, et decoquatur
quia radices multum dant decoquendo. Postea
colentur et addatur mel et coquatur sufficienter.
Valet contra omnem febrem compositam sicut
sic contra cotidianam et quartanam. Et valet
contra humores flaticos in membris pectoris,
quia ipsum est incisivum. Et caveatur ne
detur habentibus pectus malum et nimis
debiles vel apponatur reprimens maliciam.

Oximel squilliticum sive compositum
addit super hoc radicem squille.
Iste syrupus incidit et dividit humores fla
tos et viscosos ubicumque sint in corpore
et si non habemus squillam loco eius
ponatur raphanus, quia idem facit. Et valet
iste syrupus ad probandam virginem. Cavendum
tamen est in malicia pectoris, vel apponatur
aliquid reprimens maliciam eius. Squilla
est cepe quod marinus porrus est. Ista
squilla est valde incisiva et deopila
tiva, unde in opilatione splenis valet.
Cavendum tamen est in pectoris debilitate.

ex materia viscosa contenta in spiritualibus cum
reprimente maliciam eius. Syrupus
de absinthio est bonus et radix in isto syrupo
cuius virtus in succo eius maiore durat
et iuvat stomachum, unde est deopilandi et constringendi
per vias eius venas pervius subtilitate et
[illegible] et omnes partes epatis que sunt sanguinee.
Nam in epate est sanguis coagulatus. Et
dicit Damascenus quod multum confert ydropicis contra
ria quia evacuat coleram absque eo quod sola evacuat
et iuvat stomachum et non capiti propter caliditatem
et siccitatem, mordicatem et resolvente fumos
ad caput. Ex quo hic est possibile cum caput stomacho
compatiatur. Dico quod confortat stomachum in sua
stipticitate constringente, et non capiti propter
caliditatem et siccitatem mordicatem et resolvente
fumos ad caput. Et propter hoc quia est apri
tivum epatis est bonum in ydropicis. Provoc
etiam quartana. Syrupus vero de absinthio constip
ticitate sua confert habentibus stomachum debilem
et evacuat coleram, comfortat intestina, et con
fortat venas sua stipticitate. Unde si stomachus
et epar sunt debilia dabimus in syrupo
absinthium de quo dictum est sic. Percoquatur ab
sinthium in aqua plus quam ad medium
de qua coletur et zuccarum apponitur, donec fiat
perfecta decoctio. Decoquatur et ut dictum est
supradicta. Potest etiam fieri cum melle duobus
modis. Primo accipe rosas et absinthium equaliter
et pone in aqua per noctem, et postea coquatur
ad quartam partem, et tunc coletur et colature
apponatur tertia pars mellis, et pars specierum
aromaticarum ut cynamomi galange vel
aliarum stomachum confortantium. Quod multum confert
stomacho. Alio modo fit. Accipe absinthii partem unam
et duas citoniorum et fiat syrupus sicut prius
quod multum confert stomacho et epati et coleram refrenat.

Syrupus de fumo et evacuat ut dicitur
terre. Fumus terre est temperate calida et
sicca, secundum quod fumus terre, quia cito oritur et
recipit in magna quantitate. Et sicut vinum
fiat sic boragio et inde vel venas
et epar aperit, et deopilat et laxat ve
trem, et coleram evacuat sua mediocri caliditate
et confortat stomachum sua stipticitate. Et valet
contra scabiem, pruriginem, morpheam et lepram
et contra scabiem, et valet ad valitudinem. Et syrupus
de fumo terre fit postea sicut de absinthio.
Iste syrupus valet contra lepram et scabiem.
Et si cum fumo terre ponitur
et boragine multum mundificat sanguinem.

Et si cu fumo tre ponit radijs apij
seu plus valz ad deopilad epar quis sy
Syrupus de borag Borrago // lyb
est humida et calida indisicat sanguine trist
cia mitigat leticia et memoria optat ideo
vz con cardiacas passiones Et fit de syru
sic de absinthio e fumo terre sit pt sy
rup de citonijs fieri silr syrup de inter
multis alijs 1a s2 Ebcq 2 tam 2m

Nunc dicam de eluarijs quia tres
sunt confectiones q magis durant et constitu
unt eluaria et quasda alias compositas
medicinas sz alipta muscata galiam moscata et
ucia ideo primo de istis tribus confectionibus
dicam et de primo de primo dicit **Alipta
muscata** Alipta a unpta muscata
q muscus ibi ponitur et aliqui dicut q
muscus est ibi basis sz hoc no est verum q
laudes aliptem no apparet ei p muscu
sed per aliud hoc enim basis est i medicina
p q ei laudes conveniunt In ista confectione
sex res ponitur sz laudanum storax dupx
calamita et rubea lignum aloes ambra
caphad muscus Et confitur sic storax et
laudanum ponitur i aliquo vase eneo et
illud vas coopertum cu panno mundo ponitur
ad solem ita q ibi aliquantulum calefiat
ut mollificetur deinde i mortario ali
quantulum calido ponitur et pulverizantur
cu pistello sic calido deinde lignum aloes
i po de muscus cu aqua rosata
distemperatur cu eis misceatur ut cu omnibus
misceri possit q paru de musco hic et
i alijs medicinis ponitur q musc diste
peratur cu aqua nullo modo potest commisceri
Alipta mu confortat pectus et valz ha
bentibus asma q cu frigida difficultate
paretibus anhelandi Iste valz pueris no
potentibus lac retinere q stomachum confortat
ut ipsum retineat valz etia contra p
toris constrictionem q frigida fit cotecta i pec
tore valz i tremore cordis q ex frigida causa
et fit dicta optima sub singula contra venenum
quo vtuntur episcopi et imperatores
Galia m est alia confectio cuius
laudes auctor no ponit vz tn q stomachum de
bilitatum q frigida fit superflua ipam consumendo
valz con vomitum silr auctoritas consumendo
Iste valz contra fluxum ventris q consti
pat stomacho humiditate lubricante Basis
eius est vna mastix et gummi arab

q ipse et papue q ei laudes hmoi confectioni
Mastix calida et sicca est i 2o gradu subti
liat humore suum et grossum confortat stomachum
erigit appetitum Silr gummi arabicum
et mixs muscata et cinamomum et gariofili
et caphad et cetera q i ponitur confortant
stomachum ideo ista medicina i medicis confor
tantibus stomachum debz poni Iste due dicte
confectiones sunt prose de musco qui
ponitur i alipta mu q est quedam apostema
qd nascitur i pede cuiusdam animal est vl d
dyoticum et ponitur i nicolao et 2
Confectio nere valz contra passiones
mulierum pborat q a et confortat matrice
et adiuvat ad conceptum est enim aptitia
matricis et spiritus confortativa q ibi ma
matricis et superflua consumit vnde i me
potentia et superflua consumit vnde i me
valentibus ad passiones mulierum dispo
Nunc ad eluaria accedam Et sic
q eluaria sunt cauda ut dyamarga
riton et dyacalamentum et similia q media sunt
humida ut dyadragant dyapenidion q sicca
ut dyacalamentum dyapsilium Item q iuvant
membra alia ut plurimum musco q na
lia ut pote stomachum ut dyacitonites et similia
q media vitalia ut dyamargariton q
dyarrhodon et similia q dicta membra genita
lia ut dyasatyrion Item sunt q eluaria
confortativa tm q media confortativa et
laxativa q media confortant deinde pulveres
bene coleri vel plus vel minus q dicit
in suis membris competit ut dictum sunt pus
Item eluaria q sunt compositi pulveribus ut
dyamargariton et similia q media confectionibus
herbarum et pulveribus specierum aliqua con
fecto herbarum et pulveribus specierum et cetera
hunc ordinem de eluarijs est dicendum
Eluaria que valet ad membra
vitalia sunt septe ut q p e dya
margariton dyamoron dyacamero
dyanthos dyapliris dyarrhodon dyapi
et primo est dicendum de primo dicit **Dyamar
gariton est eluarium siccum et calidum**
ex pulveribus fictum et dicitur sic quia ex
duabus margaritis sz perforatis et no
perforatis confectum est valz cardiacis et trist
bus vnde valz ad cordis et stomachi debilita
et leticia generat Margarite sunt 2m quosdam
basis et dat nomen sz no oz Non enim dat
margarite laudes convenientes isti eluario

laudes

Laudes autem sunt quia confortat stomachum et cor. Gariofili, ligni aloes, spica, et margarite sunt probati vna, quia margarite confortant cor et stomachum. Margarite confortant cor per sustantiam quia dicunt sunt sicut cor, id est quando cor est calidum, multum confortat ipsum in spissitando ipsum. Ligni aloes, spica et gariofili sunt eius bases quantum ad stomachi confortacionem, et margarite contra cordis debilitatem. **Dyamargariton**

cor calef

Dyacameron id est ducens hominem de morte ad vitam. Antifilis id est ponitur et est spicata aromatica et valet ad pectus et ad lipothomosos. Et zinziber et gariofili et cynamomum sunt probati vna, quia confortant cerebrum et stomachum. Et antifilis est basis in alio scilicet ipsius confortat pectus est medicina cardiaca et est preciosior quam dyamargariton et plus habet de rebus preciosis. **Dyamoron** ex duabus moris sit, scilicet cum mora bati et mora celsi. Iste mora non possunt digeri in stomacho propter suam grossiciem, ideo ei nocent. Sunt cum sicca et stiptica prohibent cum materia fluxe ad vuulam et guttur sua stipticitate. Dyamoron valet in principio squinancie. In malibus exprimunt ne materia ad guttur fluat cum aqua rosarum commixta et plus si commisceretur cum succo corticis nucis magne, quia dyamoron non potest penetrare propter suam grossiciem, et ideo non competit nisi in repercussione materie a superioribus veniens. Sed succus ille est penetrativus cuius signum est quia pueri non possunt abstergere manus suas ab illo maculatas, et ideo sua acuitate qua penetrat materiam fluxam consumit et sua stipticitate materiam fluxam prohibet venire a superiori parte et aqualibus(?) data ad guttur et ad pallatum.

Sternutacio

Dyanthos fit de anthos et est basis in hoc electuario sicut patet aspiciendo ad laudes eius que sibi proprie competunt, et est plus ibi de anthos quam de aliis rebus. Et anthos est ros marinus et in receptis dicitur flos maris. Non multum calefacit ut multum inflammat, cor proprie confortat per reparandum

cor cerebr[um] stom[achum]

spiritus stomachum et cerebrum confortat, unde sic ibi multa valencia ad stomachum ut rosarum zinziber cinamomum. Dyaliber(?) valet ad cerebrum sua acuitate spiritus reparando et confortando, sed est ad cor proprie medicina cardiaca contra tristiciam et contra maliciam(?) quia lesi sunt. Debet tamen caveri in febribus calidis et hominibus extenuatis

nisi hoc sit ex sollicitudine. Sed dicitur datur in palpitationibus quia in eis est paucitas spirituum. Dyanthos ergo reparat spiritus deperditos et cor debile ex spirituum paucitate confortat etc.

Dyaplirus plus est diapliris cum musco et sine musco; plurimis dicitur completa confecto sive perfecta. Muscus valet pinguer(?) in febribus multis et confortat cor debile et stomachum. Valet contra sincopim mecoria(?) vel parat prius accidit, et epilepticis et cathalepticis et ad omnem debilitatem stomachi. Est cum calidis et spiritus quam dyanthos. Sunt cum quedam in eo que valet proprie ad confortacionem stomachi ut cinamomum, gariofili et spica. Sunt etiam quedam valencia ad cor ut coralli, spodium, et quedam ad cerebrum ut squinantum, ciperus(?). Est igitur pluris medicina cardiaca sed dicitur propter tales diversas de quibus dicitur et dyanthos, sed pluris ad confortacionem cordis propter frigiditatem et calorem. Sed dyanthos quando cor est temperatum in calidis et frigiditate, et cum est debile ex spirituum paucitate, quia anthos ex materia appetente habet spiritus reparare.

Dyaca

Dyacastoreum dicitur a castoreo quod est basis et dicitur castoreum quod est testiculus cuiusdam animalis quod dicitur castor et est animal valde callidum et vivit in aqua habitans. Propter suam vehementem caliditatem dicitur a quibusdam quod abscindit sibi testiculos, quando videt quod debent capi a venatoribus, quia sunt quod ipsi volunt capere propter illos, sed hoc falsum est. Pellis enim plus valet quam testiculi eius. Nec est cum tanta prudentia in animali quod hoc posset scire. Isti testiculi sunt calidi in principio quarti gradus et sicci in secundo et sunt meliores in quibus est materia alba in magnitudine digiti. Istud electuarium in quibusdam libris non invenitur et habet magnam

conplex

receptam. Valet mirabiliter contra paralisim particularem in materia quia illa porcionem materie que residua est consumit et nervos confortat. Ipsum optimum est trementibus in capite et in manibus et in pedibus ex frigida causa. Valet eciam contra spasmum ex repletione post evacuacionem. Dyacastoreum vtimur aliquando intus aliquando extra. Intra datur ut sub lingua tenendo si potest pati, quia difficile est diu pati supra linguam, vel sub lingua receptum. Eo sunt humiditates superflua palatum et linguam impedita vel forma. Et ita calor intra accipitur propter dictas causas. Sed extra vtimur eo aliquando extra cum sit oleo vngitur

innabilr valet ad paralisim ma cinatuta
et olim / yringa lotus greco i. est paralis
Et olio laterino quod dicitur benedictum et pluribus. Sed
cave ne corpus consolidetur inflamet et ideo
aliquod frigidum addat apponatur. Est enim
de istis olis vide lege. Unde ergo fit quia si. Sed
olium castoreum commixtum cum olio nardino

Dyapridiiti abyreos quod est valde
radix quedam habens vim aperiendi et cale
faciendi et consumendi. Sum ista radix suppo
sita matrici et subfumigata facit aborsum
Aborsum aliquando indigemus cum timemus
de morte matris et fetus / Et ideo melius
est ut mulier consuetuditer procurat ma
bile. Unde sub fumigata fetum mortuum
educit et secundinam et contra fortiter
aperiendo matricem / valet etiam pectori propter
tum ideo est ma grossa quia ip calefaciat
incidit et dividit et tussim curat et catarum
confirmat coartata / Unde non debemus semper
dare dyadragantum et dyapenidion in tussi quia
ista sententia non faciunt ymmo nocent et
magis faciunt materiam in pectore cum ma est
frigida et grossa. Sed debemus cum eis miscere
de dyaris et de dyaysopo ad ista materiam ma
scinda et alia remollitiva calefacti in muci
bus calide et frigide complexionis competit dya
dragantum / Sed in senibus qui sunt frigide complexionis
et habent multa materiam frigidam et flatica tur
batum est miscere dyaris et dyaysopi
cum dyadragant et dyapenidion / ma plus
remollitiva propter ea dicit consummatum in dya
yris ponitur quedam remollitiva ut pe
nidie et quedam incisiva et consumptiva id
valet ad materiam frigidam in pectore conpute yre
os est basis eius quod patet per laudes eius

Dictum est de electuariis membris spiritualibus
confrentibus scilicet cordi cerebro stomacho
et pectori / Nunc dicendum est specialiter de electuariis
pectori confrentibus et sunt numero quatuor
scilicet dyacalamentum dyadragantum dyapenidion
et dyacassium ut **Dyacalamentum**
Calamenti tres sunt species. Prima est calamen
tum montanum quod est fortius aliis et calidius
et siccius / Et est omne calamentum calidum
et siccum valde pectori amicum alterat
enim pectus suo calore et sua acuitate spiritus
confortat et recte / et etiam sua acuitate
wlt stomacho et contra ictericia ydropisi de
causa frigida / urinam provocat / et reparat calefacit

Mate cum est turbatio et timemus nauseam cala
mentum emplastratum supra stomachum nauseam
prohibet. Item laxat ventrem. Item valet contra iliacam
passionem calefaciendo subtiliando et abstergendo
et evacuando. Item valet contra dissinteriam
passionem abstergendo materiam callosam que intestina
comprimat et ita calamentum per accidens valet contra
dissinteriam / licet calamentum per se est desicca
corrodat intestina / valet etiam calamentum contra
pectoris dolores ex frigida causa / et contra tussim
et contra quartanam cum in initio calefaciat
et evacuat. Oleum etiam calamenti valet contra quartanam
valet etiam ad provocationem urine ex frigida
causa / et unguentum valet contra tres calidas ...

Dyadragantum pectori confert cum
basis est dragantis quod est quodam gummi
calidum et siccum per tres leniens propter quod
dyadragantum valet contra passiones pectoris
ex frigida et humida causa generatas / Item

Dyapenidion est electuarium cuius peni
die sunt basis et sunt penidie de zucaro
die ... et valet pectori veteri et stomacho. Dyapenidion
est magis calidum quam dyadragantum propter quod
valet contra tussim frigidam et siccam et magis
contra siccam quam humidam / et contra frigidam
cum sicca ...

Dyaprassium est electuarium cuius basis est
prassium id est marrubium quod est calidum et siccum
in 3º gradu / valet pectori pectus mundi
ficando / quia ducit materiam ad sputum de
pectore que ei adheret. Similiter valet pulmoni
pectori et contra opilationem epatis et splenis
valet etiam contra ... et provocat menstrua / et et
aborsum si fiat et non ... sua
dicit fieri cum succo prassii et non ...

Visso de electuariis pectori convenientibus
dicendum est de electuariis stomacho convenientibus
et sunt numero 20 ... etiam
que sunt epati pulmoni et splenis scilicet
dyaciton / dyaciminum / dyacinnamomum / dya
galanga ... cum dictis ... stomaticon quod
dicitur rosata novella dyaris
abbatis / triasandali / dyacostum / dyantos
latum dyamacis / zucara ...
pigion **Dyacitoniton** est quoddam
electuarium cuius basis est citrus aquo nominatur
Citrus est fructus cuiusdam arboris pomum
citri et est bonum stomacho ...
ad ... que sunt in ... est cor
tex / ... Cortex
est calida et est bona contra paralisim
... de citro valet contra tremorem
cordis quia ... potionibus ...

et indigesta / et io propter suam indigestionem no
cet stomacho. Vinum non potest digerere. Acetositas
frigida est et sicca. Diacitron quod valet contra
passiones stomachi ex calefactione et confort
stomachum in debilitatem operatione. Est enim stip
ticum et infrigidat. Valet etiam contra fluxum
ventris colere malicia [illegible] contra
cardiaca passione ex calida causa quia
frigidum et aromaticum est. Valet etiam contra
stomachi calefactionem ex sua acetositate.
Oleum citrinum valet contra paralisim. Diacitron
uno modo sic fit quidam scindunt illud pomum
in rotulas quia magnum est et ponunt eas
in aqua et decoquunt eas in illa aqua et
zuccarum ex alia parte. Et ponunt in simul il
las rotulas liquefactas in vase cum zuccaro
et fit electuarium. Alio modo potest fieri et illum modum
tangit Avicenna in [illegible] alii removent
corticem et faciunt electuarium de eo et male fac

Dyacitoniton

ex citoniis fit et
quoddam est simplex sine confortativis et ali
ud est in quo statim commiscentur. Citonia
sunt frigida et sicca et stiptica et ideo stomachum con
fortant et ab eis dicitur dyacitoniton. Valet
contra indigestionem et ~~ventositatem stomachi~~ quia stomachum
confortat. Valet contra vomitum et ventositatem
stomachi et precordiorum emendat quia confortat
digestionem ventositatis aut per indigestionem fit. Dolorem
colore fit propter suam digestionem. Valet contra
fluxum ventris quia consumit magis et con
fortat stomachum et facit bonum colorem. Valet
hominibus delicatis et aliquando fit
cum speciebus aromaticis et tale est optimum
corticem citoniorum removendo et postea ea
decoquunt carnem incisam in frustra et
postea conterunt ut fiat quasi pulmentum.
Deinde prevalet quod si fit simplex appona
tur [illegible] speciebus et decoquunt [illegible] et
in fine decoctionis ponunt [illegible] re
[illegible] cum mastice vel gariofilo et fit
laxativum [illegible] valet ut sit conforta
tivum in fine decoctionis tamen ponunt species
aromaticas stomachum confortantes [illegible]
datur in sero cum [illegible] cruda confortativum
tivum post prandium et post cenam [illegible]

Dyacuminum

dictum est a cimino quod
est calidum et siccum cum aqua facit album
facientem. Hoc comestum non multum facit
bonum colorem. [illegible] multum [illegible]
comestum ipsum enervat sua subtilitate
calidi [illegible] Ciminum ventositatem
consumit unde contra colica passionem
valet quia in colica est ventositas. Olim

decimo et farina fabarum in panno mixta
valet contra inflaturam testiculorum et membrorum
aliorum. Valet etiam contra passiones pectoris
ex frigida causa quia calefacit [illegible] et ve
tositatem consumit. Unde valet asmaticis et tum
stomachi frigiditatem propter causam dictam. Valet contra
[illegible] cum maior eius incidit et consumit
et typum febris mitigat quia calefacit
et ventositatem consumit. Unde dicit Nicolaus
[illegible] post [illegible] digestionem
[illegible] datum post comestionem [illegible]

Dyagalanga

dicitur a galanga que est ra
dix rubea [illegible] et fit in [illegible] Et valet contra frigidam
passionem stomachi frigidam ex ventositate vel flete [illegible]
[illegible] et aromaticitate confortat.
[illegible] eius radix solvit ventositatem et ideo convenit
contra colica passionem et est basis galange
in electuario.

Zinziber conditum

fit ex zinzibere
et pipere sed [illegible] est [illegible] Istud zinziber [illegible]
calefacit [illegible] piper [illegible] sit grossius et [illegible]
incipit calefieri. Calor fortior [illegible]
et fortiorem calorem imprimit. Est calidum et [illegible]
habet tamen humiditatem [illegible] per suam [illegible]
factionem stomachum confortat sua caliditate [illegible]
iuvat humiditatem abstergendo. Bonum est [illegible]
et stomacho quia digestionem confortat humiditatem superflua
[illegible] cum fructibus indigestibilibus
comedit et confortat digestionem [illegible]
contra passiones capitis et pectoris [illegible]
superflua et humida mundificando superflua
humiditatem. In India et Alexandria fit
hoc modo [illegible] zinziber [illegible] decoquitur [illegible]
fit multum molle et cum molle vel zuccaro
[illegible] efficitur durum [illegible] potest
scindi cum cultello. Aliquando fit [illegible]
[illegible] zinziberis [illegible] et [illegible]
[illegible] posita in valle et in terra ita quod molle
fiet [illegible] zuccarum [illegible] mel vel si
[illegible] grosso modo [illegible] mel

Dyacalamentum (?)

[illegible] est [illegible] zuccaro [illegible]
calidum et siccum in [illegible] et [illegible] basis [illegible]
[illegible] Istud stomachum est bonum
in [illegible] caliditatem stomachi et [illegible] intra
[illegible] calidum confortat digestionem
in quo basis est cinamomum. Cinamomum [illegible]
[illegible] est et est nobiliter bonum odoris [illegible]
coloris [illegible] et mordicans
[illegible] lingua [illegible] et [illegible]
[illegible] bonum est [illegible] grossa sicca et
humida et [illegible] vel composita [illegible]
[illegible] digestione fortificat sua aromaticitate
et potentia. Non enim est melior [illegible]

sto° et epi 2 in dunt qr pz. Epar enim pati 2 tplici de causa a qua est augustin 2 opilatu, sinamo. At sua acuitate ipm iuuat aperiendo et deopilando, sa qua racione cinamo ipm confortat sua pontite con stringendo. a qua frigidum est, 2° quia ipm calidum est confortat ipm calefaciendo sua caliditate. Ols de eo factum est valde bonum in passionibus inferioribus et interioribus quacumque causa sit, et in aliis morbis. Decta sua urinam et digestiva provocat. Et totum cum q ... e epi confortat ... valet contra dolorem ... ventositatem ... sua elevata ... putrefactionem prohibet et iam putrefactam consumit ...

Quadrumeron est electuarium quod ... pueris sicut speciebus. Basis eius est enula campana, de radice et foliis eius ... Conficitur est calide et siccae, et est grosse substantie, ideo tarde calefacit. In omnibus causis suis valet, abstergit venenum et valet contra dolorem intestinorum ... quia sua reddit et dissoluit materiam siccam et inflatam in pectore, et cor debile confortat, et ipm letificat, urinam et menstrua provocat quia ista se consequntur. Vnde Enula campana est bona contra catarrum, syrupus oleum eius confert contra catarrum et asmati in pectore, valet vir ad omnes passiones frigidas contentas in pectore et cordis et ...

Rosata nouella. Rosata nouella est basis aquarum, de nouella de veteris ... qui recipiebat sulfur vinum vomitum et ... disponem sto. aufert, et debilitatem et sitim reprimit ... prolonga debilitate. Inire subbemit. Sudores ... confortatos ipm ... recepta ponitur in antidotario.

Dyrodon abbatis dyarodon dicitur a rosa albis, vel quia abbas ea inuenit, vel quia per albate ... Valet autem ... epaticis ... etheticis tardiatis ... dicta sit ... valet ... consumptis ... prolonga infirmitate et egritudinibus calidis. Calefactum epar non multum plus cum ... quam calefacit. Sz cum aliqua ... multa ... plus ... est ibi basis rosa, quam plus est ibi de rosis, quam de aliquo dozo. Detur mane et meridie et sero cum aqua rosarum vel sua aqua ...

Triasandali dicitur a zandali quod est lignum et est duplex album et rubeum. Dicunt quidam quod rubeum magis confortat quam album, sed hoc est falsum per auctoritatem Haly in de ... dispositione ...

dicentis quod album magis confortat epar. Vnde album sit magis odoriferum quam rubeum et est frigidum in 3° siccum in 2°. Vz sto° et epi calefactum. Vnde quacumque causa calefactum hoc sit valet utrumque zandali album et rubeum. Triasandali cum succo lactucae et aqua rosarum vz ad calefactionem ... cum ... ad opus in infrigidacione vz zandali albi et rubeum cum succo ... et pauco absinthio et aqua rosarum et aceto ...

Dyacostum dicitur a costo. Costus est triplex scilicet arabicus, indicus et gariofilatus, et est calidum et siccum in 3°. Costus pulverizatus cum aqua ... et pauco melle aufert labes faciei. Item costus cum amigdalis amaris masticatus cum saliua si abstergatur in faciem pannum et lentigines faciei remouet. Item ... pectoris ... ideo confecta ... urinam et menstrua provocat, fetum mortuum educit et splen deopilat. Costus est basis ... plus ... calefacit ... est in virtute quia plus calefacit ... quam aliud ... valet propter opilacionem splenis et ydropisi et propter leucoflantie et ... confecta ... in sero vel mane. Si datur propter opilacionem splenis, detur cum decoctione ... Si propter opilacionem epatis, detur cum decoctione scolopendrie.

Dyamisu dictum est a misi. Misi est semen ... calidum et siccum in 3°. Virtute ... stiptica ... et vetositatem dissoluit. Confert inflacioni ... vetositatem ... calefaciendo et digerendo quod congrossa vetositate aut materia grossa ... opilates ... sedat ... calefacit et digerit vetositatem. Splen et epar deopilat, digestionem confortat et ventre sto° tussim et sitim compescit, epar et splen deopilat et vetositatem consumit ... est basis ...

Gariofilatum dicitur a gariofil, qui sunt fructus ... calidi et sicci in 3°, odore bonum faciunt, non multum assuefiat, ut fastidium non ... cibis et ... Confortat sto° reprimunt vomitum. Si ... masticis et ... ligno aloes ... fiat ... suppositum sto° valet contra vomitum.

Succus rosarum valet ad debilitatem et dolorem stomachi ex calore quia ... confortat et ad diariam et ad ... et cardiaca ... calore ... stomachi ... pallet ... confortativa ...

Succus viol. valet pleureticis ... febribus ... et si ... mane et meridie ... inflamacionem ... violate ... ariditas ... pleureticis ... confert ...

Succus buglossati confortat stomachum cor et cerebrum, vetositates fugat et confert ... sincopi et tremori cordis.

Succus boragi confortat cor ... sincope et timorem cordis aufert

Item tortu i aqua vz con[ditu] si bibat[ur]
illa aqua i qua coqua[tur] / vin vz i quo sto[...]
cofortado ipm z maxe stam digerendo et
vetositates cosumendo fr[igi]do eructuacionibus
acidis vz / singultu[m] reprimit / opilacionem
pectoris remouet quia apitiuu est z aro[matic]u
Ideo spus cum sint instrumenta virium con
fortat q[uia] aro[matic]u est / facit moui[?] spus
facilius dr Dyamatis amalt[?] est
dam et est mater tincta nucis pate aro[matic]u
est z potiu[?] bo[n]u est i ceptu[?] ca z spum
cofortat stom[achum] putrefactionem remouendo
et malu[m] olfactu[m] Item calicitas sua mat[er]
stam digerit z sua aroticitate membra cofort[at]
z maxime neruosa z spualia z maxe sua
stipticitate copat[?] Ideo con[tra] palisim z tre
more cordis z membrorum aliorum ops sit ea[?]
Porro muscata dicta est a musco vz
i qua hab[et] est muscus qui est quida[m] folliculus
ad modu[m] apost[emati]s i quada[m] aiali [?] capoli
i[n]ue[n]t[u]s Confort[at] cor z ma[x]e ipsa subti
liat / vnde porro muscata bona est ad
cofortacionem cordis / con[tra] maxe sy[n]copi[m] vbi est
mitica aut stata[?] Nota qz bellica q[ue] i eius
cofectione cadit sunt lapilli pui et albi
et valet contra dentes nigros Item
Dyatrionpipion est dictu[m] a pipe et
est cofectu[m] ex tribus piperibus / Est enim
piper aliud album / aliud nigru[m] / aliud
longu[m] p[rim]u[m] i d[icitu]r mac[ro]pip[er] / Aliud leuco pip[er]
tertiu[m] longo pip[er] z melo pip[er] Albu[m] est
piper viride z multu[m] humidu[m] z illud est pip[er]
longu[m] antequam est cōplete maturatum
aut aliquantulu[m] desiccatu[m] propter qd appa[ret]
q[ue] distinctio inter partes eius Secundo
est cōplete maturatu[m] est nigru[m] et est
calidu[m] z sicu[m] i 3[o] g[rad]u / z quia subtile ideo
multu[m] calefacit attrahit a corpe interiori
fla[tum?] gsa[?] / Bonum est hominibus sanis
in frigidis regionibus / Neruos multu[m]
confortat calefaciendo ut est ei par i 2
stro z m[?] deinde fla i p[?]to[?] et isto[?] i vi
statu ipm calefaciendo z dissoluendo gsuit 3
Appetitu[m] cofortat vrinam z m[enstru]a p[ro]uocat
Vnde p[ost] coytu[m] suppositu[m] matrice fetum 4
corrumpit z facit inhabile / ut d[icit] ysaac
quia cu[m] dat[ur] multu[m] soluit ventre[m] z cu[m]
paucu[m] prouocat vrinam / Et sanando totu[m]
corpo fecit hab[et] i hoc claud[...] est tapp[...]
Dictu[m] est de elleuaris cofortatiuis stomachu[m] [...]
vide dictu[m] est de cōpte[?] elleuaris quorum
p[ri]m[u]m est resumptiuu[m] totius corporis [...]

spleneus siue dyacapparis sed quicumque respicit
unt passiones renum z sunt diuretica
et propter hoc recipiunt medicinas diu
reticas Dr Elem[?] resumptiuu[m] dicitur
qui resumunt vires totius corporis
ex longa egritudine debilitati z i fugi
dati z desperati Et dz dari hominibus
frigidis z siccis conualescentibus ex longa eg[ri]
tudine Est enim calidu[m] z humidu[m] q[uia] sunt
quedam i eo calida que vincentia spm
et virtuti debilitatis ex frigiditate z eg humida
concienentia siccitati Dr Dyacappar[is]
Est elem[?] satis que et est bonum contra
passiones splenis Capparis arbor est cuius
cortice radicis z radice est et est cald[um] z siccu[m]
i 3[o] Abstergit mundificat z apit / habet
enim amaritudine z stipticitatem / z cofert ipse
uetica z sciatica fla dissoluendo z multum
subtiliando z dissoluendo / Masticatum eius
attrahit fla a capite z hec disfundo mira
biliter / valet propter ad splene q[uia] sua stipticitate
ipm cofortat z ipm deopilat q[uia] sit
amarum / Confert etiam attrahendo mat[eria]
multam z est bonum renibus z mictiuis z
Lepbos[?] in a[?] z suffirit[?] spletes z ventre z
valet i paralisi Valet etiam ad passiones
renum ad prouocandu[m] m[enstru]a Et cu[m] dicantur
passiones splenis dz dari cu[m] succo
scolopendrie z thamarisci In prouocatione
menstruorum cu[m] decoctione arthemesie vel ru
bee sed ad capitis fla dissoluendo cu[m] dyaphr[...]

Deinde dd est de elleuaris diureticis
que valet ad passiones renum ut ad la
pides i renibus Et nota qz i tali me
dicina oportet ut sint quinque / Primu[m] qz sit aliqua
medicina diuretica que ad locu[m] ducat medicina[m]
frangente lapides ut medicina diuretica
ut sem[en] apij petrosilini Secundum est qd faciat
medicina remanere et hoc est necessariu[m] ut sit
aliquid tale ut gum[mi] dragagant[um] / Tertiu[m] est
ut sit medicina aliqua remollitiua ut
malue z talis / Quartu[m] est que oportet ibi esse
aliqua que lapidem frangit ut milium
solis saxifraga / Quintu[m] est qd sanguis
hyrci puluis corticis oui a quo
pullus exiuit cinis scorp[ionis] lap[is] lincis
z similia valet ad fractionem lapidis Item
puluis cinis tremule cauda cor mas[...]
Item renpontici valet renibus valde

Cor[?] malu[m] olfactum
Cor palp[itatio]
Cor
Contra dentes nigros
pip[er]
De elleuaris resumptiuis
Splenis
Contra dentes nigros

Item clavus unum viro qui habuit in corpore suo in dispositione quia subtile consumeret et superius intrudaret et magis lapillare

Modequoque clavus diureticis valetibus ad renes dicte valium. Item nota primum est clavus ducis et secundum est philoantropos. Tertium est mistum. Quartum est liquiritia. Quintum est nefroticatorum. **Citim duus** quod est sepositus aliis et melius et est dictum a quodam duce proprio sunt scitum valet ad digestionem stomachi et contra ventositatem propter animi. Item ad lapidem frangendum saxifragia et milium solis. Vel quantum ad videre et. Amico huius duas bases una animi cum ventositatem stomachi et alia saxifraga et milium solis ad lapidem fractionem. Milium solis herba est et speciale granum et colorem habet solis et grano eius optimum et est lucidum talibus et siccum et est diureticum. Saxifraga herba est que frangit lapidem pulverizata. Dicitur hec facit decoctio habe saxifragia valet etiam ad yliacam cum fit ex lapide et ventositate et non colica quia ylia quoque est ex ventositate quamque ex lapide quamque ex colera. Et quamque est ex colera dolor est ascendens quando est ex lapide tunc est descendens. Ergo sit ylia ex lapide vel ventositate saxifragia vel si non non

philoantropos dicitur a filos quod est amor et antropos quod est homo et est amicus hominis solum est in basi et est valde propinquum spice nardi et virtute bonum odore facit. Et est calidum et siccum in secundo consumat pravos humores et viscosos et confortat stomachum et urinam provocat et propter hoc pone et apium et similia. Apium est duplex domesticum et silvestre domesticum illud est apium resolvit et confert splenem et epatem et opilationes aperiendo et urinam provocando. Item facit pectus. Est enim quedam apii species que quando comedit multum alterum ipsa sit apium. Calamus et apium decoquitur in vino illud vinum valet ad frangendum lapidem. Item clavus est etiam lapis lincis. Lincis est quoddam animal in quo urinat lapis huius ad hoc proprietatem. Item est in secundo virtute et est valde diureticum et bonum ad frangendum lapidem. Calamus etiam valet ad hoc. Item orobus provocat urinam ita quod facit mingere sanguinem si continuetur et ideo valet ad

frangendum lapidem. Pulegium etiam valet in fractione lapidis et in medicine tamen in conditio maxime est valens in ventre et maxime secundum si vestus consumatur sparsus est dicit valde ad hoc valeria. Istud etiam clavus valet stranguriosis et calculosis et opilationibus splenis et epatis ex multa antiquitate et fractionem lapidis. Item **Iusti-nu hec easdem** laudes et dicitur a iusto imperatore proprio scitum fuit et valet ad omnia sicut dicitur supradicta et adoniceus non habentes basis in eo est cinamomus. Item

Lincontrepon cuius basis est spica nardi et cor confortat et capit epatis opilationem et stipticitatem quandam huius racione cuius confortat stomachum suppellicia eius humiditatem consumendo et desiccando. Reubarbarum cadit ibi. Reubarbarum est reubarbarum et in potione reumatica est reubarbarum bellum ponitur ibi ut medicinas retineat. Item **Nefroticatum** purgat renes a dictis valet ut provocat urinam basis in eo est lapis lincis potest provocat urinam in mestria et lapidem frangit sicut pura basis que approprietate frangit lapidem

Sequens dictum est de clavis capite et tibus membris vitalibus aliis et nutritis nunc videamus de uno solo clavo qui competit membris genitalibus qui dicitur

Dyasatirion est dictum a satiris. Saturion herba est dicta a saturias a equorum. Et herba est virge erecte et radice urine satiaps est virge erectio et radice urine et vocatur testiculi satirionis. Istud clavus valet ad coytum. Unde dicitur duo ad coytum valet ad coytum. Sunt dicunt duo ad coytum concurrencia, primum est sperma generans. Aliud est sperma provocans. Primum sperma generans est duplex una est albus melius sanguinis generans laudabilis. Alia est menstrualis calida et humida et vaporosa quod talis non est sperma et coytum tamen sunt menstrualis calida et humida evaporanda quod est sperma et spiritus sunt que vaporosa movent et eriges membra. Spirituale est spirituale et tertium plurimum. Item est in menstruale coytum provocans sicut amissum est menstrualis provocantes quia aperiunt poros et mictus a vasis incatus. Cum enim in testiculis a vasis spermatis est multa materia inclusa tunc tamen via aperiendo et materiam ducendo coytum provocat. Cum ea materia est pauca spatia materia et ventositate consumendo impedit

coytu Et dimis ut credo vocatur testiculus
libidinis Et cum necesse est ut illud electuarium detur
nisi facta preparatione neque detur corpori
extenuato quia ipsum corpus destrueret
magis et consumeret Et in corpore repleto
plectorico et carnoso et ad hoc prius dispo
sito proximum ciborum multum sanguinem generan
tibus ut sunt ova sorbilia et iura bo
narum carnium ut gallinae et plumarum Et
utatur otio et quiete Et ab hoc deinde vaduntur
electuaria sunt parata quedam que taliter
humiditates sunt et per hoc magis in coytu provocant
Quedam etiam magis stimulant et ventose
que sunt calide et humide et vaporose ut sunt te
stes vulpis que sunt calide et inflative et ad coytum
promptum provocant Sicut eruca, pipe, rebra
passerum, et in cunctis qui provocant ubi ad
stimulandum et vaporandum spermam et hoc est aliud
et ventosum et ideo libidinem provocat Sed
est pyretis deinde cauda accuitur illud
electuarium et habet appetitum proprie ad testiculos et
ad coytus provocationem Aut Galienus

Nunc de modo dandi electuaria dicendum est in
quo casu sunt danda electuaria ante cibum
et in quo casu post cibum Et quedam et est videndum
quare cum quo dantur electuaria exhibeantur Dico
est notanda utilis distinctio quando danda
sunt electuaria ante cibum et quando post cibum
Ubi dico quod electuaria quedam dantur propter stomachum
aut propter alia membra Si propter alia
membra ut dyaziniziberi propter epar dya
margaritum propter confortationem cordis plures
ad confortationem cerebri electuarium ducis ad con
fortationem renum et vesice dyacostu ad
deopilationem splenis sic danda sunt ante
cibum Vel sic dicimus electuaria propter
alia membra a stomacho que sunt remota
confortanda aut propter illa que est in
eis digerenda tunc debemus ea dare
ante cibum et non post quia cibus
impedit electuarium transire ad membra que
volumus confortare et eis magis digerere
Sed non debet electuarium propter stomachum quia stomachus
est malus et patitur in se sive a causa nimium
calidi aut frigidi aut nimium humi
di aut nimium sicci vel quia ipse est
in se nimia humiditate superflua tunc
debemus electuaria ante cibum ut preparatum
stomachum digerendo ipsum preparet ad hoc
ut cibum possit digerere Et si datur
electuarium non quia stomachus peccat in se sed
propter vitium cibi ut potest quia cibus
est nimis grossus ut caro bovina

vel ventosus ut fabe aut quia nimium pinguis
et unctuosus natans in ore stomachi aut quia
nimium calidus aut quia frigidus et siccus nimium
aut humidus nimium In hiis omnibus datur post
cibum Si enim datur ante cibum cibus reciperet
operationem stomachi quod posset corrigere vitium
cibi Si in equalitate sit cibus natans vel
quia inlicus ut in gulosis vel quia pinguis
ut in tali casu post recipit dyacitoniton
quia corpus ipsum est sua stipticitate vel est
nimis calidus et ita non facit cibum cito
et debite transire et ante suam digestionem
Unde cauenda sunt electuaria nimis calida
que penetrativa et diuretica sunt sicut dya
trionpipion dyacalamentum dyaciminum quia
faciunt transire cito ante suam digestionem Ideo in
struitur cum eo dyacitoniton ut per dyacitoniton
remaneat propter suam nimiam ventositatem
confortet Aliquando autem ut melius potemus
electuaria accipimus Et tertia non tamen quia
verum est Quartum aliquando electuarium sumimus ante potum
ne potus puta vini sumatur ieiunio quia
tunc obesset nimis Circa secundum sciendum est quod
quare datur cum aliquo humore sit
exhibendum dicendum quod Si aliqua medicina valet
ad membra plura nos debemus dare illam
cum aliquo ducente illa ad membra illud quod
volumus confortare unde diuretica sunt
deopilativa epar splenem pectus pulmonem
Ergo dare volumus diuretica ut aliquis
ad deopilationem epatis tunc debemus sic sunt
que ad epar bene veniunt sua virtute Et
cum volumus deopilare splenem debemus dare
cum aceto ut aceto faciat ea penetrare
ad splenem Si ad pulmonem debemus in
stare cum liquiricia et cum passulis et similibus Sic
cum plures valent ad stomachum cor et cerebrum confor
tanda Cum ergo volumus dare plures ad conforta
tionem stomachi debemus cum mixtione cum decoctione
aliquibus valentibus ad stomachum et habentibus appetitum
proprie ad ipsum ut cum decoctione ... galangi
Si non ad cerebrum cum decoctione bethonice
aut primule veris sicut plures que habent appetitum
ad cerebrum et hec sententia est valde bona
Aliqui tamen sunt ita delicati quod electuaria
nolunt recipere ita sic sunt non cum aliqua
decoctione de quibus possumus habere
cautelas primo debemus dare illud electuarium
et post eam vinum adhibendum cum aliquibus
habentibus appetitum ad cerebrum quod volumus
confortare et de aliis membris etc.

Habitis de electuariis alterativis et digestivis nunc videamus de electuariis laxativis quorum quedam exhibentur in forma liquida et hoc hora matutina, quedam in forma dura ut in pillulis et hoc apud sompnum hora vespertina vel sero. Electuaria laxativa que dantur in liquida forma sunt unum et sunt dyaprunis oxi, Trifera katholicon, Benedicta, katharticum imperiale, psilium, dyasene, electuarium de succo rosarum, electuarium dulce etc. Dyaprunis quod dicitur dymasceron dicitur a prunis damascenis. In eo sunt pruna basis et sunt fracti humida, ideo frigidus solvunt coleram. Dantur in omni morbo calido maxime in acutis et paracutis et omni tempore morbi sine periculo et hoc est verum quando est simplex quia competit etiam in die paroxismi. Sed quando acuitur cum scamonea tunc non competit in omni tempore morbi.

Istud electuarium datur ad refrigerandum maxime in cancrone et synocha. Et valet ad laxandum datur si sit ibi scamonea et hora adhibita ibi deputata. Simplex non datur in omni hora cum aqua sua [illegible].

Oxi simpliciter laxativum est oxizacara [illegible] quia fit de succis malorum granatorum acetosorum [illegible] est duplex, quedam dulce et quedam acetosum. De quo fit istud electuarium secundum [illegible] receptam qua habetur dyaprunis nisi quod in dyaprunis plus est de reubarbaro et non est in oxi. Oxi duplex est simplex et laxativum. Simplex datur in acutis etc.

Trifera sarracenica est simpliciter electuarium laxativum et dicitur trifera quedam sarracenica quedam magna et ista secunda est composita quedam minor est de electuariis laxativis. Trifera [illegible] iuvenem reddit virum in iuventute prolongat [illegible] evacuando flegma [illegible] sunt mirabolani citrini basis. Datur per se ℥ i aut due sine periculo aut ℥ iii vel [illegible] et [illegible] et datur simplex aut duplex quia [illegible] bene purgat etc. Katholicon laxat leniendo et dicitur quod est medicina universalis data omnibus hominibus et omnes humores purgat sicut patet per sua componentia quia sunt in eo [illegible] que flegma que coleram, et potest dari in febribus valde bona est medicina [illegible] bonum [illegible] istud electuarium quia nulla medicina potest [illegible] polipodium est basis in eo [illegible] est laxativum [illegible] aliquotiens [illegible] evacuat [illegible] vel [illegible] quod [illegible] ℥ [illegible] et duodecies appellat

Electuarium simplex quidam apothecarii appellant [illegible] est vis quia quantumcunque fiunt appellare non est [illegible] quia non fiunt [illegible] et non fortiter attrahunt in istis monachis sunt multi humores congregati in stomacho propter pisces et fabas [illegible] causa vel ab eis evacuat etc.

Benedicta dicitur quia flegma evacuat vel quia ab omnibus ea accipientibus benedicitur. Istud electuarium secundum Nicolaum a domino flegma evacuat. Sed credo quod non est verum si scamoneam et [illegible] Sunt enim ibi de dyagridio ℥ v et [illegible] et turbit ℥ [illegible] scamonea [illegible] et [illegible] evacuando humores ad que [illegible] vel in turbit [illegible] aut aloe. Ergo volunt [illegible] flegma evacuare debemus scamoneam [illegible] et alia [illegible] que flegma evacuant ut aloe agaricum et turbit [illegible] ut [illegible] evacuare [illegible] Sed scamonea [illegible] est [illegible] et eo [illegible]. Turbit est quedam radix calida et [illegible] Illud autem quod est album [illegible] melius est [illegible] humores [illegible] istud [illegible] quod evacuat est subtile [illegible] evacuat flegma [illegible] est [illegible] humorem grossum [illegible] adustum humorem [illegible] evacuat sed dantur [illegible] humore adusto evacuat [illegible] in forma liquida [illegible] datur [illegible] evacuat flegma [illegible] et [illegible] ad evacuandum [illegible] est [illegible] turbit [illegible] competit [illegible] ita quod [illegible] aliquando [illegible] aliquando [illegible] magis, aliquando [illegible] et in [illegible] istis [illegible] de turbit ℥ [illegible] ℥ [illegible] ℥ [illegible] et hoc est valde bonum [illegible] ℥ [illegible] et hoc est valde bonum.

Dicta purgat flegma [illegible] et [illegible] ut dicit Nicolaus [illegible] in [illegible] et vesica [illegible] ut dicit Nicolaus contra arteticam et podagram. Sunt enim ibi aqua que confortat stomachum quia scamonea est inimica stomacho [illegible] rose etc.

Sed ista sunt ibi [illegible] Alie sunt ibi medicine [illegible] que liquefaciunt flegma in renibus ut saxifragia milium solis, alia que [illegible] ut [illegible] semen [illegible] quod cor [illegible] est [illegible] et [illegible] ut sit [illegible] est ibi ut sit me-

Tartarum [illegible]

Turbith

flegma

[illegible] flegma

de[s]cendere citius ne stomacho noceat. Et sunt alique medicine que ducunt ad[?] et que trahunt fla[uam] ut semine seu carui[?] et sunt [?]ilinadaceli[?] que sunt apperitiu[e] ad medicinas dct[?] sunt cum fla[ua] duct[iue] et confortant membra sua stiptic[ita]te qua sunt ne membra recipiant. Et eo nolumus dare biudictam[?] propter membra nutritiua debemus eam cum alia compone[re] quod sit quia debemus aug[ere] medicine [?]enodactilis eo quod adhuc sunt assu[?] [?]tur vocatur biudicta [?]enodactilata. Dz[?] de ista quod hic ponitur sit actione pt[?] dari [?] 5. [?]spiciatur cum [?]ccaro de zucara ad plus [?] iii uel due et non diafin[?] quia turbit non habet fretum[?] quia in[?] nocumentu[m] induc[it] corpori.

Catharticum imperiale sunt [?] propter imperatore[m] et euacuat omnes humores flaticos[?] colera[m] melan[coliam] et est multum ca[?] quia multa calida [?] in se. Et trahit fla[uam] a capite non dari in febre [?] cum [?] est pura ut [?] dari [?] ma digesta. Et dat[ur] tercianarijs cottidianarijs [?] cum [?] est nothia[?] oppile[?] et [?] opporta[?] euacuat humores coporos[?] [?] et [?] dz dari cum decoctione liquirie [?] bo est [?] supposita quod medicina dz dari cum decoctione illius rei que habet apetitu[m] ad membra et ad membrum ut membra edu[?] et membrum confortetur. Potest dari senibus et egris. Unde sani aliquando p[oss]unt depo[?] accipe sine digestione [?] ul ii sed semper melius est ut detur post digestione[m] sunt si vis dare katarticum imperiale ad [?] flis[?] fac syrup[um] [?] digestiuu[m] [?]. Et colera [?] frigidi[?] de [?] [?] potest accipe [?] secundum quod competit [?] secundum [?] post digestione[m] [?] ii quia continet [?] [?] et digestiua. Et [?] digest[?] det[ur] [?] si euacuat omnes humores. Et [?] [?] colera[?] debet accipi cum [?] [?] quam fla[ua] [?] cum pulpa aut ezula [?] melan[colia] accipi dz cum lapide lazuli et hic [?] quod competit [?] Regim[?]

Psillinum est medicina debilis euacuatiua bonum est accipiend[um] in tempore [?] ut in tempore veris et in principio estatis. Et est bona ad recipiend[um] utrum pa[?] sit leuis adducend[?] [?] non [?] [?] det[ur] [?] ii [?] [?] satis similis erit adducend[um]. Et non est difficil[?] euacuat fla[uam] [?] melan[coliam]. Et accipit[ur] cum [?] euacuat colera[m] [?] in

corrosione dentis cum puluerizatum est suppo[?] ut dentis habet enim in se uirtutes gua[?] ca[?] et [?] [?] si fiat decoctio in [?] aqua [?] paulum distoperit[?] in illa aqua et denti dolenti impona[tur] aufert eum do[?] lore dentis [?] quia habet in se uirtutes [?] constrictiuas [?] propter quod stringit fluxum[?] ventris et [?]. Probatum est quod [?] diste[?] [?] cum decoctione arthemesie pessarium[?] [?] in matrice id facit et [?] [?]. Et si fumus [?] in matrice recipiatur idem facit [?] sunt operata. Dz[?] [?] est laxatiua et non ponitur in ea opus cum dat[ur] ad laxand[um] [?] mundificat matrice[m] et parat ad receptum.

Dysene est clerum[?] [?] [?] sene quod est in eo [?]. Et est sene herba calidissima [?] [?] [?] folijs eius purgat colera[m] nigra[m] et fla[uam] et ideo confert scabie et lepre et [?] [?] [?] [?] [?] [?] quia purgat melan[coliam] et ideo quia purgat [?] humore[m] [?] [?]. Et potius magis purgare fla[uam] quam colera[m] uel melan[coliam] debemus dare cum [?] uel cum semine [?]. Et [?] magis [?] debemus dare cum sero caprino. Et melan[coliam] debemus dare cum decoctione epithimi [?] sunt [?] habet [?] [?] [?] dispone. Dysene euacuat melan[coliam] adusta[m] ideo confert melan[colicis] et maniacis quia melan[colia] quod est morbus fit [?] non adusta et mania ex melan[colia] adusta. Prodest etiam cardiacis quia cardiaca habet fieri [?] melan[colie] ad cor eleuatis [?] humore melan[colico] spiritus vitales [?] et [?]. Iste prodest tristibus cum sit tristicia [?] humoris melan[colici] propter debilitate[m] et obscuritatem. Gau[dium] enim fit in luce sed in tenebris ani[m]a [?]. In isto clau[?] plus est de sene quam de aliquo alio ideo sene est bas[?] in [?]. Et [?] etiam est ibi [?] quod confortat cor et [?] [?] [?] non [?] vero plus confortat quod [?] [?] eius. Dz[?] quia non potest [?] ideo [?] cum ponitur in medicinis siue ad [?] siue ad confortand[um] [?] [?] [?] [?] in confortand[o]. Et ut etiam ibi lapides lazuli et lapis armenus quod melan[coliam] euacuat sunt in stomacho in [?] quia [?] sunt [?] quod per ablutioz[?] diminuetur ablut[?] aut sit ponit[ur]

Purgat fla[uam] cola[m] et melan[coliam]

Adiutor [?]

Euacuat fla[uam] et melan[coliam]

Fla et colera nigra

Flu

[?] 9 dec[?]

em i aqua / et cu aqua fit i munda itin i
effusa ponit i ea / et sit deinceps quousque
clara apparat / et sine sapore post hec eius
sordicies esse remotas ablui ergo est lap
lazuli / et lapis armeni post pulverizationem
eius drachma i i vel baslico et cetera potum
ibi ad confortationem cordis capitis et spiritus

Electuarium de succo rosarum sunt i vetu propter
debilitates medicina non poterit accipere per se
confert podagre sciatice / oportet cum alia dat
cotidianam et maiorum que quartana non est vera
valet convalescentibus a cotidiana et etiam quartana
non vera / quia colerum evacuat reliquias morbi
evacuando / Et sunt sex ibi / Est enim succus
rosarum qui confert stomacho sua proprietate / iste reprimit
maliciam stomacho · portum et zauli propter eparum
et reaphora propter cor quia non est in eo non
cumeta que sunt stomaco / scito intestinis
et epi secundum / ideo inter omnia electuaria istud
est magis artificiale satis forte est qui i lib
sunt 3 iii scamonee / et istud est melius
ideo non datur usque ad 3 iii / hec cedia bonum istud
liber secundum precium est qui medicina primum duxit
paciente dat de eo 3 ii vel citra ut plus
ducat / hec purgat est dare post medicina quia illi
ca vnus sunt ducti primum deo viribus
etiam clarus · hoc bonum est et securius ymus
cum medicus magnus sic utebatur isto
et numquam dum posset dabat alia medicina

Electuarium dulce et doss 3 ii
evacuat humores cuat fla et colera / et io cum
clees morbi i febris est utique humor vz
vn vz arthetice / quia arthetica est [illegible]
sit coctola ducente et fla morbum generante
et inducentes / Ezula et scamonee sunt bases ideo
dicitur ab electuario de succo rosarum colera evacuat
cuat in vzo veris competit et ad eripiet
3 ii noctis / quia purgat colera et fla et i cotti
dianus / hec quia electuarium de succo rosarum purgat
colera io confert 3 ii vero ipse et ad ar
theticas de calida materia / Unde dicit Nicolaus
quod competit contra gutta calida / et colera rubea
purgat / et io convalescentibus abundantibus 3 iis
et cotidianis purgat sine molestia sed

Theodoricon euperiston dicitur a theos quod est
deus et datum quasi datum a deo / euperiston i bo
num / est laxativum sed non fortiter laxat ca
[illegible] et fla si tu cum ea scamonee
adiungas / a liniodactilo a ezula / sic tunc la
xat fortius et secundum Nicolaum purgat fla crasta
evacuat hoc sed non est verum si pura duabus
sub diafinicte vn [illegible] amunce cuat

quia ea indigerat et quasi approvat sed debet
sed cum decoctione addere valet ut aretice
et rub maioris et radio anemis ui
tritus cuat / purgat autem quia bucida
iste ex eo et diagurthea fit pessarium simi
biliter aqua provocat / iste habet appreciatum
vinum speciale sed oportet palatum fortiter fricare
attrahit fla a capite et io valet in litargia
vero oppresso dicitur / vocatus fui ad unum
qui iam loquela amiserat et ut restauram
vocem ei loquela ad tempus / fricavi ei
palatum / et aliquantulum posui ad illud dya
castoreum / et recuperavit / et fecit testamentum
suum / et tunc mortuus fuit / iste si coxito
electuario et inde fiat pille et teneatur sub
lingua valet ad vocem restaurandam amissam
ex pleno gisso et pectore i fistata / Et melius
si castoreum apponatur / iste si debet i decoctione
tamarisci de mane deoppilat splenem
item si debet decoctio et distillatione cum 3 i vespe
et sequatur potus vini cum decoctione arthe
aut rub maioris provocat aqua et reparat ad
conceptum quia purgat matricem et inferiora
dosis eius est 3 i / [illegible] et i emigranea
et vertigine capitis / quia fla a capite purgat
et a pectore / valet etiam contra fluxum fluens qui
a capite ad fumoes et ad pectus decurrit
i quo fit ravus sive vox / valet etiam splenetici
neticis sine febre colore est bonum sed

Theodoricon anacardinum cuius purgat
et vomitum quia purgat partes que sunt sub diafragmate
propinque et purgat cum radice et aliis membra dia
cum pulpa a ezula fortiter laxat / non da
i liquida forma sed i pillulis / sic ut alie medicine
addictetes a capite quia dum est causa isto
remanent cum anemos partibus ut a capite
attrahat / dosis eius est 3 ii a 3 iii / valet
ad memoriam restaurandam ex pleno amissam
valet i litargia si i tinga i sucato dimittatur
dorso et fricetur post posteriorem capitis quia fla
corrumpit memoriam / sua frigiditate spiritus
congelando et sua humiditate fores receptus
i humectando sic acuit i aqua / istud electuarium
est calidum et siccum fla a corpore cuat et confortat
Fit autem pessarium i multa medicina unde
sicut calidum et siccum est / confortat ideo
sicut calidum et siccum corpus propter humores
mulieres que non concipiunt propter humores ma
trimonia humiditatia i matrice cum ea dispoint ma
trice / ut pessarium / ut per suppositorium
mox abundantia recipiunt eam / Anacardus
est fructus ca [illegible] / Anacardus
cardus adurit humores et ulcerat

Alia est electuarium anacardinum quod theodoricum
anacardinum

nu9. et adiuuat. Vn̄ cosfert cor fri
gidati. vn̄ fit aliqn̄ dāt aliqn̄ in puluē
castorē & succo. amarum & qz vaō iūca
succus qui depara & sicat in ipi Sira
tar & ut quidam dicunt est pediculus
elephantis quod falsum est / Sz est succus ar
boris ca. & siccus i 3° i hoc eliciatur
& inponi aloe est bas sic **Yerapig**
Gal. nota quod yē sūt multe est cum
yerapig gal / yera sup / yera costis
yera albus / yera logodion / yera ruffini
¶ Et p° dicamus de yera gal / Itaqz no
quod i Antidotarius nicolai ponunt due
pig. vna que voca pigra Gal. Et
hec est illa quam Auic &c gal. vocat
yerapigra ab te & hec est sup / Alia est
que vocatur yerapig & hec abs Auic
vocatur hyeromsidos & ista est pul
pad. vn̄ prima est simpl & hec pot.
Has Ratio almasoris & serap in a. in
istis q vocatur hic yerapig & Auic i t°
yerapig abte & Gal i t° i decoc
yerapig abte est puls specia / Ver
Yerapigra igitur est securissima et
nobilissima me/na. Euat valde bene
ama in eo cotenta. Confert eis passio
nibus oculorum ex stomacho fumante & in ficcte
& Gal i t° in dioz / Iste acat at
hit fla. Vn̄ serap i a° qz ea ipa no
n mala miz sbona dimittit / sic
dt Auic i 3° / Iste euat leuit & in no
lesta / Iste no attrahit a ptibus remot
Vn̄ Auic dt quod no tn̄ fit ea ista
cuone / Iste euat mag & aqua sit co
lita tu sit ex fle i stato i intestis
¶ Et eis attrahit mag & aqua sit passio
i iuncturis / maxime cum ma i sto ha
bitat / Ista vocatur ab Auic yerapig
yera i sacra / & pig i amara / & dt sic
aquibusda quia ptes suctus euat
sed hec no est vn̄ / Sz dt ab Auic i t°
qua ipa est dina me/na / qz sic res
dina agit occulte / ita & hec medicina
Vn̄ dr yera i salua / qz ipa saluat / et
no facit lepro propter hec i veta fuit
yera ab antiquis qz me/ne simplices
manifeste lepro inducebat / ut phlpa
& similia / Ista aut occulte saluat / qz
nulla lepro manifeste inducit / Et eua
cuat humores illaudabiles a sto & a ca
pite / & ideo est me/na nobilissima

Aloe cicotrinum est bas i ea / Uma trip
est aloe citrinum epicum & caballinum / Citrinum
melius est / & est calid & sicca i 3° / Euat
colerā a capite / & fla a sto / Aloe aliqn
lauatur aliqn no / Et quando lauatur minus
laxat & cosfortat ipm / magis / aloe no
ablutum laxat mag & minus cosfortat
¶ Et tu dices quod Gal. vn° meg dt q
aloe ablutum magis laxat. Dico quod vn̄
est quam alia de quibus ibi facit mentio
Vnde loqt ibi cpando vnum ad alia / De
pprietate eius est sto & cosfortare cu sit
stipticum & amara. Vn̄ serap i vni & quamvis
omnis alie me/ne simplices nocent sto°
aloe ipm cosfortat / Aloe tu nocet ea fat
sto° qz apriat ipm qz dm rimaet tu
sit tarde opa & mg refrenet / Vn̄ i diebus
frib datum facit mg sanguinem hec no est
attrahendo tu nulla me/na ipm attrahat
ideo hec est debilitando & nocendo inducendo
Nocet eciam pgs epi ideo debemus sibi ad
iungere bdellium / quod impedit apertionem
i hominis fit pprios / qz bdellium est qua
ca & cosragat / et talie q pros / Dō ad
dimus rosas Cū aloe go sunt trocisci sic
¶ Aloe 1 bdelly 3 5 fit pul. qui
aggregatur succo absinthy & aque rosarum & fi
trocisci eis vtimur tpe copetenti / Vaz igitur
ista yerapig ad pgand colla / acute / &
fla asto & capite & pom i ea ad con
fortandum sto / qz ip est stipticum & stipticum
¶ Et tu dices quod aloe ip confort ego no
est necesse alia cosfortatiua sto ibi apponē
Dicendum lz aloe posse sto cosfort pacialis
ty debilitat ip sto euacuando & ideo aliis
cosfortatibus indiget / Et acui cu stamo
no quod euacuando fla sz adhuc et fluat
cito ip opan & Auic qz est tarde
operacionis / Ista me/na est debilior si agg
gat tu melle / & fortior est si aggatur
cu succo absinthy & cu aqua rosarum & de
ista yera potest dari usqz ad 3 5
Et dt dari p° me degom / Et dt dute
degom dt i pill 3 ij tu q amaritu
qz plus opabitur dimiss venatico i sto
Sz si acuatur cu stamo pot dari 3 ij
ad minus p° me degom / Accipit aliqn
cu stamo / & tc dicunt quidam quod quia
stamo est inimica sto no dz pulueriza
minute ne adhereat villis sto / Sz
istud dimittit qz cotus pulueriza

pulvizacio. Ego tamen quando prime facio
medicinam pulvizo ipam minute et tunc
aspergo ipam cum syrupo viol. aut cum aliqua
qua liquefacta ut est dragagant. et tunc dabo
pulveres admixtos et tunc tantum potui
cum ea aliquo confortativo cordis, quia hec medicina
est nocens cordi. plures laudes huius medicine
ponit Nicolaus. Ierapigra
Gal. est in usu et est valde bona, et est
illa quam vocant hic yerapigra Gal. que vocatur
ab aliquibus dyacoloquintida quia coloquintida
intrat. purgat colera et flegma a stomacho et capite
et trahit valde bene, magis tamen flegma quam co-
leram ab aliis membris partis purgat, et a dolo-
re. Et hec medicina non debet dari in febribus nec
in corpore calido. Est vero pille duce sed in
humoribus frigidis. Sunt yerapigra Gal.
ita prius dicta, quia ibi est plus de turbit
et coloquintida et agarico. Dosis eius post
digestionem medicine est ʒ iii. Et si accuit in pulpa
aut ezula fortior erit. Ezula tamen est
timenda multum quia est nauseativa multum,
et ideo debet dari post digestionem. Datur tamen de
ea aliquando denariorum octo. Et datur ʒ ii si sit
digestione medicine. Melius tamen est ut detur sine
digestione. Aliquando tamen si aliqua purgacio pre-
cesserit datur ʒ ii decoctione sine digestione
precedente, sed melius est dare post digestionem.

Ierapigra Constantini composita
est et est sic dicta ab imperatore Constantino
et respicit stomachum, quia in se habet stomachi confortativa
et valet contra omnes egritudines incurabiles et non valet
ad visum reparandum, et ipse quam visus debilita-
tus est fumus elevatus a stomacho ad capud.
Evacuat flegma et omnes humores purgat sanguine
multum in usu non est. Non in appoteka non
invenitur nisi faciamus eam fieri. Datur post digestionem
medicine ʒ i vel ii sine digestione ʒ i [illegible]

Ierapigra abbatis valet ad purgandum
flegma coleram et melancoliam et ad gutta. que fit de
frigido et calido humore. Unde videtur esse medicina
coleric. Valet etiam paraliticis. Unde Eugo[?]
est effectus cum yera Gal. habet enim in se turbit
coloquintida epithimum in eiusmodi, undique
cum sanguine non est in usu. Datur decoctione
yerapigre ʒ i ʒ v quia non est multum
fortis, quia in una recepta ʒ lib. i et non
est plus de scamonea ibi nisi ʒ i ʒ v.

Ieralogodion dicitur a yera quod est sacra
et logos sermo, quasi valens contra impeditum

loquele. Optime purgat flegma et melancoliam. Elleborus
albus et niger sunt in base. In ea sunt
multa attenuativa. Ibi coloquintida euforbium
ambo ellebori utrique scamonea coconidio et ser-
[illegible] laureole, et ideo est valde laxativum. Un-
de laxat bene sic elleborus, licet sit hic elleborus
nigrus contra, quia tamen est niger potentia, ideo
est basis et proprietas eius est maior. Elleborus
niger est albus et niger, albus sit vomitum
quia levis est, sed niger facit secessum
quia gravis est. Elleborus albus est calidus et siccus in 2o.
Proprietate habet de secandi, incidendi, dividendi
dissolvendi, corrodendi et subtiliandi.
Unde corrodit carnem mortuam. De elleboro
utroque et de sanguine porci sive de sanguine
agnino fit bonum unguentum contra scabiem.
Lenit incidit et subtiliat flegma et melancoliam. Unde confert
evacuat et coleram et magis melancoliam. Unde confert
melancolie manie epilepsie. Et
habet maliciam quia inducit maiorem in ventositatem
dissolvendo incurabiliter, ideo facit dolore cor
et stupore. Ideo dicit Ypocras salvare
cum eo dictum potus an secundum mentem per
quam sua malicia aufertur, quia ista ventositate
que sua malicia aufertur, quia ista ventositate
constat. Sic fit. Elleboro virides si inveniuntur ponatur in aqua cal-
vidis si inveniuntur et ponatur in aqua calida
radices prius que adherent magno
radici et grosse querunt et possit corrodi
et removeatur sordities. Deinde desiccetur
et pulverizetur. Cum eo miscetur semina
dauci amomum siler montanum carvi an-
dami amomum siler montanum carvi an-
ponatur vel infigatur in radice vitis.
Et ponatur vel infigatur in radice vitis. Elleborus
frigidus est elleborus est minus laxativus. Elleborus
albus est magis amarus. Niger tamen
est magis calidus, minores incidunt frigidi si
operatur aliquo in tincta gustent. Et confert
hec medicina et est pectoris passionibus
capitis. Aliqui dicunt quod debet dari in lingua
sua, sed est flegma, quia operatur absque
accidentibus et motis. Debet dari in sua quantitate
ut in pille. Ieralogodion est medicina
excellentissima contra scabiem antiquam
et flegmatis vel melancolia. Datur sive acuune et si
hoc fit accuit. Debet partem accuit super ea dandi
taliis est securus. Datur parvulis ʒ ii.
In sero de ieralogodion. Debet dormiat
in mane vadit medicus ad eum et si sup-
inveniet dormientem quasi stupidus, tunc
habeat medicum decoctionem sua ut incurabiles
indiget et hebul, cum epithimo cor-
Unde sunt herbe de cocte aque hutes

Colera et flegma attrahit

Flegma colera et melancoliam

quod impeditum loquele

purgat flegma et melancoliam

Elleborum provocat vomitum

corrodit carnem mortuam

non sunt sechendi calida et flegmatica[?]

Rx

respectu ad viliam q̄da ad fla istam
decoctioꝝ det i mane et illud bn̄ eva
cuabit. Causa hui⁹ est duo qr p̄ma
me^na facit magna com̄otiōn̄ i humorib⁹
et isti humores com̄oti fortius a membris
attrahunt. Sed tunc magis evacuat quam
una fortis me^na evacuaret. De ista
dedi sel ʒ ij vel ʒ i pill aur et cum
ʒ i yerapigre cuidam qui sibi timebat de
lepra et 10 sellas habuit et una cum secta
a vetere vomitu habuit me^ viridis valde
ad modum herbe viridis ad quantitatem
unius pinte vel quarte et plus et
tendebat illa ma^ ad nigredinem. Lepra
eius paulatim fuit per tres annos. Yera
logodion ponatur cum musto in testa
om̄ et distemperetur cum musto aque de
coctionis arthemesie valet ad provo
candum menstrua. Ante vesperum in muliere
in lectu valet adiu. Item si cum sanguine
leporis distemperetur yalogodion cum ya
ruffini quod melius est et cocco fiant
lotiones morsficatis mirabiliter valet et
destruit morphea. Yera ruffini
est fortior i[n] sua vera qr fuit lb ij
et in ea fuit ʒ ij elleb. et istud est mul
tum i[n] yalogodion cum ponitur nisi ad
sex grana tritici et 20 grana fiunt
pondus unius denarii et sua recepta
est lb i et istud est minus quam in 2a sum
ipa est debilior quam yaruffini quam
ad yeralogodion quia vero tunc ruffini et
dicitur yera in pezzo et ruffinus a quo inventa
fuit attrahunt fla et melancholiam. Iste me^ne
sunt fortissime et ideo non debent
dari nisi me^ corporis est opportunus. Et
sopius dictum est de me^ bus laxa
tivis que dantur in sero licet in
hora matutina. Nunc dicendum de me^ bus
que dantur in sero in pill. sunt in uno octa
vario que dicuntur sunt in edit duob⁹ et cetera
sed pill. aur. pill. alome pill de
sex quibus pill. ante cibum et post
pill. sine quibus esse nolo. Pille
auree non i[n]guali quod pille dicuntur
quasi mota pila. Pila autem ad rotundi
tatem dicitur ita et pilla. Raro autem quere
detur in figura rotunda. Hec est figura
rotunda est spera. Figura vero spe
rica non tangit planum nisi in puncto
ut dicit philosophus primo de anima. Et quia
non tangit undique. Item quia rapi

pilla in sto^o totaliter utitur undique et equa
liter tangitur ab omni parte sto^i. Ideo ipa in
qualibet parte sui ad actum reducta attrahit
undique equaliter a membris omnibus. Et dicun
tur auree propter methaphoram qr sic
aurum preciosum est omni metallo ita iste
pille ad complendum suos effectus ad quos fa
ciende sunt adinvete preciosiores sunt aliis.
Iste pille attrahunt fla coleram accipie pro
stillario ab aliis membris et qr purgant capud
ab eius humoribus ideo acuunt visum debile
debilitatum per habundantiam humorum in sto^o con
tentorum et auferunt ventositatem stomachi
quia auferunt fluxum per quem elevatur
ventositas. Et causa quia habet in se aliqua
ventositate conveniencia ut anisum et seminis que
in ista me^na sunt basil aloe et dyagridium. Et
aloe dicitur est prius et scamonea alibi.
Iste scamonea educit colera et fortius quam
elleborus attrahit a remotis partibus ut dicunt
autores. Et valet ipa habet tria nocumenta.
Nocet enim stomacho ipum mordicando plus
quam alie me^ne et ij hepati. Nocet intestinis
ipa corrodendo et iij autem in 2 est nocet
cordi et iij autem in 2o. Et qr tria nocumenta
que inducit debet esse remedia ideo istis
nocumentis obviando debemus tria remedia
exhibere sed tria membra confortare specialiter
sto^um cor et intestina. Et ideo dicunt auctores
quod scamonea debet preparari in citonio et anisi ergo
et sale pano et bdellio et ita pulverizata
scamonea conficiatur cum succo citoniorum quia
citonia prohibet sto^i debilitatem quam scamonea
perhementer. Et ideo scamonea dicta cum muccilag
et aloe securior est qr terra sto^m confortat
et ideo elon de succo rosarum inter omnia alia
electuaria est artificialius qr ibi sunt rose
que habent sto^m confortare et zanti et spodium
reprimunt nocumentum cordis quod est scamonee
possit inferre. Camphora non reponit non
nocumentum cordis. Si ergo velis preparare scamo
neam pone cum predictis mastice et amisu
mastix enim confortat sto^m ipum constringendo
et anisum calefaciendo. Et addatur bdellium ut im
pediat intestinorum corrosionem. Crocus in
ponitur ut refrenet maliciam cordi illata.
Sal ponitur ut scamonea faciat citius
descendere ut ipa minus noceat. In istis
pill. auceis sunt rose semen feniculi anisi que
sto^m confortat et maliciam scamonee rep
rimit. Crocus est ibi ut confortet cor et colo
quintida ad confortationem aloes. Et ita patet

De pilulis
de pilulis
de lepra
de ch.
de morsfica
4 dolore et lac
Ita et talem
Crocus et ...

in Antidotario. Et nota quod electuarium de succo rosarum non debet accipi cum scamonea unde peccat ille qui plus ad 3 ii conditum accipit cum scamonea, ymmo scilicet electuarium cum scamonea debet accipi suo freno posita cum ea. **Pille ctomete** sic dicuntur quia corporibus precipue componuntur. Valent ferre ad idem ad quod prima mentio, sed non est in usu ideo de ea non fecimus mentionem.

Pille cochie sunt optime purgant flegma cum parte et stomacho et ideo contra passiones capitis sunt fortes, et valent contra emigraneam et vertiginem et epylenciam et breviter contra habundantiam flegmatis a capite et ut contra elephantiam. Dosis earum est usque ad 3 iij. Sunt enim in se terria pars dyagridii coloquintida et aloe, conficiuntur cum succo polipodii quia sua frigiditate reprimunt acuitatem medicinarum, aut cum aqua infusionis dragaganti quia prohibet corrosionem intestinorum dyagridium et aloe. Sed et quia aloe nocet stomacho et epati, ponuntur in istis pillis confortativa stomachi et epatis etc.

Pille rogeri sunt multum bone ad confortationem stomachi et talis complexionis. Unde visum multum accipiunt cum medo magis venientes ad cetera. Sunt si aliquis consequenter de tercio et de quarto debilitate et vult evacuare illum cum pillis cochiis, et pillis rogeri post eam secunda purgatione. Dicuntur pille rogeri vel aureas de quarto in quartum cum ob specificatione dicte ad respondendum consumptionem fortium parte conte post evacuationem ut post tres dies non dentur pille. Sunt pille enim rogeri sunt digerentia et consumentia flegma et si opus ulterius fuerit cudat in eis fiat pulvis lexativus bonus enim est ad clarificandum oculos.

Pille de mastice et aloe purgant valde bene et confortant stomachum cum est in eo flegma qui retinet visum cum est debilitatus consumens elevatis assellatione contenta in stomacho. Aloe est in eis basis mastix enim ponitur ad repressionem malitie eius. Aloe vero qua confortat stomachum. Dosis eius est 3 ij. Sunt ante diverse optime purgant. Barosilii sunt ibi ad stomachi confortationem et post ad stomachi et intestinorum confortationem. Et ad confortandum cor. Et ita reprimunt malitiam scamonee. Bene dantur ad evacuandum flegma a stomacho sine obstructione dicte etc.

Pille de quinque generibus mirabolanorum optime sunt ad evacuandum flegma coleram et melancoliam a stomacho et membris vicinis. Dosis est 3 i ſ vel 3 vi

sed non sunt violente mirabolani in colativa. Sed non potest sua non sed bene dantur usque ad 3 ij et sic usque ad 3 v etc. Seminibus cum de istis usque ad usque ad 3 v. Ut et ebuliorum bellericorum cum 3 ſ 3 iij. Ut et ita de 3 dell. Deinde ea pulverizata usque ad 3 vj et pone in decoctione precedentium mirab. de aqua decoctionis quia sunt valente adhuc quinque cum illa decoctione et totum simul da. Et tu dices quod mirabolani predicti remittuntur de vi sua. Sed verum est in decoctione moderata consumunt licet non sit in farina. Hoc dicit in suis commentis quod non dantur in sua sed quia sua caliditate et stipticitate nocent pectori et sua asperitate et stipticitate vehementer stringunt. Unde per sua lapides vehementer stringunt. Unde pacientes per constrictionem eorum constipantur. Et propter hoc ponuntur cum eis, quamvis reprimendo eorum asperitates nocent pectori et tamen constringunt ne tam fortiter constringat. Hic est modus confitiendi. Et qui ponunt prius dicta accipiantur mirabolani et ponantur in aqua sua ita quod sit aque super eminentes ad tres digitos vel quatuor et inde permittantur in illa aqua per septem dies, vel quinque quod melius est. Deinde auferatur illa aqua et permittantur ad solem desiccari. Deinde alia aqua ponantur et dimittantur ad quinque dies et iterum ad solem ponantur et sic fiat donec aqua albescat alli mirabolani et exeat aqua sine sapore et clara. Deinde ista aqua que plus est contracta detur pacienti et evacuat sine periculo et sine malitia saporis vel sine decoctione vel sine calore etc.

Pille ante cibum sunt plures in medicina cum ydra et sunt diverse quia purgat decal. partem et sunt quinque non ponuntur in purgantibus in eis reubarbarum quod non ponitur in purgantibus et vocantur ante cibum et post cibum. Nec consuevimus in eis dieta quia et ij eius aloe cibum non corrumpit. Evacuat a stomacho sine molestia et angustia. Unde cum ab non potest assellare vel consequitur de dolore stomachi, aut propter vetustatem aut propter nimiam superfluitatem bonum est dare istas pillas quia vetustate fece et nimia flatica evacuat. Et calefacit partes calidas quia in eis sunt res multum calide etc.

Pille sine quibus esse nolo partes que plures sunt in medicina precedunt liquet partes que plures sunt pille sine quibus dicuntur propter bonitatem earum. Flegma coleram et melancoliam purgant omnes humores. Et valent contra multas passiones et multas, et valent contra omnes humores enim recipiunt in se omnes humores purgantes.

De oleis

Post quam visum est de medicinis laxativis
syrupis electuariis digestivis et laxativis
tam in forma liquida quam dura. Nunc vi-
dendum est de oleis unguentis et emplastris. Sed
sciendum quod olea que sunt in apotheka inveniuntur
in uno quatuordecim ut oleum nenufaris
oleum rosarum, oleum violarum, oleum de lilio, oleum
[illegible], oleum mastichinum, oleum ovorum,
oleum vitellorum, oleum frumenti, oleum ca-
momillinum, oleum costinum, oleum de [illegible]
No. oleum de terebentina, oleum benedictum. Nota
secundo quod nomen olei capit aliter dictum cadit
super oleum olivarum et pro eo intelligitur. Et
oleum est materia omnium oleorum secundum Galenum secundo
simplicium medicinarum. Et ratio est quia non
habet nimias agentis contrarias medicine que in
oleo retinentur dat suam proprietatem. Unde secundum
quod omnes medicine oleo commixte habent oleum co-
plexionem quam medicina sibi commixta in-
Oleum fit diversis modis. venitur. Nota quod oleum vel liquido fit
multis modis. quoddam oleum fit per
modum expressionis ut oleum olivarum
aut nucum. Et quoddam per modum decoctionis
sicut oleis ad ignem ut de liquis scilicet fa-
rino et aliis et de floribus, sed alii ex-
flores oleo commiscentur et decoquuntur ad
lentum ignem vel ad solem. Et quoddam
per modum sublimationis ut si oliva vel
alie res de liquis vel de mineris vel
de argilla frustris conglobatis factis vel
de oleo aquis in bibitis vel alie genera
medicine ponantur in alembico. Si fiat de
liquis primo fluit aqua, deinde oleum.
oleum olivarum. Deinde primo recipe oleum plenum
olivarum quod fit expressione fit multis
modis. aliquando fit oleum ex olivis non
maturis et vocatur oleum non [illegible] vel
onfacinum et est ponticum. Aliquando
ex maturis et hoc aliquando est recens, aliquando
antiquum, aliquando ablutum, aliquando
non ablutum. Ablutum est factum ex aqua
in qua abluitur et commixta. Et istud
aliquando est dulce sine sale. Et istud
laxat ventrem per suam lubricitatem sicut
malva bismalva cum est in illo ventre te-
stia, et removet dolorem qui fit ex acu-
mine et mordicatione. Aliquando est salsum
et confortat ventrem et aliquando laxat
ventrem si in eo est [illegible]. Item abluitur
sic aqua et commiscetur et exagitatur
et ex ista permixtione unum alteri commiscetur
et sic oleum infrigidatur. Oleum non ablutum
est temperatum quia per comparationem

ad corpus humanum quod cum ei exhibetur
non intendit ipsum in aliqua qualitate
excedente. non enim calefacit ipsum nec in-
frigidat excessive sed calefacit corpus
sicut vestimenta quibus cooperimur. Et istud
oleum est materia omnium medicinarum quia omnes
medicine ipsum requirunt. Istis premissis de
uno quoque eorum videamus. Et est **Olim rosa-
ceum** quod fit multipliciter. uno modo sic. accipitur
de oleo olivarum lib. 1 et 3a pars lib. unius
rosarum, et tunc ponitur ad solem et pro virtute
solis fiat commixtio et incorporatio olei
et rosarum et dimittitur per x dies in vase
vitreo superius cooperto. deinde colentur et a
colatura dicitur oleum rosarum. Et si vis facere for-
tius illud idem oleum repone secundo cum rosis
et sic fit prius ut dictum est. secundum quod vis
et sic sit rosarum forte fortius fortissimum. Istud
oleum quod sic fit ad solem fit in estate quia tunc
sol est efficax in virtute. Secundo fit sic quia zuo
aliquando accidit quod non habemus solem ut in yeme,
et quia tunc loca inferiora sunt calida ideo
in vase obturato et cum oleo ponitur in puteo.
Tertio modo fit ponendo vas rosarum cum oleo
sub terra, quia accidit quod non habemus solem
neque puteum. et illud oleum est melius
et magis odoriferum, quia terra ita cooperit vas
quod nec virtus nec fumus potest exalare vel
exire. Sciendum autem quod cum oleum istud fit ad
solem fit in x diebus. Cum fit in puteo fit
in duobus mensibus. et cum in terra in tribus
mensibus secundum fortitudinem caloris maioris
vel minoris. Item aliter fit oleum rosarum quia
aliquando non possumus cum tempus exspectare
et recipe succus rosarum cum oleo simul et ponitur ad
ignem lentum quousque remanet post decoctionem
et consumptionem succi dictum oleum rosarum. Istud
laud oleum rosarum est potentius et frigidius. Unde valet
membris mollificatis et malaxatis et
debilitatis propter laxationem membrorum et
nervorum. Unde [illegible] cum nimis laxationem pe-
netrat enim magis et melius profunda-
tur quam oleum simplex in membris. Sciendum
rosarum sit grossa ipsa tamen facit oleum simpliciter pe-
netrare ad membra secundum Galenum de simplici
medicina. Unde etiam cera cum oleo melius
mollificatur. quia cera sua acuitate pene-
trat et sua ponticitate impellit suum oleum.
Item quia est potentius frigidum et siccum competit
contra arsuram et puncturam membrorum.
Unde non est ei par in sedando dolorem

et Gal. in de simplici medicina qui dicit quod ipse habebat volumus in quo erat dolor pungitivus et posuit in una parte agrestam et in alia parte acetum et in 3a oleum rosarum. Et dicit quod non invenit magis infrigidans quam acetum, et magis sedans dolorem quam oleum rosarum. Unde dicit compertus sum in quodam qui habebat dolorem pungitivum in ano sive in longaone, et feci aspicere quandam vetulam et dixit quod erat rubeum tectis ad quandam nigredinem et illa dubitabat de herisipila in ano, et ego apposui oleum rosarum cum albugine ovi et recrusta parum et curatus fuit de angustia non dico de morte post 4or dies. Et si aliquis ponit cum vitello ovi albuminis tunc magis mitigat dolorem, valet etiam hoc oleum contra adustionem ignis et ragadias. Item cum sanguine turturis aut columbe curat in illitu locum dolorosum et cum farina ordei. Item in calefactione capitis. Item in dyabetica passione valet ungendo renes cum eo quia dyabetica passio fit principaliter renum attrahente humiditate que de sede sitim sive proprie de febre fit sitis. Item valet in pruritu et scabie si prius cum aceto corpus ungatur corpore prius purgato, quia comprimit materiam insidua fumi causa reprimit acua acuitate. Item valet contra calorem febrilem sive aeris contra dolorem capitis et melancoliam. Item valet contra in sompnia et contra fervorem stomachi et inte stinorum et cordis et hic vel cum oleo violarum

Olium viol. frigidum est et parum humidum, cum valet freneticis et dolori capitis ex calore febrili sive calido aeris, valet etiam contra stomachi indignationem ex calore et intestinis cum aliis rebus competentibus ad hoc. Et eo fit sic ponatur viole conjugalate per novem dies in olio ad solem et sic de rosis ita fiat de viol. et aliis floribus

Olium nenuf. fit sic oleum rosarum frigidum est et bonum contra vigilias causatas a calidis si cerebrum capitis inungatur. Item si ponatur cum olio rosarum cera est cum istis quod ceratum valet contra calida apostemata **Oleum de lilio** est calidum et siccum sicut lilium valet ad dolorem capitis et stomachi ex frigiditate. Item si tenta ponatur in hoc olio et ponatur in matrice valet ad grossitiem matricis et mundificationem eius cum sit calidum et siccum **Oleum piperum**

valet in emigranea, et valet ad mundificandum ... in ventribus puerorum si venter eorum ungatur, et maxime si potest et fit per expressione ut oleum lini. **Olium mirtinum** [?] pistum parum et postea ponatur in aqua et malaxatur manibus, deinde aqua removeatur, iterum ponatur aqua super ipsum et ponatur ad solem, et totum fit quousque fiat illud semen molle, quo facto cum hoc semine ponatur oleum et dimittatur longo tempore et postea leniter comprimatur et tunc est oleum mirtinum. Aliter fit per expressionem in torculari ut canapi vel in oliviis, et primo debet contingi in aceto aspero et postea comprimi ut dictum est, et valet contra vigilias ex calore, et in dolore capitis ex calore si nares inungantur, et contra guttam in quacumque parte ex calido, et paralisis ex causa calida etc.

Olium ovorum sic fit decoquuntur ova ad ignem et accipiuntur vitella et ponuntur supra patellam ferream vel in vase fictili cum cocleari sive pistello comprimendo comprimuntur per quod eliquatur ex eis est oleum. Istud oleum valet ad dolorem auris cum oleo rosarum vel per se ex una acuta et ipse contra adustionem ignis cum olio rosarum etc.

Olium mitillinum sic fit mitilli preciduntur deinde ponuntur in vino et ad ignem ponuntur tamdiu quousque vinum consumatur, deinde oleum apponitur et decoquitur simul ut ebulliat et postea colatur et tunc est oleum mitillinum quod est frigidum et siccum valet contra calorem capitis **Oleum fru menti sic fit** sicut oleum ovorum scilicet per expressionem in patella cum ferro candenti et valet contra serpiginem et impetiginem et scabiem et similia. Alio modo fit accipitur vas strictum orificio et impletur frumento et oppilata sit illius oris ita quod frumentum cadere non possit, deinde super ollam aliam ponatur et fiat ignis contra illas exterior partem facto tunc eliquabit oleum et valet contra predicta, valet etiam contra adustionem ignis et contra ea que dicit Rasis etc. **Olium camo mill.** fit sic oleum rosarum et est subtile valet contra dolorem pectoris ex frigiditate vel ex una compacta et in fistata in pectore resolvit suo attractione sic camomilla unde habet virtutem camomille. Item habet

C adustionem ignis

cofortat cap. 2 mebra 2 mitigat dolor
Olm costinu fit sic da ola valet
ad cofortacom sto. 2 valz i palisi cale
faciendo 2 si comisceat cinplis gfert
stomacho 2c **Olm decimamo**
cofert sto. 2 vill sto. 2 maxime
iuius 2 sic fit cinao. m i pom i quoda
vase 2 sup apgi pauco olo 2 sit illud
vas inferius pforatu 2 supius bn
obstructu. Deinde pona aliud vas
sub eo ps hc ista duo vasa ponatur
i terra 2 sint ista duo vasa bn coglu
tinata argilla ul aliquo tali 2 fiat
circu circa fortis ignis, deinde elevabitur
vapor supius 2 qm no pt exire
qr orificiu est obstructu descendit inferius
2 reliquat i vas subpositu sic videmus
fieri i fumis elevatis i baluco sic eciam
pt fieri de omi re p sublimacom de
auro 2 de argento 2 ceteris pter qm de
cristallo **Oleu de terebetina** fit p
sublimacom 2 clarus est ut aqua fortis
2 valz multu i palisi 2 passionibus nervorum
Et valz fere idem qd oleu benedictu 2 ardet
eo qd ignis vn de eo fit grecus ignis cu olo
benedicto. Et si de eo ferru intingat
et ponat adigne inflamabitur 2 ar
debit qd dm est de olo de terebetina 2c
Olm bnditu fit de lateribus sic dolr
lateres novos nunq coctos abique te
rat i frustra sicut avellana 2 fiant
globuli parvi admodu ovi minimis
galline ul qz columbe q melius est
dein ponatur ista frusta ad ignem
quousq sint candentia velud ferrum
2 ignitu 2 tuc ponat i olo 2 ibi dimittat
pvertente ut bn imbibat de olo deinde
capta alembicu sup furnu et impone
ista frusta 2 sic distillabis 2 debet ee
vas id. i quo ponuntur frusta illa co
quibus dz fieri oleu p sublimacom
sup furnum ita qd fundus sit subito
Et primo fiat ignis levis 2 postea for
tior 2 magis fortis 2m racom. Do
cocat abi istis aqua, dein statim gcurrit
quasi oleu Et est illa valde fetens
et io magnus est labor i faciendo ip
Et io etiaz carus est tum pter magnum
laborem qm requirit tum pter magnam
efficaciam qua ceperunt paralites pa
lisi gnttam spasmum 2 talia de

causa frigida. Valz sic 2m Rasim 7o aliqui
ponunt ista frusta i vase terreo spisso 2
bn tecto 2 firmo 2 illud vas supius
cu argilla bn obstruat ita qd nichil co
eat Et si tu videas exire fumum adhuc
obstrue illu locu cu argilla deinde fiat
fortis ignis 2 distillabit oleu iste qd vas
vitreu aut terreu pati possit bis ult
vigore habz ignis 2 no plus. Istud oleu
valz i passionibus frigidis ut i palisi spaso
mabilr penetrat. Vn si manum aliqua
tulu teneat fetet fetor p multu tempus
ut p iij ul iiij dies et ultra 2 hc est
signum qd est multu penetrans vn i spaso
et i palisi mebra i vngat enatura de
pus sita 2 ma digta no est ei par me
ihs suppleue potu dissolut eius dim
nem cerebri talesfacit vn 2 oblivionem
aufert 2 valz contra venenum scorpionis
cu istud venenu sit frigidu. Item si bibat
opiu quod infrigidat valz cu ista 2 talia
Ex illo olo intingatur ferru 2 ponatur
adigne statim incendet sic i terebetino
olo. Item 2m Rasim si intingatur i isto olo
vena agregabit i eis multo prius
2 capient 2 mabilr eni i eo delectant
Postqm dictu est de oleis dd est nunc de
vngentis. Vngenta eni eadem racone sunt
invencta qua 2 olea. 2 cete medicine
simplices coposite exhibite. Vnde pter
hc sunt invete qz medicine simplices non
faciebant aliquos effectus ulterius exhi
bite. Alii vngeta ola 2 empla qz medicine
simplices contra effectum suum no faciunt 2
hc pter debilitatem medicinarum simpliciu ul
quia cum longo tpe no puit remanere i loco
sup quem locu remanent 2 psit sua opa
adimpleret 2 sigtia. Cu p ulius aliqs
sup locu appoi pparacos abstergit racione
quia si p vngtu mel emplaz ceroti
qd tullior cofirit. Ista eni fiunt medicinas
diu remanere sup locu. Vngeta i veta
sut ad faciend abstersiom i mebro 2 cofor
tacom. Abstergunt eni 2 cosumunt mat
ria remanente post purgacom pus secunda
Et aliqui sunt ista vngeta tam ad mebra
exteriora qz exteriora interiora ut stom
Aliqndo eni i vngimus ventre pter stom
sum cofortandum olo costino ul olo de spica
nardi ul de absinthio ul de mente. Ista
eni ola valia sut sto. contra debilitatem

aut propter frigiditatem / aut propter vetusta-
tem. Et nota quod in omni unguento / est oleum vel
pinguedo aliqua ut diu remaneat
super locum. Unguentum dicitur ab ungue vel
ab ungo ungis etc. **Unguentum citrinum**
est illud de quo Nicolaus primo determinat.
Et dicitur citrinum non a colore / sed quia ex pomo
citri conficitur / unde conficitur ita quod non re-
manet nisi cortex. In illo cortice ponuntur
species unde citrinum fit ad abstersionem et dealba-
tionem. Abstergit enim omnes maculas corporis
et mundificat et albificat totam faciem et totum
corpus / et ideo utuntur eo mulieres. Unde
aufert lentigines. Et sciendum quod illud un-
guentum abstersivum debet poni in loco nisi molli-
ficatione prius facta. Unde debet prius facies
aqua furfuris aut furfurum lavari in mane
deinde inungi unguento citrino in vespere et
maxime quando sunt profundate et antique
lentigines. Et secundo in mane debet iterum facies
lavari cum aqua abstersione sunt cocta de qua
que ponuntur in isto unguento ut est aqua de
corticibus amigdalarum amararum et coclis me-
dicina. Et duo bona facit ista aqua ab-
stersiva unum / quod unguentum adiuvat in sua
operatione et unguentum non abstersivum abstergit ne
facies deturpetur. Valet etiam unguentum citrinum
ad denigratam faciem in sole ut in tempore calido
ut tempore messis. Valet contra pustulas
sive sint in manu vel in pede vel in capite [illegible]
sive sit ex flatu salso. Item valet contra [illegible]
post casum scabiei removendam. Et cum aliqui
qui dat nimis forte medicina ad curandam scabiem
et tunc illa scabies cadit / sed post ea remanet
aliqua nigredo ad quam removendam bonum
est unguentum citrinum. Habet enim multas me-
dicinas in se abstergentes / et multas medicinas
dealbantes / et habet in se auxungiam per quam
habet vim lenitivam. Unde valet contra asperitatem
et arefactionem et debet inungi fortiter et fricari
membra quae inunguntur eo isto ut unguentum imbi-
batur in membris per calorem motum. Et etiam
medicinae abstergentes et depurantes et dealbantes
ut est borax quae est gumma abstersiva et de-
glutinativa et depurativa. Unde cum hac congluti-
nat aurifaber argentum valde fortiter
cum est pulverizatum et duas laminas con-
iungit. Experimentum Platearii contra
difficultatem partus si distemperata cum vino
ponatur
super omnia valet in hoc casu inter
omnia unguenta istud maxime abstergit
quia habet in se multas medicinas abstergentes
sicut coralum album dragagantum amidum

camphora cerusa quae duplex est. Una
est ex laminibus ferreis plumbeis perforatis
et positis in vase cum aceto ad solem. Et aliud
quod invenitur dealbatum in sole per illas lami-
nas est cerusa, et est valde frigida. Et utuntur
ista mulieres in abstersione faciei. Sed non
[illegible] quia amittunt dentes ex vi
istius ratione aceti quod est inimicum den-
tibus et nervis corporibus. Ista cerusa est
frigida et sicca. Alia est cerusa quae est calida
et sicca et dicitur cerusa serpentaria quae sic ponitur
ad depurandum et mundificandum. Et fit radix
serpentariae in vere colligitur et optime munda-
tur et concutitur et pulverizatur deinde per pannum
cribellatur et tunc cum aqua rosacea aut plu-
viali conficitur. Deinde ponitur ad solem in vase aliquo
in quo sit aqua rosacea. Et illa aqua saepe abiciatur
et hoc fit per 20 dies vel amplius. Post modum illa
abiciatur et desiccetur et utitur in medicina pona-
tur. Aliud potest aliud unguentum quod est valde
bonum contra combustionem et adustionem ignis
quo utuntur multum cyrurgici. Fit enim ex pl-
tagine et cera albissima et cerusa plu-
bi cum oleo rosaceo et vino albo etc.

Unguentum populeon dicitur ab
oculis populi scilicet cuiusdam arboris folia
istius arboris colliguntur et ex hiis confi-
citur. Istud unguentum probatur competens si
ex eo plantae pedum et volae manuum
et tempora et arteriae inungantur. Separatim
infrigidat cum ponitur super ipsum cum aqua
rosacea vel cum pauco aceto. Nicolaus dicit
quod probatur si ex eo umbilicus inungatur.
Illud quod est etiam cum sit frigidum claudendo
poros prohibet calorem evaporationem. Et
cum sit virtus sua virtus constrictiva prohibet humi-
ditatem egredi ex qua fieret sudor
et ea utitur. Conficitur sicut alia unguenta
quae species continent et utitur cum oleo quod
pinguedine conficitur. Poma fiunt ut
[illegible] mandragorae folia iusquiami
semperviva solatrum etc. ut patet in Nico-
lao. Valet hoc unguentum contra calorem
acutae febris distemperatum cum aceto
ut melius possit tingere aut cum agresta
et debet fieri etiam in pulsu et in volis ma-
nuum et pedibus et etiam fronte et tempora
ex mobili confert. Sed si sudorem provocare
volumus non est utendum eo quia ma-
gis fieret inobedientes [illegible] et sudorem
prohiberet ut dictum est [illegible]
possent impedire etc. **Unguentum dialthee**

Ad dealbacionem
Contra lentigines
Contra pustulas
Contra difficultatem partus
De cerusa
Contra adustionem ignis
Contra inflammationem coloris

Ad maturandum apostema

Pma de althea fit in von malua bilimal i alta malua calefacit et humectat ideo multum valet ad maturandum apostema. Pma ex i geal ro simplices medicine ad maturationem apostematum requiritur ca. sed calor attracto caloris ad locum apostematis ut possit melius digerere et conforta membri. Sed qua tenetur ne fiat expulsio caloris apponitur ventosa ut calorem attractum contineat intus retineat et humida ad ine et mollificationem vel ad resoluendum vetositate et subtiliationem. **Vngtm agripp** est quod a rege qui ipsum invenit vel proprio fit sunt ta est et spatiosissimo valet ydropicis et sima pparata ut residuum consuma. Valet etiam contra inuos induratos. Sed innuit induari triplici de causa aut propter separatione et tunc non valet nisi sit situ aut propter opilate et replente et tunc valet aut confringente congelante et tunc mss valet istud vngetm attrahit aquositates

hydropisis

propter sua compositionem si veter ex eo i vngat in ydropicis. Caveat ne super epar ponatur quia timendum est de inde sopone tac fricetis ydropisi Recipit i se brionia que est radix vitis albe et habet proprietate abstergendi aquam i ydropicis sed ab eorum ventre et in inferius ptaut eam adveniendi tota die. Habet etiam istud vngtm virtute vomica ideo **Vngetm adartheticam** est laumbacis casteren et ruta et oleum que decerva et decoquitur cum vino optimo multum prodest ad gutta **Vngtm marciaton** aquo i vetu fuit quod valet ad dolore capitis ex frigore et ad confringente et sto capitis et pulmonis et ad ylii dolore adigue vel ad solem vnctum statim subvenit paliticis artheticis

ad paliticos artheticos

sciaticis nefriticis et podagricis prodest tuores reprimit et omnes passiones quod ta fit medicatum cum confectionem ponit Nicolaus in antidotario suo **Vngtm Arrogon** valet ad spasmum artethicam

ad uiatonem

ad spasmum et artetes

artetitis et sciaticis et ad dolore ylii et renum viris et mulieribus talis modo i vnctum Vntesta om pus liquefiat adigue de in super vnga cuius spina dorsi et pectes pariettes et ipsa tota tamen sicut loca i vncta teneat in quartanariis etiam multum prodest si vngatur spina dorsi

ad quartanam

ante paroxismum. Nota si recete et ex ydropicos vel agrippe artheticis muiuaris

ad guttam

avoq imponatur catulum vel vulpem et distilletur per alembicum ollarum mia bile vel con gutta artethica palisis et omnes contractus optima sunt **Vngentum laxatiuum** petre em laxat pro punctum ventris abstineat sex horas valet constipatis lapidosis nefriticis gibbosis super pertinet et petre i punctum **Vngtm fustum** i. nigrum valet apponitum super vollins attrahit et attrahendo mundificat deinde sanat **Vngetm albm** valet ad salsum fla cuius recepta ponit Nicolaus in doro **Vngtm** q̄ vel sp̄ig̃ impetigines elephanticos et lepros et i vngatur locus adigue vel solem sta

Explicit tractatus sine quo fit in e nichil
proxime sit deus benedictus in secla amen

Incipit tractatus de conseruatione potionati et capitulum eius primum

Post potionem vero de conseruatione potionati est dicendum. Potionatus est constituendus in loco non nimis claro nec in loco nimis caloris nec nimii frigoris. Sed caveat a calmortibus et operiens ne calefiat et desiccet et eo amplius et et maior sequatur sitis aut febris effic et similia. Post impositam horam temporis tranquilli sit reficiatur. Hoc modo gallina vel perdix decoquatur in aqua et de quo fiat condimentum cum cyminio et aniso et inde comedet potionatus membrum vnum vel duo et tamen quo faciat offas. Iste non diligent quanto amplius fuerit

solutus aliquis tanto reficiendus est
dieta minori quanto vero minus grossiori
Leviter enim reficiendi sunt in cibo et
potu bibat quamvis minus multum temperatum cum aqua
talia. Et caveat omnino a cibo et potu frigido
quia membra debilitata sunt ... et
rarefacta. Et cibo cum vel potu frigido per
clauduntur unde leduntur et amplius quam
et debilitantur. Item cum paucus sit et debilis
calor naturalis frigido potu et cibo superveniente
facilius extinguuntur. Si aut corpus non sit
carnium detur nisi cicerum vel nisi amigdalis
vel farina cocta cum amigdalis et similia que
sunt digestibilia. Pisces licet plures comme
dant non approbamus quia cito sunt convertibiles
in malos humores. Itaque in dieta per 3es vel
quatuor dies abstineat quousque plene vires
resumpserit, et quanto amplius fuit purgati
diutius sunt abstinendi. Circa vero quartum
diem competenter balneum exhibemus ut
sordicies corporis expurgentur et si que super
flua fumositas sit circa cutem collecta per
balnei calorem consumatur vel evaporet
et membra debilitata confortentur. Sit aut
balneum temperatum et ideo parum moveatur. Se
quenti vero die sanguinem detrahimus nisi vires
vel etas vel consuetudo impediat, aut
aliqua predictarum contradictionum et hec ad sani
tatis conservacionem pertinent [illegible]

Potionatis varia et periculosa veniunt
accidentia scilicet nimius fluxus ventris
febris tenasmo sitis dissinteria
vomitus defectus appetitus spasmus
singultus sincopis. Nimius fluxus ventris
potionato supervenit, quandoque ex culpa me
dici, quandoque ex culpa potionati, quandoque ex
habilitate humorum ad educationem dispositi.
Ex culpa medici ut si dederit medicinam
nimis acutam non proporcionatis hiis que necessaria
sunt ad purgacionem. Ex culpa potionatis
ut si tarde fuit a frigore vel in frigido loco ambu
laverit vel nimis comederit vel nimis biberit.
Et si medico inobedientes fuerint ex habilitate
et disposicione humorum fit nimius fluxus
si sint humores fluxibiles et parati sunt ad
educationem. Ergo detur medicina nimium fluxum
inducens abstergendum fluxum liget bra
chia et extremitates manuum, deinde
coquatur vetus gallina vel [illegible]
decoctionem [illegible] diagarum sumac
et nimis illius detur pa addito bolo ar.
Vel de [illegible] fiant pultes et de farina
panis vel mica addito etiam bolo ar.

menos fiat etiam balneum ex aqua tepida
ut evaporet vis medicine et ideo prima
nova faciat ne nimis calefiat [illegible]

Febris potionato supervenit quandoque
putrida, quandoque effimera. Effimera contingit
ratione humorum et distemperantia spirituum vel
[illegible] vel [illegible] vel [illegible]
vel [illegible] vel vigiliis et similibus. Putrida
vero supervenit [illegible] ad
[illegible] debilitatem no
[illegible] potentis [illegible] et [illegible]
[illegible] febre [illegible] superveniente [illegible]
pariter ad balneum [illegible] vel fiat
in balneo tepido, deinde [illegible] ut sudet
quia [illegible] cum sudore solet [illegible]
[illegible] potionatus [illegible] constituatur et cum
[illegible] ut fiat evaporatio
superflue fumositatis. Si aut febris
non solvitur liquet quod putrida est nisi
[illegible] debilitas potionati impediatur
dandum est aliquod leve catarticum ut
[illegible] putrefactam educat. Si vero debil
[illegible] reficiendus est donec fiat robustior
deinde vero purgetur cum competenti medicina

Circa ventris fluxus supervenit
quandoque ex [illegible] aeris, quandoque ex cibis
et potibus frigidis vel in quantitate nimia
acceptis [illegible] adhibere aut [illegible]
exhibemus remedium [illegible] pannos lineos
in aqua calida infusos, deinde [illegible]
et quanto calidius [illegible] poteris [illegible]
supponere [illegible] etiam [illegible] cum vesica
[illegible] aqua calida vel vino vel oleo
plena [illegible] calidos apponimus
[illegible] cocto vel sale tosto [illegible]
Balneum etiam calide aque [illegible] compe
tenter exhibemus [illegible]

Tenasmon potionatis supervenit
tribus de causis scilicet ex acumine me
dicine [illegible] [illegible] et po
[illegible] humoribus [illegible] [illegible]
[illegible] et intestina [illegible]
[illegible] fiat [illegible]
[illegible] similia [illegible]
[illegible] [illegible] et intestina
[illegible] intestina
[illegible] et [illegible] volutate [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] et [illegible]
Si vero fuit ex frigiditate cognoscitur

ex iudicio pacientis ut si confiteatur se ex
potu fuisse frigido acri vel tactu a frigore
vel assellavit inter lapides. Si autem
fiunt cum humoribus intestinorum aggravati-
bus cognoscitur per remotionem aliarum
causarum. His ergo competenter subveniatur
Remedium — cum clisteri mollificativo scilicet de furfure
malvis et sale ut humores infixati in
intestinis dissolvantur et reducantur. Si vero
ex aliis causis accidit et fluxus vetus
non timeatur, ponendus est in balneo
dulcis aque vel mollificative quod sic fit: — de fastidio
pulegium et althea coquatur in aqua
et in ea sedeat paciens usque ad umbi-
licum. Si vero fluxus vetus timeatur
fiat tale balneum: Recipe corticis castanee,
corticis mali granati, balaustie, acacie,
ypoquistidos, corticis pinus silvestris et
vespule, corticis coctani et sorbarum
decoquantur in aqua pluviali et in eo sede-
at paciens usque ad umbilicum. Expertum
Capitulum fluxus — ad hoc: colofonia, xx pixis greca super
carbones ponatur et in partes inferiores
suffumiget. Aliud expertum: sitella
plenus furfure in vino bulliat et su-
per eum paciens sedeat etc. De siti capitulum.

De siti — Sitis pacientis fervent cum disposi-
tione oris stomachi quod fit propter nimiam
eductionem humorum. Decoquatur igitur in aqua
dragagantum, gummi arabicum, psilium in aqua
bene lotum, et aqua illa detur pacienti
cum debito modo. Detur etiam syrupus rosarum cum aqua
tepida et predicta, sive cum aqua in qua
temperetur semen citoniorum. Os etiam
cum aqua frigida lavetur et nichil tamen.

de dissinteria — Dissinteria pacientis | glutiant etc.
Dissinteria accidit quando excoriatione interius
excoriantur stomachus et intestina et ulcerantur
et fit in fine egritudinis. Aliquando vero ex acuitate
humorum et pungitivis acutis qui in
corpore vel tempore ulcerant et excoriant
intestina ut fit colera nigra rubea
et eruginosa quod contingit aliquando
corpus multum solvitur. Cognoscitur
autem dissinteria cum sanguinolentis egestionibus
cum fluxu vetere. Ad fluxum constringendum
et ulcera intestinorum consolidanda
Remedium — et mundificanda detur iussellum gallinarum ubi
decoctum sit dragagantum gummi arabicum
sumac et dentur etiam ad ... pulvis boli
armeni et semen urtice. Pultes etiam de mice p-
anis facta in aqua pluviali fiant et sic sequitur
pulvis boli armeni et detur. Sic etiam syrupus talis:
Recipe balaustie, corticis mali granati, corticis
castanearum, acacie et omphacium et deco-
quantur in aqua pluviali et coletur et cola-
ture addatur zuccarum post succi plantaginis
et addito zuccaro fiat syrupus, detur cum decoctione
stipticorum. Syrupus etiam mirtinus plus valet
ad hoc. Dyacodion cum decoctione stiptica
vel diarodon abbatis valent. De fastidio capitulum.

Fastidium pacientis fervet quandoque ex
acutis humoribus ad stomachum et non eductis
quandoque stomachus infixatis defectum appetitus faciunt
maxime si circa os stomachi fuerint, quandoque
ex debilitate et solutione virtutis stomachi
quod sic dicitur. Si primo fuit solutus
pacientis et patitur fastidium circa stomachum
cum siti et calore et distensione signum est quod
fiat cum humoribus stomachi infixatis. Si vero multum
fuit solutus et sitis fuerit intensa fit
ex resolutione virtutis stomachi. Si ergo fuerit
fastidium in stomacho existentibus et possit sustinere
pacientis oportet ut humores cum medicina la-
xativa educantur. Si vero non possit su-
stinere oportet expectare quousque sustineat
et tunc purgare. Si vero ex stomachi solutione
fuit oportet ipsum confortari. Detur autem dya-
citoniton simplex quod fit cum melle et rosis et
receptione tapsi vel rosis novellis si
calore paciatur. Si vero detur dyacitoniton
calidum dentur citonia sub prunis cocta
infusa in vino. Succus etiam malorum granatorum
appetitum reparat. Succus uve acerbe idem
operatur. Sic eius etiam salsa et folys mente
et salvie et modico pipere cum pane tosto
et succo uve acerbe infuso vel decocto. Et ad
cinerem cibum offerat. Dentur etiam mala
maciana et similia que appetitum invitant
et confortant etc. De vomitu capitulum.

Vomitus et cetera duplex pacientis accidit cum
ex humoribus ore stomachi infixatis nauseam
et vomitum inducentibus. Et ex medicina vel
stomachi infixata. Cum stomachus infectus in indigestione
patitur abhominationem. Distruit autem
hic sic si corpus sufficienter non fuit pur-
gatum et quandoque circa stomachum patitur et humores
cum vomitu et cibo educuntur post quem asse-
llabit humoribus accidit. Si vero humores non
feruntur in stomacho et sufficientes pressit

purgato nullus humor cum cibis vniatur
quia tunc statim quod vomitus prohibent ex
inanitione. Si aut humores ita fuerint pur-
getur cum medicina vorita vel propter
si virtus patientis sufficiat. Si vero accidit
ex inanitione detur ad potandum aqua in qua
cocta sunt grana acie vel mastix ut lanie
stomachus a inanitione. Detur etiam sirupus cum aqua
masticis ista enim vomitum compescit etc.

Singultus patientis supervenit quandoque
in principio purgationis, quandoque etiam fine. In
principio purgationis fit quando humores acuti a
medicina resolvuntur in fumum et ventositates ex
qua replentur nervi oris stomachi et constringuntur
unde sequitur spasmosa dispositio nervorum oris
stomachi quod singultus dicitur. Solet igitur illud
contingere maxime comedentibus medicinas
ex herbis que recipiunt elevationem vel in magna
quantitate ut est yera ruffini pilularum
ex aloe et similia. Ista enim habundantes in ventositate
replentur. Oportet igitur humorem moveri et excitari
ut commotum calor excitetur et medicina dissol-
vatur. Unde ypocras dicit: Cum volueris clarum deve-
nire corpus cum vero stare corpus fac et
noli movere. Fricentur etiam eius extremi-
tates trahendo per capillos per barbam
et pannos. Vaporetur stomachus cum vesica
calida cum lateribus calidis et similibus et cum
predicta doctrina. In fine vero purgationis
supervenit singultus duobus modis
scilicet ex repletione et manitione. Ex repletione
ut cum humoribus acutis a medicina nervus oris
stomachi replentibus. Unde sequitur spasmosa
dispositio eius. Contra humor singultum
predicto modo operabitur. Ex manitione vero
contingit nervus oris stomachi remanet desiccatus
ex nimia humorum evacuatione et subductione.
Unde spasmatur nervus stomachi et tunc instat
periculum. Recipiunt enim spasmus velut ulce-
rationes et magis in tali corpore et in senibus.
Unde ypocras: Si purgato sermon singultus
supervenit mortale. Si ergo adsint sternutat
venter et cum predicta doctrina constringendus est.
Oportet ergo ut cum sanitatem operimur reficiendo
eos quia nisi cito succurratur eis mors est
in ianuis. Detur quod galline vel carnes in mortuo
fiat offis. Detur etiam vinum temperatum reficiendi
sit sepe et paulatim quia non susti-
net multa refectionem stomachus etiam ...

olo viol dyaltea et butiro vel panno
aliquo oleo viol infudimus et ori stomachi.

Sincopis accidit supervenire et ...
solet supervenire quandoque in principio purga-
tionis, quandoque in fine. In certo modo scilicet vero
ex humoribus ad stomachum fluentibus et defectu
et inota cordis quod dicitur sincop vel liptomia
latine absolutus vel malefacto vulgo vero
dicitur spasimus. In principio purgationis supervenit
humoribus acutis ad stomachum et in medicina
in ventositatem resolutis maxime si
fuerit visum descendit enim stomachum ex
ventositate et distendit opprimunt spiritualia
unde cessat motus cordis et destituitur
patientis motu et sensu. Contingit
hec passio ex colericis et vero medicinis ut
cappsia tistancola catapucia nuce
vomica et similibus que nata sunt dissolvendi
humores in ventositates quibus hoc modo sincopizantibus
moveatur patiens et oportet extremi-
tates ei fricentur ut fiat revocatio spiri-
tuum per capillos per nares et aures tra-
hantur et nullo modo dormire permittatur
ut quiescere sinatur. Est etiam calida dandum
ad bibendum ut medicina moveatur et
citius operetur. Ex humoribus vero ad stomachum
influentibus spiritualia comprimentibus
si contingat sincop ex angustia et
dolore circa stomachum tunc statim cum medicina
laxativa succurratur. In fine purgationis
contingit syncop ex nimia evacuatione
et debilitate stomachi. Si enim corpus est nimis
evacuatum tunc remanet pauci humores
et spiritus et ideo paucus sanguis tunc similiter
et caliditates cordis ad generationem vitalis
spiritus. Cum enim pauci sint non sufficit
cordi latere. Unde sequitur motus cordis
defectus colligantia oris stomachi ad cor et
cum stomachus sit debilitatus et ... ad
idem facit. Contra ergo hec syncopizanti
bene frequenter et modice cum cibis
sorbilibus. Detur ergo ius galline ut
ex eo fiat offis in vino aut panis
pulmis cardamo cynamo ut stomachus
conforte et recuperet pectus de gallice
vel depredicte et bibat vinum temperatum cum
aqua calida applicentur naribus odori-
fera ut ros ... ligni aloes
et similia ut patientem conforte.

Sincopis
Sinn
odorifer

Spasmus [etiam] potionat, unde accidit tamen ex
inanitione. Est autem spasmus contractio
nervorum voluntarium motum impediens. Ex
inanitione autem est mortalis, maxime
si fuerit ulcus capitis. Differentia spasmus ex repletione
et fit autem spasmus ex inanitione duo-
bus modis: accidit quia medicina est
nimis acuta vel in nimia quantitate humo-
res educit, a qua attenuantur suo humi-
do nervorum, unde corrumpitur. Unde corpus sequitur
contractio que spasmus dicitur. Ergo si fuerit
ulcus passio sit operabilis. Si venter fluxerit
cum predicta doctrina constringamus. Si autem
constringere non poterimus, medendo
non proficimus. Decoquantur tamen in aqua mal-
ve, altheae et violarie quibus decoctis
coletur et emplastrum addito semine lini, fe-
nugreci et psillii, addito etiam butiro vel
axungia porci ponatur. Hoc emplastrum circa
ascellas et spinam dorsi usque ad collum,
maxillas et ungulas et partes spasmatas.
Cum dialtea, butiro et oleo violato inungat.
Vel in predicta decoctione ponatur oleum
violatum vel quod est spongia infundatur
aqua et vaporet spina dorsi et ascel-
le et partes spasmate. Postea de predicta de-
coctione et oleo fiat balneum et prima in eo
faciat moram. Fiat etiam sicut medulla
cervi et axungia gallinacea et similia commi-
sceantur in lento igne et coleantur, et partes
predicte inungantur. Unguentum quod [illegible]
mulieris que feminam peperit super totum
corpus et spina unde est [illegible]
et siccant unde vim ut [illegible]

Restat nunc dicere de virtute medicinarum
simplicium, qualiter et quorum ad effectum
ordinando multum laxat, et que paucas et
que laxat angustiose, et que leniter,
et que quos humores habent purgare et
quo et quibus competenter dissolvunt,
et que dosis eorum quia frequenter conveniunt.

Medicinarum igitur alia simplex, alia com-
posita. Simplices medicinas dicimus
quales natura produxit ut sunt her-
be, radices, semina et similia que nullo
alterantur artificio. Simplices etiam dicimus
quibus aliquod artificium receperunt
non tamen alterius medicine sed commixtionem
ut scamonia, opium, tamarindi et similia
que variantur aliquo artificio, non
tamen alterius medicine sunt ad

mixtionem et primo de simplicibus, postea composi-
tis. Medicinarum simplicium tamen varium
modum purgandi virtus est quadruplex. Nam
alie purgant comprimendo, alie attrahendo, alie
lenificando, alie dissolvendo, alie liquefaciendo.
Comprimendo purgat quia sua quantitate contenta
humores ab extremitate venis capillaribus et
mesaraicis et intestinis evacuat, ut stiptice
que sunt constringendo et comprimendo educunt
humores, ut tamarindi, lapis lazuli, mirabolani,
absinthium, semen [illegible] et similia. Illud autem est
notandum quod omnes medicine que comprimendo pur-
gant paucas sunt laxative. Lenificando vero
purgat humores et feces remolliunt et in-
testina lubricando humores aptibus viis
evacuat, ut cassia fistula, manna, viola, mercurialis
et similia, et hec plures paucas laxant. Attrahendo
purgat virtute attractiva, quia sunt humores a
membris ad stomachum et intestina attrahunt et
educunt. Attrahunt quidem specifice virtute attractiva
humorum que sunt non ut quidam et vulgares
specialiter sed et frigiditate siccitate et humiditate.
Sicut enim aliud magnes et adamas sunt
virtute attractiva ferri et aliorum metallorum,
sicut lenioris quemadmodum agates attrahit
paleas et festucas et non alia corpora leviora.
Sic etiam medicine que virtute attractiva
sunt humorum vena mediana unius et alia alte-
rius, ut scamonia, virtute habent attractiva cole-
rice et electuarium, flores [illegible] et decoctio
humorum [illegible] quibus. Et medicinae sunt medicine
vehementer laxative ut scamonia, utrumque elleborus,
electuarium, cocomidium, titimalli, omnes lactericie,
laureola, coloquintida et similia. Dissolvendo
sive liquefaciendo que humores quos attrahunt
liquefaciendo educunt, ut sunt turbith, vina
tartaris, euforbium et similia que sunt etiam
aliquarum virtutum attractive. Nota quod his rarius
est utendum quia nimis sunt corrosive intestina,
stomachum, dissinteria et maxime in tenui
corpore et citato infirmitate dissinteria.
Precavendum est a medicinis que purgant comprimendo,
tamarindi etc.

Tamarindi fructus
sunt cuiusdam arboris coloris nigri, quae conquas-
sati in quadam confectione ad nos transmittuntur, et sunt
frigidi et sicci in fine secundi gradus, purgant primo
colera rubea et raro in principio adurit. Un-
de competens datur ad venam. Quia coleram a stomacho ad
intestina et a bestia [illegible] rectum opi[lat]

ex cola / et coη distempamentu sp'uu i calore Terconarys et contra febr' cu succo fumt' Et dant' eis i medicinis cofectis et apozimatib9 dant' distepato cu aqua remotis nucleis et grossiori sba sua. Sequit **Mira bulani** etiā cōp'medo laxat / Sunt eni q̄nq̃ gn̄a mirabul citri9 kebul9 bellirius emblicus indi / Et sut fructi diu'sor arbor / Eligede sut que fuerint gummose q̄m opumo p̄tate sua laxat Cites at sic c̃ spes sut i 9o es / Citin' int' alios sut maxime laxatiui purgat aute pur' colam rub / Vn competent dant' ceteriis terconarys z coη opilaco epis c̃ maxime coη distepancia in calore / Item coη defectu opealis appetitus et ad purgandu stom c̃ intestina / Ite ad purgandu aqua citrina ydropis patie tem asclitem c̃ tympanite dan' cu aliq licore distempato p nocte ut serocia pno ul sicet sin cis / ul aliquo apo zimate / Et Nota q̄ no debet decoqui q̄m per calore virtutas dissolui i su'

Kebuli sut sslr sic c̃ spes 9o magis tñ sic q̄ cit' c̃ min9 puicpat amaritu dine / Vn min9 sut laxatiui z magis pticipat stipti' c̃ purgat pur' colam nigra c̃ oms humores adustos z mo co. ru / Vnde spaliter dant' pacietib9 febrem q̄rtana notham z pacietibus cardiaca c̃ sincopim ex cola nigra / Coferunt etiā opilacoi epis z splenis z fluxui emoroidar / q̄m sanguine im discrect9 sut etiā caligini oculos et debilitati visus z alys egritudibus ex co lera nigra / visus corp est / ut dant' tpati i aliquo licquore ul succo alicui herbe / In cofectis mediciis sunt opus meliu' ad visu clarificandu deq̄ q̄nq̃ gn̄ib9 mirab c̃ aloe Ex kebul q̄o z semibus dyinctiaco sit pulius z dec' iās plus eni valz obstuitati visus / **Indi** et cet q̄ mo sut sic / et spes sunt aut me'i effetiu ulter kebul scitri9 purgat eni co. rub no tñ q̄nq̃ citri' z colam nigra n' visi codios **Bellerici et emblici** sut sslr sic c̃ spes effetiu sunt kebulos purgat pur' co. ru z ano colam nigra vnde competet dant' eis egritudinib9 quibus kebuli et codo licet no tm

co seruat / Nota q̄ mirab oes sto c̃ et intestina venas mesaraycas z epar maxime confortant pars vo emotas ptes **Absinthium** est ḡra ma'. ut q̄ purgat cōp'medo est calid' o sic' i 2o grdu / purgat aut pur' colam rub z ano aut secta decore sto' c̃ epe duplice aute virtute habz ut i libro grdum d' i habz eni virtute laxatiua c̃ stiptica / si eni sup' res digitos i venerit eos cōp'medo sua amaritudine educit / Si vo idi gestos i veniit stipti' sua eos costr' gendo corrupcores z magis indigetos reddit / dat' aut ad purgand colam rub ex aoe sto c̃ epe z venis mesaraycis Item coη defectu appetitu ex cola ob staria q̄m sto c̃ epis costringedo co fortat / Epis etiā z splenis opilaco soluit dat' aute i aliquo apozimate ul q̄ magis valz dat' succo eiq cu zuco **Lapis lazuli** sc̃do o purgat cōp'medo et est sic c̃ spes 9o purgat pur' mlias nalem potēte sue sbe z virtute attractiua qua habz / valz sincopi ex humore melanco / sz q̄ tamē vo cardiace z splenetice passioni Ceteris aute passionibus ex humore melanco vtilis melius / Vo p̄ses cum me'e admixta ut theodoricus anacardus / sslr pill ad dito p ul lap lazuli i duplo ad pondus anacardor / ſpūs tñ z 9 dec' ua spat' hic mo p'us terat' subtilissime et molat' i mod colas / Deinde lauet' i aqua purissima z cu sunt turbuleta etiā' z puria reponat' / Et tādin lauet' quousq' lazuli purissimu remaneat in fundo z aqua sit sep purissima z patiu adda me'e

Ferrugo cōp'mendo laxat / est at ferrugo totil spuma ferri / purgat aut ponde o sue sua humores quos i veit i intestinis z sto' o. pur' vo mlias habz etiā vim costringendi / Vn p'dest pacietib9 emoroid z am m'i fluxu q̄ corp / coη etiā decoloratos ex humore melanco / vtim' eā i medicis cofectis ut triferi sarracenica z slib9 / dat' ex i pulue / q̄m habz nag' vlcerandi intestina dant' addi stiptica ut rose balaustie ypoquidos acacia c̃ pse

vero non detur cum inducit dissinteriam le-
nificando vero purgat quia humores et feces
mollificat et humores in intestinis lu-
brificando educit ut cassiafistula mumal-
mina et similia in **Cassiafistula** est calida
et humida est temperata aliquantulum vero humida
Cum lenificando intestina et humores
molliendo laxat. Est autem fructus ar-
boris et medulla extracta ex ea est
tantum medicinalis purgat principaliter coleram rub-
eam a stomacho et intestinis. Unde convenienter me-
detur calidis egritudinibus ut Zare febri
et distemperantie stomachi et renis quam constrictionem
ventris patiuntur constrictorum ex causa calida
ut contingit pacientibus acutis plurimum
confert feces enim mollificando ventrem
solvit. Usus eius est cum medicinis
confectis et apozimatibus per se datur enim
colatura eius cum aqua calida vel frigida

Col. ru

Mercurialis herba est frigida et humi-
da viscositatem habens frigidam unde et lenificando
purgat principaliter educit coleram a stomacho et
intestinis et epate. Datur autem succus
eius non coctus ad purgandum coleram cum zucca-
ra ex decoctione vim laxandi in parte
amittit. Decoctio etiam eius cum oleo
amigdalarum prodest ut tussi sicce et constrictionem
In sellato aut cum carne pinguiori valet
hiis qui medicinas laxativas sunt
acceptum ventrem enim mollit. Utiliter
etiam clisteribus administretur ut elixatura
eius cum decoctione furfuris addito
sale oleo et melle vel axungia compe-
tenti misceatur etc. **Malva** est herba
temperate calida et parum humida quia ventre
parum leniendo et mollificando purgat
principaliter coleram educit a stomacho sed quemadmodum
omnes medicine lenificantes sunt parum
laxative. Valet constrictione ventris ex desicca-
tione stercorum cum oleo et amigdalis sicce
tussi medetur. Cum carne pinguiori
mollit ventrem intestina mollificando
in medicina acceptum prodest. Cli-
steribus etiam adhibetur cum oleo et sale vel
si fuerit volucris melius et fortius
in decoctione eius distemperetur benedicta
vel alia medicina laxativa etc.
Mamiagnum est quedam arbor
frigida et sicca in 2 gradu purgat lenificando et principaliter
coleram et raro melancoliam unde competenter

Datur syrupis et ex colera habentibus
epar distemperatum in calore et cum ceteris
egritudinibus colericis. Usus eius est in confe-
ctionibus et in apozimatibus. Datur etiam per se
ad purgandum coleram cum aqua calida vel frigida etc.

Post medicinas que purgant lenificando
sequitur de attractivis quarum que sunt laxative
multum quam parum ut scamonea elleborus
esula lactitimallus aloe agaricus
coloquintida lacterium et similia. De **Scamonea**
Scamonea medicina est calida et sicca in tertio gradu ut asserit
Diascorides. Fructus est longitudinis duorum
cubitorum folia habens expansa. In diebus
vero canicularibus erumpit folia et frondes
et inde lacteus distillat humor qui coagu-
latus in crocisi forma et ad nos transfertur.
Virtus illi scamonea datur purgat coleram principaliter
et raro fleuma secundo melancoliam. Unde datur terciana
nisi sit nimia caloris distractio. Valet
etiam contra distemperantiam epatis in
colore valet etiam contra defectum appetitus ex
colera. Paralitis aut gutta ex eo in alia
parte corporis medetur. Laxat enim vehementer
et remotas partes purgat. Usus eius est ut
administretur confectionibus per se enim numquam
debet dari. Dosis eius est minor ʒ i maior
ʒ ii vel iii uncia obulus i quod debet eligi prout

Co

Elleborus niger est de medicina que sunt la-
xative. Est autem herba crescens in locis mo-
tanis folia habens similia foliis plantaginis
latitudinis est unius cubiti vel amplius ra-
dice alba et que multas producit radices
eius tamen radicalis radix tantum est medicinalis.
Elleborus vero albus calidus et siccus est purgat
superius et inferius multum est laxativus et
laboriose educit nisi bene sit digesta. Habet
enim proprietatem humores resolvendi quos attin-
git in vetustate. Usus eius est in medicinis
compositis et apozimatibus. Datur etiam cum
vino tritici vel ptisana ut prius in stomacho
faciat moram ut humores sic remolliat
et facilius disponat ad exitum. Plus enim
nocet detractio ellebori cum herba eius recte
numquam detur nisi bene digesta fuerint quem in-
ducit. Valet sit preceptum ut quem
recepit elleborum nullo quiescat quia tunc
sincopim inducat. Sed cum volueris elleborum
dare move corpus ne super dormiat
quem ex resolucione humorum in vetustatem

Albus

sequitur suffocatio spiritualium et mortis / purgat
flegma viscosum putridum / et raro colam [illegible] valet
in veteratis passionibus / et viscosis humoribus
ut sunt apoplexia epylencia lempsia sciaticis
podagris / arteticis colica et yliacis [illegible]

Elleborus niger similiter habet virtutes
cum albo excepto quia non est adeo laxativus
inferius / Nascitur in locis montosis radicem
habet nigram interius albam et folia similia fo-
liis lupine quam marsilium dicunt / Radix eius
tamen est melior potentium eo in medicinis con-
fectis et in apozimate [illegible] cum vino aliquo
dandus [illegible] / Similiter purgat putridum melan-
coliam naturalem / et non naturalem / Unde prodest qua-
rtanis melancolicis maniacis [illegible] splene-
ticis et similibus que [illegible] humore sunt
egritudines dandus etiam cum medicinis laxa-
tivis [illegible] in decoctione vero ut removeatur
similiter [illegible] **Elaterium** est succus cucumeris
agrestis qui cucumis amarus dicitur / cuius folia
sunt laxativa radices et fructus / fiat autem
hoc modo fructus cucumeris colli-
gitur in diebus canicularibus / et succus eius
exprimitur et ad solem siccatus quousque possit
in magdaliones informari et sic conficitur
dicitur elaterium / Est enim calidum et siccum virtutis et
plurimum laxativum potens purgat et provocat vomitus
eius est in cottidianis [illegible]
[illegible] accidit / Cum autem accepit elaterium
non super dormiat sed moveat quia aliquando
suffocationem solet inducere / Purgat putridum
flegma et raro colam et viscosos humores / un-
de valet contra paralisim apoplexia epilepsia colica
yliaca [illegible] non naturali
Sciaticis arteticis podagricis subvenit
attrahit enim maxime a remotis partibus
et purgat / Veteris eius passionibus [illegible]
[illegible] subvenit et medetur

Colloquintida est de medicinis que
purgat attrahendo et multum est laxativa
Est autem coloquintida fructus quidam in
modum pomi qui [illegible] alexandrina
dicitur exterius cortice [illegible] / interius
vero pulpa / et grana continens / Et eo medicinale
est pulpa [illegible] / Eligenda autem est que collecta
sunt in augusto circa suam maturitatem
Cavendum enim colligatur in vere / et nimia
[illegible] amaritudine et [illegible] in maturitate
[illegible] est laxativa / Eligenda autem est
que colore habet album [illegible]

Cavendum igitur ne in [illegible] que sola
in arbore sua nascitur / quia tota vim
arboris continet in se [illegible]
[illegible] laxat et angustiose / In coloquinti-
da [illegible] pulpa periculum confert [illegible]
purgat autem principaliter flegma et viscosos humores
unde valet [illegible] sciaticis
podagricis colicis yliacis et [illegible]
egritudinibus dandus in decoctione et in con-
fectis medicinis **Titimallus**
una est de medicinis [illegible]
autem ut asserit Dyascorides septem titi-
malli [illegible] autem quibus utitur
ut catapucie anabula et ezula / [illegible]
autem titimalli omnes calide et sicce complexionis
Catapucia est fructus herbe ad
quantitatem piperis cortice habens [illegible]
interius medullam albam et unctuosam
unde fit oleum cathapuciarum quod est multum
laxativum / quia cathapucia est multum
laxativa / purgat inferius et superius
laboriose et cum angustia / Cavendum autem
est ne alicui detur nisi fortibus propter
periculum suffocationis / et quia digesta [illegible]
laboriose solvit / neque danda est debi-
libus [illegible] quia subvertit [illegible]
[illegible] / neque detur nisi sit temperata
ne nimium faciens [illegible] ledat / neque
est super dormiendum [illegible]

Incipit tractatus magistri Galthei de dosibus medicinarum

Medicinarum que sunt simplices que composite
Simplices vero sunt ut dicit [illegible]
que habent operationes universales et operationes
particulares / et operationes simplices universalibus
Operationes universales sunt / ut calefactio in
frigidatio compulsio et attractio que sunt simplices
illis / Operationes particulares sunt sicut in
[illegible] ut aloe [illegible]
[illegible] ut in [illegible]
[illegible] ut in [illegible]
et his similia / Operationes que sunt simplices universalibus
ut urine provocatio / et ventris solutio
atque his similia / Et dicuntur simplices universalibus
quia sunt operationes [illegible]
et [illegible] sunt [illegible] non quod [illegible]
simplex / alia est de mineris / alia de
plantis / alia vero de alibus / De mineris
est simplex [illegible] ut smaragdus

zaphirus margarite et hiis similia.
De plantis sunt sicut semina folia radices
virge flores fructus gummi. Et nota quod
recentium est foliis postquam incipiunt in eg-
here quantitate debitam et remanet sub sua
forma antequam ipsorum color alteretur et folia
cadant. Semina vero colligenda sunt antequam
cadant et postquam sunt ad siccandum et postquam
sunt complementum eorum quia oportet ut colli-
gentur cum habeat plenitudinem fortitu-
dinis. Medicina vero simplex que est de talibus
alia est de membris aliorum alia de superfluitatibus
eorum alia de humiditatibus eorum. De membris est sicut
de felle et epate et de aliis membris. De super-
fluitatibus est ut de sudore et urina. De humi-
ditatibus est ut de sanguine et lacte et coa-
gulo. Et nota quod in electione medicinarum simpli-
cium ab animalibus debent eligi alia huiusmodi
sana corpora et membra integra et que
Medicina composita — sunt iuvencula. Medicina autem composita
est que ex singularibus medicinis compo-
nitur aut de compositis medicinis. Unde
dicit Avicenna quod plures compositiones fiunt a simplicibus
medicinis et compositis ut tyriaca que com-
ponitur ex medicinis ut ... quibus
que sunt composite. Unde omnis medicina composita
habet iudicium compositionis singularibus et iudicium
a sua tota forma. Et nota quod composite medicinarum
singularium ut dicit Constantinus in ipso sunt inventores
Cur composita inventa composita medicina — sunt vera cum simplex medicina non sufficiat
omnibus morbis sanandis propter varietatem que
est ex natura morborum et compositionibus
infirmis. Tertium compositiva simplicis
medicine sunt antiqui medici necessitate coacti
compositis medicinis redegerunt quantitates ut
in omnibus egritudinibus tam simplicibus
quam compositis perfecte et utiliter sanandis
Operationes ... — intentiones sue possent complere. Operationes
medicine composite contra morbum componentur
quatuor de causis. Prima contradicit quantitate
male complexionis et secunda contra magnitudinem morbi.
Tertia contra diversas qualitates morbi. Quarta
contra repugnantiam diversorum morborum. Medi-
cina composita contra quantitatem diversorum
malorum complexionum cum mala complexio corporis tanta
sive fortis invenitur cum quadam qualitate que
non potest alterari ab una simplici medicina
unde necesse est componere contra diversas medicinas
simplicibus una contra ... qualitatem
malam complexionis corporis possit obviari. Verbi gratia
Si corpus est distemperate calidum in 2o gradu

cum simplex medicina frigida non invenitur composita
in eodem gradu tunc due sive tres componuntur una in
primo gradu calida et alia in 3o gradu frigida et hec
est frigida composita in 2o gradu. Secunda contra magnitudinem 2a
morbi medicina componitur quia cum morbus
sit magnus et fortis necesse est quod due medi-
cine seu plures componantur quibus commixtis
morbus abscindatur. Tertia contra qualitatem 3a
ipsius morbi medicina componitur quia cum morbus
est quartana vetusta et medicina componitur ex agrestibus
rubiginea in flegmate cum medicina convenit
composita ex medicina dissolutiva et refrige- 4a
rativa. Quarta propter repugnantiam diversorum
morborum medicina componitur cum idem morbus
est diversus in natura et qualitate quod uno et
eodem medicamine diversa in natura et qualitate
morbum abscindi. Et hec est causa ut dicit
Constantinus quare tyriaca magis componitur ex
pluribus et aliis eo quod habet in se virtutem resi-
stendi morbis pestibus et venenis mor-
tiferis. Alia causa prima compositionis est ex 2 9de
membris infirmis. Unde medicina componitur
duabus de causis. Prima est ex parte membrorum.
Secunda ex nobilitate membri. Ex loco vero componitur
si membrum infirmum sit remotum a stomacho in quo
medicina percipitur necesse est medicinam esse
contritam ne medicina ex distantia vie a stomacho
ad membrum debilitetur et non valeat pene-
trare ad membrum. Sed non etiam oriental ponitur
in medicinis que facit medicinas cito penetrare
et descendere propter nobilitatem membri medicina
componitur ut cum epar quod est membrum
nobile patitur ex aposteme dicit G. tunc necesse
est medicinam componere ex dissolutiva et
confortativa stiptica ne ex dissolutiva medicina
sua nobilis dissolvatur. Tertia causa est partis 3 9o
conditionum quod est compositiva simplicis medicine
octo de causis quarum prima est horribilis
medicine secunda est ut reprimatur eius quantitas.
Tertia est restauratio sui nocumenti. Quarta
est corroboratio sue virtutis. Quinta est ut
sua violentia minuatur. Sexta ut in
sua qualitate confirmetur. Septima est operandorum
diversitatibus. Octava est oblatio nocumenti
ipsius salus medicine. Ex horribilitate medicine 1
componitur medicina quia cum medicina sit
horribilis et abhominabilis saporis ex eo quod
non possit accipi vel in stomacho retineri ad-
miscetur ei medicina odorifera et boni sa-
poris ut eius abhominatio alteretur et non
ipse admisceret ... danum

2 H cu scamo an. Ex recepssione gm me^na
qpoint / qr cu me^na sit valde fortis sic
opiu qd est frigi i 4to gradu adminstret ei
castoreu qd est calid ut reprimat eius
3 superflua frigiditatem. Ex restauratione sui nocu^ti
copoint^r medicina quia cu medicina obvi
at egritudi et medicina habeat virtute noce
di mebro i quo est egritudo ut stomaco que
nocet epi z sto^o. Unde nccē est adminstrari
4 pip mix z an. Ex confortatione medicaminis
me^na copoint^r ut me^na debilis roboret
et inde adminstrat^r ei me^ne custoditiue
5 ut cu tyriaca yreos seu agaricus alcaris. Ex
virtutis sue innovatione me^na copoint^r
qr me^na cu sit valde ca^da z acuta admi
stret^r ei alia me^na reprimes calore et
acuitate ipius me^ne ut tyriaca gumi arab
6 Ut virtus me^ne cosservet^r z no putrefiat
me^na cpo^r nccē est cu medico me^na
longo tpe cosservare ne virtutes medicinarum
defficiat unde oz miscere aliquam me^nam
ad custodiendum virtutes medicinarum ut opiu
7 i antidotaris. Ex diuersitate operandorum me^na
copoint^r quia cu medicus non invenit
sola medicina contra infirmitati vel egritudi
adminstret ea alteri me^ne q in aspie
i euplis copetit varietas. Unde oz ut sup
euplim oz ad miste cera vel oleu vel
pice ut cera vel oleu vel pix faciat ex his
me^nis sufficiente mora ad hoc q effectum
inducat nisi cu sufficient^r mo m^t
8 faceret ut offerret iuuamentu iteratum. Ex
oblatione iuuati simplicis me^ne copo^r
me^na cu i vna me^na simplici non
inveniatur totu iuuamentu infirmitatis
propter defectum me^ne oz ut diuerse me^ne
coponat^r z conducibilis contrariis vna me^na
fiat ut pz i voluminibus me^na consolidans
z carne generans est coposita ex mirra z
thure palam ergo est necessariu fuisse vena
bilibus medicis ex simplicibus medicinis
copositas fuisse. Sed sufficiat de simplicibus
me^nis tractasse. Nuc autem de tunc
de copositis oz prius determinare de causa
quantitatis z ponderis simplicis me^ne apponende
i coposita. Unde dicit Constantinus. Cu omnis me^na
simplex sit diuersa i qualitatibus iuuati et
virtutibus necesse est de quibusdam me^nis partem
de aliis multum / de aliis mediocriter poni. Et
c Causa diuersitatis dosium me^ne simplicis i coposita
duobus modis fit / quia alia simplex
alia coposita. Simplex i septe dividitur primo
est fortitudo virtutis me^ne seu debili
tas. 2^a est multitudo iuuati seu pau
citas. 3^a est nobilitas iuuati seu i no
bilitas. 4ta est colligantia me^ne cu
alia iuuati z singularitas. 5ta est
locus mebri infirmi. Sexto est noticia
simplicis me^ne. Septima est ut me^na
coposita aliquid mixtum habeat unde iuuati
alterius virtutis no defficiat. Circa 5^m
Dosis ergo ratione virtute simplicis me^ne
talis est. Si me^na fuit calidissima
ut euforbium. a frigidissima ut opiu
oz parum poni i coposita. Si vero fuerit de
bilis i parum ca^da ut ronbarb, aut
parum frigida ut mirabul, de istis oz multu
poni. Dosis coposita me^ne pro iuuati
seu paucitate talis est. Si me^na simplex
multu habeat iuuati multu de ea
i coposita me^na est apponendum ut agaricus
actionis et i tyriaca yreos. Si vero
fuit iuuatiu parum parum est apponendum.
¶ Dosis pro nobilitate iuuamenti est cu
multo plus oz adminstrare de me^na
que sit nobile fuit iuuatiua. Et dicit
nobile iuuatio que principalia mebra
confortat ut smaragdus cor galanga
sto^m spodiu epar. Unde de istis oz
multu apponi. Dosis pro colligantia
sui iuuati est cu simplex me^na
proprietate no habeat nisi cu alia
me^na de qua multu est apponendum
ut viola cuius calefactionis corporis no
habet proprietate nisi cu multo de zand
et de rosis plus de zand et de rosis e
apponendum. Dosis me^ne pro loco mebri
est. quia si mebrum remotu sit
a sto^o oz multu apponi de medicina
Si vero vicinu sit sto^o parum est apponendum
¶ Ex noticia me^ne diuersificatur dosis / qr
si vna et eadem me^na quedam mebra
adiuuet z quibusdam noceat parum
est apponendum ut camphora que valet
epi z nocet cerebro. Ex me^na coposita
diuersificatur dosis / quia si me^na coposita
i se habeat contraria unde virtus alterius
defficiat oz de nocumento multu apponi
z de noticia parum. Et hec est causa sufficiens
dosis simplicis me^ne i coposita z cetera sunt

cause ordinate que sunt simplices medicine
i composita. Et nota quod iste cause que sunt ut
i dosi medicinarum simplicium / consideranda sunt
de dosi medicinarum compositarum. ¶ Nota quod quedam sunt
medicine simplices vertutis solutive quedam vero
composite. Simplices vero solutive quedam sol-
vunt attrahendo ut scamonea / quedam com-
primendo ut mirabolani / quedam leniendo ut cassia
fistula / quedam dissolvendo ut euforbium. ¶ Et omnis
medicina attractiva ut dicit Constantinus
que cum virtute attractiva evacuat habet substantiam
valde corruptam et venenosam / Et ideo oportet me-
dicum cum dat medicinam attractivam conside-
rare complexionem et etatem et virtutem et
tempus et regionem et etatem / Et cum dat medicinam
consideret caute et racionabiliter ut non mutet
corpus de sua complexione ad deteriorem ulla
matura. Si scamonea detur in ma-
tutino a simplici a composita / composite aliis
medicinis adiuncta cum aliis / aut
si detur in estivo tempore et senili etate / et debili
virtute magis purgat et fortiter, et
de calore naturali minuit / sincopim indu-
cit, et angustiam oris stomachi et maiorem
sitim dicunt. ¶ Si vero detur cum modica
scamonea sunt bona et ipsa cum aliis
vel mastice vel scamonea decocta in citonio
vel pasta que acuitate eius mi-
nuat et detur in tempore veris et in iuve-
nili etate in quibus coleram ducit. tunc
confert. Et non datur pre nimium habetur
retentivus medicinis laxativis. ¶ Et nota
quod medicine simplices attractive que eva-
cuant cum virtute attractiva / quedam evacuant
coleram ut scamonea reubarbarum reuponticum.

Scamonea est quedam succus cuiusdam
volubilis i. cuiusdam herbe que nascitur
in partibus transmarinis que est species titi-
malli cuius virtus durat usque ad 30
annos. ¶ Eligatur melior que spectat est i-
que est varia declinans ad quandam
albedinem et est velocioris
resolucionis et non est calide et sicce in
3° gradu / et evacuat coleram rubeam de longinquis
partibus. ¶ Et quia nocet stomacho et epati
et similibus membris debilem reprimatur eius
malicia antequam detur cum 3 l mastice
pulverizata vel incorporata cum eo. Aut
si homo est calide complexionis et siccitate pomum
scamonea in pomo cotoni evacuato
ab interioribus et scamonea intus missa

et posita in voluta pasta, et posita in furno
ut sub cineribus calidis assetur / deinde com-
buritur et in umbra desiccetur / deinde ut oportet
detur. Et quia cito fit dissinteriam et angu-
stiam stomachi. ¶ Non non est danda in egritudinibus
stomachi et epatis nisi egritudo sit multum inve-
terata. Inde eligatur medicina dosi eius minima
est ℈ i. et adplus ℈ ii. Et nota quod dicit Con-
stantinus quod melior est illa que venit de anthio-
chia cuius color ad albedinem tendit et cito
frangitur / et cum frangitur fit eius color quasi vitre-
us. Nota quod scamonea sive detur per se sive cum
alia medicina detur in eadem dosi que est dicta
supra

Reubarbarum ut quidam dicunt

radix est cuiusdam arboris et reperitur quasi
quedam gibbositas. Et nota quod reubarbarum dicitur
est barbarum quod in regione barbara reperitur
ut in india et in partibus transmarinis. Aliud
est ponticum quod in ponto insula reperitur ut
quidam ponticum habet saporem. Est autem eligendum
quod est citrinum mixtum aliquali nigredine
et est solidum in se habens ponticitatem amaritudinem
et aromaticitatem. est calidum et siccum in 2° gradu purgat
coleram rubeam de stomacho et epate. Convenit in egritudinibus
stomachi et epatis ut in febribus 3nis. Sufficiens
eius dosis est adplus si detur per se si ponatur
in spica usque ad ʒ ß. ad minus usque ad ʒ ii.

Reuponticum calidum et siccum est in 2° gradu
multum est simile reubarbaro et est eligendum
quod magis est quod continet intus habens
venas distinctas ut reubarbarum et evacuat co-
leram sicut reubarbarum sed non tingit ut reubarbarum
de stomacho et epate evacuat coleram rubeam. Convenit
egritudinibus stomachi et epatis. Et si detur cum succo
feniculi aperit opilationes splenis et epatis.
Est eius dosis sufficiens adplus sive per se
sive cum alia medicina detur usque ad ʒ ß. ad
minus usque ad ʒ ii. Sequitur cum in

Dicto de medicinis simplicibus attractivis purganti-
bus coleram dicendum est modo de medicinis
simplicibus attractivis purgantibus flegma et sunt
iste medicine colloquintida turbit agaricus
hermodactili ezula euforbium elleborus albus.
Colloquintida est poma cuiusdam arboris
vel fructus nascens in partibus transmarinis
circa regionem ierusalem que alio nomine vocatur
cucurbita alexandrina. Colloquintida est calida in 3° gradu
sicca in 2° et evacuat grossum flegma et viscosum
purius de iuncturis et a nervis et virtute attractiva

Un cum medicinis cum scamonea ... volumus ...
... si scamonea ...
... species ... et ...
...

De medicinis simplicibus attractivis evacuantibus coleram et
de dosi earum. Scamonea

[illegible] z ano euat colam nigra de cerebro fon vz egb9
tal ut manie epy z similibus Est qua si
det multa angustia z vomitu z syncopim
in stomacho generat / ideo autem det cu spi
mi cu ʒ j de dragagant pulverizato z uncto
cu ea nc det i calido quae / nec administratur
medicine multu laxative Dosis eius maxima
sive det per se sive cu alia medicina ʒ j z uni 3
Electio: na ʒ j s. est aut eligenda coloquintida
que habz medulla continua z alba z multam

Turbit est radix que vult maie reperiri
Electio: Est aute illud eligendu qd est medium
inter grossum z tenue z inpte albu z gu
mosum z qd cito terit cu dentes ponitur
mordz linguam, et ne adhereat stomacho vel
epi ad reprimendu eius malicia primo fre
tu olo ros z cu olo de amygdal dulcibus na
ca. est calidum in 3° purgans fla sive viole
Turbit fla: stia de stomacho z intestinis z ancis Dosis eius
sufficiens ad plus sive det per se sive cu alia
medicina usque ad ʒ iiij / cum minima ab j usque
ad ij tn ut supra admixtio ne ledat stomachum
administrata ʒ j z [illegible] Agaricus
est sic fungus z reperit in babilonia Sunt
aute due species agarici, albus est masculus
z alius femina Masculus hz formam oblongam
et no est adeo albus ut femina Femina vero e
albus levius z frangibilis z hz quadam tubero
sitate intus z extra quasi sit porosa Masculus
aut est qui coti9 z no adeo frangibil
Electio: est albus Sed qui maxime est eligendus
est albus velociter frangibilis z hic est femina
Masculus no est bonus tn det. Nunc qui abo
sunt valde malicia tamen est i 2° et siccus
i 3° purgans fla principaliter z ano multum de stomacho
fla infusio: vn valz cottidiane febri Deflete male cu
Electio: decoctione saxifrage / Con dissuria deflete
cu decoctione arthemisie ad cma provocanda
Dosis eius sufficiens est sive det per se sive
cu alia medicina ad plus usque ʒ ʒ s / apa a ʒ
turbit: s. ul ad ʒ j [illegible] det z repm cu ʒ j
zinz z [illegible] Hermodactili que intrat i
bn dicta est quedam tuberositas circa radice
cuiusdam herbe / z sut ca. z sicce z attenuat
fla: z purgat flaticos humores / quorum pulvis
i magna quantitate multu confert podagricis et
turbit: maxime z gariofili refrenat eorum malicia
Elleborus est radix ca. et sunt due
species / Alius est niger / alius albus Elleborus
albus est cortex corticis unius z est

et est similis radici altee / et ille q est electus
est habens plena superficie / et est albus
et velociter frangibilis ... ca. z sic
fla: i medio 2i gradus purgat fla [illegible] vn
mundificat cerebrum remanendo superfluitates
Si pulverizet z naribus inponatur purgat
eciam stomacho j cu vomitu asflete albo [illegible]
autiqui utebatur ello sic z nos nunc
scamonea Dosis eius est sufficiens ad plus si
det per se si cu alia medicina ʒ j s. apma
ʒ s / reprima aute eius malicia antequam
det cu ʒ j origani ul nepite pulverizate
Ezula est frutex cuius radix ... et
competit usui medicine na ca z sicca i 3°
fla: gradu virtute habz purgativa flaticos humo
res principaliter fon valz contra omnes infirmi
tates de flete nali ut q ad arthetica po
dagra palisim cyragra yliaca z lenco
flamcia / Et no q inter ca q purgant
cum ... post scamoneam est ezula medicina
sed ... pt dari quia no est multu
Nota: abhominabilis / z ideo omnes medicine purgantes
fla pnt a[illegible] cu ezula Dosis eius sufficiens
est ad plus sive det per se, sive cu alia
medicina ʒ j ... a ʒ j usque ad ʒ ij ...
Euforbiu est gummi arboris i india
nascentis qua i tempore estivo quadam
amittit gummositate / circa arborem
agglutinata i sbarn euforbij mutat
fla infusio: na est ca z siccu i 3° gradu alius de
q i 4° / et est purgans principaliter fla / z ca
in paralisim: ... arthetica sia
tica z in contra litargiam
tica podagra yliaca / con ...
epy Et pille facte de euforbio valz
con palisim et ideo si injicitur cum
diversis speciebus q valet i dumsi [illegible]
dinibus et q de eo est melius est
clare citrinum ad palore declinas
Dosis eius sufficiens est ad plus sive
det per se sive cu alia medicina a ʒ j s.
usque ad ʒ ij ... ad ... ʒ j q
det Nunc q ʒ iij euforb interficiunt
i tribus diebus ulcerando stomachum et
intestina Eius tn pulvis antequam det
dz plus reprimi cu olo ros z ...

[E]xtinatio de ... arab ...
De medicinis simplicibus ... que
evacuat ... ut polip lap la
zuli lap armenicus elleb n...
Polipodium est herba que crescit ... pquercus
et p muros z lapides melior tn est

que nascit p tractu. Radix eius est
eligenda que aliquantulum est viridis et in
ro antidotariis dicitur lignum citrinum na-
tiu declinans ad nigredinem et rubedinem
et greco est melius quod est declinans
ad rubedinem scissum intus sed solidum et vacuis
et vide. Manna calida in 1° sicca in 2° gradu et in
Amicus primo purgat coleram et sic purgatore
2° solvit flegma. Sciatica cum zucaro vetere
solvit sine dolore. Et nota quod in decoctione
polipodii debet apponi aliquod confor-
tativum utpote ut anisum vel semen feniculi. Quia
polipodium solvit humores in multa vetustate
valet contra cottidianam et yliacam passionem
allopiciam et arthericam. Dosis eius sufficiens
est ad plus sine decoctione sive cum aqua
mellita 2 1 et per se 2 . ʒ. Lapis la-
zuli est quidam lapis qui multum assimila-
tur celesti colori et habet in se quasi corpu-
scula quasi aurea. Unde frigidus est et siccus in
2°. Purgat proprie melancoliam et valet contra quartanam
et contra emoroidas et contra vicium splenis et
ut dicunt curat contra omnes species ma-
nie et est malus stomacho quia nisi sit lotus
vomitum sive angustiam provocat. Dosis
eius sufficiens ad plus est ʒ ii et per
se ʒ i. Et nota modus abluendi lapidem
debet poni in cipho argenteo vel in vase so-
lido vel cum pistello teri debet et postea cum
aqua confricari et abicia illa aqua
et alia apponatur et sic fiat decies vel vigesies
Signum autem quod perfecte lotus est cum aqua
nullo modo inficiatur. Et nota quod lapis lazuli
non debet dari in decoctione quia in fundo
descendit sed dentur per se et decoctiones
et post quinque vel sex ablutiones lapis
lazuli ablutus datur cum syrupo violarum vel
Lapis armenus purgat melancoliam sicut dicitur.
Lapis armenus aliquantulum est
lazulini coloris et est levis tactus et dicitur
lapis armenus quia in armenia reperitur
et habet sub albidum colorem et minore vir-
tutis quam lapis lazuli. Manna frigida et sicca in
2° gradu evacuando educit melancoliam et
fortius quam lapis lazuli. Valet contra
quartanam et contra omnes egritudines melancolicas et
est malus stomacho ut dicit Amicus. Unde si sit
ablutus non facit nauseam sed non ablutus
facit. Dosis eius est sufficiens ad plus
ʒ i et per ʒ 1/2. Manna est herba
que in partibus transmarinis crescit et
et maxime circa babiloniam et arabiam

Manna calida est in 1° gradu humida in 2° purgat et purgat
coleram et vires eius rubeam valet contra
multas passiones et contra epyaliam et contra sincopim
confortat cor et contra vicium splenis et contra
emoroidas et contra quartanam. Et nota quod semen
est solum quod magis competit usui medicine
quam flores. Dosis eius sufficiens ad plus si
datur ʒ 1. Sed autem in medicinis laxativis ti-
bus ... ʒ usque ad ʒ iiii datur etc. Elleborus
niger est in fruticibus massa et eius attinitas
fortior est attinitate albi quia ipse colligitur
conservatur absque nocumento comedendo album
et bibendo vinum et melior est qui est medius
inter veterem et novum et habet colorem cinericium
et est cito frangibilis. Manna est calidus et siccus in 2°
gradu purgat melancoliam. Valet contra impetiginem et
lentiginem et lepram. Dosis eius sufficiens est ad
plus usque ad ʒ 5 et per se ʒ 5 et antequam datur
debet repini cum origano vel nepita etc.

Postquam determinatum est de medicinis simplicibus
laxativis que humores evacuant cum virtute
attractiva. Dicendum est nunc de medicinis simplicibus
que humores solvunt confortando ut sunt mi-
rabolani quorum sunt quinque genera scilicet citrini kebuli
bellirici emblici indi. Et nota quod omnes mirabolani
sunt frigidi in primo sicci in 2° gradu et sunt fructus diversarum
arborum. Eligendi sunt qui sunt gummosi
quia quo gummosiores eo melius laxant. Et dicitur quod citrini sunt
calidiores indis et indi sunt minoris
frigiditatis quam kebuli. Et quia autem omnes
magis sunt laxativi citrini sunt considerandi
Citrini cum est quod sunt fructus
virtutis calidus. Frigidi et sicci. Solvunt autem
coleram rubeam purgant et reparant flegma et emendant contra
valet putredines et hyles(?) et dysinteriam sed datur
cum decoctione rosarum et mirobolanorum. Et si sunt
necessaria cum mirabolanis fiat ea cum hoc
cautela. Unde primo est admiscenda cibaria
constrictiva ut non noceat ulcerando intestina
contra ulceribus intestinorum. Dosis eius
usque ad ʒ 5 et quando ponuntur in decoctione
contra dissinteriam colentur. In decoctione
tritice adde usque ad ʒ 1. Et nota quod mirabolani
non debent poni in opiate simplicis et compositi preter
illud quod in eis est stipticus ut dicit Amicus. Unde
evacuat subtile et meliorem et retinet grossum
quod vertitur in lapiditatem et augmentatur opilatio. Et
Nota quod mirabolani non dentur decoctionem cum grandes
mositates per calorem resolventur. Infirmi et corpora
virtutes laxandi debilitaret. Nota etiam quod
dum sificantur dosis mirabolani et quod ponantur in pillulis
in decoctione ... et quod ponantur in pill

Prima si ponuntur in pill' dentur pondere usque ad ʒ ii. Si vero in decoctione usque ad ʒ i s. Et si dentur in pill' dentur dari mixto, et si in decoctione dentur dari in aurora. Et dicit Rasis quod si tempus sunt tracta ut cancellaribus decoctiones dentur de

Kebuli sunt frigidi et sicci magis quam citrini tamen sicci quam citrini quia minus participant amaritudine. Unde minus sunt laxativi et magis stiptici et solvunt eorum proprietate coleram nigram et vires secundum Constantinum et secundum Avicennam kebuli solvunt melancoliam et fleuma et aliquantulum coleram. Rasis dicit quod stomachum desiccat unde valet contra quartanam ... vero contra tertianam et constringunt fluxum eorum si assumantur et dentur cum succo mellis ... sanguinem mundificant. Conferunt etiam caligini oculorum et debilitati visus ... et si sunt dati cum sirupo et si dentur in pill' vel decoctione debet pondus eadem dosi cum mirabolanis citrinis ... de

Indi sunt frigidi et sicci eodem modo et proprie kebuli in virtute et operatione colera nigra magis deponunt quam kebuli et eodem dosi eorum est sufficientius ad plus si ponantur in decoctione ab viii ʒ usque ad x, si in pill' a ʒ ii usque ad iii. **Belliri**ci et emblici sunt frigidi et sicci et sunt similes in virtute et operatione kebulis et indis unde sunt eiusdem virtutis cum aliis indis unde valent eisdem egritudinibus quibus kebuli etc. Deinde

Postquam dictum est de medicinis que laxant coleram et melancoliam modo dicendum est de medicinis que laxant flegma que sunt viole, prune, cassiafistula, manna. Viola est flos frigidus et humidus in primo gradu purgat coleram rubeam de stomacho et de intestinis quia virtute habet lenitivi lubricandi et infrigidandi et laxandi unde multum valet contra calefactionem corporis si conficiatur sirupus. Et iste sirupus confert tussi colerice et lenit pectus et mitigat dolorem et fervorem totius corporis et maxime cordis unde valet contra dolorem capitis ex sanguine vel colera. Dosis eius est sufficientius ad plus usque ad ʒ iiii, communiter ad ʒ ii s. Et nota quod dosis debet ... proportione maiore vel minore habundancia colere et secundum virtutem patientis et secundum fluxum ventris. Nota quod caro illa eadem que evacuat coleram mundificat sanguinem secundum Avicennam et valet sirupus violarum contra omnes egritudines de colera.

Pruna citrina nota sunt matura sed frigida in primo et secundo gradu et humida in fine tertii. Que nigra sunt magis competunt et precipue damascena; cum colliguntur matura

virtute habet infrigidandi et lenitivi intestina unde valet acutis febribus et valet contra constipationem ventris existente vel colerico humore. Et dicit Avicenna quod illa que vehementius sunt dulcia fortius educunt coleram et humida vehementius sunt solutiva. Quod sicca de istis sunt ponenda in decoctione et multe colerice acutis ... dosi est a ʒ usque ad C et contra constipationem.

Cassiafistula est kebun ... nigra est et melior est illa que sunt acriora et hec est pinguior et splendidior. Et melior est tamen illa que est splendidior et plena et ipsa est mediocris inter calidum et frigidum et est humida. Coleram adustam purgat evacuat et purgat destorsionem, parit flegma et est lenitiva et ventris solutiva sine nocumento et mordicatione ventris. Adeo ipsa est que ... pigna ... tibus ... mundificat etiam epar unde valet ictericis et contra dolorem capitis et ... ibus et egritudinibus acutis et valent contra omnes egritudines de colera. Et secundum Avicennam evacuat partes inferiores dosi eius ... ʒ i s maior usque ad ʒ ii etc.

Manna est omnis ros cadens super lapides aut arbores et fit dulcis coagulatus sicut mel et desiccatur ut gummi. Manna est inter calidum et frigidum, laxat ventrem et acutis febribus colericis competit. Valet ... et cum calidis non competit et est eius dosis eadem cum cassiafistula etc.

Thamarindi idest dactili acetosi meliores sunt teneri et recentes. Quorum acetositas est vera solutione educunt coleram. Conferunt febri et ... est lenitiva ... et in decoctione sunt eiusdem dosis cum cassiafistula et mirobolanis citrinis. Deinde

De medicinis compositis digestivis et laxativis et de dosi earum

Dicto vel determinato de medicinis simplicibus laxativis et de dosi earum de ... determinandum est de medicinis compositis laxativis et digestivis et de dosi earum ... ... que sunt ... ...

medicina electe medicina [illegible]
[illegible]
[illegible]
Divisionem medicinarum digestivarum [illegible] **De digestivis**
[illegible] digestive [illegible] et [illegible]
[illegible]

[illegible]

digestivi et [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible rubric: de me... apotis ...]

[illegible]

[illegible rubric: de me... apotis ...]

[illegible]

[illegible rubric: de opi...]

[illegible]

[illegible] de [illegible]
et [illegible] violentis et venenosis,
ut de [illegible] agazuri [illegible]
[illegible] drachmas [illegible]
[illegible] de medicinis
violentis et venenosis [illegible]
[illegible] dosis [illegible]
dosis
[illegible] dosis [illegible] dosis [illegible]
[illegible] dosis [illegible] dosis [illegible]
dosis [illegible] lapidis [illegible] dosis [illegible]
[illegible] dosis [illegible] De
dosi medicinarum [illegible]
[illegible] de dosi [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] dosis [illegible] dosis
[illegible] dosis [illegible]
dosis [illegible] De
dosi medicinarum [illegible] et
Primo de dyagridio [illegible] dosis est
[illegible] dosis [illegible]
[illegible] maiores doses [illegible]
Medicina [illegible]
et [illegible] ut [illegible]
[illegible] agazuri [illegible]
Medicina [illegible]
[illegible] lapidis lazuli [illegible]
[illegible] dosis [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible] agazuri [illegible] medicine [illegible] lapide [illegible]
[illegible] dose [illegible] Medicine [illegible]
[illegible] lapide [illegible]
[illegible] lapide [illegible] agazuri [illegible]
[illegible] lapide [illegible]
medicine [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible] et [illegible]

[illegible] dosis [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible]
Et nota [illegible] violenta
et venenosa ut [illegible]
et [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible] Et nota [illegible] dosis [illegible]
[illegible] medicinis [illegible]
[illegible] de medicinis [illegible] Et nota [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible]
[illegible] hora [illegible]
[illegible] hora [illegible]
[illegible] hora [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] fortes [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] hora [illegible] lapidis [illegible]
et [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible] hora [illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] ut [illegible] medicine [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] medicinas [illegible]
[illegible] et [illegible] ut [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible] et [illegible] medicine [illegible]
[illegible] medicine [illegible] et [illegible] ut [illegible]
[illegible] medicine [illegible] et [illegible]
[illegible] medicine [illegible] et [illegible]
[illegible] medicine [illegible]

[illegible]
[illegible]

tel sumitur pondus [illegible] ... cuius opus sua ratione [illegible] debita [illegible]
[illegible] consuetudo [illegible]

et aptitudinem [illegible] q sint [illegible] etas consuetudo tempus regio [illegible] fortitudo [illegible] quia si [illegible] sunt [illegible] medicina et eligenda [illegible] ...
[illegible]

De colagogo
[illegible]

De melagogo
[illegible]

De flagogo

[illegible]

De operationibus et dosi
[illegible]

Expliciunt dose magistri Johannis Stephani de [illegible]

[illegible] ... [illegible]

Hec est ars mensurandi lapaturas cum sy
lurum et ... que poterunt
... ... habitudines me
dicis ... ... lapature vasis
... ... absque
... ... suppositionis magis ...
... ... ¶ ... z i in mediocri
habitudine lapature ... vasis
per ... ...
... ... ¶ ...
... ... z i et per ...
... ...
... ... ¶ ... ...
in medio ... ...
... ... ¶ ...
... ...
i per ... ... ¶ ... ...
sub eodem ... ...
... ... ¶ ... ...
... z i semel ... bis ... / ...
... ...
et ... ...
lapature ... ... lapature ¶
¶ Madium ... ...
... ...
z i ... ... per ... ... ¶ ...
... ... z i ... ...
... ... ¶ ... ...
... ... z i ...
... z i ... ... z i ... ...
... z i ... / ... z i ... ...
... ...
... ... z i
... ... ¶ ... z ... per ...
... ...
¶ ... z i ... ...
... ... z i ...
¶ ... ... z i ... ...
... per ... ... ¶ ... ...
... ... z i ... ...
... per ... ... z i ... ...
per ... ... ¶ ... z i
... ...
color mynne ... ... **que non ducunt**
... ... z i per ... ...
¶ de ... ...
... ... z i bis ... / ... z i ...
... ... ¶ ... ...
z i semel ... z i bis / ...
... ... ¶ ... ... z ...
... ... ¶ ... ... z i ...
... ¶ ... ...
... ...

... ...
z i per ... ... ¶ ... z i
... ...
de ... ... lapature per magistrum Johannem
Stephani deo gratias

nota capitulum de [illegible]

Sequitur de decoctione purgante melancoliam, secundum duplex
est melancolia, scilicet naturalis et innaturalis. De de-
coctione purgante melancoliam naturalem dicendum est primo.
Accipe epithimi, senne, cuscute, sticados,
borraginis, sticados, et decoquantur in aqua, et
in una parte illius decoctionis ponatur iij ʒ in modum
ind[illegible], et in alia parte ponatur lapis lazuli, tunc lava-
tus novies, et pulverizatur utraque pars decoc-
tionis colate cum [illegible], fiunt per noctem
sub divo, et mane administretur ita quod dicte me-
dicinas [illegible] ponatur per decoctionem, et hec modo resolvatur,
et cum habuerit iij sellas vel iiij detur alia pars
decoctionis. Aliter accipiuntur iij ʒ de lapide la-
zuli loto et pulverizato et vini, et in modum medi-
cine colatura ponatur per noctem stet sub divo
et in mane utraque colatur, tunc illa colatura admini-
stretur, optima est secundum [illegible]. Nota quod lapis
lazuli non est violentus ad purgandum melancoliam
adustam sed innaturalem, primo ad eam adustam ex colera
citrina, secundo ad eam digestam. Unde eo adusta purgatur
sic: accipe polipodii, anisi, seminis feni, senne, seminis terre,
absinthii, scabiose, cuscute, [illegible] / ista de-
coquantur in aqua et colentur, et in prima colatura
dissolvuntur tuscia, sarracenica, vel catarticum
imperiale. Ad purgandum flegma adustum quod recipit
quatuor duas partes [illegible] respirando flegma naturale,
et tertiam partem recipit et ista decoquantur et in illa co-
latura ponuntur [illegible] indi, et alia eius
que competunt flegmati et melancolie. Ad purgandum san-
guinem adustum primo que respiciunt sanguinem quod in
duplo, et tunc de illis que respiciunt melancoliam
et decoquuntur etc. Sequuntur tamen

Sequitur de clisteribus, et primo de operatione eorum,
et in clisterizandi et de corporibus egritudinibus ad
quas valent, secundo de forma iacendi in clisteribus
administrandis, et de hora admittendi, et de diebus
quibus fit clistere, tertio de dolore clisteri. De primo
dicit A[vicenna]: tempore omnis medicinis clistere, [illegible]. Nam
expellit superfluitates, istorum, et in intestinis
[illegible] in dolore [illegible] et vesice et co-
lica et iliaca passione, et [illegible] extrahendo
superfluitates a membris principalibus et [illegible]
[illegible] [illegible] multi enim per litargiam [illegible]
[illegible] liberavit [illegible] languore, quos per
solum clistere liberat. [illegible] secundum A[vicenna]
quod clistere acutum sepe administratum [illegible]
Sequitur de forma [illegible] et inducit febrem [illegible]
iacendi secundum A[vicenna]: forma melior est [illegible]
dispositio iacendi ut patiens iaceat supinus genibus
et tibiis [illegible], tanquam in [illegible]
[illegible] procedendo, et culum sursum elevando, tanquam
[illegible] in culo vellet sagittare, post iaceat
[illegible] moveat se super locum ubi est dolor.
[illegible] administretur clistere [illegible] pas-
iaceat in dextra parte in lecto ut melius ibi possit

agere, et [illegible] eius manibus fricetur, et testiculi [illegible]
[illegible] ut confortetur etc. Sequitur
Hora clisterizandi secundum A[vicenna]: melior est hora
[illegible] ut in hyeme administretur in vespere
in estate mane, quia dicit A[vicenna], quia si
administretur clistere in hora [illegible] melius [illegible]
[illegible] et [illegible] augetur [illegible] nausea
et dolor, quia [illegible] accidere [illegible]
ista vel augelitur etc. Sequitur

Sequitur de radicibus quibus fit clistere. Dicit A[vicenna] quod
debuit [illegible] et vetustis abluntiis
et in [illegible] intestinorum et vetustis expulsione
ut in colica et iliaca passione. Non tamen
[illegible] intestinorum [illegible] vel si intestina
[illegible] tunc timendum est ne clistere
[illegible] intestinis et [illegible] que
facit medicina laxativa. Si recipiatur in cor-
pore fit laxativum, in [illegible] tale
remedium [illegible] mulier sal [illegible]
[illegible] quod melius
est [illegible] pena [illegible] et mor-
dicatio intestina et [illegible] ad expellendum

Sequitur de diversis clisteribus. Est notandum quod quoddam
est mollificativum, quoddam evacuativum, quoddam
indurativum. Item quoddam est constrictivum,
quoddam laxativum. Item quoddam [illegible] quoddam
[illegible] mollificativum fit accipe [illegible] viol-
arum, malve, branceursine, [illegible] coquatur in
j lib aque et [illegible] bulliat, et ille aque
addatur [illegible] et [illegible] mel [illegible]
[illegible] colentur, et illi colature oleum viol-
arum vel alium que addatur. Istud clistere molli-
ficat feces induratas et resolvit et laxat
intestina, dolor mordicativus et pungitivus ex
[illegible] sedat, et [illegible] potest educere.
Aliud clistere huius mollificativum fit: accipe
seminis lini, et [illegible] malve, [illegible] et
[illegible] malva bismalva, viola et [illegible]
[illegible] colentur, et isti colature addatur oleum
Clistere acutum: recipe [illegible] clistere
[illegible] fit, accipe origani, calamenti, [illegible]
absinthii, [illegible] decoquantur in aqua ma-
rina vel salsa, postea [illegible] addatur [illegible]
[illegible] et [illegible] cum manibus postea colentur, et
illi colature addatur iij ʒ mellis, olei viol-
arum et olei [illegible] ʒ j vel ʒ ij et de salgemma [illegible]
[illegible] pro clistere. Non tamen quod [illegible] administrare
clistere acutum [illegible] mollificativo
quia post [illegible] intestina, et [illegible] malum
in [illegible] etc. Sequitur tamen

Sequitur de clisteri indurativo et clistere in
dissinteria et [illegible] ad [illegible]
[illegible] sit [illegible] cum iij ʒ mellis
[illegible] indurat intestina
Aliud tamen [illegible] quia [illegible]
[illegible] et indurativum [illegible]

nota emplastrum de [illegible]

Margin notes: clisteria naturalis; [illegible] adusta; [illegible]; [illegible] palis; clisteribus [illegible]; colica [illegible]; diversi clisteriorum; mollificativum; mollificativum; acutum; bonum; indurativum in dissinteria; aliud indurativum

Aliud indificatiuj

adquiꝛ dte lib. ꝛ tabij i ieia. Aliud accipia aq d'castos ꝛ aq ordi no colati ꝛ ibi ꝛ solua mel ꝛ lactu indissitat seo vtrum ꝛ dissicia et lieteria fit ꝑo admistꝛ clistꝛ indificatiuj ꝑ q ca ꝯsolidatiuj qꝛ d' typo q3 umbilia no curat nisi prius indificatiuj [illegible]

dissintericis

Consolidatiuj

Consolidatiuj sic fit accip' vitella ouorum [illegible] olij ro. dissoluent cu aq pluuiali [illegible] coete sit ro. ꝛ recipitu ieiu. Aliud ꝯsolidatiuj [illegible] arabic [illegible] mustillago [illegible] aq pluuiali ista [illegible] ieiuat [illegible] fortit' ꝯsolidat [illegible]

Confortatiuj

Constrictiuj

Clistꝛ ꝯstrictiuj sic fit accip sumac [illegible] plantaginis ul [illegible] ul virge pastoris [illegible] pastoris et [illegible] ul aliq[illegible] ystoꝝ po' pulu[illegible] balaustie [illegible] acacia ꝛ ieiuat [illegible]

laxatiuj

Clistꝛ laxatiuj [illegible] fit ita ca. [illegible] malua bis[illegible] fol viol [illegible] [illegible]

[illegible]

De suppositorijs lenia

[illegible]

Media

[illegible]

Acuta

[illegible]

De Cathapotijs

[illegible]

ꝛ mata q3 cortis[illegible] sunt fieri gargarismata ex q[illegible] sunt cathapotia. [illegible] sic pt accip [illegible] [illegible] ul ad [illegible] sunt pille [illegible] pue [illegible] stasphisagie radic piretri [illegible] [illegible] cu melle ꝛ teneat [illegible] [illegible] ul due [illegible] gargarismatu [illegible] [illegible] pt [illegible] intrat capt

Ffla

Aq[illegible]

Gargarismata [illegible] i ꝯ [illegible] melle [illegible] [illegible] resoluit [illegible] ul [illegible] [illegible] gargarizet [illegible] Iuca ca. ut [illegible] gargarismata [illegible] minus subtilis est ꝛ posset [illegible] [illegible] dorct [illegible] gargarismata [illegible] ul [illegible] ca. resoluat [illegible]

Ffla

[illegible]

De [illegible] medicinis [illegible] quibus [illegible] medici [illegible] ut sit duplicia [illegible] apozima sirup [illegible]

[illegible]

venire clister pgat pessaria vulua
al gaie ogany siringa ... ani
... ... sed pero ... ori

corpis q no post educi pssimis nz pme nas
laxatiuas z si iloco supposito inebo cu
cuo ne locy i canet cl insufflet Nas
tellus fit qn decoquit pecia ul libe z emplat
sr locat i aliq uasco. ad sedad dol. et ad re
stingedu fluxu hu. ul ad augmetadu hu
diuisas me nas Dubula ad extrahed hu
cotenta i corpe. ut i renibz ul vesica ul
vrine i auire Cliste ad euacuad hu i
stomo ul i intestis. et ad sedad dol z febres
inductas curedas Lagenu e instrutu
medici aliter pessariu d mulierbz appa
tum ad educedu matias coleticas i matrice
Mastice ul mastale ad nares ordiat ad purgad
anteriore ptez capis Siringa adunga or
dina ad purgad mala hu i collo vesice Sup
positoriu ordinat ad educeda hu i longaoe
ssolu z pt sien i anus z icomi tpe z spente
Pessarium fit ocis ul stupa tortis i volutis
i aliquo liquore po i uulua ad pbocad
mestrua Magdalio e corpus duz qi i ipi
cit ptes supiores et i feriores po i alig lige
z aspgit pulueribz qn uolum caipe co
pmetu de ppyque po i uulua Lucilg
e instrutu fctu d medulla arbois lana
ul coto z po i plaga Balneu est balneu
dulcis aque ad remolliend z impiguadu
cofert cal nale Stupha e balneu i aere
ordia ad cosumad i resoluad z oppilatad corps
cofert pigllibz maris nos Duia d apu
q e igs bal. igneu Siua e balneu d aq
sia. ordiat ad cofortad cal nale. claudedo
poros cofert etheis pq balneu aq ca
Cenathisma est bal. ptiale qd fit qn no
audemus totu corpus balneare ut i dissiteria
Adeps i densige q ordiant ad cosuad deteg
z decorand Gargaris adcosimad z educed
mas coletas i gutte ut i squinacia Cfim
tatoru i obtalmico sm ypo i dm ordiat
ad educed mas qtetas q antiori pte capis
z ad expelled sma z adinat papitiuy ypo
i asso Adinatt papitiu y apsed os z nares
z obtalmico opationes yrudines Capitg
ordiat ad educed hu a capite Emplus est
cofecto dura di. dici emplus qui ofecto dura
ordia ad virtute retificad inebo z dz por
ad i ipo q virtute sua faciat penetre ad inebz
ut acetu Cathaplasma fit ofecto z liga noe
ita duro sit emplus Cathaplasma sine
pont sur z herba Cerotu est vngetu
q recipit ceram Ordia ad resolued mollied
maturand hu i qsta i apiatibz Epithima est
illinitio cu sucis pure herbe. Epithima
cu sucis vncto pura ordia ad ina lenied
alterand Smapisma est cu loca linit ag
sucto z pq sup illu locu aspgi pul psilotra
sut depilatoria ocalce auripigmeto z aliis
rebus valetibz ad hec ordiat ad depiladu
leuit Ola sut ocdiuersis rebz ordiant ad re
mollied dol sedand q splt viga Fomenta

cones z embrocaoes sut potu cu liquoribus
z differut qz fometus appiquo lauat
cu liquore Embrocatio fit alongitco. u qn
liquor dextit cade ab alto supra inebz
Alcol est cofecto q que ordia ad cofor
tadu palpebras z oclos z fit ex puluibz
Sequit de opiatis et po no de ipis cas
q po no Canone vim sim A. Opia
te dicut tyriace qz valet q venenu
z dicut tyriace qz recipiut tyzos te no di
cut opiate qz recipiut opiu q qz magnu
opem efficiut Inde ipio no quat sut
pptes opius Aurea cavistu tanasia sine
damasti Cesdra qes libanni paux hupa
mclete q et datu rubea tros tyru opo
purices Addicia orta sicita q filoniacs
Deci de isto ut de operacoe opiatarum. Nota
q oes opiata est ca. z sic oms ocoeptis
rege z rubea trissata operacoes opiate
sut ga sa costrigit osut cofortat ostrigit
racoe stipticoz q recip cofortat roe
aromaticos q sut racoe calos Iste opiate
sic fortans costrigut qua cosumat Et
tale uig q cofortat qui osumit Et no
q rubea trisata dz dari bn pgata m
Sequitur de tio ut de quantitate opiatarum. No sm
Al. de ribus pgatibus vetere dic sic Dato
q melig e pte male mte dute qm
opplisite cuatuae. qz qsdimi mte vtz
fortis melig osut. si debilis indiget
opiata ut cofortet vtz Tu tu euacua
z vtus e forti debilis totu no coueit euacuare
p medicaz laxatiuaz tc i opiuti abalneo
dz dari opiata ut reliquas me euacuet
cosumedo z vtute cofortet Alie sut te
migrales mcatu qz cu da me na laxatia
oms meatg seu canales cauetes z
vrine corpis apiunt z ideo ne fiat fluxus
vrine corpis apiut z i one fiat fluxus
i alys canalibz z meatibz i opiut abal
neo dat opiata ostrugens eos meatus Iste
a ca est neccitatis qz me ne laxatie ut
plurime st venenose qz tunct ne fuq
illi q me ne eat ad mebz nobile ut cor
illud suffocad ul sincopi faciat io da
bal ut apiat poros corpis z illos fuos
opalet z pq opiata ut eos fiat q fuat
ne vadat ad mebz noble Et ets ut supra
ostat Iste alia neccitas est i eis opiata
ma pnis pime na laxatia spus z calor
depdut ut corpus lauant z io indigz
ofortacoe qz opiate ofortat Rasoy
induunt z sopunt cofortat z viuificat
virtute io nere est via opiatis
Sequitur de quarto ut de tpe ad inistradi
et est trip tpus tpus electo tpus
neccitatis z appiacois Electo qz imqz dz dari
opiata ubi e iulla ma idigta z ca est
qz c ina e iulta tc opiata oprigit illa
z ita plougat morbus Ite cium matia
est indigta sttile qsu t z grossu copi
get Iste via electe dz dari pdicte

De opiatis oitac
Nota
De uati opiatorum
Alie ...
Nota
Nota
De tpe adimistracois

Nota — pigritie [illegible] ut in fine morbi. Tempus
[illegible] est ut dicitur in hoc ut in fine ut
syncopis et tortore ventris et dolor auris et
[illegible] et spasmis opilatione et dolor dentium sunt
quia in talibus egritudinibus timemus mortem quia
dolor prosternit virtute in [illegible] homo in talibus
egritudinibus. Sequitur de tempore apparatus secundum [illegible]
quia que opiate operantur a genere sua [illegible] virtute
[illegible] ut tiriaca [illegible]
[illegible] et operantur a genere sua sic morbi
administrentur [illegible] cum [illegible] et digestam
Operaciones autem dantur in principio morbi quia
[illegible] venenosas et quanto plus
venenum moveret in corpore tanto plus [illegible]
in epilentia apoplexia paralisi spasmo ydropisi
et morsu venenosorum animalium et morsu
canis rabidi et in lepra iste enim opiate dantur
in principio paroxismi epilentie ut patet [illegible]
Sequitur de hora administrandi et nota quod opia
te administrantur contra venenum que sunt [illegible]
venenosa [illegible] ut in [illegible] que utre
[illegible] maiore [illegible] [illegible] tunc in
hora [illegible] administrari [illegible] tunc aliqui
[illegible] fortis [illegible] cum [illegible]
neo [illegible] dormitum [illegible]
decoctione alicuius herbe [illegible]
administrentur cum decoctione alicuius herbe [illegible]
noctis postquam dormiat usque mane [illegible]
Sequitur de basilicis opiatarum et post de
basilicis auree que sunt quinque ut [illegible]
meta armoniacum opoponac [illegible]
galbanum de quibus dictum est. De sulphure
dictum est. Nota [illegible] quod quedam [illegible]
[illegible] ut [illegible] est [illegible]
ut in [illegible] fistule [illegible] quibusdam
admodum fistule [illegible] mortuo [illegible]
[illegible] et [illegible] sub [illegible] album
dicitur est malum. Item mel sulfur et
acetum et decoquitur postea in aure stillat et [illegible]
dolor auris [illegible] ul [illegible]. Item
contra [illegible] [illegible] indi
fiat [illegible] cum [illegible] ul [illegible]
ul [illegible] cum decoctione [illegible] liquor
[illegible] cum decoquitur [illegible] sulfuris
in ovo sorbili comedat ita quod postea [illegible]
[illegible] [illegible]. istud est bonum. Item
optimum unguentum paralisi et tremori accipe
oleum [illegible] multum et sulfur [illegible] et
[illegible] fiat unguentum cum isto unge [illegible]
[illegible] dorsi [illegible] spina dorsi. Item
podagre et [illegible] istud est optimum.
Item sulfur [illegible] cum aceto [illegible]
[illegible] valet. Sequitur [illegible]
Sequitur de basilicis [illegible] et est [illegible]
et habet virtutem consumendi [illegible]
[illegible] radicitus [illegible]
[illegible] accipite et [illegible] ul [illegible]
Item radices [illegible] vino [illegible]
[illegible] fiat [illegible] accipite in [illegible]
[illegible]. Item [illegible] paralisi. Item
oleum [illegible] ad omnes [illegible]

[illegible] antiqua ex timore [illegible] unge locus.
Item [illegible] unge in [illegible] ul [illegible]
cottidianarum [illegible] unga. Item [illegible] cum
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible]
Sequitur de basilicis [illegible] cuius basis est arsenicum
in auripigmentum quod triplex est rubeum citrinum
album [illegible] arsenicum
[illegible] corrosiva et putrefactiva [illegible]
carnem mortuam. [illegible] est et [illegible]
[illegible] calidis et [illegible] quod est [illegible] frangibile.
[illegible] [illegible] calibrum
[illegible] in [illegible] vino
[illegible] illius [illegible] auripigmentum
adda [illegible] fiat unguentum et loca pilosa
unge illo postquam [illegible] aqua calida [illegible]
[illegible] postquam unge oleo [illegible] locum illum numquam
[illegible]. Item [illegible] aceto [illegible]
[illegible] et [illegible] et impetigines.
Item cum oleo [illegible] [illegible]. Item cum [illegible]
[illegible] ul [illegible] et
fiat [illegible]. Item [illegible] cum auripigmento
[illegible] claudit illas si ponitur super ora illarum
isto [illegible] papule. Item ad [illegible]
unguentum [illegible] unguentis [illegible]
postquam [illegible] oleum [illegible] cum auripigmento [illegible]
[illegible] capsule ponitur super unguentes.
Sequitur de basilicis [illegible] et sunt bacce lauri
[illegible] fructum lauri [illegible] et folys et oleo lauri
oleum [illegible] est [illegible]. Oleum lauri ponitur in medicinis
[illegible] provocat vomitum. Item accipe bacce lauri
cum [illegible] et torrefiat in patella et in [illegible]
fumus illarum [illegible] stringit [illegible]
[illegible]. Item [illegible] ille ponitur super [illegible] odorem
[illegible]. Item oleum lauri [illegible]
dolorem auris [illegible]. Nota quod oleum lauri
est [illegible] talis. Item bacce lauri cum [illegible]
et [illegible] oleo lauri fiat pille
iste pille valet contra tussim antiquam. Item bacce
lauri cum aqua [illegible] pulverizate stringit [illegible]
[illegible] ad [illegible] istud [illegible]. Item
folia lauri cocta in vino [illegible] si istud
vinum [illegible]. Item oleum lauri est [illegible] eius
[illegible] valet [illegible] ad [illegible]
cum decoctione [illegible] lauri [illegible]
Nectus [illegible] auree [illegible]
[illegible] respicit [illegible] eius est [illegible]
[illegible] contra cephalea litargia [illegible] morbi eius
[illegible] minor [illegible] eius est [illegible] [illegible]
Sequitur de [illegible] [illegible]
et est subtiliare et abstergere [illegible] et
grossum [illegible]. [illegible] eius est organum visus
morbus eius est obscuritas visus qui fit ex
[illegible] et fumis corpore quod [illegible] et
[illegible] obstruant visum [illegible]
[illegible] ut [illegible]. Sequitur [illegible]
Sequitur de [illegible] abstergit plus et [illegible]
subtiliat et ita [illegible] [illegible]
in [illegible] ut [illegible] ad [illegible]
eius est pulmo et membra spiritualia [illegible]
eius est asma [illegible] ul [illegible]. Dosis
[illegible] in [illegible] in pillulis

quia pulverizata generaliter incorporata cum illa
opiata et fiunt pillule et tenentur sub lingua [illegible]
Sequitur de aceto athanasie stringit et claudit. Bone
venas [illegible] sanguinem constringendo [illegible]
eius [illegible] obstruit [illegible] vulva
morbus eius [illegible] passio. Dosis [illegible]
[illegible] da cum succo plantaginis valet et
Sequitur de egritudinibus ad quas valet aurea [illegible]
reumata dolores dentis lacrime pectoris [illegible]
tussis ac mania [illegible] suspiria sanguinis
[illegible] cardiaca paralisis [illegible] litargia [illegible]
[illegible] matrix ac amplissima. Aurea quam da
sanat frigore lesa. Contra reuma [illegible]
[illegible] ubi [illegible] cum [illegible] da in ta
[illegible]. Contra dolorem dentium [illegible]
[illegible] dentes dat [illegible] illa dentes et gingi
ve [illegible] cum vino [illegible] et aceto vel [illegible]
distemperet aurea et dentes et gingive [illegible]
vino. Contra lacrimas que veniunt [illegible] cerebri
[illegible] decoquatur thus [illegible] cum vino
distemperat aurea [illegible] vino [illegible] abal
[illegible] da ad bibendum. Contra epilepsiam [illegible]
flatico [illegible] [illegible] vel [illegible]
vel castorei [illegible] epilenticus [illegible] aurea
[illegible] palatum [illegible]. Contra dolorem capitis
[illegible]
vel [illegible] da cum decoctione [illegible]
[illegible] liquor [illegible] mane. Contra ma
niam [illegible] cum decoctione
[illegible] vino [illegible] abal [illegible] re
[illegible] in pulvere [illegible] cum decoctione
[illegible] fiat pillule cum decoctione [illegible]
[illegible]. Contra suspiria [illegible] difficultate an
helitus [illegible] contra tussim. Contra sputum sanguinis
qui venit ex pulmone dat cum decoctione [illegible]
solis vel saxifrage. Contra cardiacam cum decoctione
ligni aloes. In paralisi cum decoctione salvie vel
castorei vel [illegible] frangentis lapidem. Contra
lapidem [illegible] grossis da cum decoctione [illegible]
[illegible] lapidem. Contra dolorem lateris dat cum decoctione
[illegible] cumini. Contra quartanam [illegible]
[illegible] cum decoctione [illegible] duas
[illegible]. Contra quartanam [illegible] ad pondus
duorum [illegible] et ad quantitatem duorum [illegible]
[illegible]. Contra cottidianam de flate [illegible] vel [illegible]
da cum herbis que [illegible] cottidianam [illegible]
[illegible] aurea que est [illegible] mc
talla [illegible] prosior [illegible]
[illegible] Sequitur [illegible].
Sequitur de laudibus adianti philosophus [illegible].
[illegible] morbus gelidi [illegible] adiantum
[illegible] morbos [illegible] aurea [illegible]
[illegible] morbi [illegible] epilepsia [illegible] quartana
[illegible] aliqua. Contra [illegible] cum decoctione
[illegible] vel [illegible]. Contra [illegible]
[illegible] corpus est [illegible] frigidus
[illegible] incorporat [illegible] ungatur
unguatur totum corpus et ponatur in [illegible] totum corpus
Sequitur de laudibus acanti philosophus [illegible]
Sanat acantus tussem ac asma [illegible]
arthetica fluxum ventris frigore [illegible]
[illegible] non [illegible] valet

Contra tussim [illegible] flatico ad [illegible]
dentes fiat pillule hoc modo [illegible] vel [illegible]
[illegible] et [illegible] vel [illegible] corpore
et fiat pillule et teneat sub lingua [illegible]
stringit. Contra asma da contra catharum [illegible]
[illegible] da [illegible]. Contra artheticam [illegible]
[illegible] fluxum flatico da cum decoctione salvie
rute [illegible]. Contra fluxum ventris
[illegible] flatico da cum decoctione [illegible] vel ma
[illegible]. Sequitur [illegible].
Sequitur de laudibus athanasie et est [illegible]
ad fluxum sanguinis philosophus [illegible]
Sanguineum fluxum colica [illegible] dolore
athanasia iuvat dyabetica vel gomorrea.
Contra fluxum sanguinis narium fiat [illegible]
[illegible] succo sanguinarie et ponatur
ibi de athanasia restringit fluxum. Si sanguis
veniat [illegible] plantaginis et in
[illegible] distempera athanasia et da ad potandum
[illegible] si veniat [illegible]
[illegible] anathasia [illegible]
pillule et tenentur sub lingua. Si ab ano [illegible]
[illegible] pulverizetur
[illegible] decoquatur in aqua pluviali
[illegible] aqua athanasia distemperetur. Contra fluxum
[illegible] cum succo arthesie et [illegible]
[illegible]. Ad restringendum
fluxum [illegible] fiat [illegible]
plasma [illegible]. Item ad sedandum dolorem
in colica passione ungatur athanasia [illegible]
[illegible] mollificatio [illegible]
[illegible] sedat dolorem. Item [illegible]
da cum decoctione [illegible] solis vel saxifrage.
Contra dyabeticam passionem da cum succo
plantaginis et [illegible] aceto emplastretur super
[illegible]. Contra gomorream passionem datur
cum castoreo salvia et decoquatur in vino
vel aceto [illegible] distemperatur athanasia et
emplastretur super pectine istud [illegible]
vel ponatur in emplastro camphora. De [illegible]
[illegible] lapis [illegible] et
magnes vel adamas et ille melior
est qui melius trahit ferrum qui [illegible]
ferrum a corpore ut sagitta in [illegible] corporis
Sequitur de [illegible] eius que [illegible]
dragagantum [illegible] que [illegible]
iusquiamum [illegible] et est [illegible]
et [illegible] constringit [illegible] et
[illegible]. Contra [illegible] folia
iusquiamum [illegible] oleo [illegible] aceto [illegible]
[illegible] sedat dolorem [illegible]
[illegible]. Item contra dolorem maxillarum [illegible]
cum olibano et foliis et radice iusquiami [illegible]
[illegible] fiat emplastrum [illegible] dolorem maxillarum
removet dolorem [illegible]. Item succus vel
folia eius [illegible] volunt [illegible]
[illegible] narium. Item ad [illegible] ungatur
tympora fortiter [illegible] oleo multum dormiet.
Item [illegible] folia [illegible] decoquatur in aqua
et ex ea aqua lavet manus et pedes

et tempora provocat sompnum. Item accipe al-
omi cum succo foliorum [illegible] et fiat ordei
emplastrum super tempora facit sompnum
Nota quod actus eius generalis est infrigidare
et alibi dicitur duo actus speciales scilicet
actus congelandi et actus stupefaciendi. Cor-
poribus enim est morbus acutus et pacitus
Dosis eius est [illegible] vnum cum [illegible] cum
decoctione herbarum frigidarum ut lactuce etc. etc.
De laudibus eius nota phisicos usque in stomacho
calorem in actis et pacitis. Ducendo sop-
[illegible] recipitur. Contra synocham
[illegible] cum [illegible] prolatam
da cum decoctione herbarum frigidarum. Item in
morbis acutis quia [illegible] ut in [illegible]
petit requies [illegible] flores cum decoctione
herbarum frigidarum vel semine. Contra pacitus ad sopor-
em provocandum accipe semen papaveris albi et semen lactuce
coquantur in aqua lauentur pedes et tempora et dispe-
netur [illegible] emplastrum super tempora. Item se-
[illegible] lactuce [illegible] fiat pillule [illegible]
debet puluerizari [illegible] multum provocat

Sequitur de dyaolibano et [illegible] sompnum
primo de laudibus et ista [illegible] de
thure unde olibanum est arbor. olibanum
est gummi eius calidum et siccum in ii. gradu et [illegible]
melior [illegible] constringit. Contra dolorem mamillarum
[illegible] accipe [illegible] olei [illegible] et thus et
cera [illegible] emplastrum [illegible]
[illegible]. Item pulvis thuris re-
stringit sanguinem [illegible] ubi est fluxus sanguinis
Item restringit reumam [illegible] thus
[illegible]
[illegible] capitis. Item contra [illegible] unguentum
puluerizatur thus cum melle [illegible]
[illegible]. Item thus et
[illegible] distemperetur
et [illegible] impetiginosis [illegible]
optimum est. Item ad generandum carnem in ulcere
accipe sarcocolla thus [illegible] et ponatur
in ulcere. Item contra ulcera [illegible] accipe thus et
sarcocolla [illegible] conglutina [illegible] consumendum
valet multum. Item contra fluxum [illegible] oculorum
[illegible] pedes
[illegible]. Item [illegible] corporis
constringit. Contra vomitum decoquatur thus in aqua
[illegible] vel pluviali stringit vomitum [illegible]
nauseam et stomachum confortat. Item contra dissenteriam
cum [illegible] vel [illegible]

Sequitur de dicta dyaolibano [illegible] valde prodest
[illegible] abstringit [illegible] humor eius est [illegible]
[illegible] capite [illegible] oculorum
[illegible] ne fiat fluxus ad oculos
morbus eius est fluxus lacrimarum. dosis
eius [illegible] ad unum duorum da
cum decoctione thuris et vino etc. Sequitur

Sequitur de laudibus dyaolibani phisicos usque
[illegible] capitis [illegible] lacrimas [illegible]
[illegible] reuma [illegible] tusses [illegible]
[illegible] morbis [illegible] olibanum
Contra dolorem capitis [illegible] frigida ut contra
[illegible] da cum decoctione [illegible]
vel [illegible]. Contra lacrimas accipe dyaolib
et thus et fiat ix pillule vel xi [illegible] sub

Vel [illegible] si fluxus lateris

lingua iii vel iiii et in puluere thuris involuatur
[illegible]. Ille pillule consumunt humi-
ditates capitis superfluas. Item nota quod fluxus
lacrimarum quandoque fit a nimia humiditate cerebri
vel a nimia superfluitate eius, aliquando fit a debili-
tate virtutis retentiue cerebri etc. [illegible]
Contra vomitum accipe thus et mastic et coquatur in
vino rubeo et in [illegible] dyaolibanum distemperetur
et potatur; hoc confortat stomachum et stringit vomitum et
fluxum ventris. Item dyaolibanum [illegible]
[illegible] stringit [illegible]
[illegible] fluxus [illegible] cum decoctione
[illegible] vel rute vel saluie vel artemisie. Item
in reumate [illegible] dyaolib
[illegible] mastic [illegible]. Contra tussim
fiat pillule [illegible] ficubus [illegible]
puluerizentur et teneantur sub lingua. Contra
gomorream accipe ruta saluia castoreum
decoquantur in aceto forti [illegible] corpus
dyaolib et emplastrentur super pectine etc. Sequitur

Sequitur de papavere [illegible] est totum et
[illegible] basis eius est
euforbium saxifraga [illegible] herba [illegible]
[illegible] lapidem [illegible] multum
confortat digestionem [illegible] in potagio
vel in salsamento [illegible]
[illegible] epar et splenem. Item frangit lapidem [illegible]
Item deopilat [illegible] in vino
[illegible] vino feniculi [illegible]. Item [illegible]
ad deopilandum [illegible]
[illegible] terciana [illegible] morbi [illegible]
[illegible]
[illegible] ut quarta-
na [illegible] cottidiana. dosis eius
ad plus [illegible] duorum [illegible]
da [illegible] castoreum [illegible] saluia in vino
[illegible] distemperetur et da ad potandum

Sequitur de [illegible] basis eius est eu-
forbium piper [illegible]. Nota quod iii
sunt species piperis piper album [illegible] piper album
dicitur leucopiperis nigrum melanopiperis, longum
macropiperis. longum piper [illegible] in primo [illegible]
in 2o [illegible]
[illegible] album piper est [illegible]
[illegible] longo [illegible]. Confortat stomachum
magis piper nigrum [illegible]
[illegible] longum piper [illegible]
[illegible] calefacit [illegible]
[illegible] fluxum [illegible]
[illegible] confortat nigrum piper
[illegible] caput et desiccat calefacit [illegible]
plus [illegible] piperis disponit ad
lepram. Item [illegible] piper in masti-
catu [illegible] a capite
et [illegible]. Item piper [illegible] puluerizatur
[illegible] melle et aceto distemperatur et loca [illegible]
[illegible]. Item piper nigrum
et piper [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible]. Item piper [illegible] puluerizatum [illegible]
super corpus calefacit [illegible]
[illegible] super venas pulsatiles. Item contra

scamonia de estate et in yeme. Item piper pulverizatum
cum melle gargarizatum cum ... flegma in-
gutture et humidificat ethica materia et non est
ei per inflate a capite ... et uvula relaxata
sublevat. Item piper in pila contritum ... probat
utraque et multa compilet. Item album piper plus a-
liis confortat, longum piper coitum provocat et
humectat plus. Item confectum venenum cum
malus comestum. Item piper longum competit
contra morsum venenosorum animalium. Item pul-
verizatum piper ita quod subtilior cortex removeatur
ponatur in succo feniculi et aqua rosacea et eufrasia et
gutta instilletur oculo fugat caliginem. Item pul-
verizatum et in aquaro positum et desiccatum, postea pul-
vis ille positus in oculo clarificat visum et corrodit
carnem superfluam etc. Sequitur capitulum

[P]ctus vinose est media et propter quod abstergit
et producit acuitatem sed eius est fere frigidus
ut flatica, quia contra cottidianam in brevi est e-
sto quia cum non sit flegma humidat. Corpus eius cottidianum
diana de estate valet, vim apposite cottidiane
sit rubea taxata tunc est incidenda et tiriaca
quartane et adianti et reliquis accidentibus
data de mira ad pondus ... et ad unum cum de
laudibus eius sunt ... inflatum stomachum quartana
cottidiana splenetica ... cum coctio unica
repellit. Contra mordicationem stomachi gommi ...
datur cum decoctione mastic vite in vino pre-
paratur. Contra quartanam de estate adusto vel
in hieme valet, datur cum decoctione seminis ... epithi-
mis vel duabus preparationibus precedentibus. Contra
cottidianam specialiter valet, datur cum decoctione polipo-
dii et pulpa colloquintide ... et agarico precedente
preparatione in potu ... vel si sint debiles
ita quod non possunt ire ad balneum ... hora
accessionis detur. Contra spleneticos inflatos
de estate, datur cum decoctione corticis tamarisci
vel tamarisci in vino. Contra tyriacam non valet
de ... in intestinis competit ita quod ... humor
est corporis et operata ... sit ita quod
possit transire et ... Sequitur

[S]ena est de ... basis eius est in ...
... sui ... capitale. Item ...
opium sunt bases eius. Actus ... est
confortative ... confringere competit ...
... humor eius est humor ... fumos
flumen veteris, ... est calidus ...
eius sit ... digestus ut stomachum ...
... Corpus eius est ... diarria
et emorroide ... contra dari ad quantitatem
vini et ad plus laudes eius sunt.
Sanat emorroidas ... veteres.
Contra emorroidas fluentes ... in ...
datur cum succo plantaginis distemperatum cum aqua
rosacea et mitigat ibi bombacium et sedat pa-
... illud ... de ... venas sunt
et ... precedente preparatione cum ... p-
... Contra dissinteriam ...
... quod ... et ... in ...
veteris non ... preparate ... in colica ...
... frangit ... in ... et adurunt ...

tegula calida et postea ponatur in aqua rosacea vel
pluviali per noctem et mane datur ad potandum,
laxat optime. Item datur mirobolana cum succo
plantaginis in potu. Item contra rugitum ventris
datur cum decoctione masticis in vino ad potandum
mirobolana predicta evacuatione ... ...
polipodium cum pulpa colloquintide et mane datur
ad potandum. In alia die detur mirobolana cum vino
masticis et valet multum etc. Sequitur

[S]ecundum de ... diversi ... victore
quod ... omnium antidotorum et est ma-
gne efficacie contra venena, excepto morsu
serpentis ... basis eius
sunt euforbium et aristologia longa et ro. et
ruta specialiter quia ... venena. De qua
dicitur est ... quod duplex est ruta silvestris
silvestris et domestica. Ruta domestica
est ... aqua eius valet
ad oculos. Item succus rute cum nitro pulverizato
in torpore et illo linitur morphea alba
removet ... oleum eius valet ad paralisim ...
virtutem ... et ... vel car-
minativam vel mundificativam venarum ...
constipacionem. Item succus eius cum aceto posito et cum
butiro et melle in simul linitur locus frigidus
et impetiginosus et scabiosus et ... vino
... Item succus rute cum melle et butiro
removet erisipila antiqua. Item ruta em-
plastrata cum vino forti super iuncturas aufert
guttam. Item succus eius comestus removet
fetorem oris ... Item ruta
trita posita super nasum fugat fluxum
sanguinis narium faciendo ... Item succus
rute cum aqua ro. vel cum succo feniculi acuit
visum ... eciam ... comesta acuit visum.
Item contra singultum ... bibat ... &
ruta singultum tollit quia flatus et ...
in stomacho dissipat. Item ruta data cum vino vel
... eius in potagiis dissipat ... et appe-
titum coitus aufert ... Item in muliere
... sit in flatica augmentatur ...
et in viro flaticos. Item succus eius bibitus
cum oleo ... superfluitates ... expellit.
Item cum quartana ... spina dorsi cum
oleo ... tibie et iuncture ... cottidiana ...
... Item ad preservationem a veneno ...
... ruta vel succus eius non potest ...
... cum ... potest pugnare
contra serpentem ... ruta et venenum non
... serpentis morsus. Item cum aliquis
vult ire ... basiliscum comedit rutam
et ... ruta et basiliscus non nocebit.
Sequitur

[S]... metodaco ... veto ... est
... et ... humor eius ...
... flatica ... humor venenosus
... competit ... eius sunt ...
... ut ...
dentes ... eius est specialis
quartana et in hieme valet, ... dari ad
plus pondus ... ad minus duorum, debet dari

de septiana i septiana / De laudibus eius no
Maniacos tumores pedum telii cephalicam
Dsmpaticam lacrimas tusses dentium cirucz
Sanat emoptoicos yliacas atque tenasmus
Competentem gelido quartana cottidianam
Contra ulceros de ulia n. li. da cu decoctione
gariofili et nucis musce / Contra tumores compositu
ulcero cu decoctione seminis thimi epithimi
in vino forti albo / Contra podicu qui sit compu
statis dat cum mel dilutu aut poros cum vino
rute et i pororo / Contra dolorem superiorum
ex fleumatizante ad illud da cu
decoctione aliis cu vino / Valet cephalica cu
decoctione gariofili ul nucis musce prete purgatione
Contra sanguinarii distempet cum mel dilutum cu
vino insi tacta sit mastix et gariofili i pu
ssiuatie / Contra lacrimas ex frigida ca et copha
bundantia humorum coquit se seu rolis in
vino et ubi mel dilutu distempet et fiat
pille dolhys et tenatur sublinguam
Contra tussim de frigida ca fiat pille de pulvere
laudani liquiricie et mel rosato et mastix
decoquatur vino et ibi distempetur et
teneatur i ore dos li ag / Contra emo
ptoicam passionem que sanguis spuit aliqui
propter rupturam vene aliqui propter
habundantiam sanguinis et tunc no competit
Contra yliacas et fluxum ventris compu
flatico da cu decoctione mastic ul rute
ul galage / Contra tenasmo compositu frigido
i distato fiat suppositoriu de mel dilato
sic duces cu mastica ul cu tappo bar
bato ito ul tarto / ul aqua cu mel dilutum
i solua et pelliste ... ul sedeat pa
i aqua / ul fumus illius aque recipiat
per umbotum / Contra quartana de ulia nali
prete evacuatione dat cu decoctione salvie
ul alterius herbe q. resistat me ma ul m
ci poreorum / Contra cottidianam de flate
nali da cu decoctione polipo ul aneton
dolorem dentium compositu ca dens fricet mel dilato
et decoquatur mastix iacto et ibi distem
peret et teneatur in ore. Seq.

Sequitur de ruba tassita et dicitur rubea
que inter alias unguis rubas redit ?tro
tassita / que recipit terrestros basis eius sit
trasta et est ista opiata pp... ca p...
Sequitur de actu eius et est dispo
spalis ut confortare et deputare singulis
humoribus / Ista opiata est spalis triac. vn
tu co suo actiue lucubra resoluit
ruba tr. ... que confortat humor eius
co. opposita ... con cottidiana de co
vitellina humor eius est a ... vitel
lina corpus eius est ... sollis et op
et sto ... teneo et intestina / Morbus eius
est tertiana notha et cottidiana de flate sal
se / Contra ... prete purgatione ad qua ...
se de fortioribus ad pondus ... cu
decoctione seminis frigidorum / De laudibus
no. phos ... / Sanguinem sputum
tractica ... amplexinaz ... at
rubea gelido calida quatana gelido
a humore flato ca a humore colerico

Contra sanguinem sputum scitum ex pulmone et confortat
et desiccat ideo competit / si cum sit ex ruptura
vene ulcera est humida sanguis tunc no
competit / fiat pille sit dicupia gummi arab
ul dragagant cum ruba tassita fiat pille
et teneatur sublinguam / Contra trachea prete
evacuatione primas ... et ... datur
ruba cu decoctione seminis frigidorum / Contra amplexinaz
... compositu ... dat ... gluc. ... tertiana notham

Sequitur de trifera magna / tertiana notha
ul sarracena et dicitur sarracena que magis
est ut sarracenorum ... ca regionibus et dicitur trifera
artifex et clavis que clavis condicionis eius seque
basis eius sunt spica nardi galanga gariofili
et deliys dicta est / Decimus actu / Nota ...
apit mediat abstergit et isti actus a basibus
obveniunt humor eius flate. ... isto ul
... morbus eius est sto. et ... quatata
compositu flatico ... morbus eius est i digito
sto. ... ex ... vetenta
Dosis eius est pos ... ad ...
ad plus viii d et ... purgatione
valetiis ... / Seq. de laudibus t fere
magne Nota per hos versus ...
Optima remaniacos ... dolore
... gelidus tumidus ... no
que ista opiata est spalis ... et ...
per os tu decoctione ... ul ...
ul ... prete purgatione iste fiat magda
liones de ea i supportoria ad mod digitu
et suppona ... / Contra ... compositus
... ca pul ... et liquiricie et
fiat cu ruba pille et de ... teneat sub
lingua ul cu decoctione herbarum frigidarum
i acutis no da / Contra dolorem sto. ... catu
compositu sto induratio da cu decoctione h. her
barum ... sto ... iste qui humor ille ...
i pelle sto. i ... dat cu decoctione
inte ... est ... / Sequitur ...

Sequitur de tyriaca / Nota quod duplex ... i ...
... accipi et que ad omne
valens contra venenum est tyriaca et dicitur tyriaca
ativo ... basis eius sit ... tyri / Et modus
... tyriaca est ... dua ...
et de tyriaca ... bona ... aliud
... tyriace ... veron
... venenum ... tyriaca
Et tyriaca vadit contra venenum bona est
si non non est bona ... Sequitur

Sequitur de ... actu ... q. sit tyriace
... opiate ... q. appete
... actu ... appete et ag. ...
... corpore ... et ...
et ... confortare ... venenum ...
venenosos destruendo ... prio ...
pati... venenosos ... ut i lepra et epi
... sue ... calefacit desiccat
confortat / humor eius est humor venenosus et ve
nenum et ... / ... medianu
est cor ... et calor natural
qui ... confortat ... ne ... a ve
neno ... / Morbus eius est morbus ...

ex veneno et sunt 12 morbi quibus respicit doctrina
eius et modus administrandi sunt sic. quia post
evacuationem et in quantitate avellane da tyriaca
post humores sicos cum ea administrandi propter venenum
non administretur nisi post purgationem primo sine purgatione
contra lepram da cum decoctione valentibus adversum epilenciam
datur cum menta vel ruta. Contra lepram datur
cum decoctione alicuius aque [illegible] in [illegible]
[illegible] adquantitatem duorum denariorum cum oximelle vel
vino in morboso cum sirupo acetoso. In
morbo caduco da [illegible] adquantitatem

Sequitur de laudibus tyriace et sunt plures versus
Est tortura tremor podagra vetustas maligna
Apparens lepra mania dolorque renesque
Vetusta vestis splendura febris et ulcus
Ictericos ac asmaticos colicos yliacosque
Ydropicos raucos emoptoicos scotomia
Ex gelidis chimus [illegible] levat tyriaca.
contra tortuositatem Contra torturam que provenit a minori ut contra
torturam oris vel nasi vel labiorum. da cum de-
coctione salvie vel rute vel herbe paralisis et
in decoctione distemperetur adquantitatem duorum denariorum
contra tinnitum post purgationem. Contra tinnitum confectum flatus post
purgationem in quantitate avellane da cum decoctione salvie
liniatur locus ubi est tinnitus. Contra epilenciam datur
contra epilenciam cum succo rute et capiatur os epilentici et fricetur
palatum cum digito. Caveatur ne fluat ad
pectus vel in quantitate avellane da post evacuationem
Contra vetustatem da cum succo absintii aliquam
sed vetustas sola [illegible] spiritum. Contra paralisim
contra paralisim da cum decoctione herbarum confortantium ut cum
cimino. Contra lepram post evacuationem da cum
contra lepram [illegible] post datur tyriaca cum decoctione [illegible]
[illegible] ne humor putrefiat. Contra maniam
contra maniam [illegible] adiecta in [illegible] vel saturetur cum de-
coctione alicuius herbe [illegible]. Contra lapidem vel
contra lapidem dolorem renum [illegible] da cum seminibus [illegible]
diureticis ut [illegible] et [illegible] et [illegible] et
decoquitur in vino. Contra lapidem procedente purga-
tione da cum decoctione lapidis iudaici et cum pul-
vere scorpionum fiant pille. Contra splenem durum
contra splenem durum post [illegible] predicte evacuatione cum polipodio
[illegible] ab [illegible]. Contra ulcera intrinseca membrorum
in [illegible] et testiculis [illegible] cum administratur [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] post tyriaca detur.
contra artheticam Contra artheticam de humore frigido da cum decoctione [illegible]
a vino et cum decoctione herbarum diureticarum.
contra asma Contra asma confectum flatu fiant pille cum pulvere
liquiritie et tyriaca tenetur sub lingua. Contra
contra colicam colicam confectum ex [illegible] fiat clistere
mollitivum de [illegible] [illegible] [illegible] ruta
salvia postea fiat clistere [illegible] in decoctione
istarum herbarum et ista tyriaca distemperetur
et iniciatur per clistere et [illegible] [illegible]
contra ydropisim in [illegible] [illegible]. Contra ydropisim [illegible] [illegible]
[illegible] cum tyriaca fortiter [illegible]
humore aquoso [illegible] da cum decoctione herbarum
diureticarum predictis duabus purgationibus
contra asma Contra raucos sic contra asmaticos da. Contra
emoptoicam passionem confectum ex humiditate et putre-
factione fiant pille cum tyriaca et aqua et
contra scotomiam [illegible]. Contra scotomiam confectum ex [illegible] datur
[illegible] modo quia post [illegible] da tyriaca
cum decoctione aromaticorum [illegible]. Quarta [illegible]

Sequitur de unguentis [illegible] primo notandum sunt in
et ad que inveniuntur et iubentur ad actionem — duo sunt in medio unguentis
[illegible] materias [illegible] in locis remotis ut in
[illegible] cutis et ad sedandum dolorem et ad calefaciendum
et ad infrigidandum. Nota primo quod unguenta [illegible]
[illegible] [illegible] unguentorum. Secundo quod species dolorum
et [illegible] dolorum. Tertio [illegible] dolorem quod unguenta administrantur
Et [illegible] de [illegible] [illegible] unguentorum omnium que sunt
[illegible]. Sequitur de unguentis que cum ad
humorem et membrum et morbum. Primo nota [illegible]
[illegible] et [illegible] quod in nullo tempore competit unguentum
nisi precedente purgatione per farmaciam vel per
[illegible] vel per [illegible] [illegible] [illegible] sunt 2a
[illegible] est quod non detur unguentum in [illegible]
[illegible] [illegible] sit [illegible] corporibus
[illegible] [illegible] est in [illegible] non detur unguentum.
Tertius canon est quod non administretur unguentum 3a
in [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible].
augmentatur [illegible]. Quartus canon est [illegible] 4a
quod cum volumus emplastrum ponere super membrum
aliquid prius unguinum latum, ut ut emplastrum
melius [illegible]. Quintus canon est quod un- 5a
guenta administranda sunt locis membris et
corporibus mollibus et raris. Sextus canon est 6a
quod omnia unguenta ordinantur [illegible] ad
materias morbi per evacuationem et ad [illegible]
[illegible] [illegible] sit in [illegible] [illegible] est duas
[illegible] in podagra [illegible] digestione accepto unguinum
[illegible] [illegible] [illegible] vel alique alio
valente [illegible] [illegible]. Sequitur [illegible]

Sequitur de [illegible] unguentis et sunt plures ut
[illegible] populeon [illegible] [illegible] [illegible]
Est quod [illegible] calidi [illegible] frigido [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Populeon est unguentum [illegible] [illegible] omnia
unguenta est [illegible] [illegible] unguentum [illegible]
[illegible] [illegible] febribus et [illegible] [illegible]
[illegible] cum non possit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] malva [illegible]
sunt. Unguentum [illegible] sit de radice malve [illegible]
in unguentis [illegible] [illegible] unguentum [illegible]
Quatuor sunt unguenta marciaton [illegible]
[illegible] agrippa [illegible] unguentum [illegible]
unguentum [illegible] [illegible] populeon unguentum [illegible]
omnia sunt talia [illegible] [illegible] [illegible]
sunt [illegible] talia alia [illegible] populeon

Sequitur [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible]
species dolorum [illegible] et sunt [illegible]. [illegible]
[illegible] et pungit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dolor [illegible] [illegible] [illegible]
dolor [illegible] pungit in dolore pu-
[illegible] [illegible] est [illegible] dolor [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] vel membrorum [illegible] locum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est dolor [illegible]
[illegible] dolor [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] dolor pu-
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
latitudine [illegible] [illegible] dolor est humor
acutus vel [illegible] vel colericus [illegible] humor
[illegible] [illegible] [illegible] dolor [illegible] dolor.

mordicatiuus. Alia asperatiua est dolor humorum
Alia perforatiua est humor grossus et uentositas grossa
uel ventositas que retinetur in eo membro ut in colica
passione. Alia laxatiua dolor est in iunctura que est circa
iuncturas et facit illam carnem esse laxiorem uno
uel pluribus. Alia grauatiua dolor est in
exitu inter pellem et uenas et lacertum. Alia
pungitiua est uentositas posita inter os et panniculum
... ossa uolucres. Alia acualis est uentositas
grossa ventosa retenta in membro sicut in perforatione. Alia
mordicatiua est colerica. Alia pulsatiua
est apostemata et non sunt ... nullo sunt est
ca dolor. Alia stupefactiua est fortis ... sensibilitatem
... uel ... perfectio ... con-
stitutiua. Alia grauatiua est apostema in membro ut
in pulmone quem non sentit uel ... Alia
fatigatiua est cotidianus dolor. Dolor co-
rrosiuus et corrosiuus ut ... mordicatiuus
pungitiuus diyaltea pruritiuus et asperatiuus
diyaltea composita cum agrippa que est de unguentis
composita perforatiuum et laxatiuum ...
arrogon percussiuus uel infrigidatiuus
uel ... agrippa ... laurinum. Acualis
dolor stupefactiuus pulsatiuus ... poli-
podium cum dyaltea mordicatiuus et gua
... vnguentum ... fatigatiuus cum oleo ...

Sequitur de basilicis quibus ... nouo et dialtea
vnguentorum et sunt ... adeps butirum olei
cera. De adipe est ... omnis adeps
... est ... adeps calidus est
calidior ... ualde mollificatiuus
... apostemata ... pectori
templis. ... adeps galline est calidus
et adeps ... duo adipes fortis
resoluit. Item adeps vacce est medius
inter adipem leoninum et caprinum. Adeps caprina
est stipticior et siccior aliis. Adeps ursina
et vulpis valet in alopicia cum ... auris
Adeps porcina est humidior et frigidior
aliis et ualet in adustione ... adeps anseris
sedat dolorem apostematum ... Item adeps
galline ... asperitate lingue
et ... arterie et pectoris. Item adeps pi-
scium multum confert aquositati oculi et
visum acuit. Item adeps serpentis cum
melle remouet maculas cutis et pannum.
Item aliqui palpebre ... nascuntur
in pilis et euelluntur et ... vngatur
super palpebras et non renascentur. Item adeps
... inter omnes ... spasmo et resoluit
vehementer ... adeps ...
... inter dimissos consolidat ...
et vlcera intestinorum et potest fluxum dissin-
tericum constringit. ... consolidatio
... conglutinat
... et vestit ...
... Adeps porcina se-
dat dolorem ... intestinorum ...
... melior est ... coagulat
et stiptica est. Item confert morsum ve-
nenosorum animalium adeps ... Item
... venenum est ... cum ...
... sit ... adeps
... venenum ... Item ...

... in omni duritie splenis ... adeps ...
et in duritie intestinorum. Item adeps ... multum
mollificat et subtilis substantie est. Ca-

Sequitur de butiro et est ... uetus tame
... mollificandi maturandi
et laxandi ... butirum minus quam vetus mol-
lificat ... et maturat ... plus
calidus est et subtilius forte ... est ... calidus
Item corpus ... cum butiro inpinguat
corpus ... Item vlcera
mundificat ... sit ...
... butirum ... manus ... vlce-
ra ... butirum ...
... non sanabit ... fit de
... cum tussim
... butirum cum melle et cum lacte
... pectus ... et ...
et abstergit sputum grossum. Item butirum non
debet administrari nisi in corporibus mollibus tenuibus
ut in corporibus puerorum ... non debet
fieri illa ... in loco molli ut ... uel
... Item butirum comestum cum ...
... sputum sanguinem. Item comedendum butirum
... est tyriaca contra venenum. Item
emplastrum super morsum rabidi canis curat ...
Item cum butiro ... duritiem testiculorum
uel ... duritiem splenis et matricis
... illa ... plus ad
duritiem remouendam butirum quam dialtea
... eius ... Sequitur

Sequitur de ... vnguentum ... sunt ...
... est ... de ... et
... de membris ... de unguento
citrino ... citrino ...
... est album ... constringendi ut ...
... et maculas ...
... est ... corrupta
substantie ... est ...
... vnguentum citrinum est ... cum
... uel ...
... vnguenti ... est boracis
Et ... boras est ...
boris ... auri ...
argenti ...
... constringendi et mundificandi. Item contra asperitatem
et duritiem capillorum ... pulverizatum
... aqua ... capilli ...
... Item ... boracis
... locus ... illum locum rubeum
Item puluis eius cum aceto ...
... Item ... impetiginem ...
... et ... Item borax
... cum melle et positus ... remouet
... et dolorem ... abstergit et mundificat
Item puluis eius ... cum aceto ...
... ydropisi ... aquositatem ...
Item ad albedinem faciei ... puluis boracis
... ponatur ... aqua ... et ...
... alba ...
... ad ... puluis ...
... Item ... borax est ...
... aqua remouet maliciam
... difficultatem ...
... Item borax cum pinguedine azini
emplastrum super morsum rabidi canis ...

Sequitur de ... et ...
... ad ... vnguentum ...

ipsi dd. et sunt bas. isto vnguento actu habet i. frandi
tatem et ingressiue tamen eius est omnibus tamen · coliq.
datis i. oi del. de tota substantia ad minus secundum hoc
vnguentum quibus eius est frigus et timpora et vene
pulsatiles et vole manuum et pedum asselle et
inguina. Morbus esse morbus acutus. Cautela
est quod vnguentum est quod inquam intra admistum et iste vnq.
administratur sine aceto vn partes de aceto et partes
de oxileon indunt componunt. Dicit ipsi partes
quod sit frigidum · et inde vnd ipsi [illegible]
Induat sepius oxileon ceraliusque caloris abacto
alterat contingit ardorem febris acute. In ea egris
cum aceto rosato eo cumplatur · id est parte ieiuno
stomacho. i. febre acuta cum aceto et vnguento venas
vnguendo pulsatiles vt et cetera. Sequitur

Sequitur de vnguento i. de dyaltea et fit de radice al
tee i. maluae quod est malua que est herba
frigida et humida. malua et aqua fit [illegible] ca · parte multu
valet ad mollificandum. Item radices altee et bulliat
in aqua vsque ad tertiam partem aque et in fundo inbe
nitur mucillago in bullitus et ad linit locus doloris
fortissimum mollitum et fit acta in mucillago
cum oleo et adipe anatis et cera prunum corpora
id est optime. Item et acta hic vnctus mollificat
lenificat et maturat. Cautela est quod cum valeas
vti aliis vnguentis ut marciato et arrogon quod
plus vnguentum loco de dialtea. Ita hoc apostematibus penet
trare, fortius penetrat. Aduis vnguentorum
humor est calidus et flatus qui inducit durici
tiem. Cibus eius est spale. i. membra interna
lia et pedibus sine membris [illegible] Morbus eius
cum omnis humiditas et inflacio [illegible] in quibus morbus
competit. pleureticus atque splenetico morbus
dyaltea repellit. Durities ob membri resol
uendo remollit. In causis pectoris vt oportet et
constrictis pectoris ut in colicis et ceteris equalis
ieiuno stomacho. Istam admistrate ista ea
partibus post partes de oleo lauerino cum dyaltea
in duas partes de dyaltea et tria olei pe. Item
[illegible] humectare quod calefacere potest cum
duabus partibus dyaltee et tria butiri et vngit
pectus et spinam dorsi. Item splenis durus in
quartanis ieiuno stomacho vngitur splen ita quod
de super locus cum manum per quam vngitur et posito ad
igne et ad sole ia duritiis intenarum et apparitu
sedatur, quod aperit poros et resoluit illud viscu
quod multum est. et durum et cetera. Sequitur

Sequitur de vnguento laxatiuo i. nota dicitur quod
laxat. laxat enim super vmbilicum vngitur
et et digitos et sub vmbilico vsque ad pectinem
quod si isto vnguento stomacho vomitu fuerit, habet
dictum laxandi ventrem. Humor eius est humor flaticus
vel melancolicus. Virtus eius repletus est flate
vel melancolia tunc competit. Et ut de fieri istud
pregnantibus et pueris et senibus. Morbus eius est
stomacho et intestina quod sit in. ante digitoris
Morbus eius est constipacio ventris et cum constipacione
ventrem digestione perfecte vel balneo quod bal
neum humores mollificat et reddit habiles
ad fluxum. Basis istius sunt cuminum et anisum
i. agnis et dyagridium et titimalli et alius dicunt
est. Nota feni de quod omnis plata [illegible] lac de titimalli
et est septem species titimalli et tribus vtimur
vt esula cathapucia et titimallo [illegible] dicto
Item dicitur quod radice esule vtimur ad dissoluendum
humores. et postea ad quantitatem vi · 3 · quod cathapucie

fructibus extoriatis quod dicuntur ab ysaac iunis
bartolami. et proximum fe. ad prouocandum vomitum.
Quarto titimalli vtimur, quod [illegible] dicunt quod id
est quod stomachum. titimallus violentior est quod
stomacho dyascorides non concordat quod id sunt
Item ieiuno stomacho accipiat hoc vnguentum et usque
ad mediam ieiunet. Item solum cathaplasmet et
posito et dissoluto cum felle tauri vel porci
et linitur venter inferius laxat. Supinus
vomitum facit et cetera. Sequitur de

Sequitur de frigido vnguento et habet actu abstergendi
et attrahendi. Vnde est vnguentum plagarum et
vulnerum. Vnde attrahit sagittas abluere
et spinas supra posita et vngitur sursum hoc modo
Item vulneri fiat tenta de tela et in tenta
linitur vnguento fusco vt super posita in vulnere, tunc
cum attrahit et abstergit humor eius est saniis
fluens a corpore, sine ambulatorie [illegible] est
et membris vulneratis. Morbus eius est solo
continuitatis et corpore corporibus [illegible] sunt
pix liquida et terebentina. Nota quod pix est gita
colofonia id est fit. Item pix naualis et casina
vel resina ut dicunt. et quod est liquida
et secca liquida est i. liquefacta et est cali
da, attrahit, consumit et dissoluit et pix posita
De pice liquida fiunt emplastra ad emplastrandum
cruris. Item contra tussim aliquam accipiatur pix liquida
et post sonos sorbilla et comedenda valet vbi ita
consumit flumina et reuma multum. Contra tenasmum
accipiatur pix ista et post prunis loco, vno po
sito et sedeat per modo anno. si potenti
ita quod recipiat fumum. tenasmus vero est istud
compatu est et fit si fortis pulue opem cum
pix posita primo. Item accipiatur pix posita cum aceto
et melle et super loca serpiginosa et impetiginosa
et scabiosa posita emouet et cutem indisponit
Sequitur de terebentina et est gummi. potest
arboris que dicitur terebinthus et fiunt oleum a terebe
tina et est liquida et videtur de balsamum ca
est et apertiua aperit attrahit consumit, multum
valet ad apperiendum apertura poris. Accipiatur farina
ordei et lupinorum cum terebentina posita super
apostemata fortiter sicut scitur. Vnde maxime
cutem subleuat. Item terebentina valet in
suffocatione et in palpitacione matricis et de comp
tato ac ponit forum vbi extra. Prius [illegible]
papus ingredit vulua et decocta fiat [illegible]
inde et ponitur in vulua. Suffocacio matricis
est, cum matrix ad superiora attrahit virus
diafragma cum suffocacionem recipiat. Sanguis
eius pos et pudibus morbus fit sanguita
est vulnus, vel cum suffocacionem matricis
potest terebentina et cetera. Sequitur de

Sequitur de vnguento serpiginoso et habet actu
leniendi contrahendi et vt cum serpiginem
antiquam humor eius est humor · corruptus et
venenosus istud vnguentum competit in malo
mortuo perfecte curandis et valet contra
cancros. Item recipiat morpheam albam et in cuius
eius est de membris serpiginosis et impetiginosis
et cancrosis et humus maliti molitum et consumit
in venenosa. Basis eius est auripigmentum
euforbium argentum viuum et cetera. Sequitur

De argento viuo dd Nota quod respicit
atria et alapidibus h. 7. d. et poliguntur

Est vnguentum vulnerum et volnerum

De pice

Contra tussim

Contra tenasmon

Contra scabiem

De therebentina

Ad aperiendum apostemata

Contra suffocacionem matricis

Contra cancrum

De argento viuo

Left margin: malli fulllum; Cautela; Contra duriciem pectoris; Contra duriciem splenis; Fa. ag.

Unguenta ordina(n)tur ad sedandum dolorem, olea vero ad al-
terandum co(m)plexionem et ad faciendum calorem naturalem.

Contra paraliticos et surdos

cu(m) cinibus ultu salviaa / vi(ni) po(natur) ac(etum) vi(ni) i(n) ma(n)o
et op(er)im(a)t(ur) p(er) i(n)stes et fiat / Item illi qui
traxerit ac(etum) vi(ni) fiunt paletica i(n) maribus et i(n) mo(r)tuos
fiunt i(n)tus et p(ro)pter hoc sustinendum v(ir)i(bus)
fi(un)t. / Item ac(etum) vi(ni) po(situm) i(n) ane i(n)ficit
Contra putrefactionem / ul(cera) p(er) plures su(m)ma i(n)s(u)ltu
et lacte putrefactur post / Item ac(etum) vi(ni) abstergit
vim unguenti calidi fit fit acc(ipi)a(tur) oleum et
Contra scabiem / et litargirum et acetum et opillis fit unguentum
valens co(ntra) serpigines et pustulas et radices
cum melle et aceto po(situm) cu(m) argento vivo
et tunc unguenta et pustule saniose / Item
De albatione / ac(etum) argentum vivum et cimbalia mani(bus) / et aqua
ro(sarum) et mel et acetum et co(n)iu(n)ctum fiat unguentum et fa-
cies (et) dulcia i(n) baln(e)o la(va) et dealbat illa.

Sequitur de unguento ad salsum flegma, actuali
consolidandi, abstergendi ulcera et scabies
humor u(nde) eius est fl(egm)a salsum faciens pruritum et
scabiem i(n) corpore. / Accidentes eius est cutis sca-
biosa ul(cera) ul(cerosa) ul(cera) pustule / Unguentum salsi
salsi est cum hoc p(ro)pter pruritum i(n) corpore morbus
De litargirio / eius sunt pustule et scabies / Bases eius sunt
litargirum et cerusa / De litargirio / Nota quod
appellatur spuma metalli aque de Catinia
albi vel argenti / et valet ad volucrum oculorum
et palpebrarum litargirum stagnum sunt sunt
temperate et stagnum medio p(ri)mum g(ra)dum h(abe)t v(irtutem) ab
stergendi et abs(tersi)o eius est asperitate / Unde
Virtus eius abstergi(tiva) indisfinitive regimine / virtus eius est abstergere indifferenter et carnem
regenerare quia cum uul(nus) po(situm) quod ut caro ma-
la non crescat et bona remaneat et
Contra vulnera virga / sanat vulnera maxime cum ponitur cu(m)
oleo ro(sarum) et est subtilissime pulverizatum / Item
ac(cipi)a(tur) pul(vis) eius et aqua ro(sarum) ponatur et p(er) (quos)
Contra inflationem oculorum tollit / separatur et sic fiat p(er) ipso vices et oculo
vel palpebris ponitur inflationem palpebrarum
tollit leniter / Item accipia(tur) litargirum et dis-
Ad mundificandum faciem / pat(ur) cum axungia galline et fiat optime
unguentum et faciens maculosam, balneo lavatur
sanat liquide facie quia liquefacit et abstergit
ea / Contra disputias / Dissolvit / s(i) accipiatur litargirum
et ponatur cum tegula ea et adigne et ibi sudat
Contra scabiem / acetum ut pulvis separetur postquam cum oleo
ro(sarum) pelliste, et ca(lida) / valet quia consolidat
ulcera intestinorum / Item litargirum cum aceto
distemperetur et locus serpiginosus et scabiosus
liniatur valet super omnia. Sequitur

Sequitur de cerusa et fit fit potea (?) ferri
lati i(n) fundo et stricti ore, et ibi po(natur)
multum de aceto / et super illud acetum lamina
plumbea ita p(ro)ffila suppositum / p(er) iij me(n)-
ses et cooperta os vasis i(n) fine tunc me(n)-
De Cerusa / sium tuberosi tres (?) i(n)veniuntur i(n) laminibus
tunc illud po(natur) i(n) aqua p(er) ij dies postquam de
siccetur et iterum ponatur i(n) aqua et desiccetur usque
ad sex vices tunc erit illud album totaliter
un cerusa d(icitu)r alba yspanie et adhuc
ut vinolica (?) fetor eius po(situm) i(n) aqua ro(sarum).
Item cerusa f(rigida) et s(icca) est i(n) ij g(ra)du h(abe)t v(irtutem) subtili-
Conglutinat / at fortiter conglutinat po(situm) i(n) vulneribus et i(n)
Venenum / ulceribus / Item cerusa per se sumpta venenum
est / quia inflat sum (?) / Item qui habet
Contra scabiem / i(n) facie scabie antiquatam po(natur) i(n) balneo
postquam ungatur albo et totus locus scabiosus
et sanatur. Sequitur ca(pitulum)

De calidis unguentis / Sequitur de unguentis calidis et p(ri)mo de mar-

ciaton quod habet actum calefaciendi fortiter et indissolvendi
consumendi humor eius est flatuosus / et unde potius
multum calefacere potest partem de epilepticos / Membra eius
sunt capitis, ut nares oculi labia aures ma-
trix stomachus et ambo que morbum ob tuos (?) p(rese)nt
naturam / Bases eius sunt urtica et antifiara (?) et pimi-
nacia / Morbus eius est defluxio frigidus et in auribus
labiis oculis ut dictum est supra. Salvia (?)

Calidi simplices (?) / Sequitur de arragon quod est calidum unguentum
unguenta arragon multiplicatur magnum / actu
habet dissipandi consumendi et consolidandi / humor eius
est multum grossus / membra nulla tibie renes cor-
pus / Morbus eius est morbus i(n) tybys renibus
nervis / Morbus autem specialis est / podagra arthe-
tica que est i(n) genu / Sciatica autem est i(n) flatus
Podagra / vel inflatio / Bases eius sunt olea et ut in p(ro)pte-
leon, petroleon et piper et piretrum et cetera. Morbus
eius est cois (?) gutta que fit a renibus infra.

Sequitur de agrippa et fit quia rex mitridates
(?) vocabatur qui vocabatur actum habet aperiendi
calefaciendi et resolvendi / humor eius est fl(egm)a tu(rbi)d(u)m
grossum / valet i(n) duritie splenis p(ro)pter frigidum de epal-
Quo dicto / splenis / tica et lienteria et ydropisi / Membra eius sunt omnes
partes medie et inflatio epatis et splenis et stomachi
Ydropisis / un i(n) ydropisi valet p(ro)pter eius constitutionem et i(n) dolore
renum et stomachi inflatione et splene et epate inflato.

Sequitur de dolo barterino quod sit cerebri flamma /
actum habet mollificandi aperiendi fortiter / humor
eius est fl(egm)a tybys cum opposita insup(er)fluum
complexione flatica / cauterium est quod membra mol-
lia ut mamille et veter lumbi / Morbus
eius sunt opilatio complexio flatuosa / Bases eius sunt
bacca lauri. Sequitur ca(pitulum) De oleis

Sequitur de oleis / Et nota quod sicut unguenta ordinantur
ad sanandum membra i(n) p(ar)tibus corporis sic olea sunt
differentes / quia unguenta ordinantur ad sedandum
dolorem / olea vero ad alterandum complexionem et ad faciendum
calorem naturalem / Unde sciendum quod omnes partes olei corporis
confortat et motum alleviat / De oleis nota
quod primum est de canonibus / Primum est de oleo quod quod
se habet a quo fit genus quod ij est de diff(er)en-
tiis oleorum / Tertium est de qualibet oleo quo ha-
beat fieri et ad quas egritudines valeat / De
primo sic / Dicit simplicia medicina oleum est sic
minister omnibus rei qui adimplet et ut macat
instrumentum et sic ca(lida) quia quicunque adimplet
agitur eius complexio / Secundus canon est quod oleum
est de se temperate complexionis ut eum est consueti adversi
intionis corporis ea et ut est cum d(icitu)r quod est
ca(lidum) et humidum sicut conveniens adiutor membrorum corporis separat.
Alius canon est quod fiunt dicuntur quatuor modis uno
quia est i(n) cenaria sicut sui et actum ut iij sequuntur quarto
ut ex olivis ut fit ex etiam i(n) olivis cenaria / secundo
3° modo quod est fiunt i(n) doctum et i(n) cenaria ut ferrum
lap(i)s p(ro)p(ter) / Item 4° modo dicuntur fiunt a(d) quatuor contra
i(n) partibus et sic dicitur oleum fieri quod quantum i(n) natura
ium corporis ut melius.

Sequitur de oleo quod fiunt de (?) et ipsa quoque
sit de olivis oleo i(n) maturis aliquid de olivis
non oleo maturis aliquid de olivis oleo et co(m)-
plete maturis / oleum que sic fit colunant (?)
habet fructum ut prima folia ad modum salicis
i(n) hyeme producuntur et fiunt fructus usque bene
producuntur / p(ro)pter potuit et corrumpitur tunc i(d) quod

De oliva

exprimitur. Et oleum quod ¶ Oleum autem de olivis non
maturis fit cortice et frixe... hoc est istud
oleum multum restringit et confortat ¶ Et in omni
frenesi et in omni instancia vigiliarum linitur
timpora cum isto oleo ¶ Item istud oleum bibitum
multum restringit ventrem ¶ Item si iniciatur per clistere
multum consolidat intestina in dissinteria
¶ Oleum factum de olivis maturis calidum est et humidum
in primo tamen cum lana paratum est ¶ Item oleum quod cum
ruta coquitur multum consolidat intestina in recto per
clistere ¶ Item istud oleum ponitur in multis unguentis
et emplastris ¶ Item cum isto oleo fiunt linimenta
ad cutem mundificandam ¶ Item istud oleum cum aqua
calidissima potatum multum destruit venenum ¶ Item
secundum autem Serapionem fit ex oleo et calamento et fimo alki-
pinorum et fit unguentum curans scabiem et
que sanat scabies brutorum ¶ Item oleum de
olivis silvestribus frigidum et siccum est et ab
stergit et siccat cutis ¶ Olive silvestres
sunt que non tolluntur et sunt omnia herba ¶ Item succus
olive et ligna et folia et ligua valet multum in
extremitatibus oculorum ¶ Et ca. ta. si ponatur cum alio
sal. ¶ Item decoctio stringit ventrem si potetur vel
clisterizetur ¶ Item fit oleum de multis rebus
et istud oleum ponitur loco olive in medicinis et
si non habemus reres per artificialiter fiunt
fit accipiuntur nuces et conteruntur et ponuntur
in aqua ca. tunc quantitas removeantur
et ibi per 2 dies in aqua moventur tunc capiatur
ibi lac et statim fiunt nuces quod est quia hoc ab aqua
aquirunt et dicitur nucibus post ut ac si cent
movere ¶ Item oleum lavatum fit sicut dictum est supra ubi
Item nota quod oleorum alia sunt sim. alia sunt ca. ¶ Item oleorum
que restringit que laxat laxant ut viol nenu
far. Non laxat ut a. ca. ¶ Item a. et fiunt sic
ex .... ut oleum mandragoratum in 3. oleum unsquiamum
in 1. ... in 2. viol fit ... in 1. alia sunt
ca. et sic ut oleum pulegium et cetera ¶ Item oleorum que
fiunt de floribus quedam de seminibus quedam de fructibus
que de lignis que de gummis que de radicibus que de
petris que de ... de floribus ut oleum viol
ro. nenufarum de seminibus ut oleum anetinum
de fructibus ut amigdalarum olivarum de gummis
ut dragagum de gummis olive ¶ De lignis
ut oleum de ... quod valet in palisi quedam
de radicibus ut oleum costinum et oleum yrileon
¶ Item de petra ut petroleum de gummis quedam
de ... ut oleum de ... et de vitellis ovorum
Sequitur de oleis simplicibus ¶ ut postea videbitur
Et primo de ro. oleum ro. sic fit in temporibus
vasis accipe ij lib. oli et ... lib. rosarum contusarum
et ponuntur in vase stagneo et ad solem stent
per 30 dies et mo... semel in die post 30 dies
exprimantur et post ponantur ad solem in fiala vitrea ut
aqua consumatur cooperta bene post firmetur istud
est oleum ro. ¶ Aliter fit simili pl... in duplo
post de oleo quam de rosis et in vase ponitur in ...
per hoc dies ad solem cum oleo et semel mo...
in die et post illos 20 colentur et ponantur sic
accipe oleum et ponatur in aqua et ... movetur in ...
... ita quod feces profundentur et post istud
oleum ab aqua separetur et postea in aliam
post mo... et sic fiat novies ut aqua
bene consumatur in fiala ad solem ponatur post
usum reservetur ¶ Eodem modo fit oleum viol. nenufarum

et de omni flore tritorum et prius ... tamen
nulla et fiat eisdem generibus cum corporibus floribus
¶ Oleum ro. valet contra dolorem capitis et in sua
... laxat antiquum stringit ... rostro
quod rose recentes laxant sicce stringunt ... in ...
... de ca. ca. cum aceto multum ... si ... frons
et timpora linitur et hoc ... oleum auctores
¶ Item oleum hoc in acutis febribus de ca. ca. quod ...
... non post ... fumositates acutos et
mordicantes ... petentes
caput cum albugine ovi et pars aceti valet
multum si ... frons et timpora et vene pulsa-
tiles linitur et plante pedum quod al-
terat ... et ... et mobilitat
fumos ¶ Item in omni apostemate competit de
ca. ca. et dolorem oculorum de ca. causa accipe vi-
tellum ovi bene coctum in aqua post ... in mor-
tario et distemperetur cum oleo ro. fiat empla-
strum ... et ponatur super oculos ... istud
sedat optime dolorem oculorum ...
... et oleum alterat mala ... optimum est
¶ Item in apostemate de ca. ca. cum succo plantaginis
et solatri et cum oleo ro. unguentum ... istud
sedat dolorem in compositionibus ¶ Item ... tale fricatione
... ut ... cum emplastrorum unguenti
... oleo ro. et aceto tepido ... tamen
... post emplastrum ponitur ... oportet
¶ Item in dissinteria est oleum ro. speciale quia
ponit in clistere consolidatio istud oleum
consolidat ulcera intestinorum ... multa ...
Sequitur de oleo viol. et nenufarum et fiunt
... et valet ad ... ad
que oleum ro. ¶ Item ... oleis provocat
sompnum cum aceto si fiat linimentum in temporibus
et fronte et manibus facta prius lotura de aqua
... et non ... capite ... pleto
... post ... non ... linimento
... autem caput est plenum
lavetur aqua camomille et malve et
liniatur de lacte mulieris camomilla
et malva ... emplastrum istud est bonum
sive sit plenum sive non ¶ Item est laxativum
et oportet colere sic fit accipe malue
... malve viol. et ... et ...
... post oleum viol. et liniatur per clistere
Sequitur de oleo iusquiami et de oleo mandra-
gorato et ... ¶ De ... oleo ... quod
fit ... sic ... semine ... aqua ...
et post ... accipe in una lib. olei 3 ...
iusquiami et bulliat bene et colatur et ...
... efficacius fit hoc modo accipe alia ...
... et post ... semine iusquiami et fiat
foramen ... et ... potto post
... ita ... potto ... sit bene
coopertum ... non ... et ista duo potta
ponatur in terra in vigilia beati Johannis baptiste
et dimittatur ibi usque ad annum tunc in fine anni
removeatur oleum in potto non perforato ¶ Eodem modo
fit oleum de mandragora et de pomis
mandragore est melius et fit sic accipe
poma et contundantur in ... ... et post

contra dolorem capitis
in ... zoda ...
in acutis febribus
confert dolori oculorum
vitelli
sedat dolorem apostematis
... emplastrum
in dissinteria
De oleo viol. nenufaris
ad sompnum
ad ... colere
De oleo iusquiami et mandragorato et ...
De pomis mandragore

ʒ 5 de illo pomis et 1 lib olei et bulliat
colet et reseruet usui in fiala vitrea
Aliter fit sic accipiat folia mandragore
et coquitur in olo postea colatur et usui reseruatur
(Sedat dolorem) Ista olea duo sedant dolorem in capite calida et
(Ad sompnum) inunctione contingitur. Item valet caliditatis et in
instantia vigiliarum et in frenesi linantur
timpora quia somnum ingerit. Item contra apostemata
magna intestinorum que fiunt in egerendo
fiat clistere consolidativum ubi ponatur de olo
mandragore preter clisteri mollitivo
Item istis ungi sub ascellis et inguine in
febribus acutissimis sed non debet fieri fre-
quenter ne inducat stuporem etc.
Sequitur de olo mirtino quod fit multipliciter
vno modo sic accipiantur folia mirti et terantur
et 1 ʒ ponderis in 1 lib olei et coquitur et postea
colatur et usui reseruatur. Aliter fit sic
accipiantur mirtilli maturi et folia et ponantur
in olo et maneant per xv dies ita quod putre-
fiat et post bulliat et sic fit istud
(Constringendo sudores) oleum valet ad restringendum sudores [illegible]
[illegible]. Item valet contra lassitudinem corporis
et membrorum ex labore in calefactione fit fiat
balneum et ibi intret homo poris apertis ungitur
isto olo confortat membra. Item valet
(Contra fluxum [illegible]) contra fluxum menstruorum. Accipiatur oleum
[illegible] et mastix istis linitur et intret
per pessarium cum aliis medicinis valentibus
(Contra fluxum ventris) adhibere. Item contra omnem fluxum ventris
valet intret prius balneum et in [illegible]
linitur totus venter et pectus et renes et
ylia. Item potatum et comestum restringit et
Sequitur de aliis calidis [illegible] distinguntur co-
(Quomodo fit oleum de ouis [illegible] camomille) [illegible] ut de olo amigdalarum et vitellorum de
olo camomille [illegible] oleum camomille
[illegible]. Oleum vitellorum sic fit accipiantur 20
vel plura [illegible] quod plus vel minus vis sicut
decoquitur usque sit dura per patellam
torrefiat usque nigra fiat postea stringitur
inter duos [illegible] quod
exit est vitellorum oleum de vitellis ouorum
(Vis [illegible]) Istud valet in omni arsura combustione
ignis vel aque. Et nota quod combustio aque
peyor est quam ignis quia plus penetrat
Istud oleum curat et sedat dolorem aure
[illegible]. Item serpiginem et impetiginem curat
Item oleum de tritico est speciale [illegible] sic
(Quomodo fit oleum de tritico) fit accipiatur triticum et ponatur inter duo lamina
[illegible] cum aliquantulum et tunc exit succus
de tritico [illegible] oleum tritici. Istud cum
(Valet serpiginem et impetiginem) oleum curat serpiginem et impetiginem et omnem
scabiem et morpheam. Oleum amigdalarum dul-
cium [illegible] sic fit accipiuntur amigdale et
(Oleum de amigdalis quomodo fit) coquuntur in aqua [illegible] bene [illegible]
[illegible] aqua [illegible]
[illegible] et fricetur bene [illegible]
[illegible] oleum in superficie [illegible]
[illegible] oleum de amigdalis dulcibus valet
(Vis pectoris) pectoris [illegible] tussim [illegible]
[illegible] oleum
de amigdalis amaris eodem modo fit valet inter
(Contra tinnitum aurium) omnia ad tinnitum aurium et dolorem [illegible]

Item comestum frangit lapidem. Item in ictu [illegible] per pessarium
provocat menstrua etc. Sequitur capitulum
Sequitur de olo camomilleon et est duplex
Camomilla vetus et noua vetus [illegible] crescit [illegible]
dia. Noua crescit in partibus [illegible] differt
ab amarusca differt [illegible]
[illegible] oleum camomille
sic fit accipiuntur flores camomille ʒ 5 et 1
lib olei bulliat postea colet et est oleum camomille
(Dissolvit) Dissoluit valet in colica et yliaca passione
quia [illegible] est. Istud etiam oleum [illegible]
[illegible] dissoluit [illegible]
Item valet in [illegible] vel per
clistere vel linitur super ventrem [illegible]
Sequitur de olo laurino quod fit de baccis lauri sic
accipiantur folia lauri [illegible] in olo [illegible]
et bulliat colet et oleum laurinum etc. Aliter
sic fit accipiantur bacce lauri et ponantur per x dies in
olo post fiat bullitio et colatio et istud [illegible]
[illegible] balne-
(Resolvit) lauri [illegible] dissoluit [illegible] dolorem [illegible]
quia [illegible]. Item isto oleo linitur
matrix [illegible] et pessarium intra provocat
[illegible]. Item contra dolorem [illegible] valet quia
[illegible] dolorem [illegible]
[illegible] passione yliaca [illegible] oleo linitur
[illegible]. Sequitur de olo
(Juniperi) juniperi valet artheticis [illegible] ligna cum [illegible]
[illegible]
Et tu nota [illegible] folia juniperi sed ligna
fit oleum sic ligna contundantur minutissime
et ponantur in olla terrea et cooperiatur [illegible]
[illegible] sigillata et fiat foramen in fundo et sub
isto vase ponatur aliud [illegible] quod fit infra terram
[illegible] sit ignis
[illegible] postea remoueatur et oleum ibi inuenietur [illegible]
quod est in terra. Eodem modo potest fieri de lignis [illegible]
[illegible]. Aliter fit illud oleum accipiantur ligna
juniperi et ponantur in olo et coquitur et postea colatur
et tunc est oleum juniperi. Istud oleum valet in pas-
sionibus [illegible]
[illegible] isto linitur [illegible]
Item linitur matrix [illegible] provocat. Item valet
in dolore capitis [illegible] dissoluit
Sequitur de olo pulegio et fit sic accipiatur [illegible] pu-
legii et bulliunt in olo ut dictum est de aliis et seruatur
usui in fiala vitrea. Istud oleum valet [illegible]
provocando [illegible]. Item fetum [illegible]
[illegible] etc. Sequitur capitulum
Sequitur de olo rutaceo et fit sic accipiantur folia
rute [illegible] in olo per 20 dies
postea bulliat et colatur et seruatur in fiala vitrea
(Spasmus) valet epilepticis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]. Item ubi est [illegible]
[illegible] valet etc. Sequitur. Item
valet in paralisi et in [illegible]
Sequitur de olo castoreo et fit sic accipiatur
ʒ 5 castorei pulverizati et coquitur in 1 lib
olei [illegible] postea colatur [illegible]
[illegible] inter omnia olea est speciale oleum epile-

Epi(lepsia) tiuorum castoreo composito linitur spina epileptici multum
Contra tinnitum et surditatem valet ¶ Item oleum castorei instillatum in aure
sedat dolorem auris et tinnitum et surditatem ¶ Item istud
oleum per se vel cum [illegible] potatum vel aliquod aliud vene-
Contra guttam no tiriaca ¶ Item valet contra guttam si illo loco liniatur
¶ Cautela non detur quia multum nimis est calidum re-
cisuma quod subtile est et quod grossum est compingatur
cum isto oleo ponatur de oleo viol(arum) vel camomille

Sequitur de oleo petroleon | vel [illegible]
Et fit de petra et est quasi sicut unguentum invenitur
in fragmentis lapidum in regionibus calidis quia ca-
lidus [illegible] lapis scilicet quia in illis
lapidibus [illegible] velut aquositas in
profundo in concavitate illorum lapidum et est unum
per [illegible] sicut fit album calidum est
Epi(lepsia) et siccum est cum alio ¶ Istud oleum perunctis
in lectum in porosis epilepticis multum valet si partes
[illegible] ¶ Cautela istud oleum
non detur propter guttam vel arthetica quia timendum
ne quod subtile est consumatur et quod grossum
Contra quartanam est compingatur ideo cum eo ponatur de oleo viol(arum) ¶ Contra
quartanam [illegible] accipitur de oleo
et [illegible] adiungere inungi in spina dorsi et in ti-
biis istud removet tremorem quia materiam
per membra [illegible] tremorem &c.

Sequitur de oleo mastichino et fit sicut alen-
[illegible] confortat stomachum et fluxum ventris
[illegible] appetitum ¶ In fluxum ventris de fra-
[illegible] linitur [illegible] ¶ Item contra singultum linitur
[illegible] ¶ Item gentianam [illegible] linitur [illegible]
[illegible] ¶ Item [illegible]
quia calefaciat et confortat &c.

Sequitur de oleo costino quod est quasi [illegible]
et fit sicut [illegible] costi pulverizat et [illegible]
in oleo [illegible] et bulliat [illegible] colet et [illegible]
[illegible] ¶ Istud oleum valet ad provocandum
ad sudorem sudorem quia [illegible] habent [illegible]
[illegible] ppt [illegible]
in [illegible] isto oleo [illegible] sudabit
Epi ¶ [illegible] quartana [illegible] ¶ Istud oleum [illegible]
[illegible] adiungere [illegible] genua et tibie
et [illegible] dorsi istud [illegible] ¶ Item [illegible]
deopilat [illegible] linitur [illegible]

Sequitur de oleo sambucino | et splen
et fit de floribus eius [illegible]
[illegible] istud oleum [illegible] confortat [illegible]
Nard(inum) [illegible] ¶ Sequitur de oleo nardino et fit sicut [illegible]
spica nardi [illegible] in oleo [illegible] bul-
litione colet ¶ Istud oleum [illegible] lapis in
Contra lapidem vesica [illegible] abluere de melius [illegible]
[illegible] viol(arum) [illegible]
oleum [illegible] in oleo petroleon
Contra [illegible] ¶ Istud oleum est [illegible] quia [illegible] appetitum
[illegible] ut [illegible] isto oleo linitur
[illegible] appetitum [illegible] ¶ Istud [illegible]
Oplere [illegible] et splenem [illegible] deopilat [illegible]
[illegible] epilepticorum [illegible] est [illegible]
differt [illegible] quia [illegible] sunt liquida
et [illegible] emplastra sunt solida [illegible]

Sequitur tractatus de emplastris [illegible]

Recipe [illegible] nardi costum et deopilat splenem

notandum primo est de basibus emplastrorum secundum
est de humoribus obstinatis tertium est de
administratione emplastrorum quartum est dictum quomodo
[illegible] humore in membro in morbo basis
quedam omnium emplastrorum sunt adeps sepum vel
oleum cera aliquibus cum istorum ponitur in emplastris
De Cera de adipe et de oleo dictum est ¶ De cera dicendum quod
duplex est cera pura et non pura
¶ Cera pura est inter pictores [illegible]
parietibus ponunt ova apum et pullos in-
veniunt ¶ Non pura cera est que habet [illegible]
[illegible] habet diversas proprietates si cera
pura temperata [illegible] qualitatibus ideo valet
in morbis calidis et frigidis ¶ In passionibus
Operationes cere non [illegible] adiungendo [illegible] operacio-
nibus scilicet lenificare emollire maturare re-
plere et consolidare et lenior est ¶ Non pura
Attrahit non [illegible] attrahit maturat ¶ Et dicendum quod cera
pura est in emplastrorum in infrigidativum et
Maturat calefactivum quia est temperata [illegible]
virtutem replendi ulcera cavernosa et ma-
turandi ¶ Non pura vehementioris est actionis
et [illegible] attrahit [illegible]
Lenit asperitatem et spina quando ibi sunt ¶ Item cera [illegible]
simul mixta emollit et lenit asperitatem
duram si [illegible] linitur ¶ Item [illegible]
mamille cum cera emollite cum oleo viol(arum) quod
Lac non coagulari melius vel aliquo mollitivo non permittit
lac coagulari in mamilla [illegible] est bonum
parturientibus [illegible] supponunt [illegible]
sub [illegible]
[illegible]
[illegible] supponendo [illegible]
[illegible]
non audent [illegible] ¶ Item ardor
Contra fluxum ventris [illegible] ad provocandum [illegible]
¶ Item ad [illegible] fluxum ventris cera li- Nota
quefacta data [illegible] vel cum alio constrictivo
vel cum pullo asso [illegible] cera multum
valet quia consolidat intestina ut in
Consolidat venenum dissinteria ¶ Item cera emplastrata [illegible] cum
herba valente adversus venenum ut genciana
vel ruta venenum consumit probatum est &c.

Sequitur de humoribus obstinatis ante
Canones exhibitionem emplastri [illegible] quod numquam
ponitur aliquod emplastrum in aliqua parte corporis
ubi materia est multa et maior sit sua [illegible]
2a ¶ Secundus canon est quod numquam ponitur emplastrum
in aliqua parte corporis ubi materia est in fluxu
3a quia magis augmentaret fluxum ¶ Tertius
canon est quod in omni apostemate vel tumore nisi
appareat rubedo emplastra sunt mala
sunt quia [illegible] calidum non est
[illegible] quia sua humiditate resolvunt et
mollificant ¶ [illegible]
frigidis apostematibus [illegible] mala
[illegible]
quod est subtile [illegible]
4a opilando poros ¶ Quartus canon est quod numquam
emplastra sunt ponenda nisi precedente [illegible]

cu olo vel vngento ut cu pinguitate mollifi-
cando cute ut possit melius virtus emplastri

Sequitur de uno emplastro penetrative
que sunt inter reuenit fracturis ... et quia
emplastra ... apliton ... accimenum ...
dyaquilon ... et ... venit ... in antidota-
rio Nicolai ... antidotario magis ... aplito
in ... quia principaliter est
inter emplastra sit plurimis auctoritate princi-
palius est ut ... adiungit ...
frigidis egritudinibus ... talis ... actiu-
us est subtiliatiue attractive ... multa
que sunt ... actus ...
... quod ... materia
ubi ... grossitie ...
... subtiliat ... attrahit ... materiabus
... ad subtiliandum autem quod est ...
... grossa et dura ...

[illegible]

Sequitur de dyaquilon ... eiusdem ...
aplito ... attrahit consumit et sub-
tiliat humorem ... superat et ... morbos
cum dyaquilon fortius operatur ... que
superant sunt membra ... inferiores morbi
quos ... sunt podagra artetica et ... que
que sunt ... grosso et ... nilta

Explicit scriptum super Antidota-
rium Nicolai a quodam salerni-
tano vel salernio factum in monte pessulano [illegible]

Caput purgium contra soda
ex calida causa
℞ Opii ʒ iii
Zuccari
Amidi ana ʒ ii
Spodii ʒ i
Cere ʒ ß
Fiant pille que dissolvuntur
cum aqua frigida

Caput purgium ad debilitatem
tenebrositatem et lacrimas
oculorum post purgationem
℞ Succi citonie
Rute
Eupatorii
Celidonie ana ʒ ii
Eufrasie
Fel thauri
Oruis
Aceti
Ex omnibus fiat caputpur-
gium

Electuarium ad debilitatem
visus
℞ Eufrasie ʒ ii
Charatri ʒ ii
Macis
Cubebe
Cinamomi ana ʒ i
Piperis longi
Cariofoli
Mellis despumati lib i
Succi feniculi ʒ i
Succi celidonie torte ʒ ß
Coquatur cum melle et confi-
ciantur. Dosis eius est
ʒ iii cum vino

Caput purgium ad sur fluxus
capitis
℞ Camphore
Croci ana ʒ ii
Spodii ʒ iii
Succi citonie
Conficie cum albugine ovi et
fiant pille et cum necesse fuerit
dissolvatur cum lacte mulieris
[illegible] vi°

Caput purgium ad soda ex
calida causa

℞ Spodii ʒ iii
Opii ʒ ii
Cere ʒ i
Conficiatur cum oleo nenu-
fari vel violacio et lacte
mulieris puellam nutrientis

Caput purgium ad soda frigida
℞ Armoniaci ʒ vi
Opoponacis
Fellis lupi ana ʒ ii
vel alterius piscis
Serapini
Origani ana ʒ i
Terentur et fiat pillula
et imponatur cum oleo amig-
dalarum dulcium vel avella-
narum

Caput purgium contra lacrimas
oculorum et sordiciem et tinnitum
℞ Fel accipitris ana ʒ ß
Fel thauri
Misceatur et fiat caputpurgium

Embrocatio que resolvit
residuum litargirii
℞ Absinthii
Seminis citonie nucis
Aristolochie longe et rotunde
Rose ana M i
Bulliatur in aqua et fiat
embrocatio et fiat inunctio
cum oleo de spica

Fomentum quod resolvit
materiam calentem et con-
fortat membra
℞ Malve rotunde
Lactuce
Cicoree ana M i
Bauine
Bulliatur in aqua fiat ace-
tum et in eo ponatur mem-
brum

Pomum ambre
℞ Laudani ʒ vi
Rose rubee ʒ i et ß
Storacis calamite
Cariofoli ana ʒ i
dissolvatur cum pistellis
calidis et valet contra
reumata capitis

Pomum ambre contra aerem
corruptum
℞ Storacis calamite ʒ iii
Laudani ʒ iii
Cariofoli rotunde
Ligni aloes ana ʒ iii
Musci ʒ i

Caput purgium quod valet
ad soda antiqua ex vete-
rantibus et flegmate ad do-
lorem oculorum et aurium tin-
nitum
℞ Castorei
Croci orientalis ana ʒ i
Dissolvatur ~~[illegible]~~ unam
pillam cum aqua et ponatur
in nasali in nase

Aliud contra lacrimas oculorum
et sordiciem et tinnitum
℞ Fel accipitris ana ʒ ß
Fel thauri
Misceatur et fiat caputpurgium

Caput purgium quod valet ad soda
antiqua ex vetustatibus
et flegmate et dolore oculorum
et aurium et tinnitum
℞ Fel musci
Ambre ana ℈
Aloes ℈ ß
Terantur et fiat pille et cum
uti volueris dissolvatur
cum aqua decoctionis seminis
et imponatur cum nasali

Caput purgium quod valet ad fluxus
capitis
℞ Camphore
Croci ana ʒ ii
Spodii una iii
Succi citonie
Conficiatur cum albugine ovi
et fiant pille et dissolvatur
cum lacte mulieris 2 o. vel

Caput purgium [illegible]
antiquam quod fit ex flegmate
℞ Opoponacis
Fellis lucii ana ʒ ii
vel alterius piscis

Pulvis contra ranam sub lingua
℞ Zinziberis pireti staphisagrie ana ʒ ß
Salis armoniaci ʒ ii
pulverisanda pulverisentur
Fiat pulvis

Modo medendi
pulveri isto terror
rana fortis est usque
ad sanguinem

Armoniaci ℥ vi
Serapini
Opopanacis an ℥ i
fiat pille 3 vel 2 cum oleo
amigdalarum dulcium vel avellanarum

Pille auree
℞ Diagridii ʒ 12
Aloe ʒ 6
Ro. ru. an ʒ 7
Sinapi
Anisi an ʒ 3
Mirabolanorum
Coloquintide an ʒ 2
Mastic
fiat pille cum aqua draganti

Pille alie pro capite
℞ Aloe
Coloquintide ʒ 8
Turbith
Sticados
Mastic
Ro. ru. an ʒ 2
Cassia lignea
Cinamomi
Scamonee
fiat pille cum succo feniculi

Pille de aloe
℞ Mastic
Cassia lignea
Aloe
Cubebe
Carpobalsami
Salis an ʒ i
Coloquintide
Agarici
Turbith
Sene
Epithimi
Cheli
Reubarbari ʒ i et ß
Aloe
Confitiantur cum succo rute
in quo dissolvatur
Scamonee ʒ 2
Dosis est ʒ ij
Valent ad inflacionem stomachi
et dolorem capitis et omnes dolores oculorum et sumatur
de sero hora dormiendi

Pulvis pigre qui mittitur
in multis pillis

Ro. ru.
Nardi
Mastic an ʒ i ß
Xilobalsami
Carpobalsami
Cinamomi
Cassie lignee
Asari an ʒ i ß
Aspalti
Aloe
fiat pulvis

Cataplasma ad podagram
ex flegmate
Castorei
Api
Viti an ʒ i
fiat pille dissolvatur
cum aqua feniculi et in
ponatur cum naso

Gargarismus qui mundificat caput et deponit
flegma
℞ Piretri
Piperis longi an ʒ 2
Zinziberis
Sinapis ʒ 6
Grana paradisi ʒ 4
Confitiantur cum melle et gargarizetur cum aqua calida

Embrocatio que resolvit
freneticam et melancoliam
℞ Camomille
Api
Rose
Mellilot an ʒ i
Altee malve
Bulliat et fiat embrocatio
super membra a balneo post
hoc vngatur cum oleo de camomilla sic fiat bis
in die

Epithima sedans dolorem
ex frigida causa
℞ Flores camomille
Mellilot an ʒ i
Aneti
Pulverizentur et fiat ...
... cum mussilagine malvavisci et
fenugreci seminis lini aliquantulum
camomille vel aneti et pone
uncti cum petris epithimi

Pille contra vertiginem et dolorem
dolores capitis aurium et oculorum
ex frigida causa
℞ pulvis pigre ʒ 10
Coloquintide an ʒ ij
Scamonee
Turbit sticados
fiat pille cum succo rute
vel api

Gargarismus contra flegma
capitis
℞ Sinapis
Stafisagrie
Salvie
Ex omnibus fiat gargarismus

Decoctio de sticados contra tremorem membrorum torture
palsis dant cum aqua de
decoctionis sticados semell
℞ Pyonie ʒ iij
Ysopi ʒ ij
Sticados ʒ i
Confice cum mussilagine draganti
et melle rosarum

Clistere quod fit in principio melancolie palsis torture spasma et
confortat cerebrum
℞ Agarici
Coloquintide an ʒ ß
Centauree
Blete an m. i
Porrorum
Distemperentur et bulliant decoctio sit
... lib. i ß
Olei ʒ iij
Mellis ʒ i
Salis quod sufficit

Clistere lenitivum quod fit in frenesi
℞ Viole
Lactuce an m. i
Papaveris
Malve
Bulliant in aqua et cade
aqua ... lib. ij
oleo violarum ʒ iij
... violati ʒ i

Pal ... sufficiat hoc enim ... stere ... induat

Ungentum ... quo curatus fuit Rex Anglie ... cum eo ... omnibus ... lepra ... et omnes ... flegma ... ad ... in quacumque parte corporis ...

Tartari
Salis ...
...
...
Nitri sal gemme
Aluminis ...
Aluminis ...
Aluminis ...
... ana ʒ iii
Mastic olibani
...
...
...
...
...
...
...
...
...
...
Euforbii ana ʒ iii
Olei ...
Mellis ...
Aloe epatici
... lib j
Aristolo... ...
Alumis
...
... ana ʒ j
...
Boracis
... ana ʒ ij
Camphore
Coralli al
...
Fuliginis ana ʒ x
...
... ana ...

Olei ...
et fiet ad modum ungenti albi ... Capitellum ... sicut in ... fiat ... et ... folia ...

Clisterium utile ... palisis ... et ... et ... et confortat caput ...

Recipe
...
... ana ʒ ß
...
Foliorum blete ana ... ß
...
... et bulliat ...
... lib ...
et ... cum ...
Aloe ... ʒ iij
Mellis ʒ iij
Salis ʒ j

Electuarium ... epilempsia ... palisim ... spasma ... confortat ... et ... ad modum ... et post ... aqua ... et ... limphatum

Recipe ... ana ʒ ij
...
...
... ʒ j
... ʒ v
...
...
...
... ana ʒ ij
Piperis lon
Cardamomi
Macis
...
Spice ana ʒ ß
Coralli ru
Margaritarum
Mastic
... ʒ 6
Ambre
... et ... optime ... confortat ... melle de

spumato ... ...

Callirium ad ... valet ... Recipe pelvim ... cum melle ... et ... et pone pelvim ... ita quod aer non possit ... deinde appone ... et ... ana ... ad ... et pone ... et ... cum ... per ... dies ... et ... aloes ... ana ʒ ij pulverisata ... et ... in vase vitreo ...

Recipe
Celidonie
Millefolii
Apii
Betonice ana ... j
Eufrasie
Salvie
...
Radicis ... ana ... j
Radicis ...

...

Oleum quod impedit ne ... fleretur

Recipe Antimonii
... ana ʒ x
...
Aloe ʒ j
... aqua pluviali

... oculorum

Recipe ...
Tuthie
Antimonii ana ʒ ij
... ʒ j

Thure ʒ i
Sarcocolle ʒ ß ʒ ß
Sang drac ʒ i
Aloe ana ʒ i

Collirium album sic fit
Ceruse ablute ʒ v
Dragaganti ana ʒ x
Gummi arabici
Amidi
Aqua eiusdem ʒ ii
Opii ʒ i
Conficiatur cum albugine ovi

Collirium ad molliendum oculorum et pannum sanguineum rodit
Ceruse ʒ ii
Eris usti ʒ i
Dragaganti
Gummi arabici ana ʒ i
Gummi olive
Gummi edera
Castorei aloe ana ʒ i
Spatici
Olibani albi
Opii
Margarite non perforate
Saphiri ana ʒ i
Tere quodlibet per se subtiliter
et pone cum succo melante
non multum molle sed admodum
pill. pinge manum tuam
cum oleo ... ductili ... corporis
et duc cum manibus et fac mag-
dalones et fer ... digitis
admodum pedone et unge
... digitos cum oleo predicto
et pone ad solem super lapidem
vel in umbra in medio loco
et cum vis operari accipe co-
tem scilicet lapidem cum quo
barbitonsores effilant
rasoria et lava bene ex-
pre illa oppositam volueris
ducere collirium precii mitte
una gutta aque super
lapidem et duc collirium super
lapidem quousque eveniat ut po-
situs ad modum ungenti
et accipe super digitum tuum
transitum et pone super radium
et mitte in oculos et hoc collirium
valet ad molliendum oculorum

supposito

Collirium quod valet hiis qui non vident
... ... propter fumositatem
... ... solis ...

ovi et pannum corrodit
Succi meniante
Celidonie
Opoponacis ana ʒ ii
Storacis
Calamite
Sarcocolle succi et spatie
in succo ... et
oleo ovi ana ʒ iii
Gummi arabici
Dragaganti
Aloe ana ʒ ii
Spatici
Succi celidonie
Castorei ana ʒ iii
Opii
Quodlibet per se pulverizatur sub-
tiliter et spatie succi spume
albe et fac ut dictum est supra
tamen iste mollificabitis
cum aqua rosarum

Collirium quod valet ad distringendum
lacrimas et non dimittit ire
cum apostemate et corrodit
pannum in oculis
Tucie spatie in succo ma-
iorane ʒ iii
Eris usti
Thuris
Dragaganti
Gummi arabici ana ʒ i
Castorei
Spatici
Costi ana ʒ iii
Sarcocolle ʒ ii
Margaritarum non perforatarum
Corticibus ovorum
Sang drac ana ʒ i
Nardi
Lig aloe usti
Gummi sumach ana ʒ ß
Gummi ceraso
Pulverizentur quodlibet per se subti-
liter et mitte ʒ iii de
sumach in molli in aqua
rosarum per unum diem et noctem
postea duc sumach cum
digitis tuis optime ... pannum
in predicta aqua et cola in
predicto pulvere et permitte
stare per unum diem post
unge manus cum aqua
rosarum et fac magdaleones

et postea fac collirium admodum
pedonum sanatorum et fac in oculis
sicut dictum est ... ... collirium
illud collirium vocatur constrictivum

Collirium quod valet ad mollificationem
oculorum pannum corrodit et
valet ad inflationem palpebrarum
et rodit ... et ... dolorem
palpebrarum
Pulverum corticibus ovorum
laborantium ut supra dictum
De corticibus ... laborantium
ut dictum est supra ana ʒ iii
Iungitur ... ...
Gummi arabici
Gummi mastice ana ʒ ii
Olibani albi
Lignum aloes ... non
multum
Antimonii cocti
Margaritarum perforatarum ana ʒ i
et non perforata
Aloes
Spatici ʒ iii
Sarcocolle ʒ iii
Calamum aromatici ʒ i
Quodlibet eorum per se pulverizetur
valde bene et postea ... ...
simul et reduc in mortario et
tempera cum succo ... et fac
collirium ut supra

Collirium constringentes lacrimas et
pannum suaviter rodens et
expellit sanguinem et vocatur album
Ceruse lavate in aqua rosarum ʒ iii
Calcis corticis ovorum
Cotularum ... de gallicia
Sarcocolle ana ʒ ii
Thuris
Gummi arabici ana ʒ i
Dragaganti
Quodlibet predictorum teratur per se subti-
liter pulverizetur et cum albu-
mine ovi tepefacti non multum molli
et fac magdaleones et unge
manus cum oleo amigdalarum a-
marum et fac collirium ...
modo ut dictum est supra et
quando vis operari ...
ipsum cum aqua pluviali et
pone in oculo et est collirium con-
strictivum

Collirium de plumbo quod incarnat
et solidat

℞ pluvialis usti
Tucie preparate
Eris usti ana ʒ viij
Gummi arabici
Dragaganti
Opii
fiet sief cum aqua pluviali

Sief rubeum quod ponunt sarabien et sebel
℞ Ematites
vitrioli robusti ana ʒ ij
Eris usti
Ciperi
Croci ana ʒ i
Piperis ʒ ss
terantur pariter et purgatur cum albumino veteri et fiet sief

Sief de vitriolo quod confert ungule et maculis albis sic fit
℞ Eris usti ana ʒ vj
Vitrioli usti
Floris eris ʒ ij
Sal armoniaci
Baurach ana ʒ i
Argenti sublimati
Terantur et per ebdomadam dimittuntur in succo rute in quo armoniacum sit dissolutum et fiet sief

Sief quod valet ad pannum oculorum corrodendum et ad sanguinem et ad mollificationem lapidis lasilis et teritur subtiliter et ablue quatuor vicibus cum aqua rosarum
℞ Antimonii ana ʒ ij
Gummi arabici
Rubei tinctorum ana ʒ ij
ʒ
Fellis porci masculi ana ʒ ij
lactis herbe tamen petroine
pulverizentur omnia pariter et teretur subtiliter et temperetur cum lacte capre non multum molle nec multum durum sed admodum magdalionis pillule et unge manum tuam cum oleo amigdalarum amararum et fit sief cum ebris digitis admodum pedone ut dictum est supra

et pone super marmor et sicca et cum volueris operari fac ut dictum est precepto quod pluat gutta vna aque rosarum super

Sief de menusita quod ponitur in punctis optime et super fronte post flebotomiam una et per duorum capitis
℞ Sief memite
Ro[sarum] ru[brarum]
aloe
licy ana ʒ ij
Sandali rubei
Gallarum croci
Croci
fiet sief et dissolua cum succo endivie vel aqua rosarum
per sief menuite volunt intelligere crocum sive fetum comprimo alicuius herbe ut est sperbiue vel celidonie agrestis

Sief album sic fit
℞ Ceruse ablute ʒ v
Dragaganti
Gummi arabici ana ʒ x
Amidi
Aque endivie ʒ ij
Opii ʒ i
Commisceatur et subtiliter conficiatur cum albugine ovi cuius tamen pura ʒ iij

Sief bonum ad illos qui patiuntur punctiones post apostellatus et propter acuitatem humorum
℞ Adipem recentem caprarum
Ordeum excorticatum
Pisum
Omnia simul decoquantur et colentur et addatur vitella ovorum assatorum oleo rosarum

Sief album sine opio
℞ Ceruse ablute ʒ v
Dragaganti
Gummi arabici ana ʒ x
Amidi

Aque endivie ʒ ij
fiet sief cum albugine ovi

Calin album
℞ Armoniaci
Floris eris
Argenti vivi ana ʒ ij
Salis vivi
Tucie ʒ i
Vitrioli
Succi rute ʒ iij
Succi celidonie ana ʒ i ss
Succi feniculi ʒ i ss
Terantur et fiat in potum et distillentur palpebris valet ad omnes maculas lippitudinis confortat visum et ponitur mane et sero cum comestione

Collirium quod confortat visum et lacrimas comprimit
℞ Vini granati lb ij
ponatur ad solem per viij septimanas et super illum addatur ʒ x pulveris qui sic fit
Aloe
piperis nigri
piperis longi ana ʒ iiij
Salis armoniaci

Collirium quod valet ad corrodendum pannum veterem visum clarificat ungulas et novas maculas destruit et sanguinem corrodit in oculo
℞ Bacile bene tritum et mundum a putredine unctum cum melle albo et in ponitur sal armoniacum optime pulverizatum ʒ ij et duc pulverem per totum bacile et postea fac foveam per terram in qua pone duos vasa scutella cineris et de vna parte lentis vel a duobus ad minus postea pone predictum bacile super cineres et aptata ita quod non intrat aer vel ventus et fac stare bacile super predictum cinere per diem et noctem et iterum adde de predicta prima super cinere et vade bacile et fac sic per viij

dies vel per novem. Deinde Rp
radices
Feniculi a
Apii
Celidonie .an. m. i.
Rute
Bethonice
Lingue canis
Eufrasie
vel herbe helen
Et pista herbas predictas Rp
ii de vino albo acerbo ad
modum agreste et [struck] vide
vinum de tribus quod in barile
medietate et alia similiter in
barili tunc medietatem primus
vini et dictum vinum cum dictis
herbis pone in barile et dic-
tum predictum barile fricando
cum herbis dicto vide ergo a
barili et nomina postea co-
le medietatem dicti vini
barilis ut melius potest
in terrea erea

Collirium contra pruritum palpe-
brarum sanguinem removet
Rp Tucie ʒ ß
Tere bene in mortario
Vini albi lib. i
et te cum tucia paulatim in
bibendo postea omnia bulia-
tur simul et depone abigne
et post adde aloe ʒ i

Collirium quod minuit opta-
lmiam et dolorem mitigat
Rp Radices feniculi
Celidonie an. m. i
Apii
Vini albi lib. i
Dimitte in simul per tres dies
et noctes
Aloe epatici ʒ i
Vinum cum radicibus predicte
bulie per remotione abige
et adde cum aloe supradictum
ʒ i

Collirium quod purgat oculos et
palpebras
Rp Celidonie
Apii
Coriandri
Bethonice an. m. i
Millefolii

Vermiculus
Menute
Foliorum spine albe an. ʒ i
Florum spine silvestris
Cortice [illegible]
cum sarmonice ʒ i
et extrahe aquam et pone
ad solem per tres dies po-
stea coopi ob a pulvere et
similiter tunc

Collirium quod valet ad dolorem
palpebrarum
Rp Rute
Radices feniculi
Coriandri
Ebeni
Bethonice an. m. i
Feniculi
Portulace agrestis
Appii vine
Ortica cresta
Omnia predicta terantur et ponan-
tur in vitro et postea sint
aqua et mitte ad solem
per tres dies postea adde
castoris ʒ i pulverizati et
mitte ad solem

Collirium ad fuscitatem
et caliginem et dolorem palpe-
brarum constringendo lacrimas
et ruborem delet
Rp ʒʒ albi mundati
Curcume an. ʒ ii
Cinamomi
Vini albi lib. ii
Bulliat simul ad tertiam partem
in terrea erea preparata
per tuciam preparate quod liga-
in panno lineo et intinge-
tur in vinum predictum et co-
primatur et iterum intingetur
et comprimatur quousque tucia
totaliter comprimatur

Collirium contra optalmiam
et dolorem
Rp Antimonii abluti multo-
tiens aqua pluvia vel rose
ʒ ii
Tucie an. ʒ ii
Cathimie auri

Margarite simul ablute
Corrigia non perforata an. ʒ ii
Coralli rubei
Croci ʒ ß
Camphore ℈ ß
Musti ℈ ß
et post cum pillo roseo

Collirium ad apostemata et
fetorem oculorum
Rp Tucie ʒ i
Aloe epatici ʒ i
Tere simplicibus per se ʒ i
Rp ʒʒ albi mundati
Curcume an. ʒ i
Piperis longi
Omnia pulveriza et ponantur
vinis lib. ii
et fac bullire et cola et misce
omnia simul in mortario cum
testore ʒ i

Pulvis albus qui oculos con-
fortat et lacrimositate et lippi-
tudinem depellit
Rp Ossis sepie an. ʒ ß
Sarcocolle
Ovi [illegible] ʒ ii
Terantur et molli fiat in lacte
mulieris et perfundatur

Pulvis Allexandri imperatoris
valet ad pannum et fuscitatem
caliginem oculorum clarificat
et perdest sanguinibus
Rp Stercus lacerte ʒ v
Radicis celidonie
Radices mandragore an. ʒ iii
Auri pigmenti laborati
Carnis et testis lacte asine
Foliorum mandragore an. ʒ ß
Margaritarum perforatarum et non
perforatarum
Antimonii
Coralli gallice an. ʒ iii
Calcatis
Pulverisentur simplicibus per se accepta
sarcocolla tempera cum aqua rosa
postea accipe
Foliorum auri puri et pone
cum pulvere in mortario et

optime incorpa. et exsiccata ad
solem et iterum puluerisa et
incorpa cum sarcocolla supradicta
et exsiccata

Preparacio thutie
Rx Despa lib ß
mitte in molli in aqua rosarum
postea calefat thucia super
lamina ferrea ignitam
et asperge cum aqua rosis postea
pone tuthia in agresta in
scutella quousque supernatet per duos
digitos et ad solem per iiij dies
mitte postquam exsiccata fue
rit reitera sic per mensem

Preparacio alia
Rx Iecor arietis tasteti et incide
per medium et impone tuthiam
et coque in prunis postea vero
sicut coriandrum et extrahe
tuthia calida et impone
et ponatur ad solem donec siccata
fuerit Rx tuthie ʒ i
piperis lon preparati ʒ i
Ex omnibus fiat puluis
et ponatur in oculo

Preparacio baurach
Rx Alumis ro lib ß
et dissolue super laminam ferream
et prunitte in frigidum et eodem mo
fit de [illegible]

Preparacio sarcocolle
Rx Sarcocolle ʒ iiij
chanorame ʒ ij
et incorpa cum lacte asine et inuol
ue rigulas de sambuco et
permitte assare ad ignem

Preparacio secunda sarcocolle
Rx Sarcocolle ʒ ij
et incorpa cum lacte mulieris et
cum volue nigulas et assa

Preparacio et decoctio alumis et cum
[illegible] rose alumine alabri idest
baurach quod fit ut supradictum
est de alumine et composita

Puluis uirentite qui ua
let ad dolorem oculorum et
sanguine corrodit
Rx Tutie et abscinde in pul
mone hirci et decoque
ʒ ß
Antimonii totti ʒ iij
Butiri uirentite ʒ ij
pulueris sepie ʒ i
piperis longi
zinziberis ana ʒ i
Omnia puluerizentur et
incorporentur cum succo me
nite castoris
Castorei
thuris ana ʒ ij
et puluerizata et in pl misce

Preparacio tuthie
Rx Tuthie lib ß
et fiat cum succo memorato
ut supradictum est postea
cum agresta et sic fiat per
mensem

Puluis citrinus qui resti
ngit humores et precipitat
oculorum
Rx Sarcocole preparati ʒ iiij
Aloe ʒ i
et fiat puluis

Preparacio tuthie fiat ut sup
radictum est postea
Rx Tuthie lib ß
Curcume ʒ ij
piperis lon ʒ i
Frictata omnia grosso modo
et desuper ponatur agresta
ad digitos tres postquam
exsiccatum fuerit iterum
superaddatur de agresta et sic
ter exsiccetur

Puluis optimus et bonus
valde cuius precium reperire
non potes
Rx Aqua distillata precipitur
vas a fred
Spume maris
Et toris ni lacte ana ʒ iij
Cinnabar

Alumis zucarini
Celidonie ana ʒ v
Atori
Aque lib i
Omnia puluerizentur et bulliat
usque ad quartam partis consumpcionem
cum celidonia et atoro et in illa
aqua imbibantur pulueres
rerum supradictarum et exsiccentur
in umbra et iterum teratur
super marmor et sic imbibetur
et exsiccetur quater et puluis
sentur et fiet in vitro
[illegible] cum mica remouet
albedinem

Puluis ad pruritum oculorum
Rx Tuthie laborate ʒ iiij
et rubra preparata et incorpa cum
aqua rose cum pistelle [illegible]
me ana ʒ x
piperis lon
[illegible] mundati ʒ ij
puluerizata subtiliter et pone
super thutie et aqua rose et misce
fortiter cum pistella et pone
ad solem et reitera multotiens
et reficietur

Puluis niger restringens
lacrimas et fetorem oculorum
Rx Antimonii torrati ʒ v
Tutie laborate ʒ iij
ligni aloe assati super carbo
ʒ ß
Ossium dactillorum tobustorum ʒ iij
Omnia puluerisa optime et
pone ~~et pone~~ ad solem et
exsiccata deinde Rx
Ambre
thuris ana ʒ i
Et incorpa cum predictis in
mortario et exsiccata ad sole
et puluerisa et fiet in vitro

Puluis restringens lacrimas
Rx Tuthie laborate ʒ ij
Cinnabaris ʒ iij
pone cinnabarim in aqua rosarum

[illegible]
[illegible]

ptres dies Deinde in ba
cilo mundo moue et cola
in petia subtili et pone in
thecam in fumale et dimitte
p tres dies et extrahe in
thecam et pone eam super
laminam ferri calidi modicum
et pone sup eam alumen
et aquam fumale et exponatur
ad solem et sic fiat ter

Ungentum contra dolorem palpebrarum
Rp Tuthie argenteae i. terra de mo
tiro ʒ 6
Baurace
Sarcocolle ana ʒ iij
lapidis ematitis ʒ ij
Camphore ∋ ß
Mellis despumati quantum sufficit

Ungentum contra apostemata
inter venam buccae cornea
Rp Butiri recentis
Butiri colidonie ana ʒ iiij
Thuris masticis
San dra ana ʒ iij
Sarcocolle
Olei violati
Ceruse ana ʒ 6
pinguedinis speciis
Lapidis ematitis ʒ x
Cimini ʒ ij
Cere ʒ x
Incide teram minutim et mi
sce in pinguedine speciis et
in oleo et dissolue adigne
et sup pone puluis predictos
et incorpora in mortario cado
et si fuerit nimis durum adda
modicum de altera

Ungentum rubeum
Rp Sarcocolle
masticis
olibani ana ʒ iij
Gummi arabici
Ematitis ana ʒ ij
Antimonii
Serapini
Fumale
Butiri recentis ana ʒ iij
Puluis de modico

Aloe
Amidi ana ʒ 6
Mellis despumati
Caphore
Et omnibus fac vngentum
in melle calido

Ungentum album ad dolorem
palpebrarum
Rp Baurace
Aluminis ana ʒ x
Cupose cocte
Thuris ana ʒ ij
masticis
Ematitis ʒ iij
Omnia incorporentur cum
melle ʒ 6 et pinguedine
porci masculi ʒ x

Ungentum contra dolorem
oculorum
Rp Armina portare ʒ i
Baurace ʒ iiij
incorporentur simul

Siref viride contra vngula
et lacrima et fistulam
Rp viridis eris ʒ iij
vitrioli combusti ʒ 6
Spume maris
Baurace ana ʒ i
Sal armoniaci
Arsenici rubei ana ʒ ß
Armoniaci ʒ ij

Siref de olibano quod mirabiliter
valet vindicat et consolidat
Rp Antimonii
Armoniaci ana ʒ 6
Sarcocolle
Thuris ʒ x
Croci ʒ i
Conficie cum muscilagine
seminis lini et fenugreci

Siref ad pannum et rubedinem
oculorum
Rp Gutti recentis sine
Gutti feniculi sine ana ʒ ij
Gutti betonice sine
Tuthie nutrite ʒ iij
Thuris
Gummi arabici ana ʒ ij
dragaganti
Cristalli ʒ i

Contra obtalmiam ... ...
Omnia puluerizentur et misce
in succo vinis plue et fiet
Siref et vtere in aqua rosarum

Siref album contra optalmiam
calidam et sedat mirabiliter
dolorem oculorum
Rp Ceruse ablute in aqua rosarum ʒ x
Sarcocolle ʒ iij
dragaganti ʒ i
Opii ʒ ß
fiant siref cum albumine oui et
vtetur in aqua rosarum fricatis
sup lapidem

Siref de calcato contra vngulam
lacrimas et delet pannum
Rp Vitrioli ʒ 6
floris eris ʒ ij
Salis armoniaci ʒ i
Baurace ana ʒ ß
Arsenici sublimati
Omnia puluerizentur et dimittere
p septimanam in succo rute
et fiet trociscus

Siref contra vngulam stabilem
et corrodit pannum
Rp Vitrioli calcinati ʒ i
Et misce in aceto p ... ...
dies deinde exsicca et pul
uerizata de eo ʒ 6
et in vitrea mictatur pueri
in duorum mixtis in mortario
dos no feuries appetitum
deinde sal armoniacum
Gramonce ana ʒ ij
Stercoris pueri in duorum colu
sti ʒ iij
puluerizentur ... ...
aqua rosarum et fiant magda
leonis in vncta manum cum
olo amigdalarum amararum et fiet
Siref et vtatur in aqua rosarum
vel pluit

Pille fetide alimagoris datur
contra paralisim et omnes egritu
dines capitis frigidas podagram
antiquam ... ...
Rp puluis pigre ʒ x

11

Pulpe coloquintide ana ʒ v
Centauree
Ser. plagis
Euforbii
Castorei ʒ iii
Asse fetide ʒ i
Opii
Opoponacis ana ʒ i
Cassie lig.
Sinapis
Piretri
Serapinum et armoniacum madefi-
ant in succo porri vel rute
et aqua eius confitiantur
pille. Dosis eius est ʒ i
et sic plus et minus secundum vir-
tutem recipientis

R/ Seminis psillii pulverizati ℈ ii
stipticum ℈ S. cristalli ℈ ß
assis sepie pumicis ana ℈ i
Smaragdi iacinti ana ℈ ß
corallorum ℈ S. fiat pulvis
subtilissimus et adde aluminis
ʒ S. et tunc R/ aque ruthe
ʒ ii aque celidonie aque
verbene ana ʒ i aque eufra-
sie ʒ ii S. aque rosarum ʒ i
S. aque feniculi ʒ ii totis
per partes ʒ i S. antimonii
ʒ ii

R/ Cinatis ana ʒ iii
Calcotar combusti
Heris husti ʒ ii
Auree ana ʒ i
Piperis longi ʒ x

Dyapruneis valet ptisis tussi-
tibus et multiplicat sperma
Dum tactus pulmone et
cor letificat

R/ Prune mundate lib. i
Croci ʒ ii
Cardamomum ana ʒ ii
Terantur species preter crocum et
cribrentur postea crocus in
parva quantitate aque decoctionis
liquiritie contusse cum illa
aqua dissolvatur libre tres
zucari. Et fiat sirupus et

deponatur ab igne et cum
spatula lignea leniter in-
corporetur et ponatur
super marmor in unctu-
m aqua rosis

Dyacardamomi valet ad dige-
stionem stomachi confortat appe-
titum excitat apit opila-
tiones splenis et epatis
ydropisis et in omnibus egritu-
dinibus frigidis

R/ Cardamomi ʒ i
Galange
ʒʒ ana ʒ ii
Cinamomi
Piperis lon.
Reubarbari ʒ ii
Ga[...]
Nucis mus.
Spoly ana ʒ ß
Grana paradisi
Cubebe
Confitiatur cum sirupo facto ex
aqua decoctionis ros. et
zucari lib. v

Dyaturbith
R/ Turbith ʒ i
ʒʒ ʒ i
Sene ʒ ß
Reubarbari ʒ ii
Zucari quod sufficit

Dyagalanga valet melan-
colicis stomaticis confirma-
tiva datur in aurora
R/ Zucari lib. i
Passulatorum ʒ x
Peniduum ʒ ii
Galange ʒ ii
Ro[...] ʒ ii
ʒʒ
Cinamomi
Ba[...]
Cardamomi
Car. bal.
Nucis mus. ana ʒ i
Piperis
Apii

Petrosilini
Rapliconis
ligni aloe
Croci
Ossis cordis cervi ana ʒ i
Sandali rubei
Succi liquiricie
Zedoarii
Zucari lib. 6
Ambre ℈ x
Musci ℈ i
Confitiatur cum sirupo facto ex zu-
caro et rosis

Dyaspermaticon
R/ Cinamomi ana ʒ ii
ʒʒ
Bacar ana ʒ i
Galange
Nucis mus.
Nardi
ligni aloe ana ʒ ß
Cardamomi
Macis
Constitiatur cum sirupo ros. lib.
ii et preciatur super mar-
mor. Si autem volueris in-
fare laxativum purgantem
colaram, pone in una quarta
lib.
Scamonee ʒ i
Vel turbith ʒ ii
Dosis eius ʒ iii

Mel laxativum X
R/ Cummach
Ebuli ana ʒ ii
Sambuci
Hermodactili
Coque pariter cum melle
et iniste cum hermodactilo

Teriaca laxativa
R/ Esule ʒ x
Nucis mus.
Lispis ana ʒ i
Cinamomi
Feniculi
Anisi ana ʒ ß
Mastic
Dosis eius est ʒ d

tragon X

Aqua vite sic aromatize
et valet contra omnes humores
frigidos
Cinamomi ℥ ii
Garyofili
Cubebe
ℨ
Galange ana ℥ ß
Cardamomi
Nucis muscate
Macis
Musci ana ʒ ß
Ambre
Omnia dimittantur in aqua vite

Vomitus sine molestia
Succi radicis lilii
Sal gemme ana ℥ ß
Olei communis
Omnia dentur cum aurora

Clistere leniens lib i
Aque decoctionis blete
Olei violacei ℥ iii
Mellis ℥ iii
Salis ʒ ß
Hoc clistere atrahit materiam a
stomacho et intestinis confor
tat cerebrum et acuit visum

Cinamomi lib iiii
ʒʒ lib i
Foly
Galange ana ℥ iii
Piperis longi
Piperis nigri ana ℥ ii
Cardamomi
Spice ʒ 6
Mellis vel zucari lib x
Vini quantum sufficit Hoc
clarificatur valet contra vicia
stomaci et intestinorum confortat
cerebrum et acuit visum

Emplastrum super stomacum frigidum
calefacit
Cepine viride et tenere lib ii
Cere olei mastic ℥ iii
Olei mastic ℥ ii
Cinamomi ℥ i
Bdellii
Mastic
Vermium ana ℥ ß

Ambre
Spice nardi
Calami aromatici
Costi
Nucis ana ℥ ii
Cipressi
Galange
Piperis
Nucis garyofili
Aloe ℥ ß
Spice
Croci ana ʒ i
Terantur et fiat emplastrum
et extendatur super corium
et cooperiatur cum panno
serico super stomachum

Emplastrum quod confortat et
calefacit stomacum et appetitum
excitat
Laudani ana ℥ i
Cere
Armoniaci ʒ ii
Olei mastic ʒ ii
In quo dissolvatur armoniacum
et malaxentur invicem
et extendantur super corium

Emplastrum quod confortat et
calefacit stomacum et appetitum
excitat
Boli ar ℥ i
Cere
Laudani ana ʒ i
Armoniaci
Mastic
Dragaganti
Gummi radicis arabici ana ʒ ii
Sandali
Garyofili
Olei mastic quantum sufficit
et fiet emplastrum hoc cum
ventre stringit digestionem
confortat

Emplastrum quod opilationem aperit
et calefacit stomachum
Garyofili
Mastic
Nardi ana ℥ ii
Galange piperis longi
Piperis longi

Laudani
Cere ana ℥ i
Armoniaci
Fiat emplastrum cum oleo nardi
et ponatur super corium

Electuarium quod dimetam provocat
appetitum et stomacum calefacit
Succi mente ana ℥ iii
Vini malorum granatorum
Zuccari albi lib i
Fiet electuarium et aromatizetur
cum galanga
Cinamomo
Pipere longo
Granis paradisi

Emplastrum dissolvit arundinem
et ponatur super splenem quod
dissolvit
Absinthii
Eupatorii
Pistentur et misceatur cum farina
lupinorum et aceto decoctionis
fenugreci ponatur super splenem
et duriciem dissolvit

Galie muscate
Olei sambuci ℥ x
Vel lilii
Gummi arabici ℥ i
Cinamomi ℥ ß
Mastic ʒ ii
Garyofili ana ʒ i
Nucis muscate
Camphore ʒ i
Fiat trociscus extrem... super dolore

Oleum de mastice confortat do
lori stomaci et apostemati
Olei lib i
Mastic ℥ i
Absinthii ℥ ß
Misceatur cum oleo in vase vi
treo et bulliat in vase du
plici per vi horas et deponatur
abigne et dimittatur

Oleum laterum confortat in omnibus
egritudinibus frigidis et dolori
aurium lapidis vesice et

adiuvnet palisim frigida
cum eo sit i unito aut bibit
sciatica arthetica et ad dorsi
et si dissolvatur cum eo armoni
acum et ponatur super splenem
dissolvit omnem duritie
et si ponitur in naso epilep
tici confert. Et si i ungit
ps posterior capitis confert
oblivioni et si ponitur
i vulva extrahit fetum mor
tuum. Et si ponatur in ano cum
lana interficit vermes con
fert aque de scedenti iocundis
et omnibus venenis frigidis
et putride et qui venatur
vel piscant inbugi cetis
apud aggregat pisces ad
ipsum

Rx Lateres quos aqua non
tetigit antiquos frangat
et accendatur super carbones
tam diu donec rubescant
et submergant albakungi
ceto operiat vas ne aliquid
respiret postea confraat
et distillant per alembicum

Oleum balsaminum valet
adversum lapidis et nervos
mirabiliter confortat contra
palisim et albugine oculorum
removet oblivionem et
stupori confert

Rx Carpo bal
Nucis indice   an ʒ ij
Mirre
Yperiton
Terantur omnia grosso modo
et ponatur in oleo bal ʒ i x
vel latino quod verius est
et maneat in bitte per di
midium annum.

Oleum balsaminum et ponitur
loco balsami et est nobilius

Rx Olei latini   lib ij
Mirre
Xilobal ...

Armoniaci   an ʒ i x
Serapinum
Nucis indice
Yperiton
Macis
Gummi arabici   an ʒ i j
Thuris ~~dragaganti~~
Dragaganti
Terbetine   ʒ i 6

Terantur omnia et ponatur
ut distillet per alembicum
hoc enim oleum maxime con
fert pomibus oleis su
perdictis

Oleum de vitellis ovorum
carne generat i ulceribus
et ea consolidat et ardoris
et adustionem removet

Rx Vitella ovorum elixatorum
dura et pone i sartagine
et urant fortiter ita quod
distillat oleum oleum
aut comprimendo cum torcular
aut distillando per alembicum
sicut fit cum vitellis

Oleum castoreum hoc
enim oleum da frigidis i latibus
epaticis stomaticis aperit
opilacionem

Rx Olei   lib ij
Cassie lig   ʒ 6
Foliorum marrubii   ʒ 7
Costi amari
Terant grosso modo et
ponatur i vino per noctem
et misceatur cum oleo et decoc
quatur i vase duplici donec
consumatur vinum

Oleum de costo confert pa
lisi tortture appoplexie
egritudinibus nervorum vetosi
tatem resolvit

Rx Costi amari   ʒ i 1
Piperis
Pireti   an ʒ iij

Euforbii
Castorii   ʒ ß
Terantur et misceantur cum ʒ 6
olei laurini et fiat i ca...

Oleum de amigdalis fit
Amigdalarum amararum vel
dulcium et mundat pste
et pistentur ultra pistatoe
et volvatur in stamine et
calefiat et stamine i quo
voluta sit i sartagine et
postea comprima oleum cum
torculare vel torcular
et fiuctur

Oleum de alio quod nervos
confortat mitigat frigidis resolv
per quod ...om plurimis ...
...c ad lorum debilem

Rx Olei comunis   lib ij
Fe ru   an ʒ i ij
Aurtillorum
Alei indati   ʒ i 9
Terant omnia grosso
modo et mitte cum oleo i vase
vitreo ad solem vel bullia
ad ignem si erit melior
ad solem

Oleum nardinum confert
stomacho ... digit confirmata

Rx Olei   lib
Nardi   ʒ ß
Mastic
Costi
Cipri   an ʒ ij
Squinati
Calami aromatici
Mitte ad solem i vase vitreo

Oleum nardinum fortius
et valet contra omnes frigiditates
et sedat dolore stomachi capitis
et ventre calefacit

Rx Olei   lib vij
Calamum aromatici
Cipri   an ʒ ij
Foliorum lauri

Mirobal^orum
Foly
Nardi
Omnia terat grosso modo
apponat vinum per noctem
Et addat oleum et coquat
in duplici vase per septem
horas et colentur et serve
Oleum camomille
℞ Olei lib iij
fenogreci ʒ ij
Flores camomille ℥ ix
ponat in sole
Oleum absinthij
℞ Absinthij ʒ ij
Olei lib j
Bulliet in loco calido
Oleum de lilio Confert ad
siccitatem matricis et calefaciat
renes
℞ Cassie lignee
Costi
Carpobal^sami an ℥ j
Mastic
Cinamomi
Croci
Terantur grosso modo et im-
mittantur cum oleo lib ij
Cera ʒ o
Et remota tinctura serve
Oleum rosatum vel viola-
℞ Olei lib ij tum
rosarum vel violarum vel
nenufari ℥ ij
et ponat in sole ad solem
Oleum de lilio simplex
℞ Olei lib ij
lilia ℞
Postquam putrescunt tinctu-
ram et ...
Oleum de scorpionibus
℞ Asse fetide
Aristologie longe
Genciane an ʒ j
Cipi
Corticum rape
Et pone in vase vitreo
cum oleo amigdalarum amarum
lib j et dimittatur
per ebdomada
Scorpiones x

et pone ad solem per me-
sem Deinde colet et utere
lapidosi ad renum et ve-
sica et puncturas scor-
pionum
Oleum de scorpionibus aliud
℞ Scorpiones x
Olei amigdalarum amarum lib j
Dimittet per mensem in sole et
et colet
Oleum de aneto resolutivum
eodem modo fit oleum de mel-
liloto
℞ Olei lib ij
Seminis aneti ℥ j
Contundat et iunge simul
et stent ad solem per me-
sem
Oleum quod ponit loco bal-
sami et facit omnem
operationem ut balsamum
confert omnibus doloribus
matricis et absterget panni
... et provocat urinam
et menstrua et confortat
humiditates uteri et expellit
fetum et secundinam et valet
si supponatur ad ... ...
cum lana
℞ Olei laurini ℥ v
Galange ℥ ij
Mirre
Carpobal an ℥ ß
Nucis indice
Ypericon ʒ ij
Terat grosso modo et
distillent et in fine
addat
Musci gra v
Ambre gra iij
Pille de mastice que dantur
post cibum et ante confor-
tant et valent contra
... et debilitatem appetitus
℞ Aloe ʒ iij
Mastic ʒ j
Fiant pille cum succo

solatri Dosis patet
Pille stomatice que faciunt
appetere cibum et valet ad
stomachum epar et splenem et
humidificant sensum et inte-
stina et reducit superflui-
tates ex toto corpore et co-
leram et melancolia
Cineris cerebri ʒ b
Absinthij
Agrimonie
Gramonie
Asari an ʒ xviij
Allisy
Apij
Turbith
Pulveris pigre ʒ vij
Epithimi ʒ v
Sandalorum ʒ j
Fiant pille cum aqua de-
coctionis predictorum Dosis
ʒ ij
Pille fetide minoris co-
ferentis ad dolorem colice
et podagre et resolvit hu-
mores grossos et confert sple-
neticis melancolicis
℞ Bdellij
Serapini
Armo
Oppopo^nacis an ʒ x
Armel
Coloquintide
Aloe
Epitimi an ʒ b
Armonice
Sinapi
Spice
Croci an ʒ ij
Castoreum
Euforbij
Infundat gummi in aqua
porri vel succo eius et
fiant pille magne ad
modum cicer Dosis earum
est ʒ ij
Pille de hermodactil valet
ad podagram et arteticam
calidam

℞ Hermodactili albi ℥ iiij
Diamorone ℥ ij ℈ v
Seminis apii ʒ ß
Confitiat cum succo apii

Pille de hermodactili valent ad
artetica et podagram
frigidam
℞ Hermodactili albi
Batiron
Seminis plantaginis ana ʒ i
Pulvis colloquintide
Bdellii
Centaurie maioris ʒ ß
Euforbii
Castorii a ʒ ꝯ
Opoponacis
Asse fetide
Galbani
Diamorone ana ʒ i
Pulvis pigre
Piperis
Sinapis
Cassie ligni ana ʒ ß
Confitiantur cum succo apii
vel porri

Pulvis imperialis qui ponitur
super omnia cibaria visum
conservat vetositatem dissolvit
et digestionem facit odorem re-
pellit et bonum colorem
facit
℞ Cinamomi ℥ x
Zinziberis ℥ i ß
Cardamomi
Gariofilorum
Nucis muscate ana ℥ ß
Folii
Cubebe
Galange
Liquiricie
Piperis ana ʒ ij
Apii
Feniculi
Zeduarii
Fiat pulvis et cum quo
misceatur zuccari lib. i

Pulvis qui sit potenter
convalescentes et debilitates
visum acuit vetositatem
dissolvit et digestionem bonam
facit
℞ Cinamomi ℥ x
Piperis longi ℥ iii
Zinziberis ℥ i ß
Gariofilorum
Cardamomi
Nucis muscate
Folii ana ʒ 6
Galange
Cubebe
Liquiricie
Feniculi
Zuccari lib. ij

Pulvis alius ad idem
℞ Gariofilorum
Nucis muscate ana ℥ ß
Cinamomi ℥ i
Cardamomi ʒ i
Ex omnibus fiat pulvis

Pulvis qui ponitur super omnia
et valet contra vetositates
Anisi — pulvis
Anetos
Amomi
Carvi
Petroselini ana ℥ ij
Calamenti
Pulegii
Apii
Levistici
Origani
Cimini ana ʒ i
Piperis
Cinamomi
Zinziberis ana lib. ß
Liquiricie
Prima turbet stomachum
letificat urinam provocat
aperit opilationem mestorum
splenis

Pulvis alius ad idem
Carvi
Anetos ana ℥ x
Amomi
Eufrasie
Piperis longi
Diptamos ana ʒ ij
Zeduarii
Apii
Ex omnibus fiat pulvis

Pulvis alius visum clarifi-
cat vetositatem dissolvit
et valet in fine comestionis
℞ Maratri lib. i
Piperis longi ℥ i
Fiat pulvis
Hic pulvis proprie visum clarificat

Capitulum quod prius obmissum
est secundum tertium aliud signum sequitur

℞ Calcis vive
Limeos terre
Aluminis ana lib. i
Cetis vini
Bulliat omnia in aqua donec
predicte res resolvantur in
predicta aqua et dicta aqua
misceatur cum rebus supradictis
in mortario paulatim cum
modico oleo clarissimo donec
reducatur in formam unguenti
semper miscendo et reserve-
tur in vase vitreo vel plumbeo
et cum uti volueris unguentur
partes lese fetidis prius purga-
tionibus universalibus
et hoc receptum misit rex
anglie

Trociscus de karabe valet
ad omnem fluxum sanguinis
℞ Karabe
Gummi arabici ana ʒ v
Trociscorum de spodio
Balaustie
Ypoquistidos ana ℥ i
Opii ʒ i
Mirtillorum plantaginis
Fiat trociscus Dosis ʒ ij
cum aqua conveniente vel plan-
taginis in aurora et antea
cum febre et absque febre

Trocisci alii ad idem
Karabe ʒ x
... ana ʒ iiij
Sanguinis draconis

Pulvis pro digestione

Balaustie ʒ iij
Smaltis ʒ ß
Terre sigill
Alumis adusti ana ʒ ij
Opii ʒ ij
Seminis plantaginis ʒ ij
Fiant trocisci cum succo plantaginis

Pulvis vesicam clarificat
℞ Rute
Saxifrage ana ʒ iij
Quatuor...
Siler ʒ j
Ameos ʒ ij
Piperis
Cubebe
Carpobal ana ʒ ij
Zeduarie
Opii ʒ iij

Unguentum contra colica
℞ Olei de ruta
Oli castoreum ana ʒ j
Oli laurini
Cere quantum sufficit

Cliste contra colica et rumores ventositates
℞ Ameos
Carvi
Turbith
Agarici ana ʒ j
Calami aromatici
Polipodii
Flores camomille
Coloquinte ʒ ij
Contundantur grosso modo bulliant in aque lib ij

Cliste ad idem fortius quod interiora mundificat aufert et vermes interficit
℞ Centauree
Ortice ana m j
Bulliat in aqua et cum lib j
Cum mellis ʒ iij
Olei de ruta ʒ iij
Salis ʒ j

Cliste quod fit in dissinteria et escoriatione et lubricate intestinorum
℞ Rose
Mole ana ʒ v
Mirti
Balaustie
Capilli veneris ana ʒ iij
Capsule glandium
Aque lib ix
Bulliant usque ad lib ij et cum lib ß infrigerant vitel la ovorum assatorum iiij misce cum oleo et unguentum cum lib marmoris
Gummi arabici
Carte combuste
Amidi ana ʒ ß
Ceruse
Sang drac
Acacie
Omnia pulverizentur et cliste reponentur in aqua frigida

Cliste ad idem
℞ Sang drac
Ceruse ana ʒ j
Carte combuste
Gummi arabici
Vitella ovorum assatorum iij
Oli rosarum
Succi arnoglosse lib j ß
Decocti cum sepo capri recenti et fiat clistere

Gargarismus qui voce clarificat et mundificat canale pulmonis et totum caput sanat vero
℞ Ysopi
Yreos ana ʒ ij
Liquiricie
Croci
Tere perfectissime et misce cum melle rosarum fiat gargarismus cum aqua decoctionis liquiricie

Gargarismus qui mundificat et resolvit superfluitates gutturis
℞ Oximel squillitici vel acetum eius et dissolvatur cum aqua calida decoctionis ysopi

Gargarismus ad puluis et congestiones linguere
℞ Sinapis
Origani
Piperis al
Piperis lon ana ʒ iij
Nigelle
Piretri
Baurach ʒ ß
Ysopi
Radicis lilij celes
Radicis rape ana ʒ ß
Staphisagrie
Seminum quatuor frigidorum ana ʒ 8
Flores sambuci
Terantur et conficiantur cum melle dissolvantur cum aceto et aqua et fiat gargarismus

Gargarismus contra squinantia et dolore gutturis
℞ Succi mororum
Succi nucum immaturarum
Succi barbaris
et vini granatorum cum aqua da et refert ne iam amplius recidive

Pille bechice contra tussim siccam venientem a cerebro
℞ Succi liquiricie ʒ ß
Candi
Dragagant ana ʒ 6
Amigdalarum
Fiant pille et ponantur sub lingua cum misce seu citoniorum

Pille bechice hec sunt
℞ Succi liquiricie
Amidi
Dragagant ana ʒ ß
Amigdalarum et aperti
Gummi arabici
Fiat pille

Gargarismus in putredine oris et ulceratione sine squinatie fiat gargarismus cum capsa fistula et cum solatri

Unguentum dissolvens squinantiam et scrofulam

℞ litargiri ʒ i
Olei liliorum ʒ iii
Mussilaginis fenugreci ʒ ii
Mussilaginis malvevisci ʒ ii
Omnia bulliant et misceantur cum spatula donec inspissentur

Pille de storace valet ad tussim et introducunt sompnum et sumantur tres vel due de illis hora dormiendi
℞ Mirre ana ʒ ii
Storacis liquide
Opii
fiant pille parve ut piper

Pille de cinoglossa
℞ Mirre
Opii
Jusquiami ana ʒ v
Olibani
Ligni aloes ʒ vi
Cinoglosse ʒ x
Storacis kalamite ʒ v
Seminis plantaginis ʒ iii
sumentur viii hora dormiendi

Ungentum de calce sanat omnia ulcera sicca abique postquam vesica puncta fuerit
℞ Calce viva et abluatur cum aqua frigida ix vicibus et in fine residentiam ponite ita quod melius siccari potest et tunc addatur oleum rosarum et misceatur cum eo agitando cum spatula perfecte

Ungentum viride quod mundificat fistulas et ulcera mala mundificat et stringit sanguinem
℞ Floris eris
Aluminis ana ʒ ii
Zuccari
Mellis
Decoquantur vel parum perfecte et misceantur

Electuarium contra ptisim
℞ Zuccari rosarum veteris lib. ii
Karabe
Margaritarum ana ʒ i et ß
Ossis de corde cervi
Sandali citrini
Croci
Trociscorum ana ʒ ß
Opii
Conficiatur et misceatur et detur in aurora et prima hora ante cenam ʒ iii postea bibat lac caprinum vel aquam ordeaceam

Electuarium de galanga
℞ Galange ʒ ii
Zinziberis
Cinamomi
Gariofilorum
Carde
Carpobalsami
Nucis muscate ana ʒ i
Piperis
Petrosilini
Seminis apii
Seminis basilicon
Ligni aloes
Margarita
Ossis de corde cervi
Sandali citrini
Zuccari lignosi ana ʒ ii
Zeduarie
Rose
Zuccari lib. i
Penidiorum ʒ ii
Pistaciarum ʒ x
Conficiatur cum sirupo facto ex aqua decoctionis rosarum rubearum cum zuccaro lib. 6 et addatur species ambre ʒ x ultimo cum aqua rosarum valet melancolicis epilempticis cardiacis paraliticis stomachis quod frigida tantum detur in aurora

Diapenidion
Saxifragie bo[...] ii ʒ

℞ Saxifragie
Milii solis
Filipendule

Penthafilon
Parietaria ana ʒ iii
Tuberculorum
Lapidis lincis
Sileris
Mastici
Seminis basiliconis
Cumini ethiopici
Feniculi
Petrosilini
Spice
Brusci
Anisi
Levistici
Granum etiam maium
Betonice
Radicis acori ana ʒ iii
Tartari
Acori
Citri
Nardi
Ciclamine
Zinziberis
Galange
Cinamomi
Cimini
Asari ana ʒ i
Seminis urtice
Sambuci agrestis
Omnia pulverizata in optimo vino vel in musto calido quod melius est ponatur per mensem

Trocisci alkakengi
℞ Seminis citrulli ʒ x
Boli armenici
Cimini ethiopici
Thuris
Sandali
Dragaganti
Seminis papaveris albi amigdalarum excorticatarum ana ʒ ii
Zuccari lignosi
Amidi
Amomi
Seminis apii
Croci
Fiant trocisci cum mussilagine psilii et sit unus cum aqua ʒ i ii.

richard solib wroble prosto

Trocisci ad idem
℞ Seminis melonis ʒ x
Seminis citrulli ʒ v
Seminis cucurbite
Seminis portulace
Seminis iusquiami albi ana ʒ i
Seminis altee
Amigdalarum excorticatarum
Dragaganti
Amidi
Succi liquiricie
Papaveris albi
Zuccari
Fiant trocisci cum mucilagine psilii sit vini dulcis
ʒ ii. Qui trocisci
dantur cum sirupo facto contra
ardorem urine dantur in
aurora summo mane cum
aqua decoctionis lactucarum
vel endivie provocat urinam
si dantur cum aqua decoctionis
apii et herbe petrosilini

Trocisci contra ardorem urine
et ulcera renum et vesice
℞ Seminis melonis
Cucumeris
Cucurbite
Lactucarum
Seminis cucurbitarum portulacarum
Seminis papaveris albi
Endivie
Iusquiami ana ʒ i ß
Seminis apii
Amidi
Ameos
Sandali
Corticum mandragore
Zuccari
Liquiricie
Terantur et cribrentur et incorporentur cum mucilagine psilii
et fit vinum cum quo trocisci
ʒ i

Experimentum conveniens contra
valde ad rumpendum lapides renum
et vesice et ipse contra dolores
contingentes ex predictis causis
vel lapides ad vesicam
℞ Sanguinis hirci rubei pasti
per annum talimodum quam melior
est
serpillum
vel saxifragam
et omnes herbas diureticas et desiccet in furno
vel ad solem et fiat pulvis
et detur cum vino decoctionis
reubarbari
Seminis apii
apii salis
et radices herbarum diureticarum
vinum et detur tyriaca vel
cum tracisco et vino dicto prius
et ipse et Galienus repellit
lapidem rumpit in vesica et renibus
et removet opilationem
absque dubio. Dosis eius
ad plus ʒ i vel ii

Collirium quod mittitur in vesica
sedat dolorem et consolidat
ulcera
Ceruse
Sarcocolle
Thuris
Gummi arabici ana ʒ ii
Amidi
Opii
Sandali
Fiat collirium cum aqua decoctionis opii et rose cum
aqua decoctionis opii seminis
lactucarum et cucurbite et
lacte mulieris

Pille ad lapidem
℞ Carpobalsami
Seminis saxifragii
Melonis sandali ana ʒ i
Petrosilini
Corticis capari
Opoponacis
Amigdalarum amararum
Cantarides levi
Squinanti
Cipri
Nardi
Cassie ligni
Salvie
Scolopendrie ana ʒ ß
Armel
Seminis genciane
Aristologie rotunde
Agrimonie
Bdellii
Armoniaci
Serapini
Mirre
Piperis ana
Solvatur bdellium armoniacum
serapinum mirra in vino
albo aut in aqua mellis
aggregentur et fient pille et
dentur in potu omni die
usque ad ... cum aqua
feniculi et
capilli veneris
Inungantur cum aqua tepida
et oleo amigdalino et renes
confortat tamen cum medicamen quod involvitur oleo
balsami vel confricatur cum eo
detur de eis per quindecim
dies ∋ ß

Item unum quod provocat menstrua
et emoroidas
Ciclamen
Elleborum album
Calamenti ana ʒ ii
Serapini
Euforbii
Terantur et incorporentur cum
aqua decoctionis fenugreci et
fiat suppositorium vel licinium
et ponatur in vulva

Confectio conveniens ad dolores
matricis
℞ Farine
Lini ana ʒ v
Altee
Vitelli ovorum
Croci ana ʒ ii
Opii ana ʒ i
Iusquiami
Adipem galline ʒ ii
Conficiantur et aggregentur
cum vino
Fiat suppositorium

Trocisci de gummis alle-
matis pro vitio et provocatis
menstrua et abstrahunt
fetum statim
℞ Rute opopoponacis
Galbani ana ʒ i
Serapini

Asse feti ℥ ß
fiat trocisci cum succo ru
te et eris fiat suffumigium
cum hora
Rp Trocisci ad id
Sicleum
Elial
Calamenti añ
Serapini
Euforbii
Fiant trocisci cum aqua sa
uine et supponatur in
vulua educit fetum mortuum
et vivum et tales eminere
orie non debet dimitti ad
plus nisi ad horam eo quod
faciunt fluere sanguinem debite
eum si fuerit constringatur ut
dictum est

¶ Decoctio que ponitur cum
pessario hoc est instrumentum
factum ad modum virge vel ad
modum clisteri valet ad dolorem
matricis ex apostemate et
ventositate matricis
Rp Sambuci
℥ ij vel mente
Citradoci vel polegii
Abrotani
Seminis caulium añ ℈ j
Fenugreci
Lini
Camomille
Melliloti
decoquantur omnia in aqua et
fiat pessarium et sedat i
eo iuvat eam ad impregna
tionem quamvis sterilitas sit
propter humiditatem matricis

¶ Clisterium quod confert ad impre
gnationem
Rp Balsamum dissolvatur cum lacte
caprino et clisterizetur multiplicatur

¶ Confectio ad conceptionem facta
Rp Pigatone
Myrre
Carpobalsami
Mirobalani añ ℥ x ij
Spicum
Nucis indice

Terantur grosso modo
et misceantur ~~dicto mo~~
~~dum~~
Olei nardini ℥ iij
Musci ℈ vij
Ambre ℈ ij

¶ Supponatur hoc in vulua cum
lana in die purgationis
menstruorum continue sive
usque ad dies septem vel
sex et in illis diebus
vitetur coitum et ideo tertia
removeatur hoc ante coitum Rp
et post sit semper in
vulua
Per licinium intelligitur
pulvis omne quod ponitur in ano
cum lana et tenasmon
et mordificationem veteris
et fluxum licinium quod ponitur
in ano contra tenasmon

¶ Rp Croci
Thuris añ ℥ ß
Liqui
Opii
dissolvatur opium in vino
et conficiatur alie medicine
cum eodem vino et in vulua
optime
Liqui añ ℥ j
Gummi arabici
Opii ℥ ij
in forme licinia cum filo
longo et supponatur

¶ Oxiopus qui urinam pro
vocat
Rp Seminis apii
Feniculi
Capilli veneris
Scolopendrie
Seminis cucurbite añ
Melonis
Cucumeris
Endivie
Lactucarum
Liquoricie
pistentur et bulliant in
aqua cum zucaro syrupo
pistetur

¶ Pessarium quod ponitur in

vulua sedans dolorem
ex nimia tarda vel adusta vel
ex salso fleumate
Rp Cere
Olei camomille añ partes equales
Adipem anetis
Opii
misceatur simul cum lana et ap
ponatur

¶ Trocisci de mirra alleuian
tes partum et provocantes me
strua
Rp Ruta ol
Myrre
Foliorum piperis rute
Calamenti añ ℥ ij
Ciminis
Pollegii
Rute
Serapini
Oppoponacis
fiant trocisci et sit unusquisque
℥ ij et dentur in aliqua ui
vino et aqua decoctionis
savine

¶ Aqua que mittitur in vesica
cum siringa sedans dolorem
et provocans urinam
Rp Ordei et bulliat in aqua donec
tumescat aliquantulum
decocti aqua lib j
Mellis ℥ iij
pulveris dragaganti
Gummi arabici
Thuris sanguinis draconis
Opii añ ℥ iij
papaveris al.
Seminis lactucarum
Melonis
Cucurbite
bulliant omnia cum aqua decoctionis
predicti colentur et imponatur
cum tepida fuerit

¶ Confectio abstinendi semen
emorroidarum
Rp Carui
Gummi arabici
Amidi añ ℥ v
Lactuce
Balaustiarum
Ypoquistidos

Fellis lupi
Opii ʒ iij
Thuris ʒ ij
Terantur et fiat trociscus et
fiat suppositorium cum musci-
lagine psilii et fit unguentum
ʒ ij et detur cum aqua fumi-
terre vel per se vel pro supposito
in volva in die post quam
cessat menstruum ducit
urinae ad retencionem

Dentifricium
Ossis sepie ʒ j
Tartari ʒ ij
Terantur et cribrentur cum pulvere
fiat dentifricium cum digitto
involuto in panno lineo

Dentifricium quod carnem mar-
tidam et corrosivam gingivarum
removet
Myrre an ʒ j
Sarcocolle
Aluminis
Zuccarum
Florum eris an ʒ j ß
Antolla
Mell. quantum sufficit
Fricentur dentes vel gingive
et fiat ablucio

Ablucio dencium
Abluantur dentes omni die
sero madiscacione cum aceto
squillitico in quo dissolvantur
mastix et berberis erit
utile et bonum valde eo
quod requirit detorsionem
dencium
Dentifricium
Ossis sepie an ʒ j
Myrre
Sarcocolle
Fricentur dentes ut dictum
est et post fricationem abluantur
dentes cum aceto calido
admixto

Dentifricium
Fiat pulvis solum ex tar-
taro calcinato sive pul-
verizato cum quo fortiter
fricentur dentes cum digitto
involuto panno lineo vel
stamine et post fricationem
abluantur dentes cum vino
calido

Dentifricium
Farine lupinorum
Ossis sepie an ʒ j
Fiat pulvis et dentes cum
eo fricentur et abluantur cum
vino decoctionis ossis sepie

Dentifricium firmans dentes
et confortans gingivas ob-
servata regula in mundifica-
tionibus dencium cum ferro
Corallii rubei ℥ j
Mastices an ℥ j ß
Berberis
Terantur et cum ferro fricatione
aliqua huius pulveris
levius super gingivas po-
natur ita ut adhereat

Emplastrum eradicans sciatica
post purgationem
Stercoris columbini
Sinapis an ʒ j ß iij
Ficus sicce
Ficus sicce pistentur per se
cum aceto et fiet emplastrum
et supponatur et post rubifi-
cationem inungatur oleo rosarum

Emplastrum eradicans arte-
ticum dolorem si post purgationem
ponatur super locum dolorosum
Calamenti
Cassie
Sinapis an ℥ ij
Corticis radicis capparis
Ficus
Ex omnibus fiet emplastrum

Optima sedans dolorem
articulorum per stupefactionem
Jusquiami an ʒ ij
Corticum mandragore
Opii sapiu an ʒ j
Ameos
Terantur et incorporentur cum
mussilagine psilii et olio
ro et pars aceti et pone
in superius et postea unge cum liquore
Fomentatio ubi remansit
residuum post fleumatis
Fumiterre an ℈
Mellilotí
Camomille
Rute an ℥ j
Optimum
Olei
Bulliant omnia in aqua et
utere sepe

Fomentatio tum duricie me-
bri restaurati vel consolidati
Malvevisci
Mellilotí an ℈ j
Fenugreci
Lini
Olei quibus ʒ iij
Decoquantur in aqua tandiu
quod aqua in quantitate consumi-
tur et utere

Fomentatio que post tum
duricie membri restaurati
vel consolidati et mollificat
quemcumque duriciem et relaxat
ligamenta contracta
Malvevisci lib j
Incidatur et bulliat in vino

Fomentatio ubi remansit
residuum fleumatis
Centauree
Absinthii
Calamenti an ℥
Pulegii
Bulliant in aqua et aceto

Litinum sedans dolorem et
punctionem
Sandali
Boli armenici
Ceruse an ʒ ß
Mastices
Opii an ℈ j
Croci
Conficiantur cum succo plantaginis
et vino pontico et informentur
cum filo et continue teneatur
panno simplici induatur
litinum sedans dolorem

et puritum ſ
Rx Myre
Bol ar
Acacie an ʒ ß
Ypoquiſtidos
Croci
Opii
fiat forma pira cum filo ʒ i
ut dictum est et coficiatur
cum vino potico et supponatur
in ano

Unguentum resolutivum amordica-
tive et ano
Rx Dan dra
Ceruse
Carte robuste an ʒ i
Gummi ara
Amidi
Vitell cum ovorum
Ol. ro ʒ iij
Butiri ordei lib ß
Croci cum ceps reparatis
cum sale misceat et
pona tepid

Unguentum con paliſiam et
glaucum spatica et arcetica
Rx Ruta brione
Consolide maioris
Enule
Herbe palis an ʒ vj
Thapsie barbassie
Rue
Save
Castory
Euforby
ʒ
Elle al an ʒ i
Elle ng
Staphisagre
Pulveris de visis vulpis et visi
Cere omnia q sufficiat

Unguentum q lenit duricie
et lapidum
Rx ffenugra
Amigdalarum amararum
Armoniaci
Bdelly

Cet omnia resolvat
cum olo de lilio vel aneto

Unguentum fuscum
Rx Picis naval an ʒ ix
Cere
Colofonie
Mastic
Galbani an ʒ i
Olibani
Terebentine
Serapini lib j
Cosice cum oleo et
fit unguentum fuscum

Unguentum de cerusa
Rx Ceruse ʒ 6
Litargiri ʒ ii
Storace ʒ i
Dragant ʒ i
Cere albe liquefacte ʒ i
cum olo ros
Teratur et incorporentur
omnia simul et fiat unguentum

Unguentum citrinum cum
Rx Cere
Resine
Thuris
Ex omnibus fiat unguentum
hoc enim citrine mundificat
ulcera et consolidat

Unguentum de palma
Rx Adipis vituli mediati
lib
Incidatur frustratim et in
sterratur cum eo oleum veteris
litargiri et ponatur
via adigne cum spatula
palme agitando strud
lignum ad gladium vel
palme in unguento ponatur et decoquatur donec
fiat spissum hoc enim
unguentum consolidat omnia
vulnera et incarnat
et mollificat

Unguentum ad crepatim
Rx Nucis cypressi ʒ ix
Cipi
Sambuci

Dan dra
Gallarum an ʒ ii
Acacie
Thuris
Gummi arabici
Aggregetur cum glutine dis-
soluto in aceto et fiat
emplastrum omni die fumat
de pulvere mirt cipressi cum
vino et aqua mixto et
erit utile valde

Unguentum apostolorum
Rx Cere
Resine an ʒ x
Aristolo. lon
Thuris
Mirre
Galbani an ʒ x
Bdelly
Litargiri ʒ ix
Infundetur bdellium in aceto
uno postquam fractum
fuerit dissolvatur omnia
quod cum bdellio et cera
adigne postquam omnia soluta
fuerit tolet et addatur
pulvis agitando cum spa-
tula donec infrigidatum fuit
hoc enim unguentum curat
fistulas et mundificat
vulnera et consolidat

Unguentum de cerusa hoc un-
guentum ponitur super membrum
adustum hora in qua inci-
pit apparere vel elevare
infrigidat mirabiliter
et removet arsura et
inducit flegma salsum
et colera adustam
Rx Cere
Olei ros ʒ i
Dissolvantur cera adigne
et cassola postquam incorporata sunt
frustratim et deponatur ab
igne et ponatur in una scu-
tella vitreata et addatur
cum de pulvere ceruse agi-
tando et misceatur continue cum
spatula donec infrigidatum fuerit
misce cum aqua illamen

duorum onorum p[er] quam i[n] frig[idum] fuerit et in fine adde ali[quantulum] quid camphore

Ungentu[m] citrinu[m] q[uod] recipit in citro

R[ecipe] Boracis ʒ ii
Camphore ʒ ß
Corall[orum] al[borum] ʒ ß
Bellirici mat[er]i[a]m
Dragaiti
Cristalli an[a] ʒ iii
Cinabri
Olibani
Nitri
Speciarie
Ceruse ʒ ß
Confiat[ur] sic et terant[ur] i[n] marmore
Dragaiti
et emblica mat[er]i[a]m
prima alia terat[ur] p[er] se [et] debent cribrari per pannum s[ub]tilissime p[ost]ea recipe
Arvine recent[is] lib i
Cepi tauri ʒ ii
pinguedinis gallie ʒ
Remus pinguedo i[n] aqua bulliatur et fiat ungentu[m]

Ungentu[m] de litargio

R[ecipe] litargi ʒ ß
et imbibat[ur] cu[m] aceto [et] olo ros[arum] do[nec] indurescat et albificat aut albificat[ur] h[oc] vocat[ur] litargirum album
deinde sumatur
plumbi usti
Antimonii
Balaustiarum
Curcume
Sandali
Gallarum
Dragati
Cerusa gbusta
Alum
kathsimie argentee
Unguentum que i[n]maner intrusibilia vasis in quo purificat[ur] argentu[m] pulverizent[ur] et misceat[ur] cu[m] litargio albo cu[m] pistello ~~cu[m] litargirio~~ in mortario do[nec] fuerint subtilia

Ungentu[m] optimu[m] mollificativu[m] duritiarum
R[ecipe] radic[is] malvavisci de coctas i[n] aqua vel i[n] oleo ramollite [et] est melius et grite deinde misce cu[m] bdellio puro i[n] aceto mollificato cu[m] eo et opoponaco pter cole fiunt sicut p[er] pinguedines totu[m] calid[um] i[n] modu[m] clibarii [et] cu[m] adipe cerpino [et] ceragia vel cu[m] medullis ruptis et i[n] pinguedine totu[m] cum auxungia vel de porco veteri vel de gallino vel cu[m] butiro [et] fac illud sup[er] fimu[m] et est optimu[m] ß auxungia melior e[st] et ~~melior~~ qua bu[m] in torpentur hoc enim emplim p[er]tinet i[n] duricie et p[ro]pe resolvit vapores cum ipsa abscgit aut cum calefit tunt calefactive vesi meti et est ut opsuter [et] no appiant grossa tractu p[ro]pter disposit[ion]e[m] ventosam que cum vaporibus quorum exe plus est emplim farine ordei vel tritici
Ciceris
Fabe
Fenugreci
et magis utilior est
farina
Coli
lupini
paniary

Ungentu[m] q[uod] resolvit tu[m]morem ventositatis et vaporosum
R[ecipe] farine
Ciceris
Fabe an[a]
Lupinus tenuis
Melonis
farine fenugreci
Coquat[ur] cu[m] aqua de coctionis rute
Agrimonia casti

Ungentu[m] resolutiu[m] tumoris ventosi flegmatis ubi remanet digitorum impressio [et] si sit ibi etiam aliquid vaporis
R[ecipe] Cineris cribellati p[ar]t[es] i
Sal p[ar]t[es] i
farine fabe p[ar]t[es] i
furfuris subtil[is] p[ar]t[es] i
stercoris columbini p[ar]t[es] i
Aceti tanti i
opellis lib ß
liquamen q[uod] suffi[cit] coq[ua]tur usq[ue] ad spissitudinem et melius est si est spongia marina infusa i[n] lixivio forti et parum aceti [et] parum salis posita [et] ligata et sepe trita sup[er] membra ubi est tumor talis

Ungentu[m] valde valet contra apostemata i[n] p[ri]mo et ad palpebras infectas rubeas [et] plus vz si adiungis cu[m] eis folia absinthii
folia urtice
Apii
Calamenti
[et] alia robustiori ignita vz apostemata solvens cu[m] primina [et] multis aliis
foliorum an[a]
Malvarum
Seminis ro
Coque i[n] aqua et exprimat[ur] ab aqua et terant[ur] cu[m] gladio i[n] modu[m] ungentu[m] [et] q[ui]cq[ui]d deinde i[n] eo tendo
parum aceti
et parum olei ros[arum]
et quis ponit inde [et] quis de absinthio et quis de floribus camomille [et]c.

R[ecipe] picis grece alias armoniaci ʒ iii
litargiri armoniaci oppopo[naci] galbani simul mastici bdellii terebentine serapi[ni] indicis Cenapli de mandis [et] moris an[a] ʒ i vitis quer[cus] Emathitis grossi mini ʒ vi aloes aristologie lon[ge]

et rotunde vncias ʒ vi sa
finis humani lib. Et con
fice sic. Accipe pelle arietis
pil recētes et in aqua coque
ita quod tota pellis liquefiat
et permitte aqua illa per spa
cium trium horarum residere. De
inde accipe spec. et gummas
bñ tritas et cribellatas cum
forti aceto et sanguine et
pone in catabo cum aqua
suppdita calida et tamdiu
bulliat donec ad spissitudinem
veniat. Aqua autem de
coctionis fiet sicut spissitudo
et ingredo fiet quoddam
emplastrum super crepatos
Coperit ipsi purgato et
bene balneato idem appone
emplastrum et vna quaque die
ytatur sic emplo
R. picis grece cere rub an ʒ
iij armoniaci litargiri
galbani mastic. terbētie
copolide mortis an ʒ ij
fici qrtum gipsi mirre
olibani an ʒ j aloes ari
stologie lon. et rotunde viri
alb. vini trē an ʒ vj et
pilos leporis minutissime
ttos adde de ij cofice cum
melle despumato & vti
partes mane et sero. Ung.
aut tractos h sunt infra
vel qrta die puncturas
paries vel paries vel pas
siones cum censit ephed
Si no accidit i prim
diebus in lepone se petit
potit. Et si posteta no
accidit vsque ad prim die
bus sine lepone surgere
potuit. Et si psica no
accidit vsque dec. et vm
dies surgo no pprimit
qm pazo aut victi sibi tota
labor prodesset etc

Medicine simplices
digerentes coleram
Viola
Rosa
Endiuia
Lactuca
Quatuor semina f
Malorum
Cucurbite
Citrulli
Cucumeris
Vinum alb. aquatum
Aqua
Sandali
Spodium
Camphora
Composite
Oxizacara
Sirup. violarum
Sirup. iulepi
Sirup. acetosus cum aqua ta
marindi vel decoctione rerum
predictarum

Digestiue flegmatis simplices
Pulegium
Calamentum
Maiorana
Saluia
Menta
Saturegia
Serpillum
Radices feniculi
Apij
Petrosilini
Sparagi
Brusci
Semen aneti
Feniculi
Piper
Zinziber
Cariofili
Mel
Squilla
Acetum squilliticum
Vnde omnis medicina ca
lide et sicce
Composite
Oximel squilliticum simplex
et compositum

Mel rosarum
Oximel squillit. cum aqua ta
marindi aut decoctione predictorum

Digestiue melancolice
simplices
Borago
Buglosa
Lingua
Epithimum
Caparis
Thamariscus
Scolopendria
Vinum aromaticum
Balneum aque dulcis
Sandali
Et ipso omnes medicine calide
et humide
Composite
Oximel squillit.
Mel rosarum
Sirup. acetosus cum decoc
tione rerum predictarum

Medicine euacuantes cole
ram simplices
Aloe abanis ʒ ad ʒ ij
Ex scamonea a ʒ ad ʒ ij
Diagridij ʒ j dant
Reubarbari a ʒ j 2 ʒ ad ʒ iij ʒ
Cassia fis. ab ʒ 2 j ad j 2 ʒ
Tamarindi ʒ j dant
bis vel ter
Manna ʒ j dant bis vel ter
Fumus terre
Absinthium
~~Sinapi~~
Eupatorium
Pruna
Lupulus
Sucus viol. vel decoctio
Composite
Electuarium de succo rosarum
Trifera sarracenica
Trifera mag.
Diaprunis acuti
Electuarium frigidum cephal.

Euacuantia flegma
Mirabolani
Kebuli
Embli

Belirici
Coloquinda ʒ iii
Turbith ʒ i vel duas
Agaricus ad ʒ i vel ad duas
Euphorbium ʒ i vel ad ii
Balgeme
Hermodactilli ʒ i psilla
Sarcocolla ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ Esula ʒ i
Eleborus al. ʒ i
Lactilum ʒ i ~~[illegible]~~
Sen
Cerusa
Cepe marina
Ysopus
Cucumer asinini
Petra
Sal carlum
Zinziber
Zucker ruben

Composite

Yerapigra ʒ ii ß
Yeralogodion ʒ ß
Yera ruffi ad ʒ ii ad iii
Benedicta ab ʒ ß ad i
Blanca a ʒ ii ad iii
Theodos anacardium ad ʒ ß ad i
Theodoricon ~~euphorbium~~
euparistum simile
Diacitos lax. a ʒ ß ad i
Pamchimagogum a ʒ iii ad vi
Succo s. pamchi
Pille arabice
Pille auree
Pille euforbii
Pille fetide
Pille cochie
Pille de quinque generibus
Pille yerapigre
Pille sine quibus esse nolo

ʒ ii

Em

Medicine evacuantes melancoliam

Mirabolani indi a ʒ i et ß ad iii

Pollipodium a ʒ ii ad v
Lapis lazuli a ʒ i ad iii
Lap. armenicus non
Lotus a ʒ ß ad ʒ i
Lotus a ʒ i ad ii
Sene infusum ab ʒ iii ad ʒ i
Cassia f.
Thimi
Epithimi
Cuscute
Camedreos
Sticados
Fumus terre
Volubilis
Esula
Lupulus
Calamenti montani

Composite

Katarticum imperiale a ʒ ß ad i
Diasene a ʒ ß ad i
Yera ruffi a ʒ i ad iii
Yeralogodion a ʒ ii ad iii
Diasinziber

Medicine sanguinem mundificantes

Thamarindi cat.
Cassia f.
Manna
Capillus veneris
Diantos
Borago
Prune

Medicine simplices confortantes ad membra debilitata confortare et [illegible] medicinas

Ad caput

Nux muscata
Cubebe
Sticados
Peonia
Maiorana
Balsamum
Lignum aloes
Semen aneti

Anacardus
Tus
Castoreum
Melilotum
Labdanum

Ad pectus et pulmonem

Yreos
Ysopus
Liquiritia
Passule
Capillus veneris
Squilla
Amidum
Pinee
Pulmo vulpis
Mel
Ozukara
Prassium
Fenugreci
Dragantum
Bdelium
Ordeum

Ad epar

Colloquintida
Spica nardi
Squinantum
Eupatorium
Absinthium
Fumus terre
Endivia
Rad. urdei
Sandali
Spodium

Ad splenem

Cappari
Thamarisci
Scolopendria
Rubea tinctorum
Squilla
Agnus
Scordeon

Ad renes et vesicam

Saxifraga
Milium solis
Petrosilinum
Macedonis
Radices quinque s.

Apii
Feni
Petro
Brusci
Sparagi
Quatuor semina frigida s.
Cucurbite
Cucumeris
Melonum
Citrulli

Ad matricem

Pulegium
Calamentum
Savina
Juniperi ʒ [illegible]
duos [illegible]
ad renes et [illegible]
[illegible]

Ad menstrua

Zinziber
Piper
Squilla
Asa
Oppopanax
Acorus
Amomum
Folium

Stomachice non indigent [illegible] sed [illegible]

Mastix
Gallanga
Malagranata
Castana et
omnia stiptica

Medicine simplices evacuantes a membro et primo a capite

Colloquintida
Agaricus
Sticados
Alloes
Lapis lazuli
Lap. armenicus
Epithimum
Salindi

Mirabolani
Chebuli
Indi
Apertorie
Agaricus
Ysopus
Volubilis
Cassia f.
Sarcocola
Yreos
Colloquintida

Ad stomachum intestinum

Alloe
Absinthium
Mirabolani
Et omnes me
solum evacuan
tias quibus
se medicine
ne lubrica
compressu

Ad spatem

Agaricus
Ag. rasei
Volubilis
Sen barba
Ductus
Absinthium
Fumus terre
Eupatorium
Mirabolani
Thamarindi
Yreos
Serapinum
Sarcocola
Mesereon

Ad splenem

Agaricus
Sene
Epithimum
Eleborus niger
Calamentum
Mentha

[illegible] renes
sic renibus
vesica

Mirabolani
Chebuli
Indi

Apertive et pulmone
Agaricus
Ysopus
Volubilis
Cassiafistula
Sarcocola
Yreos
Colloquintida

A stomacho et intestinis
Aloe
Absinthium
Mirabolani
Et omnis medicine que solum evacuant materias quibus obviant sicut medicine lenitive lubricative et compressive

Ab epate
Agaricus
Aqua casei
Volubilis maior
Reubarbarum
Viticus ro
Absinthium
Fumus terre
Eupatorium
Mirabolani
Thamarindi
Yreos
Serapinum
Sarcocola
Mezereon

A splene
Agaricus
Sene
Epithimum
Elleborus niger
Calamentum
Mentha

A renibus et partibus remotis sicut renibus et vesica

Ermodactili
Sarcocola
Turbit
Oppoponak
Sal gemme
Sal indi
Serapinum
Euphorbium
Centhaurea
Elleborus niger
Polipodium
Cucumer asininus

Medicine evacuantes a nobilibus membris et sunt medicine composite et primo ...tur ducentes a capite
Gerapigra
Blanka
Gerologodion
Theodoriton
Amarardi
Pille cotie
Pille auree
Pille de gerapigra

A pectore et pulmone
Paulinum
Diaturbit
Diasene
Pille de agarico
Mesue mastix
Agarici ℈ ʒ iii
Radices lilii celestis
Prassii ʒ i
Turbit ʒ v
Gerapigre ʒ iiii
Colloquintide ʒ ii
Sarcocole ʒ ii
Mirre i cocte ... d
Vino dulci cocto

A stomacho
Stomaticon laxativum
Catarticum imperiale
Gerapigra
Pille de gerapigra
Pille sthorice mesue
Pille sthorice communes

Ab Epate.
Diaprunis
Differentia para.
Pille reubarbari mesue
A splene
Diasene
Pille indicales mesue.
A renibus et vesica
Benedicta
Catharticum imperiale
Pille de bdellio
De menstruis
Electuarium de succo ro.
Benedicta Ermodactilli
Pille catharticum
Sequitur de medicinis confortativis et alterativis male complexionis de ... in partibus membris. Medicine calefacientes caput.
Salvia
Rutha
Maiorana bethonika
Satureia
Pionia.
Camomilla
Serpillum
Pulegium
Calamentum
Siler montanum
Lignum aloes
Xilobalsamum
Carpobalsamum
Labdanum
Folium lauri
Sticados
Squilla
Muschus
Cubebe et similia
Composite
Aurea alexandrina
Pliris
Catholicon
Diacastoreum

Diarodon iulii
Diantos cum muscho
Medicine infrigidantes caput
Papaver
Album
Iusquiamus
Lactuca
Viol
Camphora
Mandragora
Folia ruthe
Folia salicis
Acetum
Composite
Diapapaver
Zucarum ro.
Zucarum viol
Calefacientes pectus et pulmonem
Ysopus yreos
Azarum
Enula campana
Radix altee
Uve passe
Lignum aloes
Lignum balsami
Mirra
Serapinum
Agnus castus
Capillus veneris
Composite
Diairis
Diacalamentum
Diaprassium
Infrigidantes pectus et pulmonem
Sebesten
Gummi arabicum
Dragagantum
Amidum
Semen papaveris
Amigdalis
Composite
Diapapaver
Diadragantum
Diapenidion maior
Sine ʒʒ Cariofilli 2
Cinamomo
Zucarum viol

Zuc ros

Caleb. cor — Calefacientes cor
Borago
Melissa
~~Beta~~
Enula campana
Cardamomum
Ros marinus
Lignum aloes
Ambra
Muscus
~~Cyprus~~
Crocus
Os de corde cervi

cor — Composite
Diamargariton
Pliris
Diantoscon

Infrig. cor — Infrigidantes cor
Viol
Margarite
Corallus
Iacinctus
Smaragdus
Rasura eboris
Diaboraginis
Diarodon abbatis
sine speciebus
Zuc ro et viol
Sirupus violis et
nenuphar

Calefac. stomachum — Calefacientes stomachum
Menta
Maiorana
Salvia
Absinthium
Marrubium
Raphanus
Anisi semen
Ciminum
Mastix
Galanga
Cariofili
Macis
Cinnamomum
Squilla

Composite
Diapiperon
Diagalanga
Diaciminum
Diamargariton
Rotella rosata
Mel ro. z ud. rot.

Infrig. stom. — Infrigidantes stomachum
Rosa viola
Plantago
Portulaca
Lactuca
Cucurbite
Melones
Cucumeres
Citrulli
Mala granata
Citonia
Pira trifera
Acetum ro.
Zuc ro.
Zuc violis
Triasandali

Calefac. epar — Calefacientes epar
Spica
Squinantum
Cinamomum
Asarum
Eupatorium
Fumus terre
Rad. ro. capilli veneris fe.
Sem. anisi Carui
Ameos [illegible]
Diacostum
Dianisum
Diaciminum
Rosata novella

Epar — Infrigidantes epar
Endivia
Lactuca
Portulace
Epatica
Viola
Semina car. 7 aq ordei
Solatrum
Sandali
Spodium
Camphora
Quatuor sta aq ro
aq

Endivi c aceto
Triasandali
Zuc novell
Zuc ro.

Calefacientes splenem
Capparus
Tamariscus
Cicorea
Cortex radicis geneste
Borago
Buglossa
Squilla
Petrosil
Dauci
Acetum squill
Diacapparis
Diacalamentum
Diaciminum

Infrigidantes splenem
Endivia
Lactuca fe. carp
Sandali
Spodium
Zuc fe. sta
Acetum
Dia poragmatum
Triasandali

Calefacientes renes
Saxifraga
Milium solis
Semen urtice
Eruca
Brodium ciceru ruff
Rad z spica nardi
Spica celtica
Squinantum
Paritaria
Daucus
Iuniperus

Composite
Philoantropos
Diacalamentum

Infrig. renes
Nenufar
Se. lactu portulace
Endivie papaveris
Albi ye se sed
Plantago
Prunus arctos
Sirupus nenufar
Stomaticum frigidum et ord
aq vis[illegible]
Dauca epar z sple
nem

Schedume splenes
[illegible]

Calefacientes matricem
Artemisia
Ruta
Savina
Mirra assa
Radix rubee
Iuniperus
Pollegium
Menthastrum
Serapinum
Oppopanax
Luppini et omnes medicine calefacientes
renes similiter et que

Infrigidantes matricem sunt omnes que infrigidant renes et vesicam calefacientes matricem infrigidantia sentiuntur
Hermodactili
Ipericon
Squilla
Armoniacum
Asarum
Castoreum
Euforbium
Storax liquida
Mirra
Nasturtium
Sterius vaccae
Origanum
Calamentum
Serapinum
Smirnium
Granum pini
Nuttha cappari
Radix z cortex cappa
rie
Camomill
Fenicul
Milium
Feniculi psilli
Solatrum
Sempervivum
Lactuca
Endivia
Mirtus
Rustilago psilli
Acetum aq ro.
Opium
Bolus armenus

Oxiopus
Scorodon cum medicinis infrigidantibus genus frigidis dictis
Semper vomitum faciens
Se. aneti
Se. atriplicis
Se. nigelle
Se. eruce
Se. rad raphani
Flos nitri
Se. cepe
Azarum
Sal et similia
Mediocriter
Vinum vomitiva
Cartham
Bauracum
Balsamita
Sal indus
Gen margarita et similia
Laboriose
Elleborus albus
Condisi
Mesereon
Centrum
Catthapucia
Thapsia
Harmol
Cucumer asininus
et similia

hore diei		naturales	durca	feria secunda	feria 3a	feria 4	feria 5	feria 6	Sabbato
1	8	15 22	Sol	luna	Mars	Mercurius	Jupiter	Venus	Saturnus
2	9	16 23	Venus	Saturnus	Sol	luna	Mars	Mercurius	Jupiter
3	10	17 24	Mercurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Sol	luna	Mars
4	11	18 0	luna	Mars	Mercurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Sol
5	12	19 0	Saturnus	Sol	luna	Mars	Mercurius	Jupiter	Venus
6	13	20 0	Jupiter	Venus	Saturnus	Sol	luna	Mars	Mercurius
7	14	21 0	Mars	Mercurius	Jupiter	Venus	Saturnus	Sol	luna

Jupiter atque Venus boni sunt, Saturnus quoque Mars maligni
Sol et Mercurius cum luna sunt mediocres — qualitates
Frigidus et siccus Saturnus, calidus Jupiter, estuat undis
Mars et Sol sicci fervent; humida luna Venusque
humide frigescunt, medius alterius est — complexiones

	noctis			diei		
Sanguis	10	11	12	13	14	15
Colera	16	17	18	19	20	21
Melancolia	22	23	24	1	2 (noctis)	3
Flegma	4	5	6	7	8	9

[illegible marginal note]

Aries
Thaurus
Gemini
Cancer
Leo
Virgo
Libra
Scorpio
Sagittarius
Capricornus
Aquarius
Pisces

Prima triplicitas calida et sicca diurna colerica ignea et masculina
Secunda triplicitas frigida et sicca nocturna melancolica feminea
3a triplicitas humida et calida aerea masculina diurna et sanguinea
Quarta triplicitas frigida et humida nocturna aquea feminea flegmatica

ignea sunt a. leo sa. / terrea thau. cap. et vir.
humida ge. lib. aquarius / cancer tauru aquatica scor. pis.

Luna cum fuerit in ariete (Aries) signo calido et sicco igneo colerico et masculino bonum est ire versus oriente tempore et in illam partem ad mercandum ire et qui iter in illa parte incipit bene et cito complebit. Bonum est operari quidquid igne et de igne fit. Bonum est sanguinem de brachio minuere balneum intrare et omne opus incipe quod vis cito complere et diu durare. Malum est caput lavare et

medicinali radice vel ventosas in collo ponere et sanguinem de naribus de cruribus minuere. vxorem ducere domum vel castra fundare. domum paludem re impetrare. de sacre ...cive. tractatum de possessione facere. ... ... quod vis dim permanere debet quam ... ... et ad ...

I [illegible]

[illegible]

Nota quod omnis complexio cognoscitur tribus modis scilicet colore forma et moribus. Colore quia si fuerit rubeus sanguineus est. Si ruffus colericus. Si albus flegmaticus. Ex forma si fuerit pinguis cum rubore sanguineus. Si pinguis cum albore flegmaticus est. Si macilentus cum nigredine melancolicus est. Item a forma cognoscitur quia si vir grossus brevis flegmaticus est. Si longus et gracilis colericus. Si brevis gracilis melancolicus. Ex moribus quia si fuerit plenus humilis et amabilis iocundus est sanguineus. Si simplex velox iracundus colericus. Si planus tardus sompnolentus in sputamine multus flegmaticus. Si invidus cogitator et tristis melancolicus. Item nota sanguinei propter calorem sunt longi propter humiditatem sunt lati et pingues. Colerici propter calorem sunt longi propter siccitatem sunt graciles. Flegmatici propter frigiditatem sunt breves propter humiditatem sunt pingues. Melancolici propter frigiditatem sunt breves propter siccitatem sunt graciles.

Aqua vite [illegible] subinmacta mox dissolvit aurum in se preciosum ut sal et facit illud potabile quod congelat illud in se continendo.

[illegible]

R[illegible]

[illegible]

Ad [illegible]

Rx olei rute masticis ana ʒ ii florum de [illegible] balaustiarum ana ʒ i [illegible] appoponacis [illegible] [illegible] ana ʒ ii [illegible] [illegible] ana ʒ ii [illegible] [illegible] ana ʒ i [illegible] [illegible] balaustiarum carpobalsami [illegible] aloes [illegible] ana ʒ i [illegible] ana ʒ ii [illegible] ʒ i [illegible] [illegible] ana ʒ i [illegible] [illegible] plantaginis ana ʒ ii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adde succum plantaginis.

Et quia medicina simplex dicitur vera complexione vel complexionata [illegible] vera [illegible] [illegible] ut dicit Haly [illegible] [illegible] medicina ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] cognoscitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vallatam [illegible] [illegible] vallatam [illegible] [illegible] vallatam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vallatam [illegible] [illegible] experimentale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vallatam [illegible] [illegible] experimentalem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] consideratam [illegible] [illegible] [illegible] consideratam [illegible] [illegible] vallatam [illegible] calefacit [illegible] [illegible] [illegible] calefacit [illegible] calorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calefacit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calefaciebat [illegible] [illegible] [illegible] calefacit homines [illegible] [illegible] [illegible] calefacit [illegible]

Xenes arcuma lap et capt algidamatis
Vis appoplexie dissurua ethetamis q
Hec sique ledunt tibi funditus aurea tedit

Aurea allexandrina aurea ab auro dicta

est Allexandrina aquo inventa fuit Valet ppe ad omne vicium capitis ex frigiditate et maxime ad omnem reumaticam causam que in capite accidit et ad dentes et gingiuas descendit et adiuvat medicine omnium membrorum que sunt confortande

Recipe
Asari
Carpobal an ʒ ii ℈
Iusquiami
Xanostoli an ʒ ii
Opy ꝑsire
Balsami
Cinamomi folii
Zedoarie
Costi Coall al ru
Capsie Euforb
Diagridii thuris
Storac calamite
Bdellium Squinanti Spicenardi
Cardamo Siseleos
Sinap Saxifrage — nep. sir i simplex
Aneti Amisi
Lign aloes Rub
Alipte ms Castor
Spice Galange
Oppoponac Ameos
Mastic Sulphuris vivi
Peonie Spingi an ℈ ʒ i
Rosarum thimi acori
Pulegii Apii Leuistici
Genciane tartari ma
Camedrei ffu
Baccarum lauri Ameos
Dauci piperis lon
Xilobalsami Leuistici
De rute Cynomi carvi cimini
Argenti viui Auri cocti
Ambaro margarit
Blacte bisancie an ℈ i ʒ ii
Ossis de corde ceru cerosa
Rasure eboris
Calami aromatici pietre an ʒ ix
Diptami
Mellis quod sufficit S. 2 ʒ iii

Attanasia i ecc cirelis

Adrianum ma...

Fluxum constringit ventris mulieribus sistit
Sanguinem Splenis curat absterg et vndas
Fortiter excitat attanasia sanguinis nares
Sanguinis fluxum gutta capitis quod dolore
Athanasia iuuat dyabeten vel gomorrea

Valet ppe contra fluxum menstruum data cum succo plantaginis qui succus de pulis ducatur super lapidem molarem cum lapide ematite tamdiu donec sanguis efficiatur in ipsa medicina distemperet et detur Item suppo in stam et i vnctu della medicina et i volua emissum sanguinem stringit

Recipe Cinamomi Cassiafistule an ʒ s ℈ iii s
Zeduarie Gentiane
Storacis cal ffu Silicis apy
Dauci an opy an ʒ s ℈ xvii
Opice Folii Castoris
Iusquiami Bethonice Myrre
Bronie Emathes
Sanguis drac Coralli ru
Mumie Costi Bol ar
Erosolidie terre sigillate an ℈ xv
Asari Acori Corticis man
Pulegii Baccarum lau
Semen Macropiperis
Leucopiperis
Mellis q. S.

Anthidotu emagogon R

Apii Acori
Amonii an ℈ i ℈ iiii
Atriplicis Marathri
Anisi ʒ ii ℈ ii
Aristologie lon
Artemisie an ʒ iii ℈ i ℈ xvi
Centhaurie ... ʒ i ℈ ii ℈ viii
Dauci cretensis an ʒ i ℈ ii
Alli mo ʒ i ℈ v
Folia lauri ʒ ii ℈ xii
Sileris ʒ v ℈ i ℈ v
Lupini marathri an ʒ ii ℈ ii
Myrre ʒ iii ℈ i ℈ xii
Maceris an ʒ ii ℈ ii
Macedonici ʒ i ℈ i
Piretri ʒ iii ℈ i ℈ xii
Piperis m ʒ vii ℈ i ℈ viii
Peonie se rute an ... ℈ viii
Spice ℈ iiii
Squinanti ʒ ii ℈ xviii
Apii semine an ʒ i
Filoiol ʒ iii ℈ i ℈ xvi
Raioff ʒʒ v an ʒ ii ℈
Cinni Corticis an ʒ iiii
Cassiafistule ʒ iii ℈ i ℈ xii
Mellis quod sufficit

Anthidotum est emagogon vel scitur ...
Educit sanguis matrix ... abluit
Prouocat vrinam frangit lapidem quod in vesice
Stranguria sanat febres ... tollit
Reliquias ... ducit salute
... sanat pelle ... mollit
... stomach ... confortat
Hec medicina multum mulieribus ...

Rodo ... rosa
Allumini i. ...
...

Cynnaba i. ...
...

Pulegii i. ...
...

3 ii

Arthetica gutta sanat siragrque podagram
Et renes siros et vesica (?) vindicat
Lenta pedum vesica dolens dolor articulorum
Pregnans i vetere quantitas cedit vindicat

Benedicta lax[ativa] dicitur quia

ab omnibus aquibus sanctis vindicat valet
ipse ad gutta arthetica et podagra confert
renes et vesicam purgat / flegmatis et
articulos purgat vindicata ipsidos
Turbit [illegible] an ℥ v
Dyagrydy rysarum an ℥ ij ʒ
Hermodactili
Rasoff Spice
[illegible] carui pipis lon
Saxifrage Amomi
Petroselini Ezule
Polipodi Gariofil [illegible]
Aneti an Cipi — an ℥ j
Macedonici apii
Carui Galgeme
ffenicli ssiseli brusci
[illegible] solis
[illegible] [illegible] [illegible]
Castor ameos an ʒ ij ℈ v
lap lincis
Mellis quantum sufficit
Dosis [illegible] ℥ j ʒ plus [illegible]

Confectio gallie muscate que

cerebrum et cor confert et [illegible] [illegible]
medietatem et fiat corporibus et odore
Masticis ʒ j ß
Caphore ℈ j
[illegible] arabici ʒ j ß [illegible] om[nia] pulverizentur
cum aqua rosis post hoc [illegible] Cinamomi [illegible]
[illegible] an ℈ x xv
Et omnibus istis commixtis et malaxatis
fiat trocisca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ponderis ʒ j ß [illegible] vngatur
aqua ro[sarum] mixta cum musco de [illegible] [illegible]
Dosis ʒ j [illegible] ʒ j

Confectio alepte muscate et

maxime [illegible] [illegible] pacientibus asma et
tussim pectoris et non valescentibus
[illegible] [illegible] sit in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] applicari [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] medicinas et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ʒ j ß
Storacis cal ʒ j
ligni aloes ℈ j Ambre ℈ ij Caphore
musci an ℈ iij [illegible] [illegible] et formentur
[illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible]
Dosis ʒ ij ℈ j ℈ viij

Dyamargariton dicitur

adversus [illegible] margaritarum que ibi
intrat [illegible] [illegible] [illegible] cordiacis
tristibus et [illegible] cordis debilitate
et stomaci
Gariofili Cinamomi Spice
Galange ligni aloes ligni an ʒ j ß
[illegible] Dyarodon et [illegible] an
Nucis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] an ʒ j
[illegible] [illegible] [illegible]
Margaritarum ambarum
Ossis de corde cervi ℈ ij — an ʒ ß
[illegible] eboris blatte bisancie
[illegible] Ambre Sandali
lenticuli [illegible] — an ℈ j
Caphore ℈ j Mellis quantum sufficit
letificat cor confortat stomachum [illegible] [illegible]
Cordiaca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Tristes cordiacos [illegible] debilitatos

Dyasinnon coferes coferes

ad febres [illegible] et [illegible] et est me-
dicina [illegible] / Confert ad colica [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] / et frigora
et est [illegible] [illegible] pectori
pulmonem cor et epar [illegible] molestia
purgat Colore [illegible] reddit / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per dies et
noctes tres [illegible] ponderis [illegible] xxxv /
Amigdale [illegible] x turbith boni et electi
[illegible] x viij dyagrydy [illegible] [illegible] pipis lon-
[illegible] rute [illegible] [illegible] aloes an [illegible]
[illegible] galange an [illegible] j mellis quantum sufficit

Dyacurcuma dicitur vel ad epatis

passiones et frigiditatem stomaci et splenis et
[illegible] et [illegible] ventositates
Curcume ʒ j ß
[illegible] asari [illegible] an ʒ j ß
[illegible] apii an
Reubarbi [illegible] Spice an ʒ vj
Costi [illegible] cassie
[illegible] [illegible] an ʒ ij
[illegible] [illegible] [illegible] absinthii
[illegible] eupatorii [illegible] [illegible] ℈ j
[illegible] [illegible] Cinamomi an ʒ j ß
Scordeon [illegible]
[illegible] liquiricie an ʒ ij ß
mellis quantum sufficit — Dosis ʒ j [illegible]

Dyacalamintha pipion quia ad pulsum

Medicamine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] an [illegible] iiij [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Blanca fo 108

Effugiunt una dyarrua tussis et asma
Et sic absedit si desuma fraledit

thoracis et ad dolore pulmonis flegmaticum
dissolvit indigestionem frigidam capitis splenis
et epatis ad ydropisim opitulatur Resi-
tit calculosis frigidis medetur et ad
... omnium membrorum composite me-
detur ...
Recipe zinziberis piperis ana ʒ v
ʒʒ ysopi anisy ana ʒ i
spice amomi ...
cassie apy ...
azari ... cll ...
... ʒ iii ʒ v ß

Dyasatirion dicitur a satyrus ra-

dicibus ... illis qui debiliter coitum
patiuntur libidinem movet provocat ...
... sine mora restaurat
Recipe sationes ... bancie
nucis indice ... ana ʒ vi
pinearum ...
ʒʒ ... ana ʒ ii ß
... ana ʒ i ... xvi
... ʒ iii ... sufficit
... confert ...

Dyacimini optimum valet contra ... ad pec-

toris et stomachi frigiditatem ... et tepide
febricitibus ... digestionem
... Recipe cimini ... infusi in aceto
ʒ ß ... ana ʒ i ... xv
ʒʒ piperis ana ʒ i
... ana ʒ ß ... xv
piperis ... ʒ ß
galange calamenti ... ana ʒ i
nucis ... spice ana ß ...
... ʒ vi

Dyacalamenta ... etc.

ʒ i ß spice ... ana ʒ i ... ʒ ii ...
... carpobalsami ...
... ana ʒ i mell ... sufficit Confert
ad debilitatem splenis et capitis et stomachi ...
... et ...
... et ... bonum valde et con-
fert ad plurimis ... antiquatis

Dyagalangal valet contra morbos

... et ...
... ad malicia digestionis
bonum facit ... stomachi et capitis frigiditatem

Confert ad ... et ...
... Recipe agni casti ...
ana ʒ x fol ... fol rute ana ʒ v ...
... ana ʒ ii ... in
pulvere ʒ iii et vocatur ...

lassitudinis ... provocat ...
... ad ...
... satiorum

et ... Recipe galange
ʒʒ ...
gariofili cardamomi spice
... carpobalsami ana ʒ i
nucis ... piperis ...
ana ... feniculi
lig aloes ...
... dragaganti ana ʒ i ß
succi liquiricie

Dyadragaganti valet ad omne ma-

lum pectoris et pulmonis quod sit ex calore
... et
ad omnem tussim que sit ex calore et siti Et
ad omnem ... et lingue asperitatem ...
Recipe dragaganti ʒ i gummi arabici ʒ ß
... liquiricie ana ʒ ii ... ʒ i ß
... ʒ i et iii lib i zuccari
... ponatur ... etc.

Dyapenidion valet ad omne

vicium pectoris et pulmonis et tussibus rau-
cedine vocis ... ptisicis
Recipe penidiorum ʒ i pinearum amigdalarum ...
... ana ʒ i ß ... xv ...
ponatur i lib i zuccari ... Recipe ...
... ʒʒ ... gariofili succi liquiricie dragaganti
gummi arabici ana ʒ ß dyapenidion

Dyacalamenti valet tussie-

tibus si fuerit ... et quartanariis
... accepto ... et ...
in sero ... Recipe calamenti pulegii
ysopi piperis ... ana ʒ iii
... ʒ i apy ℈ i
... ana ʒ ß
anisy zinziberis

Dya ... salomonis valet

dissentericis ... tussientibus voce
perdita restaurat si fuerit composita ...
Recipe ʒ i ...
pulegii ysopy liquiricie ana ʒ iii
dragaganti amigdalarum ...
pinearum ʒʒ piperis ana ʒ ii
... ʒ ii ℈ i
... dactili ...
passularum ana ʒ iii ß

Dyapapaver prodest catar-

ro ... et tussi Recipe liquiricie dra-
ganti gummi arabici

pectorale ... tussi ...
Extirpat ptisim
tusses ...
pulmonis vicium ...
non dat ...
Pulmonis vicium ...
... maligna
... tussi obest dya-
penidion ...
... tussi ...
pectoris ... confert tussis ...
... ptisim ...

Papaveris al. pern. ana ʒ xv
Amigd. ʒ vi sc. ptulate citoniorum ana ʒ iii sc. qina mucil. ʒ vi. Sc. lactuce et malue ana ʒ ß

Dyambra est medicina ß

lunis. Leticiam et cor confert stomachum et omnia membra digestionem procurat et vteris i eo letificat membra nutritiuis calefacit frigus quod tolerat. et valet egritudinibus melancolicis

Rx Cinamomi dragant. garioff. Nucis m. folij gallie m. ana ʒ i
Spice cardamomi heil ana ℈ i
zz^ris ℥ x ligni aloes sandali citrini ana ʒ i ℈ ii ambre gsia x
Musci ℥ i cu. syr. rosis

Dyamuscum vz. ad pulsa

cordis et ad egritudines melancolicas et ad eum qui contristatur sine causa. Et confert egritudini cerebri sicut est vertigo

Rx zedoarie doronici ana ʒ i
Corall. seu karab. scia colligit ozimi ana ʒ i ß
Been al. et ru. folij spice garioff. rub. ana ℈ ii
zz^ris macropipis ana ℥ xl
dragant ligni aloes macis ana ʒ ii
margaritarum ʒ i ß gallie m. ʒ i ß
musci ℥ ii zuccari lib. i

Dyamacis de scriptis sapientis

Rx macis garioff. cinamomi
heil zz^ris asari ana ʒ i
Cardamomi ʒ xv
pipis al. ʒ ii
zuccari al. ʒ xl Si volueris in forma electuarii fac cum zuccaris lib. i zuccari

Dyarodon abbatis predicta

Veteres composuerunt physici et cordiacis que fit ex calore et conualescentibus competentibus et longis infirmitatibus calidis. Valet ad dolorem stomachi et epatis et puncture rei eius caliditate et acuitate colere ac fine digerenti et est competens febricitantibus bonum stomacho et epati debili

Rx sandalorum al. ru. ana ʒ i ß
dragant. gummi arabici spodij ana ℈ i
Asari masticis spice cardamomi
croci ligni aloes garioff. gallie m. ana macis cinamomi sticados liquiricie ana ℈ ß
rub. ozimi berberis sc. endiuie
ptulace lactuce
Spice al. sc. qina mucil.

Margaritarum ossis de corde cervi ana ℥ x
zeduarie cardamomi ʒ ii vel vtriusque ana ʒ ß
et ʒ i ß Camphore ℥ i musci ℥ ii

Dyacinamomum Ed

est medicina summa et experta humiditate et vetustate stomachi et putrefactionem i eo flegma digerit et digestionem procurat. Rx cinamomi electi ʒ xv
Florum cinamomi canelle ana ʒ iiii
Galange ʒ vii
garioff. pipis lon. zz^ris ana ʒ iii
Cardamomi heil macis nucis m.
ligni aloes
Croci ʒ i amomi seu semen leuistici xilocassie ana ʒ iii

Dyacameron

Rx Antofoli zinziber ana ʒ ii ℈ ii ℥ xvi
Cinamomi garioff. ana ʒ iiii ℈ i ℥ xvi
Galange spice zedoarie
Costi piretri corall. ru.
dragagant. Reupontici
Spice cel. Amatardi ana ʒ i ℈ i ℥ viii
ossa dactillorum anisi
Carpobal. gummi quinipi
pipis m. et lon.
limatura auri et argenti
oss. de cor. cervi ana ℈ ii ℥ v
Casia ebonis musci ana ℈ i

Leticia galiene Rx cinamomi

electi ʒ i
zz^ris galange nucis m.
pipis lon. ana ʒ ß
Cardamomi spice garioff.
gumma padisi Cub. ana ʒ i
Croci ℈ ii ß
Sc. basilicone ligni aloes
Been al. et ru. tala. arab. ana ʒ v
Margaritarum Saphiri
Smaragdi rubini ana ℥ xv
Jacincti
Caphore gumma v

Dyacardamomum

Rx tala. arab. galang.
Cinamomi zz^ris pipis lon. ana ʒ i
Coriandri prep.
folij gumma pad.
Masticis Cub. ana ʒ ii
Rub. ʒ vi

Diacameron non deminuat asma dolore
Artheticam ptisim tussim stomachi relegat
Fervore renum prosarbit debilitatem

Vomitu et subversionem stomachi aufert debilitatem et sitim removet defectus ex longa egritudine iuvenibus subveniunt sudantibus dyaforesis .

Ambre ... ana ʒ ij ℈ ij
Balsame ... ana ℈ ij
Passularum cardamomi ana ʒ j

Dyaolibanum

Thuris ... ana ʒ iij ...
Cassie lignee ʒ ij ℈ ij
Foly ... ana ʒ ij
... ana ʒ j ℈ ij
Mirre ʒ j ß
Spice ... piperis ... ana
℈ ij ß

Pliris cum musco

Ambre garis ligni aloes
galange spice ... nucis muscate
... ...
... liquiricie
mastices ... ana ʒ iij ℈
Basilicon ... ij ℈ v
... piperis ...
Corticis citri
Margaritarum
Been al. et ru. ana ʒ ij ℈ xv
... ...
Camphore

Dya ysopum

Ysopi ... piperis lon. ana ʒ x
Pulegii ʒ vij
Carvi ... ana ʒ vj ß
Passularum
Carvi ... ana ʒ j ß

Tria sandali

Sandalorum ... ana ʒ x
Seminis ... liquiricie
... ana ʒ iij
... ...
Camphore ʒ ß

Rosata novella

Rosarum liquiricie ... ana ʒ ij ʒ iij ℈ ij
Cinamomi spice garis galange
... nucis muscate zedoarie ana ℈ ij
... ... ana ℈ xvj

Dya anisum

Anisi ʒ x
Liquiricie ... mastices ana ʒ v
Cinamomi ... galange
... ana ʒ ij ß
Calamenti Cassie lig. ana ʒ j ß
... piperis lon. et ...
Garis ... ...
... nardi ... ana ʒ ß

... vomitum fugat aufert ... rosata novella

... ... et ... dant.
... ... dyalacca ...

Dyalacca e ... ad stomachum de

bilitatem et epatis et ... solvit lapidem
... ... et vesice fugat ... provocat
... ...
Lacce ablute ... ana ʒ iij
Spice mastices ... apii
... absinthii ... apii
Amomi ...
Amigdalarum amararum ... mirre
Seminis ... ana
Aristologie gentiane cinamomi
Ysopi ... ana ʒ ß
... ...
piperis ... ana ʒ j ... bdellium mirra
... ... mell ...

Dyaprassium dictum a prassio

Vide valet ... pectoris et maxime ad catarrum et ... et ad ... et palatum et arterias et ad ... distillationem ...
Prassii viridis ʒ v ß
Dragaganti ... amigdalarum ana ʒ iiij ß
Pistaciarum ... dactilorum
... ... passularum
Cinamomi garis nucis muscate
ligni aloes galange
Spice ... zedoarie
liquiricie ...
Maratri ... mirre ana ʒ ij ß
Galbani terbentine
... aristologie ...
Capparis gentiane
Melanopiperis ana
Seminis apii ...
... saxifrage
... ...
... ... piperis ana ʒ j ß
Carvi ... ...
Balsamite pulegii diptami
... ... ana ʒ j ℈ ij
... ...
... ...
... cassiafistula
... ... ana ʒ ß
... ... ana ʒ xiiij

Dyacodion

Papaveris ... xiij
... ʒ ij ß
... ana ʒ ij
liquiricie

... ...
... ...
... ...
... ...

165

1322-3

1310-3

Algeb ydropisi ... passio splenis
Et nocent ... ventris ... dyacasto

Dyacapparis

Capparis pissulap an ℥ ...
Cortic capparis
Cala ... squinat
... an ℥ ij
Murre ℥ iiij ... ellis ...

Dyacostum

... amisi ...
Reub aristo ... an ℥ v ℈ j
Squinati murre piperis lon an ℥ v
Cinamomi cassielig an ℥ iij ℈ j

Dyarenbarbari

Reub cassielig ... reub ℥ ij
Asari squinati ...
Costi aristo rotu ... an ℥ ß
Cinamomi spice

Dyasparagi

Cinamomi ℥ j an ℥ j
Spice cel ℥ j ß
Cardamomi lap ...
... lap ...
lapis iudaici ...
Carpobal galange
Gar nuc mus mac
Croci cipi squinati an ℥ j
Ami piperis ...
... ℥ ß
... ℥ j ß
Amcos ... an ℥ j ß

Dyasene

... folior sene ℥ j ß
Cinamomi ...
Galang ligni aloes an ℥ j ß
Piperis lon ... zedoar
Spice nuc ... an ℥ j ß
... talamenti
lapis lazuli
... lap ... an ℥ j
... ℥ ij

Dyamoron

... moron ...
... palati et gutturis ...
... lib ... ℥ iij mell lib ...

Tristem ... sanat dyasene

Verum ...
... splenis ...
... capitis ...
... dyacastorium ...

Dyacastorium

... castory ℥ vj
... tit ...
Aloes ℥ iij
... an ℥ ij ℈ j ...
Euforb
... piretri ...
... dragagati squinati
Cala aro ... mitri
Balsami ... spice an ℥ ij
...
... storacis cal ... ℥ ...
Staphisagrie dauci matri
Petrosili apy siseli
... an ℥ j ...
... ardamomi
... mastices
... zedoar amis
... camedrei
Pulegy origani ...
... an ℈ j
... ℥ ...
... zedoar ...
Asari ...
... carpobal
... capparis an ℈ j ℥ ij
... absinthi an ℈ j ℥ viij
... ℥ iiij

Dya butirum et butirecet

... an ℥ iiij ... an
℥ iij ... an ℥ j ...
... an ℥ j mellis
... ℥ iiij ...

Dyadragantum calidum

... dragagati ℥ iiij ...
... ℥ iiij ...
an ℥ ij
... et ...
an ℥ vj ...
℥ j ... dragagati ...
et ... mella ...
add pul ...

Dyanthos

... flor anthos ℥ j
... an ℥ v
Gar nuc mus galang
Spice cinamomi ... zedoar an ℥ ij ℈ j
Ligni aloes cardamomi an ...

...

Costipat ventre ...

1318

1333

[illegible] morbi [illegible] sanat [illegible]
[illegible] vetris [illegible] fugat febres
[illegible] algore [illegible] relegat

[illegible] anthos ʒ i
[illegible] viol [illegible]
[illegible] anisi ʒ iii
[illegible] galange an ʒ i ℈ x
sandal. citri. rute masticis an ʒ i ℈ x
cassie lig. piperis lon. al.
[illegible] squinanti [illegible] an ʒ ii
[illegible]
[illegible]
[illegible] cal. [illegible]
[illegible] carpobal. [illegible]
[illegible] petrosilon an ʒ i ℈ ii
[illegible]
[illegible]
[illegible] an ʒ ii ℈
[illegible]
petrusilii [illegible]
storax calamite
[illegible] ʒ i ʒ ii

Dyasmiron

[illegible] dactilorum [illegible] per iii dies et noctes ʒ iii
[illegible] ʒ i ß
[illegible] an ʒ [illegible]
turbith [illegible] ʒ [illegible]
[illegible]
[illegible] piperis lon. [illegible] rute [illegible]
[illegible] an [illegible]
galange an ʒ i ß
[illegible] lib. iii [illegible] dosis cum [illegible] est ʒ iii

Dyaprunis simplex

[illegible] damascenorum [illegible] bene [illegible] stagnato [illegible] aqua [illegible] supposito [illegible] manibus [illegible] in cribro [illegible] Et [illegible] 1 [illegible] viol. [illegible] lib. ii [illegible] [illegible] Et coque ad spissitudinem [illegible] agitando [illegible] spissari adde tamarindorum ʒ ii medulle cassie fistule ʒ i [illegible] pul. [illegible] sand. al. et ru. spody [illegible] ʒ i ß [illegible] violis [illegible] [illegible] ʒ i ʒ i [illegible]

Decoccio cassiafis

[illegible] tamarindorum [illegible] sene [illegible] viol an ʒ [illegible]

Causonem synochum [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible]

[illegible]

Meruit [illegible] an ʒ i
[illegible] xxx [illegible] adde medulla cassie fistule lib. [illegible] [illegible] ut [illegible]

Dyacarthamum

[illegible] dyadragagante ʒ i
[illegible]
[illegible] carthami [illegible] an ʒ ii
turbith electi
zinziberis ʒ vi
dyagridii ʒ v
[illegible] ʒ i
manne [illegible] an ʒ i ß
[illegible]
masticis ʒ ii ß
zucari ʒ [illegible] [illegible]
dosis cum est ʒ ß

Dyaturbith

[illegible] spice nardi lig. aloes
sandal. [illegible] an ʒ ii
[illegible]
turbith electi ʒ ß ʒ vi
dyagridii
zucari ʒ [illegible] dosis ʒ ß

Dulce laxativum

[illegible] zinz. [illegible] an ʒ ii
sand. al. ru. [illegible] ʒ i
[illegible] turbith an ʒ iii
zucari ʒ ii
dyagridii ʒ iiii ß
[illegible] ʒ xii dosis ʒ ii

Electuarium de succo rosarum

[illegible] succi ro. zucari an lib. i
sand. [illegible] an ʒ vi
spody ʒ iii
dyagridii ʒ [illegible]
camphore ʒ i dosis ʒ ß
[illegible] succo [illegible] est [illegible] gutta [illegible] et [illegible] infirmitatibus [illegible] [illegible] purgat reliquos [illegible] humores [illegible]

Electuarium de seminibus preciosis

[illegible] cum est magna [illegible] cordis [illegible] et [illegible] cordis et syncopi [illegible] [illegible] tristia et [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible]

Antidotum [illegible] sinthomata [illegible]
[illegible] pellit
[illegible] est [illegible]

[illegible]

fiant trociscorum iij sicut rosarum ij. Si vero decoctio fiat trociscorum
cum dyacitoniton et dissolvatur ... et cum pauca aqua
rosarum ... dum ... fiat ...
... vini calidi ... ad medendum ... et ...
... potest ... ad cass...
... in modo pessulamus. hoc electuarium ... cum ... quod ...

et dilatat cum et facit cordis et cons
odore bonum
Recipe ambarum margaritarum ʒ iij
... zaphiri
... sandalorum ana ʒ i ß
...
zedoarie ...
corticis ... ana ʒ ij
...
... eboris ana ʒ i ʒ ij
been albi et rubei ... ana ʒ i
... piperis long...
... folii ...
...
ligni aloes ana ʒ v
cinamomi galange
zurumbeth ana ʒ i ß
foliorum auri et argenti ana ...
musci ʒ i ambre ʒ i ß
... in aqua ... buglossis

Electuarium restaurativum

Recipe dragaganti albi ʒ i
gummi arabici amidi ana ʒ ij
liquiricie ...
de ... malue
de ... lactuce ... ana ʒ ß
...
... ana ʒ iij ...
Recipe dragaganti
gummi arabici ...
seminis ... malue ana ʒ iij
seminis bombacis liquiricie
... ʒ i ... electuarium
...

Electuarium resumptivum

Recipe succi liquiricie
cinamomi seminis lactuce ana ʒ i
dragaganti gummi arabici
seminis ... violarum ...
nucis muscate ... ana ʒ ij
...
amidi ... fiat electuarium

Electuarium constrictivum

Recipe sumach bolus armenus
sang. draconis gummi arabici ana ʒ ß
spodii acacie ypoquistidos
lapidis ematitis ʒ i ʒ ij
coralli rubei ʒ vj
cinamomi ... amidi ana ʒ i
balaustie cort. granatorum
dragaganti ... maioris ana ʒ ß
rosarum rubearum ...
... seminis ...
... seminis plantaginis
de sorbis ... electuarium

Electuarium ducis antidotum ... ad usum
calculos ... vesicam ...
... digestivum ...
... esse

Electuarium ducis

Recipe amsi ʒ ij ...
camedreos ... gariofili ana ʒ i ... xv
cinamomi maratri carui
calamenti ... masticis ana ʒ i ... v
cassie lignee ...
piperis albi ... dauci ana ʒ i
... amomi folii ...
...
dragaganti ...
... tarpobal
seminis ...
... petrosilini
...
...
... ana ʒ i
...
nucis muscate ligni aloes
...
...
lactuce been albi et rubei
...
...
... electuarium

Electuarium digerens

Recipe margaritarum ... ana ʒ i
... masticis ana ʒ iiij
... zedoarie ...
cardamomi nucis muscate ...
been albi et rubei piperis ana ʒ iij
... piperis
cinamomi ʒ v ...

Electuarium cordiale

Recipe florum borraginis buglossis
rosarum violarum ana ʒ iiij
seminis ... carui ... ana ʒ iij
cinamomi ... galange
piperis longi et nucis muscate
... cardamomi ...
... ana ʒ ij
...
lapidis spongie ...
...
... margaritarum ... ana ʒ ß
... zaphiri
foliorum auri ...

Electuarium digerens

Recipe ...
... zaphiri ana ʒ ß
... ossis de corde cervi ana ʒ i
... been albi et rubei ana ʒ ß
margaritarum ambarum ana ʒ i
... ana ...
fiat electuarium ...
borraginis buglosse ...

Electuarium ...
...
...
...

91 Electuarium contra epidimiam vel tempore pestilentie
Rx cortice absinthii, rute, mirre, ... dictamni, aristologie, ... zedoarie,
boli armeni, terre sigillate ana ʒ ii, ... iuniperi ... ana ... lib. ... sal.
... 9776. ... recipe ... rute absinthii ... cum ... mel. ...
... et de co... de ... scabiosa ... ʒ ... ellebori ...
... constituitur.

Electuarium
... sena ... ʒ ß ... cu ʒ ii ... ʒ i margaritarum ... ʒ i ß cardamomi ʒ ii ... ʒ iii ... ana ʒ i ... ga... foliorum piperis longi ... galange ana ℈ ii ß cinamomi ʒ ii ß macis ... ana ʒ ß ... lib. iii coquatur ... electuarium ...

Electuarium speciale
Rx carpobalsami, costi, ... gariofili, cinamomi ... leucopiperis, xiloaloes, ... petrosilini ana ...

Dyacubebe
Rx cubebe ʒ ii ... piper, cardamomi, gariofili, galange, carpobalsami, ligni aloes, ... calamite et ... ana ℈ ii ... macis ... xilobalsami ana ℈ i ... ambre ana ℈ ß ... ossis de corde cervi ...

Electuarium anacardinum
... ad dolorem antiquum ... et oblivionem et facit esse bonum colorem et subtiliat cognitionem et ... Et est electuarium sapientum ... quod est salomonis. Rx piperis et macis ... piperis ... emblicorum et bellicorum, castorei ana ʒ iiii. Costi, anacardi et ... et zeduarii, ... Nacordi, foliorum ... et ... mediaciab et ... Et bulli ... et mel cum equalitate ... super eas medicinas ... et ... per sex menses ... cum ʒ ii cum aqua decoctionis opii ... et ... angustia et ... et vino ... et ...

Esdra dicta est
quia Esdra propheta ... Babilonia portus ... ipse vel ... calidus est appetitus ... quibus ... et ad febres etc. Rx ... rute ... ana ʒ i ℈ i ... pigani ... ypericon ... balaustie ana ʒ i ʒ vii. Cinamomi, gariofili, xilobalsami, ... zedoarii, ... pulegii, abrotani, ... piper ... petrosilini ... ana ℈ i ß. galange ʒ ... anacardi ... mandragore ... peonie ... ysopi ... basilicon ... dauci ... ana ʒ i ℈ ß. balsami ... galbanum ... Et clarificat ... fugit ... tremorem ... morsum ... expellit ... etc.

Philonium persicum
... manifestorum ...

Pleuresis yliaca nefresis colica dolor ... algentes ... ypleumonia tumores splenis ... vestigia sputi sanguinei ... philonium ... apta ...

... et ... sedatione doloris et separatione ... mortis et ... dolori ... fit ab ... aut ... et sedat dolorem colice ... et ... et ... et dolorem laterum et ad difficultatem ... et singultum vehementem. Rx piperis albi ... ana ʒ x. Opii, terre sigillate ana ʒ v. ... ʒ ii ß. Euforbii, ... piretri ana ʒ i. Castorei ʒ ß ... zedoarii, ... ana ʒ xv. ... mellis quod sufficit. Dosis ...

Philantropos
... nefreticis ... vel ... stranguiria ... et in vesica ... fragit et fractum ... expellit ... et dolorem ... Rx ... ana ℈ i. Dyagridii ... foliorum ... asari, euforbii, thimi, petrosilini, ... ana ℈ ii ß. lapidis lincis, cinamomi, calamenti, ... polipodii, ... melanopiperis, ... urtice, citrulli ana ℈ ii. ... bardane, bacce ... galange, nardi, zedoarie, ... cardamomi, apii, ... eruce, sinapis, orobi ana ʒ ß. ... casie ... costi, piretri, ... leucopiperis, carpobalsami, ... petrosilini, bacce lauri, ... ana ℈ i. Olei nardi, olei pulegii ... ana ʒ xv. mellis ... etc. ... lapidem ... splenis ... etc.

Philonium romanum
... et ... dolores colice ... sedativum dolorum ... Galenus ... Philonium ... medici ... maximum.

et vasico dolores acuitos ieg̃tudib;
plurimus Et id est q̃n si accidat in
intestino vocato colon et est dolor co
lice et sunt pan⁹ i potu dolore d̃ me
vice vna scdo dolore eius Et si
data fuerit ei i potu qui patit̃ difficul
tate vrine aut ei qui pati lapidem
ledente ipm̃ confero ei et sano splen
i et anhelitum separo ledente et ipi
sm̃ et spasmum et dolore amborum
laterum tumorosum Et si data fuero
i potu ei qui spuit sanguine separo
ut ipm̃ et morte et separo ipam̃
ab eo Et scdo ocu dolore atrrite
i intestinis et visceribus et pfora
tiones et singultu et chatarros de
sceds accipite Rc
Leucopipis. se mastice al an aur
xx Apy aur x c aur v
Euforby et spice paruli an aur j
Castoris zedoarie doronici margarite
pso. ppt an ℥ j mell pm̃ q̃ suff
dos eius sicut nux cu aqua tepida

Diarioslatium

diei abesstu
yaioss queciba intrat Diribem ide
retenti singultum stringit Cocti et aqua
bibita incalibilis sublinstum reprimit
ppe eructuatib; digestum priuat
Rc Cinamomi garioffili ℥ ℥ v
Rosa ligni aloes
Galange muscus
Spice zedoarie viol
Reub mastix cu
Aliptemusc Costi
Rosi cardamomi basilicon
Anisi kemistri
Castoree ebori ℥ j ss ℨ iiij

Iustinium

Rc Cinamomi costi
Ffoly spice cassielig
Aristol lon et ro
Elempni ysopy
Pulegii Artemisie
Petrosilon kemistres — an ℥ j ss
Gallie m; se vrtice
Saxifragi ℨ Jumpi
Siseleos se feni
Ani bacce lauri

Yerapigra gal

yera et sacra
pigra et amara Gal ab ipso au
tore iuenta valet ad omnem fortez
capitis stomi, et digestum priuat virtu
pstrikt nutus acidos ructos arti
Cturtuas apit digestiua hpando
Petris virtutem cu das yaioste non

stringit fri mortis multu confert co
tepiori dimmat Valet ecia ad diu
sas capitis passiones aurium et odorum
distemperancias stom q̃ optie purgat
tas capitis emendat splenes duri
ties et densitates mollit et confor
mat renibus et vesice pficit et
meatus distemperancias emendat
Rc Cinamomi spice costi croci
Squinanti asari xilobalsami
Carpobal viol absinthy
Epithimi agarici rosi turbith — an ℥ j
Coloquintid mastix
Aloes ad pondus omn

Yeralogodion

me pm̃ yera
i sac et longo i simo me pm̃ y
in pendio, curat cm̃ spedim lenter
pgnaciones causa simpl̃ ul lyca
datum purgat malicia mar cum
aqua tepida epilenticis Curat spu
maticos, spumates et caducos vertigi
nos et qui lingwa sibi mordet cepha
largicos et emigraneos qui ita capit
corrupit commocionibus ut videat quasi
demones hre singlis mensibus ut duorum
Rc Coloquintid pollipodii — conterat
Euforby paly motani an ℥ ij
Cotomidi ℥ j ss ℨ vj
Absinthy mirre an ℥ j ℨ xij
Centaurie agarici
Armoniaci thimiane
Macedonis thimi folii spice — an ℥ j
Dyagridy
Aloes epa Cassielige — an ℥ j ℨ
Samedreos bdelly prassy — x iiij
Cinamomi oppoponaci
Castorei aristo lon — an ℥ vj
ccii tri thimi piperis

Yeracrustim

Rc aloes epa
Elli al et m — an ℥ iij
Dyagridy coloquintid — an ℥ ij
Euforb salis ind sal ar.
Polipod — an ℥ ij ℨ xvj
Piperis cu comedrei
Agarici mastic epithi — an ℥ j ss
Cassie lignee xilobal
Bit oppoponacis — an ℥ ij ℨ xv
Mirre ℨ xv cc

Ygea ierra

salvatrix agris
iubenta ppe valet ad reuma gingi
vgia gingiue depellit reuma doloris
dentis diminuit odorem nubila claudit

pectoris veneose sto viz imperiale
ulcera vies cavat absque dolore
confert pinguedes constrictos solue ventrem

narum et ad dol. dencium fricata super
gingiuas et dentes ore sepe abluto
cum aceto allio etc.
℞ iusquiami opii ana ℥ ß costi ℨ j storacis
cal. galbani agarici genciane piga
me sticados prassij cardamomi ana
℈ ij ß balsami nardi croci squinanti thy
miami armoniaci terebentine cassie ma
dragore zinziberis rosis eupatoris
euforbii melancopiper leuisti dauci
feniculi trifoly ana ℈ ij mirre opoponacis storax
dauri origani ana ℨ j mellis quantum sufficit
detur in sero in modum auellane cum
aqua tal etc.

Ydrodropion

olim piacu [illegible]
ydrocopion . i . potus cum vigore olim
picum ab auctore dictum ipse valet cotti
dianis quartanariis nicticis etc. ℞
cinamomi ℥ iiij ℈ j croci ℨ ij nardi mirre
olibani opii mandragore maioris piperis ana
aneti amei se. lini iusquiami sileris ana
ℨ j mellis quantum sufficit in modum auellane cum
decoctione ... [illegible]

Katharticum imperiale

viz. ...
ulceratis vetustatibus stomachi et intestinorum
pigros attenuat, os aroticat colam
purgat cum citrina et grossus species
℞ dyagridii ℨ ciminum ana ℥ iiij ß
ciminum spice saxifrage
polipodii ana ℨ ij
gariofili ℨ ij spice cel.
piperis longi et nigri
cardamomi amomi ezule ana ℨ j ß
mirabolani citrini

Katholicon

℞ foliorum sene
medull. cassiefistule ana ℥ j [illegible]
thamarindorum
reubarbari ℥
polipodii viol. ana
liquiricie rasi . ros. se. iunip. ana ℨ ...
zuccari candi penidiarum
se. feniculi ℨ ij
℞ decocto polipodii ℥ iij zuccari lib. iiij ...

Loch de squilla

conferens ad difficul-
tatem anhelitus et spiritus et dolorem lateris
et pectoris . oximel squille et
mel despumatum et coagulentur simul
et lambat de eo ante et post cibum
hec Amen etc.

Loch de allijs

confert ad tussim ex
frigidatum assellate et mundificat pectus
et digerit materias subtiles ℞ alliorum
mundatorum lib. j et decoquatur cum bu-
tiro dos. dissoluta simul . i . decoquatur et
colentur et terantur omnia optime et fundantur
super ea mellis despumati lib. j et
coquatur lento igne donec ingrossetur
hec Amen.

Loch nicolai

℞ succi viol. quarta j
cons. ua bo. ag. buglosse ana ℥ j
quinquefolii ag. psillii
et se. citoniorum ana ℥ v ℨ
cassiafistule med. ℥ j
sene ℥ ß reubarbari ℨ j
aqua bo. ag. buglo. quantum sufficit fiat loch

Loch de pino

conferens ad tussim an-
tiquam et ad asma et ad spiritus viscosi-
tate et constrictum anhelitus
℞ granorum pini ℨ xx
amigdalarum dulcium auell. assat.
dragaganti gummi arabici
liquiricie et succi eius
amidi capill. ve. yreos ana ℨ iiij
carnium dactilorum ℨ xxx v
passularum zuccari buti ana ℥ ß
amigdalarum amararum ℥ iiij mell. quantum sufficit

Loch de psiliere

conferens ad tussim talium
et pectoris asperitate stramis spiritus est
tenuis et inducit maturacionem et inspissa-
tionem et rubor ad febres talias et dolores
pectoris et pleuresis.
℞ pinee sal. ℨ xxx v
amigdalarum purgatarum granorum pini ana ℨ xx
gummi arabici dragaganti succi liquiricie amili ℥ j
se. croci ℨ j
se. psillii citoniorum ana ℨ iiij
penidiarum ℥ iiij
syrupi de psiliere quantum sufficit

Loch de cinamomo

. i . loch sanum
et expertum conferens ad tussim et ad raucitu-
dinem vocis que est propter frigiditatem et fla-
grassum et quam colliguntur in pectore et pulmone
℞ cinamomi ysopi liquiricie ana ℥ ß
iuiube sobesten ana numero xxx
passularum ficuum siccarum
carnium dactilorum ana ℥ ij
se. feniculi ℨ ij
capill. ve. ℥ j
ana fen. yreos
calamenti se. lini ana ℥ ß
omnia coquantur in lib. iiij aque donec
veniat ad libras duas et proiciatur super
ea penidiarum lib. ij et decoquatur usque
ad perfectionem mellis deinde proiciantur
super ipsum omnia in dicto recto pulueris

Litontripon

. i . frangens sanguinem lapidem
... [illegible]
probatur lapidem litotripon et frangat omnes
ulceratos renum et vesice probatus medicina

[illegible marginal notes]

frangit lapidem et expellit si in renibus
et in vesica sunt et dandum distemperata cum
aqua saxifragie ʒ ß vel apii et cetera

Recipe spice ʒ ii ß xilo aloes acori tm̄ ana
tinii gummi piperis meu
peucedani saxifragie
opobalsami garioffilorum reupontici ana ʒ ii ß
liquiricie apii dragaganti
mardoni ameos apii
camedreos se fenugreci ozimi ana ʒ i ʒ xv
Seminis urtice citri
ffolii cum squinanti
cassie lignee yrei
masticis cinnamomi
leuistici
pentadactili petrosilini
sileris symoni aneti
cardamomi euforbii saplini
olibani o vinustelum ana ʒ xvi

Loth de spodio

confert ad tussim
vomitum sanguinis et superfluitates grossas
et dolorem pectoris et ulcera pulmonis
Recipe cardamomi ʒ iiii
gummi arabici ʒ viii
amili prunicis al ʒ ii ß ana ʒ x
Spodii ʒ iiii
quatuor seminum frigidorum mundatorum
amigdalarum et pinee mundatarum dragaganti
succi liquiricie ana ʒ ii ß fiat confectio
cum ana ʒ i ʒ ß cum melle despumato et
butiro vaccino conficiatur lenis et cetera

Metridatum magnum

mater omnium antidotorum sive a metridato rege
dictum fuit et ad omnes capitis passiones
et ad alias sive viroris sive mulieris / si fuerit
de frigiditate superius nominatus ancillae et prodest
et maxime mulieribus epilepticis fantasticis
cefalargicis / emigraneis dolore ylii pa
tientibus mirabiliter prodest et ad omnia inveniata
pro amissis duarum palatum subvenit / vi
narius mamillarum medetur suppositorum
tumorum emplastrum solvit sciatica apoplec
ticis tussientibus asmaticis emoptoicis
pleureticis peripleumonicis straticis dissintericis spasmis
pacientibus / paraliticis sine mora sanat
dyafragmatis yporodives renibus et vesi
ce oppilatas calculos frangit urinam provocat
conmaticis peripneumonicis emendat per supra
omnia venena expellit / venenatos mor
sus sine vulnibus curans / ut tinctum rep
tilis in potu vel bibitu cum magna
ammiratione emendat et cetera
Recipe storacis calamite ʒ i ʒ i

Metridatum capitis premit algor
Exigit confert timidis et sima medetur
Sanat mulieres oculis lacrimantibus aures
Auxiliatur viro male mala mitigat ..
Evellit dentes ... morbi venenum
Expellit vomita replet cum frigore lapidum
ventre constipat quartana balandina sanat

Baris spice xilobal
Orobo lentisti dragaganti
masticis galbani gummi cedri ana ʒ i
Aspalti castorei euforbii
Bdellii terre sigillate melliloti
laudani oppopanacis opii
Armoniaci sulphuris ..
liquiricie sal nitri ypoquistidos
Ameos rosarum camedrios
Squinanti abrotani ysopi
yreos origani cimule
camedrii dapnidis
Aristologie longe spice
peucedani centauree
Euforbii marini yringi ana ʒ i
balaustie tamarisci mille
Cortices mali granati romani acori se
Bdellii carpobalsami anisi
Sit in squinanti cimini fenugreci cardamomi
sisileos sinapis spinicis al. apii
leuistici pigamum ameos se urtice
dauci se rapie ozimi
melanopiperis ameos ana ʒ i
Bardane radicis cypperi
acori agni casti ana ʒ ii
Balsami tima acori cardamomi
tasti squinanti ʒ ii ß
ffolii terebentine olibani
nucis cassie agarici
Bractee elicine
Reupontici yreos apii ana ʒ i
dyptamni prassii teloquinti
sticados arthemisie calamenti
Scordii siseleos
Samepiteos
leucopiperis melanopiperis
petrosilini leuistici
Setasilon
dampnacoctii . piiii
Vini vetustissimi ʒ i mellis quantum sufficit

Confectio metridati

quam confecit
Metridates Rex et nominavit suo nomine
et composuit ipsam ex medicinis compositis ...
venena et ... contra egritudines alias ut
esset antidotum ... venenorum
... et egritudinum diversarum fuit ...
tiriaca nullo tempore / Deinde post ... addidit
Andromachus illud quod composuit ipsum sicut
... cum speciebus et corpora
et addidit ... quod ...
alterarum partium ... et diminuimus
Sunt ergo tiriaca magna simul
... tiriaca magna est et magis

Sistit emoroidas tortura mitigat omnes
Compescit fluxum veteris mideta profluvium
miclita prie ad tria ad modum catis dictatis
mel vis. fit de rodomel

innatia ypa in re yna et est venenum
speties reliquis non rebus non minuit
medatu cryata diuiditur de qua sit
tractandum primo est addicio plus corporis
innatum et confidencie utilitatis. Et non
plurimum simone in uno istorum innatur
qui ypa super predicta que sunt tracte
et dosis copiosior parum her sunt
℥ non vi ℈ vi ℔ ponderis lib i
℥ iiij ʒ ij ℈ xiiij

Micleta i. cepta vel zingiber emor
roidis eciam ad veteris tortionem et mitigat
lictericis dissenteris optima est et cum
solucionem. Et mirabolani kebuli Indi
mundatorum assatorum nasturtii an ʒ ij
bellericorum emblicorum assatorum an ʒ ij
Cumini an maratri ameos carui an ʒ i
Infusa in aceto per diem et noctem et assata
pulverizentur addatur spodii balaustie ma
sticis sumac gumi arabici an ʒ i ℈ iiij fiat
tenue cum oleo rosarum et incorporentur
cum sirupo mirtino ʒ ij elixir

Aseb rosarum vale et fort stomachum et confortat
et cum calida mundificat. Et mell lib
succus rosarum lib i sol ros ferpicibus
mictatur insimul lib iiij bulliat qua
tollendo ad spissitudinem. Ite Melleniabin in
natis ad febre et dolore stomachi et mel rosarum
et fit ut supra. Ite ... Cum alio
sto mundat melle cocta ... sic fiat
aqua confert debilitatem ... ite

Mel violarum fit ut ... in tipia febrili
in tepida corporis humectat et relaxat
et valet ad pectoris pectoris tiratepida et
humectat parum pectus raucedine stractis
ampliat. Ite castigat mel violatum

Musa enea dicitur quia ... fuit
inventa. Et piperis al. ... thuris
masti genciane mirre pistia an ʒ vi
opii ʒ iiij ... ʒ ij euforbii aristologie
an ʒ ij et ʒ i madragore ʒ i ...

Hippopitia. Et opii tebaici ʒ ij ʒ i
Cinamomi ciperi spice ℈ iiij
galange cassia ...
zedoarie ... zerobalsam an ʒ ij ℈ vi
Rapontici pireti ... an
Draganti mirre castorei
Opoponacis gumi piperis
Ciperi ebori ... sage
Herba palisi an ʒ i ℈ xij
Balsami ...
Ligni aloes squinanti an ʒ i ℈ iiij
Ciperi ... an

Destrum male manum ligure pedis oris
Hippopire utus fugat et confert emplastrum

Mastici cost. ru
Balsami sapini
lazar melliloti
Draganti asari men
Ellebori peonie rassu
peucedani aron madragore
Bethonice genciane ... an ʒ i ℈ xiiij
Camedreos pulegii
Centaurie maioris et minoris
Colitice absinthii ...
Bractei capilli veneris ...
Spicon ... ...
Cala ... sarpobal
Ampsi ... rad. ...
lupini ... madri
... ...

Oximel diureticum
Et rad. feni petrosilli
rad. apii brusci sparagi an ʒ i ℈
Graminis ...
Crabrost lappacii
Cala ... origani ... amiste
fraxini ... mediane sabine
Asari ʒ i rad. concassentur et cum his
ponatur in aqua et aceto per dies ij
decoquatur postea colet addendo mell
et aceti ...

Oximel squilliticum
compositum ... medicinis diffi
ciles ... ...
... tapis et stomachi ... et ... ...
... et ad mollificandum ... ...
... ... et cum
... ...
... ...
... ...
Origani ... ...
... an ʒ i omnia concassentur
... lib iij aque ... adlib i et
... ... mellis lib ij passularum
lib i succus brionie ʒ v ...
... et addatur ʒ i aceti squilliti

Oximel simplex simplex
Et mell lib ij et cum aqua ... ...
et cum aceto ... aromatisetur

Oximel compositum ... ut ...
... ... et dimidit ... ... purgat
Et rad. apii feniculi petrosilli ... brusci
an ... i ... ... lib iiij aque et
mellis lib ij. Oximel simplex ...

Oxizachitu ab ... et aceti et
... ... et
... ...
... ... lib ij ... ...
... ...

Vide de oxi... leccio

Que ventre laxat ... ...

... rosarum ... ...
... ... vel ... ...

Oximel ... ...

... ...

Squilliticum ... ...
... castigat acuitas ...
... ...
... ...

Causone ... ...
simplex mitigat oxi...
... ...

Oleum rosarum est cofortatiuum leniti resolutiuum et conveniter sedatiuum. Rx oli olivarum lib x rosarum recentium lib v ponatur ad solem ut pz deinde pone ad igne et fac bulire et exprime etc.

Olm de Camomilla est oleum bredum operatorum inviametorum est enim resolutiuum confortatiuum nervos et confert dolori corporum et cofortat omnia nervosa et fit sicut oleum rosarum
Oleum de camomilla confert sicut oleum de mellilotto et fit sicut illud

Olm de aneto est sedatiuum doloris resolutiuum provocatiuum sudoris quia confert rigori febris i unctis i spina et locis nervosis et provocat sompnum et cofert dolori capitis et resolvit apostemata et duricie mollificat ubicumque sint sive i matrice sive i alys membris valet lassitudini et dolori aurium qui fit ex ventositate Et modus operacionis eius est sicut de oleo rosarum etc. Sequitur

Olm de absinthio cofert stomacum debile et i unctis i auribus interficit vermes fetum extra coctum cofert ypm Et modus operacionis eius est ut oleum rosarum

Olm de ruta vz frigiditatem renum vesice et dorsi et paralisi singlutum et flexibilitatem nervorum abscidit coytum extra i uncto dorsi Et modus operacionis est ut s

Olm de lilys albis cofert dolori stomachi et est sedatiuum doloribus qui sunt ex frigiditate et cofert dolori matricis et frigiditati eius et calefacit renes et vesica et cofert colice Et modus operacionis ut supra

Olm violatum inflamaciones sedat ubicumque sint et lenit asperitate pectoris pulmonis et sedat apostemata calida et plenresim Et modus ut supra

Olm masticinum stomachum et cor cofortat et renes et modus eius est ut s

ne **Olm** irinum est abstersiuum et resolutiuum maturatiuum et sedatiuum dolorum frigidorum subtiliatiuum materiarum que sunt i pectore et pulmone et cofert dolori capitis et splenis et calefacit ea et cofert dolori nervorum et lenit apostemata dura et scrofulas Et modus est ut supra etc.

Olm de nuce vz ad cephalea calidam vapouribus calidis asten(...) vigilys et frenesi mixtum cum cera et oleo rosarum Et modus eius ut s

Olm de kerri est temperate complexionis et subtile vz fatigacionem et lassitudinem et cephalee que fit ex plenitudinibus ad mixtis Et modus

Olm camomille pro loco oli de mellilloto eodem pondere et quantum pondus eius medicinis de folys vesicis Amen

Olm sambucinum lenit et mollificat cute et cofert doloribus nervorum et cofortat eos

Olm de pulegio est calefactiuum subtiliatiuum resolutiuum et cofert rigori febris Et ad egritudines frigidas nervorum matricis et vesice et resolvit ventositatem morbi et colica ventosa Rx florum pulegy lib i ss oli quinque vel vini albi iiij omnia buliant i duplici vase usque ad consumptionem vini deinde colet et bene reserbet

Olm de frumento vz impetiginibus Et modus operacionis eius est suppone frumentum super laminam ferream et super ipsum pone aliam laminam ferream ignea non multum comprime et manabit oleum etc.

Olm vulpinum est medicamentum nobile ad artheticam podogram et dolorem renum et dorsi Rx vulpem integram cuius interiora sunt evulsa et coque bene ut deinde pone in vase et pone super ipsam aneti thimi ana quartam i et funde super ea aqua dulcem in qua sunt cocte dicte herbe deinde sicut fecisti prius oli quinque lib x coque usque ad perfectionem et cola

Olm de cucurbita Rx cucurbitam unam magnam integram et excorietur et pistetur et exprimatur et sumatur de aqua eius lib ij oli zizanini lib j decoquatur lento igne usque ad consumptionem

Olm de capparis Rx rad ij cappris ʒ vj scolopendrie tamarisci ana ʒ j ss euforbii ʒ ss piperis ʒ iij aneti ʒ vj quae ponatur i lib j oli olivarum et dimittatur per iij dies deinde buliatur usque ad aceti consumptionem etc. Sequitur

Olm de piperis opilaciones aperit et confert dolori auris et occidit vermes in eis Et modus operacionis eius sicut oleum mentastri
Sequitur oleum Nardi etc.

Olm de croco lenit nervos et antifert spasmum et cofert ad duritiem nervorum et colorem matricis efficit bonum Rx croci ʒ vj calami aromatici ana ʒ v cardumnem ʒ vj infundatur in mensure pondere i aceto post cardumem et dimittatur diebus vj et i vj die infundatur carduncum i aceto et dimittatur die uno Et infundatur super ea i septimo die oli sept v Et decoquatur lento igne donec consumatur aqua et remaneat oleum (...) Amen etc.

Olm nardinum Rx oli

hyspani lib ii ß
Aspalti nigelle nuc spice an ʒ i
Xilobal' garo' absinth'
Amomi cippi squinati an ʒ ß
Cristal lon ciml
Balsa' Cinn° cala' aro
fol' carpobal panis porci
Cardamon an ʒ ii ß g° x
Storac' mastic' costi mete
Cassie fist' Croci laudani
Coltice fu asari amaic'
Zizanie omi' mi'te an ʒ ß g° x
Confici' sic Aspalti nigell' iac to
tusa et infusa p nocte i lib iii aq
olo commiste et coque ad tosir p a
die illa studiose cola p ciat spes
cipi squinati etc i fusa i vio al lib ii
coque bn et cola fte 3ª die mac spice
garo' etc i lib i opti vini p totum
infunde et supiori dispi^na cu oleo
coque ad pfectam idem ii resolvat
i olo laudanu mastix storax balsam
et commiste et usui reserva i capulla
vitrea et diligenter obtura ne iocu
dissimi odor operat etc

Olm balsami ℞ nuc clac aloes
epatic' spice sangs dra
thure mumie oppoponi
bdelli carpobal armoniaci an ʒ ii
Sarcocolle cu mastic' gm ara
Storac' liquid
laudani castor' an ʒ ii ß
musci ʒ ß terebentine ad podus omi
miste hec oia pulta cu terebetina et
pone hec tota i alembicu et igeiosa
distilla. Ars cuius sit ars aque ros
et forte viciat olm balsa'm sedm
hanc viam etc

Olm de castoreo ℞ castorei ʒ ß
piretri ʒ iii
lelli al Euforbii an ʒ ii
Absinthii ʒ i ß oli lib i vini ʒ b oia
bulliat in duplici vase utz

Olm mustelinu vz ad omez fri^te
corpis et maxie stoi et ad dolore lateris
catharplasma stig ulcero ß z colic' ad oez
nuorp indignatam ℞ oli primi lib
iiii aque lib ii foly spice costi mastic'
an ʒ i ß Storac' cuimi cassie nuc
tricaston cassie xilocassie an ʒ ß g° xv
garo' carpobal bdelli an ʒ ß

musci ʒ ß nuc indice ʒ i cofice sic
sit decocto utz i aqua cu olo ps decoct
com impone storace et a'a gmita etc

Olm de mastice cofort nuos et
incturas lenit apta dura et sedat
dolore in ructis vz ad fri^te stoi z cpis
et com sluxu vomitu et volubus
intestinorp et fit colore bo' fissuras
labiorp et pedu tuat
℞ mastic' ʒ vi absinth' ʒ iii thure
ʒ i ß carnu dact' ʒ i ß oli olive ʒ
vi vini al lib ii ff olm i dup^a vas

Olm nardinu est olm bndictu
z ui inc inultorp unanctorp et ppeead
oms egritudines fri^tis et vetostas
et ppe nuorp stoi z cpis splenis vim
et vesice et inricis cofert dolori aur'
et vetoso dolori capis et emigrnee etc
℞ spice ʒ iii
vini ar an ʒ ii ß
oli sisamini ʒ vi ff olm i vas ut
Secdus mo' est ℞ spice inde ʒ iii
sansuci ʒ ii xilobal ciml foly cala
aro fol lau cipi squinati cardmue
an ʒ i ß ff ut supra etc

Olm de iuniperis cofert infira
combus tutis et malo mortuo tibiarp
spuogi z cane° et volubus malis etc
℞ colligs iunipi q' s' pz z inde in
frusta et imple vas magnu
vitratu intius cui' orificiu sit artum
et fac fovea in tra et ipa paretes eis
cu terra figuli deinz olla vitrata opdi
veto infundo fovee bnte orificiu aplu
et cooptas lamina ferri subtilia pfo
rata foraminbus multis etc ita q la
mina undiq dolii coniugo cu terra
figuli ut nullus opturiusqz orifciis
respiret deinde accede igne sup
totu corpus dolii et dimitte ardere
p ii horas manabit eni hoc arte olm
q recode et cumstra ubi oportet

Olm de fraxino vz ut olm iunipi
et cofert splem z fri^t ut olm

Olm de spica vz ad oms egritu^nes
vetosis et fri^t et ppe inorpstoi splenis
et cpis z un vesice et inricis cofert
dolori auriu vetoso emigrnee et dolori
capis etc ℞
℞ spice ʒ ii
costi mastic' cipi
squinati calam aro an ʒ i
omnia bn commisce in lib iiii ol olive
vini al lib ii ponat ad solem

p iij dies p circa ad ignem utz

Oleum citoniorum stom et membra confort
mittentibus humores in quibus accidat laxitas
et prohibet multitudine sudoris ℞ succi
citoniorum tritorum lib ij olei onfancium lib
viij omnia pone in vase ad solem per x
dies post ea ad ignem post hoc exprime et serva

Oleum de costo valet ad frigid stomi epis
et tremori qui fit in accessionibus febrium
et reddit capillos pulveros humores lactos
calefacit et aperit opilationes corporis etc
℞ costi ℥ viij
pirectri euforbij an ℥ ij
olei olive lib v vini albi lb ij ss in ij

Oleum de euforbio est medicina solepnis
ad egritudines humorum frigidas et dolo corporis per
turam epis et splenis et fit capit pugnu
ex eo ad sodam et emigranea et litargia
℞ staphisage ℥ ij cdi ℥ i ss pirectri ℥ iij
calamenti ℥ vj costi ℥ v
castorei ℥ ij ss olei de keyri lib j
vini albi lib j euforbij ℥ iij ut supra

Oleum scorpionatum lapide in renibus
et vesica purgat frangit et compellit eum
et supra calli vesice in unctum purga ex
pellit ℞ aristol ro corticis cappari genciane
capi an ℥ j contundat omnia et in spicat
tu lib j olei amigd amarum et pone ad sole
p xxx dies deinde pone sup ea scorpiones
x vel xv et citum stringe orificium vasis p dies
xxx vel ultra et erit completum

Oleum amigdalarum dulcium aspe
ritate gutturis et pulmonis et pectoris
contiorum et omnes dulcias membrorum et uretu
rarum lenit et confert ethicis et impinguat
augmentat sperma in unctis confert ardori
urine et arsure urine dissolvit et aperit ca
duca et contendit spasmum ℞ olei olive
antiqui lib iiij cum ℥ amigd bene tritis
p iij dies infunde p circa ad medietatem
coquat fortiter cum torcular exprimat
et calef et usui reservet

Oleum amigd amarum est apertivum opi
lationum carminativum ventositatum et resolutivum
et confert dolori aurium et surditati eius
lenit asperitates et delet pannum faciei et
confert doloribus renum, et duritie corporis le
nit et mollificat venes nat in auribus aperit
opilationem splenis et epis modus eius ut s

Oleum nucum vz dolori renum et vesice
et fissuras ani si notum est sto et est
resolutivum corporum ventositatum confert tumo
ribus et contractionibus nervorum et puncturis
corporis ℞ nucleos nucum et cotere optime
in mortario et pone in sartagine ad ...

---

calar exprime fortiter et manabit oleum

Oleum de semine lini confert ad spasmum
et lenit duritie corporum et nervorum et inctuari
modus eius est ut oleum nucum

Oleum de cassia sedat dolore ani
et emorroidarum resolvit tumores iecoris et
tumores vulnerum et impedimentum lingue
et dolori auris et modus est sicut oleum de papa

Oleum de auellanis confert dolori ar
tetico et dolori nervorum et fit ut s

Oleum de sinapi confert doloribus frigidis
litargie et oblivioni et tinnitui aurium
valet allopicie palisi tremori et morsui
scorpionis valde confert in coria si
pes postior capitis ungu fuit dissolv
et calefit et modus operationis est ut nucum

Oleum laurinum valet doloribus costarum ca
et aperit orificia venarum et valet scabiei
et putredini et impetigini que fiunt
ex salso flate passionibus et dolori aurium
et dencium

Oleum de vitell ovorum in ultis est
expertum cute mundificat et impetigines
et serpigines et confert fistulis et plagis
malis et dolori ani ℞ vitella ovorum
... bene cocta in aqua et minue ea bene
cum manibus et ponen in sartagine adigne
quousque rubescat semper agitando cum spatula
et ponat in saccum et fortiter comprimat
per torcular etc

Oleum mandragore ℞ olei lib ij
succi pomorum madragore ℥ iiij succi
iusquiami al ℥ ij capitis papaveris ortensis
sicci ℥ iij succi viol tenerarum recente
an ℥ ij opij stodec an ℥ ss succi por
dex ponat ad solem cum olo per dies
coquat ad consumptionem succorum cum cortid
fuerit depona abigne et colet et cum
infrigidatum fuit dissolv opium cum stodec in
olo misce et usui reserva

Oleum phorum et oleum iuniperi concordati sunt
antiqui et vicitamus ee oleum secetorum
humanectorum alij aliud oleum sapiendum dixe
runt alij oleum vudrum et quidam dixerunt
alij nondum scimus et aplius oleum physici magi
sterij vocatum est et est in contitus calefa
ctiva resolutiva penetrativa consumptiva
superfluitatem et confert epilencie vertigini
et oblivioni et palisi in unicatum magis
et contractionibus nervorum frigidis et inctuarum po
dagre et dolori dorsi est aut eius modus
aliud quod fit arua et est locus magna
communis eius in insulis et supra pulis
et vocatur napta ... iij sunt modi

Est enim quoddam subalbidum quoddam sub
rub Et aliud est crassum subnigrum aliud
quod fit per arte

Modus operationis alius est Recipe cola
tilibus aliquibus multe antiquitatis et prope
stus ... comminue eas in frustra
et accende super eas ignem carbonum sine
furno usque dum inflammentur et rubeant
Deinde subinge eas in concha plena oleo
de halsekikyl ... usque dum
imbiba ... ultima et pone in
... et permitte ... et post
id comminue eas ... ultra et
pone in ... sigilla ...
... cum ... et sigilla cum
luto sapientie et pone in fornace ...
sint ... et coqua usque dum distillet oleum
inde inde recondere id oleum et stringe ...
vasis in quo recondis et ... ubi ... Et
quanto est antiquius tanto melius

Panchristum Pan id est totum Christum
in ... tempore febribus ...
... Et cum ...
... Recipe ...
ba ʒ v ʒ ij ... ʒ ij
... castoris
carpobal cardamomi ana ʒ ij
petrusi ... ana ʒ ij
piperis albi ...
... maratri
Nardi ... euforbii ana ʒ j ß
Men ana trifolii ...
... mellis ... et ...
... Pan ... capiti gelid ...
... tribuat ... valent ... vetere
... amplissimis

Potio muscata ... anniso dicat
et maior quam ... est prosper et maior
et odoriferis ... rebus videlicet cordiacis ...
et adomem stomachi debilitates et corporis conforta
... ad vicia pulmonis
Recipe spice foly piperis lon
... zedoarie ...
... gar ... al
... ciuatar ...
... leuistici
... ana ʒ ij
... amoi
... piperis al
... bellica ...
... al et ...
... ana ...
... cardamomi ...
ana et ...
... ana ʒ ij ...
... et ... haustu

Potio muscata conf... debilitata
Corda iuvat stomachum ... odores

... quoque ...
... et ...
... et ... corpo...

Pille que dant ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

Pillule auree Capitulum ... purgat capitis ...
odorem acuunt vetositatem stomachi et intestinorum
expellunt sine molestia calami et fla...
... confortat et digestionem prouocat
Recipe aloes dyagridy ana ʒ j ʒ ij
Rosarum ... ana ʒ v
... coloquintide ana ʒ ij
Masticis ... ana ʒ iij
fiant pille cum succo vel aqua feniculi

Pillule auree alie Recipe turbit ʒ iiij
aloes ʒ iij masticis ... ana ʒ ij
... ʒ ij ß ... ʒ j cum succo absinthii

Pille cotie almasoris probate ad
... dolorem et ... stomachi dolorem sanat
Recipe pulveris ... almasoris ʒ v
Coloquintide ʒ j ß ...
Diagridy ʒ j ...
Turbit ... ana ʒ j ß

Pille allesangine et est eius ...
... pille ... et sunt ...
... ad dolorem stomachi propter fla...
vehementis ... infrigidatione ...
et stomachi ... grossis et ...
... confortat et digestionem prouocat
Recipe ... aloes
calami ...
Cardamomi ... masticis
... carpobal
Absinthii ... ana ʒ ij ß
... et ...
... lib iij et ... usque ad medietatem
deinde ... et ... postea
Recipe aloes ... lib j et ...
... cum aqua pluuiali ...
... pluuiali postea ... et ...
super ... lib ij ...
... deinde ... aloes ...
masticis ana ʒ iij ... ʒ j ß ...
bona ... residium ...
... et ... usque dum ...
pille cum vino bono ...

Pille vite et sunt in custodia ...
... sanat ... et ...
et remouet caliginem corporis acuunt auditum
clarificat intellectum ... memoriam et mul
ta alia ... faciunt ...
et qui eis utuntur omni mense ter ...
non indiget ... aliqua medicina ...
... et non est mirum ... corpora
... quia etiam corpora mortuorum ...
... et corroborat ...
... non multum ... et ...
... ad cor ...
est ... et vires ...

... pille ... aloes ...
... ʒ j ß ... [illegible]

Pill dormit & ... ad optim ... splene ydropisi ... ℞ reub ℥ vij ... ℥ iiij ... ℥ v ... ℥ iij ... pill dos ℥ ij ... in aceto ...

℞ aloes ℥ i mirre ʒ ß croci ʒ i ff cum vino ... de su ro

Pille de sera conforta stomacum celebrum mundificat epar et membra nutritiva conforta
℞ sandali xilobal
asari spice costi squinanti
xilocassie ros absinthii — an ʒ vj
amomi epithimi
aloes ℥ ...

Pille luc maiores adducunt visum et corroborant eum et auditum abstergunt instrumenta sensuum et expellunt superfluitates et custodiunt sanitatem corporis
℞ viol ros absinthii
colloquintid turbit eub
calam aro nuc m
spice epithimi carpobal
xilobal sileris se rute — an ʒ ij
squinanti asari gar mastic
cinamomi feni apii cassie ...
macis sandali
mirabol cit indorum kebul
bell embli ramessedem — an ʒ iiij
agarici sene an ʒ ß
eufrasie ʒ vj
aloes ... ad pondus omnium cum suc feni

Pille luc minores ℞ hermod
aloes epa an ʒ ij ß
mirabol cit turbit an ʒ ij
℥ ... ʒ i ff pille cum elevatio de succo ros ...

Pille de hermodactil maiores composite ad dolorem iuncturarum et ad podagram ...
℞ hermod aloes mirabol cit
turbith coloqu bdellii sapini — an ʒ iij
castor sarcocoll euforb
opoponac ... apii — an ʒ i ß ... xv

Pille hermodactili minores valent ad podagram caliam ℞ hermod aloes an ʒ ij ß mirab cit turbit an ʒ ij ... ʒ i cum elevatis succi ro moll

Pille reubarb valent illis qui sunt inclinati ad ydropisim ℞ reub ʒ ij ß succi absinthii succi liquiritie mastic an ʒ ß mirabol cit ʒ i ... xv se apii feni ... dyarodon an ʒ ß ... vij pul ... ʒ v cum aqua feniculi

Pille bechice valet contra tussim et contra omne vicium pectoris et ad raucedinem vocis ℞ succi liquir amili dragagti gum arabici amigd an ʒ i zuccari ʒ iiij ff pille cum ... infor liquiriorum

Pillule de lapide lazuli valet ad egritudines melancolicas et cole aduste ... et composite ℞ lap lazuli abluti ʒ iij epithimi

pessari ... ad provoc menstrua

polipod an ʒ ß
dyagridii elle in sal indi an ʒ i
agarici ʒ ß gar an an ʒ ij
pille iere ʒ i cum succo eius

Pille aggregative ex iv ... convenientes aggregatorum ... purgant humores febres ... ad febres antiquas etiam ad febres diversas et ad egritudines capitis stomaci et epatis et consumit putrefactiones viriusque cole et flatis et mundificat instrumenta spiritum
℞ mirabol cit reub an ʒ ij
succi eupator absinthii an ʒ i ß
dyagridii ʒ iij bellerici indi agarici
coloquintid polipodii sene an ʒ i
turbith aloes an ʒ iij ß
mastic salis geme ros
epithimi an ... an ʒ iij
... su ro ...

Pille fetide contra paralisim et epilempsiam et contra omne vicium quod fit ex flate vi... et ad omnem vetustatem ... et grosso et ad omnia ... curat articulos et membra dissoluta et conforta sciaticam et podagram optima ... ℞ sapini armoniaci bdellii mirre an ʒ ij ß turbit ʒ v coloquintid ʒ iij salis gemme ʒ ß ... xv cum suc feni

Pille stomatice conforta stomacum et appetitum faciunt cibum epar et splene mundificat stomacum et intestina ... superfluitates ... toto corpore colam et fla ℞ se ... ʒ iij et ß mirabol cit bellei an ʒ i ß agarici ʒ i turbit ʒ v epithimi ʒ i ... xv sal indi ʒ i absinthii dyagridii an ʒ i ...

Pille ad ... ℞ cebell passularum ... lingue avis ... an ʒ iij ff pille cum vino dulci

Pille indi quas scripsit haly quarum iuvamentum est ultimum ad egritudines melancolicas ad cancrum et ad lepram et ad morfeam nigram difficilem et putredinem ... ad quartanam et dolorem splenis et ictericiam splenalem ℞ mirabol indi elle in polipod an ʒ ij ß epithimi sticados an ʒ iij agarici lap lazuli abluti colloquintid sal indi an ʒ i ß succi eup spice an ʒ i gar ʒ ß yera pigre ʒ vj cum succo apii

Pille optice ad scabiem et ad omnem pruritum ℞ aloes mirabol cit an ... ʒ ß ... ros an ... parte ...

Pille somnifere ℞ cassie ... an ʒ i ff pille cum ...

Pille optime ad ...

℞ ... lauri oli amigdal amar ... ʒ i aq ... ʒ ... mirr ʒ ... ʒ ij ... ʒ i ... ʒ ij
... ut ...
℞ ... elle al ... colloqu ... cetrarie ... opoponac euforbii fell ... an ...
sarcocolle ... et ... euforb ... ad ... et ff oblongo cum filo — pessari
... ʒ i ... apii ʒ i ... arthe ... abrotani ...
calam pulegii ... ʒ ... ʒ ij ... an ʒ iij ... pessari ...
... et ... ff

96

pille de aloe et mastice ℞ aloes epa
ʒ iii mastic ʒ i fiat pill cum aqua ...
... aloe ... / ...
... pill / ... ...
... ... et ... ...
... ...
... ... / ... ...

stoados cala· thuris opii ana ʒ i

Pille optime et opptie ad pedagras ℞ piperis longi amomi ana cinam heal mastices cardamomi ana ʒ i ʒʒ scamonee galange / nuces muscate / garioffili / zedoarie / macis / ciperi / rub / ligni aloes / quinque genera mirabolanorum ana ℨ xvi semen polipodii turbit ana ʒ i reubarbari agarici ana ʒ i ℨ viii aloes ʒ iiii ℈ i ℨ iiii or

Pille arabice probate ad dolorem capitis et purgant omnes superfluos humores optime generant leticiam auferunt tristiciam / mentem acuunt visum addunt memoriam conservant non permittunt canos fieri stomachum et pinguedinem lenitur / et maxime dolorem cuiuscumque rei sanant omni tempore purgant dentes et gingivas et oculos ... capud auferunt potenter sanitatem ... lax et omnes opilaciones etc ℞ aloes epa / briomie baccarum lauri / seni mirre ana ʒ ii ff pille cum succo feniculi etc

Pille probatissime omnibus guttosis paraliticis podagricis arteticis sciaticis eo gaudent sumuntur sine aliqua preparatione ... cum vadis dormitum / et quando inceperint operari noli amplius dormire ℞ pulveris coloquintide ... ana ʒ i ... de ... ... q s ff pille

Pille ad catharrum et contra omnes morbos catharri et corize et tussim catarralem ℞ mirre ʒ vi olibani ʒ v opii incisi ana ʒ iiii ... ʒ i ß ... linguae ... ʒ iiii ß fit pille

Pille contra pestem ... ch· guillelmi de kamena ℞ mirabolanorum kebulorum emblicorum kitrinorum seni ... corticis citri garioffili ligni aloes blacte bisancie been albi et rubei ... ana ʒ i agarici ʒ i ß sal gemme ℨ iiii cum ʒ i ß aloes et iii

Pille de agarico mundificant humores grossos et putridos et valent asmaticis et tussi antique ℞ mastices agarici ana ʒ iii yrei ... ana ʒ i turbit ʒ v sepi gre ʒ iiii coloquintide sarcocolle ana ʒ ii mirre ʒ i ... ʒ ... agarici

Pillule de succo rute ℞ mirabolanorum citrinorum kebulorum indorum reubarbari ana ʒ v dyagridii ʒ v aloes ʒ viii infundantur et stent octo diebus in succo absinthii terre etc

Pillule fetide maiores que expellunt humorem ... et valent dolori iuncturarum

podagre et dorsi et ... dolori ... et ad dolorem stomachi et ad colicam ... et lepram ℞ serapini armoniaci bdellii oppoponaci coloquintidis harmel aloes epithimi ana ʒ v ... alsebra ana ʒ ii ... ʒ iii cinamomi spice ... castorei ana ʒ i turbit ʒ iiii ʒʒ ʒ ß euforbii ℈ i ℨ iiii dissolvantur gummi in aqua porri et ff pille

Pille de mezereon est medicina mirabilis contra ydropisim et educunt aquam citrinam operte ℞ foliorum mezereon infusorum in aceto et siccatorum ʒ v mirabolanorum citrinorum ʒ v kebulorum ʒ iii ff cum aqua endivie

Pille magistri Monaldi ℞ calamenti ... nucis muscate cinamomi garioffili rub spice mastices carpobalsami epithimi viol asari mastices ... gummi mirabolanorum ana ʒ ii agarici sene reubarbari ana ʒ ii ß aloes epa ad pondus omnium ff cum oximelle

Pillule magistri Jacobi ℞ mastices ʒ iiii aloes ʒ ... agarici ʒ iii ʒʒ ʒ i ß cum aqua rute vel similis

Pillule de mastice ℞ aloes cicotrini ʒ ß mastices ʒ ii garioffili rosarum ana ʒ i ... dyagridii ana ℈ i cum aqua feniculi ...

Pillule contra tussim ℞ succi liquiricie viol ana ʒ v amili dragaganti ... feniculi ana ʒ i ß ... iiii or ... passularum ana ʒ ii ... ʒ i ß ... tille ana ʒ ii ß ff cum mucilagine psillii

Pillule yera pigra Galieni ℞ aloes cicotrini ʒ xiiii ß
cinamomi / ... spice squinanti
costi xilobalsami cassie ligni
mastices ana azari ros ana ʒ i
... absinthii

Pillule pigre almasoris
℞ rosis spice ... mastices
xilobalsami / cinamomi
cassie ligne Asari ana ʒ iiii
Aloes ... ʒ iiii ʒ iii

Pillule magistri Nicolai ℞ aloes ʒ i ß agarici ʒ ... mastices ʒ viii mirre ... olibani ana ʒ iiii ... ʒ ii ... ʒ vi cum succo absinthii ... reubarbari ʒ ß etc

... ...
... ... ʒ i sarcocolle ʒ i et ... ...
... ...
... ... ablu... ...
... ...
... castorei ʒ ... assa fetide ʒ i ... ...
... ...

pil laxat. [illegible] impr. ... chadri ... [illegible] ʒ iii tartari ʒ ii cinere ... ʒ ß impr dosis ʒ ii ß ... appone ... [illegible]

31 ß

Pille fetide Rx turbith coloquintidis a-
loes ana ʒ ß mirabol kebuli ʒ vi ℈℈ ii
epithimi ana ʒ iiii
Opoponaci galbano bdellii
asse fetide sarcocoll castorei ana ʒ ii
Dyagredii euforbii, centaur.
minoris sticados ara. ligni aloes
ermodactili
Croci piretri siler montani
sesamo nasturcii apii ana ʒ i

Pille castorii Rx castorei opii ana
℈℈ ii piretri ciperi eufor.
elleborum ... camelli agarici
... piperis nigelle
saxifrage epithimi spice ana ʒ i

Pille de quinque generibus mirabol.
Rx quinque generum mirabol.
Agarici dyagredii sene
coloquintidis ana ʒ ii
Epithimi turbith anisi
maratri mastic. lapis lazuli ana ʒ i ℈ i ß & xiiii
Aloes ʒ iiii

Pille de serapino Rx opoponaci
ermodactili serapini bdellii armoniaci coloquin-
tidis ana ʒ ii et ß
croci castorei mirre ℈℈ iii
piperis longi cassie ligne
mirabol citr. indi bellirici ana ʒ ß
emblici
Dyagredii ʒ ii turbith ʒ ii aloes ʒ vi
infundantur ... succo cauliculi
dosis ʒ i usque ad aureos i

Pille ante cibum et post Rx cina-
mi gar. galange nucis musc.
℈℈ ii cardamomi ligni aloes
Sticados cala. aspte ... ana ʒ i
Reubarbari ʒ iiii aloes ʒ vi

Pille sine quibus esse nolo
Rx aloes epatici ʒ ii ʒ vi
quinque generum mirabol ana ʒ v
reubarbari mastic.
Absinthii rosis viol.
Sene agarici cuscute ana ʒ i
Scamonee ʒ vii

Pille artetice Rx polipodii turbith aga-
rici ermodactili ana ʒ v
Sene esule lapis lazuli
Saxifrage rosarum mirre ana ʒ i ß

gar. spice ℈℈ ii cinamomi apii
seminis apii carui feniculi
brusci salis gemme sal
mastic epithimi ana ʒ ß
dyagredii ʒ ß aloes ad pondus omnium

Pille imperiales Rx cinamomi ana
mastic. cinam. cardamomi cina.
nucis musc. mac. zedoarie gar.
ligni aloes ana ʒ i
turbith ... manna ... sene
agarici quinque generum mirabol
reubarbari ad pondus omnium predictorum
Aloes ... ʒ ii fiant cum vino odorifero

Pille coloquintide Rx coloquin-
tidis ana ʒ i fiant cum syr. de sticados

Pille Galieni Rx thimi epithimi
Sene folii ... camepitheos
Cuscute ameos ana ʒ i
Ossis de corde cervi ... ebo.
blatte bisancie lunatice ana ʒ i
auri et argenti plat.
floris borag. mac.
nucis musc. piperis longi ana ʒ iiii
℈℈ ii ... gar.
cala. aro. sal gemme

Pille de epithimo Rx aloes ʒ i
cinamomi ... cassie ligne spice
asari mastic. ... mirabol ana ʒ i
Elleborum nigri polipodii ana ʒ ß
Epithimi sticados ara. ana ʒ vii
Agarici lapis lazuli ablu.
Sal indi coloquin. ana ʒ iii
Cum melle et manna ...

Pille de galanga valent hyt ...
hnt colica Rx galange spice ...
gar. cinamomi piperis ... ana ʒ i ß
scamonee agarici ana ʒ i
Epithimi ʒ iii aloes ʒ iiii

Pille de francisce Rx turbith boni
agarici ermodactili ana ʒ i ... vii
Sene ... lapis lazuli ablu.
Armoniaci saxifrage
... sal reubarbari
gar. spice ℈℈ ii ... cinamomi
seminis apii feniculi carui ana ... xiiii
brusci ... sal gemme
... epithimi
Aloes epatici scamonee ana ad pondus omnium
fiant pille cum vino dosis ... ℈ i ...

Pille artetice ... aloes ʒ i ermodactili ... ʒ ß ...
... ʒ iiii ... ʒ iiii
... pille ... dosis

Pille artetice ... pille ... ʒ ... et ...
... et ... Rx ... et ...
... armoniaci ... ʒ ... albi et ... mirabol.
agarici ana ʒ iii ... ana ʒ iii aloes ʒ ... pille
... ʒ ii ...

Pill' sine qua [illegible] Rx ros absinth se ap[ii] et basilicon[is] [illegible] an ℥ i [illegible] agarici [illegible] [illegible] colloquid an ℥ [illegible] armoniaci [illegible] sedum an ℥ [illegible] aloes loti ad pondus omnium [illegible] absinth [illegible] secundum sey

Pille de olibano Rx thuris al mastic[is] storac[is] cal[amite] [illegible] mirre [illegible] castor[ei] [illegible] an ℥ i laudani ad pondus omnium

Pille de cinoglossa Rx mirre opii jusquiami olibani an ℥ ii ß
lig[ni] aloes ℥ iii
Cinoglosse ℥ iiii
Storac[is] cala[mi]te ℥ ii
Sem[inis] plantag[inis] ℥ i ß
Rx pille i hora dormiendi

Pille de opoponaco salomonis [illegible] ad dolorem [illegible] et dorsi et [illegible] et tortura Rx [illegible] piperis [illegible] macropiperis cappe [illegible] et bellir[ici] et emblic[i] mirre an ℥ ii ß turbit [illegible] castor[ei] oppoponac[is] [illegible] an ℥ v bdellii armoniaci [illegible] aloes ℥ x [illegible] in aqua caul[is] [illegible] pille dosis ℥ ii [illegible]

Pille de storace ad tussim [illegible] tat i nocte et facit vigilare absque [illegible] Rx mirre storac[is] liq[uide] [illegible] an partes equales [illegible] pille et [illegible] in hora dormiendi [illegible]

Pulveres sene Rx sene tartari an ℥ iii [illegible] dul ℥ i ß misce

Pul sene cum epithimo [illegible] et optimus [illegible] ad [illegible] Rx folliculorum sene ℥ i ß epithimi ℥ i sal gem ℥ ii [illegible] zuccari ad pondus omnium dosis eius ℥ i ß

Pul ad vomitum Rx sal armoniaci balaustie gallar[um] an ℥ ß ros[e] ℥ ii mirre thuris an ℥ i Rx pul subtilissimus

Pul capitalis Rx aristologie ro[tunde] yreos thuris [illegible] orobi mirre aloes [illegible] san dra an ℥ ii ß pul[vis] [illegible]

Pul ad visum Rx rute betho[nice] [illegible] celidonie saxifrag[ie] eufras[ie] feniculi pulegii an [illegible] an ℥ ii [illegible] sem[inis] feni petrosili ypopi [illegible] an ℥ ß galang[e] ℥ i zucc[ari] al[bi] ℥ ii Rx pul et [illegible] bis [illegible] et [illegible] ℥ ii

Pulvis ad fractura ossium Rx aloes mirre bol[i] ar[menici] thuris acacie mumie [illegible] cipressi [illegible] san dra [illegible] an ℥ i ß Rx pul [illegible]

[illegible] pul [illegible] an ℥ [illegible] sene ℥ ii ß [illegible] ℥ i ß [illegible] ℥ [illegible] ℥ [illegible] ℥ i zucc[ari] duplo [illegible] pul ad [illegible] [illegible] ad [illegible] ℥ [illegible] lap[is] lazuli [illegible] ℥ [illegible] zucc[ari] duplum [illegible]

Pul probatus illis qui habent grossum gutturem Rx spongie ℥ iii bolli marine ℥ ß sal gem piperis an ℥ ii [illegible] pell[itre] [illegible] ℥ ß Rx pul [illegible] omni mane et sero ℥ ii cum vino calido [illegible] Rx [illegible] [illegible] lily celestis [illegible] super grossum bis in die [illegible] mane et sero

Pul ad exitum intestini ani Rx cervi[illegible] balaust[ie] gallar[um] [illegible] cipressi [illegible] [illegible] mumie san dra bol[i] ar[menici] an ℥ ß Rx pul [illegible] est [illegible]

Pul ad [illegible] Rx thuris san dra balaust[ie] bol[i] ar[menici] an ℥ i Rx pul ad [illegible] Rx [illegible] vetustis se [illegible] an [illegible] cum aqua plantag[inis] [illegible] emoroid[as]

Pul ad podagram Rx turbit [illegible] podagr[ie] ℥ [illegible] zuccari an ℥ ii [illegible] ℥ ii [illegible]

Pul cordial Rx [illegible] omnium [illegible] an ℥ ß ℥ i [illegible] al[bi] [illegible] an ℥ ß margarit[e] ℥ i [illegible] an ℥ i ossis de corde cervi [illegible] Rx pul [illegible] ℥ v [illegible]

Pul ad dolorem renum Rx [illegible] gramin[is] [illegible] an ℥ ß an ℥ ii alkakengi dauci [illegible] san [illegible] se petrosilii mac[edonici] an ℥ ii zuccari al[bi] ad pondus omnium duplum Rx pul [illegible] vino calido [illegible]

Pul alb[us] Rx turbit ℥ viii [illegible] ℥ [illegible] ℥ iiii sene [illegible] an ℥ [illegible] ℥ ß zucc[ari] al[bi] ad pondus omnium dosis eius est ℥ iii et de [illegible]

Pulvis febrilis Rx aristologie lon[ge] et ro[tunde] [illegible] [illegible] gentiane an ℥ iiii [illegible] ℥ ii [illegible]

Pul lubricus Rx [illegible] absin[thii] [illegible] an ℥ i [illegible] ad pondus omnium Rx pul [illegible] ℥ [illegible] ℥ i [illegible]

Pul regalis Rx an[isi] [illegible] feniculi [illegible] liquiric[ie] [illegible] flor[um] borag[inis] buglosse [illegible] an ℥ ß [illegible] turbit [illegible] ℥ [illegible] folia sene ad pondus omnium

Pul diureticus Rx sem[inis] [illegible] se [illegible] saxifrag[ie] [illegible] [illegible] fen[iculi] dauci [illegible] an ℥ iiii an[isi] [illegible] [illegible] petrosili [illegible]

[illegible] pul [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] an ℥ i ß [illegible] [illegible] pulegii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] an ℥ [illegible] se [illegible] ℥ ii lapidis [illegible] [illegible] ℥ i [illegible] ℥ ß [illegible] ℥ i [illegible] [illegible] ℥ ß [illegible] [illegible] an ℥ i [illegible] ℥ ii zucc[ari] al[bi] ad pondus [illegible] [illegible] pul [illegible]

Pul ꝗ virgines capit ... Rx leniscꝭ amei an ... se rute origani ... zedoar ... ffistice salvie calam thimi ... bethone ysopi petros pip an ʒ i ʒʒ ... capill ... an ʒ ß pulegij ... an ʒ ij pi petrall ad pond omm ff pl

Sanguis dra ppa an ʒ i
Mily solis ʒ vi Baccr lau ʒ ij
Liquiric ʒ ...
Calameti ... spice vel spice an ʒ ß

Pul spez dulcium Rx cinamo pipis ʒʒ ...
an ʒ ß galang garf nucf mus an ʒ i
Coriandri an an ʒ ij ... ʒ ß ff pul

Pul adoctos Rx leniscꝭ amcos apij
ziniol an seu cardi se rute origani
aneti celidoe zedoar carui pleris
motl cimi salvie mastic cala
thimi betonic pipis ysopi carda
spille petrus an ʒ ij cina ʒ ß garf
galang an ʒ iij ... ʒ ß pulegij
ʒ i ... ʒ iiij zucc lib ß ff tragi
subtilis ...

Pul ad Stephanum Rx litargi ʒ iij
pul aloe ... balaustꝭ an ʒ ß nuc
mastic oliban an ʒ i rad consolida
barp rad betonic ... ro tormc
tille ... spetar an ʒ ß ff pul

Pul pro altulo Rx an carui sen
apij petrus an ʒ ß pipis ... sangifrag
mily solis se brusci ... spargi im
nulare an ʒ ij baccr lauri pipi
nellis ... polipo an ʒ i testi
duo ... pulli ... ʒ i ß ff pul

Pul con colica Rx an sen carui
apij petrus siler baccr lauri ...
pipinell polipodij an ʒ ij ʒʒ ... ʒ i ß
pipis lon cina an ʒ i ff pul

Pul imperialis qui ponit super
... visum confirmat ...
... digerit facit odore oris ...
lit et ... col facit Rx cina ʒ ij ʒʒ
carda garf nucf mus ... an ʒ ij
galang liquir pipis an apij sen ze
doar an ʒ i zucc lib ß ff pul

Posuerunt antiqui ... aqua
mellis que locuti sunt de ea sitim sedat
... et ...
et ... et confert ad tussim humida et
mundificat pectus ...

Pira codita cor stom conforunt et mod
ea codiendi est sicut ...

Poma codita conforunt sincopi et
cordis pulsum sedat ...

Pisca codita stom caliy conforunt ...
... oris fetore absondunt mod
ut supra ...

Pomum ambre con aere pestilen
ciale Rx laudani ʒ i ß stoac ca ʒ iij
been al ru an ʒ i ro ... ʒ iij nuc
sol mete garf an ʒ i ß ... sand ru
ʒ ij capsfor ʒ i ß lig aloes cala
valeriane an ʒ i musci ambe an ʒ i
ff cu aqua ro cu camph

Pomum amb Rx laudani ʒ ij stoac
cal ʒ iij oliban mastic an ʒ i lig alo
es ʒ ß garf cub maioane an ʒ i mu
sci ambe an ʒ i ff ...

Pomum ambre Rx stoac cal ʒ ß
... ʒ i lig al ʒ ß galli ... al ...
an ʒ i musci amb an ʒ ... ß laudan
ad pond omm

Quadrimeron i de qua or rebus
... rebus est ad asmaticos et ex catha
ro tussientibus vz ad stom frigi et dol
et digestionem pcedit
Rx ... ʒ i ß
De ... ʒ i pipis ʒ i ...
... ʒ iiij mell ... et
vespe cu vio quadrimen asma tusses
et ... digestiua sto
... dolorem
Item aliud quadrimon Rx stoac cala
... an ʒ iij mell ... ve
spe ... febrientibus cu tepida

Rubea trociscata Rx liquir ...
... al an ʒ iij ...
... apij ... an ʒ ij ... viij
garf stoac ca opy ...
trocisc magnetis ... an
mello ... spuma ...
... sena rubea gelido
calido ...

Requies magna ... requie ...
... infert et maxie ... febrientibus
cottidianis ... acutis et p
acutis
Rx ro viol an ʒ iij
opy ... an ʒ i ß
mandragore ... ptu
... psilly ...
... zucc
sand om cu spad ... an ʒ iiij ... xv
mell ... cu ... viol
... tanson ... acutis et pacutis
... facias exhibeas requiem
... vis cottidianas
... confert ... aufert ...
dat requies requiem ... cottidia
za ... febris noxia cassat.

Pomum ambre [illegible]

[illegible]

[illegible]

Rob miaum confert ad pectus et ad catharrum subtile destillant ad tiana pulmonis et est contra apostemata et pleuresim mortis et est de genere medicamentum sublime. Recipe succi mirti recentis bulientis et colatis lib ij mellis despumati lib iij fiat syrupus.

Stomaticum confortativum Recipe
garis galange
nucis muscate an ʒ j
cinamomi ʒʒ
epatic. lig. aloes an ʒ ij
cardamomi mastici an ʒ j
zuccari aque an lib j
Et si facere volueris laxativum adde scamonee ʒ j

Sto^m frigidum Recipe
sand. al. citri an ʒ ij ß
spodii berberis
de ptulace sciriole
mellonum succi liquiricie
rosarum viol. nenufaris
zuccari lib j
Cum capitulo aposteme non fuerit acutum fervore reprimit sitim innaturalem expellit ... frigiditatis

Sirupus rosaceus valet calori febrium et flavi et phlegm. reprimit stomachum confort. et constipat
Recipe zuccari al. lib ij aque rosarum ... clarificetur et valet ... esse vini in ... capitulo de mell. ... stomachum est ... zuccaris ...

Syrupus violarum confert ad febres inflammationum et asperitate pectoris et tussim et pleuresim. Recipe viol. recentium ... subinge fuerit et cooperias bene ... dimitte ... calore ... tota ... et abice viol. ... et cum lib ij zuccari fiat syrupus clarificetur

Syrupus de menta ... stomachum confortat nauseam vomitum et fluxum ventris et singultum sedat. Recipe succi citoniorum ... an ʒ vj ... ʒ v rosarum ʒ ij et distantur per diem et ... ut pz zuccari lib j ... cum ...

Syrupus absynthii conferens ad ... appetitus ad debilitatem stomachi ... et capitis dolores. Recipe absynthii ʒ ij ...

Syrupus de salvia Recipe salvie ... foly lau. calat. ysop calati ... an ... ʒ ... ʒ ij ... liquiricie
cuscute viol. liquiricie an ʒ x | ... ʒ iij mell. ... 15 ...
capill. ve. ... an
passularum an ʒ v
Epatice cup. xilocassie an ʒ iij
costi dul. apii foly calati
zuccari mell. an lib iij
decoque cum ... tardamomi ... an ʒ ij
... mastic. azari

Syrupus de papavere confert catharro et tussi qui vigilare fa...
Recipe ... ʒ iij
liquiricie dragaganti pe... an ʒ j ß
... succi ... sativire ...
an ... lactuce ... malve an ʒ x
... mell. an lib iij
... ʒ ij ...

Syrupus de mortana Recipe ... aque lib ʒ vj balaustie ro. an ... ß ...
iiij zuccari lib ij fiat syrupus

Syrupus de bizantys confert opilationem et ad febres ... flaticas ... est eradicatio ... Recipe succi apii endivie an lib j succi lupulorum buglosse an ʒ vj ro. ʒ j liquiricie ʒ j ß zuccari lib ij fiat syrupus

Syrupus de fumo terre maior stomachum confort. epatis opilationem aperit morbos ... curat et ... est adusta ac salsa ut est scabies et impetigo ... et lepra. Recipe ... mirabol. citri kebuli an ʒ ... florum borag. viol. absinthii cuscute an ʒ j liquiricie ros. an ʒ ß epithimi polipodii an ʒ viij ... passularum an lib ß cassie ʒ ij succi fumi terre ... et ... lib iij zuccari lib iiij

Syrupus de liquiricia confert tussi et ... disiccat pulmone et pectus. Recipe liquiricie ʒ ij capilli ve. ʒ j ysopi ʒ ß rosarum ʒ iiij ... per diem et nocte ... Recipe zuccari et mell. ...

Syrupus de ysopo confert asmati et tussi et dolori pectoris et lateris. Recipe ysopi ... apii feni liquiricie an ʒ x ordei ʒ j ß ... citoniorum ... an ʒ iij capilli ve. ʒ ... iujube sebesten an ... passularum ʒ j ficuum ... an ... zuccari ... an lib ij

Syrupus de prassio confert ... et ... pectoris et tussi antique et asmati et ... pectus ... grosso et ... difficilis est ... Recipe ...

... quarta ... ...

Et ... ...

... ... ʒ ... ʒ ij mell. ... 6 ...

[illegible]

℥ ij ysopi capill ve an ℥ vj
liqr ℥ j calat an rad apy fen an ℥ v
se malue fenugri yreos an ℥ iij se-
lini citoniorum an ℥ ij passul ℥ v zuccar
mundi xv mell pcind an lib ij

Syrup' de eupatorio confert febrib' an-
tiqs et oib' ppe quib' corrupi' fca stoi
et opilacoem epis apit et confert fri et
melli et victo' celib ℥ vij in ito ydro
pisi ℞ rad apy fen end an ℥ iij liqr
spicati cuscute absinthy ros an ℥ vj
capill ve bedegward fol ℓ rad blu
gloss an fen eupato an ℥ v reub ma
sticis an ℥ iij spice asari foly an ℥ ij
zuccr lib iij

Syrup' de epithimo colam ingra
et humores adustos in vtute compellens
morbos abeis siros curat et confert ppe
hys q sut pati ad lepra et cancer pan
ut et volua frandulenta et fistlis et
stabiei ℞ epithi ℥ ij mirabol cit indor
an ℥ j ß cuscute sin tre an ℥ j thim
bugloss calat embli bellici liqr aga
rici polipo sticad an ℥ vj ros an fen
an ℥ iij quatuor mundi ppp passulr
℥ iiij thamarindorum ℥ iij zuccr et mell
an lib j ß f

Syrup' de citoniis valz ad vomitu et
solucionem ve et confert stom p succi ci
toniorum spuats et clsf lib iiij aceti lib
ß zuccr lib ij f ssr

Syrup' de sticados expertus ad omnes
egritudines innceps frias sicut est palisis
epilepsia spasmus tremor et tortura et
℞ sticad' ara ℥ iij ß
ysopi calat origani an ℥ x
cinamoni pirete an ℥ vij
piperis lon ℥ iij zz ℥ ij
passular ℥ iiij zuccr mell an lib ij
fiat ℞ cinamo calat aro spice ca
zz piperis lon an ℥ j ß pciat i pa
mi dec secu

Syrup' de calamento valz ad singul
tu et vomitu et ad colaz in ℓ state et
ad humores grossos et colicos
℞ sum calat lib j ß mal gena sup
sua lib ij ß vini boni lib ij ditta sic
p iij dies succr lib ij aro cu ℥ j gal
lic m j vlt ℞ calat an iiij rub
tinct puleg origan arthimes an
hortualis samne an ℥ j ß zuccr et mel
q s dec

Syrup' de fumo terre inior confert co
lere aduste et scabiei et pustulis et eg
tudinibus splat salsi epis opilatz apit

et confert vtutis ctrue et colore efficit bo j
℞ mirabol cit ℥ ij viol cuscute absinth
an ℥ j adda succi fun tre lib ij desp
mell lib iij vl s ℞ succi fun tre cla
lib ß cassiefi tamarind thiriq ß una
an ℥ j thimi epithi cuscute Seneca an
℥ ß passul ind ℥ j polipo ℥ j Quat-
tuor se frigid flor borag bugloss spody ro
sarum en se citoi an ℥ ß zuccr q s
vl s ℞ succi fun tre lib v Quatuor
absinthy stab lappa acut borag
blugloss an lib ij mell q s

Syrup' de endiuia ℞ succi end lib
v se portulace ℥ ij
an fen pet ß an ℥ j vini g lib ij zuccr
lib iiij vl ℞ succi end lib j Quat fri
lib ß succi stanol lactu an ℥ iiij ca
pill ve epatice nenuff mior se fria
an ℥ ij sumac spod an ℥ j Sandal al
ru an ℥ j caph ℈ j vini g aceti vini
an ℥ j zuccr q s dec

Syrup' acetosus simplex ℞ aq lib
iiij aceti lib j zuccr lib iiij

Syrup' compositus ℞ rad apy fen
petrus sparagi brusci an ℥ j bruguaz
spuens mol liqr se apy fen petrus
sparagi brusci an ℥ j scolopendr capill
ve an ℥ ß zuccr lib iiij j s m s fiat
acetosi add aceti q s

Syrup' de succis ℞ succi fun tre succi
lappa stabiosis an lib j ß succi absinthy
platagis an ℥ iij succi borag lib j ß
succi end bugloss camedreos camepiteos
an ℥ vj rad sparagi brusci apy pet sen
an ℥ ß sand al ru an ℥ iij spody ℥ ß
berberis cor capparis an ℥ j zuccr q s

Syrup' de borag ℞ succi borag lib
ij succi bugloss lib ß mete ro ozimi
mill grar corti citri an ℥ v aque ro
vini mal g q p zuccr q s aro tu m
grars lig aloes carda mu mi cu an
℈ j ß dec Gal

Syrup' capilli veneris ℞ capill ve
cetherach pollitri adyanthi an ℥ j
lingwe ceruine epatis end stanol an ℥
ß primoz uno iunib sebesten an
ß ℥ ppp liquirit ra ℥ ij iiij se fria
viol nenuf rad fen an ℥ j zuccr
lib ij dec

Syrup' raffani ℞ rad raffani
victime saxifrag ennle
lub maioris petrus fen an ℥ ß
brusci rad lily

[illegible]

Saturegi/ arthesi/
Petasilon/ scolopendrie ysopi an ℥ 1
calamenti/ camedri/ diptam
an matri/ carui/ ameos
milii sol/ mirtillorum/ ceruis an ℨ 1
spice/ spice cel/ squinanti
cinamomi/ casselig/ an ℨ ii
vua pass/ se malue melonum an ℨ 1 ß
liquiricie ℨ ii aceti vini lib 1 ℨ succi mell
℥ 6 ℥ 6 zuccare ana lib iii

Syrupus de bisanciis

Recipe succi endivie/ buglossi/ an lib 1 Succi lappa an borag/ bugloss an lib 1 ß ebulico et dispumet 2 pz floris ro ℨ 1 liquiricie ℨ ii spice an matri apii an ℨ ii zuccari q s

Syrupus maior

Recipe se fen fen petrusilini apii aneti carui ameos leuistici se milii solis dauci endivie radicis cerusi pstacorum nucis ing rub xilobal an ℨ 1 carpobal carpobal galangi spice mast cardamomi cinamomi ℨ ℨ ℨ foliorum gar beel al en lap lincis et spongie piperis al in maior se f polipodii/ rassani yringi vince se iunipi calamenti pulegii sipilli betonice se rami en saxifragi enp. genosilatif camedri camepith Pethasilon se endivie lactuce scolope capill ve pollitri edere abrotani anete mirs ysopi pimpinelle ve agrimonie ceteraci gal salvie aceto Sticados ara cinn' epithi Cipi casselig/ costi dul Sala aro cortic citri Zucara quantum sufficit

Syrupus arthimesie

ad provocandum coytum et contra ydropisim sciam Recipe arthimesie ℥ ii Mente valeriane absinthii Saine mellissi origani Saturegi/ ysiron salvie centaure/ bethonice cuscute nasturci aq maiorane ysopi calamenti pulegii pssile rad leuistici rad rub yrei an ℥ 1 Petrusili fen an ℨ ß se an matri apii maior se f a ora et bora an ℨ ii Spice vtriusque iunipi castor/ cinamomi an ℨ 1 mellis q s

Syrupus scolopendrie

Recipe rad yreos/ cor rad petrosilini rad acori an ℨ ii pulpa squilla cor cappar mediam cor thamarisci an ℨ 1 Pigmenti geneste ℨ 1 capill ve scolopendrie/ sanamunde camedri camepith anthos an ℥ 1 an mat cuscute asari septul liquiricie/ ra vua pass floris tamarisci an ℨ 1 boragi/ buglossi mell lib ß zucar q s

Syrupus bethonice

capitales

Recipe succi bethonice sir. endivie sir apii sir pimpinelle sir an ℨ iiii capilli succi lappay acuti Succi absinthii et borag Anthos vngula caballina Scolopendrie fen petrosilini an ℨ 1 ß Buglosse centauree mell et zucari q s f syrup

Sal sacerdotale

quo vtebatur sacerdotes in diebus helye prophete et consuerunt indigeri ac... et recipiebant vices suas ... Recipe cinamomi ℨ ii Amomi ysopi pulegii origani petrosilini saturegi Cimini petrusili piperis m an ℨ 1 Silicis montani ℨ ℨ ℨ Salis comunis lib 1 ß pul subtilissime

Sal aliud

valet stomaco et capiti et ad dolorem iuncturarum et ad omnes passiones que sunt propter superfluitates Recipe salis tibi podus lib 1 Salis armoniaci podus ℨ ii piperis al ℨ iii ℨ ℨ piperis in albor an ℨ ii anisi et granorum pini erute et ameos spice omnium an ℨ 1 et ozimi ℨ ii granorum apii silvestris ℨ 1 ß terantur et pulverizentur Et fit dosis ad ℨ ii cum aqua tepida vel aliud

Et de conpunctis est illud quod dixit Galienus quia optimus est capiatur gallus silvester quia ipse est siccioris complexionis quam ille qui nutritur in domibus et estimo quod ipsum fasianum esse magis ... Et multa propter ... al veneno ... de iis ei dicit tyriaca sicut ego vidi tunc tyriaca est bona Et item comperit in illo qui in potione ... opium ... iusquiamum ... in capel lo ... in natur tiriace est parum et quantitas eius ut appellat morte cum mora ... Et dicit tiriaca ... Et ... tyriaca in pixide ... dicit ... in potione ... pillules ...

Sal sacerdotale ... [illegible]

Sal ... [illegible]

bonus es tu, et in bonitate tua doce me iustificationes tuas

[illegible marginal notes in upper margin] … de padua … ʒ iij ʒ ij … piperis … ʒ j … tyriaca … ʒ j ʒ j …

31

Tiriaca magna andromata
℞ lib v ℞

Trocisci squille
Trociscorum tiri
Trocisci andracaron — an lib v
Opy thebaici piperis in
Cinamomi electi ro vii
Se rape silvestre
Scordeon yreos — an lib ij ß
Agarici succi liquiricie
Mirre electe oli balsami
Croci ʒʒ rs reub
Pentafilon calameti
Prassy macedonici
Sticados costi amomi
Piperis al thuris mascli
Croci ʒʒ rs reub
Pentafilon calamenti
Prassy macedonici
Sticados costi amomi
Piperis al thuris mas li — an lib j ʒ iij
Poly mōtis pulegii
Squinati terbentine
Cassie ligne spice nardi
Storacis liquide se apy dauci
Sispilei an ʒ x
Iuncos rumedis rameputh
Succi ypoquistidos foly men
Spice ro gentiane gum ara
Carum feni calcanti usti — an ʒ x
Ter sigill amomi acori
Carpobal ypericon fu an
Castory nardi
Se bancie bdelly
Galbani oppopanaci — an ʒ vii ß
Aspalti centaury aristol ro
Vini al odorifer lib
Mellis albissimi dispumati et col lib v

Ut tiriaca deveniat nigra pistentur omnes res nigre per se, sed aspaltum et colcator quod dicitur bulli lib ij vini ponitur et commiste mell talio et pu incorpeant res porte in mell de ij addantur res nigre postea addantur aliquo tantum sint calcantum et eveniat nigra gum sto rax oliy bal ij et debet poni in fine

Tiriaca Esdre
℞ amomi nire an ʒ v
piretri ʒ ij ß squinati ʒ iiij
cassie ligne ʒ xvi storacis liq ʒ vi
dauci ʒ j croci ʒ xvi
petrusi ʒ j ʒ ij yreos ʒ j ß
se feni bdelly an ʒ iiij
olibani ʒ x dragagunti ʒ x
succi ypoquistidos ʒ iij
[illegible] eit ipecorticis aurs j
se aneti aur ij sciansia al lib j

[V]

lis appoplexie scotos cephalea vene
Gingiva vincedo suspiria pectoris arti
Asmatis insulta pripleumonia dolores
Yliace dolor artetica nefresis lapis alges
Ydropicus colice violencia mestima fetus
Abortivus ictice labes tortagia lepre
Fetitus stomachi yctinope passio cordis
Defectus cerebri vicium compressio splenis
Pena febris tipice magis cedunt tyriace

1557

immensis lib ij spice ʒ x rute ʒ j ʒ ij
Cinnamomi ʒ ij iiij
Amomi sperm cardamomi an ʒ iiij
Opy ʒ ij et ʒ j
Euforby piperis an ʒ j ß
rosarum ʒ iij foly ʒ iiij
Amardi ʒ j ß lacte ʒ j
cinamomi ʒ iiij men ʒ ij
sulphuris ʒ ij
niemmthe costi amaros an aurs iiij
foliorum ent aurs j
trocisci aladacoron aurs iij
oli balsami aurs vj succi abrotani lib j
galangi ʒ vj gariof ʒ vi mell q s

Tyriaca dyatesseron
℞ nire cassie squinati an ʒ ij
castoris se petrusi se apy an ʒ ij
spikei aurs j
costi aaros cinamomi trocisci alandina
storacis liquidi aspari an aurs vj
Anisy aurs x amomi croci an aurs iij
opy aurs x aggal has inc[illegible]
tintas et confice cum melle dispumato et re
ponet in vase et utere post sex menses

Confectio trociscorum alandacorum
℞ ca melle simul ysien cala aro te pl bal an ʒ j aristi has pul et confice trocisci in vino trocisci aurs j [illegible]

Algere febre iuvat frigidite sfflatutis morsu canis affectusque venenum Reptilium virus pellit virus dyatesseron usuo

Trisera magna Galieni
℞ Valet contra dolorem stomachi incorporum et mulieris di ctia contra vicia matricis compositum est et prodest pueris qui dormire non possunt et mirum garriunt distempata cum lacte mulieris data vz ij ℞ opy ʒ iiij
cinamomi garif gala spice zedoaris
costi storacis cill cala aro api yreos
peucedani acori mandragore celtice
rosarum piperis an api y petrusi feni — an ʒ ij
macedonici dauci iusquiami
Ozimi cimini
℞ pul mell q s
Trisera magna iuvat grop in primit
matrice indat sop ij superfluitatibus aufert
Corrigit errorem stomachi confert mulieri

3 iij

Trisera sarracenica
dicitur quia hominem reddit iuvene Sarracenica aparuerunt dicta ipse dicitur epibetes pacientibus del capitis conp simul apte cole ribus dicitur contra calore dupte z simul z ame rismum cum calore nimium restituit
℞ zinzi ʒ iij corti mirabolanorum citrin

[illegible]

medulle cassiefist. tamarindi ana ʒ ß
kebuli mirabolani ana ʒ vi ℈ ii gr vi
indorum viol ana ʒ ß
ana mak ana ʒ ii gr xv
masticis mac ana ʒ i gr vi
bellirici emblici ana ʒ ß gr iiii
confice ex decocto viol cum expressione i
qua dissolutur manna thamna et zucarum
rosacei imponatur pulvis etc.

Theodoricon yperiston

℞ aloe epatica ʒ iii gr ii
cinamomi ameos [illegible] ana ʒ iii
croci oriental. cassie lig.
[illegible] ana ʒ ii gr xvi
agarici ʒ ii ß
nardi costi masticis asari pulegii
squille assate [illegible] amomi [illegible]
[illegible] yperiton epithimi
polipodii [illegible] piperis al.
et longi ana ʒ i ß
[illegible] ʒ ii ß sauine marrubii
calamenti [illegible] opoponacis
castorei absinthii aristologie
petrusilli genciane amomi ana ℈ ii
piperis in dragagantum ana ℈ i
mellis q. s.

Theodoricon anacardinum

℞ aloes epatici ʒ i ß [illegible] cassie ana ʒ ii ß
ʒ iii anacardi carpobal ana ʒ iiii ß spice
[illegible] mirabolani corticis [illegible] ana
ʒ iii ℈ i [illegible]
[illegible] masticis ana ʒ i gr iiii confice ex
corticis radicis feniculi bene ablutis [illegible] lib
vini odoriferi ʒ ii [illegible] p viii dies
[illegible] lib ii [illegible] ad ʒ
[illegible] et [illegible] mellis [illegible] lib ii [illegible]
[illegible] et [illegible] ʒ ß
et radices debet colligi in maio etc.

Trocisci andromachi

[illegible] opii [illegible] ʒ iiii olibani ʒ vi stelle [illegible]
boli ar. ʒ iiii [illegible] ʒ ii balaustie
ʒ i ß [illegible] ℞ opii
ʒ vi ana ʒ v [illegible] piperis al. [illegible]
[illegible] castorei spice [illegible] opii ana ʒ i
ß absinthii ʒ iiii aloes [illegible] ana ʒ i
ex [illegible] etc.

Trocisci de tyro

[illegible] in magna
[illegible] intrant [illegible] iubeas
[illegible] palme [illegible]
[illegible] lingwa mobilem et corrima
[illegible] ferventi [illegible] caput cauda
tribus digitis abscinde medium et quod
remaneat [illegible] et intestinis [illegible]
[illegible] cum aqua dulci lava et coque [illegible]

spine [illegible] carnes [illegible] piperis
carnem in mortario marmoreo [illegible]
et [illegible] ad pondus eius farine orobi et
[illegible] aqua in qua cocta est caro [illegible]
[illegible] et [illegible] ponderis sol. [illegible]
et sicca in umbra etc.

Trocisci de squilla

℞ squille bene ablute lib iii postea [illegible] undique [illegible]
[illegible] in furno [illegible]
[illegible] et [illegible] cortice
et [illegible] et [illegible] et assata ℞
[illegible] squille [illegible] mortario [illegible]
[illegible] farina orobi ʒ iiii [illegible] pistentur
[illegible] incorporet [illegible] vino [illegible]
et unge digitos cum olo [illegible] in
vase vitreo [illegible] etc.

Trocisci andracaron

[illegible] mali [illegible] corticis [illegible] croci
costi [illegible] asari [illegible] ana ʒ vi
[illegible] masticis amomi [illegible] ana ʒ vi
[illegible] ʒ x
reub [illegible] ana ʒ xx
[illegible] ana ʒ vi [illegible]
ʒ [illegible] vino [illegible] ʒ i

Trocisci alkekengi

[illegible] confert [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] alkekengi ʒ i ß [illegible]
ʒ i gr xv [illegible] thuris [illegible]
[illegible] dragaganti amidi
[illegible] ana ʒ iiii [illegible] ʒ [illegible]
opii ana ʒ i [illegible] ʒ i [illegible] vino [illegible] [illegible]

Troc alkekengi

[illegible] ℞ opii
[illegible] ana ʒ vi [illegible] ʒ ii [illegible]
[illegible] amigdalarum [illegible] opii [illegible]
amidi [illegible] ana ʒ iii [illegible] alkekengi
[illegible] ʒ vii

Troc de minio

[illegible] et [illegible]
[illegible] ana ʒ ii ß [illegible]
[illegible] pulegii rubee [illegible]
opoponacis ana ʒ ii et [illegible]
[illegible] aq. [illegible] et [illegible]

Troc de karabe

[illegible] ℞ karabe [illegible]
[illegible] balaustie [illegible]
ana ʒ iiii opii ʒ iiii [illegible]
[illegible] ʒ i

Trocisci de karabe

[illegible]
sanguinem [illegible] ℞ karabe ʒ v thuris [illegible] ana ʒ iii ℈ i [illegible]
[illegible] ana ʒ x [illegible] ʒ ii ß
balaustie ʒ iiii opii ʒ ii reub ʒ ii ß [illegible]
aqua plantaginis etc. [illegible]
[illegible]

Hec tyra est sublimior me[narum] coposita[rum] me
lior earu[m] ppter multitu[dinem] su[orum] iuuame[n]ti / et
ppe i venenis que su[n]t ex puncturis / sicud s[er]
petu[m] [et] scorpionis et canis rabiosi / et venenis
ebibitis mortificantibus / et ad egritudines flaticas
et multas / et febres corp[orum] et ad vetustates
malignas et ad paralisim et appo[plexiam] et epilia[m]
et tortura[m] [et] tremore[m] / et ad ea[m] q[ue] sc[ilicet] loq[ui]t[ur]
et mania [et] lepra[m] ppe et abarras / [et] cofort
cor [et] acuit sensus et appetit[um] / [et] cofortat sto[macum]
et allemat anhelitum / et delet pulsu[m] cordis
/ et retinet sputu[m] sanguinis / et cofert ad plures
dolores reniu[m] et vesice opequamq[ue] ca[usa] sint / et
frangit lapidem ppe i vesica / et cofert ad vlca
intestinor[um] / et diuices intrinsecas i epe et sple
ne / et i alys locis et ad piodos abor[um] / Et no
efficit has opaciones nisi ppter ppetate for
me eius scripte coplam simplicium ipius
ita ut cofort spu[m] et calore[m] natu[ralem] / [et] nia
mua[m] m[ateri]a p illud sup[er] tot[am] ietate fuaete
fria et calia et viuit v[ir]tutes corp[or]is / Et me[dicus]
despicio[n]is huius medicine est medicus despicio
radical andromach ut hic i lira / Et iam
vidi plures medicor[um] sed g[alieni] G et aly ut adde
rent et minueret i ea no ppter umtatez
fuaete . ut[ru]m cu[m] eis / neq[ue] ppter aliquod
forte uocas eos ad r[ationem] / si queretis ut reme
morarer[et] et ut remaneret ab eis i ipa
vestigiu[m] sed remansit andromacho / Et ieum
qd conlin est ut no mouent aliquod q ex
pitu in natiu[m] i venit fortasse .n. i[ll]a coplo
tu i[n] podere est sig[n]u[m] i[n] eius innatu[m] i veit
oppi[n]i / Et q qui ipa mouet[ur] a suo podere
no cofecit[ur] illa ppetate / Et si aliquid corp[us] di
cat q si ppter eam fuaete face illa ppetate
ti diuet medicinam ibi qd eam condicet sup
i[d] . Sicut si dicat aliquis steras pader[um] clar[um]
i equis et hoie et alys / Et tiace ipa i sunt sunt
sunt infantia et pubertas et adolescentia [et] senect[us]
et mors de m incipit in pubertate et augme
to usq[ue] ad tpus i quo stat p[er] x anos i re
gionibus calis et xx anos i regionib[us]
fris . de m stat a x anos a xx de m debi
litat / a p[er] xx anos / a p[er] xl de m oppo
nat[ur] utilitat tyrace , a p[er] xxx anos a pty
lx et sit una cofectio no debilitata ag[e]n[d]u tyra
te . Et oz q det[ur] i potu morpo de i[ll]a que est
fortis et recens / Et u[nde] legis q[ui]lib[et] i potu dat
de alia que est debilior

Tiriaca magna

andromata p lib v
R[ecipe] trocisci squille
trocisci tyri
trocisci andromacon } an[a] lib v
Opy thebaici piperis ni[gri]
Cinamo[mi] ela ro ru } an[a] lib ij s[emis]
se rape plucstri

Ageridion p[er] eos [et] agrica
sucu[s] licior[um] nive ete } an[a] lib ij s[emis]
ol[e]i balsa[mi]
Croci zz[ibe]r ren[is] petr[o]s[e]lin[i] a[r]on
tala[u]ti p[er]sissy macedonia
Sticados costi amari
piperis al[bi] / thuris masti[cis] } an[a] lib j [et] ℥ iij
paly mont[ani] pulegy
cynam tebetine
Casse lige Spice sp[ic]anii
Storacis liq[ui]de sc[ilicet] apy dauci
zizibei an[a] ℥ j
Nuceos camedr[eos] camepith[eos]
Succi ypoquistidos foly men[te]
Spice ro genciane q[ui]n[que] ara } an[a] ℥ j s[emis]
Carui sem[en] calcatu[m] usti
tre sigill[ata] amom[i] acori
Carpobal[sami] ypicon su[m] an[a]
Castorij acacie
De bancie bdelly
galbani opopona[cis] } an[a] ℥ j vij s[emis]
Aspalti centaurie aristol[ochie] ro
vini al[bi] odorif[eri] lib xx
mell[is] albissimi despumati ... lib v
Et tyriaca devenat mag[ister] p[er]sentent[ur] o[mn]es
res ingre p[er] se sicud aspaltu[m] [et] colle[ctum]
q[u]od dz bulire i lib ij vini pdci et co
iuncte mell[is] calio et p[ri]us incorpeut[ur]
spe[cie]s pdicte cu[m] mell[is] / Dein addat[ur] res
ingre p[er]ea adda[tur] i eq[u]is fuit totu[m]
calcatu[m] [et] cuciat mag[ister] q[ui]n storax
oly bal[sami] r[ecipe] debet poni i fine

Trocisci de mirra

R[ecipe] mirre ℥ i[j] s[emis]
lupini ℥ ij s[emis] fol[iorum] mentastri pulegy
rute ciclamine asse fe[tide] sapini opoponac[is]
an[a] ℥ i s[emis] vn[de] auri[t]

Trocisci de tra sigillata

Et sunt
t[ro]ciscus valia ad sputu[m] et egem san
g[ui]nis et ppe sputis cu[m] aqua arnoglosse
[et] cu[m] liniu[n]t opoio sup[er] muce ad
fluxu[m] m[enstruorum] et quoq[ue] m[en]t[is] i mirce R[ecipe]
san dra g[ra]na ara assi tosi amili ass
spod acacie ypoquistidos lap[is] ema[tites]
scieridos balaustie bol ar tre sigil[late]
de ugn[e] coralli karabe an[a] ℥ i marg[arite]
dra ti ppuers al[bi] et m an[a] ℥ s[emis] q
pv ptill assi cornu[m] cui usti thure
gallar[um] et an[a] ℥ i s[emis] fi[ant] t[rocisci]

Trocisci de lacca

cofervit ad opi
lacio[n]e[m] epatis et splenis et ad febre[m]
diu[tur]na[m] et antiqua[m] et ad solidu[m] et
pbat vrina[m] R[ecipe] lacce crude reub an[a]
℥ i s[emis] [et]c

101 101

Rx rasis ʒ i ß spice ʒ i ß reub ʒ iij spody ʒ ß ℥ xv ligni ʒ i ℥ xv Succi eupatorii ʒ v ff trs

Spice mastic se apy squinanti absinthii amios sanie amigdali ana ʒ i ... costi nuce rub tinctoris Succi eup succi absin se ani sem asari ana ʒ i piperis ʒ ij ana ʒ ß ff trs

Troc de eupatorio conferunt ad febres ... antiquas et rigore ... epis et splenis opilacionem aperiunt et est medicina bona ... et yctericie et ... ydropisi valent

Trocisci de eupatorio ... Rx succi eupat sext iij ro ru ablatis capitibus spice ... ana sext ij ... sext vi spody ʒ iiij ff trs

Troc de absinth ... Rx ana absinthii asari se apy amigdali ... ana ʒ ij ... et dentur in potu

Troc de absinth conferunt ad febres antiquas et aperiunt opilaciones epatis et stomaci et confortant stomacum et conferunt dolori membrorum et ... et confortat appetitum Rx absinthii ana ana ʒ i reub succi eupatorii asari apy amigdali a spice mastic foly ana ʒ ß

Troc de spodio const in Rx ros spody ana ʒ v se ... succi balausti ... ana ʒ ij ß ... ff trs Vel sic ... Rx ros ru ablatis capitibus ʒ v spice ... ʒ iij spody ʒ i succi eup ʒ vij ff trs

Troc de berber ad febres inflamacionis ... et sitim ... Rx berberis ... succi eius spody succi liquiricie ana ʒ i ß ros ʒ iij spice ... ana ʒ ß se citrulli ʒ i ... ℥ xv caph ℥ v ... Vel ... Rx berberis spice se ... liquiricie ... ana ʒ iij spody ... camphore ana ʒ i ff trs

Trocisci de spodio 2m Mesue ... sunt valentes ad febres antiquas ... et inflamacionem stomaci et epatis et sitim vehementem et ... Rx spody ʒ ij rosarum ʒ iij se ... liquiricie ana ʒ i se ... ʒ ß ℥ xv ... ff trs

Troc de reubarbaro conferunt ad dolorem epatis et opilacionem ... et ad antiquas ... corrupcionem ... et ydropisi et ictericie

Rx ros ʒ iij spice cum mastic ... ana ʒ v succi eup succi absinthii ana ʒ i squinanti ... reub ʒ iij cum aqua apy ff **Trocisci dyarodon** ... est magnum ad febres antiquas et febres ... et ad febres flaticas et feb ... corrupit ... et confert ad dolorem stomaci et abstergit ... Rx ro ʒ vj spice ʒ ij ligni ʒ iij ... ro ʒ ij spod ʒ i mastic ʒ i ... ʒ ß ff

Troc de sandalis valet ad febrem inflamatiuam et sitim Rx ... sand ana ʒ ß ... se ... ana ʒ ... ro ʒ ij berberis ... ʒ ij bol ar ʒ ij camphore ʒ ß ff

Troc de camphora valent ad febres ... inflamaciones et ad sitim vehementem et ... et ... sand citri ʒ ij ß ... ana ʒ ij se ... spice ana ʒ i ... amidi camphore ana ʒ i ... ʒ iij ff

Troc de capparis ... splenis et ... se agni casti ana ʒ vj ... eup ... amigdali ... ana ʒ ij fol ... ana ʒ ij ... ana ʒ i ... pul ff ... ana ʒ i

Troc de ciper ad ... stomaci et ad malicia ... Rx ʒ ij ... mastic ... squinanti ... ana ʒ ij ... ff cum mell

Troc de corallis Rx corall ru ... ana ʒ iij squinanti ... ana ʒ ij ... mastix foly ... asari ana ʒ i ff trs

Troc dyarodon Rx ro ... ʒ ... spod ʒ ij sand ru ʒ ij ß caph ℥ vij ff trs

Troc dy ... Rx viol ... ʒ ... amidi ʒ vij ... ana ʒ ij ... tag ʒ viij reub ʒ ij ... ff

Trocisci de carabe de libro ... sihi ... abscindunt sanguinem ... et emoroidarum et conferunt ad ...

cu vngēto q̄ⁿ cicūi q̄ fri cadit fiet … aycerrīno deuigl … vngeti amidu … aḡdtrā q̄ ē cadu … fra ffedy ⁊c

sanguis ℞ carabe walli cornu cui adusti acacie dragagti gūm arab̄ balaustiaꝝ lacte et succi barbe hyrcini an̄ ʒ iiij opy ʒ iiij te rant᷒ omīa et ꝯfc᷒ cu mucilagī psilly ⁊ fiāt troc̄ ꝗsit vn̄ ꝗ misc̄ ʒ ij et biba de eis troc̄ ꝗ cu vino robub de fructib̄ꝯ valetib̄ꝯ ad hoc hec Auic̄ ⁊c̄

Troc violaꝝ

de lib° ut b° ℞ viol pte j tur bit arundinei pte j mu ꝗrta succi liquiricie pte ß dyagdy ꝗrta pte j ij voluat᷒ cu oleo ro et troc᷒ cu syr° viol ⁊ fie troci podan tes ʒ iij

Stelle

Iam cosuetu est ꝯmarssicuare aliquoꝝ me dicoꝝ q̄ nominant trocisci stelle alamir daca nerfe i trocistos stelle Tamen no pmittut vita verede Et i° qm de trocisti cōuenit ꝗ repieti ꝗsilutates expulsus ꝯpliqs me bris et auferūt exulceracōn̄ acetositati et lum ꝗ sr̄ fr̄de et sedat dolore capitis et cōfert ad cathariros ꝗ dolore dentiu posit in galbano in corrose excis et cōfert ad dol aur̄ et ad sputu sanguinis ꝗ spum eius ꝯ cum melle et ad tussi recenta et cōfert ad febres prodicas si pti i potu cu aqua sansuci ⁊ ꝗ icis ⁊c

Stella terre

et dixerunt plum coꝝ et est talis Et quida coꝝ q̄ est lutu ꝗminus et fortasse talis lenit appitudine stoi et incidi ei et no pati᷒ acalore i nato doc aqlt ypp ralio Et nos dicem᷒ coꝝ qui cocin sic ipi dixerint Quoꝝ h̄ est ꝗmixtio cyperi et ca storei spice cassie opy cu costi et stelleterre et est talis an̄ ʒ v ꝗ miens al ʒ vj dauci an̄ ʒ zizibei et se mst̄ al storac̄ liq̄ se apy an̄ ʒ viij i funde gu i vio cham° et te medietas cu eo et fac trocisi podrates ʒ ß et fiet᷒ i vmb° Et vocat᷒ trocisci de stella Vel sic fed kapi ꝗfc° troc̄ stelle gu i potu teneat᷒ ad dol stoi ℞ spicē masticis ꝗ turi° thuris ꝗ simati castorei ꝗ pipis madragore sem iusq̄ absinthy opy aloes an̄ ʒ v fac troc̄ et detur᷒ ʒ ij ī vino tepido ⁊c Θ

Troc de rosis

cu scamonea qm cōferūt ad febres et ad difficultate quoꝝ pmixti° ℞ ro sas cu ablatis capitibus ʒ iij spice ꝗ conferre et rad liquiricie an̄ ʒ viij scamonee ʒ iij ꝗ aqua ꝗ menas et fac troc̄ et bibat᷒ cu aqua frida et i lep ā syr acetosa

Troc de camisio

ꝗ sedu Auic̄ capien° op lacones recificates epar lenificates mauin aufer° febres antiquas ℞ camsy ʒ iij ab sinthii asari se apy amigdaꝝ amaraꝝ ind spice mastic̄ foly se tuneti an̄ ʒ j enp ʒ iij aloes ʒ iiij ß troc̄ cu aqua absinthii et fac troc̄ diu rinci ⁊c Θ

Trocisci de balaustys

ꝗ Auic̄ cōfert

tes ad fluxu̅ sanguinis et eis qui hūt fluxu̅ ventris et egeri emittūt sanguinē et saniē et vz i tenasmon ℞ balau stie ⁊ cortic̄ sumach yladin torrefa toꝝ ⁊ sanch nabach ⁊ q̄ nuoꝝ mti an̄ ʒ viij gallaꝝ torrefat̄ ꝗptictaꝝ cu aceto ꝗ masᵒ insusi cum i aceto ⁊ torrefi an̄ ʒ iiij troc᷒ cu succo arno glossi aut maloꝝ ⁊ fac troc̄ dragmes

Troc de ensente

ꝗ Auic̄ cōferūt ꝗ et ad febres flaticas et optimi sunt ℞ se citrull ꝗtulate et hasse he ꝗ fabre an̄ ʒ iij ꝗ spica bedegward sem tr̄ an̄ ʒ i ß spody turbit ensente an̄ ʒ iiij tamidbim ʒ ꝗ zucca alhars ʒ ꝗ eu ʒ iij fac troc̄ cu aqua ⁊ mell

Troc de sticados

cōm tremore me broꝝ torture palisi dentur cu aqua de coccinis sticados et mell ℞ ꝗ pione ʒ j ß ysopi ʒ j sticados ʒ ß troc̄ cu mell rosato ⁊c

Troc de spica

ꝗ ad dureꝝ i sto macatu ꝗ ℞ spice cassie lenis cala aro spicenardi an̄ ʒ j bdelli ʒ ij mastic̄ storac̄ liq̄d an̄ ʒ j armoniaci ʒ ß fac troc̄ ⁊ dent᷒ i vino doss an̄ j

Vngentum album

℞ ceruse lib j litargiri ʒ vj olibani mastic̄ an̄ ʒ j ß oli cmis lib ij aceti aq ro q̄ s fac vngt sⁱ platz

Vngetu fuscum

apponitur sup vulnus attrahit ⁊ mūdificat ⁊ incarnat ℞ oli cmis lib j ß ce ⁊ iiij sepi arietini picis naual sapini an̄ ʒ ij mastic̄ galbani thuris terbentine an̄ ⁊ j ꝗfc᷒ ut pz ⁊c ꝗ vngetu dum ꝗ dicit fecado vulna sanat ⁊c

Vngentu citrinum

valz mulibz de lori ꝗ fria cu palitus ꝗ plios Resretis labora̅tib᷒ sti glevir° ꝗ lienib᷒ i fri vico intric̄ ꝗ fria cu et com amciꝗ gutta fria ⁊ indigsacom iuncꝗ vz ℞ cere ⁊ iij oli cmis ⁊ xv tebentine ʒ j resine colofonie an̄ ʒ vj olib mastic̄ cu an̄ ʒ ij fac vngētum Gutta ped vis singlöle defecto ium calcul ydropis ꝗ fria passio quis cedunt vngtis q̄ non sunt ab auro

Vngentu marciaton

vsuale q̄ fit ꝗfrīte et dolor capitis pectoris et stoi splenis ⁊ epis et ad ylys dol tale vbique venctis statim subvenit palitic̄ sciatic̄ arthetic̄ nefretic̄ et podagric̄ ꝗ d͛st ꝗ tumores rep̄mit

1570 Tremor capitis stoi dolor algor acumey
pliate dolor arthetic̄us fria lepa podagra
1573 Splen diuꝗ strofi epis rium melanmis
defectes hec sunt que marciaton inuat ꝗ

et tom omnes dolores potent medet
Rec. te al lib ii, oli veteris lib iiii
roris marini fol lauri an ℥ iiii
rute amarace an ℥ iii
fol mille fol. vesbii balsamite ozimi
an ℥ i rad cinglu cumini mite an ℥ iii
buti ℥ ii feni gr ℥ i ß
lilifagi poly calamenti arthesie cimi betonice
brace vrsis herbe veti piprnell agrimo
nie absinthii herbe paliss herbe ste marie
cimarum sambuci centaurie trassle mille
foly ssvi camedrei centi nuie, quinquefol
herbe tetrarak an ℥ i ß urtice viol sspine
rub reu meta sarraceni z alie mete
lappiciole polii titi, cardu celle matrisil
lice herbe in rate alla, lingue tin trifle
tapsibarbati an ℥ i storacis medulle cinne
an ℥ ß adipis vrsi galline masti an
℥ i thuris ℥ ß oli nardi ℥ ii Confice
Iste herbe colligantur tempore may quanto citius
potens et infunde omnes herbas in bono
vino odorifero octo diebus aut plus, postea
coque herbas in vino et exprimatur postea
adde oleum auxungia ut patet te q s fiat unguentum

Unguentum aragon i. adiutorium vz
addat z fa te vi et mulieris rumctis ad spas
mum z dol vlcorum z rum artetico z stiatico
multu prodest certanaris sup dorsum vngatur
an hora accessionis prodest z ad guttam
frigidam confert Rec. roris marini saxifragi
rad iari spilli rute rad spicardi an ℥ iiii
ß fol lauri salvie sanie an ℥ iii policaris
maioris et boris ℥ viii brionie ℥ iii lau
reol ℥ x nepite lib i ß mastic olib an
℥ vii piretri euforb an ℥ i ʒ iii sirupis
an ℥ vi oli musteli ℥ i olei petrolei ℥ i
adipis vrsi ℥ iii oli lauri ℥ iii butiri ℥
iiii oli comi lib ce v cere ℥ x ossis herbe
trita colligatur mense iunii ponatur in oleum
et vinum per dies viii coquatur ut supra z fiat unguentum

Unguentum agrippe Rex agrippa
rex iudeorum vtebatur quo dignitatis causa quoniam
discipulorum tradere vellet valet ydropicis et omnibus
tumoribus in quacumque parte corporis fuerit et
aduinos indignatos vnum prodest vnctus
super ventre lapatii Rec. brionie lib ii rad spinardi
lib i squille ℥ vi yreos ℥ iii rad filicis
ebuli cobli marini an ℥ ii omnes rad
t ul iiiior abluatur bn z terant z ponatur
in lib iiii oli per die ixo ℥ i super ignem
ponatur z bulliatur z postea expriматur cere
al ℥ x cere
Indignatis verius quibus dolor et tumor omnes
corporis absque mora fervet tr cedit agrippa

Unguentum populeon valet contra

caloremque acute febricitantibus et hys qui dormire
non possunt inunctis temporibus super epar z renibus
calore innatur extinguit Rec. oculi populi lib i
ß foliorum papaveris in foliorum mandragore
timarum vle tenerimarum fol iusquiami solatri
vmbilici lactuce semperviv, bardane viol sta
tutell an ℥ iii auxungie no porcine sine
sale lib iii confice ut patet te ℥ iii fiat unguentum
populeon fugat ardores z laxat attutas
inducit sompnos in illis pedes typani tactus

Unguentum apostolorum sine vide
valet ad omnem plagam vbi carnem superflue
nascitur multu corrodit mala carne aperit di
mdit et attrahit Rec. oli comi lib i te al ℥
i ß resine ℥ i oppo ℥ i storacis ℥ i ß
armoniaci ℥ i aristologie lon thuris an
℥ iii galbani mire an ℥ ii bdelly litargiri
an ℥ ß infundunt quarta acceto si plus
ul minus de cera ul de floc cuis ponatur no
est vis sed vngis

Unguentum citrinum dicitur quia in pomo citri co
quitur pulcra reddit faciem lentigines destruit
et ad sole inunctus destruit pustulas flati salse
in facie ul in cubitis ulceribus ortas mar
aufert cicatrice subtiliat lepra facies multu
cuedat vu colorum z penitus z pallorum z cui seppe
lie valet etc Rec. boracis ℥ iii caph ℥ i co
valli al ℥ ß dragagant al amidi cristalli olib
nitri vmbilici marini an ℥ iii antal de al
an ℥ iii Cerse specta an ℥ i mar
moris al ℥ ii Amerti dul ℥ i cerusse
℥ vi cera Cerusa sic fit Radices draconis
tera z cum oculi z apposita aque p
mittatur residere z fiat ter ul iiiior illud
quod limosum est remaneat et ad solem de
siccet t ipsa cetissima est ad faciei de alba
dos cera Sufficit at Rec. terantur dragi vmbli
auxungie nouelle porci lib i ß sepi caprini
i ß auxungie galline ℥ i de cotu i z cera vas

Unguentum Rec. oli lauri ℥ ß pul mastic ℥ vi
olibani ℥ i sulfuris vivi ℥ i caphoro ℥ ii misce
et fiat unguentum

Unguentum nardi Rec. te terebentine oli ro
an ℥ vi spinacia ℥ ß Applico. rosarum an ℥
ii fiat unguentum

Unguentum de resina Rec. resine te
bentine an lib i oli comi ℥ vi buti ℥ iii te
q s cera

Unguentum de adipibus primus Rec.
medull bovi pinguedine galline anseris
anete tapse vrsi catti de altis buti oli lini
oli amigdalarum a et dul an ℥ i te al q s fiat unguentum

Unguentum p sto Rec. oli spice mastic
an ℥ i oli citoniorum mitum an ℥ ii ross
miele lig alo. coll em tina mitte ℥

Letigo lepre labes inculta cicatrix
pustula quoque salsi pro dicte flatus ardor
Hi cedit vnguenti de cetra quinque citri

[illegible]

Vngentu̅ adscabiem ℞ [illegible]

Vngentu̅ inuabile ad sanandum [illegible]

Vngentu̅ pronum ℞ [illegible] vngentu̅

Vngentu̅ greciu̅ ℞ litargiri [illegible]

Vngentu̅ ad vermes ℞ ol̅i absinthij [illegible]

Vngentu̅ incarnatiu̅ ℞ vngentu̅

Vngentu̅ basilicon maius ℞ [illegible]

Vngentu̅ sompniferu̅ ℞ [illegible]

Vngentu̅ dialthea [illegible]

Vngentu̅ ad deponendos [illegible]

Ad prouocandum crines [illegible]

Ad prouocandum crines vngentu̅ vulpinu̅ [illegible]

Vngentu̅ ad pectus ℞ [illegible]

Vngentu̅ ad verrucas ℞ [illegible]

Vngentu̅ costrictiu̅ [illegible]

Vernix liquida sic fit ℞ ol̅e lini [illegible]

Ad fricandum [illegible] ℞ braxilis ʒ iij [illegible]

ʒ iiij cum ara vidis eris an ʒ i vini
opti lib x om bulliat i vase lapideo
usq ad mediete; pq'ea colet cu optima
oppressione etc. B

Vomitus ysaac Reu purgat superius
et inferius Rp capsie ʒ vi croci affinati
ni asari cathapucie an ʒ iiij polipodii
se atriplicis, castaneole semis vomitiue
seminis radi an ʒ ij cinamomi ʒ vi qss
ut pz colatur adde mel et acetu q s
et colet Colatura delicatis rusticis et for
tioribus sbany tota i mane conmetur
cu calida etc. Vomitus sine molestia
Rp vadi libr. sal gemme, oli quibus an ʒ
ij misce et detur i aura etc.

Zinziber conditu sic fit Rp zin
ziber qui habent folia ad modu cectam ma
ium et sarraceni seratul vocat bn
lapis et acrodiata aliquo mitiori tritat
adant et coquatur ut pz presteris
bn et oppressa aqua poc lib iij i lib
x mellis despumati coque ad perfectione
cui adda lib s ʒʒ vs ola frustrati maio
tur pone abigue et repone pul Rp ʒʒ i
ʒ iiij galangi gariof cinamomi foly piperis
lon nuci mus cardimoni an ʒ i pinee
pistati ind an ʒ iiij et cu omnibus istis
condiat Stom confor digestiua uirtutem
adiuuat viro pectoris confortente vz vrt su
gloria prvot, renes confort et libidinem
potenter excitat etc

Aqua composita secundu mgrm Rp arthe
mesie ʒ vi puleg. mctastri an ʒ v
origanum ysopi balsamite an ʒ iiij
calamenti maius et bn nepite satureg an
ʒ iij salvie fu asari rute seu
ozpilli strad sansuci an ʒ i s
celtice cumini calami aromatici an ʒ iiij
nigelle se an seu carui petros. aneti
an ʒ i omnibus spebus conuna coquassentur
et herbe incise hec omnia distillentur
p alembicu et ysui reseruet etc

Acetana sic fit Rp pinella cu ramis
suis que no fructificauit et bn pistet
et colent, colatura illa pone ad solem
donec coaguletur et fit acacia etc

Argentu laboratu Rp ceruse ʒ xvj
litargiri ʒ vi lazurii ʒ ij oia bn incor
porentur o lib ij

Amidum sic fit Rp fortiori i frumenti
bn mundatu qui sit in aqua et pone i
aqua p xv dies, ordie mutado aqua

postea bn dictu frumentu cu pistello ligneo
tere et pone i sactu ad colandu et compri
me et illa expressioni pone ad sole i vase
sufficienti et dimitte donec coaguletur etc

Acetu sylli Rp corpi squamis
sylle q sut medie int corticem que
volumus et perfora eas separatim cu stilo
ligneo et dimitte siccari i umbra p xl
dies et pone i vase vitreo confunge capi
eius et dimitte ad solem p xl dies pqea
illud cola et aumstrata ubi oz cfectiuitas
virgi te festinat expellet vas i itinere
talis ul arena calida etc

Aqua diuretica Rp spice celti fol sa
xifragi milii solis se gramis an ʒ i s
rub tinctor. ʒ i liquiricie ind ʒ vi cotind
grosso modo Item Rp folia raffani lib
iiij rad gramis ind et misce lib ij ad
dat ad supradicta et distilla p allembicu

Aqua masticis ad maculas oculorum
Rp mastic. spume maris stercore lacti ban
rar. zuca an ʒ i acori. se celidonie an
ʒ x acori etc decoqua i lib i aqua usq
ad medietate colet tunc adde mastic
in aqua mell. confer vesalua i sole et
hec fit ter ul iiij colet cu oppressione

Confectio anacardina et est confectio
sapientu et corp qui deperdat scientiam acuit
it in intellectum et subtiliat sensum memoria
aperit et rumpit, confert dolori stomachi et vetus
asperitate stomachi declarificat, semen reg et colore
bonum facit Rp piperis macropiperis nucis
ste bell emblici indorum vini debedust an
ʒ ij costi anacardi, zeduarii tribaisit liua
mei baucilam an ʒ vi cipi ʒ iiij ce ana
cardi pse de iij medietas alias coq cu
butiro seu melle quantitate equali pus bu
litorum da ospo i... mixtis cu aqua seu et
caueat alabore ya coytu et ebrietate

Confectio anacardina ʒ iij Rasis Rp
ʒʒ vs piperis nigelle costi pirietri macropi
pis acori an ʒ v. mirc folior ruce
ase genciane aristolog. bacc lauri
castor. capre sinap an ʒ ij s mellis
anacard. u ʒ v mell q s fiat elect. Vel
Rp mirabol. in bellirici emblici an ʒ x
olib ysopi ʒʒ vs piperis mell anacardi
an ʒ i spice acori cipi an ʒ s mell
apum q s

Confectio ad cuththarzo militones apli
bus probata Rp rasi ʒ i s lig aloes mars
gariof galie ind an ʒ ij lig va ʒ viij

Vb Feniculi verbena rosa celidonia ruta
Ex hys fit aqua que lumina reddit acuta

Vr Saluia sal vinu crocus ruta petrosilinum
Ex hys fit pulsio que visum reddit acutum

Litargia stupor ... frigida matrix
Neruorum debilitas hec sut nocencia ...
Sp anacardino perdit cu salubritas

opiatu

ʒ iij

cinamomi ʒ iiij ʒʒ. muscI. muscate cub. ana ʒ j ß
heil spice ana ʒ j zuccari lib v fiat confectio ut
placet [illegible] ʒ iiij [illegible]

Citonia condita. Recipe citonia munda
[illegible] et sepeli ea sub [illegible] ea
donec [illegible] pastoris [illegible]
ea per quartam partem et munda diligenter a
cortice optione [illegible] intrinsecus cum hac
[illegible] recipe lib j ß et pone in cassia omni die
[illegible] deinde [illegible] quousque [illegible]
[illegible] dictorum citoniorum sit consumpta [illegible]
decoctio perfecta postea adde ʒʒ galange
[illegible] ana ʒ ij [illegible]

Ce [illegible] recipe [illegible] lib viij [illegible] lib ij
ʒ [illegible] aque clare [illegible] omnia [illegible]

Ce albi recipe [illegible] [illegible] cole
lib [illegible] lib j [illegible] lib ij
[illegible] rose lib [illegible] lib j
omnia liquefiant [illegible]

Ce rub. recipe [illegible] nostrue pulv. lib ij [illegible]
[illegible] lib [illegible] ʒ ij [illegible]
ʒ j olei olive [illegible]

Ce [illegible] facta [illegible] recipe [illegible] nostrue ʒ vj [illegible]
reben ʒ j [illegible] ʒ j olei ʒ j [illegible] olei [illegible]
[illegible] scutella [illegible]

Citrium conditum. [illegible]
[illegible] addebilitate stomaci [illegible]
[illegible] et [illegible]
longitudinem in quatuor partes totum citrum
[illegible] intrinsecus [illegible]
[illegible] testeo [illegible] aqua dul
clara cum sale grosso al. vij diebus [illegible]
[illegible] sine sale [illegible]
in aqua [illegible] color [illegible]
illud quod est intrinsecus [illegible] aqua [illegible]
[illegible] non sit in ea salsedo et [illegible] mell
bonum [illegible] aque partes ij [illegible] que
[illegible] album et [illegible] in vas [illegible]
[illegible] et [illegible] citrum
[illegible] et [illegible]
citrum in [illegible] ut [illegible]
et ad omnes duas [illegible] citri [illegible]
[illegible] ana [illegible] cinamomi
ana [illegible] ß [illegible] ß pulv. [illegible] sup
citrum [illegible] in vase
et sup [illegible] mel [illegible]

Cerotum de sandalis [illegible]
inflammationes et [illegible] calida [illegible]
[illegible] que sunt in isto [illegible] capite [illegible]
[illegible] sandali ana ʒ vj bol. ar
ʒ [illegible] ß [illegible] ʒ j [illegible]
olei [illegible] lib j [illegible] fiat cerotum [illegible]

In [illegible] spatulas pectus dolor [illegible]
Splenis durities [illegible] calore [illegible]
Algens ydropicus frigescens [illegible]
[illegible] membro
[illegible]

[illegible]

Cerotum pectorale recipe laudanum [illegible] ʒ j ma
stic ʒ j [illegible] ʒ ij mente absinthij
ana ʒ j [illegible] aloes ʒ ij [illegible] spice ana
ana ʒ j [illegible] absinthij [illegible]
q. s. fiat cerotum [illegible] viij ß [illegible]

Cerotum ad [illegible] recipe ysopi ab
sinthij mente [illegible] tebenthine
[illegible] ana ʒ j [illegible] ʒ ij olei [illegible] ʒ ij fiat cerotum

Cinna valde bona ad dolorem [illegible]
recipe ʒʒ [illegible] ʒ j ʒ ij cinamomi [illegible] galan
ana ʒ j [illegible] cardamomi ana ʒ ß [illegible]
ʒ ß [illegible] ʒ ß [illegible] origani ʒ j
zuccari q. s. fiat confectio

Dyarob cum turbit recipe turbit [illegible]
ʒ v [illegible] ʒ ij dyagridij ʒ ß [illegible] ana
ʒ xv ana ʒ ß zuccari ʒ viij fiat confectio

Dya [illegible] recipe [illegible] ʒ ij florum [illegible]
[illegible] ʒ ß salvie ʒ j fiat decoctio in aqua
[illegible] zuccari lib j coquatur ad perfectam
[illegible] cinamomi [illegible] al. ana ʒ j [illegible]
cardamomi corticis citri [illegible] ana ʒ ß [illegible]
[illegible] ʒ j ʒʒ [illegible] fiat confectio [illegible]

Dyaspoletum recipe [illegible]
[illegible] infus. [illegible] piperis al.
ana ʒ ß salis [illegible] ß [illegible]
[illegible] veteris lib j fiat [illegible]

Dactilli [illegible] recipe dactil. [illegible]
lib j ʒ vj [illegible] ʒ j ʒʒ [illegible] ʒ j fiat [illegible]

Dyarodon Julij recipe cinamomi [illegible]
[illegible] galange nardi ʒʒ [illegible]
[illegible] ana ʒ j [illegible] aloes [illegible]
[illegible] macis zedoarie foli stoados [illegible]
[illegible] ana ʒ vj [illegible]
te vel dragagantum [illegible] cardamomi cinamomi
ana [illegible] ana ʒ iiij limature auri et
argenti [illegible] margaritarum [illegible] et [illegible]
[illegible] bacce lauri [illegible]
[illegible] balsami ʒ ß [illegible]
[illegible] coralli [illegible]
[illegible] ysopi abrotani balsamite me
[illegible] ana ʒ ij [illegible]

Elect. de citro confortat stomachum [illegible]
[illegible] et [illegible] grossas
[illegible] expellit [illegible] confort.
recipe corticis citri ʒ [illegible] aloes mac
cinamomi galange ana ʒ ij [illegible] ʒ j ʒʒ
cardamomi ana ʒ j mell q. s. fiat elect.

Elect. [illegible] recipe [illegible]
et [illegible] lib j [illegible] ʒ iij zuccari [illegible]

[illegible]

Ep[illegible] Cerone [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

an q̄r̄ ĩ mell lib ß ff electu(ar)i(u)m

Electuarium de bacc(is) lauri R(ecipe) foliorum ru
te ℥ p amentum ingell leuist(icum) ori
ganum maced(onicum) amigd(alarum) a. piperis in
et lon(gi) metastri dauci acori bacc(arum) lau
castorei an(a) ℥ ij ßapini ℥ iiij oppopo(na)c(is)
℥ iij mell q(uantum) s(ufficit)

Electuarium ad renes R(ecipe) cina(mo)mi ce(n)taur(ee)
an(a) ℥ i ß lupi(ni) se(minis) camap(ithe)os corum(?) cimi asa
usti an(a) ℥ ß ... ℥ i ß pleib(?) ℥ ij ge
ciane coltice se(men) cime an(a) ℥ i cetoria ℥
℥ ij mell q(uantum) s(ufficit). d(eti)n(etur) ℥ i ...

Electuarium ad ventositatem stomaci et tocius cor(poris)
R(ecipe) liquir(icie) mastic(is) an(a) carui(?) med(ulle) bacc(arum)
lau(ri) cimi rute an(a) ℥ i mell q(uantum) s(ufficit) d(e)t(ur)
cu(m) vino calido

Electuarium de menta q(uo)d p(ro)vocat appetitum
et stomachum calefacit R(ecipe) succi mente vini ma
l(orum) granatorum an(a) ℥ iiij ℥ ... lib ĩ ...
... cu(m) galang(e) cina(momi) pipe(ris) lon(gi) ...
... an(a) q(uantum) p(lacet) et fi(at) electuarium

Epithima pro corde R(ecipe) aque ros(arum)
℥ ij aq(ue) melliss(e) bugloss(e) an(a) ℥ i pul
sand(ali) omn(ium) coral(li) ru(bei) an(a) ℥ ß macis ʒ i
ros(arum) ru(bearum) pul(veris) ℥ i ... an(a) ʒ ß musci

Epithima pro epate Aque endi
vie solatri an(a) ℥ ij pul(veris) ro(sarum) sand(ali) ru(bei) al
absinthy spod(ii) an(a) ℥ ß musci ...
... cu(m) ...

Emplastrum dyasinicon ... ad confor
tacionem stomaci et epatis in quibus debilitatis
et mollificacionem confert ad fluxum ve
tris ... R(ecipe) ... desp(uma)ta an(a)
℥ iiij ... xl tortellarum de
... ℥ v ... ista duo in vino odorif(ero)
postea accipe ... cit(rinorum) ...
... ℥ i ... cu(m) ...
... cu(m) oleis ... pice ...
ca ... absinthi an(a) ℥ ij
lig(ni) al(oes) mac(is) nuc(is) ... aloes spice acca
cie gallie ... an(a) ℥ i laudani ℥ ij
... ℥ iiij ... q(uantum) s(ufficit) ... super
... et
pone sup(er) stomachum et epar ...

Emplastrum ... ℥ ... rad(icis) malvavisci ...
vj ... et coquant(ur) in aqua et
... postea ...
... R(ecipe) farina fenug(reci)
se(minis) lini ... flor(um) camomill(e) an(a)
℥ ß farine ordei ... ℥ ij ...
... cu(m) oleo camomill(e) ℥ i ß ff(iat) emplastrum
... dyalthea ℥ ij ...

[illegible]

Emplastrum oxicroceum ... ad fracturam
ossium ... corporis membrorum in quibus dolor
fuit ... ex quacumque parte corporis
fuit ... remollit et dissolvit undique ...
antiquum ... nullo alio emplastro vite
... R(ecipe) ... picis
naval(is) colofonie ... an(a) ℥ ß terbentin(e) gal
bani armoniaci cere olib(ani) mastic(is) an(a) ℥ i
... galbanum ...
... et ...
... fuerit
... in aqua ...

Emplastrum de melliloto ... q(uo)d
mollificat omnem duritiem ... stomaci
et splenis ... R(ecipe) melliloti
℥ ij camomill(e) fenug(reci) ... lauri rad(icis) alth(ee)
absinthi an(a) ℥ i ß ... cipi
... an(a) ℥ ß ... xv
... ℥ i ß ... ℥ v ...
an(a) ℥ iij ß terbentin(e) ℥ vj ... pinguedinis
... vj ... an(a) ℥ ...
℥ iiij ... ℥ ij ff(iat) emplastrum cu(m) vino
bono ...

Emplastrum de ypoquistidos R(ecipe) ypoqui(stidos) ...
... alumis plume ...
... an(a) ℥ i ff(iat) emplastrum ...

Emplastrum confortativum ardorem urine
R(ecipe) ... fol(iorum) malve ... an(a) ℥ i ß
coquantur in aqua ... quibus adda
... psillii an(a) ℥ i ß ...
... ℥ i ß ... liquiricie ...
℥ i ... oli viol(arum) ... an(a) ℥ i ff(iat)

Emplastrum p(ro) crepat(is) ...
resine aloes ...
glutis piscium cere
... mastic(is) litargir(i)
lap(idis) ... gipsi boli ar(menici)
... barab(?)
... sigill(ate)
colofonie terbentin(e) ...
... picis naval(is) an(a) ℥ ij
rad(icis) ... equine ... consolide
...
... tele aranee
valatia(?) ... pilorum
lepo(ris) ... an(a) ℥ ij ß
... ypoquistid(os)
gall(arum) ... balaust(iarum)
...
... draguntee(?)
... ... an(a) ℥ iiij
... lepo(ris) ...
... sandali ...

[illegible]

Nasalia ℞ laudani ʒ ii armo[niaci] ʒ i serapi ʒ ii pirecr[i] piperis albi nigelle bdelii an[a] ʒ i, euforbii ʒ i, fit nasalia

Dissolvenda dissolvi in aqua in qua cocta et liquefacta sit illa pellis dictum vel aqua Alia non pulverizanda pulverize. Fit emplastrum unum vel recipiunt quod etc.

Emplastrum dyaquilon quod figuratur est in zaram dicentibus quo non est inferius neque plumbum tere et cribella tum cribello spisso et separa et pone in vase figuli et pistatur superiori quasi parte litargirij oleum partes iii in estate et in hyeme et ebuliat donec coagulet litargerium deinde auferatur ab igne et separat et ad unam quasque partem litargirij, tunc de mucillaginis fenugreci et tunc de mucilaginis seminis lini et tunc de mucillaginis seminis radicis eius et agget in mortario et contundet et recoquet donec perveniat aut ad spissitudinem unguenti et dispositiones huius unguenti est ut addat in ea per unam radices yreos tritas cum contunditur in mortario quoniam ipsum est fortius in resolutione et maturatione fiet etc.

Emplastrum dyaquilon parvum dissolvens et maturans tumores et omnes duritias apostematum ℞ litargiri ʒ vi
olibani veteris clari lib. i
Mucillaginis seminis psillii
Fenugreci seminis lini ana ʒ i fit emplastrum
Mucillaginis radicis malve
Et fit et simul sint iuncta

Emplastrum dei gratia ℞ terebentine lib. i resine lib. i, cere ru[bee] ʒ iii masticis ʒ i verbene bethonice pimpinelle pilosselle morsus galline ana m. i. Et herbas contritas coques cum vino in eo colatura resolutio cera resina terebentina et ebuliant usque ad consumptionem vini deinde colet. Et mittantur mastix et thus in pulvere masticis et fit magd[aleones]

Emplastrum apostolicon
℞ litargiri ʒ vi
cere ru[bee] colofonie ana ʒ ii
cere al[be] picis greci masticis olibani ana ʒ i
terebentine galbani bdellii mirre
eris usti sarcocolle diptami ana ʒ iii
aristologie ro[tunde] pirethri viridis opoponacis
lap[idis] calaminaris ʒ vi ol[e]i quantum sufficit

Emplastrum stomachale
℞ laudani ʒ i ii
Absinthii nucis gallie ust[e] ana ʒ i
Masticis olibani
storacis cala[mi]ti bdellii
Car[i] cinamomi galange
Calami aro[matici] zedoarie ana ʒ i ii
ligni aloes rose spice
Sucti mellis ana ʒ ss
Sucti mente

Versus. Apostolicon ferrum trahit et mala tenum
Mitigat in natu fugat ex humore dolorem
vulneris et galis ex hoc fit gratia nostrix

Distemperi[atur] generata cum sucis pomorum granatorum et ol[eo] nardi masticis et quantum sufficit fit emplastrum

Mina cum speciebus stomachum epar et viscera confortat, appetitum excitat, et est medicina comperta et famosa. ℞ sucii citoniorum mell[is] ana lib. iii decoquantur cum fumositate spumet addatur aceti ʒ vi cum coctum sit, adde piperis longi amaoi ana ʒ i gar[iofili] lig[ni] al[oes] ana ʒ ss clarificet et coletur etc.

Mina sine speciebus ℞ sucii citoniorum mell[is] ana lib. i, coque addatur aceti ʒ ss colet

Nasalia ℞ laudani ʒ ii Armoniaci ʒ i.
sapini ʒ i euforbii ʒ ii
sinap[is] piretri elli al[bi] nigell[e] ana ʒ ss
fit nasalia cum suco millefolii etc.

Item ℞ cub[ebe] asari ana ʒ ss stafisagre ℈ i elli al[bi] ℈ i euforbii ʒ ss aloes ʒ i fit nasalia cum suco salvie quantum sufficit etc.

Pondera igitur vel mensure que in arte medicinali reperiuntur hec sunt que subtili ingenio ac solerti studio summaque ordinatione diligentia ad opus omni in arte medicinali studere valentium que ponderari possunt omnes s[cilicet] ab ℈ i usque ad lib. primo ʒ i figura siminelli electa incipiendo igitur a ℈ scrupulus est xx granorum ℈ ii faciunt granorum xl, ℈ iii faciunt quod hec quod faciunt ʒ i etc.
Dragma habet granos lxxx que faciunt ʒ ss
Aureus habet granos lxxx
Ex quotoque granis constat solidus
Vi exagia sex faciunt ʒ i
Aurei sex
Item ʒ viii faciunt ʒ i. C et d ʒ faciunt lib. i ʒ i habet granos vi et lib habet granos vii et lib. ss habet granos iii vi, certa pars est ʒ viii ʒ

Vo medicinalia sextarius vini vel olei sive aceti que intrat in unguentis seu medicaminibus est pondus lib. ii ss etc.

Ad rationem omnium scilicet doctorum medicorum sufficit igitur ponderum specierum et singularum plenariter agregando pondus specierum et duobus unius cuiusque speciei secundum ordinationem quantum iii de quolibet specie ad confectionem opiatarum emplastrorum laxativarum medicinarum electuariorum emplastrorum atque unguentorum trociscorum et pillarum sufficiat competenti serie demonstravimus ut et scolares medicinarum pondera volentes cum equalibus tria, vel con[tra] quibuscumque dignissimis personis pondera distinguendo medicinas valeat dispensare cum dispensandi ea ut copia donorum amicorum conveniunt amicorum etc.

Ego Nicolaus rogatus a quibusdam
in practica studere volentibus, ut
eos recto ordine medicinas conficiendi
et dispensandi, et eis certam doctrinam tradere
ut de singulis usualium medicinarum una
tantum libra vel duabus vel pluribus conficere
rent, et quantum de unoquoque genere simpli-
cium herbarum, seminum, inter omnes medici-
nas superdictas acciperet eis in scriptura
redigere, in quo quibus egritudinibus
ipse medicine probate fuissent, ipse tem-
poribus de victibus tale eis tradidi doc-
trinam, secundum quod est scripta per omnes doctores
more apotecariorum. Unde ego ista
summa, laudes cum precibus receptarum
in scriptibus repiebus. Eorum autem utilita-
tes seu laudes conscribam. Et primo sciendum
est quod tria requiruntur in ipsa dispensatione.
1 Primum est ut equaliter omnia ponderentur
tam in speciebus, quam in gummis et herbis et
seminibus, secundum proprium pondus uniuscu-
2 3 iusque speciei. Secundum vero est ut non sint
nimia vetustate corrupta. Tertium
vero est ut herbe, radices, semina congruis
temporibus sint collecta, et in congruis locis
reposita, ita ut a fumo et a ventis sive
de loco corrumpi non possint. In confi-
ciendo etiam similiter tria requiruntur, scilicet
mellis purificatio, et quod sufficiat,
et equaliter pulveris cribellatio et
syruporum usque ad aque consumptionem de-
coctio. In purificatione vero mellis duo atten-
duntur, ne sit aquosum et nimis coctum.
Sed quod sufficiat nichil est aliud dicen-
dum nisi ut specierum pulveres colligere
valeat tam et conservare. Tribus namque
de causis mel in medicina ponitur, primo
ut sit ad firmandum quia preter ceteros liquo-
ribus mel conservativum est. Secundo quia mundi-
ficativum est. Tertio quia sua dulcedine specierum
temperat amaritudinem. Pulveris cri-
bellatio duobus modis fit, scilicet sive in
aliquibus rebus debet subtilissime cri-
bellari, in aliis vero mediocris grossiori-
bus et maxime in laxativis, propter non
doctrine magna et multiforme consistit
utilis. Illa cum aliquo indigemus totum
aut parte nos facere oportet, aut abaque
persona certe carissima, vel certe corrup-
tam emerge coryem. Tam de
facere tota aut omnino inutile de certe in probe
nimio aut care ea vel aliquid horum in cor-
rectum oportet nos mittere sumptus habita
periculosa scientia, non solum haec vitabunt
incommoda, verum et applissima superbeunt
commoda. Haec enim doctrina competebat utili
conficiet medicinam, et perfecte quibus operabitur secundum
libertate habita unius et alterius erit copiosa.
Scire autem quantum de uno quoque genere gummarum
seminum et specierum inter omnes accipiet me-
dicinas est inutile. Phisici enim facile certa
erit emptionis noticia, leve pretium et mo-
derata dispensatio etc.

Liber iste quem in principio lege dili-
gentissime compositus est multorum auctoritate in uo-
lumine est compilatus quod prius operis medi-
caminum intitulationibus inscribere cum
tamen medicina yerapigra Galieni et yerapigra
Constantini, aurea alexandrina in aurea
alexandrina, esdra magna in medicina
esdre prophete, trocisca andromachi in illius
phisici. Cum ergo operibus diversis auctorum nominibus
intituletur medicine, constat diversos et plures
sic earum inventores fuisse. Liber iste dictus
est antidotarius. Recurrit enim compila-
vit subtilitate nostra. Et multa tamen ma-
gna pluralitate multa de propria inventione
addere. Nos autem non omnes sed usuales
medicinas breviter proponimus. Primo quod sit me-
dicina medicinarum in compositionibus sunt que nominis
ethimologia, ubi est inventa, et quod medicine
contra quas valet egritudines. Et verum
etiam auctorum laudes vero sunt omnes an-
tedicta et in quibus omnibus, quando deinde diver-
sa medicine que proponere et que cum aliis et decoc-
tione specierum ad est tangendum etc.

Medicina vero alia simplex alia composita. Divisio medicine
Simplex est que talis est qualem
natura produxit vel que ex artificio
patitur sine ad mixtione alterius. Tale
enim est prope scamonia et huius medi-
camine. Cum ergo in aliis simplicibus maxime Ratio medicine
virtus medicine consistat, non de rose quedam compositarum
que tamen compositis consistat multiplicia prout
et principaliter propter compositionem medicinarum
maior efficacia. Secunda fuit diversitas
egritudinis et morbi cum morbo contra-
rietas. Tertia acuminis in expressio.
Quarta medicinarum conservatio. Quinta
saporum hornditus. Maior efficacia
compositis tamen fuit, quia quedam egritudines
sunt composite que una sola medicina

purgari non possunt / vel quia minor virtus virium augmentatur maiori virtute alterius sicut cum duplicata quod per se facere non poterat
¶ Ad inspiciendum egritudinum sunt ea quod quedam egritudines / sunt frigide / quedam calide que sunt in humano corpore / Quia autem medicina hos diversos effectus habere non potest in diversis distrasys ¶ Composita vero medicina virtutem habet in laxando cum ibi scamonia quod purificat calores / et cerio frigidos purgat humores propter contrarietatem morbi adiungitur / quod quorum membrorum nobile est ut epar quod porosum est / et dissolutionem satis conveniens aliquid cum infrigidatum non indiget dissolutis ad suam purgationem ut porri apparent et dissolvunt membra frigida / Sed quod dissolutive ledunt substantiam epatis vel scinnes sunt apponende ibi aliqua stiptica cum dissolutis que debilem epatis substantiam confortant propter impressionem acuminis / et quedam medicine adeo malitiose sunt et corrosive quod intus recipi non possunt per se nisi alia inferant quod corrumpat acuitatem eorum et malitiam ut mastix scamoniam grano fili ellebori / ellebora enim vel scamonea agaricus elaterium per se dari non possunt
¶ Ad confirmationem medicinarum necessaria sunt composita Quedam enim naturaliter sunt humide et cito putrescunt / Unde nisi commixte alys sumantur non possunt ut zinziber mirabolane kebuli et inmbe indes / Videmus enim magna sunt efficatia que ne peccat syrupus et quibusdam alys medicinis adinscitur propter horribilem saporem sunt necessaria composita
¶ Quedam medicine sunt ut aloe que abhominabiles sunt quod ab egris recipi non possunt et si recipiuntur debitum non habent effectum quod ergo dulcia oportet admisceri que sua compensant abhominationem et horribilitatem ut mel et zuccara antidotum id est contra datum / ab anti quod est contra et dosis quod est dato ¶ Inveniuntur autem medicine composite antidota agentis medicus composite / vel cum multa distinctione in recte et omnes composite sunt vocari antidota

¶ Aurea allexandrina dicta est ab auro allexandrina ab allexandro peritissimo phisico inventa / que per se valet ad doloreicum capitis confortate maxime ad reumatica detur passionem / que de capite ad oculos et aures et nares descendit et gingivas et ad quaedam omnium membrorum que eodem humore dolent cum tali dectu
cum vino talis / Unde aurea dicitur ab auro quod excellentia potissima sic medicina / ut aurum precellit quodlibet metallum sic ipsa alias in multis passionibus probata precellit Et dicitur aurea allexandrina ab inventore / vel forte a loco fuerunt ad reumma capitis ¶ Nota distinguendum esse in hoc loco / sicut enim aurea ad reumma capitis ut cum in principio reumatis debet dari / habet enim triplicem virtutem confortativam propter opium quod recipit / quod maxime debetur confortativum propter quasdam species aromaticas quas recipit dissolutivam propter sua consumptiva tollit enim humores et omnem consumptionem operatur dissolutio / sit enim dissolutionem consumptio
¶ Cum igitur dissolutiva virtute efficatur operatur dissolvit medicina materiam et ea movet et sic reumma innovari videtur ergo prius a operata minus dissoluta ut nimia reucam vel remedia et similia / purgato tamen corpore prius utiliter sumitur pluribus / vel procedat flebotomia / vel scarificatio non tamen sequenti die post purgationem vel flebotomiam debet dari sed oportet tribus diebus tantum / post purgationem quantus post flebotomiam ¶ Notandum autem est quod non multum insistet de nocte / de nocte debet dari operante et calido sero / Unde acceptius autem hora vespertina cenare debet et moderate melius non propter noctis frigiditatem operatur calore naturali intus fortius operante / quod per frigiditatem noctis retentus operatur ¶ Videtur ergo aurea sine predictas consideraciones contra reumma capitis non febricitanti cum vino calido febricitanti autem cum aqua calida dolore sedat / distinguere si sint de frigida causa considerationibus provocatis ad humores oculorum lacrimas constringit ¶ Lacrime oculorum sunt a calore ut in febribus acutis et est signum mortale et tunc non debet aurea / aut sunt propter frigiditatem constringente et hoc operatur vero cerebri / adhibet autem vinum aurea prius corpore purgato cum decoctione oliban debet vel quod melius est formentur pilule de pulvere olibani et aurea / et teneat sub lingua ¶ Ad dolorem dentium / sit autem quorumque dolor dentium a fumo ascendente a stomacho ad dentes / sit ab quorumque a humore descendente de capite / Si opus fit post fiat per eam post / postea cum succo vitete calefacto aurea distemperata debet / De vino frigora fiat debet sine ponderis consideratione / inungantur etiam dentes et gingive de eodem ¶ Fiat etiam emplastrum

de aurea z sutto mete et timpoib; appo
nat. Mometanee epilentie. Mome
tanea epilensia d[icitu]r que momentanee
i frequenter i vadit vib momentanea
quia non pertinet acto quelz fiat vico
cebri. Valet cor; hac passion; cum de
coctione pyonie z teucatelli sublighta.
Epilentia que fit vico stomachi z in fide z
membrorum pertinet z ad hoc non confert
aurea. Illi non cum fit vico cebri confert.
Mania competit. Mania est infectio
anterioris cellule capitis fantastice
cum privationibus ymaginationibus. Fit
quandoque ex sanguine, quandoque ex colera, quandoque ex
melancolia. Si fiat mania de sanguine
vel colera non valet aurea. Si fiat de me
lancolia datur aurea in potu, sed cum magno
studio competata quia admistretur potum cole
ry promum pus z offeram vestitu. Vel
tale fiat experimentum quod iam hac cum probatu
cum invadit maniaci pus ponga totu
corpus aurea postea i loco sudando ponatur
i magna quantitate sicut forum ministri ministri
Si rotunda debet esse maximo ponatur pilla
magna super locum quod debet medi. Si capistra
sit fiat quoddam oblongo admodum magda
lionis z apponatur loco medendo z su
per fiat maximo cephalee de frigiditate
datur cum vino calido in pectibus. Tussis ubo
lentarum motus pulmonis. Fit aut
tussis ex humoribus reumatizantibus
accipite ad pulmone z ex superabundantia
eorum in pulmone sive renes; illi aute
sunt calidi vel frigidi, aut sicci aut humidi
vel quomodo pus pungeret. Si calidi
vel sicci non est danda. Si sunt humidi quod
iterum competit vomitum aurea. Si frigidi
quia calefacit post est aurea. Nondum tamen
quod humidi si sunt viscosi et congesti non
debet dari quia constrictiones eos reddit z
i curabile fit egritudine nisi prius dige
sta sit una pongeta mollificativa di
nostris ante digesta perfectum minime
rectum. Valet etiam hoc modo gummi
arabicum pulverizet et cum eodem admisceat
auree formet pille que diutine te
neantur i ore ut per tus medulle liberius
petit cap z fiet de vente. Tussis effi
cacius competit, humectat eius lactos tra
chee artetice pulmonis z spiritualia co
fortat quia victa sit ei ut advenien
te materia expelle possint z si spiritualibus
iuvat confortata expellit, tussis ptysis

alia vetus alia recens solet recenti dari
precepte cum alia mixti dissolutum ut rubra
suspiriosis. Suspirium est difficultas attra
hendi magis aere. Est enim species asmatis
que alio nomine dicitur anhelitus. Fit suspi
rium quandoque ex apertate z tunc non utilis au
rea, quandoque enim ex superhabundantia humorum
et tunc utilis aurea sit preparata. Recentia
na decoquatur i vino usque ad tertiam partem
colet et i vino ponatur aurea z postea
ad solem desiccata i pulvere detur vel i pillis
tardatis cum decoctione nucis inste gario
fili ossis de corde cervi cum vino odorifero z
aqua rosacea detur hoc. Detur non tussie
tibus sanguine paragoge vel dyabosum san
gwinis reiectio fit utiliter quandoque movens
propter eius superhabundantia, vel acumine vel
propter caliditate, vel siccitate propter ve
ne putrefactionem. Si propter eius superhabun
dantia tunc non utilis aurea, i vel si fit
propter siccitate humoris, si propter putre
dine vene fiat, uz quia competit magis
putrefacta z competit membrorum putrefactum
vel corruptum, unde sequitur consolidatio
detur sit i hac cum bulliat mastix i aqua
rosea et pinnta desiccari z pulverizata
admisceatur auree z fiant pille que i
ore teneat. Si propter frigiditatem fluat sanguis
datur cum vino calido. Paralisis multis de causis
sed fieri. Fit aut de calidis z frigidis humoribus
rarissime tamen de calidis. Unde omnibus
videtur prodesse palitiis usus tamen
eius secundum diversitatem locorum i quibus sit
dispersa. Si enim sit i lingwa paralisis
maxime valet aurea formetur pille de
aurea cum pulvere facto de semine cardui
z agrestis z narstum z teneat i ore si
paralisis sit i medys vel remotis partibus
detur cum decoctione epatorii vel herbe paralisis
vel castorei pillule fiat de pulvere eupa
torii cum aurea preparata aut fiat perde
tibus ungentis dissolutis z purgatis
non tamen adhibeat ungenta nisi i locis
ubi tamen competit. Competit aute frequenter
in tumorum origine. Et Nondum quod raro
fit paralisis sine rente. Unde duplici mo
utilis aurea constringendo reuma et
desiccando humore qui est sentiens. Item
si fiat unctio de aurea cum oleo innfallio
vz ad colera laterum z renum distinguere si do
lor est desperata. Item si dolor sit sine apo
stemate z ante febre. Item sit usus
i omnibus passionibus z doloribus sed

latum et renum stranguria et dissuria magis
dolor sit de vetustate tunc cum debet dari cum de-
coctione quia si vetustas non assit cum de-
coctione solius saxifrage et predictis dysso-
lutis et diureticis purgatibus accipiatur
lapides frangit. Nota quod secundum doctrinam Johannis
de platea cum debet dari calculosis tunc consulat
removeat cappam et aures et apponat balsamus
detur cum decoctione saxifrage vel dysteperetur
cum oleo nardino et inviatur pertinget. Cotti-
dianus tertianus quartanus distinguere cotti-
dianus de flegmate naturali, tertianus de
colera naturali, quartanus de melancolia
naturali. detur ante accessionem cum aqua calida
in estate in yeme cum vino calido vel frigido
sine opio melius quam cum opio et hoc modo
debent dari omnibus opiate. Nota quod aurea
non debet dari ante purgationem sed post 3 dies vel
quatuor. quartanariis vero post duas
purgationes vel tres utimur. contra vicia ma-
tricis distinguere de frigiditate vel humiditate.
Si cum menstrua teneat propter frigiditatem
utimur data cum succo rute. Si ventosa sit
matrix sit dystepata cum succo rute assistens
ita misi lucide per pessarium utimur. Sto-
macho tamen quod ad provocandum menstruum
debet dari quecumque opiate sine opio, quia
cum eo data multo magis contrarium operatur. Si vicia
matricis fiant de ventre novemodo opio
detur cum decoctione olibani. Modus eius
scilicet confectionis mediocre est ℥ ß. si in
magdalionibus confecta pondus trium ℥
detur confecta in ventre patientis appople-
xie et epilempsie dixit eodem. Nota
tamen quod utrique valet ante accessionem semel in ebdo-
mada cum vino decoctionis castorei vel vino
vel cum vino calido in tractione et suffocatione
mittente in nucete cquant dentes cum
cuneo constrictio palatum cum aurea inpo-
natur in naribus. Per nares cum attigit
flegma in multa quantitate cum multitudine cum
libatur vel fiat suppositorium de aurea cum
pulvere olibani debet tamen suffumigium pa-
tiens cum ipsa fricatione aurice cum corium
cumino vel asa fetida capite inclinato
ne nimia dissoluta per fumigium et anima
fluat ad inferiora. Colicas colica fit ex
humoribus congregatis in colon intestino
calidis vel frigidis quod cognoscat propro-
pria signa sufficiat unde cum illius humoris
si dolorem fiat humor per violentiam necesse
cognosci non debet. Si de flegmate de
refert tamen quod cum sit de flate duobus
modis cum ventre et sine ventre. Si fiat
cum ventre quod cognoscit per appulosas.

egestiones detur cum vino decoctionis olibani
vel in pillis. Si dolor sit collicus opposito
nubus flatus in infestatus in intestinis et co-
globatis procedit in unctiones cum dyal-
thea et marciaton et oleo marcellino
fiat cliste mollificativum cum aqua in qua
decoquatur branca ursina bismalva
vel solum camtamerum hoc facto aurea disse-
peretur in vino calido addito melle calefac-
tum et inviatur. Incipit de aurea fiat
suppositorium parum tetrasimon proficit
de frigiditate. Nota quod aurea dividitur corpore
in complexione quod recepit quedam calida quedam
frigida quedam spirata quedam humida. In substantia
sunt diversa quia recepit quedam subtilia
et facile penetrativa quedam grossa et
difficile penetrativa in virtute quia recepit
quedam constrictiva quedam laxativa
quedam diuretica et alia multa diversa virtu-
te humida diversa in quantitate ponuntur in au-
rea quia de quibusdam recepit ℥ i de
quibusdam ℥ i de quibusdam ℥ i et de aliis ℥ ß
et multotiens diversificatur in aurea po-
quare virtute diversa in virtute substantia et comple-
xione recipiat satis tenebrose sed quoniam
causas proprius comprehendimus licet auctores
pluripus et difficilius comperiuntur diversas
assignentes causas substantia illarum tamen quoque
quelibet et polita ab auctoribus cotinue
in hoc loco quedam non oppose quare in hac
medicina ponatur tantum ponatur de uno calido
quantum de alio tamen de calido vel plus. Quare
tamen de uno calido quantum de alio magis
calido vel plus vel minus. Quare tamen de uno
calido quantum de alio tantum frigido vel plus vel
minus quare tamen de uno calido quantum de alio
minus frigido vel plus vel minus. Eandem questionem
formo inter siccum et humidum et inter siccum
et calidum et inter siccum et frigidum humidum
et calidum humidum et frigidum. Queritur etiam
post quare de una tamen recipiatur quantum de
alio quantum plus vel minus vel solum cum simplicem.
Quare etiam quedam in maiori pondere quam in
minori in antidotis ponuntur. Ad quod dicendum quod quatuor
sunt cause generales vel sub una duas
contrarias comprehendimus et ex hiis multe
descendunt speciales. Prima est maior
vel minor indigentia. Secunda est fortitu-
do vel debilitas. Tertia est remissio
vel qualitatis sinopitas. Quarta scilicet
specierum paucitas vel munositas propter

+ Quare inc. mcne conpo...

Anthanasia ex morte quod facit cephalargie litargie stomatice sciatice podagre nefritice et de matre laborantibus recipe reubarbari ℥ v. ℥ gariofili ana ℥ vi cassie fistule ℥ i ℥ ana vi ℥ masticis ℥ vi ℥ ana v ℥ iii ℥ ß yrobalani ℥ ß opii ʒ ii ℥ ana v mirre ʒ ii ℥ v ysopi ʒ i ... zinziberis ana ʒ i ℥ ii ℥ agarici et colloquintide ... castorei ana ʒ ii ℥ v alexandrini apii petrosilini ana ʒ ii ℥ ana vi ... in ℥ ℥ ... ʒ ii ℥ v ... ʒ ii ... ... mell ... fiat ... ... avellane ... cata.
Anthanasia ... cephalargie ... stomatice matris ... pedis ... desti...
... coloris

Ex quo Aurea non debet dari

Ad quantas ...

Dosis

Colicus

maiore indigentia plus apponitur de vna medicina quam de alia / quia efficacior ad consequendum medicine composite effectum / propter in aliquem effectum in recta est omnibus medicina composita non propter aliud / Illa ergo medicina qua antidotum minus indiget in maiori quantitate est ponenda propter virtutis debilitatem / quodcumque enim indiget antidotum aliqua specie in sua virtute debili / vnde ea in magna quantitate recipit / ut quantitate sua supple at et propter debilitatem virtutis facere non potest propter qualitatum remissionem / Multum de quadam simplici medicina ponitur in compositione ut sic multiplicata in sua qualitate in tendatur sicut liquiricie in rosis et alijs pluribus / Rose enim que parum frigide sunt non ponuntur in modica quantitate / multum in frigidaciones vnde ex multitudine ponuntur in magna quantitate propter plenam medicam operationem / Medicina composita cuiusque quibusdam speciebus pluribus indiget / sed in modica quantitate eas recipit vnde oportet ut plenam recipiat in quantitate magis que vires multorum suppleat contrario / quedam ponuntur in mediocri in modica quantitate / sed propter pauci tates sed propter minorem indigentiam / de quibus dam minus ponitur propter virtutis fortitudinem propter qualitatis acuminem vel flegmositatem propter minorositatem compositum propter minorem indigentiam / quia que minus necessaria sunt in minori pondere ponenda sunt / Po nenda sunt tamen que eis medicine indiget propter fortitudinem virtutis / quia quedam medicina maximam habet virtutem vnde in mo dica quantitate est / Medicina enim eius quantitate magnum consequitur effectum propter fumositatem et acumine quia quedam medicine adeo sunt acute et furiose quod mortificationem membrorum adustione inducunt / vnde hec sunt in tenui in modica quantitate ponende propter minorositatem considerandum quod alie sufficiunt / vnde decem in multe ponendum tamen potest de vna quantum de alia duplum de causa equalem indigentiam vtriusque enim equaliter indiget vnde equale est pondus vel propter proportionale qualitatem / vel ea dicimus / Quedam enim talia quibusdam sunt proportionalia contraria quibus compositis fit quoddam temperamentum vnde in temperamentum non haberet et sic rogamur ope eis componi / Qualibus eius

assignatis quare plus vel minus vel equaliter de quibuslibet medicinis componentibus ponatur ad que descendimus / Assignemus ergo quare tamen de vno talis ponitur in medicinis quantum de alio tamen de talio / vel plus vel minus vel nec plus nec minus de duobus talis ponitur scilicet ponderis equalis in medicinis propter equale indigentia / licet vtraque medicina talia sit tamen vtraque indiget medicina composita / consimile eius scilicet reperitur virtutis ut eorum effectibus patet et auctorum testimonijs approbatur quare plus de vna quantum de alia tamen de talia / vel minus ea causa est proportionis effectus vel occulta proprietas / vel potest referri ad minore indigentia quare equaliter talia et frigida in eodem gradu vel in equali dicimus sicut propter diuersos effectus / quia quicumque contingit diuersa medicina ut epar et stomachum diuersis passionibus affici / vnde frigida ad frigida ad infrigidandum et calida ad calefaciendum apponitur / Non etiam quicumque ut compositis fiat temperamentum vel repressionem acuminis plus ponitur de vna talia quam de alia tamen de frigida propter locorum positionem / Est enim locus in frigidandum / positus in profundo quicumque vnde frigidum potest esse mediante si medicina bene in profundum debet talis fieri in maiori pondere sed calida ponende ne frigida caliditates impediat / vel caliditatis effectum / quare tamen de vno frigido quantum de alio minus frigido dicimus sicut propter acuminis repressionem quare plus vel minus propter eadem causam quare tamen de vno talia / quantum de alio minus frigido propter equalem indigentiam quare plus de vno talio quam de alio minus propter maiore indigentia quare minus propter minore / vel referri ad repressionem acuminis / Similiter distinguerit inter calidum et humidum frigidum et siccum / calidum et siccum frigidum et humidum recipit Reperire diuersa in hoc antidoto ponitur quorum omnium virtute corporis et specierum assignare proponimus et ad quid in auctorem recipiatur / Non enim virtutes singulares assignabimus quia in libro nostro de simplicibus medicinis sufficienter de eis dictum est et prophea in sermone dicitur / uel sic

Mel dulce ponitur in hac medicina propter conseruationem specierum et ut horribilitatem et amaritudinem

Cuius mel ponitur in electuarijs

Alanchaloy i. bonum inuentum datur acutis febribus ... vrol ... de Alanchaloy datur contra febres acuta ... ut dicit ... febres ... fugat ... reddit ... datur ... contra ... ex ... carminat ... ex ... datur

spec(ie)r(um) quar(um)dam earum coloratur. Ponit(ur) enim in mul
ta(rum) antidotario quae inst(ar) mellis confi(ciun)t(ur)
no(n) solu(m) lingue honorabil(ior)e(m) infert s(ed) et
membris quae a(cer)b(it)ate no(n) attingunt s(ed) potius
repellunt. Operat(ur) enim id in me(dici)na q(uo)d est(?)
i(n) thamo chebra enim attingit cu(m) dulcedine
mellis amaritudine(m) unde confortat(ur) et
depurat(ur). Cu(m) aut(em) ponit(ur) i(n) medicinas pre
parandu(m) ponit(ur) ad lentu(m) igne(m) quousq(ue)
ebulliat et post(qua)m ebullierit statim depo
nat(ur) absque (et) spuma ditat(ur) aliquantulu(m)
residere postea despumet(ur) (et) deinde no(n) solu(m)
p(ro)p(ter) ea(m) (et) etia(m) p(ro)p(ter) spum(am) sufficien(ter) potest colletur.
Cu(m) aut(em) ad inuenit(ur) pulueribus no(n) sit nil(?)
tu(m) calidu(m) quia calore eius spec(ies) corrupe
rent. Mel duplicis modi est (et) aliud est
enim castaneum q(uo)d aliquantulum h(abe)t amari
tudine(m). Dicit(ur) aut(em) castaneum mel vel quia
fiat(ur) i(n) vase ex ista arbore facto vel quia apes
id operantes floribus castaneatorum (et) mel
istud effectivus operat(ur) i(n) sua me(dici)na s(ed) p(ro)p(ter)
amaritudine(m) no(n) ponit(ur) et est ad sedem(?)
apu(d) pastum dulce (et) calida. Mel ruffum
ponit(ur) i(n) sua albu(m) tali p(ro)portione s(ed) in
fine magdaleones i(n) una libra pulueris
ponit(ur) due libre mellis. Nota q(uo)d i(n) mag
dalionibus no(n) pot(est) diu seruari quotiens(?) no(n)
confitu(m) vel operata no(n) d(ebe)t servari ultra
quinq(ue) annos etc.

Adrianu(m) magnum dictum est ab adria
ne magno fratre romanorum imperatore
q(ui) id composuit s(ed) p(ro)pter ad omne vitium
capitis conf(er)t (et) ad oculorum hebetudine(m)
et obscuritate(m) et emigra(n)ea(m). Unde antidotu(m)
adrianum antidotum d(icitu)r contra morbu(m)
vel (con)t(ra) morbi d(icitu)r adrianum v(idelice)t contra
om(n)es desperaciones mortis. Hec no(n) (con)sonat(?)
est contra om(n)es desperaciones mortis intrinsecus(?)
receptis veneno vel extrinsecus illato vel
opera que fit ex habundancia frigorum [struck out]
humorum ut (con)sumptiuo (con)repletione ex frigid(is)
ut (et) reumatica (et) i(n) appoplexia (et) epi
lempsia ex indigestione humorum i(n) paralisi s(ed)
intus(?) fiat(ur) cum mod(ic)o suinedic(?) secundum diuersitate(m)
morbi. Contra venenum interius receptu(m)
d(etu)r cu(m) vino decoctionis diptamni vel acete
contra venenum extrinsecus illatum ut morsu(m)
reptilium vel canis rabidi suppo(natur) diste
peratu(m) cu(m) succo mente. Contra i(n)habunda
cia frigorum humorum fiat vngentu(m) de adria
no (et) scabeis qui i(n)ueniu(n)t(ur) i(n) balneis
vel inter parietes (et) inter libros simul

corticis (et) coctis cum petrosilico (et) adriano
et inde paries i(n)ungat(ur) i(n) balneo. Si al(ius)
tale balneum no(n) habemus post inunctionem
ad ignem vel ad solem obuiat(ur) cu(m) fumo
caballis. Dat(ur) eis intus cu(m) vino de
coctionis piperis. Contra appoplexia(m) et
epilempsia(m) d(etu)r cu(m) vino decoctionis
pionie. Sit ex (?)succo hollat(ur) (et) eis
infuso inter dentes timendo ...
p(ro) naribus distemperatu(m) cu(m) succo rute. Ce
falargie d(etu)r cu(m) vino decoctionis mo
... Contra indigestiones humorum cu(m)
vino decoctionis olibani stomachi.
Ut stomacus fiat vino (et) febri d(etu)r cu(m)
vino decoctionis gariofili. Ut vino stom
cu(m) vino decoctionis [struck out: gariofili] cost(i).
Fiat etia(m) emplastrum ex istis adriano
puluere gariofili mirtino olibano (et)
oleo mastichino emplastretur. Contra vicia
emplastretur q(uo)d surgit (con)fingere ut potest(?)
qui operat(ur) ad ydropisim. Dat(ur) cu(m)
vino decoctionis petrosilium appij seminis
sparagi (et) brusci. Ut fiat vicium (con)ficere
operante fumoso ad fame(m) indifferenda
d(etu)r pille ex adriano puluere mirre
... (et) masticis (et) bdellio splenetici
cu(m) decoctione corticis radicis capparis
prioribus cu(m) mollitiuis vngentis ut
dyaltea butiro (et) repetita purgatione
nefreticis cu(m) decoctione ... pre
dicte ... duobus vel tribus
diebus. Stranguiriosis cu(m) decoctione ...
... (et) seminis citrulli quia diuretica
(et) mundificatiua predicte ... quia
... possit ...
... d(etu)r adrianum calculosis cu(m) appo
... saxifrage vel q(uo)d melius est
fiat pille ex adriano lapide lincis(?)
saxifraga ... ...
vetustissimo ... ex folio ...
... vel fiat eis tale emplastrum q(uo)d etia(m)
stranguiriosis valet. Accipiat(ur) ...
i(n) magna q(uan)titate ... (et) coquatur
i(n) oleo (et) i(n) sua ... ad ... (et) ...
supponat(ur) patientibus s(ed) ... matr(ic)e
vitio ... adrianum ... cu(m)
aqua ... dominus(?)
... (et) clistere mollificatiuo. Ut fiat
... no(n) d(etu)r cu(m) p(re)dictis cu(m) ...
decoctionis ... (et) castorei adbibendi
... i(n) p(re)dictis febricitantibus ...
... vel ... an hora accessio
nis vino decoctionis pyganii ...

... adriani ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

pacientibus decoctam vitellina cum aqua tepida. Nudo debet dari quartum ut uis ampliatur herbe calide recoquatur in aqua, que ponatur in cusa et supersedeat paciens infusus, et recipiat cum vino decoctum origanum vel cum talia aqua ... ove vel aue galli a ... adnamum mittat ... libabitur absque periculo sic etiam fit ...

Nudo aut debet dari contra venenum intus sumptum ... optimus appetitus supra ... dictum est. Recipit opium ... propter fluxum humoris ... propter vicia matricis et vesice et cardiaca ... contra venena, contra dolorem dentium, contra fluxum sanguinis ... gen vel dyabsium contra venena et fluxus ... quia pororum constrigit ... humores ... epilempsia arthetica ... propter vicia venarum matricis et vesice etc.

Antidotum emagogum i. contra ... emagogum i. sanguinem ... educens ... ad multas ... passiones adiuuatiue que ... purgat mirabiliter menstrua educit et effectus ... in utero quod ... propter vicia ... ventris ... vesica ... stranguria ... epylempsiis ... spina sanat et ... magnum bonum facit ... contra ... calica ... venenis ... sanitatem obtinebit ... mulieribus ... fortius ... ad omnia que ... pacientibus emorroidas vel fluxum ventris aut dissinteria etc.

Athanasia ... dicunt athanasia ... aliis dicunt ... mortis ... liberat ... cum decoctione olibani predicte ...

... fluxum ... ad dolorem ... tunc pille ... sanguinis ... athanasia ... pulvere olibani et ... ut sumopere ... fiat potat ... fluxum ... empla ... athanasia ... mastice olibano et albugine ovi ... temporibus ... ad dolorem dentium ... dolor dentium fiat vino ... athanasia ... aqua tepida ... dolore ... dari ... antidotum ... rectore ... fluxum ... fluxum ... sanguinis ... vehementer cum succo plantaginis ... rubescit et cum athanasia ... ponatur vel medulla ferule ... sanguis ... emagoga ... dyabsium ... pulmone ... tusse ...

Hic notat triplicem ... sanguinis fluxum ... per ... sanguis ... fluxus ... dyabsium ... emagoga ...

Hic notat omni modo fluxum ... superiora ... inferiora ... pille ... athanasia et pulvere ... fluxus sanguinis. Unde sanguinis aliqua ... cum aqua decoctionis ... dragaganti ... fluxus sanguinis ... plantaginis ... pille ... mastice olibano ... albugine ovi ... menstruatim ... in vino decoctionis ... in vino ... decoctiones ...

... et omne vicium pectoris ... sanat ... tusses ... asma ... fluxum ventris ... dolor asma ... pectoris ... calor ... colle ... dolor ... ad alium ... duorum ...

g dol' dentium

g dol' dentium

S. i. p...

...marginalia...

fenestra sula & bistorta / vel cum succo pla-
taginis contra suffocationem matricis vz non
in tanta suffumigacione odore recepta sed
super carbones ponatur / et mulier per os et
nares fumum recipiat / herbis cuius fumum
horribile quod non sentientes abhominantur
& continent quibus corpus & motus
matrix ad inferiora reducatur contra quod
morata cum vino aliquo stiptice decoctionis
bdellii & castorei detur / fiat etiam emplastrum
de athanasia & duobus predictis cum succo
alicuius herbe stiptice & frigide & apponatur
pectini & pudendo addita assa vel aceto
¶ Contra dyabetem detur cum aqua rosacea
vel pulvere / fiat etiam emplastrum de athana-
sia & sandalis albis et rubeis & rosis
succo portulace & plantaginis renibus & lamina
plumbea inunctam perforata supponatur sibi
vespere urinibus cum pulvere cinamomi detur
sciatis cum vino decoctionis olibani et ma-
sticis / Calculis cum aqua in aqua dragaganti
infusa sint / Sed nondum quod quando colica fit
ex viscoso flegmate non debet dari athana-
sia si fiat ex colica reminutiva decipi-
tur debet dari dissinteriis cum decoctione a-
cacie & gallis secundum quosdam / vel est herba
secundum alios que iuxta rivos et in rivis
nascitur / Sed nota quod dissinteriis non est danda
nisi precedente purgatione generali cum
mirabolanis citrinis cum aqua pluviali
vel rosacea / Sed precipue debet dari sicut dictum
est in fluxu sanguinis per anagogen / sciatis
cum decoctione balaustie precedente purgatione
cum decoctione agrimonie & lentiscis colloquinti-
na de / Et Nota quod metridatum est specialis me-
dicina lienteriorum apostematis apertiva / quia
sanat intrinsecus quam extrinsecus / quando sunt
intrinsecus athanasia valet cum aqua decoctionis
dragaganti ante confirmationem apostematis ma-
xime si fiat in spiritualibus / post confirmationem
cum non vz evaporetur cum succo corrigio-
le vel sempervive extrinsecus inliniatur vz quia
se repercutit / et habetur quod venenum rece-
perit detur cum melle rosato / cum melle
ut mundificet / cum oleo ut vomitum provocet
post vomitum & aliis detur athanasia cum de-
coctione aristologie rotunde diptanni
vel genciane / detur non procurat ictus a ser-
pente vel aliquo venenoso morsu cum
predicta decoctione super morsum cataplas-
metur / Et trimamentum quod ponitur hic ad flu-
xu cohibendum et ad confortandum virtutem retentivam
la non laxet non ponitur hic ad laxan-
dum sed addepurandum etc

Blanca dicitur quia albos humores purgat
in flegmaticis / vz cefalargicis &
ceterorum dolentibus & sanguinolentis
tumoribus & lippis / confert etiam paraliticis
& tremulosis & epilenticis cum vino in quo
decocta sit salvia / alia herba paralisis in unde
in modum castanee / ¶ Blanca triplex est
minor media & maior sed maior utitur
licet in antidotario de media recipit
quod sit usitatior / Blanca enim minor est la-
xativa vz cephalee / Cephalea est inve-
terata passio capitis ex frigidis humoribus
frigida sit quoniam passio hec vitio superiorum
quoniam vitio inferiorum / si vitio superiorum
fiat in aliquo cerebro ad digerendum medicamen
est yerapigra & benedicta / herba au-
tem circuitur per nares / & pillule casto-
rei & detur blanca opiata cum vino de-
coctionis gariofili vel cassielig. / Si vero
fiat vitio inferiorum fumo ascendente
de stomaco / dandum est oximel ad digerendum mate-
riam & post blanca cum vino alicuius
specie odorifere / vz ceterorum dolentibus da-
ta cum vino odorifero vel decoctione
menthe vel cassielig. / Sanguineis
tumoribus si sint ex calidis humoribus
ut puta colera vel sanguine non adhibeatur
sed quando tumores aliqui esse sanguinei
videntur cum non sint / quia flegma impel-
lit sanguinem ante se & inmotus sanguis
inficit flegma & colorat ipsum / & quia
fit tumor flativus fit / Sed vero fla-
tur tumor cerebri habitudine detur blanca exhibeatur
in modico & lippis lippitudo accidit et
in modico & lippis
reumatibus compositate / detur fiant pillule
de blanca castoreo mastice & olibano
exhibeantur fiat oblivionis / & ita omnia
que perturbat fantasticam virtutem & memo-
riam / Unde talibus dicitur blanca cum
decoctione anacardorum quod fieri non laudo
sed fiat emplastrum de blanca & gummositate
que invenitur infra anacardos et po-
se occipito apponatur & frequenter in-
moveatur & exhibeatur blanca cum decoc-
tione alicuius speciei / cerebrum confortantis
podagricis & arteticis splenetiis & hy-
dropicis dantur pillule facte cum modico
tali pulvere & blanca / Spleneticis detur
cum decoctione filipendule / & exhibeatur
ydropicis detur cum vino decoctionis
radicis feniculi / petrosilini apii sparagi et
brusci etc.

Benedicta dicta est quia ab omnibus
ariis (?) sanat benedicat. Unde dicta

¶ Blance et benedicte compositio ... ciste ... aurum bdelly sulphur vi ... armonia-
cum ... collapsi ... polipodium ...
... palis ... pyone ... poly ... longi ... vutte ...
... ana ... z 1 ... balsamus ... z 5 ...
... ad ... 4 ...

humoribus infrmitate contra quam vetera sunt
unde ante ad guttam arteticam et ad poda
gram confrigitate venens et vesica purgat
Benedicta est medicina laxativa et
valet propter flegmaticis decoquitur cum
vino in putino non augmento et
an vii die detur / Si in vinum recens appetum
xiiii die / Detur cum aqua ordei decoctionis
draganti gummi arabici liquiricie et sicca
viti in aqua decoctione abluatur semina
ita lini mel / Recubitae et cum tali
aqua benedictam conhibeatur aptimus / Non tamen
debilibus sapientibus distemperantia epis
ex frigiditate ut potest lentoflatus et eis co
hibeatur cum vino decoctionis radicis seu
petroselini spergi bruscia apii commelli pre
dicte stomaticon z humidibus stomachi diste
patur cum frigiditate coplaticis humoribus / Ulcus
ius cum vino decoctionis masticis seu
seu petrosili semine additur etiam amomi
ad apotemmatam pectoris l cephalargicis
Cephalea est dolor capitis non recens
sed vetus et est quasi continuus / quasi
imperpolatus / fit autem ex humoribus fri
gidis inviscatis cerebri extendentibus quibus
confert benedicta cum vino decoctionis ysa
tisplata et misce in qua predicte in vino de
capitis cum aliquo alio calido / Dolore renum
et vesice / Dolor aliquando fit ex sanguine quasi
coleraticus non confert benedicta sed
aliquid calidum quod non possit sequi diste
perantia maior / Sed quando fit ex frigidis hu
moribus conhibeatur benedicta predicte ta
usu diuretice et semine feniculi petrosili
apii et plura / Detur igitur benedicta cum vino
decoctionis saxifrage quatuor solis et filio
pendule fiunt pillule copulative predictorum
et conhibeatur podagricis artheticis / Poda
gra est species arthetice / Et fit quasi ex
frigidis / quasi ex talis humoribus quando fit
caprilis non detur / Sed peculiariter unde hiis
ut amarum defrucato vaporum quam perhibetur
ad calidam guttam. Quando autem fit po
dagra ex frigidis humoribus detur benedicta
hermodactil appositis / etiam hermodactil
in trociscis qua solet accipere invenimus
omnibus conhibeatur cum aqua tepida
Dentibus frigidis vero cum vino tepido hec
fuit laudes ab auctore pronotice / Sed si
ex punctio non multum confert placo
et alio daloi talis conhibita / fomentet
partes in aqua salsa et dulci / Si vires
et vetus in aqua decoquatur / Inveniatur
malva et senectones / Et violatum spolia

benedicta / et addito modo ale et melle et vinum
alis sumo imitatur perfiste / Quasi si te egones
emisit semine conhibeatur benedicta quos mixta
cum dyamargariton. Ita quod due partes sint de
benedicta et una de dyamargariton / Sed at non
appellatur perfecte nullo conhibeatur benedicta
Dyamargariton dicitur / Quasi ex
ad duobus margaritarum quibus non
perforatarum et perforatarum que ibi intrat
unde cardiacis tristibus et ad omnem cordis
debilitatem et stomaci etc. / Dyamargariton elec
tuarium est valet ad omnes debilitates cordis
ex frigiditate / Si vero cum fit debilitas cordis extra
colere non conhibeatur / Dyamargariton multe
conferat detur sic. Accipe ʒ i de corde ossis cum
et pone in una ʒ dyamargariton vel ij
ʒ i y s et mane cum vino conhibeatis ad
distemperantia stomachi / Si tamen ex frigiditate fuerit
in vino fastidium / aut fastidium auferret /
Aliquando fit ex calore / aliquando ex frigiditate / aliquando
ex defectu spiritus / Detur cum vino aut cibum si ex
frigidis et humidis humoribus in orificio stomachi
bus / Detur post cibum digestum pervenit / Dige
stio multis modis impeditur / Sed impediatur
ex frigiditate detur dyamargariton sic / Accipe
lignum aloes integrum et scinde bapliciones
et pone in vino per noctem et cum tali vino mane
conhibeatis lignum aloes ita unde ut semper
ita amittit virtutem post omnia vinum ca
lidum multum confert / Et si multum habeat de
ligno aloes et multum vis fuerit ex pesa
fiunt decoctionis lignum aloes in vino et
margariton unde / Sed tota virtus ligni aloes
vino madat et lignum post modum non unde
Asmaticis est species asmatis / Asma fit
ex strictate / asma ex spissitudine / Exhibeatur
itaque ex spissitudine paricibus / Dyamarga
riton quod superius dictum est tum sublinguatur
sed in ore teneatur et hoc nobis generale quod
quotiens aliquid datur contra vicia spiritua
lia in ore diu teneatur sublinguabiliter ut ibi
paulatim solutum ad spiritualia perveniat
et ibi operetur melius nisi amaritudo vel
horribilitas saporis impediat / Potus
hiis multum unde dyamargariton nisi multum
febrient / Datur cum aqua ordei in aqua ab
lactatas sunt semina cucurbite mellilotum
quod semine ita mundificat in diffinita
parte / aliquando labia ulceris consolidat
longis egritudinibus / Nisi quartana coth
diana quia valens confortat calore
et spiritus reparat / Datur autem hiis cum vino
odorifero et cum vino limphato in aqua

quo tamen et tristibus

Digestio multis modis impeditur

cu aqua rosata. Valet fructibus isti dicuntur
sincopizantes ut cardiaci et mulieres labora
tes suffocatione matricum quibus non
detur in hora accionis sed ante vel post
multiplicibus sit laborantibus non exhibeatur
per os sed supponatur cum bombace vel eciam
resolvatur in vino cum aqua rosata et colatur
pessarium in via per accionem intus reci

Dyapenidion dicatur apenidio comparatur
vini quia ibi intrat plus quam de
speciebus aliis ceteris et ad omnes pecto
ris frigiditates et oculorum caliginem et palatum
et arterias et ad omnem reume distillacionem
prestat et ad omnem speciem catharri quam ut
confrigidate mire prodest. Quod dyapenidion magis
dyapenidion electuarium est quod virgines capiunt
sumant saltem confrigidate et vico sto si fiat
vico celebri non tamen videlicet caligines oculorum aufert
sitam siliz consumpte astus ad superiora
ascendente cum vino calido exhibitum et pota
appinet vinum decocto pelle palatum et
arterias purgat. Palatum et artheria
debet quique exercitata valet videlicet exhibitum
cum vino calido reume distillacionem constringit
coquatur rose cum aceto et addatur vinum
dulce et gargarizet per horas. Deinde accipiat
dyapenidion cum vino tepido dentium dolorem
tollit fitur ex frigidis humoribus sumptum
cum vino tepido interius et inunctum super
ipsos dentes optimus asmaticis et suspi
riosis pectoralis et opitulum. Hic fiant
pille ex pulvere liquiricie et genciane et
dyapenidio et exhibeatur. Vitas pectoris et
pulmonis aufert sumptum cum vino tepido
et fiat pillule ex pulvere penidion et amidi
et dyapenidio retineatur in ore donec liquefiat
autem stomachum et epar confortat cum vino de
coctionis feni et anisi. Pleureticis et peripleu
monicis. Pleureticis detur cum vino
decoctionis alicuius herbe diuretice
et peripleumonicis non nisi cum semine ex
presserit indigestata et detur cum aliquo
lenito gummi arabici ut decoctione dra
ganti. Omnia vicia intrancium facta
ex frigiditate invadit datum cum vino calido
Nefriticis calculosis cum vino decoctionis
saxifrage et cetera distinguere si fiat
dolor ex fistulosa et viscido humore frigido
vel corrupto. Colore bonum facit si fiat
dissolutaco propter indigestam vel vetustate
detur cum vino decocto spiritus intus me

menstrua educit si fiat menstruorum
retencio ex frigido vel viscoso humore opi
lante vel frigidis resoluat. Dyapenidion
cum oleo muscellino et informetur suppo
sitorium et involutum in bombace resolvatur

Dyacitoniton acitonices dicitur in
fit digestionem provocat vomitum absti
net vetositate precordiorum et
stomaci emendat colorem bonum facit et
debile reparat lienticis prodest videlicet eciam
his qui nimia solucione fiunt et ma
xime debilibus hominibus et nobilibus. Phisicis
ut sitis prodest bonum odorem facit et mira
biliter confortat. Dyacitoniton
acitonices quod utilissimum est. Asmaticis
detur cum vino decoctionis liquiricie et tussien
tibus eodem modo et ptisicis. Videlicet quia ptisis
quandoque ex calore fit constringit enim et
corpus putredine quod virtute sua constrictiva
et conpetenter talis
ex citonijs constrictiva conpetenter
detur his cum aqua ordei vomitum constringit
desiccanda causa digestionem provocat propria
dum vetositate corpus cum decoctione
seminis feniculi colorem bonum facit quia
virtute debile confortat et spiritus reparat
Illud quod hic electuarium consistit duplex modo
Antiqui sic conficiunt tensis est habebat
succum cum succo ponebat mel cum idem
plus quo cocto ad mellis spissitudinem
commiscebat species et conficiebat electuarium
Moderni sic coquenda frustratim
incidunt et aqua decoquunt optime postea
bene indificat removendo semina cum
dimino in quo latitat et si intus aliqui
nudum est citum involet comprimunt
super taciolum in cribrum decorio vimit
sitim itaque cuius peciis respuma
performant hic dimitto et duo libre
filter miscent in lib mell et decoquunt
non usque perfectam decoctionem et v libros
hunc decoctos addunt iij species
fiunt electuarium et vapori respirat Alii
decoquunt usque ad mell spissitudinem
deinde ponunt electuarium super tabula
et stomachus deinde pulvis distemperatur
cum aqua rosata aspergatur postea in
dat perfrustula et vapori respirat scilicet
inissium est in odore.

Dyazinziber magnum et optimum
cum omnibus remediis et arteria
apposite videlicet asmaticis et tussientibus
tibus sitim et odore potenter emen
dat pleureticos et apaticos purgat

Dyagingiber et zinziber conditum
idem est. Optimum est contra omnes
frigiditates, non tamen confert ...
vel labore siccatus quia tunc pacientem
anxiaret. Sed contra catarros qui sunt ex flate
viscosorum conglobato fiunt trachea arte-
ria contenti. Valet autem hordeum contri-
tum in ore teneri et paulatim transglu-
tiri in calore suo humore contentum dissol-
vat et virtute quorundam corporum receptorum
alleviet et tractet arterias et arteriarum
asperitates frigidas. Similiter ex viscosis fla-
te contentos, et quodammodo trachea
arteria comparatur inequalitates compa-
do. Asperitas enim quedam inequalitas est
quorundam durorum corporum. Sed autem datum predicto
modo facit asmaticis laborantibus de flate
fistulas pulmonis impediente quia calore
suo dissolvit et spiritus facit. Datur hiis cum
aqua ordei decoctione dragaganti et liqui-
ricie ptisane tussientibus siccis quando est
tussis consistente et persistente cum ventura causa.
Hiis cum vino sitim et ardorem potenter
emendat quia sitis et ardor proveniunt pro-
veniunt ante expinduntur. Datur autem
hiis cum vino decoctionis feniculi splenis
et postea purgat. Non dolentibus dat in ...
sita fame et rupto appetitu utilis. Autem
datur hiis cum decoctione liquiricie. Decoctis
autem omnibus qui recipiunt hic supra
dictum est quia talia sunt confortativa di-
gestive similiter conficiunt. Quidam acci-
piunt zinziberis mundatos et optime deco-
quunt eos et coctos lavant et interiores fri-
stos reiciunt et minutatim incidunt. Quidam
etiam prescindunt et bene faciunt et ad aquam apponunt
et apponentes multum zinziberis dispu-
matum super agitando cum spatula bulliere
faciunt et componunt. Datur vel in tali propor-
tione et contra libra zinziberis sicut
in melle ... est. Quidam appo-
nunt ... piper decoctos ponunt
ibi amigdale bone mundate non tracte
et sine medulla pinearum mundati facta
decoctione quod cognoscitur quando totum
electuarium in subrussum vertitur colorem
vel gutta posita super marmor non
fluat. Apponatur pulveres signato
ab igne depositato et bene misceatur. Quidam
autem ponunt zinziber pulverizatum
cum aliis speciebus, alii in minutatim ...
incidunt et per v vel viii dies in vino

talesque faciunt. Sed quod melius est alii in
melle et alii in sirupus et ita per mollitum
conficit cum electuario sed cum tempore in sirupus
contraxerit in vino abluunt. Et notandum
quod quidam superponunt zinziber post ponunt in
de aliis speciebus. Item malaxium fit hic
electuarium de in ... zinziberis et illud optimum
est. Quidam faciunt hoc electuarium ex zinziberis
et bancis simul et pastinacis. Alii compol bau-
cis et loco mellis apponunt sirupum ga-
lieni et viz. et est optimum in paripue humoribus expi-
et stomachum in calore distemperatum pacium frenat
per multa efficacia et est sequitur.

Dyaciminum dicitur eo quod plus est de ci-
mino quam de aliis speciebus. Valet optime
ad pectoris et stomachi frigiditatem vel et opposite
intrinsecorum vel intestinorum solvit quotidianarum
... et tipice febricitantibus mirabiliter
prodest. Rigorem mirabiliter prevenit si detur
post comestionem cum vino. Dyaciminum magnum
Dyaciminum dicitur a cimino quia plus
est ibi de cimino quam de aliis speciebus in ...
Dyaciminum magnum facit ... colicis
quo non utimur sed eo quod dicitur facit ad omnem
frigiditatem pectoris et stomachi. Dyaciminum valet
tussientibus viz contraria causa ... sunt frigi-
dos humores accipite descendentes et trachea
arteria comparatur et tussim inspirantes.
Etiam viscosos humores ibi contentos
deducit ibidem eis cum vino decoctionis et ...
et passularum ... dormitum et bene
cooperiat pacientes ut sudet. Dolores super
renibus placat. Aliquando fit dolor super renibus ...
frigido accedente ... ventositatem sunt
itaque confert dyaciminum in cum vino decoc-
tionis. Alius est species dicitur per ...
datum tipica frigida emendat. Tipica frigida
dicuntur que sunt in tipicis febribus in interpo-
sitis. Cum autem sunt febres compugides
humoribus viz hoc electuarium datum cum ca-
reno in dulci vel vino. Notandum quod vinum
dulce duobus modis est naturale et artifi-
ciale. Vinum naturale dulce dicitur carenum vinum
quod per decoctionem dulce dicitur sapa. Rigorem
prevenit datum cum decoctione maratri post
febrem dari cum cibo et post ...
intestinorum compellit sumptum cum vino
decoctionis ... feniculi seminis viz con-
tra in ... splenis et epatis. Confert contra
et aliquando duricies. Aliquando opilatio
contra opilationem splenis et epatis viz
cum vino decoctionis tamarisci corticis
radicis feniculi petrosilini apii ...

Dyacalamentum

[Marginal notes:] contra tussim — tipica frigida — Sapa — contra opilationem splenis et epatis

vz q omne viciu pectoris

Dyacalamentu a calamento dictu est
pricipue vz ad omne viciu pectoris
ex frigi^te maxie hijs qui sut in
senili etate/vz ecia tussietibus si fiut
tussis ex frigida ca/ et quartanarijs si vti
mur eo accepto post prandiu et post cenam
in sero ¶ Dyacalamentu dici a calamento
vz tussietibus si fiat tussis ex fris hu
moribus a capite descendetibus/ detur i sero
cu vino forti/ recipiat^r bacce lauri 2 cimi
no trita calefiat in testa sine liquore
ponat^r in sacculo et in crepit sacculet^r
si vico pectoris fiat suppositus ponat^r
pruritus est humor frigidus et viscosus
sbpus i spualibz qui dissoluit/ recipiunt
dyacalamentu caliditate sua supiuta vio
fortisto/ dolores stomi si fiut ex fri^te
cu forti vino vz/ digestionem peruat datu
cu vino decoctionis macis 2 alijs masticis
et pt dari an cibu et post ad prunadu
digestionem vetoptez intestinorum expellit
2 cu vino decoctionis anicos inestrius
impat i educit si retineat^r ex grudosso
humore supatu pos vel suppositu hoc mo
dyacalamentu resolua^r oleo nucis tellio
et inde suppositoriu i fortu 2 bombace
involutu supponit^r/ quartanam cottidia^m
curat ita datu accipe. ij 3 et 13 cu
forby 31 masticis/ 2 terat^r 2 cu dyacala
menta commixta exhibeat^r iiij vel v hor
an accessionem cottidianam quartanam i die
interposita p(er)acta detur cu vino decoctionis
varis marum vel pigami predicte tunc
vua passa vel dialoz i vtrisq^z cosistit
ad modu aliorum electuariorum p duos annos
potest servari 2c

Dyarodon Julij potetissimu arthaticis
asmaticis sisimosis tussientibus et
ad omnia que ex frigid^te pectus et
pulmone gravat/ stomi debili^tes cofortat
anastrophiam i veusionem stomi supinus
tendendu resist dolore mitigat/ car
diacis primu remediu est hydropicis
spleneticis medet^r/ debiles renes co
fortat frigidos calefacit venere nimio
modo reducit 2c ¶ Dyarodon abba
tis dici^r abbatis quia ibi intrat plus
quam de alijs speciebus abbatis de abbate
decima a fratre suo ex pereticis ptisicis
cardiacis que sit ex calore 2 convale
scentibus ex acutis 2 longis infirmita
calidis

Dyarodon mi^or sut spes dyaro
don Julij magnu dyarodon
galleni/ dyarodon abbatis
vz dyarodon mag^o valet^r propter
magna efficacia vz tam dolorem
stomi S. stomi ex caliditate cu humiditate
Si aut fit ex cali^te sine humidi^te
no licet dari/ quia licz dicat^r ipatiu
aliqn tame est calidu/ vz cardiacis
2 dyaforeticis cardiaci syncopati no
dicut nisi i corpore/ Cum enim in ea est
i cappula cordis/ 2 inde defectus cordis
sequit^r dicu^r cardiaca si a summo
consurgete aliqn fiat detur i mane
Sincopatis 2 cardiacis cu vino
decoctionis macis vel garyofilatum dya
foreticis i meridie cu fria aqua cum
debilitate ut pote convalescentibus
ex egritu^re pricipue det^r i mane cu
vino mediocriter limphato/ contra
opilacionem splenis et epatis cu aliqo
vino diuretico da^r contra vicium lapidis
i vino decoctionis saxifrage 2 iuo
salis vz aut quia multi dicunt
datu ppt quod d^r tostico sit alia
electuaria pt securari p aliud 2c

Dyapenidion dici a penidijs
quia ibi intrat plus quam de alijs
speciebus ad omne vz viciu pulmonis
et ad omnes tussim raucedine fetam
vocis ex frigi^te 2 ptisis 2c ¶ Dyape
nidion dici^r a penidijs magnum ppt
magna efficacia/ vz tussientibus d
ex frigi^te cu aqua decoctionis dragaganti
cum carica liquiricie arthaticis/ arthetica
passio dicitur quando paties magna
loquitur difficultate 2 hoc propter vicium
flatus opilacionem/ ¶ Detur aut hijs
predicto modo sz supatu i ore diu teneat^r
vz asmaticis sicut supatu/ ¶ Vz no dicitur
plus quam asmatici sunt arthetica passio
incurabilis est effectu ptisis vz sumptus
predicto modo exhibitum/ ¶ Vz no in 4
2 3 vel 2 3 3 spacio electuarie laborantibus
quia aliqu(an)tulu est calidu pro pleu
monicis pleureticis dicitur competet
exhibitum p(ost) aperitis eruptionem cu
aqua decoctionis ordei dragaganti
carica liquiricie 2 succi liquiricie i aqua
colatura et ablutas spuma cu butiro
mel tatu cu 2 ltem colet i qua

splenis

dyarodon abbatis

cardiacis

[illegible]

colatura resoluatur / Dyapendion remo
to dyagridio purgat datum cum vino / Item con
gruit omnibus vel dari cum vino remoto sco

Dyasatirion dicitur a satirionis radi
cibus. Est enim passio que satiriasis
grece dicitur erectio virge. Secundum latine
ipse datur illis qui debilitatem renum pa
ciuntur libidinem mirabiliter provocat / Corpora
ligua occasione ablata restaurat etc
Dyasatirion dicitur a satirionibus qui
ibi recipiuntur vel a satiris quos priores
inuenere et vulgauit fama / Vel con
debilitatem renum / Debilitas renum quandoque
accidit ex calore quandoque ex frigiditate / quandoque
ex viscoso humore / quando fit ex calore renes
debet quia magis augmentaret calorem
et debilitatem / Quando ex frigiditate debet cum vino
tepido / Cum autem est ex viscoso humore
exhibeatur cum vino decoctionis radicis feniculi
et petrosilini libidinem provocat / Et potenter
excitat coitum / Contra debilitatem quandoque ex
defectu spermatis vel ex defectu humoris vel ex frigiditate
Item si debilitas fit ex calore tunc non debet
quia ex frigiditate debetur dyasatirion cum vino
mediocriter limphato / quidam dant
cum vino decoctionis ... sed male fa
ciunt quia ignem igni addentes dum
putant ipsum extinguere accepturus
dyasatirion bonos cibos et equatiuos
multos humores et postquam acceperit su
mat ficus vel dactilos vel pendulas

Dyanthos dicitur quia amigdalata
fit de floribus violarum / Rosarum
scilicet purpure de floribus rorismarini
Vel tristibus macilentis tardantes / Item
fecit multum / Conualescentes ex egritudine
nimia non confortat / Dyanthos dicitur
vero dicitur ad yanthos quod est flos roris
marini / quoniam recipit vel ad omnes debili
tates corporis / quandoque fit ex calore / quandoque
ex defectu spiritualium / quandoque ex frigiditate / quandoque
ex opilatione / Si fit debilitas ex calore
vel ex defectu humoris non vel / si fit ex frigiditate
vel opilatione vel frigiditas non quandoque
cum humore / quandoque sine humore si sunt sine
humore debet cum vino calido vel frigido
frigiditas cum humiditate aliquando est cum
fluxu aliquando sine fluxu si fit
cum fluxu debet cum vino decoctionis
herbarum ... etc

Dyaprunis vel dyamasticon dicitur
aperimus damascenis que ibi ponuntur
Vel ipse acutis et per acutis febricitantibus
maxime causon et sinoche in principio
constrictivia in augmento et statu dicitur
omni hora dicta sine dyagridio confecta
quod si in declinatione febrium medicine volumus
miscere dyagridium ... laxatiuum ut in fine in re
ceptione propter matutinali hora
ad modum castanee cum calida / Item dyap
runis clarificatum est dictum et fit simplex
et fit laxatiuum quia scamonia ibi admi
scetur / quidam efficiunt ipsum cum syrupo
quidam cum melle / Cum syrupo vero confectum
competenter datur cum aqua mellis et
prius colitis constipatis in estate
in calida regione / datur etiam febricitantibus
in mane et in meridie ad potus mitigandum
et ad colorem reprimendum / Item dyaprunis laxatiuum
scilicet post diuturnas febricitantibus in mane et
medie cum ... non tamen in principio sed
tres vel quatuor accessiones / et in hieme
scilicet cum melle et simplex datur flegmaticis
constipatis / colericis etiam sanis constipa
tis simplex cum melle laxatiuum febricita
tibus acute non exhibeatur propter mel
sed sanis passis exhiberi potest Recipe

Dyaolibanum dicitur quod hic post reu
mas potenter constringit / dolorem
... et ... sanat / sciatica
curat cum decoctione ptisane datum / Dya
olibanum vero est opiata dicta ab
olibano / non quia recipit olibanum in maiori
quantitate / quam alias species / quia magis recipit
de opio iusquiamo et pluribus aliis / sed quia
plus recipit de eo quam alia opiata secundum
quantitatem sive modum / Vel adultas ca
pitis passiones vel ad dolorem cuiuslibet
si in principio si dolor fuit ex frigiditate vel ex
reumate / debet ut prius diximus in fluxu
lacrimarum si non fuit inueterata passio
tribus diebus / debet ante oximel et
post ea ierapigra / et si fuit corpus ple
toricum purget cum pillulis aureis / post ea
exhibeatur dyaolibanum cum vino calido
Valet ad dolorem superius scilicet ex eadem
causa / vel ex fumo ascendente a stomacho ad superio
ra et debet predicto modo / peculiariter vel con
fluxum lacrimarum scilicet ex frigiditate constringendi
vel humiditate lubricitate ex debilitate

per tamsone

contra scilicet

contra frigiditatem

tamarisci contra ...

contra fluxus lacrimarum

acutis recte si fiat ex calore dissolue-
te non detur. Quod debet aut dari si ex pre-
dictis causis fiat fluxus lacrimarum
hoc modo in pillulis. Fiat pille ex ma-
stice et olibano puluerizato cum dya-
libano et detur ℥ i uel ij uel iij
pille. Fiat aut simpasmata ex pul-
uere olibani et masticis et boli et po-
dyaolibano et albugine oui et ponatur
super fronti et timporibus, scilicet ad fluxus
reumatizantes prestita purgatione, cum
pillulis aureis si corpus sit pletoricum
purgata detur dyaolibanum predicto modo
Contra asperitatem trachee arterie adhe-
rentibus detur. Si uero sit ex caliditate et spissi-
tate non detur, detur aut hoc modo
fiant pille ex puluere ponderum et
amili et dyaolibano exhibeantur
et tam diu sub lingua teneantur donec
dissoluantur, et liquor tum sub lingua pen-
dit et amili remolliunt et relaxata
manet dyaolibanum confirmant tussientibus
ex reumatica calida uel ex frigida
detur cum vino decocto / reumatizantibus pas-
sis, scilicet contra vomitum stomachi ex frigiditate

contra vomitum

uel debilitate uirtutis retentiue. Detur cum
vino decoctionis masticis olibani et
coste et dyaolibani, et sit tanta decoctio
quanta de predictis duabus conficiuntur
cum oleo rosato et mustellino calefactis
intestinis, scilicet contra nauseam datum cum
vino calido. Confert etiam patientibus
dolore stomachi ex frigiditate uel ex reuma-
tica causa cum vino decoctionis menthe
peripleumoniacis competit antequam febri-
ant et post iij uel iiij die ad mundi-
ficandum talem in pillulis factis ex dyaoli-
bano et puluere mirre in principio detur
antequam febriat sit contra fluxum lacri-
marum. Empiricis non inuenitur contra

contra gomorream

Contra gomorream talis fit usus detur
cum aqua rosea calida uel frigida. Fiat
etiam emplastrum de rosis tactis in aceto
et puluere castorei et dyaolibano, et
ponatur super pectine lumbis et testiculis
intestinis fluctibus talis conuenit
informetur suppositorium ex dyaolibano
resoluto in succo plantaginis et cum bom-
bace ibi in recto supponetur. Detur

etiam in potu cum eodem succo confectum
in anno uel ostij pauper ultra annos
potest seruari. Dosis eius sit in quantitate
iij ℥ et non diu quod cum vomitus
fieri non debet an dimidium annum durat.

Splenetici

Dyacostu dicitur a costo quia ibi ponitur
Confert splenetici scilicet et ydropicis
maxime lento flegmatice et yposar-
che qui fit sine calore. Dyacostu
dictum est a costo scilicet splenetici sple-
netica passio que fit ex calida
que ex melancolia. Que fit ex me-
lancolia et sine febre detur cum vino
decoctionis corticis tamarisci. Si fit
cum calefactione epatis, detur cum aqua
tepida addita tertia sarracenica
scilicet ad dolorem stomachi ex frigiditate uel
uentositate datum cum vino menthe
fiat etiam emplastrum de puluere ma-
sticis rectificata resoluta, et oleo mu-
stellino et dyacastoreo et isto suppo-
natur. Empiricis ex frigida causa cum
vino decoctionis spice nardi ne-
freticis stranguriosis cum vino de-
coctionis saxifrage et granorum sol-
is et radicis diureticarum herbarum confectio
eius non habet artificia per ij annos

Dyasenedia afferre. Fiat re-
quia ibi plus quam de aliis speciebus
Confert valde melancolicis maniacis
cardiacis tristibus etc. S

Dyacastoreum dicitur a castoreo quod re-
cipit, scilicet contra grauissimam cepha-
leam, epilenticis, vertiginosis, amixillatis
emigranicis et monopaticis dolo-
ribus prodest, paralisim omnium membrorum
et maxime capitis emendat, em-
froxim epatis et splenis atque renum
soluit et omnibus extudinibus
frigidis obstat. Dyacastoreum
dicitur a castoreo antidotum est quod re-
cipit castoreum denominatur valet ce-
phalargicis epilepticis vertiginosis
emigranicis monopaticis omnibus
predictis vinum prohibetur sed cum vino
decoctionis lilifagi paralisim omnium
membrorum et maxime capitis emen-
dat. Si fit paralisis in lingua pille
fiat ex puluere saluie et castorei
et dyacastoreo et detur ij uel iij

Quando paralisis fit in lingua

paralis(?)

et tamdiu sublingwa teneat an
quam turgluciat(?) donec resolvantur
Si autem paralisis brachii vel alterius me
bri fiat inunctio illius membri cum dya
castoreo resoluto in oleo muscellino
vel oleo alio calido / vel etiam recipiat
intus cum predicta decoctione / Constrictioni(?)
epatis et splenis emendat quod cum ...
epatis cum vino decoctionis absinthii vel
eupatorii / Febricitans(?) vero cum aqua de
coctionibus quatuor seminum(?) solis vel macedo
nici constrigitur(?), et quam accipit usque
ad ... sed melius est ut id accep
turus comedat / et post cenam non come
dat et in nocte recipiat dormiendo(?)

Dyadragantum calidum quod valet tussientibus
ex frigido flegmate et non valet contra
asmaticis emphisicis suspiriosis
pleureticis, pleumonaticis / et ad omnem
... pectoris stomachi confortat
digestionem provocat / Dyadragantum frigidum
... dicitur valet ad omne vicium pec
toris et pulmonis quod fit ex maxime
ptisicis ... pleureticis et ad omnem
tussim que est ex calida(?) et sicca(?) et
ad omnem ... et gutturis aspe
ritate vero cum sint tamdiu in ore teneat
dos(?) paruper in ore deglutiet medie-
tas(?)

Dyadragantum etiam quod est dictum a dra
gaganto quod recipit plus quam aliud elec
tuarium valet ad patientes pulmone
et ad pectus / et ad vocem clarificanda
Sed huiusmodi passio de ... tempore non debet
sublingwa tenendum et paulatim lique
fieri(?) et dissolvatur cum aqua ordei
detur / Si vero patiens stomachum habeat fri
gidum ut sepe accidit nec stomachum magis
infrigidet post exhibitionem eius det
vinum mediocriter limphatum / vel
melius est vinum decoctionis mastic
et ... cum ... et
pulvere liquiricie et dragaganto confert vina
magna et dicitur ... sublingwa
teneat / Confectio sit dragagantum ... pul
verizet quia autem cum aliis speciebus
possit pulverizari reliquis speciebus ...
... attenuari pulvis ...
pulverizet et ... subaucte de
... in ... ponit / Alie species sol
pulverizentur ... malle ...
... cum ... atortoribus

sicut preceptum est ab antiquis / sed nunc
apotecarii huius labore ... volen
tes vitare semina cum aliquanto ...
terunt cum cortilibus et pulverem ...
... ponit in medicinis / Et tamen valet cum ... pro
confectio qui bene sit decoctus non tamen nimium
quia nimis de speciebus posset ...
quidam tamen ... clarificat cum spuma
... ut dragagantum albissimum ... ponat
pulvis dragaganti ponitur et ... modum
pulvis ut fiat album / Et nondum quia
quidam zophisticant hoc electuarium pulverem
amidi ponentes ... multa quantitate et aliorum
substrahentes / sed cognoscat quia ...
... ... fiat ... ...

Dyacodion dicitur a codione quod papaver
nigrum dicitur quod ibi intrat / Dat

Sang(?) ...

contra omnem solutionem ventris
maxime dissintericis cum decoctione aque
pluvialis in qua coctum sit ... / vel cum
aqua rosea / et lientericis cum calido
... in vino cocto / Dyacodion dicitur
acodion id est papaver quod recipit in multa quan
titate / Est autem duplex dyacodion quoddam
est quod valet adversus fluxum et dyacodion
Galieni de quo agitur hic valet contra
... reuma descendens ad pulmonem

Reuma quando moritur(?)

... arteria commovens tussim
Reuma vero multis accidit / a calore dissol
vente / aut frigiditate comprimente / a humidi
tate / aut frigiditate super inhabun
dante / aut debilitate virtutis retentive
Si ergo reuma sit ex calore detur cum aqua
calida / Si ex frigiditate ... / Si ex humidi
tate cum vino decoctionis masticis
Si ex fluxione super inhabundante non debet
nisi facta purgatione / Si ex debilitate
virtutis retentive detur cum vino decoctionis
rosarum vel aqua rosea / vel freneticis
datum cum aqua frigida / Si tamen confectum fuerit
cum syrupo non cum melle fit etiam cum
... dyacodion et ... ... cum
lacte mulieris resoluto / vel aqua ro
sea, et fronti supponitur et temporibus

flux(?)

cum ... / Si autem fluxum ventris paciatur
detur cum aqua pluviali vel rosea
... ... Requires la
... quam que ... appellebat
... / Quando non fluxus sit
in ... restringat sit ...

ancetica, i. sine labore. Capita papaveris
aliud album aliud nigrum. Nigrum est fri
gidum et siccum. Album non magis pertinet
ad humiditatem. Non inveniuntur semper in ma
tura determinatione semine post in medicinis
solam in emplastris et unguentis. Semine ap
veris nigri per tres annos servatur.

Dyagalanga recipit in libro an
treo in capitulo de cardiaca etc. 6.

Dyacameron i. dulcis hora est de mor
te ad vitam, quod valet asmaticis artheticis
ris tussientibus ptisicis et dancem
in sterilitate stomachi concedat debiles li
bos confortat, luxuriam provocat et omne
quod in dyaradon in hiis laudatur complectitur.

Dyamoron amoris celsi dicitur.
Amonis bacum rubi valet ad omnes passio
nes palati et gutturis cadere
uvam sublevat et humorem superfluum desiccat.

Dyatreon piperion reumaticis
artheticis sciaticis asmaticis tussie
tibus etiam ad omnes passiones pectoris
vel pulmonis flacionis stomachi indigestionem
digestionem prestat frigiditates et dolores
in eo amputat epaticis ydropicis
spleneticis ycteritis convenit ypocon
driis tumentibus renum et vesice calculis
utilius est menstrua provocat etc. 6.

Dyaysopum quod valet ad capitis querelam
ex frigiditate venam desiccat artheri
as purgat, tussim compescit. Omnibus
frigiditatibus pectoris et stomachi concedat fa
stidium amputat digestionem prestat sple
neticis et empiricis subvenit etc.

Dyabutirum magnum valens arthe
ticis asmaticis dyptoicis reuma
ticis ptisicis pleureticis et adomi
tussim siccam et apostemata que infra cor
sunt nata maturat purgat et rumpit.

Dyabutirum minus quod valet ad reumam pe
ctoris et ad constipationem eius et ma
xime pleureticis prodest ad maturandum
et ad provocandum reumam etc.

Esdra dicta est quia Esdras propheta
ea primo invenit dum erat in Babi
lonia positus in exilio propter vel mela
colicis timidis et quibus nullus est appe
titus. Valet etiam ardentibus carbonibus
et testis ollarum et adminima febri
frigida tum vino calido distemperata et in
ceno data in modum avellane. Valet ad do
lentes et flecentes aures convenienter

ca si hic modo sint aptata lapis minium de
panno vel bombice et in capite hugi
nis pone parum unguentum in medicinale
et in super ponatur esdra et particula auri
imitat. Ad difficilem partum mulieris
sitis valet si cum succo artemesie fuerit
distemperata vel famie utroque latere
ab umbilico infusa prodest ad tussim
veterem et humida distemperata cum succo
ptisanis vel amili. Valet ad fissuras la
biorum si operata fuerit dictam sedat con
venenosos morsus malum fit speci
raniarum et labiorum prodest tenebrosis si
iij vel iiij annorum fiat bibatur cum vino
vel succo mente distemperata super vulnus
ponatur et imbibatur etc. Sequitur

Asdra absedra preparata in vetere
dicta est medicina opinata valet
contra omnes molestias corporis
que dicende sunt in quartanis sitis ex
frigiditate vel frigido humore absque febre
apostemate. Nota opiata hic quasdam
laudes habent quia cum aurea valet cuius con
suetudines contra quas valet aurea et
cadit eis sibi modo solum de supradictis
in aurea permittimus reliqua apponen
tes. Valet ergo melancolicis et melancolia
nascentibus epileptici in ipso capite
precipue data cum vino decoctionis genciane
ut ipse dicit. Sed genciana valet ma
xime contra omnes pectoris utilius gargari
zatum et plumbi hec enim depurat
et confortat cerebrum ad uvam demissa
ex reumatica causa relaxata et de
pendente data in pillulis. Hoc modo fiat
pulvis cinamomi et seminis rosis flore
et commisceatur cum esdra et fiant inde pil
lule et teneatur sub lingua cum tali
etiam conformatione sublevetur uvula
vel cum longiori digito intromisso ex
primat eam et consumit humorem superfluum
in principio et sapa et forti aceto tepido
sed eam gargarismus repellit magis
non permittit fieri apostemata confirmatur.
Nota valet ad unam decimam contra raga
dias i. fissuras labiorum ex melancolica
fa(c)te. Sed cum fiat corolea ulcerate
non valet esdra, sed ante super ragadias
in unge hec opiata addito pul
vere mirabiliter eam confortat. Iste
pulvis fricatur cum esdra vel solo

melle cum fissuras labiorum humectat et
mamillarum et pedum ex calido humore factas
Febricitantibus sine febre et sine magna epa
tis calefactione et precipue quando icte
ricia nascitur ex grosso humore et visco
so opilante. Exhibetur aut competenter
cum aqua diuretica capillus veneris
cum pice adyantos et mel tereniabin
Et in acetum composita est splenetici
paticitibus composita vel viscoso humore
quando si hec passio fuit ex colera contra
no constat Iudeis aut dari cum aqua
vel vino decoctis capparis purgatione
tamen precedente et varicibus splene
mallificatibus artheticis podagricis quando
humoris passio fuit ex frigidis humoribus con
trariatibus. Vnde contra eum vino calido
sumpta domino data consumit enim membra
laxata constringendo reuma prohibet adolo
rem post partum dolor post fit ex
lucone torsionis vetimarculorum vel
titudine fetus pudibunda per modum
clare galis. Ut etiam contra eum
vino constringit membra relaxa
ta et soluta consolidat suppositoria
cum puluere olibani idem facit adduc
ptunctes vnde propter balsamum quod
recepit. Balsamum enim multum valet
ad expellendum fetus. Alias aute dat
cum vino decoctionis rute et artheme
sie supportata etiam cum succo distemperata
earum herbarum ad morsus venena
torum animalium quando multa venenum ex
pellentia recepit ut sunt dyptamus
aristologia rotunda. Vnde aut datur cum
vino decoctionis mente exhibita et
suppono morsure adhibe aut valetor
est tiriaca contra lepram alba vel ea
que fit ex albo flegmate quando sed
vocatur alipicia cum dat in pratico
quod alipicia fit de sanguine datur ante
cum vino efficacius cum adhibetur operat
moderatum podagris dat sic artheti
cis de quibus dictum est fluxum prodest
humido accipite data sic dysenteria con
reumaticum fluxum vel ad fluxum
ventris et precipue lienteriis data
cum vino decoctis mastici predicte
tamen memoria platearius pruati ut post
padum colerique dicit Ygluor Sequitur

Eleuctuarium quod dicitur leticia antiquitus
galieni in ventu in practica panthegni et intus
melancolia potenter destruit et omnes
morbos melancolicos emendat maniacis
tristibus litargicis apoplecticis causa
polutis et heroys remedium est et est
pollens de amargariton et mirabilis eleuctuario
precioso. Electuarium pluris aroma plures
ticum plurimis repleta membra aromaticum
purum in intestinis appe valet tristibus me
lancolicis vz et ad minima sterii debilitatis et intus
a sincopi memoria reparat frenum
aut epilepticis analenticis et cataleu
ticis prodest et omnem cerebri debilitatem repat
Electuarium plures plures est nomen huius
eleuctuario ab inventore compositum. Nodosus
precepit eleuctuariorum propter magnam
efficaciam vz contra omnes passiones que sunt
ex melancolia et maniam intus cardia
cum predicta stupore restaurat omnibus
eodem modo exhibet cum vino odorifero
vel quod melius est cum syrupo facto ex succo
borraginis consumit eum intus et etiam ner
uositate et meatus spirituum elargit et
sua aromaticitate cerebrum confortat tremorem
remouet et serenitate prestat timorem ex me
lancolico humore consurgit que consimiliter
sensualitate inducit. Cessante enim causa
cessat effectus contra has passiones
datur cum vino decoctionis ligni aloes et
ambre ad dolorem stomachi frigiditatem cum indigestione
vel frigiditate quando sit datur cum vino decoctionis
tertie partis in ea sunt et viii grana de frit
et xxi mastici anathomasia et ceterum am
putat. Anathomasia sterii fit ex inde anathomasia
ione con equa predicto modo vz vel addatur
menta matris datur et Sequitur

Balsamita calida est et sicca cuius eius
complexio et dicitur balsamita quasi balsa
mum ptendit odore herba est quius
et sitis non ponitur hic ad confortationem
membrorum. In vere colligitur quanto recentior
tanto melior datur Sequitur

Electuarium resumptivum ad restaurandam Resumptivum
humiditatem optimum phisicis et gerentibus
Electuarium quod dicitur catholicum quod
catholicum in vniuersale interpretatur
vnde istud eleuctuarium fere potest dari in omnibus
egritudinibus in quibus facienda est naturalis
solucio ventris. Datur semper constipatis
et consumationibus similiter datur etiam
in dolore ante prandium et post et

sine punssione alion/ dicte purgat
uiolacu colera et fleuma uindificat san
guie opteludit vetopi ter uon et patoi
pdest ledit intestina etc Sequitur
Electuari duab[us] q[ui] vz padagris ar
theticis sciaticis infectus colicis
yliacis calculosis etc Electuari dict[um]
optie purgat coleram et fla et inna
tuales humores puauiter optludit ar
theticis pdest etc Sequitur
Electuariu frigidu cephonis p[ur]gat
terciauas simplices et duplices
et tenit costipacom de colera dicit[ur]
n[on] d electuariu frigidu opcepta est appel
latio b[e]n[e] cephonis/ Nam q[ui]ma apta
vtiliter addidit et mad[i]u vacaiunt
vn[de] frigidu cephonis hoc imcupat
dicit[ur] aut[em] frigidu/ q[uia] in[ter] electuaria fri
gida frigidius indicat[ur] Electuariu
frigidu p[ri]ncipa[liter] purgat colam p[ro]pter
scamonia q[uam] recipit ex accio fla falsu
z inliam inuale q[uia] q[ui] flat[us] pgatam
z fumi terre / z fla sedat itaq[ue] febri
citatib[us] z no febricitatib[us] tam in p[ro]po
latis qua totunnis et in[ter]polat[is] ut
in simplici z duplici triana cottidia
na de flate salso/ herupuotato/ q[ui] pa
tiet[ur] p[ro]pter modu matilentus sit ul
cp[us] tales fictoe labo[r]auit/ ul t[em]p[u]s
unis calidu no oph[ib]endu/ Si u[er]o
pleuus sit z reliqua no assuit secuc
pt ophiberi/ In cotunnis q[uod] peculiar[iter]
debet ut i canon cottidiana terciana
cotunna simoilie ut q[ui]da faciut/ m[ult]i
en[im] i [h]yb[erni]s purgat[ur] d[ebe]t fieri cu medi
cis scamoniata/ sed cu syrupis laxa
tiuis z decoctionib[us] Hoc aut[em] ophibe[tur]
i maiori z m[ino]r[i] cuntc[t]o no ta i p[ri]ma
pgatoe est ophibedu/ s[ed] i 2a ul 3a p[ro]
cu[m] pg[et] p[r]ius cu decotione aqua
bis ul ter si opus fuit/ si no i hyeme
fuit semel et in ceto die pigius dig[er]it
p[re]dictib[us]/ p[ro]pter modu no si febris
adhuc p[er]seu[er]auit ophibeat[ur] h[oc] electua[rium]
ad laxatiu ut pote i 3o ul 4o die
Si no est as fuit bis purget p[ri]us
cu tepetete decotione ut pote i vi[i]o
ul 8o die/ Idem si opus fuit istud
ophibeat[ur] Nota q[uod] i fria regione et
i tempoe ple i cuntictis sec[un]dr[um]
pt ophiberi ad p[ri]ma purgatom

Pannus calias dat[ur] ad p[ro]fusacom et
i quibus fla sit cu colera habundat
et p[ro]pue i ut syru[p]s acetoso ul op
melle addigant p[re]dictis materia
Purgatom aut[em] sic in p[ro]cedu est/ p[ri]mo
det[ur] p[ri]mis tribus ul m[ai]or[ibus] dieb[us]
liquid[is] ul sorbilib[us] cibis i quarto
die comedat circa m[er]idie et i sero
et media norte/ ul circa matutinas
horas hoc laxatiu distepatu offe
vas/ et in solidu sba si forte fuit
sit ad vomedu z remotis p[ar]tes
purgare volumus/ ul cu aqua
tepida resolutu/ Si no facile ve
mat et vicinas p[ar]tes purgare
intendas resolutu cu[m] cu aqua
tepida/ i purgatoe citius suu[m]
consequet[ur] effectu/ Nec et[ia]m super
dormiendu est ne nis medicine
p[er]datur Et notandu q[uod] in collatemus
dandu est cu fria ut cophso p[re]dicit
et q[ui]da alii faciut/ nec et[ia]m aliqua
scamoniata m[edi]c[i]na afficile cu[m] corp[us]
febris dissenteriis z sil[i]a frigid[ita]te
cu[m] aque tute motu adtectu sca
monia villis stoi z intestinor[um]
vixat et coheret/ Unde retenta
i corpe p[re]dicta opat[ur] incomoda
hoc aut[em] p[ro]pue fiet electuario dato
cu frigida p[ro]pter multa/ oppo[s]italite
qua app[ar]ebit cotrahit/ Data et[ia]m
m[edi]c[i]na pacionatus sit i motu et
maxime post tres ul iiii or assella
tones fortuna dom[us] sint abstructa
ne frigus pacionatu attingat/ Locus
ubi assellat sit callidus nec cu
aliquo duro ul ferro frontgat/
ul cu stuppa ul pano molli si t[em]p[u]s
t[em]p[u]s valde frigidu fuit assellet i
balneo/ Et si stridore circa p[ro]pudiu[m]
circulu senserit opmena imma
ul op fumosis humoribus pann[um]
ul stuppam i aqua calida i tingat
et cum inde opt[er]gendo fomeat
ul fiat inde cu absinthio i aqua
ul vino tepido/ i tecto/ quod et[ia]m v[er]o
con tenasmo p[ost] tria ul quarta
sella si cu tortone ul tarde assella
uerit pann[us] lineus tales fictus

ul vesica cum aqua calida plena ast(o)
apponat. Videtur etiam aqua calida
ad potandum facta purgare offerat(ur)
brodium galline ad similitudinem et si fortis
sit augmentum tibetur(?) ducatur ad bal
neum ut forte aliqui de stomonia re-
mansit in corpore optime vincet et evapo
ret et omnis suspicio predictorum sit tol
latur. Si non balneum non presto fuerit
fiat de aqua dulci et ipsum intret. Et
nondum quam mel rosatum datum ipsis in
balneo tunc talia optimum est ad stomachi indi
gestionem et etiam confortat. Si etiam po
tionatus fuit debilis et impotens bal
neum sustinere postea tibetur bibito
brodio galline super dormiat si potest
ut in sompno calor ad interiora revo
catus fiat in dormitione quam balneum
illo. Et si post sompnum appellavit
debet iterum ius galline ad ultimum ante
tollatur. Et si usque ad vesperum horam
differre poterit melius est. Noveris
etiam potionati clauaria citius de luto
assumentes febrium tortam dissinteria
incurrunt. Aliquando autem hec fit quia
dum nimia ad ciborum retentionem operatur
in ipsis cibis stamonia incipit quam
intenta predicta ingerit incommoda
Post tertium non vel quartum diem potionatus
resumptis viribus eat ad balneum post
sibi minuat si opus fuerit. Et nondum
quam potionatus debet preter comedere et potius
bibere et vinum bene limphatum quia
vinum forte febrem solet generare. Sin
flaticos non cibus debet minui et potius
augmentari calidus quia potatum
educit humores optima vasa sanguinis
quorum defectus principaliter cibis est
reparandus. In flematicis non plus de
sanguine quam de aliis humoribus detrahitur
qui corporis vim saltat quia in
taliter vita ergo in illis cibis augmen
tatur et potus minuitur illis non

Eleuarium ducis io dicitur et econtrario
quod abbas de curia composuit
posuit ad opus ducis Regis filii Roberti
ipsum ducis vz propter in dignos et stomachi
vetositate et ad yliaci dolorem et vi
tium lapidis. Item Electuarium ducis

dicitur a duce inventore ul ad opus ducis compo
situm. Valet ad dolorem ylii quando fit ex colica
pungente et mortificante intestina et resolue
re humore in vetositate unde fit contractio
et dolor in medio ex humore flematico con
gesto in intestinis sequens vero lapidis
comprimentis intestina operimus compressione
vetetis supplementus dolor contingit yliacus
Si ergo fuerit ex colera sit electuarium conferret
plurima calida quae recipit. Si vero autem
fiat de flemmate de vitiis probatum non vile
datum simpliciter. Hoc cum electuarium diureticum
est et conplimento nominus quam electuarium
diureticum semper data constipacionem operatur
subtilioribus partibus primum evacuatis
et liquoribus tertium. Si fiat ex lapide valet
datum cum decoctione saxifrage quorum sol
et lapis lazuli. Fiat etiam emplastrum de electua
ducis resoluto cum succo senetionis et
oleo nardino ul musteline si possit
haberi et pectini et lumbis supponatur
pes etiam illius emplastri pariam composita
et colata addito balsamo psyringium
ricia. Valet quod contra dolorem yliacum ex fle
mate sit exhibitum. Fiat decoctio viole
et quorum damascene et rumalis in aqua
dulci et etiam marina et in colatura elec
tuarium ducis et benedicta resoluatur et
addito melle et oleo pelliste ricia. Valet
contra dolorem stomachi frigidum ex frigido humore
ul vetositate. Valet autem exhibitum vino
decoctionis nucis muscate. Et nondum
quam tamen ipsis quantum supradictus vino sto. cohi
bet. In tibiis in eius confectione non magis
virum artifico tenet cum spes conclu
sit secundum doctrinam aliorum recte sequitur

Electuarium de succo rosarum ab eodem succo
dictum est oportunum est contra guttam
calidam et coleram rubeam purgat cora
lepetibus ab egritudine et tercianas et
cottidianas vz et sine molestia purgat
et reliquias malorum humorum et quae re
manserat poterit educit. Electuarium
de succo rosarum vz contra calida guttam
gutta dicitur propterea alicuius membri ex
fluxum humorum calida facta. Cum autem influ
unt humores ad alia parte corporis replet
et distendunt locum ex distentione sit do
lor quae dicitur guttas fiet aut gutta
aliqua de calidis aliqua de frigidis consistit
humoribus. Si fit ex sua humoribus

Diureticum
contra calcul.
contra dol. yliacum
cotra guttam calidam
contra guttam calidam

Capitulo de hiis .vi. no valet elec[tuari]um. Si vero de calidis p[er]co
liciter vz duobus modis p[ro]pter sca
moniam q[uam] recipit que coleram purgit
principaliter / et constringendo membra v[ir]tute
rificat constrictiva succus rosarum fluxum cohi
bet et refrenet. Valet ergo p[ro]p[ter] artheticis pure
podagricis et cyagricis de calida causa
Collecte laborantibus. Datur etiam colericis obpi
lacionem dari p[otes]t. Cum igitur tem[pus] calida
gutta necessitas dari o[portet] postulavit
digerentibus p[re]missis p[er] iiii dies vel in[fer]ior
tempore quietis tum calide de[tur] / non enim in
tempore accessionis quando s[ci]l[icet] multum affligi Circa sero
paciens vz exhiberi antequam etiam detur
membrum guttosum inungatur cum butiro
et oleo viol[aceo] ad relaxacionem medicine facta
purgacione / post tertium diem fiat minutio
et in s[ecun]da die minucionis detur rubea
opiata ad consumptionem reliquarum medicine
Sic confirma[tur] et ad fluxum reumaticum cohibendum sto
fiunt sic decoctibus rosis succus coque
tur cum quo addito zuccaro fiat syrupus
et cum tali syrupo conficiatur scamonia ita
p[er] se pulverizata calido existente electuario
aquibus sit ponitur. Alii decoquunt sca
moniam in pasta et pulverizata apponunt
alii pulvere scamonie in aqua ordei p[er]
diem ponunt postea colant et colaturam
tum apponunt sed sic magis de scamonia
debet apponi et sic melius est et tucius
ita q[uod] statim calida medicina p[otes]t exhiberi
Cum vero ipsa scamonie s[u]b[stanti]a in electuario
ponitur non est exhibenda nisi post xv dies
vel post mensem maxime in calida regio
ne et calido tempore. Et notandum q[uod] aliquan
do fiat cum succo rosarum noviter exp[ress]o
et tunc magis vz / aliquando cum succo rosarum
in diu extracto, et conservato. Conservatur
autem succus in vase vitreo stagnato
stricti habente orificium oleo rosato vel
communi supposito pauco tum p[otes]t conser
vari per viii vel x menses. Notandum tamen
q[uod] fex ibi quedam generatur valde corrupta
que est abicienda. Alii aliter conservant
in tempore rosarum in earum succo syrupum faciunt
et in ipsum medicine fuit per hec alios sua
vltra secundum electuarium. Electuarium
Electuarium apostolicum in diversa confectio
vel collecto diversarum specierum exposito
licet in supraposito, sed vel super inscriptu
tempore vz ad subtilitatem curative in qua
cumque parte corporis fuerit vz etiam
dolori compressione nato et in parte inst
ancia fuit volumus si supponatur. Consistit
etiam frigidita ulceracionem de membro
Electuarium apostolicum vocari et quidam
quidem proprie appellatur electuarium apostolicum. Sed apostolicum
in principale quia inter cetera electuaria
principium est quod vz adiuvorum cunctis do
lore proprie si dolor fiat corruptio
ipsorum. Sunt dante talis sit usus supra
et cuminum conficiatur in regula et inde
locus recollectio post suppositum / apostolicum
optimum est remedium. Item ad eum valet
quod contra scrophulas maxime adinvenit
las. Multum autem paries prius pro unusquis de
eis aliqua aqua multum diuretica p[ro]
locus si ungatur cum ungento q[uod] fit de
spermate russo sic legitur in nostro libro
de herbis in tractatu capparum ad vlti[mu]m
sup[er] applicetur apostolicum. Sobi q[ui]d quosi mas
novellas detur cum aqua decoctionis
capparum brusce et ungi. Iterum ungatur
hoc ungento. Recipe ruffum sperma et
incide cauda et caput super spacium q[ua]
tuor digitorum. Postea pone in olla
inferius minutim perforata sic concu
tio altius olle p[er] eumodum aqua pleno
et bulliat diu sit ex calidi aque sum
spes resolvet / tum pinguedo de alse
riore olla defluet. Secundum dicitur consuet
ex illa purgare et pulvere ellebori
nigri, et pulvere radicis capparis fiat
ungentum quo scrophule ungatur. Decoquit
etiam cortex radicis capparis in succo
corticis ebuli addito zuccaro fiat syru
pus detur bis in septimana sero vel mane
cum calida et cicatrices bona carnem
induceret / cutte non subtiliat et vni
ctum ad locum tralhit q[uod] maturitate
cicatrices replet. Ita cicatrices vel
p[er] se suppositum vel balsamo abopcioni
pte in punctu sed possent hic q[uod] melius
est. Apostema in pectore seu pulmone
sto corpite dyafragma vel sebrostis
maturat / sic distinguebit si apa de
frigidis humoribus et in interioribus
corporis vz hoc electuarium. Prodest tamen
aliquod maturatum et pr[o]p[ri]e ne prius
tepulatum cuminis bulliat in vino
et oleo et cathaplasmet. Post modum
superinducatur apostolicum tumore et durite
apostemis solvit suppositum sicut dixi
hic totalis tamen Reumatismos

i caloe ul gemitu desiccat pte p[er]ia
tone cu bndicta post eta locus i on
gat cu vngeto aureo ul olo laurino
et dt aliqua opiata ut aurea et
post loco applicet. Aplm ad unos pas
sos ul punctura loco post i uncto cu
aliquo vngeto calido ul apiosto vz
eta aplm puncture morsp quia locu
fiat aptu. Contra morsos vene
natorp cofert quia venenu attrahit
et cosumit si cu tyriaca morsure post
applicet et postea aplm inclusu e
sagittas ul aliud tale mebris ifixu
trahit si tamen ossibus no inhereat
fto inde sticello supposit eta iuuat
Contra fistulis subvenit quia sanie
attrahit et locu mundificat. Fit aut
hic talis vsus fiat sticellus de malo
terre et fistule i mitta deinde aplm
supponat pitat eu et os fractu
si ibi fuit attrahit etc. Depint
Emplastrp cerouen quid sit interp
tatu Cerouen est cera dictu vz
ppe ad dolore spatularp ofrigitee
et si humorp frigidis illic sit dissipus
virtute soluit suppositu sarcesim sple
nis mollificat. Vz quorp ydropicis
defrigida causa. Empicis de eade causa
frigid matricis suppositu multu resistit
Emplm cerouen dicit dia cofecto
ex duris et glutinosis rebus que ma
laxari possunt manibus. Dicit abepi
thimate et cathaplasmate ex epi
thima est cofectio que fit de puluis
cu aliquo liquore ut de sandal alb
et rubeis et aqua rosea et humor Ca
thaplasma no est quod fit de herbis
tortis et pilibus. Cerouen dicit a cera
qua recipit i multa quatitate vatz con
dolore scapule frm ex frigido humore ul
ventositate. Spn multa dissoluentia et
consumentia recipit optemat a. Debz
aute sic suppom calefiat ad ignem
et malaxetur et i albita inductu
supponat loco tunc doloroso p i unc
to olo petrleo et laurino ul aliquo
oleo alio calido. Splenetis et epatis
pacietibus ex frigidis humoribus ul ve
tosite no tamen i pus quia subti
lioribus ptibus cosumptis duriores
et sclirosis magis possit attenuari
cofortat prius epar et splen

per xv dies de butiro et dyaltea fortit
et paties aqua diuretica accipiat. p
modu supponat cerouen valz contra
flegma si fiat ex colera ul sanguine
ul melacolia valitofert loco prius
i uncto vngetis calidis remouet eu
duritie et sclirosim valz eta ad mundifi
catone sanici spius apostemat sticello
inde facto et intus misso. Multa eu attre
tia recipit et expurgatia anagaria
asclitem timpanite et ydropisim cu
rat. Contra qualibz specie ydropica
vz quia qualibz specie ventris sequit
inflacio cosumit eu et cotemat eam
inflaconis ventris debz aut suppom
sicut diximus. Contra viciu splenis et epatis
et dolore ylii et tortura intestinorp
placat. S si dolor fiat ex frigidis humoribz
ul ventositate supponat aut sic vngat
locus vngeto aureo ul oleo laurino
ul qui calido plona sup inducat sed
melius est si sit plona oleo laurino
ut ictus emplr sit coadunata melius
i pfundu opetr renu et vesice tepera
ria et pudendorp desup cinedat S. dyste
patu frigidu quia calefacit. Ei eta
vicio lapidis vz predit tamen vsus de
corcionis saxifrage in frigidacionibus
et dolori matricis subvenit si dolor
sit ex frigid ul ventosite suppositu facto
inde suppositorio oleo violis i uncto prius
tamen fomentet vulv cu decoctione cetri
galli et pullegy artheticis et sciaticis
et podagricis medetur ex frigida causa
et podagritis medetur ex frigida causa
laborantibus supponat an loco prius i
uncto vngetis calidis tepus febricy
tantibus vz in interpolatis ut cottidia
ne de flate vali accetoso facto inductu
Ei ma cottidiana a fuit de facto quia
ipa digerit et cosumit ul suppositu
plein si ibi fuit ma febris et sic alys
inebris subvenit. Contra morsu rabidi
canis et serpentis si lauet locus mor
sus cu aceto mere et cerouen distepa
ratu cu eode aceto intus i volue imponat
cu eode aceto et eta supponat. Ydra in recipit vene
attrahencia et expellencia etc.
Rostinu dicit quia a rustino inpa
tore primo inventu fuit valet pre
tica colicapis et ylys dolore et con
stringluma et dissuria et ad multas
ium corp

Margin notes: c timpanite; c ydropisi; ayodi; c lapidem; c artheticos podagr; c morsum canis rabidi

ing[ra]tes / Iustinum me[dicin]a est diuretica
valens ad dolore[m] renu[m] et uesice frigida
ca datu[m] cu[m] vino calido vel frigido ieiuno
sto[mach]o calefacit eu[m] [et] dissoluit frigidos hu[m]o
res et purgat p[er] vrina[m] / Calculos fran
git et a renibus expellit datum cu[m] vino
decoctionis saxifrage g[ra]nor[um] solis [et] lapidis
lincis / Contra stranguiriam et dissuriam
v[e]l resolutum cu[m] oleo musselino vel simile
commun[i] et facto inde emplo cath[a]plas
metur cu[m] pecten et ingua[ne]s vel quod melius
est id totu[m] sit resolutum per pa[n]nu[m] ex
p[ri]ma[tur] et colatura p[er] siringa[m] i[n]icia[tur]
Conficitur s[e]c[un]d[u]m doctrina[m] alior[um] cu[m] melle
rosso et simul castimea cu[m] hem[us]a
amarus cu[m] eo conficia[tur] quia lo[n]ge me
lius est i[n] hac me[dicin]a et i[n] plibus me[dicin]is
quia diuretica est ponitur aut[em] i[n] tali
p[ro]porcione ut p[er] libra pulueris sint iij mell
per bienniu[m] potest s[er]uari [con]ficta effi
Katarticum imperiale ca / catarticu[m] ca
tharticu[m] i[d est] laxatiuu[m] imperiale quia
imperatoribus et aliis delicatis est
inuentu[m] / ducit eni[m] sine om[n]i lesione h[ec]
p[re]cipue confert p[re]ng[ue]s[c]ibus ho[m]i[n]ibus
qui semp[er] s[un]t constipati / valet eciam p[ro]lox[is]
et veteris s[ub]t[i]o[n]i et intestinor[um] h[um]oribus
katharticu[m] imp[er]iale katharticum uel
p[ro]p[ri]e laxatiuu[m] imperiale d[icitu]r p[ro]pter dig
nitate[m] sui i[n] laxando quod purgat cap[u]t
et n[on] queda[m] moles[t]ia que continua
h[abu]it p[ro]pter subtilitate[m] sui sum[m]i i[n]
uenite [con]s[e]quentia nisi i[n] [con]tinentis p[ar]tibus
vnde remota magis qu[am] vicina me[m]
bra purgat / debet aut[em] [ex]hiberi ad purgand[um]
cap[u]t i[n] pillis / fiat pille de rece[n]ti p[ul]u[er]e ca
tharticu[m] et conficiat[ur] cu[m] succo absinthii
et de[tur] in sero / sed paru[m] supedat qui
cas recipit per iij vel iiij horas de i[n]
[con]traria[s] est / Ob fit[us] ha[n] oleis / fetor
oris aliquando fit vicio humor[um] a cerebro
descendentibus intus vicio sp[irit]ualium / quand[oque]
vicio sto[mach]i / Contra fetore[m] oris vicio cerebri
de[tur] i[n] pillulis sic sup[ra] dictu[m] est / [et] satis
valet et facta purgatione de[tur] aliqua opi
ata / postmodu[m] fiat localia adiutoria
con[tra] os et gingiuas / Contra v[er]o fetore[m]
oris vicio sp[irit]ualiu[m] paru[m] valet / vel con[tra]
vicium sto[mach]i de[tur] more eleuarii cu[m] aqua
calida p[re]cedere qu[am] co[m]mell[itur] s[er]uit[ur]
vel vi[n]i stimo vtrumq[ue] purgat colera et
melancoliam p[re]ter alia[m] g[ra]vis fla / Mithrid
ato est qui colitis [con]tenuat / s[ed] si colica
sint multu[m] intensa et i[n] tempore multu[m] calido
nequaquam [ex]hibendu[m] est in febricita
tibus / de[tur] aute[m] aliis ad p[er]suacionem co[m]pe
tenter i[n] vere / Coliticis v[er]o cu[m] aqua de
coctionis g[ra]nor[um] et viol[arum] et seminis ci[truli]
melonu[m] et cucurbite / Inflaticis v[er]o cu[m]
aqua decoctionis polipodii melancolicis
cu[m] aqua decoctionis sene / Dantur eciam frigidi
h[u]more purgat valentes et maxime
ab exterioribus p[ar]tibus cu[m] hermodactil
ipsum p[ot]est acui / Et n[on] q[uod] katharticu[m]
imperiale sit semp[er] et acutu[m] si[m]pli
du[m] cu[m] apponit[ur] de scamonia qua[n]tu[m]
recepto ipsius competit / et tu[n]c ducit
ter vel quater / Acutu[m] est s[ecundu]m dya
gridiu[m] magis addit[ur] / acuenti aute[m]
competeter libra katharticis imp[er]ial[is]
cu[m] ʒ i et ʒ scamonie elec[t]a[e] ad[d]u[n]t[ur]
[con]pute calido vel eciam post [con]ficitur
s[ecundu]m doctrina[m] alior[um] p[er] duos annos s[er]ua[tur]
Licontripon dicit[ur] a lapide [et] tripano
q[uod] est dicere p[ro]tendes lapidu[m] h[ec]
p[re]cipue lapide[m] frangit et expellit si i[n]
renibus et vesica sint hac vtentibus
me[dicin]a de[tur]
Metridatum i[d est] mater om[n]i[u]m antido
tor[um] valet ad omnes capitis passio[n]es
passio[n]es vero vel / Ob fit e[x] frigida ca[usa]
maxime melancolicis timidis / lacrima
tibus et vnico auriu[m] / subuenit sordib[us]
[et] doloribus et palato et om[n]ib[us] vicii[s]
oris et maxillar[um] medet[ur] si supponat[ur]
interius p[ar]ti dolenti [con]petius vero de
cade ponatur ad modu[m] empla[stri] i[n] tempo
ribus / Ypo sit dispensus / Sternatis dat[ur]
cu[m] decoctione balaustie / p[re]cipue da[tur]
con[tra] venenu[m] s[ed] distemperet cu[m] succo
menti potest / Et si supponatur
morsure rabidi canis vel alior[um] a[n]ia
liu[m] sp[er]ciu[m] / prodest eciam mirabiliter quar
tanariis ante hora[m] accessionis cu[m] vi
no tepido i[n] quo coctus sit pidaga[m]
Metridatu[m] ab i[n]uentore sic dicit[ur] mag[is]
addit[ur] ut p[ro]pter magna[m] efficacia[m]
vel ad differentia[m] mo[n]oris / opiata est
valens ad om[ne]s passiones viro ac
mulieri secundas [con]s[er]uat ca / vel ad om[ne]s
que sequu[n]tur datu[m] cu[m] vino ieiuno
sto[mach]o vel ad maiore[m] i[d est] i[n] sero q[uod] melius
est / Epilemptic[is] prodest facta cu[m] frica
tione palati et i[n] ipa accessione

lap. calculi in renibus
C strangurie
purgatiuum
purgat capud
Remota med.
C fetorem oris
dolor. z. [illegible] z fla
tropi
de fle[u]matis
C vene[num]

timeo dentibus imposito et dissolutum
sta possit capere / post vero attrectionem potest
exhiberi cum vino ex cimatis vel costo
levi vel urtica adusta / patientibus valet
predicto modo fantastici / Fantastica passio
dicitur quando quis in sompnis diversis fanta
sias et terribiles ymaginationes sompniat
ut aliquem monstruosum conspiciat quod habet fieri
multo melancolico fumo inficiente cere
brum datur autem hiis ex predicto modo et timidis
in a... postea timor fit ex fumo me
lancolico capsula cordis constringente
et ex fumo cerebrum inficiente / et valet hiis
datum sicut predictum est / Cephalicis et emigraneis
et ad dolorem capitis secundum convenien
tiam cause scilicet cum decoctione ...
purgetur tamen prius caput in hiis cum
pillulis aureis vel yerapigra lacrimati
bus / et ad omnia vitia capitis / et aurium
dolori subvenit datum cum vino decoc
tionis olibani / vel quod melius est fiat
pillule de pulvere olibano et inde datum
et detur / Et fluxus lacrimarum fiat ad
habundantiam humorum per constrictionem valet
datum cum vino predicte per ... capitis
et in hac causa dolentibus principaliter den
tes scilicet hec opiata resoluta et in
succo urtice et urtica optime / Palato
et omnibus vitiis maxillarum medetur
Et dolor fiat ex venenate / et deinde hiis
exhiberi cum vino decoctionis olibani si
at gargarismus de rosis et ...
bene cortis in citrino quod etiam valet
contra dolorem dentium / Squinantia sol
vit in principio vero dum confirmato aposte
mate / fiat ante prius minutio de ve
na cephalica / vel de venis sublingua
post medietatem detur cum vino decoctionis
olibani / fiat etiam predictis gargarismus
si cum aceto appoplecticis / accipiunt cum
... secundum predictum modo prohibeo uete
rusa detur / possum ... si in vitio
appoplexie ... palatum frica
et membra optime ... / Tussientibus
et asmaticis laborantibus convenien
tia scilicet datum predicto modo / Et asma fuit
ex frigiditate vel viscoso humore vero scilicet
emoptoicis in sanguine exspuentibus
Nondum tamen quod sagittis creatus
... vel ... vel a
... vero ... exhiberi cum isto in

receptum propter ... species fluxum san
guineum magis inferret / scilicet ergo con
sumptionibus passionibus vero tebrisi
tas cum vino decoctionis olibani exhibitum
tur cum sola fumo ... pectus et pulmone
... cebum ascendat ... stringendo fluxum
sanguinis exhibet / peripleumoniacis vero
in principio sed post xiiii dies rupta aposte
mate et tonsis in fine / datur autem hiis mixtum
cum pulvere mirre ad mundificationem ...
et ne fiat ... / Ceptima Celiacis colica
... fluxus ventris ...
... ventrem est autem
hiis et lienteriis ... peculiare reme
dium / hec opiata data cum vino precedat
tamen purgatio ista ... coloquintidis
agarici polipodium ... bulliat in
aqua et colatura detur ad purgationem / dysse
tericis vero ... detur / contra oppressionem
humorum / Oppressio humorum dicitur ...
ex humoribus ipsos replentibus ut sit
in spasmo ... et corpus ...
ut sit in paralisi / scilicet hec opiata itaque con
... data cum vino decoctionis castorei
et salvie resoluta etiam metridatum ...
... et quod calefiat ad ignem et de
inde ... patiens ... patiens ...
... et ...
... bom
bace et supponatur / valet etiam multum
ad hoc ... / Dyafragmaticis ... predicto
... patientibus confirmata valet predictis
modis exhibitum / Renibus et renibus
vesice opitulantur patientibus dolentibus cathaplas
matum / Calculos frangit datum decoctionis
... solis et saxifrage / menstrua pro
vocat ... inde suppositorio sed ... in
patientibus ... arthreticis podagricis
sciaticis scilicet receptum melius et in unctis
... / Venena omnia expellit ad
hoc precipue scilicet ... datum quia multa re
cipit venenum ... et expellentia
... quibusdam probatur tyriaca cum toxico
et pillulis contra venenum valet / hec autem
... tunc ... faciendum est
quia in vetustatem non habet illa ad illud
efficatiam / ... etiam ...
stiat tyriaca sit in partes metridati in
corporant cum tribus partibus tyriace / ...
probant predicto modo et efficatiam ...
in principio / tunc quia in vetustate deficit

Detur itaque predictis hec opiata hoc modo
fiat pulvis diptanni gentiane et aristo
logie rotunde et omnia pulverizentur et incorporentur
cum melle dato et bene malaxata exhibeatur
cum vino decoctionis mente et supponatur mor
sure. Cottidianarios non veros de fleu
mate naturali et notos non patientes de
salso fleumate vitreo vel acetoso, et quar
tanarios veros de melancolia innaturali non ex
hibeatur. Debet autem exhiberi precedente
purgatione ante accessionem cum vino si fuerit
in hyemps, vel cum calida si fuerit estas.
Eunuchis nullatenus est exhibendum.
Contra multas passiones et contra
morbos quorum notitie medicorum occultata
sunt videlicet sed non consilio non exhibeatur. Ca
tum ignorata medicus curatores ignorat
et non tamen ignorantes quorum curantes nescitis
insanies aut occidetis etc. Sequitur

Musa enea dicitur quia acutissimo philo
sopho Musa sunt inventa. Hec datur quarta
nariis ante horam accessionis in modum
avellane cum vino calido et vere cottidia
ne peculiariter prodest. Valet etiam hiis qui
prima penitus negatur cum suis semi
tonis que sibi in tepida distemperetur et
operi gelu et tempora in ungatur. Acutis
febribus et si sudore prohibet suffitur
evaporem si non sudaverit moriatur.

Musa cura opiata est et secundum nomen
auctoris tale sortitur nomen. Sunt enim diverse
muse, sed ista tamen magis efficacior utimur
valet ad omnes accessiones predictarum febrium
interpolatas ut cottidiane tertiane
quartane. Licet cum hec opiata dicatur
interpolata valet contra cottidianam fe
bream cum tertianam innotatum adiuvans et
tertiana cum quartana. Si autem interpola
ta de humore infecto, ut de salso fleuma
te debet opiata composita de musa enea
et rubea sit singula quinque lotum de
tenuius teneat et sic calidus. Debet autem
musa exhiberi proprie contra cottidianam
de fleumate vitreo ante horam accessionis hoc modo
precedente tamen purgatione vel purgationibus
si opus fuerit, fiat decoctio herbarum diure
ticarum in aqua et fumum recipiat patiens
bene coopertus ut sudet et ibi offeratur ei
musa cum aqua calida acutarum febrium
angustia tollit non est mirum consilium
quod preponitur in acutis. Pater meus sic

utebatur ea in acutis febribus valet testi
ficari de morte vel de vita patientis
ungebat corpus febres patientes et proprie
venas pulsatiles circa tempora et
brachia de musa enea in die tertio et si
patiens consuetudinarium non habet sudorem
quia tunc signum prenosticum possumus consi
derare. Ergo optatam curationem sudore videat
probatum eger salutem adiudicabit. Si cum
autem mortis indicio codespuabit in
flationem stomaci cum evadat statim. Contra frigido
humore vel vetoposite componitur autem
eis cum vino calido precedente tamen uni
versali et maxime si opus fuerit
superioribus si supponitur fiat contra ca
late non est exhibenda. Si autem fiat
contra frigidis humoribus opiata ventrica potest
exhiberi cum vino decoctionis olibani
pectus tamen unguatur prius cum dyaltea
et butiro ut relaxata materia obedie
tior fiat consumptioni. Ptisicis et hiis qui
prius operantur subveniunt prius opiata
res dicunt empirici quorum putredine
generat ex apate vel ulcere precedente
hiis confert musa ad mundificationem
sanie et ad consolandum volumus si
aqua ... vel fiat pille de pulvere
musae et musa et datur spleneticis
et ydropicis non bene proficit. Sed tu potes
illis exhibere cum aliquo diuretico.
Colicis prodest si colica passio fuerit
ex colera non prodest. Si ex frigido humore
vel vetoposite prodest post datum vel cliste
rizatum. Nota tamen quod si colica pas
sio fiat ex ventrica causa sicut sepe
accidit datur cum vino decoctionis oli
bani. Si autem non fiat ex frigido humore vel ve
toposite detur cum vino decoctionis grano
silati ... fiat cli
ster ... et senationes bul
liant in aqua salsa et dulci colet
et colature addatur mel et oleum
et musa ibi dissolvatur et iniciatur
per clistere. Lapidem in vesica frangit
urinam provocat, impedit quoque in
puerorum urina in collo vesice congla
tinatis humoribus et conglobatis
quibus hec amarissima est opia
ta pro ultare sicut et senationes
bulliat in aqua salsa dulci et vino

et partes inferiores fomentet(ur) / post autem fomentum fiat talis emplastrum pectini et virge de mirra cerea resoluta in succo semperviue et mumialis et aliquo modo calefactum in patello pectini et virge applicetur. confert hec opiata secundum doctrinam aliarum potest sanari per vii annos etc.

Mirtileta i. opiata id est emorroidas et ad omnem ventris torsionem et rugitum lientericis et dissentericis optima est et omni solucioni

Mirtileta est medicina plurimum constrictiva valens contra emorroidas / tunc cum fluunt resolvatur in aqua rosea mirtileta et bombax intincta ibi supponatur postea etiam sit ore sumpta contra omnem torsionem et rugitum videlicet si rugitus et torsio ex frigidis humoribus vel ventositate sic non valet / Si fiat ex colera vel dissinteria videlicet et confortat unde statim subdit lienterie et dissinterie potest autem aliter exhiberi lienteria aliter in dissenteria precedente tamen purgacione in utroque / Sicut ut dicit constrictiva primo nimis offerunt. non precedente purgacione retinetur colera et aliquando humores facientes fluxum qui postmodum erumpentibus impetuosius fluunt per continua et sic fit novissimus error peior priori / precedit itaque talis purgacio in lienteria polipodium agaricum in tior coloquintidis et similium bulliat in aqua et colata exhibeatur tercio die purgacionis detur mirtileata cum decoccione mastici / In dissenteria vero licet propria et specialis fiat purgacio dissentericorum mirabolanorum citrinorum ℥ ii vel iii pulverizentur et pulvis ponatur in aqua pluviali per noctem et in colatura in crastino exprimetur postea non detur mirtileata resoluta in succo plantaginis fricato cum lapide emathites ut diximus cum / In delicatis autem et quibus non placet humor mixturis accipe detur in pillulis hoc modo gummi arabici ponatur in testa ad ignem et pulverizetur et de isto pulvere cum mirtileata mixto pillule dentur in forte / Sciendum est tamen quod si dissinteria fiat vicio frigidorum vos datum magis valet

si vicio in frigidorum clistrizatur hoc modo resolvatur in succo plantaginis ut supra diximus apposito lapide emathitis et colatura per sesse(?) iniciatur postea etiam sit inde fieri emplastrum cum eodem succo addito pulvere boli rosarum et mortui aceti et lubis et pectini apponatur / Conficitur sic mirabolanorum omnium cortices corum et narstucium cimini et maratrum anisum aneos et carvi aspergatur aceto non tamen copioso sed aliquantulum humectatur et sint ibi per noctem mane facto exsiccetur in testa calida vel alio vase ut aliquantulum pretatur(?) dominetur et agitetur ne omnino comburatur. quo facto fiat pulvis et in olo conficietur / Cetera non per se pulverizetur et pulvis eorum conficiatur cum syrupo mirtino qui sic fit mirtilli aliquantulum contusi coquatur in aqua pluviali et colaturis addito zuccaro fiat syrupus / Si etiam fiat de succo mirtillorum quod ibi fiet syrupus multo maior esset mirtileata non conservatur per decennium propter siccitatem specierum etc. Sequitur

Nefrocaton i. purgans renes optimum est yposis et difficultati urine si cum apozimate unius sol(?) in modum avellane sumatur de renibus et vesica lapides expellit cum apozimate saxifrage superius menstruis impedit cum decoccione arthemesie et consumit tumorem sedat cum decoccione costi.

Oxilapatum ab acetoso succo malorum citrinorum dicitur qui ibi ponitur / datur ipse contra synocham et causon et contra omnes acutas egritudines et acutas continuas / Oxilapatum dicitur ab oxi quod est acutum vel acetum quia acetum ibi recipitur et etiam multa acuta et sit ore simpliciter et fit acutum vel lapatum datur semper ad purificacionem et propriae colericis in peste pacientibus minore remedium eiusdem coste quod dictum est de sacro cophonis sumitur ar(?) datur colericis ad mitigationem sitis omni hora diei etc. etc.

Oximel iuliani mirabile optimum arteticis et podagricis et mirabiliter pingues et tenues et mixtos humores qui in nodis vel articulis aliorum membrorum fuerint residentes purgat / et si mane fuerint residentes purgat et sumantur que ex calido fuerint humore debilitata confirmat ita ut ad pristini officii usum reformata restaurat / Istud oximel

no tm i sto digit humores sed etia i sple
ne et epate et capite atq stomate ita
ut sanat epilepsia et multis alys dimtinus
passionibus. Camel dicit ab ope qui est
arctu iulian abi vetore. Camel istud
unctu est laxatiuum optimum podagris artheti
cis laborantibus ex frigidis humoribus. Si mo
exhibitu fiat i unctiones epatalibus vn
geris et capite dolente. Fiat etia epithi
mata ex herbis mollificatiuis z relaxa
tiuis ut malua branca ursina et similibus
et vtar per quinq dies uel vi antequam camel
le diuretico post viii die i sero tu accep
turus est medicina accipiat aliquid me
diocriter laxatiuum ut benedicta simpliciter
In media aute nocte accipiat camel iu
liani post trium dierum pyrato. Et alia
corpetes opiata pinguiores humores i arti
culis tepidetes purgat quia recipit mul
ta violenter laxatiua que habet uirtu
te purgadi humores z attrahendi ab extre
mis ptibus sicut supius dictu est et c.

Oleu costinum confert ad dolore stomachi et
epatis et ad dolore uctures oppi(l)ate
et ad mollificationem lateris etc.

Oleu nardinum qui con multa salutis
hostilia vindicatum medicinal dida
stalus auctor subtilissima indagatione
inuenit. Virtus est ei calefactoria et
laxatiua et in omnibus causis ex stomaco nat(is)
prodest i unctu cephalargicis. Prodest dolore
aurium cum pipere tritu et i iectu. Aufert
paraliticis et tremulosis est summum remedium.
Artheticis et podagricis i unctu fumosos
dolores mitigat. Antidotis et electuariis
ad lapide renum et vesice confectis ammix
tu no modicum prestat effectum. Matricis
dolores suffocationes et tumores pessa
riis adhibitu et suppositu mirabiliter
sedat stranguiriam et dissuriam cum suc
co rum tertia pte p unga clisterizatum
sine mora soluit et ad multa alia valet.

Oleu mustellinum optimum ad omnem
frigiditatem corporis maxime stomachi ad do
lore lateris de foris i unctu et interius
cum galange dyagridy z si ppinatu summe
opitulatur emagrinosis colicis et ad ce
nuorum indignationem ad igne i unctu
optimum est miscet medicaminibus epithi
matibus et emplis et ad stomachum et ven
tris confirmat etc. Vegetius.

Oleu pullegium ad multas passiones
psicum stillidu eius statim ...

est et in ad dolores omnes ex frigiditate stab
salutiferum est et ad omnia membra
debilitate fatigata reparatiuum esse probatur.

Oleu piperinum qui singulariter valet
ad genuum dolore et podagris prodest
et ad capitis et precordiorum calide et c.

Oleu laurinum. Precte est uirtutis
uirtute sz calefactoria et mala
ctica. Vz ein ad capitis et aurium
dolore et ad omnes passiones neruorum et
dolorum membrorum vniuersorum optimum est. Et
i malo granato cocatur i missum et in
eode adleues prunas calefactum auriculis
suppositu et i iectu emorroidarum dolores
placat et ex eis fluente sanguinem
sistit scabiosis et pruriginosis con
igne i unctu purificationem prestat.

Oleu anetinum prestat capiti dolenti
et emigranicis doloribus repatis
i unctu subuenit typica frigora stomaco
renibus z dorso cum igne illinitu
emendat matrici suppositu menstruis
impat et ad omnes eius causas co
petit etc. Vegetius.

Oleu liliaten pagole et sponte
uirtutis est ideo rota dolore debili
tate confortat igne sacrum cum sene
et tera z singul i eo resolutis
z cottis vlceribus impositu sanat
Cruinca vlcera quolz modo sta pur
gat replet z cicatrizat dolore tolli
z dissoluendu fractis clistere uiectum
virtute confert tumorum coxarum pedu
lenim plata fricatu dyaforesim facit
et alia multa p ficit. etc. Vegetius.

Oleu rutinum quod lentiscinum uocatur
calide malastice et stiptice uirtutis
est orteolos z fruticos capitis leuat
et lim... z fordidas faciei curet et lim
pidat bonum qui odore colore reddit
duritie stomachi et aliorum membrorum mala

Opopira dicitur a suco et Cratoe
igne. Opus enim grece sucus latine
pir ignis interptatur vnde opopira
i sucus ignitus dicta cum decotione
castorei paralisim oculorum lingue or
guttoris manuum et pedum sanat
bibita cum vino i quo cocta sit sal
uia prodest etia tremulosis cum eade
decoctione etc. Opopira dicitur
sucus ignitus ab opos quod e sucus

Ꝯ paralisim lingue ... oculorum

Ꝯ epilepsiam
podagris
tremulos
artheticos
lapides
Ꝯ matricis dol(orem)
Ꝯ sanguinem

et pir qd est ignius opiata est / valet
con gutta. gutta ut diximus est rep
letio alicuius membri cum putrefactione humorum
Medicinarum curationum sunt duo contraria scilicet contrarium
generaliter fluxum reumaticum et consimilia
quedam sunt opiata. Constringit fluxum
virtute opii et confortat virtute calidarum
specierum quarumque gutta ut ipse certificat in
lira cum datur contra palisim lingue
oculi labii et totius corporis cum vino de
coctionis salvie vel castorei precedente
purgatione cum pillulis aureis vel benedicta
vel picra. Et non est quin aliqua opiata
vel aliqua medicina detur contra aliquod
morbum vivum cum decoctione alicuius speciei
vel herbe que principaliter ad illa egritu
dine valeat semper exhibenda est,
et contra palisim cum decoctione castorei
contra epilempsiam cum decoctione pio
nie et sic de ceteris. Si aut palitica
ps exportata fuit excepto cum oleo sue
cum opiata resoluta in succo rute et tale
facta itesta ad palisim lingue scilicet
ante predicta decoctio intus recipi et
teneri sublinguam. Contractionem membrorum
subveniunt, nervi contrahuntur aliquando ex
repletione, aliquando ex evacuatione contra
spasmum ex evacuatione nullatenus detur
quia magis exsiccaret. Si at ex reple
vz data hec non accipiat sulfur vivum
euforbium et staphisagriam que ivenit in balneis
vel inter libros et coteriunt et inpoliat
in oleo mustellino et petroleo et ad
dita opopira totum corpus inungatur
in balneo et sic febris inducatur. Si non
tale balneum non habeat fiat fossa
in stabulo in fimo equino et predicto fimo
inunctus cooperiatur. Epileptici valet &
cum decoctione pionie melancolicis
et maniacis vino sanguinis, vel vino
tolle non detur adusto sed de ulna vali
pacientibus confert exhibita cum vino
talis, fiat etiam stillatum coopulum
pulleggii calamenti origani calefacta
in tegula naso prius occupato / valet
tussientibus, tussis quandoque fit ex sicci
tate, quandoque ex humiditate liquida. Si
fiat ex siccitate magis exsiccaret
data opiata. Si non sit ex humore
liquido et fluxibili detur prius cum
decoctione olibani ad constringendum
reumma propterea tamen non dicitur detur cum

aqua decoctionis annidi pemidiorum et
caricarum passularum liquiricie succi liquiricie
et ysopi detur. aliter sit ad inspissationem
medicine ut inspissata non reddat spiritum im
pellenti et sic facilius educatur, et omnibus
dolentibus pectoris et stomachi fetidis ex frigi
de vel vetoste detur cum vino decoctionis pulle
gii et calamenti. Empiricis pacientibus
ex frigiditate et opilatione ex humoribus fetidis
fetas sudetur aut hyeme cum aqua diuretica
per aliquod dies et post exhibeatur hec opiata
apozimate apii. Spleneticis laborantibus — Splenetici
exspira cum prius inpurgatur si splen durum
fiat cum relaxantibus et mollificantibus pa
tiens. Valet aqua multum diuretica de
inde exhibet opopira cum vino decoctionis
capparis pleuretici valet non in principio — Pleuretici
sed post xx diem data cum aqua ordei
ad mundificanda saniem ne fiat tisis
in empimia, vel fiat pille coopulum dra
ganti gummi arabici et opopira et dentur — no
Et nota quod opiate et maxime opopira
non sunt dande contra vitia spiritualium
nisi cum aliquo lenitivo admixto ypoxistis
non pacientibus ex calida causa, vel si
ex frigidis humoribus vel vetoste passo fuit
exhibeatur hoc modo precedat clistere — Chorda
mollificativum, et etiam cum benedicta purgatio
si opus fuit post modum ad consumptionem
radicis ypericis yliaci et macedonici sen
tiunt enim ypocras alii dolore per xx post
purgationem ex reliquiis materie, et tunc
precipue debet exhiberi opiata opopira
sicut diximus ad consumendum residuum materie
Calculosis cum apozimate saxifrage re
soluatur in oleo mustelino et pectinum te
ca sparsa unctum. Colicis si sit colica passio
ex calida non detur. Si non ex frigidis humoribus
vel vetoste cum decoctione polipodii epar
tinoides in vitualis exhibeatur. Nota
quod opiate cum aliquo medicamine laxativo
ut est polipodium pt. Si enim in vehe
menti laxativus exhibeantur fiet altius
repugnantia et dolor augmentaretur in
principio febricitantibus vz. si distinguere non
quales sunt cottidiane de flate vitreo vel
nali et quartane de ulna nali quibus
exhibeatur cum decoctione pigami et sinapi
in semine agnis casti pacientibus locato supra
nates ad provocandum sudorem sicut dictum est
vz ad multa alia etc. Sequitur

Epilentici

quartanis

paraliticis

Podas sci pauli poto apotado dicit
sci pauli qr sctus paulus eam
composuit que armamus magna poto
vocat a paulo qui int pta magna
valz ppe / epilempticis cathalempticis
cu vino i quo cocta pionia mixta cu
esdra data hyemali tpe et vernali quar
tanarios et sanat cu vino i quo cocta
sit genciana aute hora accessionis co
fert ecia paraliticis cu vino i quo cocta
sit saluia sumpta et castoreu / Poto
apli antidotu dicit a paulo aplo alio
nomine d poto sci pauli poto ctanus
maniacis et melancolicis epilepticis
si paciat ex frigidis humoribus ut
pote comulia valz dat cu decoccone
thuris masticis aut costi / Si uo ex ca
lidis humoribus no det a paraliticis tre
mulosis cu decoccone castorei et lilifa
gi / Sciendu qr paralisi aliquido patitur
tremore membri occupati i paralisi
et tc dicit a tremulosi et hy facilius
pnt curari qua quibus membra non
tremunt Sufficiat n qr ps no omio
a spu sit destituta / Valet itaqz poto
sancti pauli data pdicto modo et i vita
simploci paciente valz adomna que

capitis dol.

capiti nocet ex frigida cu vino decoc
tonis alium speci cebru cofortatis as
maticis cu decoccone amidi peradioz
dragaati gummi arabici liquiricie et succi
liquiricie vz sil fiant pille cu pulue ca
storei et pocone sci pauli 2 dentur
ypopleumoniacis no appbo dari tpre

ypopleum.

febribus v inpolatis du hora accessios
cu vino decoctos calameti ul cardamoi
addolore ul frigit stoi cu apozima
te yris et pulleg ydropicis cu decoc
tone radicu diureticaz / Splenecticis
code ul cu decoccoe apy sive macedoni
ul asari urticis tangis subvenit si
resoluat Poto sci pauli i olo mustelli
no et bobax i ticta ibi supponat ex esta
q inabilr pbat mixta cu pulue

No.

thith / Nota qr poto sci pauli no est opia
ta lic mre opiata det a cosumit eni

Paulinum antidotu / et talesitut e
magn i con datu magna eni
virtute 2 efficacia habz / datur ppe ueti
et noue tussim que sit ex decursione

[illegible] tussim

reumis a capite et contra vicia pectoris
ex frigite cu vinis calido myseró / sed si

paulin[illegible]
[illegible] cu vino calido ad [illegible]
[illegible] [illegible] 2f

distempatu accipe no poterit fiat inde
pillas x ul xij cu opio scum / Ex his si

cap.

cappo cofitum fiut 2 purgacioz facere
volumus dn 3 ij cu 1 3 dyagd sctis
inde pillis capiut inabilr purgt
sto ij deflate 2 nulia pijcit oclo 2 ne
dine tollit / Paulinu antidotu indig
aliud opiatu sz i quo ponit opium
aliud no opiatu sz opio Opiatu pcipue
dat ad costringedu fluxu humoz Non
opiatu no datur maniacis melancolicis
epilempticis parietibus ex fria causa
ut comulia valz cu oximelle / ut
cu alium vino alium speci cerebru
cofortatis Epyforas oclo curat
Epyfore dur oclo apostemate q
nascit sub palpebras / api quod est
supra et foras qr est foras eo qr b
foras oclo z porcis fiat / valz at
hys paulinu inducta et alluta et
suppositu ita tamen qr sbam oculi no
attingat dolori dentiu dat a si fiunt
vico reumatizatis cebri suppositu
tmpoibus cu alluta 2 dentes ex eo
fricetur / Si tamen opiatu fiut ingl
vz ad hc malu odore oris suptum
frequenter aufert si fetor oris fiat
vico stoi / valz paulinu datu i pillul
cu pulue folioz mente opti est remediu

Sal.

colore bonu facit si fiat dyscoloritis
ex frigite et indigoe / vz datu cu vino
decoctonis maticis macis u te grana
silat cum ul alium / optie eni digestio
pcurat tussientibus ex fria causa vz
datu cu vino decoctos amidi peradioz
2 dragaati ysopi sto sica ex apglutite
pcedente sanat datu cu vino decoctos
nive 2 dent a vomitu et distepera
cia stoi i vomitu sctm v ex distempe
rancia stoi i ex frigite ex pmcte co
sibz datu cu vino decoctonis piperis
2 castorei ul fiat pille ex paulino
et pulue ystoz et ex ssibea cardiacis
ex fria ca laborantibus / valz datu
cu vino decoctos lig aloes i quo at
differit cardiaca a sincopi supius
dictu est / typicis i laborantibus
cottidiana deflate valz cofert 2
pcipue opiatu datu an hora accessios

tipicis i laborantibus cotidiana

Cimpinis de sua causa cum decoctione
radicis apii petrosilini sparagi et brusci
Oplenetus cum decoctione tamarisce
et filopendule / vel fiat pille composite
istorum et paulino exhibeantur veteris
acceptum opitulatur / datum sit cimpinis
dissinteria cum succo poligone absti
net non est meum consilium ut conci dissin
teria ubi dissinteria per quolibet fluxum
accipiatur sit enim dari lienteriis cum
aliquo vino stiptico per potione prete.
Contra antiquum dolorem stomachi scilicet datum
cum decoctione absinthii vel calamenti
super carbunculos si fuit consimilis causa
more emplastri suppositum scilicet dissol
vit eum et consumit materiam / Si non vero
fuit talia non supponatur nisi materia
fuerit fervientissima et tunc apponatur
timorem et dolorem deponit et ma
xime pudendorum suppositum cum ablata

Pigra galieni pigra et amara
galieni et ab ipso auctore quia ea
composuit et invenit scilicet ad omnes
frigiditates capitis et stomachi digestionem provocat
vomitum constringit frigiditati matricis
multum confert et conceptionem iuvat
Pigra amara galieni ab inventore
dicitur que alii multi fecerunt et invenerunt pigros
cum autem simpliciter invenitur pigra ga
lieni est intelligenda et ista est opiata
que scilicet melancolicis et maniacis da
tur in sero cum vino calido frigide et indi
gestionem stomachi tollit data cum vino decoctionis
masticis et aloes / quia ipsa purgat
capite et stomacho adustitates stomachi et dimpos
dolores fetos scilicet ex humoribus
Item data cum vino decoctionis confert
anxietatibus que maxime solet fieri
in mulieribus data in sero cum vino
decoctionis mente et matris Contra saxum
splenis et epatis scilicet data cum aqua
diuretica et ictericis si ictericia
sit sine febre et in veterata fuerit
detur cum decoctione absinthii viscerum
et ypoticum et vinum distemperatia tollit
data cum decoctione feniculi et cimi
Tabs matricis compouit / si matrix pa
tiatur ex frigidis humoribus resolvatur pigra
in oleo muscellino calefacta in

testa ovi et in ea bombax intincta suppo
natur menstruum inpetrat idem menstrua
provocat bibita cum succo arthemesie vel
etiam supposita Recipe aloes cimpini ℥ i et
vini cinamomi consiti cum melle et vini dosis
aliorum per duos annos servatur etc.

Pillule auree pille a rotunditate / auree
dicuntur ad similitudinem auri / quia sicut inter
cetera metalla preciosius est / ita et pille
iste inter ceteras meliores esse probantur
quia purgat caput / lumine oculorum acuunt
vetositate stomachi et intestinorum expellunt
et sine omni molestia purgat / Pillule
auree pille dicte sunt a pille rotunditate
auree propter excellentiam / usus autem pillarum
inventus est propter delicatos qui liquidas
non valent accipere medicinas / Hee autem
pillule optime purgat stomachum quia multum
recipit stomachi purgativa / purgat at
humores frigidos et spar et renes / nam me
bra per media sentina ea subtrahunt et
ea expurgat Dyatonnia diaanthemasi
turat purgando frios humores asto aeshy
vetositates consurgentes digestionem provocat
expellentes humores digestionem impedientes
ytericos colarant laborantes opopila
tione epatis / Unde solutum ytericis et
inde bonus color fit ictericis tamen
febricitantibus non sunt dande / et vetosi
tate viscerum similiter expellunt propter
anisum et feniculum / et recipiunt usus ideo
pillus multiplex est quidam enim dat pillas
in farinata / quidam in ovo sorbili alii
in nebula / alii cum racemis anullis
expelli potest / quidam in tota lignifica pillula
in cacumine stili fixa ponunt / et subito
extrahunt ut crustula sera superadducto
amaritudo occultet / Et exhibent hec
autem totum vetitum sunt propter delicatos
in potentes aliter recipere sed aut in seu
equaliter dari et postea et postea aqua
tepida vel mulsa potionari / vel etiam
vinum tepidum sumentibus stomachum frigidum
post super dormiendum est quousque ruginen
et tormentones portonantes senserit
dein surgit ut postea dormiat et ca
veat sibi a frigore et ab aliis rebus no
cuis ut in aliis laxatis dictum est / de co
ctione autem sub mixtionis et scamonia

iectur
propter delentes
Capud

[margin: Contra omnem dolorem capitis et ...]

in duplo ponenda est quia receptio carui exhibet exigit. Hec enim tales exhibent qualis de receptione carui sicut parum dicemus. Conficiuntur autem cum aqua infusionis dragaganti. Dantur xv vel xx scrupuli ... patientis per annum possunt servari etc.

[margin: paraliticis]

Pillule diacastoree a castoreo dicte sunt. Paraliticis mirabiliter proficiunt propter castoreum quod recipiunt. Cerebrum mundificat quia cerebrum et ... depurat, laxos dentes confirmat, labium quoque dentes ... humoribus reumatizantibus a cerebro ad ipsos descendentibus. Valet itaque dyacastoree quia purgat humores ... propter causam ... dolorem ... Nota quod huiusmodi pille non recipiuntur in ... nisi contra ... passiones ut paralisim et ... et ... vel xx qui violente sunt et multa ... per i vel ij resolve ... vel cum vino tepido patiente locato in balneo vel in aere calido vel iuxta ignem patiens etiam nares sibi ... stringat et ... et capite inclinato emittat humorem ... si enim ... humores redundantes ad spiritualia possent suffocare ... fugat ... aqua decoctionis malvarum ... multa ... molestia. Nota quod non debet esse frequens usus earum sed semel in mense vel bis ad plus per ij annos servantur in multa efficacia.

Paulinum antidotum ... totum ... Nomen ... sit antidotum ... typice febricitantibus datur cum mulsa mirabiliter subvenit et cum ... menstrua sine mora provocat etc. Sequitur

Potio iniustata maior iniustata ... dicitur ... et odoriferior est aliis speciebus ... cardiacis stomaticis et ad omnem stomachi debilitatem et corporis confortationem seu ad vicia pulmonis etc.

Pillule sine quibus esse nolo sic intellige pillule a rotunditate dicte sunt enim rotunde sic pilla sine quibus esse nolo pro nimia earum efficacia sine qua superiores purgat humores. Proprie valet ad cathar[actam] oculorum et ad ... capud purgat ... et ... et ab omnibus humoribus

[margin: Ad cataractam et caliginem oculorum]

visum custodiunt ... mirabiliter conferunt aurium dolorem sanat etc.

Pillule arabice probate ad capitis dolorem etiam sunt ... purgat ... omnes humores superfluos, leticiam generant, tristiciam sedant, visum reddunt, memoriam confirmant ... ante tempus non permittunt. Stomachum et ... et omnia ... omni tempore purgat ... et totum corpus de malis humoribus evacuat, sonitus aurium et capitis emendat, omnibus etatibus, omnibus ... humores omni tempore sine molestia purgat.

Pillule fetide a dono ... quod est ... et ... humoribus ... articulorum curant membra dissoluta confortant. Sciaticis et podagricis.

Pillule ... utiles sunt ... contra artheticam epylepsiam ... tremorem cordis vesicam et articulos et ... humores purgat.

Rubea trociscata ... memoriam confortant.

... rubea ... trociscata ... qui ... apponuntur valet ... ante horam accessionis data ... ad modum avellane ... naribus et pulsibus ... sanitate ... reumati ...

Rubea ... est opiata ... et dicitur rubea quia inter omnes opiatas magis participat rubore. Dicitur esse trociscata quia trociscos ... confectione ... pro ... et sputum sanguinis constringit ... dicitur ... stomachi ... superiores humores stomachi ... inferius ... sequitur. Catharticum fit ... propter ... tam superius ... per vomitum ... rubea cum ... ut cum vino decoctionis eiusdem ... Sputum sanguinis valet cum succo plantaginis data. Calores febrium acutarum placat ... et acute febricitantibus ... rubea ... exhibeatur periodicarum febrium ... ut ... et quartana ... frigide data ante horam accessionis

Pillule aurei benedicti quas habent in quodam ... de hyspania venit ad dolorem cordis et capitis ... omnes humores debite purgat et ... remouet ... mentem ... memoriam ... tempus non permittunt. Si quis illis utatur ... remedium habebit stomachum purgat ... et ... dentibus et gingivis prosunt et totum corpus ... humores solvunt ... auferunt et capitis et omnes ... interiora conferunt ... et in angustia purgat ... aloes ... absinthium ... colloquintide ... cum lacte ...

[illegible]

cu aqua rosea vigilantibus et frenesi
vino prohibito dari in frenesi sed post
frenesim aliquando remanent vigiliarum
instantia ex nimia siccitate cerebri quibus
sic competit accipe semen papaveris et lac
tuce et ex corporis pulveris et rubea fiant
pillule et dentur vel sola rubea cum
vino decoctionis eorum competit nen
matosi matricis optime quiete inducit
nemolosis matricis quia illius sumo
sitas vel ventositas competit autem
istis cu decoctione mel Rosat iuxta
doctrina aliarum preparatum ante hos solum non multa

Rosata novella rosata Ruticens
arabis novella respectu veteris
que recipiebat turpetum i. sulfur vi
vum vomitum et subversionem stomachi reprimit
defectus communitatis longa mora
subvenit Auctores dyaforeticos re
pellit cum Rosata novella dicitur
ad differentiam antique qua veteres utebantur
nimis proficit ad calorem et spiritum
cordis pulmonis et epatis Rosatam
novellam quidam dicunt esse calidam sed co
stat eam esse temperatam magis tamen
prima caliditati quia calorem vel caliditatem
epatis cordis et pulmonis sit simul
cum stomachi non debilis Quando vero pueri stomachi
detur cum aqua primorum et viol vel
cum aqua ordei et cum frigida si non competit
data mane et meridie et sero cum
aqua frigida si tamen sitis sit sine febre
vomitum abstinet data cum decoctione
rosarum vel aqua rosea quod melius est
Stomachum solutum ex debilitate constringit
exhibita eodem modo Cardiacis subvenit
data cum aqua rosea et decoctione
pulveris ossis de corde cervi dyaforeticos
veteres sudores reprimit sumpta cum
aqua decoctionis mirtillorum vel cum frigida
de floribus mirte addita duplici aque
rosee quod melius est debiles ex longa
consuetudine reficit exhibita cum aqua
rosea Conficit aquibusdam cum syrupo
mirtino et tunc valet magis contra dyariam
et aquibusdam cum melle confectione
cum melle parum fiunt cum syrupo
ante per duos annos

Rodoratia i. zuccara rosacea valet
ad dolorem stomachi et debilitatem stomachi
ex caliditate humidi stomachum confortat valet
etiam ad dyarriam et ad omnem fluxum

ventris ex calore factum valet cardiacis ex ca
liditate patientibus Rodoratia zuccara rosea
dicitur que valet ad debilitatem stomachi ex calore *(marg.: que debilitate stomachi)*
vel acumine coleræ factum data cum frigida confor
tat enim ponticitate rosarum acumine colere
mitigat et dissipat fortificat contra fluxum ventris
ex debilitate virtutis retentive factum data cum
aqua pluviali vel cum aqua rosea quod melius
est utiliter etiam competit febricitantibus
non stipatis cum frigida quia membra ex febrili ca
lore dissoluta partes constringendo confortat
et calorem reprimit unde morbus tollitur
cor efficitur Fit autem sic rose in des terant
optime remota tamen prius illa alba sub
qua folia suo stipiti adherent cum his contritis
addito zuccaro iterum simul terant ut alterum
alteri bene incorporetur Debet autem zuccara
talis proportioni apponi per i libra rosarum
iiii vel v zuccare apponatur Humida ro
copia rosarum habentes per ii vel iii or. convenit
zuccara vel potest fieri melius est enim ut zuccara
rosacea peccet in spissitudine propter quantitatem
rosarum zuccare quam per i. vel ii mense potest
addi zuccara eorum mora competentibus Si autem
propter moram de zuccara apponent rosis videbis
non minoribus dampnum fiet irreparabile Sit
utraque confectum per xv vel xx dies ad plus sol
apponatur et ponatur in vase vitreo strictum
habente orificium ut sua aromaticitas non de
perdat Agitetur etiam in diebus bis vel ter
perdatur ... etiam latera vasis exurat per biennium
ne etiam ... in multa efficacia donis eius est

Rodomel i. mel rosatum

Ropeteter competit flaticis maxime *(marg.: Mel rosatum)*
in estate cum frigida coloris etiam cum tepida
potius in hyeme ad mundificandum et confirmandum
stomachum mundificat enim ex proprietate mellis Co
fortat ex proprietate rosarum. Alii enim ad
maiorem mundificationem confortationem ii
vel iiii grana salis apponunt delicatis
talatur competit melius tamen est si
cum tota substantia rosarum accipiatur Aliter quod diversa
virtute confortanda cum aqua decoctionis masticis
anisi et seminis feniculi subtiliter apponatur
potionatis post accepta medicina cessante
fluxu ad confortandum et mundificandum
stomachum cum tepida vel quod melius cum rosea
decoctione masticis vel v vel vi granis
filatorum mundificando utraque stomachum Prohibetur
ne aliqua potetur fermentatione nullus
stomachi constricta tenasmon et febrem
imposterum inducat Hoc enim potionatis

solet venire ex scamonie extentione Vel
vosatum mulieribus est destinata medicina

Requies magna requies dicta est quia requiem pacien
tibus infert maxime typice febricitan
tibus cottidianis tercianis quartana
riis acutis et peracutis. Requies dicitur quia
requiem et sompnum prestat opiata unde
alias frigiditas datur cottidianis tercianis
alie tamen opiate sicut prevalet in hac causa
ut unusquisque cottidiana vel rebellis terciana me
dicandum vel typica quartana. Videlicet ante
typus requies exhiberi precepit pigritie et pauca
indigesta. Una opiate dum hora accidit
in talia corpus in aliquantulum et membra
constringit acutis et peracutis. Ita iuncto tam
per emunctis medico et similibus. Et post potacionem
acutis vigiliarum in statu remaneat. Uti
liter exhibetur requies hoc modo semen lactuce
tritum iaceat per noctem in syrupo viol et in eo
requies resolvatur et mane colatura
in modica aqua premat et deliceat et fiat.
Si autem totum semine lactuce potest exhiberi
Si autem ipsam lactucam habemus cum aqua de
cocta ipsius exhibeatur. vel quod ad soporem
provocandum exemplum sanctum est semine papaveris
albi et nigri iusquiami portulace lactuce
corticis mandragore confectum cum olo viol
et albugine ovi et fronti et temporibus
applicatur. Sola etiam requies cataplasma
ta idem prestat confert secundum doctrinam
aliorum probatum sunt et multa virtutes
eius est interpolatis et acutis est et ff opia

Stomaticon frigidum talis fiat causa ca
lidum in febricitantibus valet contra omnes calores
si non repellit et patientibus debilitate
continuis calore potenter subvenit acutis
et peracutis mirifice prodest. Stomaticon
calidum stomachum confortat digestivam virtutem
adiuvat ydropisis valet. Stomaticon dicitur
est a stomacho non nulli enim adeo dedignatur
sicut stomachum quod non nulla potest accipere me
dicina propter quod inventum fuit stomaticon
sit autem et laxativum in quo apponitur
scamonia et sit confortativum in quo appo
nuntur species aromatice. sit etiam frigidum et calidum
laxativum competenter datur potionatis
assumpta medicina non sufficienter purgatis
nequeuntes etiam accipere medicinam cum eo
potest decipi. Fit autem cum scamonia la
xativum ad invicem pulveribus qui recipiunt
ad confortativum sit etiam laxativum de sola
scamonia et zucaro. Dicitur sit syrupus
cum aqua et zucaro quo bene cocto pulveris
scamonie agitando cum spatula commisceatur
et post aliquantulum decoctis calidum super
inducatur et unctum olo post quam calefactum
mox sit aliquantulum proxime. Sic etiam
agitandum est faciendum de quolibet stoma
tico. Tali autem proportione dyagridium
ponitur ut pro libra syrupi sit ʒ j et contra
est ʒ j stomaticum frigidum

Sal sacerdotale quo utebantur sacerdo
tes in diebus helie prophete propter do
lorem capitis et caligine oculorum destruit
dolorem flatus capitis et scotomiam et an
helitum emendat obscuritatem reddit et
corpus humanum incolume conservat

Tyriaca magna quam Galienus
composuit tiriaca dicitur domina me
dicinarum probata in gravissimis passionibus
totius humani corporis epilepticis appo
plecticis stomaticis cephalargicis
sanguineis ad raucedinem vocis et con
strictionem pectoris optima est artheticis
asmaticis emptoicis yctericis ydropicis
peripleumoniacis yliosis intestinis vul
neratis hecticis nefreticis colicis calcu
losis subvenit. Menstrua educit mortuum
fetum expellit varias lepras fugat
podagricis et omnibus passionibus veteratis
emendat proprie contra omnia venena
et serpentum morsus et reptilium. Vel
si diversa diversa est eius dosis pro diversa
qualitate virium et passionum quis sine
sentit omnes defectum sensuum. Valet
cerebrum cor epar et testiculos confortat
et totum corpus incorruptum custodit

Tiriaca dyatesseron tiriaca ut dicitur
mediocrium dyatessaron de iiij spe
ciebus vel quatuor generibus [illegible] quibus
conficiebant antiquitus sed alii physici
post ea alia addiderunt confectam
hominibus morsibus rabidi canis et
aliorum venenosorum animalium data cum [illegible]
mente ad bibendum vel super vulnus [illegible]
et uncta venenosum apostema [illegible]
malum quod [illegible] sanguinis [illegible]
in aliis [illegible] unctum [illegible] destruit
et sanat quartanarios et [illegible] et
cottidiana data cum decoctione [illegible]
vel terciane subvenit. Tiriaca
dicta a carnibus tyrorum [illegible] est
magna ad [illegible] morsus vel [illegible]

magna efficacia galliem addimus me
rauid auctore optie fit passionibus
totius humani corporis qz videlicet vera
epilepticis stothomaticis cephalicis
et emigraneis Contra epilepsia fiat vnco
sanguinis adusti non dz dari Contra opilatione
ul milia vali detur cu vino decoctionis
pionie precedente tamen purgacione Contra apo
platicis detur cu vino ul melius interpo
sito dentibus cuneo fiat fricatio palati
capite inclinato quod etiam in palisi totu
corpus inde inungatur Contra stomaticas
qz stomacus non magis fit apreciosum
pro digestione conferente valet opiata hystorica
cu vino decoctionis masticis detur cephalargicis
et emigraneis cu vino tepido
Prodest ad raucedinem vocis facta conpositione
vitrosorum opilate ul conpositione valet ualde flegma
plenimente acebro detur sic fiat pilla
conpositione tyriaca et pulvere facta liquiricie et
tenea sub lingua dissolvat enim vitro
sos in trachea arteria et reumatica
flegmata cohibet et constrictum pectoris
eodem modo valet data arthetice passio
nibus ex frigidis humoribus vz et sic sit
in reumate cu vino decoctionis olibani
asmaticis detur sicut contra raucedinem
vocis emoptoicis Contra hanc passionem fiat
ex rumpe sanguinis ul dyabrosi non valet
Contra si fiat vnco putredinis venarum
cu ptisana decoctione aliarum stipticarum
ut est cortex maligranati et psilia pecto
ralis laborantibus ex calido humore
non detur sed contra in veterata pectora
in qua etiam apparet dispositione viria
detur cu aqua decoctionis herbarum
diureticarum ydropicis eodem modo ptisilen
moniacis non nisi post erupcionem aposte
matis et tunc detur cu vino decoctionis
mire vel fiat pille ex pulvere mire
et tyriaca et detur yliosis paciencibus
ex frigidis humoribus et ventositatis vz preter
clisteri mollificacionem cum intestinis
volvua hentibus Contra fiat in intestinis
preterea aperte detur sicut emoptoicis
nefreticis debet aliquando renes in vi
stato humore dependente pertes et tunc de
dari cu vino decoctionis humorum solis
et saxifrage Calculosis similiter conpetit
et etiam resolvit in suffumigacione
et colativa porriga humidia Colicis ex
frigidis humoribus pacientibus magne

i optimum in colon a testino vz sic resolvitur
tyriaca cu olo muscellino ul saltem
communi et cu bombace supponatur hoc et
commune est consuetum salernitanorum contra
tenasmon Contra ante dolor colicus in p
fundum occupaverit inicialiter prelisiter resolu
ta vero cu olo addita aqua decoctionis
malvarum menstrua educit ul secundum
cu succo arthemesie ul etiam supposita
in eodem succo et pectus sic id est in nitte
mulierum salernitanarum quia conpellit bibi
ta cu succo porri Contra menstruum est quod cum
illud emittit si terra tangeret infans
statim moreretur vnde salernitane mu
lieres baculos tenentes in manibus ad ipsum
insufficiendum aliquid apponunt ut terra
possit tangere lepras variolas emendat
conpellit cu vino decoctionis mete supra
qz superfluos humores et venenosos fri
gidiores pradictas curat qui sunt in
cottidiana de flate vali acetoso ul
vitreo precedente tamen purgacione et magna conte
digesta Aliter enim de in quartana post
sitice in magne valet contra venena post
carnes tyrorum et venatorum animalium
morsus serpentum et reptilium Tyriaca pe
tulidis vz contra venena propter carnes
tyrorum et quedam alia que recipit venenum
conpellentia Contra ergo venenum conpotatur
intimis resolvatur tyriaca cu vino de
coctionis diptamni ul genciane ul mete
si ista habeatur sic detur Contra morsu
sira sit intimis detur predicto modo et sup
morsu cathaplasmetur eadem vero vz
cathaplasmata super locum malatu

Tyriaca magna dicitur quia magis secundum in
mulieribus confert detur pro reprimendo contra
dolorem stomachi virorum ac mulierum cu aqua in qua
decocta sit semina feni anisi masticis dati
contra vicium uteris ex frigiditate si destropa
ta bibatur cu vino in quo decocta sit ar
themesia provocat menstrua et si fiat
cu arthemesia bene trita et cu olo mu
scelino in mixta et pessarium factum et ex
ea in vulva fiat et in volva immissum mulieri
non concipiet Contra detur cu vino in quo decocta
sit madragora et semen ... vno modo
vz pueris qui non possunt dormire et
nimium garriunt cu lacte mulieris di
stemperata in modum ciceris et bibita mirifice

iuvat. Trifera magna est opiata trife
ra nomine est ad voluntatem auctoris impo
situm / magna propter magna efficacia
vel addicionem multorum / valet ad dolorem sto
machi ex frigida causa sumptum cum vino decoctionis
gariofilati et cinamomi mixte / quoque tamen
tollitur materia infra pelliculas interius
stomachi et tunc non confert / neque vomitus
neque sella et in tali casu sit exhibeatur.
Recipe trita quantum commedere et pulverem
admixto cum trifera magna distemperetur
cum vino / et datur freneticis nullo modo exhi
benda est / attamen quidam videntur esse fre
netici cum non sunt quibus post freneticum
manente febris siccitate nimias patiuntur
vigilias quibus exhibenda est. Recipe
semen papaveris albi et tere et simul cum lacte
mulieris / deinde coque corticem mandra
gore in aqua modica et misce cum
predictis et in hiis trifera resoluta exhi
beatur mulieribus que ex multa in sompno
tate patiuntur suave sompnum prestat datum
cum aliquo sompnum provocante precedente
tamen purgacione / Reumaticis valet cum
vino decoctionis olibani / pro pleumonicis
non detur nisi post xiiij dies ne tumentum
ne superveniat epilencia / Item detur ad
[illegible] fumei cum vino decoctionis
intrinsecis qui ventre fluunt cum sanguine
utilissima est ventre fluunt cum sanguine
qui sanguinem egerunt ut fit in dissinteria
quibus in eo consilio non detur / Aliter enim
potest dari per tempora purgare melius tamen est
in clistere cum aqua [illegible] et lumbricos
educit sed non consentit / mulieri post partum
et cum trifera misceat / Item cum vino tepi
do ad miscetur et exhibeatur soli etiam
mulieri et distemperati / detur quoque pueris
et multum confert / menstrua provocat supposita
cum succo arthemesie / et si codicillo suppo
sita et cum oleo muscelino melius tamen
hoc operabitur sine opio confecta / Nota
quod suppositorium factum de hac trifera in
pluribus non multum menstrua educit sed
quam multum stillagines / sed post modum in multa
quantitate / Fecibus aut mulier per tota septi
mana cottidie sibi velit supponere
et in nocte etiam [illegible] / Et cessat
in aliquibus doctrina aliarum / Et quando opium
thebaicum non sibi apponitur multo minus

ut cum fiant tales multum valet de opio
cum non opium [illegible] apponitur multo
efficacius operatur cum predicta quia
nimis frigidum est / Magister plato vocaba
eam cum opio / per ij annos servatur in vir
tute / in tercio anno perdit valet

Trifera sarracenica. Trifera inve
nit ipsa cum honorem invenire
facit sarracenica a sarracenis inventa
ppe datur [illegible] sarracenicis
nimium dolorem capitis ex fumositate
coleric rubee / datur etiam cum calore
duplici et simplici terciane [illegible]
opilacionem [illegible] restaurat / Trifera
sarracenica dicta est quia a sarracenis
inventa fuit in vetus [illegible] magna perti
nens [illegible] et melancolicis data
cum vino decoctionis [illegible] inambulaciones
citrinos [illegible] colores et in [illegible]
et quedam alia purgat flegma et sanguine
visu turbido clarificat confirmo colico
quoque visus conturbatur et quoque quoniam
[illegible] / Si ergo fiat visus conturbatio
fiat compulsa detur sic dictum est cum
decoctione sene / Si autem sit colerico
accipiatur cortex inambulanarum citri
norum [illegible] contriti coditi pulverizet
et misceatur cum trifera sarracenica
cum vino tepido exhibeatur / vel saltem
cum vino decoctionis seu stomachi splenis et
epatis [illegible] purgat
sic exhibita / Si mania in stomacho vel testibus
detur cum decoctione [illegible] et [illegible]
si in spiritualibus cum aqua seminis [illegible]
melonis [illegible] / Si in epate vel in
urinalibus [illegible] cum vino decoctionis
[illegible] diureticarum / valet etiam sic
data [illegible] [illegible] melancolico
[illegible] purgat sic exhibita [illegible]

Diasandali [illegible]
sandalorum scilicet alborum et rubeorum
et citrinorum qui ibi intrat [illegible]
[illegible] contra dolorem epatis et stomachi [illegible]
[illegible] mane et in die [illegible]
[illegible] datum multum confert / [illegible]
sandali tria sandalorum [illegible]
valet ad dolorem stomachi et epatis [illegible]
[illegible] data [illegible]
ad dolorem epatis [illegible]
[illegible] datum cum aqua seminis [illegible]
melonis [illegible] valet

cu aqua decoctionis ordei ul cu aqua
decoctionis dragaganti gummi arabici liquiri
cie et succi predictis cu aqua seminis
herbarum diureticarum valet ad omnes dolores
stomachi specialiter et consumptos ex debilitate
restituit datu per decem vel novem dies confert
dicta aliorum electuariorum per omnia
Triofilon secundum aliquibus foliis rute
que in ea mittuntur ipse valet cotti
diane febre et quartane in
hyeme vel in verno tempore pro preparandis
in sero datum Sequitur
Theodoricon euperiston me
est specialis valet ad omnes capitis
vitium cerebri et oculorum stomachi ex frigi
ribus et precipue ex flate consumit ar
frigidos humores et purgat taliter exhibi
tum fiat pillule ex pulvere carpobal
specierum que in theodoricon accipiuntur
et corpus theodoricon reddunt que suo
habent pulveris aliorum specierum aroma
tice cinamomum et gariofilatum apponantur
valet melancolicis datum cu vino decoctis
sene liquiricie sic subfumigetur prius
cu corio sueno vel capillo et intus
posito dentibus cuncto palatu theo
doricon confricetur capite inclinato et
fit eius in fra in multa quantitate et purgat
ul fiat sicut dictum est in theodoricon
anacardi fieri contra oblivione
artheseia purgat et clara voce reddit
Si sit raucedo specialiter non prodest
Si non corruptio humore ul flate fuerit
in equalitate valet datum in pillulis confectis
cu pulvere cinnamomi quas patiens diu
sub lingua teneat et paulatim
transglutiat asmaticis et anhelosis
valet datum cu vino decoctionis genciane
vel fiat pille ex eo et pulvere gen
tiane et exhibeantur Stranguriam tollit non
ex frenetico speciali ul frigiditate si ex
indigentia datum cu vino decoctionis
malve ul in fine mixte Stomaticis pa
cientibus ex frigidis humoribus eodem modo datum
Hyperlenmosarium nullo exhibeatur
remanente in loco sanioso post
yplenmonam ut cu aqua decoctionis
ordei dragaganti gummi arabici sit cu multa
cautela et in modica quantitate detur
Hypocritis nullo modo detur Empiricis yde
ris patientibus ex grossis humoribus
et crudis detur cu aqua decoctionis
radicis vel seminis feniculi apii petro
silini Splenetis cu decoctione corticis

radicis tamarisci predictis sicut dictum
est de theodoricon anacardi splenetis
nullo modo detur Nefreticis cu decoctione her
barum diureticarum et precipue quinque eorum ex col
Colicis per clistere in vena paraliticis
artheticis podagricis ex frigiditate subvenit
contra humoris passiones ipse detur
herba menta cu aqua decoctionis corticis
rafani predicte competenti dieta et oxi
oximelle squilitico Menstrua provocat
predictis medicinis menstrua provocantibus
sed efficacior est dissoluta cu oleo mu
scellino vel gummi et bombace supposita
vel pessario arthemesie quod melius est Ma
tricibus causis multum obsistit frigidis ex
frigidis causis Veniunt aliquando mulieres ma
xima matricis inflacione in dextra
vel sinistra parte ut etiam timor mixtis
spiritus manifeste appareat in dentibus et
tangentibus in quo casu multum valet
herba menta pessarizata herba menta vel sol
vatur cu succo arthemesie et rute et
addita modica aqua decoctionis malvarum
ad mitigacionem colatura per pessarium
Vomitus ut in aliis in Iumitellus
colica vomitus aromaticus dicitur
ipse purgat flegma et coleram rubeam da
tur cotidiane terciane sinoche in modum
castanee cu tepida Datur etiam debilibus
hominibus cu sirupo acetoso distemperatus
et sub divino libero purgacione ponitur et
in mane cu aqua calida distemperatus et
itaque per anum colatus ut tota fiat re
mittit Sedat vera terciana debilitata
et mansa superfluis et acutis humoribus
facta datur in mane cu tepida ul cu
oxizaccara Quartana ex colera adusta
inde digestis duris humoribus datur
cu tota sua virtute Sequitur
Diacitus Bartholomei purgat
calidos humores precipue sine sedimento
valet tercianis et cotidianis
vinia sed intensa valet etiam febre omnibus
superiori indigentibus Vomitus dicitur
quia fit vomere per arthe abreviatione
intitulatur principaliter purgat flegma sedimento
colericum et superius et inferius aliquantulum
Incaudus est autem vomitus hoc quia multa
repletione stomacho habundat ul laborat
in fastidio ut sit alii In cotidiana
et terciana maxime quando humor
cera ob stomacho habundat precedat usus
oximellis per v vel vi dies Si flegma
ca fuit vel sirupi acetosi Si colera
nunquam exhibendum est ex instituta

Colic
Ch
q coleram et flas
q tercia
z nausea
Cm e dadis

pectoris vel pulmonis ultra labo[rant]
nec per vomitum purgandi sunt sed per inferiores
potius meatus et ad superiores sarmatas
ut vel ut exhiberi ampla colaturam
hiis et hiis qui facile vomunt et maxime in tempore calido sed ante aer artificialis calidus fiat cum carbonibus
et humor. Item quando non difficiles sunt
in aliis ad vomendum et vomitum indiget
si ad vomitum accipiendi sunt, qui si indi-
geria bene oportet laborare malva blanca
virsina semine lini et fenugreco decocto
cum sa bulliat, aqua decoctionis malvarum
et tepida cathaplasmetur cum pectore
et retro ad vellicationem pectoris sive mea-
tum potest fieri et cathaplasma de mal-
vis coctis et axungia. Inunga etiam
pectus cum butiro et dyaltea sive in expositis
ii vel iii diebus ante. Et si magna
fuerit necessitas vicesies vel plus in
die fiat pectoris inunctio. Post modum de-
vomitus cum aqua calida non in media
nocte sed mane solem accedente. Deo est
exhibenda cum sua quando valet magis
per insibra mundare sed periculosum est maxime in hiis qui aliquo vicio pectoris
laboravit. Sciendum non quod rusticis et forti-
bus tota substancia vomitus potest applicari debilibus
non debilibus colatura tantum exhibenda
est ad ..... modo conficit, quidam
aqua marina cum melle despumato
usque ad consumptionem aque faciunt
sed non quod tapsia per pulverizata est
et alie species similiter. Qualiter autem quis
ea pulverizat comprehendus est superius
dicimus. Pater meus aliter conficie-
bat tapsiam contritam in melle et aqua
salmarina simul optime decoqui
permittebat et cum colatura pulveres
conficiebat. Et revera fermentumque
tamen sunt apponendum est de tapsia
cum decoquitur qua in dulcedine... propria
Iohannes apothecarius aliter conficit
assara barbara, ubi decocta, quantitas
bullire facit et si vide non quod sic, appo-
nit sed cum iii vel ii, postmodum non de-
cocta colat fortiter opprimendo faciat
etiam catapucias que ibi ponit
contritas bullire in alia aqua colatura
et colaturam assare cum melle bullire
faciat usque ad aque consumptionem et cum mel-
le illo pulveres conficit. Nota quod in libra
in pulvis iiii libre mellis debent
ei apponi. Tamen ipse Iohannes
non apponit propter partes tapsie

Volo etiam vos non ignorare quod eciam
quod ibi recipiunt grossum apponendum est non
subtile quia ad magis valet vomitibus
medicinis per brevem formam dosis eius est
... quando ipsa substancia exhibetur quoniam non
colatura tamen ... competunt ...

Ungentum citrinum. Quod dicitur in pomo
citri decoquitur, pulchritudinem reddit fa-
ciei, lentigines destruit, nigredinem
ad solem in vultu tollit, pustulas salsas
flegmaticas in facie vel in cruribus ortas mira-
biliter aufert, cicatrices subtiliat, le-
pram faciei sive unde unguentum emendat.
Unguentum citrinum dicitur non quia
bene sed quod cum citro conditur decoquitur
unguentum tabescentes vel manus vel alia
pars corporis propter nimium compaciet vel
alia de causa. Item hoc unguentum quod inungi
convenit asperitatem ex auxungia expellit exter-
git et depurat membra cum hiis
aliis ibi appositis dealbat faciem in unga-
tur igitur facies vel aliud membrum de hoc
unguento fortiter ut totum conbiba-
tur frequenti motu. Post modum lavetur
cum sapone et aqua calida et assaturata
cum sic ungatur ut si habeat citrangulos
in pulpa ipsius facies optime confi-
citur et assaturata cum unguento citrino
per unguentum in sero et mane lavetur
cum calida aqua pura et leve operat.

Argentum album frigidum
valet ad acutas guttas frigidas
et maxime cum lapide in renibus
et cum yrisipelam. Unguentum autem
propter excellentiam dicitur album. Valet
frutibus calculus in renibus simpliciter in...
cum adigne vel ad sole velocius per re-
lapidibus sed et inunctus renum aperit
unde lapis facilius emittitur et
ut breviter dicam totam omnem egri-
tudinem apportet, confirma causa confert
peculiariter. Conficitur: omnes herbe de-
bent colligi in mense, que si non pote-
rint haberi sicut puncces in vinum per
mices contrite in olo vel vino. Sed
quidam ponat ... fiat decoctio
... habeat bulliat itaque suffi-
cienti olo decoctio herbe fundum petat.
Post colentur per saccum et in colatam
cera apposita. Tunta fiat ebullicio
decoctio cera venit in olo fiat. Deinde
punguis pedimetis solute et colate ad-
dantur, post modum olivum et pulveres
species per ordinem sic in antidotario
recipitur, facto cohercitur in vasculo cum
sorbicius et per Leonem adolti ... ista
... de porto debet apponi ...

Si sint ... .

dal.

Vngentum populeon dicitur quia fit de oculis populi. valet contra calorem acute febris et hiis qui dormire nequeunt inunctis temporibus et pulsibus et plantis manuum et pedum. Hoc idem cum oleo rosato vel violaceo mixtum et super epar calefactum inunctum calorem mirabiliter tollit et super umbilicum inunctum sudorem provocat.

Vngentum populeon ab oculis populi dictum valet contra acutam febrem distemperatum cum aceto vel agresta ad maiorem vim penetrandi. Debet autem inunctio fieri circa frontem et tempora et in volis manuum et pedum et circa venas pulsatiles. optime enim distracta calorem reprimit et mitigat. Si tamen febris non fuerit valde interior acuta, patiens de natura sua frigidus et tempus conforme fuerit. aliter si eger sudare voluerit non est utendum populeon quia in acutis egritudinibus digestionem in expulsione reddet et nature beneficium sudoris retardato posset impedimentum. Et hiis qui dormire nequeunt valet ad procurandum sompnum fronti et temporibus inunctum. Fortius tamen operatur ad hoc si parum opii thebaici cum aceto distemperati cum ipso apponatur. Succus etiam capsilaginis vel semen ipsius tritum cum populeon mixtum satis valet ad sompnum inducendum. Si etiam ipsa mandragora habeatur utilis est. licet enim in noticione sit virtutis in sompniferis mixtum cum oleo rosato vel violaceo calorem epatis tollit si inunctum calefactum cum pennis in testa dum si hyemis fuerit. Quod autem in commendatione huius unguenti invenitur quod super umbilicum inunctum sudorem provocat non cognoscit veritati satis tamen hoc possem fingere cogitum utique nisi videor premittere, verum ne cum ... supplemento declarare que etiam superflua videbitur intra resecare. Combusta autem tamen utile placet hoc inserere ut medicus circa egritudine sua versus in effectum scilicet in colore vera unguentis. Dum enim idem et eiusdem coloris unguentum conficitur tunc inspicere ... aliter pro egestate ... faciente que ... ad ultimum ... patitur ... utique colores in unguentis ut unum et idem in coloribus variatum multipliciter. videtur operari ... egestatis et presentium opiniones. Et ut medicus circa officium suum attentior videatur. poterit utique in populeon colorem variare cum appositione pulveris cristalli vel sandalorum alborum vel rubeorum et similium. volo vos esse certos quod populeon aliquantulum gravem extendit odorem. Vnde tamen delicatos et nobiles alios educi oporteat aliquid inmiscendum est unde color ille palliari incipiat ut est pulvis caphore et gariofili.

Vngentum marciaton. Italiam

Marciaton dicitur a marciano medico peritissimo a quo inventum fuit. quod valet ad frigiditatem et dolorem pectoris et stomachi. et capitis. et ad sclirosim splenis et epatis. et ad ylii dolorem ad ignem vel ad solem inunctum statim subvenit. humores reprimit et contra omnes dolores medetur. — Con sclirosim — Ex frigiditate

Vngentum marciaton valet contra dolores frigidos confricatum ut potest contra artheticam podagram et contra musculorum ... eadem ratione loca ... confirmat. confert quoque contra humorem tussim in omnibus utique et pannum idem fit usus si de unguento aureo ... super parietem locum perunctum ad ignem vel ad solem. Si contra humorem fricta inunctione vel cum pulvere cimini in mixta calore ... Potest autem marciaton in coloribus variari sicut de ... in populeon cum pulvere ... et erit ... album vel oleo ... rubee et fiat subrubeum. Confert ... quod in antidotario reperitur. Nota quod herbe simul non possunt haberi plures collecte in uno forte per iii menses poterit servari donec omnes fiat ... Possunt etiam renovari si opus fuerit etc. — Contra ... lumbi — valet

Vngentum dyaltee. A radice ... dicitur malasticon idem est mollificativum ... et calefactivum. valet ipse ad dolorem pectoris ex frigore et pleuresim in testa cum aliquantulum calefacta ad ignem et super pectus inunctum. Confortat omnia loca in frigiditate calefacit et desiccata mollificat et humectat. Vnguentum dyaltee valet ipse ad dolorem pectoris ex frigore super inunctum ad ignem vel ad solem — Con dol pectoris

Utile est in hoc casu si oleum laurinum cum
dyaltea mixtum fuerit. qui absque maio
re vim calefaciendi continet et pleureticum stu...
si fiat pleuresis ex calido humore in iuvene:
et in tempore calido fiat in vncto de duabus
partibus butiri et tercia dyaltea pt inungi
Inungatur autem pleureticus circa locum
paciente mane et meridie et sero vel eciam
frequencius plus autem in nocte et loco
inuncto lana vel stuppa applicetur
valet splenecticis super splen inuncta
vel melius, malaxatum terre coniunctum di
mittatur putrescere in ipsa dyaltea post
modum reprimatur et cum tolacia colle
et calefacta splen inungatur vel eciam sive
recessitas fuerit de solo succo ipsius dyal
tee mixto fiat unctio non qualiscumque
si vehemens splen malaxatur bene. Et nos
multiplicamus experta cum tam vehementer
tibiam assumpta per motum fricacionis pur
cutitur. ideo et splenis motu per inferiores
ramusculos unilicibus(?) ... quantum
adsto ... transmittit. unde dicitur posset
quarere demum qui cibaris receptis sit
multa ebulicio ... et facta ... splenis
fricatione posset augeri calor ...
Vngetum arrogon, i. adiutorium vz
ad frigi... et dolore renis et mu
lieribus ... taliter ... in unctum
Antesta om... ... adigne de
inde super inungatur postea testa calida
super locum dolente teneatur. valet ad spasmum
et dolore ... et ... tali ordine ut super
artheticis ... multum prodest. Curar
... in hora accessionis super vngatur
sic dictum est vngetum arrogon valet
artheticis et contra omnem guttam facta ex
frigore et contra omnes passiones ... frigiditate
... ad frigidos tumores
procedente ... in uncto est ...
... adigne ut ad sale ... Si aut
tumor est ut ... splenis ...
... uncto ... et vngetum
mollificatiuum valet eciam contra tenasmo
et colica passione ... ... causa
in unctum ... usque ad annum.
Vngetum agrippe quo agrippa
rex iudeorum utebatur valet ydropi
cis et omnibus tumoribus ... qua
cumque parte corporis fuerint. et ad ... renes
indignationes ... probatur ... in unctum
super vetre ... Vngetum agrippe
ab inventore rege agrippa nomen
lat. valet ad indignationem ... et ad
tumore et dolores ... ... sit ex fra
... in unctum stranguriam soluit in uncione
facta ... fomentum ex aqua salsa
et dulci decoctio ... ...
... addito oleo valet eciam papue con
... splenis ... et ...
supposito ... ut in libro ...
Vngetum album valet ad ... ...
... et est optimum adtrahendi ...
et mores mutilans ... vngetum
album ... ad ... fla
... sit in ... valet eciam ...
... in ... sed ... in
calida ... oleo violato
et ... in oleo laurino valet
papue in unctum propter fistulas et pu
stulas et cancros in virga virili et ...
... in inguinibus et locis adiacentibus
... eciam vngetum ... et ...
quadam et optime ... ...
mortuum curat carbunculos impetigines
et ... et est optimum ad ...
Vngetum lapatum ... lapsat vetre
... in unctum ...
... valet eciam constipatis et lapi
dosis nefreticis ... super pectine
Vngetum fuscum i. ... in unctum
valet ... ...
... ... et ... ...
... de ... ...
Vngetum alabastri nardipistici
... ... et ... ... depor
tabat eo tempore quo dominus ... ...
crucifixus fuit probatum est in omnibus
egritudinibus febricitantibus rigoribus
frigoribus calculosis ... doloribus
et renum ... matris optime subbe
nit ... dolore aufert lapidem
in vesica rumpit dolore amputat ...
na magdalena et marthe sorores
lazari hoc vngeto ... ... omnibus
diebus vite sue ...
Vngetum ... valet contra ...
... ...
Vngetum contra pediculos ... ...
... ...
litargiri auripigmenti ... ...
... ... tartari ... ...
amarorum absinthii ... ...
... olei ...
Dyalogodion menphiten yera

Recepta vngenti alabastri

... ...
... ... terre benedicte ... ... omnia sint bene trita
... in aque lib. ... et ... mitte et dimitte ... usque ad ... diem post ea
adde olei olive lib. ... pone ad ignem et diligenter cum summa cautela tamdiu coque
donec ad olei perveniat quantitatem et tota aqua ... remoto vero ab igne et
colato per ... mundum adde cere bone colofonie terebentine galbani
gummi edere ... hyspanie ... olibani ... an. ʒ v storacis calamite
... spice nardi ... an. ʒ i balsami ʒ ii que teredenda sint tere ...

i. sacru logodes sive menphitum .i. impedi-
mentum. hoc enim omnes partes cerebri
ab omni impedimento liberat. curat eciam
linguam quacumque causa fuit. Unde
ut Kapaccius dicit melius flammam incurabilis
purgat. Valet epilepticis cum salcia et
in musa. Curat scotomaticos et spu-
maticos caducos. Stigmosos qui linguam
sibi mordent et cephalargicas cum ignis
et qui ita vexatur capitis commoti-
onibus ut videatur quasi demoniacus
singulis mensibus ut supradictum est.
Hieralogodion in menphitum dictum est per
ab auctore. Valet contra inveteratas passio-
nes capitis contra quas scilicet ipse speci-
ficando declaravit scilicet contra cephalea
maniam melius et epilepsiam. Et si fuerint
hee passiones vitio calidorum humorum non
detur. Si vitio frigidorum ut pote melancolia vel
vel flate. Si fiat quomodo melius valet detur
cum vino decoctionis sene. Si flate cum
vino decoctionis polipodii vel similium.
Curat scotomaticos et spumaticos ca-
ducos et stigmosos. Unde dicit in alius
pro dictorum exhibeo. Et si lingua sibi mor-
dent. Curanda epileptica linguam
sibi mordet in principio accessionis
cum contrahitur nervi mandibularum et
lingue quibus eodem modo detur. Et hiis qui
capitis passionibus vexatur ut videatur
sicut demoniacum scilicet eodem exhibitum. Et
hiis qui propter passionibus se subiciat
in se coniugat aut commiscat. Et quod
volutatorum accidit communi ...
vel eciam ... ipsorum. Sed ... commotione
spirituum humores ipsos impellentium ...
non valemus predictum modum exhibendo
tremulosis paraliticis paraliticorum ...
tremunt. Quod non similibus curat tre-
mentes qui non tremuntur. Sanguinat
enim non dum ... esse opilatos mea-
tus spirituum ad regimine cum decoctione
castorei vel salvie fiat in constricto
palati opposita ... ad reductionem
flatus tunc ... dentibus ... mista
... specialis est ... admistorum
reductionem resoluta vel cum succo ...
mestie arthetici et padagrici. Recipe
herba ... ana ... cum eius pulvere et iera
logodion et fiat pille et detur vel
detur cum vino decoctionis ... liberante

liquefacienda liquefiat. Et simul ...
omnibus cum spatula agitando ...
et usui reserva

Quare si non possit haberi fiat pille cum pulvere
turbith ... addito modico cina-
momi et exhibeatur. Valet contra vene- (contra vene.)
natas passiones. Tyriaca non habet. Dicitur
theriaca medicina quia multum recipit venenorum
pellentia. Dicitur eciam a tiro serpente ...
quod rotunde vel diptam vel genus lepra
curat quia corruptos humores evacuat
maxime scilicet ... contra lepram ...
tam et zerna. Zerna est macula (zerna)
in cute ... qua curat ...
sed intus recepta et eciam ...
tosicat sed ... antidotario recipitur ...
annos ... ante ...
exhibere antiqui cum timore quia te-
dabant de melle ...

Trifera magna constantini. Quod sit yera
dictum est. Piga amara. Con-
stantinum ab auctore qui eam composuit scilicet (ad visum re-cuperandum)
ad visum reparandum et retinendum. Visu
... et retinet. Trifera
constantini ad visum confortandum ...
tam defectionem visus datur. Deficit autem (contra defectum visus)
visus ... spirituum aut propter ca-
lore dissolvente aut propter stuporem et
tristie non valet. Deficit autem ...
spirituum propter indigestionem ... deficit ...
indigestionem ... non sit spirituum
... alius ... spirituum ...
et tunc valet cum decoctione ... (ex frigid.)
et ... Deficit eciam visus
... melancolie ...
... et ... visibile
conturbate et tunc valet data cum aqua
decoctionis sene melancolico humore ...
... aqua decoctionis ... vel
polipodii flate ... Deficit eciam (ex opilacione)
visus ex opilatione nervi optici et eciam
... humore et tunc ... et parum
data cum apozimate humoris superaret (et dol. cap.)
... Et non ... data ... pillulis
... pulmonibus ...
fiat yera addito aloe ... ab
... valet contra dolorem capitis (ex senectute)
Deficit eciam visus ex senectute et tunc
valet eciam data ut predictum et precipue in
... Deficit eciam visus ex
macula primo et cataracta et tunc non co- (contra palis et ...)
... contra ...
... pillulis ex-
hibita contra opilationes splenis et
epatis cum vino decoctionis radicis apii

Manus Christi

Recipe zuccari ... dissolvatur cum aqua
rosarum et decoquatur sufficienter in fine vero
... adde margaritarum ...
... et tabulentur. Valet eciam ad confortandum cor
et maxime in causa calida

petrozalinum seu consolbita vz et nectap
cliste contra colica passione et yliaca
dolore. Confita cum melle p ij annos
servatur ad plus dosis eius ʒ i ʒ ij vel ad plus

Terapigra galieni yera
i. sacra et dicitur pigra i. amara
valet ad diversas capitis passiones aurium
et oculorum distemperantia stomacum optime purgat
[illegible] epatis emendat splenis duritie et
densitate tollit et mollit et optemperat
renibus et vesice proficit et iuncturas distempe
rancia emendat. Yerapigra galieni
valet contra provocatas causas predictas nos
consolbita [illegible] tamen [illegible] conservat sed plus
purgat et fit efficacior si duplicetur in
eo aloe. Conficitur sicut predicta yera
costatum et tandem servatur. Yerapigra
galieni valet ad diversas passiones capitis
[illegible] confrigidite. Detur aut sero cum vino
distemperatas oculorum ut potest contra ob
scuritate oculorum. Detur cum vino decoctionis
[illegible] ad dolore aure
et con[illegible] pulvere resolua cum oleo mu
scellino vel com(muni) et tepidum auribus [illegible]
stomacum optime purgat amara cum ʒ iij oleo
[illegible] splenis duritie et densitate solvit
data cum aqua diuretica et sepius iam
dicta renibus et vesice cum decoctione
[illegible] solis vel saxifrage. Matricis diste
perancia confrigidite emendat resoluta
cum oleo muscellino vel cum succo arthemi
sie et supposita p ij annos servatur. Dosis eius
est ʒ i recipit cinamomi etc.

Yera abbatis de cura [illegible]
quid sit yera et ad quid valeat
dico [illegible] et [illegible] purgat et [illegible]
de frigido et sicco humore, unde membra videntur
esse contracta prodest. Datur cum [illegible] in
vino vel cum aqua tepida etc.

Yera ruffini yera dicitur ut [illegible] ruffini
ab auctore. Datur [illegible] scabiosis [illegible]
[illegible] Elephantinosis et valet utrumque
morphea cum aqua tepida, et si [illegible]
inde facere volueris cum ʒ ij scamonee.
Yera ruffini yera i. sacra [illegible]
partes corporis purgat ruffini ab inventore
valet contra plurimas egritudines [illegible]
commendatione legitur et [illegible] data
[illegible] cum aqua calida i sero vel i media
nocte vel cum aqua decoctionis [illegible]
[illegible] melancolicus humor sunt [illegible] Ni
[illegible] egritudines sunt [illegible] colica

vel fervet sanguine non detur quia tunc
magis obesset quam prodesset. Contra vicium
aurium vel tinnitum detur cum aqua decoctionis
seu [illegible] vel [illegible]. Valet vicio splenis
laborantibus cum aqua decoctionis ta
marisci radicis vel herbarum diureticarum
Elephantinosis cum aqua decoctionis po
pody vel senacioni [illegible] loco
patienti [illegible] admeseria
provocanda [illegible] supponi distemperata cum
oleo muscelino vel cum oleo com(muni) vel cum succo
arthemisie. Nota quod contra scabiem
[illegible] est mediciana. Nolo vos
[illegible] ignorare fratres quod hec medicina cum
multa ducat molestia propter [illegible]
quod recipit [illegible] raro utimur, nec datur
[illegible], vel tempore calido nec [illegible]
inferat vel valde frigore. [illegible] stomacum et
[illegible] adhereres aliquo plenum stomacum et
i[illegible] generet. p ij annos servatur

Et quia sufficienter de dispensacione
omnium confectionum et emplastrorum
atque unguentorum diximus, nunc de ponderibus
et mensuris que ad omnium predictorum
[illegible] medicinarum [illegible]
[illegible] et [illegible] receptionem pertinet
dicendum est. Pondera igitur et mensure
que in arte medicinali reperiuntur hec sunt
que subtili ingenio ac solerti studio
summaque diligencia ordinavimus. Ad oper(is)
omnes in arte medicinali studere volentes
Pro que ponderum sunt omnis superiore
[illegible] ʒ usque ad libra. Primum
granum frumenti collecta [illegible]
est igitur a scrupulo [illegible] est pondus
[illegible] / duo scrupuli [illegible] / iij
scrupuli [illegible] que i [illegible] faciunt
ʒ i / [illegible] faciunt
ʒ i et [illegible] Decem et totidem
[illegible] Non [illegible] vj vel
solidi vj faciunt ʒ i [illegible] novem
ʒ faciunt ʒ i / [illegible] et viij drag(me)
faciunt libra [illegible] ʒ [illegible]
et xl, libra [illegible] viij milia
xx, et [illegible] Medietas libre sunt
tria milia et CCCCCC et xl. Quarta
pars libre est mille et octingenta
et [illegible] mediocrale sex
tarium vini vel olei quod intrat i [illegible]
[illegible] vel mediciam est pondus

librarum duarum et dimidie s. Ad podagram et reliquorum omnium super dictorum membrorum ista sufficiant etc. Sequitur

Collige tronis medicine podagricis
Sed quater quinque 3 pro pondere pone
In 3 surgit 3 ter multiplicatum
Et solidum queris 3 iij dimidiabis
Sexagium solido dicitur in nomine solo
Decem constat solidos vel ter ter 2 drag
Uncia ponderis libre duodena quibus abigetur
libra cum certe parte omnia etc
Et queris pondus quod hic septrinum
librarum quinque debes pondus mediare
Cotila septimo par est nisi nomine solo
Dat 3 minimum 3 in dragma sed octo
Dat 3 duodena dat libram
Cetera inque non sunt in ordine tunc
Caltiolus penpus tunc ter duo
Continet eminas septaurus ut puto binas
Est simul sextario 3 bis quinque notato

Finito libro sit laus et gloria Christo

Johannis de parma

Quoniam quidam de melioribus amicis meis quos habere videor me rogaverunt ut eis in scriptis redigerem breviter medicinas digestivas et evacuativas simplices et compositas quibus medici utuntur communiter et quia video hoc maxime bonum esse rudibus introducendis in practicam corporum iustis precibus condescendi. Et in primo loquar de medicinis digestivis et evacuativis cuiuslibet humoris tam simplicibus quam compositis. Postea loquar de medicinis digestivis et evacuativis cuiuslibet humoris in quolibet membro ... Postea loquar de medicinis removentibus dispositiones in quibuslibet membris debilitatis et in quo membro et medicinis confortantibus illa membra. Et de omnibus istis dicam quam brevius potero auctorum medicine ... Incipiam ante a digestivis. Medicine digestive cole sunt hee. Simplices violaria rose endivia lactuca spinacia portulaca semina melonum cucurbite citrullorum cucumeris acetum aqua sandali camphora spodium. Composite vero sunt hee oxizacara syrupus acetosus cum aqua calida simpliciter vel cum decoctione rerum predictarum. Medicine simplices digestive flatus sunt hee polegium calamentum maiorana salvia menta saturegia serpillum radix seu apium petroselinum spargi brusci et semina earum piper zinziber garofilus mel squilla acetum squilliticum et omnes medicine calide composite. Medicine composite sunt hee oximel simplex et compositum mel, mel rosatum oximel squilliticum cum aqua calida simpliciter aut cum decoctione predictarum rerum. Medicine digestive melancolie simplices sunt hee borago buglossa thymum epithimum capparis tamariscus scolopendria vinum aromaticum balneum dulce gaudium et omnes medicine calide et humide. Medicine composite sunt oximel squilliticum mel rosatum syrupus acetosus cum predictarum rerum decoctione etc.

Dicto de digestivis dicendum est de evacuativis. Circa que tria dicenda sunt. Primum quod medicine cuiuslibet humoris sunt appropriate. Secundo de dosi earum. Tertio de modo preparationis earum. Medicine evacuative cole simplices appropriate ut dicit Mesue sunt iste aloe scamonea absinthium eupatorium lupulus mirabolani citrini fumus terre reubarbarum aqua casei succus violarum succus rosarum cassiafistula tamarindi prima psillium manna. Medicine composite sunt iste electuarium de succo rosarum et de prunis. Medicine evacuative flatus simplices sunt hee ebulus cambucus bdellium esula salgemma coloquintida turbit agaricus sticados nucis sarcocolla hieracium ... asarum acorus ... hermodactili euforbium squilla agrestum polium urtica aqua ... rose elleborus albus et aloe. Composite sunt iste yerapigra benedicta benedicta blanca theodoricon anacardinum stomaticon laxativum paulinum pille arthetice pille auree pille fetide pille euforbie et cetera. Medicine evacuative simplices melancolie ut dicit Mesue sunt iste epithimum sticados mirabolani indi polipodium

Composita

de flatu

de melancolia

Compositi

De evacuativis

de cola

Flatus

de melancolia

fereia, r esula lapis lazuli lapis arme
nicus calamenti rotam seu fumus
terre cassiafistule volubilis maior et lupu
lus. Composite sunt cartartici imperia
le dyasene yera ruffi yeralogodion
theodoricon cupiston etc. Sequitur
De dosibus simplicium — Dictum est de euacuatiuis cum suis libus nunc
dicendum est de dosi quarumlibet medi
cinarum s. magis vsitatarum. Et primo
de dosi simplicium postea compositarum. Sim
plices aut de quarum dosi dicta sunt iste
scamonea reubarbarum cassiafistula agaricus
turbit hermodactili lapis armenus
lapis lazuli seu polipodium mirabo
lani. scamonee ʒ. agaricus v usque ad
x. Reubar ʒ a ʒ i et s usque ad x. aga
rici in puluere a ʒ i usque ad ʒ ii. In
decoctione a ʒ ii usque ad ʒ v. Cassiefi
stule est ab ʒ s usque ad ʒ i et s. Turbit
in puluere est a ʒ i usque ad ʒ ii. In de
coctione aut ab ʒ ii usque ad ʒ iiii. Her
modactilorum est ab aur. i usque ad ii.
lap. armeni est a ʒ s usque ad ʒ i. lazuli
aute a ʒ i usque ad ʒ ii. Sene infusio
est ab aur. tribus usque ad ʒ i. polip.
e au ʒ ii usque ad aur. x. mirabolanorum
citrinorum in puluere est a ʒ ii usque ad v. In
infusione a ʒ v usque ad x. kebulorum
citrinorum est a ʒ ii usque ad x et infusorum
a ʒ x usque ad xv. Indorum est sed kebulorum
emblicorum citrinorum est ab aur. i usque
ad iiii. In infusione ab aur. iiii usque
ad vi. Manne est a ʒ vi usque ad xv.
Hec sunt doses dictarum medicinarum secundum
quosdam maiores et minores. Notandum
tamen est quod melius est dilucidare ad mi
nores doses quam ad maiores vel ad mediam
Auicenna — sicut dicit Galienus. Tamen melius est infra
subsistere quam expositissime euacuare.
De dosibus compositarum — Dicto de dosi simplicium dicendum est
de dosi compositarum. Electuarij de succo
rosis dosis est a ʒ iii usque ad ʒ i. Dya
prunis est ab ʒ i usque ad ʒ i et s. Hie
re pigre dosis est ab ʒ s usque ad ʒ
i. Benedicte dosis est ab ʒ s usque ad
ʒ i. Blance dosis est a ʒ i usque ad
ʒ iiii. Theodoricon anacardini dosis
est ab ʒ s usque ad ʒ i. Stomaticon

laxatiui est ab ʒ s usque ad ʒ i. Pauliui
dosis est a ʒ iii usque ad ʒ vi. Pillularum
artheticarum dosis est ʒ i usque ad ʒ ii.
Item de pillulis aur. Item de pillulis fetidis.
Item de pillulis cociarum. Catartici imperial
dosis est ab ʒ s usque ad ʒ i. Dyasene
dosis est a ʒ s usque ad ʒ i. Eadem yre
yera ruffi. Yera constantini dosis est
a ʒ i et s usque ad ʒ iii. Yeralogodion
dosis est a ʒ ii usque ad ʒ iiii. Theodo
ricon cupiston dosis est a ʒ ii usque
ad ʒ iii. Hec sunt doses medicinarum compo 110
sitarum laxatiuarum. Nota tamen quod medicine predicte
debent dari cum vino vel aqua decoctionis
predictarum rerum expulsiuarum humore et
membrorum quorum intendimus euacuationem.
Dicto de dosi medicinarum. Sequitur
solutiuarum dicendum est de modo
De preparatione — preparationis earum non tamen omnium propter proli
xitatem sed solum medicinarum simplicium
Scamonea — quarum doses dicte sunt. Scamonea
sic preparatur. decoquatur in cotano. Deinde detur
cum sirupo aut zuccaro violato aut
rosis cum aqua decoctionis mastic aut
citoniorum aut mirabolanorum citrinorum. Reubarbarum
R. — sic preparatur. decoquatur cum sero caprino et
in aqua prius bullita sit spica. Cassiafi
Cass. — stula sic preparatur. detur cum aqua casei. Turbit
Turb. — preparatur sic. misceatur cum eo tertia pars ʒ
de in detur cum melle rosarum colato vel uino
colato cum aqua passul. vel amigdalarum
Ag. — dulcium mundatarum. Agaricus sic preparatur.
misceatur cum tertia parte salgeme aut ʒ
zuccari. Deinde detur cum melle rosarum. Hermo
Her. — dactili sic preparantur. misceantur cum cinna
momo ʒ et ʒ. Deinde administretur
cum eo oximel squilliticum et mel rosarum.
Lap. — Lapis armenus preparatur sic. teratur
in vase lapideo. Deinde lauetur cum aqua
dulci ter uel pluries post terendo. Post ea
lauetur decies cum aqua rosarum. Deinde
administretur cum aqua borraginata et
aqua buglosse et vino odorifero.
Item de lapide lazuli. Sene preparatur sic. Ap
Sene — peratur cum eo ʒ aut salgeme. Deinde
detur cum aqua decoctionis boraginis
buglosse mastic gariofili et cardamomi.
Polipodium preparatur sic. misceatur cum
eo redolentia sic ampo seu gariofili

masti cinamom et ℥ de iij admisti
xij ti in aqua mellis aut passul Mirabo
lam[] parat sit infrigeat ti eis amigd
dul. a passul seme feni an et spica
ind[] dc[] ci sero capno et succo fu
mi terrestri de qua[] parato[] harum medicinarum
dicta breviter sufficiant Si quis aut
de hys et de alys apliore querit doct[]
recurrat pro hys ad libr[] Mesue de co
solatione medicinarum simplicium ~
Dicto de digestis et euacuatis cuiuslibet
humoris dicendum est nunc de digestis
et euacuatis humoris in quolibet membro
spualis Et primo de digestis Sz quia me
dicine digestive humor[] que dicte sunt
supra sunt digeste corp in quolibet membro
Videntur tu me[] ducentibus uirtute
earum ad membra in quibus intendimus di
gerere humores vbiq[] copulent quod
digest ista si dicta tu mixta et alys
ducentibus uirtute eius ad capud digerit
ipsum in capite sicut dicta cum caparre et tama
risco et alys ducentibus uirtute eius
ad splene digerit ipsum in splene ... Sicut
cum dictum est de digestis cuiuslibet humoris
restat solum videre de medicinis ducenti
bus illa digestiua ad membra in quibus
volumus digerere humores licet omnia
sed quorumdam magis propria propter be
Cap[] nitate Medicine igitur ducentes ad capud
sunt iste mirx mirstata ... cubebe sticha
dos peonia maiorana balsamum lig[num]
eius et semen eius. Anacardus stechas
lapdanum cyst[] folium eius et seme
eius palma melilotum Medicine du
Pect[] centes ad pectus et pulmone sunt iste
yreos ysopus liquiricia passuli ca
pilli ve[neris] squilla amigdala pinee
pulmo volpis prassium mel zuccarum
dragantum. fenugrecum lilium et ordeum
Stom[] Medicine ducentes ad sto[machum] non indiget
melius ducentibus ad ipsum medicinis
sed solum rectificantibus et ipsum confor
tantibus qualia sunt mastix galanga
malaguetta cortium et cetera stip
Epatica tica Medicine ducentes ad epar sunt
iste spica squinantum eupatorium ab
sinthium folium cetere cuscute endiuia
acqua ordei sandali et spodium

Medicine ducentes ad splen sunt cappar Splen
tamariscus scolopendria rubea tinctorum
squilla asarum scordeon Medicine ducentes Renes
ad renes et vesica sunt iste saxifraga
milium solis petrosilinum macedonicum ca
tandes et sunt principalia in potu radices
v scilicet petrosilinum apium feni b[] et sparagi
et quatuor semina frigida scilicet cucumeris me
lonis citrulli et cucurbite Medicine du Ad matricem
centes ad matrice sunt polium calamentum
savina iuniperum et omnes ducentes
ad renes et vesica Medicine ducentes Ad iuncturas
ad iuncturas sunt ℥ pip squilla asa
opoponac acorus amonum et polium
Hec sunt medicine approbate et cuilibet
membris ducentes uirtutes aliarum medicinarum
tam digestivarum quam euacuativarum ad
membra secundum quod ponit Mesue in libro
de consolatione medicinarum simplicium vel
singularium ~ Ste S[]
Dicto de medicinis digestis humor[] cuiuslibet De medicinis
membro dicendum est de medicinis euacuantibus aqualibet membra
euacuantis aquolibet membro Medi
cine euacuantes a capite sunt cologuintida A capite
agaricus sticados aloe lapis lazuli lapis
armenicus epithimum psillia sal indi
chebuli et mirabolani ind[] Medicine A pectore
euacuantes a pectore et pulmone sunt
agaricus ysopus volubil cassiafistula sar
cocolla yreos cologuintida Medicine
euacuantes a sto[macho] et intestinis sunt ab A stomaco
sinthium aloes mirabolani Et medicine
cetera solum euacuantes medicinas a quibus
euacuari sunt medicine lenitiue laxati
tiue et expressiue Medicine euacuantes Ab epate
ab epate sunt agaricus aqua casei volu
bilis maior lupulus reubarbarum
succus rosis absinthium fumus terre
eupatorium mirabolani tamarindi yre
os mezereon serapinum et sarcocolla A splene
Medicine euacuantes a splene sunt
agaricus seme epithimum i elleborum niger ca A iuncturis
lamentum moranum Medicine euacuantes
a iuncturis et partibus remotis sicut
renibus et vesica sunt hermodactili sar
cocolla turbit opoponac salgemma
saliundi serapinum euforbium centaurea
cucumer asinini elleborum niger et polipo
dium hec sunt medicine approbate euacua
ntes de singulis membris sicut quod ponit
Mesue in libro de consolatione medicinarum ~

simplicium. Modo tamen quod predicte non solum evacuant a predictis membris sed omnes medicine evacuative coleram flauam et melancoliam evacuant predictos humores a quolibet membro si deducte medicinis ducentibus ad unumquodque illorum ad ista membra, sicut patet quod turbit quod evacuat flegma si detur cum medicinis ducentibus ad caput evacuat ipsum a capite, et si detur cum medicinis ducentibus ad iuncturas evacuat ipsum a iuncturis

De compositis evacuatiis

Dicto de medicinis simplicibus evacuantibus a membris, dicendum est de compositis. Medicine composite evacuantes a capite sunt yerapigra, blanca, yeralogodion, theodoricon anacardinum, pillule cocie, pille auree, pille de yerapigra.

Medicine composite evacuantes a pectore et pulmone sunt pauline, dyasene, pille de agarico quas posuit Mesue in suo antidotario quarum compositio est: ℞ mastic agarici ʒ iii radicis lilii celestis prassiui ana ʒ i turbit ʒ ii yerapigre ʒ iiii coloquintide sarcocolle ana ʒ ii mirre ʒ i conficiatur cum sapa et da ʒ i.

Medicine composite evacuantes a stomacho sunt stomaticon laxativum, dyaprunis, catharticum imperiale, yerapigra, pille stomatice quas posuit Mesue in suo antidotario quarum compositio hec est: ℞ turbit ʒ x mastic ʒ iiii rosarum ʒ iii aloes boni ad pondus omnium conficiatur cum succo absinthii et da ʒ i.

Medicine composite evacuantes ab epate sunt dyacurcuma, trifera sarracenica, pille reubarbari quas posuit Mesue in suo antidotario quarum compositio hec est: ℞ reubarbari ʒ iii succi liquiritie, succi absinthii, mastic ana ʒ i yerapigre ʒ x mirabolanorum citrinorum ʒ iii seminis apii seu ana ʒ i cum aqua calida in sero.

Medicine composite evacuantes a splene sunt dyasene et pille mirabolanorum quas posuit Mesue in suo antidotario quarum compositio hec est: ℞ mirabolanorum nigrorum, kebuli, indi, polipodii ana ʒ v epithimi, sticados ana ʒ vi agarici, lapidis lazuli, coloquintide, salis indi ana ʒ iiii succi eupatorii, spice ana ʒ ii gariofili ʒ i yerapigre ʒ xii fiant pille cum succo apii da ʒ ii sero et bona parte diei cum aqua calida. Medicine composite evacuantes a vesica et renibus sunt benedicta, catharticum imperiale et pille de benedicta.

Medicine composite evacuantes a iuncturis sunt electuarium de succo rosarum, benedicta, hermodactili, pille hermodactilorum, pille arthetice. Hec de medicinis compositis evacuativis unumquemque simplicem humorem et unumquodque determinatum membrum breviter dicta sufficiant. Ex quibus etiam patet medicine evacuantes plurium humorum et a pluribus membris.

De confortatiuis

Dicto de medicinis digestiuis et evacuatiuis cuiuslibet humoris et cuiuslibet membri, nunc dicendum est de medicinis confortatiuis, nunc et alterantibus male complexiones determinatas in predictis membris. Medicine simplices calefacientes caput sunt salvia, ruta, maiorana, bethonica, peonia, saturegia, camomilla, serpillum, pulegium, calamentum, florum [illegible] seu lignum aloes, xilobalsamum, carpobalsamum, folium, thus, laudanum, folia lauri, sticados, spica, [illegible], cubebe et similia. Composite sunt iste: aurea alexandrina, pliris arcoticon, dyacastoreum, dyarodon iulii, dyanthos, [illegible] musco.

Medicine simplices infrigidantes caput sunt papaver album, iusquiamus, lactuca, viola, camphora, mandragora, folia mirte, folia salicis, acetum. Composite sunt iste: dyapapaver, zuccarum rosatum et zuccarum violatum.

Medicine calefacientes pectus et pulmonem simplices sunt iste: ysopus, yreos, marrubium, enula campana, camomilla, radix altee, uve passe, squilla, lignum balsami, mirra, capillus veneris, liquiritia, calamentum. Medicine composite sunt iste: dyaysopus, dyacalamentum et dyapenidion.

Medicine simplices infrigidantes pectus et pulmonem sunt iuiube, sebesten, dragantum, gummi arabicum, amidum, semina frigida, semen cucurbitae, amigdale dulces, viole, indi, mora celsi et zuccarum. Medicine simplices cor calefacientes sunt borago, melissa, buglossa, enula campana, cardamomum, garioffili, macis, lignum aloes, ambra, castoreum, os de corde cervi. Composite sunt dyamargariton, dyambra et pille arthetice. Medicine infrigidantes cor simplices sunt camphora, viola, margarite, osilla, sandali, sanguis draconis, ebur. Composite sunt dyaborraginatum, dyarodon abbatis

---

Margin notes: De compositis evacuatiis; A capite; A pectore et pulmone; A stomacho; Ab epate; A splene; A vesica et renibus; De confortatiuis; Calefacientia caput; composite; infrigidatiua capitis; Ad pectus; composite; infrigidatiua pectoris; Calefacientia cor; composite; infrigidatiua cor; composite

sine speciebus zuccar rosarum zuccar violarum syrupus nenufarinus syrupus violaceus

Medicine simplices calefacientes stomachum sunt menta salvia maiorana absinthium marrubium rapontica anisum feniculum ciminum mastix galanga car[iofili] zz cinamomum macis squilla. Composite non sunt iste dyapipion dyacimunum dyamargaritum rosata novella mellisse condita et non colata. Medicine simplices infrigidantes stomachum sunt rose viole plantago portulaca lactuca cucurbita melon citruluei citrulli malagranata acacia pira agresta acetum. Composite sunt hee dyacitonicon cum zuccaro sine speciebus zuccar rosarum zuccar violis et triasandali

Medicine simplices calefacientes epar sunt spica squinantum cinamomum asarum eupatorium absinthium fumus terre radices v[el] capilli veneris feniculi apii carui ameos. Composite non sunt iste dyacostum dyanisum dyacimunum rosata novella. Medicine calefacientes splene sunt capparis tamariscus ceterac scolopendria aristologia cortex nucum fraxini i[d est] motani cortices radicis thevenei borago buglossa nasturtium calamentum aromaticum ruta thimum epithimum amigdal amare aqua ficca semen anisi seminum carui ameos radices squilla acetum squilliticum. Composite sunt iste dyacapparis dyacalamentum dyacimunum. Medicine infrigidantes splene simplices sunt endivia lactuca semina earum sandali spodium et maior semina gumma et acetum. Composite sunt dyaborraginatum et triasandali. Medicine simplices calefacientes renes sunt saxifraga milium sol[is] petrosilium macedonicum eruca cubebe borrago cicerum rubeorum radices v[el] spica nardi spica celtica squinantum paritaria semina dauci iuniperus et silia. Composite sunt eleutarium ducis filoantropos dyacalamentum. Medicine infrigidantes renes simplices sunt nenufar semina lactuce portulaca endivia papaver album maior semina citruli semina plantago lingua pastoris. Composite sunt syrupus nenufarinus syrupus acetosus solmacion frigida et omnia electuaria infrigidancia epar et pulmone. Medicine

simplices calefacientes matrice sunt arthemisia ruta savina nepita apium ruber ciceorum piperis pulegium mentastrum calamentum serapinum opoponac lupinum et omnes medicine calefacientes renes simplices et composite que dicte sunt supra. Medicine infrigidantes matrice simplices sunt eedem cum medicinis infrigidantibus renes et vesicam. Medicine calefacientes iuncturas simplices sunt hermodactili yperion squilla armoniacum aspaltum castoreum euforbium storax lisda piper cum piretro uva hasta tum serpentaria origanum calamentum sa... ruta cortex radicis cappari arthemisia camomilla. Composite sunt oximel iuba oximel squilliticum. Medicine simplices infrigidantes iuncturas sunt solatrum semperviva lactuca endivia mirtus mastix pillago psillium acetum aqua rosarum apium bolus armenicus. Composite sunt eedem cum medicinis infrigidantibus renes

Explicit practica magistri Johannis de prima

Domina multorum fortuna nobis multas approbaciones confusiones inmerere fecit multi propter imperitiam quia non tanti vel astuti illis uti nesciunt ut principes medicorum quantum particula libri de iudiciis et de signis passionum urinis cum dicitur appetibit proporcionem est principibus negocii et merere quibus obscuratis medicorum infamia civitati nemo corporum fama extollitur in sublime etc. Sequitur

Medicus vulgaribus non multum se familiare ostendat ut etiam et dolorum nimium vel senum vel neminem super flua familiaritate contempnitur et nimia familiaritate derideretur tamen cum vulgaribus quos ipsi medico specialiter vinculo parentele seu amicitie sunt ligati si quid talibus plus aliis familiaritatem demonstret facilius illis redditur excusatus vulgo gestibus et vestibus honestum se probeat principibus et civitatibus seu locis aliis afficiat lites fugiat et invidia bonum commune civitatis solet corrumpere vulgo laudes non cupiat nam eum desinit penitum ab imperito vituperandum laudas tamen stando adducens obprobrium ut in proverbiis regiminis auctorum testatur doctissimus ypo[crates]. Reverentias non sperat vulgarium.

Memoria mea sit in pace

Calefacientes matricem

Infrigidantes eas

Calefacientes iuncturas

Composite

Infrigidantes iuncturas

Composite

Textus de cautelis medicorum

ut si p(re) amicitate vel alicubi pedes seu c(ru)res
diriges suos gressus aspexerit veneratus
illos cum elatione non videt vnumq(ue)
quemq(ue) s(ecundu)m gradum ut decet blandum se por-
rigens. Consueverunt vulgus medicorum vrinas
afferre non sit presumptuosus iudicare p(ro)p(ter) eas
nec afferentes condiciones adulat. quoniam
vrine dilatio in medium obprobrium atq(ue)
periculum ordinatur / sic dum deceptores vinum
vel liquorem alium seu vrinam alterius bestie
medico porriget / et dum malivole mulie-
res vrinam adducunt ut derisionem per prima
medicum iudicet quereretes probationem
ab eorum / ita primus medicus cautus red-
dit vrinas autorum medicorum se(cundu)m tale nisi
diligenter perscrutatus fuerit sedem non ut ta-
libus meretricibus omni iudicium p(ro)pter
cor fundit in q(ue)stiones vrinales nullos
procedit / Cum aut dilatar vrine digna
persona competit p(ro)vinam vrine coloris
sive qualitatis et contemptorum si illa fuerit
de dispositione cuius est hec absq(ue) vana
gloria et multiloquio adducet iudicium
teste Jo(hannes) Damascenus in suis aff(orismis) 16 /

Necessitatis sue p(ro)prie facultatis et re-
ligiositatis vite virtutibus medicus se
familiarem reddat ut secum illis quoq(ue)
solaciosis et gaudiosis ac vaticinatis acti-
bus interponat / et ut illorum verba com-
dacione floreat / plurimiq(ue) noverunt
districtum abiguavit /

Quum primum medicus accesserit
ad egrotum et salute innuet cor-
palem dicens / deus te salvet vel
libet / deinde pulsum vtriusq(ue) brachii solli-
cite et sensibiliter advertat digitis vn-
der pulsum vtrorumq(ue) sufficienti tempore comprehendo ste-
tes suis faciem pacientis aspiciat / vel
advertet caput vetre pectus et ventu-
res lata et optima contagat / Ab
egroto de sui dispositione perquirat / p(ro)pria cor-
dis et moderna / perita quidem ipa
de articulacio perquirat / interroget quo
tempore quo die et hora paciens egrotavit
et si aliqua sue egritudinis causa processit
p(re)cita vel non / et que sint sintomata
et dum passus est ingrediendo de accidentibus
... membrorum spiritualium et nutri-
tivorum / de accidentibus quidem ... membrorum
p(ro) medicum talis inquisitio fiat utrum
paciens dolore capitis vigilias p(er)pessus

seu sompnos vel in sompnum puctatibus fuit
et similia / De accidentibus non spiritualium utrum
anhelitum amplius passus fuit / vel circa
pectus incendium tussim et suspiria
vel aliqua similia fuit / De accidentibus autem
nutritivorum utrum post initium habuit
appetitum / si sitim vel famem / si cibum vel
potum vtiliter receperit et non vomuit vel si
vomitus non receperit / si illis assumptis quiet-
ut ne / Si fluxum ventris et evacuaciones
alias vrine seu sudoris habuit vel
alias qualescumq(ue) vel nec sp(eci)ale contra
infirmum perquirat ut que experientia com-
dicet egone propue et vrina et reliqua
alia similia ipse eger ex(pr)essit vel a tempore
quo processit antequam medicus advenie-
ret / et hec si in vasis fuerint observata
in de cum in suis articulis fortunatur ut
Ga(lenus) in 7° de mitionibus p(re)fato ca(pitul)o ope-
ribus manifestis enunciat / Considerent
circa alia actua que mutate accion-
ar permutate attinet qualitati / Quam
medicus predictis inspexerit potit de
passione causa eius et loco aliqua summe
noticia quandam innuatur pacienti
tal ipsum admirabis et excellente in sua arte
seu scientia iudicabit et propter in mais
illius considerans se committat quem
nos posse sanare confortet / In casu cum
bi saluti p(ro)mittes teste Jo(hanne) Dama-
sceno in suis aff(orismis) 18 / Hyp(ocrates) ac p(lu)ribus aff(orismis) ad
curationem actu et p(re)fixionem medicus
sic accedat / Ad curationem quidem actuum
ut dietam et cibis et potibus congrue or-
dinat pacienti debito tempore oblaturum
ita quod si quis cibus seu potus parum
malus afficit infirmum tamen appetitum
valde confirmaret non est sibi tollenda de-
negandus / ut nos ortum offensiva pa-
ypo. Hic non in usu medicinarum incedat
ut paciens medicina cibali cum pura
medicina egritudinis sanatoris peruet / ...
et si hec non sufficiat ad puras medicinas
se vertat magis ad approximationem ad eorum
paulatim quam subitum attendendo
et omnes optimus magis quam in ... hoc
tamen siccando ut sanando dispositionis requi-
ret ... / solutivas medicinas p(ro)p(ri)as
p(ro)sit emittet ac eorum usum differat ita
non tamen eis utetur p(ri)mis advertis con-
lationem intendat / Usum etiam opiatorum

perita

t ff ff medicus

ut possibile est diminuit eius consolatis seu refractis
viribus. Et potius optimus quam intimus approximatis, et intimus magis quam intimus quam
fortius magis videtur. Iohannes Crisostomus in libro de consolatione mortis capitulo. Circa prognostica
non tamen talis medicus sit assiduus ne
pronosticando sit audax seu praeceps et praesumptor
de infirmi salute, cum de eius pronosticatione
eventum certe scire non possit nisi pluribus
conditionibus observatis, sed subsequentia
expectet futura, de signis ut illorum
numerum atque virtutem consideratis dialecticam
adhibere caveat pronosticandi sive iudicium confirmet, ita ut cum virtute unius
et plurium virtute mala bonorum signorum praevaluerit, innuet de salute. Si non econtra
de morte prudenter supra tamen in talia
alloquens medicus sit dubius in sermone
propter conditionales sic dicens: certe si videtur
quod sic constent que apparet et aliud non
superveniat quod praesens non supervenire
videtur sanabitur vel morietur aliter. Esto
tamen quod quicumque medicus ab amicis seu
parentibus infirmi compellitur ut animo
suum iudicium exprimeret circa egrum, et tamen
si certitudo quod totum sic quod est mortalis
seu salubris tunc tamen sermonem
effundat. Si non est dubia et precipue
dum signa mortalia salubribus virtute
comparata fuerint et ex quo tunc dicat se
expectare futura ut sit quantitatibus
satisfaciat. Silere tamen tunc et auris porrigere imperitus iusta prudentibus
sitis consistit laudabile, ita melius
est silere quam ut tu dicas ut in prima
mensa tertio prius contra. Et si accidit
tamen quod est medicus morte seu parentis periculo nunciare quamquam sit moriturus
adventum mortis apud parentes in
firmi licite occupat, et si salvatur
a periculo profert ipsum a morte periculi
liberasse. Describit de sollicitudine medici
ab egro recipienda quam debet sollicitatum
medicus ut sibi ab egroto plena
ne satisfiat, et cum ipsum auctoritate
bilem et excellentem existimat, illa
etiam dum satisfecerit plena manu
ipsum sibi ad hunc vocatum [illegible]
[illegible] quod medicum respectu parentis corporis
vultus ostendit, scilicet dum diabolicus
et humanus. Humanus quidem dum infirmo
velscenti languore reputatur ipsum humiliter deprecatur de restituenda corporis
sospitate. Diabolicus non dum sanatus
infirmus medico non satisfecerit condecenter
ipsi cum obviat illum fugit vere diabolicis vestigiis gressus. Humanus
dum curatus infirmus sanati satisfecerit
ut omni liberatus reputatus velud dimissus.

Adstans infirmo si medicus et animum decenti medicinali methodo sit instructus medicinam ipsum sibi obedientem constituat omnimodo, et si circa infirmum et quamvis igitur affuerint curatore principalis medici tunc
piat vel praevenit illius laudibus supprimens tale non spernat officium, et hunc compotentis principalem medicum bona solicitudine
praevenit. Si non assistentes et idiote fuerint
vel magni providentie ut etiam medici
precepto sequatur, et si quicumque aliqua verba
proruperint patientis non [illegible] minuta
tur illis obsistendum omnino decapitando
et si non virtute saltem monachus eorum quod praesens fuerit
praeminere ne talium operibus medicinalibus
reducatur ad nimium, et praecipue quia
due seu domicelle in astancia maneant
laborantes. Debet medicus se circa eas honestis
gestibus exhibere. Illas non intuens ultra
decens, ut cum illis alloquens inhonesta
tunc hoc etiam non consilium impediat nisi
petierint. Ex hoc enim dum sit ars liberalis sanctificatur et sanantium lucrum abicere tenetur.

Si medicus in cura consocius sit plebeius tunc non conservans ne hoc sibi
in signum aliqualis scientie redundaret
tunc illa totaliter sit grauatus. Si non medicinalis scientia sunt doctrinati igitur sociatur
in cura tunc eis plane et benevole circa
infirmum conferens de egerendis, et si ceterum
fideliter quia convenerit idem per unum
illis reddas. Si autem econtra non scientia
tu incedas magis prudentium deduci igitur
non gradum impedit sit adversus illum
conformiter et tu geras sed eo modo
incedere debes tu talibus associaris
ut per eos procures qualiter astantes qui
ibi affuerint tuum consilio sapiente de
rigore de inde utique pro inde insistens
patiente, ut si que ordinaverit ad
sanationem infirmi illis aliquando satis
licite valeas impugnare. Et si hinc

eis i ppendetis nisi tamen patiente ut
etia eis cura magis sollicitus videatur
tradere hoc casu tale non reputandum abno

Eligat medicus apotecarium expertum
sibi fidelem et parte sua non com
mode oportune tamen in simplicium cognitione
qua corporum particularium debita mixtione ad
antidota componenda i qualitercumque forma
illa debeat ministrare / etiam in aliis quam adac
teptinet sit instructus propter rationem / seu
ei persuadeat ut medicamentis eligat con
gruas / illas vendens pro condecenti sita
quod dum soluta seu optata nutu medici
aliquid debeat exhibere / si tunc medicus
prius affuit ut illa apotecarius conveni
enti qualitate et debito pondere sit ministrans
respectandum est utile etc. C^2

Cum aliqui medicos acrietes ipsi consu
lunt querentes consilium conditione et
quamvis consilium considerare oportet secundum fidel
itatis constitutionem et consilium postulat et deli
cata consilium querit est sibi consilium ex
hibendum / Quod contrario est tali consilio
repudiandum omnino plurimi neque de me
dicinis probatis abortus et venenosis
qualitate seu proprietate animalis
fauor et consilium postulat quibus audire
est penitus denegandus et tales corripe et
si correptio nil proderit vel reprehensio e
contra tales protervo vultu insurgendum etc. A B

Explicit tractatus de cautelis medi
corum

Cam sexte est septim de electua riis

Electuaria que offeruntur propter membra intusta
debet dari stomacho vacuo ante dividendo
alimentum quoniam ceteris medicamentis pertransie
rit ad membra indigens eius effectum / Que
aut dantur in confortationem seu rectificationem
lapsi alicuius stomachi debet offerri ante cibum
Si autem offeruntur in rectificationem alimenti
offerunt optime post cibum ut hoc quod sequitur
sue cibum cum virtuosa super materia
supperunt offerte coquere post cibum dyamito
niton compositum stiptice moderata cum
calore remisso stomacha calefaciena verberat
ut dyatrion pipion vel dyamanna C
post cibum citat ipse perfusione cum sim
dispositione plura incommoda pariendo non
tamen i coquere sumunt quando epuletus D
est usus frequens velud dyagalanga ut
die digne sepliste celebrata / quamvis E
voluptuosi utuntur confectionibus i deinde F
ad potum incitantibus / Item cum curans
offert simul electuarium et sirupum dignum

propter remota tunc offerat primitus sirupum
penetrabilite sui meatus apperiente / Si aliter
propter stomachum offerat tunc electuarium primitus
cum tota mora sirupum retinens / Et quia
electuaria ac tota medicamina plurimum cum
melle zuccaro conficiuntur / Sciendum quod illud R
mel peligendum est quod est in primo rubore
auri lucidi clarum, odoris boni delectabi
lissimum gustu parum acutum quod digito
vel coclearii elevatum defluit continuum
et album opere est commodius in materiis
calidis et in iuvenibus et quod sunt collectum
vere vel estate yemale est cum melius

Cum ypo. more sapientis in primo
canone prime partis amforismorum premittat
singula omnia illa sine quibus artis
effectum laudabiliter attingere non
valeamus / Et cum nos ortentur ut illa diligenter
consideremus tangendo ordine in eisdem et
considerandum necessitate que est necessitas co
dicionis scilicet a fine accepto Quia sine
illarum ordinatione laudabiliter artis finem
attingere nullus possit / propterea cooperante
divina gratia tabulando illa ordinare
proposui per hunc modum etc.

Illa ad que ordinat ypo. nos hortatur hec sunt:
- diligentia medici
- obedientia infirmi
- predoneytas ministrorum
- cogitatio exteriorum etc.

Diligentia vero medici perficitur sic: B

In cognoscendo:
- per cognitionem egre dispositionis
- ad qua requiritur studiositatis
- preceptum et ordinationem que pertinet ad opus

curationis ad quam requiritur cauta ordinatio
in precipiendo etc.

Studiosa cognitio diligentis medici perficitur: C
- Que debet fieri an visitatione infirmi primo medi
- tando inquirendo colli
- gendo signa que debet
- fieri in ipsa visitatione
- Comparando collecta

quod debet fieri post ipsam visitationem

Studiosa cognitio in primo medico inquirendo D
complete precogitando que cognoscibilium
in natura et in corpore sunt species etc.

Cum quasitum sit: E
res naturales non na
turales preter natura

In precogitando res naturales sufficit pre F
cogitare solum complexionem in sumum
corporatione Complexio totius corporis
necnon ipsius corporatione cognoscitur vel

ul' i vestigat' ut sit omnis cõplexio atten
dit' aut a toto corpe aut ptibus membr'
corpis sive membris &c.

G ¶ Cõplexio totius vel eius ipius cõposito
cognoscit' ul' i vestigat' p sexu/ etatem/
habitudine/ colore et nales oppones/ v̄bi
gr̄a. Si aliquis sit masculus iuvenis q̄
macilentus albi coloris mediocriter
rubedine psusus/ multi appetitus no
potens tollerare fame qn eius corpe sudor
pmodico labore resoluit' tal' calidus
est et rare cõpoicionis.

H ¶ Membra quorum cõplexio debz attendi
aut sunt cuncta/ et inter illa principa'
dz attendi q° cerebri/ aut spualia/ et
inter illa principaliter cõplexio cordis
et pulmonis/ aut nutritiva et int' illa
princi' debz attendi egritudo epatis et sto'

I ¶ Cõplexio cerebri i vestigat' p capillos p
oculos psensus per motu/ p cogitacionem p
sopnu et vigilias/ vbi g' si aliquis
sit huius nigros capillos/ et oculos ru
beos sensus acutos/ et sit velox i mo
tu et cogitacione stabil' et vigilie est
habz cerebrum calidu &c. &c.

K ¶ Cõplexio cordis et pulmonis i vesti
gat' p quantitate pectoris pleuritate et
pilositate p pulsum/ p anhelitum p quantitate
arteriarum et qualitate/ v̄ g'. Si aliquis habuit
pectus magnum et pilosum et velocem
pulsum et frequentem et anhelitum plenum
et arterias magnas et calidas tunc
habz cor calidum. Si vox huius predict'
signis sunt grossa et a baere calido le
dat' pulmones habz calidum &c.

L ¶ Cõplexio epatis i vestigat' p quantitates
venarum/ et p qualitem appetitus/ p qualitate
secessus et urine/ vt g'. Si aliquis latas
venas et magis calidas et fortem
appetitum cu multa s' egestionis secte et
urine epar habz calidum &c.

M ¶ Stomachi cõplexio i vestigat' p qualitate
appetitus p qualitem digestionis/ p qualitate secessus
p quantitate secessus &c. ¶ Ipse que
sunt illa q' medicus int' res nales habz
cõsiderare principaliter premeditando. ¶ Dein
ceps que sunt illa q' inter res non
nales habz cõsiderare princi' sive preme
ditari. ¶ Medicus debz cõsiderare princi'
int' res no nales cõsuetudinem quantum
ad quantitatem/ et qualitem refectionis
quantum ad habitacionem solite refectionis

quantum ad opacionem et cõsuetudine unde
cõsiderando cõsuetudine cõsideran' i habitus
et solu exercitium motus et quies et refecto
sopnus et vigilia et animi accidentia
cõsuetudo enim omnis res no nales continet

C ¶ Viso de rebus nalibus/ no nalibus/ vi
dendum est de rebus con' naturam. Sunt' res contrarias
sunt naturam debet medicus princi' cõsiderare morbu
et dz cogitare qd infirmus adque venit
aut patit' morbum simplice aut cõpositu

D ¶ Debz siliter cogitare quando patit' morbum
simplice/ aut patit' malicia cõplexionis q'
malicia cõponitur q' solum/ totum/ debet
etiam si patit' malicia cõplexionis q' patit'
ea i toto corpe/ et hec dupl'/ aut cu
ma/ q' sine ma/ q' i aliqua pte corpis/
et hec etiam cu ma/ ul sine ma/ hec omnis
spes dividuntur penes divisionem qualitatum
primarum que sunt ca. fri hu. sic.

E ¶ Ma
licia cõplexionis totius corpis/ cu se appel
lat'/ febra vel stupor/ febra molliacs no
minatur/ febra ptipis est nocturnis/ febra q'
se dividit sit aut fundat i membris
solidis que ethica/ aut spu qui est q'
rhu que putrida/ ¶ Progitando dz me
se simpliciter dividere/ aut est cotinua/ et
est sanguinea colica flava et nulica/ aut
inter pallata que no habz nisi tres spes
¶ Premedo de se cõposita sic est subdividi
dendum/ aut cõponit' cõpose cum se q' unius
ut dupl' q' tercia dupl' q' tercia &c.
¶ Aut cõpose diversorum generum cum ipsa put' dis
sex sunt genera. Si aute volumus cõsiderare
cõpositionem putridarum cu ethica p eunt
genera. Si aut esse cu ethica et put' dis
pro eunt genera istorum aute generum i numera
biles possunt esse spes. Si enim aut premi
predictum ordinem premeditando subdividere debet
mala genera cum libz morbi et morbos
cõpoius z solutionem cõtinui. ¶ Si aut

F medicus q' vocat' ad decubentem celeriter
speravit venire ad eum ita q' antequam
ad eius presentia pervenit no poterit omnia
progitare/ supradicta/ ad minus dz intro-
gare medicos decumbentibus que apparet
integro adque venit' dum devenio cognit
ille paciens. ¶ Cu aute viderit ei debz
cogitare si actus in tu' sit ei sit actus
i pu' vini passioni ul sit que pluribus
¶ et si sit que pluribus dz cogitare est
simul et quibus seqŭis distinguunt'

G ¶ v̄ g'a ¶ Cum multum referunt q' ...

eger patitur dolorem lateris de cogitacione quod do-
lor lateris non inveniatur in pleuresi. Si vero appo-
stemate epatis et in rectositate panniculos
extendente et in epate sub splene. Et debes
cogitare quod dolor ex rectositate non est fixus
sed aliquando sunt fixi. Iste in dolore ex epate actu
differunt quod pleuretici cum tussi ad corrup-
tum screant et si non in principio tamen postmodum
aliquid screant corruptum. Similiter pleure-
ticus patitur dolorem pungitivum in epate epatici
nichil screant neque ante neque post et
paciens patitur dolorem gravativum et non
pungitivum. Dispositio in generali que et quot
sunt illa que medicus debet premeditari
antequam accedat ad infirmum sicut restat
videre quot sunt illa qui cum ad presentiam
egri pervenit debet intelligere. Sunt autem
duo in genere: primum est signa dispositionis
naturalis et preter naturalis complexionis et compositionis
et hec intelligentur per superius memora-
ta. Ut autem medicus ordinate colligat
et prompte signa seu accidentia egritudinis debet
incipere a generalissimis descendendo ad specialissima
et hoc sic. Omne accidens morbi aut est nocumentum
actionis aut in merito qualitatis corporis
aut in merito compositionis in corpore. Postmodum
subdividamus nocumentum operationis sic. Omne nocumentum
operationis aut est ablacio ut cecitas, aut est
diminutio ut debiliter videre, aut permutatio
corrupta ut videre que alii non percipiunt. Di-
cendum tamen quod nocumenta operationum debet
attendi penes virtutes a quibus operationes
procedunt. Propterea debet dividi sic. Omne nocumentum
actionis aut est nocumentum actionis naturalis virtu-
tis aut nocumentum actionis animalis virtutis. Primo
modo subdividendo membra dicitur sic. Omne
nocumentum virtutis animalis aut est nocumentum actionis
virtutis sensitive, aut virtutis motive,
aut virtutis regitive, aut virtutis visive, aut
auditive, aut olfactive, aut gustative
aut tactive. Et hec sit divisio virtutis
sensitive. Sciendum tamen quod omnes ille
virtutes sensiebant quedam accidentia gene-
ralia quibus conveniunt in hoc quod cuilibet sit accidere
actionem diminui aut permutari et erunt
per consequens tria istorum accidentium in quolibet or-
gano cuiuslibet virtutis. Nam ablacio
sentiendi in oculo cecitas dicitur, sed diminutio
debilitas visus appellatur, permutatio
aut corruptio visus et est cum aliquis
videt ea que oculis non percipiuntur ut mu-
scas volare que in aere non sunt

ut in principio cataractarum et his similibus. Virtus
autem est virtus motiva cuius actionis nocu-
mentum dividitur sic, aut est ablacio ut cum membrum
vel corpus non potest moveri, aut diminutio
ut cum mobile debiliter movetur, aut corruptio
ut cum malo motu movetur et dicitur spasmus
tremor aut titillatio etc. Videndum
est de actione virtutis regitive que distin-
guitur sic. Omne nocumentum virtutis regitive aut
est ymaginationis aut discretionis aut
memorie. Nocumentum actionis discretionis
aut sunt ablacio ut fatuitas, aut diminutio
ut stulticia, aut corruptio ut frenesis (?).
Nocumentum actionis memorie aut ablacio
et dicitur litargia, diminutio aut corruptio
et dicitur alienatio. Videndum est de no-
cumento actionis virtutis naturalis, aut est attractive
aut digestive, aut retentive aut expulsive.
Nocumentum virtutis attractive dividitur sic, aut est
ablacio ut nichil attrahere, aut diminutio
ut debiliter attrahere, aut corruptio ut attra-
here malo motu ut titillatio. Et sic de no-
cumentis aliarum virtutum. Et nota quod hec nocumenta va-
riantur secundum diversitatem virtutum que va-
riantur secundum varietatem membrorum.
Concludamus igitur quod virtutum naturalium nocumenta
in generali sunt. Nam cum sint iiii^or virtu-
tes et cuilibet possunt tria nocumenta multi-
plicata tria per iiii^or et erunt xii, et per
illa eadem via nocumenta virtutis erunt
xv quibus si addimus motiva erunt naturales
xvi. Cum enim diximus quod virtutes naturales
secundum varietatem membrorum variantur ponamus
exemplum in uno membro ut in stomacho. Stomachus
est instrumentum per quod omnibus ministratur
membris ergo ut cibum attrahat attractivum
et retentivum digerat et ipse digesto quod superfluum
est expellit. Dicamus igitur quod virtutes
naturales stomachi [illegible] sit aut
nocumentum actionis attractive stomachi, aut est
ablacio ut nichil attrahere, aut corruptio
ut cum attrahit cum malo motu ut cum ty-
tillatione aut spasmo aut tremore, aut
diminutio ut debiliter attrahere stomachus
in quo provenit retentiva, aut nichil reti-
net ut lienteria retinet quod convenit cum
inter stomachum et cibum est varietas. Unde
fit rugitus. Nocumentum digestive stomachi aut est
ablacio ut cum cibus non convertitur sit
inflatio, aut diminutio et tunc accidit cra-
pula [illegible], aut corruptio ut cum

cibus, in malas qualitates mutat quod
movet se prius quam digeratur cibus aut
quod tardat digestionem. Nocumentum actionis
expulsive seu quod aut est ablata a ryhon
aut diminuta ut quod tardat expellenda
expellere aut corrupta, ut quod movet
se prius quam digeratur cibus aut quod
tardat digesta expellenda expellere et
corrupta expellere. Videndum de immutatione
qualitatis corporis que distinguitur penes
obiectum sensuum hec conceptio quod obiectum au
ditus non intendit in consideratione tamen eius
obiectum in aere radicatur, et ideo propter etiam
qualitas humana corporis sed potius aeris
aliorum aut sensuum potest esse obiecta humani
corporis qualitas propter que accidit que
dicitur immutatio qualitatis. Omnis
immutatio qualitatis corporis aut est color aut
odor aut sapor, aut qualitates tangi
biles. In mutatio qualitatis corporis
que visu percipitur in toto corpore ut
ictericia, similiter immutatur color totius
corporis in passionibus epatis splenis
et ydropicis, aut percipitur in aliqua parte
corporis ut citrinitas in oculis nigredo
et lingua, sublivida spe ponitur omnis
maculosus color cutis ut morphea
et lepra similiter colera quam abd... posteate
in aliqua parte generatur ut color herpes le
flonis et aliorum. In mutatio qualitatis
que odoratu percipitur aut percipitur an...
litu infirmi, aut in sudore in aliqua parte
corporis sicut in aure sub ascellis et in na
ribus, et in ructu, si sit acetosus aut ab
hominabilis sicut fetens. In mutatio
qualitatis que gustu percipitur quia
aut percipit saporem sudoris cum aliqua
gutta cadit in ore suo aut salive,
si est salsus amarus vel dulcis aut
sputis sanguinis potest similiter si est salsus
aut dulcis aut stipticus aut vomitus
si est amarus aut acetosus aut ponticus.
In mutatio qualitatis que tactu percipitur
que sunt qualitates prime ut calidum
frigidum et sic. Nam medicus aut qualitates
secunde sensibile ut durum molle
asperum leve extensum. Tabula que
medicus habet facere post collectionem
signorum. Collectis omnibus actibus
que in egritudine apparent medicus debet cum postea
hoc adhibere comparare et dispensare

indicare ut speciem morbi elevat, quia medi
tur potius dictum propter indicare. Si autem
possit propter indicare in magistro ordinet
regimen quod pertinet ad curationem secundum
exigentiam egritudinis et aliorum particularium.
Si autem non propter possit indicare tunc
antequam aliud faciat ordinet regimen neutrum
neutrorum quod proficiet egro dando ei con
solationem et morbum alienato et similiter persona
sit medicum approximatione aliter confusione.
Regimen neutrorum debet ordinare medicus an
quam consecrat hospitium egri secundum consistentiam
egritudinis de qua possit habere certitudinem in prima
visitatione, quia si accidit in principio magis com... et
brevis est egritudo in totum contrarium.
Propterea debemus distinguere morbos, sic vel
est brevius vel prolixus aut medius inter
hos. In istis morbis antequam species cognoscat
debemus regimen neutrorum ordinare in cibis
et potibus sit morborum brevitate. Regimen
in cibis brodium ciceris lac amigdalarum sine
potibus ptisana colata, ydromel et
oxizacra. Regimen morborum prolixorum
seu cronicorum in cibis carnes pullorum
seu edorum. In potibus vinum album rub
orem aliquem in sapore. Regimen morborum
mediocrium in cibis ordeum avenatum cum
darusum. In potibus ptisana colata
et expressa in aqua panis albus fuerit
remollitus. Ordinato regimine egri
in hospicio ipsius, si dum recedit ad domum
sua ab amicis interroget quod senciat de statu
infirmi. Non cum duplicitate ma
liciosa seu fallacia vel medico quod potest
contingere duobus modis, quod dubio se pre
quod non intendit aut dubio se timeat quod non
timet, sed cum cautela dispositionis honeste
vel bona veritatis ut dicit G. non du
est certus de statu cum cautela dispositionis
honeste ut non opprimat in quibus du
bitat sed in huiusmodi articulis in quibus
preparare artificiale intendit in proposito
egrotante vel artificiale. Ordinato regimine
et data responsione parentibus de statu
parientis debet in incepto laboret medicus
indicare quod proposito
designus seu accidentibus indicare quod
aut studio proprio aut alterius auxilio,
proposito indicio si voluerit medicus indicium
ex parentibus elicere, sic ea recolligat
ea que pertinet ad quod sit masculus
femina tot annorum matiletus vel

p[ro]pinquis p[ro]ter [?] vel amicis. Ideo ea que pertinet ad co[n]suetudine[m] in libro Galieni maxime ori[?] cop[i]os[e] sibi vel potus vel medici librarius vel co[n]tinet. Certo notol[?] ligat accid[enti]a morbi / sit pati[enti]s d[e] al lateris dextri vel sinistri / aut tanto t[em]p[or]e citra continu[u]m vel interpollatu[m] cu[m] tussi vel sine tussi / vel malicia anhelitus et si[?] fit cu[m] continua vel interpolata cu[m] ardore vel sine ardore huius pulsum durum / vel mollem magnu[m] / vel paruu[m]. Postius d[ebe]t medicus cogitare de accidentibus q[uod] o[mn]e acci[den]s q[uo]d app[ar]et in membro aut est p[ro]priu[m] ip[s]i membro in quo est i[d est] i[n]est e[ius] op[er]a p[ro]p[ri]a p[ro]p[ter] passione[m] / aut est sibi ab alio membro comendatu[m] i[d est] in est sibi p[ro]p[ter] co[m]p[ar]acione[m] membro[rum] p[ro]p[ter] aliquis vi[ci]n[us] vel colligati sibi. Post h[oc] aut[em] d[ebe]t medicus interrogare et vestigare vtru[m] accid[en]s q[uo]d app[ar]et in membris sit sibi p[ro]p[ri]um ip[s]i membro / vel ab alio membro sibi co[m]m[un]icatum remouendo canones traditos agat p[r]imo in doloribus p[er]mittendo q[uod] vniu[er]salis sit o[mn]e nocumentu[m] accionis cuiuslibet membri sign[um] i[d est] eo esse passiones aut morbu[m] p[ro]priu[m] / vel ab alio membro co[m]municat[um]. Post illa d[ebe]t sequi distinguere inter morbu[m] p[ro]priu[m] et ab alio co[m]municatu[m] sit o[mn]e nocumentu[m] accionis singularis vel co[m]munis tamen nocumenti signum esse i[n] membro p[ro]priatu[m] opaco ledit. Post illu[m] se[quitur] ca[n]non i[n] pluribus accionibus ordinatis vel ordinatis sit no[cumen]ta continua plu[rium] accionu[m] certu[m] ordine adiu[n]cte sign[um] membror[um] p[ri]me accionis p[er]ducte poti[us] ac posteriores accion[um] lesiones d[e]b[e]m[us] p[ro]cede[re]. Post hoc debet sequi canones tamen naturalem p[er]mittendo p[ri]us canones vniu[er]salem sit o[mn]e nocumentu[m] accio[nis] interpollate no[n] tamen interpollacioni p[ro]pter tamen p[er]tina[cia] sign[um] tamen passionis ca[us]a m[ateri]alem et aliud deu[er]adare p[ar]ticulare pacient[is]. P[ro]p[ter]q[uod] i[n] sequit[ur] alius et est ille o[mn]is m[ateri]a co[n]t[en]ta alicui membro vel est humoris / vel est vapor. Post i[n] sequit[ur] alius magis sp[eci]alis, et est o[mn]e nocumentu[m] subitaneu[m] vel mome[n]taneu[m] si ab inferiori p[ro]cessit a vapore co[n]tingit optimum aut erit de humore. Deinde q[ua]lit[er] medicus pot[er]it ingenio suo d[e] indagare acci[dentia] i[n] p[ro]p[ri]e[tat]es d[e]m[on]strat[ur] cap[itulo] videndu[m] est / si [?] studio

ex eis no[n] possit mediante eligere qualit[er] alter [?] auxilio potent[er] h[abe]r[e] facere. Si ad aliu[m] p[ro]ficiscitur medicum eo vertat cu[m] eo d[e] accidentibus collatis co[n]sulendo ille p[er]itus sit / aut est sibi co[m]p[ar]abilis et satis p[ro]pinquus sibi et sit ordinet regimine curacionis / s[ed] q[uod] p[ar]ticularia et etia[m] morbus tollerabunt / aut no[n] satis p[ro]pinquus / et t[ame]n vertat ad distancie. Si sufficit distans / et i[n]t[er]i[m] cepit si pa[ti]ens sunt diuites / debet medicus p[er]suadere parentes infirmi ut ip[s]i vel ipos vocauit, et venire faciat. Si aute[m] mittat pro medico distanti restat vide[re] quid faciat me[dicus] i[n] toto t[em]p[or]e me[dici] d[ic]o[?] alter me[dic]us veniet i[n]tercedo q[uod] sim[ul] visitar[e] d[ebe]t infirmu[m], et debet vide[re] si aliq[ui]d signu[m] de[?] appareat sibi q[uo]d possit illu[m] iuuare / et debet interrogare infirmu[m] de hiis de quibus non recordat[ur] cu[m] interrogasse et debet ei p[ro]testando dicere [cum] aliqua medicinalia vob[is] ministrare visito ac interrogo vos p[ro]pter queda[m] dubia q[ue] in occurrit. Nam ego volo vob[is] ducere p[er]tinua[m] viam atq[ue] tutam. Si aute[m] cognoscet medicus q[uod] infirmus esset impaciens vel festinus vel auarus i[n] fortunu[m] aut dimittat eum si cu[m] honestate possit eu[m] dimittere / aut si no[n] p[otes]t eu[m] dimittere ordinet ei aliqua medicinalia que aliquo possint co[n]ferre et nullo no[cumen]to nocere. Addicit igit[ur] pacienti p[ro]ti[nus] ordina[ri?] h[oc] valens salubre antidotu[m] et p[er] hoc cessabit angustia pacientis et ueniu[n]t [?] accor[?] i[n] tali allocucione alloquar me[dicus] nisi [?] cu[m] sp[er]te ne dictis suis sit co[n]tra[r]ius. Na[m] cu[m] sperare est virtus que p[er]ducit la[p]sum corrigit, et contra[r]ia vita[m] aut p[er]inde respi[ci]o fixtura[?]. Cu[m] ei[us] sequo[?] ret qualit[er] d[ebe]t curare morbu[m] / vel quid i[n] futuro debet accidere / nu[n]q[uam] debet dicere de aliq[uo] p[ar]ticulari op[er]e quod operet quid sit finale opus / q[uod] sit opus ordinate ad p[ri]macionem egritudinis p[ro]fess[io]na si p[ri]mitus sequetur esset medicus / s[ed] debet dicere ex eo ordine hunc forma[m] ut eu[m] ad talem vel ad tale opacionem et ita subsequenter alterius op[er]acionis debet eos tenere allocuto aut in fine de ge[nere] ministracione me[dic]ius p[ro]cede[re] et co[n]tinu[e]

de interpretis videamus qualia sint illa medicine
que prodesse sunt et non nocere in hiis
morbo durante non opponat. Velut at-
tracta ut zucara electa de illa que sua
proprietate aut confortant membra principalia
ut aurum cor / aut sunt cordiales et hec
aut virtute pellunt ab humoribus
ut agaricus sicut [illegible] ut demonium
/ aut depurant spiritus ut buglossa / aut con-
firmant spiritus ut [illegible]. Expedit autem
medicinis componat sint syrupi vel electuaria
vel trocisci ut [illegible] cum alia mixtura.
Et si medicina sunt utilis proprietatis et temperate
complexionis absque dubio in quocumque casu potest
ministrari ut aurum buglossa borago.
Sed si sunt utilis proprietatis et distemperate
complexionis in optima qualitate convenientes
eas ad componendum medicamine talis sunt
melissa et poma maciana / et compositis
cum zucara poteris facere vinum electuarium
vel syrupum quod poteris ministrare in quocumque
casu. Caveat tamen ne temperata medicina
licet utilem proprietate alia inutilem
non debet ministrari si utilis locum habet ut
scamonea mulieri pregnanti debet ministrari
quia procurat abortum. Sed [illegible]
[illegible] sit temperate complexionis et habet proprietate
confirmandi spiritus et confortandi principalia
membra / et pellendi dolorem [illegible]
[illegible]. Ipse quod agendum est / antequam
medicus cognoscit speciem egritudinis
quod debet regere infirmum cum cibis et potibus
temperatis et medicinis / [illegible] et aliquas res
non naturales debet obtemperare quod salubres
sint. De interpretis videndum quod agendum
sit cognita specie passionis. Et tamen
particula [illegible] que cognoscit ut suppo-
no / vel ipso studio vel alterius [illegible].
Morbum autem quod cognoscit medicus
aut est periculosus et tunc debet medicus
dicere [illegible] et amicis infirmi quod timet
de periculo / aut salubris / et tunc [illegible]
[illegible] de statu [illegible] sed medicus
videre quod si [illegible] et minister fuerint
obedientes alia egritudo vel [illegible]
non superveniat spes est hic sanationis.
Data [illegible] de statu infirmi in-
terrogationibus confestim sed medicus
interrogationem [illegible] salubrium
[illegible] egritudinum appropinquatur

[illegible] de agendo [illegible] specie infirmitatis

egritudinis ad tolerantiam [illegible]. Nam medicus
fidelis et sapiens cognitis cognoscendis quanto
celerius potest subvenire egrotanti. Ideo dictum
est confestim / [illegible] tolerantiam [illegible]
quia opus [illegible] non efficacioribus
tamen si tutioribus confirmat / [illegible] medicus
non semper tenetur quod [illegible] est facere sed
quod tollerabilius est et tutius / et ideo
aliquando amputat manum et pedem ut
custodiat totum corpus a corruptione. Regi-
minis videamus quo ordine debet hic medicus
in processu cure [illegible] evidentia sciendum
est particulas quibus completur opus cura-
tionis sunt tria. Regimen in dietis et illud
debet precedere alia quia ordinatur ad [illegible]
custodiam propter quod [illegible] sanitas et
sine isto alia nichil proficiunt. Regimen
in administratione medicinarum et illud precedit
[illegible] quod [illegible] requirit morbum. Aliud particula-
riter regimen in manuali opere quod debet
esse cum alia duo proficere nequeunt. Regimen
in dieta consistit in quinque [illegible] rerum non
naturalium / res autem non naturales motus et
quies / evacuatio et retentio superfluitatum
cibi et potus / sompnus et vigilia / accidentia anime
[illegible] autem est ut aer et de isto debet
medicus attendere utrum competat infirmo
si [illegible] talis domus est / vel si non proprie debet
[illegible] ut [illegible] et ordinare que con-
veniunt et hoc est aut vestis / et debet
cogitare utrum talis vestis competit infirmo
et utrum competat [illegible] vel calida
[illegible] vel tale cooperimentum / ut est suppel-
lectile / et de isto debet cogitare utrum talibus
et tantis debet cooperiri aut debeat iacere
capite discooperto etc. Post ordinationem
[illegible] debet ordinare de motu et quiete
et [illegible]. Post hoc est sciendum
quod medicus rerum [illegible] varietate corporum que
morbos contingunt quemadmodum [illegible]
[illegible] varietate [illegible] debet
dicere infirmo et assistentibus illa administrari
donec in [illegible] videantur esse [illegible].
Mutatur autem rerum [illegible] administr-
[illegible] quantum ad quantitatem / quantum
ad qualitatem / quantum ad ordinem / Ita [illegible]
ad mutandum rerum aliquos predictorum modorum
est duplex / una est necessaria et [illegible]
et est [illegible] tempus [illegible] morbi. Alia
est contingens [illegible] tempus [illegible] morbi

A [illegible]

B

C

cogit mutare regimen In principio ad ministrat
ordinacio in augmento lac amigdalarum In statu
aqua ciceris In declinacione porrigatur
brodium pullorum post febrem deinde grosso
res carnes et augendo donec redigit
ad pristinum similiter mutacio temporis Sicut
mutat cibus sic eciam tempora morbi sic et
potus Nam in principio ptisana colata composita
In augmento ptisana non composita
in statu datur ydrozaccarum In declinacione
vinosius detur vinum debilissimum postea debile
fortificabitur donec redierit ad pristinum
Similiter mutato tempore vel morbi cogit
mutare regimen in quantitate In principio morbi co
piosius reficiatur In augmento minus In
statu minime In declinacione totum econtra
in principio declinacionis parum administratur
post modum plus et gradiendo usque ad
quantitatem consuetam Similiter predicta tempora cogunt
mutare hora refectionis nam in principio in
declinacione competit hora solita ciborum
sanitatis competit alijs temporibus [illegible]
Similiter tempora morbi cogunt mutare regimen
in qualitate nam cibus et potus calidiora
administrantur in principio quam in statu et declina
cione Ergo qualiter tempora vel alia morbi co
gunt mutare regimen in dieta videndum
est nunc qualiter cogunt mutare regimen medicine
aut in quantitate aut qualitate aut ordine
Tempora autem vel alia morbi cogunt regimen mu
tare in medicina ut apparet in medicacione scabiei
Ita si aliquem scabiosum contingit aliquem sy
rupum in principio vel decocto borris et fumi
terre necessarium est [illegible] in augmento et declina
cione mutet in absinthium fumum terre
et humus [illegible] est nam talis eget in principio
humorum preparatione digestione et propter bonitatem
complexionis apertione meatuum quorum
primo fit borrago quia corrumpit [illegible]
humorum a superficie membri sed fiat humoris
fumus terre quia subtiliat materiam et aperit
poros et humores a superficie membri radit
Sed aut meatuum nichil operari possit
in parte interna constringat et dilatat Sed
decepcio primo [illegible] [illegible]
in corpore materia scabiei vegetis [illegible]
ita ministret bonis humoribus eos corrum
pendo et ultimus cum non indigeat
fumum terre absinthium non occupabit et
ita ministrabit humoribus et eos corrumpit
et ita augetur scabies quare completa
digestione necesse est mutare fumum terre ad
[illegible] talium materiam et radendi membra

humorum de superficie talis aut erit me
dicina superna et parum potica ut est
absinthium propterea digestiva cum fumo
terre dimittat ipsum ut vtatur loco ipsius
absinthio et cito sanabitur Sin autem
scabies multiplicabitur Item aut tempora mor
bi vel alia cogunt mutare regimen in quantitate
medicinarum evidenter manifestatur
in febribus nam in eis in principio et augmento a
ministratur syrupus maioris acetositatis
quam in statu et declinacione Racio est quia tunc
materia est viscosior et non fortiori indiget
In statu autem et declinacione est diminute
viscositatis et tunc debiliter adheret super
ficiei membri ut ita spissum velamen
fit propterea si administret syrupum tante
acetositatis in statu et declinacione sicut in principio
et augmento tunc ledit sensibiliter membra
in spiritus febrem putando quod annea non lesisset
Similiter cogunt predicta tempora morbi mutare
regimen in qualitate quantum ad modum appetit de
cibo et potu Sed predicta tempora morbi
cogunt mutare hora administracionis nisi
aliquid superveniens nam in hora in qua sole
bat administrare syrupum et superveniat
vomitus oportet mutabitur hora admini
stracionis Ergo quare tamen notitia que
est mutato tempore vel morbi cogit
mutare regimen tamen in dieta quam in medicacione
deinde videndum est qualiter tempora
contingentes hoc idem fit [illegible] con
tingentes de futuris eventibus quod contingentes
habent evenire et quod talis futuris eventibus
cogunt mutare regimen in quantitate et qualitate
Certa patet in febre cottidiana nam si aliquis
administret in tali febre syrupum acetosum
et dum propter materie grossitiem intendit
confortare tunc potest quod epar nimis
infrigidetur et quod confortacio impediatur
per frigiditatem quarum oportet non solum
cogitare diminuere acetum sed cogitur confortare
aliqua que nocent epati et propter
hec superveniens dolorem confortare de
quarto in quartum [illegible] de eupa
torio vel sic post modum de terciano
tamen et debemus considerare de alijs morbis
et futuris eventibus que racionem mi
stracionis exigere possunt Dicto sufficiat
de regimine ministrationis de temporibus dicendum
est de regimine medicinarum tam diversorum morbos
optimarum Circa quod regimine

attendeda sunt tria primum electio conveniens
2o preparacio diligens 3o administratio prudens
Ad convenientem electionem breviter requiruntur
duo primum est convenientia in virtute nam
si medicus indiget medicina calefaciente
et expectante in 2o gradu considerat qua
de pluribus eligit an melissa vel
menta in medicina que plura potest
iuvamenta conferre vel paucioribus no-
cumentis nocere ista semper eligabilior Secundum
est convenientia in via medicus debet
attendere quod in sua specie sit potissima vel
in se vel respectu morbi verbi gratia si dactil
los debet aministrare an plus competat
allexandrini insulares et sive isti sive
illi competat semper debet respicere sinc-
eritate earum Et una medicinarum debet
medicus attendere quia verum quod apportatur
constat et si sit indigens de bonitate eius
iudicare vel mala aut non constat quod si
non videat ab antiquioribus phisicalibus
describat Item si sequatur in descripcione auctores
accipiat eam si autem non conveniat re-
futet ut si applicetur psillium agrestis loco
eupatorii refutet eam quia descripcio
eupatorii non conveniat sibi vel non de-
scribatur et tunc dimittit eam et accipiat
aliam De dicto de convenienti electione dicendum est
de conveniente preparacione secundum de convenien-
te preparatione quoque breviter refertur
mundacio dispensacio pulverizacio remolli-
cio concassacio et non quod omnia istos modos debet
medicus informare apotecarios et debet hos
et tempora determinare eisdem ne defectu propter
tarditatis appareat quia debet Dicto de
diligente electione et diligenti preparacione medicinarum
dicendum est de congruenti administracione quia
circa convenientem aministracionem debet medicus
assistentes informare de quantitate ut quanta
sit dosis de hora ut qua hora diei
vel noctis de modo utrum intus vel ex-
terius vel sine cum potu vel sine aut
cum forti fricatione vel leviter Viso suffi-
cienter quid medicus habet facere corpo-
rum in cognoscendo speciem egritudinis si
egre dispositionis quam in perpetuendo opus
curacionis et viso qualiter pacientes
debet inducere ad obediendum sibi et ministros
et qualiter ministros debet informare de marps
vide de consideracione ministrorum accidentalium

ordinacione corporum Accidentia comitancia possunt tri-
pliciter considerari primo in seipsis et hoc modo
dicuntur quantum ad esse quod habent quia sunt actu
et isto modo habet certitudo de corpore actualiter
et cadunt tamen sub consideracione medici Alio modo
in causis et primo modo habet certitudo de corpore
possibiliter Alio modo quantum ad eventum corporum et
isto modo sunt in eta et non cadunt sub consideracione
medici cum sint contingentia et cum eveniat
Tercio de suis effectibus et isto modo habet
certitudo de corpore virtute Cum autem accidentia
comitancia sunt presenti manifesta medico tunc
debet ea advertere et detestari Propterea si venerit
ad paciente obtalmica et cardiaca vel tussis
si invenit domum plenam fumo debet considerare
quod fumus pro istis nocere et debet advertere et de-
testari id actibus vel si visitat paciente
cephalica et maxime galica si in parte
domum audiunt canes latrantes homines
clamantes tapenas pulsantes corriget
et detestet quantum potest illa accidentia quia
curam impediret aut fenestra boreale
directa opposita lecto et ultas in animas cla-
mates removeat que sunt accidentia considerata
in causis suis ut si medicus videt duo or-
tium aliquod egri quod fluxum veteris pati-
dultur Dispositorium tunc potest medicus
quod corrispondes mutat prodenuto provide
debet Cum at accidentia optima sunt in effectibus
suis apparent medico verbi gratia si sunt non possit
retinere et retineat tunc aut propter applica-
tionem partialium cordialium sincopizat
cave eius quod salubris que
tunc revocat ad omnis causas salubris que
corpora applicatur et conservet Si in loco in
debito sunt tollere ut squilla si sit sola
quia est venenosa et salvia si bufo
fecit in radice domum et de taxo et de cap-
re Si aqua putei aliquo cadavere cor-
rupta Si in loco indebito fuerit in summa
ut in loco sordido vel in loco ubi mala
venenosa possunt cadere ut aranee vel scor-
piones que aliquando cadunt in ampullas
dispositas Si talis insitus fuerint
prope ut si mortarium in quo pistatur
sunt sordidum eo quod sordicie sunt sor-
ditatum Similiter de capsa considerandum si sunt inde
similiter de collatoriis si ad sunt in eis colatu
quod sunt male qualitatis et hec dicta
sufficiant pro presenti libro etc. Explicit
Tabule ad regimen medici

[O]portet autem acutas rege regere
solent egritudines, prius co-
gnoscere debemus, an sint salu-
tifere an perniciose, et si sint
breves aut longe, et si fi-
nis earum erit in crisi aut
non, et in qua die fiet crisis
et cuius speciei erit. Nos etiam eger ante
crisim et in ipsa crisi, et post crisim, et
usque ad finem eius et qualiter ipsa sequitur
regendus sit, presentes quos in hoc
libro non tractabimus, ut cognoscamus
aggravationes earum et similes ponendo.

Multitudo caloris egri et motus
sine levitas et quod facile egri non tol-
lat et pulsus fortitudo et an-
helitus bonitas et intellectus stabilitas
et virtus apparet simpliciter manens et sompnus
bonus de nocte, et in leto decenter iacere,
hec signa bona sunt et laudabilia ma-
turitas quod manifesta et perfecta annunci-
ant bonitatem et perfectam salutem.

Hec signa multa sunt quorum ordi-
nes secundum hoc quod significat diversi-
tatem, quapropter signa vehementius
illorum ponemus morbum quod quantitate for-
titudinis signorum monstrent probabilius
enim signum quod est debilius signum non bonum
quod autem eo fortius est signum malum
et quod est fortissimum signum mortale.
Multum morbi hoc cum non prosperum
apparet accipitur melius est et fumus
et diversitas caloris in corpore febricitantis
reperta sed ut est vini in nebris sit
taliter et precipue si fuit in parte nervis,
et alia membra sana sunt signum est
non bonum sufficiens quod multum removet
a dispositione qua eger habebat in sanitate
et sit malum et mala et contrarietas est
peccata signum est malum. Et si eger prius
multas passus fuit vigilias et diu
ante laboravit de ventris constrictione
aut vehementer ventris solutionem passus
fuit, de alium evacuationibus modum
prius malicia est mors. Et si fa-
cies egri vel pulsus appropinquat visa sunt
et neque intercessit spacium nisi parum
ex quo eger fuit tamen oppressus ex pla-

aut multis repletus fuit tibi malicia
similiter erit mors. Et si facies in calore
apparuerit versa fuit sanitatem habet propter accre-
qui est talis adeoque paulatim mutata
fuit, et ipsa penitus soluta erit tamen
de cibos humores evacuatos qui humor
est caloris signum vinum malum est urina
prima nigra atque sputum nigrum, et si ex
eo intestinus egreditur similiter niger hoc
ex signis consistit mortalibus. Et autem
cum predictis febris magna fuit necessarie
signa valde sunt mortalia. Fetor anhelitus
et oris in acutis egritudinibus signum
apparuit mortale. Frequens in leto revolutio
et ex aliquo signa in aliqua diversa ... minus
et alia acta ex operibus homines consuetudi-
ne consueverunt et cum aliquibus verecunda dispo-
sicio apparuit, cum est necessitas in fervens
cum sompno egreditur signum est non bonum
significat cum eger in egritudine et inquietudinem
perturbacionem. Cum facies egri fuerit ex-
tenuata et oculi videbuntur concavi et tym-
pora dilatabuntur et aures fuerint fri-
gide et extenuate, cutis etiam apparuerit
quam in fine pedet fuit contracta et facies
cutis tensa apparebit, et propter hoc co-
lor apparuerit citrinus et viridis aut
nigra, mors cum multa fuit prius eva-
cuationem passus. Omnia hec signa sunt
mortalia. Et si cum predictis eger neque au-
diat, neque videat, de aliquo ex signis
efficit quod in morte demonstrator sunt
vehementiora mors iam iminere signi-
ficat, pruritus etiam omnis oculorum cum oris
coctio de albore que videt in oculis
cum clauduntur manifestatio preter solitum
et dormiens ita quod os non claudatur hec
omnia signa sunt valde periculosa, stridor
dentibus preter solitum, preter si signum
est in acutis accidit egritudinibus hoc
quo cum acutas patitur egritudines et
faciei alterius removit, et ad tenebras
fugerit et oculi in voluntate lacrimatur
neque cum hoc fluxus sanguinis ex na-
ribus fluxerit, hec duo signa sunt
non bona. Rubedo in albis oculorum et
vene rubee aut nigre in eis sint
apparentes sunt duo signa mala

Oculi congelacio que non movetur ac tre
mors muli que non quiescunt sed fere continu
o et tremore currere videntur designa
ponuntur mortis. Oculorum egressio ad ex
non bonum teriora a capite profunditas in acutis
egritudinibus et lippitudo in eis communis
signa sunt non bona. Cum eger super alba
quod oculi palatibus non gemunt sed superius
morte iacere semper apparuerit et post ad pe
dem descenderit hoc signum est morte.
Capud magnum et calidum in ventre cum fe
malum bre vehementi et acuta signum est ma
lum et si virtus sunt debilitata calore
periculosum apertis et febris adhuc perseverante signum
est valde periculosum. Cum in acutis egritu
non bonum dinibus adest siccitas optimi tunc est signum
non bonum quod si earum febris aliis sunt
malum augmentatur et fiat fortior est malum.
morte Et si cum hoc calor magis calor fuerit
in ventre et sitis est morte et si hoc
superfluit in multis fuerit anhelitus spissus
mors simul cum putate et debilitate mors
est propinqua. Cum optimitates et ungues
in fissum mutant colore aut manus
et pedes omnino illius fuerint coloris
intus cum omnis non dum cecidit primo
bonum cum hoc augmentatur et fuit hoc in tercio
die hoc non est signum mali ymo boni
quod egri significat evasionem quod si loca ista
alterantur et corrumpantur ac postea fiant
medicamina confortantia non sunt suppo
nenda. timeo enim si fetida sunt egritudo
intus ad cor aliis ad egrum non redibit
et cum in fistulis similiter quoque si de radice
auris coquit quod rubedo ibi apparue
rit sicut hic in passione que freneses
vocatur quod orta in sinthesia rubea nisi
sunt quod alius locus pectoris in pleuresi, quod
fuerit apa sub ascellis quod in mamille
non erit locus in fractus neque in ipsum
confortet erunt apponenda sed emplastrum
erit super ponendum aqua calida ab alto
super ipsum distillanda erit et ventose super
ponende sunt ina addigionem admodum
stupidi sunt visi plerumque. Cum ho
malum rum libatur eger testiculorum et virge
contractio in acutis febribus est malum.
Signa que cum crisi veniunt conveniunt
sunt ante digestionem et in die non cretico

apparuerint neque crisis secuta fuerit ma malum
la sunt significativa. Cum eger nocte vigi
lat et in die dormit laboriose tamen non conti non bonum
nue signum est non bonum. Et si comedo a
principio optiter ipsius debilitas ac periculosum
sue dispositionis malicia augmentatur
est periculosum. Quanto digestionis cum conte
minute egritudinis signa pluribus cum tam
non enim est periculosum. Egritudines calide
et fortes in senibus et in hiemalibus comes
sunt et in regionibus ac temporibus frigidis
deteriores sunt enim est in horum contrarys si periculosissimum
naturam cum febre fortis caloris periculosissima
est. Cum tamen patienti supplicavit tremor
semel atque iterum neque sedavit et egritudo
non sunt alleviata sed debilitas et di periculosum
spositionis malicia augmentate fuerint
signum est periculosum. Cum labia torquentur
aut nares aut palpebre aut supercilia
in acutis egritudinibus post multa debilitatem
et post quam eger sensum admisit iam mors
mors significatur imminere. Tremor cordis
assiduus in acuta egritudine signum est ma malum
lum. Quia cum genitalia quod similiter dicemus et pectora
sunt cum anhelitus sunt constrictus et calor
febris augmentatur signum est periculosum periculosum
Dolor fortis cum febre acutissima periculosum periculosum
est signum et precipue si sunt in capite
aut ante quam ventre. Cum in corpore egri fuerit periculosum
vlcus et fiat citrinum aut rubeum aut nigrum
signum est periculosum. Oculorum congelacio morte
quorum palpebre non palpitant accidens
est morte. Egritudo in homine sano
qui non numquam egrotavit timorosa est.
Cum testiculi et virga in egritudinibus acutis morte
protenduntur et intestinum plurimum sunt signum
est morte. Sanguinis emanacionibus per pau
latim et debiliter fluere et guttatim egredi non bonum
non est bonum et si cum hoc sunt niger et
deterius et si in die cretico contingat est periculosum
periculosum. Cum aliquo membro apa est
aut dolor et post hoc estuacio et in malum
flamacio et sitis et inquietudo est malum
et si cum eo contingat tremor cordis est morte
morte. Vomitus coloris sicce et fluxus malus
ventris simul est malus et fetidi fetiditas
cum pulsus in ea apparens in acutis egritu
dinibus signum est malum. Et si singultus malum
sunt scilicet ex cortice nomina presentie
signum est malum. Et si singultus sunt

secutus est periculosum. Cum oculus subito fit citrinus aut niger et eger subito suffocatur aliis presertim ita quod salivam transglutire non possit signum est periculosum. Sitis vehemens cum sudore frigido signum est periculosum. Singultus fortis in acuta febre cum virtutis egritudinis morte significat propinquam. Cum in lingua apparuerint pustule citrinis et magnitudine equales, fueritque febris fortis et acuta eger in proximo sequentis dies morietur. Cum sudor fluxerit ut supra est mortale. Cum apostema quoniam ulcera fit vetera tunc iam est prope mortem. Cum spasmus febri acute supervenerit, postquam aliquot dies preterierunt, signum est periculosum. Cum eger rem amaram plenam vomuerit erit signum malum. Et generationes sunt in reddentes sunt quas ista concomitatur acuta, tremor in pueris absque sudore et ipsum sequitur paucus sudor et precipue in capite et fronte et vehementia vigiliarum et estuatio et angustia et nausea et tumor et sepius perturbatio, et consimilium urinas et precipue si illa non fuerit calefacta et superficie frigiditas cum magno medio in inicionibus et singultus spissus, et consimilium rubedo, et urina nigra et pauca et viridis et spissa cum macula et sitis absque calore febrilis quiete destruitur, et apparitio in capite et in secundo ortu, et urine constrictio et ventris fluxus niger et viridis et distillatio sanguinis nigri ex naribus fluentis et eger revolvens ab uno latere ad aliud, et si ipsius sitis diversus consistat dispositionibus et ventris inflatio et apparitio in secundo gradu et si eger in omnibus que invenit inhereat et suspendat se, omnia enim hec malum pretendunt. Cum vero nigra et acetosa ex qua terra ebullit in qua cadit de ventre egri educitur periculosa est. Et si cum hoc virtus fuerit debilis, mors iam est propinqua. Cum ex naribus egri colera distillaverit citrina aut viridis signum est malum. Cum eger parum sudaverit, aut ipsius corporis frigus habere frigidus fuerit et precipue caput et eius tempus post singultum frigidum mors est propinqua si supervenit. Sudor in fronte post laborem vehementia et pulsus ac motus tamen signum est mortale, et si tamen pulsus est vehemens iam mors est propinqua. Cum eger pedes sursum usque ad pectus elevaverit, et de ipso vento preterierit erit valde periculosum. Cum febris fuerit adurens fortis et deinde subito se alleviaverit, et calor quieverit sine evacuatione precedente, neque eis premissis que calorem contingunt, neque permutatione cum frigido aere, pulsusque debiliter quieverit, et motus fuerint debilitati, et dispositio quietis similis supervenit signum est quod cito morietur. Cum ob istas res decoquetur, neque ex inde fit levior neque enim sensus ad eum redit est signum mortale, et si cum hoc fiat levior et ad se redeat similiter signum est bonum. Cum egro superveniunt veteria spasmus et ipsius egritudo non fuerit alleviata sed potius augetur malicia signum est mortale. Omnis sudor qui non tenet totum corpus est non bonus. Similiter qui non fit in die critico neque est talis ex quo eger inde alleviatur non est bonus. Si autem in die fiat critico et sit calidus est bonus. Et si fuerit frigidus et paucus et fuerit in capite tamen est mortalis, sudor frigidus cum febre acuta est periculosus. Cum per sudorem tremor fit signum est malum. Signorum virtutes inter se considerande sunt, unum vero cum aliis, unum namque signum bonum cum fuerit forte ponderat signis, plurimeque signis bonis multa enim bona signa coniungit et pessima non sunt magnum severe signis valde bonis constituitur. Cum ergo virtus fuerit et pulsus salva fuerint, et cor est motus facilis, et appetitus comedendi et bibendi fortis fuerit, et non destruuntur, non est paviendum propter accidentia multum severa fuerint quamvis cum magna egritudo iam precesserit nullo speciali est timendum, sed considerandum est et paviendum quod ipsa erunt tamen tristes, et precipue si inde apparuerit que debent terminum precedit etc. Sequitur.

Egritudinis bonitas ex fortitudine sui notitie et sui impedimenti ex effectu cognosci potest cum possibile enim est quaslibet egritudines que vehementer nocet et impediunt diu permanere, sed aut penitus diu servit cito aut ancipitem aut corpus expellit. Hec autem est intero cum in intendit est si quod egritudo magnum non diu durare non potest. Est etiam egritudo plus quam hec prope sit levioris et prope non infert nocumentum cum hec tamen non est durabilis

non effimera ad moram atque consistentiam bre
vianda iuvat tempus caloris et egro talia
et cibationis paucitas ut corpus mol
le fiat tamen et pauca et curtis sit
lapsa et ut pluvia et postremo omnia
que talia fiunt ad prolongandum in ipsa ad
iuvat et vehementia incendii febris et
acumen ipsius fortitudo et eius corruptio
tempus breve fore significant sed paucitas
caloris eius et acuminis levitas ipsius
significant prolixitatem cum absque manifesta
venit digestione accessiones crescendo ad
ultimum tendunt augmentum egritudo brevis
fore significatur. Nam si accessiones multe
superaverint ad pauca tempora in caloris vehe
mentia et acuminis fortitudine egritudinis pro
tenditur brevitas quod si superato fuerit
pauca quam fuit accessio qualiter parva egritudinis
monstratur prolixitas. Species quoque febrium temporis
spatium significant. Effimera enim ab uno
die usque ad iiii desinit. Terciana quoque
pura plurimum non transit decimam et sin et
magis in vii terminatur diebus aut paucis
plus et est secura. Nota non cum acuta acu
tibus flatice commiscetur adeo sit magis
una non plerumque per quartanam cum paucis
aut amplius perduret et est febris mala
et non secura. Cum eciam in eam acuitatis et di
gestionis tarditas et utrorumque conceptio.
Species per se que sunt continue bonis motis sunt
interpolatis excepta ethica que longa
est. Quando enim calor in ethica vehemen
tior fuerit erit prolixior et cetera. Secun
dum febres vehementis caloris et fortes
continues in accessionis ut terciana et quintana
quas medici continuas egritudines et
febres acutas vocant plurimum die non tran
seunt quod tamen fit cum non in vehementio caloris in
cedunt potenti. Cum enim ad ultimum eius
devenit fine in tercio et quarto die delebuntur
fiunt in medio horum fuerint in vii. In hiis
quod febribus terciana est maxima. Flatica
non et quartana plures sunt. Quartana
tamen est multum secura. Flatica non est mul
tum secura. Febres non pestilenciales sunt
breves. Simplices non sunt prolixe. De
cognitione digestionis et cetera.
Fortitudinis primum in computatur ab
hora in qua eius inicium in suo cor

senserit et cognoverit dispositionem suam ma
nifeste a sanitate dimissam. Cuius hor namque
tempore usque aliquid signum digestionis appareat
licet valde sit occultum tempus principii constitit
cum quo ante signum digestionis apparere
incipit donec compleatur. Dictum tempus est aug
menti finis autem temporis augmenti est egritu
dinis status preter horam non omnia apparuerunt
sequitur tempus declinacionis. Quod autem
adequum acutarum curationem ad sciendum
ad quod egri dispositio ventura sit plus est
necessarium egritudinis statum cognoscere non
est timor usque ad hoc tempus neque imbetra
mensurat in se secundum hoc tempus. Eger eciam
nullo modo moritur per statum nisi cum alia
supplicaverint egritudo per statum que naturam inse
vat quapropter pronosticum considerandum
ad quod egri dispositio sit ventura absque
dubio et cognoscite cum statum egritudinis
est suspensum. Egritudinis autem status per se
cum apparitione signorum complete digestionis. Dig
ante tempus interpolatarum plurimum cognoscitur
quam ipsius accessionibus. Accessio enim
quam ipsius anticipaverit quod plus prima
sua in hora permanserit et eius acumina fuerint fortiora
febris augmentum fore declarat. Contrarium
ante febris diminucionem eiusque declinacionem
sit. Obstat tamen non sufficit horum accessio
num augmentum aut eorum proportio sola
sunt enim quedam febres quarum proprium
suo que semper hora anticipat et
sunt alie accessiones quarum proprium suo
contrarium illius habent. Nam in istis eciam
cum anticipacionis quantitate quod postponitur
augmentum ad quam corpus tendit
ordo et denuo precipit ordinem per quorum
augmentum plus solito et habitudinem sig
nificabit ad augmentum tendere. Et egro
in febre quod accessiones habente cum retardu
tione plus est dispositio prolixitas ante
tempus accessionis corporum acumina et disposi
tionis accessiones significationes vehementer
due convenientes significationes vehementer
ad cognitionem temporum se et propinque dispo
acuminis. Postquam enim hora principii accessionis
retardata fuit tempus mora fuerit
brevius et cum hec eius acumina fuerint for
tiora et vehemenciora fuerat et significatio
et vera quod egritudo adhuc tendit ad
augmentum. Sed postquam hec omnia

coniuncta fuerit dubitatio iam erit recta
egritudinis quia si accessiones cum fuerint equales
egritudo erit in statu egritudinis quorum
longe tempora erunt longa et brevibus egritudinis
tempora sunt brevia. Inquietudine vero et
flatica plurimum multe inveniuntur accessiones
equales. In vera autem tertiana plurimum augmentatur
in una apparet accessione et diminutionis
signa in paroxismo qui ipsam sequuntur
videntur manifesta. In febribus autem cotidianis
et quartanis tempora accessionis in augmento et corporis diminutione
cognoscenda sunt. Signis cum digestionis
plus est credendum. Sed in cognitione temporum
febrium est studendum et laborandum cum
fuerint acuitates et breviores febrium
et tempora minorantur et abbreviantur et in ipsius
acuitate febres non servant in una temporibus
sunt equales principio autem quemque infe-
runt initia in augmento et in accessione.

Cum febris absque [**De crisi**] in
apparente fuerit digestio non est attendenda
nisi in ipsa urina hoc tamen in singulis
temporibus notandum sunt. Cum autem se prebet apparens
molestantur tum urine in pectoris. Utrum
est quod superfluitates que de membris mittuntur
et egrediuntur attenduntur cum spiritibus. Quod in
egritudine pectoris et pulmonis manifestum
quod expuit eger. Dum enim eger nichil
expuit neque febris nullo modo alleviata
fuit nulla digestio adhuc ibi erit. Cum
autem eger modicum quid et subtile expuere
incepit quod tum labore eger levius paratur digestio
tum iam incepit. Cum non aliquid grossum
et multum et facile cepit digestio iam est com-
pleta. Ex speciebus autem sputationibus
inatur quod non solum digestionis via incedit
est sicut sputum emittere prius rubeum
quod est deterius quod est prius citrinum nigrum
cum omnibus aliis est maligius. Licet non
liceat cito appareat melius tamen propter mali-
tiam procedunt. Significant enim humore [illegible]
rem quia ad maturitatem devenire non
possunt. Sed aquillis que putrefactio ma-
lignia inferunt que prius nigre silua
posuit. Et nunc quod felli applicatur sputum
non quod ad maturitatem venturum sputum
est album et illud in quo tamen rubedo et
citrinitas continetur. Ex quo sputum
neque separari neque undique coopertum possit
sputum est quod est perfecte maturum album

existat aut id in quo maior pars alba cum
tinctura de subtilitate in spissitudine mutata
et de laborioso sputi in facile mutatur
egressione. Et si [**De signis prognosticis varijs**]
Sanitati aut morti [illegible]
contingit multis enim quorum egri
dispositio paulatim tendit ad mortem
donec ipse moriatur et est cum paulatim tendit
ad melius donec sanetur est quod cum egri dis-
positio sit accidit subito quod ipsum ad mortem
ducit et est cum subito accidit ei eva-
cuatio que sanitatem perfectam bonitatis
in eo perficit. Est quoque cum eva-cuatione
subito accidit ei dispositio que ad sanitatem
et perfectionem ipsum perducit. Et est quando
tum cum aliquando accidit ei alia dispositio quod ipsum
ad meliorationem perducit. Et est quando
cum evacuatione subito accidit ei alia
dispositio. Prout non opportet subito
evacuatio et magis superveniunt mu-
tatio nominamus crisim. Dispositio tamen que
egrum ad perfectam perducit sanitatem
vocamus crisim bonam et perfectam quod
non ad meliorationem perducit dicimus
crisim bonam et imperfectam. De natura autem
mutationis que subito contingit est
ut in acutis eveniat egritudinibus.
Et quanto egritudo plus sit acutior tanto
magis humor mutationes in capitulo
fiunt et fortiores dispositiones aut que
in pluribus attendunt egritudinibus par-
ticulariter tamen dicitur ducit ad sanitatem aut
mortem. De cognitione specierum et evacua-
tionis per quas fit crisis.

Cum crisis antequam fiat precedit fortis
inquietudo et frequens respiratio
et alie dispositiones vehementer [illegible]
fantasies. Vulgus et medici [illegible]
tur et digestionem diffidunt et si fuerit fe-
bris, [illegible] quod fuerint paroxismum aut accessionem
hora in qua venire consueverat aut
in qua eius infestat perveniunt et an-
te forte augetur, quod si febris fuerit
causa acuta crisis fiat [illegible]
et fortior. De signis autem que crisim
portendunt et ea indicant est in
perturbatio et scotomia et vertigo et
egri inquietudo et tonsio eius in singulis
et in locis et anxietas et [illegible] et
capitis dolor et colli et fortis et tristitia
et nausea et rubedo faciei et

ypocundriis circa oculos apparent et lacrime
involuntarie fluunt et labiorum citatio et
in stomacho dolor / et in inferioribus ventris
et dorsi rigor et urine ac egestionis difficul-
tas et sitis vehementissima / et tremor
et contractio pellis ypocondriorum ad supe-
riora. hec omnia crisim precedunt quod etiam
istis accidentibus fiet fluxus crisis / et ego ponam
quod egritudo sunt acuta / et aliquid horum signorum
quod iam apparuerit inspice sunt et pulsus
tunc fuerit fortis et augmentatus. Dico
iam procede absque omni dubitatione et
certitudine iudicare potes quod evacuatio sit fu-
tura aut sanguinis fluxu ex naribus
aut ventris fluxu. aut vomitu aut
his similibus / et quod egri dispositio mu-
tabitur aut ad bonitatem et ad meliorationem
et precipue si hec agitatio fiat in die
et nocte que dici critico continuatur
Si vero hec signa aut digestionem appa-
ruerit et pulsus cum ea accideret
secundum est quod dispositio ad deteriora
mutabitur etc. / **De signis pro-
nosticantibus crisis bonitatem / vel
maliciam vel perfectionem vel diminutionem**

Crisis erit bona per mutationem perfec-
tam de uno ad aliud membrum
sit exitus qui iuxta aures generatur
radicem cum celebro quod ideo convenit ad
illa expellit partem / Eius quod fit in
collo cum squinancia solvitur et si in apo-
stemate quod in manibus aut pedibus generatur / aut
nigredo ibi orta in aliqua accidentium
egritudinum cum materia ad illa expellitur
tota / aut sit per evacuationem manife-
stam / aut fluxum sanguinis ex naribus / aut
fluxum ventris aut sudore et et urine
pluralitate / Per contrarium quando sepe fit
crisis febrium que non valde sunt a-
cute plurimum quod contingit crisis egritudinum
in rebus generatur per apostemata que in radici-
bus aurium veniunt vel oriuntur. cum non multi
sunt caloris, neque multe acuitatis
febrium quod crisis que in inferiorum contin-
git aut apostema fit pessima mala et timo-
rosa tunc quibus languoribus fit nigra
et membrorum cum virtus vero non fuerit

perfecta immo parum debilis / Sunt tamen dolor
aurium non certo accidentia consequuntur cum
evacuatione ante manifesta / per quem fit
crisis febrium parvitatem / et multe calidi-
tatis et precipue cum natura sunt in illis valida
et fortis / Prius quando evacuationes plurimum con-
tingit si febris maior est / Erit quod in terminatione
febrium consummatio plurimum cum sudore
et febrium ex sanguine consummatio / sit flu-
xu sanguinis ex naribus / Sic crisis non
crisis quod sit fluxu sanguinis ex naribus
quod sit cum sudore multo in capite / Crisis
quoque febris que epatis apostemate contin-
git sit quoque fluxu sanguinis ex dextra
nare / quoque fluxu urine / aut fluxu
ventris / aut multo sudore loci illius / Tunc
ante febris crisis plurimum sit cum sudore
plurimum non contingit cum vomitu colico
aut fluxu ventris similiter colico / Re-
tamen quod plurimum sit fluxu ventris nigro /
et fluxu urine nigre / Naturam
aut febrium crisis sit cum sudore et ven-
tris colico vel flatico / Ex his ante
quod considerentur nos credere faciunt crisim
per exitum in aliquibus artubus futura
est ut febris non sit valde acuta / et
ut eger aliquos ex artubus prius
doleat / et urina sit subtilis / Consi-
mutatio quod quando crisis sit futura fluxu
sanguinis ex naribus e fecerit / corporis
rubedo et venarum que sunt in collo et
notatur gravedo capitis / et radii an-
te oculos apparentes / et lacrime fluentes
et oculorum tenebrositas / et narium pruritus
et corporis rubedo / et cutis que est sub
ypocondriis ad superiora contractio / Certi-
tudo quod crisis futura cum vomitu est
nausea, et stomachi subversio / et labiorum
inferioris citatio et salive fluxus
ab ore / Consimiliter quod quando crisis cum sudore
sit futura est ut urina retineatur
Postea signa crisis apparuerit et
vene constringuntur / et pulsus sit levis
et plenus et corpus tactu sentiatur calid-
ior et humoroso cum piciditate tamen accumine in
et corpore constrictive / Consimiliter quod crisis est
fluxu ventris futura est ut plu-

cum fluxu sanguinis

per vomitum

per sudorem

per fluxum ventris

signa sunt inferioribus veris subom
bilico firmitas. De signis pronosti
catibus bonitate crisis vel ma
licia vel presto rum vel di

Crisis bona est minutorum
que post digerius sit complementu
quod autem contingit cum presto rum
digorum bonitatis sed innovatorum signa hoc
6 si que sit antiqua aliquid oppositis
digorum precedentibus appareat est crisis
mala. Omnibus autem melior consistit
crisis quam post digestorum apparet et in quibus quodie
bus bone crisis, et tunc qua humor
qui intulit egritudinem evacuatur cuius est
evacuatio fit per partem pariete, et non
in sua qualitate diminuta. Et postquam
eger levitate et nulla sentit quiete,
et omnia que prius sonabat cessitur
adeo ut nichil appareat sola debilitate
remanet. Deterior non crisis est que
fuit contra omnino ipsa cum sive bona
sive mala sit crisis tunc erit diminuta.

De diebus creticis

Evacuationes quas noiamus non
accidunt nisi in egritudinibus acutis
et erunt egritudinis nimis mag
in aliquibus egritudinis diebus sepius sed eo
quod dies hii cretici vocatur. Dies non
quod dies his quibus consistat non est
tinus creticus non est creticus
creticus neque secundus, tamen non est creticus
in eo cum plures consumunt febres quod
sint pacute creticus. Iste dies est
49. creticus. Ipse cum pronosticat, quod in
die vii° vel viii° sit futurus. Si cum in
eo bonum apparuerit signum ut digestio
in urina aut evacuatio, licet diminuta pro
veniet tunc eo levitas et complebitur
bonitas illa in vii° die. Si autem in eo inspi
ciunt malum signum, dispositione egri
aliquo deterioribus, quod deterioratio
in die vii manifeste complebitur. Quintus
19 quoque dies est creticus. Frequenter cum in eo
fit bona crisis. Sextus autem dies
et 9ma quinto et quinto non minor sed crisi sunt quod
sepe in eo contingit crisis tamen bona fere
nunquam in eo fit quod si quando contingat
evacuationem in eo fieri quod egritudo co
ferit in possibile est, quando prius sequatur
fortis egri labor, et maximus tior

neque eger est securus, quando aliquid
contra egritudinis remanserit, et quo
19 egritudo fuerit recidiva. Septimus
non dies omnibus creticis diebus
in sua malicia et bonitate superior con
stitit, quod vero dies vii° est quartus. Vers
cum que sit in eo levis est et pauca
tumoris, cum qua tota egritudinis
materia ita evacuatur ut nichil contra re
maneat per quod fiat egritudinis recidi
9 vatio. Nonus autem est creticus in quo sepe
fit crisis quamquam admodum in eo et quinto est
quod que sit in eo bona est et ipse pro
tendit quod in xx° sit futurus. In viii°
8 non die sed nunquam fit crisis. Et in quo si
evenit, rarissime tamen contingit
10 et est mala. In decimo autem crisis
venire non potest, sed quod si in eo con
tingit est mala. Et dies xi est creticus
11 et est ut tertius et quartus, et quintus
et qui cum significat quod in primo die
sit futurus. In xiii° autem non con
tingit qui est talis, qualis viii
xiiii autem inter eos qui sunt cretici
et qui non sunt cretici medius con
sistit, sit cum in eo crisis quamquam sed non
sepe. xiiii autem dies est creticus
et est aviii° similis, sed quia crisis in eo fre
quenter fit que bona consistit. Vnde
decimus autem est sit xviii. Vero in
xvi° non evenit crisis qui est eius
quintus tunc novus cum qui in xx°
die futurus sit ostendit. In octavodecimo
nunquam passus contingit quod in xvii quod est
significat mala evenit. In xix° vero
die fere nunquam contingit que est
evenit non est mala. Rursus
xx dies est creticus qui sequens
est xxi in ultimo crisis sed in ipso
sepe contingit cum bonitate sua. In
die quoque xxi° quando fit crisis licet
multo minus quam in xx. xxi autem
dies sit crisis fit cum in eo multo
tempore crisis quod est sequens est xx in bonitate.
Post hos autem dies xxvii xxxi
xxxiiii et xxxvii et quadragesima
cretici inveniuntur in aliis non diebus
quos non nominavimus fere nunquam

cotingit crisis. Post plures dies fere
numquam cotingit crisis cum vehementi
expulsione et manifesta. neque egritu-
do cosumitur nisi in occulta resolutione
Crisis quoque dies in dies sunt fortiores
usque ad xiiii et a xiiii. et usque ad
dies xx. In diebus vii et septimus et
xiiii et xxi. et qui sunt inter alios et xi et
quartus decimus et xvii et xx. et illi
qui sunt inter istos in medio reputantur ut 3
et 9 et xi et xvii fortissimi sunt
dies. in septimana autem quartis fortiores
existunt. quod si egritudo transcendit diem vige-
simam signa dierum cadencium in modo de-
bilitabuntur. In fere in eis, numquam fiet
crisis virtutes quartorum minuuntur
neque remanet fortitudo nisi in septenis
qui sunt xxvii et 3us quintus et post
quinti vero sunt xxxiiii et xxxvii xxxx
et quadragesimus. Postquam vero egritudo
post transit diem ultimus ex plexima omnino
debilitat neque fit crisis nisi per apostu-
ras aut cum resolutione cum signa ergo
in die aut nocte qui creticus dies continuatur
apparuerit considerenter est tenendum
et adhuc declinandum quod signa illa non
provenerunt ex egritudinis malicia sed
propter crisim, et considerandum est crisim
eadem die fore futuram: et precipue si
dies indicativus iam hec signavit
Si autem die aut nocte qui creticus
dic non continuatur, apparuerint predicta
signa minus est considerandum quod crisis
sit futura, et plus est credendum tenendum
signa illa non apparuisse nisi propter
egritudinis malicia et precipue si dige-
stionis signum ibi non dum fuit. Cum
autem se ad malignitatis et fortitu-
dinis ulterius preceptisse urina et
signa mortis cum hoc apparuerint
eger ante per [illegible] diem aut in ipso mo-
rietur. quod si premittas minor predicta
videatur erit tamen significans salute
et proveniet crisis ante quintum diem
aut in ipso quasi adhuc minor [illegible]
fuit fiet crisis in die vii et precipue
si in die iiii signum bone digestionis
aut alicuius alleviacionis fuerit urina

in die ergo viio aut in nocte viii supervenit
humor acutus et signa crisis iam ma-
nifesta appareant, considerandum est crisim
in ipso futura fore. Sed est sciendum quod fi-
ducia prognosticonis bone crisis et salu-
tifere plurimque est firmior, et magis
certa quam male crisis. Videre quoque cum egritu-
do fuerit minoris acuitatis crisis est
pavida, postea attendendum est quod in
diebus indicativis eveniat, et est
tenendum quod res in die critico presignantur
quod eius propinquior inveniatur si febris
fuit acuta, si aut fuit minus sed te-
medium est quod in diebus viii [illegible] presigni-
ficatur corpus eius ultimus est maxima

Capitulum de urinis.

Urine attenduntur color substantia odor et
illud quod in fundo residet, aut quod
in medio pendet, aut quod in superficie
apparet. Color enim albus cum subtili substantia
qui aque assimilatur colori sepius apparet
in dyabete que est egritudo propter quam
paciens multa potat aquam, neque ta-
men sedatur sitis quod illius cum urina egreditur
apparet ergo urina cum huius colore post
multa comestionem et multa aque pota-
cione antequam digeratur cum isto colore
Cum aute huius color in egritudinibus apparet
non dyabete ibi oportet neque multa aque
potacione cum largo cibo precedente ultra
pertendit cruditatem et digestionis privationem
et epatis frigiditate. Color autem secundus est
in quo parum sit in aqua appetet glaucedi-
nis que cum palea cocta est, que digestionis
lenitatem vel paucitatem significat et debilitatem.
Tercius quoque est color citrinus qui caloris
temperiem in epate demonstrat neque ma-
ior est quam debeat, neque minor. Color
quartus est igneus et significat calore aug-
mentatum et inflammatum. Quintus quoque
color est, est color croceum qui non plus
demonstrat caloris quam igneus sed
cum in eo re sanguinis multum habundare
et ex eo aliquid urine fore admixtum
Sextus vero color est rubicundus non
valde clarus. qui coleram rubeam significat
et sanguine. quod si in superficiei urine
huius fuit spuma colore citrina significat
[illegible] Septimus quoque color est nig[er]

Albus in dyabete

Ex d'albo

Sit epatis fri et privationis digestionis

2us color sit digestionis paucitatem

3us sit temperies epatis

4tus sit calorem augmentatum et inflamatum

5tus sit sanguinem multum habundare

6tus sit coleram et sanguinem

et si urina habuerit colorem et p[...] et
rubeum apparuerit ultima significat in-
flamacionem et incensionem que etiam
febribus acutis omni urina deterior
consistit et precipue si valde fuerit grossa pau-
ciens invenitur tamen cum talis fuerint vix
evadat. Urina quoque nigra quando apparet
post menstruorum fluxum aut post eorum
retencionem ac in fine egritudinum quando colera
nigra generatur nigra sit et est certa
et splenis magnitudo et melancolia
et horum similia, neque tunc malum portendit
urina quoque significat bonum quod si contingit
tamen in fine egritudinum que colera nigra ge-
neratur nigra apparet. Urina quoque preterea
nigra apparet post albam urinam et viri-
dem et tunc ultima caloris frigiditate et
caloris innati extinctionem sit neque ea me-
lancolia minor prima sed est cum eius forti-
tudine. Urina quoque que contingit propter alchae
linimentum et fit valde rubea quoque
ex potu cassie et aloes et croco et ex
multis rebus in quibus est tinctura. Viri-
ditas autem quoque apparet ita ex comme-
stione olerum. Et nigredo quoque apparet ...
vel ex commestione alimenti et ex potu
vini nigri usque ad magnam ... Urine
... puerorum accidit tinctura propter multam
aque potacionem. Et propter ... cum urina
egreditur comedit et bibit, unde ergo si
urina fuerit attendenda, et precipua medicorum
tinguitur etiam urina quoque propter dolorem
vehementem sicut ... quod fit humor
frigidus quemadmodum in colica et dentes
dolore et auris contingit testificatur
quod ... in aliis prius significacionibus sit
in istis significacionibus. Urina etiam
fetens et putrida apparet, quoque propter
ulcus quod in instrumentis urinalibus
receptum tamen pro fetore putrida et eius
substantia purulenta tamen sanie, et urina neque
erit tunc cum ea se ... et ...
Ardor ... in urine egressione tamen ea
sentitur. Ardorem eius fetor non assimilatur
fetori quoque in urina sentitur tamen putrefactio
est in venis. Substantia autem subtilis
... subtilitas assimilatur ... subtili-

digerere invenit debilitatem. Spissitudo autem
spissitudo, spissitudinis vero assimila-
tur grossitiei liquoris qui continetur
in felle supplementate invenit digerere
et consumptionem humiditatis in corpore habun-
dantis et venis profunditate sit, et pre-
cipue si tamen hec fuerint pauca. Inter hec
non medii mediocris ... bonitate
sit digerere et quod epatis disposicio et humorum
qui in venis continetur est temperata per
turbacio quoque humorum qui sunt in venis
crudiditate indigerit ... caliditate que
in eis operatur perturbacionem sit. Urina
turbida cum tota diu ... grossicies
que ea ad fundum descendunt magis
proprium ad maturitates signorum consistit si
... velocitate. Odor autem
qui ab urina prodit similis ei que ...
acuta et spissima dissolvitur ma-
turitatis indicat supplementum quoque
in febribus sentitur et in epatis ...
et ea extendit ..., et quoque contingit
cum ulceribus in instrumentis urinalibus sicut
predixi. Nota tamen ...
illa et hec disposicionem. Urina autem
in ... consistit crudiditatis ...
odore et dimissione digestionis, que in
in medio sunt digestionis sit qualiter tamen
non que inferius descendunt et in superius
elevantur, et que in medio pondere
sunt minor ... signorum
digestionis que fit in venis, et ad ...
intendunt in cognitione maturitatis
febrium et hec est id cum multi ...
... autem in substantia sua distillacionem ...
sit in aqua vero assimilatur eius quod in-
ferius descendit melius indicat
ad quod est album et leve et in fundo
vasis residens, cum quoque disposicio permanet
talis in diebus egritudinis continuis
... laudabilis ypostasis cum me-
lior ex coloribus que citrinus et me-
lior ... que ... subtilitate
et spissitudine mediocris consistit ...
et tamen laudabilior ex odoribus que
neque in fetoribus est supplementis ...
odore omnino privatur. Si igitur urina

omnibus aliis urinis laudabilior indica
cionis etiam significato perfecta est / significat enim di
gestionis perfectam et amalicia egritudinis
et propriam nequitia nos securos reddit
illam autem ypostasim in bonitate sequitur
encorimna cum sicut supra recepit modo
Post hec at nefilis consistit / hec autem
duo etiam non sunt in eis in acutis
appare egritudinibus conveniunt significo que
signum perfecte maturitatis et securitatis
amalicia egritudinis propinqua consistit
et cum encorimna apparuit et egritudo
alii non supervenit acutis post primum tempus
descendit inferius / nefilis quod cum ita
se habuit consequenter ad locum descendit
et encorimnatis postea ad ypostasim
Color autem quod in appostasi attenditur
melior consistit albus cum longitudine
forme in eo corpus postquam est rubeus
sit enim rubeus salute cum egritudinis
prolixitate / clarum vero sedimine quanto ma
iori participat citrinitate tanto est deterius
quod autem prius citrinum est eis peius
est unde quoque que est isto deterius
postea nigrum / sic namque sedimine fit
quod in via egritudinis immaturitatis modo
existit quando ad putrefaccionis et corrup
tionis semita radix incipit / disposicio
quod sedimentis nigri secundum loci dispositionem al
bi sedimentis contraria conveniunt / Sedimentis
enim nigri malicia est cum loco nefil
minor est quam cum encorimnatis et de
terior est cum est ypostasis quemadmodum
autem nigri sedimen est deterius et
album melius / sic lividum est medium
inter bonitatem et maliciam eius quod di
spositio cum multum similiter quod veri composicionis
appropinquat / Sedimine quoque in eo ydis
est malum quod si cum se fuit acuta fit
morte / Hoc autem sedimine magnis
tritici fractis frustulis assimilatur
Urina autem qua cognoscitur maturitas
quandoque habet corpora subtilis et alba
quandoque citrinea / quandoque citrinea / quandoque
corrubicunda / quandoque corpus spissa et
turbida / quando vero maturitatis significatio
habetur corpus alba et subtilis post glau
tedine acquirit postea grossiciem

deinde paulatim sic incipit augen
do. color sit citrinus et substancia equalis
In hac autem urina bonum apparet sedi
men sic in ventris inlata est superfluitas
aut egritudo est corporis plena, aut corpus
egri est grossum / Si vero hec non fuit
erit illud idem ad perfecte maturitatis
significacionem sufficiens / Colores autem qui
sunt contra primentum paulatim dimutatur
substancia in qua sunt que paulatim redit
ad subtilitatem donec color substancia sit
mediocris / Cum autem in urina in febre a
maturitate abicinata fuit quod ea suscipit
Sed postea cottidie ad ea redit / febris
est salutifera et humor non est difficilis
digestionis neque fraudulente putrefaccionis
Et si eius disposicio prima eadem manserit co
trarium enim quod dixim significabit
et erit egritudo vehemens / et similiter cum hec
urina fuit eadem morte significabit / Et
si urina fuit fortis egritudinis demo
strabit prolixitatem. Horum primum in febribus
apparet flaticatis / et que corporalem fuerint
nigra secundum vero in febribus in veniunt acutis
que sunt multe malicie et incertitudinis
Cum autem signum provenienti ad maturitate
sumitur ab urina turbida et spissa cotidie
augetur eius claritas / et eius ypostasis
similiter et in bonitate augmentetur docet
ypostasis eius fiat laudabilis sic de
primum si debus volunt / tunc igitur virtutis
quantitatis considerata est / Cum enim adhuc
permanens fuit urina de morte egri
non est timendum / et sic hec urina cito fiet
clara sanitas cito proveniet / quod si virtus
egri debilis fuit / timendum est ne moriatur
Et si vero hec urina tarde proveniet ad cla
ritate et permanet diu certa quod nichil cla
ritatis in ea videtur, aut appareat in ea
corporalitate aliquid secundum est medium morte
significat / Cum autem in hec urina semel
apparet maturitas secundum postquam iterum turbidi
tatis signa pretendit / et accidit hoc multo
ciens et videtur se permutari contendum est
nam febris corpus multis constat humoribus
est itaque tunc considerandum quod egri firmi
tatis sit futura / secundum virtus tunc fortitu
dine. hec ergo sunt summe et aggregaciones eius
quod est initio secundum de rebus ad urinam

pertinentibus sed si cedit de primis signi-
ficationibus alia dicemus non tamen secundum
ordinem neque secundum continuationem. Urina
sordida que est parum pulcra et cuius
Signat apostema antiquum color est ut color musti aut aque
ciceris cum multum coquitur est urina
apta antiqua et non acuta in corporibus.
Urina vero aut albe tincte plus signi-
ficat saniem in ea compositam et egrum in aliis
exportationibus ulcus sive. Urina aque
que a carne recente fluit cum lavatur
plus invenitur parum sanguinis urine
Signat epatis debilitatem fore significat epatis quoque debilitatem
sequentibus que precedit. Cum est parum im-
perat sanguine significatur quod compaliqua
competens que sit in renibus sit fissa.
Cum in urina fuerit arena apparuerit
Signat lapidem et hoc turbida sit humor facienti urina
prius evenerat in renibus dolor la-
pidis in renibus fit. Si at in urina
prius apparuerit arena et post ea vero
lapidem in vesica signat mota urina valde visa fuit clara la-
pis in vesica ingeneratus est. Urina
turbida que urine asini assimilatur
Signat perturbationem intellectus dolorem capitis et intellectus significat pertur-
bacionem. Cum post febris remotionem
urina remanserit tincta epar erit
igneum apatum. Urina secundum colorem
aut odorem a febre fetida quoque sequitur
post talia meliora apta in et eger
cepta alleviatur et prius melioratur
dispositio sue salutis ita consistit. Urina
Signat ethicam febrium [illegible] olo plus [illegible] sufficienter
apparuerit pinguedo ut oleum erit cum
ethica. Urina [illegible] sufficiente pinguedinis
multitudo olo plus apparuerit significat corpo-
rum adeps liquari. Si urina tenuis
et alba in febre acuta apparuerit et in tali dispositione
multis perseveraverit diebus amentiam
egro supervenire significabit. Quod si cum
mortem signat desipientia talis diu apparuerit mortem
annunciabit futuram. Si vero urina qui-
dem in febre acuta apparet cum in aliquo membro
calida sunt apostemata. Cum urina convalescen-
Signat recidivationem tis cito ad dispositionem quam habebat
cum esset sanus redibit timendum
est ne egritudo redeat. Urina
lacti assimilata plus si pauca fuit
Signat paralisim et apoplexiam paralisim et apoplexiam demonstrat fu-

tura. Si autem in eius egritudinibus multa
apparuerit parum pretendit salutem.
Urina in qua sanguinis coagulati fru-
cavilla sta apparet in febre acuta visa est
mala. Urina lacti assimilata plus in
febre apparet acuta aut velocem pretendit
Signat ethicam mortem quod est cum calor febris non quiescit
et levis fit aut quando fit humor egrorum
ad ethicam perveniens significabit. Urina
Signat urine difficultatem cuius color permutatus apparuerit neque im-
mutatur in febribus significat urine difficultatem.
Ex rebus autem que in urina multotiens
inveniuntur compositionibus et corporis plus
una est ypostasis in qua claritas et
radiositas ac pulcritudo apparuerit cuius
spissitudo est ut eius quod in ampulla
aqua vero natat. quoque radiositas ypostasis
tamen est maior ad eo videlicet ut compositis
frustis glaciei aut primum albi coniungitur
compacta videantur. Numquam autem ypo-
stasis colore contrario fuit videntur
radiositas compositas et varietas et cla-
ritas que in alia inveniuntur. cuius inconve-
nientes [illegible] aqua cum
in tota cum urina miscetur
urina non turbatur et ipsa velociter
non descendit in fundo plurimum et non descendit
et est superfluitas digestionis competentis in
[illegible]. Alia non
venis qua [illegible] color eius
est humor turbidus etiam si color eius
est albus in quo neque varietas neque ra-
diositas invenitur et est [illegible] leviter
plus. Tertia quoque est saniosa que quoque
est divulsa [illegible] urina
turbatur quam per se elevatur frustula
et deinde descendit in fundo cum aqua
in [illegible] urine ardor sentitur et est
cum ea quoque odor malus et fetidus.
Quarta quoque est arenosa cuius sunt
due species quarum una lunatice assimi-
latur [illegible] sed est minutior quam [illegible]
egreditur. Alia quoque est in qua multa
[illegible] invenitur [illegible] cuius color
est ut color terre et quoque etiam est
ut color luti que a vesica egreditur
urina non [illegible] assimilatur et ipsa est [illegible]
[illegible] corpus [illegible] non pure al-
bis [illegible] sunt [illegible] usque ad
[illegible] mensura augmentatur [illegible]
[illegible] que cum arenibus egreditur.

nullum aliquod pretendit malum in s-
humores crudos in corpore habundan-
tem medicamina conservent diuretica
Una equidem est in qua frustulorum car-
nes similes apparent que cum renibus
egrediuntur si tamen hic dolor in renibus fuit
Si si cum febre fuit adveniente significat totius
magnam pravitatem notum. Si vero cum ethi-
ca fuit solidorum significent liquefactionem
et dolore ad membrorum caret iam per-
venisse. Septima quoque est que levium
corticularum frustulis assimilatur
et caloris superfluitate in epate significans
Octava autem furfuri assimilatur que
sepius propter vesice egritudinem contin-
git. Cum hec autem fuit sequatur ar-
dor diu perseverans neque apparebit
in ea similis color competens neque valde
est remota a maturitate. Quecumque vero con-
tingit propter renes quam cum sic fuerit
erit cum se adveniente fortius cum
etiam calor a maturitate valde remotus
et mortem ostendit sicut monstravimus

De egestionibus

Egestio autem melior aliis est
que est mollis et continua bene
una cuius tinctura a citrinitate sit
non tamen valde remota in ora et que
in hora egreditur soluta. Ego autem valde
tincta et que mordicant et spumosi-
tatem significat colorem rubeam dominari. Eo-
rum quod pauca significat humiditatem et
multum calorem. Que autem non invenitur
equalis digestam non perfecte cibo fuisse
dolatam significat. Stercus quoque quod multum
fetet digestivam debilem fuisse pretendit
unde autem stercus putrefactorum in
corpore significat. Stercus quoque in quo egre-
ditur multa vetositas caloris et humoris
invenit innuitia. Stercus autem quod
est sicut fex et lutum malum est et
morbi. Stercus quoque privatum tinctura
oppositum fellis intestina transmittit
mittit. Et stercus unctuosum membrorum
significat liquefactionem et ethicam. Quod
autem quantitate ... ostendit assump-
torum comprehendit corporis debilitatum et
interesse significat. Stercus autem quod est

in quantitate multum et dumpos in se continet
colores multos in corpore significat humores
Quod autem spumosum est et ventosum ma-
lum est utrumque vero non est propter vic-
toria caloris et aliquid complexionem cor-
Multa ventositas in stercus egreditur cum
cibus non fuerit inflationis debilitatem in-
venit digestive. Quod si nullo egreditur vento-
sitas caloris paucitate et frigidis super-
fluitate significat. Si vero cum hoc affuerat
siccitatis aut siccitas humore ad interiora cor-
poris penetrasse demonstrat. Cum ea
que comedunt ut prius non fuerunt
non mutata egrediuntur frigiditatis superflui-
tas pretendit. Et facilitas compulsionis
ventositatis et paucitatis compulsionis
eius cum impedimento vel debilitatem
instrumentorum mutationis vel impedi-
mentum ostendit etc. **Capitulum de pulsibus**

Oportet ut qui in pulsuum scientia in-
structus esse desiderat et vult eius
significationes cognoscere sepe digitos sa-
nis est arteria tangat et frequenter
cum summo studio inspiciat, ideo scilicet ut
pulsus formam in prima qui tamen sunt
naturaliter inter eas proportionem in reme-
morat. Phisici quoque vim quam medici
pulsus proprio appellat nomine cuius
animus talis ostendit et significationes.
Ego autem composuerit quod hic meri libri
in intentione similiter invenit et convenientes
ondam si deus voluit. Cum pulsus
in brachio longitudine tactum manife-
stior occurrit quam in tempore sanitatis apparet
pretis longus vocatur pulsus. Cumque sub
latitudine maiorem digitorum tangit
quantitate comprehendit latus ab eis vocatur.
Cumque autem digitum tangens carnem
impulit et sub magna quantitate in ipsum
penetravit dicitur ab eis altus. Si quis sub
hoc minor apparet quam consuetus vocatur
depressus. Cum vero in longitudine et in
latitudine atque altitudine augmentatur
magis quam consuetus vocatur magnus. Si
cum in his omnibus fuit minoratus
dicitur parvus. Cumque spatium temporis quod inter
duas attendit motiones unum solito

i ueniunt uelox dicitur. Et cum digitum vehe
menter et virtuosa in pulsione percussit
et constringit eius motus non desistit
fortis vocatur. Cum uero leuis sunt illud quod
ex corpore arterie tangendo digito occurrit
simplex ei quod ex leui generatione aie est impressi
neque plenum sunt sed contractum et non
extensum non vocatur plenus sed vacuus
et dicitur species quod leuius forma in eo visa sunt.
Cum autem id quod digito ex ipso percutiendo
occurrit simplex sunt filo et corde extense in
ipsum percutit uocatur durus. Sed cum id
quod occurrit ex eo est siccum quod dicit
compositis non valde consistit tensum vocatur
ab omnibus laxus. Cumque vna queque horum
percussionum sue comparet in magnitudine
et fortitudine et velocitate et aliis que
sunt preter ista pluribus inueniuntur dicitur equalis
et cum ita non sunt vocatur diuersus. Hec
non diuersitas. quemque in vna inuenitur percus
sione quod est inter primum et primus percussio
nis, et eius sine dissimulando percipi
unius digiti tactu aut duorum aut plurium
media que leuius diuersitatis multas vo
cat species nominibus quibus sunt dicendis
locis. Cum enim species uocum eueniunt tactui
et neque se abeo remouerit vel ut est
pod et equales percussiones vna diuersa
inuenitur aliter diuersus quam inter omnes v
aut omnes inequales sed equales due
vocat percussiones diuerse quod unde
tactualiter secundum hic communis pulsus non
inuenitur ordinatus. Cum uero diuersitas
species uocum non inuenitur tactui inordinatus
vocatur. Postea quod modo que sit ab initio
vibus corporis adeptiora uocatur dyasto
les. Motus autem hic quidam omnibus hominibus
tactu sentiunt arterie motus et est
percussio que percutit in eam consistit sane
dici tamen in hac tamen ab pluribus isto pa
ruit. Et modo arterie quod sit abcepte
rioribus admirtiora uocatur systoles, de
hac non moratione inter medicos diuersi
tas reperitur. Dicunt enim quidam quod ea sentiri
dicunt, et putant alii quod non, nobis tamen
de hoc loqui in hoc loco non conuenit. Di
cimus igitur discipulus in hac arte adulti

fine leuius intercomis licet preueniendo
incipiat. Sed tamen dicimus quod systoles non senti
et quod pulsus sed tempore motionis quod est ex
quo modo arterie se ipsam apparet dicitur
quiescat et occulte, et quod pulsus sed tempore
quietis, quod est ex quo illa modo occul
tatur. Dicitur item manifestare se incipit inter
uim quando istorum duorum temporum et aliud
inuenitur porro propria in vna quaque etate
comparat enim istorum duorum temporum in etate
puerili non similiter comparationi corporis ve
pite in etate adolescenti neque iuuentutis
neque senectutis nec senis. Hec autem
comparatio pondus vocatur. quapropter cum
pulsus in aliqua etate seruauerit dicitur
pulsus suum pondus, et dicitur boni et
iusti ponderis, et nominibus horum pluribus
appellabitur. Cumque hec non seruauit sed
ad pondus alterius etatis processus
fuerit sed dum est in etate puerili ad
pondus quod iuuentutis est proprium mutatus
sunt, dicitur pulsus diuersi ponderis
et si ad pondus senectutis quam senis
mutatus sunt dicitur pulsus mali
ponderis. et vocabitur non ponderatum
et nominibus horum pluribus nominatur
et quia corporis locus in quo est arte
ria. quemque sensu percipitur calidior aliis
locis. Idcirco quidam medici preterea
tenuerint quod hec vna sit ex speciebus
pulsus.

De generibus pulsuum que sunt decem.

Antiqua genera pulsus corporalia
nominibus propriis nominauerunt quibus
est pulsus galenus et propterea
e pulsus qui sentitur in arteria se
atque pluries percutit digitum, ita tamen
quod non sentitur interius redisse, neque
systole cessasse neque quieuisse in quo
causa sed percussio prima maior in ve
nis lenis pulsus. Non pulsus est in
arterie percutiendo occurrit digito et
non sentitur quies qui systole dici
debeat, sed sensu percipi alia percussio
que prima consistit debilior. pulsus
quo diuerse percussiones indicant esse
tum dyastoles partium in suo fine sit

maius et velocius pulsus quoque qui taliter est diversus et in una forti percussione
dicitur pulsus quoque qui cauda notatur
soricina duarum consistit specierum quarum
una est non una percussio aliquantulum
sit maior et alia que illa sequitur minor
et alia etiam minor et procedit ordo sic
donec ad unam contribus pervenia˜ ribus
sed in aliqua stet percussione et non
tendat ad minore ea autem nisi quiescat
qui nimia donec occulte et nullo separ
pervenia˜ aut tunc ad aliquam parvitatis pervenit
mensura redire incipiat et
augeri. Cumque augeri et redire ceperit
aut ad suam primam redibit mensura
que ad minore ea primus aut medium notatur
cauda permanens et redibus cauda minimus
et talis cauda rediens ille quoque qui ad
primam suam redibit mensuram cauda rever
sionis complete notatur. Circa reditionis
diminuta est. Secundum alia species cum diminutio
plenitudo in arteria longitudine eius repperi et
contingit conqua in uno loco subito aliquid
sentitur magnitudo quam alia que partem
sequitur pars minor invenitur in cum minuitur
non subito absconditur sed tamen non consistit
quamquam sicut porcorum paulatim minuatur
donec occulte. Hic autem quandoque contingit a
duobus lateribus et notatur sic pulsus
circius et quandoque fit ab una parte et notatur
ad unam partem inclinatus, qui est pulsus
in una percussione diversus dicitur. Formicans
non est pulsus cum tempore quod inter
duas consistit percussiones, talis secundum
veritatem invenitur diversitas ut ab putet
inter eas percussiones interveniisse tunc
non tamen intervenit. Sicut autem aug
mentatis contrarius invenitur. Formicans
autem pulsus subtilis est et durus quia
in una semper perseverat dispositione fere immo
removetur ab ea. Ventosus est non
qui secundum latitudinem magnum digiti
occupat locum in levitate et repletione
tunc eo tunc non est magis elevatio neque
subita sed sicut vero elevationum eius una
post aliam contingit donec sit in undis assimilatur
quarum una aliam sequitur. Eius prima
est undiculosus cuius forma est ut

forma undosi in elevatione qui secundum
dyastole eadem invenitur nisi tamen est latus
neque plenus cuius in undino consistit debil
qui vermibus per foramine arterie distrahe
bus assimilatur. Formicans non pulsus
adeo invenitur in ultimo parvitatis et spissi
tudinis constitutionem ut pulsus pueri imp
nata assistet. Pulsus autem qui serre
assimilatur et serratilis dicitur durus est in cuius
depressione et elevatione invenitur diversi
tas conqua quod percutit aliquis cum digitis
cum ab aliis descendit. Tremulus autem
pulsus dicitur cum in arteria tremoris si
militudo sentitur. Tortuosus non dicitur cum
arteria sentitur ut linea que contorquetur
et involvi incepit. Postea dicendum quod
pulsus virorum plurimum quoque invenitur ma
ior et fortior et tardior pulsus mulierum
superfluitas cum magnitudinis et fortitu
dinis ipsius maxima est multa ma
infesta. Tarditatis autem superfluitas
parva est raritas autem multa superflui
tas reperitur. Infantum autem qui lac
sugunt pulsus in ultimo spissitudinis et
velocitatis et parvitatis invenitur
puerorum non adolescentium pulsus ma
ior est pulsus infantium, iuvenum non
pulsus eo fortior et omni cetera etatum
pulsus invenitur perspicue. Corporum pulsus
in fine quod in fine consistit iuventutis. Senum
autem pulsus est tardior pulsus iuvenum
et debilior et parum minor. Corporum at
tamen et debilior et parum minor. Corporum at
qui sunt in senio constituti pulsus in ultimo
raritatis ac debilitatis et parvitatis et
tarditatis consistit. Pulsus quoque calidis
habitibus convenientem maior et velocior et
durior est, pulsus habitibus convenientem frigidis
in fortitudine non forsan superfluit
ei et forsan ab eo minuitur. Pulsus
preterea grossum corpus habentium macrorum
pulsus minor consistit. Si grossities
fuit contrariorum est pulsus est velo
cior et fortior. Si non contrarium fuerit est
isto minor. Pulsus per convenientes habentium
habundans est levior et magis latus.
Pulsus quoque qui in medietate veris
consistit, maior est et fortior quam in aliis
omnibus temporibus. In medietate non estatis

est velocior et spissior quam in aliis omni
bus temporibus et propter hoc etiam est parvus
et debilis. In autumpno autem minuitur
eius velocitas et spissitudo ab eo quod erat
in estate, et non augmentatur eius fortitudo.
In hyeme quoque consistit pulsus in
ultimo parvitatis et tarditatis et raritatis
non tamen est debilis. Set tempore contemperatis
invenitur oppositus hiis omnibus qui in
duo sunt tempora pugnans. Videmus pulsum
maior et spissior est quam cum sit
tamen non est pugnans. De sompno vero surgentium
pulsus illico cum surgit ma
gnus est et fortis et spissus ac tre
mulus [...] qui tamen cito post hec ad
suam redit dispositionem. Motus preterea
corporum aliquorum non laxat magnitudine
et velocitate ac spissitudine in pulsum
augmentat secundum velocitatem sui et for
titudinem que semper sit temporis quo corpo
ra attendit arterie. Cito quiescit. Si
vero sunt longi temporis tarde quiescit. Ex
motione autem corporum aliquis ad ul
timum lapsitudinis pervenit et laboris fit
parvus pulsus et debilis et spissus sim
pliciter quiete. Balneum quoque magnitudinem
pulsus atque eius lenitatem et velocitatem
et spissitudinem augmentum prebet in quo
siquis nimium steterit fiet parvus et
debilis eius tamen velocitas remanet.
Cibus videmus corporibus quod sumitur
quod nullum aufert nocumentum neque extra
tione pulsus fortitudine ac magni
tudine quod tamen post longum contingit
temporis. Non enim illico quod sumptus fuerit
operatur. Sic ille corporibus quo pervenitur re
ad nocumentum et restrictionem propter multi
tudinem pulsum facit diversum unum scilicet
in fortitudine et debilitate et velocitate et spiss
itudine augmentum prebet. Sic cum aug
mento cibus prebet sinu temporis quam
ea que sunt per cibum recipiuntur ab eo ... mo
mine corporibus inuentibus per medicinas
que calefaciunt aut infrigidant inmutatur
pulsus, que enim corporis calida
disponunt scilicet sue caliditatis quantitate
pulsum in velocitate sui et spissitudine
latitudine magnitudine augmentum prebet
et ergo. Frigida pulsum efficit eleva
tum et forte et velocem et spissum. Sollicitudo
aut timor pulsus facit diversum
et velocem et similiter. Iste destestata
pulsum debilem, id est depressiva, tardum et
rarum reddit. Gaudium vero pulsum
reddit tardum et rarum cum magnitudine
et lenitate et plenitudine. Dicimus
etiam quod pulsus longus augmentum
caloris aut caloris sequitur diminutionem
et latus concomitatur. Similitudinis augme
ntum elevatus quoque caloris et fortitudinis
sequitur augmentum. Et pulsus magnus
velox et spissus caloris augmentum
sequitur. Et si humor caloris causa fuerit aliquid
accidit ut motus et balneum et hiis
similia. Pulsus cito ad suam redibit di
spositionem. Si eius causa fuerit maxima
et vera permanebit diu causa presente
venit. Parvitas autem et tarditas et
raritas vero sequuntur infrantes. Pul
sus preterea fortis virtutis bonitatis
sequitur augmentum aut aremotionem
quietem et debilis invenitur tum virtus
dissolvitur, que tamen magnum in corpore habet
nocumentum. Diversus quoque erit tamen non verum
expugnat nocumenta et est diversus propter
multa aut pauca secundum nocumentum qu
titate. Cumque non valde nocumenta fuerit
fortior unus percussionum fortium et
magnarum erit melior hiis hec ratio
Item pulsus cum diversus ordinatus
melior est non ordinato et precipue
si unus percussionum fortium et magnarum
sim hoc fuit minor. Pulsus at
plenus sanguinis et vaporis humiditate
habundancia in corpore significat ... vacuus vo
humoris invenit contrarium. Durus quoque
corporis siccitate et ariditate proce
ssit. Mollis humoris demonstrat...
Pulsus quoque cum si contra pondus
invenitur mutationem que contingit
secundum etatem nam in hiis illud pondus
proprie invenitur atque sunt secundum naturam
significat. Magister si pulsus
mutatus fuit ad ponderis similitudinem
est longinqua ab eo magna de
monstrat mutationem et egritudinem. Quam si est
minimo secundum fuit ad pondus quod ea est
vicinum per ea sit mutationem. In

arteria non tamen tangitur aut calor sup
fluus et manifestus, maior quam
in aliis sentitur locis qui eis vicinatur
cordis quoniam iam calefacta propter significat
fore, quam in hecticis ethica vel palisim co
tingit et fortassis sincopim pretendit
¶ Pulsus autem qui dicitur bibens pulsans
invenitur cum febrilis calor est suppha
bundans, et tamen multa subit viciatas
pulsum et in aeris attractione et hic est
tamen calor in natura in ultio inflamma
ctivus tamen hic est sana et propterea si
secundum percussio maior fuit ¶ Pulsus quidem
in quo dyastolis apostolus repitur
diminuta fit propter pugna nature, et si finis
dyastolus fuit fortior, quam eius prin
cipium et maior erit melius et cognito
quod si finis dyastolis fuit velocior sup
fluum putrefactionis significabit calorem
¶ Pulsus autem qui continue minuitur
et debilitat quia etiam tandem vocatur
formica fit tamen plus incipit debili
tari et cadit in eisque eius malicia
erit secundum debilitatem et pravitate, et si
ad fortitudinem reversus fuit et adma
gnitudinem iterum redisse significabit
et si autem una remansit mensuram
et inde neque ad magnitudinem pulsa
tionis redierit, neque abeo in quo stetit
aliquo modo fuit diminutus, quodammodo
erit eo melior qui minuitur nisi
occulte, et non apparet sensum, iste enim
natura superata fore et subcubuisse de
monstratur ¶ Pulsus autem tamen contrarius et
in una parte declinatus in hecticis
ethica et ptisim invenitur quod formi
nitatis virtutis fit tamen, unde tamen ne
cessitatis vehemencia et multa indige
aeris attractione atque fortitudine
omni necessitatis vehemencia et natura
invenitur propter eam ethica et ptisis con
firmata est ¶ Undosus autem in veniet
tamen aliquis balneatur aut bibit vi
num, et contingit eis omnibus quod humectat
corpus paucis quoque viribus sentitur
in ydropisi et febre et pleuresi, et
appoplexia et asmate et palisi
et periplonia in febribus ante fit
sudorem ¶ Vermiculosus non pulsus

fit tamen fortitudo subtrahit sed non omnino
quod formicans invenitur cum plus omnino
cadit, et mors est propinqua ¶ Pulsus
non qui serre appellatur et serralis dicitur
est qui fit cum est magna apostema in cor
pore et precipue si in membro fuerit
nobili et nervoso, sic dispositio pleuresis
qui fit in latere et dyafragmate ¶ Tremu
lus quoque itidem significat validam ultima
et quod intus ab humoribus fit onerata
et quod apostema fit ibi aut opilatio quod dyasto
lem prohibeat ¶ Eccitimus autem pulsus
invenitur apud pugna virtutis et sue
sanitatis ad universis egritudine in ultimo
magnitudinis que cordi et suis partibus
nociua est etc. De regimine pa

De regimine pacienciu egritudines acutas

Cum in primo horum egritudinum in principio
manifesta fuit et fortis apparuerit
fuerintque humores pessimi quod ex
accidentium fortitudine vel regimine cognoscitur
precavendum erit anxium intus cadit egro
evacuando tamen flobomia vel ventris solu
tione. De inde eius nutrimento secundum
status viciniatem vel longitudine erit me
surandum. et si egri fortitudine ac simul quod
in tempore sue salutis sanitate paciens erat
aut non si status cum fuerit vicinus
et eger fortis exacta ordinacio erit modi
ficandum. Et si status fuit remotus et eger
debilior aliquid modicum sumi hic erit
in fine eo addendum intendendi quo hora
que sit conveniens est eligenda secundum
egri allevacionem et consuetudinem quem in tempore sa
nitatis habebat et sumi febris accessio
si est interpolata, Primo interpolata non
est hora dicitur facior et ingrossi tempora sic
quod primum est eligenda ¶ Cumque crisis sig
nifica fuit et status appropinquat eger
ante crisim est abstinendus et dieta
ad ultimum terminata est ducenda nisi
fiat crisis, aut perfectam facta fuit, post
crisim non si perfecta fuerit et regimine
convalescentis erit subveniendum, et si non
perfecta est insistendum regimine dicto sa
nitatis compleri si Deus voluerit etc.

Qui ex morbis consurget acutis
custodiendus est ne admunicia
recidat quamquam sanum reguntur sicut operis
quibus regebantur in egritudine

modeletur aut parum fortioribus. Deinde
non ordinate et paulatim ad cibos pro-
ducatur sanorum. Caveat tamen a balneo
custodia et labore et vigiliis et coytu
et vino et caveat ne sitim patiatur
neque famem, et ne animalibus sollicitetur
curis, et ne sub sole incedat, et in loco
iaceat calescens. Et precipue si ex egri-
tudinibus acutis consurgens absque
crisi aut ab omnibus per repetitionem corpus
calefaciant. Ille vero in quo vestigia
egritudinis significat reliquas rema-
serint ut est calor superfluus qui sentitur
sentitur in aliquo spissitudo et spiritus aut
tinctura urine aut contractio corporis
accidit et in ore sapor contrariens et in proprio
permixto et alienato et horum similia precipue
ad egrorum regimine redeundum est. Cum hec
omnia signa consumata et corpus eius
omnino sanitati restitutum, convalescens
sibi caveat ne sitim et famem patiatur
et ne semel cibo repleatur quia venim
istorum ipsum distemperat et calefacit et ali-
ud eius corrumpit complexionem. Come-
dat aut multotiens parum tamen et paulatim
et cum aqua frigida paulatim sumat neque
bibat aquam semel in multa quantitate, et
precipue in tempore autumpni ei aqua ...
... non est frigida multo bibat. Cum at
... appetitiva fortis fuit et digestiva
debilis et fatigata non attendat in comme-
stione quantum appetitive si quantum
digestive attinet ... custodiat donec
digestiva meliorem et tunc quantum volunt
comedat. Post hec ad motiones
et alia opera quibus deditus erat sanus uti
consueverit ordinatim redeat. Et
si convalescentibus aliquid ei evenit
preter ipsius solita quam minime quam
potest ... ei tribuatur. Ex quibus
omnibus istud erit eligendum quod medico
ut melius et eque disponi magis
appareat ... non est permittendum
dulcedo quibus probatur ... esse
... quam diu hec acuta pre-
cesserit. Cum autem alicuius convalescentis
appetitiva opposita invenit ...
est reliquias egritudinis in corpore rema-
nsisse quas est necessarium expellere et
precipue si sapor oris fuit corruptus
... partis sit multa. Cum aut comedendi

avide fuit et ex comestione corpus
non consumat vires sed neque venter so-
lutus fiat ex quantitate nutrimenti et
ex bibito est aque per ipsam aliquid est in
medicinis et syrupus acetosus qui fit de
succo citoniorum est dandus et epati
emplastrum supponendum ex quo servens
fiat et confortetur. Convalescens per separandus
est a comestione nutrimenti grosse
ne et dure digestibilium usque ipsius
complexio ... non nutriatur
ex cibis que cito digeruntur et si eius nu-
tricato absque vino digeri non potest
vinum album atque clarificatum ei tribuatur
et a forti sibi caveat. Syrupus acetosus
de succo citoniorum. Recipe succi citoniorum
acetosorum ℔ i. zuccari tabarzet ℔
i aceti quarta parte unius. Deinde
omnia coquantur et diligenter despumentur
et bibat ex hoc convalescens quibus multa
colera dominatur et indiget eis quod stomachum
confortat. Ille vero in quo parum caliditatis
invenit dominatur si hoc indiget syrupus
... libra ... sumat
masticis garofol spice ana ʒ i. ...
trita et in panno ligata et in syru-
pum ... coquitur ponatur. Et postquam ...
partes et capta ... libri ... totum igitur
... ad finem per-
... infinite ...
est finis huius tractatus

Regimen epileticorum

Regimen istorum vitam

no est aer serus et humidus su
mosus seu vaporosus. Et ex
gedus est aer ad calidum et
humiditatem declinans. Vitet repletionem cibi
et potus. Item panis sit triticeus le
vis spongiosus bene preparatus decoctus cum
salibus et convenienter fermentatus de
tritico nato in terra levi non paludinosa
vel pingui. Potus sit vinum clarum
medium subtile mediocriter odoriferum medium
inter novum et antiquum lumphatum
iuxta etatem pacientis regionis et temporis
anni. Aqua item fontis sit unda clara
ab omni alieno sapore remota sui ad
conditiones simplices applicatas. Vitet
carnes porcinas bovinas et omnium
quadrupedum quantum erit possibile. Vitanda
volatilibus preter quam in aqua degentes.
Et item aliquando uti poterit carnes de
dialis agni casti vituli lactantes cuniculi
iuvenis cuniculi et similium ut sunt
pulli perdicum et gallinarum fasianum
aviculae pice turtures iuvenes et
perdices iuvenes sturni. Et similia astel
le anserum preparate cum suis speciebus. Vi
tent omnem cibum statim ubi pisces
cum vitiatis sunt. Vitent piscibus
squamosis electis et preparatis ut supra.
Vitant aliquando ova gallinarum
recentibus que sorbilia nuncupantur.
Vitent omnia olera ut lactuca spinachia
atriplices et similia nisi causa
est talia. Et tunc uti potest et ea fiant
optime. Et tamen bonum potest spargere se
mels salvia et similibus ut est menta
et bleta. Vitet legumina omnia
item uti potest brodio ciceris preparatorum ut
supra. Vitet omnem caseum excepto bu
tiroso post cibum in modica quantitate uti
poterit butiro electo. Et vitet omnes
fructus quicumque sunt laudabiles
exceptis prunis vel passis festucis
nucibus sicubus recentibus vel cum nucibus
mixtis uti poterunt melle vitatur
tibus speciebus odoriferis recipientibus
et coriandris cum croco confectis ut
sunt mixta conficta ut ambra
grana iii quod abstergit humiditates da
tumus zuccari grana albissimum

cinamomum specierum diacostibus efficiantur
pulmenta. Vitet quiete et otium sed
vitatur exercitio ante cibum et post tardum
cena vitet sompnum diuturnum et pro
lixum. Vitet in ambulatione nimia. Et sepe
quieter seu aliquid cantet nocumentum
quia aliqua species epilepsie venit ascen
dens aliquando venit a membris remotis. Sepe item
capud et cerebrum quia illa passione et
membrum persuadeo est caput pur
gendo cum quibus surgit aliquando et reponi
cum lupinis vinum vel aceto electo
in fructu per duorum spacium semel au
pitudine. Recumbat cum non contingit cenam
sed in ante fortificatio matutina conve
nit eis quod fortificat omnes sensus sompni
delectabiles odores suaves optime
totum abluto cum aqua lotti in tonitru. Et cum
non contingit cenam sompnus et vigilia
moderati sunt. Sumat vigilandos aceto quam
epilepsie epilenticis conferunt. Peonia collo
appensa epilepticis plurimum auxiliatur
confert epilepsie coriandrum preparatum maio
velut opilationes cerebri removendo.
Vitet omne cerebrum canino excepto
et lupino que combusta epilepsie de
vitet repletionem nocturnam. Vetus co
stipacionem coitu avellanas. Vitet
locis frigidis intensum. Balneum potissi
me post cibum amomum apium et costu
quod apium facit epilepsiam aliud et capias
quod sonat capre Exceptio de
legit. Vitet que causant opilationem et zi
zania turbat mentem ebrietatem inducit
et sanctis et similia.

Capitulum de regimine paraliticorum et egritudinum frigidarum

In primis eligatur aer ut in epilepsia est
dictum. Et panis eius ut ibi vitetur azimus.
Potus aque ordei ydromel usque
additis aliquot et si contingat vinum bibe
sit rubeum clarum ardens et bene lumphatum.
Vitet carnes bovinas et porcinas omnes
et aucas in aquis degentes et alias carnes
grossas. Et uti potest carnibus agni an
nalis castrati gallinis capponibus per
dicibus fasianis sturnis et aliis volatilibus
campestribus assatis et quandoque elixatis et
preparatis cum optimis speciebus salsamentis
ut in epilepsia dictum de leguminibus fructibus
et omnibus ut in epilepsia dictum est. Tempe

Et litomia assata conferunt destruct[...] quo ad urinale. ... vomitat ...

Ista sunt confe[re]ntia nervis

fro teneat totum corpus sparsum cubebas et nuces
muscate et zinziber. Et sit regula generalis quod omnes
cause salubres ad sanitatem dolent.
Et quia paralisis est passio nervorum spasmi vel
ligendum est quod confortancia originem
corporum sunt eis conferentia ut sunt anacar-
dus nervis infrigidatis acorus qui scilicet loco ...
asarum cum pipere bibita vel linita aqua
marina aqua sulphurea anethum sup[er]
positum vel emplastratum agnus castus ... te
sua calefaciendo et purgando confert. Bau-
cia ... confert paralisi. Castoreum
confert nervis. capparis confert palisi.
Ciperus nervis. Cardamomum confert
palisi. Costus emplastratus confert
cassialignea, centaurea minor ... confert
... ortensis clistirizatum confert nervis.
Iuniperus confert palisi nec eo est ali-
quid melius. Oleum euforbii valet multum
palisi. Castoreum cum ... simul ... confert
nervis et palisi. ... fel confert nervis
frigidis. ... bibita et linita confert
palisi. ... confert nervis. Oleum ma-
... confert palisi. Oleum ... oleum
laurinum, oleum de balsamo, oleum de
liliis, oleum de aneto, piper calefaciunt
nervos ... confert nervis ...
nervis palisi ... spiritus ... ...
est sine ... ...
frigidorum. Vapor argenti vivi palisim
et tremorem inducit. acetum et omnia
... nervis ... nervorum necessitas
... morbo nervorum
... mollificat nervos. Scilla
... et confert eis. Ista at-
tractiva conferunt acacia, azarum, aloes
... evacuat ... nervorum ...
cum ... sunt. Omnia conferunt dolori nervorum
... emplastrum sedat dolorem
... Costus ... nervis ...
... et ... vite. Cibus con-
ferens paliticis ... nervis na-
tura ... calor est debilis. Et carnes
... ut supra dictum est ...
... ad quantitatem fabarum cum modico sal
decoquatur in aqua ... sunt ... lacte
et ... abolla. Et accipe mel
et butirum in quibus carnes bulliat. De
... accipe amigdalas pineas et festucas
et ... modicum ... ab ... consuat.

... butiro ... et melle et carnibus
addendo ... et ambre ...
redigatur ... cum ferme incipiat
deponatur ... et cooperta maneat
donec ... Cibus conferens pali-
ticis ... est accipe ... nervis
... pistentur fortiter et addatur
eis ... spica ... et ...
... modico ... et ...
aque ... bulliant et fiat ... et ...

Capitulum de regimine tremulorum

Tremor spasmum et palisi provocat
... regimen ... in palisi ...
... spasmo ... nervorum
ut stare in locis ... super aquas stare
in ... imaginatur. Vitet
... omnia que debilitant virtutem animalem
vitet frigus mortificans calorem ...
... mollificantem. Vitet
ira et gaudium ... et ...
odoriferis ... confortabus ... proti[...]
... ut in regimine paralisis est
... artemesia cum
adipe ... confert sciatice ...
... ordinet
... tremore faciet ...

Capitulum de regimine spasmorum

Spasmus ... dieta ...
... spasmus ... ...
In spasmus de repletione ...
repletiva ut est ... calidus ab-
stinentia cibi et potus ...
purgatio ... conferunt ...
... salvia aristo-
logia ... lacte ... Et ...
... omnia ...
ut docet ... Ista conferunt spasmo
... bedegar balsamum ...
galbanum ... oleum
... spasmo et ...
... in terra ... mellis ...
spasmum et multa que dicta sunt in ca-
pitulo de palisi suppleant ...
gaudent.

Capitulum de regimine obtalmie

In ... vitandus est aer clarus
... obscurus ... clarus ...
... ad subtilitatem
... ut ... et ...
sit ... et ... ut ...
... et avenato et amigdalis ...

Ista iuctura conferunt

Cibus

Cane

opbthalmia

ex patiens cum gallinis et perdicibus et
aliis avibus campestribus ut eis qui
capiunt rethe. Vitet carnes grossas.
Vitet omnia legumina allia cepe et
porra. Vitet pisces et omnia aquosa lac-
tucas et portulacas et omnia vaporosa
salsa et acuta. Vitet coitum et ista que
sequuntur vigilias et labores studii tar-
dam cenam fumum argenti fletus acetum
caules raphanum sinapi et cannapum potum
grossum. Vitet ventus de lato flore. Vi-
tet ventus aspectus minctorum frequens
balneum et repletionem et sompnus plurimus.
Absinthium confert obtalmie antimo-
nium conservat sanitatem oculi et removet
ulcera sordes. Psilium bene mixtum et adu-
stum confert obtalmie. Fenestra intine-
torum et embrocatum obtalmie calide.
Genciane limita confert in obtalmia
litium obtalmie pano scabiei confert.
Lingwa bovis confert obtalmie. Sine-
mita confert in panno obtalmie. Sperma
cum lacte obtalmie calide confert. Por-
tulaca in altosol valet obtalmie. Sar-
cocolla valet obtalmie. Lapides et ipse
cum lacte asinino viole confert obtal-
mie calide et alia supplerat diligen-
tia operantis etc. Capitulum De regimine

hominum aquas in oculis descendentes habentium et conturventes. Etc.

Si passio fuit in predicta dieta ubi-
sit ad subtilitatem declinis et primo
vitet aerem humidum et loca humida
et ruinatica. Sed eligat aer rude[?]
ad siccitatem declinans. Vitet ocium
superfluum in quiete. Sed utatur opere et
spacio ut medios intuendo colores
et sic de singulis edictando et ambulando.
Vitet panem et vinum et quod ipse sit ex
pasta azima. Sed utatur pane cocto se-
cundum formam superius tradita aliquid fur-
furis retinente ad constipationem vitandam.
Vitet grossum et fumosum potum aque
multe et maxime sicce. Sed utatur
vino subtili odorifico et sobrie assu-
matur tamen vini pro tribus reiteret et comedat
et bibat semel in die circa meridie morta
quantitate. Vitet carnes bovinas cu-
niculas anserinas et aues et aquaticas degen-
tes. Sed potest uti perdicibus et fasianis
et similibus. Vitet butirum caseum

vitet herbas crudas quascunque lactucas
portulacas que panum provocat. Porra
cepe caules et similia. Vitet omnia legu-
mina fumosa ut lentes fabas. Vitet
usum quorumcunque laudabilium quorumcunque.
Vitet frequentiam balneum ieiuni et coitum
tardam cenam et longum sompnum potissime
super cibum longas vigilias et labores
studii reumatismum actum flomina multa.
Sed utatur maioana seu frequenter videat
in speculo. Utatur amiso antimonio adipe
piscium qui acuit visum coriandro pulvere
balsamo quia pannum abstergit pulverem
coralli combusti quia desiccat et abstergit
humiditatem. Cyminum confert panno et
tenebrositati. Aqua epatis capri assi
et comesti confert seu gum et aqua eius
acuit visum ossium combustum cum pinacarne *acuit visum*
et ablutum in altosol. Delet pannum et albu- *delet pannum*
ginem piper longum cum aqua epatis capri
assi confert pannos succus rute cum aqua
seu acuit visum tuthia combusta aquas
penetrare ad oculum et ipse abluta de aqua *collirium*
fit collirium. Recipe tutie seu combuste in vino
vel albis ʒ i ʒ ß antimonii ʒ i et
margaritarum ʒ ß folliculorum bombicis
cum aqua feniculi lotorum ʒ i pulverizetur
et per sindone cribellentur et pulvis super
marmor in biba cum aqua fenicule
bis vel ter in loco tuto et in pixide ebur-
nea reponatur et cum opus fuerit unga auri
vel argenti iungatur in pixide. Repetita
et inter palpebras in intuitu lecti
ungatur urina pueri cocta cum porris in
vase eneo confert albuginem ʒ ij altosol *oculos clarificat*
abstergit tenebrositatem oculorum. Altosol est
pulvis subtilissimus ad oculos. Lotio
pedum aliquando iuvat visum persuado sto-
li bundi quoniam. Et nota quod per singula *R.a*
quod non oportet observare omnia in qualibet casu sed
de uno ad aliud potissime transeundum
est cum conveniat in accidentibus et in causis
ut patet de multis passionibus oculorum. *visus*

Capitulum de regimine debilitatis visus

Visus debilitas ex multis provenit causis
de quibus dicere non convenit in parti-
culari. Sed cum aliquis senserit maxime visus
debilitatem vitet malum aerem potus grossos
et superfluos. Pane azimum crapulam
ebrietatem repletionem cibi vomitum. Dor-
mire in meridie et post cibum capite

dormire, pedibus discalciatis. Nocet in-
tueri res splendidas ut est ignis sol
luna et similia. Nocet tenebras et loca ob-
scura ventosa. Et legumina omnia grosse
substancie et dure digestionis et carnes bovi-
nas et leporinas et similia. Porra allia
cepe vinum novum et turbidum. Nocet
omnes fructus omnia dura casen. potissime
antiqua, caules lac et pyres ut dictum
est, legere litteras minutas, ubi replecio
vaporibus capitis. Oleum confert visui, color viridis
subinfuso oculorum aqua frigida, palpebri
septis i predictis compleat secretis causis
in industria, confortatis. De dolore aurium.

Capitulum de dolore aurium

Dieta laudabilis i ymga mixta
dolore aurium tamen dolor quam naturale
ut patet quod predictis sapientibus. Et tynnitus
quoque est sonitus ut videtur quibusdam
quod pulsent campane et quoque est ungues
pulsu ut sit fragor arborum aliquis vide-
tur sonitu bulles, sic de similibus, subordinacio
est ab thibus bono regimine quantum ad
tas salubres iuxta cunctate [illegible]
te. Et est succus quod decocto absinthium
distillata confert dolori aurium quando
cum replendo. Aristologia confortat au-
ditum admixta cum melle. Pudiolium
inodificat. Oleum amigdalarum amararum dolorem
delet et sonitum corporum anetum confert
dolori aurium oppilatam. Adeps anseris
et vulpis confert [illegible] dolori aurium
acetum acuit auditum aperit opilationes
et sonitum resolvit. Oleum de becen cum
adipe anseris vel arietis. Sal dolori
aurium salvat distillatum cum melle aperit
opilationes et confert surditati. Oleum
de castoreo confert surditati. Cepe eius
dolorem sedat. Coloquintida cum aceto cocta
si distillet acetum confert et sonitum
auris. Et succus cucurbite cum oleo rosarum
sedat dolorem auris calidum. Elleborus
tortus i aceto confert sonitui. Et faba
mixta cum oleo rosarum confert dolori auris
laudanum cum oleo [illegible] malignati
cum melle confert. Plantago arietis
confert dolori aurium i calidis. Flammus confert
sonitui porrum cum oleo rosarum et aceto
confert dolorem aurium. Succus petroselli
confert dolori aquoso aurium quod aperit indu-
ricat et confortat. Succus foliorum persicie

confert dolori aurium. Enecat vermes eo-
rum decoctionis cultis. Serpentis sedat
dolore aurium simul cum aqua. Confert dolori
aurium stabulum pulsis confert dolori aurium
et ysta nocet auditum quod argentum
vivum et fumus eius, soni terribiles et
tonitrua et similia, calor et frigus post
balneum. Et emplastrum longa inanitas et
ita de aliis quod longum est narrare. Dic-

Capitulum de malo olfactu et fetore narium

Quidam quod accidit [illegible] consis-
tit in de malicia alterius, cum
propter que possit sequitur [illegible]
nis vitabis de rerum fetidum et i lu-
nis et omnia fetida et immunda quo ad causas
omnes salubres. Distinguens cum causis
mali olfactus seu fetoris narium. Pyretrum
et omnia corruptibilia et combustibilia
i fimum et oleum nocet et cibo vitabis
Camphora iuvat olfactum mixta cum
aceto ordinet talia i hyeme et frigore
i estate. Cyperus confert putredini
narium et propter hoc iuvat olfactum. Nigel-
la aperit emplastrationes colatorii ster-
nutacio iuvat eos. Flos coriandri
provocat sternutacionem et pulvis piperis
insufflatus. Semen rute aperit vesi-
culas et opilationes colatorii et predicta
supius et diuersa in frigidis supplicat
confortator de aliis causis salubribus
tali corpori applicandis. De [illegible]

Capitulum de fluxu sanguinis narium

Fluxus sanguinis narium curatur
si a dupplicitate corporum fuerit in fluxu
sit fricatio testiculorum premittere vir-
et mamillarum mulieribus cum aceto et
pucio morelle et aqua rosarum sistit fluxum
et idem facit epythimatio locorum cru-
et frontem et tympora. Sucus morelle
et aceto cum argilla prestata et i[illegible]
aposita sistit cum ipsum sibi sistit fri-
ut sunt opium lactuca camphora coriandrum
mandragora acetum nenufaris aqua
frigida plantaginis bursa pastoris et
similia. Styptica etiam sistunt ipsum ut
berberis sumac acacia galla i presidia
balaustia rose [illegible] de becen
bolus armenus terra sigillata fortis
omnium rerum sanguis draconis. Fructus stiptici
ut pira sorba cornua cotonia et
similia et confectiones faciunt idem ut

gm arab dragg m farina volatilis
molendini s̃o libanum sistit sanguinem
q̄ vel enim e cebri et laudanum et similia
Aceda sistit fluxum narium tincando
ut attinctu in sufflatu in naribus ar-
sentum sal armoniacum et similia. Et aliqua
sistit ipsum a tota proprietate ut stercus
porcorum porcinum odoratum recenter
uel cum pla strictum fronti. Stercus asini
facit idem si odoret uel liniatur
nares. Karabe sistit fluxum sanguinis
de capite et pulmone. Cornu tritum
cum aceto sistit fluxum sanguinis narium
aqua talia facit fluxum et productum
consumat ad canus sangues etc. sequitur.

Lingwe supponemus attende

et impedimenta multa ut palis
impedimentum loquele corruptio-
nis sicut et similia. Et dicunt sapientes
quod prius tapsus toquant in ipsam
consumat ea que sunt. Confricatio eius
cum melle addito zucharo ut humores
viscosi consumat. Ex quo fit uma
mecum gargarisma cum brodio tam
lim. quod etiam tinnus et quod pedum prius
facit loqui. Dauoff cuius consumat
sanitate magis in facit ideo si teneat
ore. Ischorus quantitate eius tollit
Adeps galline confert asperitati lin-
gwe. Sal gem sicut ut sal
gem et sal indie etc. Salvia dome-
stica et agrestis uncta primula veris
origanum ruta sinapis piper et ysopus
et similia desiccando de causis ca-
liditatis et frigiditatis et de talibus
lingwe. Et consumatur lingwe vita
bis nuces quia humectat linguam et
apta privat avellane similiter ut
dicitur inferius sepe nocet ei. Et
salvia multum et tenta nocet ei
passiones oris etc.

Dentibus gingiuis etc.

supponemus actiua et operationes
corporis destruencia et iuuamenta
in quorum opera rectificatione operantur gin-
diuos sed et quod sanum sanitatem eius
aliquam alleditur et frequenter fluxus
industrie consumatur in causis suis
ista iuuat piretrum piper et zinziber

Anacardi frida

cortex capri sal que constringit gingiuas
~~sal que~~ alumine mastix thus landanum
ambra storax liquida mirra cypressi
amisi cum castoreum saluia cortex radicis
capparis. Cum a tota substantia debet operari
radix cornu cerui et radix paligo-
nie radix anc asinium radix titimalli
radix coloquintide radix aristolocie cum
lacte viridis. Fructus thimasti spolium
supectis portulaca masticata que
stupore aufert. Radix coloquintide et
de costilibus faciendo emplastra suffumi-
gationes masticationes gargaris-
mata ut videbit consumat. Si os et Nunc iuuat os
palatum et gingiuas iuuabit ablutio
post comestionem et ante cum vino tepido et
lumphato. Iua remouent fumos a stomacho aut e
dentes supplicia et puncia inficiunt remo- Remouet pu-
uet putredinem gingiuarum cubebe tredinem gingiuarum
confert putredinem gingiuarum et ulceribus
putridinis corporis. Gemmen vas stringit
gingiuas et fumos etc. Dentes albifi-
cat et consumat corpus fricatio cum puluere
spicenarde uel gariofilorum uel nucis in
radices virgorum. Iua ista diminuit corpus Confirmat dentes a dolore
prius odorem. Puluis capitis leporis
confirmat dentes ficatus ab omni dolore
fumus. Absterso dentium cum panno lineo
iuuat et ul cum folijs mirtillorum. Ul
folijs oliue. Attrinctum confirmat dentes Confirmat dentes
uiolaceis consumat. Allium assatum mistum
cum olibano valet contra dolorem dentium
ablutio oris cum aceto et alumine con- Contra dolorem dentium
fert motum dentis. Decoctio ellebori
cum aceto sedat dolorem ipsorum. Spuma
maris dentes abstergit. Semen spagi
toctum confert dolori dentium. Et nocet Nocet dentibus
que sequitur. Ficus dactilli lac pisces
salsi cibi corrupti viscosi. Sed ciues
hirudus limositates. Ora nimis calida
quibus ventositatem etiam gingiuas. Omnis
constrictio fortis non masticat cum cibus
comestio deporis corrumpit dentes
ac gingiuas. Carne suffumigatio
cum cibus ut fiat vinegar. Piretrum Contra dolorem dentium
confert et masticatum dolori frio dentium
et acetum decoctionis eius confortat
dentes et ita de alijs. Capitulum

De squinantia.

tussis

Quoniam squinantia est morbus acu
tissimus et brevis terminationis
parum videtur proficere regimen et dieta
Sed eundum est ad clisteria vel ad flobotomiam
ut predicaria signa demonstrant / Da
mus primis tribus diebus nichil co
medere si virtus sustinet / vel prebeatur
ydromelle vel sirupus viol vel julep
vel oximelle vel sirupus acetosus / vel
sufficienti brodio pullorum cum factis 3bus
diebus avenato ordeato colatura
furfuris / pulla trita et colata et
similibus / Cibus non seu sorbilis spina
tie tale conferendum est Recipe semine me
lonum citrulli cucumeris / contunde pu
lverizentur et coquatur cum pauco amido vel
oleo amigdalarum / vel cum lacte caprarum et
potetur etc. **Capitulum de tussi.**

Quoniam tussis procurare multis
de causis / eligatur aere conveni
ens morbo / quem si non valet habere
non possit ipsum artificialiter faciat in quo
aere calido in tussi frigida convenit pruna
et e converso / qui sit mundus et purus absque
et inequalitatibus temporis maxime propter
lanam convenientia / Eligatur etiam cibum
sicut dignoscitur primum causa morbi
Nam tibi quidam conveniunt calidi et quidam
frigidi ut infra dicetur considerando conside
ratione et etate etc.

Pollus de frumento preparatus
ut supra / cibus sunt de farina fume
ti cibus de ris ova tremula
carnes iuvenes muttonine pedes
galline et caponis et pulli et pulle
tepe asse similes fructus racemi
maturi amigdal dul conferunt tussi
antique asinini et plures pinonie
poma paradisi zucre tamen dure passe
dulces dactili maturi pendie fini
be confectiones dul ut dyapenidion et
vinum dul mel ablutum vel mustum re
stricti oleum amigdal butirum seu vola
tilium tussi etc.

Cibus conferens flegmatici
Recipe mell al lib 1 despumetur
ad lentum ignem / et cum incipiet in
spissari adde piperis et masticis ana
et cum bene coctum fuerit et spissum adde
semen lini cribellati subtiliter amigdalarum
pinearum pistaciorum ana 3 1 coquatur
ad perfectionem / sua ut cibus / Aliud con
ferens tussi ex distillatione flatis

Recipe mell al 3 ij despumetur farine
fabarum 3 ij piperis mastic dactilorum ana
ana unum adde eis lac amigd se
stucorum pinearum mund et pistaciorum q.
s. coquatur ad spissitudinem et infrigerata
et offeratur / Aliud tussi recente et in
complexione frigida Recipe carnium dactilorum
uvarum passarum mund ana lib ß coquatur
in aqua dulci fortissime et per tabrium?
colentur et iterum in cassola lib 1 et ß mell
despumati coquatur ad spissitudinem
mellis / Conficiatur Recipe amigd dul
mund semen fistucorum pinearum recentium mund fortiter
contritorum ana 3 1 et ß piperis longi dar
tini al carvi ana 3 1 mastic 3 ij co
quatur continue agitando ne cassole adhereat
et comburatur. Et cum incipiet inspissari
et duresceri ponatur super posite et infor
metur tabellerie ut faciebat pepli in
dorum antiquitus / Avellane cum melle
in... sputum conferunt tussi antique
assa dissoluta et gargarizata vocem
clarificat subvenit tussi antique
Allium confert tussi antique et dolori
frigido / et clarificat vocem raucam, mundat
pectus aslatico humore et prodest tussi
Calamentum cum ficubus sputum optime
et humores grossos aperitos / et mitigat
tussim / Cardamomum confert tussi et a pecto
mundificat trepillvere lignit grossa et
educat aperitos / Fenugrecum cum melle
et ficubus clarificat vocem et prohibet
tussim / Hysopus propius pluresque
mundificat pectus / Yreos expellit
superflua aperitos / Camedreos con
fert tussi antique / Liquiricia clarificat
vocem et confert pulmoni / Semen lini assum
confert tussi / Flos de portica cum aqua ordei
pectus mundificat / Cibi qui sunt ista
conferentes tussi tale / Cibus frigidus et
ordeo confert ut supra ex fabis recentibus
contritis / fabe recentes spinargia ass
tos ciela lactuca portulaca malve
mala granata dactili dul poma dul
pisces pectorosi recentes lac petro
ut dicto de pectore dicet / carnium bonum
vitales sicut respondet eduliorum vitu
lorum agnorum et muttonum avium pul
lorum ordeacensis ordeatum et sirupus
viol sirupus nenufar / Julep sirupus
dragagantum cucumeris frixus cum zucc
viol zucc nenufar pepones

Cibi conferentes tussi ex distillatione flatis
Regimen ... et prima p...
... de cibo et potu

... cum calidi et humidi temperate et vitetur frigida et sicca ... passe / dicto de ae dd est
... quibus eligantur carnes laudabiles bonum ... sanguinem
... carnes castratinas vitulinas ... et ... quos fuerint lactantes ... vite ...
carnes illaudabiles ... carnes ... bonas ... potest ... de feri
... de volantibus potest ... pulli gallinarum ... perdices ...
... et aliis omnibus ... sed vitetur ... in modo ... pisces ... et ...
... anguille ... et ... pisces salsi et allecta vitetur ... salsa ...
... potest ... et alius ... vitetur cum butiro ... valde salsa ... etc.

tuta. melones palestini olei viol
madrag(ora) repressa olei cucu(m)b(eris) / olei pum
le vere. / Cibus conferens tussi cu(m) siccitate
et lenit pectus ℞ farine siliginis
mone distempe(re)t(ur) cu(m) lacte amigd(alarum) et zuc(ar)o
coquatur et zuccara addita offeratur
Cibus conferens tussi nocumentis
℞ colature furfuris amig(dalarum) ʒ ij zuccari
ʒ j oli amigd(alarum) dul(cium) ʒ j et si coquat(ur)
donec inspissetur. Et si ca(usa) tussis
fuit calida adde draganti / et si frigida ʒ ʒ
q(uod) s(ufficit) addi(n)g(a)ndi / Stringit pectus et
ysopi singuli confectio(n)em tritum lacte
elevato electo ut dicetur inferius cu(m) zucc(ar)o /
sta(tim) multo vini passi absque aqua
lib(et) et breviter que mitigat tussim
mundat pectus et pulmonem ut zucc(ar)o
amigd(alis) pince capilli veneris iuiube pectus
porri cu(m) ordeato ysopi radix liquiricie
sebesten / quia pectus lenit et confert
spicanardi. confert pectus et pulmone
mundificat / et fluxu p(er) hu(m)ores calidum
Ceria secundu(m) quosdam spiritualia ledunt
s(icut) acetum et omnia acetosa / fructus in
maturi pisces olei nuces olei de ra
dicibus et similia. Cantarus v(el) humor
fluens ad pectus castus confert flu(x)ibus
sub clamores alti Castanee auel
lane omnia stiptica malagr(anata) acetosa ag(resta)
frigida et similia nocent pectori. Cibus mu(n)
dificans pectus et pulmone absque
morbus viscosis ℞ furfuris / frumenti
triter mollit ut cibi reddit
mollia / aqua tepida colet et co
quat(ur) donec inspissetur cu(m) lacte amig(dalarum)
et modico sale ut brodio gallinarum
Cyperus confert dolori pectoris. Aristo
lo(gia) ro(tunda) pectus et pulmone mundificat
Cannella lenit pectus et prohibet fluxum
ad pectore / Ciceres confert pectori
Cubebe mundificat pectus asflate
humido / Calamentu(m) cu(m) floribus mixtu(m)
confert humores grossos / Costus
confert dolori pectoris / Capilli veneris
educit humores grossos et liquefa
cit / Enula cu(m) melle confecta pectus
mundificat / ficus sicce et humide
conferunt pectori gutturi et pulmoni
Cura regimine tussis humide et sicca
per ea que iam dicta sunt videtur confirma
tio

Multi medicorum dixerunt

A

Sunt ulcera pulmonis non posse curari
de quo de pace non dicunt / maxime
si vulnera sunt (con)tracta & et ret pectu
de eo si opus est agendum de dieta sun(t)
cognoscenda / Eam sunt que sunt
constitute potus et cibi et medicine lac
vinum et ptisana / Et quamvis in ptisi ulcus
est consumpto et sanies ex p(ar)te ei(us)
consolidatis si sunt resumptivis / Item
sanies mundificatis / Stringit in lacte
sunt hec tria scilicet sbu serosa q(ue) abstergit
caseata que consolidat et butirosa q(ue)
nutrit et restaurat / igitur acere compe
teti electo et aliis causis salubribus
in hac eventia p(ar)ticularum p(ar)tibus elige
lac mulieb(re) seu iuuencis seu came
lorum si (con)c(edi)t(ur) videt(ur) melior et humidior
in a(n)i(m)a / et lac asinarum quod difficile con
tupit. Quartum est lac caprarum optimis
herbis et electis nutritarum ut ordeo
petro (con)venie(n)ti mundificat (con)solidat / lac
non ut dorz (?) & et a et io ter petice
et abunde assumatur ne in acere corrumpatur
vel bulia(t)ur. et sal et modicum mellis addatur
vinum sit album clarum vel rosatum. b(e)n(e)
maturum et debile in p(ar)te / limphatum cu(m)
aqua pluviali / vinum enim abstergit pu(tre)
fact(i)o(n)es mundificat nutrit et calorem (con)fortat
in spiritu et calore ptisana ordei quae abstergit
mundificat et nutrit et infrigidat / et post dieta
cu(m) lacte et vino. vel cu(m) ipsis omnibus
competeti data in potu convenientia p(ar)ticula
rium / Mel abstergit mundificat et facit
venire medicinas ad spiritualia / ydro
mel multe commixtionis aque sive cum
melle cane et reatu paratum ut dicetur ad
p(er)fectione cocti / aqua ordei que bibatur
et cu(m) caricis comedat zucc(ar)o rosata
frequenter sumpta. dragaganti frigidi / dyapenidion
dyapendion cu(m) canis ficus sicce
pince festuce avene passe iuiube
sebesten et fructus similes / Radix yreos
aristol(ogia) yssopus capit mothi nemoral
se bombace. Iste speciebus curata tunc
statur / In ulceribus descendendo ad grosses
vires aere mundo celo tuto ante
et pulmo siccato na(tura)l(ite)r vel artificialiter parato
aqua sit pluvial(is) clarus p(re)mis ben(e)
coctus et similiter totus potus et vinum
ut supra de carnibus pullas et perdices

uteris [illegible] ... vti potest brodio [illegible] et aliis [illegible] ... [illegible]
[illegible] passeribus [illegible] abstineant ab [illegible] ab aliis [illegible] porro et [illegible] ... [illegible]
et ab aceto [illegible] fructu [illegible] abstineant ab [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]

Margin notes (left): Cibus; Cibus; Ceria nocentia pectus; Cibus.
Margin note (right): 2a sunt que sunt constitute cibi et potus.
Margin note (right, lower): Dieta

omnia volatilia preter in aquis degencia
edulinas vitulinas triculos iuvenes
muttoninas castratas in quantitate que possit
bene digeri que in omnibus regula generalis
Cibus — vitatur testiculis et pulmone porcorum
quia valde corrumpunt. Cibus de tolatura
furfuris cibus de farina milii. Cibus
de sika fabi[illegible] cibus de farina lenem (?) rizi
cibus de spelta. Cibus de farina tritici
ordeatum avenatum que omnia sint cum
lacte amigdalarum dulcium ultra que vel brodio
galinarum et pullorum. Vitantur alii borragini lac
tuce spinagie portulace meloni cu
curbite. Vitantur piscibus squamosis in dulcibus cur
rentibus aquis ut perce aquila et pisces
vitet laculos (?) et bestiales. Vitatur
omnibus sorbilibus. Vitantur fructibus supradictis
vitet abutum (?) cum melle. Vitet omnino
et potissime supplem (?). Vitet coytus
vitet in annis et laudabiliter vitet
acuta amara acuta salsa sit in gau
dio et leticia quia si animus dicta supplebunt
Sorbicio — cura de ethica. Sorbicio conferens tisicis
feticulositis. Accipe farine electe partes 3es
farine fenugreci partes 1 amidi partes 2
penidiorum mellis ana 2 1 olei amig
dulcium 2 1 coquitur optime et in ciminio (?) sto
sorbicia. Lac totum utile est ptisicis
quo scilicet lactis omnium bulliat lib in
aquis lib 2 et recoquitur adeo sumptorum aq
Cibus — et offant. Cibus conferens ptisicis et
hecticis pectoris et innatis corruptis (?)
Et pedes arietum maiorum ordeatum
imagis (?) aqua q. s. coquitur optime in
tibanis optime obturato etc.

Habit autem hoc asma in

quodam monasterio asini in istria
usque adamum (?) quo in antiquatum co
ma cathariactali tum ad paroxismalia
pertinens malicia ancipitudinis (?) que in
corpore obtinebat aeris sua licet aliqui
aeris talia possit tamen ut assit. Et 3º
Asma — aphorismorum 9º 36º. Asma est spissa re
spiracio qualis habet currentibus ut langunt
aliter in vehementi motum dilatat sed
patiens asma de suis cavis dictans
libere turbidis frigidum fetidum nebulosum
corruptum in suis qualitatibus venenosum
Et ut sepe dixi eligat aer purus
medius ad caliditatem et frigiditatem declinans
vel saltem eligat ea per figuras in qua
aer est purior in ... et in suis

qualitatibus temperatus. Item vitet domus
recentes et humidas et de frigidis lapi
dibus constructas. Et eligat domus ela
tiores remotas quia immutant aerem
suis qualitatibus venenosis. Eliges pa
nem ut dictum est forme mediocris medio
criter fermentatum non farine in bibitur
vel omnino sal habeat sufficientes et sufficien
ter coctum septa parte furfuris retinentem
ad constipacionem vitanda sive ex farina
electa molendinis pressa seu obsservata
in mensura. Et hac die post decoctionem sumptu
vel saltem post sex horas post decoctionem
eius sumptum. Vitabit vinum grossum
et turbidum immaturum acetosum ponticum
et vetus. Et eligant vina matura cla
ra odorifica media inter nova et an
tiqua rosea colore vel magis inter
rubea et citrina limphata mediocriter
tum sapor delectabilis sumptu ...
corporis qualitatem et complexionem et consuetudinem
Vitabit aquam sordidam in iuncta (?) tur
bidam et paludinosam et aquam in qua
habitant rane et animalia venenosa. Et
eliget aquam dulcem claram saporis
et odoris optimi que cito calefiat
et cito infrigidatur scilicet non aqua [illegible]
... ut dictum fuit in puteos in sub
ortu solare super lapidem ...
frigidum in estate et caliditatem in hyeme. Et si
necesse sit uti aquis non bonis vino
optimo corrigantur malicia earum. Vitabit
... cibaria ... et opiata (?) ...
Libus — complexia. Vitabit medulla tritici in aqua
remolliti per noctem et in crastino cocti
cum duplo sui lactis amigdalarum usque ad
mediocrem densitatem ut dicitur in primis
colatura furfuris mixta ferveare (?)
decocta in aqua simplici. Et cum triplo
sui vel triplo lactis amigdalarum usque ad
mediocrem densitatem parum salis apposito
et zucara al q. s. pectus eius dispo...
et pulmonem. Cibus ... farine fru...
menti ... ...
in aqua decoctionis ... deinde in
triplo sui lactis amigdalarum. Vitet ordeato
avenato parum cum lacte amigdalarum
... tempus ... ... simplici
duabus vel tribus fervoribus. Deinde
cum triplo sui lactis amigdalarum vel cum ...
vel brodio gallinarum. Vitet pullis

post cibum forte [illegible] ... sompno ... compulsus. Item iacat capite elevato in
lecto ... pro dextris non modo supinus et dormiat ... ne ... mane ... et de portu
superfluitatibus capitis ... vapores superflui ... Item manus extendat ad exhalacionem ut ... in ...
... Item vitet longas ... Item ... vitet ... de ambulando vel ... aliquid ... sed ...
... [illegible] ...
[illegible] ... ...

factis confectiva fermentati temperatum cum fru-
bus vinis passis et tactill cum lacte preparato
dicto in 5. Vitabit carnes porcinas
bubalinas caprinas anserinas anetinas
et omnes degentes in aquis. Utetur
caponibus gallinis iuvencibus perdi-
cibus fasianis fincolis avicul. tempore
porrum in brodo columbis iuvenibus
pullis crustam emittentibus masculis
fenicelli coctis in simplici vel in pastel
cum pane et coriandro et similibus in suco
in lacte amigdalarum et panicis lardonibus
et agresta vel sucis limonum. Uti potest
caprinis qualis agni castrati capretti
vel alterius pratis vitulo lactante cum redun-
deverit. Vitabit omnes pisces bestia-
les sicut anguille alfonsus delphi-
nus murene et similes. Tempore hiemali
uti poterit in quantitate modica et his
pagiris tamandris scorpiona et
similibus in aquis lapidosis degentibus vel
rudibus seu truitis. Aquam et pisces
squamosos aquarum fluentium quibus
fontes purissimi vel effluxus nat-
turales vel capitibus propter imagin-
ibus aquarum observat puritate. Epi-
scopis etiam lavandicis et piscariis pre-
cavendum sunt quod si eis uti contingat in
vino vel coquatur vel in ceraticum assatur
vel sumatur cum optimis salsamentis. Vi-
tabit herbas crudas atreplices lac-
tucas sinapium et similes nisi forte
cum herbis calidis misceatur ut est fen-
petrosil et similes. Tamen uti potest borragine
buglossa caulibus cum ceteris
facta cum ysopo seu salvia. Electis te-
neritatibus sparagorum prebullitis in aqua
deinde in pinguedine brodio gallinarum. Vita-
bit etiam radices omnes ut caps rubeas
pastinacas napos et similia. Vitabit
cucurbitas pepones citrulla
tempore estivo uti poterit cucurbitis
ut supra dictum est. Precipue vitabit
omnes fructus recentes quod ut plurimum
sunt et humidi et in fluxu causati
Uti tamen potest sirubis siccis vel re-
centibus uvis passis festucis pinu-
bus sebesten quod pectus leniunt et
guttur pomis dulc. malagranatis dulc.
pomis paradisi et similibus. Vitabit

omnes species comestibiles calidas ut est piper
et similes. Vitabit omnia acetosa sirubis
poterit uti quod mundificat pectus de humori-
cum tinamo et clavo speciale quod pectus
et pulmonem mundificant. Cuminum cum
aceto mixtum confert in malitie anhe-
landi et piper lon. et similibus. Vitabit
ova omnia qualiacumque preter testas gallinarum
perdicum fasianorum similium. Vitabit lac
ovium tamen a medio marcii usque ad medium
maii bibere poterit lac caprinum vel asi-
ninum statim mulsum cum melle et pauco sale
in potibus. Vitabit quoque vinum in moderatum
tam coloratum quam album. Uti poterit
mixto temperato ut dictum fuit supra medios
intueri calores. Caveat a necessitate vocibus
melodiis sed tale quod convenit calore
talis naturali digestivum adiuvat et
superfluitates corporis expulsionem ad
aptitudinem. Vitabit sopnum diurnum et
locum rememationem quod multiplicat ven-
tositates et similia rememativa. Vitabit
iram et tristitiam et similia et vivat in gaudio
et leticiis honestate suado eius super
placeat industria confirmatis etc.

De regimine emoptoicorum

Aere et aliis omnibus salubribus
ordinatis. Utantur emoptoyci pane
azimo farina tritici amido rizi
faba lacte vaccino expressato butiro vino
grosso aqua pluviali in qua sit extincta
petra calibis ignita. Utetur perdices
et turres columbi silvestres aviculae
pure. Vitant piris coctis sorbis nespulis
prunellis coctis et similibus. Fugiant
vitet. Vitant sompnum et quiete seu
loco. Fugiant similes. Vitat pleto-
ricos. Fugiant emoriculos in moderatum. Fugiat coytum
vitet opticum in moderatum. Vitet coitum
balneum laborem motus et corporis salsa
acuta et acetosa quoque. Vitet omnia vehe-
mentia. Vitant lentibus et similibus et plurimis
tempore et omnibus ptisanis fuit ut tritico sol
sere eius. Valet ista speciem coralli
albi et rubei sanguis draconis boli ar. cum
tistes terra sigill. mastix coriandri
assi. Recipe in suffitum sunt acacia
ypoquistidos balaustia consolida leporis
capsule glandium terra sigillata prunelle al.
mirtille cum sucis psilli ypoquistidos ber-
beris dragagantum gummi arabicum. Succus
plantaginis succus virge pastoris et similia.

Defectibus digestis constrictor vel reductor
consue poterit. Spiritus syrupus elevat
constrictos et contraria respirando par-
ticularia ut et vesicule possit additi
sit liquiritie, uve passe et similia propter
spiritualia spumat, sic enim propter epar.

Cibus: Cibus conferens emoptoicis
ptisicis et tussientibus. Recipe farine vo-
latilis in olla distemperetur coquatur in aqua
pluviali cum modico quantum ovis absque
sale et aliquid potest addi boli armenici. Aliud
conferens emoptoicis et tussientibus.
Recipe amidi libram j ʒ iij bulliat et
coletur. Deinde ei farinis de milio
ablute ʒ iij dimisso ... quan-
titate dragagantum castanearum ana ʒ
i iuiube sebesten uve passe mundate
ana ʒ iij coquatur ad spissitudinem
et offeratur etc. De passione cordis
et primo de febre continua.

Primo eligatur aer ad frigescendum
... domos in quibus et
similia, parvis lotus in aqua fontis
dulcissimi parvis ... julep
parvis ... addito ordeo ex
... pisces ... et ...
lotum ... piscis ...
maxime squamosi et ... pulli
... cum agresta ... vel cum succo
malorum vel cum sumac vel cum succo
limonum vel citri vel similibus ut atri-
plicibus, blectis, spinargiis, coriandro
... papaver ... pruni
malorum ... cortices ...

Aqua ordei pro ...: ... Aqua ordei conferens ... cum
laudes dicemus. Recipe ordei ... ...
... modicum ... sicut ...
abluatur in aqua dulci et si quid na-
tauerit auferatur. Deinde coletur ...
... cortices auferatur ... cortices
tussim commovet ... et ...
et ventositate privat ad mensuram
1 ordei ... aque addatur. Coquatur
in olla nova fortissime obturata
cum pasta. ... habeat 2a olla
cum ... aque sicut ... erat in prima
et fiat ignis olle in qua est ordeum.
In alia non aqua tepida fiet ...

et ordeo cocto completo dispumet et
paulatim de aqua altius olle adda-
tur ... pro ... consumatur. Deinde
addatur parum salis et ... Iste
potus sitim mitigat, ... digerit,
... in ... morbis
... cal... aufendo in ...
... reprimit ... ...
... sufficienter nutrit ...
... pulmonem pleno pectore ...
... et pulmonem ... ...
vesice ... subvenit urinam
provocat humores grossos ... et
venarum abluit. Additis adhuc re-
frigerantibus est fortius. ... addendo
varia varios ... ...
... vel ... aque
... mane ... ...
coletur ... et bibatur. Ad morbos
non pectoris ... et ad tussim cum ...
viol... ad ... ...
... abluantur grossis
coquantur ... fluviales vel ma-
rini ... pedibus et capitibus
mundati ... et lavati in aqua
... offeratur. Ad opila-
tiones splenis et epatis decoquatur ...
seu petrosilino ... et bibatur.
Colico ... est utile.
Ad ardorem urine cocta cum ...
fluvialibus prosunt. Recepta bona
ad sitim validam, ... acute et ad
mitigandum calorem et ... ...
... julep ... viol... et
... aut fluxum
... ordeum
... terra ...
... ...
Deinde ad mensuram ... ordei ...
... aque dulcis addatur et coquatur
ut prius. Et si plus velles ...
adde ... ...
... si velles ...
... et adde ...
... Et si ... sunt ...
... plenum ... vel ...

fluvialis vel piperis vel euforbii adiunga(tur)
Calefacientes uero ipsam non colata assu-
mat et in aqua conservata [illegible] Et constipatis et
pleureticis et peripleumoniacis in quibus immine(t) alienatio
vel in quibus apertione sputum libere non
compellitur penitus est negandum et sic vero
medetur nisi cum [illegible] in puerivus paroxis(mum)
nisi in paroxismo quia multa mala ge-
nerat. Panis acutarum sit ablutus
Et panis olei simulatum cum sale suffi-
ciat aqua dulci et in vase remollia(tur)
per moram auferra(tur) aqua et alia ad-
iunga(tur) et fiat ter vel quater non tamen
penitus manibus premat(ur). Item ad
dietam in uernali cum ordeacea vel simila ma-
lorum granatorum in convenientia particularum ad-
iunga(tur) panis sit in fundo. Summe
frustra panis et in aqua infunde horam
vel unam vel duas donec possit dissol-
vi cum manu et de aqua illa bibant
febricitantes et calidi in quo est tempore maior
effectus. Et si addatur zucarum melius in febricitan-
tibus prevalebit asperitati pectoris et pul-
monis sicut julep quod primum sicut syrupus
violarum veteris benefactum prevat et syrupus
rosarum citoniorum vel mirtinum fluxum sistit
supervenientem veteribus. Cibus optimus febrici-
tantibus et calefactis sume amigdalas
dulces pistentur cum bellicus que aca
pe vinum malorum pomorum granatorum
et citoniorum et aqua rerum q(ue) et amigdalas
zucari ab quatuor donec bene coquatur
ad lentum ignem cum bullire incipiet
adde modicum amidi. Et cum inspissari
incipiet super adde aliquas guttas
olei et coquatur ad spissitudinem pa-
nis abluti. Et si addes cinamomum
triti melius esset. Et si in fine de-
coctionis addetur modicum aque ros(arum)
et tunc hoc confortaret stomachum calidum
et debilem. Cibus conferens febre acute
tussi constipationi veteris sincopi
Recipe ii vel iii pullos et stent mor-
tui per horam unam proiectis et plumentur
laventur cum tribus ʒ olei amigdalarum cum
libra i aque turbide vel melonum
palestinum vel citrum aque vel lib(ra) i s(emis)
succi reparatorum ʒ i coriandrorum ʒ i
s(emis) sebesten iuiubarum passarum mel ana s(emis)

Si uero sincopi predicti non sufficiat aque
rosis et aque q(ue) q(uantum) s(ufficit) zucari ʒ iii ʒ
i dartum ʒ s(emis) salis ʒ ii abrei ʒ ii
Sorbitur post paroxismum efficacius cum
ossibus et sine ossibus. Et nisi paciens
sit pectore sit offensus adde agresta
vel acetum prout tibi videbitur. Cibus
conferens in acutis. Recipe pisces paruos
et recentes [illegible] coquantur in aqua dulci
cum modico porri et aneti et pauco
sale poterit tunc addi agresta vel succus
Consulo breviter et in acutis secundum
qui ordinetur dieta secundum statum egri
vel remotum magis convenientia particularium
ut dictum est supra. Succus malorum
syrupus julep syrupus violarum syrupus rosarum
alleos aderit ptisana cocta vel ho-
cocta lac amigdalarum ius ciceris brodium
pulle [illegible] cum agresta et lacte ordeatum
avenatum hec omnia magis arbitrium

dictantis. **In dieta terciane** De zana

Dieta tercianarum patientibus sit ut pa-
cientibus acutis aer sit et hu-
pitus ptisana supradicta ordeatum
spinarum [illegible] applices portulaca lactu-
ca melonum citrum [illegible] nigra seu
damascena poma cocta et pira
brodium ciceris lac amigdalarum [illegible] pul-
las in diebus interpellationum cum agrestis
pisces parvi petrosi carnes in diebus ha-
bentes. Et sciendum quod multa concedunt
contra consuetudinis que ratione artis
concludunt ut quod prima particula ad glan-
dem concedit carnes et vinum
sive [illegible] et sic decens potissime de hominibus
qui usi fuerit consuetudinibus. Vitatur
in declinatione caulis pedibus por-
corum coctis pisce vel in salso positis et ani-
malis parvis que capiuntur in brevis
predictis iuvenibus et pluribus de

Eligatur aer. **In dieta in quartana** De quartana

Ad caliditatem et humiditatem declinans
naturalis vel artificialis procuratur panis
optime preparatus cum sale et fermentata
sufficit 2o die coctus vinum subtile
odoriferum suave in gustu limphatum
carnes pulle femelle quod humidiores
perdices iuvenes carnes mutonis
iuvenis cocte cum bonis condimentis

i simplia quia ualde appetitum op
pellit seu auferunt coturnices
t. domes al turtures columbi iuue
nes anatule pice clipe fasiani iu
uenes potent carnib degetes
anserine leporine cuine et sites su
tent caseus vinu grossum car
nes leguma vini pastey aliquando
brodiu cicerp spatu ut supra potest
vitello ouorp gallinarp &c. omnb
sorbilibus pdicti omib fasianorp
sf oua auctu aniserine respuat
Utat cicera cu porris ad butiruy
ventris hendum vinib passis iud
aciorise et aull et cu amigd et
zuccas supius Utat aquaticib sub
tiliatibus et appictibus f. auella
nis porris cepis seu petro rapha
no borragi sinapi et psilib potest
ordeato seu cotto ul auenato zonibg
farrib digomus zz cinamoi ypiro
teuucdricos pulegio ysopo et co
plibus iuxta ipa morbi et cove
nietia predictum Cibus cofervens
i die in pellatoris spinus qrtane
pullam et decoquat et i sucio
rosti porrum cu zz 1 amigd dul 2
zucas addendo coriadrp sal q. s. et
seruitates seu re ulapy ligati cu
filo coquat cu pulla et codiat
cu pipe carui spica zdartino zz
galan et garioff q. s et totu vni
co fervore buliat zoffeat Condi tu
aque carnu cofertes i quartanis
utile zdigestiuz sume carnes iun
cinus electas opgibus potrahat
aqua ut dicet ad quantitate lib 1
et vini odorifer lib 1 . dartini pi
pis lon zz gadoff spice au q. s
Cutta pomorp dul seu sorp sotus
ppcis ul vas ul buliat totu ad
decoctam et ibi offe fiat ut sorbeat
brodiu cicerp utile est quartanis
Remolliat cicera p 1 die et nocte
i aqua dul. coleuntur et i aqua illa
pona calamenti m 1 carui cimim
oli gmus sunt ce pretp coquit sil
et ibi fiat offe ul brodiu sorbeat

Cibus

Conditum

De cottidiana

Ca^m de tercijnme cottidiane

Tempus eliga aer ad calidi tes
et siccitatem declinis co siccdado

febris acuta ptisis scabies pediculi sat igt
Cater lippa lepra strumes cotagia praint

morbi maxima cu ratione febrili qua
litatis esset illud ordinandum ut patz
intelligenti pauis electus ut sup
dictu est. quo inter se est supplem
brodio cicerp simplici ul cu petro
et psilibus cyra. cu radicibus apiis
ut sunt sparagi i nouitatibg sunt brusc
et peutafilon et sites lupum feniclis
stbry omb ptes eius allium cu zucas
bore pass ind abarill pulli et pulle
asati et pastillati potent ora fla
zvisiosa brodiu et omnia herdams
i casu etatis respuet offas et om
in flatina et hesitatia omcis cibu
ut sunt pysees potat gallinis in
utile patientes potant cellatina
pullarp brodio gallinarp simplici ul
colatu cap et psilibus potus sit
ydromel iuxta industria medici
opantus coffinatis ul vinu simplex
tamq ut docet hpoter colatura sursu
ris est eis auenato zpsilibg ubi con
fert Et sciend quod predicta simpliciu
poteis coportas dictae

De tercijnme i puentum sanguine ettorm fluxu sanguinis

Eligatur aer cpatus ad equale fr
domimus spauis no multu sincta
tus ul aqua pluuiali in
fusus cu pauco aceto addito put vi
debit opantisi lac vaccinu cottu aquo
butirp sit optractu et ut ciuus potest
sepiu ne insirgidet lac capip i
quo lamina calibis candetis ul la
pides fluuiales fuerit extincti
optici restrigit ventre lac amigdali
ebo farina tritica cu lacte amigd
cotta amidu psil et fabu seu faba
fricata ut dez spatu Ricz et lentes
psil potus sit aque pluuial i qua
sit caslibus ferru optictu aqua saba
sit addidery vina grossa aliquatulum
stiptica eligat perdices sint utiles z
sites aues capestres ut sunt t turtes
et columbi inualiu spiva unella et
toma sorbe mespila coruua zom
fructus stiptici pazp loquit et opp
tent potant sumptuo plumo gete
et oro sint i leticia i locis honestis
potet dieam i rosa. coytu labore
et balneu opmia i moderata omni

acuta querimus salsa acetosa amara
rerum provocativa tamen tyriaca rerum conferit
eis flomnia cum ipso arbitrio medica sapie-
tis portulaca sedum curtes suas partes semine
cannis etc. carabe spodium et corallus
utique sal. rum emalistes terra sigill. ma-
stix coriandrum assum et aceto infusum. Con-
ueniat acacia psidia balaustium coagulum
leporis capsule gladium sc. semen balau-
stiarum berberis umbilicus psyllium
umbilicus citoniorum dragagantum per
omnem modum gummi arabicum, semen succus
plantaginis sc. se. cucurbite se. bur. se. pastoris
et similia quibus omnibus conficiatur syrupus
et similia pilule et similia secundum industriam
conficiantur. Et sciendum quod sanguine fluente
de hys membris vel de aliis que inde competit
tis composita cum apparentibus debet dari ut
in glosis antidotarii perfectissime et copiosissime.

De cibis et regimine epiticorum

Nere et alys rebus salubribus or-
dinatis ipso industria operantis
conficiat syrupus et similia cibaria competentis
apparatis ut sunt radices yreos et radices mal-
ue et bismalue et radices lily salsa capilli
veneris feni petrosill. semine ysopus capilli ve-
ne. origanum calamentum se. lini. essi dac-
tili pigliritie sicut sicce vue passe liquiritie
med. succi liquiritie sc. bombacis amigdal ma-
rarum pinube terebentina piper nauci
strus columbinum cassia ligna puel. oleum
laurinum butirum auxungia galline
sine sale oleum amigd. dul. oleum sesamum
dyayris dyaysopus tyriaca mitridatum
dyamusum aque adumdificatiue ydromel
aquaticum et panis infusis in eo oua sor-
bilia perdices et pulle. animalia que capiunt
in brodio pisces salsi ordeatum auenatum
in puncto pectoris cum oleo amigd. dul.
Vitet dorum ventrica et similia balneum
pisces ve arctu forte et similia non nadat
ad c. de tussi et melius hic dicta
ipsius applicabitis. Ca^m de cibis

et regimine pleureticorum

Supposito bono regimine curando
per flomnia clistera refrigeratoria
et similia aer disponatur ipso conve-
nientia pectorum et ut medicus pro-
videbit panis azimus quia opilativus
vitandus est panis fermentatus non prestat

in puncto quia ruptura provocat apostematis
potest dari cum in declinatione mica panis
ter lota in aqua potus sit aque ordei
ydromel in principio multe vel pure pu-
tride vel abstergere volumus vinum al-
bum debile et limpidum quod confortat julep
ad infrigidandum succus malorum dul-
cium mixta aqua ad humectandum et confortandum
brodium pure pulle quod est debilis
cocta in lacte absque sale. Syrupus nenufaris
viol. et julep potantur ordeata auenata
et colatura furfuris cum lacte amigd.
Inprincipio vitet pisces cum in declinatione ipso
arbitrium prerimatis uti possunt pisces
parvis squamosis aquarum decurrentium parati
cum aneto aqua et sale et similibus potantur
porris buglossa spinargia lactuca et
quorum inde tamen cum minima flatura est uvis
passis amigdal. pinieis pinus ysopus
minima grossa, compute poma cocta cum
zuccara pro eiusdem malag. dul. poma dul.
serusa dul. et similia. Vitet acetosa et
consilia que in eo continentibus istis sunt
de similia Condimentum ad pleurisim et
fumcedo. Est malvas
dolorum interiorum et vesice est malvas
vel spinargiis vel atriplices pro ortu vel
coriandrum folia et coquantur in dulciolo
cum lacte amigd. dul. cum pauciis ce-
amarum vel amigd. dul. cum paucis ce-
pis et cum decocto propinqua fuerit addan-
tur succus capill. ve. et rapy cum modico sale
piperis lon. ad saporem provocandum et si la-
xare volumus addatur succus blete et poma

Regime et dieta in tremore cordis

Dieta sit calida intelligitur aer calidus
et rebus causis salubribus cum tua
pro tritici. Esset vita aere fro pane
ordeato viol. nenufar. sicut rosis sandal
camphora aceto agresta aqua limonum
succis malorum. Est aqua rosis fructibus
acetosis ut sunt poma dul. acetosa
pira coctania et similia. Syrupus de cortice
citri syrupus camphoratus syrupus viol.
syrupus rosarum syrupus nenufaris syrupus limonum
zuccara rosarum zuccara viol. zuccara liquiritie
bonis confecta flores pomi citri dragagan-
tum et sandal et similia. Et si tremor a
causa frigida provenerit ordinetur omnis
res ad caliditatem declinatis sit aer cibus
et potus et sic de singulis ac edibus et co-
fortantibus ut est cortex citri et

Syr^a

Condit^a

Confortativa cor[dis]

cat[um] angulo[rum] lignum aloes muscus ambra
storax calamenta/ musc[us] musc[ata] cyna
mo[mum] gariof[ili] se[men] maiorane se[men] basili
et sandali s[ed] vinum/ clin[um] arotica ut ti
nct[ura] datu[m] tyriaca dyambra leticia
[dy]a dyamon[o]n dyamargariton dyarodon
Iuly[ep] poto muscata pulla assa cu[m] vi
no aqua ros[arum] p[er]dices [et] s[imi]lia aurum et
argentum margarite coralli/ rasura
eboris os de corde c[er]vi spodium iacinct[us]
smaragdus saphirus granat[us] de cronis[?]
borrago melissa bugl[ossa] leticia/ s[er]vire
floris placidis serpentin[a] venatores/ lud[is]
pile [et] s[imi]les musica cantica flores re
dolentes calamentu[m] caro alaude garo
filata confert dolori cordis folia citri
lingwa canis sigillata [et] s[imi]lia
qui [dicitur] cyrus sansucus ysue spican
Vitet aere fetu[m] infectu[m] aqua[m] cenosa
vinum corruptu[m] fabas [et] legumina vin[um]
ipsa cepas porra vigilias sup[er]fluas
iram et tristicia[m] constipatione[m] ventris
et s[imi]lia

De cibis melancolicorum et maniacorum

De cib[is] mani
acor[um] f.

A[er] eligatur aer clar[us] et humid[us] ser[enus] et mundus. domus clara s[ed] picturis et ymaginibus ap[ta] aspect[us] hominu[m] ve[n]ustorum dul[cis] et pulcher aspectus indui ve[sti]bus imperialib[us] no[n] c[on]strictis [et] puri panis
tibus imperialib[us] no[n] c[on]strictis[?] Vitet panis
[?] albus optime p[re]paratus/ post pe
vinum clarum electu[m] odorifer[um] et limpidum
tu[m] Vitent gallinis et pullis caponib[us]
p[er]dicibus iuuencib[us] carnibus mutonis
anatis cocti i[n] brodio appetit[us] c[on]tinuatur
[et] t[er]tia ratione humectatis costeret[?] pisces
pui[?] q[ui] serue[n]t no[n] viscosi cocti cu[m] brodio
vel olio sale [et] porris cu[m] pauco vino od[orifero]
recenti supra q[ue]que humidis/ carni fla
uiales cocti i[n] aqua ordei ut h[abe]tur/ vitatur
humectatibus c[on]sumptiu[?] ut lacte atripli
cibus bletis spinarg[?] tuants[?] maluis
tortibus ficubus satis quia leniunt ve
trem [et] uuas[?] tane[?] peucd[?] vinis passis
bu maturis amig[dalis] dulcib[us] napis bul
litis diabus vicibus et zaviće[?] cum
pinguibus brodio reddimentis pastinate
cocte napis putte ova tremula. Corpus
pro[?] abluat quies [et] coitu[m] balneu[m] ante
cibu[m] Vitet omnia inlita ut fabas
lentes carnes bouinas [et] s[imi]lia/ Vitet
oppilatia [et] pane azimum vinum grossum
[et] turbidum caules caseu[m]/ Vitet omnia

salsa [et] acuta q[ue] sanguine[m] comburunt et
tenet ira tristicia/ Vitet coytu[m] [et] omnia
appetitiva assumat in s[ubst]ancia musica
et omnia gaudium adducentia p[er]mittat
eis mirabilia p[er] et videbit[?] o[ppor]tunitas fiat
dyarodon iuly[ep] leticia [dy]a dyambra dy
anthos dyamargariton et s[imi]libus et co
portis vel buglossis aurum borrago lingua
al[?] ambra muscus os de corde c[er]vi mar
garit[e] se[men] basilice maiorane [et] c[etera] ut vide
bit[ur] confortat vel reducit volenti[?]/ Condime
tum contra debilitatem cordis [et] malas cogita
tiones mle[?] [et] agit[ur] a[d] ea Recipe carnes
mutonis anat[is] electas suptiat[?] q[uam] inchis[?]
intrioribus fiat scrib[?] capula cum cepe co
quendo et modico ol[eo] dul[ci] bulliat adda
[tur] aque lib[ra] i vini odoriferi aque ros[arum]
lib[ra] s[emis] melisse maiorane ana [drachma] iij
foliorum pomi citri decoquat[ur] de in su
mat[ur] ciriani[?] gariof[ili] spice lignum aloes
cinamomi [ana] [uncia] gal[ange] drachma i coquat
cum sale q[uantum] s[ufficit] et ovo al[iud] ova addisti
aqua ros[arum] morovet et offerat/ Recipe
mentu[m] p[ro] melancolicis [et] sincopizantib[us] sume
cordis vaccini buglosse boragis [et] c[etera] et
mundet[?] [et] ij mente calamenti an[a] [uncia] s[emis]
buarr[?] passar[um] m[odi]c[u]m coquat[ur] q[ua]rta r[?]
aqua q[uod] s[ufficit] colent[ur] et iterum cum modico
ciriani [uncia] s[emis] [et] s[imi]libus decoq[ua]nt[ur] et addim
stret[?]/ Aliud condimentum sumo folia
buglosse [et] c[etera] totum addunt sal et
olei amigd[alarum] galang[e] [et] c[etera] iuvat me
lancolicos [et] c[etera]

De cibis et regimine leprosorum

Vitabunt aerem frigidum et pravu[m] si erit vel p[er]mutabit [ad] calid[um] vel ad temperamentu[m] declinaus
Sol[?] sint sibi calidi et humidi/ panis
ex tritico optime p[re]paratus potus odorif[er]
vinum clarus debilis et subtilis. aqua
rus[?] clarus dul[cis] fontanea/ Vitent carnibus
mutonis pullis cum condimentis capo
num [et] gallinis calubis fasianis cottu
mis [et] gallinis calubis fasianis cottu
mis [et] gallinis calubis fasianis cottu
cum brodio cereo[?] p[er]dicis aucul[?] parvis
edulis lactantibus alii aucul[?] p[arvis]
gor[?] mesim[?]/ Vitet carnes salinas
legumina p[re]ter ius ciceris/ Vitentur
porri bugl[osse] feni[?] novello spinar[?] s[imi]l[ia]
Vitet [et] mixtis istorum/ Vitent feniculo
cocto cum gallis napis racemus maturus

[?]ug adde kind s[i] vel sive latini
[?] camibus est i[?] ad dentes omnes

amigd dul festuce calamus lenta et potus
aque eius et balneum eius confert eis.
Nocet omnino coytus. Nocet nimis ca-
ut sunt cepe alium eruca sinapi porra
et similes vinum forte et ... prop-
omnia cito corruptibilia ut lac pisces et
similia. Nocet ira tristicia labore nimium
frigus coytus. loca sordida et infecta
acuta et humida contraria sunt. In leticia
et gaudio confortant. Syrupus de scabiosa et
lappacio, syrupus de fumo terre, syrupus de porris,
syrupus de epithimo et similibus, syrupus ...
de corticibus ... Nocet aspectus balneum
et ... commovet lepram ad
exteriora nisi fuerit valde purgati. Nocet
sompnus longus et in ... Conferunt
lapsum vetere et applicat res ... nales
sano nisi arbitrium dictantis. Condime-
tum utile leprosis. Recipe viperam al. aquis
remota ... accipite et cauda et
digitorum ... caveas ne
fel eius corrumpatur quia occidit. Lavetur
et coquatur ... in aqua cum sale et aneto
... ossa separentur a carnibus
et carnes ... donec brodium sit
consumptum. Item ponatur in aliqua aqua calida
movendo ... coctum ...
et tunc pullus ... dissuebretur
in minutis coquatur cum illo ut sapor eius
displicetur. Quia pullus ... virtute
et panis ibi ... sumat ... apparente
... per ij menses in septimana semel
Condimentum aliud. Recipe ... monta-
nam non paludosam para ut supra ...
cum sale aneto galanga pipere apio et
cum sunt complete cocta comedantur et fiat
offe in brodio. Et si paciens infletur et
vesice ... apparuerit signum
est bonum et nisi fiat ... iterum
... fiant et erit completum.

De regimine stomachi et decibilis eius

Inprimis sit panis triticeus ...
... vinum ... maturum
et ... limphatum ... iuvenes
et galline ... et similes aves
... gallinarum carnes iuvenum ...
... eduli et vituli lactantis ...
... casei ... cibum
confortat stomachum ... stiptica ...
... pira stiptica

confirmant stomachum debilem. Olive in sulso sinapi
in sulso et similia. Oleum stipticum seu olfa-
cium ... nuces glandes ... re-
stringe dul. festuce ... matura
amigdale ... cum corticibus quia indurat
humiditates ... et aliqua calefacien-
cia et ... ut ... maxime iuvat
... Rosa balsamus abrotanum folia
citri cortices eius ... cinamomum ...
humiditates eius ... potentiale eius
et ... Capparis calefacit stomachum ... ruta
iuvat digestionem. Coriandrum confert stomacho
calido ... dul. confert stomacho lapdanum
confert stomacho debili et sedat vomitum
mastix ... appetitum ... con-
fortat orificium stomachi. Nasturcium provocat
et confortat appetitum. Origanum oliba ...
confert stomacho. Lattuca portulaca ...
... stomacho confert ... stomacho ca-
lido piper longum ... stomachum ... sal confert
dolori stomachi ... emendat ... ficos
inflamationem infert et ... provocat
appetitum. Nocet tamen ... ledunt stomachum pa-
... applicentur pastinace et similes ...
al. ... radices ... ver...
... nimia repletio cibi
et potus ... calida ... calida dulcia
digestiones ut ... completa
masticatio cibi motus post balneum
balneatio sumpto cibo ... fell
... aneto et ...
... tardat ... quia
... tebella caseus salsus nimis
... ficus ... et omnia legumina
inflativa et lac quia inflat et ...
... medulle quia fastidium generat
vel inducit aufert appetitum. Nuces
quia difficulter digeruntur. Aqua ordei
... nocet stomacho. Pruna dulcia ...
mollificat. Panis calidus siccatus ra-
... et similia. Tamen
... iuvat stomachum. Dragagantum ...
... mastix ... flores citri et ... boletorum
al. boletorum et similia multa. Cibus
exigens appetitum propter calore pro
... pomorum ... et ...
q. ... oli ... coriandri et ...

Confortacio stomachi

Ista ledunt stomachum

Iuvat

cum eis pullus et cum erit quasi cocta ad datur iuncte dactilorum coriandri q. s. et cum e / vel 2 vitellis ovorum confractis vel cum tot micis vel amigdalis pistatis inspissetur et offeratur.

[illegible]

Cibus confortans stomachum debilem. Sume pullum unum dismembretur frustratim coquatur cum aceribus et cepis minutim incisis, cui addatur succus mali granati et citoniorum si habeat et modicum vini cocti odoriferi et parum bulliat et offeratur.

Cibus qui est confortator stomachi. Accipe pullum dismembratum minutim coquatur cum frustris galange et pugillo cicerum albus mollitorum et lib. ss ceparum integrarum que cum decocta fuerint contrahantur ab olla et residuo addantur ℥ ij aceti quo concoquatur donec acetum videatur consumptum et tunc adde succi citoniorum ℥ iiij et coriandri sicci et piperis ℥ iij cimini ℥ ij specierum ℥ ss panis al. ℥ ij vel iuxta quantitatem bulliat fervore unico et offeratur.

Cibus

Cibus confortans stomachum debilem excitans appetitum. Sume pullum minutim incisum coquatur cum sale et oleo et alkekengi als varcholi et modico aceti in quo unum mollita fuerit mica panis cum modico piperis coriandri et galange et parum ferveat et offeratur.

Cibus confortans cum fuerit debilitas virtutis et ... edulii et pullum dismembratum minutim ... dactilorum cum ℥ iiij olei dulcis ℥ j et ss ceparum ℥ j poma duo cocta in uno brodium cicerum quousque crepuat totum coquatur et cum poma citoniorum et cepe fuerint cocta terantur cum coriandro sicco et cum quarta ij aceti addatur predictis ℥ ij carnium continue agitando donec fuerit coctum et tunc deponatur absque eo ungatur specie pulverizate ℥ j et offeratur.

Restituens appetitum cibus.

Cibus restituens appetitum. Sume poma acetosa coquatur in aqua calenti et ad partem ponatur cui addantur carnes edulinas minutim incisas cum modico sale pipere et ceteribus tritis omnia bulliat donec carnes rubescat et carnes sint minutim incise / et cum oleo ablute ponatur in brodio pomorum colatorum cui iuncta portulaca coriandrum siccum piper cinnamomum sal origanum et similia q. s. bulliat fervore unico et offeratur.

Regimen prostratorum cum humido et frigido stomacho.

Utantur aere calido et sicco panem triticeo bene fermentato et salito parte sui furfuris retinente. Sed vitet panem azimum et opinum. Utatur vino bene maturo rubeo in calore vel citrino bene subtili in sua medioc. inter vetus et novum et delectabili. Vitet omnia vina acetosa et grossa. Utatur aqua fontina cuius hostium sit versus solem ut de mane sol subtiliat eam sive hauriatur non sit a longe ab hostio fontis ut sit amplius depurata. Vitet alias aquas. Utantur carnibus volatilium motatorum starnis fasianis perdicibus assis cum optimo salsamento turturibus et turdis et amicule pue que capiunt in brodio et coplibus et pullis gallinis cum ℥ et ovo et plibus caponibus assis in brodio castis columbis innucubilis. Vitet in aquis degentes ut sunt fulice anates et coplibus. Utatur carnibus innumatis et coplibus assis / vitulis lactantibus quibus edulis assis / vitul lactantibus cuniculi innucubilis cum suis salsamentis et populo inmene et ovo et coplibus. Utatur herbis scilicet tenerita tibus seu petro iuncta salvia ysopo salvie cum serpillo gariofilis et beta po saturicie ... blectis oculis ... pigrorum seu tenuitatibus. Utantur brodio ciceris et pisarum. Vitet alia. Utatur al. et leguminia. Vitet allia. Utatur nucibus pineis festucis avellanis assis et fructus. Vitet alios grossos. Sint potent omnes pisces et in rem potuerit uti piscibus squamosis viventibus in aquis mediis fluvialibus vel marinis assis vel coctis cum petrosillino vel tenuitatibus seu sale et optimis salsamentis. Cibus confortans dolorib(us) stomachi propter humiditates et ... tumores vel pullum dismembret cum oleo olfactivo et sale coquatur cum aqua et remollitionis ciceris pinguedine et tereatur cum modico aceti et cum pinguedine fuit decoctioni addatur coriandrum

pip cinnamum dactilum et pasa vinum odo
riferorum et offerat. Cibus confertis stomacho
debili racione frigiditatis. Rx carnium agni
animal lib. i carnium dactilum piperis ga
rioff. an. ℥ ii sss ponite in panno coquantur
ad medietatem. quibus addatur incure vel
syr. malig. cum incipiat inspissari
vel inspissari deponatur et offerat. Ci
bus restituens appetitum. accipe poma co
quatur et colentur addito pinguedo quibus
ponatur carnes eduline. scilicet pullos masse
minuti cum sale et pipe et ciceribus
etiam simul bulliantur cum modico olei
ablute et cum rubere inceperit ponatur
in succo pomorum predicto colato. Com
addatur menta apium stipites portulace ori
ganum et sansucus coriandrum sicum
piper cinnamum put videbitur operanti
offerat. Et quoniam multe sunt alie dis
positiones stomaci ut prius patet intersperentur in
cibus confortans stomacho debile propter coctam
Rx carnium puri aque decoctionis edulium
vinum malig. an. lib. s. vinum odorifer
ʒ ii succi coriandri et dactilum an
lib. s. reducatur ad medietatem. Com ali
me ponatur vel syr. acetosi et offeratur
Syrup exigens appetitum prostratum propter
caliditatem. Rx pomorum acetosorum succi
citri vel limonum vel agreste q. s. in quo
coquatur pulle cum cepis et olo origano
et et cum approximabit decoctioni ad
datur menta dactilum coriandri succo
cum i vel ii vitellis ovorum concussis
vel cum nucibus vel amigd. fortiter
pistatis spissatus et offeratur de cibis de

cibis et regimine confortatibus

epar debile.

Eligatur aer temperatus
aptus vel temperamento vicinus ad aliquam
frigiditatem declinans. Eligatur panis mun
dus aliquantulum triticeus ferme
tatus ad mensuram decoctus. Fortis
panis azimus. Vel quod sit cum pasta
azima panis ordeaceus [illegible]
et coplos. Potus sit vinum electum sinceriter
nominatum frequenter et limphatum
cum aqua clara. Vitet vinum grossum
dulce et consimilia. Vitat cibus similis
digestionis. Sit pulli gallinacei perdices
iuvenes et turtures pulle gallinae

et eduli capones iuvenes et vituli
aucule pure ova tremula et mollia
tractu super dicto qui arabice. Dici
liazir. panis predictus ablutus cum
succo ordeati cum lacte amigd. ave
natum confectum. consimiliter. Vire passe cum
acinis al. acinus. ipsi proprietate habet
corrigendi epar. mattu. Vive passe
que non habent acinos. quia quod habet super
fluitates auremis et tota substantia pure
passe sine acinis cum festucis. Quia aperi
unt opilaciones festuce conferunt
epati infrigidato et opilaciones aperiunt
et ipsi optimant amigd. et magis
amare cum ut. amiss. maratro quia
opilaciones eius in frigiditatis aperiunt
Fructus simpl. agreste epar confortant
et poma acetosa ipsum refrigerant
citonia ipsum confortat. Istomaticus ficus
et avellane et pira aromatica rare
vini gruata dul. lignum aloes sandal
mulci passarum et ceterorum. Rx ciu tapium
vinum album et stipticum amonum asso
dill. amcos avellane roste balsamum
apium cassie[f] cinamonum endivia et aq
cius eupatorium fumus terre syrup eius
gariof. gruata iuisa lapdanum confor
tat epar debile mastix sansucus na
strum origanum infrigidatum. lactuca portulaca
aqua rosarum recens frigus cicla spinachia
vinee et epatica ℥ii xilogl. et consimilia
Carnes habentes epar debile. Vitet aqua
frigida et omnia excessum frigida primo quod
et quodcumque ea recepit leguminia mel
quia nocet epati calo nimis. Usus ficuum
et piscium bestiales et viscosi. Omnia cum
fistudio supta omnibus cibus malefactis
motus superfluus. opilatio cistis fell
et splenis. constipatio ventris superflu
us vomitus dolo flore. Dicta in
mis tenuis aut corroborat propter
colera. Ruine pullu disincebratu
et cum olo amigd. sale et coriandro et
vel loco eius petro sinum. [illegible]
vina & math et pimbas an. [?]
tamarindi. ℥ s. succi vel usque malig
an. ℥ iii. aque lib. s. Zuta ℥ ii addat
p. amigd. dul. et coturte ad spissitudinem
tur spice dactilum an. q. s. coquitur
et offeratur. Cibus conferens epati et stomaco

Confortant epar.

Cibus conferens epati et stomaco

calis refrigerentis tpate. Sume carnis
mutonis anualis edulorum gallinarum
vel similium incidat frustatim et cum tepe
mixto sale et olo amigd coquitur
Ex inde accipe vnas passas ad lib j
vel si terat fortiter cum ac. et zucari lib
ss. terat fortiter et ponat et colentur
et carnibus misceat quibus addat
mirtini et galang ana q. s. 2 quatuor
festucorum 2 i vel salsa amigd bulli
ant et offerat. Cibus alius Sume
pullos columbarum iiij exenterent et
dissmebret et abluat cucurbitarum et
cortiicatarum brodio pugillo vno et sale
q. s. accipis lib ss olei vacchabi ℥ iiij
vel plus coriandri ℥ ij zucari for
titer aqua columbi expiant cum sci
cortu fuit adde aceti i q. s. vini odo
riferi parum cinimi ℥ ij corrussa fortiter
ponat in olla et buliat vnico fuoco
et deponat et offerat. Cibus acco
sus et delectabilis. dissmebret car
nes mutonis anualis et minuti in
scisse cum ciceribus remollitis coriandro
et vel pastinatis coquat cum aqua
competenti et olo vel pinguedine et cum
erunt cocta addat acetum vel agresta
vel succus limonum ut perveniat ad saporem
acetosum et buliat tunc cum zucaro disso
luta et modico brodii sic coquitur et offe
ratur.

Ictericie

De cibis yctericorum

Eliga aer temperatus. panis preparatus
in sale et fermentatus. vitet panem
azimum et opilatiuum. Potus sit vinum
subtile bonum subtile lim pharum si non
febricitet vel aqua ordei in qua radices
feni pet et similium sint cocte bonum. brodium
cicerum ni vel rub. vel oxymel simplex
vel oximel sollutiuum duor syrup. dya
glor m. specialissime probatus frequenter
cum expsuatur cum feni pet apium et
similium ut in additionibus super antidotarium
pz amigd dul et amare festuce et
agresta malag. mixta poma acetosa
ribes i. acetum syrup. de ribes syrup. de
endiuia et eorum complexio bletas et feniculus et spla
ut est in dentaria et vitent carnibus
volatilium preter degetes in aquis viuent
duarum yctericia et opilatiua. Cibus co
ferens ictericis. accipe berberis granatorum
acetosorum ana ℥ iij ponat et colent

Cibus

addat opium vostre porcium coriandri
infusa fiert et addant stipites pe
late quibus infusa aqua et modicum
salis et cinimi et vnico fervore
buliat et sumat cum pane. Cibus vel
condimentum conferens opilacionem epatis vel
yctiriae. Accipe vostre primum et coquat
donec emittat amaritudo. quibus lauet
in aqua dul. frica et primo pinbus cum ci
ceribus et sale buliat. Cum coriandro
etc. addat zolam amigd coquat addendo
modicum aluminis vel succi limonum et
similium cum aceto i q. s. decoctionibus epatis debili
infra inuenies hunc tibi applicanda

Cap[itulum] de cibis ydropicorum

Electo aere temperato vtatur pane de
frumento non multum cribellato bene
confirmato electa et panca quantitate bis cocta
et alii pane ordei pane de milio et similibus
vitet pane azimum et omnia azima
vitet potum superfluum et tollerabit sitim
sitim Vtetur bina brodia nisi forte
in die in qua soluet in qua vtatur bro
dys gallinarum cum optimis salsamentis
vtatur vino subtili aromatico vel
albo in modica quantitate brodio saccalorum
vtatur carnibus volatilium et quasi car
nibus salsis. mutanis anucul. piscis
allys tepis porris sinapio cum cibis
in panca quantitate olium in fulso anella
nis assis ficubus amigd dul condimentis
siropis. assatur et lacte et sero camelorum
lacte et sero asinarum lacte et sero ca
prarum pulinis persalsa R. ℥ ij galange
ana matri aurcos ciuum sifilicos ℥ ed
ana ℥ ij et ss. spice calami aroma co
riandri preparata ana ℥ j sand rub ℥ j
fiat pulinis per salsamentis et omnibus
speciebus sic mixtis vta brodio cau
lium vostri porrano. apio feni sumat
raphano cum rute. cum feniol sepillo
salma nastro calamento et similibus
et preter carnes predictas vti poterat
pull gallinis fasianis fricatoliuis
et alys preter aquis degetes et cu
calore hubuerit poti poterit malag
quae epar confortat et stomachum ciconijs pro
nuis purus aliquo ad mitigandum
sitim ineclo ciceris. ad prouocandum vrina

spargis que urina provocat amigdalarum dul(cium) et amar(arum) et nuclei siccis ficubus siccis cum nucle(is) pp(er)eorum (et) vinum passis kumanie. Vitet coitum superfluum et immoderatum potissime ante prandium. Vitet balneum aque dul(cis) et omnia alia nisi corpus fuit immundi(ssi)mum ... eligatur ab auctoribus ordinata. Cibus eduliis aqua ... auces que dicuntur arpate vel alias auces pur(is) coquitur cum salsamentis sale et oleo et cepis cum approquabit decoctioni addatur succus liquiricie modicum vel ... vel seu loco eius aceti vel alumini ... vel fiant offe in brodio vel sorbeatur. Aliud ad idem cuius cicerum carum cinamomi ruthe aceti et oleo bulliat fervore unico et fiat offe. Cibus alius ad idem lotura ... frustratim incisis et oblonga ... in vero ut unum frustum tangat aliud deinde ad coriandrum sic ... pip(er) dartini ana ... malagranatorum ... tenuit ... omnia simul ut fiat spissum in modum mellis deinde ... carnes et dimittat stare in modico ... cassolo in furno assentur et offerat. Cibaria delectabilis sume carnes arietinas electas fiant frusta subtilia oblonga remolliat in aceto forti et alumini cum artificium dicitur infra cum pipere carum et oleo ... assentur in furno vel simul ... sit sume ... capitis ... similes vel appos ... et ...

De cibis spleneticorum

Eligatur aer clarus et splendidus non tenebrosus nec obscurus panis eorum sit ... levi ... fermentatus mediocriter sal ... cum ... anisum seu vel absinthium. Vitet alios panes propter azimum potus sit vinum subtile album vel sub ... medium inter antiquum et novum. Vitet aqua ... eligat clara et munda et pluvialis ... vinum ... et similibus. Sumat eos in ... gallinas iuvenes carnes multonis ... ut sunt pulli ... iuvenes ... ut ... de cibis epaticorum quoniam que ... epar et splene et ... omnia

volatilia motana subtilis nutrimenta preter in aquis degentia. Cibaria subtili ... ut sit cepe porra allia ra(phanum) ... capparis insulso capparis et tamariscus ... omnes ... preter ficus siccas ficus remolliate in aceto amigdalarum amararum et dulcium nuclei ... de ... et tamarisco. Vince ... nuces ... olive insulso et in aceto lupini dulcorati in farina eorum ... turiones ... turiones palme ... petrum seu apium et ... blete ... Splene alte ... aqua ... calibis aqua ... cum aceto super splene ... flora de ... sinistra ... ysopus ... cum aceto ... squilla ... urina hominis. Vitet omnia ... ut sunt legumina ... preter brodium ... vel ... carnes bovinas leporinas ... Vitet castaneas sorba pira poma ... cortana ... aque ... ius splenetici ... sume farine lib. iij ... lib. j fiant placentule subtiles ... coquitur et cum aceto comedantur ut fiunt ... splenetici ... fortis lib. vj ... turiones tamarisci origani seu ... stetit in eo per tres dies hyemales vel per tres estivales colet et ... Cibus ... splenetici sume carnes quas volueris frustra ... ut tibi videbitur in aceto et sale coquitur. Item accipe frusta ... tamarisci ... carnes ... ponat in olla ... carnes ... cum cepis ... pipere dartini et allys bulliat simul. Item deponat ab igne ... offis ... sinapis desuper et offerat. Ca(pitulum)

De cibis et regimine colicorum

Aere nat(urali) vel artificiali ... sit ut ... vel de frigida ... Eligatur panis ...

Vitent
Aceto
Cibus

i aqua mellis ul zucc farinate cu
melle / vitet azimū panis et quidq
sit ex pasta azima / potus sit vinum
bn maturū tralſes ad dulcedine q̄lt
phet cu aqua marina ul falsa ul cu
aqua tepida / vitet omō frciam et
quartū i mundam / vinū defoculis
vinū rubeū passi vinum dactillorū palma
turorū vinum mellitū vinū zucc cu
& silia potagia q̄ sūt opratemis ut
vinū de simuēto & rancura & silia / vitet
potu aque frīe et omīs potus frīs
utatur carnibus mutonis iuuenis
bradio et iure capiū mutonis brō
dio gallorū antiquorū cu aceto et poli
podio brodio capponū cu bletis ul spi
brodio pullorū et gallinarū medull
ossiū mutonis iuuenis latte cocto cu
melle & zucc rob et similia. oleum
oliuarū maturarū oleu amigd dul olm
zizanīnu butirū / & silia alumn penidie
zucc cane zuc ficus sicce fructus
cu nucibus vue pass ch ar ul poma
paradisi racemi dul. aque frīe decotis
tamlū cu carnibus ul sine eis biata
versina spagi allia cepe i opua q̄ntite
/ ius ciceris cu aceto ieiunio farina oro
bi spata ut amidu / prauocat cuiq vriā
& laxant ventre farina sennigreci cosimile
raphanus i ieiunio / vitant omnibus
provocantibus ventre ut coquunt penidie
cu olo zizanino ul amigd dul et
sumatur ante prandium iure ciceris cu
olo amigd dul. ieiuno stō sputum
laxat ul cu butiro frixum / laxat ve
trem amigd cu melle penidie cum
melle / [illegible] qm ventre laxat et
mouet / [illegible] ficuū al pts i et aque dul
ptes x coquitur ad lentem igne doc
fiant ut iulep et sumat ercis z iii
ul ut videbitur dictanti / ius utile ist
/ gallum antiqum euisceratum & farcitum
fē tū polipodii & caulibus marinis
coquassatis coquatur i cc lib aque
donec ossa separentur a carnibus et su
mat de brodio put sufficiat potuti la
xat & mitat et si velit purgaē flegma
ponat fē tt & si malū solu polipodiu
/ Et si votraq / votraq spina / et si vis
dissolue ventu adde cimimi anisi antun
& silia cu modico salis / et ad opilacō
epar & splene adde rad pet feū app

sttiole sprite aniceos & silia / istud ius cō
fert colice tremori dolori intestinorū seu
egritudinibus longis hiemalibus a sinati
tatione humiditatu grossarū. doloribus
stoī supbeunt et multa alia bō facit

Ca[m] de regimine freneticorum

/ Eligat aer adfrigetē decliuius panis
Atriticeus remollitus in aqua cum
zucc panis ordaceus cu multo furfure
/ potus sit ptisana artificialr / potus vi
num debile bn limphatum / vinum subtile
vinum malig / pulli gallinarum cum
agresta edulcata cu herbis frīs cocti abs
tersi & coples ut sunt spinargie malue
atriplices blete borag & restitū prunum
in scariola & lupinus minor & lactuca
ptulaca & cosimiles / ius coparū / ius
lentium & butirū re bly ol[illegible] / olm
amigd dul. / seru capiū racemi hyp
males ficus vr i ieiunio camph fre
cucu[illegible] pepones melones palestini
cussa antipsia ceraga acetosa pūna
pura vue passe sumat & sumac
[illegible] vue passe sumat & sumatur costipat
deuitis / hmj aque & acutarios costipat
/ Accipe lac capiū. buliat duobus ul
tribus siccionibus / deinde addat & z iii
se tamapini acetosi & buliat / deinde
intigat & lana i aqua frīa & ponat
in fronte illa i qua est lac et i rotunch
cessabit a feruore alia vice & sorbea
in iptā ututē sumendis / De cibis

De cibis et euacuationibus et potionibus seu florum ul farmacia ul provalescentib[us]

Eligit aer
Aut sepe dictum est / cibi sint more
qu[illegible] et multi nutrimenti facilis digo
ut cito contrant i membra ut sut
panis clib ablutus & ppatus cum
zucc aucciatu turzin / aqua carib
cocta ut purissimum est / ius pullorum
coctorum donec ossa separent a carnib
/ ius columbarū iuuenum coctarum sil
/ ius turturū codē / ius pdicu iu
ucum masticato carnium assatarum
sup pnas / ius gallinarū & capponum
vitella ouorū mollia vinum rub
bn maturū & odoriferū sit tena bnis
/ Modimetu cosferens indigentibus
cibis facilis digonis ppter debilitat
ututis accipe tot vitella ouorū q̄t
volueris pistis diminch i alumn et
vini odoriferi ptes / deinde omnia

vitella simul concussa in vase argenteo po
natur super vas plenum aque fervetis
et agitetur continue cum ligno ut inspissetur
Et si piper et alumen adiungatur ut non
sint ut delectabilis fiat et confortatur
quia cito currit ad membra et est bonum tpa
incti et innanienti carnes pro debilibus
et convalescentibus Sume frustra min
tonis subtilia assentur super prunas sine
ablutione masticet et precipiat Et si
abluatur aceto seu remolliatur facilius
digerunt Ius confitiendi aqua a car
nibus Accipe carnes sub edulinas
de collo spatulis sine costis frustratis
minutim et cum aqua mota et sale agi
tando continue Et tu consiccabitur aqua
paulatim inoret donec mollificant
carnes Cum autem coaqua coquitur seu
que confitientur compredictis carnibus inficia
tur cum ea in flaxon sanguis tandem
vini odoriferi et offeratur in febricitantibus
datur cum gariofilis vel macis vel musto et
pluribus Et si quis velit dare colinas
addat sucum malorum vel limonum vel
agrestam Aqua carnis conferens conva
lescentibus flores debilibus egris
Accipe carnes vituli et eduli vel pullorum
electorum coquuntur cum sale et aqua
donec ossa separentur a carnibus et cum
lib. j. expille ponatur in olla vel cassi
ola cum vitella ovorum xx gallinarum
gallum bene cum et iuvenes et ss. et vini odo
riferi et ss et coquatur ad lentum igne
donec inspissetur Cum autem adde parum
musti et gariofilis et sorbeat Et si fe
ad dex loco vini vinum malorum addatur
vel agresta et mustus auferatur Cadunt
tum utile fumetibus medicina laxa
tiva Sume aque carnium lib. j. succi ce
parum ʒ j succi coriandri ʒ iij aque
dul. q. s. coque modicum et ligetur
in panno subtili et coquatur in completo
deinde extrahatur pannus ille et ab
dantur medulle panis q. s. et per se
sine aliis assumatur preter cum dicta
consideret confisuator que sunt consideranda
cum medicina laxativa vel stomacha
et que confert vel vetat ea valeat misce

De cibis calculosorum in renibus vel
vesica

Primus dicatur aer

Calculosis

conveniunt ex quibus lapide quatum po
sunt suadeo glutate quantitate et cordicis
et omnibus rebus naturalibus Et prop
sit dicta sicalibus digonius ut panis
frumentitius a lapidibus et terra
purgatus frumentitius cum se seu et ab
stiticis bene preparatus et mediocriter coctus
vitet panem azimum et splendidum potus
cum sit vinum al. subtile et rudicum
vinum destruitur vel vinum maturum
conveniunt julep syrupus violarum aqua
melonum aqua ca venenosa vitet
potu aque frie et omnis aque grosse
Iterum vitet omnia vina grossa et dul
vitant carnibus volatilium preter
rapaces degentes edul pullis perdicibus
columbis turturibus prudinibus am
cul dictis cauda tremula peratis gau
quoque vivo volucis vel pulmezatis assis
dl coctis vel pastillatis carnibus
capon inmenim inutertarum cum herbis
diureticis Potant piscibus petris vel
re amigd amars et dul. cum zuca i
ieiunio fistic pineis per passis
vitant aliis aliis et vitant vitellis
ovorum tremulis cum aceto alumini
et olo amigd votat brodio ciceris
nigrorum quorum confringit lapidem in
renibus et vesica brodio fasiolorum
cepis coctis in brodio ciceris cum olo
zizanino vel butiro temporatibus spa
garum fortibus pueribus raphanis et aqua
distillationis eius Eruca menta
calamento custute apio et porris beta
et petrosel seu virgis postis primo
cappanibus in pulso de aceto vitatur
poponibus cum se sumpt se melo n
se curcu se cuc votat melle zucc canne
zuccara aqua suggendo pomdyris sagi
minis gallinarum saginum antum sa
ginine turculorum votat balneis cum
altea malva se lini tribulo marino
et capestri in cibis potibus et clisteribus quia
pessibat vel suppositoriis vague virtus
pparato seu infuso et cepbracto que est
tuali dr tradico invicto cum ordeo
seu saxifrage miliosolis et potato
vino votant carnis seminalibus
assis vomitu per cibum aliquem vitat

• no cal

sep serenit

opto moderato an cibum. vitet me
dicinas laxatiuas repletionem cibi et
potus. caules siccas carnes por
cinas veteres bouinas leporinas i
uinas et consimiles. vitet omnes pi
sces preter squamosos in aquis inde
luntes. vitet legumina vniuersa
equitare frequenter et nimium star
vtat. pedes coitu suppleri coctu coriandri
agni castu lactucas portula nenufar
et splatas frigus pedum et consimilia. Et la
pide mollificato in parte ad ipsum fran
gendum subvenitur cum clendaris dicis
litontripon et consimilibus. lapide indu
rato spongie marina cineris scor
pionis cineris leporis vini cum omnibus
suis partibus combusti. Item testarum ouorum
aquibus pulla exierunt cinis auis
que dicitur cauda tremula. cinis yrundi
num sanguis hyrci predicti aqua distilla
ta raphani et similibus. Et nota
quod quedam pruinissara provocat a lapide quedam
non mitigat dolorem quedam lapidem indu
rat sta pectine et in prohibendo vrina
Et quedam sunt contraria utrique in predictis
Syr hiis artis. Syrupus frigidos lapidem et tollet
difficultatem vrine. et multa cibaria sunt
in eo. Et yrundines que volant inci
piunt plumescere et abluuntur. et integre
coquuntur cum sale et olo amigd. vel ali
quibus condimentis etiam nucibus tritis
et succo apii [illegible] et si cum coctu sunt
adde dactilum coriandri et gal. q. s.
L. spong et offerat. quia lapides lubricat in no
bilibus magna caliditate. Item duos
pullos elitos cum [illegible] finge decoquitur
vel cum sale aliorum duorum condimentis
ut tibi videbitur et sorbeat de brodio
et si additur de malius bulierit
cum [illegible] olo amigd dulc melius
Cibus lubrificaret. Cibus seu condimentum
aliud. Et se melonis amigd [illegible]
am [illegible] terat et distemperet cum aqua
cucumerorum vel fiat lac in quo coquitur
pulli et columbi vel passeres deca
pitati et cum erunt semicocti adde sal
sicut ceparum et aliqua condimenta q. s.
ut sicut apii et sem bulliti colla
et fiat ibi esse et brodium sorbeatur
quod urina provocat et lapidem minuit

Cibus minus [illegible] calculosos [illegible]
caudas tremulas quod inveniuntur apud
[illegible] et aquas mortuas plumentur
integre coquitur ut predictum est de yru
dinibus opto [illegible] conformis. [illegible]

De cibis dolore renum patientib

Eligatur aer iuxta arbitrium dictatis
[illegible] panis sit coctus et fructuosus in
sale q. s. non azimus [illegible]
[illegible] farina [illegible] furfuris [illegible]
Album aut panem vitet. Legumina assu
me et omnem cibum grossum et [illegible]
[illegible] ut coctu frumentum. Potus sit
vinum subtile clarum [illegible] delectabile
in sapore. al [illegible] cum colore [illegible]
[illegible] potu aquarum potissime [illegible]
et vini novi quia non est depuratum
nisi fiat ut infra dicetur. vitat dos
in predicto carnes castis animalibus [illegible]
lactantibus [illegible] tapole cum
vitulo non antiquus et consimilibus. Carnes
[illegible] stagnalibus et non squamosis
potissime. Et si tempore [illegible]
[illegible] assume [illegible] pisces [illegible]
[illegible] opaquis [illegible] et [illegible]
[illegible] vino al. vel [illegible] sup craticula
[illegible] optimis condimentis. vitet omnia
legumina et [illegible] ut dictum est
in [illegible] vitet herbas crudas quasconque
exceptis [illegible] seu pet [illegible]
[illegible] borrag salvia [illegible]
[illegible] mandrag
et similia. vitant vinum passum [illegible]
[illegible] vitet [illegible] et similia
[illegible] forte [illegible]
cibum semper [illegible] subtilia [illegible]
et bene [illegible] vitet cenam [illegible]
[illegible] moderato an cibum [illegible]
[illegible] gaudiis et leticiis honestatem
[illegible] vitet omnia contraria [illegible]
[illegible] sanitate [illegible] dol renum
[illegible] suas habet [illegible]
propter quod aliter [illegible] est tempore
[illegible] vel aliter tempore [illegible]
[illegible] delinquo [illegible]
[illegible] nolentibus ut supius [illegible]
expressum est.

Item de regimine patientium vulnera in renib

Eligatur aer [illegible]
vite ad [illegible] declinab [illegible]

optato moderato et virtutes confortat sed
i mo^tu vitet. Vtatur pane sepedicto
de tritico nitido a lapidibus zavenis ali
quid sur furis retinens. Vitet azimus
et consimiles. Vitet omia legumina seque[illegible]
sit cum leguminibus excepto ciceris brodio a[illegible]
terum vel pparatorum cu cepis et pauco vino
albo i ponto. Vtatur istis carnibus scilicet
gallinis cappombus perdicibus et sture-
nis ambus prius que capiunt i brodo
yrudinibus et tota spe auida tremula
turturibus carnibus muttonis iuuenis
castrati fasianis fratolinis. Vitet
carnes duras digestibus et superfluitatum
multarum ut sunt carnes porcine aque
anserine anatine viscera quadrupedum
carnes leporine omne consimiles vi
tent herbas crudas quaslibet rapas
pastinacas et omnes radices possunt tamen
potent boni virtutis apio seu brodio
caulium cum scilicet. Vtatur vino no
multum subtili aqua fontis cunctis vsus
ortu colore mixta cu vino maturo
et mediocriter i sba sin limphato
in tepida semp hyemali. Vtatur
vinis passis absque aliis cuiusque ca
nis festucis vel tu zua supta
Vtatur hyeme cinamomo electo mixt
[illegible] gaud[illegible] gal[illegible] cum aliis speciebus fieri
put pulueres sl met. Vitet vigi-
lias et sompnos i moderatos potissime
cibo supto. Vitet coitum cum cosupa
tionem ventris et similia. Vtatur trociscis
alkekengi distemperatis cu vino bn
limphato q^e sunt mirabiles i effectu
cum recepta ponit^r i addicionibus
dictis Nicolai. Alia ante ponit^r
i practic sapientu quia cura est valde
difficilis et tediosa. Contra nimium
fluxu sanguinis aquo cum loco fluat
seu vetsione restauras et sanguine
recip pullos gallinarum columbos
al iuuenes dissimilabis ehimet
recoquitur i vino odorifero. Recipe ossa
a carnibus sepent et addatur mentu
iusti electi dactilorum [illegible] coletur
et paulatim bibatur cum brodio et frigide
quod confessim restaurat sanguine. Et si
patiens vinum no bibet coquatur i
aqua decocto[illegible] par[illegible] [illegible] [illegible]

De cibis pacientium fluxu ventris et sit ca. 2 fra

Aere electo mix[illegible] et sit ca. z fra
arbitrium dietatis sumat cibos
et potus i modica quantitate vna vice
et multum inferiores et sit panis bn coctus
et quasi asimus parum sur fur i in se[illegible]
panis bn coctus vinum grossum potum
cu aqua pluuiali limphatum cu qua
aqua paretur cibaria. Carnes pdicum
turtures pulli assi et pulle gallin[illegible] asse
separ [illegible] separ agni separ [illegible] sup
[illegible] si no sit fe. gatri coqu[illegible] in aqua
pluuiali cu sumat et se ciconiarum vo
latilia cocta et subfrixa cum brodium
cosumat porcellum anorum et vitella cocta
i aceto. Et sumat pysces parum assatos
cuniculi et lepores et pedes aialium alaude
elixe prima aqua eiecta. Caseus antiquus
absque butiro lac coctum ut infra dicet^r
cu lapide ul ferro pone pas^s supp^{ce} cu
arcius sumpte. citonia dul et subpoius
cocta poma dul. cum stiptica. pira [illegible]
cocta et auellane coste castanee coliy
tarte kauellane coste glandes dul et
de earum zamugd coste glandes dul et
olim glandium tucetu al. tortellum
de bistarto uel coctu cu semine lini. Clau
les bis ulter p bulliti aquis eiectis
tyriaca reges filonii. Rubea trocista
ta et siles opiate. Panis i fluxum frc
et debilite virtutis retentiue. Recipe fa
rine cribellate lib j et pistet^r cu vino
odorifero zin[illegible]. adda^r salis et sinetiq[illegible]
ligni aloes et galle m^s au aur[illegible] sunt muscatu
electi cu vino distemperati modica et oia
simul pista. coquat^r in clibano et oia
offeratur i cani ubi no est se. Alius
cofecres tenasmo et fluxum sanguinis
ac farine q.s. pistet^r cu lacte et vitell
ouorum cu pauco olo ul olfantino sale
et fermento tpato et offerat^r ita frig[illegible]. Q^e
cofortat et pvocat appetitu. Alius fluxum
de climatos ad frigitez costuges dic
bistortu sumpto et reduca i furnum plu
ries donec rubescat no tn comburat^r
nec nigrescat pistet^r et coqua^r cu
modico coriandro et pauco sucto [illegible]
et spinis remoue [illegible] cu [illegible] adde
[illegible] aque aqua rosis. Et si vis con
stringe adde supra papsidum cum [illegible]
onorum. Aliud confectum cofeires flu
xum [illegible] Recipe vuas pas^s cu aull

Oleu

[illegible]

b. storta

Aliud ad[illegible]

cum malis tosta terat et emolliat
in aqua et spumet. Cont. aut. apium
meta origani et ciarcat in aceto coleat
et aceto addat aque pdicte et comperat
cuminum ad saporem prandii. origa.
pip. et oleum amigd. dul. Deinde sumat
alaude pbullite abiecto brodio, et cum
predictis coquatur. et addat parum aluminis
vel loco eius sal gemme tosti et modicum
spice et cibus iste dicte conveniens. Cibi do
[illegible] sit panis ordei panis in
lib et ipsum coctum in lacte sive butiro
Ordeatum sive cibus de farina ordei fcte
lentes cocte in pluviali aqua bis vel
ter vice qualibet eiecta, posito modico ace
ti fabe cum aceto et fibuli et fabe toste
pulmentum parum cum lacte butiro abiecto
lat acetosum et dicit. id mazalia. Capes
veteres tortellum de pane vel [illegible]
de pane frumenti vel biscoctum. caules p
bulliti ut dictum est cum aceto assumpti tu
niones dactillari citonia poma aceto
sa sorba corna pira stiptica puella
et glandes immaturi dactili indes sem
per cocti mora immitis immatura gna
murte mora celsi immatura agresta et
omnia condimenta parata cum agresta sumat
et sumachia acetosa et consimilia. Syrupus
rosarum syrupus mirtinus syrupus de citoniis
syrupus de ribes syrupus aque plantaginis et se
cundum Elecna. Diarodon, triasan
dali, et diapenidion, et zucara rosarum sicca sim
pliciter carnes citoniorum condite
crocis spec. mirtina cum aqua plu
viali et similia. Potus sit vinum stip
ticum ut dictum est parum in fluxu colico
pistret cum aqua rosarum et valde modico
camphore et galle muscate, spodii. Et
Et si vis ut panis fortius restringat
fiat cum succo citoniorum vel pomorum
acetosorum vel malis et aqua rosarum et
offerat per se vel cum condimentis. Cibus
competens ad fluxum colicum et ulceratio
intestinorum ait sumac et emolliat
per diem et noctem et primum et colet. Com
aut. panicum mollitum et emolliat
in aqua pdicta per diem et noctem colet
et abiciat residuum et colatura coquat
suaviter agitando cum ligno alcos (?) cum
sanguine arietis et addat modicum
psillii tosti et olei rafeby abluti. Di
cibus addonc. specem. fluxus cum dessi
cabi et bistortum et in coquit

item quia est fluxum colico. Si addatur
aqua decoctionis xilocaracte restringit
fortius. Et si addatur anetum sedat dolorem et
vetostatem intestinorum. Et sit in aqua
sumac quando operebat fluxus colicus
vel cum succo citoniorum vel pomorum vel
pirarum. Et quando sit cum ulceratione et
corrosione intestinorum, sit cum pedibus
mutonis et similibus. Cibus alius com
farina ordei cum aqua sumac confecta
fabe cocte in aceto sistit fluxum colicum
lentes cocte in aqua et aceto conferunt
[illegible] variolis et morbillis. lentes
sic parant in fluxu colico conveniunt
bis vel ter bulliat in aqua que mutet
qualibet vice. Deinde bulliat in aqua dul
cum sale et agresta, vel aceto vel vino gra
natorum, vel cum stipticis ptulace vel
plantaginis citoniis piris vel pomis
acetosis, vel sorbis vel similibus et coque
brodium cum frustro cepe torrendo et colo
stiptico et acetum ante coquatur cum lentibus
in aqua secunda quia melius emittit ven
tositatem que cogit intestina et stomachum
appellere que continet in eis et per quos
fluxus augmentatur. Et si coquuntur
cum vino odorifero melius confortabit
Torbito [illegible] glandium ciceris modicum an
et iii lactis lib. i coquatur et dat in ieiuno
biba quia fluxum sistit et gene minue
cum lacte. Hoc confert etiam corrosionem
intestinorum vitella ovorum ~~in vino~~
~~[illegible]~~ bullita opilat humiditate stomacho
quia stipticat vitella ovorum in vino
malorum acetosorum, vel in agresta cito
niorum confert fluxum colicum. vitella
ovorum in aqua sorbarum vel sumac vel
citoniorum confortat stomachum et intestina
et abstringit. Idem potest fieri in aqua
glandium vel castanearum decorticatarum. Con
dimentum contra fluxum colicum coquat
pulli cum lappacio et stipticis ptulace
et coriandro etc. in succo agreste, vel vino
malis acetosis, vel in agresta citoniorum
rob mixto vel mixto et sapore cum co
riandro sicca cocto et confecta. Aliud
delectabile accipe racemos, sumac
quantum placuerit molliant in aqua et bul
liat unico fervore, coleat et bulliat
et colatura coquatur pulli vel perdices
vel alie carnes iuvenes et condiat
cum sale oleo et aliis condimentis. Aliud

Syr^e

Potus

Cibus co.

coferces fluxum colico. Item yera maligna
costa sumat yera mirte coriandri sp
tum z costum coquas pas cum arsenicatis sume
cum rubi terant omnia simul et inde
farciat pulli perdices vel turtures et
coquitur. Cibus coferces ulceribus inte
stinorum coquatur rasi cum lacte caprino et
in fine decoctionis addantur omnia predicta
sicut castanee trite et coffeantur. Ali
ud coferens fluxum et tenasmon bibi
qualibet die lac coctum cum cimino regum
arabicum. Modus coquendi lac in fluxum co
lerico coferens cum conspicis et pticpatis
Item lac caprinum vel asininum coquatur
ad lentum igne cum carbonibus cum fumo
et flammis agitando suaviter cum ligno
ligno forti. Et si fervendo super eminet
optimitatibus abheat reducta ad me
dium ne comburatur et ne pedium corrumpat
deinde biba et non febricitet. Et si lac ovinum
vel vaccinum vel caprinum et vaccinum est
fortius et alia sint nutrita. De folys ar
borum stipticorum ut sunt quercus mirtus
oliva lentiscus. Nota forcifera calibis vel
ferri vel lapilli fluminales fortiter igni
et frequenter et extinguat in lacte dos [illegible]
Deinde adde tantum aque dulcis quantum fuerit
pro decoctione et sepe offerat ad quantitate
ij vel iij augmentando qualibet die
usque ad lib. j vel amplius si delectet in
eo pacis. Galleno coferens fluxum et
ulceribus et corrosionem intestinorum
et debilitati virtutis cave ne se assit vel
fortis calor vel opilatio splenis vel epatis
vel lapis in renibus vel vesica vel do
lor capitis summa epar et vicinum stomacho
et cibo abeo deponit etc.

De cibis augmentantibus spermam et coytum

Nter artificialiter preparata vel naturaliter
tali ut eliget conservator vel re
ductor sumat panem mediocri fer
mentatum cum sale convenienti factum de amido
vel frumento factus fovetur pane nisi
et fluxus. Vtatur vino dulci et maturo
et subtili. Sed gallis et anatis quod spermam
augent caponibus et limacibus in
tocibus iuvenibus castratis agnis agni
culis coctis cum lacte testicul gallorum
vitulorum ovis gallinarum gallos henum
et vitellis ovis turturum ovis passerum
ovis columbarum ovis sturnorum ovis
fasianorum, ovis struncolinorum et plurimum
cerebell passerum caponum gallinarum et

de cerebellis avium pinarum et consimilium ca
ternis dul et ovis pas. ficubus siccis re
cum incibus pinnis pastyl spatis et
orlis cardomi. Quia auget spermam. Pa
stinacis rap et vortices cepis et cetera cul
sperata coitum et pr[?] cibus cum condimentis
amigdalis cum zucaris festucis et nucibus
avellanis et amigdalis pineis ponderis
gummibus bombacis se lini tritici salibus fasiol
et lacte statim recens sicum nisi ferri sibis co
ctis cum condimentis nuce indica et
testicul agni silvestris et gallo vel uga
et renibus vituli zizamo pipere lon
go galanga auguencia sperma et co
citat coytum mat et splia amiso quia
commovet coytum cimino pistibus puis
locustis admixtis cum cepis cru
pistis quidam sturcus et potissime
recens lenis. Omnia pisum cum ovis
et condimentis preparatis. Caltaspie cum
renibus agni annalis zizi. Pase
vel pastum cum lacte frumenti cum car
nibus electis. Ista adducunt in coytum
umbilicus sectionis saturionis sta
ciola semen spagi et spagi per bulliti
et strepi cum butiro vaccino garioff
linguam avis et se vrtice gal et tub
matio pip pirethro assa fetida semis
pastinace ortulane vel eruta tri
namomum radix ynceos et alia super
dicta fovent que capiunt secundum omina
inimitis cava vel sira vel preta vel sum
da arapula et ebrietas superflua in
amatorum repleto accidentia anime
sicut tristitia ira saccuta ptulata nec
minus agnus castus quod opportat flora
frumet coytus cum vetulis et mulie
ribus in mundis. Et breviter vitet
omnia que contraria corrumpentia fovet
affectuositas dicet consimilia qui con
sentibus complicantur capitulis de di
luctibus sperma et coytum. Et distinguendo
causas vitii poterit ystis electuariis
sepius cum musto pacone in specie
diantheos cum musto. Dyasal dyamita
dyasatirion. Dyazinziberis dya
satirion acuatis cum candis singulorum
et consimilibus istis ut est condimentum
conditum et silcs confectiones recipiat
Sequuntur cibus aligeis sanguine et
coytum cibus augmentantes sanguine

et addes i coytu. Recipe carnes lactorum
mutonis lib. iij fiant frustra mi-
nuta et coquantur cum iij ℥ olei et salis
q. s. et carnes mollitorum pugillum
et tepidum assatarum lib. q aque ut to. i
et coquantur per iij digitos et amplius et
cortum atque coriandri secti tritam
q. j tepidum lib. v terat fortiter
et addatur ij aur. piperis bulliat
et offerat. Alius modus adides
Accipe carnes lactorum mutonis
et gallina vna fiat frustra mi-
nuta al. nyer terra trita et aspe-
rsis frustum galam et frigent in olo
quousque incipiant super prunas absque
fumo et cum bullierit adde allia
sal coriandrum siccum et pulverizatum
Et cum fere cortum sunt frustra ble-
torum perbullitarum et caules rubei et
minuti atque et coriandrum et pip. et
amig. v cotrita cum colla ponatur
et coquantur ad spissitudinem piperis super prunas ab
stringendo lata olle et cum assata sunt asper-
gatur pulvere dactium et piperis et offerat.
Alius cigres at auges pudendum
dat mut. inde lib. ß bulliat donec
mollescat adde olei olfantium vel
et v vitella ovorum. Et si addentur
passeres plus valent adde cinis
℥ ij et modicum musti et offerat. Alius
Accipe frumentum tortum tritum et ex
pressum et sume illius aque spissiores
parte j lactis vaccarum partes ij mi-
nuta quartam parte vel loco illarum mi-
nutum coquatur cum semine pro optime ad
parte post uno decoctum omnia misce-
antur. Condimentum auges spermam et
confortans debilitatem virtutis et coytus
vitanie q. ex fre. Recipe aque ciceris
lib. vna tepidum sum et eruce ana
℥ iij aque bullitionis vaporum et
ciceris ana lib. j salis q. s. ℥ ga-
lan. piperis m. et clou. ana arg.
s. terat et i panno lineo coquitur
omnia sic adto supratorum medie
panno expresso mox ovorum vitella ovorum
addatur statim depona absque et
offerat cum mica panis. Alius mol-
lificaciones Recipe lotum in lacte
per diem maleum mollificatum coquatur Lib9

cum aqua et olo vel sagimine galline
et quando addere lac paulatim donec
cortum sit et zucaro addito offerat. Alius
codia et riza cum lacte et zucara. Alius vel
cum addes i coytu. Recipe mellis al. lib. ß
butiri ℥ j et ß et piperis quantum sit aqui
℥ j digitus coquatur et cum bullierit ad
dantur amigdale festuci ana pugill. j
et adde ovorum vitella et ad lentum
ignem bene incorporentur.

Cap(itulu)m de cibis communibus pollucione

Licet aliqua dicta sunt ideo pre-
dicti sicut breviter quia religiosis
quidem congestus est in de pollucionibus
nocturnis cum vegetis quod sequitur ordina-
ri. Religati uos fru. et sicut panes
multa furfuris retinente et plurima in
tincte pane de milio et melita pa-
ne ordaceum et plures pani multiplicati
pane bibulter cortu carnes omne
et caprinis quia omnia ista congregat lepores
et multe. Piscis omnes carnes pauci mul-
ncti ut sunt carnes salite super car-
nes condite cum agresta et aceto pisces
saliti vel flumini vinum et maturum
et album et anseres potus aque frigide
fontis antiquis et succus olive i sulso
et eius similibus i aceto. caules portu-
laca iusquiamus lactuca et camphora sperma
et apium cucurbita citrullus me-
lones palestini al. plures et bleti spi-
nargia mauvella et madiagi lupu-
lus apium anetum calamentum piper album
in melongene. Omnes fructus crudi
et maturi ut pira citonia et poma
et sorba nabent poma et formula et
mirtilli et similia. Semina amara ut
sunt lupini orobus nucleus persico-
rum amigdale amare et similia vos marina
omnes species origani epitimum et co-
riander secum et marrubium ysopus
et pullegium que nimis calefacit rose
et viole psillium et plantago corrigiola
virga pastoris. Que infrigidat semina
legumina ut lentes et cepe et similia
glandium. Semina castanearum et similia
acetum pomi citri et omnia acetosa ut
fructus limonum agresta, medlag.
acetosa. Omnis inab simul terre
absinthium cuminum asinius colog.
et similia. Cibus domitius sperma. Recipe
sic ptulace. se agni cesti ana ℥ vi

se calamenti sicci utrum rute sicce cupi
balaustie an ʒ ij et ß pulvis et deco-
quatur cum aqua et misceatur tiriace
ʒ ij et omnis offatur de mane et alt
in sero Contra emissionem spermatis involuntaria et guttatim Recipe agni casti
an ʒ i castorei se musceum an ʒ ij
misce simul seu cum vino bibat Cibus
dicimus coytu accipe pullos et fortiatur
in malag granis arctosorum et coriando
sicco rostro ptrino manella et al
mun et sale coquatur et sumatur
cum pane ordei et milei et similibus

De cibis et regimine in parte Habe cibus

Eligatur aer conveniens
in quo corpora ani vtitur pane
surfureo i pauca quantitate vino al ul
roseo multum limphato vtatur vola
tilibus carnium preter in aquis degentes
vtatur edulis et oportunitatibus atalia
et lactuca endi et portulaca cum aspli
tilibus bonis et vtatur moris i maturis
cerasis arctosis malag arctosi etc ut
et limonum et arange piscibus de aquis
mundis et squamosis vitet omnem repletionem
balneum oia vetosa omnis fructus oia
legumina et carnem oia aie in tpsa et
silia que dictantur relinquatur etc

De cibis et regimine in pinguitatis

In primis eligatur aer ad temperamentum
declinans panis de simula pistata
cum lacte olo sale et fermento et bona
ius triticeus mundus cum modico sile
rari coctum silr condimentum de pasta et
alata et similia cocta cum carnibus
vel aliter preparata fabe cum carnibus
vel lacte cocte et fracoli oua sorbilia
galline pingues edulis lactates cor
et medulle corporis assolle ansers pisces
electi re anguille lat spat vaccum
caseus recens vinum rubeum grossum dac
tilli dul et napi amigd et ubi nucis se
sture auellane inups indica pend
confectiones de zuccara sicut ve vacum
dul preciato vomitus mel incise
vinum de melle et vinum dulce
de floribus exmesa sive medulle cum
zuccaro zuccata mel coctum i modo pend
pend voue sicut re et sicce ut tamen
diu post cibum balneum electuaria et
rebus ius naturalibus corpus applicatis

vnde propter simplicia predicta pant appli
cari composita ut est cibus qui sequitur Cibus impinguativus fortiter accip Cibus
cicerum in lacte vaccino vel ovino re
mollitorum p i ss fabarum mund p ij or
dei opercorticati frumenti mund sic primus
al p iiij rube p ij lentill p i
panis simile p iiij zucce p ij si terat
omnia et accipiatur ex eo pugillus vnus
cum lacte coquitur solo amigd et fiat
puls Cibus vtilis sup talestatis accipe
aqua ordei medullarum panis coquatur
in aqua cum cum modico vini malag
et offeratur Cibus alius aut lata ium
tonis frustret minuti bibat et pt
frantur ab olla in qua ponatur lac amigd
dul donec inspissetur in modum mellis
et tunc addantur carnes galline et columbe
cocta in olla aliatum pipe an gariofilis dac
timo sesamis amigd mund pineis vitell
ouorum vel ceruo quod suff Condimentum Condimentum
pinguitatis aut vitella ouorum coruffa
cum lacte recto modo cum fuerit quasi cocta
ad lentum igne aut cibes unctos vel
pazum crustarum panis subtiliter tritis vel
cribellati et addatur parum piperis et zz de
inde repleatur vinus vetus unctous
ablutus et zaturizatus qui repleantur predictis
coquatur et quando coctum fuerit scindatur et pul
vis piperis cum dactilis desuper pulve
zetur Et si carnem abicia de vetre ulli
coquorum est cum farcitura optimus Cibus Cibus
in pinguitatis convalescentibus Ut gallina
dismembrata et cum erit quasi cocta Accip
duos talubes dismembratos iuuenes
coquitur ad separationem ossium et i olla alia
ponatur cum ʒ zucce panac desuper et cum
erit quasi cocta et offeratur Cibus ulla
unctuosi addatur in tute aut lactis lib
j et ß coquitur ad spissitudinem et oua co
russa olla absque preparata mi scotur
cum lacte addendo oleum olsentium vel
amigd dul vel butiri lib j coquitur
Cuius decoctionis signum est supinatio
ole et offeratur nec quas cibos compo
sitos ab auctoribus omnes hic scriptos
Sz illos qui mihi videntur istis regionibus
magis consueti Sz vitabit quod macr Vitare dicit
facit corpus ut sunt aer calidus et sic
sitis cotumatibus frequens vsus pa
nis milij frequens vsus panis ordacei

frequens usus panis panicii frequens usus
panis furfurinis panis castanearum
panis de ossibus oliuarum panis de
ar(undine?) quarum et consimiles. Similiter acceto
sa et cum acceto sibus costa oliue in subpoca
pares in pulpo et similia. Pisces sa
liti carnes salite. Cibus acuti ut
allia porra eruca et similia. Fumus sub
tile solum accetosum et acribus ieiunium vel
in die summe cibum sitis et fames forte
in balneis stare ad sole operatum supplum
actum aer corrupta et huius. Omnia prouocantia
vrina soma spuma desiccatia. Absti
ne acribus pulletum [illegible] Absti
ne carnibus vino et lacte auibus
dul et offis. a pulli[bus] et a pinguibus
gallinis et similibus. Dormiat super
postem dura tardum cibum dor[mire] desiccat
appetitus. Leuent vtat desiccatibus
et subtiliatibus corpus ut dimissum est

De cibis mulierum nolentium impregnari

Omnis dictator consideret causa [margin: vitan-dum] egritudinis et in illa ordinet
rerum seu dicta. Sic quod si mulier facit
catharsim [illegible] purus corpus
[illegible] pane azimum. Vitet grossos
omnes fructus, leguminam [illegible] [illegible]
crudas. Similiter dure digestionis caules
rapen soma indurata. Carnes porcinas
bouinas [illegible] leporinas et consimiles
omnes pisces bestiales ut sunt [illegible]
alfonsus rapade et consimiles. Vitet
repletionem cibi et potus. Vitet actum a
corpore. Pisces [illegible] vti poterit gallis assis cum
duo plus non in aquis decoctibus. Potu
eria [illegible] et consimilibus. Dor[mire] humiditas
fuit consumpta. Et si sterilitas prouenit
a siccitate. Vitet acre humido. Pane tri
ticeo et vino bene maturo albis receptis
ut dictum est in tali [illegible] lacte fo
mento et similibus. Vitet letitia gau
dys [illegible] honestate. Et sterilitas
sit propter pinguedinem nimias. Vitat
dieta subtili parum nutrientia. Prouocet
actum aer ira tristicia animi et hoc ani
morum sollicitudo vigilie duritas lecti
panis et similia parum nutrimenti et alia
industrie medica relinquat. Conferat
humiditate nimis auferens. Nam an
timonium [illegible] calidos teratur et
supponat et abluat sibi matrice cum
aqua decoctionis glandium corticis ba

lauste et gallarum. Similiter bibat mulier li
matura eboris et iii cum [illegible] per
iiii dies. Et si sterilis fuerit impregnabi
lis deus valuit. Explicit de cibis [illegible] De

De cibis prouocantibus lac et siccatibus [illegible]

Eligatur aer ad caliditatem et humiditatem declinans
panis albus triticeus satus cum se seu
vel cum vinum maturum aqua ordei cum
lacte aqua pluuium cum [illegible] pulles
ordei cum sagimine gallinarum vel cum multo
seu vel cum fumo terre. Pulles frumenti
cum sagimine aut cum brodio ciceris aueua
cum re seu anisi se melonum se [illegible]
[margin: 2] optionis seu [illegible] sardine cotte in aqua
[margin: Cibus] supte calide. Cibus prouocans lac. Accipe car
nes et coquatur et in brodio al cepis et
acceto et se seu confferat. Conferentes
de [illegible] fuerunt idem super [illegible] columna vi
tellorum ouorum lac cum seu re omnia impin
guentia dicta simplicia vel composita. Sic
vitabunt omnia desiccantia spuma [illegible] pa
cum furfuris multo accetum lentes alumen
olium ruta coriandrum [illegible] multe sal
sa cibis vel potione pane [illegible] cibis vel ter
cottum fumo salita et omnia parum nutrien
tia et similia. Explicit

De cibis prouocantibus menstrua vel vrinam

Eligatur aer ad caliditatem
declinans panis furfurineus cum se seu
cimini et se absinthii. Similiter vtrumque mouet
supte cum melle. Carnes cotte cum pa
stinatis vel cum spinargiis vel cum rapis se
vel pet et seu brodia ciceris cum cimino
et olo amigdalarum brodia [illegible] cum apio
et ruta brodia [illegible] al. Similiter alia
vtrumque mouet decoctio feniculi decoctio
dactillorum lupini et semina eorum [illegible]
[illegible] cum multis condimentis
[illegible] prouocat. Similiter prouocat
vtrumque abrotanum balsamum prouocat in
[illegible] vtrumque prouocat. Sunt que sequuntur
[illegible] opoponatum [illegible] vtrumque [illegible]
polium [illegible] [illegible] rubea [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] prouocat me
struam valeriana vtrumque [illegible] [illegible]
ut difficultate vrine [illegible]
aqua ciceris aqua [illegible] [illegible]
cum olo amigdalarum dul [illegible] [illegible]
fert difficultati vrine. Cubebe vrinam
prouocant carduncel [illegible] tuent similiter
vrina prouocat folium vehementer
vrina mouet [illegible] spuma [illegible]

Spiritus et urina provocat et similiter [illegible] fa
ciendi ius [illegible] et emolliat et urida
per nocte et mane cum sale ruta gal[anga] dac
tilis et vino cepe integre pona in olla et
cum decoctum fuerit pona in eam olei amigd[alarum]
et [illegible] calubi [illegible] et pulli coquatur
in brodio et conservatur ut fiat ut dictum
est supra. Prohibentia menstrua et urina
sunt cibi grossi ut panis azimus [illegible]
de farina cribellata, panis [illegible]
et vina rubea et grossa, omnis potus
grossus frumentum coctum, alata, [illegible]
dura, lac ovium, lac vaccinum, caseus
vetus, carnes grosse, porcus et bos bu
balus, capolus [illegible], dactili, lactuce
[illegible] [illegible] potissime
[illegible] ut anguilla, murena et [illegible] ace
tosa, balaustia, [illegible] lutum armenum,
mastix et olibanum, stercus capre cum
lana [illegible] [illegible] pluribus
[illegible]

De cibis interficientibus vermes seu lumbricos · [illegible]

Aliga[tur] aer calidus et potus, panis
non [illegible] et fermentatus, [illegible]
bis coctus, [illegible], carnes [illegible]
et [illegible] omnia amara et lupini et [illegible]
na [illegible] amigd[alae] amarae, nuclei [illegible]
absinthium, centaurea et semen eius [illegible]
[illegible] et folia eius [illegible] nasturtium
et semen lumbricorum [illegible] [illegible]
[illegible] caro [illegible] et [illegible] fella ne
cat [illegible] acetosa, [illegible] lac omnis
fructus [illegible] et cibum [illegible]
et [illegible] oleum de absinthio et [illegible] distil
latum omnes vermes [illegible] de zedoa
ria, aqua salsa lumbricos necat [illegible]
[illegible] [illegible] agarici [illegible]
pulpa colloquintida tartarus [illegible] mortuos
etiam [illegible] yerapigra [illegible]
[illegible] acetosus, sal [illegible] combusta
[illegible] [illegible] [illegible] costus
amarus, semen [illegible] thimus [illegible]
[illegible] [illegible] sebesten, sal indicus
nuces [illegible] in magna quantitate castanee
armoniacum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] alkitran allia.
Pulvis [illegible] [illegible] vel contra
[illegible] de ventre [illegible] absinthii [illegible]
lupini [illegible] [illegible] [illegible] eius
et [illegible] cum aceto [illegible] [illegible]

pl' [illegible] [illegible]

De conferentibus passionibus iuncturarum scilicet podagre et sciatice · [illegible]

Eligatur aer iuxta causam extendens
ad caliditatem vel frigiditatem, cibi
et potus sint moderate quantitatis et
omnis cause salubres [illegible] applicetur
[illegible] supradictum est. [illegible] confert
iuncturis [illegible] [illegible] mollificatis
amomum cum oleo et [illegible] [illegible]
duritie iuncturarum aristologia rotunda [illegible]
et bibita confert podagre. [illegible] [illegible]
confert amomum bibitum confert poda
gre, sapium sciatice confert, aloes dol[ori]
confert iuncturarum, abrotanum [illegible] [illegible]
[illegible] distillatum sciatice evacuando [illegible]
balsamum sciatice, caseus antiquus
cum oleo [illegible] pedum [illegible] salitorum em
plastratum est magni [illegible] duritiei
iuncturarum. [illegible] [illegible] capparis
sciatice confert. Cardamomum similiter.
Centaurea sciatice, costus confert scia
tice [illegible] evacuat [illegible] iuncturarum.
Erugo ferri cum vino emplastrata confert
podagre. Hermodactili podagre [illegible]
dol[orem] sciaticum sedat. Et est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cum vino et bibitum confert sciati[ce].
[illegible] confert sciatice. [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible] confert poda
gre. Lupinus confert sciatice. [illegible]
confert iuncturis [illegible] [illegible] cum
vitello ovi assati et linitum dol[orem] podagre
sedat. [illegible] conferunt omnibus doloribus
iuncturarum. [illegible] confert dolori [illegible]
[illegible] [illegible] confert [illegible]
[illegible] emplastratum sedat dolore[m]
iuncturarum. [illegible] cum [illegible] et aceto
[illegible] [illegible] [illegible]. Clistere
[illegible] salitorum confert valde
dolori [illegible] [illegible] confert podagre.
Ruta emplastrata confert iuncturis. Ru
bea confert sciatice. [illegible] dol[ori]
iuncturarum [illegible] confert iuncturis
[illegible] vaccinum confert sciatice. Sulfur
cum butiro et aqua linitum [illegible]. Yerapigra
[illegible] iuncturas [illegible] [illegible]
epatica confert duritiei iuncturarum et
[illegible] fiunt [illegible] et emplastra [illegible]

Incipit tractatus [illegible] septe [illegible]

Cap^m p^m de cibis sanorum corporum

Est intelligendum circa dietam corpo-
rum sanorum corporum. Circa aliorum sint
tamen certe attendendis primo sumat
aquitate cibi et potus ... et qualitate
et ab ordine quo ad ... et fortitu-
dine ... sapore ... abetate ... con-
tinuis sumendorum est ut calor possit eis
dominari. Et licet certis his de non non
possit sufficit tamen administrare quantum
quorum sint convenire. Et tunc curat quan-
titas ut pulsus anhelitus forma
egestio sompnus vigilia non im-
tentur ... consuetudo nec corrosiones
et vetositates et similia perpetuat. Ista par-
ticularia considerantur et alia que ma-
... sunt diverse cibus quantitas
alia et alia est considerata. Secundus ca-
non ut cibus non excedat in aliqua
qualitate nam calida in excessu adurunt
frigida mortificant et cetera. Et humida putre-
fiunt et ventosa corrumpunt constricto-
ria subter fugiunt digestione et dulcia
opilationes inducunt et in ... vitent
distemperata. Tercius canon est ordo
sumendi cibaria ut primo comedentur
leviora et ... appellunt per ...
uel ... sumi et ablutant ... et
... et post comestionem alia completa
sumat cibum subtiliorem prius et ...
grossius. Quartus canon est ut
... temperata ... pluribus et distempera-
ta ... Si velis reduce ad simplicia
consuetudinem. Quintus canon est ut con-
suetudo consuetudinem quia magna vim
habet. Sextus canon est ut in hyeme
det grossius cibus iubere ... tus
in estate parum subtiles. In autumpno
calidus et humidus. Septimus canon
est ab etate ut dent simplicia iuvenes
melius digerunt ... quam pueri et
in aliis etatibus ... sit adhi-
benda. Et ut brevius dicam ...
aer ad ... et ... ut ... est ...
est comestionem. Panis de simula sine
... in sale et bene coctus. Medius
inter parvum et magnum ... vel
... et aliquid furfuris in se
... ad constipationem vitandam. Panis
non multum ... quia moris
... et ... est ...
in ... vel ...
... medium inter vetus et novum. Cum
aqua fontis limpida ... ortu
solare ... cibaria ... cum aqua
... carnes sint mutonis ... an-
nualis eduli et ... lacta-
tes et pulli et asselle gallinarum pingw-
es ... et testiculi gallorum, capones
iuvenes ... aqua ... sub asselle
... volatilia preter ...
... et perdices coturnices et
columbi iuvenes coturnices ... aqua
... pisces petrosi ut ...
et ... ova gallinarum et ova
... et similia. Vitet fructus quos ...
... fructibus ... maturis et ...
... pineis
pomis paradisi et similibus. Utantur
istis herbis borragine blitis lactucis ...
... vitet legumina preter
... alia ... bradium ... sumat
... aliquando ... butiro et ...
lacte ... attendit ... leti-
cia ... honestate ...
... ... epulantis
ornamenta sint pulcra et mappe ...
... et ... et similia.
Si vis incolumem si vis te reddere sanum
Curas tolle graves irasci crede prophanum
Parce mero cenato parum non sit tibi vanum
Surgere post epulas somnum fuge ...
Nec mictum ... differre ... cogis ...
Cibus ... panis ... carnes
mutonis ... ad libitum ...
et ... aqua ... sale et ...
... et ... carni
... et ... addit
et si complexio calida fuerit addat
agresta et similia. Cibus ... corporibus
... panis ... duos pullos ...
... vel carnes agnine ...
... antioribus ...
... sal ... et ... cocta
... alaba et ...
... ad ...
... et
... Ad hoc ... ad ... et
... que dicet ... sibi videbitur

De cibis neutrorum corporum

Omnia morbi ... corpori-
bus ... medico
... quoque ... sint ...
... morbum ... vel speciem ...
quisitte cognoscere et ... ut ...

2us canon
3us canon
4us canon
5us canon
6us canon
7mus canon
panis

si arte vel vone regat dor dictato no
scat amedico Interim dzuti tali re
gimine q̄ no ledat ꝯpulso cu durete
iemare no possit ꝓpter morbi no=
ticiam Nec ergo paciens in desparaciom cadat
solacio medicaminis destitutus Sive me
dicus ebbriebrim ratis neutris salu
bribus paciens est regendus que dur
neutre ma cuacionis eius ꝓprie
tate ad morbu no sunt curative ut p
conformitate adipiscum ꝓut dicta efficac
tes aut morbi conservacionem Talia at
sunt ꝑpata vel ꝑparacio vicina que sit
tibi sive medicine ꝑ natura tales
vel parte ꝑut eis securissime ombus
corporibus applicari indubitanter
absque tiove nocendi ut postea patebit

Ca in decibus tempacio

Medulla panis clari ut medul
la bis cocta optime remolliti
in aqua simplici sub vino al limpha
tissimo Medulla tritici ꝑ nocte re
molliti in aqua tala et crastino cocti
cu duplici sui lactis amigd usque ad
mediocre densitate Amidu prius in
aqua simplici coctu duobus fervoribus
de in cu sextuplo sui lactis amigd
usque ad mediocre densitate lac amigd
iuncto fervore bulitu vel ferum cu aqua
frumenti Calatina fur furis bulita
fervore vinco in simplici vel triplo
sui lactis amigd usque ad mediocre
densitate Medulla ordei usque ad dis
solucione sui cu duplo sui lactis ꝑdci
usque ad mediocre densitate Cotinum
ordeu excorticatu et prius coctum
in aqua simplici usque ad dissolucionem
sui deinde pistet recoquat usque
ad mediocre densitate de spelta vite
sici ꝑt sicut de ordeo de avena fiat
simile pultes de farina frumenti prius
cocta duobus fervoribus cu aqua
decoctionis ꝯmulis desoliatis Conv
cu triplo sui lactis amigd usque ad
mediocre densitate pultes de
farina ꝑvio fervore prius cocta cu
aqua decoctionis ferus radicis
consequenter cu duplo sui lactis amigd
usque ad mediocre densitate pultes
de farina spalte ꝑpate ut de frumento

pultes de farina milii cocta prius
in aqua decoctionis ꝑnorum dul vel
cu brodio pullorum deinde cu du
plo sui lactis amigd usque ad me
diocre densitatem Et ꝯ regi cocti duo
bus fervoribus in aqua simplici
de in cu triplo sui lactis amigd
usque ad mediocre densitatem le
tes al ꝑ ꝑbullicionem cocte usque
ad dissolucionem de in cu tepido olo
ol frantino amigd dul cinamo
acti coriandro lenticule albe
ꝑbullite ut fr cocte in brodio pul
lorum vel vituli lactantis sunt bone Aqua
pisorum al in fervoribus decoctorum
cu lacte coriandro et fiat in eo offe
panis clari sepe ꝑincorpati Aqua
ciceris al tribus fervoribus decoctorum
cu rad feni vel petro unde al et
sepe sive in aqua fiat offe ut
Aqua farcolorum remollitorum ꝑ nocte
in aqua decoctionis tum et crastino
coctorum tribus fervoribus in brodio lactatis
amigd vinco fervore fincat et offe
rant Cerasa albaria ꝑfecte
matura cu medulla panis ꝑdci
ꝑma sunt pruglaria simplr sumpta
bone hyemales al ꝑ collectionem
ꝑ in eb ebdomadas servate ad
huius cu ꝑdicto pane sumpte
vue passule lote in aqua fervente
et ꝑ ꝑ aqua fria abluti unde cu
pane vel zuccara vel sorbi ut predicta
ꝑparata ꝑ maturitate ꝑfecte
cu ꝑdicto pane sumpto Poma
dul conservata ꝑ collectionem ad minus
ꝑ in ebdomad assa et cruda sumpta
cu pane ꝑdicto poma mussa
sive hesperata rotundata et pleta
ficus musse re natu al medulle
re ficus sicce prius sumpte de in
panis ꝑductus Amigd re amigd
sicce mag din remollite in aqua
tala sumpte cu pane malag dul
ꝑ collectionem servata ad minus ꝑ in
ebdomadas lotis ꝯmulis cu tala et
sumptis cu pane grana pincarum
re remollita in tala salsa de in
in vino al fistuci mediocriter mixtura

duarum partium de borragine et spinargie ac
cressoni tenerorum ac blete iuvenes
cum parte media trifolii 2 3a petro p
bullita | Idem cocta cum lacte amigd
aut brodio pullorum aut gallinarum iu
venum, vel eduli vel lactantis vitu
li | Compositum duarum partium trifolii 2 3a
parte spinargie vel bletarum similiter pa
ratarum cum lacte predicto vel brodio gal
linarum | Mixtura spinargiarum vel
blete equaliter cum medietate petro
vel asplicis (?) similiter paratarum | Compositum
duarum partium lactucarum perbullitarum
cum 3 petro aut senationis (?) et 6ta inte
gri paratorum ut … Orbi (?) post caulium
puls in alia remolliti | Idem inde
cum lacte predicto cocti vel cum gallinis
electis, vel carnibus primis ex semi
coctis in olla positis ut prius. Porrum lacte
una parte perbullite et 3 petro 2 quarta
mente cum lacte predicto vel carnibus
teneritatis | Sparagorum perbullite in aqua
et sale, deinde cocte cum lacte amigd
vel gallinis vel edulo seu lactanti
vitulo pulpa eius cum seminibus p
bullitarum aqua et sale | Deinde cum
brodio gallinarum, vel caponum vel
bovis mutonis vel lardonibus
bactonis dul. vel … plenis amigd
et pulvere coriandri | Pastinate
al. subpinis cocte et supposite cum pane
predicto | Pastinate al. perbullite et cocte
in triplo suo lactis. amigd vel in pa
stillis cum lardonibus bactonis dul.
super infusa agresta in capitu de furno
lacte amigd facto cum agresta in portis
carnibus pullorum statim emitte
tunc tunc calefiunt ut pullarum
mediocris quantitatis coctarum cum petro
2 a. g capillis … suppositis prius vel co
latura … | Illia comestio predictorum
vel colatura ordei vel … vel spel
te vel avene | Carnes predicte asse
vel lardate inspersae lacte predicto | Et
de sanis … predictis fiat …
Carnes edulorum trium mensium vel
quatuor perbullite, vel lardate et
cum gallinis iuvenibus absque

lardonibus vel pastilli ut est lepu
sculus lactans ut est paratus | Similiter
sepius predicte prius elixate. deinde
cocta cum agresta et pulvere coriandri
| Similiter predicte perbullite in pastillo
lacte cum paucis lardonibus super
infusa agresta in aqua fuerit dissolu
ta, duo vitella ovorum | Pulmo edu
li in aqua perbullitus et sale deinde
coctus per frustra in quinque partibus lactis
amigd et 6 partibus boni aceti et
pulvere coriandri. Pulmo predictus coctus
in brodio dulci bactonis | Deinde per
frustra semel bullitus in agresta cum
pulvere coriandri | Brachium eduli
et mandibule inferioris bullite et in
fine decoctionis semel in agresta | Collum
eduli similiter brachium agni lactantis cor
nua ad quantitatem duorum digitorum
similiter paratum | Ova primus dicta mollita
posita vel cum agresta vel aceto inmersa
fiat amigd cum 6 partibus aceti ap
tum vino suore perbulliti in quo
duo vel tria vitella ponantur cum de
ponantur absque | Cancri fluviales
elixati postea cum pane supposito | Cancri
marini parati et suppositi similiter pedes
locustarum et cornua et tybie | Alba
comestio ex locustis facta cum melle
et amigd. locustelle similiter elixe et
frixe et lote cum aceto. alba come
stio facta ex piscibus similiter Aubisti expente
bati et elixi cum modico … et petro
et frixi | Alio nomine dicuntur …
Asini vel assini. et vel cum vino lim…
bus posite vocat gallice goviardi
Lamellus similiter paratus | Trilia seu
rugetus in vino puro elixus aut
in aqua cum 3bus partibus aque et quarta
aceti cum tribus uncibus … vel
assus cum sale marino lenitus com
rena elixa ut assumus vel pastil
lata aut collectis | Gallus paratus
… elixatus in equali mix
tura aque bene cum nucibus et sal
… coriandri et aceto et amigd
… in plena elixus … in vino …
cum nucibus et foliis salvie | Solea

i palagiga i mils tiro ebipata ut
patten vel assa cum vino et sale lim
ta Scarpiona i. rastasa cotta in vi
no al' cum garioff' et folys tosti vel cum
radice raphani sup̄ta cum salsamentis
de ʒ aceto et amigd' Crcinus rams
cortus in equali mixtura aque et
vini cum vince inusis p̄ e ptes di
usa cum sale modate porto i omibus
ferculis supdictis et sup̄ put videbi
dictantis potus sit vinum al' debile
q̄ d' a s̄ paritisn vinum sictum
cum tribus ptibus aque ferventis an
q̄ assumat p̄ ij horas repedes ydro
zucc' cum pane al' zucc' frap̄ti de
cordonibus ut sup̄ pusta debius pass
Aqua decoctionis q̄runs essaliati
cum 18 ptibus liquoris Julep citra
marinum ut i despsonibus antido
tary est desptus violaceus ultra
mainus vel sub. i ptibus istis ptibus
cum viol' re ninsa pomorum dul
ce no adpsecium decocta et sples ist

Ca.m de cibis alteratiuus

Avrum limatum vel i folys pse seu
i alys commixtum fregetum silr cum
ano. anthos puzo absq̄ folys
mellilotum silr vel desptibus sup̄ius
flores borr' flores bugl' flore flores
amisi reoples simsu i violaceo
p̄ nocte remollitum alleluia sive
panis cuculi schorus i violaceo
p̄ x hos infusus acedula i ydrozucc'
ferventi infusa p̄ nocte semen
acedule cum zucc' se eud se stanol
Citrulli cum liquore se melonum silr
lignitum vj inconsi succus liquor cum
3a pte se acedule vel aren se cito
niorum cum zucc' Re. pomorum cum ydro
zucc' infusum p̄ nocte nucleo psicorum
pse vel cum alys, vel i syrpo rosp p̄ noc
te infusi nuclei ceraporum semina
seme bancie eodem semine caulin
ydrozucc' infusum et pulue been
al' aspsum coriandrum pparatum pse vel
cum alys been al' pse vel cum alys
supta been cum i syrpo viol' infu
sum p̄ nocte et cum flor' borr' supta

festuca indic' et amigd' i rosa p̄ nocte
infusi Cressones re p̄ nocte i aceto
infusi cum zucc' berila silr folia ca
pilli be re. pistata p̄ nocte infusa
i syrpo destinad' Liquiritia adyantos
sliter folia polhtricis eodem radys
yringorum psundissima pfrusta i
cisa et i aceto infusa p̄ 6 hos adiung
Radix spagi silr radix sen infusa
inusto Silr pul nemis citin i rosa
infusa pulmis ploballi i succus silr
i rosa viol' pul cinamomi altem
i. alius qd' est colore epatis assi et
multum dulcedinis et paro acumis p̄
nocte infusi i viol' tenuitates citri
vinito ferebis pbulliti pistite et i
fuse triduo i syrpo nenufa vel viol
Cortex citri silr cortex citunguli
cum morsu p̄ nocte infusi i viol' de
inde mixte i duplo sui zucc' rosa
Cortex citunguli sive morsu collecte
mixti sine si anni lecut pbulliti
et p̄ i syrpo viol' p̄ nocte infusi Ju
iube infuse p̄ nocte i aqua q̄runs
gum arab' infusi pse vel cum alys draga-
gantum infusi silr simat p̄ j diem
remollitum i simplici Grana mirtil
lorum silr flores tamarisci remolliti
triduo i syrpo fructus pse vel cum alys
suptus smaragd' silr os de corde
cervi silr pe cum alio Lapis ebori
silr lit' vu cum succi aqua lotum et sub
tilissime rasum cum scorpitibus psis San
dali infusi aqua passulaz al' ligny
aloes pulverizatum infusi triduo ne
nufa zucc' pemd' tamdi Cossua
rosarum cum ptite cossua borr' sliter
cossua nenufa Citrini Silr dyarodon
Julii dyamargariton ad medios pul
ueres aquata cum ʒ j coriandri ppati

Ca.m quintum de cibis solutiuus se
cessiuus inferiuus et ceteris

Gliste fitis opaqua ca medioriter
salita Cliste de vino al' puro a
cum duplo sui aque suctis si fortis fuit
Cliste opaqua medioriter salita et
duodecim mellis crudi et oli quinis quinta
est medietas medull' annalis et sal

quinque quae est. Clistere confortativum decoctionis
ordei inviridi ℥ 12 partes mellis et salis.
Clistere factum ex decoctione unius fervo-
ris bletarum ℥ 12 partes mellis et me-
dietatis eius olei quinque. Clistere factum
ex succo bletarum cum tertia parte mellis
et 12 olei quinque. Clistere factum ex decoctione
amplius simpliciter. Clistere factum ex decoctione
unius fervoris viol. ℥ 2 mellis et
[illegible] olei quinque ℥ 12 salis quinque. Clistere
factum ex decoctione unius fervoris car-
donis benedicti et 12 mellis et 12 olei
quinque et medietas eiusdem salis. Cli-
stere factum ex pressionibus simpliciter. Clistere
factum ex decoctione unius fervoris bete
virginee et tertia mellis et 12 olei quinque
vel viol. et medietatis eius salis
usque ad lib. 1 vel parum plus quam minus
dosis. **De cibis laxativis**

Prunellis fortiter pistata et disso-
luta in salia decoctionis cortina
sumatur lib. ß vel lib. tepide. Car-
nes prunorum dul. in medio mense
vel cum pane furfureo ad quantitatem
℥ ij vel hausto vini partis ℥ et de-
coctionis vel in brodio dimidia ℥ 1 mane
puerorum super bibendo cum sera modicum.
De pueris sufficit ℥ 1 folia borr.
tenerrima [illegible] super bibendo
de sera ℥ ß cum ydrozucaro pistato
supposito in [illegible] ℥ 1 cassiafistule meda
[illegible] ℥ 1 foliorum senne pul-
verizatorum et remollitorum per noctem
in ydrozucaro vel syrupo viol. ℥ 1 folli-
culorum senne liquiritie [illegible] melo [illegible]
an ℥ [illegible] sumatur cum sera vel viol.
Conserve viol. [illegible] cum zucaro al.
1 syrupi dyacatholicon ℥ ß vel una
simpliciter [illegible] rosarum ℥ 1 cum duplo [illegible]
seu de ydrozucaro et ista sufficiant
medico [illegible] nostra [illegible] vel speciebus
[illegible]. **De cibis convalescentium**

Electo aere ut sepe sunt dictum utatur
pane triticeo vino electo [illegible]
lymphato aqua munda [illegible]
[illegible] edulo perdicibus [illegible]
[illegible] gallinis caponibus [illegible]
[illegible] lac sit electum [illegible]
mellia ordei preparatum in lacte [illegible]

[illegible] simpliciter frumentum coctum in pectoribus
pullorum vel gallinarum preparatum [illegible]
[illegible] pedes edulorum pedes agnorum
[illegible] carnes [illegible]
[illegible] sanguinem vel [illegible]
[illegible] carnes electas [illegible]
[illegible] in sale [illegible]
[illegible] ponat in alia ollam cum duobus
pugillis ordei [illegible] et duobus
fervoribus bulliat et [illegible] ut sit
inter [illegible] et [illegible]
[illegible] addi [illegible]
[illegible] et [illegible] simul [illegible]
[illegible] in filo [illegible]
[illegible] ipsis [illegible]
[illegible] et est finis.

Explicit dietarius magistri Arnoldi

In dolore capitis si vetus sunt con-
stipatus [illegible] constipato solvatur
[illegible] decoctione
[illegible] lib. aque [illegible]
[illegible] lib. dissolvuntur ℥ [illegible]
mellis [illegible] ℥ 1 olei viol. [illegible]
[illegible] ponatur [illegible] dicta [illegible]
[illegible] dissolvet ibi [illegible]
sal. [illegible] et addito oleo totum tepidum [illegible]
Soluta constipatione si rubescat [illegible]
[illegible] fiat flora [illegible]
[illegible] nobilior
[illegible] rubedo usque ad ℥ vj ad
[illegible] et [illegible] rubeat [illegible]
cephalica aperiatur et [illegible]
[illegible] ℥ iij [illegible] flora
[illegible] rubeant [illegible]
[illegible] avenatum vel ordeatum [illegible]
colatum [illegible] aut caules albi
[illegible] cocti in aqua sale et oleo [illegible]
[illegible] bulliat et [illegible]
[illegible] dimittet vel pullis [illegible]
[illegible] in brodio ponentur
[illegible] sumat
[illegible] coriandri preparati [illegible] plus
[illegible] potius [illegible] sic absit [illegible]
erit caules [illegible] brodium
[illegible] bonis [illegible]
[illegible] fuerit cocte post [illegible]
[illegible] carnibus [illegible]
[illegible] caponum [illegible]
[illegible] gallinarum [illegible]

coriandri acidi pulverizati et commixti cum vitellis ovorum habundanter includere per noctem una ponatur et recto in quo fuerit coriandrum recenter bullitum. Cum modicitate sal addingetur et postea calidum super carnes proiciet et in crastino assabitur nichil de pinguedine vel cute comedet. Iste vice predictarum assaturarum poterunt administrari pulli membrati perstilliti cum pulvere coriandri et modico cinamomo et quadratis et puris lardonibus. Sapor autem tamen in se vel sine se vel sit agresta de tenuitatibus vitium preparata vel agresta de racemo vel cum pulvere coriandri preparata vel salsa camellina facta de cinamomo et amigdalis dulcibus et puro aceto. Sed ante omnia capiti applicabitur. Si fuit se erit pannus madefactus in qua ro[illegible] in qua per una nocte prius steterat coriandrum recens pulverizatum vel contritum ℥ ij et ℈ j ad j lib. pannus vero mersus in ea et expressus applicabitur et prius quam infrigidetur amoveatur et reiteretur. Absente vero febre coriandrum fortiter conquassatum super lentissimis carbonibus torrebitur in vase argenteo deinde conspersum cum modico aceto albo sacella bitur et applicabitur ille parti capitis ubi dolor notabilior fuit vel toti si equaliter totum occupet etc.

In tinnitu aurium sufficit abstinere a cena et potu serotino et in introitu lecti sumere i coclear de carum bullito recto et expirato vel in defectu eius sumet tria dragma anisi vel coriandri quibus suprascriptis nichil supplebat aut valde parum et bene lumpsatum.

In vertigine quadam durante fiat de quarto in quartum in ieiunio supradictum residere cena vero et potus serotinus vitabitur et in introitu lecti quolibet sero sumat media testa nucis plena de pillulis subscriptis. Recipe pulveris coriandri et quere [illegible] lib. ℈ olibani ℥ i incorporetur cum succo rosarum vel cum aqua decoctionis berberis usque ad temperatam ambulationem prolatam partem de panne et unde Sed ante massa fuerit facta et formabitur

sic prius quam pillentur saltem triduo deinde fiant pillule sicut nucis et ante prandium et sumat predicta deglutiendo vel cum vino aut nebula etc. Sequitur

In tenebrositate oculorum omnis fricatione vitabitur et caules rubei et fiens et fabes. Cena quoque innovabitur et de quarto in quartum ad tardius fiet mettur in introitu lecti pille sequentes. Recipe pulveris cum frasie albi flor. ℥ ij cum rum bulliti recto et expirato ℥ j se minas dne ℥ ℈ ligni aloes ℈ di pilorum spicenardi ana ℥ ij se accedit e ℈ p̄ incorporetur cum julep rosato et fiat massa sed ante pillentur in die qua debuit sumi tunc vero administrationem ℥ ij pillulabitur et sumat predicta vel cum vino. Sequitur tam de stupore

In dormitatione vel stupore membrorum sufficit exercitium vinsore totius corporis in ieiunio usque ad dentium fatigationes et de quarto in quartum dimissa cena membrorum stupidum duplo super fomentet cum vino etc. in quo per diem ana remolliant sticados et ℥ ℈ sticados arabica ℥ ℈ et ℥ j et ℈ post longa vero fomenta tione involvatur membrum stupidum panno lineo vel laneo subfumigato de pillulis subscriptis. Recipe va[illegible] cum vna de pillulis subscriptis. Recipe vacuum iunipri compotati ℥ iij sive ligni iunipri ℥ ij olibani ℥ ℈ pilorum spicenardi ℥ ij et incorporentur cum sapa vini et fiant pille ad pondus ℥ ij panno vero subfumigato involvatur membrum quod postea teneat in lecto etc. Sequitur

In asperitate gutturis si cum catarro fuit vel coriza sufficit abstinere a cena et potu serotino et in introitu lecti sumere i coclear de coriandro condito et nichil super bibe. Si vero fuit absque predictis gargarizabitur diu a prandio primum lumpsatum cum aqua in qua per diem ana fuerit remollite iuiube preparatae ℥ ij vel ij lib. et cum iuiube bulliet et ij partes eius vinco fuerit bulliet et ij ptes talis aque ponetur in vino per gargarismum vero deglutiet quod tria sunt cum regin arab vel dragato predicta vel

In difficultate anhelandi etc.

Pille contra tenebrositatem oculorum

Pille

de gutture

Iuiube

si fuit cum dolore lateris aut toracis aut
ypocondriorum sit quod in hiis doloribus
infra docetur. Si non sine hiis omnis
fructus vitabit acceptis fructibus
et vinis passis et pristes maxime non
squamosi et cancros fluviales et pe
des et caput edulis omnia quod quando
pedum et frequentabit caules rubei
cocti cum gallinis vel albi. Quod tamen
cum eis in potu sumatur coletur i dr. se
mine caulium quocumque pulvigato
in sero aut dimissa cena sumentur
ante introitum lecti xl grana pinea
dum tamen immediate prius assa fue
rit cum testa subcinericius bene calidis
Et tunc sumatur cum amiso crudo vel
condito et superbibat vinum non vide
tur infrigidatum aut valde frigidum

In difficultate transglutiendi
si fuit cum coriza aut catarro fre
quenter in die fiant gargarismata
cum aqua decoctionis simbasi qua
postquam fuit collata dissolvetur dya
moron ℥ i ad lib i et postgargarizationem
risum sumet i omni cetero sorbile
cum tribus granis gummi arab. adiungitur
pisi vel ciceris et anthel superbibat
aut valde parum de vino dul. Si non fue
rit sine ponticis tunc oleo amigd ad
calore aque fervens in vase argenteo
frigatur folium spoctus s. ℨ ß in una ℨ
vel ℈ i croci et post hec in tali oleo
ungatur pannus subtilis lineus et con
plicatur et cum eo cinquntis collum involvatur
vel involutum teneat die ac nocte

In tremore cordis aut cettiga
tione si cum febre fuit in ieiunio sumatur
pol. grana seminis citri ind. et in
mane post bibet cum una testa om
plena de succo melonum maiorum et
regioni cordis supponatur tela vel co
mixtata cum oleo ro et incorporata cum pul
sandal. cum scarellum s. ℨ i ad lib vel
in defectu eius ponatur pulvis foliorum de vi
ℨ dactili citini et ℨ ij ucmi ℨ ante
fuit sine febre sumatur in ieiunio ℨ ß de
pulvere ossis de corde cervi dissoluto in ℈ i
foliorum aurum quecumque vel cum vino aro
matico sumet et regioni uo cordis
applicabitur terra nova comassata cum
oleo nimie indice et incorporata cum
pulvere sub scripto ℞ ligni al. ℨ i abre
ℨ ij doronici ℨ iij croci ℈ i fiat pul.

et incorporetur cum lib ß cere imbibite cum oleo
predicto vel in defectu illius cum oleo pineato
et ambobus ante corporibus predictis oleis
usus tenendus est utilis erit **Cam**

De cura dolor lateris

In quacumque parte clibani s. afstula
pectoris et infra fuit dolor immobil
et cum febre soluta constipatione cum sup
scripto clistere fuit flebotomia de basilica vel
cum non apparente de mediana illius bra
chii quod est propinquius parti dolenti et quod
habetur sanguinis ad uncias vii vel plus flebotomia
non immediate sumatur mediate testa una
plena de pulvere liquirit cum decoctione
seminis bombacis pri. s. quod ℨ ß uncie
ℨ i mirtillorum bullitur in lib i et ß
aque vinis fervens ad lentum ignem
et colatur addatur ℨ i panis zuccari et
qua sumetur ℨ iij cum pulvere predicto
et post si placuerit de minorum cibus aut
erit pultes facte de farina ordei vel
milii vel spalte cocte perfecte cum brodio
pullorum et in scutella ponatur coletur i
de semine melonum pistato in vase arge
nteo zuccarum si placuerit aliter non po
natur. Supra non locum doloris ponatur
pannus lineus levis duplicatus aut
triplicatus et imbibitus supscripto dolore
℞ vitos ℨ i sebombacis unde ℨ ß
medulla unc indice ℨ ij pistentur
in una lib olei amigd dul. addatur
aque fervens bulliant et in fine
addantur ℨ ij cere virginee. Si non do
lor fuit sine febre et supra dyafragma
in lateribus vel toracie soluta constipa
tione ut supra supra proximabitur cum predictis pul
tibus coleetur i de pulvere cuprti ℨ
foliorum ysope ℨ i radic lily seat ℨ
ß viridis ℨ ij fiat pul. post superpositum
pultum sumatur amissum conditum
super non locum doloris ponatur catellus
sequens ℞ meliloti lib ß fortissime
coterantur et in vase argenteo super len
tissimos carbones assetur et calidum
movendo cum coclear argenteo Et
cum calefactum fuit notabiliter deponatur
absque et immediate ad unstrant
hec tria pulverizata s. florum camomille ℨ i
sticados arab ℨ i ß croci ortensis ℨ ij
croci orientalis ℨ i. Si dolor fuerit sub
ypocondriis dextris soluta constipatione
ut supra pultes predicte sumat cum ℨ i
pulveris camid supra ypocondrion

i difficultate transglutiendi

no ponetur sequens sacellus ℞ ro rub
lib. ß. assellatur post aliquale tortuos
ut est dictum de mellilloto amplius cum ca
lefiant et in fine addantur pulverizata
sticados citri ʒ i foliorum camo ʒ ß. spi
cenardi ʒ ii Si fuit ex ypocondrio
sinistro soluta constipatione pultes predi
sumatur cum ʒ ii florum tamarisci vel ʒ
i de pulvere azari et super ypocondrium
ponatur sequens sacellus ℞ sticados
citri lib. ß. leniter assetur ut supra
et in fine addatur pulv. azari ʒ i [illegible]
ʒ ß. rosarum ʒ ii spicenardi ʒ ii Si fuit
in stomacho soluta constipatione ut dictum est
pultes sumantur cum eis torleat i. de
pulvere sequenti ℞ carvi bulliti in aceto
et exsiccati lib. i coriandri similiter preparati
ʒ ii melanopiperis excorticati ʒ
i fiat pulvis super stomachum ponatur lap. aspri
ligatus in panno lineo vel unde sit cy
ceri imbibita olei absinthii et incorpora
ta cum pulvere corallorum rubeorum sit s. adi
lib. ʒ ii ponatur Si fuit in intestinis facto
clistere supradicto pultes de farina mi
lii supradicto modo preparate [illegible]
cum vino torleari sequentis pulveris ℞ car
vi bulliti in aceto et exsiccati ʒ i me
lanopiperis excorticati ʒ ii petroselini
ʒ i vel in defectu eius corticis citri ʒ i
et ß. Supra umbilicum et ultra po
netur sequens cathaplasma ℞ herbe
peucedani vel corticis radicis eius
ʒ iiii sticados citri ʒ ii ambo dili
genter pistata frigantur in oleo amigdalarum
amararum ad calorem aque fluentis et
posita ubique comassentur in vase in
quo fuerint frixa deinde [illegible]
in panno tepidum applicentur Si fuit in
renibus et vesica soluta prius veter
clisteri facto sic ℞ tribuli marini
in defectu eius berule lib. i marru
bii ʒ ii fenugreci ʒ i remollitur
per xii horas ad minus in iiii lib. aque
de inde vino fervore bulliat et in
colatura dissolvatur lib. i medulle
cassie fistule et addatur ʒ i olei pistaceorum vel
amigdalarum amararum sine ullo igne sal
et diu retineatur post operationem clisteris

ingrediatur balneum spatiosissimum in quo
sedebit super sacellum de mellilloto
et lingua canis et sit s. lingue
canis manipulus insidet et uno
pistabuntur mellilloti vero lib. i fortiter
conteretur et in sacello posita lenissimo
fervore bullietur et in fervente aqua
in ea partim contrahantur et ponatur
in balneo in quo cum sederit quantum de
lectabiliter poterit sustinere. tunc ante
quantum propinabit i cum sequenti pulvere
cum [illegible] ciceris aut cum vino
℞ seminum citoniorum ʒ ß. vel florum camomille ʒ i
ß. pilorum spice ʒ i fiat pulvis super
renes vero aut pecten ponatur pan
nus expressus in sequenti oleo ℞ pin
guedinis axungie anatis recentis ʒ i sang
cuticuli ʒ ß. croci ortensis vel in defectu
eius carthami ʒ ß. pistentur et ut
supra frigantur in oleo amigdalarum amararum s
ad lib. i et in fine addantur ʒ ii tere
benthine vero sit carnes pullorum aut
iuvenum gallinarum cum multo petroselino

In constipatione cortarum ter

ventris sufficit in principio pridie sumere
ʒ i de medulla cassie fistule more so
lito preparate vel si magis placuerit Si
mittitur iiii carice farcite carthamo
mundato vel in defectu eius repleatur
semine melanopiperis excorticato vel si
magis placuerit fiat cum iiii clistere super
ipsum aut duo manipuli sicle et
pinnis borraginis contundantur et in iiii or
lib. aque lenissime bulliat et in co
latura dissolvatur ʒ i medulle cassie fistule
de iii addatur olei viol. ʒ i salgemme
ʒ ii 2 iiii lib. vel circiter iniciantur
Contra lubricos assidue supradicto
coriandri preparati cum cibis maxime
in principio vitabitur opus tantum semel
aut in mense. ad maiorem autem securi
tatem sumatur ciminis ʒ i de semine
allexandrino. aliqui dicunt quod est
semen lubricorum cum aqua frigida

In fluxu ventris potus solito

nutriuntur in principio refectionibus assa
ture maxime turturum aut perdicum
et iuvenum gallinarum vel caponum
et bonis vinis aut pisa pilata
et cocta de brodio bonis 2 colati lactis

ul salse cu cortice silr corte usq ad
dissolucionem caules rubei cocti cum
gallinis, ul i diebus no carnium cu
dulci olo condiant, aut sua sirupa
sigillatim usq adminuacionem et prepa
rata i aceto et coriandro sumat
Fluente qz vetre si offe placuerit de
bisrocto fiat, et tunc valent carnes
portine nisi p noctem ante steterint
i aceto z sale i crastino no offerte as
sent, neq quidquid de intestinis
neq de pinguedine eorum fuerit
Si no fluxus esset cu sanguine fiat
flora de epatica fructu cocti ad
offectionem cu brodio carnium bouinarum
aut gallinarum sumat i potu de
inde assatura carnium pinuarum pdco
modo spatarum z vinum sit rubeum
i fluxu ul sine sanguine, melius est
aut medium Et puncta contra opp
quo multi sunt curati Et opoposci
castoreu sandra antimoniu ana
sunt terras z dat patienti quocumque mo
dum solu antimoniu subito curat

In opilatione epatis fiat sal

sametu de tribus ptibus spice
nar, z qrta coriandri pparati qnta
dactiln additis iij ul iiij amigd z
cu forti i aceto distempent Et mane
no i ieiunio sume z i de semine sta
nole silr q i z i succi malorum imm
sarum ponetur, z addita scia pte ag
ferventis sup raza z unc cu placuit
Item semine supto vii diebus ul
vij sume z i reubarb electi cu
sero caprino recenti z bullito et cola
to et cu succo vosf ul cu aqua cicero
ru aut cu mag placuit cu vino
albo debili et bene limphato ter

In opilatione splenis fiat sal

sametu de qualiter ptibus rapham
et qnta dactilum et vj coriandri ad
ditis amigd z bueto ut sup mane
no i ieiunio sumet z i et S. de flore
tamarisci z cu aqua cicero nig
et rubeorum Octaua die sumat z
i et S. folliculorum sene cu ead aqua
ul sero caprino Si i hmbabus ante
opilacionibus expedit plus solito
minime potu et vitae fercula de
pasta z tota scam pastillorum z car
nes prellarum z carnes primas recentes

insup predicto modo pparent, et si de
quarto i quartu die sumat z i de li
matura argenti cu sapa vini mane
hora qua sup ppte tenere debent
sum efficaciter opolunt. Iste coloq
dictarum opilacionum stringuedo ul po
dro sup i spatulis ul i dorso pa
veat, tunc prius quoniam aliquid fiat
debet fieri flora de pte oppta s. de epa
tica si i epate ul de splenetica si
i splene et hoc semp cu larga ma
nore et adminus usq ad vj z ut

In difficultate vrinandi fiat

enadusina i fomentum ul apozema
sepe Et lingue canis ac iiij be
tule manipulos ij Senecionis ac
j. apij manipl. S. leniter coquas
scta bulliatur vinto fundo i aqua
simpl. deinde totu i conchis ponat
et addat tunc lib j. albi vini et cu
fuit tepidum sedeat ibi sic s. q aqua
fere attingat vmbilicum, et i prima
pudy sumet petsilum multu leuit
coctum i brodio pullorum ul tuccibus
rube Si ty constipato ventris adesset
prius solua cu clisteri sedo supscripto
i dolore vesice aut renum qui alias
fiat tunc etia erit utilissimu sumere
medulla cassieff. frequenter saltem
i ebdomada semel tunc etia ma
pime frequentabit vsus pullorum a
nimi anitarum et elixatarum uel
i pastillo aut edule elixi aut assi
ul pastellati cu pulue z ij z modico

In ardore vrine plus Pipere cu

solito limphet vinum z salsamenta
et assature vitent nisi esset hyssa
nice, tunc no abiecta suprascripta poterit
comedi regula. aut i principio prandy
sumet pse ul cu cibo. aut brodio
tollat vini de semine melonum ex
torticatorum z tunc vice petrsily coquit
cu carnibus folia borraginum Et
caules rubei vitabuntur tunc vm
die post vsum predictorum sumetur
z j et S. reub electi cu ptisana z c de
coccionis etc

De febre terciana

In terciana simplici cuius paroxismus
sima cu sudore spontaneo quilibet
die sumat malu granatu integru
ul tertiam uno tpe i ieiunio et i
die paroxismi, nichil aliud dos

paroxismus transierit ceteris diebus cibus
est brodium pullorum absque lactone coctorum
cum multa agresta. Si tamen lactuce in ve-
niant sumatur apii acrimonia cum aceto vel
poma cruda parte acri vel pedes per-
usque ad dissolutionem cocti diu in aceto mis-
si et sine potent pira simul potus vero
erit in mensa primum aliquod debile et multum
limphato contra mensam vero aque fon-
tis pura vel cum modico aceto post termi-
num paroxismum in crastinum sumatur ℥ ij vel j
et ʒ s reupontici cum aqua simplici
vel si placet addatur parum zucare illa
die solum in vesperis comedat hora congrua
to complectus horis antea biba ad
minus j lib de brodio supradicto et
hora vesperorum cibus erit aures et rostrum
porci fortissime cocta et in forti aceto
diu mersa. Si capitur corpus fuit
constipatum solvatur constipacio cum clistere
facto de ptisana tritici decoctionis ita quod
in tribus lib ipsius dissolvatur ℥ j et
ʒ s mellis rosati ad solem confecti et ℥
j olei viol et ℥ j sal gemme. Si vero paroxis-
mo simul cum predicte sequetur sirupus
sumatur quolibet mane. Recipe tamarindorum ma-
ximi lib j cetrat lib s zucare quantum
tondeant et per vj horas ad minus re-
molliat in iiijor lib aque fontis de-
inde bulliat unico fervore et in cola-
tura unum ℥ zucare et medietate post
clarificationem depone abigne et proiciatur
in ea ℥ ij sandal rub sandal cum
unita frusta masticis de qua decoctione
lib ij ʒ s ad minus ponatur quantum
vite admixta ℥ j fervente aceti
albi post quam vero paroxismum ℥ ij vel
j et ʒ s reubarbari cum iiij ℥ succi rosarum ad
dissolve ij ℥ aque calide. Cibus vero in tali
terciana erit pulli cocti cum agresta cum
aceto et paucis folijs borraginis et
portulace et in defectu eorum edulus lactes
sive clippus aut pastillatus cum multa
agresta et modico coriandro. Diebus vero
non terminum fiat ei cibus de spelta mun-
data et de avena vel ordeo et pune-
ta citrum aut pisorum cum agresta et
tunc pira vitet. Poma si fuerint
assa in furno et fera potent sumi an-
te vel post. Sed fraga et ceresa acida bene
matura poterunt in principio sumi vel

mane et mora celsi antequam ingerat.
In hac vero terciana post sumpcionem reub
tercia vel iiijta die fiat flebotomia de epa-
tica in brachio dextro usque ad iiij
℥ ad minus et tribus diebus sumatur ma-
ne cocliar j de se acetosule et floribus
borraginum equis ponderibus mixtis
cum masticis et glutinis superbibe-
re quantum placuerit de vino subtili aro-
matico vel limphato etc. Sequitur

In terciana duplici cottidie

sumatur in mane unum cocliar de
semine acetosule cum parte sequenti. Recipe
ordei mundi lib j vinto fervore duabus
vicibus et qualibet vice ponatur in xij lib
addita media lib liquiricie sicut
quas postquam mundate fuerint a folijs et
lote infundantur minutim et addantur
ordeo. Deinde super lentum ignem et clarum
coquatur usque ad consumpcionem medietatis
et tunc deponatur abigne et residuum proiciatur
et post residentiam separatur a fecibus
de qua sumatur ad minus media lib cum
predicto semine et si fiat magis placuit
et vij die sumatur reub ut dictum est
in terciana simplici supradicta et tercia
vero die vel ad tardius in quarta fiat flebotomia
de epatica in dextro brachio usque ad
iiijor lib et ad minus post sumatur quolibet
mane ℥ ij de ptisana conquassata be-
ne et media coriandri bulliti in aceto
et exsiccati sic scilicet quod coriandrum prius
pulverizabitur et post adiungetur semen por-
tulace que simul sic cum aqua supradicta
sumetur. Defectu vero sic sequitur paroxis-
mum alimentis que dicta sunt in prima tercia
vel simulo facto de spelta vel ordeo aut
puvreta ciceris vel pisorum cum agresta.
Hic etiam si necesse fuit solvatur con-
stipacio cum clistere quod in prima suppositis
fuit scriptum hic etiam pira et poma
et alij fructus consimiles supra potuerunt
copiosius accipi et etiam per prima parte
matura si de sole non fuerint aquosa.

In terciana continua soluta con-

stipacione cum clistere prime terciane
iiij diebus fiat flebotomia de epatica usque ad ℥
vj ad minus. Deinde cottidie sumatur mane
℥ ij seminis acetosule pulverizati cum de-
coctione sequenti. Recipe herb ℥ iij tamarindorum
℥ ij conquassentur et in iiij lib aque

fontis per vi horas remolliatur. Deinde
super lentum ignem et clarorum vinorum fervore
bulliat et in colatura dissolvatur
℥ iii penidiarum zuccari addito ℥ aque
rosarum et in medietate dum clarificatum fuerit
deponatur ab igne de qua sumat ℥ i
iiii cum predicto semine. Postquam si placuerit
rit poterit sumere inelegnati [illegible]
Data die vi rubus sumat sit in prima
terciana et eadem sint alimenta.
Sed super regione cordis et orificium stomachi
pannus teneatur infusus in sequenti mix
tura. Recipe sandali muscatelli ℥ i me
nisse citri ℥ ss sandali rub ℥ ii fiat
pulvis et misceatur cum sequenti liquore.
Recipe olei lib. i aceti al. ℥ iiii ponatur
simul in vase argenteo vel aureo et ad
calorem ferventis commisceatur. Deinde
deponatur ab igne et pulvis predictus
admisceatur et in mixtura mergatur

Incontinua de [illegible] pannus etc.

sanguine soluta constipatione ut supra
terciana mox fiat flora de mediana
dextra brachii usque ad viii ℥ ad minus
deinde sumat in mane cottidie coclear
i de sequenti mixtura. Recipe seracedule pul
verizati ℥ iii florum borraginis ℥ ss commisceatur.
Deinde sumat coclear i cum tribus libris
succi malorum granatorum renter [illegible] per primum
nudissem. De quarto vero in quarta die
vel ad tardius in quinto sumat ℥ iii
de succo alkakengi mirti addita i ℥ syrupi
rosarum. Cibus autem erit ordeatum vel
ciceris sola aqua pullorum cum agresta et potus
ptisana tertie decoctionis ut supra pa
tuit. Si hoc loco [illegible] po ℥ i ss cum
et ℥ i et ss melonum etc. etc.

Incontinua de flate sicut in

cottidiana soluta constipatione cum
tali clistere. Recipe agarici ℥ iiii [illegible]
nundi ℥ ii feniculi ℥ i agarici ℥ ss re
molliatur per vi horas in iii lib. aque fontis.
Deinde vini ferventis bulliatur ad
lentum ignem et in colatura dissolvatur
℥ i cassiefistule et addatur ℥ i olei amigdalarum
amararum et mittatur. Qualibet autem mane
sumere coclear i de radice petrosilini
recenti et pistata sumet aut cum iii
℥ sequentis decoctionis. Recipe radicis tri
buli marini vel in defectu eius [illegible]

marrubii lib. ss bruscii sparagi ana ℥ i iulep
℥ ss remolliantur in quatuor lib. aque fon
tis per vi horas. Deinde vinorum fervore
bulliat et in colatura ponatur lib. ss
zuccari. Cumque clarificatum fuerit totum statim
deponetur ab igne sic quod consumabitur
usum. De qua iii ℥ propinabuntur addita
℥ i aceti ferventis in quo fuit diu bul
litum coriandrum ℥ i ad lib. i ss fiat
bullitio ad lenitissimum ignem predictus
suscepit vii diebus tunc vero sumet
sequentes laxativum. Recipe mirabulanorum be
lericorum ℥ i bellirici turbit ana ℥ iii re
molliantur in una lib. aque per vi horas
cum ℥ ii vel carminis passularum per modicum
ad calorem aque fructus [illegible] ferve
permittat in vase argenteo et in medio pe
rimet ferve statim colentur et colatura
propinetur. Cibus autem erit in hiis se alam
de carne et aqua cum modico elixaturis
et petrosilino vel alie pice aucis vel
pulli cocti cum radice l. ℥ et iiii gra
nis in quo casu loco agreste debet admi
sceri aceti decoctionis coriandri.
Sumpto vero predicto laxativo poterunt
predictis assari si cum avibus capte fuerint
vel assatura vituli vervecis vel duorum
annorum vel capo elixus et cum predicto
aceto conditus et valde modicum [illegible].
Potus vero erit vinum al. aut mediocriter
debile et mediocriter limphatum. Licet
ante vitabuntur omnes fructus excepti
ante cancris et vinis passis de quibus ante
et post fiat semper. Si placuerit in fine
sumat vinum coctanum confite assumpto
vel in optimo vino cocta vel in pastello
cum carnibus [illegible] et bacone
divisa in duas partes etc. etc.

In erratica febre quolibet ma

ne sumet vinum coclear de sequenti
mixtura. Recipe florum ramno ℥ i ss
arcedule ℥ i sticados citrinum raspe
eboris ana ℥ ss fiat pulvis et in
corporetur cum iiii ℥ mellis rosarum
cofecti ad solem et calidum in corpo
rum fiat in vase argenteo cum pistello
vel eboris. Sumet vinum coclear
cipressi vel eboris. Sumet vinum coclear
per totum adminus ℥ vi et semper
bibat vinum subtile et debile vel me
diocriter limphatum. De quinto vero
in quinta sumet cassiefistule qua supra

bus fiat flebotomia in brachio sinistro de
splenetica usque ad vi ℥ adminus cum lar
ga incisione diebus aute pluviosis sit
elixatura pullorum et eduli lactantis vel
ordeatum aut purreta piperum aut ciceris
cum agresta et petrosilino. hic fructus quos
appetitus placuerit in quantitate moderata

Quartana cottidie sumetur
sequens pulvis. Recipe florum borraginis ℥ ii sti
cados citrini ℥ i ossis de corde cervi ʒ vi
foliorum auri ʒ iii omnibus simul contritis
pulverizatis postea cum eis folia misceantur
de qua mixtura cocleare i continens de
minus ʒ iii cum zuccaro rosato sumatur et immediate
diate post super bibetur sicut vinum testa
deorum de vino subtili et odorifero. Item
qualibet die viii sive sint paroxismal
sive non polacro sumetur adminus unus
℥ de subscripta decoctione. Recipe folliculorum
sene ℥ iii mirabolanorum indorum ℥ ii epithimi
℥ i agarici ʒ ß. remolliatur in ii lb
aque, deinde ad lentissimum ignem quasi
sine fervore bulliat et postea colentur
et colature addantur p ʒ mane lote
cum aqua fontis et coterentur in vase arge
teo, et si magis placuerit fiat lib
i de serapio stoechados. Recipe folliculorum sene
ʒ p mirabolanorum indorum vi ʒ dactilum ʒ iii
garioffilorum ℥℥ foliorum auri ʒ i fiat pulvis et cum
lib ß panis zuccare colentur et ceteris lib
vini septimo nono die post lapsum sumatur
in mane ʒ i vel crater de sicine citoniorum
et bombacis indatur et equaliter misceatur
et sumetur in masticando et deglutiendo. de
inde super bibatur unus gobelletus de
vino subtili et odorifero et si fuit grossum
stringens non fumosum melius erit. Et nobis
suptis applicabitur regioni splenis
ante et retro spongia imbibita cum
sequenti mixtura. Recipe olei piperorum ℥ iii
olei pinearum ℥ ii ponatur in vase ar
teo, et in aqua calida colloretur taliter quod
aqua non possit ingredi. et tunc stomacho
apium inveniatur et sanguis recipiatur
in dicto vase usque ad quantitatem olei ad
minus et fortiter commisceatur et in mixtura
mergatur spongia, vel pannus lineus
mollis et super totum latus sinistrum
teneatur per diem naturalem in vastima non
fiat flebotomia de splenetica usque ad
℥ iiii ad minus et immediate post

sumatur sequens mixtura. Recipe rasure eboris
ʒ i ossis de corde cervi foliorum auri an
ʒ ß iacintorum ℈ i et torpet cum ℥ ß
zuccari rosati allexandrine et sumatur totum
et superbibatur aliquantulum vini vina
cium vel altius odorifici et aliquantulum
dulcis. hic vitabuntur omnes carnes ani
malium silvestrium exceptis fasianis in
venibus et pinguibus et perdice fe
mella et iuvene, vel pulli fasianorum
vel perdicum. Item vitabuntur bovine car
nes et anserine, de porcinis non potest
sumi assatura ut supradictum est piscata
Item ut plurimum frequentabuntur carnes in
venum gallinarum vel caponum vel eduli
lactentium in elixaturis. aut coquuntur
folia borraginis et salvie et cetera sine crocis
hic oca omnino vitabuntur caules et cetera
Item ordei caulium alborum poterit bibi
ebdomada semel. Et in diebus non
carnium amigdalum spissum vel pu
reatum aut purreta citrum vel pisorum
et ova singulatim sorbilia et mediocriter
mollia et colatura pisorum alborum dia
taliter coquatur cum brodio pinguium
gallinarum et bacone dulcissimo. hic
etiam vitabuntur omnes fructus exceptis
sicubus recentibus in principio vel siccis
et passis in fine exceptis festucis viri
dibus in principio vel passis et fiant sirol
vel tayllecl in fine nota sumatur
in principio persice matura et odorifica. puri
nus prunella quod sint prima in principio et si
non primitia quod sint prima in ... Et si
persice matura fuerint et odorifica pote
rit adiocari in fine prium Item ...
viridis et inducta in principio sunt sibi utiles
hic et balneum temperate caliditatis sem
in decoctione meliloti sunt lib i et
...ʒ iii et utile si fiat sel aut
bus post supradicta flebotomiam.

Costitucio exteriorum membrorum
solvenda est constipatio cum tyssasis vel
cum talibus clisteribus. Recipe ... ʒ i mirabolanorum
passarum ... ℥ iii commisceantur et
remolliatur in iiii lib per sex horas, deinde
in eius fervore bullita colentur et in
colatura ponatur ℥ i olei violacei et ʒ ii
salis gemme. Soluta constipatione
si coditura fuerit rubei coloris a
ruffi aut nigri a viridis aut
citrini primo fiat flebotomia de basilica

eius de partibus et post flomma fumat
continuatum nimis habundantibus. Item opi
tima vero ponere vitellum ovi commixta
tum cum oleo opertito retentet de semine
melonum vel in defectu eius semine
mundatum pistetur usque ad spissitudinem
et tunc commassetur cum vitello additis
duabus vel tribus guttis olei amigdalarum
dulcium vel butiri recentis, et quolibet
sero removeatur quousque remanatur
sanies et tunc appareatur cum flomo et
mundificetur, vel si sponte appareatur
mundificetur similiter cum panno infuso in ydro
melle. Item ante predicte emanavit
et effluxit sanies tunc plantagine con
quassata desuper ponatur usque ad cicat
ricem. Si vero cortina est albi coloris
soluta constipatione statim desuper po
natur scabiosa pistata et frixa ad ca
lore aque ferventis cum oleo amigdalarum
dulcium, et post aperitionem mundificetur
cum panno infuso in vino in quo mel fuit
dissolutum et de foliis eiusdem supponatur

In apostematibus interiorum membrorum

si quando continuo dolor et inobilitas ali
qua parte obtinet seu opprimunt ma
xime cum commitate febris necesse est ut
de brachio loco apposito fiat flobotomia
soluta constipatione ut prius de vena
manum inferius vel manifestius appa
te implicatura brachii saltem ad iii
et in iudicio vero post flobotomiam sumet et
in deoptisana. Item decoctionis facta cum
continue ut prius descripsimus in qua dissoluta
in manus mundissime ubi defectu
eius et in decoctione sumat eo facta cum
pane et cum potibus quolibet mane
in auro frumento fructus aut calidus
sicut magis placuerit. melius tamen
est in hyeme calidus autem sit. Et si lap
lazuli habeatur et in de pulvere ipsius
admixtum eidem potui hic alimentum
est ordeatum coctum cum continue ut ubi vel
pultes de farina ordei facte cum brodio
pullorum absque bacone, vel cum farina
similiter facta cum brodio gallinarum, vel
in diebus non carnium coquantur prius
farina cum aqua simplici, deinde ad
datur lac amigdalarum et infine et ad
libitum. Item folia pastinace cocta cum
pullis vel acciperet trifolii, prope cros
sum partes in berule per vitam borra

quantum medietas ovi incisa per frusta
latitudinis unius pollicis coquantur
cum pullis relicto bacone in modica quantitate
Item puncta piperorum xii vel circiter hic
valent fructus omnes competentis ca
rnis aut umbilicatis aut pomis acco
rtis de cotoniatis et ass cum zuccaro et
in frigidatis. Item ante apertionem sunt
resolutum aut ruptum sic sanies per
aliqua parte egrediens indicatur et cessat
eo dolor sine atque continue tunc predictus
metus sumet brodium fabarum cum car
tice contritarum usque ad dissolutionem in
brodio gallinarum tunc etiam potuit
sumi carnes amitularum elixarum cum
pullis vel gallinis de in pastillo coctis
cum croco et panis lardonibus potus
ante dissolutionem apparens sit ptisana
supradicta post vero dissolutionem
bibatur debile vale dulce et [illegible]

In defectu appetitus si assistit

constipatio soluatur cum clistere premo sup
dicto et in cimmio fiat concavo pedita
do et mitigatum partes superioribus inclinando
ad aliquod colligendum usque ad iniciatum
sudoris vel fatigationibus, postea orificio
sto applicabitur spongia immersa in sub
supposito aceto et fortiter compressa. Item co
mandi et in citoniorum corticum et S.
ubi defectu eius arto filorum dactili
an et in coquassata remolliatur
in et [illegible] lib aceti per vi horas ad minus de
in bulliat ad lentum igne quantum suffi
cerit cottoni unius. Item tunc deponatur
abigue et colet in qua colatum ca
lida moderate ungetur spongia et
cum duabus tabulis planis fortiter
comprimetur et applicabitur, et quando frige
at removeatur. predictis in ante in
ructis saporibus apponetur, vel vice
agreste sumet acrius et pipes quia
pulso sonet cum ipso condicter. Item
tamen reddiret per spacium applicare
predicta spongia orificio sto. tunc
sumere in mediate unum de limonibus
conditus in pulso [illegible] succi et simul
continuatim in mensa vero sumat succi
limonum cum cibis vel citragulum de
cy fuerit sperate maturitatis quam lunc

sit viridisq[ue] cortex et q[uod] citragula ... medulla acerbe separata ...

Assiti si fuerit i[n]moderata sume
tassess et i[m]mediate p[ost] bibitus gebell[us]
de aqua decoctionis subiectis ℞ herbe
ris rubei vel russi ʒ ij sem[inis] card[i] ule
ʒ s[emis]. conquassata remolliant[ur] i[n] tribus
lib[ris] aque fontis ad minus p[er] vj horas
deinde ad lentum ygne bullient[ur] quantum
vnum poma coquendo deinde colet[ur]
et decolatura sumat[ur] ut dictum est tepida
vel frigida tamen si veter fuit lapsus no[n]
administrabitur tassess sed vice ipsius cur[ati]
nes citoniorum ℞ cap[ut] bibat[ur] aqua p[er]
filtrum album distillata misceb[itur] ad libi
tum In desertu no[n] berberis suprascripti tunc
co[m]puncte fructus malig[ranati] ... misce ad[de]
ei ... aque fontis seruetis et de
tali mixtura bibat[ur] vnus gebellus
p[er] viij horas vel iiij[or] ante cibum / et tunc vi
tabuntur salsa et acuta / et tosta conrepto
sucto alli q[ui]a modica q[uan]tite potest
bradijs adiungi et co[n]cepto cepe ... albo
p[er] vj horas ante remollicionem i[n] forti
aceto In hijs aut[em] ... limones conditi
ut h[oc] dictum est et i[n] sumo[?] supra efficat[ia] ca
ptiuis ... Sequit[ur] ca[pitulum]

Ut venenum corpori nequeat
impace[?] trociscata suprascripti fiat ℞
se[minis] ... mundati ʒ iiij se[minis] card[i] ule
ʒ ij se[minis] citoniorum et bombacis mundatorum
radicis polemoncon rasure cornu
cerui an[a] ʒ s[emis] misce mundate pondus omnia
incorpore[n]t[ur] cu[m] sapa vini et fiat trocisci
ad pondus vj ʒ de quibus vnus i[n] ieiuno
vel ante cibum sumat[ur] absq[ue] potu vel
i[n] introitu lecti et potest superbibi vt
ante reptilia venenosa defensa ...
effugetur fiat pille subscripte ℞ ra
dicis herbe thiriis ʒ iiij rasure ...
ʒ ij sandali citri ʒ j storacis cal[amite] spo
dij sepetis an[a] ʒ s[emis] incorporet[ur] cu[m]
terbentina et fiant pille ad pondus
ʒ j s[emis] et an[te] vna suffumigetur ...
de ... p[ro] ... solus ...

Inter simplicia appetitate contra
venenum valencia p[rim]u[m] et vlt[imum] est ch
tir maioris opus albumine si adul
terina ... deinde lapis q[ui]
i[n] fronte ... aspidis generatur deinde

cornua ipsius / deinde polemoncon
deinde tormentilla bistorta / deinde
genciana / deinde yreos est i[n] ponto
nulla melior que dicta est ad preserua
cione tutiua ℞ Con[tra] epy[lepsiam] simpli
cia appe[tite] i[n] morbis sequentibus
valencia sunt primo i[n] epilentica carne
tio talpe ... cerebro In fon
ticella ... profundis In colica
et yliaca corrigia de dorso lupi vnu[m]
In ydropisi puer vrina septem
bibita cum suo calore In fluxu ventris
membra appetate valencia epar hirci
apini ... gruis ... epar gal
line asse[?] fructus omnes vitetur
... citonijs assis vel coctis cu[m]
gallinis i[n] pu[n]cto cibi sumptus aut
i[n] bradio ... coctis pisces no[n] vitet[ur]

In paralisi recurrendum est ad titulum
stuporis vel capitolum Regimine no
sunt i[n] dolore capitis si[ue] se[?] ... illa
que fiebat ibi de quarto i[n] quartu

Ilobstalimia ad ... sicut attendere
curaui doloris capitis recurrendum est in
cura ... non sit sine dolore hic addito ...
no sit sine dolore hic addito co[n]firma
... pt ... succus capilli
... exprimat[ur] aut
... mundus i[n] pano
capilli ... optimitates cu[m] duo
mundis ... vel cum volunt[ur]
bus baculis exprimunt[ur] ... syruporum
sic fit i[n] expressione ...
et cum albo baculo mundo super panum
... fortiter ... nec ... tange

In ... fiat ... cu[m] manu da
dolore capitis cu[m] ... et ... est ...
... et i[n] fluxu ventris ...

In erampa fiant moderate me
brorum stupidorum fricaciones aqua frig
i[n] se. danda si fontina sit p[ri]us bulli
cione putealis no[n] vel fluuial bulia
cione i[n] vase argenteo vel aureo ... frata
sunt ... ligature si
... consolidacionis debite ...

In fluente ventre vi ... si ...
geat nausea ... stillacidij a
capite ad stomachum apparuit i[n] corporibus
distrasiatis aliquid que febris vel ...
ncis abortu signum est lubricum q[ue]

coquitur, uno vagum huc et illuc alimen
tum querere quo preflexon subtrahitur cibus
massa facta fecum in qua pistentur et illa
quecumque. Et tunc cibandum est corpus
sapientatibus, ut est assatura perdicum
gallinarum caponum turturum dimcis
bauus aut vituli annalis. Et si stiptica
ca vim habuerit abstersiva melius
erit quales sunt fabe cum cortice cocte
cum brodio carnium bovinarum aut galli
narum coctarum veterum cum electo barone
et similia cibi cauli. tamen si rubeis sunt
oportet decoqui cum brodio carnium bovinarum
Ita quod coctis carnibus olei carnium pro
natur in brodio plus quam cibus sit compositis
pillatis in compositis coctis cum supradictis
brodiis, vel cum oleo dulci et tamen fabis quo
pistis potest allium administrari sine in cortice
sine in fine decoctionis aut in scutella pro
decrudo predictis etiam pigmentis lubricorum
appetentibus omnibus fructus exceptis
inmobus sunt vitanda. Si autem fastidium
absque fluxu ventris vel alteratione
supradictis contrahitur causetur ab aliqua
limositate in festate orificium stomachi
vel compotu superfluo, maxime si fuit
vinum nimis limphatum, et circa initium
lecti suspitum et illo casu prodest valde
tollerare sitim et in ieiunio continuare
satis, non solum abstinendo sed etiam pellina
do ad aliquid meatibus colligendum et
in principio debet summi bolus vinus aut
duo de tapsiano cum pane grosso aut
cum cortice fabe similiter predictis modis
vel caules rubei aut porri tam corti
quam crudi cum brodiis supradictis, uel
tunc sumet aliquid de specibus pastillorum
lignum de cinicul aut aiutulis coctis
in pastillo possit sin. Commune ad fasti
dio tanto quam omnibus predictis est sumere
si placuit syrupa rubea, vel ciceros ru
beos vel brodium ipsorum quibus in decoctione
ipsorum potest addi multum de pet. Iste commune
est ut ante pipetes vectes, carnes plu
males et pernas recentes, et omnia
lacticinia. Sed carnes maxime ma
tientes in utroque casu conveniunt sicut
etiam in fastidio completo. Loco tanto sumunt
utilis in principio usque ad tempor debere in
cetibus. Signum distinctum istorum fastidiorum
causati a pluribus et causati a infusione
vel infusione stomachi est istud, quod si cum fasti
dio sumat cibi delectabiles, et in actu suo
coniunctis cibi sapor delectabilis, invenia
tur indubitanter a pluribus causatur
fastidium. Si non cibus dissipat vel vio
lenter sumatur tunc limo vel superfluo
potu stomachus est infusus. Et si tribus
diebus tale fastidium durauerit expedit
ut in quarta die vomitus celebretur sit
scilicet ut sumptis porris crudis in multa
quantitate vel radice vel speculi cum pane grosso
de furfure bibat multum et bene limphatum
vinum cum aqua tepida et cum pena
lota et in eadem decoctione in tota vomitus
pboretur. Celebrato vomitu cum predictis
aut cum allecibus salsis, vel similibus
lavabitur os cum vino et gargarizabitur
diu cum ipso, et post ea bibet brodium ciceris
cum modico agreste vel malogranato mixto
post, et abstinebit a cibo usque ad vesperam
rab. Si non vomitus horretur cum vite
rpeius sumet mane hora prandii pul
tes factas de farina milii cum brodio bovinis
vel ciceris vel brodium quod pertitum
ptrosillo et recepe more solito addito pi
pe cum modico allio in quo debet fieri
offe de pane grosso et sumi ad libitum
vel si predicta ferrula non placeant sumat
pissapilata dum tamen cum toto cortice
pilentur mistraossa et inspissari permittat
et cum cortice toto mouendo diligenter
ne possit aduri. Remedio ante septe
bris ultra poterit frequentari. Cum pro
carnium primarum dummodo per noctem an
tea remolliatur in aqua salsa si debue
rint in vino salito et quatenus interior
debent in mane in aqua coquitur aliquan
tulum suspendi ad fumum. Remedio a
septembris ultra saltim usque ad medium
novembris dummodo placeat est valde
utilis mixtura facta de tribus partibus
borraginum et duabus crissonum et una
bletarum et media petrosilli. Dum coquatur
in brodio gallinarum carnium antiquarum
cum barone electo. Item in diebus non car
nium toto predicto tempore sunt utilia ova
vinius decoctarum frictam in aqua vel sin
gulariter scrupa sumpta cum agresta vel
aceto. Cum sua ius supradicta expedit
paulatim assue efficere assumptione condi

pati vel prunorum salis vel carnibus vel alijs
tiabis et salsamentis siue saporibus
na post sumptis dicta superius dicta vitis sera
butur. Et est ante obseruandum quod idoluna
tione lunacionis septembris fiat flobotomia
de epatica in dextro brachio cum larga in-
cisione usque ad vi vel vii uncias et
fiat cum una apoforesi in duabus scutell
ligneis novis. et fiat in aliqua vi dierum
sequalium septembris vel duobus primis octo
bris et facta flobotomia cleri mensis ad libi
tum sumat et tarde reficiat post horas
Camere si ante flobotomia sumat panis
assus cum vino lipsato post flobotomia sumat
vinum dominzo et tarde reficiat. Item
quarta die aut quinta aut sexta post flobotomiam
diu nausea occupata erit utile fiet balneu
simplex sit scilicet quod in initio sit aqua tepida
vel parum plus calida et cum intrauerit ad
datur ad placitum calida sicut patella vel
prius inuisa in aqua calida et cooperto fuerit
but suauiter quadam sedebit in aqua
saltem dorsum collateral vel brachia fiat
ante balneum regulariter vel in aurora
vel post occasum solis. aut enter antequam
aliquid procena sumat et obseruet
ne fiat inflatu ventorum etc.

Explicit practica minor Magistri Arnoldi de noua villa

Postquam admiror ingenij perutate
peruenit integra cognitione et
certa quod vicia talium multa et
difficilia tollerabat et tollerabit
quoniam nemo coacto quod toti
mundo et vire perdere molestiam pericu
losa gerebat in humo de se et in hoc ex dine
detrimentum vidi afferri meum intellectum
disposui ut secundum auctores meae sa
nos sioes tractatum quedam quibus stilo te
nui ordinare in quo compendat tamen
signa extima ita quod prosequendo curam
reperta tum medicamina parua per manus
meas veritate per via propter deducta
Incipiat ergo veneranda paternitas
vestra hoc opus sapienter attendat or
dine et modum curacionis ad calculum.
Nam si vigili consideratione perit in ve
me Ca. et aliorum mee autem fuisse
in temptare et opinatore. Et ei patendo
medicaminibus acceptis ipso probabat
audacia sed nec non consolationem non moua

cum effectu quando medicamina senciet pro
unatiua plura namque medicamina que
in hoc tractatu scribentur assumpta sunt a libris
arabum famosorum et Galieni et Alexandri quos
in tunc erudicionis totaliter sum sequutus
Tercia vera dualis paternitas tractatum
competenti ordinatione fonte procedat aqua
bona et delectabilis emanare et copiosum
la plata cunctis semine clici. Et sciendum
super est in curando que et modum dimine cler
omnibus habet. **Capitulum primum de causis ge neracionis lapidum**

Consideracio de calculo renum secundum philosophos in tribus
consistere perhibetur scilicet in cognitione causarum ge
neratiuarum ipsius et signorum tam communium
quam propriorum eius et in ponendo medicamina
et regimen in quibus eius curacio perhibetur
et quibus curatur postquam de ipsius genera
tione constitit. Cognicio autem causarum
generacionis ipsius in tribus consistit scilicet in
cognitione cause materialis ipsius siue sit
mediata siue inmediata. Secundo in noticia
cause agentis. Tercio in quibus corporibus et quibus
membris ipsius habeat generari. Dicimus
tres itaque primo dicamus quod generacio lapidis
ex humore grosso viscoso flatico a
fleumate adusto a calore contenta in renibus
si non purgetur aut a sanguine collecto
ad apostema quibus hec accidit racio. Cum
tenia remota sit tibi quod et viscosi
generantes humore seu causam et distib
lat et maxime ipsius et causa vtes
sunt antiqui. Vnde alius auctores dicunt
maxime de carne et carnes vaccine
et maxime bubaline dumine et hyrcine
et simplices et anetes paludestres proprie
habentes magne corpora et de eis sunt grosse
et panones et paucis agnum non plene
coctus et pisces quae dure carnis et
vina grossa et nigra dulcia simili et
aque turbide et salsa composita omnibus
et similibus generant humor crudus et viscos
et grossus quasi primo aquositas
per viam colature assumptus generacionem adducens
et vesicam continet in lapidem. Ideo non sit
generatus non tamen hanc spissitudine sed
sit rarus modo aeri generant. Causa
non agens est calor igneus proprie
et aliqui remissus et frigiditas. Causa
ante aut propter humore et hec coliti
ad illa membra aut propter febres
adurentes et pestilenciales sicut accidit

frequenter aut propter caliditatem epatis
aut propter aquam colitur. Et est alia causa
largitas viarum superiorum et strictura in-
feriorum que fit sive naturaliter a principio sive
accidentaliter per aliqua egritudine et adhuc
multum facit debilitas expulsive. Et scias
quod calor oppilatus magis facit adunare
lapidis et diminutio caloris facit magis ad
magnitudinem. et quod frequenter talis generatur
malum est nobis, eo quod frequenter vidi
generari lapidem in stomacho in mulieribus et senibus
complexionis frigide.

Capitulum 3^m in quibus etatibus maxime generatur lapis

Generacio lapidis fit in senibus maxime in renibus et in
pueris in vesica. Et causa est quia
in corporibus senum est defectus caloris
unde illis humores grossi multiplicantur
et propter debilitatem digestive, et propter hoc
quod meatus porus urina ad vesicam transit
sunt stricti et propter frigiditatem complexionis
corporis. Nam frigiditas apta est constringere
vias unde si materia grossa ad renes per-
venit propter viarum stricturam tota transire
non potest. Et autem subtile est pertransit grosso
remanente in renibus et tunc ex continuitate et cum
humiditas a calore desiccatur et induratur
fit lapis. Generacio lapidis in pueris
in vesica maxime fit propter duo. Unum
est quia in ipsorum corporibus multiplicatur
humor grossus et viscosus propter gulositatem ipsorum
et inordinatam comestionem ipsorum super cibum
et quia meatus qui sunt inter renes
et vesicam sunt ampli et calor naturalis et
virtus expulsiva in eis sunt fortes, unde
materia subtilis cum grossa transit de renibus
ad vesicam. Sed quia collum vesice ipsorum est
strictum non potest grossum cum subtili transire
sed remanet in vesica et a calore vesice in-
duratur et fit lapis. Sed quia in iuvenibus non fit
lapis in vesica quia acutioris est caloris
et minus habet de humiditate et melius
sibi cavet quam pueri et collum vesice
eorum est largum, et si fit hoc est raro et
eodem modo in mulieribus non accidit lapis in vesica
earum nisi raro quia collum vesice earum
breve et amplum propter breve exit
grossum cum subtili et in renibus raro.
6 Ego tamen vidi in urbe romana
matronam que continue mittebat
arenibus arenulas maximam
quantitatem et per iactum exitus earum generabatur
multum. Et post aliquos dies emittebat
multitudine calculorum et quiescebat dolor.

Capitulum quartum in quibus membris habeat generari lapis

Membra vero in quibus maxime generatur lapis sunt renes vesica intestina et
renibus aliquando est generatio in ventriculis
ipsorum renum. Et aliquando generatur in ipsa
substantia renum sicut fit in iuncturis in ipsorum
generationibus, non consequitur magnus dolor. Et
quando autem consequitur magnus dolor. Et
medicorum quidam dicunt quod aliquando generatur
in epate et in intestinis sicut in colon
et in monoculo et hoc quidam arabum
probatus dixit. Et sunt quedam animalia
proprima lapides emittere et ultimo emisit
plures lapides per secessum et dixit se
vidisse calculum generatum sublinguam
adeo magnum quod impediebat motum
lingue quo abstracto lingua redijt
ad pristinum statum. Et idem Galenus dicit: quidam
6 per quedam antiquam molestatum tussi quam emisso
lapide sanatus est. Ego vidi in nobili vo-
mano magnum habente in pectore apostema
contudo eius admodum tumulenti sunt
ex quo mihi me presente multi lapides
exierunt et de causis generationis lapidum
et corporibus in quibus fiunt et membris
quibus lapides accidit generatio expeditum
sunt.

Capitulum 5^m de signis lapidis et confirmatione

Persequentes de signis et in morbis precedentibus modis
primo de signis lapidum renum sive sit
generatus sive sit ut generetur preparandis.
Secundo de signis lapidum vesice. Tertio de
differentia lapidum vesice et renum et colice.
Quarto differentia et divina lapidum renum
et colice et cura et divina. Dicamus
itaque quod signorum quedam sunt precedentia
generationem lapidis, quedam sunt signa
lapidis iam generati precedentia sunt
augmentum doloris. Item cum paciens
repletur cibo et potu maxime illa
hora qua suppletivus cibi descendit
ad intestinum, ex tunc compressione fit
dolor renum, tunc signum est quod appul-
sis suppletivitatibus dolor alleviatur
et quiescit omnino vel precedit etiam
urina habens residentiam arenosam
cuius color est ex eius dispositione sanguinis
sicut est residentia in dolore epatis
sic dixit Cesar quod quibus in urinis

arenosa residentia sunt hys lap i renibus
vel vesica generari significat Et tamen quis min
git urina nigra et sine dolore et egritu
dine et homo sit senex sequitur frequentia
lapidum i renibus generari

Signa lapidis in renibus

confirmati sunt quod urina paulatim
egreditur cum ardore et eger sentit do
lorem i renibus pungitivum et dolorem
et ponderositate i anchis et aliquando sentit
dolorem i testiculo propter renis patie
tis frangit aliquando dolor aut et cruris
eius et stupor pedis appositi renis dolenti
Et dicit Ga. i 6° epydi. quod habentibus la
pides i renibus accidit dolor fortissimus
i ipsa hora generationis eius et hic continuum
ad hunc modum et i transitu eius ad vesicam
hys aut horum pacientes sentiunt i re
nibus gravitatem quasi esset i eis aliquod
pondus **Ca[m] 7 de signis lap renum**

Signa la[pidis] non confirmati

pidis i vesica non confirmati sunt
prurito et pruritus i virga et erectio sy
causa et urina subtilis clara aquosa
sine aliqua residentia Signa autem
la confirmati genera sunt dolor i pectine
et nichilominus pruritus i virga ita quod co
git paciens eam scalpere et manibus tr
ctare et sepius erigitur sine causa signa
sunt hoc quod paciens i fine mictionis
mingit i voluntarie et dolet i continue
virge et confricat eam et cum fatigatus fuit
labore sentit stuporem i virga et forte
accidit retentio urine et quando mingit de
siderat amplius mingere et aliquibus contin
git et sentiunt gravitatem i inguine et
testiculo etc **Ca[m] 8 de urina la**
pidis renum et vesice ut h
Apides renum et vesice generantur in
etate sed multiplicantur dicuntur na
dicuntur colore quia lapis renum est
rubeus et lapis vesice est declinans ad
cinereum vel fuscum vel citrinum vel albu
colore Item dicuntur quantitate na lapis renum
est minor vesice Item dicuntur quia lap
renum generatur ante continuum urine licet ha
aliquando videatur sive ambiguum Iste
calculus renum est mollior et frangi
bilior vesice Item dicuntur subiecti complexione
quia i hiis i quibus accidit lap renum ut plurimum
sunt pinguiores et quibus lap vesice
ut plurimum sunt extenuati et macri
Item lap renum et magis senibus

contingit lap vesice pueris et magis i
etate que est inter infantiam et inicium
pubertatis Racio temporis urine puerorum
sunt multum salis sit sunt aut hii nutri
untur ab aquositate vel humiditate
aquea propria tres siccitate puerice
aduste a calore superfluo Unde lap generatur
Et sciendum quod lapides i vesica aliquando sunt
plures et multociens vidi magnum sic
cum galline Et quanto eius magis est
i aere et i regione septentrionali inde
propter mittendum quod prius lap vesice magis
impedit continuum urine quam magnus eo
quod i meatu urine remanet et i propria
lat etc **Ca[m] 9 de convenientia et de**
lapide renum colice etc h
Alculus renum i multis convenientia
habere videtur cum illa una illarum egritudinum
alia concomitatur Unde est calculus qui
antiqua colice comitatur que sunt vomitus
et nausea et dolor intestinorum et cardi
acus racio sit colica quia ea comitatur debilitas
renum eo quod non possunt plene expellere super
fluitates suas quorum reliquie reside
tes i renibus i lapides convertuntur Hoc
autem non bene intelliget nisi qui bene
i anothomia membrorum bene instructus est
Illa intestinum colon est super renes extensum
Et propterea egritudines hee se i vicem co
mitantur ita quod male cognite male
curantur Conveniunt etiam quod ea que alle
viant dolorem unius alterius dolorem alle
viant communis i equalitatem scilicet embrocationes
i unctiones clisteria balnea et oppilationes
filonium et similia Differunt aut i septem i quanti
fi. loci pacientis quia locus i quo accidit
dolor renum est minor loco i quo accidit
dolor colice sicut intestinum Secundo quia dolor
renum est magis versus dorsum et anchas
et dolor colicus augetur cum cibo Do
lor renum allevia[tur] modico cibo et subtili
Quarto quod dolor colicus movetur de uno
latere ad aliud et de una parte ad aliam et
ut plurimum de dextra superius versus sinistra
inferius Et si incipiat a sinistra hoc
est raro et descendit paulatim et non est
multus motus Quinto quod dolor colicus
fit subito sine aliqua precognitione dolorem
non calculi precedit dolor dorsi et quando
non calculi propter paulatina
tas renum et hec accidit propter
aggregationem arenularum Sexto quod do
lor colicus allevia[tur] egestione et conti
nentis magis quam dolor calculi Septimo

✝ vomitus

q̄ dolore colicu sc̄ ergo silis stercori par
te natans sup aqua pp̄ter dominacōz
vetositatis / dolore n̄o calculi rarō
ul nunq̄ ēēt **Cap̄ 10 de cura dolo
ris renum** ēēt Sequitur

Intencio curationis lap renū est dupx
sc̄ vniūsal et ptic / vniūsal aut tres
Prima est correpcō cause / et itelligo q̄n
tū ad materiā z agētem adequādo di
sponēdo z altando q̄ posset abscindi
q̄ abscindendū est Scda est pdre cae ab
scisio Tercia est regulatio vite q̄ntū
ad regimē sex rez nō naliū / et h̄ vbhat
via copleyedit pseruator z cura igne

Prima Ad p̄ma rem̄ coplenda requirit adeq̄
cio materiei que abscindi dz sc̄ at
sit subtiliacōe ḡsit huōis z incisioe
hui corpo opilacōum / z apcōe meā
tuū z aspiratum / cū administracōe
eorz que pvocant lauat renes z ve
sicā ut fiat facilis expulsio mā pa
ta calculū gnācē Hoc aute syrup de ra
dicibus z semibus acetosus z silr qui
est go diusis corporibus diuretics et oxi
mel squillatum z oximel Iuliani quōd
est ulterz i gro saluia z acetosa mag
h̄ q̄ pioe saluia z seminibz Ego n̄o
i hoc cā dicor de syru de radicibz et
seminibus et aqua radicum Itā ca que
multū sūt calia z acuta sūt cā gnācōs
lapidū et aliqn ducūt mās adrenes
Syrupus acetosus qui vē copetit h̄c cā
q̄ntū virtute subtiliatīs incisiōis et ap
tionis est talis Rx corticis radicis capparis
apy añ ℥ j. corticis radicis raphani
℥ ß. cimile arori squille fanici petr
añ ℥ ß z ucat alb lb j et aceti ℥ iij
ego addo liquiris ℥ ß et se commū
℥ j capilli ve cudi tribuli cetrac
añ q̄ j spargi ℥ j Not q̄ si mā pauca
existat z pauce grossiciey z viscositatis
sufficit administratio syru acetosi cū
aqua capill ve ul liquiris ul se me
lonis z citrulli z syru depuco cudi
uie apy et lactuce se citrulli z me
lonū Et si i renibz habundat calor
igneus stat i vnico cū renes copdes
de solo mol z ros z cera al ul ceroto
sandalato Si n̄o calor inoret et
dolor sit continuus tale admist ceotū

Rx oli camomill ℥ iij / olirosi ℥ j vitelli
oui crudi j cere albe ℥ iij mitigat
eny dolore tpat locū / minuit calū z
sibet calculū i renibus gnari / et ut co
fortet renes z tollat dilatacō i eis
fiat i vnico talis Rx oli rosi ℥ iij spi
ce boli armeni añ ℥ j mastic ℥ ß cere
al ℥ iij Causa n̄o abscisiōis pficit
duobus modis / sc̄ mag̃ dulcēdo et
ipam pp̄e euacuādo z pgādo / diuisio
dute fit p vomitū incipiendo pp̄e
ipe mag pfibz lapidis / generatōz / eo
q̄ pcipū educūt supfluitates pparte
cōtraria vie p q̄ mā descēdit ad renes
vnde sūt renes vacui z mudi Pro
uitās aute hoc modo fieri dz i pleā
pauca cibis varys z diusis cibis
pcipue z hq̄uins z bibat plura
vinaz diuisa ad dulcedinē bebria
z comedat z bibat cū vocitate et
punc te q̄ cibū bibat aqua decoctiōis
raphani cū oximelle aut cū aqua
anet z aplius et vomet Deīn ob
seruet condiciones que vomitū co
petūt cā somp̄nu z cibū dilatōz
Diuta etiā mā ad intestinū hoc at
fit pcipu clisteris quale est q̄ fit ex
malua fsla intuali floribus camo
mil sitabz ptis fenugr̄ / aneto ampsi
tuelle q̄ fit ℥ iiij et cere ℥ vj oli ġs
et salis q̄ ß pona i decoctione cen
taurea minor z addā decoctis sus
de suco z rosa ℥ j ß / aut de aliqua ve
caz magna ℥ iij a benedicte ℥ iij
z diuti p supiori me nūs solutiū
i quo non sit supfluū dissolutiū
tale at est scaut here Electuariū yeā
logodion z diacatoliton lapatiū
z alia plia Et diuti mā ipsa tra
z alia pslacet Et dūti mā ipsa balnea
heūdo adeitur h̄ aute sit p balnea
et curas administratio quorū aute
mā pgacōm fieri nō debz h̄ p⁹ est
Et ad
conciles administracō corp adducit
iste q̄ multis vsibus corp adducit
lubrici z i renibus virtute vim z
dispoint eos ut sint disposita ad
recipiend supfluitates postea cū
cautela administrari debet Cum
n̄o abscindium hoc modo Na p⁹

eius ad evacuationem si vero sit grossa educ-
tus ea cum yeradya coloquintide et yera
logadion et yera fortissima Ga. Et
in pillulis cochiis et fetidis et aqua va-
dicis aut in oleo de bena quod in yera
que est solutiva bonum et theodoricon magnum
et benedicta. Causa vero quod non habet tanta
viscositate et grossitie purgetur cum
pillulis de yera que recipiunt reubarbarum aga-
ricum coloquintidam et turbith. Et si urine
sunt pauce id est aliquid scamonee
quarum descriptio talis. Recipe pulveris yere
in qua sit dupliciter aloes ʒ iiii reubarbari boni
ʒ i agarici turbith ana ʒ ii intibi co-
loquintide ʒ s. diagridii ʒ ii fiat pillule
cum succo apii dosis ʒ i usque ad ʒ i et
s. Et si videris urinam coloratam spis-
sam ad spissitudinem tendentem flobotomia
de vena basilica aut de saphena aut
de utraque et etate permittentibus competens
virtute. Postea quod humor competenter in renibus
evacuandus est administratio earum que
assidue provocant et leniunt renes et ve-
sicam sicut sunt medicine composite diuretice
qualis est talis syrupus. Recipe [...] salis
[...] se feni apii petroselini ana ʒ iii capilli
veneris citrine [...] ana [...] radices apii
feniculi sparagi ana ʒ i radicis aloe [...]
ana [...] ii [...] libras [...]
S. q. [...] Tertia res consistit administra-
tione regulativa debitorum scilicet aere cibo
et potu et aliis rebus non naturalibus. Sit
primus in loco sparsi aeris quoniam aer bonus
est [...] omni tempore et omni homini propter
necessitatem inspirationis et aer talis apud
me est aer qui est mundus clarus
et talis est qui non est permixtus vaporibus
provenientibus ex stagnis et aquis collectis
ex fontibus et piscinis vel ex paludibus
vel ex vallibus ex quibus consurgunt
vapores fetidi, et sic aer turbidus
[...] magne [...] et aer elevatus
ex [...] et ex [...] putridis
et fumo. et aer obtusus qui est [...]
~~[illegible]~~ [...] motibus [...]
[...] quia ventus non sufflat in eis
et qui est suffocatus et putridus in
domibus conclusus, et fugiat aerem
nimis calidum scilicet boreale et aerem
australem et nimis calidum. Et [...]

dico in regionibus et habitationibus. Et cibo
intendo eius esse debet ut digestibilis
bona et confortet stomachum eius. Et ante
sit quibusdam conditionibus observatis
et hic intelligo competenter sumendis et
in tempore tibi competente suscipiendis, ut
cibum non sumat nisi appetitus adsit
nisi forte appetitus esset inordinatus. Et
alia condicio est ut non recipiat cibum
si fastidium habent aut nauseam quoniam hec
[...] faciunt egritudines malas. Et
alia est ut consumat ordinem in sumendo
cibaria quoniam si diversa affert [...]
unum sit subtile et aliud grossius
debet permitti [...] primo [...]
secundum 3o canonis de regimine eius quod co-
medit et bibit [...] quod fundus stomachi est
calidior ore stomachi. Et si unum sit levius
altero et aliud [...] levius est
permittendum. Et [...] est quod non su-
mat diversa cibaria simul nec pro-
longet tempus in comedendo eo quod tolle-
rantes [...] intentum in dige-
rendo. Et non confidat quis si [...] di-
gerit male cibaria et non sentit stati-
[...] quoniam [...] generant
in posterum malas egritudines faciens
et comedat post debito appetitu [...]
et ponis tibi [...] Et propter
ante cibum est ut equet cibum sum-
ad stomachum in qualitate et quantitate ita quod cibi
sint pauce [...] bene et multi
[...] Et [...] ut ve-
[...] quantitatem quoniam superfluitas [...]
[...] obtundit virtutem stomachi et superflui-
tates multe generantur ex quibus fiunt
egritudines, et si tibi sint male [...]
et multe [...] assumptos [...]
[...] producentes. Debet ergo panis
fermentatus et bene [...] ex parte
[...] et sit eius granum [...]
[...] et bene coctus. Debet [...]
[...] gallinas pullos capones
iuvenes perdices fasianos [...]
et [...] et non [...]
[...] sicut quidam volunt pa-
[...] et turdos et que [...] de quadru-
pedibus sunt carnes edi arietis
annalis castrati et vituli lactantis
et large possit concedi carnes [...]

Ex parte [...]

Ex parte ciborum

panis

[...] quo ad sex res non
naturales [...]
[illegible]

De silvestribus

modicum salite et ad fumum ponunt de
suspendisse. De silvestribus est caro
gazelis et capoli et leporis peior et iu
venis h. avicozar. Sed carnes por
cine silvestres minus nocent quam
domestice, quia minus habent de viscosita
te et grossicie et sunt fortes et multum nu
trimenti et facilis digestionis, et omnia sor
bilia et appalla sunt bona. De piscibus
in omni quae comedat pisces et tilias
et auratas et lucios et catidos fluvia
les et siles. De herbis assumat sparagos

De herbis

apium seu orticas borraginem simul
benedictam petrosilium buglossam et silva

De fructibus

De fructibus ficus recentes et uvas
nuces avellanas et pineas et fisticos
et melon cotogni tamen est bene maturum
quia est provocativum urine et lapidem re
num et vesice confert. Sed lapis est p
unus et de genus citrorum nigrorum pro prime
aqua eius. De vinis eligat album

De vino

subtile clarum habens saporem et odorem
bonum, post illud in senectute eligat aureum
postquam est rubeum clarum et debet esse medium
in etate quia vinum novum est turbidum
et in omni est in genus et antiquum non
omnino elegibile propter nimiam caliditatem
et adustionem quam facit in sanguine. Et vino

Conditiones aque bone

aut quod confortet digestionem et virtutes
in prima quantitate dari potest et aqua clara et
munda. Tamen conditionibus quas debet
aque bone talis at aqua debet esse fontis
et debet esse clara et munda, quod in illam
habeat prout possum quilitet et sit munda ab
omni sapore et odore et velociter descendit
ad ypocondria, et sit ex fonte qui dirigitur
in partes orientis, et aqua quae est ex fonte
puro et cola perfecta non lutosa et munda
et cito calefit et cito infrigidatur, et hec
omnibus etatibus est bona. Et in inter
medicamenta regiminis sui debet esse ad sub
tilitatem, sicut bene dixit doctor Avenco

Calculus

zar in libro quem fecit regi. Cum vidit in
pueris paritetem calculum vel dolorem
renum subtilia ... Et in libro de re
gimine inquit vidi gentem non modicam
pauci illorum qui dolebant in renibus et
lactucis et paritetes cotinuum assumpsit
et splene magnum, et diuturno epatis
et aperitur matris qui curati sunt cadere
plena sanitate prefata subtili regi
mine. Et conforti stomachum in sum in virge

ab extra ipsum oleo mastitino et oleo nar
dino, et emplastra illum ex spica sinato
mastice absinthio rosis menta liga aloes
et similibus cum lapdano et cipo. Et caveat
autem debet quantum calculi timent
ab omni eo quod superflue calefit ipsum et
ab omni eo quod frigiditate superflunt, maxime
ante nocet panis azimus, non bene coctus
et farina tritici et similis farina illa
maxime in qua cadit aliquid de fur
catura molarum, et sorbiciones facte
ex farina in patella et pasta et panis
coctus inter testas cum oleo et lagana
et omnia cibaria facta ex pasta et caseo
et lac est malum et crisseus omnibus et car
nes bovine, et buballine et carnes por
cine et caprine, et vetres et intestina ani
malium et quod accipit pullos anserum, quia sunt le
ves multum superfluitas, et cum de piscibus est illam
est asselle et ranas in paludibus et sunt
anates et anseres pavones et quoque anates
sunt male et omnia genera leguminum ut
lentes et fabe et omnia dura et per
sices et magnum et quod sine specia
libus sunt et dulcia non coquitur ut ca
sei que sunt coriziamo melle et oleo. Et omnia
salsamenta acuta quia perturbat sanguinem
que sunt ut cepe porrum et allium
piper nasturcium et similia quia sanguinem inflam
mat et adurit et omnia dura salsa vi
perturbat sanguinem. Et omnes fructus acer
bosi qui sunt duri et in maturi sunt
mala, et maciana sunt mala. Et castanee
citri et pira et curbita et citrulla
non recipitur. Et funghi sunt mali si
morum omnes ad ministratores corporis et
olera et aqua turbida et de paludibus
et que fiunt ex omnibus et vitet
aquas stagni putridus et fetidas
Et aquas fontium que procedunt ab
austro in septentrione et que tendunt
ad ponendum, et aqua que tarde ca
lefit et infrigidatur tarde est mala
vina nigra et alba dulcia, vel ad
dulcedine tendentia, quia sunt mala
Et vinum omnia tamen debet sumere multum
potum post cibum quia corrumpit digestionem
et trahit superfluitates indigestas de
duntat humores advenes, et debet ei
tempus coquendum cum cibum et fricationes
Et vitet motum laboriosum post cibum

qui corrumpit digestionem. Et sompnus
immediate post cibum est inconveniens, sed post
quam cibus descendit de stomacho est bonus.
Et debent sompnus et vigilia in moderate
sita non corripitur, et non iaceat super renes
neque nimis calefiat renes, neque super
pinus quia disponit renes ad calculi
generacionem. Cum non est calculus generatus
non nocet. Ita nec coitus obtinet
maximum locum in hoc casu, quoniam balnea
et lotiones debent sibi continuari et
tristicia et omnia que perturbancia nocent ei.

Capitulum xi de particulari cura lapidis

Particularis autem intencio que perficitur
rebus, scilicet comminucione lapidis
fraccione et eradicacione ipsius cum suo
loco, et est cognitione eius quod comminutum
est cum medicinis provocatis, et cum hiis que
de foris administrantur, qualia sunt balnea
et unctiones et emplastra et embroce et
unctiones et similia. Tercia est regimen
et correctio medicaminum que prius dicta
compositum administrari debent. Quarta
sedacio et correpcio accidencium que fiunt ex eo
sedacio et mordicacio eius, mixtio sanguinis
cum urina, et corrosio vesice et renum et tumefactio
lapidis. Quinta est rectificatio et preparatio
medicinarum que preparatione indiget, quibus
utitur in lapidibus renum et vesice. Prima
vero omnia que complent medicine amare ut plurimum
non multe calide et habentes virtute incisiva.
Et scias quod ille que administrat in lapide
vesice debet esse calidioris et fortioris
virtutis illis que administrat in lapide
renum et arenarum. Et racio est quod lapis
vesice est remocior durior et maior lapide
renum, ut ergo virtus medicaminum
durat debet esse talia ut dictum est
si non pervenit ea debilis virtus operancia
appetitiva in talibus non operatur ad talem
vel similem operationem. Et scire oportet quod in medicinarum
comminuentium lapidis est diversitas magna. Nam corpora sunt quedam
que ex specie earum hoc faciunt ut
testus cum aliis et similia. Et quedam
sunt que illud faciunt appetitate, et hec
sunt fortis virtutis operationis et talis est
sanguis hirci et cinis scorpionum et
similia. Et quedam sunt que sunt proprie lapidi
renum, et quedam proprie lapidi vesice, et quedam utriusque. Unde oportet
scire quod in medicine lapidis comminucione
debent esse composita quod diversis medicinis
diversorum operacionum et virtutum, ut virtus
debet associari eis medicine fortis
provocative ut educant pervia et
eradicent illud quod fractum est et comminutum, et talia sunt sicut ciceris nigra
et aqua radicis et semine, et quod talia
associata debent eis aque vires portantes
sunt ut est gummi arabicum, dragagantum
ut sua virtute defendunt comminuentia
ad suam propriam operationem. Et quod
ut eis adiungantur que sunt virtute
penetrativa et mundificativa ut faciant
penetrare gravitates medicinas et
mundificent membra, quale est piper
nigrum, piper album, carpobalsamum.
Requiruntur eciam administracio medicinarum
confortantium membra sicut sunt cassia
contra tercius et similia, et ut resistant
virtutes medicinarum stipticarum et
vires medicinarum stipticarum ut fortificant
membra conforte et talia sunt rose,
balaustie et succi fructuum inspissati
ut succus citoniorum et similia. Et aliquando
administrantur eis aliqua narcotica
que proprietate sua stupefaciunt ut est
opium et semine papaveris et similia et
maxime quando oportet sedare dolores.
Et sequitur quod quod erit de administracione
correctiones harum medicinarum, et qualiter
operatur eius. Sciendum est quod natura
erit oppositum eius, et virtus naturalis ordinata distinguit
fortis inter illa, et operatur cum comminucione et provocativa
tinua ubi et quando oportet. Et inveniuntur aliquando
una medicina simplex que habet plures
harum operationem, et de hiis in tractatu medicinarum
simplicium sufficiat esse dictum. Et medicinarum
comminuentium quod sumuntur composita
et quedam specialibus, et quod sunt lapides et
minoralia quod composita sumuntur que
sunt radices, ut radix capparis et
squilla, et radix lauri et baucie et
radix raphani et radix apii, et radix
rosti et radix aliarum herbarum quod composita
sunt. Et quod sunt folia ut polipodium
et cetera camepiteos calamentum
et similia et ligna et cortices et lobri
ebani cassia et cinamomum et quod talia

Semine vero et grana sunt ut carbo et umbi
lici citri nigri. se. malue et fen. Semi
num vero sunt ut bdellium gummi edere gal
banum gummi vitis euforbium et que
tria que sumuntur specialibus sunt san
guinis hyrci cinis scorpionum et olium
eius cinis leporis hyrundines pulli
Et quedam auis que dicitur tingulidos
que est cauda tremula cinis aliarum
auium et crista galli. scilicet arthugene
id est alaude cicatandos et cinis qui lug
de nocte cinis corticis ouorum postquam
egressi sunt pulli. De mineris est aqua
termarum et sulphuris et eris et lap.
spongie et lap. iudaycus et lap. lincis
et lap. qui inuenitur in felle uacce. Hec
quedam libri qui ascribitur Ga. et vitrum
adustum reponitur quodammodo. sub hoc
que et modus de preparatione earum et modum
preparationis inferius dicemus. Et medicina
porta que inmunedo sunt multe et
magne uirtutis sunt multa. De que no
stris maribus familiaria sunt et ista
scilicet medicata et sagena et electua. iiij
iiij scilicet medicamine filie zacharie et
medicamine thezaurizatum quod ponit ab
dali. Et confectiones aneozar habent
nos frequenter vsi fuimus quarum descriptio
est talis. Rx tribuli radicis concussati
et seminis eius lapidis iudaici confricati
in toto sanguinis hyrci cineris scorpionum
adustorum ut deinde vitri adusti cineris
leporis bdellij capilli veneris ana ℥ viij
milij solis scolopendrie gummi amigdalarum
amarum gummi cerasi pini radicis sparagi
depurati se. malue agresti se. altee fu
bebe cappari dauci apij baccarum lauri
carpobalsami se. raphani anisi aristol
rotunde ana ℥ iiij. fumi talutum
radicis canne adusti ana ℥ iiij seminis
apij cassie ebani ana ℥ j medulle
se. melonum medietatis omnium predictorum
seminum quantum sufficit et si apponatur
balsamum est fortis uirtutis in frangendo
opera verorum Et uero lapidi renum asso
ciatur talibus operatis et ipsius est estus
renum pro colica tale adminstra me
quod est eius scilicet Rx turpe radicis tribulis
preparati se. eius lapidis iudaici san
guinis hyrci vitri adusti. capilli veneris sed filis
ris ana ℥ vj quorum solis scolopendrie

gummi quorum radicis sparagi scilicet se. altee
ana ℥ iiij medulle se. melonum quanti
sufficit conficiatur cum syrupo viol. Et confectio vero
medicamine thezaurizatum quod ponit ab
dali quod fuit laudatum ab antiquis me
dicis. eius descriptio talis est Rx cineris
scorpionum cineris tarlini nebati ci
neris leporis lap. spongie sanguinis hirci
cineris cum lap. indaici gummi mirtis
acaciam a petroselinum dauci pulegij
gummi arabici se. altee piperis ana aur. j
et S. confice cum melle da adaur. j usque
ad ij cum aqua decoctionis ciceris nigri
et tribulorum. Electuarium iiij quod com
minuit et frangit lapidem in renibus et ve
sica et comminutum educit et quod vero stra
guriosis nefreticis ylliacis et colicis
et remouet opilationes splenis et epatis
et replet sanguinis hirci desertum et telum. Rx ci
neris scorpionum est oportet in pluribus Rx mi
lij solis lap. lincis lap. spongie ana. ci
ceris cappareis seminis foliorum petroselinum macedonici
cedonici bdellij euforbij ana ℈ j. spica
nardi baccarum edere et iuniperi et cimini
electi calami aromatici polipodij silofe
dule lemistici piperis lon. se. urtice se.
ca ana ℈ j. et grana vj spicenardi
galange zedoarie sui mem. betonice
sparagi eruce cardamomi marathri
apij orobi ana ℈ j ss. xilobalsamum
garofili cassie spice celtice corticum
olibani carpobalsami cinamomi cariui sileris
montani ana ℈ ij costi piretri baccarum
lauri ana ℈ j liquiricie rasi ℥ ij se. mal
ue ℥ iij se. gummi mundatorum lib. j co
ficiantur cum oleo nardino mundissimo
ana quarta x. et uaccinium q. et et ponit
dyagridium qui quamuis solutionis ab
eo ℥ iiij. et precipue si colica est ad
mixta. talenda renum conficiatur cum
decoctione capillis veneris. succo apij
et milij solis. et aque ciceris nigri. Expletum
est. Vita scilicet secundum ordine obs
uare oportet quod postquam eduxerit fereb
ab intestinis et prouenit comminu
lap. puoccitaria predicta administre
ut frangitur educatur quod comminutum
et fractum est et lauetur renes et
vesica. et color sequitur eradicatio

radicitu calculi / hoc aute fit cu tali syr°
Rx se. apij sparagi an ʒ i brusci ʒ i ca
pill ve(neris) granum adiati scolopendrie
an ʒ ij se an seseli apij dauci creti
allexandrini an ʒ iiij se malue ʒ
i et ß. se quinq ʒ iij. pinearum amigd
an ʒ i zucari lib ij / Et quando sunt ca
lidates fortis sufficit lac seminum cu
semine apij ʒ i ß. Et aliquando fortiori
bus indigemus et tunc damus ricardes
et catamides et medicamine ligni balsa
et semine eius / aut damus pill filij
zacharie que iam sunt composite quarum de
scriptio talis est Rx se apij fu. men dauci
rubee tictorum petrosilini asari. amcos
se feniculi gallic costi amigd amarum
an ʒ x se melonum ʒ viij ʒ viij
citrandarum ʒ ß. bo amomi mauri
et fiant pille simplices auellanis et det
operis ʒ iiij aut duc admisce cu aqua
capill ve ciceris nigri et sparagi / Me
dicamine quod nunquam me fallit et
est haly Rx seminum capill ve ciceris
ciceris nigri et ravum bulliat in aqua
Est enim probatum sine aliqua lesione
Et adhuc medicamine supradictum filium zacha
rie ut tollas se. pirole aut herba ipsa
ruta calamentum abrotanum sansuc
spica balsamita altea folia rapha
ni nap(os) sticad(os) arab camomilla a
cetum caules decoquantur in aqua et sedeat
eger in ea et ex herbis emplastret per
tinem suum / Cura tamen hoc est quibus
et qualibus medicaminibus uti oportet
in primo sunt precedentes considerare
si veter sit fortitudo lenitas impulsi
stenta tali Rx pirole inquialis. altee
camomille fenum grecum feniculi et
adde cassia mellis et oleum amigd
dul et modicum salis / Si sunt acuitates et
mordicatio est multa fiat clistere de
viola et malua et ordeo mundato
se lini feniculi camomilla me
dulla cassie fist zucari viol et olo
amigd dul. cu adipe anet aut
galline aut butiro recenti / quia est
sedatiuum doloris et facit ad exitum cal
culi / Et si repletionem stoma videris
probata vomitum cu camomelle d

syrup° acetoso / Nisi sit homo non
facile vomens / probata vomitum cum
decoctione tintimaculi et cimini et se aneti
cu syrupo acetoso / Et sciendum quod vomitus
in descensu calculi nocet multum eo quod
detinet ipsum in trahendo ad oppositum
et prohibet descensum et contra eius vo
mitu non resistendum / primis ponatur
patiens in tina in qua sit feniculum cao
milla mellilotu. malua bismalua
et altea anetum. apium caules omnia
vel plura compositis / Et si compositis calculus
non cedat, sed rx quis administrabis me
dicamine / quod lapidem comminuat et remouet
probatum Et primum attende quod an admin
istrationem comminuentium incipiendum est
lib eo. quod fiat lapidem lubricatio de
inde si compediat que comminuet re
medius / Unde quidam philosophorum dat in illa
hora aqua feniculi dragant amidi
cu olo amigd aut cu syrup° viol
ut faciat lubricare lapidem et dant
in illa hora electuaria tirtiferas Rx se melonis
altee dragant amidi an in forma
tirtifera cu musillagine psilij / Et
inungat renes ylia et pectem cu
adipe aneti / Hec aut que dicta sunt
non comminuat sed lubricare faciunt
lapidem / Ergo in illa hora administro
lac seminum cu aqua liquiris et se mal
ue et est bonum / Aliquando quidem volui
comminue decoctio, in qua hebraice bon
medici / Dedit in qua habuit dolore et tol
lerabilem de sanguine hyrci cu inva
et scito apij / sunt nam homo quia
sunt aprilis se sanguine hyrci et sunt
sancti ʒ iij et ouve ʒ iij et ß. et infra
xv horas emisit calculu comminuta
cu recessit dolor omnis / Ergo ipsa me
quecunque hora debet fieri et post
receptionem lubricatium. Det clara in
ovi(s) ita quod operatio sumat ʒ iiij cu
lacte seminum et decoctione liquiris
et se. malue. aut cu vino et nos
eo vsi sumus / Et lenguezir non adm
stimat in hora proximi hoc medicamine
Rx succi cuius ʒ iiij aque ciceris nigri
ʒ i oli amigd ʒ ß. ad alterationem fa
cienda et lubrificationem et virtuta
probanda et duplet viij peream dederis
comminuenda lapidis dat cassiafist
cu olo amigd dulcium ergo sicut

Clistere contra calculum

Attende

no(ta) q(uo)d valde utile

dedi cassiafistul cu lacte se ipsius et ad
fuit utilis multu / et semp attendendum
est ne dolor continuat utatur ℞ si
causet ex compressione intestinorum
clisteria cum tr. cu ventosacione si uere fuit
℞ si est vehementia doloris ex ma-
gnitudine calculi et asperitate ipsius
fac unctionem cu olo zizamino et amigd
Invento — cu adipe anetis olo femini seminis lini et
olo aneti hec namque relaxant corpora
et aperiunt poros et meatus Et em-
pla renes dorsum et pectine cose
numquam se lini et adipibus aut empla-
2 — mo mellilloto et altea decocta facto
ex adipibus Cum aute sedatus fuit dolor
aut diminutus desistat abstinentia si stati
administra medicamine comminuente la-
pidem et provocans urina secundum ordine
Descripcio recta de adipibus — hec est namque via recta descripcio re-
cti de adipibus ℞ oli amigd ca-
2 — mo aneti an ʒ ij mustillagia al-
— tee se lini femini an ʒ ij buti adip
recentis galline adip porci recent
an ʒ j hoc enim est utile multum i
acuitate urine et dolore ℞ si fuit
fere eo prius fiat decotum cu olo de lilio
lexiui cum adipe vulpis vel olo
Filius zacharie dixit — eius et decreta Et dixit filius zacha-
rie quod eger post istas unctiones debet
estimare equum vel aliud animal nos quamt
incedere et descendere per gradus et saltare
siccu unum pede Et dixit arabes quod
auctoritate ea et Rasis i unctionem
balnei ultima applica ventosa
narpa monet et attrahit lapide a
loco suo et mitigat dolore et modus
Modus — applicationis est talis appona ventosa
sub renibus supra locu doloris de in-
de mota paulatim ea inferius sicut
dolor descendit tortuose tamen et fiat
sic donec lapis descendit in vesica Et
post emissionem calculi si accidis inunda
tas renes i unge renes sic unguento
℞ olei de altamia ʒ iiij spice ʒ j et
s. et modicum cere Et quia vetosi-
tas aliquando cu calculo miscetur ideo
cu calculi mediatis medicine vento-
sitatem extenuantes admiscendo sic
est ruta cuminum anetos amisum
et similia Et i hic cav valde clistari vi-
rtutibus ℞ si dolor no sedatur
sed incedit et lapis no egreditur

Ita silonum aut tyriaca recete a trociscis
stelle / aut trociscis triagulatos quorum hic
est ultimus i contra vehementia doloris
Et ad hoc confert filonia simul tres sol-
verat et hic de scripsimus plus dolebis
Et propterea hic dixit paulus quod cu
dolor est vehemens multo vero filonium
quorum est cau ante egressionis calculi
et sanatiuis doloris et forte filonia
basilice non est igneus et in competens
hec de cura lapidis renum secundum quod opta
dicta sunt Capitulum ix de accidentibus

que ex calculo fieri solent

Accidentia non que ex calculo fieri
solent hec dolor acutus retentio
urine mordicatio eius transimissio
lapidis incutus san- placa et ma-
res renum de sedatibus dolore est do-
lenti renum urine obviat Primo cum
provocatiuis debilibus quale est se. mal-
ve se meloni et similia et balneo
et tuna ia dictis Et i unctionibus
embrocatis / et emplis Et illa iam
si prius hunc quod si possibilia i tentu
prosecutus non fueris cu consideratione vem
lio fortia / et illa i prohibitis sunt propterea
Et emplum quod i illo cav multum valet
hic est ℞ extremitates caulium folia
altee sursur capill ve et herba ducti
decoque et empla lubos i ygloma
et pectine et pone i balneo et
tenu Si non retento urine sit ex lapide
meatum urge obstructe / cu siringa
aperias eum et i expellas ab obstructione
et radit in fundo vesice Et administra
i retentione urine hanc decoctionem
℞ ancos liquiricie corticis appij an ʒ j
j et S et decoquitur i vini et aque
usque ad mediu coletur et colature ad-
dantur ʒ p lactis se cucumeris / et
bibat cu ʒ ij syrupi violacei Et item
gat veter repetens olo anetino
calido Et ancozar dicit quod cum de-
coquenti de retentione urine dedit
predicta decoctionem / et propter quod sup-
tur eius proveret duc lib aque
fere eo reprehendete quod sicut est / et
statim cumpit urina Item resplena
stercora radicu appij / decoquitur i aqua

168

deinde decoctione dissolua sursum 2
supponat2 renibus et fiat bene etc

Contra mordicationem vrine

Recipe se melonis citrulli cucurbite
cucumeris. amigd dul 2 amarum. se lini
psilii albi jusquiami gum dragagti succo
liquiricie 2 penidiis. se apii et gumi al-
kekengi her est via Rasis Medica-
me quo ego vtor est decoctio facta cum
liquiricia. se se. malue aut deradicibus
altee cum syrupo violarum 2 inde fiat
per syringam collirium albi cum lacte mulie-
ris aut cum oleo viol. aut cum instil-
lagine se citoniorum

De transmutatione lapidis

Transfertur lapis ante lap i meatu mictionis vrge
et cura est ut resupinetur paciens
et erigat pedes, et se dimisit commouerat
motibus, et in i superiori parte pabliq i
apte silvestre manum apponat, et
subito erigat se ad sedendum 2 subito se
resupinet. quia iste motus faciunt cade-
re i vesicam lapidem, quod si hec non valent
cum siringa debet impellere lapidem ante lap
sit tunc supinus i medio, aut i alio loco
vrge embrocetur virga et pecten frequenter
cum aqua calida, aut cum malua ferugine
2 se lini, et inde fiat cum oleo anetino
instillagine altee, radix pe aneti 2
ponatur i tina et syringetur cum instil
laginibus aut adipibus galline 2
potetur vino albo limphato et hoc
quod provocat vrinam ut multiplicetur vrina
2 sit multiplicata lapidem commoueri possit
2 comprimat paulatim et expellat ab
stenoribus ad anteriora, et caueat ne
recedat ad vesicam Item si hec cura non
valet ligata virga per locum vbi manifeste
sentitur lapis incidatur desuper et
contrahatur

De minctu sanguinis

Contra minctum sanguinis obstruendi
sunt cause quas pot B i libro suo
de tractatum, sed cum minctus sanguinis cal-
idis coniungitur mediamini cum addendis
que conglutinent et constringat et ponit
trociscos de acacia 2 balaustia se ius-
quiami, se apii opio terra sigillata
Ego non ad instrumento trociscos de karabe
potens Auicenna 2 troc de lapide
ematites et ego pro pampinibus
do, athanasia cum ferratica, lapidis
ematitis. cum succo plantaginis super cote
et nunquam me fallit, et i hoc casu flora
basilice multum valet etc

De vlcere et vlcere renum et vesice

Vlcus 2 vlcus renum 2 vesice sunt
cum prepter omnimode ut consolidetur
intende cura quorum est medicamine
B i libro 7o tractatum i quod intrat
pecie amigdalarum, gum dragaganti succus
liquiricie. se melonis. citrulli cucu-
meris. se. psilii al. jusquiami opium
se. seu 2 apii. Ego non solitus sum
administrare i hoc casu trociscos alke-
kengi qui sunt compositi 2 vinum dulce al-
bum est bonum, 2 lac asine. Item dicit Ba
i eodem libro quod i vlcere renum 2 vesice
2 difficultate vrine, dentur troc cum
sint compositi psilium al. se lini gummi dra-
ganti 2 amido, dentur cum aqua ordei
2 aqua seminum frigidorum
e bona etc

De manie renum

Contra maniam renum procedendum est curatione
et sic ut ponatur paciens i tyna
cum ordeo infuso aut i aqua vbi
cocta sunt capita arietum 2 edorum, aut
testitudines vel limacie, propter
sunt quod nocte mane i balneo ponitur
valent multum 2 i hac hora est conveniens
ad instillationem lactis, 2 melius lac asine
post illud i bonitate est lac capre, et in
lacte omnino est proprietas mirabilis
i debilitate renum, sed est gruatum calculi
et i vngatur renes 2 dorsum cum ce-
roto facto cum adipibus 2 instilla
ginibus quod est tale Recipe instillaginis
gum dragaganti. se altee. se citoniorum
ordei inde ana ʒ i, instillaginis se
lini radix altee. ana ʒ s. instilla
ginis passularum ℥ i viol 2 rosarum oli
decucurbita, oli amigd dul. ana ʒ i
et s. adipis galline sanguinis testu-
dinis 2 adipis eius. adipis porci veteris
butiri ana vtrius. cere alb. ana ʒ i
Item cum vlcus i manie renum 2 con-
sumptione et aqua ordei cum camaris
est potus electus, et certe sic bonum
est i omnem modum administratio eorum
Item sciatis quod fuge de pedibus vrsorum
veterum 2 ferine calidorum 2 auiculorum
optimam laborem et contra prvsfe

salsorum et acutorum et vina talia antiqua et vsi acutum calorum requirunt nimia et profundacionem in cogitando et fugiat emittere voces magnas et clamores. Hec dicta de istis sufficiant.

De preparatione medicinarum aliquarum que ad lapidem sunt necessaria

Medicine autem que ad calculum inveniuntur habentes virtute magna quarum administracio sine preparacione esset periculosa sunt sanguis hirci et sanguis terum, cinis scorpionum et olim cornu cinis leporis, vitrum adustum, fimus columbinus cantandus, et vermis qui lucet de nocte. Preparacio sanguinis hirci fiat hirci qui incipit amorum, et colletur et colla preparata medius et in mundo vase ponatur et cooperiatur foliis seu vt recipiat aerem bonum aliquis. Deinde formetur trociscus et conservetur et fricetur cum fuit necessitas. Hec est preparacio Allexandri, qui dixit se multos pariettes curasse cum eo frangendo magnos lapides, et sine dolore educendo. Moderni hoc modo ipsum preparant: tollunt hircum debite etatis et nutriunt ipsum foliis edere apy seu allexandri scilicet communi, saxifraga et similibus, et potant ipsum vino albo optimo et bene faciunt, quia ex hoc generatur tostea et bene fiunt. Verum est quod sanguis non est adeo horribilis odoris. Secundum quod est velocioris operacionis. Verum est quod sufficit ex eo minor quantitas. Et eodem debet preparari sanguis terum. Dosis eius est ex ʒ ij usque ad iiij. Aliqui rabi et moyses damoti zenonis precipiunt dari ʒ iij cum ℥ iij aque talis, eodem modo preparatur sicut cum et dicit caltasausius quod dosis eius in primis cum incipit dare aurum j. Deinde poteris addere illi ponderi dantes ʒ cum vino etc.

Capitulum de cinere scorpionum

Cinis scorpionum secundum Rasis et Johannem filium Serapionis preparatur hoc modo: Accipe scorpiones et pone in ollam novam et claudatur et lutetur os eius et ponatur in furno non multe caliditatis in quo dimittantur per spacium sex horarum et non amplius, quia non debet superflue aduri. Et sciatis quod debent eligi scorpiones albi. Dosis cineris eorum pro aut

karates duas adanech. Si fiat carbones et vidua operabis magnum quod remanet etiam dicit quod non est dandus sine admixtione aliarum medicinarum et ante te bona ordinat medicamentum. Recipe cineris scorpionum ʒ iij et ℈ ℥ ʒ j piperis albi et piperis longi ana ʒ ij et ℈ corticis radicum saxifragie ʒ v castorei ʒ iiij confice cum melle et misce cum vino fiant pillule vj mensis.

Capitulum de cinere leporis

Cinis leporis fit hoc modo: decoletur lepus et in sanguine suo involutus ponatur in vase, cuius os obturatur bene et in furno ponatur. Et quod precipue habet operacionem est caput. Dosis eius est ʒ ij.

Capitulum de vstione vitri

Vstio vitri et preparacio eius fit hic modo secundum Aucozar: tolle vitrum album clarum et liniatis ipsum oleo iuniperi et mitte in ignem, donec rubeat et postea et extinguere in aqua frigida. Secundum quod visum modum septies facies liniendo vel restinguendo et in aqua frigida extinguendo. Et dicit quod est inveniet preparatum illum modum. Et alius modus preparacionis: tolle vitrum et tere et in sartagine ferreo de carbone et pone in ignem donec rubeat, et inde pone in aquam. Et fabarum deinde vertit extinguere in aqua fabarum. Deinde quod remanet non calcinatum tolle et pone in torcleari et fac ut prius donec totum sit calcinatum. Ego inveni in quodam libro in vero loco aque fabarum aqua filicis. Dosis eius aque fabarum aqua talis est ʒ j et ℈ cum ℥ ij aque calide. Et dicit tolle vitrum admodum collirii et aceto pe operatur et da in potu cum aqua saxifragie talis.

Capitulum de preparacione simi columbini

Preparacio simi columbini secundum Aucozar fit hoc modo: Plantant columbe rubee pane in quo sit pontum sint et tolle stercora earum se quantum velis et adde eis tantum quantum iuniperi et in corpa cum sirupo de quanto talium et debet coquo cum cera. Dicit quod talibus initiatur scilicet lini et stercus eius effundatur in aceto et operatur et debet in quadam antidotario inveni quod colatur et fimus columbinus antiquus et teratur et cribretur. Deinde conficiatur cum oleo amigdalarum dulcium et fiant pillule et desiccentur in umbra et fiant iterum teratur et fricetur in oleo predicto et fiat iterum pillule et fricetur et fiat ter. Deinde tolle predictas pillulas et liga in pecia et

et infunde i vino petei q sit tante qn
titatis q cooperiat petia, R da quolibz
die opeo ℥ ij vel
Cap^m de preparatione cantandum zymum q lucet i nocte
Preparatio cantandu z vimu qui lucet
i nocte, R ramone albeis capit z alas
de inde cosice cu gum arab z dragato p
lutis i aqua Rs fac troc R sicca i umbra
Dein iterato puluiza cosice cu dragato
et gum silv z ita fac ter vl quater, de
in cu ad ministrare debes i volue puluerez
in olo amigd dul, z administra cum
cautela qui cosorcuit abinde ve sita
z pforare ea haly ita docet pparare canta
ndes, tolle cantandes z pone i vase cuius
os cooperitur pano lineo z volue olla
R pone ea apte pani sup ollam alia
aceto plena bullientem z mitte super
vapore aceti donec moriantur vt s^a
Cap^m de preparatione colubriade
Risy dicit sump colubriadam z abici
ce capite desicca i vase ereo dabis
vna i potu cu aque aur/ rsi i aqua
sit i fusa aera. z da quolibz die et et
albinidus, tolle aial paruu hns dorsu
rotundu q est russum punctatu punctis
nigris q stat sup oleia z i volue
i aliquo z da adgluticind semis vel
integro. cu curat lapidem sine sub
versione vel Sequitur medicame
Medicamen quod frangit cal
culu operatione magni misterij
R putos no debz here sup se
neq dimitte ferrem, neq aliquid fr
et emittit lapide paulatim, z no p
mittit eos regnare rest da p tunc
tatum R se trifere se apy motam
se cuincis an ℥ vj cassie ligneae
nigre cinamomi spice romani ste
rat, z fiat pulius z det opeo qlibz
die ad mod^m amig lupini cu ℥ iiij
z ß aque calide In quodam lib^o iveni
pdictu medicame hoc mo R se
me cuiuncis cancros se olixo t
merge an aur vj cassie ligneae
purpurce cinamomi fu i spice
celtice ouu an aur iiij^or puluizat
z cosiciat cu melle, det ad modum
lupini, z dent spes tere i mortario
ligneo z cu pistello ligneo pulius
dicte alius et est eius R carb la
pis spongie metastel silvestris

oximi q habz folia lata. se citrulli
fiat pulius speis, z dent opeo ℥ iij
quolibz die p xxx dies p sibuluem
pulius alius R mm adusti p ℥ de
scorpionibus adustis ℥ v. se feni ℥ iij
trifere ℥ v, det quodo oz Troc qui
frangit lapidem R cortic radicis
capparis radicis opponacis squille alter
silvestris fiat troc ℥ viiij cu aceto
det vinis cu decotione an sspice Al
bindus R radic coterat opponat
sietris, z det opeo ℥ j sto^o ieiuno cu
frangit lapidem magnum et pnu in
renibus z vesica, z fiat apte Medi
camenid R cineres scorpionum ℥ ß
cardumeni lacteas lauri amigd
amaras capi bdelly granorum galat i un
ly solis, det i potu cu aqua radic
vel cu aqua apy ciceris z capill ve
Medicame frangens lapidem, coptu
R se melonis se calab heri usti
dumi an ℥ j dent ℥ iij cu aqua pul
legy stercoris columbini, cardumeni
aut cu aqua radic z dent ℥ ij cineris
scorpionu cu an decto alind R bau
rac ℥ v cosice cu melle, z det qlibz
die ter cu aqua radic que sit ℥ ij
Medicamen alind et est theodori in
valde pbatus vrina z mitigans ardo
rem z frangens lapidem, z pt iufin
tibus dari R se melonis excorticati
℥ j et ß ciceris impatoris se calcat
℥ j et ß. pini an ℥ ß. bdellii amigd
granorum se. malue visci an ℥ ß. aggat
amaras cu aqua decoctis capill ve
z dent cu aqua decoctis capill ve.
bis i die Medicame aliud R se lim
se calcat fiat pulius z dent opeo
℥ iiij cu aqua fen, aut cu aqua radic
aut ciceris nig^o se metaster silvestris
Medicamen alind R cineris cortic
ouorum veterum z da forti ℥ iiij debilibus
℥ j mediocribus ℥ ij Medicame frangens
lapidem R castorei apy euforbij ana
aur j silices aur ij astrada aur v.
cosice cu melle. dosis ℥ iij cu aqua de
coctionis ciceris nigrorum Ite alind
R stercoris columbini condisi an dosis ℥ j
cu aqua radic Alind R stercoris
℥ j et ß condisi ℥ j. cantarid. darac
i administret cu vino Medicame

Theodori

maluavi-
sci

fiu

aliud quod dicit lapidem renum quando illic
est caliditas et est hoc. Rx medulle se-
minum cucumeris citrulli ana ʒ x. se. apii ʒ ii
se. feniculi. lapidis spongie vitri adusti
ana ʒ iiii. Medicina alia et est confortativa
destructiva calculi arenibus que sine
calore sunt. Rx medulle se. melonis
cucumeris citrulli ana ʒ iiii. baccarum
lauri tribuli que primo capilli
veneris scolopendrie quinque malaciis. se.
feniculi corticis radicis capparis ana ʒ i et
ʒ. fiat pulvis. Dosis ʒ ii cum aqua
ciceris nigri et seminigelorum. Medi-
camen aliud et est quando in calculo
non est calor. Rx seminis apii
cassie fistule cinamomi quinque calat ana
ʒ i piretri castorei euforbii ana ʒ iiii
fiat pulvis. Dosis coclear i cum semine
lini et aqua ciceris rubei. Medica-
men aliud et est confortativum. Rx carpobalsami
quinque ben quinque calat lapidis qui in
spongia invenitur se. melonis. fiat
pulvis. Dosis coclear i cum vino et aqua.
Electuarium quod administratur in difficultate
urine et calculos frangit. Rx apii casto-
rei euforbii spice dyapenidii ℥ piperis
longi croci ana ʒ iiii se. iusquiami ʒ i
olei balsami ʒ quo confectum cum melle
despumato quod sit triplum omnium. detur
post sex menses. Pueris in modum avellane
cum aqua calida. Pueris in modum lentis
Medicamen quod posuit Galenus quod compo-
suit viro consiliariis Alexandrie in
quo fatigati erant medici et desperabant
de eo et integre curatus extitit. Rx
apii ʒ iiii acori damasceni ii et ʒ. piretri
euforbii castorei radicum corticis capparis
se. iusquiami galange tribuli ana ʒ i
cinamomi se. dauci silvestris se. apii
petro. cassie. camepitheos. urtice
rute calamenti fluvialis cinnamomi
gentiane liquiricie omnium camedreos
prassii scolopendrie aristologie longe
et rotunde se. ameos masticis radicis lilii
celestis cimini ganoffili se. feniculi silvestris
apii sinapis quinque dauci ana carpobalsami
se. eruce tarduncem se. rute silve-
stris se. agnicasti amidem in quanti-
tate damasceni i et ʒ. terantur omnia et co-
ficiantur oleo balsami et confice cum melle

Dosis ʒ a ʒ i usque ad ʒ i et ʒ. experti
est. et multos calculos primo dirumpit
et emittit et valet ad lapidem in vesica et
renum maxime. Medicamen scorpio-
natum valet calculo renum et difficultati
urine. Rx cineris scorpionum ʒ vii et
ʒ. se. melonis citrulli cucumeris singulorum
ana ʒ v. pinee ʒ x. apii ʒ ʒ. acori
piretri euforbii castorei capparis radicis
iusquiami galange tribuli ana ʒ iii
℥ cinamomi piperis longi et albi dauci
apii coste mirre camedreos calamenti
fluvialis et motanum gentiane radicis
lilii domestici camepitheos cassie
scolopendrie aristologie utriusque ameos
masticis rubee ganoffili maratri vitri
usti sinapis carpobalsami semen eruce origani
dauci se. rute eruce nigelle silvestris
squinanti ana auri iii fiat pulvis terre
cum balsamo conficiatur cum melle. Aliud
ozar clanarum frangens lapidem pro
vocat urinam et arenulas expellit.
Rx corticis radicis feniculi apii stacte polii
scolopendrie sublice ana ʒ v ebuli
quinque lapidis iudaici cassie apii
basilici ameos ʒ ii conficiatur cum syrupo
iulep. Syrupus qui frangit lapidem
et mitigat dolorem et declinat ad
corticis radicis cappa-
ria. Rx capilli veneris corticis radicis
liquiricie camomille quinque radicum
altee scolopendrie tribuli spargi ra-
dicis rubei ana ʒ i et ʒ. se. melonis
ana ʒ i Tymbre sebesten ana ʒ ʒ ʒ iii
lib. ii. Assignatus alius syrupus valde
bonus. Rx capilli veneris liquiricie quinque solis
mol tribuli ciceris corticum radicis
rubea ana ʒ ii ramo radicum quinque
se. malve se. altee ana ʒ i scolope-
ndrie dauci se. apii petro. radicis sparagi
ana ʒ ii se. melonum ʒ iiii cum his
omnibus fiat decoctio in sufficienti aqua
et admisceatur decoctioni syrupus tri-
buli et tandem zuccari et decoquatur
put quod iste syrupus est mirabilis operis
hoc propositum maxime si fiat simul
cum oleo amigdalarum cum oleo amigdalarum aut
benedictio. Syrupus alius contra lapidem
et dolorem renum. Rx corticis radicis
feniculi apii petro sparagi brusci scolopendrie

dyanthe capill ve polliciti an ʒ.
ʒ. ss. sen petro apij leuistici an ini
ʒ solis maccedonici polipodij filipe
dule saxifrage et ss. eius spice
celtice et inde an ʒ ss. ss. urtice
sem yreos ss. meloñ citrulli cucumis
cucurb lactuce scariole recompositi
dauci an ʒ j zucc lib j et ss. decoc lb
ss. esta syrupum hui proposito meo
Trocisci ad lap renum et arenulas
et lapide vesice et ad retentione urine
℞ mirobi solis pentafilon urtice
ss. nucleorum cerosorum ss. nasturcij
petro alexandrini carui albi et
prassij an ʒ j quo ss. frag mundatorum
ss. malue dragaganti al an ʒ ss. sang
yrci ʒ iij cicadarum ablatis pedibus
et alis ʒ iiij pul galange ʒ j misce
incor troc zum cum quatuor partibus
succi saxifrage et quarta olei nuistol
lini et nardini ℞ si vis inde electu
ariu conficere hoc modo puluiza troc
ut docet et tolle succi saxiff depu
rati lib iij si sit estas Hiuno sit tpe
mpe pone mel et adde puluere et
conficie et vte quod est ultimus. Item aliud
electuarium quod est optimum ad ea
adque predictum ℞ petro apij de
purati ss. meloñ citrulli cucumis
cucurbite depurati lib ss. lact ss. mj or
ss. lib ss. et ad inspissat tale decoctum
℞ fenic seccas albas uno ℞ ca
pill ve scolopendrie an ʒ j mirob
solis ʒ ij radicum rubi et turbith
an ʒ j decoquitur in aqua suff et
tolle eccia lib ij zuccari albi lib ij
et fiat sirup bene coctus deinde adda
talis pulvis ℞ mirob solis ʒ ss. pi
tri adusti ʒ ij sem yrci ʒ iiij lap
spongie iudaici an ʒ ij bdellij ara
bici ʒ j et ss. cineris scorpionum ʒ ij
et est optimum. Item aliud electuarium quo
quidam modernus vtebatur
multum et invenit illud prodesse ℞
pinearum purgatarum ss. lini ass dia
granti gummi arabici succi liquir an ʒ iij
quor ss. frag mundatorum ptulacc mal
ue viscci dauci amigdal pullei

salvie spodij ros an ʒ iij stiras bora
gumi ʒ j petro sem an plucostis
indoraui an ʒ ss. lap spongie lap
iudaici sang yrci mirob solis siad
darum an ʒ j mellis q. s. Medicina
filij zacharie ad dolore renum et ad
lapidem ℞ ss. meloñ carpobal
sami ss. raphani dauci petro eli
xat oim an ptes equales cortic
radic capparis cortic radic oppo
nat amigd amararum baccarum lauri
squinanti cipi spice cassie scolope
drie hauuel genciane aristol ro
tunde cardamomi bdellij sagapini ar
moniaci mirre piperis acori an p ss.
solue bdellium armoniacum sagapinum
et mirra in vino subtili aut in aqua
mellis fiat pillule et dentur omni die
ad ʒ ss. usque ad ʒ j in aqua ss. apij
sem capill ve et quando confortatur
hoc medicamine cum oleo balsami et
malaxatur cum gummis addatur vj ps
ʒ vinus cineris scorpionum aliquando
addatur cum eis. Item medicamine aliud
℞ dauci carpob spice azari petro
an cinamomi cassielignee amomi
an ʒ iiij sang yrci ʒ vj t̃ti
tum an ʒ iiij sang yrci ʒ vj tri
ʒ vj fiat troc dosis ʒ iij usque ad
ʒ vj cum aqua mirob solis et turbith
Ad lapidem in renibus tolle renes
leporis adunas eos et spina qui
oz. ... aliquis ingelle ... pt
vico lapidis obstinatis vel humor
℞ nasturcium agreste et calefac inge
quanto magis potest et suppone per
tini pacientis et da bibe de succo
eiusdem herbe et paciens emittet
urina. Quidam curavit quendam
archiepiscopum de vico lapidis hoc modo
dabat enim ei quolibet mane de succo
senationi et aliquando pulueris minoris quantum
testa oui potest capere et faciebat
eum ieiunare usque ad nonam et cito
curabat per quatuor septimanas et
fractus fuit lap et curatus est. Item
lapidem vesice sic appellant tolle la
pidem lincis et puluerisa subtiliter
et fac bullire in oleo petroleo

et mittatur per syringam. sed prius embrocetur virga cum oleo violarum vel cum oleo aliquo
et aqua decoctionis malvarum etc.

Explicit tractatus optimus de cura calculorum reverendi magistri Gentilis pro renibus mundificandis etc. per manus

Tractatus de flebotomia

Vene que communiter in flebotomia incidi solent sunt cephalica et matrix
vena, et vene que dicuntur funis
brachii, et basilica et salvatella et
saphena, et vena que est in poplitis
concavitate subtus, et sciatica, et frontis vena, et ille que sunt in temporibus utrisque et due que dicuntur alchimdegi et sunt in gula, et vene que sunt in
angulis oculorum, iuxta nasum, et ille
que in collo sunt utrimque, atque vene
que sunt sub lingua, et alie que sunt in
utrisque labiis. Cephalica vero et matrix et basilica in cubiti concavitate ab inferioribus reperiuntur. Basilica namque est
vena que in parte domestica reperitur que a loco qui est sub ascella
incipit et ad ipsam — Cephalica autem est in parte
silvestri et ex parte spatule venit ad illam
— Matrix autem vena communis ramorum
cephalice et alio basilice quibus ipsis
componitur. que in istorum medio posita est.
Vena autem que brachii funis est que
tibi superiori manum supponitur. Salvatelle vero locus in dorso manus in
loco qui est inter auricularem digitum
et medium. Saphene autem locus est
apud talamum in parte domestica. sicut
sciatice locus est apud talamum in
parte silvestri. Frontis vero vene que in medio
frontis consistit. sed vene temporum sunt
due vene que super tempora involvuntur. Due vero vene que in angulis
oculorum sunt plurimum sunt manifeste in angulis
et alie non apparent nisi homines guttur
stringat. Nasi preterea vena et manifesta
non est sed fit circa flebotomia cum locus qui
palpatus sentitur fissus lanceola vulneratur. Venarum itidem locus que vocatur
alchimdegi est in collo et earum que dicuntur algebenith est in labiis. Flebotomia que in sanitatis conservatione ac egritudinis curatione

magna operatur inter partes consistit si qualibet
ex hiis fiat. Corpora preterea que flebotomari
possunt tollerare plus sunt que venas manifestas, et amplas habent, et prosperant et
bruna atque coloratam rubeo et fusco
in potius sunt colorata, et iuvenes et adolescentes, non et senes non decrepiti, pueri
vero et infirmi nimium non sunt in
magna in iubente natura. Operatur autem
tamen quantum possibile est, ne flebotomia tempore calidissimo, aut frigidissimo fiat, neque
hiis quorum stomachus et epar in frigiditate distemperata consistunt. Porro cum cephalica in flebotomia
inciditur sanguis qui est super furculas vel
locatur per eam egreditur. Cum autem in egritudo in illis contingit locis flebotomia est cephalica
facienda. Quoniam in basilice incisione sanguis
qui est in pectore ac toto ventre velociter
per eam trahitur. Cum ergo horum locorum sanguis
est evacuandus vena hec in flebotomia est
incidenda que si inveniri non possit eo
in primis ramus qui est flebotomandus. Vena
autem matrix sit ex hiis duabus componitur
venis, sic sanguinem ab istis duobus locis
simul trahit, et ipsa flebotomia est facienda
cum egritudines in istis duobus locis, aut
cum totius corporis evacuatio et alleviatio
a parte due vene investigate non possunt.
Iteratamen est inter flebotomiam cephalice
et flebotomiam basilice. maioris est cum
egritudo fuit in capite et regno. Matrix
autem vena quamvis sanguinem qui est in
capite minus quam cephalica attrahit, tamen
est in ventre minus quam basilica melius
et hic ipsam flebotomare cum in ventre contingit
egritudo quam cephalica. Iste cum egritudo est
in capite ipsam incidere melius est quam
basilica. Cum itaque cephalica flebotomari
incidere volueris ramus non invenit aliquis
eius ramis forte incidere melius
est quam matrice venam. Hos autem ramos ut multum in plurimum parte brachii
reperies. Iste cum basilica incidere volueris
et non inveneris aliquem eius ramis. Hos
incidere melius quam purpuream.
Hos ramos in parte brachii domestica
plurimum invenies. Per illos invenire
non poteris ad flebotomandum ex matrice
vide. Vene autem que in poplitis concavitate
subtus reperiuntur, et vena que

que saphena vocatur flobomande sunt cum sanguinis admixione corporis patientis sunt circa et in matrice ac renibus est dolor et cum menstruorum deparatur provocato. Sciatica autem est flobomando cuius dolor ab ancha usque ad pedem protenditur. Salvatella vero dextri quidem pro epatis infirmitate et sinistri pro egritudine splenis est flobomanda. Sunt due vene que dicuntur guidegi sunt flobomande cum anhelitus in lepre principio magis angustiat. Inde venis vero que sunt sub lingua fit flobomia cum sinanchia adest, cephalica autem prius flobomata. Vena autem frontis flobomanda incidit pro antiquis egritudinibus que in facie circa oculis consistunt, cephalica autem prius flobomata. Vene itidem incidentur que labiis cum aliquo multiplicantur, altola et ulcera in ore et gingivis, cephalica autem prius flobomata. Vene autem in timporibus pouentes incidantur et cum emigranee aut vertiginis doloris in capite et propter oculorum obtalmia que diu permanet. Vene hec etiam quamquam contrahunt et incidunt. Vene autem que in capite sunt propter scaphia et mala ulcera que sunt in capite incidunt. Magnus vero error quem plurimi commiserunt barbitonsores, flobomia est sicut narro tibi. In cephalica vero cum non invenitur sed pluribus volucatur percussionibus et quamquam foramine consistit angustum postea solidatur et flectitur circa sanguinem ratione aut cum fortiter movetur et manum aliquid profert aut labore cogitur. Postea ficit consurgunt que cum si inventa incide aperiatur, omnibus aliis venis in flobomia securior erit. Oportet etiam ne percussio in latum fiat unde si locus inquam mollis et ibi fiat percussio. Cum autem sub matrice vena iuuius consistat si lanceole concavitas usque ad ipsam pervenerit, atque pungat, post flobomiam stupor accidat maximus, qui forsitan semper manebit. Nam propter tamen ne lanceole concavitas non adeo locum ubi venas sentit esse si ad partem ab eo remota producat. Cum autem ipsa inter duos consistit nervos venam longiorem est sumenda et sic modo est cavendum, animo quod vene incuatur tum sensum occurrit. Si autem forte contingat nervum subtilissimum sub ea esse

qui sensum manifestari non possit, et incidatur et destruatur, omnino si lanceola non sit flobomia ad fundum pervenit et in brachio fiet stupor, qui in longum perdurabit tempus. Non est igitur in eius custodia melius quam ut volumus ad fundum non perveniat, si tamen aliquem pervenit nervum quamquam optato incise contingat, non erit eius nocumentum ut nervum quem sensu deperdidit. Illud quod vulgus et stolidi dicunt scilicet quod manus aridus contingit sequitur mendacium est. Nam sequens etiam voluntate totum hunc incidit nervum, non tamen plus quam illud quod diximus inde accidet. Sub basilica autem magna locatur arteria et consimiliter vicina. Nam propter flobomia in ipsa cum maxima fieri debet cautela, ora obstinando et propius si non tam ipsa et manifesta et plena fuit, eius autem custodia est sicut diximus. Cum non videris basilica et fuit nota opera flobomia fieri opera per tactum inventa humido fiat, melius est ut ea dimittas et ad alia accedas. Unde oportet aliquem quem presumis venas perquirunt ut est vena assellata et que sit ei similis cum si compata tum in minutionem facere bo... locus autem brachii ligatione est tangendus et pulsu locus pulsu cogitus fuit erit signandus deinde liget et summope observetur; certus alocus signato, quanto magis possibile fuit. Et longe percussio et ad partem manus descendendo fiat arte et ad partem manus via namque quanto plus ad partem manus descendit tanto plus percludat et abaplica separat que separatio subiti accidit curvatura. Cum autem ligaveris brachium si locum note pulsus elevatur et si istam in illa tangas inflatum in pertexeris, ne illa tangas inflatum namque hic non est vena tamen arterie et tumor et ipsius repleto. Unde si vena inciseris et sanguine cum saltu exire conspexeris qui subtilis fit et rubeus, scias ipsam arteriam. Sicuti oportet ingerit tunc ut licinium cum rito stricas et albugine ovi infusum pulverem cum aloe et thure et sanguine draconis involvas et desuper pone. Hoc namque mediante vehementer stringit postea hoc locum quem pluribus diebus non solvas sed super ipsum aqua assidue torando

fundas, vel locus calefiat. Hoc namque to-
tum nequaquam facias, nisi prius parte
que super locum est fortiter ligaveris
quod ideo fieri convenit ut sanguinem
restringat et refrenet, quia postquam
hoc feceris quod volueris agere potes. Tu
ante dies aliquot tria locum circumstantie
solve, et si videris medicamine et ad-
herere non abeo removeas sed eius
cautum deposito medicamine pone
et alligandum iterum redi. Quod si a me-
dicamine aliquid separatum videris di-
gitum tuum licinium superpone velociter
deinde de medicamine superpone et
ut prius strictis liga stringantur. Eius san-
guinis arterie hoc modo arteria adsi-
rupcione que ibi talis solet accide-
re ut ibi hermoss tuebit usque dei. Cum
ante cobapliter flomia eminentia
que tactu mollis sentiatur accidit
et qui super eam prius descendit erit ma-
la, quia est arterie eminentia. Unde
taliter paciens timeat et caveat ne
aliquid quod ipsa disrumpat tangat. San-
guis eius continuus ex arteria ma-
nabit. Et cum corporibus stipticis emplastrum
supponitur, quod ideo fit ut locus induretur
et sic erit ei aperitiva securitas. In arte-
riis vero que sunt in temporibus cum flo-
bomia sit non sequitur timor, quia si
capelle supposite fuerint et ligate re-
stringetur sanguis. Vene autem de saphe-
na vena, et ea que in minori poplitis
curvatura consistit flobomandi erit
ligatura cum cordula superiori loco
ut in brachio erit facienda. Deinde pes
super frustrum laterculi vel super mor-
tarii manica est ponendus et stringen-
dus, et sic flobomia erit facienda. In
sciatica vero quedam ab ancha est usque
ad pedes que super talcaneum per
spacium latitudinis unius manus appa-
ret ligari debet, aliter namque non
manifestabitur. Et si cum hac non appa-
ruerit mittatur in balneum eger et
multe aque calide super pedem fun-
datur donec manifestet. Cum autem
neque sic apparuerit loco eius aliquam

operamus qui procedis etate protendunt
in parte plurimum flobomia illis tamen melior
est, que inter minimum digitum et sequentem
reperitur. Salvatelle ante flobomia sic
est facienda, ut in manus in aqua tepida vel
calida donec locus flobomandus inflet
et madeat, et valde fiat manifestus.
Deinde flobomet et in aqua calida iterum
mittatur donec inflet, ideo ne sanguis
in ore vene flobomate coaguletur
et opere prohibeatur. Cum autem opera ma-
naverit quod volueris parum pone et pallis
desuper pone, et non acue volumus cito con-
solidetur, quod est locum debili ramo
at flobomia stricta te fiere oportebit.
Cum autem fortis fuit facienda oportebit
ut in forti citius et debili tardius
fiat, et non omnem quam difficilis sit sanguis
exitus in fractione, ut comprimatur et
inflectatur violenter locus. Sed ut
aut sic dimittatur, cum nullum completur
sequatur malum de quo cum sanguine fer-
os volucris coagulatum fuerit cum lan-
ceole late removeatur. Hec namque me-
lius consistit qua ipsum torquendo a-
liunde faciendo movere, ut stolidi
facere consueverunt. Locus quoque perssionis
si apparatus fuit flobomia completo qui-
est supposito. Si sanum completo necessa-
ria fuerit fieri convenit, quod si po-
fuit per unum duos dies dimittere
a flobomia iterum cessandum erit, et post
flobomia extendis. Observandum est etiam
ne post flobomia locus stricte ligetur
hec namque apta consuevit afferre, neque
multum panni supponatur, neque super
eum locum aliquid corpus linatur que
eam [illegible] dolendi quendam urgere semper con-
sueverunt. Locus quoque si ignitus fuerit
nulla hora sit ligatus donec alle-
viatur est dimittendus. Sed infrigidet
aqua rosacea vel aqua dulci super inne-
infracta est corradus continuis etiam
nullo balneum ingredi debet et precipue
si locus fuit ignitus donec consolidet
volumus et calor atque apta [illegible] re-
deuntur vinum etiam qui taliter se
habuit nullo bibere presumat neque

neque membrum in quo est flebotomia mo
veat / neque aliquod opus eo perficiat
flebotomatus preterea / neque in die flebotomie
neque in die secundo multo repleatur cibo
vino sed moderatis cibis leviter tolerans
multa reprimere et contingere [illegible]
[illegible] sicut est prima regis fortis acco
statis si non assentite in pectore ha
buerit que hoc prohibeat quasi si pa
tiatur [illegible] et carne agnina
frigidam comedat atque ova mollia / Est
enim observandum ne ebrius aut fastidiosus
flebotometur sed ea absistis omnino sit
remota / Ubi post flebotomie vel tardatione
immineat timor sicut in acris
attricio est angustissima aut timor
cordis est fortis et spissus quod in facie
oculorum rubedine accidit aut apople
xia in qua facies rubescit aut [illegible]
aut sinantia / aut sanguinis fluxus
vehemens et in pectus talia namque in
affuerint flebotomia qualibet hora diei
vel noctis est facienda / Cum autem nulla
incubuerit necessitas uti in supradictis
bonum est ut flebotomia est fiat post
due vel tres hore diei preterierint atque
postquam digestiva prima compleverint
operationem et [illegible] superfluitatis fuerit
expulsa / Cum non aliqui post flebotomiam
consueverint sincopis accidere ut ante
flebotomiam parum panis in vino granati
[illegible] comedat aut in [illegible]
[illegible] aut in [illegible] pluribus [illegible]
Sanguis quoque qui exprimi minuere eo non
semel sed tribus vicibus aut quatuor
[illegible] / Sincopis enim plurimum fit
[illegible] minutione [illegible] quia
[illegible] eo sanguis multus in tempore
[illegible] / hoc namque [illegible] forti flo
botomia [illegible] flebotomia [illegible]
[illegible] multus extrahitur sanguis
plurimum quam si illud fuerit oportebit ut
eius [illegible] hora post horam / Nos quoque
nonnullis vidimus aut [illegible] sinco
pis que post flebotomia accidit [illegible]
ne aliquis [illegible] flebotometur post
passionem [illegible] et vomitum et [illegible]
[illegible] et post multum coitum et post
labore et vigilias et postremo

post omnia que corpus dissolvunt aut fortiter
calefaciunt / Sanguis autem mensura
qui est extrahendus [illegible] ut sit secundum virtutem
et secundum dispositionem eius ea flebotomia [illegible]
tetur / atque secundum virtute / Cum autem
calidum apparuerit aut plenitudinem [illegible]
[illegible] [illegible] in flebotomatur [illegible]
[illegible] coloris [illegible] dispositione atte
dere debet / Operatione cum careat in flebotomia
non debet in [illegible] sanguine observare
in totus eius sanguinis sit equalis
In [illegible] quod apparet calidum in flo
botomatur si sanguis tardaverit nimio
et timor destructionis affuerit / sanguis
est restringendus [illegible] est [illegible]
[illegible] sanguis [illegible] / Et si aliquis in die
flebotomie [illegible] [illegible] eius
brachium duabus [illegible] ligaturis
cum [illegible] vigiles qui ipsum custodiat
adhibeat / in pluribus [illegible] sanguis [illegible]
[illegible] quidam moriatur / et quidam
morti appropinquet / Quapropter [illegible]
aliquid accidat et postremo in [illegible] / unde
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] perficiat
aqua [illegible] et vinum [illegible] bene
redolens in quo sit fortitudo nimio
subito tribuatur / Et si adhoc [illegible]
[illegible] fuit ut [illegible] nichil [illegible] possit
dentes eius aperiat / et aqua car
nis in pauca [illegible] [illegible] et
vino bene redolente in ipsius os mittat
totius corporis [illegible] bonum redolentes odores
et [illegible] [illegible] adhibeant
Nares quoque intus [illegible] [illegible]
[illegible] et hora post horam suffugetur
[illegible] [illegible] pulli [illegible] [illegible]
[illegible] atque ipsius naribus [illegible] redolen
tes qui appetitum [illegible] consueverint
applicet / ut sit [illegible] / et hiis [illegible]
Et sincopis [illegible] que si [illegible] flo
botomia accidit [illegible] ea que [illegible]
[illegible] plurimum prohibet / Et si in flebotomia
et nausea [illegible] penna [illegible]
ut vomat est mittenda / Deinde
aqua [illegible] aut aqua frigida [illegible] est
[illegible] atque [illegible] et [illegible]
est mittendus / Est [illegible] clamore [illegible]
[illegible] atque movendus / Cum si [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] est
naribus eius insufflandus et in ipsius
os [illegible] mittenda / [illegible] cum

pauca aqua tepida fundendum, ob quam sto-
machi sincopam. Et relinquere corpus
eius debet ad parvam ob immissionem
atque ad totum ipsius regimine sedendum.
Sincopis vero cum qua non adest nau-
sea mala consistit. Cum apparet et ut no-
cumentum sequatur non est ingeniandum, sed impe-
tuosa valde est studendum atque primo pe-
ad laborandum debet ei adhibere. Et
pedes fortiter moveat et clamet, et
aqua super eum roret. Plerique etiam
qui sincopim patiuntur cum sono tympa-
norum et fistulis atque cytharis vel aliis
[illegible] ad memoriam revocati fuerunt.

Ventose non nisi ex partibus ve-
nis et carne dispersis trahunt
solo quod sicut flebotomia virtute non
debilitat licet corporis minuat reple-
tionem. Loca vero in quibus ventose poni
solent sunt ista: sicut locus qui est inter
duo ossa capitis ipsius occipitii dicitur cor-
nua, et locus qui est sub mento, et
alius locus qui inter duas est versus
spatulas, et loca que in carnium pulpis
interioribus sunt. Ventosa autem
que in loco qui est inter predicta cornua
ponitur gravedini atque gravitati que in
capite consistit confert, si sanguis
in ventosa que in duobus ponitur cornibus
continetur, faciei atque capiti necnon oculos
alleviat gravitatique que est in capi-
te et doloribus qui in dentium radicibus
sunt ampliatur et fortasse predictas
actiones quas flebotomia adimunt. Ven-
tosa vero que sub mento ponitur pustulis
que sunt in ore et dentibus nocumentum
prebent remedium affert atque quod in
gingivis corruptionibus et aliis hiis
similibus quecumque in ore sunt remediatur.
Illa autem que inter spatulas locatur
tremori cordis quod est cum repletione
et calore valet. Sed illa que in carnis
pulpa ponitur repletionem vehementer
minuit et antiquis doloribus qui in
iuncture a renibus et vesica sunt confert,
provocat menstrua, corporis tamen plerique
[illegible] sincopis [illegible]
[illegible] quibus autem pustule
et carbunculi accidere solet [illegible] prebet [illegible]

Capitulum de sanguisugis

Sanguisuge in locis ponuntur ubi est
impetigo aut serpigo. Et volunt me-
dici et antiqui corpus primo flebotomia
mundato auxilium prebent. Post hoc vero
accidunt locus adhuc si et ibi ponatur
fuerit possibile ventosis erit suggendus
et [illegible] aqua calida lavandus et fricandus
et [illegible] possibile
fuit, et melius est ut post ventosas
imponantur [illegible] lavetur. Et si
post [illegible] sanguis [illegible]
[illegible] aceto [illegible] supponendum
[illegible] terra sigillata
aut tegule recentes trite ut alcohol
et balaustie combuste et cortice desuper
erunt ponende. [illegible] ut cum
sanguisuge rapiunt vel eciam media
[illegible] dimittatur. Deinde membro postquam
confricatum fuit aut cum aqua calida super-
fusum donec rubeum fiat sunt ponende. Et
si adherere noluerint locus cum sangui-
ne [illegible] linatur [illegible]
[illegible] pulveriza [illegible]
[illegible] aut [illegible]

Capitulum de vena civili

Hec egritudo corporibus calidis et squalidis
et membris in quibus est pauca
pinguedinis accidit quolibet in cruribus plerumque
contingit, quamquam tamen eciam in aliis appareat
locis. Cum vero quando apparere incipiat
membro accidit fervor postquam aliquis
eius locus vesicatur [illegible] postea hec vena
apparere incipiat. Ex hiis autem que
prohibent egritudinem accidere est corporis
dieta et balneo [illegible]
et fructus in regionibus in quibus hec egritudo
accidere consuevit comedere prohibere.
Hec enim que modo nominavimus predictas
generant egritudines. Sed cum locus ampullari
incipit et vena [illegible] festinat
confert ut eger in die prima ʒ [illegible] et
aloe [illegible] ʒ i et [illegible] bibat et
locus eciam cum aloe [illegible]
cum ipsa [illegible] postquam non exivit quod [illegible]
foras appareat super [illegible]
[illegible] plumbo facta cuius pondus sit ʒ i
est involvendum. Cum predicta [illegible] ligandum
et ut pendeat dimittendum [illegible]
[illegible] incipiet descendere et
prolongari et citius egredi. Sed cum [illegible]

aliqua ps exierit circa plubu i volua
net ey radicitus afferat est obsuad
q si sit fctm sint cotrahet 2 i trahit
carne 2 apa putridu 2 vlcus i aliq .l
gnabit ¶ Propter huic egritudini
blandiendo est subveniendu 2 paulati
vena est cotrahenda donec omo egdiat
et nichil eius i corpe remaneat ¶ Si
aute ipa radicitus incidi cotingat
i eius foramine ponat radius et i
longu scindat 2 bn apiat donec
quidqd eius i ea cotinet euacuet
butyru tn p aliquot dies supponat
donec putrescat 2 eius cosumat
ma de hijs cu hijs que carne gene
rant curetur etc

De extractione sagittarum et stellarum et stipitum

Quom sagitta i pfundu penetrat
vehementer non est agitada forte
quia timet ne rupat ¶ Si aute
possibile sint ut istrumetu q sagitta
tu nota forceps mittat i volumus
donec ad astula i mittedus est, si si sint
hoc impossibile volumus ptes dilatandu
deinq instrumetu illud mittendu 2 adeo
pmuedu donec astulam mordeat q
pbqz ita coiuctu sint i suis cotinuitatibus
que sut intus eit stringed. deinde
aliquibus viribus agitadum ut per
hoc pbet spiontibus qntitas ps erage
retatur pdictu nam instrumetu post
q sagitta momorderit vix ab ea se
parabit quia eius est os ut lima
¶ Atq i eius cotinuis sita fortiter co
stringit sagitta, sagitta ut que si
i lactu al penetrat int adeo ut locus
pque itrau adeius oppositu 2 altius
ptis locus adrsus opositum sit similiter
scindat alia ps et inde cotrahat ¶ Om
nemo 2 astelle 2 areai ptes 2 alia
que ab eis que cor intrat cocoplast
de rebus relaxantibus sito supposito
sut cotrahende ¶ Cum eni locus sit
mollificatus id q corpus sint ingssu
adeu egrediet ¶ Unde etia quida sut
qui hab medicinas cotrinas ventut
¶ Hoc hijs aute que pdicto mo opant
est armoniacu quod poco cu melle
mixto emplastru loco supponit aut
corporis i rursu cu melle tritis sit

emplastru aut cu radices arudinu cu
melle trite supponit aut cu corpibus
istis cauetis sit emplastru quia tunc
eorum opatio validior erit

De ictibus qui in capite fiunt

Quom copta i capite percussione os no sit fractu
pulsus calor 2 rubor 2 sanguinis dia
tonis 2 olibano 2 coralis desup asperge
dus est cosul eu velociter sanabit
¶ Si si os ita fractu sit ut inferius de
scedat 2 abscindat cranieu no est
obliue negligendu 2 cosul intellectus
turbato 2 spasmus accidit 2 postea
mors festina sequit. os igit illud
est velociter cotrahendu 2 ne pagini
culus qui est subesse rupat obsuad
est adhuc aute opandu medicus sa
piens et suaviter opans est natius
¶ Et aut dexti i hic loco inectione fecimus
no ob aliud fecimus nisi ostendam q
quia magnus cosulat egritudine sit ti
mor et ut subito vossis cotritione sue
diuing inponeda autq pdicta co
tingat altiua que mala 2 vitai no
possint 2 medicus caueat quibus
modis eibus pt ne paniculus qui est
subesse rupa etc

De fraudibus deceptorum

Rdeceptoru fran
dus tot sut quot dici ur liber tot
copliende cas no posset eorum audacia
at i verecundia. nam cotessio qua co
gnoscunt se pro nichilo affligere homine
i eius fraus, pterq alius no reperit
copistus ¶ Sut nam opeis quidam q
epilepsia se sanare pfitent 2 ideo
capite incidu i posterioribus adinod
crucis scindut 2 qda i eius tenent
manibus copulue cotrahut hominibus
tame fidemt ut credat q copdicta
incisione extrahat ea ¶ Alij quoq sut
qui faciunt ut credat q cancrumibus
pud cotrahunt lactam . malibus infirm
teuta dicta aut ferru i mittetes
acutu cu quo valde incipiunt donec san
operat, deinde agunt ut re qua in
manu tenet latente plem caudibus
cotrahe videat qua hoc eius expa
facient ¶ Sut etia alij qui faciunt ut credat
q albuginem absolo aufferunt q cu
ferru i oculum inserit prius cu ipso
fricare incipiunt. deinq hoc oculum subtile

Ptr dum

mittunt parvulum que cum ferrum con-
tinentes quod de collo extraxerint dicunt.
Sunt preterea aliqui alii qui dicunt
se aquam ex aure suggendo extrahere
quam aquam in ore tenentes una cum
sanguinis quantitate in suo ore et aliam
in aure infirmum ponunt et fingunt
deinde per arundinem aquam quam tenebant
in ore expellunt, dicentes se eam ex aure
extraxisse. Alii [illegible] sunt qui [illegible]
in aures et identidem radices occulte
mittunt et dicunt quod ex doloris aliis extra-
hunt. Sunt quidam qui fingunt ut edu-
cant ranulam de subtus lingua ext-
rahunt ideoque ibi incidendo fissuram
faciunt in qua glandulam quam ad hoc habent
ponunt, deinde eam extrahunt. Sunt autem
non [illegible] alios qui in vulneribus et ulce-
ribus ossa mittunt et postquam per aliquot
dies ibi stare permiserint extrahunt.
Sunt etiam quidam qui cum de vesica quibusdam
lapidem extraxerint alium adhuc ibi
lapidem esse dicunt ideoque fingunt ut edu-
cant quod alium extrahunt lapidem quem etiam
tangunt vesicam non pro certo scientes
quod in ea sit lapis incidunt tamen et si non
inveniunt ibi lapidem suum mittunt et
extrahunt. Quidam attinet dicere
de hiis qui carnem dum incidunt errores
varias et vulnera pessima que non
adhiberant prius fingunt. Et sunt non-
nulli qui flebotomia vitrorum corpora
aut vili medio a corpore quocumque loco
corporis voluerint se extrahere affirmant
ideoque locum scarificando incidunt et cum
cucurbitula que illi loco supponunt a
super capite [illegible] multo ut suggendo sanguinem
aliquem in ore absconditum tenet per
cucurbitulam in carne fundunt. Sunt et quidam
qui profitentur se omnes egritudines que
sunt in corpore in uno congregaturos
loco et exinde expulsuros. Hii ante
locum cum [illegible] fricare incipiunt
ibi pruritus et vesicas ardor facit
qui prius qualitercumque egerint se venenum
[illegible] expetunt ut a predicto loco
egritudinem [illegible] removeat [illegible]
non locum [illegible] in virgam et cedat [illegible]
[illegible]. Sunt etiam alii qui hominum suspi-
tari fingunt quod aut vitrum aut paleam
sibi data fuerint. Quod pena accipie-

tes [illegible] ipsius mittunt et vomere faci-
unt cum pena tamen in gutture mittunt
deinde extrahunt vermes multos huiusmodi quos
quas ipsi fingunt [illegible] et hominibus magna
inferunt tormenta [illegible] fortassis
eos interficiunt. Hec autem omnia non
ob aliud sunt sapientibus occultata
nisi quia se committunt eis non exi-
stimantes quod in eis sit malum, neque in
[illegible] dubitantes, sed credendo eorum verbis
aliqua [illegible] suspirantes et eorum se
perdunt simul prosperitate [illegible] multis
[illegible] suspicionibus eorum [illegible]
medicamentis. Et propter sapientes corpus
manibus se committere non debet neque
aliquid [illegible] quibus ipsi dant
sumere quia multos iam interfecerunt.
Et sic est finis huius operis. Deo gratias. — Explicit tractatus

Nota de coloribus et temperaturis, scire [illegible]
[illegible] quod debet [illegible] de [illegible]

[illegible] terre in lapide [illegible] [illegible] fuit
[illegible] pone in [illegible] et mitte [illegible] in aqua
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] sic temperatur [illegible]
[illegible]

Azurium sic temperatur [illegible] in [illegible] vel vino
[illegible]
et in crastina die [illegible]
vel [illegible]
et scribe etc.

[illegible] sic temperatur [illegible] et
in lapide cum aceto vel vino [illegible] mittens
in illa mixtura [illegible] quod est [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]
[illegible] etc.

[illegible] sic temperatur [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] quod [illegible]

Auris acuta [illegible] capud exiguum [illegible]
Et [illegible] calx [illegible] cauda
Et [illegible] bene [illegible]
Istis [illegible] cognosce [illegible]

¶ Blancu quod venditur, i isto sit tundas lapides istos tere optime cu aceto forti et cu bene contritu fuit tunc pmitte molle fieri p nocte, crastina die remove acetum et infunde gummi arabicu et moveas.

¶ Brisiliu sic temperatur R cinctu i optimu ponendo ad una testam vel ad aliquod et funde sup hoc aqua munda et misce aqua cu cincto in eadem testa sic q aqua turbida, post mittas stare p una hora quousq clarificabit, iterum move simul quociens volueris, deinde aqua clarificata de cincto pone in vasa ad pparandum colores q amplius ibi nulla videbitur immunditia cincti, et appone modicu claro i aqua, sic q fundas hoc mixtu scilicet aqua cu claro sup brisiliu, secundu q colore vel spissitudine h're debeat. Et tunc i una olla nova ponas et pone ista sic igne vivum no cu lignis ne fumus ingrediatur bulliate q no sufflet ... intus et p quinq alto bullitu fuit appone modicu aluminis ad quantitate ... de piso ...

¶ Brisiliu sic tpabis R ligna brisilii et pone in clarum, et mitte stare p tantu donec putrefiat tunc R et tere bene i lapide et cu contritu bene fuit cola pparandum et colles pulchru colore etc.

¶ Brunu aliter sic tpatur pone i concham sive i testa et pone i fornace ut i potabi. ... aut sicut ... tunc tere cu aceto et mitte in aceto stare usq p noctem et crastina infunde ... modicum et tunc moveas, si aut ... vis scribe cu eo tu poteris i pannum et appone in cornu et scribe quod vis.

¶ Si vis h're viride colore R viride ... vel gruspon et tere sup lapide cu aceto et appone modicu ... et impona etia de glauco colore ... in cornu potes recte sup lapide et impone i ... et dipinge quod vis probatu est etc.

¶ Si vis h're viride colore R viride ... et grece ut ... etc.
Ad tpandum viride colore R potu ... et suppone suspende modicu ... usq ad putrefactionem et appone ad ... p ... cola per pannum et appone cu vino i ... modicu ... et post ... infunde ad vesica ... et ... vapores ... etc.

¶ Ite si vis colore h're valde R gruspon et cotere cu mo... mell et p hoc mittas i cornu et ... ipa et moveas cu stipite et habebis bonu colore.

¶ Nota si vis fiere de cupro viride colore tunc accipe cupru et pone i pelvim deinde infunde forte acetum et bene et mitte stare p nocte. Mane aut ... accipe et videbis rubedine ... ~~pelleas~~ pelvim, et remove illa rubedine, hic fecit mitte iterum stare p nocte si vis clariore h're, et ... simile et impone in cornu, et pone gummi arabicu ... q no ...

¶ Si vis tpare pulcru flaueu colore R flores flaucus, et contere i lapide et ... pone ... et funde ad cornu plumbu et adde parum gummi arabici etc.

¶ Item aliud tpa flaueu colore accipe lazuriu et tere cu modico melle i lapide et infunde aqua desup, deinde ppone i vase cornu, et ... cu aqua, deinde tpa cu gummi arabico tenui et scribe.

¶ Cinobriu tpabis sic tere ipm i lapide et ... multu de minio et sufficit et tpabis cu claro ovi, et numq cu aqua q... ... etc.

¶ Item accipe cinobriu et tere fortit cu claro postea accipe ... et tere cu cinobrio et adde parum de vitello ita q plus sit de cinobrio q... de ... et scribe i pargameno et sic ... et ... fuit plana cu ... etc.

¶ Item minium tere cu claro et vitello et adde parum de blanco et habebis pulcru colorem sup pgamenum pbatu est.
Item si vis h're ... colore accipe ... et cotere cu vitello postea mitte i cornu cu albugine etc.

¶ Item si vis tpare lazuriu accipe ante lazuriu in concham pones et superfunde aquam purissimam lavando lazuriu bis vel ter cu sit ... clarus Tunc acc gummi arabicu et mitte i cornu et infunde clara aqua et sic p tres dies et noctes stare et iterum sic lazuriu ... gummi arabicu et funde sup lazuriu et moveas tunc scribe quod vis. Nota lazuriu tpabis cu gummi arabico et cu ... melius et brisilio et sic bene stat i pergameno etc.

¶ Item ad faciendum auripigmento acc ... et ... vinum ... sed aliud et ... fac ... et postea pone sulphur ... lapide ... et tere ... i lapide et pone i vitru ... cu ... et ... pone ...

et mitte bullire et fiet bene probatum est/

¶ Nota si vis scribere cum albo super nigrum accipe cerusam et vitella ovi ita de uno sicut de alio et terge in lapide et infunde de aqua modicum, deinde pone in cornu et scribe quod vis et mitte apparere deinde pone pulverem [illegible]

¶ Nota si vis deaurare columbam sume [illegible] et fel de pisce lucio et tere simul, deinde pone penna [illegible] columbam, deinde mitte apparere et poliatur etc.

¶ Si vis cum auro de penna scribere sume [illegible] et tere cum lapide forti in scutella deinde impone [illegible] aqua premissa hoc facto pone medium folium aureum et ipsum in cornu et misce hoc bene etc. postea mitte stare per horam, hoc facto [illegible] iterum et scribas postea polias cum dente [illegible] etc.

¶ Nota ad ponendum aurum super capitalia vel super flores tunc accipe cretam et tere in lapide cum claro in prima vice bene [illegible] usque ad tertium clarum [illegible] et solue in paruulo in eodem claro quod [illegible] iaceat, [illegible] permitte [illegible] et oppone [illegible] et iterum [illegible] cum predicto claro, addendo duas vel tres guttas [illegible] super spacium tale [illegible] capitale ita quod non timeat pergamenum, tunc apparare permitte quo apparato subtiliter cum cultello rade ita quod non macula videatur tunc madidando auri folia scilicet fundato apponatur imprimendo auri folia cum lana super fundatum, quo facto apparare permitte et dente aliquo plana [illegible] et aliquantulum [illegible] ut aliqua [illegible] appareat appone [illegible] et est [illegible] probatum est pluries

¶ Item si vis [illegible] colore [illegible] tunc accipe [illegible] et coque in olla pura cum aqua deinde appone [illegible] et [illegible] cum penna in pargameno deinde oppone [illegible] deinde siccabitur tunc infundendo [illegible]

¶ [illegible] auri [illegible] cretam et tere in lapide cum aqua deinde pone [illegible] cum bitumine [illegible]

¶ Ad faciendum [illegible] oleum lini et [illegible] et cum [illegible] accipe [illegible] plures

[illegible] simul et fiet bullire bene

¶ Item si vis cum auro scribere [illegible] lignum tilie et comburre bene et postea tere carbones et cum arabica et fiet arabicum de bitumine [illegible] et appone acetum et postea [illegible] et postea appone de creta et tunc scribe quod vis et postquam siccabitur tunc appone [illegible] auri cum bombice et polias

¶ Item si vis bene aurum apponere tunc [illegible] tilie carbones quos diligenter tere et appone modicum de creta ut [illegible] confectum [illegible] scribe, [illegible] color [illegible] apparuit, sed quasi [illegible] cognoscere [illegible] et tunc de penna procedat et mitte modicum de puro liquore [illegible] valde modicum [illegible] scribe cum confectum quod vis postquam siccabitur tunc desuper pone aurum siue argentum, quo posito paulatim desuper [illegible] bombice vel panello [illegible] confectum ille [illegible] possit, postea [illegible] dente [illegible] polias et quantum magis potes [illegible] tanto [illegible]

¶ Item si vis cum auro de penna scribere [illegible] accipe [illegible] et [illegible] et divide [illegible] duo vel [illegible] tria folia auri vel argenti [illegible] et pone [illegible] et mitte stare [illegible] dissoluetur [illegible] et sic, quod [illegible] tibi placuerit [illegible] scribe quod tibi placuerit [illegible] poliatur etc.

¶ Item fundamentum ad ponendum aurum vel argentum et [illegible] sic [illegible] cretam [illegible] in lapide, deinde [illegible] aqua premissa [illegible] deinde imponatur [illegible] bene, deinde pone [illegible] tere bene postea impone [illegible] de lapide et impone [illegible] totum postea [illegible] in cornu et [illegible] aqua calida in olla et sic scribe quod vis et polias bene

¶ Alia informatio ad fundamentum et [illegible] taliter [illegible] cretam combustam et [illegible] in lapide, deinde imponatur ad fundamentum [illegible] cum claro [illegible] et scribe quod volueris, et appone aurum vel argentum solum desuper, quod debet poni super lapidem planum vel lignum et polire dente [illegible] et quanto est [illegible] tanto est lucidior probatum est etc.

¶ Ad scribendum literas aureas argenteas vel cupreas [illegible] et tere bene

et fortit in lapide cum aqua et post ea
mitte ad siccare, et iterum tere bene et
admisce gummi et scribe, et mitte ad
siccandum, et tunc quocumque metallo fregatur
sive auro sive argento talis erit semper
scriptura etc.

Si vis scribere flores aureos vel argenteos tunc recipe 2 blancas blanchitas
et tere in lapide cum gummi arabico prius infuso
in aqua munda. Deinde imponat creta
candida et armoniacum et tere hec totum simul
per unum tempus et pone in una testa et scribe
quod vis et appone argentum vel aurum
cum bombice emittendo flatum super scriptum.
Et nota ubicumque quere candide inponi
ubi spisses flatum emitte desuper quia
tunc scriptura mollificatur etc.

Si vis cum auro scribere recipe acetum
et totidem de sale et impone ad vitrum
et pone in quodam loco et mitte stare
tamdiu donec erit aqua, deinde accipe
clarum et aurum et misce simul et scribe quod
tunc vis et apponebit totum aurum. Item

Item si vis grisson temperare accipe tere
cum aceto in lapide tamdiu donec fiat
molle et mitte stare bona hora et
tere crocum et infunde ad grisson sine
aqua tunc tempera clarum et infunde ea

Item si vis brasilium temperare recipe lignum brasilii
scinde et frange ad hastulos et coque
in aceto bono, vel vino tamdiu donec
videbis russum colore tunc mitte
in frigidam et tempera cum creta albae

Si vis aurum ponere super vitrum recipe minium
et terge bene et post ipsum tectum fuit tunc
infunde fornizium floris fornesii
sumum acetum et fac stare per noctem
et cras surgens effunde et de lapsa
cum gummi arabico et scribe in vitro cum pen-
na ad siccandum et appone aurum vel
argentum et tere bombice

Item aliter scilicet si vis aurum ponere super
vitrum recipe minium et tere in lapide cum
oleo lini vel fornisii deinde impone
cum ~~de atramento~~ de talio modicum et tere
simul. Et quanto magis teretis co-
melius valet et scribe pulchre super vitro
deinde mitte ad siccandum in sole per unum
diem vel plus est calor magnus, si non
tunc per duos dies sic quod mollis pulchre
desuper tardet, deinde appone aurum vel
argentum cum forpice vel bombice

et mitte item ad siccandum in sole per unum
unam vel per duas, non compulsive, quia
non valet tangere nec in stupa sed
solum in sole etc.

Et nota quod mixture sit acte quod albi
lini quanto est antiquius tanto melius
et quanto magis tenue poteris apponere
super tanto magis replet, propter hoc
liniture debes providere quod non appo-
nas spisse, et si de atrio non potest
hic tunc labora solum cum oleo antiquo
et tandem si vis potes apponere super
ipsum lignum vel amphora

Si vis aurum super metallum vel pannum
vel imperium vel ad aliud copulare
pone aliquid gummi arabici et pone ad torrendum
et infunde vinum vel aquam et fac stare
per noctem, cras mediante penna vel
tabula totum misce et tempera simul
sint bene tunc aurum super mitte
et tunc aurum vel argentum mediante
bombice etc.

Si vis colore facere quasi aureum
recipe vitellos sex vel quatuor et pone
ad vitrum, et obstrue bene ne humiditas
intret et pone in fumum et mitte ibi
stare per octo dies et postea accipe et
pone ad solem per octo dies et tempera
cum gummi et illumina

Tere cristallum subtilissime in marmore
clarum cum apponendo de quo scribe
quod volueris, post ea lavam si certa
polliras quocumque metallo volueris
et recipiet eundem colorem etc.

Alius modus tere eas aut cuprum
cum forti aceto sale mixto ut tibi suffi-
cere videatur, postea lava pulchre
aqua munda et desicca sic aut ipso
scribe volueris tempera cum aqua gummata
et scribe quodcumque volueris, post ea
cum siccum fuerit polias cum dente lupi-
no etc. etc.

Enigma sic patet cuncti vulgari //
popyolu bizostolvego (?) et terra
tunica et fac lupinum et cum fuit totum
effunde de vase, et illa sbarri que
remanet ibidem sub panniculo fac
desiccare in sole valde bene ita quod fiat
dura illa sbarra et cum ita fuit siccata tunc
impone ea ad caldar, et effunde
lupinum eundem desuper et fac bullire
et serpiat intra de pepo alo topponego
lopfu quatum erit de tuncibus

et stercoribus / et mitte pariter bulire / et quando vides quod iam debulivit tunc infunde plus de liquamine et fac bulire / et quando vis scire quod habet satis tunc capias lignum cum quo miscis et aspergas super aliqua et tunc super aliqua ardebit sic se prima non habet se prima. Si autem carbo extinguitur tunc habet satis. Et si vis quod sit glaucum tunc impone modicum de aceto / vel quantum vis et infunde ad formas et sic tunc fiat bene probatum est etc.

Ad ponendum aurum vel argentum ut fiat clarum sicut speculum tere cretam porphire cum liquido in lapide / et fac sicut tunc tere et appone modicum de minio ut fiat color griseus / et iterum sicca postea pone modicum de zucaro ut aurum attrahatur / et iterum tere per omnia sicut prius et habeas bitumen per pannum colatum / et ipsa materia tritam scribe cum ipsa quod vis / et fiat optime sicca per horam vel per duas tunc valde cultello aliquantulum et suppone aurum et applica cum bombice / et postea planam cum dente equino fortiter super aliqua thabulam dotat erit clarum et perspicuum ut speculum et intelligendum est de auro etc.

4 Recipe aurum percutibilatum et pone illud in zucaro pomi plus et simul hora stare per mitte / et tunc recipe in penna et scribe cum postea fiat pollimas cum dente lupino etc.

Aurum sic ponitur super clarum quod in spissa et scribe in pargameno / cum aliquantulum sicca pone aurum et manda leporem humide et pollimas dente et sic apparebit

4 Si vis facere flaveum colore primo habeas fruga vulgariter zirnitze / et coque eas in aceto bono / et pone alumine in quantum sufficit / et tunc depinge in tela et fac sicare telam depictam / non in sole nec in vento / sed in camera / vel in aliquo loco secreto / et postquam siccabitur tunc pollimas dente magno et erit planatum.

4 Si vis facere rubeum colore primo habeas fruga que vocatur prezyni et tunc fac ut prius dictum est de flaveo colore

Si vis facere viride colore recipe fruga que dicuntur psye yagadi et alio modo thrussina que crescit admodum intus

et pone illa fruga ad unam ollam seu amphoram / et infunde desuper bonum acetum / et mitte stare per unam noctem vel ultra / et effunde illud acetum de frugis et terge has frugas manibus in olla et apprime vulgariter vesseny per pannum lineum et recipe succum et infunde ad vesicam et pende ad aerem et mitte siccare et quando vis parare tunc recipe acetum bonum et impone de illa sicca / et appone aluminem et gumpani quantum vis sed hoc fac statim quando vis laborare

Ut scribas quocumque metallo / recipe limaturam cuiuscumque metalli / et tere in marmore cum aceto acerrimo et sale / cumque bene tritum fuit lava cum aqua / et fac pulverem in umbra et unum siccum / et cum scribere volueris tempera cum claro et scribe et postea pollimas cum dente et apparebit in tali colore quale erat metallum

Radix lilij in aqua decocta prius sicut facie et maculam delet si fuit lota probatum est

4 Ad membranas siccandas pergamenicas. Si volueris de territorio ponatur per unum diem in urina et sic lava deinde multo / iterum ponatur in forte acetum per unum diem / et lava cum aceto et post modum distat in lignis fenestralibus et perfundat eam cum bitumine vel lineat cum Gummam mollem

Si vis scribere aurum quod apparebit quasi aurum recipe cinobrium et tere fortiter cum claro / postea recipe pomma et tere cum cinobrio simul / et partem de vitello / ita quod plus de cinobrio quam pomma / postea pone in pargameno et fac siccari cum siccum fuerit planabis cum annulo aureo vel argenteo et apparebit aureum vel argenteum talis etc.

Si vis scribere ut fiat roseus color recipe album ovum et kiprolum et alumen et ista tria commisce simul et pone in olla noua et munda / et sic dimitte stare tribus vel quatuor diebus sub terra et postea recipe et cola per pannum et cum eo scribe quod vis. et erit roseus color probatum est etc.

Si vis aurum medium supponere recipe album ovi et cum distempera / postea recipe cretam et pone et appone et per et clarum et bene tere ita quod sit cretam sed tunc omnia simul tere ita quod spissum fiat et scribe cum eo. Aurum vero

desuper pone. Cum bene siccum fuerit, tunc cera
bene de rebus polliendi cum dente valde bene
et sic permanebit pulcrum et durabile etc.

[A]zurinus color sic est temperandus. Recipe auri
pigmentum, et tere fortiter cum aqua et
sic operaveris; et cum bene siccum fuerit pone in
cornu, et tunc accipe crocum et desuper funde
clarum, et sic de illo liquore tempera quod sibi libet etc.

[D]e cinobrio temperando. Recipe cinobrium, et
pone super lapidem et tere cum claro tam
diu donec clarum parum operatur, et item
de novo tere cum claro, tunc crocum prout
docuit, tamdiu donec item operatur,
et caveas ne aqua admisceatur etc.

[C]inobrium est res mollis et fit ex sulphure
et argento vivo. Recipe vivi argenti partes et tria
partem sulphuris. Hec tere simul
et pone in vas vitreum angustum
habens collum et ipsum cum argilla obstrue
optime ad spissitudinem unius digiti
et desiccatum pone super tripedem et ob-
strue vas et da ignem lentum fere
per medium diem, postea vigora ignem
magis et assa per integrum diem donec
videas fumum rubeum exire. Et tunc
permitte infrigidari et frange vas
et invenies cinobrium bonum etc.

[E]t lazurium sic fit. Recipe duas partes argen-
ti vivi et tres partes sulphuris et tres
partes salis armoniaci et contere simul
ut dictum est de cinobrio et pone in vase
vitreo et assa parum ut cinobrium
et cum fumum videbis exire flaveum tunc
satis est, et permitte infrigidari. Et cum
infrigidatum fuerit invenies nobilem
lazurium. Tunc contere in lapide in pul-
verem sine aqua etc.

[A]d temperandum lazurium tere cum aqua sim-
plici munda, et cum bene tritum fuerit congrega
super ostula et permitte bene siccare
et cum bene siccum fuerit pone in cornu
stanneum vel ... et desuper funde
temperatum clarum apponens modicum de
... vel de vitello ovi etc.

[B]rasilium sic fit. Recipe tinctum et impone
in olla nova, et desuper funde aquam
mundam et sic stare per tres dies, donec
statim fiat pura aqua, et tunc effunde
in olla nova et munda, et appone lac
pulcherrime rubeas ... cum
per manilla et comprime et ...

postea sume cretam bene tritam, et appone
lac de lapide calaminari bene trito.
postea pone vas super ignem et superfunde
brasilium, et tere fortiter donec
spumam ... amplius tunc infunde
in lapidem quod dicitur creta. Item hoc modo
distempera brasilium cum ligno dul-
citer, et de lecta rasura et ipsam rasuram
... aliquid, vel in cornu vel
plumbeum et infunde ... novam,
et parum albi aluminis, et permitte maturare
ferveat donec optime coloratum fiat. Et quanto
quanto plus aluminis tanto nigrior
erit brasilium et tenacior, quanto minus
tanto rubicundius et minus tenax,
et de isto colore per tres dies ...
quia nisi uno die vel duobus poterit
durare. Quidam intingunt modicum
cum lazurio et fit purpurea. Si vero
album commisceris erit rosaceus color
pulcherrimus. Quidam miscent mittunt
parum de albo, et parum de creta, et parum
aluminis, et erit sanguineus. Et si
parum in eo cinobrii miscueris, et
erit brasilium optimum pictoribus. Item
in omnibus coloribus fere imponitur
brasilium etc. Sequitur.

[I]tem super funde clarum per hoc ...
frege modicum de alumine et mitte
per noctem stare, quousque spissum
fiat, tunc cola per pannum et sic operare
cum eo quod ... probatum est.

[E]t sic est finis ... videlicet
de omnibus coloribus et quibus ...
... hec notata precedunt ... rubee
... in omnibus ... est ... probatum.

Incipiunt excerpta de libro Palladii Rutilii Tauri viri illustris de plantacione arborum et insercione surculorum

Mense novembri locis calidis ac siccis regionibus agrestium pirorum plantas ponimus quas postea possimus inserere. Pira et poma amigdala poma et nuces hoc eciam mense locis siccis et calidis et apricis maioris etatis arbores transferimus truncatis ramis illesis radicibus multo stercore et rigacionibus adiuvandis. Nunc putacio autumpnalis in arboribus. Est vero putacio arborum pro locorum pari disciplina ut aridis cacuminibus et ramis [illegible] pro latere prona fundantur. Arbor transplantanda signetur debet qua transplantetur ut ponatur sic ut ante steterit et respicienda est si adhereat putredo que deponenda est vel tele aranearum vel formicarum et sic redduntur arbores magis fertiles. [illegible] vicinus terre truncus in quo surculus inseritur obscurata(?) tanto maior calor accepit arbor et uberiores fructus facit. Terra circumponenda arboribus plantandis non debet compressa poni sed molliter ut pluvia melius possit attingere [illegible] cum terra pingui non madida sed sicca. In transplantacione arborum caveatur ne aliquid remaneat in radicibus quod sit lesum cum ligone sed abscide usque ad solidum et pone cum fimo bovis [illegible] placet. Iste omnes putredines de stipite et de radicibus removeat cum cultello acuto et que est [illegible] radicem tedet in terra et quod fimum ponendum iuxta plantas non est ponendum iuxta stipitem sed inter et ultra radicem optimum est [illegible] in fimo nascuntur formice et vermes que postea ascendunt arbores. Et ne ascendant stipes est perungendus cum lardo circa terram per rotundum. Et in omnibus arboribus plantandis summitates ramorum maxime debilium et gracilium omnino et [illegible] tangencium sunt precidende et fortes ramum sunt [illegible] quia antequam radix convaluerit in terra tunc graciles et longi rami [illegible] arescunt. Et non quod omnis transplantacio arborum melior est in autumpno quam in marcio. [illegible] autumpno gelu non tantum impedit arbores transplantando quam in marcio. Non arborum lesione [illegible] et [illegible] terre sunt [illegible] et tunc lesiones arborum suppone ligneis in cespite et sanabit.

Nuclei vel [illegible] cum fructum post medium autumpnum imponantur in ollis latis cum terra [illegible] per media foramina ut aer ~~aut~~ possit accedere et ponantur in terra profunde vel in celariis [illegible] et superponatur fimum propter gelu et in marcio sequenti quando est tempus inserendi accipiantur nuclei et ponantur in terram ad dimidium pedis profunde et supponatur terra molliter ut eo citius crescat etc. Sequitur

De prunis et dissimilibus eius ut hic iterum palladius

Pruna sicut ossibus seritur et autumpno mense octobri solo putrato et subacto duabus palmis obruatur. Ossa eadem ponuntur in mense marcio si tempus fuerit [illegible] maceranda ut cito germinare cogantur. Habet [illegible] loco leto et humido. Et [illegible] radice [illegible] ad plantas. Si languida prunus arbor est amurca aqua temperata [illegible] radicibus [illegible] formicas [illegible] cum pice liquida [illegible]. Mense aprili optime prunus inseritur melius trunco [illegible] quam cortice vel mense februario antequam incipiat gummi lacrimare. Inseritur in se et recipit persicum amigdalum [illegible] cerasum [illegible] pomum sed degenerans reddit. Et pruna siccatur in sole [illegible] loco [illegible] disposita etc.

Capitulum de cerasis et disciplina eius. Item

Cerasus amat celi statum frigidum, calidum non potest sustinere; montanis et collibus constituta regione letatur. Cerasus plantam silvestrem transferre debemus mense novembri vel decembri et cum primo decembri [illegible] marcio [illegible] comprehendit inserere. Ergo sic facultate [illegible] arboris [illegible] ut virgulta [illegible] in vinea porta [illegible] in arbore [illegible]. In mense marcio seu potest inseri at mense novembri melius. Marcialis in trunco inseritur [illegible] inter corticem et lignum feliciter [illegible]. Cerasus inseritur in se in pruno platano et populo. Amat scrobes altas spacia largiora assiduas fossiones. In cerasis hoc servandum est et [illegible] arboribus ut [illegible] vel non est ubi [illegible] effluere putans [illegible] putrida et sicca [illegible]. Aliqua de [illegible] protulerit fimum non amat

que autem sine ossibus nascuntur, coroso mar-
tialis fiunt ut dicitur. Arbore tenera ad
duos pedes recidis, et eam usque ad ra-
dicem findas, medulla partis utriusque
ferro cavabis abrade, et statim utrasque
partes in se vinculo stringes et oblinies
fimo postquam tum acatus iuncta solidat,
hinc trunci surculis qui adhuc fructum
non attulerint inseres. Et ut asserit
quilibet sine ossibus poma nascentur.
Persica non alit quia in sole usque ad
rugas siccata servantur. Ca. De persicis

Affirmantibus grecis persicus scripta
nasci, si ossa eius obruas et
post septem dies ubi patefacta reperies
apertis hiis nucleos tollas et hiis cinna-
bari quod libebit inscribas. Mox li-
gatos simul cum suis ossibus obruas
diligencius adhibentes. Si vermes persicus
patitur, cinis eos amurce mixtus
extinguet. Si aqua poma persicus si
florenti per tricenum tempus testaceos
tapinum [?] lactis ingresseris. Mense mar-
tio vel aprili locis frigidis, novembri
calidis persicus inseritur, maxime circa
terram surculis plenioribus et ipse ar-
borem natis. Nam cacumina vel non
tenebunt vel diu durare non poterunt. Inse-
ritur in se et amigdalo in primo sed
armenia vel precoqua pruno, dura-
cina amigdalo melius adherescunt
et prius etatis acquirunt. Mense aprili
vel mayo locis calidis persicus maculari
potest quod implastrari debet passo super-
tincto. Persicus rubescit si platano insita
figuratur. Langwenti arbori veteris vini
feces aque mixtas oportet infundi. Mense
vero novembri locis calidis, certis vero mar-
tio persicorum ossa in pastinatis areis sunt
ponenda binis a se pedibus separata,
cum ibi plante convenerint transferuntur
sed ossa ponantur acumine deorsum verso
suffigas prius nucleis et non amplius quam
duobus aut tribus palmis obruatur.
Ossa vero que ponenda sunt aliquo siccata
prius paucis diebus cineris admixtione
terra soluta reservare. Ego vero asseverandi
persicus sine vlla cura sepe humanis locis
undeque qualibuscumque prevenit. Dum te-
nera sunt semina, sepe herbis circumfossa
liberetur. Prima planta recte transferens
nec a se longe statuende sunt ut inter
se ab ardore solis opponent. Persicus
luxuriat humore, obiectus defendatur
umbraculis. Oblaqueande sunt autumpno
et suis stercorande foliis, putanda
persicus modice ut arida et putrida tan-
virgulta tollantur. Nam siquid viride
reseceris, arescit. Hyspanus quidam
michi hoc genus nove insercionis
ondit et proprio se asserebat expertum.
Salicis ramum brachii grossitudine solidi
longum cubitis duobus aut amplius
terebrari iussit in medio et plantam persici
in eodem loco in quo consistit spoliatam
omnibus ramis solo capite relicto per
ipsum salignum manubrium foramine media.
Tunc eundem salicis ramum utroque capite utri-
usque in arcus similitudine defixit, circum
foramen luto iuncto vinclis stringi. Anno
deinde exempto ubi infra medullam
salicis caput plantule coheresit, ut
unitas fit ex duobus mixta corporibus
platam subter intercidi atque transferri et
aggeri terre arcum salicis cum persico cacumine
possit operire. Hinc persici ~~[?]~~ poma sine
ossibus nascuntur. Sed hoc locis humidis
convenit vel irriguis et salicis aqua-
ticis adminiculis, ut natura ligni
vigeret que delectatur humore et super
efflueret copia succi communibus. Insuper
dixerunt quod fieri est possibile in
aliis arboribus quibuslibet ceteris prius.
Hec arbor cum arbore salicis inolescit
frequenti aggestione cumuletur. Mense
novembri contra primos estus ingerantur
persico vel feces vini cum aqua permixte
vel quod magis prodest aquam in qua fa-
ba decocta est. Si poma caduca sunt
mundato radice vel trunco lentisci aut tere-
binti affigatur vel terebinto in medio palus
salicis impingatur. Si poma rugosa trea-
bit aut putrida, circa ymum truncum cortex
radatur, et cum inde madidus humor efflu-
xerit, argilla vel paleato luto plagam
retegere. Contra vicia persici proficit sparto
ligatum vel sportea suspensa de ramis

Capitulum De Amigdalis 3

Amigdalus seritur martio vel
aprili, preter locis calidis octobri vel
novembri semine et paucis que maioris
radice tolluntur. Sed in hiis que arboris
nichil utilius quam seminarium facere, fodie-
mus alta pede uno semis area, in qua
obruemus amigdala non amplius quatuor
digitis terre ut ea figamus in terra spacio
inter se binorum pedum separata. Amat agros
durum, locum calculosum, celum calidissimum
quod adiutus nec flore consueverit. Ita
statuende sunt arbores, ut admixtione
spectet. Nam in seminario adoleverint
relictis ibi quibus spacio sufficiat plantis
alias transferemus mense aprili vel
marcio. Sed ipsa amigdala adponenda
nova eligamus et grandia. Que antequam

pomis pridie mulsa aquata non minus macerimus ne ipsum germen contingebat quam multo melle mordacitas. Alii prius vino liquido postquam diu macerant eas materiat deinde die ac nocte esse paciuntur in mulsa. Hec que suspicionem tamen possit habere dulcedinis. Item in ienuario amigdala disponimus si siccitates infuerit ter in mense rigemus et herbis nascentibus sepe circumfodiendo purgamus. Terra ienuarii letamen debet habere ad inicium spacia inter se arbores xx aut xv dedisse pedibus sufficiat. Putanda sunt mense octobri ut superflua et arida et densa tollamus.

putatio mense octob.

Oppilanda sunt apercione quia si rodatur amarescunt. Circumfodi nisi debent quotiens floret quia inde flos eius corrumpitur. In vetustate plus affert si ferrum non est terebrantem terebrata radice ingeras vel plures si impetramus ut libero tergiato clauda locis frigidis ubi metus est de pruina. Marcialis dicit hoc remedio subveniri cum floreat radices nudat et albos lapides minutissimos mixti arenis congerunt et ubi iam tutum videbitur ut debeat cinere effossi lapides submoveantur. Teneras nuces amigdalus creabit ut dicitur ante florem si radicibus oblaqueatis per dies aliquot aqua calida ingeratur. Ex amaris dulces fiunt si circumfosso stipite tribus digitis a radice fiat caverna per quam nocivum defluat humorem vel melius trunco terebrato ut cuneus ligni melle oblitus imprimatur vel si circa radices suillum stercus affodiatur. Amigdala ad legendum maturitate fatetur cum sponte spoliata corticibus fiet sine tunica si purgat in longum. Si difficulter corium dimittet paleis obruta celerius laxabunt. Item decorticata si aqua marina lavemus aut salsa et candida fiunt et plurimum durant. Mense novembri vel decembri locis calidis conseruntur amigdalus inseritur locis vero frigidis aprili vel marcio sed tamen surculos condas antequam gemmes utiles sunt qui de summitate sumuntur inseritur et sub cortice et in trunco. Inseritur in se et in persico et in pruno circa afferunt. Amigdala nasci scripta si apta testa nucleum sanum tollas et ... co quodlibet carbis et iterum luto et porrano simile involutum reponas etc.

De nuce maiori :-

Nucem seminis extremo Marcii amat loca montana humida et frigida plerumque lapidosa. Potest tamen et locis tepidis innate humore nutriri.

Serenda est nucibus suis eo more quo et amigdala seruntur. Et hisdem mensibus. Si quas octobre disponis aliquatenus in sole siccabis ut exsiccetur noxium virus habebis. Quas non mense marcio vel aprili posituris es aqua simplici pridie macerabis ponemusque autem tunc super ut in carina ipsa figatur in terra. Cacumine ipso cum ponis in orientem et aquilonis pariter digitimus lapis subter vel testa ponenda est ut radicem non simplicem sed in pressum spargat. Levior fiet si sepius transferatur. In frigidis locis hyeme in calidis debet autumno transferri quia propter hoc testa mollior erit et nucleus et arbor maior erit et fertilior et crescunt melius in terra alta et non madida. Radices plantarum sicut in aliis arboribus solemus in hoc genere resecare non debemus. Fimo bubulo prima planta tangenda est sed melius si cinis spargetur in scrobibus ne calore serotino cedat et ramis credi vel corticis teneritudine privare vel fructum densitate altis scrobibus delecta parvorum magnitudine et disponitur intervalla maiora quia stillicidiis foliorum suorum proximis vel pinguinis nocebit arboribus et debet aliquando circumfodi ne cana fiet. Maio sementis canalis longas a summo trunco ad imum debet operculi sicut buxeos solis vel veteri durescunt que in putredine superebat. Si dura nux vel nodosa cortex tenditur ut prima mali educat humoris. Alii radicem summa produnt alii terebrati radice palum de buxo imprimunt vel cupreum clavum vel ferreum. Si tunc volumus facere sola nux carne lana preter formica abuoluta seminare marcio decembris obruere. Si frequentiam in hoc genus invenires volumus lupinus per annum continuum ter regabis in mense. Cortex in nuce dimissus maturitatis indicium est. Qualis debeat poni nuces humatur vel paleis obruitur vel arena vel foliis suis aridis vel arcula opligno suo facta conclusae vel cepis mixte. Crumbus hec viciositudine reddunt ut eis acritudine tollat. Marcialis optimum se ait viridis nuces statim putaminibus liberatas sub melle demergi et post annum inveniri et ipsum mel ita medicabile fieri ut ex ipso sumpta potio arterias curet et fauces. Inseritur ut plerique mense ienuario in arbusto vel melius trunco ut aliqui dicunt inseritur in pruno etc. Sequitur

Capitulum de avellanis :-

Mense marcio avellane ponende sunt nucibus suis non tipliq... supra terram. Pone duodecim

est quasi crassitudine digitorum duorum plan
ty et sabulo oppletus sunt melius provenit
Mense marcio seu planta seu semen de
ponatur Gaudet loco frigido sabuloso
mense julio contra notas auctumna na
tura est etc. Sequitur **De coctanis**

Mense octobri circa kalendas octobris
vel marcio coctanum semina sobole
matris cuius tenera diligenter intrin
decis infirmata sunt cum radicibus planta
diruit sabulo fimo linietur ac luto et
statuatur pinguior terra et subacta subditur
conchis terris magna parte sui condatur
Alii ponunt statim grana concussa et sole
siccata pinguiori et ipse subiunctata terra in
tempus circa simul ponunt que fiunt
in unicum coire et quolibet quod assidua riga
cione innatam est atque fossura quod solum
leuitatem scalpens tenerimidum robur in
ducatur post annum demum vel aliquando tar
dius que sunt de semine planta transferere
et hec que fructus efficit dulciores quesere
marcio vel aprili coctanum surculis
liter proficit in domo mensis Inseritur
in arboribus omnibus et piris et prunis et
colabta melius trunco fosso quam cortice
et desuper qualo vel fictili vase muniatur
repletis terra usque ipse summitates surculi
terra subacta cum stercore post cocta
nis et quod malis peruenit coctania et assidua
circumfossione sunt adiuuata stelia efficiunt
aut corum poma degenerant Coctana
seruabunt et obruantur in melio vel inve
llus pice vel ablitis etc. Sequitur

Capitulum de moris etc.

Amica est morus et vitis mora
nascitur opere sed cito poma
et virgulta degenerant Serenda
est ergo calcis vel cacuminibus melius
aut calcis sesquipedalibus oportet
preleuigatis ac fimo oblitis Cum
torum paulo ante factum in unguem
ac tegimus cum terris commixto non
amplius quam quatuor digitis operimus
serentur a medio februario et toto mar
tio, locis vero calidioribus octobre po
stremo et nouembris initio sed verno
maxime die ix kalendas apprilis
Amat loca calida sabulosa humore
assiduis moris procedere non creditur
fossionibus leta et stercore putrida
in hiis et arida post triennium et anim pu
tanda plenam et robustam transferere
mense octobri vel nouembri si tenerum
februo vel marcio Quod habet desperat
altiores intervalla maiora ne umbris
prima altius feracem leniore quam mon
arbore fieri aliqui tradiderunt Si

perforato hinc inde trunco inducas ter
bentum terebinti perforare hic inde vel
terbinti Circa kalendas octobris morus
ablaqueandus est et radicibus eius
vini veteris faces veterissime in fu
dendo inserit insere et inseritur tantum Sub cor
tice ulmis insita comprehendit sed perimit
magne infelicitas augmento etc. Sequitur

Mense marcii si tempus est calidum
si non est frigidum tunc in aprili
cucumbere sunt serende Amat solum pingue
humidum stercoratum solutum hic in mar
meribus insigne est quod longas ponunt
et graciles semina que in earum cum na
scuntur galles que in ventre sunt faciunt
tuberositas crassiores que non in fundo
lactans si in ipsis caminibus obviat ubi
adolescere experiunt anniculis adiuvet
Cum seruatur in semina usque ad ymeme
in suauitate despectant, item sublate
in sole ponat aut in fimo aliter semina
putrefacta deperierunt etc. Sequitur

De melonibus sive peponibus

Nunc circa mense marcii melones se
rendi sunt si sit tempus calidum, si non sit
frigidum, tunc in aprili rarius distant
inter se semina pedibus duobus locis
sub actio vel pastinatis et maxime
arenosis semina eius mulso et lacte per
triduum maceranda sunt tunc in poda
hinc suaues efficiunt erbantur aut
si eorum semina multis diebus inter rosa
sicca ingantur Sic nota quod quaecumque
serenda sunt sive metenda cum crescit
luna seminetur quod aut secanda sunt
vel collegenda cum minuitur etc. Sequitur

De piris et disciplina eius

Plantas pirorum mense marcio locis
frigidis ponemus calidis vero octo
bri vel nouembri Pira locis tepidis
sunt serenda ut solo inniet vinguo Ita
et florem plurimum proferet et magnitudines
pomi turgentis acquiret lapidosum ge
neris pira necnon imitare credunt
Ex pirum plantis serere voluerans ipe
tardius euentus est Nam sequimus pirorum
semen assequitur nasci quod uitae est ori
ginem suum et foncte natura turget
utrali nulla tarditas prouentu fructa
dum sed hominis hic expectaris longiqui
est, cum et seris veniunt et deque non
bilite deducit Ablaqueatio mense noue
bri fiet ut pirorum aggrestum plantas
radicantis seruamus subactis bis sero
bibus, ut cum hii comprehenderint inserit

dulcedine seruat diu tamen seruata non durat
insita non modica temporis sustinebit. Spatia
inter piros xxx pedum mensuram
discernim. Semen hoc arboris ut proferat
frequenti humore et assiduis fossionibus
est colendum usque adeo ut tempore quo florere
consueuit uel perdat aut cadat de flore
probato si eam tunc fossor admouerit. Aliqui
precipiunt ut antiquato damno quodlibet lotamine
adiungas sed bubulum spissum cum urina poma
generat. Aliqui in sermone cinerem inspergi
credentes hinc contrahi pomis argutos
sapores cum varietates exequi super
varium puto tamen inserendis et imponendis
uel apponendis nulla sit distantia. Si lan
guida arbor piri est uel ob liquata
radice terebrabis et ibi lignum pali de
pones uel in trunco piri terebrato quercinum
cuneum figes uel si hec despicit [illegible]
vermes piri et nati necat et nasci pro
hibentur radicibus felle taurino fre
quenter infuso. Item feces vini veteris
si radicibus affundantur per triduum
diuturnas arbores in floribus laborare
non permittunt. Si lapidosa est pirus
absceptis radicibus terra prorsus
leuabis et scrutaberis omnes lapillos quibus
diligenter remotis aliam cribratam
in loco eius infundes sed hoc potius si
rigare non cesses. Mense martio et aprili
et initio maii pirus inseritur sub corti
ce et in trunco melius sub cortice in spisso
trunco gracili vero in trunco. Aliqui inserunt
in mense februario. Inseritur
piro agresti malo [illegible] amig
dalo et spine ut Virgilius et fraxino cotho
nio ut aliqui et punico sed fisso ligno.
Surculus piri qui inseritur ante sol
sticium anniculus esse debet et prius quam
[illegible] foliis et omni tempore tenera debet
priuari. Et quicquid inseratur condatur
in terra pingui aut [illegible] tribus
aut quatuor septimanis et tunc post
solsticium enim figes qui summum gummen
inclusit pirus omnium que inserit. Con
diendi sunt pira ita die placido decre
scente luna a tricesima et usque ad
octauam. Eadem pira sicca et manu
lecta hora sexta in quinta uel a septima
in decima ac adactis diligenter electa
et integra et ipse dura et aliquando viridia
in picato vase clauduntur quod aptio
tegit. Et corpus os eius inclinatur
atque obruit in coloro (?) cum que plenius
aqua decurrit. Plurimi pira obruta inter
paleas aut frumenta seruauerunt. Alii pi
ra que non se contingant in [illegible] sua
merunt. Item piri dimissa et purgata

quinis in sole siccatur. Mense martio pirus
uel malus inseri potest ac seri et cydonia
et prunus inserunt et sorba pomum et
morus vel [illegible]. Apium dicit Pistoria
et rubores serunt et inserunt. Bonis fri
gidis sermone appetitur. In omnium que pu
tanda inserendi ac recidendi diuisis
ac acutis utere ferramentis. Munite uel
arbore que facienda sint ante tempus
floris et gemmi quia sine periculo sine
in omni que sitorum quando floret consueuit ce
non tangenda est. Sequitur capitulum

Capitulum de pomis [illegible]

Mense martio pomiferas arbores
possimus in pastinis a septentrionali
regione disponere. Nam pomis eadem
conuenit que uitibus uel piris scrobes
aut maiores facies ut materie prosit
et fructui. Si pomerium facies inter
ordines denos pedes relinques plan
tis statues radicata quod est melius
fructibus ne cacumina aut manum stricta
a crosa non crescit. Item quemque ordinem
suo ordini deputabis ne minus
le mortibus opprimatur. Plantas sic
notabimus ut ipsis quibus steterant
cardinibus opponamus deligo opus sit
in planum pigritie fundum trusseremus.
Impera terra ipse tribus pedibus enga
ubi non duas uel unam scrobe plantas de
pomis cauendum est ne se contingant
ita uitibus intibus. Sed ut Columella
dicit feraciores sunt que seminibus hec est
mallis quam quo plantes ponunt uel ramis
ubi regio sicca est aquationibus adiu
uetur. Mense martio et aprili et initio
maii mala seremus si calida et sicca re
gio octobri et nouembri. Amat pingue
ac letum solum et non humore non tamen ri
guo quem natura suppeditat. Et si
arena uel argilla sint rigatione adiu
uetur. Montanis locis debet ad meri
diem uersa constitui et frigido solo probe
ut nec in asperis et humectis sed
vetustet. Macrum et aridum solum poma
vermiculosa efficit et caduca. Seruit
omnium que serunt et piri et hyeme temporibus
neque quatuor neque ap sodi desiderat.
Ideo eius prata magis conueniunt.
Stercus non non exigit sed tamen libenter
assumunt uel si cineris pulueres misceat.
Amat modestas rigationes putatio
illis apta est sed maxime ut arida
aut male nata tollatur. Leuius senescit
hec arbor et in senectute degenerat sed
caduca sunt poma fisse radici lapis
in nectitur poma continebit lacerte viridis
felle si tangantur cacumina non putrescit

o mes eius simillo sterore mixto humane
urine aut felle bubulo optinguntur
Item si plures circa arbore sunt circo sal
po semel rasi non ultra nascet'. Que
vero sunt bubulum sterus obducat. Si
spisse poma ramos onerabunt int'
legenda sunt queque viciosa ut alim
tu ceteris succus omigppet qua immo spe
vilitate probat. Malus omi gne in
seri pt quo pyrus et hystem inepsius
insert' i malo agresti in spina in
primo piro sorbo persico platano po
pulo salice mense Julio in plastrato
celebrari pt sicut an demostrum. Et
pirus ul malus locis humidis in iacta
ime copiorate procesit. Hoc ecia mense
in pomis sevotinis que ubertate n
mia ramos onerauerit sicut predixi
interlegenda sunt si qua viciosa i p'pis
ut arbores succu dorm' ad meliora
infuncta pomor. Hinc locis tepatis
amigdala matura sunt adlegenda
diligent' legenda sunt mala que volunt
custodire ea in locis obscuris ubi ventus
non sit straminetis prius i crathe siccatis
in cumulos secrete disponi q' cum su
mula frequenti diuisione ~~mundis~~
sperantur. Aliqui diuisa deponunt ul
singula i vasis piccatis fictilibus
atque oblitis claudi ul arsilla inbalni
ul solos pediculos cretalem ul in
tabulis substrata paleis disponi
et straminetis desuper ptere eos p'ne
poma rotunda que orbiculata dicunt'
sine cura toto anno servari sunt. Alij
ex arbore poma illesa suppserunt
i pediculis eorum pice servati in sic
sup tabulatum ordine disposuit inter
folijs subter oppositis plerique sicubi
populi ul abiectis inter poma diffu
dunt. Constat mala sit ponenda ut pe
diculor deorsum faciat neque antequam
usum narcessaria esse videant' cotingat
hucusque dicta pallady. Cetera que secunt'
excepi de quodam libro qui tractat
de naturis rerum et de plantacone

Q
ue plantare velis l volueris in
tende debes ut radicitus effodias
et ubi deponere vis fodies secundu
qualitem terre. Si bona est terra ad duos
pedes i profunditate ul amplitudine se
stualis ad pedem 2 dimidium et ipa fossa
in limbo foris sit altior ipius arbore
in circuitu declinior propter pluuia ut
radices abipo trunco deriuat sterilitas

terre adminuari pt ut fosse ample 2
plus profundi fodiantur. Et similiter
hoc est terra fimalis priori anno plan
tacionis infundat' et bn cu terra in
fossa misceat' et sic pinguescit sterilis
terra 2 planta germinabit cc oz'

Ca^m de loco plantacionis

L
ocus plantacionis debet esse aptus et
planus i'pus austro si hn pt q' ab
austro venit ventus humidus pluuia
fecunda sol et luna temperat. Unde sepe
apparet q' quedam arbores iuuenes
parum fructificare possunt sub fertilibus
arboribus densis et magnis q' suffo
cantur ab ipsis corrumpunt cum aere
qui omnia crescencia nutrit fler altera
fit et format pluuia in fundit 2 viui
ficat sol temperat 2 decoquit cc b'

Ca^m de tpe plantacionis

P
ost medium autumpnu plantari sunt
omnium generum arbores pter eas que
propter teneritate ul pinguedine sua
nimia asperitate yemis sustinere non
possunt. Nunc plantari non pt hoc tpe
quia cosficile congelatur. Omnes agre
stes arbores tpe veris inserte plantari
non possunt in autumpno. Si sicca estas
et autumpnus fuerit i estate et i marcio
omnia plantari secure sunt 2 circa agre
stes inseri 2 plantari usque ad kl aprilis

De rigore plantacionis

O
mnis nouella plantacio rigari debet
si sicca estas fuerit post eciam si
pluit sicut dicit gg. Arbusta cu plantam'
tamdiu aqua perfundim' quousque ea
in terra conualuisse conspicimus hoc si
gg proferta conualescencia esse videtur
quod plantula surculos virides emittit
In autumpno que plantat' si statim rigat'
bonum est et deinceps octo dies si non
pluit et i vere similiter in maio Julio Junio
et augusto ad quatuor dies et eciam de re
si non pluit sed ista rigacio fieri debet sm
sui loci ariditate 2 humiditate terre cc

De collectione surculorum

R
amum ul surculi colligantur statim
post autumpnum et deinceps usque ad
kalendas aprilis. Si prius colligant' diucius
durabit si custodiunt' statim ut precisi
fuerint inferior pars pinguiori terra operiat'
et i cespite inbaluti colligant' et in
terra fodiant' ita q' infer pars permaneat
parum et gelu instante sinus suppona
ant i celarijs coctant ne congelentur
et ptm yemis sinus deponatur et tpe suo

[illegible] pomum [illegible]
[illegible]
[illegible] pomum pendens ad arborem [illegible]
[illegible] et iunge ad invicem [illegible]
[illegible] ab [illegible]

inserant. Si in longiori serendi sunt in matricas vel in cistarias de terra bonum fictis. Hic firmatur terra humida et surculus in ipsa terra deponitur et paruis bene colligatis ut terram teneat, vel in matrica vel in cistarias deponatur ut ducantur. Cavendum tamen est ne surculi in matrica lesi sint dum ducantur propter corporum vestimentorum. Et sic deinceps quatuordecim dies durare possunt et sic ulterius si fuerint in terra recenti et sic si etiam sint ad sex menses durare possunt et inseri. Attendat tamen insertor si tamen infra marcium vel aprilem vult inserere. Diffugiat tempus humidum et pluviale, ventum boream et nivem. Riget terra radices et sepius humectetur surculus et umbra eius protegat per ramos recentes virentibus foliis si fieri potest. Et sciendum quod antiquus admodum graphius vel surculus sepius convalescit in tempore. Ego vidi quendam surculum recens et humore plenum. Quia enim omnis siccus potum libenter bibit avide, et surculus siccus bibit succum et statim convalescit. Dicant ergo nobiles qui fructus se habere non posse asserunt, faciant sic hic preceptum docet et tunc habebunt hoc attendentes quod dicit: labor improbus omnia vincit.

De tempore insertionis

Tempus insertionis bonum est a kalendis marcii usque ad kalendas aprilis surculis virentibus et nondum pressis. A kalendis vero aprilis usque ad kalendas maii optimum est tempus surculis dum precipis sicut ante dictum est, et deinceps usque ad kalendas augusti inseri possunt eodem modo sicut supra dictum est etc. Sequitur

De eclipsi non curando

Quod eclipsis et lunatio non sunt attendenda nec observanda, quia nec nocere vel inserere possunt. Paulus dicit: neque qui plantat neque qui rigat est aliquid sed qui incrementum dat. Multi tamen sentiunt etc.

De custodia arborum

Truncus inserendus plantetur in stirpe sepius sed magnus est inter cutem et lignum inseratur. Si primus scindatur per medium et in scissura surculus figatur vel quatuor. Si in medio non est duo surculi imponantur. Et maxime ab insertionibus partibus scissure et surculorum ligetur [illegible] superius et fimo bovis cum terra permixtus vel cespite cum panno quod aquam repellat ne scissuras penetret. Aqua enim si scissuras intraverit faciet arborem cavam et talis raro convalescit, et non potest diu durare etc.

De custodia arborum insitarum

Truncus qui noviter insertus est custodiri debet ne graffii per incuriam vel aliam rem abrumpantur et [illegible] dum et quod specialiter erumpit ab ipso trunco a capite usque ad terram. Et sic si diligenter observetur succus et vigor [illegible] tendit. Sequenti anno in fine februarii omnes siccos ramos abscides. [illegible] tendit. Item sciendum quod si non custodiuntur arbores in iuventute et formantur per amputacionem superfluorum ramorum, deformatae fructum faciunt et cicius destruuntur etc. Sequitur

De actu insercionis et usu

Actus insercionis non sic verbis explicari potest, sicut de factis per visum addisci. Videant ergo qui discere volunt et operentur studium quod viderint etc. Sequitur

De transplantacione arboris

Transplantaturus quae inseruisti in loco apto et competenti ut supra dictum est locum bene fimabis et [illegible] augusto facies fossas distantes ad xii passus, et post medium autumpni diligenter evelles arbores integris radicibus ut melius poteris, et plantabis distributas in fossa radicibus hinc et inde, et nulla radix super aliam iaceat, vel ne evertetur quantum tamen potest et sic humus vel superiactata bene ad summum conculcetur, et sub competenti alligetur ut ventum melius sustinere possit et ne inclinetur, quoniam inclinata a primo loco movetur. Et omnis motus impedit convalescentiam. Et diligenter observandum est ne transplantatio fiat nisi surculis bene coniunctis et consolidatis ubi insertus est et sic forte inevitabilis est transplantato cum diligenti cespite cum diligenti fimo bovis et sic facies circa singulis arboribus si necesse fuerit etc. Sequitur

De insertione piri et mali

Nota quod cum pirus inseritur malo et convalescit et raro vel nunquam facit. Malus cum inseritur piro convalescit optimum facit fructum. Sed non durabiles. Multi modi inserendi sunt et in diversis [illegible] inveniuntur poma vel pira [illegible] vel magnitudinibus [illegible] quae superius posuimus. Et sciendum quod [illegible] si convalescunt sapore [illegible]

[illegible] ad medium autumpni et tota die post ita madefacti in aqua ponantur ut fiat magis humida [illegible] et [illegible] et ponantur [illegible] ut pendeant in [illegible] non tangendo terram [illegible] et [illegible] et sunt [illegible] magis et [illegible]

trahunt nobiliter amittentes in surculo quia qualitas cooperante natura aliquid efficit secundum proprium vel proprium vel parum efficit similem. Ergo natura quam in ea sunt communia habet duo quia arborum secundum malus et pirus crescit diversimode propriis sed numquam fiunt nobiliter persimiles fructuum etc.

Que arbores crescunt sine radicibus etc.

Palmas morus sambucus fraxinus buxus salix palmeta populus ficus samborius oliua saluia ruta ysopus absinthium abrotanum coctanus castalus et alia multa sine radicibus conualescunt et crescunt. Morus in pingui terra sine radice conualescit si frequenter irrigetur. Olea buxus et samborius leuius coctanus et castalus salix salmeta in locis humidis crescunt salmeta valent sepibus construendis. Igitur si salicum vel salmetorum ortum volueris in aliquo loco habere profunde arabis sulcos tunc accipe salices vel salmeta parua et bipperum minuta frustra incide et semina et pertinam et surget et salices et salmeta.

Capitulum de nucibus etc.

Affige nuces magnas et nucleosas et plenas nucleo fragilibus de spatiis et feraces et in autumpno cum iam aperiuntur propter nuces et folys a amaritudines sine folijs vel cum folijs suis ad medietatem palme vna ab altera plantando dispone in pingui terra ad aere et in sequenti martio pone sursum omnes gemmulas preter duas vel tres summas ingelatas non fuerint abscides subtiliter ne truncum values. In medio aut mayo vel post considerabis gemmulas et si summa prevaluit inferioribus consideram prevalente et partes abrumpe alias et illa in lignum durauit abscide quod deforme est marcio mediante iterum abscide gemmulas superius ut dictum est donec arbor surgat in altum. Consideras si nucis plantandus vel transplantandus tante magnitudinis sit modo modum. Privato attencius custodiuntur tanto citius crescunt et fructificat etc.

Item alius modus de eodem

Si quis infra quinque annos vel sex magnum nucem edificare voluerit secundo anno pone plantatos in stillicidio platet et fiat fossam longam et non profundum radicem quemadmodum rape depositum inflectet ad foueam et humo super iactato sepelliatur et cugat [illegible] cum que inclinat propter radicem receptam. Post annum singuli plantatos turba et parum crescit. Secundo plurimum crescit. Tercio anno transacto plantari potest et quinto perfectione et sexto. In plantabit in campo apte separatim magis et late erit et melius fructificant et non multum nocet sementi. Si autem dense fuerint occupat sementem et amplificat etc.

De colleccione fructuum

Fructus durabiles ad vsus anni seruandi in autumpno manibus colligatur ab arbore et non aperiatur vel quassetur sit plurimus est consuetudo non tempore pluuiali sed sereno vel sicco in hora tercia propter rorem vel humiditatem. Sicut ut securitas de seruari in colleccione fructuum. Dum fructus collecti fuerint reponantur vbi aere habeant et non ventum nec gelu. Alij ponunt fructum in fenum alij in paleas alij in cellarijs super crates feno madido supposito et hoc optimum est. Sed fructus quod in [illegible] manus lota vel non lota nocet fructibus qui diu seruandi sunt nocet si sepius attingetur. Vnde quidam habent caullas ligneas quibus fructus suos trahunt distrahunt et attrahunt et numquam manum trahunt ne tangunt manum nisi quando comedendi sunt etc.

Que sunt consideranda in fructu

Quandoque es cum adpropinquatem fructuum tendis hec attendere debes in fructibus secundum saporem durabilitatem quantitatem odorem colorem pulcritudinem in quocumque fructu hec sex inuenies perfectum inuenies estimando tamen inuenies sufficit sapor bonus ergo durabilitas competens quantitas moderata etc. Explicit. Istas curialitates que secuntur reperi in quadam cartula ut fructus sint boni aromatici etc.

Nota ginziber vel alias species quascumque volueris benetritas in fissura trunci vbi surculus poni debet imponitur et tunc imponitur surculus et si conualescunt fructus arborum trahunt saporem ab illis speciebus ibi positis et hij vocantur fructus aromatici vel dum debet arbor prouenire quod fuerit longo tempore inserta et imponantur species in [illegible] et colliga cum [illegible] sunt fructus aromatici etc. Sequitur

Ut fructus non roduntur

[illegible] in fissuram trunci vbi surculus inseri debet [illegible] imponi surculus et [illegible]

fructus vmes non rodunt) item sit de spe
que vocatur mirabilia citrina) Item arbores
quas inseris mense februario mane ad
fructus eorum non corrodunt sunt etc. **Vt arbor**
producat fructus laxatiuos etc.

Pone eradicem titimali vel ramusculi
quarumque rerum laxatiua specie post hec
plantis sapphiris per mitte creste (?) semen ar-
boris vnum pomum comestum laxat mi-
rabiliter vetere etc. **Vt arbor fructus**
diuersi coloris habeat etc. 2

Cum inserit ramusculus pone in
ramum et corticem detracto vel minio
vel viridi hyspano vel quocumque alio colore
tingens ramum eiusdem coloris erit fruc-
tus / post hec bene et competenter ligetur
et sic creste per mitte etc. **De eodem**

Intinge surculum inserendum in sangui-
ne hyrci vel latrinis animalis habentis purum
sanguinem et sic insere et omnes fructus
illius arboris erunt rubei interius et
exterius etc. **Vt fructus non sit**
amarus etc.

Arboribus perforatis
vsque ad medullam imponatur
mel et fructus minus amarus fiunt
dulces et obstruat foramina ut supra
dictum est etc. Sequitur Item

Abstrahe exteriore cortice cuiuslibet
arboris vsque ad viriditatem post me-
dium autumpnum et in decrescente lune et frang-
bonis cum terra parte tritum secca et et compona
ubi arbor rapere fuit et colliga cum panno
et ponitur in terra et fert fructum etc.
Arbores florentes et fructum non feren-
tes perforentur vsque ad medullam et ob-
struatur foramen clauo facto de ligno
et erunt fertiles etc. Item arbores non
ferunt fructum eo quod tarde incipiunt fructi-
ficare et non omni anno fructificant hec
totum probent cum insertione plenilu-
nii et debito tempore insertionis etc.

liber specialis

Hic dicendum est de mense Januario
Est enim Januarius primus mensis
et dicitur Januarius quasi ianua et
hostis / dicit enim ille niger quod in
Januario homo debet comedere ca-
lidos cibos et estas proximum calidissi-
mum sanum et in radicibus decoctis dul-
cia electuaria debet homo sumere et mel
pira poma nuces et amantudines
prout ymone possunt / Sicut zinziberi
liquericiam et electuaria egestiua et sto-
machalia que sunt oportunius vehabis
carnes vaccinas iuuenes et pigriores
pullos et assatiuus porcinas bene
licet comedere et vinum non bibere crimine
tunc est bonum crescente luna de media-
na non de dextro sed de sinistro brachio
in estate non de sinistro ut dicit quidam
niger et minuto quia omni forti et defectu
lune sue crescente quodcumque competit
eius relatum quasi tale minutio est
vnaliis medicina sequi natura homines ab

in vndis humoribus purgat homines ab infir-
mitatibus et immundibus liberat sed non
de immunde sua caseum comedere neque
carnes suinas / quia ista duo morbum
generat / neque aliquis de medicine bibe
quia quidam dicit hoc dicit medicus quando
bibit sicut ego lego Ab octauo kalendas Januarii
vsque ad equinoctium vernale sanguis crescit in
pectore et flegma augmentatur in capite
raro balneare sed continue lauare cum calida
sapiens raro cum sit calosilo zinziber
et galanga vnde versus Esta precium am
tibi vinum sumas in medicina Sol in aquario
nox habet horas xv et dies viiii etc.

Hic dicendum est de februario et de hys que
sunt in eo precauenda et que vitanda sunt
dicitur enim februarius de febre quia in eo tem-
pore solent homines in officiali febres ve-
teres / sic homines non cito deserunt / et ideo
tunc maxime cauendum est a frigore qui per-
hic caue frigore de pollice sunde cruore
de cuius dictum minuas ut longo tempore vi-
uas / Debet etiam omnis homo medicine vi-
tare quia tunc febres generant si orte
dissi vel constipato ventris que est dura
et cuorum quod hominem ad mortem perducat
Cauendum est etiam a fornicatione nimia
et in potatione ebriosa que euacuat corpus
et vires minuit Cauendum est autem ab
escis congelatis comedentibus stomachus
confunditur et minus in frigidis et inde sibi
pulpis eueniunt ad vrinandum octo (?) calidis
et in medio vite saturegia et feniculo cum
cum sale autem non comedas ut auctor
nec bonum sanguine minue potum atque
cerebrum et totum corpus a frigore sana vel
custodi tepidum vinum aut biberi cum
bibere in balneo versus Sit vates pena
seruas in pollice vena hic caue fund-
de pollice funde cruore raro minuitur
in pollice si minuat balneum sit assi-
duum bibe non pone cassa Sol in pisci-
bus nox habet xiiii horas dies duodecim
mars oreficit et amplius mensis acquiescit
et aijus sufficit tunc mensis in animaliu
acquiescit Sequitur de Marcio

Martius est mensis inimicus omni-
bus hominibus sed tamen precipue illis qui
habent in se aliquam infirmitatem quia
tunc latens omnis infirmitas in illo mense
offendit et aggrauat hominem / dicitur enim
Martius quasi martirium quia infir-
mitates diuerse homines martirizat quia
etiam in multis hominibus Nam quando nullus
homo in illo mense debet minuere quia tunc
sanguis erit in hore qui tunc minuitur fiat
postea infirmitas meruit qua non cito
euadet Et tamen contra hec aliquis fecerit
et infirmitate meruit ab illa vix vel
numquam poterit liberari / vnde versus marcio
Vend ut paucas radices sedule

debet enim bonas radices comedere scilicet zinzi
ber galgani cytiswar cynamomum et ta
as bonas radices. Item sanum est in mar
cio balneari et non valde calescere quia san
guis in homine calescit et confortatur et per nimium
calore natura hominis confortatur et deficit.
Item nota accipias solucione dulcibus re
rum homo debet dulces siccare cum sale et
purgare fac coctura propter paralisim. non
minuas salvias mala non paciaris. Sunt
assature tibi sint et balnea tere. Sol
in ariete nox habet xii horas et dies xii

Hic dicendum est de aprili et de hiis que
cauendum est et de hiis utendum e
cetera. Aut aprilis quasi aperiens omnia
quia tunc terra aperitur et omnia que in
terra sunt reuiuiscunt et ideo si vires recu
pinit tunc minuere non licet de mediana quia
tunc non est tempus bonum et stabile ut aura
stabilis. quia tunc in die lucescit in die te
nebrescit et sic aura semper mutatur et propter
ea non est bonum minuere in super valde
necesse hominem tunc si necessitas ponere
et super manum epatica vel cephalica
aperire. Cibaria cum radicibus bene cocta
potest bene comedere, sed semper prius rapham
incidere cum sale et assum rostrum in scu
tellam debet succus bene emittat vel alleum
vel cepe cum sale comestum post hec omnia
faciunt bona digestionem. Apium non comedere
quia infrigidat stomachum et digestionem impedit
si post cibos potest comedere si placet. Item
tenditas radices non comedere propter scabiem
et purgare. Veteres carnes comedere non
nimium fumigatas, quia carnes nimium
fumigate et diu siccate sincopin morbum
generant. Unde si vis ut vivas sane mi
das vena mediane. hiis sumptis febris
hiis vitaris species. Poto sumit radix
tibi nulla bibat. Poto betonia pipi
nellam credito vera Sol in tauro. Nox
habet horas x. dies xiiii et sequitur

Maius est mensis bonus et utilis
quia omnia que sunt in terra vire
sunt et dicitur aut maius quasi auges
vires quia omnibus auget vires.
Notandum tamen quod sit cauendum, et quia heredes
in mayo carnes porcinas vel edu
linas veteres poteris comedere assatas vel
decoctas cum sorbicio aceti vel vini. Item
bona salsa que potest fit de salvia
vel duo folia, nittam feniculum pe
trosilium piper et aleum aceto vel vino
durum ovorum et potest simul et cetera cottire
cum sale et pulverem vel ille aliis fit sal
sa que reddit acuta carnes vitulinas
et bicinnas potest comedere cum apio decoctas
quia apium fetorem oris tollit et ventrem
et stomachum infrigidatum reformat.
Nota quod in maijo omnis homo minuere de me
diana vel cephalica potest vel potionem su
mere quia sit talis modus. Recipe absinthium
et lana et decoque et tunc cola propriam
et mitte ad tempus stare donec purgat
et tunc de mane ieiunus bibe et hoc fac
per tres dies et habebis solucionem laxe
quia est sanitas hominis et purgacio ca
pitis et nausea cenare solet prohibere
secundum hoc magister Ipocras dicit quod qui
tibus aialis comedit sine cum tenosus
flegma et reuma super se promouebit
et si hoc sepe fecerit amittit appetitum
comedendi quia superfluitates in stomacho generat
et digestione impedit quia stomacho tamquam
pix adheret unde inde non potest propter
depurgacionem. Item vena cephalica incide
propter dolorem stomachi lateris et pulmonis
calidis utere tepidum bibe balneum calidum
vesica hic minus bibe purgare comede
urina purga omnium nume ruta et salvia
sume et ut non egrotes ieiunus fluma
potes. Sicut saluedus cruor est prode
dum minuendus non aucilis tibi capitis
epatica tibi tidas cum mille folijs potest
agrimonia inebris. Sol in geminis. Nox
habet octo horas et dies xiiii et sequitur

Iunius est mensis que bene calidus
in quo fruges maturescunt in quo tempore
non licet minuere vel multum dormire quia
commune sompno solet magna pigricia
prohibere et pigricia que accidia generat
et tedium corporis augmentat et in eodem
mense pisces non sunt sani ad comedendum
carnes dure et nimis salse non sunt
sane quia constipat ventrem et digestione
impediunt. Item ova dura et caseum
durum et assaturas et carnes suinas
non est sanum comedere quia superfluitate
generant. Item aqua fontanea propter
pulmone et propter coleram rubeam ceruisia
et medone non bibe, lac bene coctum in
cena comede et butirum sanum est in isto
solo augusto acetum cum omnibus comede post
cibos lactucas et agrimonia et bethonica
in refectione sume, et nolo diu ieiunare
carnes recentes et edulinas comede
dulcia poma et lactucinia et potionem cum
vino de ruta betonica et salvia fit
etc. Carnes siccate non sumat non
ate. Sol in cancro. Nox habet sex horas
dies xvi habet xviii et sequitur

Iulius est mensis satis calidus in
quo mense solent homines metere et
fruges reponere in quo mense lactucinia
non sunt sana ad vescendum non modo
ad bibendum neque multum dormire neque
minuere quia tunc est tempus feruidum
et sanguinis in homine quasi in spissatur
et coagulatur quia tunc omnis minucio
prohibetur. Dicit Galienus commune-

colerica generat homini fastidia propter quantitatem
et minuit vires et facit homines debiles
quia tunc non est tempus aptum ad minuendum
quia tunc natura hominis est debilis. Item
cervisia et tabarna (?) dura non sunt sana
ad vescendum propter constipationem ventris.
Item medonem bibere non est sanum quia
ab hippocrate prohibetur bibere istis tribus
mensibus Junio Julio Augusto. Balneo
sudores vite pyrum et paludibus ab
stine et ab asso balneo caue similiter et [illegible]
libus porro tua sit comestio media vita sal
via electum apium. Versus. Notus te vita
vitet tua balnea vita. Vena non pa
des spes crepissime mandes porro su
matur sanguis tibi non minuatur
Et veneris nota facies absinthea pota
Sol in leone Nox habet octo horas dies

Augustus est mensis. Ipse est
minime sanus omnibus hominibus quia
egrotis quia in eo est calor maximus
et omnes aque fluentes sunt tunc calefacte
in illo mense nullus minuat si dili
git vitam suam. Item inquit galienus
et ypocras sex faciunt observare et in memo
ria tenere. Primum est lacticinia in hoc mense
non comedere quia operis insanies in
homine auget quia tunc est tempus in
mensis caliditatis et fervor maximus qua
tunc est fervor sanguinis in homine
et cum magno calore homo debilitatur.
Secundum est obseruandum quod omnis homo debet
vitare medonem quia in illo mense non
sunt sana sed quia amara et acida et
bili est quod nullus debet accipere aliqua potionem
quia tunc in summo calore omnia interiora
sunt constricta et coniuncta et si tunc aliquis
potionem acciperet omnia interiora eius corrum
peret. Tercium est quod debemus
cavere a nimia potacione vini quia
vinum est naturaliter calidum et subtile et per
tingit omnes venas corporis, ex tunc ex calore
vini sanguis in homine calescit et sic
ex utroque calore in acuta vel quartana
poterit cadere quia si febres sunt in mor
bos qui incurabiles in eo permanent.
Quartum est quod omnis homo debet se in augu
sto a nimia fornicatione custodire quia
fornicacio debilitat totius corporis compagi
nem et omnium virium perditio quia ex nimia
fornicacione vires perduntur et [illegible] dup
licat. Quintum est quod omnis homo debet
se a fervore solis custodire in quantum potest
quia fervor solis in augusto valde est
penetrabilis et homini debilis et totum corpus
hominis debilitat et vires propter calorem
contrahit. Sextum est hominis in [illegible] debilitatem

quod aliquis in iuvene sibi cadit sed sepe
virum est et auditum quod homines debiles
ex nimio calore capitis efficiunt et freneti
ci et insani a pisscibus paludibus
et aranealibus et aliis abstine cinis
et medonem non bibe enim si bibis non
sepe balneare. Versus. Porro te cedit tempore
nimio ledit. Hunc caliditer vite tibi hoc
mense cavendo. Versus. Porro poley cum malua
et que nata. Ita tule vires augeat
absinthia potes. Sol in virgine nox
xii horas dies est xii.

September est mensis sanus et utilis
quia tunc omnia sana sunt ad comedendum et ad
bibendum, quia tunc fructus est maturus
et ad comedendum aptus et sanus. Tunc
bene licet sanguinem minuere quia tunc aer
frigidior et serenior esse probatur. Tunc eciam
licitum est medonem bibere, quia tunc mel
plenas vires recipit et optime medo
habet meliores vires. Lac caprinum omni
tempore bibe pura et fructus non comede
nisi cum potu vini. Versus. Dapibus septe
bris pede agrimonia membris vena
tunc ledas sanum tunc te fore credas.
Sol in libra Nox habet xii horas, dies
etiam habet xii horas.

October est etiam mensis sanus et
utilis, quia in illo mense poterit
comedere carnes et proximas volatilias
et animalia, et qualecumque hic potest iste
omnem potum potest bene bibere tunc nimio
et de omnibus venis quia tunc corpus
per nimium purgatur et sanguis
in hore clausura. Sol in scorpione, nox
habet xiiii horas dies x. Iste omnia vo
latilia et quadrupedia bene sana ex
cepto solo tamen quae tunc a corpore
seu sponte maximo ledit. Porro
tua sit cytonia galgami cum cinamomo
cubebe. Versus. Tunc bona sunt que species
ego tibi quibus hiis utaris homo species
cum cinamomo et zinziber porris inm
sta vitem. Preceps salubris ab se
non nimium pergitur. Sequitur

November est mensis sanus et calidus
que in octobri non sit utendum sed
omnia licita sunt ad comedendum et bibendum
si carnes vaccinas insanas quia aliis
mensibus prohibentur sed in isto mense
omnia bona sunt manducare et nimium
tunc fieri qualecumque vult fortes, quia
tunc interius corporis requirit. Non
utaris venere non calide balneare
quia veneris officium facit sed vir

debilitat, vel inducere solet ydropicam. Stu
diose medone bibe quia tunc plenissima
poto sit zinziber cynamomum cubebe
capitis [illegible] abstine. Vita prouerus
capitum et carnes frueris, liber bibe capi
tarrosilla vel cylindro. Balnea desperando
geneda [illegible] zyrepo zinziberis come
das [illegible] Sol in Sa
gittario. Nox habet xvi horas, dies vero
octo. Sequitur etc.

December est mensis utilis qui
totum complet annum. Dicit quidam
ager quod december est quasi vas in quo
plurima conservantur. Sic autem conservat quod
quamque alios menses precellit. Nam Julius
et Junius, Augustus destruunt, hic debilitata
sua virtute reformat et restaurat, ut
dicit Galienus. Unus primum destruit, hic
per alium reformat. Unde que in aliis men
sibus prohibita sunt, hec in isto mense
compleri possunt. Tempus comedendo et bibendo
quia omnia sunt sana et matura, et aer
purgatus, et calor mensium mitigatus
nutrimentum et potum potest homo sumere sine
omni timore et periculo qualecunque volt.
Corpus exercere laboribus qualibet
venam incide potest, et ventosis pone ba
est pedibus [illegible] capitis malum tamen
calidis speciebus [illegible] precipue calidis
cibis. Potio tua sit cum vino zinzibe
salvia cinnamomum et custodi caput tuum
a frigore et per totum annum securus eris
a capitis dolore. Ventosas [illegible]
nocituras sanguinis [illegible] Ypocras [illegible]
[illegible] calide res mense decembris
Et caules vite capital venam secet
[illegible]
potes. Sol in capricorno. Nox habet xviii
horas, dies vero sex. Sequitur

Sequitur de complexionibus hominum

Omnium hominum in hoc mundo viven
tium de moribus et statu et vita
corporis, et quia omnes homines in se habent
quatuor complexiones. Magister
Alex egregius physicus et in aliis artibus
peritus composuit hic breviter et lucide
illas complexiones, et ut unus quisque homo
cuiusque complexionis sit cognoscere valeret
et [illegible] versibus. Primo de
sanguinea que est nobilior omnibus
aliis. Largus amans hilaris ridens. Primo de
[illegible] que est electa
pre aliis [illegible] dicit enim sic omnis
homo largus leto vultu et hylari
[illegible] quod sui [illegible] non

despiciat sive sit sanus sive infirmus
iuvenis vel antiquus. Attende semper
scriptura dicit frange esurienti panem
tuum. Largus enim homo dat [illegible]
non cogitando, vel manum retrahendo
et sine impetu. Et sunt ita sicut qui
multi fuerunt contrarii qui tamen dant
elemosinam pauperibus [illegible] Ergo
redeamus ad nostra proposita de complexionibus
hominum. Sanguinea complexio est me
lior et magis delicata quam alia scilicet
colera flegma et melancolia. Sanguineus
ideo sic appellatur quia sanguis multum
regnat in eo et ideo aliis dominatur.
Sanguineus quando amat mulieres tunc
facile infirmatur quia sanguine delicatum
habet ad amorem semper est paratus, et
hylaris quia repletus est ad appetitum
et ideo quia parum de felle habet et multum
de sanguine et splene, veniunt sibi magis
et quare maior amor procedit. Unde versus
Cor sapit, pulmo loquitur, fel commovet iram,
Splen ridere facit, cogit amare iecur.
Isti duo versus vitam
hominis demonstrant. Ridet enim libenter
quia a corde et a dextro procedit leticia et
risus quia letum cor habet et animum leve
[illegible] non attendit, sed semper
de iocunditate cogitat quo posset
leticia [illegible] et [illegible] non appetit et
affectat ut semper letus possit esse.
Carnosus est quia solet delicata co
medere et bibere, et cibus natura [illegible]
quia delicata est valde et [illegible]
quod comedit [illegible] ad corpus suum pro
cedit quia in leticia vivit et vigilat
et parum dormit et quicquid in leticia
perficit attendens hoc per scripturam Galieni
Spiritus sit tristis exsiccat ossa, sed
letus auget medullam in ossibus.
Et alibi animus gaudentis floridam facit
etatem. Sed spiritus tristis exsiccat [illegible]
dicit Ypocras. Tristis est sibi inutilis
et aliis odibilis, de eo [illegible] in
[illegible] tristicia, tedium generat et accidiam
ad se provocat. Est autem satis audax quia
quicquid facit audacter perficit, et tamen [illegible]
[illegible] incipit, audacia [illegible] Sed nisi
coactus irascitur quia non habet iracundiam
nisi [illegible] coactus. Sed tamen
in ira sua aliquid facit statim post fecisse
penitet et intra se ingemiscit et
ex toto corde dolet. Est etiam benignus
cum hominibus nullum [illegible] nulli detrahendo
sed quicquid in corde habet ore loquitur et
[illegible] et tunc iram a corde cito
dimittit, et est amicus omnium hominum

Sanguis [illegible] ab [illegible] ad [illegible] ad horam [illegible] ad horam [illegible] Sanguis [illegible] ad [illegible] [illegible]

unt ad iram provocari. Unde benignus
dicitur quasi bene dignus, quia omni bono
dignus quia facit bene. Unde maxime dignus
est. Natura qui est benignus semper
bene facit, et alios bene docet facere bo-
num. Consona sunt aer, sanguis, puericia,
ver; largus, amans, hylaris, ridens,
rubeique coloris, cantans, carnosus, satis
audax atque benignus etc. **De Colera**

Nunc tractandum est de colerica comple-
xione quomodo sit distinguenda. Est co-
lericus naturaliter calidus et siccus,
et paucos habet humores, et est talis di-
spositionis. Est croci coloris, et est gra-
cilis in corpore, et hirsutus in manibus
et pedibus et pectore, et est iustus
incedere et bene placet, quia quidquam
promittit raro implet, et sic est [illegible].
Est enim audax, quia sepe mentitur
et raro verum loquitur. Est etiam fallax
quia omnem hominem fallit quodcumque
potest, quia habet linguam ut fallat et decipiat.
Convenit estas generi colericorum
iuncta. Hirsutus, gracilis, macer,
in lingua audax, hirsutus, fallax, ira-
scens, prodigus, audax etc. Unde ira-
[illegible] etc. Ypocras dicit. Naturale
est [illegible] ut [illegible] hominum
eius [illegible], sed si non [illegible], natura
debilitabitur et in se deficit. Et ille est
colericus subito irascit, et est velo-
cius [illegible] irascitur cito, sed
non cito dimittit iram a corde, quia
colera iram excitat, et amplius ad iram
provocat. Colera est enim magis et citius
amara, et sic colericus a colera dicitur,
vel dicatur colericus quasi ventus [illegible]
et cito [illegible], si aliquid [illegible]
officialem ad iram provocat. Colericus est valde
audax et cito [illegible] audacia quasi
[illegible], et hoc ideo est quia debile
habet caput et parvum de cerebro. Colericus non
[illegible] fornicationem [illegible], quia modi-
cos habet humores quia calidus et siccus,
et ideo multum appetit et parum potest. Dili-
git autem multum mulieres et cum eis letari
et cum eis libenter [illegible], et quidquam
facit statim se coram hominibus [illegible]
[illegible] vel prodit. Est etiam prodigus
quandoque in ebrietate, quia [illegible] tribuit pro-
[illegible] sit [illegible], sed in [illegible] est parum
tribuit [illegible] non habet. Est autem
[illegible] ingenio et memoria bona
habet, et quidquid audit bene retinet
in corde per multa tempora, et est animosus.
Est etiam colericus [illegible], quia subti-
les habet sensus et mores, et est agilis,
ad [illegible] cupit habet enim colera [illegible]
[illegible], et hoc est [illegible] [illegible]

que habet in corpore, corpus suum semper
est [illegible] et propterea sanguinis [illegible]
infestat [illegible] et carne [illegible] et cum
colera [illegible]. Est etiam macer [illegible]
[illegible] venit a nimio calore, et propterea numquam
impinguatur, sed semper [illegible] pale-
scit. Hoc est [illegible] natura colericorum.
Libenter [illegible] carnes comedit, libenter
balneat, et libenter bibit vinum, medicine
non afficiat vel lacticinia, quia cibum
non habet vel cibis mollibus, sed duris et
[illegible]. Colericus cito esurit et cito
comedit, quia [illegible] habet
[illegible] quia digerit quidquid comedit.
Est etiam secretus valde, quidquid tegit in
corde statim perficit opere, et sic fieri non
potest, continue [illegible] et incipit furere in
[illegible], per tales gestus et mores poteris
cognoscere colericum, quia sic est eius
complexio et vita etc. **Sequitur de [illegible]**

Hic est dicendum de flegmatica complexione
qualis et quanta sit natura eius
et mores. Primo distinguendum eius
forma ut cognosci possit. In persona est
[illegible] albi coloris et pinguis in facie
et quasi palidus, est tardus [illegible]
in corpore et [illegible] multum, quia humores
multos habet. Est etiam tepidus, hic non est
multum calidus nec multum frigidus,
sed mediocriter vivit, et ideo parum appe-
tit et multum potest, quia humores multos
habet, flegmaticus [illegible] multum dormit,
quia per se habet [illegible] natura et humores
corporis eius aggravat flegma et
humor valde in [illegible] ad [illegible]
ad [illegible] quia tedium [illegible]
[illegible]. Est etiam piger ad laborandum,
et opus cum pigricia facit, et de [illegible]
non curat [illegible], quia tepidus est. Fleg-
maticus flegmaticus operibus quia [illegible]
[illegible] habundancia solet [illegible]
et dicunt humores quasi [illegible]
de flegmate [illegible], habet etiam
semper [illegible], quia obliviosus est
et [illegible] hominibus hoc [illegible]
oblivisci. Est etiam pinguis et in
se habet pingues humores, lacticinia et
dulcia semper libenter comedit et
ideo impinguatur, quia [illegible] dulcia
et [illegible] corpus hominis delectat [illegible]
in persona et in facie. Est etiam parum audax,
quia corpus habet [illegible] pinguedine
[illegible] et humoribus, et corpus eius
semper debile est et trepidat [illegible] in
multis probat, quia [illegible]
Est etiam parum largus quia [illegible]
calidum non habet sed tepidum, et ideo

[illegible] timidum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] audaciam [illegible] cito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

largus esse non potest quia calorem cari-
tatis non habet. Est etiam detractor et
adulator quia quod opere non potest plus [illegible]
invidet [illegible] invidiosus ergo etc. Est
etiam subsannator et derisor aliorum quia
estimat sicut ipse pulcher non sit et ideo
sunt derisores etc. Unde sepe videtur
quod ydiota et insipiens deridet doctum et
sapientem quasi solus ydiota sit ignarus.
Unde scriptum est: Vana homines non mutat
sed complexio eius sepe variatur, et quod
naturale est homini nequaquam deserit sed sepe
et magis defectum deducit. Et flegma
latet, et homines ita sunt decrepidi. Hic
complexionatus piger in spiracione [illegible]
[illegible] sunt senectus [illegible] sitis
et color albus. Sed sequitur etc.

Hic dicendum est de melancolico et
de moribus eius complexionis
quod dicit magister Allexander. Melan-
colia est complexio mirabilis inter
alias complexiones despectior quia
despecti sunt illi homines quibus innata
est. Notandum est vero presente. De eadem complexione
determinandum secundum opinionem nigrorum
quia ea dicunt esse mirabilem et sic
cum virtute, et hoc est probatum per corrum-
pta primo Albiger dicit. Melancolicus
est niger et palidus, et nigros habet
capillos, quia sanguinem habet nigrum et
spissum et nigros capillos, et quanto
magis bibit et inebriatur tanto magis
palescit et debilitatur et hoc ideo quia de
bilem habet natura. Est etiam valde [illegible]
et hoc eius natura docet. Galienus:
Melancolicus est vilis et plenus
invidia, excitans odia, et nullum diligit
[illegible] contempnit seque elevat, et verbis
iram diu in corde portat, discordias
seminat et malis factis [illegible],
avaricia [illegible] et avidet ut patet
in Juda traditore qui dixit: Potuit
enim hoc unguentum vendi etc. Hoc
ideo dixit quia dispensator domini
fuit, et ideo in corde doluit, quia
denarios illos habere non potuit [illegible]
unguentum fuit comparatum, et ideo dampnatus est. Est etiam tristis et raro
letus quia tristicia est sibi innata.
Unde quicunque tristem videre non potest. Dic
melancolicus semper est tristis et [illegible].
Tristatur enim sepe propter prosperitatem
aliorum quibus bene succedit in mundo
in spiritualibus et in temporalibus dignitatibus.
Tristatur eciam et bene facere naturaliter
non potest [illegible] parum

et avarus est. Mites et pauperes
non diligit, quia solus non utitur bonis
vestibus propter tenacitatem suam. Adve-
nas et pauperes hospitare non vult quia
[illegible] et timet ne [illegible]
bona sua auferat, quia cupidus est,
et res aliorum semper concupiscit et affectat.
Tristatur sepe quia sepultura mor-
tuorum raro interesse consuevit, quia
sepe se credit [illegible] et ibi se contempnit.
Est etiam naturaliter timidus quia habet
in se sanguinem rubeum et delicatum. Est
timidus bene facere, quia graciam non habet
sed fraude et dolo plenus est, quia non
habet in se vires, sed cor debile, et
complexionem vilem, quod timidus est.
Est etiam melancolicus lutei coloris
quia luto comparatur. Primo lutum est
nigrum, et in oculis hominum despectum. Sic
melancolicus est niger et despectus
ab aliis hominibus quasi abiectus,
quia vultum habet despectum, nigrum
et glaucum colorem, quod fraudem et
maliciam designat quod in multis probatum
est qui hominem fuerunt [illegible] fide
circa proximum tenuerunt, et se perfide
et fallaciter [illegible] et alios subdo-
lo [illegible] fraudulenter deceperunt
et ideo [illegible] quod [illegible] qui
apprehendit cornua altaris in templo
domini, quem rex Salomon [illegible] fecit
et suspendi mandavit propter fraudem
et perfidiam suam quia sibi audet.
Secundo lutum est vile sic [illegible] est
de viliori materia, quia virtutes et
bonos mores non habet quod patet in ipso, quod
nullus eum diligit sed omnes con-
tempnunt et semper [illegible] expellit. Tercio
notandum quod lutum est despectum, [illegible]
[illegible] contempnitur. Dic melancolicus
[illegible] est plus quia [illegible] ad
longos dies et etiam ad annos [illegible]
bene in homine loquitur, sed in corde plus
malicia habet, et voluntatem loquendi
et defraudandi. Quarto melancolicus
comparatur luto fetido quia ipse habet
anhelitum fetidum, et raro aliquis
in senectute sanus est, sed semper
aliqua eius parte corruptus, quod patet
in anhelitu suo fetido qui venit de
corruptione interiorum sicut et iecore
et pulmone quod sunt inde [illegible].
Et [illegible] fuerint [illegible]
tor eorum in medio istorum est locatum
[illegible] latet illud et custodit

et si in illa aliqua parte lesa fuerint ex
eo statim cor leditur et debilitatur
Dissoluto compelit quod ad predicte
limitur et in eo forciorum obstruitur
Hic melancolicus inter homines inutilis
bonus est et simplex apparet sed non
bonitatis causa vel simplicitatis vita
est in eo, Item notandum quod melancolicus
omnis est fraude et inuidia plenus
quod patet per scripturam probatum est dicente
autem philosophus de terra melancolia se
nectus Non apparet fraude cupido
deprimens tenuatis est fraudulentus
est inuidus atque malignus est cu
pidus qui cupit quod suum non est et
est auarus congregando diuicias
et thezauros est autem melancolicus
iracundus quia semper vel raro leta
tur inde et hoc ideo quia multum de felle
habet et parum de splene et nunquam sine
improperio dat elemosinam suam sed
tristando et arguendo et talis elemo
sina non ad saluacionem proficit sed
ad eternam anime dampnacionem fit

Explicit tractatus de complexi
onibus omnium hominum

3[illegible] [illegible] de colore

Teste philosopho [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fat nos [illegible] [illegible] et multas et multimodas
annunciat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] simulacra [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] utilitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de colore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
amicitias amicitatis suauitas et honestas [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remedia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] artis medicine [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ignorare quo curas [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fortune [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] volumus [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

nō pūt opiū podio

[illegible]

Collectio de spata

[illegible]

valet

[illegible]

de podio

[illegible]

Vinea liberat ... super ...
Id ... a vulsa vinum vocatur abella
Est ... talis tibi balsamo collateralis
... pestes unus ... tremens
Corruptum purificat ... ardens quam vim
Et reddit clarum ... quam vetustum
... stabiles ... ab ...
... affligit ...
... sit sanatque dolorem
... pelle ... tollit quam remollit
... reddit fluxum lacrimarum
Sic ... flata ... melancolica
Tollit ... fluxum subito ...
... corrosos ... purificos
... duratos ...
Vinum ... hac ... pelle ...
... sanat potens ... gravatum
... si ... inde
... ornat gutta rose saepe ...
... corrodit ...
Fistula ...
Passio cardiaca ...
Et ... morbus arteticus lepra caducus
... bibitam ... quam ...
... viris ... physicos superabit
... tibi plurima ...
... ob ... sanat

[illegible]

[illegible]

Recipe ... theod[ori]con anacar[dinum] ... z iiij ... aloes epa ... vadex ... [illegible] z vi ... x ... al ... folii ... [illegible] ... z iiij ... cetherus ... castor ... [illegible] ... z iiij ... 31 ... gariof ... in dispositione ... masticis [illegible] 182

Ad intellectum tabule subscripte nota quod debe-
rent poni in ea tituli omnium antidotorum
specialium famosorum cum assignatione
suorum capitulorum / nec non pagis forum
quorum descriptio tangitur / presertim qui
fiet antidotarium reformatum secundum
ordinem alphabeti etc. Sequitur capitulum de

Anacardina co[n]fecto calefaciens et re-
solvens omnes materias frigidas grossas
vel subtiles virtute potenti / quare co[n]-
fert epilepsie, paralisi, tortuositati, tremori, spasmo
frigido, appoplexie, litargie, subeth, stupori,
congelationi atque arthetice de flegmate vel
melia ut post ... de appoplexia paragrapho de mecho-
do / Recipe zz piretri, ingolle, costi, piperis longi, piperis
nigri, acori ana z x, euforbii, assefetide, ar-
colo, baccarum lauri, castorei, dyapensie, sinapis, genci-
ane ana z v, mellis anacardi z v. Vingatur ...
iste opelo minus deficiant cum melle dispu-
mato est namque co[n]fectio appoplexie paralisi,
spasmo de repletione et omnibus morbis
frigidis / Mel autem anacardinum sic fit: Recipe ana-
cardos et pone eos in aceto et dimitte sic diebus
quatuor / postea coque eos lento igne / postea accipe
z a quas fuit corrupta, colatum linteo et pone
secum in medicina et atque hoc simul usque
ad spissitudinem et hoc est mel anacardinum.
Vel si presto non sit, pone in ore infirmi ana-
cardi ... z ii vel tyriace veteris z i vel postea
tantum usque sit aliquid euforbium / et sic
ut mastic et diglutiat postea / Nota appoplexia
est privatio sensus et motus in corpore toto cum
mollificatione membrorum propter opilationem
omnium ventriculorum cerebri et meatuum spiritus
sensibilis et motivi et carnositatum ...
Est autem duplex secundum ypo[cratem] ... assorus
maior et fortior / Maior quando opila-
tio est perfecta / et tales non sanant omnino quum
purgentur et anhelitus est cum angustia
maxima et spuma ... / et quasi nulla
apparet anhelitus / Minor vero cum opilatio perfecta
non est ... ultimata neque perfecta et iste
non omnino privatur sensu et motu et angu-
stia anhelitus est pauca / et quasi dimissa
absque ordine bono et sufficienti anhelitu
que sit passio inquietorosa ... presso
sunt in tura / et aptis ... vel ...
et quasi videntur ... loqui non possunt ... etc.

Aptus faciendi sirupum digerentibus atque evacuantes colarum aquaticum ... in corporibus cum suis propriis directis ... de se colica interpolata paragrapho de empiricis ... capitulum ... ros viol ... lattuce portul plata trifoly ... scariole ... ... mediu ... ana ... z ... ... damasc ... plata ... sium ... frigidorum ... ... endiv lactu scariol portul ... de ... vel corticis ... ana ... z i ... al.

et vinum ac camphore spodii ana z v. ordei p ... /
in ... p[ar]te decoquatur omnia in viij lib
aque pure fontanee ... et postea fiunt
infusa per noctem et ... in iiij clarificatur
addat lib. ... vini granatorum vel berberis
et reducatur ad ignem et sirupisetur cum lib. ij
zuccari et aromatizet cum cyamo ligni aloes
calami aro foliis cardamo ana z ij terendo
omnia grosso modo et ligando in panno lineo
mundo raro et suspendendo in syrupo apud
decoctionem secundum dant opera ... iij ... ter
omni die in aurora / si fuit ... dosa
vel z ij cum z ij aque calide si fuit spissus
et sic dec[oc]tus ... syrupi pisanones
et si vis ut ... ... caput ...
adde herbis predictis flores camomille
mellilotum sticad. et speciebus ...e et
cubebe / Si vero pectus et pulmones et
cor adde herbis predictis capilli veneris cum
le ... ordeu ... et speciebus liquiritie passu-
las et iniubus / si vero stomachus et intestina
adde herbis predictis cortana ... mala
maciana et speciebus mastice ... galanga
torum et omnia ... que virtute syrupi
vitiuntur in loco / si vero epar et in fructus
adde cuscuta ... amomi
et mltiplica endivia / speciebus vero spica
nardi / et mltiplica ... / si vero lie-
splene adde cyperi capparis / aliqui scolo-
pendrie / vel tamarisci / si vero de matrice
adde aliquid pulegii calamenti et speciebus
... pimpinella / ... quantitate
qui vero est ... splene vel matrice cola
... si non advenerit ad ... ...
... si vero / ... apponere si
... cum calidis ... apponere / si
... ad medullas ossium et iuncturas adde
herbis ... motis / arthemisia ...
... speciebus semina ...
... z ij dyagridii
... terendo et ligando in panno lineo et
suspendendo in syrupo / ...
... in syrupo / ... opera sic
... ... apellatur ... vel
ter qualibet die etc. Sequitur

Aptus faciendi syrupum digerentes atque eva-
cuantes flegma / aquaticum ...
in corporis ... propriis directis ...
... calamenti ... salvie maiorane
satureie ... veris balsamite abro-
tani ... absinthii ...
... arthemisie ...
... serpilli / ... vel ...
ana ... radicum ...
feni ... petros ... ana ...
... calidorum que sunt ... feni apii
petros ana z i ... cinamomi ... aloes

[illegible] ... ...
... ...
... ...
... ...
Theodoricon anacardinum
... anacardi ... ...
... ...

xilobalsamum foly indi garioff an ℥ ij mell
dispumati lib j vel mell ℥ zuccari an lib
S fiat sirupus bn coctus et clarificatus qui
admodum sunt et alij sirupi de quo potest
℥ iij accipi calide omni die in aurora etc.

Et faciendi sirupum digerentes atque euacuantes melancoliam aquaticam que est in cor-
pore eius ipsius diuersis sine adustione siue
coadunatione R. flores boraginis et buglosse
si tempus fuerit vel herbe recentes an m j
flores fumiterri si tempus fuerit vel corticis eius
mediane flores genestre foliorum salicis
vel corticis mediane serpentine scolopen-
drie tamarisci corticum radicum apii [illegible]
an m S cameedreos camepiteos rute
semunie eupatorij ysopi bn m gr p
cappari corticis cappari acori azari squille an
℥ S amoes amomi an ℥ ij pireti
gentiane ℥ ℥ cynamomi bacce lauri an
℥ ij vini albi dulcis clari candidi lib S
mell albi et zuccari an lib S fiat ex omnibus
sirupus bn coctus subtilis et clarificatus
ino et for qui sunt alij sirupi de quo po-
test omni die in aurora aliquid capere vel cum
aqua calida. Et si laxatiuum facere volueris
adde thimi epitimi ℥ iij sene ℥ ij po-
lipodij agarici trociscati an ℥ j esule
℥ S in decoctione prima secunda decoctio sicut
prius qui faciunt egestiones humidas plures
bis vel ter qualibet die leniter appe-
lacas. Et si volueris ut appetitum melius
aliquid recipiat adde condimenta que
dicta pigra de febre flegmatica vel pala-
ta vel consimile huic descripta ad flegma-
maticos humores est nam fere continens
omnia simplicia digerentia et euacua-
ria dulcibus humores quorum qui inter
maxime durant in splene generis
medicine ut mediane digerentes ad sple-
ne multiplicentur in sirupis. Dicunt preterea
compositi qui si triacam vere subtiliter
coleratur cum ℥ ij vini albi potest
amari potest continue ipsis ad ℥ po-
ximos se illicite dicitur vel abluat
et alleuiat euidenter quod est que intra
opposite subtiliant preterit et ex-
pellat et per fricationem phisbitis ad quod
tot desinunt pena quoque causa et potata re-
tinentur. Item oportet communiter triaca ca-
bibita omni die ieiunus et per medie
potauit vinum potest. Et ad fac de
vinum decoctionis absinthij colatum cum
melle aut zucco dulcoratum et bibitum
in ieiunio. Item et aqua vite bibita
cum aqua decoctionis pireti et gentiane
dulcorata ut prius. Item et ista confectio

R. pireti gentiane camedreos an ℥ S mell
albi lib S si opera omni die sumpserit ieiunus
℥ S cum ℥ j aque decoctionis ysopi cum ℥
ij aque vite que debito tempore retinuerit melius
Item ista confectio. Et accipe floris anthos siue
piperis longi an ℥ ij conficie cum melle et
da paciente ante accessionem per duas horas
ad modum castanee. Et si volueris ut appe-
tite flegmaticum et eius partes recipiat adde
sticados flores camomille mellilotis camedreos
camepiteos nasturcium rute seminis
et de speciebus adde ingefrite cubebe carpo
balsami anacardi thus lauandum atque castoreum
Si vero pectus et pulmone cor adde ysopi
yreos enula capilli veneris lilium or
dium fenugreci anetum et speciebus adde liquiricie
passulas iniubas sebesten tauris dragagantum
pellucidos dactilli pinguis aug dul. pineas
et fisticos. Si vero stomachum et intestina adde cito
nia menta masticem olibanum et galanga
Si vero epar et venas corporis totius adde epa
tica endiuia semen eupatorium et duas
spicas. Si vero splenem adde scolopendie ta
marisci polipodium adianthum squilla rubea
cetrach capparis capparis arceos foliam vel
flores sambuci et ex speciebus adde zedua
rum atque baccas lauri. Si vero ad iuncturas vel
renes vel vesica adde saxifraga miliis
solis semina cucumeris iuniperi macedonici
et de speciebus cantarides si capitibus et aliis
qui sui fortitudine vlcerant renes et vesica
Si vero ad menstruas adde palma motus azarum
amomum acorum piper squilla siler et aceto
plurime acuitatis. Est nam fere continens
omnia simplicia digerentia atque educatoria fleg-
maticorum humorum oportet. Dicunt preterea experte
tes in hac arte quod si omni die instruerit
℥ S ex pillulis de ma et thure sero cum itur
ad sompnum abstinet paroxismus lenius se sentit
et totam se que sto confortat sicut fratres
prohibent cum flegmatica apponuntur et ipse
post purgationes et ipsas iam descripserunt
de quartano et aliis de se postulat etc.

Ad faciendi sirupum digerentes atque euacuantes
humores colericos quoscumque et aquosos
in corporis eius ipsius diuersis. R. est ex
calamenti origani mente pulegij herbe pa-
lis bettonice balsamite an m S rosarum
flegmatis viol endiuie lactuce an m S rosarum
tole herbe vel florum borag buglossi sco-
lopendrie sticados aura rosarum maiorane an
m S rosarum mite se an seu flores mellis
an ℥ ij rosarum viarum opilatarum ℥ ℥ ciasmi
xiloaloes xilobalsami foly indi an ℥ ij rosarum
aromaticorum et confortatiuorum vtrumque mell zuccari
an lib S fiat ex omnibus sirupus bn coctus

clarificatus modo et ordine quo fiunt alii syrupi et opiato potetur omni die in aurora per se si aquosus fuit si cum aqua calida si fuerint de decoctione inspissatus. Et si laxativum facere volueris adde turbit agarici ana ℥ ß. rec. flegitis cassie fistule tamarindorum ana ℥ i. rene colere [illegible] seu epithimi ana ℥ i. rec. mirabolanorum kebuli vel masticis ℥ ß. rene confortativorum [illegible] in fine et ponatur omnia in decoctione predicta postquam fuerint aliquantulum in mortario contusa. Et fiat syrupus per quem quis fuerit egrotus assellare bis vel ter leniter qualibet die. Et si volueris ut capud a stomacho et membris aliud superiat appetere adde confortativis que diximus de se flegmatica in tepolata ubi ante consiliis descripsimus. Sequitur

Apozima purgans colera quare confert frenesi et acutis et ypocondriis et apostematum. Recipe manne ℥ i. tamarindorum ℥ i ß. dissolvatur ista cum ℥ iiii aque decoctionis premissorum coletur aqua illa et detur infirmo ante diem. Aliud fortius aliquantulum. Recipe verbasci ℥ ii aque decoctionis premissorum ℥ iiii pulverizetur [illegible] et ponatur in aqua et addantur ℥ ii syrupi violarum et dimittatur hoc totum simul stare per [illegible] horas postea coletur et detur [illegible] et purget. [illegible] ℥ ß. electuarii de succo rosarum vel cum [illegible] laxativo si non detur ventre [illegible] sed [illegible] maius aggravaret et frenesim augmentaret ante tempus declinationis. Si vero fuit adusta tunc si volueris post apozimato primo vel secundo [illegible] aliud fiat [illegible] decoctione premissorum addatur seu epithimi ana ℥ ii pollipodii ℥ i. [illegible] cum ista aqua decoctionis dissolvatur tamarindi et manna [illegible] et [illegible] sicut prius. Frenesis est apostema capitis [illegible] cuius materia est [illegible] subtilis penetrativa. Secundo habet apostema in pellicula tegentibus cerebrum [illegible] que sunt [illegible] et dura mater [illegible] et [illegible] cerebro est maior caliditas quam in posteriori propter multos [illegible] spiritus animales et organa [illegible]. Ideo id apostema fit in anteriori parte cerebri quemadmodum litargia fit in posteriori [illegible] frenesis sit apostema calidum anterioris partis cerebri et panniculorum eius etc. Sequitur

Apozima purgans flegma confert litargie appoplexie epilepsie paralisi tremori et [illegible] flegmatice. Recipe mirabolanorum kebuli emblici bellericorum ℥ ii vel omnium ana ℥ ß. terantur grosso modo et bulliantur in ℥ viii aque cisterne vel simplicis vel aque decoctionis [illegible] vel [illegible] donec medietas consumatur postea coletur et dulcoretur colatura cum melle [illegible] vel cum [illegible] ℥ ii vel iii et detur [illegible] ante diem. Recipe [illegible] mirabolanorum citri-

norum [illegible] bellerici [illegible] mirabolanorum medium [illegible] composita. [illegible] mirabolanorum. Digestiones quidem sunt tres. Prima in stomacho cuius superfluum est stercus. Secunda in epate cuius superfluum est urina. Tertia in venis cuius superfluum est sudor et ypostasis [illegible] [illegible] apostemata vel scabies. Et est et quarta que [illegible] dicitur et est in porositatibus membrorum et venis capillaribus cuius superfluum [illegible] a corporibus nostris evaporatur. Et iste egestiones habent ordinem continualem inter se ut cum prima aufertur vel corrumpitur secunda [illegible] aufertur et corrumpitur similiter secunda et quarta. Iste digestionum prima per [illegible] [illegible] impeditur. Prima est [illegible] ut potest grossities vel liquiditas. Secunda magna quantitas vel multitudo. Tertia qualitas frigiditas viscositas vel duricies. Quarta ordo ut si in ventre fluida subtilia premittantur grossis et in stomacho grossa subtilibus et in utroque digestibilia difficile digestibilibus. Quinta [illegible] comestio ut si sumatur ante finem vel post plurima tollerantia. Sexta malitia virtutis potius superflum [illegible] [illegible] cibum. Septima motus et agitatio post cibum. Octava aer calidus. Nona [illegible] passiones. Decima [illegible] cum [illegible] [illegible] post cibum etc. Sequitur

Apozima purgans melancoliam et humores grossos adustos quare confert omni putrefactioni [illegible] et [illegible] lepre et morphee. Recipe mirabolanorum indorum ℥ i. [illegible] ℥ i seu epithimi ana ℥ ß. pistentur et bulliantur in aqua coletur et in ℥ iiii decoctionis dissolvatur ℥ i medulle cassie fistule et coletur et detur ante diem. Nobilibus et nobilis [illegible] adplicandum et ad [illegible] [illegible] [illegible] tempore et [illegible] in suffocatione matricis et [illegible] [illegible] passionibus tam contrahitur [illegible] [illegible] vel ex spermate corrupto. [illegible] Recipe suppositoria candela [illegible] cum [illegible] [illegible] imbibita in oleo nardino vel de lilio in quo dissoluta sint [illegible] vel ambre et [illegible] [illegible] [illegible] candelam cum vino duplicato [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut candela [illegible] possit ad voluntatem [illegible] et hec candela quasi columna [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] frequenter et fortiter [illegible] [illegible] cum [illegible] ad [illegible] [illegible] corruptum [illegible] [illegible] [illegible] etc. Sequitur [illegible]

Aqua [illegible] secundum descriptiones [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible]

ea et sitim extinguit ventrem lenit ca
lorem reprimit Aqua ordei que ptisana
dicitur colata sit duplici igne qua aut
medicus intendit cum ea potum medi
cinalem aut cibalem / si medicinale sit
fit Recipe ordei bene excorticati et siccati in
panno aspero donec cortex exterior expellatur
lib. i aque fontane lib. xx decoquitur
simul lento igne / vel super carbones donec
media pars aque / vel due partes consu
mantur colet et refrigeret et in vase vitreo
donec infrigidetur / et sic construit ipsam aque
pure in puro et apparatis calore et pleuresi
est interius lenitiva abstersiva urinalis
sitis et ventris lubrificativa et opa
tivum operativa nutritiva et siccativa vi
tu ante quam in vas colligatur ad ipsam construit
Recipe ordei bene non excorticati sed integri
sicut seminatur in terra lib. i aque pure
lib. xx imbibatur primo ordeum in aqua
per xx horas donec dilatetur et mollifi
cetur / deinde bulliant simul ad lentum
ignem sicut prius et si volueris magis
clarificare / coque ordeum post imbibi
tionem in panno lineo denso Si vero fere
volueris potum cibalem Recipe ordeum et
aquam sub proportione predicta et siccatum
in panno aspero fortiter confricetur donec
cortex interior omnino separetur / quod si
non sit possibile fieri cum panno fiat cum
mola / deinde medulla alba ordei la
va cum aqua calida ter vel quater per aquam
renovando / Ultimo vero bullia lento
igne cum aqua pura predicta prius calefacta
donec medietas vel 3a pars aque consuma
verit / deinde coletur et refrigeret in vase
vitreo hec aqua sedat sitim lenit
asperitatem gutturis et linguae calorem
mitigat sputum provocat nutrit et
ventrem lubrificat / et si per amplius
decoqueris magis nutriet et minus
ventrem inflammabit / et si pultes operis
facere volueris adde oleum et salem neces
saria ut repeles utilitates easdem Et
dicitur ptisana non colata etc.

Aqua frigida quam dicimus que
potatur in egritudinibus acutis pesse
fenuctis (?) inflaticos et sitim reprimit
et frenesim compescit et somnum in
ducit Recipe nenufaris seu lactuce ana ℥ i
papaveris ℥ ss rosarum ℥ i iiii seminum frigidorum
℥ iiii ordei ℥ i ss bulliant in vi lib
aque donec v remanserit colentur et den
paciendi semper clara potetur Addidem
Recipe seminum quatuor frigidorum vel maiorum
℥ i ss lactuce ℥ i i papaveris ℥ ss zucari

℥ ii seminum frigidorum ℥ iii bulliant in vi lib aque
donec una consumatur colet et ad inistret
Addidem Recipe ordei ℥ iii seminum frigidorum ℥ iii
papaveris ℥ i zucari ℥ ii bulliant in viii lib
aque donec una sit consumpta colet et
refrigeretur etc. Sequitur etc.

Aqua ardens et loca ponens in quibus
illud volumus vel tartarum quod confert
cum dictibus modis scropulum et superexpressum
nec quibusfecunque Recipe tartari vini veteris
acutissimum lib. ii frange minutim et
pone super laminam ferream ignitam donec
vertetur alba conteratur et ebulliet subtiliter
atque suspendatur in sacco lineo valde denso
per dies aliquod sub aere frigido humido
vaporoso qualis est in locis subterraneis
sit sicut sacculi pyramis cuspis qua fluat
liquor inde qui colligatur in vase vitreo
stricti orificii et omni die limatur cum penna
tribus vicibus super locum tum post diem
et diem apparebit venuta atque cadet sit
paulatim Durat autem virtus tamen aque
per annum unum aut amplius in loco tepido
Item opatur aqua fragrante et distillata
sed fit aqua vero / Aqua vero fortior predictis
et que carnem corrodit tuberosam illico
cum apponitur sic fit Recipe cinis vite albe
fagi talis ℥ vine ana lib. iiii salgre lib. i
dissolvatur omnia in xx lib aque clare atque
bulliant donec 3a pars aque consumitur cum spa
tula assidue agitando / tunc ab igne depo
natur et residere dimittatur / deinde quod fuerit cla
rum colatur donec 3a pars consumatur pisca ab igne
deponatur et cum infrigidatum fuerit iterum bullia
donec ex toto decocto sola 3a pars remanse
rit et minus quod si fortiorem volueris quod suffi
ciat bulito et mitte pennam aut pannum
in aquam que demollietur tunc igitur operi
consummatur sic aqua potentior Cum autem operari
volueris cum ipsa mitte aliquid rapure
calcis vive donec fiat sicut pulvis ne forte
fluat superflua sinistra Aqua autem alia
fortissima sic fit Recipe arsenica citrini
viridi eris calcis vive argenti vivi alkali
vel loco eius salgenie ana lib ss sal armo
niac sal nitri sulphuris vivi ana ℥ iiii terantur
omnia subtilissime et infundantur partes
duo iiialeos ℥ xiii lapidum acutissimi
vel aque dissolutos calcis vive omni die agi
tantur ter vel quater cum spatula quarta
vero die addatur argentum vivi et misceatur cum
rebus predictis donec fuit optimum / post
formeke magdaleones et per spacium
in umbra / deinde in terra terat et infundat

in eodem liquore magis ac magis acuto
ex calce viua i[n] ipso domino dissoluta / Et post
diem dimittant[ur] donec perfecte dissoluant[ur] tunc
fiunt forme molles sicut pasta et tabul[is] q[ue]
ponat[ur] in allem[bico] et distilletur sicut aqua
rosarum / Quia ista aqua urit locum quem tangit
et ipsum mortificat atque denigrat de die in
diem postquam igitur emoroydes fuerint denigrate
et super carnes emplastretur cum emplastro pu
trefaciente ipsas et eadem facient sicut faciunt can
les clystri et consuti, et in corpore tu[m] butiro
recenti uel axungia porcina / et postquam ce
ciderint consolidantur loca / Nota emorroyde
est quoque nomine vene magne precedentis
a splene ad longaonem [illegible], i[n] ramos
quoque quarum dictarum terminat[ur] ad orificia lon
gaonis quia animus dicitur ad descendendum [illegible]
sanguinem melancolicum grossum adustum uel non adu
stum confluente splene / Quoque est nomen passionis
earum scilicet venarum quando inflant[ur] et aperiun[tur]
cum dolore plurimo circa anum / Et licet in omni corpore
sit vene predicte non tamen pat[ientur] sed solum illis
quorum splen comburat sanguinem grossum adusto
uel non adusto confirmato purgatur per talem
regionem propter tamen adusto quia ut dicit Rasis
in divisionibus / Emoroyde non generatur
nisi ex adustione et atra[bilis] tamen insanie etiam
omnes emoroydici fiunt splenetici sed licet non
e[contra]rio [illegible] Sequitur [illegible]

Aqua sublimis diuretica tollens omnem
opilationem mesaraicarum epatis splenis re[num]
pororum et uenarum quare confert hictericie
propter opilationem ictericie et calculo et dissur
rie et restrictioni menstruorum et ydropisi
dissolutione [illegible] est ei par / Recipe radicum quinque
[illegible] ana [illegible] ii seminum saxifrage mi
lii solis pentafilon [illegible] rauor [illegible]
scolopendrie tamarisci eupatorii [illegible]
ana [illegible] i semen quattuor frigidorum et calidorum
ana [illegible] vi [illegible] ceterorum [illegible] amig
dalarum amararum ana [illegible] iii omnia perfecte terant[ur]
in lb viii vini albi subtilis aquosi veteris
bulliat [illegible] / Et in totum ponat[ur] in alle
bico et distilletur simul cum ipsis rebus / Recipe
[illegible] azar spice [illegible] apii petrosilini
[illegible] lig[ni] [illegible] ana [illegible] s[emis] corticis citeris
uel piperis [illegible] [illegible] iii [illegible] scorpionum
adustorum uel loco eius [illegible] iii sanguinis [illegible]
mactati in augusto [illegible] sanguinis uulpis sanguinis
leporis [illegible] ana [illegible] ii uitri
combusti [illegible] ii [illegible] combustorum [illegible] i [illegible]
[illegible] corticis radicis capparis lapidis iudaici
lapis spongie [illegible] al[iqui] [illegible] se
[illegible] se [illegible] se [illegible] se [illegible] ana

[illegible] ii [illegible] ferat[ur] cum vino predicto
et rebus aliis misceant[ur] et distillet[ur]
Stranguria siue stiuria dicit[ur] quando quis omni
no potest vrinam expellere, dissuria vero quando
ipsam expellit sed cum difficultate et in
sufficientia et guttatim solum, sine hoc
accidit propter prodire cum tempore omnium et [illegible]
stiuria [illegible] lesa ablata [illegible]
in [illegible] vrine / Dissuria autem
lesa diminuta neque [illegible] magis et minus
[illegible] ipsarum [illegible] / Et omnia
testificat[ur] [illegible] vii particule
stranguria et dissuria, et [illegible] ait
quod dissuria et stiuria [illegible]
[illegible] stranguria [illegible] retentione [illegible]

Balnea humectantia corpus atque in
pinguantia dicuntur [illegible] / In aurora
igitur et post sompnum et digestionem dupli
cem completam purget [illegible] suo more se
sine strepitu et exponet [illegible] / Si
sit possibile ab egestione et vrina tunc intrat
balneum humectantium lenem quale est
ipse balneum aque dulcis uel tepide sub aere
temperato / Et fortius est balneum decoctionis
aque foliorum salicis malue populi et tur
et [illegible] et uiol rosarum depilati
et [illegible] fortius est balneum ex lacte dulci
recenti aut ex lacte / Et aqua simul mixtis
et oleo [illegible] et aqua simul mixtis
et ex balneis humectantibus ut [illegible]
in [illegible] apparatis [illegible] de spasmo / [illegible]
dulci / in qua cocta sint capita et pedes edo
et agnorum [illegible] pinguium propterea
fiunt clisteria ex [illegible] et conferunt [illegible]
[illegible] / Et in tali balneo [illegible]
mora in ipso quia [illegible] digitum [illegible] ad me
[illegible] corpus rubificat atque dilatat que
[illegible] ad modum mora longa in balneo / Et [illegible]
aspera cum sudore corpus reddit [illegible]
Cum autem balneum compleuerit vngat[ur] pectus
et spina tota ex oleo [illegible] uel [illegible] uel
cum populeon / uel cum butiro recenti dissoluto
cum lacte recenti mulcto, et post [illegible]
[illegible] super corpus [illegible] aqua [illegible]
[illegible] parum ad [illegible] / Tunc [illegible]
et dormiat / Febris ethica est mala [illegible]
[illegible] [illegible] humus calorem de in cordis
[illegible] / [illegible] et in [illegible] membrorum aliorum [illegible]
[illegible] calefaciunt non in humoribus et spiritibus

Balnea exsiccatiua atque resolutiua
[illegible] non corpus [illegible]
et valet ydropisi artetice, et fit hoc bal
neum in stuba [illegible] sine aspersione aque
[illegible] aut [illegible] in [illegible] quibus
ponitur [illegible] saluia [illegible] pulegium
iuniperus ebulus sambucus et omnia
[illegible] fuerit bulita [illegible]
et [illegible] in [illegible] obseruat[ur] [illegible] tamen

moderato ne spiritus resoluatur vel febris
augmentetur. Item fiat euaporacio
sic. Fiat assi perforata in sella capiens totum
ventrem et iaceat eger super ipso ventre dimisso
per foramine et recipiat vapore ca
lidum aque decoctionis radicum ebuli sa
bine ezule enforbii cuius urtice calamenti
mellon i. laureole et tegatur corpus
vndique ut vapor directe ventrem tan
gat. Vel pone iste res assari et cacabo
cum sale aqua et suffumigium eodem et
melius erit quia magis apparabit etc.

Balneum stipticum genus diversorum fluxuum
ventris restringentia perquatenus fuerit
regione atque lienteriis et dyarriis et
dissinteriis et fluxibus emoroydarum atque
menstruorum cum competerint vel modum
Iste fiant cum aqua decoctionis balaustie ab
sin planta tinarum cortices al. et rub. pruorum
i. maturarum et quercuum et sorbarum et ve
spilarum et malorum maciarum virge pa
storis solatri rosarum accetose coriandri
lectum epilii et per ea patria pluviali. Fluxus menstruorum
xus cursus sufficit ipsi aque per cap.
Prima est sanguinis multitudo in corpore
toto redundare faciens venas immiscere
Secunda est multitudo colere in massa sanguinea
acuet aperire ora venarum aperientis
que adcocatum invicem tinant et ecotti
lidones appellat. Tercia est multitudo flegmatis
aquosi penetrare faciet. Quarta est venarum
corporis latitudo via humoribus patula
tribuens. Quinta debilitas virtutis retentive
in matrice cum mollificacione venarum corporis.
Sexto densitas totius corporis que nichil
operis expellunt sed aggravatur. Septima emo
roide in matrice in ruptione quarumque venarum
in matrice quemadmodum emoroydarum in ano.
Octava ulcera vel ragadie in matrice.
Nona alepio viriles post difficultate
partus. Decima est ea quantitas que capitis
vel pressio super renes vel spondiles an
ateries etc. Sequitur clistere de clisteri

Cliste anodinum mitigans omnes dolo
res qui fuit in visceribus propter opile
cione vel corrosione ca. de septem viris
et de methodo dissinterie et ca. de
colica p. et de methodo colice vetose.
Recipe ruthe calaminti origani seminis feniculi
moiceste ana ana i. centauree minoris
carui cimini ana aneti polipodii ana ʒ s.
decoquatur in iiii lb aque fortis donec medie
tas consumatur coletur et in colatura dissol
uatur olei communis vel camomille vel
rutacei quod melius est ʒ iii. mellis com
ʒ s. castorei sagapini oppopanacis ana ʒ i. vel
ii et iterum bulliat aliquantulum ad ignem lentum
et coletur et cum tepidum fuerit
fiant ex eo due vel tres iniectiones continue
sequentes hoc namque cliste si frequenter
assumitur dissoluit colica et ylaica
ventosa fortem et si dolor fuit fortis et
difficulter tollerabilis patiente potest ipso
primo cicernis vel fibre de opio etc. Sequitur

Cliste lenitiuum purgans coleram et humores
acutos quare confert febribus acutis
et frenesi et sic etiam atque ptisi plr. in re
strictione ventris delicati ca. de septem viris ven
tris passo de cum p. Recipe malue bismalue
mercurialis atriplicis ungule caballine brance
vrsine ana ana i. decoquatur in iiii lib aque
donec iii pars consumatur coletur et addetur
mellis ʒ iii olei communis ʒ iiii sal ʒ s. et iterum
bulliat parum et coletur et tepidum iniciatur et
potest addi flores camomille et furfure
vel fibre propter abstersionem etc.

Clistere acutum diversorum modorum purgans
humores grossos viscosos quare confert in
se ciatica litargia et subeth et stupore et
paralisi epylentici apoplexia arthetica de ca. fri
gida ca. de septem viris ventris passo de cum
p. Recipe malue altee sicle foliorum can
tum acetum centauree ruthe absinthii ana
ana i. olei camomille vel rutacei ʒ iiii mellis
ʒ iii sal ʒ s. fiat sicut prius et si sit cum
multitudine flegmatis adde in decoctione pulpe humidi
agarici coloquintidis quantum visum videtur vel
yerapigre benedicte laxatiue in colatura.
Si autem sit cum multitudine melancolie vetustatis colocyn
tidis in ventre adde polipodii centaurii ana
carui cum in decoctione vel dyacimini in co
latura. Si vero cum malia adde semen rhe epitimi
esule in decoctione vel yeralogodion vel diasene
in colatura etc. Sequitur clistere

Cliste stipticum restrictiuum omnis fluxus
in sto. vel intestinis vel matrice ca. de
fluxu ventris passo de compiacis. Recipe pla
taginis tinarum rubi radix absinthii
corticis quercus et pini atque rubi rad
cane sictarum ana ana i. balaustie cupularum
glandium rosarum accacie yporcistidos ana ʒ s.
bulliant omnia in aqua pluviali tum
vinis rub pontico per ea coletur et addeatur
zucari ʒ ii et iterum bulliat aliquantulum et cole
et iniciatur actu frigida in volua et inuentum per
pessarium quod est instrumentum simile clisteri
sed est maius et longius et eget in simili
dine virge virilis etc. Sequitur etc.

Collirium album decrusia mitigans dolores
oculorum ex rep. olidas pleus appetite ca.
de obtal. passo de methad. Recipe ceruse ab
lute ʒ s. sarcocolle nutrite in lacte azini
vel mulieris ʒ iii amidi ʒ ii dragaganti ʒ i
opii ʒ s. terantur subtilissime et cribellet
et incorporetur cum aqua rosarum et fiat
in trociscus primus. Et cum vis volueris
dissoluatur de eis parum in aqua rosarum vel in
lacte mulieris donec fiat sicut mel currens
et ex hoc sepe stillet in oculis quia dolore
sedat et maxime expellit atque pleus pis
vehementer etc. Sequitur

[illegible] defusi visu debiliter [illegible] cum ex [illegible] et ybernis [illegible]
[illegible] et pulverizata [illegible] aucta [illegible] visu [illegible]
[illegible] collirium de [illegible]
[illegible] ana ℥ ij [illegible] ℥ i [illegible] ℥ i [illegible] ℥ i [illegible]
[illegible] ℥ iij [illegible] ℥ i [illegible] pulvis [illegible] forte [illegible]

Sequitur capitulum iii continens collirium nigrale

Collirium nigrale conferens ad omnem obtal
talmiam et viscositatem superfluitatis a ca. o de
obtal. passio de empiris ℞ tutie optime in
aceto ℥ b. vicibus et in aqua rosarum vi vicibus
℥ ij ita ut post qualibet extinctione remoueat
acetum et aqua rosarum lap. calaminaris vel ema
titis extincti in aceto duobus vicibus ℥ i aqua
rosarum iiij vicibus ℥ i corall. al. et ru. ana ℥
ij ossis sepie camphore ana ℥ i aque rosarum quantum
sufficit terantur omnia ut alcool et bulliant
per spacium seviceum denique decoquantur
cum aqua rosarum sicut decet collia et oculo stilletur
frequenter lacrimali quam reprimit et consoli
dat et abstergit quare est confert in
fistula lacrimali et fluxui lacrimarum habe
sed tunc loco aceti et aqua rosarum cum aqua feni
et aqua celidonie vel aqua rutae et urine
pueri masculi nondum polluti ℞ Et in ca. ob
talmie colica pt addi hoc acatie andi dra
ganti ana ℥ i si vero frigida pt addi
sarcocolle nutrite in lacte mulieris ℥ ij
si vero in calida clumme ani loti et postea
adusti et extincti in lacte mulieris ℥ ij si vero
non forte pt addi ceruse lote ℥ ij opii
boni ℥ i et est semper nigralis aggregato ex
autem meseue et alii [illegible]

Collirium meseue conferens omni obtal
mie et fluxui lacrimarum ex calore acuto
et pruritus ca. o de obtalmia oculorum passio
de empiricis ℞ tutie lap. ematitis ana ℥ iij
acatie clumme auri amidi ana aurisp. spice
opii sumach ana ℥ s. aloes rub. boni ℥ s.
[illegible] ℥ iij fiat ex omnibus pul.
subtilissimus et imbibe vice una in aqua mi
rab. citrinorum et vice alia in succo feni et vice
tertia in succo coriandri recentis et quarta vice in
aqua sumach et vice quinta si est tempus in
succo fructuum uvarum ita ut per septimanas
imbibitionem exponetur et teratur postea collirio
vero ut est cum camphore quarta ℥ i deinde
iterum tere et cribra cum sindone et reserva in
vase vitreo bene obturato et pone ex hoc pul.
oculis mane et sero quam oportet est ut dicit
meseue in libro de appa. ca. o de obtalmia ante
hameth et si velles ex eo facere collirium
sublime ad easdem utilitates et ad fistulam
lacrimalem pone eos cum p. tertia [illegible]
quod sit sub forma mellis et misce vel
pone in alembico et distilla ut aqua rosarum

Collirium ad omnem lippitudinem et fluxum
lacrimarum de tutia ca. o de fluxu lacrimarum
de empiricis ca. puer ℞ tutie lib. s.
extinguantur in urina pueri tribus vicibus
et in aqua rosarum ℥ b. vicibus corall. al. et
rub. ana ℥ iij extinguantur in aqua feni ij
vicibus margarite ℥ ij camphore [illegible]
ana ℥ s. misce ℥ s. terantur omnia ut
alcool postea ponatur in mortario et addatur
aqua feni donec veniat ad spissitudinem
pinguedinis vel mellis et postea sic stringetur
cum lignaloes et exsiccetur et iterum post
ea pulverizetur et ex pondere ebulliet
et de hoc pulvere ponatur in oculos omni mane
et sero et si volueris facere ex eo cum aqua feni
collirium etc. Sequitur

Collirium de tutia ad easdem operationes sed
fortius predicto ca. o de debilitate visus
passio methodi et a medium ℞ tutie pre-
parate calaminaris ℥ i feni mellis in mel coctum
quod exprimitur a feno ℥ ij garioph. ij simul
terantur ut alcohol et incorporentur cum
vino al. veteri subtili et si tinueris
compositione et quod ignitur per lamina
ferrea x vicibus vel pluribus et totiens
extinguatur cum aqua rosarum vel plantaginis
et in obsinet de calamandari sic [illegible]
lacrimas exsiccat spiritus subtiliat et vl
cera consolidat ex hoc etc. Sequitur

Collirium de balsamo visum recuperans
et oblatum vel intensitate oculorum
℞ piperis al. ambre balsami fell. vulturis
vel tesaurii ana ʒ ij mellis acuti optimi
et purissimi ℥ ij vini al. veteris [illegible]
vini [illegible] ana ʒ i tere diligenter
et adde succi feni et sic conficie et inunge

Collirium mirrhe quod ponitur intra
oculos et extra et tunc quam pluribus
apparet et reprimit malas superfluitates et membra
confortat sicut supra potest et que confert
omni obtalmie in principio et apud casum
et percussionem sequitur apparet vel vlcus in eo
℞ mirrhe rosarum aloe lig. san. ex gallorum
aceti ana ℥ ij terantur in ultimo atque ebulliantur
et fiet syeff in trocisci qui exsiccatur in umbra
et cum volunt dissoluit unum ex eis in aqua
rosarum vel succo plantaginis vel endivie et linitur
sepe infra oculos et super frontem et tunc
hoc malas reprimit membra fortificat et
pluribus apparet etc.

Collirium al. sublime ad omnem macu
lam oculorum et lippitudinem et visus
obscuritate ℞ armoniaci foliorum [illegible]
[illegible] rub. sal. indi ana ℥ ij tutie
℥ i vitrioli de [illegible] sit [illegible] ℥ ij rute
celidonie ana ana i succi feni lb. j s. pistentur
et simul misceantur et fiat magdaliones
et ponatur in vase alembico super fornacem
et distillentur et fit aqua rosarum et ex eo
stilletur in oculos omni die mane et sero
hoc mundificat abstergit et exsiccat et
confortat oculos excellenter et spiritus
visivos subtiliat etc. Sequitur

Collirium de [illegible] consolidans vlcera oculorum
quare confert fluxui lacrimarum et fi-
stule lacrimali ℞ armoniaci sarcocolle
ana ℥ v thuris ℥ x [illegible] ℥ ij confiantur
cum instillatione feniculi vel [illegible]
et fit syeff in trocisci pro [illegible] et cum uti vo
lueris pulverizetur ut alcohol et
ponatur ex eo in oculos vel dissoluatur
in aqua rosarum vel succo endivie in modum
collirii subtilis etc. Sequitur

Collirium de plumbo quod incarnat et con-
solidat ulcera in oculo post rupturam
obtalmie vel casum vel percussionem et confert
plurimum in fistula lacrimabili et dolorem
et ardorem oculorum sedat potenter sic fit
℞ plumbi usti [illegible] ana antimonii tutie
ablute eris usti dragaganti ana ʒ viii opii
ʒ ß. conficiatur cum aqua pluviali et utere eo
ut prius etc. Sequitur

Collirium citrinum optime fortitudinis
in restringendo lacrimas et consolidando
ulcera et fistulas oculorum ℞ tutie ʒ x aloes
coralli albi gummi arabici ana dragaganti ma-
stices [illegible] olibani ana ʒ ii [illegible]
[illegible] ʒ iii piperis longi ʒ ii fiat pulvis
subtilis ut alcohol et ponatur intra oculos
[illegible] multum restringendo etc.

Collirium de aquis distillatis ad con-
fortationem oculorum ℞ aque celidonie ruthe
bethonice eufrasie seu [illegible]
[illegible] vel succi eorum [illegible]
[illegible] et succi malagranati [illegible]
[illegible] vini [illegible]
aque rosarum fellis aquile vel vulturis ana ʒ ii
aloes tutie [illegible]
[illegible] sandali [illegible]
rosarum coralli albi ana ʒ ii [illegible] aloes ambe
[illegible] ana ʒ ß. balsami ʒ v [illegible]
[illegible] ad solem
vel [illegible] aut [illegible]
[illegible] collirium cum aqua rosarum vel plantaginis
[illegible] vel cum aqua seu [illegible]
[illegible] est magis potens et optimum aptum
omnibus visus debilitatem ut asserit Gil-
bertus etc. Sequitur capitulum 3.

Collirium de fellibus appositum et nobile
ad omnem visus debilitatem cuiuscumque
causa fuit sicut patet quidam [illegible]
tes in hac arte qui [illegible] appellant
hoc collirium ℞ [illegible]
eufrasie rute [illegible] ana ʒ iii [illegible]
[illegible] piperis longi [illegible] tutie [illegible]
[illegible]
aloes ana ʒ i fellis aquile [illegible]
[illegible] fellis galli perdicis
phasiani fellis lupi fellis leporis fellis
[illegible] fellis ursi fellis vulpis vel vul-
turis vel [illegible]
[illegible]
[illegible]
ʒ ß. [illegible] rosarum [illegible] ʒ i pulverizanda pul-
verizentur et [illegible]
[illegible] in vitro [illegible]
[illegible] in sole calido
[illegible]
[illegible]
[illegible] in vase duplici vel [illegible]
vel subter cineres et arena [illegible]
[illegible] colletur et [illegible] in vase vitreo
et oculis instilletur est enim tante virtu-
tis quod etiam decrepitum faciet legere litteras
[illegible] etc. Sequitur capitulum

Collirium de gemmis confortans omnem oculum debilem
a perspicacitate collirium quod vocatur abdem ad con-
fortandum oculos optimum ℞ aloes optimi ʒ vi
tutie ʒ v. saphiri ʒ i et ʒ i fiat ex ipsis coll-

Collirium de vino ad fistulam lacrimalem [illegible]
[illegible] ulcera oculorum acuta
[illegible] ℞ olei veteris vini veteris [illegible]
ana lb ii et ß. litargiri pulverizati et [illegible]
ut alcohol lb i [illegible] ista simul [illegible]
[illegible] per dies integros [illegible]
[illegible]
ad modum [illegible] ponatur in fistulis [illegible]
eam eradicat et consolidat etc. Sequitur

Collirium citrinum optime fortitudinis in con-
solidatione ulcerum oculorum quae confert fi-
stule [illegible] lacrimosis ℞ zinziber viride
eris sive floris eris quod idem est quod viride
[illegible] ana ʒ vi [illegible]
[illegible] ana ʒ i salis armoniaci ʒ ii dissolvatur
armoniacum in succo ruthe et incorporentur
species [illegible] succo et fiat trocisci vel sieff et
[illegible] super mar-
more vel in mortario [illegible] et mundato
ut alcohol [illegible] lacrimali ℞ [illegible]
[illegible] antimonii aloes sarcocol-
[illegible] ana ʒ i
[illegible] consolidativum etc. Sequitur

Cerotum confortans stomachum debilem et in
frigiditate et facit bene digerere ℞ tere-
binthine [illegible] ana ʒ i [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ponatur gumme in
vino bono et dissolvatur [illegible]
et bulliant [illegible] terebintina [illegible]
[illegible]
et in [illegible] gumme dissolute in vino et
[illegible]
incorporentur species pulverizate et totum extenda-
tur super corium [illegible] subtile
[illegible] superponatur Aliud ad idem
℞ calamenti [illegible] galange [illegible]
[illegible] cardamomi [illegible] ana ʒ i
ß. cere ʒ iii [illegible] piperis [illegible] ʒ ii
olei [illegible] mastici ana ʒ ii [illegible] terebe-
[illegible] ʒ ß. [illegible]
[illegible] ʒ iiii conficiatur sic dissolvantur gumme
in vino optimo et dissolvatur [illegible]
in [illegible] et calatur
[illegible] pulverizate et extendatur super cor-
[illegible] istud cerotum confortat [illegible]
stomachi debilem [illegible]
[illegible] calore naturali stomachi augmentatur
et eius corpulentia inspissat [illegible]
[illegible] vehementer etc. Sequitur capitulum

Cerotum nobile pro stomacho [illegible] frigido
in stomacho debili sic fit ℞ [illegible]
[illegible] euforbii ana ʒ ii trium piperum [illegible]
[illegible] ana ʒ i galange [illegible]
[illegible] ana ʒ ß. cardamomi
[illegible] ʒ i ℞ conficiatur sic [illegible]

[illegible] ʒ ii galange piperis longi ana ʒ iiii [illegible] ʒ i ʒ [illegible] [illegible] ʒ i s [illegible] fiat [illegible] et [illegible] fiat [illegible] ana ʒ vi et [illegible] ʒ vi [illegible] ʒ iii [illegible] ʒ s. [illegible] Alberti [illegible]

que in aqua rosarum vel vino odorifero et operis et
pulveres predictos et pice sufficienti conficiatur
emplastrum et extendatur super corium molle et te-
gatur cum panno lineo vel subtili et teneatur
super stomachum iii vel iiii horis ante prandium et postea remo-
veatur. Sequitur capitulum

Ceroti nobile quod valet vomentibus cibum. Recipe
laudani ʒ iii masticis cinamomi gariofili
nucis muscate galange spice ana ʒ ii olei masticis
et nardi ʒ i cere ʒ ii. Item aliud. Recipe cere
albe [illegible] superiori olei nardini
ana lib. s. masticis ʒ ii aloes ʒ i s. ligni aloes
calami aromatici ana ʒ ii gariofili cinamomi ana ʒ iii
fiat cerotum. Sequitur capitulum

[O]... calidi [illegible] et confortans
cerebrum et nervos et egritudinibus frigidis diffi-
cilis eradicatis quare confert epilepsie apoplexie
vertiginem paralisi spasmo [illegible] tremori [illegible]
necnon artetice passioni dicta frigida et
catarro et oblivioni et [illegible] obstructionem
[illegible] aut in se adunaret et ad alias partes
corporis sic fit. Recipe [illegible] tan[illegible] sit
[illegible] et [illegible] cum [illegible] diacostor [illegible]
[illegible] fiat [illegible] sit. Recipe [illegible]
ʒ [illegible] euforbii elacterii [illegible]
[illegible] leucopiperis nigelle staphisagrie [illegible]
spice ana ʒ i confice cum succo blete vel
[illegible] in forma piperis et [illegible] ut corpore
[illegible] supino naribus [illegible] scilicet
et [illegible] ore apto et [illegible] dimittat
flegma [illegible] / post id vero [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] masticis piperis lon-
gi [illegible] p. xx. Sequitur capitulum

Dyambra confectio [illegible] non acuta [illegible]
cerebri [illegible] digestionem [illegible] cor conforat
et corpus [illegible] et [illegible] et [illegible]
[illegible] complexioni [illegible] et [illegible]
Recipe cinamomi [illegible] gariofili nucis muscate
[illegible] galange ana ʒ iii spice cardamomi ma-
ioris et minoris ana ʒ i ʒ i s. sandali [illegible] ligni
aloes piperis longi ana ʒ i [illegible] musci
[illegible] parvis [illegible] ʒ s. confice cum
[illegible] rosarum et aqua rosarum et da [illegible] ʒ i vel
ʒ s. cum vino vel aromatico. Sequitur capitulum

Dyacurcuma maior et minor apices [illegible]
opilationes fortes antiquatas in epate
vel splene vel renibus vel [illegible] / que
confert [illegible] [illegible] et ydropisi [illegible]
[illegible] et stranguirie et arene. / Dyacurcuma ma-
ior sic fit. Recipe [illegible] ana ʒ iiii spice na-
[illegible] valeriane [illegible] ana ʒ vi ana [illegible]
azari [illegible] ana ʒ iiii cassie ligni costi
[illegible] seminum [illegible] sem. [illegible] ab-
sinthii calami aromatici eupatorii [illegible]
pede ana ʒ ii dragaganti ʒ i olei balsami ʒ i
[illegible] cum [illegible] et [illegible] mel
[illegible] / [illegible] cum melle dispumato et fit
electuarium / aperit enim opilationes antiquas
difficiles epatis et splenis [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] ut
[illegible] [illegible] splenis [illegible] [illegible]
ʒ ii limature [illegible] ablute cum aceto vel [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible] electuarium frigidorum

Dyacurcuma minor sic fit. Recipe [illegible] ʒ i s. spice
[illegible] ʒ i s. [illegible] ʒ ii [illegible] ʒ i sem. [illegible] et [illegible] appii
ana ʒ i mellis [illegible] [illegible] ad confitendum
electuarium ut [illegible] et [illegible]
[illegible] Sequitur capitulum

Dyalacca confectio nobilis et virtuosa ad
opilationes fortes antiquas epatis
[illegible] splenis atque renum et [illegible]
[illegible] est. Recipe lacce ablute rosa-
rum [illegible] florum sambuci [illegible]
[illegible] ana ʒ ii [illegible] succi [illegible]
[illegible] absinthii [illegible] azari gentiane
spice [illegible] [illegible] ana
ʒ i s. [illegible] bdellii ana ʒ i mellis quod sufficit
[illegible] antiqua
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Sequitur capitulum

Dyatesseron confectio sublimis atque
potens [illegible] [illegible]
quare confert [illegible] [illegible] mole
[illegible] ad [illegible] aborsum / et fit
[illegible] [illegible] [illegible] gentiana
[illegible] [illegible] ana partibus equalibus
confectis cum melle cocto vel [illegible]
bendo [illegible] in [illegible]. Sequitur capitulum

Dyarodon [illegible] confectio bona ad [illegible]
[illegible] flegma [illegible] sub-
tiles [illegible] que confert [illegible] et
[illegible] cordis necnon febribus [illegible]
et cotidianis [illegible] confert [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] cum
[illegible] et [illegible]
membro. Recipe [illegible] et [illegible] ʒ i ʒ
ʒ s. gariofili [illegible] ana ʒ ii dyagridii ʒ
ii [illegible] lib. i [illegible] ʒ s. vel
ʒ vi [illegible] Sequitur capitulum

Dyamargariton confectio sublimis
ad confortandum cerebrum cor splene
que confert cardiacis spleneticis
quartanariis necnon omnibus [illegible]
Recipe [illegible] [illegible] [illegible]
ana ʒ s. auri et argenti puri foliati
ana ʒ ii margaritarum perforatarum et
non perforatarum ana ʒ i. [illegible] buglossi
[illegible] florum borraginis [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] gariofili ligni aloes
ʒ [illegible] ana ʒ s. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] [illegible] cardamomi
[illegible] calami aromatici spice galange
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab[illegible]
ana ʒ i coralli albi et rubei sandali [illegible]
[illegible] [illegible] coriandri ana
ʒ ii s. [illegible] subtiliter terantur [illegible]
ʒ i [illegible] [illegible] albissimi lib.
i et fit electuarium. [illegible] [illegible] continet [illegible]
[illegible] cordialia vel plurima et
[illegible] [illegible] Nota [illegible] vel

[illegible] [illegible] dosis [illegible] [illegible] [illegible] et dyagridii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Dyarodon [illegible] ʒ i s. galange piperis longi ana ʒ s. [illegible] ana ʒ i [illegible]
[illegible] ʒ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ʒ [illegible] [illegible] [illegible] et dyagridii ana ʒ [illegible]
dosis ʒ iiii [illegible] [illegible] ʒ i s. galange piperis longi ana ʒ i [illegible]
ana ʒ i [illegible] [illegible] ʒ [illegible] [illegible] [illegible] dosis ʒ i
[illegible] [illegible] [illegible] ʒ iiii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ʒ iiii [illegible] [illegible] ʒ [illegible] [illegible] ʒ i ʒ s.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dosis ʒ s. [illegible] dosis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ʒ ii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

subtrahatur oxicalidis vel frigidis put est
desiderium vel necessitas postulaverit etc.
Electuarium calefaciens et confortans cerebrum
appetitum, quae confert epilepticis paralisi
et omnibus passionibus frigidis cerebri
vel nervorum. Recipe ʒ i nucis muscate pice
cera coralli rubei margaritarum ro
prosatarum masticis ana ʒ ß intellorum
ʒ i ß cyperi moschi gariofili foliy
ʒ i piperis lon cardamomi nucis indi
ana ʒ ij liquiricie ʒ v anacardi ʒ i ß
musci albi ana ʒ vj zuccari q. s. iesta
te et hyeme mellis etc. Sequitur
Electuarium de fenic. descriptionis diversarum con
fortans virtutem appetitum. Recipe semen
ls ij pleris mon lib j cameduos lb
ß se apy petro ana ʒ iij pulverizetur
et conficiatur cum melle despumato dando
dosis sero et mane et valet etiam
ad purgandum renes et ad provocandum urinam
Electuarium de seminibus diureticis confirmans
appetitum, quae flatuos colericos in
stomacho et capite et epate et renibus, confert
confert vehementer et de frigide sto
tonice laxativi ad oppillationes cum obscuritate
visus pler et at ethicis et ydropicis et calculo
in renibus vel vesica, et trudat ca
lculum et sanat stranguriam et dissuriam.
Recipe leuistici amcos synonii i. petrosili
agrestis ana cardamomi se ot rute
origani ameos ellis et duar carvi
feni pleris mon cum salvie calament
thi bethonice ysopi piperis pet. ß
spelli ana ʒ ij ʒʒ ligni et radicum cappar
uncis magne junci ana ʒ ß anisi
electe gariofili mac. croci ana ʒ j en
fratre ad pondus omnium terantur omnia
et cribellantur et cum melle conficiantur
ita quod cum una lib mellis ponatur
ʒ iij plus predictarum. Recipe scribit
Aserte auctore sobar quod in prima
uncta cum melle sic sit ʒʒ conditum
sumpta omni die ieiuno appetitum vir
custodit etc. Sequitur etc.
Electuarium pectorale descriptionis diversarum
digerens materias in pectore et pulmone
faciencia et sanitatem, ut est laudabile
generativum. Recipe iuiube sebesten ana C
uno liquiricie mundate ʒ ijos decoquantur
in sex lib aque donec medietas sit co
sumpta colatur et addatur lib j penidiarum
et iterum coquatur usque ad spissitudinem
addatur iste pulvis. Recipe dragaganti gumi ara
bici liquiricie amig. dul. amili ana ʒ v
portulace citrul. cucur. melonis munda
torum ana ʒ iiij etc. electuarium confert omni
passioni pectorali cum tussi vel pne
mia et sic sit cum se etc. Sequitur

Electuarium stipticum restrictivum fluxum quemcumque
ventris descriptionis ca. de sputo sanguinis. Recipe
sumach berberis sumach granorum mirtillorum bol.
ar. gumi ara. acacie ypoquistidos ana ʒ ij lap
ematitis coralli al. et rub. ana ʒ ß tamarindorum
ʒ iiij amili vo. storacis simplicis mirtillorum
psilly ana seminis coriandri torrefacti lenticularum cortic.
ana ʒ iii masticis olibani dragaganti ana
ʒ i balaustie ppidie se citoniorum mirtillorum
ana ʒ iß ʒ ij se ppucens al. se portulace
conole ana ʒ i madragore ʒ ß costi storacis
calamite spodii foli gariofili foliorum lauri
caillorum ana ʒ ß san. dra. et ligni gallorum
carabe fusa sella ana ʒ iij mete bis torte
pirorum pomorum sorbarum citoniorum vespi
larum ana ʒ i zuccari q. s. detur cum pipis ante
cibum bis in die cum vino stiptico vel aqua
pluviali, est namque fervens continens omnia
stiptica et vetus constrictiva etc. Sequitur
Electuarium cordiale de lapidibus preciosis et est de
scripto tota columnis completa cum quibus
omnes descriptiones cordiales quae i. to fi
cone de dyambra vel gariofilato etc. Sequitur
Electuarium descriptionis diversarum diminuentia
appetitum mestrum et spermatis faciencia
servare castitatem, quae confert mulie
ri sit corrupcione ante repy et removere
et sitarum et fluxum menstruorum et vete
rum sporum. Electuarium frigidum ad hoc sic fit. Recipe
se lactuce se portulace se ppuceris origani
ruthe pulegy spelli mente calamenti ana
ʒ v ciminum cum baccarum lauri piperis lon
piperis ana ʒ ij cippi cappari amcos ryas
ana ʒ i liquiricie ʒ ß Electuarium operans appetitum
ad hoc sic fit. Recipe se agni casti ʒ v foliorum
mentastri fuci rute cum balaustie api
ana ʒ i fumiragdi ʒ j zuccari q. s. detur
ex eo ieiunio cum vino al aquoso et
addit vz troc de agno casto dicti i ca. de
opilacione splenis etc. Sequitur
Electuarium dyasaturion augmentans coitum et spermata
et faciens potentiam coeundi virtute sub
limi. Recipe satirion recentium quantum absquidatur
aperte sito ʒ iij pastinace cortic. eringi
ana ʒ vi radicum sepsilli ʒ ij bispheani
ʒ ß terantur et infundantur in aqua
dicte vel fibarum quorum abiecta sunt aqua
prima pellon et nocte, post ea exprimantur
et ponantur i lacte vaccino, vel omnino quod
super emineat radicibus duobus digitis, post
cum addantur butiri recentis vaccini ʒ iiij et
coquantur cum sale usque ad spissitudinem
et si adhuc radices non bene cocte sint sim
datur iterum super eas cum lacte et butiro usque
dum perfecte decocte sint, post ea exprimatur quod
totum perfecte, et addantur teriavini dactillorum
pistacearum enucleatarum fisticorum pinearum
mundatarum avellanarum mundatarum ana

ʒ iii mellis albi despumati lb i succi cepe hinde
ʒ iii et simul bulliat in primis usque ad perfectam
decoctionem et spissitudinem postea deponatur ab
igne, et addantur pulveres istarum specierum. Recipe cande
zucari cum rebus et sanguine ʒ i ss, cinnamomi ʒ ii,
been albi et rubei, lingue avis, seminis nasturcii, carda-
momi, piperis albi, nucis, seminis porri, seminis rape ana
ʒ i, tebellarum papaveris ʒ ii et dimidiam, leniter
bulliat continue; spissitudo cum spatula inspi-
ne vero aromatizetur cum ʒ i boni musci distem-
perati cum vino optimo veteri claro, et sit dosis
eius a ʒ ss usque ad ʒ i cum vino et pauco ʒ ii
et est descriptio electuarii in suo antidotario, parum
albeca dicitur propter suavitatem etc.

Electuarium stoticon diversis descriptionum ad confor-
tandum virtute stomachi, digestiva, cor letificans,
putrefactionem prohibens, renes et vesicam purgans,
senectutem regimine conservans. Sic fit. Recipe castorei
abluti in aqua rosarum et postea desiccati ʒ ss, gari-
ophilorum ʒ i, thimi ʒ ii, masticis ʒ iii, mente
ortulane ʒ v, ʒ ʒ iii, galange ʒ vii, an-
ʒ viii, feniculi ʒ ix, cyminum electi et mundati
ad pondus omnium vini odoriferi lb i, succi marub-
ii albi lb ii, mellis despumati quantum sufficit, coquatur mel
cum vino et succo predicto, donec coaduxerit et spu-
maverit subtiliter, rebullet species predicte
et cum melle confectionis detur ad modum nucis
post cibum per ii horas et bibat post illud parum
boni vini etc. Sequitur electuarium

Electuarium grata appetitum omnem stomachi et
splenem confortans. Recipe lacte ablute co-
rticis baccarum lauri, florum sambuci, ligni piperis ʒ ii
ana ʒ ii aristologie rubee, rutorum, succi eupa-
torii, absinthii ana, ciceris rubei, seminis apii, seminis
croci, cyminum rubei ana ʒ i ss, ... petrosellini ana
ʒ i, quantum sufficit, frangit enim lapidem et
ydropisi corporis presumentem etc.

Electuarium optimum ad tollendum omnes opilationes
epatis, splenis, mesaraicarum, renum, et porrorum
urinalium et ipse adustas antiquitatis, quare
confert duricieri antiquorum ypocondriarum
ambarum, fastidio, lienterie, constrictioni
cum calculo et dissurie, ycterecie utique
et ydropisi, nec est ei par, et est electuarium
nobile, lenitivum, dissolutivum, urine provoca-
tivum. Recipe pinearum mundatarum, avellanarum
succi liquiricie, pendiarum, cinnamomi, dyadragantum, seminis al-
thee, seminis lini, seminis malue, capilli veneris ana ʒ
ii, saxifragie, milii solis, macedonici, pe-
trosellini, ameos, feniculi, seminis ... radicum enule
ana ʒ iii, mirabolanorum ... ʒ i, seminis apii,
seminis feniculi, seminis ani, seminis petroselini, seminis ameos, dinomi
ana ʒ ii, lapis spongie, lapis iudaici, cicadarum
... antimoniaci, serapini,
oppoponacis, bdellii ana ʒ i, rubei optimi
ʒ ss, zucari albi mellis quantum sufficit, et si vis, aroma-
tizare addi ʒ ii gariofilorum, cyminum cardamomi,
calamiti aromatici ana ʒ ii, detur corpori mane

et sero ʒ i cum vino albo, aquarum in tassa plateica
vel melica, sicut cum aqua decoctionis seminis altee
et melius in sero etc. Sequitur

Electuarium restaurativum, descriptionum diu-
ersarum de arte impinguandi corpus macrum,
quare confert ethicis, pthisicis, convalescentibus
corruptis ex morbo vel labore. Recipe succi
liquiricie, dragaganti, gummi arabici, amidi, zucari
albi et rubei ana ʒ ii, seminis portulace, seminis papaveris
albi, seminis quatuor frigidorum mundatorum, seminis mal-
ue, seminis bambacis excorticati, seminum citoniorum
ana ʒ iiii, spodii, rubei, herbarum
ana ʒ iii, pendidiarum, amidi, carnis dacty-
lorum, pinearum, amigdalarum dulcium, avellanarum
excorticatarum ana ʒ i, zucari albi lib iii,
et aliquando addit lactis, ... addit et
vini granatorum ʒ ii propter infrigidationem,
et aliquando addit carnes fluuialium
cancrorum in aqua dulci et postea hoc coctarum
in mortario ... vel succi cartucarum
vel succi limaciarum vel succi pullorum vel
cerebrum vel agnorum lb ss, propter restauracionem
et fiat electuarium omnibus electuariis dicimus vel
confectio mollis vel zucara, prout eger des-
derium postulaverit, et potest addi aliud electuarium
dulce ... sic fiat ... mas
foliis cardamomi, gariofili, specierum propter
aromatizationem, de quo sumat patiens post
cibum tibi ... et ante balneum et bibat
post ipsum aquam frigidam zucari vel
aqua pura. Electuarium aliud restaurativum
et infrigidativum fit ex ... myxotina
recipe zucari rosarum, si venter sit stipticus,
vel zucari violarum, si sit stipticus per i dyadra-
gantum ... ana ʒ ss et fiat aliquando
quod addit electuarium ... per i ... sit
debilis indigendo etc. Sequitur

Electuarium exsiccativa atque in calefaciendo
et arte, in vincerandi corpus, quare co-
fert cathotenicis, pletoricis, cotinentibus
paraliticis, epylenticis, apoplecticis, ethicis, ypo-
sarcis, et omnibus grossis, prima ...
se lactucis, se portulace, se ... origani
etc. ... de ea ... impedienti.

Recipe ... electuariis omnes tumores
qui fiunt ex vertice ..., vel humore subtili
aquoso, quare confert inflationem oculorum
et ventris atque brachiorum vel testiculorum,
qui fiunt subito pueris, et ... post
flebotomiam basilice de brachio post ... hoc
in pede sic fit. Recipe ... colubrini
vel ... florum camomille, rute, ...
seminis lini, seminis ... ana pelles seminis lini, seminis
... ... per ss salis ... vel ...
... per ... bulliat omnia in aqua ...
... et ... rosarum postea pistet et supponat
cum lana succida, ... tumore
... etc.

Electuarium ... mitigans omnem
dolorem ... causa ... talia.

vel fiat quoniam magis paulatim resolvit sine
omni attractione. Quae confert omnibus
apostematibus in principio et augmento et statu
et declinatione, et similiter doloribus aurium
et dentium et virge et matricis, ut reperitur
ei par medicina. Recipe radicis malvavisci
lib. una, coquatur bene in aqua, deinde
extrahantur scorpiones interiores et duriores
exteriores mittantur frustrati et fortiter
pistentur donec admodum [illegible] convertantur et
misceatur cum eis farina istarum rerum.
Recipe farine fenugreci, seminis lini, seminis aneti, florum
camomille ana ℥ j, farine ordei ℥ iiij,
incorporentur omnia simul, et in fine addatur
olei aneti ℥ iij et decoctione succorum simpli-
cium sedat omnem dolorem et maturat
omnem [illegible] et similiter [illegible] resolvit etc.

Emplastrum mollificativum omnium duritierum
quae confert sclirosi et scrophulis
et glandulis et temporum [illegible] atque ypo-
condriorum. Recipe radicum malvavisci corticatarum
et mundatarum aliquo interiori et cortice
exteriori et reductarum ad speciem [illegible]
pistatarum lib. j, farine ordei ℥ iiij, se-
minis fenugreci, seminis lini ana ℥ ij, pinguedinis
anseris et anatis et gallinae et porci
sine sale ana ℥ ij, cere citrine ana ℥ j,
armoniaci ℥ j ʒ, terebentine ℥ iiij, ce-
re dissolvantur cera et gummi cum vino in capsu-
la ad ignem et incorporentur cum eis res
aliae postquam bene trite fuerint et cribellate
et extendatur super corium et ponatur super
epar. Vel fiat emplastrum operis loco ce-
ponit oleum mastichinum vel nardinum hoc
namque emplastrum sui bonitate mollificat
et resolvit omne apostema induratum et ipse
[illegible] de materia calida adusta. Et si fuerit
de materia frigida vel grossa valde, tunc
opus est emplastro fortiori. Recipe radicum bis-
malve preparatarum ut supra lib. j, terebentine
lib. ß, bdellii, armoniaci, sagapeni, opoponaci
ana ℥ ß, cyperi, capparis, [illegible] acori
ana ℥ ß, farine fenugreci, seminis lini ana ℥
iij, olei nardini ℥ ij, dissolvantur gummi
in vino et cum dissolute fuerint, addatur
terebentina et dissolvatur cum eis et cum
dissoluta sint, superponatur in morta-
rio et incorporentur res aliae trite et cri-
bellate perfecte donec unum corpus fiat
et fiat ceratum vel emplastrum super epar
detur calidum. Ista enim emplastra resolvunt
et mollificant magis indurata in epate
et confortant substantiam epatis et si applica-
rentur post apertionem et rupturam apostematis
[illegible] emplastrum eius confortat quod iuvat
ad opus [illegible] et mundificatum.

Emplastrum [illegible] doloris de
[illegible] completa atque perfecta ad restringendum
omnem fluxum [illegible] in quocumque membro

quae confert vomitum, fluxum ventris et di-
arrhoeae et [illegible] inchoato et tumoribus
qui fiunt subito per noctem et doloribus arte-
ticis cum fuit in principio. Recipe folia solatri, virge pa-
storis, arnoglossi, [illegible] rubi, foliorum
vitis [illegible] corticis acatie, florum
florum camomille, rosarum rubearum ana ℥ j, pistentur
et bulliat in aqua et incorporentur cum farina
ordei et ponatur tepidum super locum etc.

Emplastrum rubificativum [illegible] duritierum
ponitur calidum super locum, cutim rubificat et
humores aquosos educit. Quae confert
litargie [illegible] apposito super [illegible] lippitudi-
[illegible] laboribus spontaneis et [illegible]
[illegible] qui sunt in ambitu corporis [illegible]
nervis doloribus iuncturarum et ydropisi
[illegible] capitulo de litargia [illegible] de empiricis
et capitulo de ydropisi [illegible]
et capitulo de varicibus et elephantia [illegible]
de methodo. Elige igitur ex debilibus
et fortioribus [illegible]. Et istud
emplastrum fit [illegible]
[illegible] solatri, plantaginis, in
aceto vini vel citoniorum et in aqua rosarum
vel in succo solatri, eupatorii, absinthii et [illegible]
[illegible] aceti [illegible] operis [illegible]
emplastrum super epar in quo [illegible]
[illegible] supponatur frequenter [illegible]
vel [illegible] operis emplastrum pistando et
incorporando omnia simul cum succo predicto
[illegible] cocta fuit, et inspissando cum farina
ordei sufficienter. Emplastrum aliud quod
[illegible] ventre toto et [illegible] resolvit
aquam ydropicorum [illegible] sic fit. Recipe [illegible]
[illegible] et [illegible] ana lib. j, bulliat
in albo vino veteri potentissimo et [illegible]
aceti, [illegible] in [illegible] ponatur
[illegible] calida super ventrem frequenter
in [illegible]. Vel sic. Recipe [illegible] predicta
et [illegible] et [illegible]
[illegible] et ponatur super
ventrem. [illegible] sunt medici qui [illegible]
predicta cum [illegible] super ventre
cum [illegible] frequenter [illegible]
et [illegible] corpus totum [illegible]
[illegible] eius aut in arena calefacta etc.

Emplastrum narcoticum [illegible] membro mor-
tificans cum [illegible] illud propter dolo-
res vehementes capitulo de [illegible] de empiricis
et capitulo de vigiliis [illegible] de empiricis. Et fit de
lacte [illegible] succo lactuce [illegible] solatri
et [illegible] ana [illegible] aceti [illegible]
[illegible] cum quibus incorporetur fa-
rina ordei [illegible] fenugreci vel
florum camomille [illegible] etc.

Emplastrum confortativum epar [illegible]
[illegible] qui [illegible] capitulo de [illegible]
[illegible] de empiricis [illegible] capitulo de fluxu [illegible]

pa de metthos lientie ppter debilitate epatis
et mesaraicarum i. attrahendo secundo de prostratione
appetitus passio de methodo post comestionem propter
debilitate epatis, attrahendo quod si valens emplastrum
ppa, et debilitates spiritus ad singula ca
t fiat terrenum glbus de passionibus epatis
et stabantis In passione lienterie confortetur
stomachus cum emplastro facto ex salvia meta rosis ab
sinthii cocti in vino stiptico vel aqua plu
viali / vel succo plantaginis et pistatis pistete
de in oppositis diligenter et actu calidis ponatur
supra stomachum totum cum reiteratione frequenti
in ieiunio pro aliqui recipit tepefacit quia te
pida resolvunt vaporem spiritus ut dicit G. viii
de ingenio sanitatis et potest addere thus
et mastix dissolvendo ea in vino rub
adigne et incorporando cum predictis etc.

Emplastrum confortans splenem appetitum
i. ca ca quod fit secundo de sincopi passione de
empiricis quae confert ... passiones
quae post quam coquuntur ad emplastrum
sit renovandum. Recipe sandali rubei absinthii florum
camomille crocus ... bulliat omnia
in vino albo odorifero et aqua rosacea et aceto
vini boni et filtrum imbibitum et apponatur
super ... super epar ieiunio confert
... sequitur

Emplastrum confortans omnem stomachum appetitum
... quod fit quando eius corpu
lencia corroborat et tincturis inspissat
quapropter confert cum ... ad emplastrum ppa
... de debilitate digestionis pa
ssio de empiricis secundo de prostratione appetitus
pa de empiricis ... Iste emplastrum de
debilitate appetitus Recipe bdellii ... sa
... 3 ii ... piperis ...
... 3 i galange ...
... carrdamomi
... 3 i. confice sit liq
... in aqua rosacea vel vino odo
rifero et operis et pulvis specierum ... et
... sufficienti confice emplastrum et teratur
... vel molle et tegatur cum panno
lineo vel subtili et teneatur super stomachum duabus
horis ante cibum ...

Iste emplastrum sublime quod fit in prostratione
appetitus. Recipe laudani 3 ii ...
i ... masticis thuris ... 3 ii ...
... calami aro foliorum
... rosarum ... 3 ii ... 3 s. olei
mastacini 3 i ... et ...
cum laudano et olio et gummis dissolutis
in vino rubeo stiptico et incorporentur
... adigne et ... super
... et tegatur in panno lineo sub
tili et ponatur super os stomachi etc.

Gargarisma acutum resolutivum
eradicans flegma et humores ... a
capite et partibus vicinis / quae confert
epy. appoplexie paralisi torture et ...
... stomachi surditati ...
... et ... et
catarro de ... pa de empiricis et ...
de ... sit fit. Recipe gargarisma
... aqua calida
vel ... in melle
vel in aqua ... pirectri sinap
... vel ... acutissimo et
vino veteri amaro / vel ... aqua ca
lida ... Item gargarisma ca de
... sit fit Recipe ...
... 3 ii ... 3 s.
... in aqua ... ysopi
origani pirectri sinapis ... vel gar
garizet sinapi ... in melle
et aqua ... et ... et ...
... sequitur

Gargarisma stipticum ... humorum
... de ... a capite quae
confert catarro paralisi tussi lienterie ...
... pleuresis ...
... Iste gargarisma ...
... sit fit et ... repressi
... dissoluto cum aqua rosacea
et aceto / vel cum decoctione gallarum balau
stiarum rosarum et aceto / ... gargarisma
... et ... resolutis ...
... et melle ... in fine ...
... et ... cum
... aqua calida etc. sequitur

Iulep simplex aut compositum datur ad
potandum in egritudinibus ...
... et calore ...
... de ... pa ...
... pa de empiricis ... Et
... aque pure fontane
dulcis vel fluvialis ... 3 i ... albissimi
... bulliat adigne
lente et ... colat ... ad
... fit ... confortativum
... sequitur

Linimentum acutum ... resolutivum
vehementer omnes ... ita
... quare confert paralisi
stupori tremori litargie ... appoplexie
epy. ca de tortura oris passio de
empiricis et ca de tussi pa de empiricis
et ca de catarro. Recipe ... tussi
fit ... vel ... sunt
... et ... maio
... camomilla ... et ...
Item in cura torture oris ... radices ...
... duro quod est ...
... et ... de ...
... laterne et
modico aceti et ... sufficienti ...

decoque parte. cavendum autem ne tangat
oculum quod est vehementer mordicativum
et emplastretur collum cum humore et postea
lavetur ablutum etiam semel in ebdomada
caput bis vel ter cum lixivio humore. Recipe
cineris vitis vel quercus et cum aqua pluviali
et cola et in illa colatura bulliat capitellum
sticados salvia ruta saturegia mentastrum
camomilla folia lauri et postea sero ieiunus
et in loco calido ita ut fricetur post hoc
caput vehementer cum pannis calidis
donec perfecte exsiccetur. Sequitur

Lavamentum lenitivum et humectativum capitis
et capillorum quare confert ethicis et
pueris non caturientibus et fissuris ca-
pillorum ca° de decoratione capillorum
parte de conpalitione eorum. Et fit lixivium
cum aqua decoctionis malve malve
[illegible] seminis psillii et lini quia [illegible]
fricando cum pectine in fuso sepius
dum eo melior fiat operatio. Item viri-
dine quod prohibet fissuras capillorum atque
ipsos elongat similiter lenificat et
complanat. Et similiter quod virtutis sunt
res humide mucilaginose. Sequitur

Mollificativum [illegible] lenia quod
acuitur ipsius ca° de raucedine vo-
cis et ca° de tussi parte de empiricis et ca°
de peripleumonia parte de empiricis. Recipe ita
de raucedine vocis sic fit. Recipe aque
decoctionis caulium lb iii mellis despumati
lb i decoquatur super lento igne donec
aqua consumatur et mel remaneat. De
mel solum capiatur et cum ipso incorporetur
ʒ i ß. radicis raphani [illegible]
tarum perfecte cum ipso lambatur frequenter
in ieiunio et aliquo loco raphani squilla
vel yreos vel semen urtice vel cepe assu-
mitur. Et nota potest conponi [illegible]
tussi sic fit. Recipe squille optime fortitudinis
in [illegible] quare confert asmati
prostrato sic fit secundum Johannem Mesue in
suo de appetitu ca° de asmate auctoritate
hippocratis. Recipe squille asse vel cepe acute
assate ʒ iiii rad lily celesti ʒ ii ysopi
prassii ana ʒ i nuce [illegible] ana ʒ ß terantur
omnia atque conficiatur cum melle cocto
despumato donec fiat sicut pasta
ulterius ex quo lambat hora post
horam aliquid cum vino claro. quod educ-
at [illegible] grossas viscosis expectorando
et pulmone. Sequitur Ca

Medicamine de renis vel renpontico
vel dyagridio purgans leniter colam
ca° de regimine parte de empiricis. Recipe renub
optimi ʒ i vel ii pulverizati et incorporati
cum ʒ iiii vel v aque decoctionis [illegible]
dando actu calida in aurora sero
vel ante diem. Sequitur

Medicamine de turbit purgans leniter
flegma ca° de regimine sanitatis
parte de empiricis. Recipe turbith albi electi et mundati
ʒ i vel ʒ i ß ʒ ß ʒ iii ʒ ii fiat pulvis [illegible]
qui detur totus ante diem cum aqua ca-
lida differatur cibus proprium quod est tarde solu-
tionis. Et si vis [illegible] ad hunc modum ʒ i vel
ʒ ß. Sequitur Ca

Medicamine de sene purgans leniter melan-
ca° de regimine sanitatis parte de empiricis
Recipe sene ʒ i ʒ ii ʒ ii tartari ʒ ß cinamomi ʒ i
vel ii ante prandium per ii horas cum [illegible]

Medicamine de cassiafistula et thamarindis
purgans leniter humores [illegible] adu-
stos i fe. vel sero ca° de regimine sanitatis
parte de empiricis. Recipe medulle cassiefistule
mundate thamarindorum ana ʒ ß dissolvuntur in ʒ
v vel vi aque [illegible] et coletur et detur totum
ante diem actu calida. Et si non vis [illegible]
sume de vino [illegible] ʒ i vel ʒ ii. Sequitur

Medicamine completum ad purgandum sanguinem
hepatis et venarum totius corporis [illegible]
[illegible] ca° de regimine sanitatis parte de
empiricis. Recipe sene [illegible] epithimi ana ʒ ii [illegible]
mirab ana ʒ ß cinamomi electi ʒ i gariofili
ʒ ß [illegible] boni vel loco eius [illegible] opti-
mi non putrefacti turbit albi electi ʒ ii florum borag.
ana ʒ ß [illegible] ʒ ii fiat pulvis ex omnibus et
detur totum ante diem cum ʒ iiii aque de-
coctionis [illegible] vel [illegible] actu [illegible] et deferat
cibus [illegible]. Et [illegible] mediante
laxative non debent dari nisi premollificato
ventre die una vel duabus cum syrupo aliquo
vel cibo lubrificativo sicut sunt [illegible]
[illegible] mollificativa. Sequitur

Masticatorium sublime completum eradicans
flegma capitis vehementer quare confert
[illegible] frigide [illegible] litargie [illegible] catarro
flegmatico paralisi stupori spasmo humido
arthetice frigide ca° de [illegible]
[illegible]
[illegible] masticationes [illegible]
[illegible]
[illegible] pulverizata grosso modo ita ut [illegible]
pulverize sepius [illegible] masticetur
[illegible] calor flegma colliquet
quare totum simul [illegible]. Vel fiat [illegible]
[illegible] cum vino veteri vel cum aqua [illegible]
[illegible] vel cum oximelle squillitico [illegible] ii
vel iii omni die masticetur. Recipe [illegible] de
zodoaria masticata [illegible] zodoaria flegma
[illegible] in sputo et saliva. Recipe [illegible]
[illegible] vel [illegible] piretri [illegible]
[illegible] forme ut pillule [illegible]
masticetur diu in ore et [illegible]. Sequitur

Medicamine completum ad [illegible]
qui [illegible] in corpore [illegible]
ca° de [illegible] parte de [illegible] sine [illegible]
de dolore [illegible] parte de [illegible] sine
et ca° de [illegible] passione. Recipe [illegible]
sine et ca° de [illegible] in ano parte [illegible]

de scabie et prurita corporis passio de empetigine
ca sive. Cura eius preter unces quos
fecit operatio titulorum est ut distillentur aliqui.
Aure hoc p9 aure olim tepida plus et vinum
et si mittet in codicum et retineat os et nares
ut spiritus serva adaures in impetu et qui
cipitur ventosa, aures et radius in loba
te a lana et subsequente vinces vini et mor
tui qui post mortem remanserit et putre
fecerit et aures corrumperit. Valet at
facilius si primo inficiatur in fellibus aia
lium et euforbium distillentur aure in aceto
aut succo absinthii et sit totum actu calidum
in infundendo auri qui penetrabit et infi
ciet omne vivum. Item opatur succus rute
vel scicad vel centaurie vel foliorum persicorum
Item aliud. Recipe aloes ʒ. s. colloquintida agarici
ana ʒ j pulverizentur et misceantur in aqua
fervente et distillentur in aure. Item calx viva
et sulphur vivum incorporata in melle
vel aceto. Cura eius quod fit post unces
dicium est ut dicit Avicenna suffumigium in
pillis scitis quae in scriptura ante se porrum in
albitura i. prolongandi, sedat enim omnes
dolores et occidit unces. Recipe coste repe et
albatura, scilicet serapino euforbio et case
fe. Cura opium et opio. Iste cura eius de
talica passione est ut ejus fumum tollet
operte. Donec fortes fumes suptendatur
tur sorbeat aut comestionem scilicet aqua lactis
dulcis et rentis vario vel capite et in hor
secat ʒ iij a quatuor diebus et unces afore
facti sunt, i. potu lactis fiat. Item die
eadem hora hec medicamen inficies
eos. Recipe succi absinthii scordii et rute et
abrotani et marrubii et amigdalarum amarum
et lupinorum amararum persicarum nucleorum persi
corum ana quantum volueris de quolibet istorum
succorum et de uno istorum et misce cum lacte
dulci predicto et post adde modicum aceti
Si autem succi herbarum non possunt fiat aqua
decoctionis earumdem herbarum que pro ea mi
sceantur in lacte amigdalarum amarum et
nucleorum persicorum. Item mirra incorporetur
in lacte dulci predicto et modico aceti
et bibat eger hec potiones magnum haustum
in ieiunio hora famis magne. Item
cura est ut pro inficiat unces hic sit
in ano quod fit scilicet pluma molli et bombace
involuatur in felle tauri vel oleo
de absinthio, vel de rutha vel de nucleis
persicorum et suppona frequenter in die
Item si vero regatur in oleo rosis, vel oleo agro
predictorum in quo dissoluta sit aloes
ʒ s. vel pulvis agarici vel collo quintida.
Item unguentum tutti in disficiis aped

ctis et scabie totius corporis sic fit.
Recipe argenti vivi extincti cathie argenti
arsenici rubri vel citri elli al scabiose
staphisagrie thimo dictil litargiri sal
sulphuris ana quantum volueris de omnibus
vel de quibus habeas terantur omnia sub
tilissime et in oleo vel axungia vel
aceto vel succo absinthii, vel vino co
ficiantur, forma unguenti et corpo
corporis inungatur pluribus diebus
in loco calido et prius per purgationem

Medicamine completum ad educendum ma
gis grossos et vi rubes venalibus et mirece
quod confert calculo singultui et dissu
rie mole constrictioni et opilationi
eorum nec de calculo in renibus passio
de empireis et ca primum. Recipe cinis scor
pionum vinorum adustorum colla erea
nova sana preterea obturata lapis medua
lapis spongie lapis lincis lapidis iudai
somnis intus adusti lapis lazuli lapis
emathitis ossis sepie sanguis leporis corporis
secati pilorum leporis adustorum ricidorum
adustorum cancrorum adustorum sanguinis irci
adusti antiqui multo tempore longo
herbis diureticis nutritum i. diebus
canicularibus ossibus preterea super prunas
ardentes atque assu in costo sufficienter
ne putrescat crete marine semi
frige omnium ana p. j. se diureticorum
semen quatuor frigidorum maioris et mino
ris medietatum radicum diureticorum aga
rici rubs ana p. s. terantur omnia subti
lissime ut alkohol et in zuccaro fiat
pul vel electuarium de quo sumat omni die
in ieiunio ʒ s. vel ʒ ij vel j in vino
al aquosi detur cor

Medicamine completum de speciebus diu
reticis ad confortandum virtute debile
expulsivam quae confert constrictioni
ani et corporis fluxui et sterilitati et abortui
ani et molli et confortationem cum debilitate
matrice passio de empireis. Et expert
excellentes et medicine dicentes confor
tantes matrice confortat et receptam
in fuit ambo membra frigida spirma
tica unosa superfluitatem receptiva
in uno earum obpalsema per decoctionem. Item fit
eger suppositorium corporis hic modo. Recipe
xilobalsami carpobalsami radicem pionie
spleos storacis cala bistorte ana ʒ j
terantur et bellantur et conficiat in
oleo balsami vel in oleo rosarum in quo
dissolutus sit muscus dos ad sanguinam
mollis et crementis reducatur et cum la
na vel cotono vel sponia cotonum
figura digiti infundatur et suppona
frequenter ante coitum. Valet.

Medicamine liberas ab omni veneno
per intus vel exterius assumpto ca°
de cura venenosorum in generali per Ysaac
de methodo p totu ... de sincopi pa
.... de methodo sincopis propter venenum
venenosorum et vel aliquis p methodo
tu conuenit... cum sunt vene
assumpta. Cura sanatiua venenum
operantis appetitus si sunt assumpta
in cibo vel potu et ad illud tu qui
sentit nuncios non consuetus post
assumptionem alicuius rei quia operatione
fortiore non deberet fiat in potu
aqua ~~calida~~ tepida plurima coniuncta
cum oleo .... donec opera impleantur
et prouocet vomitus cum digito vel
penna inuncta oleo missa in profundum
gule. Quod si vomitus tardauerit
repleatur oleribus et piscibus salitis
et bibat desuper usque ad plenitudinem
aqua tepida decoctionis radicis ra
phani et se atriplicis et aneti addito
modico olei sal et aceti. Quod si adhuc
non sufficerit suspendatur pedes
capite declinato et concutiatur donec
euomuerit viribus ... quia vomitus
fortis assiduus est conueniens maxime
in natis quod venenum ebibitum quo
sit adhuc in stomacho vel descendit ad inte
stina vel ... ut sequitur
Oleum de costo calefaciens et confortans
membra cum supplentur et confortans
nervos indignatos ca° de paralisi pro
de methodo. Recipe costi 3 i piperis piretri
euforbii ana 3 ii castorei 3 ii terantur
et cribellantur omnia et infundantur cum lib
V olei de spica vel oleo liliorum vel laurino
vel cum balsamo quod melius est omnibus
hiis iam dictis ut sequitur
Oleum de castoreo confortans adiuuans in vir
te fortiori quam consequenter paralisi ar
thetice dicta fri ... epilepsie et
tremulosis loco predicto et ... venenis
in loco suo. Et est et vngentum in generale
aggregatum operibus calidis aperientibus
atque resoluentibus in virtute propter quod
et conferens est plurimum paralisi atque tor
ture et spasmo repletiuo et omni
neruorum passioni ex frigiditate. Recipe
vngentum ... marciaton aro
gon et agrippa ana 3 iii olei lauri
3 iii olei castorei olei ruthe olei
benedicte petrolei terebentine ana 3 i
pinguedinis vulpis 3 ii pinguedinis
... 3 i. ... predicta cum istis
rebus. Recipe euforbii serapini galbani asse
fe ana 3 i castorei ... 3 i pi
peris piretri ... thamarindorum
sulphuris ana 3 ii opoponacis 3 v dissol
uantur gumme in vino vel in aqua
decoctionis ... ad ignem et cum eis
incorporentur et omnes alie subtilissime
cribellate et fiat vngentum vel extendantur in
coreo al .... et fiat ceroticum ut sequitur
Oleum de ... conferens ad artheticam de
causa frigida et augmento in infrigidatione
et repercussione ... sicut fit ... in
.... in suo antidotario. Recipe ...
... lib V ... super ea in vase
vitreo vitreato olei zizanium vel olei
... quod est pondus 3 x vel circa illud
et sit vas stricti orificii et diligenter obturetur
et decoquatur lento igne usque dum capita
dissoluantur et cum cocta sunt dimittantur infrigi
dari et recondantur in vase vitreo et adminis
tretur ... ut sequitur
Oleum benedictum conferens ad artheticam de causa
frigida quod alii sapiens vel alii philosophi ma
gisterium nuncupant. Et ipsum est quoddam
quaedam ... per naturam ... communica
... colores sub albo et sub rubeo
subtilis vel nigri grossi ... sub albedine
sit nobilius. Et est et dicitur ... parte quadam
lateritium dicitur et sic fit ... predicto
loco. Recipe lateres ... rubea quos
aqua non tetigit et ... eos in frustra
et accende super eos ignem carbonum sine fumo
donec rubeat et inflammatur et de igne sub
mitte eos in vase pleno oleo quibus veteris
olivo ita ut cooperiat et sic dimittatur
donec imbibantur in bibitione ultima
et pone in olla et dimitte ... sine
igne post illud comminue eos in puluerem
subtilissimum et pone eum in cazola et sigilla
cazole orificium cum orificio alembici vel cum
... obtura cum luto alchimistarum quod
... sapientie vocatur et confirma ... sigilla
luti sapientie ... vel oleo ... composito
et ... et pone super fornacem cum igne ... sub
et coquitur usque dum stillat oleum sicut fit
aqua rosarum et recondatur in vase vitreo stricti ori
ficii diligenter obturati et ... quanto
et quanto est antiquius tanto est melius.
Est namque in ipso virtus calefactiua resolu
tiua penetratiua .... superflu
quae confert epilepsie ... ...
bus doloribus dorsi et neruorum ... ...
rum sit ... magis si sunt ex frigi
ditate et ... dolori ... vel vesice
vel renum ut sequitur ...
Oleum vulpinum medicinale ... est ad ar
theticam et dolorem ... et dorsi sic fit. Recipe
vulpem integram ... ...
et pone in vase et pone desuper ...
et aque salse ana ... ... est ...
... et ... olei ... antiqui clari
... 25 coque lento igne cum sale
3 iii usque ad aque consumptionem ...

pice i vase et pone sup ipam herba aneti et ysopi et decoque sicut p(ri)us usq(ue) ad aque co(n)sumpcione vltrione et ossa separacione(m) et cola et vte liniendo cu(m) eo me(m)bra a capud declinacione(m) est em(m) mirabile etc. Sequit(ur)

Oleu(m) de s(er)pentib(us) cuti lep(ro)sor(um) pulcr(i)ficatiu(us) et fit p(ost) purgacione(m) sic fit et in olei(s) mesue in suo antidotario. R(ecipe) s(er)pentu(m) nigror(um) ul flau(o)cor(um) quos sup(er)ius de s(er)pentu(m) c(ar)ni l(ibr)a ij pone eos integros i olla terrea vitreata strictj orifici(i) et funde sup(er) eos olij zyzaminu(m) ul de se(minibus) lini ul oli camo(millini) ul oli(v)e l(ibr)a j s(emis) et sigilla orifitiu(m) vas(is) et decoque lento igne ul sup(er) p(re)unis donec caro ab ossibus separet(ur) et caueat sibi opator a ba pore eius q(ui) est venenosus. Et cu(m) coctu fuerit dimittatur infrigidari et recondat(ur) i vase vitreo diligenter obstructo et ad usu(m) s(er)ue(tur) liniendo sup(er) faciem et me(m)bra lep(ro)sorum cum penna q(ui) post dies aliquos facit cutim cade(re) et aliam tenera(m) gnari etc.

Oleu(m) de ouis ad idem et in eiusd(em) ad idem ibidem sic fit. R(ecipe) vitella ouor(um) elixator(um) donec indurata fuerint t(ri)ta i(n) p(ro)p(er) et co(n)minue manib(us) et pone i sartagine la picta et frige sup(er) igne mouendo cu(m) ligno donec rubescat et p(re)solua(tur) ab oib(us) oleu(m) et iut eos co(m)prime cu(m) torcular(i) s(e)c(un)d(u)m habn dancius inducabit q(ui) opplu(r)ibus vitell ad hu(n)c fit oli(um) paucu(m) et si pones i allebito et distillabis sicut fit aqua ros(arum) melior fiat opacio. Sed mag(is) fiet de olo q(ui) p(ri)us est oi(um) opptimu(m) ad omne(m) cutis fetiditate(m) et co(n)fert impetigini s(er)pigini scabiei alope(c)iez et fistule ac(u)te fistule acu(te) vlcerib(us) malis corrosiuis etc. Sequitur oleu(m)

Oleu(m) de Junip(er)o et in eiusd(em) i eod(em) sic fit. R(ecipe) ligna Junip(er)i recentis quantu(m) volueris incide frustratim et reple ex eo olla terrea vitreata strictj orifi(ci)j et pone sup(er) ipam lamina ferrea spissam per forata sicut cribratoriu(m) et inclina olla(m) sup(er) orifitiu(m) et pone sup(er) eam fouea subtus q(ui) stetam olla alia vit(re)ata lati orifi(ci)j et accende igne(m) super olla(m) sup(er)iore cu(m) carbo(n)ib(us) et distillabit oleum i illa inferiore q(uo)d vsui reseruet(ur)

Oleum de fraxino fit eod(em) et co(n)fert ad id(em) R(ecipe) etc. dicunt p(re)d(i)c(t)a q(uo)d pti q(ue) s(unt) paciens lepra inchoata castrent(ur) illico sanat(ur) absq(ue) om(n)i alia medicina qui alterabitur eius corpo ad frigiditate(m) et humiditate(m) vehemente(r)

Pille de reubarbaro purgantes colera(m) et humores acutos a capite et ptibus remotis ca(pitul)o de zoda pa(ssio)ne de meleta(?) et ca(pitul)o de ydropisi pa(ssio)ne de melta(?) asplitis et iterum alio ca(pitul)o de cataruo pag(in)a de m(e)l(ancolic)is R(ecipe) mab(olani) cit(rini) absq(ue) nucleis ʒ s(emis) reub ʒ j aloes ʒ v stamonee ʒ s(emis) masticis ligni

an(a) ʒ j fiat pill(ule) cu(m) muscilag(ine) psilly ul se(minis) citoniorum. Dat(ur) sero absq(ue) cena q(uan)tis a ʒ j usq(ue) ad ij. Et cu(m) apoziate de reub(arbaro) et reub ʒ ij incidant(ur) frustatim et ponat(ur) i l(ibr)a v aque feruentis decoctionis prunor(um) et dimittat(ur) sic p(er) hos dein coletur et addat(ur) s(yrupus) viol(arum) ul viol(arum) ʒ ij et detur totu(m) mature. P(re)missa digestione m(edi)ce cu(m) syr(upo) de mellilot(o) dicto ca(pitul)o de fetore nasi ul cu(m) syr(upo) viol(arum) ros(arum) de venenis fumosis dando op(er)ib(us) or(dinis) die cu(m) decoctione mirabolanor(um) ul sebesten ul passular(um) etc. Sequit(ur) alia

Pille desiccantes et stipiteticas capit(is) apperte co(n)ferunt cu(m) g(?) difficili ponunt et epy(lepsie) et app(o)p(lexie) et vertigini p(ar)alisi et tortura ca(pitul)o de zoda pa(ssio)ne de empi(rici)s R(ecipe) turbith colloquintid(e) an(a) ʒ iiij agaric ʒ iij sticad(os) ʒ ij stamonee ʒ iij s(emis) spice s(er)apini(?) pilocassi(?) kebuli belericar(um) emblicar(um) asari ros(arum) viol(arum) epithi absinthij ysopi croci masticis an(a) ʒ j aloes cicotrini optimi ad pondus om(n)ium co(n)ficiantur cu(m) succo absin(thii) etc. Sequit(ur) alia

Pille de masticie purgans capit(is) et stomachum a superfluitatibus crudis indigestis. Dicunt(ur) a quibusdam pill(ule) ante cibu(m) et post cibu(m) q(uia) sumunt(ur) om(n)i hora ca(pitul)o de zoda pa(ssio)ne de empiricis R(ecipe) aloes sublimis ʒ viij masticis ros(arum) ʒ ʒ an(a) ʒ iiij turbith electi ʒ x tcrsice(?) ut p(ri)us dosis earu(m) a ʒ ij usq(ue) ad ʒ iij etc. Sequuntur

Pillule de lapide lazuli educentes melan(coliam) grossam a cerebro et membris p(ro)fundis que co(n)ferunt mal(ancolie) et manie et mor phee ca(pitul)o de p(er)turbacione s(er)mo(n)u(m) pa(ssio)ne de melia(?) et fiunt sic eben(?) mesue sic dicens R(ecipe) lap(idis) lazuli ablutj ter p(er) septes i aqua dulci et decies i aqua ros(arum) i(n)terendo et aq(ua) re nouando post q(ua)s ablucione(m) i mortario ʒ iiij epithimi palip(odii) an(a) ʒ viij stamonee elle(bori) nig(ri) salis indi an(a) ʒ j s(emis) agarici ʒ viij garioff(ili) an(a) ʒ iiij yerapige ʒ xv co(n)fice cu(m) succo eius de ʒ ij cu(m) aqua casei educunt ei(us) cu(m) fortitudine h(umo)res adustos de eo et melia(?) et ideo plu(s) co(n)ferunt i demonio lupino etc. Sequu(n)t(ur)

Pille de lapide armeno que su(n)t eiusd(em) virtutis pa(ssio)ne i eod(em) loco que s(unt) eiusd(em) virtutis ponunt(ur) in eod(em) loco R(ecipe) lap(idis) armeni p(re)parati sic lapid(is) lazuli yerapig(re) an(a) ʒ v epithimi agarici an(a) ʒ iiij stamonee preparate cu(m) dyagridio ʒ iij s(emis) gariofl(ilorum) sal indi an(a) ʒ ij co(n)fice cu(m) succo solatri ul lactuce

Pille de ello(boro) nigro co(m)plus virtutis et for tioris fortiores p(re)dictis in eod(em) loco et ca(pitul)o de lepra pag(in)a de empir(icis) R(ecipe) sene epythimi an(a) ʒ ij elli nigri ʒ iij stamo(nee) reub

masticis ana ʒ i. mirabolani indorum ʒ ß. lapis la-
zuli loti ʒ ii. agarici ʒ i ß. fiant pillule cum succo
absinthii vel decoctione coriandri. competunt de-
pressis a ʒ i usque ad ii secundum necessitatem multi-
tudinis et virtutis etc.

Pillule optime fortissime composite alfondo
Pro flegmate cerebri et partibus profundis
que conferunt appropriate contra epilepsiam et paralisim ar-
theticis frigide cause et contra paralisim et em-
piricis. Recipe aloes colloquintide scamonee bdellii
bellirici nigri corticum que eiusdem ana ʒ i
pillule fiant conficere cum succo caulium dosis a
ʒ i usque ad ii post digestionem et preparationem
completam de euforbio etc. Sequitur

Pillule de euforbio que sunt composite
Pro virtutis cause de paralisi paragrapho de methodo
Recipe euforbii colloquintide agarici bdellii
sagapini ana ʒ iii aloes ʒ v fiant pillule cum
aqua porri dosis earum est a ʒ ß usque
ad ʒ i in secundo si tenuia et hec conveniunt
tribus virtutibus etc. Sequitur

Pillule de opoponaco valde cause de tortura
paragrapho de empiricis cause de passione
arthetica paragrapho de methodo. Recipe oppopona-
cum sarcocolle sagapini bdellii armoniaci
colloquintide ana ʒ i. turbith castorei anise
ʒ ii piperis macropiperis castellig minabolani
citrini indorum emblicorum ana ʒ i. scamonee
ʒ ii turbith ʒ iiii aloes ʒ xii. fiant pillule
[illegible] que in aqua caulium et fiant pe-
cis pillule quarum dosis est a ʒ i usque ad
aureum etc. Sequitur

Pillule lucis maiores et minores sunt
Pro visus exsiccatas flegmata et humores
aquosos et alia et clarificantes visum
appetere que confert appropriate paralisi
lippitudini scotomie surditati tinnitui
et memorie cause de debilitate visus paragrapho
de methodo. Recipe psilo bal. obpobal. se-
ruthe spicae mastices garofilli ani-
si feniculi cassilig scte mace ana ʒ i ros.
viol. absinthii turbith calami aro-
matici carpobalsami ana ʒ ii.
rubarbari mirabolani omnium agrimonie sene
ana ʒ iii colloquintide lig. lapis lazuli loti
ana ʒ i aloes epatici ʒ v eufrasie ce-
lidonie ana ʒ vi conficere cum succo feni-
culi vel ruthe vel celidonie vel eufrasie
vel cum vino albo claro veteri dosis a
ʒ ii usque ad iiii et est de specie aggregata
pro maioribus et minoribus quorum mo-
dicum distat inter se et in operationibus et virtute

Pille de agarico magistrales aduersus
Pro cause de debilitate visus paragrapho de me-
thodo. Recipe aloes ʒ ii colloquintide sticados
turbith ana ʒ i masticis rosarum castellig
spodii ana ʒ ß agarici ʒ iii fiant pillule
cum succo ruthe que dosis est a ʒ i usque
ad ii hec enim pille evacuant potenter
flegma et omnes a mag ...[illegible] ...
et ab omni parte corporis et sunt acceptabiles
et ideo valent in epilepsia paralisi zodin sciatica
et cataro etc. Sequitur etc.

Pulveres sternutatorii quorum diversorum restringentes
fluxum sanguinis qui fit emoroidibus vel vulne-
ribus vel emoroibus vel dissinteria vel diarria
veremzate cause de fluxu sanguinis narium paragrapho de
empiricis cause de sputo sanguinis pectoris / cause
de fluxu ventris cum multorum paragrapho de empiricis
cause de fluxu pectoris / et cause de opitu cum
totum sunt i cause de sanguine narium sanguis extracto asini
sanctum aut recens naribus insufflatum confert
vel testa ovi combusta vel pili leporis tritti
vel combusti. Recipe pulver et stercus hominis siccum vel
combustus vel sanguis dra aut tria sigill vel filtri
combustum vel bombace adusto vel galle et
glandis adusti. Recipe pulver et rasura pergamenti
pulverizata et incorporata cum al ovi confert
et pannus lineus infusus in aqua frigida
et involutus circa gulam confert et ipse vel
cinis papiri combusti confert et emplastrum et ipse
et aqua ros. positum super frontem et tempora
confert. Iste pulvis restringet omnem fluxum
sanguinis quocumque loco sive fiat exterius
sive interius sic fit. Recipe boli armeni bo-
laustie sanguinis draconis lacte ana partes, sed dantur
ʒ ii cum aqua infusionis sumach ʒ i opii
[illegible] vi ps ʒ i vel sputo sanguinis fluxum
sanguinis narium dissinteria [illegible] et emoroibus
vulneribus quod fit emoroisagia plena
sanguinis ingressa et [illegible] sternutat
scilicet satis dictum est etc.

Pulvis de thure vel mastice vel litargiro
Pro vulneribus ad consolidandum vulnera simplicia
et vulnera recte data cause de clavorum paragrapho
de methodo nec est cui par. Recipe mastices thuris
dragaganti gummi arabici boli armeni acacie nucis pinee
litargiri corriandri torrefacti ana ʒ i opii humine
ana ʒ ii teratur omnia / vel quedam separatim
et subtiliter cribellatur et aspergitur super loca
... et incorporantur cum albumine ovi et em-
plastrentur super ea firmando cum fascia quorum
vulneribus consolidat et maturat et dolorem
... mitigat cuncti
et corporibus Recipe. Iste est pulvis cor-
ticis salicis combusti qui omnem ulcerum
consolidat cum ... et ...
... de parte ... etc.

Pille betaibe de spicam diversarum adversus
Pro infirmitatem et splenem stomachi cause de spasmo
paragrapho de empiricis et cause de tussi paragrapho de methodo
et cause de raucedine vocis paragrapho de
empiricis. Recipe succi liquiritie et ... ana ʒ x in
formentur pille et teneatur una sub lingua
et deglutiatur eius saliva quod scitur etc.

Pille sternutatorie purgantes sequuntur. Recipe
Pro defensum catarri ad reprimendum pectus de
de phtisi paragrapho de methodo et raucedinem et
de empiricis ... que conferunt
omni passioni capitis vel pectoris vel stomachi
catarrali / sive sint catarrus frigidus

ul' acutus ℞ mirab' storac' dragant olibani
mastic' se ros' genoz cynatorz berber'
opij an' ʒ pelles inforunt' pill' ad modu
lupinoz operiunt' j ul' ij panicti dent'
et astergantur cu musillag' se tutomorz
in sero quido eger vadit dormitu qua
catarrum surgit Ser. 6

Pille dragatine addit' ca° de reuma et ca
tharro pa° de method et pa° de empirics
ca° de tussi pa° de empiricis q est melior
despositum in venias eas a loco Ser 6

Puum ambre desppone perfecta acquirit
operantibus coadiuuantibus adrebus con
fortanda siue fuit ca se sima p se cu
catharro ul' sine catarro ca° de sincopi
pa° de empiricis ca° de ptisi pag° de metho
do ℞ storac' calami laudan' an' ℈ j ligno
aloes nucis ungelle cubebe mire an' ℈ iiij ℞
porum cu cera et pice sufficientibus ad co
glutinacione ut ste in sincopi confortetur cerebrum
in oduracione eorum ℞ sandali rub foliorum
indi ligni aloes an' ʒ vj cubebe gariofi
gallie muscata an' ʒ iij ambre mast'
caphore an' ʒ j storac' calami ʒ iiij terat'
et incorporantur cu laudano et aqua ros'
℞ nam fere cotines omes medicinas
cerebrales latte ℞ quatuor virtutis qualit
confortatiuas q si cerebrum sit distemperatum
in calite multiplicet ros' et camphore si vo
in frigidite multiplicet ros' gariof' storac'
et aliqui addunt folia mente calamenti oliban
muste mire et ipse si cerebrum sit impotens
de cu fria f. gm acuitu dragant' viol' sicut
ul' semina intellor' msi calia addenda
igitur et substrahenda cognosce' put est
desideriu ul' ncitas postulauit Ser

Pille de hermodact maiores et minores ua
psentes flegma grossu vehementer
siluer et colla flegm' p... opposimento visceru
om quare confert ydropisi arthetice
cathicesi epye palisi apporie Sedulo minor
ca° de ydropisi pag° de methodo ca° de
arthetica passione pa° de methodo et fuit
in passione arthetice ℞ hermodact' albozum
mudatorum ʒ v scamo ʒ iij s turbith
ʒ ij ros' ʒ ij aloes ʒ x confice cu syrup
ros' et da ʒ ij sero cu itur dormitu sine
Pille de mescon confitetes di reneratur
ydropisi cu virtute sua forti reducendo
aqua citrina salsa vitiosa ca° de ydropisi
pag° de methodo aptitis ℞ foliorum mescon
spatorum ul' se eius apati ʒ v turbith
ʒ iiij krebu ʒ iij confice cu thamarind' et
manna dissolut' in aqua end Ser Serapion
Pille opotime fortitudis in expellendo
lapides grossos adustos ul' no adustos
apfrangendo vitras vrinalium que confert

calculo in renibus opilacioni in cis vesice
coni cu dolori inricis i quatuor ca
forti arthetice passioni ca° de lapide
in renibus pag° de methodo ℞ iacies
Plurius copletus adeo loco suo Ser
pellendum omes mas opilibus
et poris vrinalibus et vesica que co
feruit calculo stranguirie dissurie opi
lacioni ne est ei p isse ca° de calculo
in renibus pa° de empiricis ca° de stria
et dissuria pag° de empiricis ℞ ca°
de calculo in renes loco suo Ser ca° de stria
sic sit ℞ brusci sparg' fenicul' petrosel'
milij solis saxifrag' matri an' dati
ceum dueta an' ʒ s cardamomi foly
gariof' macis mel' idici an' ʒ j s
turbith ʒ iiij ligni ʒ j s rub ʒ s filipe
endule se nasturcy spice nar pet...
opij feli an' ʒ s spicedos spleci' mon
an' ʒ iij zucari albissimi ʒ iiij terant'
omnia subtilissime et misceant' et pulverem
de ipso patiens omni die ieiunio ʒ ij
cu vino al' claro aquoso Et si vis
eis fortius adde cantharidi ℞ abscissis
alis et capitibus ʒ s azurii se ancoss an'
ʒ iiij et si tres ipsorum calices ul' plures
in renibus ul' vesica dimitte eas
et pone pro eis se gnu frigidorum et
mundatorum ℞ aut volueris opus
facere tuu adde armoniaci ʒ ij disso
luti in vino al' calices pes confidant'
cu ipso qui opilacionum omnem et lapidem
renum et sit pole per medicinas vino
nere ...tuua expellit Ser Ser

Pillule de iura optime virtutis ad
psucadu corporis humoris aere pesti
lenciali et aere corrupto et in morbis
cotagiosis ca° de se pestilente pa° de em
piricis et ca° de febre nasi pa° de me
thodo cura sine et natuat usque humores
putrescentes si no putrescerent rectificat
cu virtute et omis odore reddunt bonum
et mutamentes loco suo Ser Serapion

Pille de fno tre nobiles cōplete ad
purgandum humores adustos que co
ferunt scabiei lepre pruriginis serpiginibus
ul' morphee scabiei vestre atque dissi
terre corrosiue et entuero salso dictu
ca° de scabie et prurictu corporis pag° de
methodo cura sine ℞ mirab' citri ke
buli medior' an' ʒ v inforunt' pill'
cu succo fumiterre ul' cu aqua decoctionis
eius et detur opeis ʒ j s sero cu it
dormitu sine cena ℞ vel si aliud
illud psto no fuit alga' illa cu syr'
acetoso composito et aqua decoctionis fumiterre
et pulvere fetorum et viol' et pyget cu
ydropisi ℞ ul' claudo de succo ros'
lapa do' qui pyrunones igl' sepius
vesicatus per dicunt ad remedia localia

per ordine supponuntur etc. Sequuntur

Pillule rude quas scripsit Gali[enus] ad dimittend[um] hu[mores] grossos viscosos cum ventre / quare conferunt mirre, manie, lepre, morphee, cancro, cuti, et stromeno cum de lepra pag[…] de empiricis. Recipe mirab[olanorum] indorum, citrinorum, polipodii an[a] ʒ v, thi[mi], epithimi, sticados an[a] ʒ vi, agarici, lapidis lazuli loti, colloquintide, sal indi an[a] ʒ iij, sene, eupatorii, spice an[a] ʒ ij, gariofili ʒ i, yeralogodion ʒ xiij, fiant pille cum succo apii vel fumiterre vel vino veteri, amaro, cum quibus detur a ʒ ij usque ad aureos ij cum aqua capitis sero cum iter ad lectum sine cena et sit sane et apte etc. Sequitur Capitulum.

Pillule cochie famose aliquantulum ad educendum flegma ex quacumque corporis regione, quare conferunt contra egritudines frigidas capitis apoplexie, paralisi, litargie, spasmo, tremori, subeth, arthetice colice et omni passioni frigide de flegmate vel melan[colia] ca[pitulo] de debilitate digestionis stomachi pag[…] de empiricis etc. sine … Recipe pul[veris] yerapigre ʒ x, colloquintide ʒ iiij, dyagridii ʒ iij, turbith, sticados an[a] ʒ v, confice cum succo rute vel apii, et da ʒ i vel ʒ i s[emis] etc. Sequitur

Pillule fetide addidi[…] Recipe pulveris yerapigre ʒ x, colloquintide, centauree, se[…] plantaginis an[a] ʒ v, euforbii ʒ ij s[emis], ca[…] castorei ʒ ʒ, asefetide, sarapini, opoponacis, ammoniaci, sagapini an[a] ʒ i, dissolvantur sarapinum et alia se[…] in succo rute vel aqua tepida, cum quibus conficiantur pille opilis de […]

Pille cocie cum humidis scamonee [quibus] utuntur medici … cum flegmate … acutis … et indigestionibus maxime sine … corpe toto … sint … Recipe turbit electi et mundati ʒ x, ʒ ʒ mastic an[a] ʒ xij, rosarum ʒ iij, aloes boni ad pondus omnium, confice et fiant pille cum succo feni … capit a ʒ i usque ad ʒ i s[emis] etc.

Pille aure famose … addidit. Recipe turbit boni et munditi ʒ xvj, aloes ʒ s[emis], mastic, rosarum an[a] ʒ vij, ʒ ʒ iiij, mirab[olanorum] citrinorum ʒ x, cardamomi ʒ iiij, confice cum succo absinthii vel vino cum … etc.

Pille dyacastorei proprie ad trop[…] egritudines frigidas … cerebri et nervorum de ca[…] pia … que conferunt epilepsie, apoplexie, paralisi, subeth, corrupte, spasmo, stupori, letargie, oblivioni et aliis frigidis … tati, lippitudini et … obstructioni cum de ptisi pag[…] de methodo. Iste … aut me … et ad … corporis sit … fiat … aer sit clarus … tu pill dyacastorei dissoluto in succo rosarum … sint. Recipe opii … ʒ ʒ … euforbii, castorei, ma… … spice an[a] ʒ i, confice cum

succo blete vel caul[is] in forma piperis et optime ut corpore iacente supino naribus sugatur vehementer et post hoc ore aperto et fine … dimittat flegma egredi omnino / post illud vero sternutatorium … cum … sternutatorio. Recipe castorei … cubebarum, rosarum, mastic, piperis longi an[a] ʒ … p[…] x … Item super caput ponatur … rubea sicut emplastrum de sinapi et melle et stercore columbino et sale quod teneatur cum nocte … calefaciendo caput cum pannis calidis … emplastrum supposito / Cum ante … fiant fricationes fortes cum … et … quando non … fiat … capitis … etc. Sequitur Capitulum de S

Sirupus … calore vehement … et sitim … in capite … conferunt … fe… acutis … ta… cum de … pag[…] … Recipe … lactuce an[a] ʒ j … ʒ … iiij … ʒ s[emis] … rosarum ʒ iij … ʒ i s[emis], bulliat in … lib[ris] aque donec … colatur et datur patienti … potatum etc. Sequitur Capitulum

Sirupus de papavere mitigans dolorem capitis … et fit … conferunt … vigilias … quare confert in … frigida … et frenesi et … acutis et in … cum de … pag[…] de methodo. Recipe … lactuce … an[a] ʒ iiij … ʒ iij … an[a] ʒ i … ʒ iij … ʒ ij … lib[ra] ij aque … lib[ra] i … colet … ʒ iiij et … detur … ʒ i s[emis] cum ʒ iij aque frigide … estate vel … yeme … Ungantur tympora … cum … ol[e]o viol[arum] vel rosarum cum populeon … vel lacte … et … conditionis … actu frigido … ante … cum suppositorio vel clistere lenitivo etc. Sequitur Capitulum

Suffumigia … quorum … sunt … frigida … aromatica confortativa … fetida … cum de … pag[…] de empiricis / et ca[pitulo] de litargia pag[…] de … et ca[pitulo] de fluxu … cum … / et ca[pitulo] de … / et ca[pitulo] … de ptisi pag[…] de methodo. … passione … qua est … suffumigia fetida … et … / capilli … pennis … / … quia estimat … cerebri … lesione inducat … Alii … suffumigia aromatica … galbano et … / quia estimat … cerebro … de litargia … suffumigium est … / Item suffumigium … ca[pitulo] de litargia … sarapino vel galbano / vel armoniaco … ponendo … / … naribus

applicando. Vel etiam magis competit litargirum quod fumus capillorum humanorum adustorum vel cineris eorum si confitiatur cum modico aceti et pice et castoreo et manibus applicetur ut dicit Rasis ... sicut ... Si vero patientis os fuit clausum aperiatur cum ferro et ponatur cuneus inter dentes ut saliva egredi possit ne fortassis inducat suffocationem. Et in ore eius ponatur ʒ i tyriace veteris vel diacorđini vel metridati vel anacardii. Item in sternutatione suffumigium fit cum masticis thuris dragaganti gummi arabici viride storacis sicco et galbano factis pro cibis formis sic fabarum cum laudano et terbentina vel pice navali que posite super carbones reddunt fumum. Vel anima ascendentes cor et cum eta aptis ... ... dormitum. Et quidam dicunt quod matrix per fetidum rapitur et constringitur, quoniam fetidus sicut est fumus corniculis equorum vel caprarum ... quemadmodum et descendunt per odoriferis et dilatentur. Item de resolutione anime suffumigium sic fit: Recipe ligni casse costi cyperi nuce muscate cinamomi flammule nepite calamenti ... mente balsamite ... ... alo ... ... thuris ... storacis pice ... vel quercade ... ana ʒ i armoniaci ... ... ana ʒ s. Et fiant pilule cum laudano et vino aromatico ... cum eis suffumigatio quod vias aperit et sanguinem calefaciat et humores dilatet et ad inferiora trahit. Unde ypocras ... ... afficiorum ... ... educit ... ... Multociens vero et adnotamenta alia utilis est si non capitis ... ... Item in tercio de ... suffumigium ... fit ... ... spongia marina ... ... galbanum armoniaci ... sulphuris ... partes ponantur super carbones ... ita ut paciens ... recipiat ore aperto ... effluat ... ... omni die in ieiunio vel aliquid ... simul ... ... aut terbentina et ... Item ... passione suffumigium sic fit. Recipe arsenici piperis ana ... ... avellane ... vel omnibus. Sequitur capitulum.

Syrupus de borragine digerens materias grossas ... adustas vel congelatas et ... in capite que confert omnibus ... ... de ... ... Recipe polipodii lib. s. borraginis buglosse mellisse ana ... cappari ... ... ana ... ... lactuce ... ... modo ... ... buliat ... ... medietas sit consumpta. Tunc ... ... infrigidari. Et fricet ea que sunt in aqua manibus fortiter et in ... colet aqua et in colatura addatur lib. i mellis vel

...ana ... et utrumque ... adiungere ... aliquantulum bulire ... colletur et reponatur. Detur ... mane ... ieiunio ʒ iii cum ʒ ii ... aque decoctionis ... et hoc fiat usque ad xx dies ... Sequitur ...

Syrupus de sticados ... digerens ... appetite humores flegmaticos in capite quae confert ... ... Recipe sticados ... ʒ ... ... calamenti ... ... ana ʒ ... ... ana ʒ vii piperis longi ... ana ʒ ii passularum ... ʒ iiii ... ... conquantur cum ... ... ana ʒ i s. hec liga in panno raro et suspende in syrupo ... ... hic ... syrupus appetite ... ... capitis et digerit omnes ... flegmaticas ... collectas, quia potens est ... et ... frigido ... cum melle ... vel cum syrupo acetoso composito vel cum oximelle addendo ... ... syrupo sticados ... et ... ... in pill ... vel fetidis ... ...

Syrupus de mellilloto digerens flegma salsum et acutum et humores acutos. Hic confert scabiei corporis et ... oris ... oculorum pruritum et lacrimositatem ... ... Recipe ... pollitri ... capilli veneris polipodii ... ana ... seme ... ʒ i ... ʒ i mellilloti ʒ i s. ... ʒ iii ... ... buliat ... lib. iiii aque vel plus donec medietas consumatur, postea colet et in colatura addatur ... ... ad ... ... detur ... ʒ ii ... in triplo vel quadruplo aque ... ... vel ... usque ad dies ... et postea purgetur cum ... ... Sequitur ...

Syrupus pectoralis digerens ... omnes ... in pectore et pulmone ... ... et ... ... per sputum et ... ... raucedine vocis ... ... abungula caballina ... ... Recipe passularum ... ...

capitulum ... ...

capilli veneris calamenti sicca ana ʒ vj dragaganti masticis ana ʒ iij croci ʒ j coquatur ista in iiij lib succi caulium vel aque decoctionis eorum usque ad consumptionem medietatis coletur et fiat syrupus cum melle et zuccaro ana lib j detur omni mane ʒ ij cum aqua decoctionis ficuum et passularum et iste est syrupus de [illegible]. Iste syrupus expurgat pectus vel pulmone cum sputo et consolidat ulcera in eis sit. Recipe succi plantaginis et portulaca et corrigiole [illegible] lingue [illegible] et ungule caballine et succi [illegible] ana ʒ iiij bulliat in istis succis. Iste Recipe thuris sandali albi ana ʒ iij [illegible] v lap emathitis terre sigillate ana ʒ x alumi [illegible] balaustie [illegible] ana ʒ iij [illegible] ʒ ij [illegible] addatur etiam istud Recipe [illegible] ypoquistidos ʒ j s. rosarum boli armeni pulveris [illegible] cornu cervi combusti ana ʒ j s. opii ʒ j zuccari lib j fiat syrupus bene coctus atque clarificatus detur de ipso omni mane ʒ j vel ij cum duplo aque pluvialis vel aque plantaginis vel dragaganti [illegible] eadem aqua [illegible]. Iste in pleuresi post digestionem [illegible] omni mane ʒ ij vel iij istius syrupi cum duplo eius aque decoctionis liquiricie viol et ordei. Recipe ficuum siccarum pinguium [illegible] passularum [illegible] ʒ x radicis liquiricie [illegible] ʒ x iniubarum sebesten ana [illegible] bulliat in [illegible] lib aque donec medietas consumatur et coletur et syrupisetur cum lib j zuccari in pleuresi sed si fuerit de fleumate addatur ysopi meliloti ana ʒ s.

Syrupus diureticus aperiens omnes opilationes epatis et splenis et [illegible] et urinam et [illegible] [illegible] eius [illegible] sive ex frigida condensata [illegible] de lapide in renibus [illegible] de [illegible] Recipe radicum v [illegible] tamarisci scolopendrie camedreos camopiteos capilli veneris eupatorie endivie absinthii rubee tinctorum ana [illegible] corticis mediane [illegible] ciperos [illegible] capparis [illegible] ana ʒ iij spodii ʒ ij rosarum seminum quatuor frigidorum ana ʒ j viol ʒ vj zuccari lib ij [illegible] fiat syrupus et [illegible] cinamomi [illegible] ana ʒ ij. Et iste syrupus est nobilis in opilatione epatis. Iste syrupus digerens humores frigidos grossos [illegible] et renibus et [illegible] lapides frangens et opilationem [illegible] Recipe [illegible] rubee [illegible] aristologie rotunde valeriane pastinace

[illegible] calamenti origani [illegible] [illegible] capilli arthetice ruthe savine pulegii bethonice basilicon ozimi [illegible] agrimonie scolopendrie tamarisci camedreos camepiteos capilli veneris eupatorie saxifrage meliloti prassii ana [illegible] [illegible] ʒ [illegible] succi borraginis [illegible] ana ʒ ij [illegible] carvi [illegible] amomi ana ʒ s. [illegible] saxifrage [illegible] [illegible] seminum frigidorum [illegible] [illegible] ana ʒ j [illegible] galbani ana ʒ s. fiat syrupus subtilis aquosus clarificatus cum [illegible] addito zuccaro [illegible] de quo bibat omni die in aurora et ante cenam ʒ iiij. Iste [illegible] de lapide [illegible] syrupus meliore [illegible].

Syrupi stiptici [illegible] restringentes omnem fluxum [illegible] [illegible] regione [illegible] fluxum sanguinis narium sudorem [illegible] ventris [illegible] atque [illegible] [illegible] de fluxu ventris [illegible] de [illegible] sputo sanguinis [illegible] de [illegible]. Item syrupus [illegible] [illegible] omnem fluxum [illegible] [illegible] sic fit Recipe [illegible] lib j [illegible] ʒ iiij ana [illegible] ʒ ij ypoquistidos ʒ iij masticis ʒ iij decoquatur omnia in aqua pluviali et post colatura fit syrupus cum lib iiij zuccari et lib [illegible] mellis detur [illegible] ʒ j vel ij cum aqua decoctionis plantaginis [illegible] ante cenam [illegible] [illegible] stomachum et intestina confortat. Item syrupus bonus digerens omnes humores [illegible] corpore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] appetitum [illegible] sic fit Recipe calamenti pulegii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ana [illegible] plantaginis [illegible] viol ana [illegible] [illegible] sem [illegible] seminum quatuor frigidorum ana ʒ j [illegible] frigidorum ʒ s. [illegible] [illegible] ana [illegible] ʒ ij masticis dragaganti ana ʒ j [illegible] [illegible] [illegible] cardamomi ana ʒ iij [illegible] amomi [illegible] capparis ana ʒ ij [illegible] ana ʒ iiij mellis et zuccari ana [illegible] [illegible] quatur omnia in lib viij aque pure [illegible] donec tertia pars consumatur [illegible] et syrupisetur cum melle et zuccaro detur [illegible] omni die in aurora ʒ iij vel iiij [illegible] vel aqua decoctionis plantaginis. Et si [illegible] fuerit [illegible] addatur [illegible] ʒ s. [illegible] agarici ana ʒ j [illegible] [illegible] ana ʒ ij [illegible] Item ad hoc est conferens syrupus [illegible] [illegible] fluxum ventris. Iste syrupus de [illegible] sanguinis [illegible] est [illegible].

Syrupus [illegible] fortitudinis digerens humores grossos frigidos [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] quae confert [illegible] [illegible] arthetice [illegible] frigida et febricitantibus [illegible] [illegible]

tao de passione arthetica pao et methos R pulegii calamenti salvie rute bethonice
balsamite prunelle vers ozimi origani
florum mon an ʒ i florum borag florum
sabuci polipodii tamarisci foliorum
salicis an ʒ s amcos amomi cippi
capparis acori squille poly an ʒ i s ʒ
cydo an ʒ ii piperis baccarum lauri an ʒ
iii ff syrupus cum lib i mell aut zuca det
omni die in aurora vel cum aqua decoctionis
radicum vel semini diureticorum et si laxativum
fieri volueris addatur decoctione sena sene
turbith agarici an ʒ s mirab embelicorum
q'uli an ʒ s mastic ʒ i R dat opoponacum
dies vii in aurora et sunt qui mirab
frigidas et incitivas digerunt cum oximell
composito vel squillitico viii opus aceti frequens
debilitat nervos quae multiplicatur
in eis mel et movetur acetum etc

Syrupus de fumo terre et de speciosis ex parte ad
digerendum humores aduitos velud sunt
coleria rub et flegma salsum quae confert
scabiei corporis et fursuribus et impetigini
de lepre et albaras et morphee recte
ei par tao de scabie et pruritu corporis pao
de methad et pao de compus R mirab
citrinorum et kebulorum an ʒ i ul mirab
om ii c quinque an ʒ ii florum buglossi
borag viol absinthii cuscute an ʒ i
liquir ros an ʒ s epithimi polipodii
an ʒ vii prunorum et passularum an lib
s tamarindorum cassiafistule an ʒ ii s omnia
bulliant in aque lib x usque dum perveniat
ad lib iii et cum preco sintere recessi coletur
et depuratum atque colatum et zuccari an lib
iii ff syrupus decoquo potetur omni die in
aurora ʒ ii vel ʒ iiii aque calide et
si volueris ipsum acuere adde scamo ʒ s
hic namque syrupus stomachum epar et splenem con
fortat opilaciones aperit ictericiam ni
gram et citrinam tollit colorem corporis
efficit bonum morbos cutis sanat et
que quorum ma sunt humores adusti aut salsi
sicut est scabies impetigini serpigini lepre
morphee qui ipsorum maliciam corrigit atque
lenit et educit quaque die fueritis bis vel
ter assellare etc Sequitur Cam 2

Syrupus de epithimo de speciosum dulcarum di
gerens atque educens cum lenitate melancoliam
inlicitas adustas vel congelatas nec est
ei par quare confert iniciis maniacis
leprosi quartanarius recto scabiosi etc sic
tao de lepra passio de compus etc sine R epi
thimi boni recentis ʒ xx mirab et indorum
an ʒ v ʒ cuscute sine terre an ʒ x et bu
glossi calamenti embliticorum bellicorum liquir
pallipodii agarici sticad an ʒ vi ros sene
an ʒ ii pruna tunc pp cum eclega ff ʒ iiii
thamarind ʒ ii s zuccari lib iii ros lib iii
ulcero cum vini dulci al subtilis fit syrupus
syrupus byzantinus cum aqua decoctionis

prunorum et addatur aqua pluvia quod
coquitur et ff syrupus subtilis aquosus
qui potetur confert enim lepre in
choate morphee scabiei et saphati et
cancro et omnibus morbis de coitu
melancolie generatis etc Sequitur

Syrupus digerens coleram atque purgans
in quacumque parte corporis consistit tao
de febre terciana intempo'ta pao de compus
R ros viol endivie lactuce psillii
platagiis trifolii acetose scariole antife
neum ff ritrice an ʒ i prunorum da
mascenorum xl mis semen quatuor quinque
frigidorum maiorum quod sunt se cum cucu
mellonis citrulli an ʒ i s se qor quinque
frigidorum minorum quod sunt endivie lactuce
scariole portulace sine cucurbita vel cortic
cium an ʒ i s sani k al et cum stri
capitate spodii an ʒ ii ordei ʒ i psylli
ʒ s decoquatur omnia in lib viii aque
pure fontis per spaciis super ipsa sunt infusa
per noctem et i ʒ iiii alkaresticum
et addatur lib s vini granatorum vel
berberis et reducatur ad quartam et syrupus
fiet cum lib duabus zuccari et durata
fiet cum rotamo ligni aloes calami
aro foly cardamo an ʒ ii terendo ea
grosso modo et ligando panno lineo
nimdo raro et suspendendo in syrupum apt
decoctionis predictum dantur opio ʒ iiii sine
omni die in aurora si sint subtilis aquosus
vel ʒ ii cum ʒ ii aque calide si sunt spissus
et byzantinus apud syrupistam etc

Syrupus digerens flegma atque crudas
humores aquosos membro in cor'
tao de febre flegmatica intempo'ta passio de
compus R pulegii calamenti mente
salvie maiorane saturcie prunel ve
balsamite abrotani roris marini
absinthii sinitis simbrii basilico ar
thice origani tosse squille florum mon
tan vel plura an ʒ i radicum v quinque
quod sunt apii feni petrosilii brusci sparagi
an ʒ i semen quatuor quinque calidorum quod
sunt cum apii feni petr an ʒ i s ʒ ʒ ciaos
ruloalo ruloal foly indi garioff an
ʒ ii mell despumati lib i vel mellis
et zuccari an lib s ff syrupus byzantinus
clarificatus quadmodum sunt alii syrupi
decoquo potetur ʒ iii actu calido omni
die in aurora etc Sequitur Ca

Syrupus digerens meliam atque ipsam
contrahens vel coniunctum aquosumque me
bro corporis tao de febre melia intempo'ta
pao de compus etc propter est ante etc

Syrupus virtutis maxime sanguinem
in epate et venis corporis totius cum
lenitate sine solucionis tao de fe sanguinea
passio de compus et inveniatur in loco
suo etc Sequitur Cam 2

c̄ dolor̄ capit

Trocisci de spine lenientes dolorem capitis pulsativum et phlebotomie i (?) sopr neitate tra° de zoda pag° de methas et tra° de ptisi pag° de compus. Iste con fecto trociscorum de spine que sunt uti les ad unum desiccandum ulcus asanie et ad consolidandum ℨ ℞ se spinacis al me dulle, seminis et citrulli ana ℨ x amili dragaganti gumi arabici sucii liquiricie ana ℨ v thuris boli ar sandali rubei karabe ana ℨ ij mirre cynamomi opii ana ℨ i fiant trocisci cum vel de vino et sit unus quisque ℨ ij sumatur mane et sero cum vel de vino.

Trocisci de sticados confortantes ce rebrum et ventositatem appetitate tra° de tremore pag° de compositis et ventres.

Trocisci de karabe ad (?) fluxum pro (?) Karabe (?) restringentes omnem fluxum que conferunt sputo sanguinis catarro de arrie dissinterie ptisi fluxum ex et remove necnon emetici san. quos diximus de sperminibus auctor dicitur tra° de ptisi pag° de compositis et alibi et tra° de sputo san. pa° de methodo et tra° de fluxu ventris pa° de compositis et tra° de singultu ptorum. Item tra° de vitiis san. quod est omni fortior de sumptio mun. Iste (?) ptisi cum san. fluxum siccum in sputo. Sequitur trocisci de karabe qui sic fiunt. ℞ karab gumi arabici lactuce balausti ypoquistidos ana ℨ v thuris ℨ ij opii ℨ i fiant trocisci cum mucilaginibus psilii detur ℨ i cum i aque similiter. Et descripsi pro ipso melior et fortior est. ℞ san. rubei thuris ana ℨ iij et ℨ i ka rab ℨ v lapis ematitis terre sigillate ana ℨ iiij aluminis ℨ ij ℈ balausti ℨ iij opii ℨ i fiant trocisci cum succo plantaginis vel portulace et sit quilibet ℨ i vel ℈ detur in aqua decoctionis plantaginis vel portulace. Item tra° de fluxu ventris trocisci sic fiunt. ℞ karab ℨ viij corni cervi adusti gumi arabici adusti coralli a dusti dragaganti acatie ypoquistidos balaus sti mastici ſ lacce se. papaveris nigri assati ana ℨ iiij thuris rubei opii ana ℨ ij fiant trocisci cum mucilaginibus psillii quilibet pondus ℨ i per mediam noctem cum aqua decoctionis plantaginis et ante cenam eodem. ℞ karab ana ℨ vij cornu cervi adusti coralli adusti gumi arabici adusti dragaganti acatie ypoquistidos balaustie lacce mastici papaveris nigri assi ana ana ℨ iij ℈ thuris rubei opii ana ana ℨ i et fac trociscos cum mucilaginibus psillii vel succo berberis vel succo pirorum i mattinorum vel vespillorum vel citoniorum vel plantaginis vel vino rubeo pontico vel aqua pluviali quorum quilibet sit ℨ ij et detur in aurora et ante.

cenam cum eisdem liquoribus. Et si velles forti firmare descriptionem adde terre sigillate san. rubei lapis ematitis se. portulace assati boli ar ana ana ℈ i. Et si velles ut appetere respiret se mes et vegetabilem addes i de septem se. apii ana ℈ vel fiat aliquid de trociscis de camphora vel de spodio dictis tra° de ptisi etc. Sequitur

Trocisci de camphora ad infrigidandum et siccitatem capitis et pectus et inducendum somnum et mitigandum dolores in capite et repri mendum calorem i visceribus ad sitim quare confert frenesi vigiliis ethicis ptisicis febricitantibus se. acutis et consumpti tra° de ptisi pa° de compositis. ℞ foliorum rosarum ℨ iiij spodii ℨ ij sandali citrini ℨ ij ℈ camphore ℨ i sucii liquiricie ℨ ij ligni aloes cardamomi amili camphore ana ℨ i et crete al comabin ana ℨ iij confice cum mucilaginibus psillii et aqua ros. et si i desiderantes augmentes spodium ad ℨ iiij et se. portulace ad ℨ iij vocabunt trocisci de spodio et sunt magis competentes et ipsi.

Trocisci de spodio ad ptisim etc. Contra vitiis complis omnino ventris dantes ab ipsis et in de ptisim de quo sit mandus tra° de ptisi pag° de compositis ibidem. ℞ spodii ℨ iiij ros. ℨ vij se. malve se. portulace cit. dra ganti spice celtice gumi arabici liquiricie lig. aloes cardamomi ana ℨ iiij camphore ℨ ij zuccari ma ne ana ℨ viij camphore ℨ ij conficiatur cum muci laginibus psillii et detur i sero sumatur dormitu in sirupo ros. et aqua psillii etc. Sequitur

Trocisci de berberis. Aperientes omnem op pilationem epatis splenis ictericiam atque viam et ydropisi si sit ex ma grossa causa adusta, que confert epati et spleni calida opilato ydropisi aptiti necnon singultui et avene. tra° de ydropisi pa° de methodo, se. eius ſ aptites. ℞ succi berberis ℨ x se. endivie se. portulace ana ℨ iij ros. ℨ ij rei barbe cit. ſ spice ℨ ℈ informent trocisci pondus ana ℨ i sumpt ℨ ℈ in sirupo i decoquibus detur cum aurora in sirupo acetoso vel vino granatorum, quia infrigidat et confortat epar et colam multiplicem etc.

Trocisci de agno casto aperientes omnem opilationem communa grossa viscosa frigida tra° de opilatione splenis pa° de compositis, que confert epati sto° atque spleni et in via sed magis sunt apii mutici. ℞ se. agni casti se. apii marrubii ana ℨ ℈ se. endivie se. portulace ana ℨ x terrant et informent trocisci cum vino quorum quilibet sit ℨ iij sumt dura se. multis val de intensa etc. Sequitur

Trocisci de lacca adiud ibidem sed magis aperiuntur splenis. ℞ lacce mundate succi liquiricie ab sin berberis succi eupatorii acori aristologie lon costi azari amigdalarum amararum malve rubee tictorum ana se. apii cinnamomi ana ℨ i confice cum vino albo etc. Sequitur Capitulum trocisci de ypis etc.

Trociscj de capparis et capparis eiusdem ibid et est apparantur magis splenem. Rx corticis radicum capparis semen agni casti ana ʒ x scolopendrie ʒ vij aristologie ro semen ru semen nasturcij acori nigelle armoniaci ana ʒ iij dissoluatur armoniacum in aceto aliquo cetera conficiantur et informentur trocisci quorum quilibet sit ʒ ij cum quibus detur tamarisca cum vino decoctionis et quando et ipse si sit fe. est magis solue fortitudinis pu .... ic.

Trociscj de eupatorio consolidantes ad idem tamen de opilacione epatis pag° de methad et sunt apparati super epar. Rx lacce mundate succi liquiricie succi absinthij succi eupatorij berberis reub barbari aristologie lon. azari amigdalarum amararum rub tinctorum ana semen apij squinanti scolopendrie tamarisci ana ʒ j fiant trocisci ʒ j cum succo eius uel vino al. et vocantur etiam trocisci de absinthio et est quasi cona dicta inter hoc ut pz p eiusdem in suo antidotario etc. Sequitur capitulum.

Trociscj de reubarbaro conferentes ad idem ibidem et tamen de debilitate epatis et sunt etiam proprie atque apparati super epar. et valent ad omnem opilacionem in epate et dolore et apostematibus et ad antiquas egritudines in ipso et ad ydropisim et ad ictericiam. Rx reub barbari ʒ x succi eupatorij ʒ iiij rosarum ʒ iij spice ana rub tinctorum semen apij absinthij azari ana ʒ j amigdalarum amararum ʒ iij fiant trocisci cum aqua ... respiciunt magis ....

Trocisci de bdellio ... epar sed ultimate colliquando atque dissoluendo humores grossos membrorum interiorum cum potantur quare conferunt apostematibus epatis sto° splenis in scirozat. Rx ... semen milij ... cum plongantur tamen de ... pag° de methad. Rx rosarum ... ʒ x spice nar ʒ ij croci ʒ j costi ... ana ʒ j s. mirre ʒ j mastic amigdalarum amararum ana ʒ ij bdellij ʒ iij dissoluatur bdellium in mastice cum vino et conficiantur cum eis res alie postquam puluerizate fuerint subtiliter et incorporentur et fiant trocisci quorum quilibet sint ʒ ij uel iij detur j cum aqua eudiue si fuit plurima caliditas, uel cum vino al. uel cum ydromelle uel aque decoctionis semen apij et feniculi si non sit cum se intensa etc. Sequitur

Trocisci de acetosa restringentes omnem fluxum ex solucionibus acutis quare conferunt dyarrie colice et dissinterie et fluxum .... lienterie et nictem .... atque dyabete etiam de fluxu petrus pag° de methad dyarrie. Rx rosarum rub spodij ana ʒ v seminis acetose uel herbe eius balaustiarum gummi arabici semen portulace quorum coriandri infusorum in aceto et torrefactorum ana ʒ ij semen apij ʒ ij informentur trocisci cum succo citoniorum uel vino ... uel berberis quorum quilibet sit ʒ ij et detur cum syrupo etc. Sequitur capitulum.

Trocisci de mumia consolidantes omne ulcus interioribus potenter quare conferunt dyarrie colice dissinterie nictem .... fluxum .... ulcus ... nervis apostematibus .... post rupturam et mundificacionem et non est ei par in hoc etiam de fluxu petrus pag° de methad lienterie .... ulcus ... ulcer .... Rx bol. ar. dragaganti mumie mastices ana ʒ j s terantur omnia subtilissime et incorporentur cum vino decoctionis quorum .... uel plantaginis uel citoniorum et detur pro ... etc. Sequitur ...

Trocisci de alkekengi reprimentes acuitatem humorum qui sunt in regionibus urine quare conferunt nictem ... ardori urine scabiei uesice ulceribus urine fluxum ... de nictem .... pag° de methad .... Rx quorum alkekengi ʒ iiij semen portulace citrulli mundatorum ana ʒ iij et s bol. ar. gummi arabici thuris ... semen ... al. amigdalarum dulcium ... succi liquiricie dragaganti amili quorum psilii ana ʒ vi semen apij karabe .... ana ʒ ij fiant trocisci cum mucillaginis psillij ... et ... cum iulep uel ydromelle.

Trocisci de mirra ... subito ... quare conferunt restringendum .... et faciunt aborsum tamen .... ut est ei par. Rx mirre ʒ j trociscj ... lupinorum amigdalarum amararum ʒ j et s foliorum rute ... puleg. rub tinctorum ... opoponac ana ʒ j dissoluatur .... et cum eo conficiantur trocisci quorum quilibet sit ʒ ij detur ... cum aqua decoctionis .... et ipse per dies aliquot .... sunt enim tante fortitudinis ut si dentur .... faciunt aborsum et educunt viuum fetum et mortuum et si ... difficultate.

Trocisci ... uehementer quare conferunt ... et corporibus ... et pletoricis ... et ... et catarro ... capillorum .... capillorum .... ne cito canescat. Rx ... bell. ... ana partes equales terantur et inbuantur .... post hoc conficiantur cum melle ... et .... in modico vini puri ueteris uel mellicrati etc. Sequitur

Trocisci ... albi ... omnibus ... acutis

aut igne vel aqua fervente consolidas
perfecte quia propter est confert albaras
et morpheam, atque gutte rosee post imm
dicitationem cao de zoda, pao de metthad
zoda colite pulsatiue. Recipe fructi
incise ℥ i olei ros ℥ iiij dissoluatur
primo cera adigne in capsola et ad
datur oleum, tunc deponatur de igne
et addatur ℥ iij de puluere terrise donec
inspissatum fuerit agitando continue
cum spatula, tunc misce cum eis duo
al. amorum, et postquam infrigidatum sunt
et in fine addatur camphore, et si vis
fortificare ipsum adde opium ℈ xii iusquiami
℈ xviii pl. corticum mandragore ℥ i.

Vngentum aliud de corrupta al. cetra
phora fortius predicto, quia propter
est confert spetiosis volinetangere
cancro ... et lepre antique confirma
te ... corrosione membrorum ...
adustis venenosis reprimit potenter
cao de capitibus in ... pao de em
piricis nec est ei par in hoc. Recipe olei ros
℥ iiij cere ℥ i dissoluatur ambo simul
adigne in cazola, deinde ab igne depo
natur, et in parapside munda apponatur
et cum eo pulueres iste incorporentur. Recipe
ceruse plumbi usti an ℥ v litargiri ℥ ii sto
tie argenti auri i dragaganti camphore
an ℥ i continue misce cum spatula donec
sunt inspissatum et infrigidatum, deinde
misce cum eis ii al. amorum bene conquassa
ta et incorporata hoc enim vngentum mi
rabiliter ardore reprimit, ulceratione
... et si sunt ... consoli
dat perfecte. Et si fortificare volueris ...
...ando cancrum, et dolorem mitigando,
adde opium ... iusquiami ... ina
dragore ℥ i et tunc ultima eius boni
tas, reprimendo cancrum ulcerosum et morte
hominis deferendo etc. Sequitur ...

Vngentum completum de scorpionibus ad sca
biem, et pruritum corporis et pediculos
et lendines prohibendos nec est ei par
in hoc, cao de scabie, et pruritu corporis
pao de empiricis circa finem. Recipe argenti
vivi extincti calcis argenti arsenici ru
bei vel citrini ... al. scabiose saxifragie
hermodactili litargiri sal. sulphuris an
quantum volueris de omnibus, vel de quibus pla
cuerit, terantur omnia subtilissime et cum oleo
vel axungia, vel aceto vel succo absin
thii, vel vino confitiantur in formam
vngenti, et corpus inungatur corpus
pluribus diebus in loco ca. et postea post
purgationem, deinde sordities cum vngto
in balneo abstergatur. Est namque tante effica
cie ut ipse solum cum balneo sepius
vsitatum conveniat medicum ...
et si cum glandulis vel vestis ... linietur

liberat a lendibus et pediculis deferente et
si magis ipsum stipticare volueris adde de medicina
cera terebentine et al. amorum. Est namque fere
continens omnia simplicia putredine prohibentia,
et comedens mala corruptione putredine precaria propter
aloes, et fel et mirra quibus placuerit apponat.

Balneum preterea ... stabiles resolues atque cor...
pulchritas fit ex aqua decoctionis scabiose fu
mi terre florum camomille apii stafisagrie meliloti
lappacii acuti et rotundi et capparis barbati sal.
ex aqua calida in qua sulphur et sal et alume
sunt dissoluta vel ex aquis naturalibus ... que sunt
sulphuree vel aluminose per naturam quemadmodum
et aque maris amare sunt atque salse plurimum

Vngentum viride corrosivum de carne putridam
in ulceribus et ipsa mundificans cao de sperdite
pao de metthod. Recipe aluminis zucci florum eris mell
an ℥ i terantur omnia subtilissime et incorpo
rentur omnia cum melle et cum eo locus inunga
tur atque mundificet cum vngto quod est. Recipe tartari et
... calcis ℥ i ... vngtum ... mell cum aqua
... et intromittatur in aure cum tenta, precauens
... et intromittatur in aure cum tenta, ...
consolidetur cum vngto apostolorum vel cum vngeto
al. vel fusco etc. Sequitur ...

Vngentum apostolorum mirabile mundificans ulcera
... et post hoc ipsa consolidans perfecte
...no est ei par in hoc cao de ulcere in aure pao
de empiricis. Curat ulceres in aure ...
vel volueris sanosi expertum et approbatum est
vngtum apostolorum sine sit recens sine ...
quia mundificat omne ulcus et rectificat fistu
las et ... pravas cum ... nec
est ei aliquod simile, et mundificat vulnera
... mortua, et post consolidat, cuius descriptio
est talis. Recipe cere al. resine an ℥ xiiii oppo
ponacis eris an ℥ ii armoniaci ℥ iiij, ari
stologie long. thuris, masticis an ℥ vi mirre
galbani an ℥ iiij bdellii ℥ vi litargiri ℥ i
olei lib. ii, fiunda bdellium in aceto vini per ...
... sunt et dissoluantur omnes
gumme cum fuerint perfecte cum bdellio et oleo et
cera ad igne, et cum dissoluta fuerint perfecte
coletur et addatur pulvis omnium aliarum rerum
que prius teri et cribellari, sed non ad ignem
Et in fine addatur florum eris et agitetur
cum spatula continue donec infrigidatum
fuit perfecte tunc reponatur. Hoc enim dicitur vn
gentum apostolorum quod est ... medicinarum quemad
modum sunt apostoli, et dicitur a quibusdam vn
gentum veneris etc. Sequitur

Vngenta diversorum ... sublimia ad con
solidandum vulnera ulcera corrosiua
in quacumque parte ... corporis, ...
... cao de fissuris labiorum ... de empiricis
et cao de ragadiis in ano ... per totum. Recipe
ceruse litargiri thuris masticis plumbi ...
cera, dragaganti medulle cruris vacce an
... al. p. ... cum oleo ros
sufficienti cum cera al., et fit vngtum. Et
si addideris aliquid ... melius fiet

et si sit opa ca ul cu ardore plurimo nila ta ins
ganum et dragagati / et adde aliquid aque ros et
aceti et facta fricatione ulceris cu pano asped
donec san fluat / et i unctione de sup / et affe
post balneu uocbis mirabile et hoc est un
guentu de fissuris labiorum / Iste unguentu valet
contra rhagadias cum fissuras labiorum
oris ul ulcera i auribus et naribus et i quo
cumque loco corporis postquam mundificata fuerint
cu istis ℞ galloz cerusse antimonii litar
giri an ℈ i amili dragaganti mastiche se
ctumorum an ℈ ss terantur omnia ut alcohol
et conficiant omnia cu adype galline ul anat
ul cu terebentina / adipe ul cu cera et olo
mastici ul cu mastice et illo liniat
eorum locus frequenter p9 usus v'p corp
alterutrum etc. Sequitur aliud

Unguentu confortans splene appetitu aquarum
causa lepram fuit si fuit sine se fuerit
se. ca° de sincopi pag° de empiricis / ℞ cortice fra
xini olopedie tamarisci an ℥ i capparis agri
monii apii berberis ciamo an ℥ ss bulliat
c lib ii olei veteris et lib i aceti fortissimi
donec acetu consumatur / postea dissolvatur
iste gumme in aceto ℞ sagapini galbani opo
balsami armoniaci an ℥ iii fit unguentu cum
predicto olo et cera sufficienti et ungat cu co
splen cum male stomacho ieiuno etc.

Unguentu adustum atque corrosum quod est loco
cauteri ca° de emoroidibus pag° de empiricis
et ca° de litargi / ℞ oli ros ℥ iiii cerere i dis
solvantur ambo simul adigne in rasola / tunc
deponatur abigne et incorporet pul. istaz
rerum ℞ litargiri abluti aqua ros caphore
an ℥ i opii ℥ sti se in sapin cortica radix cor
ticu mandragore ℥ i cerusse quantu sufficit ad
inspissandu omnia et i fine addant duo al
buorum incorporando diligenter cu spatula
donec omnia redierint ad formam ungenti

Unguentu mundificativum ulcerum quam sanie abst
ungunt vehementer ut pilos ca° de ulcere
in aure pa° de methodo ca° de fluxu ve
tris pa° de methodo dyarrie obsequior et pa°
de methodo dyssinterie ca° de ragadis in
ano per totum ℞ oli ros ℥ iiii cere ℥ ss ce
ruse ℥ i fit unguentu i quo in fine ponatur
duo al ouorum et hic est i ca° de ulce auris
etera vale ad alia predicta etc. Sequitur

Unguentum narcoticon seu anferens morbo
tu volumus illud potest dolore ca° de emor
oidibus pa° de methodo / ca° de frenesi pag°
de empiricis / ca° de vigiliis pa° de empiricis
Item est competens optime fortitudo
℞ popuileon ℥ ii / olei madragore / olei
ros / olei viol an ℥ ii aceti ℥ i opii ʒ i mi
sceant omnia perfecte et linuntur oppo
sitores et tympora actu frigida reiterando
frequenter et infundat in eo pecie / et
applicent toti pti. anterior ptis capitis
sed no posteriori quia frigida est et nocet
nucle et nervi etc. Sequitur aliud

Ungeta de scriptorum diversorum confortativa
tiva cerebri et nucham et omnia orta
ab eis que sunt cordis nervi et mixtura
/ ℞ cuare confert paralisi tremulosis
arteticis ca° de paralisi / pa° de empiricis
ca° de passione artetica pag° de
empiricis / et ex eis est unguentu
de taxo et unguentu de adipe canis /
et unguentu de ranis et unguentu
de volpe et quamplurima alia ut patz
ibidem / Iste unguentu ranarum optimu
est fit ℞ adip ranarum lib i ss buti
recentis ℥ vi narcoticon agrippe
dyalthee an ℥ iii oli camo. oli
aneti / oli castor an ℥ ii oli ros
℥ iiii olei costi cebets an ℥ i ce
℥ i oli quod antiquissimu lib i sepi
castri vetustissimi lib i euforbiy
℥ ss resine pini ℥ ii thuris ℥ i con
ficiat omnia simul ad formam ungti
et quo ungitur iuncture debiles
opta calida ul frigida frigida hos
de limmo adiungeri ul solum calid
lenter fricando donec penetret
cu reiteratione frequentata p dies plu
rimos quia mollificat unde resolvat
et insensibiliter resolvit / Iste ungentu et
aliud optimum ℞ vulpem vivam de
colatam extractis tamen intestinis
et apum fit sulve cu pelle et pilis
i olo qui et sine pio decr tam ab ossibus
dissolvat tunc cola oleum quod remanet
et dissolve in eo cera rubea suffi
cientem / Et si fortificare volueris
adde sapi euforb oppop p9 quam
dissoluta fuerint adigne i razola
et incorporet omnia perfecte simul
eodem modo fit unguentu ex adype castor
ul canis ul ungtele / Unde unguentu et
magistrale aggregatum operibus calidis
aperientibus atque resolventibus deinde
propter quod / et consires est plurimum pa
ralisi atque tortuire spasmo repleto
nali et omni nervorum passioni ex fri
giditate / ℞ ungtorum tu quam sicut mur
ciaton aragon agrippa an ℥ iiii oli
lauri ℥ iii olei castor oli ruthe oli
benedicte pet lei terebentine an ℥ i s
pinguedinis vulpis ℥ ii pinguedinis
castorea ℥ i accuunt predicta cu istis
rebus ℞ euforbii sapini galbani
asefe an ℥ i castorei puluizati
℥ i piperis piretri sinapis cere cum cu
lendis sulphuris an ℥ ii oppo ℥
℥ ss dissolvant gumme vino vel
aqua decoctionis ruthe adigne

et cum eis incorporentur res omnes alie
subtilissime cribellate et fit unguentum
et extendatur super corio vel molli
et sic ponatur. ¶ Si vero tumor durus fuerit
bovis vel aliquid emollientibus
apponatur, cuiusmodi sunt adeps anatis
anseris et galline, et axungia porcina
et medulla cervorum et medulla cruris
vacce et storax liquida etc. Deo gratias

Unguentum mollificativum durities atque
siccitatum corporis oppilationum quare
confert duritiei mirach et ypocondriorum
et corporibus ethicis et spasmo de inani-
tione et strictis nervorum causa de inanitione
secundum pag. de methodo. ¶ Item unguantur
renes et spina tota et pectus cum unguento
quod est ¶ olei ros. olei viol. ana ℥ i
butiri recentis sine sale ℥ ii adipis
anseris anatis galline ana ℥ i adipis
renum edorum et arietum ana ℥ ii cere
℥ i dissolvantur omnia in cazola et colentur
et refrigerentur, vel cum unguento tali si
aliud presto non sit ¶ Recipe ℥ i populeon
dyaltee ana ℥ i, unguenti laurini, butiri
ana ℥ ii, misceantur. Et si voluerit
magis repressive calefacere, addatur cum
pulvere ℥ i etc. Deo gratias

Unguentum resolutivum tumorum et tuberum
[illegible] in nervis, ut est artheticis
et que ad declinationem et scrophulis
et glandulis, cum [illegible] et inflato
et nodis brachii vel cruris causa de scrophu-
nibus vel [illegible] resolutiva
lis per totum unguenta non resolutiva
sint cum unguento facto acuto cum urina
et galbano prius dissoluta fuerint
in vino veteri et incorporata cum ipso
¶ Similiter et ex bdellio galbano et armo-
niaco sapino opoponaco simul dissolutis
in aceto acutissimo vel vino veteri
amaro et postea incorporetur cera liquefacta
ad ignem in cazola

Vinum artificiale confortans cerebrum et
nervos et nutritivas appetitive sue ca-
pitis atque stiptice aromatizantibus
quare confert paralisi spasmo tortur-
e epy[lepsie] apoplexie litargie subeth tremori
nervo arthetice passioni de causa frigi-
da sanguinibus omnibus vinum novum recte
inceptum bibitur sicut est pusatinum
sed de paralisi pag. de methodo paralisi
humoralibus, et in ad tortura pag. de epi-
lepsia ¶ Recipe salvie saturegie mente
[illegible] lauri lacii bulliat omnia in
vino vel aqua coquens et post bulliat in aqua
et cum ea bulliatur vinum, et iste potus
etiam maxime competit in paralisi
humorali et ipse in corpore delicato

Vomitus eradicans flegmata et
humores crudos in stomacho collectos

post crapulam et indigestionem diuturnam ¶ Iuvat potest
et confert stomachicis et nausea et se cotidie
atque nocturnis causa de fetore nasi pag. de
methodo de [illegible] ¶ Recipe radicum raphani
acuti, [illegible] frustratim ℥ i ℥ s, seminum anethi
atriplicis sinapis eruce ana ℥ i, ellebori albi
℥ i pistentur et bulliat in lib. aque donec
medietas consumatur, coletur et in colatura ad-
dantur ℥ iiii oximellis. Modus autem cum
stranguri et alius quodcumque sit iste qui oz
ut primo repleatur stomachus cum piscibus salitis
vel sicut conditis cum sinapi et radicibus raphani
acuti vel cepis et porris crudis. ¶ Aliter
et phaseolis et pisis et ciceribus et similibus
et humectat sit per horas ut cibus sufficientem
flegmate inficiatur post id vero sumat
vomitum. ¶ Recipe tamarindorum mane ℥ 15
dissolvatur ista in aqua decoctionis prop
seminis epithimi polipodii et sit aque ℥ iiii
vel quinque cum conducit humores adustos in fe-
calitate et que fiat per quartam preterea
horas, deinde moveatur et agitetur vehemen-
ter ut totus cibus et medicina conquassetur. Deinde
inde ponat ventre primo super [illegible] vel
lignum et fortiter ipsum comprimat et optime
vomitus cum digitis vel penna in oleo
oleo immissa in profundum gule donec ipse
[illegible] fatigetur. Post vomitum autem gar-
garizetur dyamoron vel vinum granatorum
vel citoniorum vel berberis, vel vinum pu-
rum pontium ut stomachus melius confortetur
et abstineat per id cibo per 5 dierum
et tunc sumat cibum secundum prave qualitatis
sicut est nidum farris, pannum, risum, caro
ossa et similia. ¶ Et bibat vinum optimum
in prima tamen quantitate ne fluctuet cibo
fiat iste vomitus duobus diebus conti-
se sequentibus ut velim primo die presente
educantur. ¶ Et si fiet iste vomitus omni
mense semel, melius confortet. ¶ Iuvat
ponibus aut debilibus non debet fieri esse
bonus, qui vero omnia ponat et est lenior
et nobilior medicinarum in evacuatione
omnium humiditatum in stomacho contentarum. Unde tamen
sciendum quod omnis vomitus timorosus in
[illegible] pectus strictum vel caput et oculos
debiles propter quod non detur pueris et
sputum [illegible] vel seniori vel habentibus oculos
eminentes vel tenebrosos, vel habentibus
[illegible] quia inde deniretur [illegible]
tudine ¶ Neque detur difficile vomentibus
ne debiles vene rumpantur in pectore
et pulmone et sequatur ptisis sed purget
talia corpora per os et cum digeren-
tia flegmatica adusta vel salsa [illegible]
et [illegible] cum syro de mellitoto quod fit [illegible] ¶ Recipe
[illegible] polluti ad [illegible]
[illegible] polipodii [illegible] ana ℥ i seme

epitisum an 3 j cuscute 3 j mellilot viol 3 j S ul succi eius 3 iij prunorum sicorum nō xxx pistant omnia pter prima et bulliantur in lib iiij aque ul plus donec medietas consumatur / Postea coletur et in colatura addatur lib iij de zuccaro quod est de colatura et iterum reducatur ad ignem et syrupi pfe cuit syrupus de ppete sue coposs j digit omnem mat adustam salsam scabiem et adpurga tonem pparat et educit paulatim quaqz die q apter est conferens pruriginosis cum qui datur opco in aurora 3 ij cum triplo eius ul quadruplo aque decoctionis aque primorum sucorum ul vidin usqz ad dies dece et postea purget cum benedicta laxatiua ul ye rapiqra cum decoctione predicta Ca Sequit

Vomitus eradicans totam et humores aun tos cum facilitate, quae confert albim vacietibus et sic fiat ve 2 se acute tio de fetore nasi pag o de methud cca siez In campa no colita, repleatur stom herbis ut bleta spinachis atriplice aneto 2 pipa bus / et mediana vocta fiat copaqua de coctionis raphanum se amplius fem o acetosi ul cum oxizaccara in eadem pportione sic prius Abstineat paciens acibus generatibus humores adustos 2 ptra dieta dictata de

Ydromel simplex quod dicitur Imelia conppotu lassitudinum frigidarum tio de cura se putredarum in quali pag o de empir In lep conficitur eplib j aque pure dulcis fonta ul fluminalis 3 j zuccari albissimi in optis, et aliquatulum bulitis adignem lentum 2 spumatis et colatis quod si mgis additum fuit ozuccaro sim mgis confortatiui 2 mag lenitiui, 2 mg optictiui / ydromel fit coctio 2 sticum eandem pportionem si pro zuccaro mel actu dispumaditum capiatur Ca Seqt

Ydromel copositum quod dicitur a potu eg tudinum frigidarum est fortius pdicto tio de litargia pag e de methodo / fit ydro mel fit eplib iij aque 2 z iij mellis in quo sit ysopus yreos ut ag cicerum 2 piperi ul aqua coctii cum pipe 2 porri si no est febries multe / et dilleretur aqua frigida omnino abrpo Ca 6

Expliciat tractatus qui dicitur copustibin

Abeston Absictatus Adamas Ado
mata Allectorius Alabandina
Amectistus Amandinus Arse
nius Blagius Berillus Borax
Carconculus Calcedonius Cala
fonius Camahu Celidonius Cera
ninus Corallus Corneolus Crisolitus
cristallus Crisopasion Dyacothos
dyonisia draconites Emandalus
Ediospmalis Efunlus Eliotropia
Elitorius Emathites Enidros Epi
stites Etricolinus Exacolitus Gal
cinaldes Gagathromeus Galati
des Gelosia Hexalitus Herathides
Hyanatus Herodialus Hyena
Iaricius Iaspis Ierustus Iris Iudaicus
Kabrabre Kalabrates Kapilopas
Leonides Ligurius Lippara Ma
gnes Magnesia Margarita Mar
garita Manillaius Medo Melo
chides Memphites Nitanai Nitri
Nuse Nix Optalmius Onices
Pantherus Pranthes Perithes
Pitaista Pirofilus Prassius Qui
rinus Radaym Ridimay Reddigdal
Rangroris Rangormaster Saphirus
Saminus Sardius Sardo Semi
tholitus Sylonithes Sirius Smaragdus
Quenius Tiberast Textores Topasion
Hypperanius Hereinus Zemech
Zingrites

Abesten lap latine dictus q in greco Andelfang dr̄ febulaung penses in caldeo nuncupatur hic est coloris ferrei et inveni sepissime in arabia et cum semel incenditur plus b q ainus ardet et non pt extingui de facili quia eius vnctuositas nimis fortissime est aucupa / habet enim modum quendam vnctuosi et pinguis aliqua inseparabile quod fouet ignem. Et antiqui pontifices et cultores ydolorum solebant huius lapides / seu candelas corpus factas in templis ydolorum incendere que erant inextinguibiles ut crederetur a vulgo quod perpetua ydola contingisset ver

Abstratus lap in latio ydulnius in caldeo / Effrenaster in greco hyinsty in arabico nuncupatur hic est nigri coloris cum rubeis guttis / et dicunt quidam quod hic virtute granati ca lefactus per vii dies retinet calidus vel amplius gestatus autem auget appetitum luxuriandi facit quoque gestante magnanimum et superbum ver

Adamas lap in latio qui arabice Acmolosag dicitur in greco Auira stes in caldeo mahstes noiatur hic est prope cristallo plus sed obscurior quam cristallus tamen huius colore lucidum fulgente non pt saluri ferro neque igni molesti propter eius soliditatem / sed tum sanguine hircino vel eius car ne maxime si hircus ante sui macta tionem bibit vinum per aliquod tempus et comedat petrosilinum vel siler montanum / et tamen sanguis hirci valet ad calculos quia frangit lapides / hic etiam lap magnetis ferra plus ea dummodo de lap ra ferro supponatur propter multum avena ferre argentum vivum quod est in plumbo et penetrat omnes lapides / et omne metallum excepto calibe iste lapis quidam dicunt quod trahat ferrum falsum / et est pure quantitatis / quia magis ad quantitatem auellane reperitur / et nascitur in arabia et cypro / quod nascitur in arabia nobilior et ad virtutes pretiosior durior et lucidior reputatur / vtique at sinistro lateri alligatus mitigat iracundiam auget duicias et conseruat et constringit luxuriam hic at virtute in auro argento vel calibe et maxime in electro sit omnis lapides alii preterquam excepto solo yaspide qui in auro multotiens vult collocari / et quia electrum ex auro et argento compositum est in materia ideo in electro non vult collocari desiccatum autem aliquo tempore in ipso diminuet ita quod non deuidit propter attingens argenti quam inutile vot / ubicumque ibi

remanebit / dicit aristoteles quod hic lapis expinus in argento calibe vel electro datus animabus et uolunte sibi diuicias et in diuitiis et honoribus conseruat / Et valet magnum quod sinistro lateri alligatus valet contra hostes et bestias quascumque in domitas / et contra venena / contra iras hominis / et contra iurgia et incursus fantasmatum / et contra fantasmata que dicuntur incubi et incubi gestantes reddit mites / hominibus quod placentes et multum valet insanientes / quibus si commune ligat magnete ne possit ferrum attrahere sibi suppositum sit ipse coreccius artifico ligat ligat alios lapides ne illud perficere valeat ad quod sunt artificio magicamque seu certa carmine ordinati ver G

Adromata lapis in latio ortizon in arabico Sydriates in caldeo Adristos in greco dr̄ hic lap nascitur et ut plurimum est in mari rubro et est coloris argenti et quadratus et durus tamquam adamas hic valet gestatus maxime in auro his quod sunt furibundi / et ad iras dediti contrahatur / et qui sunt tristes et habet

Allectorius lapis hic / at intuitum ut latino qui in greco bufonis dicitur Alestor in arabico candiston in caldeo nominatur hic albus et nites / et est obscurior cristallo / et extrahitur de ventre gallinacii / cum adimpleverit gallinacius vltra decennium / sicut fuit antiquior magis valet / hic lapis facit homines gratum et constantem facit sua conscientia facit etiam gestato victore / et dispertus in agone tribunali oratoria facultate / reconciliat inimicicias / tentus sub lingua deprimit sitim in gallina cum genuerit antiquus lapis pudor et maxime etiam si incepit vociferare ut gallus / hic ut dicit sunt amplioris virtutis et maioris quantitatis quam in gallinacio / maxime est ad quantitatem fabe / hic etiam facit gestante diuitem / et feliciter in medium alligatus umbilico mulieris facit eam diligi ab hominibus / Item facit suspensus ad collum viri in carminatus et ligatus super cor viri perdimi / et pica digito eius alligatus et ouipus mulieris eandem instigat ad amorem ipsius. Si vero tangit eam cum la pide ipsum pauore infestabit ac si fuerit furiosa illud tenet in mulieribus eque

Alabandina lap latie dictus corpsfluus in arabice comusarus grece effesistes caldaice dicitur / nominatur autem alabandina a loco sive guarionis valet ab effeso quod alio dicitur alabandina / hic lapis rubore fulgente et est clarus sicut ut sardius ut dicit aristoteles / quod contra superbia suptilitatem addunces / inuidia et audacia reprimens / et operatur cum eo magis ad amorem gestatus autem multum luxuriae appetitum

Amethistus lap a latinis intelligast agetes Auotosynnus ab arabibus gerastam acaldeis nuncupatur / hic lapis est coloris purpurei / et aliquantulum transparens / et habet

nitas est et durat horum lapidum inveniunt
tur sunt hoc quamque pes magis nota potentias ob
scuras / et pellit demonia et difficili sculpunt
quia non est multum durus / gestatus valet
contra ebrietatem / et facit hominem vigilem in
bonis factis simul et honestis / malas re
primit cogitationes bonum intellectum dat in
omni stabili videlicet contra tristicia / in aut
inlitum sit quibus tamen eo melior aspicientibus
non reputatur. etc.

Amandinus lapis alatinis fingantes
a caldeis veneniaster abavahesef sapira
stes a grecis dicitur / hic est varii coloris / et dicitur
abdquibus ceratites quod interpretatur venenum
quia extinguit omne venenum et est interpretator
sompniorum hoc modo quia tamen aliquis habuit
sompnium statim gestatus necesse infigit quod
per sopinum interpretatur / et dat intelligere enigmata
mata et gestans devincit adversarios tam bel
lando quam quocumque modo contra ipsos agendo
ipsos vincunt magica / et contra incantata in iudicia

Afesmeius in libro qui in operatur etc.
A greco pilastor dicitur chamidor in caldeo
afornet in arabico nuncupatur / dicitur enim
arsenium abardendo quia proprium alchimiste
comburunt corpora metallica / et in arte ipsorum
multum proficit hic lapis sublimatus / et secundum
modum alchimicum operatur videlicet in alchimys
dicit michi plus dicipuis / hic etiam lapis sunt
quod dimpde comburunt est magis et nimis
corrosivus / et est de natura sulphuris / ge
status generat vertigine capitis / et malum
facit anhelitum / vapor eius olfactum alicuius
inducit dolorem capitis / aliquando epylepsia
aliquando apoplexia / et sepissime mortem
Dicit ad Galdeco in suo lapidario quod gestan
tem gestatus facit sapientem / sed quia alia
apparet periculum / non consulit quod geratur et est
duplex / simplicis / huius nimis quoddam vel
aurum / et cum terit remanet pulvis citrinus
alius magis rubeus / et fractus terit quod
est ignobilior alio / fortius etiam plura no
mina apud alchimistas quare pro brevitate
omnia hic transimus et est alchimys al
bedinis mentem de facili rubedinis vo differe

Balagius lapis latine calamine etc.
tine qui grece rubiturgis dicitur bala
ston arabice fonaston caldaice nominatur
et dicitur ce amatiston femina carbunculi licet
diminute ostilius accramis et quodam in
festis ipsos refrenat / et est ille nobilior quam
habet de carbunculo / et quanto plus habet de isto tanto
est nobilior / et est balagius gemma rubei
coloris nature lucide / et transparens / et habet
naturam mediabilem specialem videlicet si hic lapis
sit in minus contactu vel tactu ad illa pte
muris in una occulte non potest accedere / Quo
quo modo eveniunt in capite fortunam stante ce
lestis lapidis in fossa quam semper reperitur / quod
ad illam partem aviculis vel tabulatus vel tersam

appropinquat nunc / Dicit aut Aristote
les in suo lapidario / quod si verum est planeta
neta bruolo sculpatur lapidi ballagio
pictus vel sub pedibus eius draco et
consectus in anulo aureo reponatur
sibi supponendo herbam quam pictus di
cit ad inductum sine omnibus foras aperit
et tentus sub heathena captum unde ubi
est integre reperitur sibi et hostium clau
sum captivos detinens ad tactum lapidis

Berillus lapis est consfringitur etc.
latio quod planetus in arabico dicitur colasgy
in caldeo / in greco aut geremeth quasi
geres victoria nuncupatur hic lapis
lapis est in preciabilis / cum hostes dat victo
riam / datque mores mites et mansuetos
confert ingenium bonum valet contra pigritia
et dolores epatis et suspiria / et eructa
tiones multum valet oculis lippidis / et si oppon
oculo solis incendit per ipsum ignis / recon
ciliat etiam rixas inter virum et mulierem
et maxime si fuerit conservatus / Hic
lapis est coloris pallidi lucide transparens /
et videtur in eo sicut aque in ipso guttule
moveantur / et inveniuntur maxime
in India / Genus multe sunt species / melior
aut est qui magis pallet / et in quibus
maneret aque guttule plures vel ergo
physionomia hominem deinde inimicitie
ita detur lapis berillus ad referendum
illud vicium / Similiter est ayis malis ne
inclinationibus per ipsos lapides suffi

Borax lapis latine qui in regionibus etc.
habitat caldeis agnis cervilocus dicitur
arabice albester appellatur / hic lapis
extrahitur de quodam genere bufonum / quod
magis est horribile inter cetera / et si
nactum / et dicitur hic buffo ipse borax /
et habet oculos rubeos lucentes ut ignis / et
quodam in viso namque basilisci participat
quia homines quos diu intuetur visu
interimunt perennis nimia et continua
inspectione / Genus sunt duo quia unum
inter unum scilicet album et fulgens aliquantulum
tulum / aliud est nigrum unum aut si ab
rate adhuc palpitante extrahitur quod
acus quam tenuilis et illic retinet / de isto
dicit Aristoteles / si deglutitur purgat
sordes intestinorum et superfluitates / Aliud
vero genus inveniunt horum lapidum quod
est primum et viridis coloris quod extrahitur
aliorum genere quam bufonum sed sunt primi
et quidam de uno horum lapidum inveniunt
hujus bufones in picture aurea albus
aut et fulgens auget fortunam ge
stanti divitias quoque et victoria dat
iras reprimit Alger ante idem facit
sed auget et multiplicat iras / Aliud
vero genus quod est viride facit idem
quod alii / sed tamen non tamen reprimit iras
ut albus et reddit magis amabile
gestantem se superveniuntur ad quedam

horum bufonum genera que multum sunt magni et horribiles qui maioris quantitatis sunt ceteris bufonibus, et habent lapides qui sine dubio maioris sunt efficacie et virtutis. Audivimus enim a quodam viro in Stiria quod cum excellentissimus princeps dominus Ottokarus pie recordationis per dominum ... regis Bohemorum cum exercitu intrasset regnum Ungarie transiit quandam silvam in qua requievit cum exercitu. Venit ibi quidam bufo in quantitate magni canis rubeos habens oculos et magna labia pendentia tamquam canis venaticus, habens in capite nodum ad modum scutelle qui per tentoria transiens totum exercitum illesus abiit. Dicunt quoque tamen horres(?) quod equi ipsum fugerunt, bufo autem serene non timens totum exercitum pertransiit. Nullus enim ipsum audebat invadere quoniam et putabatur ab aliquibus et possibile quod hoc fuerat ~~...~~ lapidis virtute que ~~...~~ habent intrinsece, quia huiusmodi lapides dant victoriam, et nemo impugnat de facili gestantem se, et valent contra venena quemadmodum omnes lapides ab ... sunt ab aliquibus venenosis etc.

Carbunculus in libro Lustaturiis(?) ... antrax in greco, carbunculus in arabico nuncupatur. Hic et a aspectibus rubinus dicitur. Hic lapis est pellucidissimus ac rubicundus. De isto lapide dicit Aristoteles quod se habet ad alios preciosos lapides sicut aurum se habet ad alia metalla omnia atque nota, et quemadmodum aurum in medicinis virtute omnium obtinet metallorum preter virtutem electri, cuius virtus est suprema, sicut nobilior carbunculus secundum virtutem alios preciosos lapides precellit, et dicunt aspectibus hic lapis solus in se habet virtutes omnium preciosorum lapidum sed speciales virtutes contra venena et ... aerem et vapores fugat nocivos. Nobilissimus autem carbunculus cognoscitur ex eo quod in tenebris lucet et fulget a fulgore nimio et splendore qui virtutes omnium preciosorum lapidum obtinet in supremo. Hic lapis orphanus propter unitatem eius inventione a aspectibus nominatur. Rarissime enim hic lapis invenitur quia in tota terra excepto uno solo plures esse simul lapides ignorantur qui in imperiali corona quod constat pluribus est collocatus. Dicitur etiam hic lapis ab honore ... de isto lapide sive carbunculo. Dicit Aristoteles quod ... talis in hieme quasi mortuus ... temporis et ... virtus sua si portatur in electro reminiscitur et virtute rumpit quia non cito moritur et in incipit deficere vires ... non amittit sed plurimo temporis intervallo. Ista autem nomina Aristoteles sibi non attribuit sed ipsum nominat carbunculum

nobilissimum. Dicit quod carbunculus omnibus preciosis lapidibus in corpore suo electro assimilatur quod nobilissimum est metallum, et virtutem habet in se metallorum. Est autem orphanus in colore quasi vinosus subtilis habens in ... ac si ... nimius penetravit in rubedine clara et ab ipsa separata est valde splendidus. Sunt etiam et alii carbunculi eiusdem generis qui in tenebris lucent ut carbones, et non ideo excellenter clare sicut orphanus qui virtute precipitur ut predicta. Inveniuntur alii carbunculi eiusdem generis qui non sunt ideo excellenter boni sed tamen veri qui depositi in vase nigro posito et hoc modo aqua clara perfusa in tenebris lucent et illi non sunt ideo virtuosi sicut primi. Inveniuntur etiam carbunculi eiusdem generis qui nequaquam lucent hii sunt virtuosi tamen non habent virtutes primis equipollentes. Primus enim carbunculus qui orphanus dicitur qui et genus omnium carbunculorum transcendit et ut dicunt magistri cunctos preciosos lapides precellit se habet ad nobilitatem electri. Alii autem carbunculi qui secundum veritatem boni dicuntur secundum magis et minus se habent ad nobilitatem auri et secundum quod sunt magis et minus nobiles habent aliorum lapidum preciosorum virtutes et conditiones ut patet supra. Carbunculus enim ut dicitur omnium lapidum virtutes secundum magis et minus in se habet et cuiuslibet virtus in ipso amplius quam in alio facilius et eciam efficacius ymaginibus caracteribus carminibus seu aliorum coniurationibus augmentatur. Sed ... mediante isto lapide magi seu nigromantici multa vulgo mirabilia operantur. Et qui istum lapidem gestaverit modo magico seu ope nigromantico non poterit inmutari. Evax in suo lapidario XII dicit esse in terra lapidum species. Aristoteles distinxit ipsum in tres species scilicet in rubinum balasium et granatum, nichil specialiter loquitur de orphano et forte quia suis temporibus huiusmodi carbunculus non fuerat adhuc visus, vel quia nobilitate sua ut dictum est carbunculorum genus transcendit, vel si de ipso forte locutus est, hic tamen ad modernorum ... non debent licet etiam granatus et balagius sint de genere carbunculi. Aliquas enim virtutes carbunculi participant de quibus loco suo tractabimus, tamen propter defectum virtutis non meretur carbunculus nuncupari. Granatus autem virtute magis appropinquat ad carbunculum, balagius precellit et tamen minoris est precii apud emptores communiter et vendentes. Omnes autem istas species Aristoteles dicit esse calidos atque siccos. Hic lapis una cum smaragdo positus in electro annulo et gestatus in annulari digito sinistre manus epilepsiam omnino curat. Ita tamen quod hii lapides tangunt cutem gestantis, et dicunt sapientes quod qui talem annulum gestaverit erit fortunatus ita quod aliquod infortunium sibi accidere poterit nullo modo. Quia autem carbunculus sit ideo preciosus cunctos preciosos lapides excellens de virtute ita quod ad

ipsius augmentanda efficacia aliarum naturarum tonitruibus, et annulis nullatenus indigeat, non credat. Ipsius enim virtus quadammodo aliorum lapidum admirationibus et suffragiis ampliatur. Omnes autem virtutes quas participat carbunculus ... nocte non lucentes lucentes in porta illas eius et adhuc plures sunt carbunculi lucentes in comparatione ... et ampliores in se ... carbunculus qui proprie orphanus dicitur non ... quia propter nobilior virtute ... esse cunctis preciosis lapidibus ... Invenitur hic lapis in Judea et cypro et ethiopia invenitur ut dicitur.

Calcedonius latine qui a caldeis carrisdos(?) gubramsal ab arabibus melchites appellatur. Hic est pallidus et fuscus cum hoc aliquantulum obscurus. Portatus in annulo cum lapide qui ... dicitur et ad collum suspensus valet contra melancoliam, et valet hiis qui in vigilia credunt se videre fantasmata et illusiones et facit deprimere ab ipso gestatis, conservat virtutem corporis et sanitate reservat, spoliandi appetitum et ... dicitur.

Calcafonus latine qui in caldeo hanstes, greco clarinoc, arabice tabaster nuncupatur. Hic lapis est nigri coloris, ... gestatus claram facit vocem et medetur raucedini et valet contra omnem ... ut dicit Bequit.

Cimathy lapis latino, pateramgi in caldeo, coranaster in greco, colarustos in arabico dicitur. Iste lapis sepe albus in toto vel in parte reperitur, sepissime autem est varius in colore. Inveniuntur etiam in istis lapidibus ... ymaginibus quas ipsa natura vel artificio imprimuntur que sigilla lapidum appellantur. Maxime reprobatur et studium quod magis habet ... magis ad ... inclinat. Valet etiam hic lapis gestatus quodammodo contra impietate creatura ... et facit divitem se gestante.

Celidonius latino, rubiendial in greco, conerast in caldeo, wartynus in arabico dicitur. Sunt autem due species eius, una que est russa, alia nigra, que ambe species in ventre hirundinis in augusto inveniuntur, et in eo tempore ... maxime valent. Russus ipse rubiendial et conerast dicitur, involutus in panno lineo vel in corio vitulino et gestatus sub assella sinistra valet contra insanias et contra lunaticam passionem, et antiquos langwores ... et eodem modo valet epilenticis. Facit etiam hominem gratum et placentem ... malos humores et insidiosos ... et nocivos. Celidonius niger qui proprie wartynus dicitur valet contra nocivos humores et febres ex calida causa, et contra iram ... et contra ... et ... Solutus in aqua sanat oculos languidos, et negotium inceptum deducit ad finem debitum et optatum. Hic etiam foliis celidonie herbe si involvatur ... cum succo eiusdem herbe ... quod dicitur ...

carmine conservatur, obfuscat visum. Inveniuntur enim sepe ambo in una hirundine, aliquando autem tantum unus, vel russus aut niger, et unus ... ventriculo reperitur, et sunt modice quantitatis.

Celonites latine, indiam greco, induly caldaice, dimikaster arabice dicitur et est varii coloris scilicet ruber ad albedinem tendentis, purpurei coloris pulcerrimi, et contra ... optimus, et venit de quadam que testudinis indico. Habet autem hic lapis virtutem divinandi quod si sub lingua portetur luna prima vel decima quinta, una tantum hora confert ... futurorum; hoc valet statim post auroram. Hoc est in ..., et ... luna prima ... undecima nona luna ante ... hora prima et ultima ... virtutem, et est modus divinationis talis, quod si ponatur sub lingua et cogitetur de aliqua re de qua placeat utrum si fieri debeat an non, si fieri debet statim cordi tenaciter infingitur ita quod a corde deficiat mox non potest evelli. Si autem non debet fieri statim resilit a corde. Hic lapis igne comburi non poterit nec corrumpi ut dicitur.

Ceraunius lapis latine, qui apud grecos juliaster dicitur, ... apud arabes alquiberstes apud caldeos nominatur. Hic est similis cristallo simul intinctus colore ceruleo, et cadit aliquando de nube cum tonitru ut invenitur in germania, et etiam in hispania invenitur et ille est candens ut ignis, et ille est nobilior. Hii lapides prebent dulces sompnos, et valet ad prelia et causas vincendas, et contra pericula tonitrui et contra fulgure. Greci vero imposuerunt sibi hoc nomen juliaster tempore Julii Cezaris, et ipsum ... ferret Cezar, ut vinceret ... qui erant tunc inimici eorum. Et quemadmodum cadunt lapides de nubibus tales, si imponatur ... metallis quod sepe cadunt de nubibus maiores habent ... et ceteris ... quam in metallis alibi congelatis. Vidit enim Albertus quod ... de nubibus quoddam corpus minerale quod erat formatum ad modum vituli, et erat internus sulphureum ... autem erat cutis metallina, et similia corpora cadunt de nubibus ... sine dubio congelata ut dicitur.

Corallus lapis latine, qui greco ... ynulus dicitur, ... caldaice, marystus arabice nuncupatur. Eius sunt due species, una rubea sicut ... aliqui, alia est alba. Hic lapis

est supinatus admodum ramusculorum
plantarum / et valet contra quemlibet flu
xum sanguinis in cibo vel in potu sumptus
/ Valet etiam gestatus quodam modo collo
alligatus / contra epilepsiam / et honorem
facit magnanimum sensum auget
et prudentiam / removet incursus monstrorum opera
tiones tempestates et fulmina nec non
grandines / In aurum positus adoptata
maxime operatur / et si pulverizatur
et spargitur super fructus quoscumque in
celesti impressa lapidi arte pestatibus
et conspirationibus ac grandinibus
/ et avibus nocivis calumniatibus preservat
/ Valet etiam contra cardiacam passionem
facit principium negotiorum bonum et prospere
et optatos effectus negotiorum sortiri
/ Et inveniuntur sicut plurimum in eo in mari
et maxime circa Marsiliam, et vo
lunt magi quod herbe quedam in mari
in huiusmodi lapides convertuntur / Sunt etiam
quedam aque in quibus omne quod impo
nitur in lapidem / unde contigit quod dux
Fredericus dictus Stauf quondam Roma
norum imperator gloriosissimus suam
cirothecam sigillo cereo sigillatam po
suit in flumine quodam ita quod medietas
cum cirotheca cum sigillo cereo in aqua
fuit submersa / que extracto post que in aqua
fuit in aqua conversa sunt in lapidem / Et
preciosa metalla secundum deum in aqua impo
nebatur / que etiam conversa sunt in lapi
des / Est etiam quoddam stagnum in Germa
nia circa quoddam claustrum monialium quod
vulgariter dicitur ... in marchia
Brandenburgensi sedulitur in quo videtur
quoddam genus liquorum in lapidem converti
/ Et est certum quod lapides tales congelati
sunt quod ad diversis vaporibus in lapides
convertuntur / ... 2^m hic dicitur de cor

Cornelius lapis / sicut Arnoldus
in libro qui in greco vincorius dici
tur ... in caldeo / ... in ara
bico ... / hic est coloris rubei
aliquantulum obscuri sicut carnis lo
tura et quoddam genus lapidis rube
rum ... in flumine ... et
est valde rubeus sed si in eo ... con
politus valde micat / hic stringit
sanguinem / et precipue menstruorum / valet
contra fluxum emorroidarum ge
status mitigat iras et contra superbiam
operatur multum etc. Sequitur

Crisolitus in libro ... in
arabico ... in greco gar
... in caldeo ... / hic est
coloris aurei / et in horis et horis
matutinis pulcrior est quam in aliis
horis / hic lapis ... abigit
et fugatur / unde quidam dicunt ipsum

tunc ignem / et dicunt ipsum inflammari di
cunt etiam quod aliquod aliud genus lapidis
ignobilius sit ipsi incorporatum quod non est
quia credunt ... aurea esse
crisolitam / Aliud autem ipsius genus est
ceruleum / est etiam tercium genus crisoliti
quod habet colorem medium inter ceruleum
et aureum / virtus huius est hec quod tritus et
... super ... et febre ipsa sanat
/ Gestatus in manu mitigat calorem
febrium / dicitur enim ... iras et invi
dias refrenare etc. Sequitur

Crisolitus alatus / secundum Arnoldum
... ab arabibus ... nominatur / hic est ... tenue lucida
et ... solis micat in eo
stella aurea / hic lapis sicut plurimum invenitur
in Ethiopia contritus et datus
asmaticis ipsos iuvat / et spiritualia con
fortat / perforatus et ... asini alligatus
sinistro brachio fugat nocturnos timores
... / In auro gestatus fugat
fantasmata pellit stultitiam et confert sa
pientiam habundanter etc.

Cristallus lapis est qui in greco ... dicitur / Albertus in caldaico ...
arabice ... hic aliquando fit ex fri
goris congelatione ut dicit Aristoteles / ali
quando autem in terra ut compertum est in multis ...
... frigidior appositus radio
solis elicit ignem / et tentus sub lingua
reprimit sitim / et operatur contra ...
et gulas maxime imbibendo / et valet
quodammodo contra ... / vterque autem
tritus et mixtus cum melle et potatus
auget lac nutricibus quod ... est compertum

Crisopassion latine ... caldaice
... arabice ... in greco dicitur
hic venit de Ethiopia / et lucet in tenebris
et lumine eius ... / Aliud lumine
evanescit et retinet obscurum colorem
et ... velud quiddam putrefactum vel
... gestatus valet contra avariciam
et invidiam etc. Sequitur

Dyacodos latine qui ... in greco
... in arabico ... in caldeo nominatur
hoc lapide utuntur magi ut ...
... apparentia hominibus aliquantulum
est sub pallidus sicut berillus / Et hoc dicunt
magi quod ... abhorret mortem quod applicatus
defuncto perdit vires et moritur quod ...
pluribus lapidibus preciosis hic facit honorem
... sed quodammodo instabilem ac
... inconstante etc. Sequitur

Dyonisius lapis / Albertus caldaice ...
in greco ... arabice dicitur / hic lapis
niger rubeis guttis / et est niger et
... vinum et odore ipsius ... odore
fugat ebrietates et facit ...
... et calidites ... de corpore

odorantis, qui lapis est expulsivus et aperit
poros et expellit vapores inebrietates et
plurimum in grecia reperitur. Ex Dyasc.
Dracontides latine ysterstirtinus agretis ons
dicitur ab arabibus aliter abarabur, quia hic venit
a bonete ubi sunt dracones magni et extra
hitur de capitibus draconum, et qui volunt
hunc lapidem acquirere dant ipsum draconi
adhuc palpitanti extrahere, quia de hiis lapi
dibus dicitur est regula generalis quod omnes fere
lapides in aliquibus mortuis, pro aliquo spa
cio remanentes propter corrupcionem per mortem
in aialibus quantam lapides humor perdit virtute
et penitus moriuntur. Expedit igitur ut
animalibus vivis vel adhuc adhuc pal
pitantibus extrahantur. Sciendum autem quod hic
lapis quandoque invenitur ex prostratum multorum draconum
sive serpentum. De hoc autem narrat albertus
quod quidam nobilis in provincia debebat cum
suis militibus equitare in quodam prato
inter montes, qui vidit maxima multi
tudine serpentum in uno cumulo conflantem
quo viso milites predicti nobilis serpentes in
veterauit, et in fundo illorum serpentum inve
nerunt magnum serpentem volventem qui po
suerat caput super lapidem polens ibidem non
forte propter dilectionem lapidis licet quia
natura sibi indicaverat quod cum morte
sua virtus lapidis deperiret, quia ut dictum
est per morte sive per additionem mortuorum
vim lapides perdunt quam plurimum moriunt
et suas perdunt omnino efficacias et virtutes. De
istis lapidibus sive fiunt extrostatum draconum
sive corporis extrahantur, dicit Aristoteles quod
valet contra venena, dant victoriam
auget sapiam depellit stulticia malos mo
res restringentes bonorum et unites indicantes.
Ecandulus lapis latine qui arabice
caadalis dicitur et greco avanestus in
caldeo hamardes nuncupatur et est lapis ava
nee et invenitur sepe in vido avance et
valet gestatus contra venena et est quando
liquidi coloris et lenis aqua supnatans
et de facili pulverizatur. Et dicitur nigri
quod gestatus inducit sapiam et bonos mo
res et inveniuntur aliquando duo simul et unus
ab alio frangitur valde de facili et sunt
tamquam duo noduli et in statua binus
net aliqual aspitas est autem insipinie vel
Edyson prnglis lapis tum planus et
qui edyslus arabice dicitur vel asturi caldaice
molistus grece nominatur. Hic lapis est
niger habens albas venas et ista lapidis
species est apta ad formas quaslibet insculpen
das. Hic si ponitur ad caput dormientis
ondet multa simulacra sompniorum et
similes effectus aliquando provenirunt et aug
Eculus lapis luxuriam gestante excitat
... agitur vel ... arabice aga
stron arabice sumorisces nuncupatur
Hic lapis est ... cum lapide ...

dicto et est de que gagates sive ymmit
sublinguam tentus valet contra ve
nena gestatus et cum incenditur est valde
odoriferus, odor eius auget intellectum,
dat sapiam confert sanitatem. Invenitur
hic lapis ubicunque in Judia et frequen
tius et habet in nigro varium colorem
quasi sanguineis guttis aspersum.
Eliotropia, qui grece similiter dicitur
caldaice bitorinus, arabice simin
laster nominatur. Est autem viridis fere
ut smaragdus et sanguineis guttis
sparsus, et habet quodammodo similitudinem
smaragdi et dicitur inginitur quod si
summa vas plenum de succo herbe eius
nominis et immittitur lapis et ponatur ad ra
dium solis facit solem apparere sanguineum
ac si patiatur eclipsim, qui lapis
ex sui natura facit aquam ebullire et
nebulatur que nebula sunt inspissa
do aerem impedit ne videri possit
sol nisi raqua spissa nube, que
nubes postea descendit tamquam gutta
pluvie. Sciendum autem quod in cosertis
est si aliqui pueri fuerint arreptici
hic sunt illi qui alicui sunt aspe
et inbueant motu celi et ideo racione
divinando futura predicant illud etiam
faciunt pueri multe homines de mulia et
antiquis temporibus videbatur ipse ponti
fices templorum in festis maxime ydo
lorum cum convenirent plures totus
aliquem arreptum seu pueri melanco
lia pueros divinando futura predicerent
Et ut creditur alvergo quod ex qua publi
talia fieret ignorabat quod hec fiebat
vi lapidis predicti ac ex conferentia. Hic
lapis invenitur et comedi in
herba eiusdem nominis ad visibile
simili optime. Reddit gestantem
bone fame, verum providum et sanum
ac eciam longe vite restringit fluxum
sanguinis pellit venena, et quam eum
portaverit decipi non poterit. Hic lapis
in cipro arabia et ethiopia invenitur.
Excitenus qui indigilaston in greco
dicitur, hic lapis est corvini, quasi
ovo corvi dequitur et ad inducendum
eius itum reponitur advenicte corvo
et invenietur ova decocta et non pro
lificari statim ibit ad yndia vel mare
rubrum vel alibi quoque ubi hunc lapidem
invenire poterit, et ipso invento
ad nidum suum deducit, tangens cum
eo ova sua, et erunt cruda ut prius
et prolifica. Hic lapis portatus cum illo
lumine solis sibi opposito omnes serras
aperit. Et ut dicunt magni autem
per ipsum coitum confringit et ca
tene claumse aperiuntur. Et sunt quidam
lapides pro aliquo unus partis coitum

fere aprint / pro tactu aut alterius
ptis reservantur. Sequitur

Ematites lap latine qui arabice esta/rius, grece crystes, i caldeo at/mavallus nuncupatur. hic lap i affri/ca ethiopia, et arabia invenitur/ et est coloris ferruginei hns venas/ sanguineas immixtas, et est eius/ virtus multu stiptica, unde contra fluxu/ vesice et ventris et menstruorum et/ sanat fluxum sanguinis cum sanguine contritus/ i aqua et bibitus, pulvis eius vino/ mixtus et bibitus sanat ulcera,/ et carnes superfluas natas i vulne/ribus corrodit, hebetes visus cum/ inunctura confortat, palpebrarum/ asperitate tempat, valet gestatus/ sub ascella sinistra contra i natas/ insolencias anatura sanat, et/ morsus serpentum et aspidis si in/ aqua resolvitur, et volvera i fuerit/ cum melle mixtus, et in oculis/ inunctus, dolorem i morum maxime/ oculorum. Sequitur

Endros qui tollit febres dr agr/ [illegible] ab arabicis, [illegible]/ caldeis nominatur. hic lap est/ cristallo similis, i colore et stillat per/petuis guttis, et febricitantes estalia/ causa ipsum dent gestare in collo,/ et de ipso bibere veluti guttis vel stille/ de ipso stillantibus i bibendo. lapis/ aute stillando no minuitur et/ nec corrumpit. et dicunt magi q/ stille no exeunt de illo lapide sed ex/ frigiditate lapidis aere tangentis/ sed aer mutatur i aqua, et inde/ fiunt gutte. hic lapis refrenat ira/ appetitum luxurie per omnia tollit/ interim quamdiu gestatur, et valet mi/rabilr contra passiones cotalida

Epistites, qui dra causa la/tibe [illegible], caldaice [illegible]/gulus, grece [illegible] appellatr/ hic lapis est rutilans, et rubundus/ et nascitur i mari. hic si an cor gesta/tus fuerit, hominem tutum conservat,/ et maxime si fuerit i cantatus corpe/ sat seditiones compescit, et locustas et/ volucres nebulas grandines et te/pestates ne noceant fructibus terre/. Qui tenet ad ortum solis emittit ignes/ rubeos, positus in aqua bulliente/ statim desinit bullitio, et aqua per/ modicum spacium frigescat, contra ira/ et audaciam reprimit. Unde qui vo/lunt bellare hoc lapide no utuntur/ timiditatem eis indicat nisi aliis la/pidibus seu herbis, a contrariis/ ad audaciam facientibus suffragantur.

Exhebolitus lap i greco penespiges, del[illegible] i/ caldeo aderelamus, i arabico nominatur, et/ est varii coloris, et dissolvitur put sunt media/ qui ipso utuntur. hic lapis permixtus vino/ et potibus vz contra passiones colice, et/ yliade et pellit stulticia. Sequitur

Expantalicus latine lapis, qui i greco/ adromantimus sydrastos i caldeo, inatusion/ arabice nuncupatur. hic lapis habet colores/ et est pine quantitatis valde, et frequenter i libia/ inveniuntur apud trogoditas, gestatus ab/ infidelibus traditoribus et iniquis, ipsos/ fideles et bonos reddit, si aliquo avico pote/rint refrenari, quod si fieri no pot ipsos minus/ palliat et ipsos ipsos efficit verecundos.

Falanaldus lapis latine, venclistion grece/ vnaspon arabice, dilatistes caldaice noia/tur. hic lapis est viridissimus et translucens/ et quanto planior tanto melior. hic invenitur/ in nido griffonum et facit hominem intelligente/ et bone memorie, gestanti auget opes et/ divicias, positus sub lingua facit futura/ predicare augurés consulentes. Sequitur

Gargatrondus qui i greco gotundalis/ dicitur, in arabico aute vinitudalis/ i caldeo rimtiston appellatur, et est di[illegible]/ coloris ut pellis capreoli, quicumque ipsum gesta/verit semper vincit et victoria obtinebit/ et ideo etiam victorialis dr. hic si lap fuit/ primus et maxime ad victoriam [illegible]/ et quoddam carmine fuit consertus. nec aute/ id plures repetere contingat, id intellige/ de omni lapide proposito. Sequitur

Galatides seu galendus lapis dicitur/ i arabico [illegible] i greco, [illegible]/ i caldeo appellatur. hic invenitur i[illegible]/ i fluminibus nylo et [illegible], eius color cine/ribus est similis, tritus dat saporem/ lactis, et tritus in humido dat colorem lacti/ similem, gestatus in ore facit hominem turbare/ mentis. de ipso dicit phylosophus quod alligatus collo/ mulieris seu bestie lac habentis, lac aug/mentat, et si femori mulieris ul bestie/ que parere debet alligetur, facilem dat/ partum. in digito anulari sinistre manus/ gestatus i anulo aureo audire reddit/ hominem. hic [illegible] aurientibus augmentum/ [illegible] sicut cristallus, et alii [illegible] lapi/des qui ad [illegible] lactis copiam suffragantur/ mulieribus. Glutinum est aut quod si de humore/ lacte fiat caseus, de quo caseo modo alias/ [illegible] fiat oleum [illegible]. cum hoc oleo metal/la scilicet aurum et argentum dissolvunt et liquabi/lia [illegible] i mediantibus. est enim duplex/ oleum i medicinis, unum quod est [illegible] la/ [illegible] libri xxi quod per distillacionem/ inferiore abstrahitur. aliud est [illegible]/ [illegible] per quod calcinacionem frequenti di/stillatione perficitur. de quibus i aliis locis/ determinabimus annuente nobis gratia/ [illegible]

Gelosia alatinis yrenteos a caldeis orosfegosi agrecis granatistus ab arabitis, dicitur et hic grandinis colore et est durus sicut adamas et est frigidus, quod vix vel numquam aliquis poterit calefieri. Hic lapis sedat apoplexiam et libidinem mitigat iram et luxuriam, et plus contra omnes passiones specialiter causa operatur etc.

Gelatinus lapis hic iamnaso grece, anticosti arabice, retistus caldaice nominatur, hic inveniuntur circa orientem et est similis vaniusco olivi. Hic lapis tritus cum aqua et bibitus frangit lapidem in renibus et vesica et fracturam educit. Hic lapis deducit homines de malo ad bonum operatur etiam contra voracitatem et gulam, et contra avariciam secundum sacram voluptatem etc.

Geratitides seu gerathites latine, vesperlarius grecis, crassaminus a caldeis, notasdros ab arabibus nuncupatur. Hic est nigri coloris. Si corpus illiniatur melle vel lacte mixtum sicut qui hunc lapidem apud se habuit, muscis et vespis ledi non poterit. Portatus in ore indicat gestanti quid de eo cogitatur, et omne quod petit consequetur, gestatoremque facit amabilem hominibus sed raro sumitur etc.

Granatus qui a caldeis yterisius, grecis balaustius, ab arabibus granestus appellatur et ut dicit Aristoteles constantinus plus quod sit de genere carbunculi. Hic est per lucidus et rubeus in colore similis balausti. Sunt enim balauste malorum granatorum flores. Hic est obscurior carbunculo, et cum sibi obstiterit nigro color rutilat. Et inveniuntur horum lapidum quoddam genus quod inter ruborem ipsum colorem habet violatum et isti vocantur violacii granati et nobiliores ac pro flores sunt aliis granatis. Hic lapis letificat cor hominis et pellit tristiciam. Hominemque in iuventute conservat, et dicunt quidam granatum esse de genere iacinctorum, quod dicit Aristoteles esse falsum. Hic inveniuntur secundum plinium in ethiopia et inter tyrum inter arenas maris sepius.

Herodialis lapis, reperitur etc.
qui cugito indulans grece, olpsiton in caldeo nominatur. Solent heroicule hunc lapidem ad nidum suum ducere ut dicit magister propter refrigerium ovorum. Huius etiam solus coloris quidam lapidem sunt omnis, et plumealie aves herodiales autem proprie dicuntur qui inveniuntur in nido herody. Nobilissimum horum lapidum quam inveniuntur ipsa et in littore circa in terram teutonicam ubi cum sint optima quam herodiorum et in eo aliis lapillis continet qui in eo movetur. Et est coloris puniceo mixto lacteo, in his pruitatis aspersus appensus impedit abortivum, sicut dat pennis ebrietate fugat custodit se gestante a futuris malis dat victoriam, auget divicias, confert amorem hominum et graciam, amorem inter virum et mulierem reconciliat, homines reddit incolumes, ipsos ab epilepsia curat et preservat. Et dicunt caldei quod si quis in cibo quo est venenum ille cibus non potest deglutiri interius quod ibi remanet lapis et si aliquis est suspectus de administracione veneni, ponatur hic lapis in cibo illius si est in nocens cibum deglutit. Si non vero cibum deglutire non potest sed quasi strangulatur probabiliter lapidis de virtute etc. Sequitur.

Hyena alatinis, oculamus grecis, vagastron a caldeis, aug ab arabibus appellatur. Hic lapis ab oculo hyene animalis tollitur, in quo lapidem continetur. De hoc dicit Aristoteles quod si eius lapidem animalis oculi seu caput tantum supponitur ad locum immorale, hic animal lapidem oculi continet. De hoc lapide dicit Aristoteles et plures cum evax et aaron quod sub lingua positus divinado futura hoc lapide gestatus temeratur et dolentibus in malefiriis etc. Sequitur.

Iacinctus qui in caldeo crisstaltes, de nostratis in arabico galiades, isto intitulatur. Cuius duo sunt genera unum aquaticum, aliud zaphirinum. Aquaticum habet duas species, quarum una est flavea albescens. Et si pars sub flavo aque prosinus erumpat et inde commissio supperat et est vilior. Alia species est magis rubea aquestes in qua aqua pre natas et superat. Zaphirinum aut genus est flaruum et valde pluribus quam inclusus aquaticis, et quod modo colorem zaphiri participat, qui aliis melius reputatur, ideo iacinctus zaphirius nominatur. Tercium autem proprium addunt aliud genus, quod est aquaticum ceruleum secundum ignotopaston, et hoc est genus nobilissimum iacinctorum. Dicunt autem quod hii lapides inveniuntur in aquis sepius congelati quemadmodum lapis gedula in multis aquis sepius reperitur. Inveniuntur sepissime in sala que fluit in francomia que sala salina dicitur, et sala que descendit versus saxonia, que sala paganica nuncupatur inter ultra lexsinig etiam ab experimentatore anuosso et vivo oldico quod est in gartone versus cintitate gosslariense quidam pre multis fluminibus seu rivulis in eorumque fundo nihil aliud quam iacincti reperitur. Contigit enim aliquando quod zaphiri similiter in aquis et montibus reperiuntur, et in locis aliis congelantur. Et isti sunt zaphiri flavei et aquatici et in ipsum albescentes, ac si aqua prima sub flavo prosinus erumpat et quod non superet, et iste zaphirus plus vilior aliis esse comprobatur. Unde est notandum quod multa lapides pro sui

aqua reperiuntur et eciam in aliis locis quorum virtutes ignorantur, quia vix lapis aliquis
vel metallum aliquot poterit reperiri
si in ipso experimentum fuerit, quin aliqua
virtus reperiatur in ipso dum modo vivat.

Regula generalis de lapidibus

Una apud philosophos regula generalis est quod
omne metallum et omnis lapis preciosus
interim quod est in loco sue generacionis
sive sit vivus sive [illegible]. In loco
alius semper vivit et non moritur nec
suam perdit virtutem. Cum autem dimovetur extra,
extra locum sue generacionis fuerit, tunc
finaliter moritur suamque perdit virtutem
et efficaciam. Hic lapis multum est durus
et vix sculpi potest. Virtus autem eius
est quod confortat corpora et propter eius
frigiditatem constringit virtutes corporis.
Et si suspenditur ad collum et gestatur
in digito reddit hominem tutum in periculis
et gratum hominibus et valet contra malum
aerem in pestiferis regionibus. Sapphirus
purgat tristicias et suspiciones fugat.
Sapphirus cum [illegible] valet contra [illegible]
auget divicias et bonum dat ingenium
atque leticiam auget. Nec eciam eius virtus
in aliquo obtenebratur, dicunt quidam virtute
qua de ipso tangit simplex. Dicit enim
si [illegible] venis cum veneno non [illegible]
mala [illegible] nisi sit vetus quidem
necnon sit in signo sua forma [illegible]
sculpitur in eo due ymagines una
in forma masculi, alia in forma femine,
et femina teneat comas ante se in
manibus dextris in dextra et sinistra
in sinistra ac si [illegible] masculum et
[illegible] sit manus dextra masculi
ac si amicus [illegible] et manum femine
ad se vocat. Et si lapis quidam carmine
[illegible] ac [illegible] sanguine
perfunditur cum sanguis [illegible]
[illegible] cum lapis stet in anulo
aureo et digito anulari sinistre ma-
nus opponatur, quecumque femellarum
lapidem [illegible] gestante cum
[illegible] ac [illegible], ipsa
cum amore [illegible] prosequetur, et
[illegible] sua in omnibus [illegible] valitura.
Si vel eam [illegible] infamatur [illegible]
ipsum ac eundem pro amore [illegible],
ac si fuit [illegible], idem facit de
[illegible]. Si [illegible] sculp-
tus manus [illegible] ipsa [illegible]
ut dictum est habeat in manibus
et femina cum dextra manum [illegible]
duobus digitis amat ut dictum
est, ipse in amore femine [illegible]
[illegible] de mare [illegible] est [illegible].
Et si amor interim [illegible]
[illegible] anuli [illegible] in qua
sculpitur ymago masculi ac
femine [illegible]
[illegible] qui [illegible] ad se
amat ac si [illegible] aliquem
incitaret hic lapis in auro ipse volt

locari gestatus multum valet illi qui ab ipso
hominibus detrahunt, refrenat bibendi
gulam et maxime in bibendo, refrenat
eciam appetitum ludendi ad taxillos et
omnes ludos nephandos ac eciam [illegible]

Iaspis qui in greco nomine [illegible]
[illegible], divos in aliis [illegible]
[illegible] nominatur. Iste lapis est multorum colorum
et habet x species, et est ille melior qui est
viridis et [illegible] habens venas rubeas
et vult ipse locari in argento, et invenitur
in pluribus locis terre, et in montibus Lom-
bardie, et [illegible] in monte [illegible]
qui eciam [illegible] dicitur. Hos lapides in
magna quantitate. Hic lapis restringit sanguinem
[illegible] hoc [illegible] in quadam [illegible]
tempore quodam [illegible]. Cum eius vena fuit [illegible]
[illegible] et sanguinavit, lapidem in manum [illegible]
cum digito anulari sinistre manus stetit
sanguis ipso [illegible] digito [illegible]
hoc eciam [illegible] in quodam viro [illegible]
[illegible] maxime vulnerato. Hic lapis impedit
conceptum. Unde qui pueros [illegible]
hoc lapide tempore coytus non utuntur, sed cum
mulier concepit hic lapis iuvat [illegible]
eciam hic lapis [illegible] gestantem. Hic
lapis eciam valet contra febres aliquomodo
aliquando et ydropisi [illegible] si est valde bonus
et [illegible] aliquando per [illegible] curat. Facit
eciam hominem bonum animum et dat [illegible]
[illegible] intellectum quod sit melius faciendum
[illegible] refrenat eciam [illegible]
et discordias, et detractore fiat hominem
fidelem, et maxime si fuit quodam carmine
consecratus facit hominem gratum et potentem
et [illegible] si gestatur [illegible]

Iustos lapis qui in [illegible] Hyspania dicitur
[illegible] lancaster in [illegible] nominatur.
Hic lapis similis est [illegible] et in-
venitur in multis partibus Hyspanie et
est lapis filabilis et [illegible], et est in
ipso [illegible] virtutes. Si de ipso lapide
fiant fila, de quibus filis fiat pannus,
de quo panno ulterius fiat vestis aliqua,
hec vestis in igne posita non comburitur
sed purgatur per ignem, ac si esset pannus
lotus, et istud est quod quidam vocant pel-
les salamandrinas [illegible] et quedam
species horum lapidum. Aliqui [illegible] species car-
bunculi [illegible], et dicunt albi carbunculi, et
hoc propterea quia quasi [illegible] carbunculi
[illegible], quia qui habet apud se de panno
iam dicto illud [illegible] fantasmatibus.
[illegible] qui [illegible]
[illegible] hominum artificiose istud habet apud
se, et ut non decipiatur ab eo [illegible]
[illegible] aliorum movet fantasias, quod est
eciam de natura carbunculi. [illegible]
sicut carbunculus resistit [illegible]
[illegible]. Si aliquis
[illegible] fecit aliquam ymaginem
per quam vult aliquem infirmari aut

aut illude quoquomodo quis si carbunculi
vel aliquid de huius panno apud se ha
buerit nocere non poterit ope incantato
hic gestum valet etiam contra dolorem oculorum
oppilanda causa et si redigitur in pulvere
sanat scabiem, similiter facit etiam leprosos
apparere sanos reddit homines nitentes et hic
vtrumque simili in carbunculo reperitur quo
quod sit genus huius lapidis albus carbun
culus nuncupatur etc

Celis lapis hic arabice notisenus dicit
caldeo dicitur ... in greco bicolor quia in p[ar]ti
bus nominatur quod in sole tentus repre
tat arcum yridis et colorem dicitur autem
agreco nomine vertus dicitur et greco tano
quod sonat stella clara, dicitur etiam de ing
nulis et est similis cristallo, et venit de
Arabia et nascitur in mari rubro et alii la
pides huic similes reperiuntur in gipso hic
lapis est strictissimus. Restante facit tutum
ab inimicis probat venerem et est multum
clarus cognoscitur enim sic. Cum vna pars
eius tenetur in vmbra et alia pars ad sole
pcit de se reflatendo pulcherrimos colores
et invenitur in multis partibus germanie et
est vnus magnus mons qui crispinus
oppinio statuit aqua que mosella dicitur
in qua inveniuntur. Reperitur etiam iuxta
civitatem que lunburg in hartane et
credunt vitium esse cristallum et vocant
locus aricinus mons cristallorum. hic lapis
confert gratia homini vtriusque sexus et valde
valet contra venenum ita quod si ponitur
in scutella vel in cypho venenum expellit
vino vel alijs que in vase sunt tunc dilectis
Et non abierunt portetur auget ira
cundia, si autem amodestis maxime quod
sunt corporis platonia auget mode
stia, facit eos homines victores et e
verissime dictum si quis vnum vel plures
de hijs lapidibus sibi certo pro heret, et
ad lateram lecti aliquas locaret et poneret
in tegumento lecti aliquos, in quo lecto
si cum vxore concuberet procreat gloriosos
et hominibus dilectos, et ad victoriam
fortunatos omnibus gignaret. nisi vel
mulieris impotentia aut alios ma
los aspectus corporis celestis vel aliquam
planete quod contingit aliquando impe

Iudaicus qui medicus dicet sic
Labaratibus dicitur ... ficatoos agreas
tenebrestem a caldeis nuncupatur, hic
lapis est albus admodum glandis in qua
titate et ut frequentius sunt in eo
sculpture que sunt hec et has sculptu
ras greci appellant ... hic lapis
in iudea reperitur et valet contra fantasma
et errores appositus cunabulis infatem
conservat eos a fantasticationibus et erroribus
et inducuntur ad bonos mores et opus

tura commassione lapidis in bonis mo
ribus consistat. Quedam sunt horum
lapidum genera in multa quantitate circa
litus aque que albea dicitur reperiuntur
et in tellerung arendis quod inveniuntur
circa locum plebs iuxta littus albe quod
situm est in albea marchia bradenburgensi
et vocatur ab inglumis rebe altsteyn
et aliqui incuriis quantitate ... in iudea

Kacabre lapis latine ingislavis
caldaice cunsug greco or phanus
arabice macapri, hunc dicunt nigri
esse de genere gagates, et secundum eius plinius
invenitur in libia et britania et in mari
angliano, et in mari quod tangit parte
aquilonare teutonice et in pluribus
alijs locis similiter reperitur. Cuius tria sunt
genera vnum croceum plucidum fere vt co
pasion. Aliud est glaucum vergens ad
pallidum cum vitro. Aliud nigrum hoc
confricatus trahit paleas et incensus
ardet sicut thus, et multum valet ydro
picis et si pulverizetur et cum aqua in aqua
et si in illa os aliquis lotum fuit forti
ficat dentes et firmat. Et secundum
quod dicitur leonis gestetur ab aliquo
gingivas illius consolidat et dentes
ipsius a bonum dolore curat, et gestatus
a dolore ductum preservat et si ab ebdetulo
portetur sibi nunquam crescit dentes
et raparanus lapidis, vel pulvis
in aqua mixtus et mulieri suppositus
per subfumigium probat menstrua
et valet contra ventos et sic subductos
fugat serpentes odore et sufumigatio eius
facta in domo fugat fantasmata
melancalica quod quidam dicunt esse de
demones et ipsis in potu regium
solet deprehendere. Ita si eius rapud
datur ad bibendum aliam femelle si
est corrupta statim mingit et vrina
non potest retinere, mitigat labore
partus, et ipso vtuntur alchimiste in
operibus alchimicis, de ipso faciunt asphal
tum. Sciendum est autem quod omnes lapides
in igne evaporatus aut distillatus ita quod
huius vapor vel distillamentum per
medicos alchimiis deputari atque fugi
ita quod corpora ingreditur et corpore
opus valeat sustinere, vel in alchimicis
ad corpora metallica transmutanda etc

Kalebrates latine lacillus arabice
nonllanus greco limpharius dicitur
caldaice hic est similis cristallo et
dicunt nigri quod gestatus contra ydropisim
dat eloquenciam conservat honorem
humanum et graciam hominum etc

Radplepes lapis in latino mo
ratyring in greco, dibagder in
arabico luinast in caldeo nuncupatur

Dicit enim lapilepaz a lapis et lapat
qd est argenti vivum emanare dr per
igne fortissimum i fornace inferius di
stillandum / Dr eciam dr medarpinus
amedar grece qd est argentum vivum /
et pir qd est ignis quasi per igne fortis
simum argentum vivum de lapide optiner
quetur / Deinde autem argento vivo di
cit alchimiste qd sit maioris laboris
et utilitatis amplioris, i ipsorum operibus
quo adtractant / Est autem id pereccionem
qd vone sue penetracionis est vere
mira i corpora metallica que per eius
sublimacionem ul quo quomodo per
ipsum i album ul rubeum artificio
alchimiste tincta fuerint que sunt
ideo venenosa qd de eis sunt vasa
quorum, corporis vasis bibentibus ul come
dentibus membra paliticat se dissolvit
Et scribitur qd mediate tali argento
vivo sublimato duracione quendam
sacerdotes interfecit / Hic lapis confirmat
testamentum a veneno inimici / Invenitur
autem hic lapis i arabia et invenitur
in bohemia apud locum eadem i magna
quantitate etc. Sequitur

Liconides qui grece nerespa carbo
nculus arabice peculiariter caldaice
inticipatur / Hic lapis nascitur i
rembus bonis / et est rubeus scin
tillans quodammodo / aliquando autem
invenitur croceus parum tendens ad
nigredinem / Hic lapis fricatus tra
hit paleas quod si faciunt plurimi la
pides preciosi, et valet contra peticia
et dolorem stomachi et contra ira et superbia
operatur / et si zaphiro coniunctus fuit
valde humilitatem inducit etc.

Ligurius qui a grecis tenebellus
dicitur, ab arabicis akeinis acal
deis undus nominatur hic lapis fit de
urina animalis qd dr linx / et quanto
magis adoleverit tanto plures imper
mitur / et fit i magna habundancia
in silvis teutonie et sclavie / et dicit
plenius qd hoc animal urina suam
subterra abscondit quasi invidebat
in iuvamentum quod est de lapide sin
venitur sepe croceus tendens ad nig
dinem hic lapis refrenat virum inflatis
qui sunt blanditores in pucia et a
tergo subtractores / dicit eciam de hoc
lapide aristoteles / qd si aliud animal
capiatur et eius vesica de ventre su
urina integra accipiatur / et ad lorem
mineralem exponatur nobilissimus
in vesica ligurius generatur

Memphites qui in greco elidyrus dr
in arabico randus, i caldeo eundes
nominatur quatur in libia et iuniaus
gente ab inimicis insequitur si hunc
lapidem i anulo aureo habet i medio
ante anulum digito sinistre manus et lapide
inspexerit inimicus eius non prius venire
poterunt quem sunt illo tempore eo primo lapide
inceperit intueri / et est verum valde mirabile
qd si hic lapis fuerit in silva ul i capone illi
docet ferrus coniuncte hunt lapidem que fore
sunt aucupatoribus et canibus insecuite ad
lapidem fugiunt stantes et ipsum lapidem intue
tes aucupatore ul canibus non potest aliquo
molestari etc. Sequitur Ma

Magnes sive magnetes qui paulisper
ab arabibus cdalistron caldeis ulisses
agnetis appellatur hic est purpura magnetis lapis
inguinatior Et est sciendum qd aiunt lapides
quo ad naturam magnetis pertinet, quia
sic magnetis est attrahere ferrum / ita alii
lapides trahunt aut homines aut gestati
attrahunt victoriam / quidam eciam trahunt
fila et lapides sive paleas / et de aliis appa
ret igitur qd huius natura magnetis parum
capiunt invenitur autem in mari rubro
i nimia quantitate propter quod non potest in
ipso navigari cum navibus aliquid de ferro
habentibus, et cum clavicullis ferreis colligat
Invenitur eciam i multis partibus teuto
nicis in francomia orientali et multis
aliis locis sicut vidimus eciam magnum
montem de hoc lapide dum fuissemus de cla
viola in Corinthia quem propter attraccionem
ferri vix transire potuimus, trahit enim
ferrum quo equi fuerat subferrati / et
ferrum de pedibus equorum
tandem trahit ferrum quod erat inferius, et
et propter ferrum quod ... tenebantur paritionem
calcaribus equi tenebantur ... gradiebatur
magnetis qd difficulter ulterius gradiebatur
hic est in colore nigro sicut ferrum rubiginosum
et combustum et quando uno cum pice perfusum
Et invenitur ideo attractivus ferri qd si appo
natur ferro per naturam sua attractiva i mittit
ferro qd illud ferrum trahit ulterius aliud
ferrum unde si una acus sibi apponitur
cum ulterius plures acus apponantur omnes
per attractionem in simul continentur et una a
pendit alteri ac si filo omnes essent i simul
colligate / Cum autem hic lapis inungitur
alleo alleo perdit virtutem attractiva ferri
et si sibi supponitur adamas similiter perdit
virtutem attractiva, primus enim adamas
magnetem ligat magnetem / Dicit albertus
in sua scientia minerali qd vidit magnetem
qui ab una sui parte attrahit ferrum et ab alia
parte ferrum a se fugavit, qualem eciam vidimus
in holtsacia i loco hamborg / Iste narrat
albertus quod quidam ex suis confratribus
eciam experimentator curiosus vidit glorio
sissimum imperatorem fredericum habere magnetem
qui ferrum non attraxit sed econverso a ferro
attrahebatur / Dicit eciam alexander quasi
inscripta sunt genera magnetum quorum quidam
inveniuntur elementa et unde enim inveniuntur
magnetes qui trahunt ignem / Unde antiquitus
sculptores ydolorum quondam in templo pone
bant huius magnetes apud lucernas ... tabulas

unde quando ignis vel aliqua candela accensa a-
portaretur ad templum ille magnetes attraheret
ignem et sic illa candela mortua incenderetur
ut crederet populus quod talia essent contraria vel
[illegible] fieri virtute magnetis ignem
attrahentis. Alii autem invenerunt magnetes
aerem attrahentes unde est enim quedam camata
in loco secreto quod situ est in ecclesia in qua duo
fuerunt regis [illegible] adhuc sunt huiusmodi lapides quorum
enim in una parte occulte dicitur seu vocalat-
ur in alia parte tamen auditur manifeste ubi
sunt huiusmodi magnetes aerem attrahentes.
Contingit enim quodam tempore quod illustris prin-
ceps quondam dux Henricus [illegible] mar-
chio sedebat in una parte illius tamen cum suis
militibus ubi erat huiusmodi magnetes. In alia
autem parte huius tamen sunt quidam miles
cum una pedissequa quam admodum diligebat
et mirabiliter se pertractabant. tandem miles
promisit eam legitime ducere, et ipsa se eique
promisit quod suam voluntatem in omnibus vellet
adimplere. Quod audivit predictus Marchio
cum suis militibus. Quo audito fecit ipsos ambos
ad se vocari, et ipsam puellam eidem dicto mi-
liti desponsavit, seu eos licite copulavit,
et ipsis magnas opes contulit et donavit.
Hoc autem fuit virtute magnetis aerem ab
ore illorum duorum emissum maxime attrahentis.
Alii autem invenerunt magnetes aquam
attrahentes. Alii autem terram, et per huiusmodi ma-
gnetes magi seu nigromantici faciunt mo-
tes [illegible] et maxime si fuerint incar-
nati. Alia autem invenerunt magnetes quasi
trahentia corpora elementata. Secundum enim
magnetes trahit argentum, quidam ferrum,
ut dictum est, et hii sepissime inveniuntur
et magis noti sunt et communes, et sic de
aliis metallis. Unde optima commendatio
metallorum est utrorum sint alchimica vel
vera et aurum collecta quamsi accipiatur ibi
magnes qui trahit tantum cuprum et non appropriat
ad aurum vel argentum de cupro modo al-
chimico preparatum semper trahit illud ut prius
quia nullus alchimistarum hoc poterit
suo artificio removere sicut de aliis metallis
alchimistarum officio preparatis. Sunt etiam et
alia magnetum genera carnes humanas at-
trahentia, et huiusmodi magnetes inveniuntur
et sunt circa paradisum terrestrem in parte orientali.
Ideo quod adhuc nullus hominum pervenire potuit,
quia per attractionem et contactum huiusmodi mag-
netum iocundari et ridere et sic ridendo mori
vel propter alios magnetes homines at-
trahentes et etiam detinentes ita quod ulterius
procedere non possunt quoquomodo. Alia etiam inve-
niuntur magnetum genera vinum attrahentia
et sic de aliis, quibus magnetum intelli-
gendum est cetera elementata corpora attrahe-
ntia. Esset enim nimis longum omnia ma-
gnetum genera per singula enarrare. Hic autem
lapis maximam habet virtutem consecratus
ob [illegible]. Hic enim lapis contritus in

pulvere et in quatuor angulos domus
positus super carbones vivientes facit
omnes in domo dormientes adeo terre-
ri fantasmatibus horribilibus quod de do-
mo fugiunt, et hoc modo fures ma-
xime post furtum. Item positus sub ca-
pite mulieris dormientis si est casta
et maritum suum diligit vertit se ad eum
dormiendo, ipsumque osculatur. Si autem
est adultera dormiendo tantis fantas-
matibus terretur quod nimio terrore
cadit de lecto. Item si hic lapis comminuatur
in pulverem et cum melissa datur ydropicis
bibere optime multum iuvat. Item
de saliva per putrefactionem pulveri-
zatum [illegible] et hic lapis pulverizatus
et vestis pulvis candele appositus
qui accensa facit apparere multa monstra
et alia terribilia, et maxime si aliud
lumen illud non impediat nec ab-
fuerit etc. Sequitur

Magnesia lapis qui a greco longi-
tus dicitur, in arabico [illegible], in
caldeo gazlaz appellatur. Hic lapis
est niger et utuntur ipso vitrarii et ma-
xime venetorum, et illi qui purum fa-
ciunt vitrum. Et dicunt magistri quod sublimari
et ipso utuntur alchimiste et non
nisi in magno et forti igne, de eo multa
scribunt alchimiste de quibus nichil
ad presens. Hic lapis gestatus valet contra
dolositates in naturis [illegible], sed propter
multa pericula que sequuntur non consulitur
hic gestari. Contrahit enim naturam
sulphuris et argenti vivi. Et volunt
magistri quod bibitus et potionibus factis mediante
isto lapide valet contra ydropisim. Unde
compellit quidam periti medici ydropicos
quod quandoque bibat potionibus bibant
quam mediante isto lapide sunt parati etc.

Marchasita sive marcassita [illegible]
Marchasita [illegible] in caldeo golodastes in greco
kazaiaz vel in arabico nominatur. Hic
lapis valde notus est alchimistis. Cuius
sunt tot quot sunt metalla, quia unicuique
metallo una marchasita sese
adequat. Hec autem dicunt solum ut hoc
fallat in electro, et inveniuntur in quodam
lapide qui frequenter est durus et valet
contra lepram. Valet etiam lapis una cum
marchasita quodammodo contra passio-
nes ex calida causa etc.

Margarita latine [illegible] pericardioli dicta
Perle [illegible] greco [illegible]
caldaice dicitur. Hii lapides sunt quodammodo
albi nitentes ac si puram lucem lustraret
in multum album, et inveniuntur in conchis
et in mari anglicano inter flandriam
et teutoniam, et aliquando hec conche
sunt obscure. Meliores autem mar-
garite veniunt de conchis ex india
et quedam sunt integre, quedam vero

anatum perforate. Et dicunt magi quod conche in mari et in aliis fluminibus in temporibus tonitrui eueniunt margaritas abhorrendo tonitruum, et tunc in arena maris inveniuntur et in mosella in quibusdam fluminibus gallie et teutonie. Hii lapides valent gestantibus illis qui sunt nimis feruidi et nimis flexibiles et instabiles, et maxime sunt virtutis in electro. In auro autem maxime valet ad confortacionem spiritualium et contra cardiacam passionem. Valet

con contra fluxum sanguinis et fluxum lienteriam et contra dyarriam et sincopim. Sunt autem in cypro confortandi coitum. Et sit in quolibet metallo obtinet vim spiritualem. Aut. Diascorides.

Mumilkanus lapis qui arabice camenetz dicitur, in caldeo mansiter, in greco meandros et latino quadros vulgariter nuncupatur. Hic lapis invenitur in rebus volantibus. Eius virtus est quod confirmat gestantem a nocivis casibus et nutantibus ipsum gestantibus. Lac augetur, vel si de eo bibant aut si mamille cum lapide liniantur. Venerem et voluptatem incitat et facit debilem se gestantem. Aut.

Medolap qui grece medolaster dicitur, latthaust caldaice, manai arabice appellatur. Hic lapis venit a regione medorum. Eius due sunt species, una viridis alia nigra. Viridis tritus cum lacte mulieris que semel et marem peperit, ut dicit euax, et inde oculi uncti antiquum dolorem et quandoque etiam cecitatem quodammodo removet. Item intritus cum lacte cuiuslibet que filium et masculum peperit expellit veterem podagram et fessis reficit fibras et valet renibus fetidis. Niger autem si in aqua calida resolutus fuerit et cum ea ferina aqua lavent, mutat membrorum opposicionem, ipsius enim optantur membra que predicta aqua fuerint madefacta. Et si quis eam aquam potaverit vomet et vomendo pro abstersione medio valet. Verumtamen gestatus contra malignitatem in natura et contra incostanciam et vanitatem et lassos et fessos et debiles dicitur recreare. Aut.

Melochites lapis qui arabice adung dicitur, vidisty in greco, melanites in caldeo nuncupatur. Est autem hic lapis crassi viriditatis non tamen lucens ut smaragdus, et est multum mollis. Suspensus ad cunabula infantium ipsos a fantasmatibus horribilibus preservat, et valet contra timores et sibilositates a natura innatas reprimit et a nocivis casibus prohibet se gestantem. Aut.

Menphites lapis [illegible] qui grece dilugela, arabice cardiaton, caldaice dicitur. Hic lapis est calidus virtute et potentia et non actu. Tritus in aqua et potatus facit bibentes insensibiles ita quod non sentiunt, et eo dantur secandis et urendis, et

hiis qui necessitate iubente ad maius malum euitandum sunt membris aliquibus mutilandi ne sentire valeant cruciatus. Gestatus auget luxuriam et [illegible] gestans presumptuosus est quia caliditate sua nimium et ultra modum operatur, et superbis auget superbiam et reddit inverecundos quodammodo se gestantes. Aut.

Nitemar qui et alio nomine latine alabastrites dicitur, a caldeis chalaster, a grecis nolisces et arabis vanyrus nuncupatur, et est de genere marmorum. Hic lapis adeo frigidus est quod frigiditate sua conservat corpora mortuorum et in virtute sua consolidat aromata et unguenta, et de ipso lapide erat pixis in quo fuit unguentum de quo legitur de maria magdalena. Unde ex eo [illegible] fetor non prodit neque egreditur de corporibus mortuorum que cum hoc lapide conservantur. Hic lapis dat victoriam et frigiditate sua refrenat luxuriam et iram, et valet doloribus oculorum ex calida causa. Caveatur autem ne oculi nimium infrigidentur. Dat amiciciam et confirmat. Valet etiam gestatus illis qui nullius [illegible] sunt amici et quibus nullus placet. Est enim albus et nitens. In urbe autem romana de hiis lapidibus invenitur multitudo. Aut.

Nitrum qui corpus agreas dicitur, ab arabibus amilestor, a caldeis miristus nuncupatur. Hic est subpallidus et perspicuus, et eius virtus probata est quod dissolvit et attrahit, et valet contra retencia. Creditur ab aliquibus esse de genere salis, et eo utuntur alkimiste in operibus suis. Hic lapis gestatus reddit hominem hilarem et valet hiis qui se fremunt cottidie et vastantur. Aut. Diascorides. Saphirus.

Nuse qui grece lenostulang dicitur, syrasty arabice, venerasten caldaice nuncupatur. Hic est de genere lapidum buffonum. Eius due sunt species. Una ac si lac intrant sanguis et videtur cum obscure vie sanguinis apparent in eo. Alia species est nigra, et aliquando pingitur in eo buffo sparsis pedibus. Si hee due species includantur in anulo cum presente veneno adurunt manus tangentis. Hoc est experimentum horum lapidum utrorum sunt veri an non. Si tenetur lapis circa buffonem, buffo se elevat super pedes posteriores ad lapidem accedens et ipsum ore suo tangens si attingere poterit osculando. Ille vero subpallidus presente veneno efficitur varii coloris. Hii lapides faciunt se gestantes fortunatos et numquam a buffonibus [illegible] demum [illegible] valitate eorum fortuna in honoribus et divitiis maxime augmentatur. Contigit enim in Saxonia ante quoddam castrum plote nomine sub quadam tilia sub qua solebat castellanus seu milites saturari quodam die in estate venit sub arbore in turnibus quidam miles, et cum ibi dormiret venit quidam volens ad eum accedere [illegible] eum insigilans et videns buffone timuit

et surgant pallio in quo dormivit ibi relicto. Buffo autem ad pallium accedens ore apto ac si vomere vellet, incedens lapidem prope pallium relicto recessit. Illi vero prope pallium accedentes lapidem levaverunt ipsoque purgato servaverunt. Alii autem revertentes et buffonem videntes ipsum occidere volebant. Buffo autem ad multitudinem fugiens tamquam ab eo exigeret defensari, qui eum protexit ne ab aliquo lederetur. Hic est lapis aliquando in buffonibus, ut dixi, repertus valet etiam contra inflationes et pustulas malas.

Onix lapis qui alio nomine onices dicitur. In greco autem ymaginarius. In caldeo vero trekon appellatur, et secundum aliquos onichinus nuncupatur. Alii autem volunt quod sit quedam alia species quia non est niger nisi aliquando sed colorem habet ut unguibus ut unguibus humanis, et multi colores inveniuntur videlicet albi nigri et rubicundi, qui tres colores exprimunt unguem hominis. Et dicit quidam quod lacrima arboris que onica dicitur induratam convertitur in lapidem, et hanc asserit causam quia odoriferus est in igne et quia frequenter inveniuntur depictus ymaginibus et variis diversis, quia lacrima apud mollis de facili recipit impressiones et picturas retinet quando indurata in lapidem congelatur. Hunc lapidem dicunt insensibiliter intrare in oculum hominis quemadmodum allectorius, et zaphirus sine oculi lesione positus in terram non ledit oculum non tangit aciem sive pupillam. Est autem onix gemma nigri coloris, et invenitur aliquando albis venis inmixtus, et hic est nobilior. Venit autem de India et Arabia. Harum lapidum inveniuntur quinque species propter diversitatem venarum colorum. Hic lapis appensus collo vel digito excitat tristitias et timores, et in sompnis fantasias terribiles, et multiplicare facit lites. Addunt etiam quod auget salivam pueris. Etiam si ponatur ad ignem tritus ex vapore ascendente ab ipso inducitur melancolia in hominibus huic aerem per anhelitum attrahentibus, et movetur ad lites tristicias et timores et sic de aliis passionibus, secundum quod diversificantur de melancolia. Hee autem passiones oppinione sardinus vel sardus restinguitur.

Optalmius ab optalmia inposita sit dictus qui arabice amanenus, caldaice angeranus, grece nebularius dicitur, et est multorum colorum. Hic est patronus latronum et furum quia ut dicunt ipsum gestantes reddit invisibiles, quia obsistit visum circumstantium et obtenebrat. Credendum autem non est quod homines fiant invisibiles ita quod sint transparentes ut diaffanum ut aer et pellucida valent tamquam fenestre quod impossibile est et contra naturam. Sed aer circumstantes gestantes huiusmodi lapides vel alias res ad invisibilitatem operantes ex virtute lapidum vel alterius rei inspissatur ne videri valeant, et tanto fortius operantur quanto pluribus rebus carminibus seu consecrationibus ad invisibilitatem operantibus suffragantur. Hic lapis invariabiliter valet contra dolorem oculorum gestatus auget verecundiam fidem et iusticiam. Virtus autem eius in auro maxime reperitur. Ita dicunt.

Orites lapis qui arabice rapulaus dicitur, delamus in greco, olistus in caldeo nominatur. Cuius tres sunt species: una rotunda et nigra, alia viridis habens maculas albas, tertia est coloris lamine ferree. Hic lapis unctus oleo rosaceo et gestatus preservat hominem a pestiferis morsibus reptilium et casibus adversis. Appensus mulieri non poterit impregnari, et si impregnata fuerit faciet aborsum, reddit hominem tutum et reprimit cogitationes malas.

Panthereus lapis in latino pedro sdarus in arabico anchoton, in caldeo verrutes, in greco interpretatur. Hic lapis est diversorum colorum, et in uno et eodem lapide concurrunt et sunt plurimi. Inveniuntur in India. Facit homines ipsum intuentes lusos, qui ipsum in manu habent ut dicit Aaron, et eo tempore procreavit puer effectus luscus. Homines efficiuntur lusci de inspectione huius lapidis qui hora sua indebita ipsum inspexerint. Homo enim qua gestantes ipsum inspicere debent est in mane oriente sole cum die et inspiciens erit fortunatus in omnibus operibus suis usque ad aliud mane, et erit sine dubio victoriosus in bello. Dicitur enim ipsum bellare in ipso die contigit sine dubio triumphabit. Tot enim virtutes habet quot colores. Ita.

Peonithes lapis qui grece rudiem dicitur, caldaice peristoton, arabice batostos nuncupatur. Hic lapis est sexus feminini nam certo tempore concipit et parit lapidem sibi similem in specie. Restringit autem naturalem et menstruam et appetitum mentis, et valet laborantibus in partu. Ita.

Pentites qui alio nomine latino pirrithes dicitur, registinus ab (?) arabico, hipentanius agrestis, veritas (?) in caldaicis appellatur. Hic est fulvi coloris, et leniter vult tangi, quod si leniter et reverenter tactus non fuerit, sed in manum fortiter compressus adurit manum tangentis in modum sicut carbo. Hic lapis huius est virtutis quod si aliquis intellectus fuit ad vicia ipsum reprimit ad virtutes. Si autem dispositionem talem non invenerit quod nullo modo potest mutari

i melius multiplicat vicia inventa
et deteriore fecit quam ante invenerit
Hic si super renes viri suspendatur
facit ipsum coire multum / confirmat etiam
naturam accitum minime relevatur / Hic
lapis iracundia minus provocat Est
etiam alia species huius lapidis que
est similis crisolito nisi quod est maio
ris viriditatis / Hic lapis si ad crus
dextrum viri sedentis in equo alligetur
ut dicitur a quibusdam equus magis
curreret / et celerius et valde difficilius
fessus fiet Si vero ad sinistrum crus
viri alligatus fuit statim effringitur
equus fessus et valet gestatus utrique contra
quartana ex frigida causa / In febre
autem acuta vel in aliqua infirmitate
ex calida causa inficit se destruit
et valet contra omnes passiones ex causa
frigida procedentes etc.

Pantaura qui grece brisiolites dicitur
caldaice swagus in arabia saqua
sius appellatur / Hunc lapidem dicit
pictus admodum similem / Hic lapis ut dicit
Aaron scias apud / et dicunt quod inve
niuntur aliquando tales quod ad contactum
unius partis capitur ferrum protractu aut
alterius partis eiusdem lapidis refutatur
Amiciciam divitiis sapienciam auget
et maxime si fuerit consecratus etc.

Prasilus lapis latine bitiston arabice
ceyracidoni caldaice elitgandalus
grece qui alio greco nomine celatax
alio ex greco nomine sublimalis dicitur
Hic lapis suspensus sub umbilico
supra pectine facit hominem victoriosum
de quo scribit philosophus quidam nomine
mesulaus quod est quoddam vene
num adeo frigide nature quod si vir ani
mosus et audax illo intoxicetur vene
no vivo mortuo cor eius accipiatur
et igne fortissimo comburatur igne tamen
paulatim incenso seu fortificato
illud cor frigiditate veneni perseverat
ne igne comburi poterit / tandem ex
calore lapidem convertitur qui lapis
facit homines victoriosos in pugna invenco
pessimas Destruitque etiam fideles reddit
et audaces ita quod nullatenus infide
litate reddat committat interim quod la
pidem gestaverint iam predictum / unde in
libro de naturis serpentium scribit discipulus
Aristotiles Et cum rex Alexander magnus
veniretur de India sibique totam Indiam
subiugasset volens lavari in fluvio
eufrates deposito subcingulo in quo
lapidem habebat venit quidam serpens
de aqua ad subcingulum et morsu
abscidit lapidem / et fugit in aquam
Alexander vero lapide perdito post ali
quod tempus placitare debebat cum quo
dam calistenes nomine qui erat philosophus
et optimus alkimista / quem ad se

conducta fecerat fide interposita sunt enim regis
inimicus qui cum ad ipsum veniret conductus
rex ipsum ducem gladio perforavit in honoris
sui maximum detrimentum / et rex nondum super
hoc unquam tamen intimum quod lapidem hunc
habuit infidelitate aliquam commisit etc.

Prassius latino, zonnulanus, grece anti
stes in arabico, alugarus, caldeo dicitur
Hic lapis est matrix et pallicium smaragdi
et est viridis / habens viriditatem non spissam
et inveniuntur aliquando cum guttis rubeis / aliquando
cum albis. Et multum confortat visum si cum ipso
illuminentur oculi / et habet quasdam virtutes sma
ragdi / dat victoria bellandi, auget divici
as et honores, amittit autem virtutem per coytum
facit hominem magnanimum et fidelem restringit
libidinem / et flectit hominem ad nummos / Hic lapis fuit
missus Romulo agricus ut eo uteretur in bello
pro victoria obtinenda, qui ipsum nimis et
caste et decenter observabat Sic enim oportet
hunc lapidem custodire etc. Sequitur

Quirinus alatinus simitaston grece severaste
caldeus intisus ab arabibus dicitur, hic lapis
aliquando invenitur in nido upupe Est enim
upupa avis multum prestigiosa ut testantur
augures / Hic si ponitur supra pectus dor
mientis / et queritur ab eo respondet dor
miens ad querelam interrogata / et valde mon
fantasmis / facit homines subtiles et studiosos
et maxime in occultis etc. Sequitur

Radaym qui grece ariestes dicitur in caldeo
draguis in arabico sortizan nuncupatur
hic lapis si portetur in capite vel in pileo
vel in mitra in auro vel argento recondita
valet hiis qui ludunt ad taxillos et inebriat
et fit vite corporis hic vicia reservat ma
xime si est in auro portatus / et est niteus
et niger / et invenitur in loco formicarum
et maxime quando capita gallorum dantur
formicis ad comedendum, iste lapis cum auro
reponitur / et cum eo aliquis lingua tangit
omne quod pecierit ab aliquo obtinebit maiores
autem habet efficaciam sub lingua positus / et si
quodam carmine consecratur habet virtutes
maxime amplificatur, quod de omnibus lapi
dibus et vero generaliter / dicitur etiam hic lapis celaurus
quia vel illis ad portandum qui secreta celare
nesciunt / dicitur etiam idem lapis donatides quia
donat enim quod petitur ut dictum est etc.

Rdiay in latino slenteri in greco tentas
in arabico strigolistes in caldeo appellatur
hic lapis constringit ventrem, et precipue me
struam et dissenteria / propterea eo utuntur
medici, et est subrubeus, et contra calidas causas
operatur etc. Sequitur

Rodiqdalis lapis qui grece militirius
crotistes arabice satirandes caldaice
appellatur / hic lapis est eiusdem generis
cum edisoniquinali et cum illis lapidibus priusquam
inveniuntur autem hec species in quadam insula
et habet in medio venas croceas / Ne
status facit devincere hostes et cuncta pericula
reddit gestatores Cunctisque placere

retinet homines utriusque sexus boni coloris facit atque dispositos deo apparere iuvenes, reddit eciam homines persuasores et facundos et mercatores invidia munit adversarios gestanti etc.

Sanguineus diaconus et alio latino nomine ruffinus dictus Indigast in greco, Varach in arabico, Sbalus in caldeo appellatur, et quidam medici dicunt esse succum cuiusdam herbe quod falsum est ut dicit Aristotiles, et est ruffus valde et pulverizabilis, et valet contra omnem fluxum, maxime autem contra fluxum sanguinis, de quo lapide subdit nigro quod si aliquis ex natura vel consuetudine sit mendax si hunc lapidem diu portaverit istud vicium in eo vi lapidis restringetur etc. Sequitur

Sandinast lapis qui in greco valerius lenistos in caldeo quidam arabico appellatur, hic est rubei coloris, parum ad nigredinem tendens raptus in cibo vel potu restringit sanguinem, et ideo fluxum sanguinis, et contra causas tales sive fluxum sanguinis, et contra causas tales das quoddam valet operatur. Inveniuntur etiam in partibus Germanie circa Halberstadium cuiuste quedam species lapidis ut dicitur etc.

Saphirus lapis qui in greco vispolitus, et alio greco nomine calisfug dicitur, et greco nomine aculast dicitur, caldaice dyasigon, arabice sidiston nominatur, hic lapis in colore est flavus per spicuus sicut serenum celum, sed color flavus in eo vincit, iste melior qui non est nimis pellucidus, sed adhuc eo melior invenitur, qui habet nubes albas quasi tales quadratas super suam speciem et quoddam est transparens. Optimus autem zaphirus est qui habet obscuras nubes ad rubedinem declinantes, hic curat antraces, et dicunt quidam quod posito circuit anthracem statim moritur, et perdit virtutem suam, hiis que dicit Albertus in sua sciencia mineralia, dicens se vidisse unum talem zaphirum, qui in spacio trium annorum duas curavit anthraces, dicit enim Aristotiles in suo lapidario, quod si talis zaphirus diu tenetur supra anthracem aliquis utique moritur. Si autem linitur anthrax circa eo et reponitur ad frigidam aquam maxime fontis scaturientis, et iterum linetur anthrax talis contactu lapidis, in quo talis compositio tunc valde cito antraci sanat moritur et iniqui totum invenitur, hic est lapis propter maximam eius frigiditatem reddit homines castos, iras mitigat, homines reddit vigiles, ebrietatem fugat, hic est lapis honores confert, divicias auget et conservat pacem inter inimicos reconciliat, egritatem humorum in corpore confirmat, honestis addit devotis facit et stabilitat in bonis factis animi se gestantis. Alie vero premisse species ad eius fines declinant in tantum pleni negant. Sic hec ultima species lapis predicta. Hii lapides sicut plurimum eius inveniuntur in oriente, inveniuntur etiam in podio et aliqui sunt adeo boni sicut orientales licet raro, et hec perspicue tamen eis

per omnia sunt equalitas. Inveniuntur etiam in quibusdam montibus iuxta Renum et franguntur ex lapidibus aliis qui frigide sua ut oportet primum curant similiter qui tamen in statuas. Hic lapis corpus vegetat membra integra conservat, fraudem et invidiam pellit ardorem interiorem refrigerat sudorem nimium fluentem restringit lacte coctus et superpositus vulnera sanat, et oculos eius intrat ipsos a sorde purgat, dolorem frontis mitigat et quodammodo cunctos spiritualia in corporibus morbos curat conservat iuvat ingrominatos, et quas ibi scire vas aperit et clausuras, et quanto nobilior est zaphirus tanto est ad predicta singula magis aptus, positus super cor hominis tollit totaliter et suffiria. In digito aut annulum prius solet Tangi hic lapis, hic est gestatus in quibus cum ligaturas viliores seu meliores non vinculum uno est suspensuras etc.

Smaragdus qui a greco compaturs dicitur, et ab arabicis testraston caldeis nuncupatur hic lapis diu sanctus asdinna insula in quarta sive, et agno lapide polliatur aurum. Hic lapis si comminuitur et portetur curat vertiginem capitis et consolidat mente efficit eum hominem, in uno posito circa renes asinum appositus mulieri pregnanti impedit partum, et tenet puerum in matre ita si ab ea subito lapis non auferatur, moretur similiter mulier et in quacumque domo hic lapis fuerit impedit conceptum, quod si mulier concipit puer non diu vivit. Item alii hunc lapidem propter metus consolidatum habeant ipsum albibus colloret cum ipso tamen suo quare valent curube vel dormire etc.

Sardius qui grece ardest dicitur caldaice baliastron, arabice arastron nominatur, et est ruffus colore hic lapis reddit gestantem letum et inveniuntur in Yndia et Arabia. Rupeus autem cum omnibus sibi aliis lapidibus congelatur, et hic species sardonix nominatur, hic lapis depellit luxuriam, hominem castum et prudentem reddit, et habet contrarias virtutes omnino et tendit rubore spissum cum specie quoddammodo prima sicut si pingitur imaginetur, in rubea specie, et species dampnitate inveniuntur huius lapidis quod species sicut quod de puritate sunt

diu[er]sorum colorum aliquis autem nichil habet de premissis
et hic est domus et matrix aliorum a qua
alii generantur. Auicenna dicit quod accendit
animum ad gaudium et acuit ingenium

Sardo qui grece de lingua dicitur sardi
stes arabice karnasion caldaice
nominatur. Hic est ruber quodam modo
in colore persico. Cum autem naues tran
seunt in mari ubi sunt huius lapides
ita nauibus adherent quod euelli non
possunt quando aliqua pars ligni in la
pide absconditur, quia de sua natura
lignum sicut magnes attrahit
ferrum et aquam. Sardonyx dicitur

Saturnalitus lapis qui et in caldeo
...nast dicitur alysticon in
arabico in greco ceruitus nuncupatur.
Hic venit de india et inuenitur raro
et est dispositus ac si ex succo prim
sit congelatus huius guttulis cum nut
mutantur et vertitur saturnus solitus asem
quod est dimidium et currit annum et cu
caldeo ad easdem virtutes et vicia simi
operantur ut sequitur

Selenites lapis qui alio latino nomine
aspidalis dicitur in arabico dehnosses
in greco lunitis in caldeo guersa nun
cupatur. Hic nascitur in persia et est
viridis et crescit et decrescit luna cresce
nte et decrescente. Gestanti confert
cognitionem futurorum. Hora videlicet
statim post auroram hoc est diluculo
et est in luna prima tercio decima aut
luna crescente hora prima et sexta. Sed
similiter habet virtutem. Et est modus diui
nationis talis: quia si ponatur illis hora
sub lingua et cogitetur de aliqua
re de qua placet utrum fieri debeat
an non si fieri debet statim cordi infi
gitur ita quod a corde difficile non potest
mox euelli. Si autem non debet fieri
statim resilit a corde. Hic curat pti
sicos quosdam et impugnat tussim

Sunus qui caldaice vocatur dicitur
albumen agitis borosca ab Ara
bicis nominatur. Hic venit de syria
et cum est integra aque supernatat.
Cum autem percutitur est cum ... petit
fundum et huius ratio est quia cum
est integer continet autem aerem
in poris cum intus est porosus qui
aer in contritione lapidis euanescit.
Confortat autem hic lapis verecundiam
in gestante ut sequitur

Smaragdus lapis qui agrestis
sbutalogus et alio greco nomine
felectoriast dicitur. Eius enim virtus in
electro maxime cognoscitur. Alio etiam
greco nomine suppitolarum quasi
tollens suspiria dicitur in caldeo autem
tarchistus in arabico multesse no
minatur. Hic lapis est multum viridis

ita quod viriditate sua aerem propinquum colorat
in viridem colorem. Item visum conseruat
visum et debilem confirmat. Bona facit me
moria et auertit tempestates quod non noceant
gestanti. Auget diuitias, confirmat vitam
longam, facit honorem potentem, prouenit in
potentia confirmat. Et dicit Aristoteles quod alli
gatus collo epileptico casum impedit et
aliquando cito tollit. Propterea propter pueris
nobilium ut ad euitandum epilensiam
hunc lapidem collo appendunt. Inuenitur
autem aliquando admixtus calcedonio. Hic
anguis dicitur nobilior. Hic lapis congela
in monte synay et aliquando in Britannia et inue
nitur quoque in venis eius nascitur etiam
grecia in ripis ad littus maris et in ipsis
seu montanis longobardie contra montem
sancti Gothardi qui vulgariter dicitur chorling
volunt etiam magi quod griffones hunc lapidem
ad nidum suum ducunt et in crudelitate sua
qua custodiunt. Non vult etiam coitum custo
dire sustinere sed castitate columna obseruare
quod si vinus est, percussa torythm rupit
se gestantis. Unde ad inuicem illo tempore reponunt
et ad longum tempus propterea cum sanguine re
quiescunt acoythm. Resumunt. Propterea si fiat
oculus cum lapide coram bufone vel circa
aliud animal venenosum, tale animal oculum non
exibit nisi post longum tempus et cum virtus
lapidis impressa terre vel ligno vel rei alteri
in qua situs est oculus, euanescit. Si autem
lapis tenetur supra tale animal si euade
non poterit desiderando statim rumpetur
lapidis de virtute. Nec est aliquod animal ve
nenosum adeo magnum et terribile sine horri
bile quod audeat gestantem infestare dummodo
lapis vivat. Refrenat etiam homini in natura
incredulitas auaritia ut sequitur

Sucinus lapis qui ab Arabibus votilang
dicitur in caldeis liguirios agrestis sa
mudisse nuncupatur. Hic est aurei coloris
et inuenitur aliquando translucens sicut vitrum
et vocant istum lapidem greci quinter alcinum
et fit de gumma cuiusdam arboris que pinus
dicitur. Que gumma si ad locum infrigidabile
reponitur eo tamen fit lapis et habet naturam
magnetis in eo quod trahit fila et paleas.
Gestanti confert castitatem et speties in
lapidem fugiat et iste lapis mulieribus
impregnatis ut eo facilius pariant. Greci
autem quod si in liquefaciens cute speciebus cinge
ipsa in pariendo et contra pericula preseruat
et valet contra malignitatem metus et iste
lapis est melior qui fit ex succo pinus electe
ab arbore in estate calida. Sunt etiam lapides
de succo aliarum arborum, sed sunt obscuriores
et non huius virtutis. Auctoritate enim succus
virtus lapidis habetur. Hoc similiter simula hoc
experimentalem curiosum committitur ut

Tibeaster lapis greco nomine dicitur
tentanectistus in caldeo episteb in

lap ... [illegible]

Arabico nuncupatur / Hic est lap[is] nobilis et eius
cum gemmis reperitur / Optimus autem qui diligenter
queratur / est enim nimis parvus et est ali-
quo albescens aliquantulum ad rubedinem
vergens / Hic lapis contritus et datus in cibo
vel potu sponse ac adventibus facit eos
optime concordare / Et si masculus hunc
teneat / quousque ipsius calore naturali incalescat
vel mulieri ad bibendum / vel ad comedendum
dederit / ab ea diligetur / et e contra intelligatur
de femina respectu viri / Hic lapis gestatus delet
innatum odium amatoria etc.

Gertoys lapis qui a grecis et esesaleg dicitur
Cyptiugus ab Arabibus nominatur /
et desiston a caldeis / Hic lapis est flam-
mei coloris et lucidi cadentis ac si penetraret
lac in flammeum colorem et proprium transfert / Hic
lapis confert visum et confirmat / Sepius
tentus sub lingua reserat appetitum
mentiendi / et multum valet hominibus qui
libenter mentiuntur / etiam si mendaces
bibant de ipso / in quo hic lapis sit repo-
situs restringuntur ab appetitu mentiendi
Et si ter vel sepius fiat finaliter perdunt
mentiri consuetudinem / confirmat quoque amicicias cum
se gestantem etc.

Hepasion lapis sic dictus alco sive
quadros qui in caldeo corast dicitur
in grecio camistos in arabico nominatur
Est enim duplex / quidam similis auro sed
est nobilior / alius croceus qui est vilior
Hic si mittitur in aquam ferventem ita ea
infrigidat quod manum quis in ea tenere potest / iras
mitigat et furores / et libidinem / et valet
contra passiones emoroidas et hepaticas / reddit
homines bone conversationis / impedit eciam
quodammodo conceptum / Hic lapis in anulo
de metalli vinctis et infusus in typho
aliquo cum aqua aqua bibita valet contra
febres ex calida causa provenientes etc.

Hyppeyranus lapis qui in ostisth arabi-
ce edienlus et caldaice pidastus grece
nuncupatur et fit de lignis yppeyranum
seu serpentum / Quia si aspectibus vivis
vivificatibus linguam extraxerit in
proximum lapidem convertitur / Si autem ad
locum mentalem linguam extraxerit
eo amplius et multis aperiunt / Hic lap[is]
penitus propter sal per te veneno ab ipso
lapide aspidum emanat tamquam sedet
ipso veneno / dicitur aspectibus absconditur / Hic
lapis restringit infinitam luxuriam cla-
ndestinitate et intemperancia vniusarum

Virunus qui a grecis suspirall dicitur
a caldeis vilipcion cardialis ab ara-
bicis nuncupatur / Hic lapidum quidam
venim noscunt et est coloris sub pallidi
et invenitur sepius in armenia valet
contra melancoliam / et contra vicium epatis et
splenis / et contra cardiacam passionem
et facit hominem somnolentum vigile
et pigrum celerem / reprimit tristiciam
auget leticiam / valet eciam gestatus

hiis qui sunt sapientes suaque sapientiam
in malum vertentes / quoniam qui ipsum gesta-
verit / omnem sua sapientiam in bonum con-
vertet / Gestatus etiam valet hominibus
qui sunt male conversacionis quia mores
corrigit eorumdem hominum etc.

Zemech lapis in latino vaporaster
in caldeo lanidulus in greco doli-
sus in arabico nuncupatur / Hic dicitur
lapis lazuli sive lazurium et est celestis
coloris et flavus cum corpusculis aureis
et ipso utuntur alchimia et fit de ipso
lazurium et multum valet suspensus contra me-
lancoliam et quartanam et sincopim
provenientem ex vaporibus melancolicis /
et valet gestatus vel suspensus animo
turbato / et hiis qui raro sunt leti re-
frenat etiam innatas blandicias et
noxias amatoria etc. Sequitur.

Zignites qui arabice virgitanq dicitur
Zalanus arabice aut enas nominatur
Hic lapis est vitrei coloris collo alligatus
valet contra noctilepam / Et pellit men-
tis alienacionem stringit sanguinem refre-
nat appetitum furandi / et alligatus cu-
bito brachii dextre aut sinistre manus
cum qua aliquis libenter ludit ad
taxillos desiderium ludendi reprimit et
refrenat etc. Sequitur.

Nunc de lapidibus animalium reci-
tulandis breviter est dicendum, quedam
enim de animalium tam perfectorum
quam imperfectorum sive sunt aerea sive
aquatica / sive terrea, sive in terris habi-
tancia reptilia volatilia natancia aut
pedibus gradiencia, proprios aut lapides
aut in ipsorum corporibus sive de nuncul-
collocatos ad virtutes et vicia quomodo
operantes prout amatoria et horum indu-
stria amplius karactherum carminum et
aliarum rerum connexionibus suffragatur
ut in precedentibus specialiter quodammodo
visum et in sequentibus plenius appa-
rebit / Inde de lapidibus animalium igne
sufficiat esse dictum / Aerea enim animalia
ut sunt aves et alia animalia que
vitam suam ducunt et maxime habi-
tant in aere ut sunt magis perfecte pro-
prios habent lapides / ut sunt gallinacei corni-
cules voltures et sic de aliis aliquando ante
corporum animalium predictis sunt lapi-
des proprii ut dicitur prout que virtutes
obtinent speciales ut patet in ipsorum / Anima-
lia aquaticorum quedam habent proprios lapides
ut dictum est de margaritha et celonite
plus et in animalibus terreis que vitam
suam ducunt, et maiore habitant in terris
et magis sunt perfecta / Gemme inveniuntur
ut dictum est de lapidibus serpentum
et buffonum / Quidam etiam basilisci
inveniunt / habentes proprios lapides /

Unde sciendum est quod sunt tria genera basilisci.
Primum genus quod nascitur de ovo gal
li et hoc est genus horribilissimum inficit
enim eius horror visu et sunt animalia
parva admodum pullorum mediocrium.
Habet etiam lapides et capita ad modum
gallorum, sed rostrum declinat quodammodo
ad os bussonis. Non autem habet alas ut
gallus, sed habet quasdam vigulas
loco alarum que quodammodo habent dispo
sitionem alarum. Non autem habet pennas lo
gas tales, sed habet parvas plumas et bre
ves circa collum caput et dorsum. Super
caudam vero duabus pennis sine coma
tas et omnis eius penne declinat et
vergit ad colorem argille ac si sunt quedam
glaucitatis. Eius coloris etiam est busso,
et est hic basiliscus sub ventre ponens
plumas sicut est etiam busso, et talis
basiliscus quondam occisus est in ca
mera per mustelam in loco qui dicitur
hall. Mustela enim contraria est
basilisco. Interficitur etiam hic basiliscus
per speculum et maxime calibeum.
Quando enim speculum intuitur spiritus ve
nenosi qui emiserit contra se ipsius
reverberantur ad ipsum et basiliscum
ipsum interficiunt. Quomodo et quare hoc
contingat de hoc nichil ad presens. Est
autem aliud genus basilisci quod fit
artificio, et hoc genus etiam notum
est secundum magos et minus secundum quod habe
bat alie res de quibus hoc genus
basiliscorum parantur magis et minus
fuerit venenosi et sunt diversarum for
marum secundum quod ex diversis rebus in esse
ex diversis artibus producuntur. Est autem
tertium genus basiliscorum quod generatur
in locis mineralibus. Illud etiam genus
basilisci similiter habet pedes ut gallus
et corpus ad modum galli. Oculos
autem habet pulcerrimos tamquam hederi
us. Caudam vero habet serpentinam.
Est etiam aliud inferius ita quod pre
nimia nigredine quasi splendet,
et habet alas sicut primum genus ba
siliscorum, sed neque ut dictum est habet
quorum venas parvas et multas adeo
colorem quam in nigredine declinantes.
Isti basilisci non sunt adeo nocivi sicut
illi horum basiliscorum aqua et olerum
valent in alchimias multum. Hii etiam
basilisci preciosos habent lapides in capitibus
ipsorum, unum scilicet in cerebro. Alium autem in dextro
oculo, et tertium in sinistro. Hii lapides
generaliter contra inflaturas et contra
venena similiter operantur, qui autem
situatur in cerebro specialiter confert hono
res amicitiam et victoriam. Qui vero
invenitur in dextro oculo valet contra
pericula ignium specialiter etiam confert
amorem mulierum. In oculo vero si
nistro existens cum pericula operatur aquarum
prestans ibidem victorias gloriosorum gesta

tes reddit et amabiles hominibus quibus placere
tet quia lux spiritualis nomine vocatur basiliscus
Secundus victoriosos, tertius prudentes. Ulti
mo vero genus basiliscorum primus fuit inventus
a fossoribus in fossatim quoddam circa
circa castrum vocatum hardinsteyn in tra
orientali et narrat a pluribus quod in mota
nis illis contingit aliqua talia sepius invenire,
abundant vero terre et arelgarium horum
aliqua utilis. Videtur quod homines habent lapides
ignorant. De lapidibus igitur aliqua habet
dicta sufficiant etc. Sequitur

Licet preciosi lapides in se virtutes habent
tamen secundum diversis ipsorum ligaturas et
suspensuras alterius sunt virtutis et
aliquando maioris, aliquando minoris secundum
alias et alias situationes. Prima ut
dicit Aristoteles. Si onix suspendatur ad collum
epileptica prohibet quodammodo casum. Si
vero alligetur digito accendit horem
ad iram. Et sicut idem onix casum prohibet
idem gagates et carabre casum accelerat.
Item dicit Aristoteles quod pinnus smaragdus
collo epileptica alligatus ipsum accasu
prohibet, aliquando cum corpore curat.
Impariter infirmitate prohibet agestate
propter quod serpentes smaragdo vituntur
et ipsum kpecwytes depon copulam
qua per coytum eius vitam minuunt et
ante per omnia anichilatur. Iste lapis
galathides si in pollice dextro teneatur
et circa incendium opponatur ignis ex
tinguetur. Item corallus ad collum
suspensus valet contra dolorem oris
et stomaci etc. de aliis ligaturis et suspen
sionibus intelligatur. Esset enim longum
talia per singula enarrare etc.

Virtutes etiam lapidum preciosorum ymma
gines augmentant et hoc duplex
prius ex ipsis impressa sunt aliqua
alio artificio humano, sunt enim quedam
signa celi et figure seu ymagines
planetarum que si artificialiter impressa fue
rint lapidibus preciosis aliquam virtutes auget
aliquando minuit, ut figura allectorius
facit se gestantem victoriosum et si natura
operata fuerit in eo in primo figura
dimidii equi allati iam ad victoriam
habendam fortificatur eius virtus. Si vero sit
lapis habens virtute dandi victoria et si
natura operata sunt in eo in primo valet
per dandi victoria ut est posterior pars
equi sine anteriori parte etc. de aliis, ita
per ymaginem virtus lapidis minuitur
eius. Imprimuntur etiam ymagines
in lapidibus. Recitat enim frater albertus
cum erat venetiis quod incidebatur quidam
lapis marmoreus in quo videbatur
caput regis in corona pulcerrime
depictum cum longa barba et in nullo
videbatur peccare ymago nisi quod frote

Habent minus altu, et ascēdente v̄sus capud
v̄tice. Item narrat q̄ cū filius regis ca
stelle tēporibus suis esset in studio parisien
tūc eius emerunt piscem vnu maximu
qui pleydirz gallice nuncupat. hic piscis
in ꝯuiuio inuenta fuit quedā concha
marina in pisce, et in concha appareb̄
in eius corticis q̄ est quedā planicies,
erat quedā figura triū serpentu cū ele
uatorꝰ. Erant ēm isti serpētes optime facti
et nil eis defuit, et erant serpētes inlitum
pui. Exterius vō in asp̄o conche erit figure
serpentum inultorꝰ amplius quā decem si
miles ꝑnna alijs, ita q̄ exteriores serpē
tes nodo quodam in collo videbant̄ capiti
bus colligati, tn̄ erant corporibus sepati
ꝯōms erant pforati ꝑ uno foramine incipi
ente ab ore serpentis, descendendo inferius
ad caudam quam concham dicti regis filiꝰ
sibi pro uino misit. Conche aut̄ ꝯteste
auctorꝰ sunt mediū quedam inter lapides
et metalla, ergo ipsis v̄tut̄ alchimici
suis opibus, ꝯ inuenit sic h̄z ad lapides et
ceā metalla aliquo mō inprisis v̄tus
est, conche ēm sunt de quie et natura mar
garitarꝰ, quare de ipsis fiunt artificio mar
garite. Item dicit Albertus q̄ sibi ꝯtulit
quidam nobilis homo q̄ vinus ꝯ suis
rusticis sibi aportaunt ouū galline in
cuiꝰ testa fuit figuratus serpens ꝯstatis
et alacer, et habebat figuratu pedes sic
pes galli, in eo ꝑnna figuratas. Sciendu
autem est q̄ lapides in q̄bus apparent
forme serpentū a natura maxime v̄tute
h̄nt pellendi venena. apparet igitur q̄
a natura lapidibus ymagines inp̄munt̄
et super alijs rebus v̄tuosis etc.

Artificio eciā fiunt ymagines in lapidibꝰ
sup̄, et in herbis et animalibꝰ seu corꝰ
ꝑtibus, lapidibus ante et herbis animalibꝰ
aut corꝰ ꝑtibus artificio inp̄mūt yma
gines karacteres carmina seu incātacio
nes, est ꝑs nigromāncie ut dixi. Unde
secundum duas nigromancie esse spēs
vna que est phibita que operat̄ ꝑ demones
et ꝑ malignos spūs, et hoc d̄r aut ꝑ
holocausta, et per sacrificia ipsis oblata
que latria d̄r. et ꝑ veneracione ipsorum
et honores alios, que dulia d̄r, que vtique
sunt phibite. Alia est nigromancia, que
opatur ꝑ veneracione dei, ul planete dumꝗ
inp̄mendo lapidibus herbis et aīalibꝰ
ymagines karactēs, et ceā quedā
carmina. Et hoc itez dicit̄, ul hoc
fit veneracione latria, et h̄ec veneracio
ut est offerre ul adorare. tn̄ mō est
deo ꝯhibenda. et nō intelligēcijs seu
planetis et minime creaturis aliter
fieret ydolatria que est phibita. Aliorꝰ

veneracione dulia et h̄ec ꝑt attribui
deo et aliquo mō intelligēcijs planetis
ac eciā ceteris creaturis, quia nō
est inpossibile q̄ in ꝯsecracione lapidis
ꝯcludetur auro ul servicio ꝑt de alijs ad
maiorem sue v̄tutis efficaciā aquirēdā
quemadmodū ante ut dictu est q̄dā
ymagines huiusmodi lapidibus et
alijs rebus v̄tute h̄ntibus ad augēdā
ipsorꝰ efficaciā a natura inp̄muntur.
Sub signa celi nō ymagines h̄umano
artificio ipsis debitis horis, ad
parandos effectus varios inp̄munt̄
De hijs ēm causa solacij plura ponēs
exempla. Fiunt ēm sculpende q̄ yma
gines et signa seu ceā depingende
que sunt descripte infra zodiacu, quedā
ꝯtra sculpende duꝗ ꝓpter lapides.
depingende vō ꝓpter animalia seu
ꝑtes aialium atꝗ herbas et corꝰ ꝑtes

Infra zodiacu sunt signa depicta
que lapidibus ad ipsorꝰ v̄tute au
gendā huiusmodi insculpuntur. Sī in
orphano vino cuiꝗ natura est q̄ h̄z
ꝯseruare honorē regalem seu in ꝓposito
qui h̄z facere reges victoriosos et alios
nobiles, debito t̄pe insculpat aries
ul leo ul sagittarius ꝓpter t̄plice
quietilem ꝯ igneā. hij lapides erunt
v̄tuosi, ꝯ contra ydropisim ꝯ epilepsiam
ex frigida causa, ꝯ q̄ calidi est vehe
mens actio, multiplicat̄ v̄tus lapidis
orphani ad exaltacionē in honoribus
huiꝗ mundi. Sī nō fuit sculptura
in ꝓposito, ꝯfortatur v̄tus lapidis in
h̄nda victoriā. Et licet aries ul sa
gittarius habeant has ꝓprietates vna
cū leone in quodlibz signum ex hijs,
h̄ant ꝓprietatem h̄z, et maxime leo
Tempus vō huiꝗ sculpture est hora sol
maxime, et etiā ꝑ quās hora martis
Sī nō h̄ntis solis, ul martis nō reꝗri
gatur per spaciū vniꝗ ul pluriu pla
netarꝰ ut est maxime luna, qui
planete dicunt̄ operari ad effectū frigidi
et humidi, et si fiat h̄ec sculptura in
estate, et sit septimana lune, a 3ª
hora usꝗ ad nona si h̄ri potest h̄a
solis ul martis, erit ymago et lapis
valde in suis operacionibus efficaciꝰ
Sī vō h̄ec ymago pingi debeat in
aīali ul ꝑte aīalis seu in herba, ꝯ si
aꝗ felles depingatur, maxime aīalis
calidi ꝯ sicci, multiplicat̄ v̄tus in effectu
et h̄ec in ꝯsistencie inp̄ma. sic mō reꝗ
in aīalibz seu estate tn̄ in iuuene quā
in sene. Sī nō insculpat̄ gemini
ul libre ymago uel aquarij in lapide

qui habet ex sui natura conservare amicitiam
et amorem ut est allectorius debito tempore
propter triplicationem aeream et amicabile
habet conservare spiritum humorem et calorem
et gestantem ipsum diligere. secundum quod ada-
morem lapides sunt apti. Et hec
est virtus maxime in geminis in hora
Iovis vel Veneris in prima septimana
lune a prima hora noctis usque ad tertiam
horam diei nisi aspectus alicuius constel-
lationis impediat ut est saturni effectus
amplificatus. Et plus autem verus utilis
est in hoc actu. Cum autem signum tale
scorpionis aut piscis in lapide sculp-
itur, tunc ut est hominum mente
admedicandum propter triplicem aquam et septen-
trionalem facit gestantem mediocrem iustum
et in constantiam et lubricum. Sed propter hu-
miditatem et frigiditatem lapidum et imagi-
num temperantur febres calide et sicce et hec
virtus maxime est in scorpione. Un-
de dicit magister quod scorpio est signum ma-
thematici qui magnum contulit nisi in me-
dicina. Et dicunt liberatores et ve-
stras et venenum curare. Hora
autem sculpendi hunc est hora lune
que est plena valde in ortus et in
hyeme et quarta septimana lune et
tertia hora noctis usque ad horam nonam
diei eiusdem et operatio impeditur per aspec-
tum solis et martis et maxime solis
et hec impressio maxime fit in sene si
hunc gestaverit lapidem. Iste si in lapide
qui habet conservare devotionem ad deum
hora debita insculpitur signum tauri
capricorni vel virginis propter triplicem
terream vel nobilitatem lapidis gestatur et
inclinatur ad devotionem et religionem
et ad opera rusticalia ut est agricultura
et plantatio ortorum et vinearum et plene
facit se gestantes viduos. Hec virtus
maxime est in virgine. Et hora apta
est hora saturni. Et si saturnus est
in aliquo signorum istorum melius est et
est tempore autumpni. Et tertia septimana lune
et nona hora diei usque ad tertiam noctis.
Et per hec opera per aspectum Iovis et
veneris maxime impeditur qui cali-
dus et humidus. Et talis lapis prohibet
se gestantem ab infirmitatibus calidis
et siccis que vero. Mercurius vero iuvat qua-
libet planetarum in operibus suis. Quando vero
est cum siccis operatur ad siccitatem. Cum
calidis ad caliditatem. Unde in parte quadam
Astronomie secundum ptolomeum libro
x de mercurio scribitur sic mercurius
nunc siccus, nunc humidus, prout nunc
ad solem ascendit, nunc ad lunam ten-
dens demergit etc. Sequitur

Convenit nunc loqui de quibusdam
imaginibus depingendis seu
sculpendis que sunt contra celi co-
ditionem que sunt in lapide habente virtute

hudi victoria sculpatur forma pegasi que
imago dicitur bellofontis sive fons bellorum
hic lapis gestanti dat victoriam. Hic lapis
aliud habet ex sui natura cum eius virtus ex
impressione huius imaginis ampliatur
Utilitate etiam huius imaginis additur la-
pidi aute virtus valet quod cum infinitis
equorum. Et valet militantibus in armis quoque
suo et pugnantibus in equis. Et est
imago hec antiquior plus dimidio equi
alati de quo quoque exempli est anatura
expeditum. Si vero in sculptura lapidi ima-
go puellule conse ad unum latus sedis
super sellam et manibus [illegible] et lapis
sit ex sui natura ad amorem intellectus
facit amorem stabilem inter virum et
uxorem ita ut valent magnum quod in todaliter
adulterii. Unio similiter ad amorem quilibet
operatur. Et dicitur imago aroma dignis
inventus seu magnus artibus. Iste sculpitur
in lapide virgo sedens in [illegible]
manibus [illegible] cercetas et cancellatas hic
lapis prestat somnum et consolat membra
debilia post laborem et corroborat corpora
[illegible] dicitur signum cassio-
pie prius si insculpatur [illegible] tunc [illegible]
[illegible] tenet in manu dextera et
caudam in sinistra. Hic lapis valet in vene-
fugat [illegible] et curat morsus venenatorum
sive lapis portetur vel eius rasura [illegible]
imbibatur. Et dicitur signum serpentarii [illegible]
si insculpitur [illegible] geniflexo clana in
[illegible]

[illegible] plus [illegible] de [illegible] hec peiores odoratu
[illegible] alia sed tactu et gustu habet me-
liore [illegible]
[illegible] peiore odoratu [illegible] alicui [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Et [illegible] pot [illegible]
odor [illegible] sapor [illegible] sapor autem [illegible]
in [illegible] digesto. Et quia [illegible]
sapores et odores [illegible] in vino et [illegible]
[illegible] odore
[illegible] et sapores
[illegible] a sapore dulci [illegible] odore et sapore
[illegible]
[illegible] odores et sapores [illegible]
[illegible] sapor [illegible]
[illegible] digesto odor [illegible]
[illegible]
[illegible] digesto [illegible]
[illegible] sapores et odores [illegible]
[illegible] debita [illegible]
[illegible] odores et sapores
[illegible] et [illegible]

Et hec sunt virtutes herbarum [illegible]
[illegible] virtute [illegible]
prima [illegible] herba [illegible] affodil-
lus de [illegible]
[illegible] dolorem [illegible]
q' demonia [illegible] dat [illegible] radix [illegible]
[illegible] desertat [illegible]
[illegible] demonium [illegible] domo [illegible]
[illegible] deferentes [illegible]
[illegible] bonum [illegible]
deferentem [illegible] demonem radix [illegible]
timebit [illegible]

Pollugonia

herba 2a [illegible] polugonia [illegible]
herba [illegible] apoll[illegible]
[illegible] modos [illegible]
[illegible] herba [illegible]
camelleonta appellamus [illegible]
[illegible] herba sanat passiones [illegible]
[illegible] herba [illegible] virtute [illegible]
[illegible] bibit
[illegible] deferat
[illegible] sanat [illegible]
[illegible] deferat
[illegible] pectoris [illegible] sanat [illegible]
[illegible]
[illegible] ad fluxum sanguinis [illegible]

Scorpilion

herba 3a [illegible]
[illegible]
[illegible] herba [illegible] flos
[illegible] herbe [illegible] magnos [illegible]
[illegible] herba [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] sanguinis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
valerat

Plantago

herba [illegible] martis [illegible] arnoglossa
i. plantago radix huius herbe [illegible] dat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] proprio [illegible]
[illegible] passio
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] bibat

Pentafilon

herba [illegible] pentafilon [illegible]
[illegible] pentapotalo
radix huius herbe sanat plagas [illegible]
[illegible]
[illegible] bibatur [illegible]
sanat [illegible] dat
[illegible] bibatur [illegible] dat [illegible]
[illegible] passiones [illegible]
[illegible] deferat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] petita [illegible]
[illegible] bibatur
herba [illegible] jusquiamus
[illegible] radix huius por-
ta [illegible] bubones [illegible]

locum [illegible] portamus [illegible]
[illegible] passio [illegible] bubone [illegible]
[illegible] radix [illegible] herba [illegible]
[illegible] pedes [illegible]
pedes ut [illegible] super pedes [illegible]
[illegible] dat [illegible] passio
[illegible] bibitur cum
melle [illegible]
[illegible] deferat [illegible]
[illegible] delectabiles

Columba

herba [illegible] veneris [illegible] pesteon [illegible] vocat
[illegible] columbina radix huius herbe [illegible]
[illegible] sanat [illegible] et bubones
[illegible] scrophulas [illegible]
[illegible]
[illegible] loca
[illegible]
[illegible] cum
melle [illegible]
melle [illegible] pulmonis [illegible]
bon[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] portant
[illegible]
domo sua [illegible] apotheca sua [illegible]
[illegible] reddet [illegible]
[illegible] plantare [illegible] ut
arbores [illegible] portantes [illegible]
[illegible]
[illegible] et
[illegible]
[illegible] demones [illegible] herbas colligas [illegible]
[illegible] collectio [illegible]
[illegible] hora [illegible]
herba [illegible]
[illegible] passio [illegible] colligit [illegible]
[illegible] herba [illegible] frumentum [illegible]
[illegible] ad [illegible] Explicit liber de virtute
[illegible] herbarum [illegible] imperatore [illegible]

De tempore colligendi herbas [illegible]
herbe [illegible]
[illegible] colligende
herbe [illegible]
[illegible]
[illegible] colligende sunt [illegible] flores [illegible]
[illegible]
[illegible] herbe [illegible] floribus
[illegible] herbe [illegible]
colligende [illegible] radices [illegible]
[illegible] herbe colligende sunt [illegible] radices [illegible]
[illegible]
[illegible] deponere folia [illegible] locis [illegible]
deponere [illegible]

Item [illegible] dicit quod [illegible] herba [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

| prima | [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] polonice [illegible] [illegible]

Agrimonia
Tardopantum [illegible]
[illegible]
[illegible]

herba viii proserpinacea dicitur Artemisia [illegible] herba ix sagittaria que dicitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] herba [illegible] [illegible]

herba x [illegible] [illegible]

herba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

herba xi [illegible] [illegible] [illegible]

herba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

herba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Incipit liber Thessali philosophi de vii herbis Thessalus philosophus Germano claudio regi et deo [illegible] salutem et amorem. [illegible] venerabilis [illegible] [illegible]

prima | Cicuta | prima herba [illegible] [illegible] appellatur id est cicuta que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debebat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cicuta [illegible] ytalie [illegible] id est [illegible] appellatur [illegible]

2a herba | [illegible] | [illegible] id est herba columbina [illegible]

[illegible] | Tertia herba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] | [illegible] herba que dicitur [illegible] id est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Swyn chleb | Sexta herba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Swyn chleb [illegible] [illegible] [illegible]

Septima herba [illegible] appellatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

x | herba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quia [illegible] fortior [illegible] plures [illegible] [illegible] forcior [illegible]

Abrotanum est planta plures habens ramusculos plena folliculis subtilibus aromatica habens amaritudinem in sapore. Et est duplex natura, quedam est masculus quedam femella, et modicum differunt inter se nisi quia masculus est aliqualiter maior femella. Abrotanum secundum Almansorem est calidum primo gradu. Quidam abrotanum sit calidum in primo et siccum in secundo, dicunt ipsum esse calidum et siccum in secundo et in tertio dicemus secundum

Abrotanum valet in vitiis capitis et aliis maculis capitis. Item valet in allopicia id est in casu capillorum in capite. Abrotanum comburatur in pulverem et accipe pulverem et misceatur cum oleo de raphano et fit inde linimentum et inungatur caput. Item Abrotanum valet ad acceleradum barbam et eius ortum si capite pulverem Abrotani et misce cum oleo de [illegible] et unge inde mentum vel alium locum depilatum. Item Abrotanum valet in difficultate anhelitus, et hoc si proveniat ex frigiditate constringente pectus, quia sua caliditate removet materiam frigoris pectoris et dilatat vias anhelitus et capitur decoctio eius. Item valet ad confortandum stomachum debilem, cum debilitas provenit ex frigiditate quia sua stipticitate confortat stomachum et sua caliditate etiam [illegible] sua caliditate et stipticitate consumit materias [illegible] stomachi et hoc si decoctio sive applicatur corpori per modum emplastri vel embrocacionis sive per modum potus. Item valet Abrotanum ad interficiendum vermes et lumbricos et ascarides, sic recipiatur Abrotanum et ponatur in pulverem et addatur sibi pulvis lupinorum et misceatur cum oleo [illegible] vel absinthio et addatur modicum de felle animalis et fiat inde linimentum. Item fiat pulvis Abrotani sumptus cum lacte vel cum oleo sive cum vino. Item eadem facit succus Abrotani si cum succo absinthii bibatur et iste potus confortat stomachum et intestina. Item succus eius mixtus cum mirra et per modum suppositorii applicatum vulve provocat menstrua. Item idem pessarium applicatum educit menstrua et fetum mortuum. Item subfumigium factum de Abrotano etiam provocat menstrua et fiat sic de Abrotano [illegible] artemesie [illegible] pulegii calamenti origani [illegible]

[illegible] et fiat inde subfumigium et potest provocare menstrua, et precipue quando retento provenit ex frigiditate et humiditate menstruorum, et si mulier non vult pati subfumigium tunc balneetur in aqua decoctionis dictarum herbarum. Item Abrotanum provocat urinam et frangit lapidem in renibus et vesica si fiat de eo embrocacio vel emplastrum. Item removet compressiones lateris. Item valet etiam in sciatica passione. Item resolvit apostemata flegmatica et dure resoluta si misceatur cum farina ordei et melle et superponatur. Item si commisceatur citoniis coctis valet ad idem. Item Abrotanum fugat venenosa animalia si ponatur in angulis domus propter quos conspiciunt venenosa intrare, vel si cum aqua decoctionis eius domus vel camera aspergatur, vel si fiat fumigium in domo de Abrotano. Item Abrotanum decoctum in vino et bibitum valet contra venenum assumptum [illegible]

Absinthium est herba satis nota, que secundum Almansorem tres habet species, que differunt; prima dicitur [illegible] in quibus crescit, et secundum operationes eius sunt tres species, quarum una est que generali nomine et absolute absinthium nominatur. Et est absinthium romanum sive [illegible], et illud est melius cum sapor est amarus stipticus et acutus virtutis stipticitatis eius fortior amaritudine, et colligitur in medio vel in fine veris [illegible] et in primo et siccum in secundo ut volunt fere omnes medicine auctores. Virtutis succus eius est calidior herba decoctis ad [illegible] calidum. De operatione dicit Almansor quod valet in allopicia et [illegible] dispositione [illegible] capitis. Absinthium et bulliatur in vino et cum ista decoctione fiat ablutio capitis. Item valet ad removendum vestigia violacea sive lividorem circa oculos et aliis locis ex pressione vel casu facta, pondus teratur et misceatur cum melle addita sibi modica parte cimini pulverizati et fiat linimentum quo mediante iste partes linantur et removebitur macula sive livor. Et hoc linimentum valet sepe inlinitis ad [illegible] virorum [illegible] cum [illegible]. Item succus eius bibitus valet ad [illegible]

[illegible] Abrotanum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vermes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de domo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cum [illegible] absinthii et [illegible] caput assidue lava

[illegible] herba [illegible]

Contra pulices pediculos et culices absinthium [illegible] toto decoctum [illegible]
respersum corpus [illegible] vel unge [illegible]

[margin: Item absinthium valet contra febres et maxime [illegible] succus cum melle [illegible]]

oculos. Item succus eius oleo impositus
removet ruborem eius et pannum et clarificat.
Item si cum succo eius liniantur palpebre
vel grossitie removebitur grossities earum.
Item valet ad removendum emigraneam hec
modo fiat eius decoctio in aqua vel in vino
addito modico [illegible] cinamomi [illegible]
asini in qua decoctione infundatur spongia
vel pannus et optime deinde ligetur
ad tympora. Idem valet oleum eius. Item
vapor decoctionis absinthii cum aqua vel
vino removet dolorem auris et tinnitum
eius et surditatem. Item si succus eius infundatur
in aure interficit vermes auris.
Et hoc si mulier [illegible] coniungatur
succo. Item si decoquatur in aceto et si inde
abluatur os dicitur valere contra fetorem ipsius
provenientem ex putrefactione gingivarum et
dentium eius. Item in fetore oris provenien
te a [illegible] putrida [illegible] in stomacho con
fert vinum decoctionis eius et addito
sibi de cortice citri et apponendo aliquid
aque [illegible] Item confecta
succus eius cum melle sale et nitro
et liniatur cum eo pallatum valet contra
apostemata oris. Item ex absinthio fit sirupus
qui dicitur valere tetano qui est sub ypocon
driis. Item sirupus est confortativus stomachi
et appetitum ipsius prostratum reducat.
Item absinthium fortiter aperit opila
tiones. Item valet in opilatione epatis et splenis
et dicit [illegible] 2a ca. [illegible] quod [illegible]
de succo eius mane bibere per decem
dies continuos valde curat illas egri
tudines. Sed tamen iste potus hominibus appa
ret [illegible] ideo melius est bibere
absinthium in vero tempore addendo aliquid
de borragine et hoc tunc valet [illegible]. Item ex
absinthio et fumo terre et passulis mun
datis ab arillis et [illegible]
[illegible] fit potio multum valens contra pruritum
et scabiem. Item absinthium solum [illegible]
[illegible] et ab intestinis et ab
epate et mundificat sanguinem intra
venas ab humore colerico et adusto
et ab humore aquoso et educit [illegible]
[illegible] per vias urine et pauca
educat de fece. Item valet absinthium ad
interficiendum vermes in ventre si fiat
[illegible] ascarides et adducat [illegible]
et adhuc maxime valet [illegible]

excepto [illegible] scriptum a [illegible] absinthii
[illegible] euforbii ʒ i [illegible] ʒ [illegible]
mellis quantum sufficit et comedatur
ventre vacuo et stomacho ieiuno. Item absin
thium in doloribus antiquis ypocondriorum et
epatis et stomachi [illegible] terere et cum
oleo de camomilla et mirtino misceatur et fit
emplastrum quod apponitur tunc ypocondriis et
epati et in dolore autem stomachi misceatur
[illegible] cum oleo rosaceo. Item ex absinthio et [illegible]
ficubus [illegible] et farina boli fit emplastrum
quod multum confert pleureticis et ydropicis.
Item decoctio eius sola cum [illegible] et melle
potata interficit ascarides et lumbricos
et educit illos [illegible]. Item de
coctio eius cum lentibus [illegible] facit idem.
Item si ab extra emplastretur fiat idem.
Item dicitur pulvis absinthii cum pulvere [illegible]
[illegible] et farina lupinorum addito oleo [illegible]
[illegible] vel absinthino et fit emplastrum vel lini
mentum. Item absinthium probatum est [illegible]
et [illegible] debite applicetur.
Item valet contra tineas vestes corroden
tes si pulvis eius ponatur inter ve
stes. Item fugat pulices si ponatur
ad cameram. Item si eius pulvis cum oleo
misceatur vel succus eius et corpus ungatur
[illegible] pulices et alios vermes corpus [illegible]
Item decoctio eius in aqua vel vino si misce
atur in [illegible] de quo fit incaustum [illegible]
libros ideo incausto scriptos a corrosione
[illegible]. Item valet contra morsum draconis ma
rini et contra morsum scorpionis. Item vinum
decoctionis eius bibitum valet contra dispo
sitionem suffocationis provenientis ex comestione
fungorum [illegible]
[illegible] Boleti leti causa [illegible]

Abel est fructus iuniperi [illegible]
in partibus ultra marinis nascitur
qui fructus est nigri coloris [illegible]
[illegible] et est maioris quantitatis quam sit granum
iuniperi [illegible] in partibus istis
et est boni odoris et [illegible] aliqualiter. [illegible]
est notandum quod due sunt species arboris
iuniperi. Una est cuius folia sunt similia
foliis [illegible] multas [illegible]
lata [illegible] multum ab eo elonga
[illegible] fructum sive [illegible]
est. Et est alia species cuius folia sunt
sicut folia tamarisci [illegible]

est sutor secundum aliquos et minus tamen constrictiva fructus
illius eminoris quantitatis, et ipsa plus elo
gatur acacia, et invenitur in partibus istis.
Acacia secunda species et eius fructum dicet
infra in capitulo simplicium incipientium ab
a. Decoctio plexus de radice et ramis Abel secundum Avic.
quod est ca. secundo capitulo quarto 130. De proprietatibus
eius nominis, quod est vehementis resolutionis
et dissolutionis quare sunt valde in colica
dependente a materia frigida flatica. Item Abel
est [struck] ex incrassativa cum quadam stip
ticitate, quare valet in vulneribus pravis.
Unde reducat in pulverem, et pulvis misceatur
cum melle et sic unguentum ad modum linimenti
et vide. Item secundum Avic. si capiatur mixtus Abel
et decoquatur cum oleo zizannino in testa
ferrea, donec mixtus nigra fiat, deinde
aliquid comprimatur deinde seu quomodo aptius
talibus, et distillet in aure, hoc valet
in surditate valde. Item Abel nascitur
in partibus istis, in quadam fructu id aliquid
comprimus simpliciter nascitur in istis partibus,
et est aliquid zizaninum liquor viscosus
quattuor comprimens zizanum. De quo zizania
mo dicet infra in capitulo simplicium me
dicinarum incipientium ab [red stroke]

Abulisse est lactuca asinina. De qua
dicetur infra in capitulo simplicium incipientium
ab l quam ibi habet locum. Terra.

Acacia est succus quidam constrictivus
pro quo nominis quod secundum Serapio quod
reperitur in babilonia arbor cuius spina
dicitur spina arabica, sive gummi ara
bicum, et est arbor spinosa producens
fructum in siliquis ad modum lupinorum al
borum et de isto comprimunt succus quando ex
pressa in umbra dicitur acacia. Et quando
fructus est maturus tunc succus est nigri
coloris. Et quando est immaturus est
coloris subrubei et acacia quae fit
ex fructu immaturo est melior. Et quidam
non solum ex fructu verum etiam ex foliis cum
fructibus comprimunt et faciunt acaciam
verum illa acacia valet ad nos parum
et utimur loco istius alia in istis partibus
quae fit ex prunis silvestribus immaturis
et talis est illa cum tempus ma
turationis colligatur et comprimatur succus
quem sole exponatur, ita quod constet
et talis succus vel constrictivus dicitur acacia,

et illa acacia non est ita bona seu virtuosa
sicut prima quae portatur de partibus babilonie
seu ultra marinis. Denatura et
complexione acacie nota quod prima acacia
quae verum quando non est abluta est frigida in primo
et sicca in 2°. Si abluta est frigida in 2° et sicca in
3°, quoniam per ablutionem aliquas partes subti
les removet quae est frigidior non
abluta. Platearius dicit de una aca
cia quod sit frigida et sicca 3°. Verum eius sic: e
a? frigida, quae tenditur in sicca ad 3°. De
proprietatibus et operationibus nominis acacie quod vide
ad denigrandos capillos, verum dissolvatur
in pluvialis debili et fiat ablutio cum ea
dicit Avic. valet. Item valet in tumore oculi
verum dissolvatur in oleo rosato et fiat linitio
super oculos. Item si acacia abluta pluries
in aqua, deinde misceatur cum lacte mulieris
puellam lactantis, tale est remedium va
lidum in obtalmia calida, nam sedare
dolorem et restringit fluxum materie ca adap
oculos utimur etiam valet in qualibet ob
talmia propter eandem causam. Et tenia vinum
nec rubore oculi. Et secundum Avic. quod acacia
medicina necessaria ungule. Item acacia
valet ad restringendum fluxum sanguinis na
rium, verum dissolvatur in succo sanguinarie
et in ponatur naribus, vel commisceatur
cum albugine ovi per modum emplastri appo
natur fronti restringit fluxum sanguinis
narium. Item acacia valet ad restringendum
fluxum ventris propter colericum sive
dissinteriam, verum de acacia mastice
terra sigillata bolo armeno et albu
gine ovi fiat emplastrum super ventrem. Item
valet contra vomitum colericum vel illam qui
ex debilitate virtutis retentive advenit.
Unde recipe acacia mummia dragantum
et distempera cum albugine ovorum et fiat
ad modum emplastri et ponatur super furculam
pectoris inferiorem, sub qua est stoma
chus verus. Item si acacia cum aliis pul
veribus restrictivis assumatur per os, ut
cum omnibus sorbilibus, aut cum vino rubeo
aut cum aqua ferrata, aut cum aqua pluvia
matris plantaginis, vel in predictis casibus.
Item acacia valet ad restrictionem menstruorum
verum ex acacia balaustiis et aliis restrictivis
fiat emplastrum quod ponatur super pectine

tumor oculi

vel in obtalmia

contra fluxum ventris

contra vomitum

contra menstrua

ulcerens aut sup(er) vulva(m) v(idelicet). Item q(uod) i(n) decoc-
t(io)ne put(ant) op(er)ari fieri licinia cu(m) q(ui)b(us) [illegible]
tis ponendi i(n) [illegible] incisis / ne potent
[illegible]. Item accacia v(idelicet) i(n) [illegible] ani
et [illegible]. Item accacia v(idelicet) i(n) combustione
ignis / aut aque ferventis si op(er)a(tur) cu(m) al-
bugine ovi / fiat emplastru(m) q(uo)d sup(er) locu(m)
ponat(ur) q(uia) mitigat potenter dolorem
et [illegible] fluxum [illegible] ad ablatum [illegible]
consolidat. Item si commisceat(ur) accacia cu(m) succo
plantaginis vel consolide / fiat emplastru(m)
[illegible] v(idelicet) ad apostema ca(lidum) vel ad erisipula
et formica [illegible]. Item accacia confert
scissuris factis i(n) manib(us) et digitis ex frigi(di)tate.

Acetosa est herba quedam de qua dicit
Serapio i(n) lib(r)o suo de simplici medicina
q(uod) sit lappacium. P(ro)pter quod n(otandum) q(uod) acetose
dicu(n)t(ur) q(ua)tuor species / quedam est que nasc(itur)
i(n) paludibus et locis aquosis cui(us) folia
sunt dura / et h(abe)t [illegible] acutas et est
lappatium acutum. Alia est species huius
folia similia foliis salicis / Et est alia species
cuius folia [illegible] similia foliis pla-
taginis [illegible] sunt longiora / et h(ec) acetosa
est cu(m) qua una cu(m) piscibus fit salsa-
mentum. Et est q(ua)rta species que reperitur
i(n) pratis et locis [illegible] et est similis
acetose iam dicte / s(ed) h(abe)t stipite(m) durum
et [illegible] acutas / et n(on) est magna
et sunt folia eius p(ar)va subtilia / et n(on)
spissa ad quantitatem foliorum salvie
[illegible] h(abe)t semen / et sup(er) stipitem h(abe)t ra-
[illegible] plures [illegible] d(icitu)r ace-
tosa / de q(ua) [illegible] d(icit) Avic(enna)
q(uod) sit [illegible] et d(icit) [illegible]
[illegible] et sicca i(n) 2o [illegible]
[illegible] loco [illegible]
[illegible] confert doloribus [illegible]
Item decoctio sedat dolorem aurium. Item
d(icit) Avic(enna) q(uod) eius decoctio facta i(n) vino
confert i(n) [illegible]. Item acetosa
valet i(n) ictericia [illegible] temperata [illegible]
[illegible] aqua i(n) vino subtili et bibat(ur) [illegible]
vinum [illegible]. Item illud vin(um)
d(icitu)r sedare nauseam. Item folia acetose
[illegible] ventre(m) [illegible] partes [illegible]
[illegible] / s(ed) semen eius [illegible]
[illegible] ventre(m). D(icit) eciam [illegible] q(uod) i(n) [illegible]
eius est [illegible] manifesta / adeo
q(uod) curat [illegible] intestinorum et fluxum
ventris. Item vinum decoctionis ace(tose) [illegible]

lapidem et provocat menstrua. Item [illegible]
radix eius et fiat opera [illegible] i(n) me-
dicatione [illegible] suppositorij
[illegible] antiquum [illegible]. Item acetosa v(idelicet)
i(n) punctione scorpionum. Unde d(icit) Serapio
q(uod) si quis comedat de ea / aut de eius
decoctione bibat / et pungat(ur) a scorpione
non nocet ei punctura. Unde apparet q(uod) va-
let contra venenum. Item aqua subli-
mata acetose mixta cu(m) tyriaca valet
multum i(n) pestilencia [illegible] et [illegible]
acetose [illegible] tyriace / et fiat potus [illegible]
simul mixtis qui d(ete)t(ur) pacienti circa me-
dium noctis, deinde tegat(ur) paciens ut sudor
[illegible] / [illegible] pariete [illegible]
[illegible] ut sic [illegible] et pluribus
aliis i(n) quadam pestilencia i(n) Vienna. Item
[illegible] trita acetose / et mixta
cu(m) sale et oleo laurino fit unguentum q(uod) valet
i(n) scabie ulcerosa. Item [illegible] acetose et
[illegible] lota et sale et oleo laurino co-
fiat unguentum [illegible]. Item v(idelicet) i(n) morphea
[illegible] et [illegible]
[illegible] locus morpheatus seu [illegible]
[illegible] cu(m) aceto i(n) [illegible] eius
p(er) [illegible] dies vel tres i(n) sole vel circa igne(m)
[illegible]. Item d(icitu)r q(uod) si ad collum pacientis
scrophulas suspendat(ur) q(uod) removet
scrophulas [illegible] apud aliquos [illegible]

Acetum est [illegible] et acetosa idem [illegible]
[illegible] liquida [illegible] producta
a(b) [illegible] quo ad saporem. Et dicunt
Avic(enna) et Serapio q(uod) [illegible] subtilis
q(uod) [illegible]
[illegible]. Et [illegible] vino [illegible] et
[illegible] possit fieri acetum, [illegible]
vini est [illegible] propter quod [illegible] q(uod) cum
vinum putrescit et corrumpi(tur) tunc
partes aliquae subtiles [illegible]
[illegible] / et remanent [illegible]
[illegible] partibus
aquosis [illegible] sapor acetosus [illegible]
[illegible] i(n) [illegible] adeque
i(n) olla [illegible] acetositatem [illegible]
[illegible] modis / quo [illegible]
[illegible] aliquorum [illegible] ace-
tositatem. Et platearius ponit duos
modos [illegible] quibus acetum fit / [illegible]
est / impleatur vas aliquod ad medie-
tatem vino / et permittatur sic stare / taliter
[illegible] q(uod) vas [illegible] / ut partes

Acetosa [illegible]

[illegible] vetre

[illegible]

subtiles valeant exalare tunc tandem
i aceto condit[ur] / vel fiat ex eo vino et aceto calef[act]
calef[act]is vel ex eo ponat[ur] i vino replete
vas distoppatum / vel pona[tur] vas ad sole
p[er] aliquot dies vid[e]l[icet] q[ua]tuor vel plures absq[ue]
impositione calibis / De q[ua]litate et natura est
notand[um] q[uod] est fri[gidum] et sic[cum] g[rad]u p[rim]o i 2[o] g[rad]u / vi[n]u[m]
sic[ut] tendit ad 3[m] i[n] p[ri]mo ad fine[m] eius
maxime du[m] sucit antiquata[m] sec[un]d[u]m
sent[entiam] Serapionis / De operationib[us] et p[ro]p[r]ietatib[us]
Notand[um] q[uod] acetu[m] mixtu[m] cu[m] oleo ros[aceo] et
facta co[m]quassatione eor[um] adiuvat vel
multu[m] ad removendu[m] dolore[m] calid[um] / si
lana no[n] abluta infundat[ur] et capiti suppo
nat[ur] / Item dicit Serapio · quod spongia
infunde i aceto q[ua]n[do] p[er]us sunt infusa i
oleo ros[aceo] et appo[nat] fronti · confert sen[ti]enti ex ca
lor[e] vel calore solis / Item vel contra litargia
vn[de] ad aceti p[er]m[ixtum] moretu[m] ex pile [illegible]
illis mixtis volv[is] manu[m] et plante
pedu[m] fricent[ur] / ex oblis fricato dicit vale
i frenesi / et alijs egritudinibus / multu[m] de
bilibus / Ite[m] quod acetu[m] coquit[ur] cu[m] melle
et ungit[ur] cu[m] eo livor qui est sub oculis
ex ratione casus vel p[er]cussionis remove[n]t
illu[m] / vi[n]u[m] eius assiduatu[m] facit debilitate
visus / Ite[m] fumus sive vapor ei[us] calidi
confert surditati auditus / et tinnitu[m] au
riu[m] / Item quod distillat[ur] i aure interficit
vermes in ea / Ite[m] collutio facta ore ex
aceto calefacto / et calumine fumat dentes
mobiles et stringit gingivas sanguinolentas
Ite[m] evidenter sanguisugas q[ua]le adherent
gutturi / Ite[m] gargarizatu[m] factu[m] cu[m] eo
abstergit et tumorem veniente[m] ad guttur.
Ite[m] [illegible] vel adeps vivule et
ad [illegible] / Ite[m] dicit q[uod] abscindat san
guine aquositates / melius fluat si biba[tur]
aut fiat [illegible] in eo / Ite[m] acetu[m] confert
stomacho no[n] senti appetitu[m] ex calid[itate] et hu[midita]te
Ite[m] oxizaccara vel sirupo [illegible] pipe
aliquali et sale confert [illegible] patis.
cu[m] aceto fit [illegible] [illegible]
fortitur / et [illegible] appetitus [illegible]
[illegible] si acetu[m] [illegible]
[illegible] laxat ventre si no[n] [illegible]
stringit [illegible] / Ite[m] acetu[m] [illegible]
[illegible] / vn[de] bulliat [illegible]
[illegible] / vel aliquod [illegible]
et i [illegible] pona[tur] lana / vel spongia
deinde [illegible] et pona[tur] supra
[illegible] si sit vomitus / si sit fluxus vent[ris]
sup[er] umbilicu[m] / Ite[m] acetu[m] quod cu[m] ab
[illegible] p[er]s[er]vat supplantatu[m]
ad ventre / Ite[m] dissolvit sanguine[m]
coagulatu[m] i ventre / si fit lac [illegible]

la[tum] / Item quod bibit[ur] cu[m] sale deleat no
cumento fungor[um] / Ite[m] dicit Rufus q[uod] cura
poderosa [illegible] vel ydropica / Ite[m] q[uod]
admisceat[ur] cu[m] pauco sulf[ure] et appona[tur]
tepid[um] sup[er] podagra[m] confert / Ite[m] valet
ad p[ro]ducend[um] p[ru]ritu[m] corporis si cu[m] eo tepido
liniat[ur] locus [illegible] / Ite[m] acetu[m] calid[um]
[illegible] sup[er] morsus a[n]i[m]aliu[m] venenosor[um]
q[ue] [illegible] frigid[ita]te confert appetitu[m]
[illegible] / Ite[m] acetu[m] potatu[m] calidu[m] valet ibi q[ui]
assumpsit medicinas mortiferas / valet
et illi q[ui] assumpsit i potu opiu[m] vel iusquiamu[m]
Item oxymel f[ac]ta ex aceti et duab[us] p[ar]tibus
mellis / et quatuor aque fit syrup[us] acetosus
qui dicit valere omnibus q[ui]bus no[n] est opilatio
epatis splenis / aut [illegible] / maxime
si [illegible] est grossa q[ui] est [illegible]
subtiliativus et [illegible] grossor[um] [illegible]
[illegible] / Ite[m] [illegible] oximel [illegible]
[illegible] de [illegible] de q[ui]bus
videndu[m] est i Antidotario Nicolai [illegible]

Acorus est planta queda[m] ab aliis
spatula fetida dicit[ur] et crescit ut
plurimu[m] i locis aquosis / cui[us] folia s[unt]
similia folijs yris / nisi q[uod] ista sunt subti
liora et longiora / et ad albedine[m] trahe[n]
tia / et i summitate ipsor[um] sunt rugidiora
et sunt acuta ad similitudine[m] gladij / et p[ro]du
cit flore[m] [illegible] coloris / et ob
[illegible] nominat ipsum acor[um] [illegible]
et sunt radices acoris fere similes radicib[us]
yris / [illegible]
ad [illegible] et sunt tortuose [illegible] nodos
et color [illegible] ad rubedine[m] et habz
acorus [illegible] sapore cu[m] pauca ama
ritudine / et [illegible] / et p[ro]duat
[illegible] odoris placabil[is] / et illud quod i[n] me[dicinis]
de acoro est radix eius / [illegible] quod sibi
[illegible] acoru[m] [illegible] intellige radice[m]
[illegible] dicit Gal[ienus] q[uod] ipse est [illegible] subtil[is] / et d[ebet]
colligi tpe estatis / et maxime [illegible]
eius / et d[e]bet [illegible] / remotis [illegible]
[illegible] / Et d[icit] [illegible]
ne [illegible] cu[m] [illegible]
Et dicit Platearius q[uod] p[otes]t p[er]s[er]vari p[er] tres vel q[ua]tuor annos
[illegible] / De natura et [illegible] acori e[st] notand[um]
q[uod] est ca[lidum] et sic[cum] [illegible] et
[illegible] eius est [illegible] / q[uod] [illegible] vel
[illegible] et [illegible] et maxime
[illegible] modus [illegible] i Anti
dotario [illegible] / Ite[m] acorus
[illegible] valet i [illegible] fiat decocto
[illegible] i[n] ea
decocto cu[m] melle [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible]

Fadix spatule fetide de [illegible] cu[m] melle [illegible]
[illegible] facte [illegible]
[illegible] [illegible]
acorus [illegible] fistule [illegible] fistule [illegible]
[illegible] acorus [illegible]

Spatula fetida [illegible]
[illegible] fetide [illegible] melle [illegible] melle [illegible]
[illegible]
[illegible]

acorus [illegible]
acorus [illegible]

h[ec] h[er]ba [illegible] flor[illegible]
[illegible] colligi[tur] [illegible] augusto [illegible]
[illegible] flor[illegible]

Acorus [illegible] = [illegible]
Acorus [illegible]
[illegible] Bogame [illegible]

acorus [illegible] spatula fetida [illegible]
[illegible]

[illegible] Ut 27 [illegible] adeps [illegible]

Item valet in attonitis. Item succus eius et radicis eius attenuat grossitiem corneae et consumit albuginem oculorum. Item humor in oculo posito aciem visus abstergit. Item pone parum de succo in oculis, ut bulliat cum vino et fiat colatura, et apponatur aloes et fiat iterum bullitio et postea coletur et colatura conservetur, et tempore necessitatis ponatur in oculo et valet. Item confert ad dolores dentium. Item valet ad confortandam linguam paraliticam cum potest [illegible] semen eius. Item confert dolori pectoris pulmonis lateris et epatis. Item confortat stomachum debilem propter humores superfluos frigidos cum vinum consumit et maxime cum aceto decoctum. Item resolvit duritiem splenis cum vino, resolvit victoriose tortuositates in splene. Item valet in opilatione epatis et splenis cum aceto et postea per [illegible] dies. Et de mixto cum illo aceto cum aliis appropriatis fiat syrupus cum melle etc. Item confert dolori pungitivo veteri et intestinorum. Item valet ad [illegible] cum speciebus et aliquibus aliis appropriatis fiat encathisma vel balneum infra umbilicum in quo balneo sedeat patiens vel decoctio cum aceto in vino et hec placuit. Item provocat menstrua et valet in dolore matricis vel de decoctione in aqua radicis et sedeat mulier in ea quasi ad umbilicum. Item [illegible] et maxime conditum [illegible] efficit in coitu et [illegible]. Item valet [illegible] in punctura [illegible] venenosorum [illegible] ingreditur [illegible] teriacales etc. Sequitur.

Adamas est lapis qui dicitur [illegible] inventus est in quodam flumine orientali. [illegible] dicitur [illegible] nullum [illegible] ad illud flumine pervenisse nisi Alexandrum magnum, et color eius assimilatur colori salis armoniaci seu vitri obscuri. De natura et complexione adamantis nondum [illegible] est [illegible] [illegible] quod [illegible] in operationibus [illegible] est nondum [illegible] quod per experientiam [illegible] adamante [illegible] abstergit dentes [illegible] fortiter [illegible] signum est quod [illegible] quod indiget [illegible] [illegible]. Item [illegible] ad [illegible] gingivas [illegible] [illegible] abstersiva fortis. Item frangit lapidem in vesica [illegible] fragmentis cum instrumento apto intromisso in vesica per foramen virge. Invenit cum adamante [illegible] frangere [illegible] alios lapides, propter quod [illegible] dyamantes [illegible] [illegible] politiores [illegible]

ad perforandos seu sculpendos lapides [illegible] [illegible] [illegible] dicunt doctores quod nichil est quod frangit adamantem nisi plumbum. Item adamas appetere phisicos [illegible] [illegible] quae domine solet de [illegible]. Item reddit [illegible] appetere [illegible] vel [illegible] quae apponitur [illegible] etc. Sequitur capitulum.

Adaraasta est elleborus albus de quo dicetur in tractatu simplicium incipientium ab E etc. Sequitur.

Adeps est pars corporis propter [illegible] [illegible] [illegible] doctores per adipem intelligunt axungiam de qua fiet mentio inferius in tractatu [illegible]. Nondum [illegible] quod adeps sive axungia [illegible] [illegible] et pinguedo et lardum [illegible] [illegible] [illegible] convenientia aliquale in hoc quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] axungie est magis aerea [illegible] aquosa [illegible] aut lardi sive pinguedinis non est ita [illegible] aerea [illegible] aquea. De quo [illegible] quod adeps est [illegible] quam sit lardum. Ulterius nondum quod [illegible] pinguedo et axungia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] postquam sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] coagulante [illegible] effective. Et potest teneri quod adeps sive axungia sit frigidior pinguedine seu lardo quia axungia sit [illegible] pinguedine signum est quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod plus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item axungia et plus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pinguedo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pinguedo [illegible] calidior [illegible] plus [illegible]

Adianthos est capillus [illegible] veneris de quo dicetur in tractatu simplicium incipientium ab C etc. [illegible]

Adrimulus est medicina quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de natura et [illegible] nondum quod [illegible] [illegible] quod sit [illegible] [illegible] et possumus dicere etiam quod sit [illegible] [illegible] est [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] nondum quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] splenis [illegible]. Item confert

[illegible]

Adeb [illegible] auicenna

[illegible]

Affodillus [illegible] capitula
[illegible] herba [illegible]
[illegible] Slotoglow
wilde lylien

dolori menstruorum [illegible]. Sequitur

Affodillus est planta habens folia similia foliis porri domestici et appellatur ab aliis centum capita, et habet in summitate flores albos, et producit fructum nigrum, et habet radices aliqualiter oblongas rotundas ad modum testiculorum sive glandium, et utimur solum radice quia quando dicitur affodillorum tunc dantur radices recipi. De natura et virtute: Nota quod est calidum et siccum in secundo gradu et deopilativum et apperitivum. Nota quod valet in allopicia, unde si comburatur apes et probustione in pulverem redigantur, ex quo pulvere cum succo affodillorum fit unguentum sive linimentum. Item cum radice pistata et melle fiat unguentum cum quo liniatur locus in quo pili debent nasci et valet. Dicit Serapio auctoritate Dyascoridis, quod ex succo radicis eius vino mixto et cocto fit bonum collirium oculis, et ponatur sic in forma, recipe [illegible] in vase vitreo vel ereo infundatur. Dicit Platearius quod hoc collirium sine medicamine [illegible] si tantum oculi [illegible] aut quando delet maculas et tumorem omnem vicium ipsorum oculorum. Item valet affodillus in passionibus aurium, unde si putredo egreditur ex [illegible] cum olibano melle et vino, et sic tepidum decoctum distillet in aures, valet quia multum trahit et abstergit [illegible]. Dicit Serapio quod si distillet in aure contraria dolenti, galenus confert et sedat dolorem eius. Item affodillus valet in morphea alba unde cortex radicis eius, et cum melle misceatur, et liniatur locus postquam fricatus fuit in sole cum panno aliqualiter aspero vel cum terra ignea. Item dicit Dyascorides quod datur in potu ponderis aurei [illegible] si cum vino confert tussi et dolori amborum laterum et [illegible] morum. Item affodillus confert in apostematibus mamillarum et pluries testiculorum. Item affodillo [illegible] et fece vini confecta emplastrum quod valet applicatum. Item emplastrum dicitur valere carbunculo et apostematibus. Item emplastrum confert vulneribus sordidis et fraudulentis et corrosivis. Item pulvis [illegible] affodillo [illegible] sanat ulceribus. Item [illegible] quando miscetur cum [illegible]

Agaricum [illegible]

vel farina ordei confert in principio apostematum calidorum. Item radix eius est solutiva petre cum bibatur pulvis eius cum aqua lavatur. Item semen affodillorum datum in potu est maxima medicina veteris, quia virtus eius est aperitiva et subtiliativa. Item valet ydropicis. Item multum valet ad provocandum urinam et menstrua, quia est aperitiva subtiliativa abstersiva et dissolutiva, unde in difficultate urinandi sive in stranguria. Item succus affodillorum confert, quamvis pulvis saxifrage [illegible] similiter [illegible] adequati succo bulliat et coleatur et colature addatur mel vel zuccarum et [illegible] pocius qui [illegible] dominae [illegible]. Item morsus a bestiis animalibus venenosis [illegible] ij vel iij in potu cum vino confert magis. Sic de hiis omnibus [illegible]. Sequitur

Agaricus sive agaricum est notum et dicitur Dyascorides quod sit plus radicis eius [illegible] arboris cum gumma asa fetida [illegible] et sunt species ostendit ad modum fungi [illegible] arbores magnas [illegible] calescit corpus et putrefacto, propter quod aliqui dixerunt quod esset fungus. Alii dixerunt quod sint aliquedam species arboris putride producta per modum putrefactionis. Alii dixerunt quod sit radix spongiosa et mollis [illegible] arboris vel plante. Sed Serapio et Dyascorides concordat in hoc quod duarum specierum est agaricus masculus et est [illegible] femella [illegible] masculus et malus, et est ille qui est aliqualiter longus niger et [illegible]. Et quando frangitur tunc in medio apparet lege ad modum [illegible] et est durus et densus et [illegible] non erat. [illegible] femella autem est ille quod laudat [illegible] et est levis et albi coloris et figure rotunde et debet esse facile frangibilis et rarus et porosus, et quando primo obviat gustum debet esse dulcis saporis, sed in processu apparet eius amaritudo cum quadam stipticitate, et hic est ideo quia substancia est grossa [illegible] porta magis in superficie [illegible] aqua [illegible] in gustu [illegible] dulcis et oppositum [illegible] subtilibus quod dat sibi stipticitatem in quibus adhuc dominantur aliquae partes ignee [illegible] quarum [illegible] est aliqua amaritudo. De natura et virtute agarici est. Nota quod in [illegible] est calidum in primo et siccum in secundo. Et idem asserit Mesue de appetitibus corporibus. Nota quod dicit Mesue quod est medicina mirabilis ad [illegible] antiquas [illegible] et

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Zlotaglow affodillus =

Affodillus [illegible]
[illegible] herba [illegible] / [illegible]
[illegible] Zlotnik f[illegible] Zlotowlos =

Agaricus / cor abietis fungus abietis /
modrzewowa gambka =

[Right margin notes:] vz [illegible]; ydropicis; Res fungi [illegible] agarici esto / [illegible] et [illegible] bonum in [illegible] modrzewowa gambka; [illegible] est agaricus; Agaricum [illegible] [illegible]

[Left margin notes:] in allopicia; Collirium; tussi

[illegible] ... [illegible] ... [illegible]

virgine / ipse etiam confert mamme et mulie
etegritudinibus uxorum / et apostematibus ebri
quia appetitate mundificat cerebrum uxoris
inebriam et ... et ipsius victimas
assuptis ... illas edenteddo / iste vero
eius ... sedum calore ... et reddit
cuti faciei bonum colorem / iste confert asma
ticis et tussientibus quia potest cum mat
apertorum / iste confert ulceratis in pulmone
quia in potu datur ʒ ij vel ʒ j vel in tantum
et precedit fuit ... pille / agnu ma
stics ... ʒ ... vel iij ... ...
ʒ j turbit ... et al ʒ v ...
... ʒ ... coloquintida ... ʒ ij
mirre ʒ j ... ʒ vj ... pille
cum syrupo ... vel ... viol ... de
... ... / dosis earum est ʒ j vel
ʒ ij vel ʒ ... cum solutio
... pacientis est ... / et mag
pille mundificat pectus ab humoribus ...
et pulmonem / confert asmati et tussi antique
ut dictum est / iste agnus castus confert dolori
stomachi ... ... / et bene
masticet ... et ... / deinde
bibat aliquis potus ... et ... /
iste ... virtute ... si ... cum
melle ... et est ... quod est ...
valde benignum / ... dicunt doctores /
quod ... ... / ... ...
... ... / ... opera vigora
et velocitat / ... ...
cum eo ... vel ... / iste mollicium
... sibi vigorat sua operacionem /
... vigorosa et velocitaria
eius operacionem que videantur in libro
... de ... hue medicinarum / iste
valet agnitus ... opilacione epatis et sple
nis quare confert ... ydropicis
et duricie splenis pacientibus / iste mundi
ficat renes et vesice / ... multum valet
... ... / iste provocat urinam
... forti ... in dissuria et
stranguria ... ... vel plus
... ... colatura
... ʒ ... agnu et ... da pacienti
/ iste vero contra emoroides ... ...
subtiliter pulverizato cum ... ...
et ... mixtura in qua calefacta
ad ignem inponatur aliquid de bom
bace et supponatur / iste vero ad educendum
... ... vino vero ... dolores
... corporis propter quod ... de
... ... medicinarum similare.

familiat ... simul ... corpis / iste vero
in rigore febrium quia ... ...
accessionem aliquid de eo bibat / iste preci
... ... febris
... ... / iste agnu ... ʒ ... ...
ʒ j ... ... de aqua de
... bene ... ante accessionem ad
... ... liberat
/ iste agnus ... vero contra venenum
si ... ... recommendat
pill de ... in pestilentia / iste emplastrum
... ... vero contra ... ...
venenosi ... vel de ... ʒ j cum vino ad
potandum ... ...

Agnus castus est planta quedam que
propter ... mag ... arbor ... et ...
catur agnus castus / quia ... libidinis
... castum velud agnum reddit / et ...
ipse aquas et in locis aquosis ... ...
... ... ad frigendum
... ... folia ... folijs olive ...
... ... minora longiora et molliora
/ et est ... ... magnum ... flores
coloris ... / ... est ... ...
flores albos et producit ... ...
... ... appella / ...
... administrat ... de illa planta
seu arbore et fructus et folia et ...
flores que ... / agni casti ...
... eius flores ... / ... ...
... ... / ... flores
... ... / et ... ...
... apllus ... ... / ... agnus
castus ... est ... efficacie ...
... de ... ... agni casti
... ...
... ... / ... ...
... est ... ...
... ...
... agni casti ... et ...
aqua ... ... fortis
... ... confert / ...
... comestu in multa ... ...
... et ... / iste vero in ... ...
uxorum et ... ...
eius ... ... / iste vero ad ...
opilacionem epatis et splenis / iste confert
ydropicis ... ʒ j vel plus ...
... ... bibat / iste vero contra
... ... et ... ...
agnus castus ... seu ... ...
... ...
et ... ... / ... ...

[illegible]

Agnus castus ... [illegible]

no. de libro [illegible] reprimenda
agnus castus dzyewya [illegible] "

et cera [illegible] unguentum [illegible] emollit petre
induratum et splenem durum. Iste semen
eius comestum abstinguit libidinem ab
stinendo [illegible] matris spermatica
[illegible] appetitum, quia aqualibus [illegible]
unde notandum quod quedam sunt que conti
nent libidinem inspissando et ingrossando
et infrigidando sperma sicut semen
lactuce psillium melonum [illegible] cucumeris
cucurbite portulace [illegible] acetum agnus
sumat [illegible] et folia. Et quedam sunt
que reprimunt libidinem consumendo humorem
spermaticum et ventositatem et inde apta
spermate, ut sunt ruta maiorana agnus
castus cum [illegible] calamentum et folia ca
pitiarum ventositatem consummativa. Item
decoctio eius in [illegible] operatur sperma
et prohibet [illegible] erectionem [illegible] ventosum
que est in erectione [illegible] et [illegible]. Iste si po
natur [illegible] de agno casto ad lectum [illegible]
so vel in lectu sublato [illegible] constringit libi
dinem. Iste fomentum genitalium facta
cum aqua decoctionis eius [illegible] ad id valet
[illegible] agnus castus monialibus bene valeret.
Iste suffumigatio facta cum aqua decoctionis
eius [illegible] desiderium vehemens [illegible]
[illegible]. Iste emplastrum factum ex foliis et floribus
decoctionis eius prohibet gomorream quod est emissio
missio spermatis [illegible] [illegible]. Iste
ex foliis et [illegible] semine eius et butiro
fit emplastrum quod [illegible] comedat [illegible]
et apostemata duris testiculorum, et aliis [illegible]
tibus duris ipsius corporis. Iste [illegible] ad
provocandum menstrua unde fiat decoctio
in [illegible] [illegible] [illegible] confert, aut bibat
semine eius cum pulegio, aut fiat suffu
migatio [illegible] fiat [illegible] in eodem
[illegible]. Iste provocat urinam [illegible]
[illegible]. Iste quando decoquitur folia eius in
[illegible] et fiat [illegible] decoctione
ipsa confert dolori [illegible] et apostematibus eius
[illegible]. Iste fomentum eius cum aqua de
coctionis agni casti [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] confortat
[illegible] ita quod corrupta appareat non
corrupta. Iste emplastrum [illegible] eius [illegible]
[illegible] sedat dolorem [illegible]. Iste [illegible]
[illegible] [illegible] in foliis eius [illegible] sub
lecto aut fit suffumigatio [illegible] [illegible]
fugat [illegible] [illegible]. Iste emplastrum
factum ex foliis eius confert morsibus
venenosis. Iste ʒ i vel ʒ [illegible] eius [illegible]

Agrimonia Cardopatia
Zangga [illegible] "

potu sumpta confert morsui venenoso
ut serpentis vel lupi rabidi. Iste aufert
lassitudinem cum ponitur in unguentis sedativis
[illegible]. Et dicit Serapio quod aliqui putant
quod si viator faciat [illegible] eius baculum
quem secum deferat in itinere custodit eum
ab offensione ad lapides, et ad [illegible]
[illegible] que fit per [illegible] membrorum

Agrimonia est herba que [illegible] [illegible] berwortz [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] est pilosa [illegible] [illegible] [illegible]
et folia eius tendunt ad aliquale [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est viridis [illegible] pilosior. [illegible]
natura notandum quod est ca[lida] et sicca [illegible]
[illegible] eius [illegible] maior est sua [illegible],
[illegible] eius et [illegible] notandum quod [illegible] [illegible]
[illegible] additionibus [illegible], quod si ponatur
sub [illegible] capitis quod inducit sompnum
et [illegible] appetitum. Iste decoctio radicis eius in vino [illegible]
potata confert [illegible]. Iste succus eius
est [illegible] [illegible] [illegible]. Iste [illegible]
[illegible] doloribus et tumoribus [illegible]
membrorum [illegible] [illegible] [illegible] et
[illegible] in [illegible] ponatur ad [illegible]
ponatur super locum. Iste [illegible] et [illegible]
[illegible] sumpta [illegible] valet [illegible]
in [illegible] radix eius est diuretica
et provocat urinam et menstrua. Item valet
contra venenum assumptum [illegible] cum vino
[illegible] ʒ i S vel ʒ [illegible] et [illegible]. Iste ad morsum
serpentis canis rabidi [illegible]
[illegible] [illegible]. Iste
[illegible] valet [illegible] est valde consolidativa [illegible]
succus eius [illegible] vulneribus [illegible], vel
[illegible] radicis eius et optime [illegible]. Iste [illegible]
[illegible] valet
[illegible] qui habet pustulas malas in corpore

Agresta est uva in matura vel succus
quem [illegible] uva exprimitur, et hic succus
[illegible] [illegible] est modus conservationis eius
est. [illegible] accipiunt [illegible] ante [illegible]
mature, et exprimunt succum et [illegible] iste
in vase lapideo vitreato, et [illegible]
[illegible] ponatur ad solem tamdiu quod sub
tile [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et ponitur in [illegible]
[illegible] sit [illegible] [illegible]. Alter modus
est [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
succus et ille ponitur in vase cum [illegible] sal
[illegible] ponitur in sole per 17 dies vel [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] modus fiat
[illegible] [illegible] modus [illegible] [illegible] in matura
et ponitur ad solem tribus vel [illegible] diebus

per eandem gummam succi et ponatur in vase ad
solem. De genere et natura agreste notandum quod
est frigida et sicca quasi in primo et secundo gradu. De operatione et
operatione est notandum quod agresta valet ad clari
ficandum visum et ad prohibendum fluxum humorum
interiorum ad oculos, unde fiat ex ea collirium
quod congruit. Notandum quod aliquando tucia preparatur
cum agresta sed cum succo rosarum et aliquando plus
valet quam preparata cum aqua rosarum propter
agresta propter conservare oculis debilibus. Item valet
in [illegible] [illegible]. Item agresta
mixta cum melle valet ad confortandum
gingivas relaxatas. Item in sputo sanguinis
proveniente ex ruptura vene. Item valet
contra pulsum cordis et ebulitionem sanguinis
ipso. Que multum comedatur in pestilencia si
ille succus sit liquidus quia de novo
expressus, sed cum conservatur quia conservatur per tempus.
Item valet multum ad debilitatem stomachi provenientem
a caliditate et contra vomitum colericum quia constringit
et attrahit. Item corroborat appetitum stomachi, re
movet ei humiditates malas constringendo, et quia
mulieres pregnantes habent multas malas
superfluitates [illegible] appetitum earum [illegible]
ideo confert primo prohibet sincopi earum.
Item valet in ulceribus intestinorum et intrinsecus
et in fluxu humiditatum [illegible], in istis
casibus doctores faciunt clisteria ex agre
sta. Item ex ea et aceto medico fit liniment
um valet in ulceribus fraudulentis et fistulis [illegible]

Alcanna est quedam planta cuius folia similia
foliis olive, sed sunt latiora et
molliora et viridiora et habet florem album
tendentem ad glaucedinem et est boni odoris
acuti et producit semen nigri coloris
et in medicinis quedam utuntur et foliis, et
extremitatibus seu summitatibus eius et reperitur
in partibus [illegible], et est in sicilia
et deveniunt ad nos pulverizata, et quod sit
[illegible] [illegible], et est ille pulvis
sub nigri coloris. De natura et complexione
eius notandum quod [illegible] secundo po
situs gradus in primo et siccus in secundo. De operatione et opera
tione notandum quod valde mollificat cutem
et eam [illegible] per totum corpus
[illegible] [illegible] in aqua calida [illegible]
[illegible], et abluat se cum aqua calida. Deinde
ungat se cum alcanna mixta cum albu
mine ovi et aceto, et paulo plus partes
uncte abluantur cum aqua calida
et sic continuat per quatuor dies, unde post die
partes uncte apparent multum differ
entes post ea [illegible] [illegible] in quarto die

apparent multum lucide et [illegible]. Item
valet ad colorandum capillos unde si debet
fieri rubei tunc conficiatur cum aqua et
modico aceto et fit linimentum capillorum et per
mittatur sic desiccari, deinde iterum liniantur
et permittatur sic desiccari, et sic fiat novies
vel decies, et erunt rubei. Si vero debent
fieri nigri tunc alcanna debet distemperari cum
oleo et fiant liniciones et desiccationes ut
prius. Item valet in [illegible], quia stiptica est et non
multum frigida. Item valet in ulceribus lingue
que impediunt loquelam et in ulceribus aurium
et nasi que sunt [illegible] [illegible]
[illegible] adlocuscetur
sic conveniunt cum terra sigillata et sandalis
[illegible]. Item valet in apostematibus calidis ut in erisipila
unde pulvis eius mixtus cum oleo rosarum et
[illegible] locus [illegible] et [illegible]
[illegible] ad locum et attrahit [illegible]. Item talis
in unctione [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] eius de
cocto sepius super locum. Item pulvis eius
valet in ulceribus [illegible] [illegible] modi
[illegible]. Item decoctio eius confortativa
est matris [illegible]

Alba spina est de qua dicetur in capitulo
simplicium incipientium AB. [illegible]

Alchachengi est herba similis lilio [illegible]
[illegible] ab aliquibus herba [illegible].
De genere et natura eius notandum quod est calida
et sicca in secundo gradu. De operatione et appetitu
[illegible] notandum quod ipsa multum valet
ad [illegible] et pannum faciei
primo [illegible] parte corporis [illegible]
[illegible] eius [illegible] et confert. Item valet
ad [illegible] [illegible] et
ad consolidandum [illegible]
[illegible]. Item [illegible] valet contra morsum
canis rabidi et sic [illegible]
[illegible] sunt [illegible]
[illegible] rabidis

Alcali est sal artificiale quod proviat
[illegible], de quo dicetur in capitulo
simplicium incipientium ab E [illegible]

Alkekengi est herba que [illegible] doctoribus
appellatur [illegible] alkekengi. Item de ea
dicetur in capitulo simplicium incipientium ab K [illegible]

Alkisil est ros marinus de quo dicetur
in capitulo simplicium incipientium ab R

Alketran est oleum quod [illegible] de sterbin
et est sterbyn [illegible] arbor de qua
dicetur in capitulo simplicium incipientium ab S

Or est ea grandes alcanne colligere lan[illegible] / [illegible] color [illegible] / [illegible] lande / [illegible] / [illegible] / [illegible]

Alcanna [illegible] / cum [illegible] / rubeum [illegible] et / [illegible] / [illegible]

[illegible]

Alphabeta I · [illegible]

Alleum ... [illegible] ... Alleum per se decoctum ... confectum ... [illegible] ... solvit stranguriam ... dolorem ... [illegible]

Sunt autem ipsius due species, quedam enim est arbor magna de generibus pini arboris et ea est albatra, et huius fructus similis fructui cipressi nisi quia est minor multum. Alia vero species est arbor parva spinosa habens similitudinem cum arbore iuniperi et fructus eius est parvus sicut mirti. Et dicitur albatra cognosci cognoscitur quando dicitur esse spissitudinis clare et habens odorem fortem cum aliquali horribilitate, et si digitus in eo premitur non debet cito ad inguinem defluere propter suam spissitudinem, et quando gutta de eo cadit debet remanere recollecta et non dispergi. De complexione et natura. Notandum quod est calida et sicca in 9° in 1° gradu. De operationibus et

Del' operatione. Notandum quod valet ad abstergendum visum quia tollit ab eo interius est mistitudo, immo abstergit albedinem oculi et cicatrices et maculas que remanent post consolidationem ulceratorum cornee. Item removet lacrimam que fit sub oculo. Item valet ad occidendum vermes qui sunt in aure vel in ipsa cum aceto et distillet in aurem. Item albatra mixta cum aqua decoctionis ysopi valet in tinnitu et sibilatione aurium. Item si de eo aliquid distillatum fuerit in dente corroso sedat dolorem eius et frangit dentem. Item quando fit linimentum cum eo confert apostematibus ... Item in ulceribus pulmonis [illegible] et curat ipsa si detur de eo aliquid cum decoctione appropriata. Item clistere factum cum eo interficit lumbricos magnos et parvos, immo pediculos et lendines ... et ad curandum magis ... quod in corporibus vivis applicatum facit corrosionem et adustionem et magis in habentibus carnem mollem et teneram quam duram et grossam. Et corpora mortuorum conservat, unde fiet ... loco ... in quo reponatur corpus defuncti conservat corpus a putrefactione propter quod nominatur vita mortuorum. Item si nasale ... cum eo corrumpit fetum. Item si aliquis ... ... Item cum pauco ... assumptum ... morsum ... vel alterius animalis venenosi.

Alleum est planta nota et est duplex. Aliud domesticum, aliud silvestre quod scordium appellatur, de quo dicetur in ... Albus est et id alleum silvestre habet maiores qualitates quam domesticum ... domesticum ... in mediis propter ipsum esse [illegible] vehementer ... quod fiat venenum. Et hic illos capiatur semine allei et seminetur et

Allium ... [illegible]

illud allei productum ... et iterum seminetur et hic fiat quinquies vel sexies vel pluries, tunc alleum ultimus productum erit venenum. Quare alleum debet plantari et non seminari, et hic fit quod ... sepe ... licet ortulani ipsum ignorant. De natura et complexione allei domestici notandum quod dicunt doctores quod est calidum et siccum in quarto gradu ... De operatione et proprietate notandum quod confert allopicie provenienti ex flegmate putrido ... si misceatur cum oleo ... loco et ... Item curat ... et furfures capitis. Item interficit pediculos et lendes. Quando assidua comestio alicuius ... doctores quod comestio eius multa inducit ... dolorem capitis, immo magis usus eius inducit ... maniam lepram et ... morbos. Item allium comestum debilitat visum quando multum ... non dicit ... quod adiuvit ... oculorum ... quare habentibus debiles oculos non ... eius usus ... in magna quantitate ... Item quando ... conferre. Item quando ... potu ... lactorum ... Item si decoquatur cum lignis pini et olibano et teneatur eius decoctio in ore aufert dolorem dentium. Item extrahit sanguisugas gutturis. Item alleum coctum vel assatum clarificat vocem et confert tussi antiqu(e) et dolori pectoris ... Item confert habentibus humores grossos et viscosos ... qui est ... incisivum ... Item abstergit ... que fit ... ... propter ipsius ... Item confert illis qui comederunt fungos ... aut venenum ... Item confert ... qui bibunt multum de aqua frigida et ... et frigidis et ... hic dicitur quod alleum sit tyriaca rusticorum. Item multum rectificat aquam bibitam post comestionem eius ... navigantibus qui pluries bibunt de aqua corrupta et mala. Item ... cum aqua ... educit ... flegma et ... Item crudum ... vel fiat salsamentum de alleo ... cum quo ... valet. Item est valde

Allelina l' panis ... [illegible]

Allopic(ia)

Salsa

in sedatione inflationum que sunt in ventre. Unde dicit G. in libro de conservatione sanitatis quod allium plus resolvit ventositates aliis medicinis. Ventositatum resolutivum. Item valet in doloribus ventris et intestinorum, et in yliaca et in colica, et maxime cum se non assumit. Unde aqua distillationis eius in isto remedium est. Item et kimplum positum super locum dolentem factum, cum oleo coctum cum vino, cum oleo valet contra dolorem. Item valet emplastrum contra in stranguria et difficultate urinandi, si pecten ponatur super pectine. Item allium provocat urinam, si cum capitibus eius et foliis eius fiat balneum in quo patiens sedeat, et si placuit possunt alia apparata apponi. Item valet in provocatione menstruorum, unde folia sua cum tota virga coquantur et fit de hoc decoctione [illegible] que provocat menstrua et expellit secundinam. Item decoctio unguenti allei bene mundatus in pomum [illegible] minus potest coquatur, vel bulliat in oleo et fit unguentum ad [illegible]. Item valet ad removendum morpheam et impetiginem, cum confricatur succus eius et ungantur loca que sunt, et loca morpheata [illegible]. Item conglutinat plagas que sunt super omnes recentes et mundificat eas si sunt ibi sordicies. Item incarnat ulcera fraudulenta quando pulverizatur super. Item allium mixtum cum [illegible] unguentis lepposis. Item valet in punctura animalium venenosorum et morsu serpentis, si bibatur cum vino vel emplastretur. Item confert morsui canis rabidi. Unde dicit Ysaac quod allium est sicut tyriaca adversus venena et ad dolores compugitive [illegible]. Et est notandum quod aliqui valuit quod in pestilencia confert allium propter oppilationem [illegible] [illegible] sic [illegible] qui sunt [illegible] non oppilatis minime valet, quia subtiliat et agitat magis malum. Unde dampnum in pestilencia frigida, ut magis videtur et [illegible] quietet. Nota contra febrem allei comesti dicit remedium [illegible] [illegible] [illegible] vale [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] quodlibet valet.

Aloes est succus plante cuiusdam, cuius folia sunt similia foliis squille, in quibus est humiditas viscosa multa tenues et [illegible] manum. Unde folia sunt latiora parum foliis squille et tendunt magis ad rotunditatem et inclinantur quodammodo ad posteriora et sunt in eis spine breves et rare, et habet stipitem similem stipiti affodilli, et tota herba [illegible] odorem [illegible] et sapore amaram

multum. Et dicitur ista planta secundum alios aloen, et succus eius dicitur proprie aloes vel aloe. Et sunt ipsius aloes tres species, scilicet sucotrinum, epaticum et caballinum. Et modus quomodo fit aloes est: nam accipiunt ramusculum et folia huius herbe scilicet aloen et contundunt et exprimunt succum quem ponunt aliquem per [illegible] quousque bulliendo incipiet inspissari. Deinde ponunt in sacculis super utribus [illegible] sericis, et opponunt soli donec desiccetur. Et id quod supernatat et purius est, hoc reponitur, et dicitur sucotrinum, et medium quod est minus purum dicitur epaticum, et feculentum quod inferius est dicitur caballinum. Secundum Platearium vero probat quod sicut dicit quod iste tres species aloes sunt [illegible] diversis non tamen specie diversis, sed in bonitate et malicia sicut vites diversi veniunt, quarum quedam producunt vinum melius quam magis bonum, [illegible] et itum quod producunt vinum adhuc magis bonum quam [illegible] predictum mala sit dicit. Et aloes melius est sucotrinum, deinde epaticum, et ultimum minus bonum est caballinum. Alii sunt qui dicunt quod diversitates aloes contingunt propter diversitates regionum in quibus fit, et dicunt sucotrinum debere esse citrini coloris ad rubedinem aliqualiter tendentis, et dicitur quod [illegible] fiat in insula quadam que [illegible] dicitur. Et quod epaticum dicitur esse subnigri coloris sicut est color epatis, et quod istud fiat in Persia et Armenia. Et caballinum est nigri coloris et in parte fetidum, et dicitur quod illud fiat in Arabia, et hoc est alius de terrius et videtur esse sentencia [illegible] [illegible] [illegible] medicinarum [illegible] [illegible] de aloes. Et nota bonitas aloes cognoscitur ex [illegible] proprietatibus, quia ex colore, odore, sapore, pondere et [illegible]. Ex colore quidem quia est bonum aloes dicitur esse coloris citrini declinatis ad rubedinem, et dicitur esse clarum, et declinato plus recedit [illegible] dispositionibus de tanto minor est eius bonitas. Item dicitur esse boni odoris sicut [illegible] dicitur esse dulce dum primo applicatur lingue, deinde dicitur declinare ad amaritudinem, unde de quanto est dulcius de tanto melius, et quia caballinum est amarissimum ideo pessimum. Item dicitur esse in pondere leve, quia levitas arguit puritatem, sic esse quanto levius tanto melius. Item sua substantia dicitur esse tenuis

Aloe confortando ... [illegible] debilitando ... [illegible] aloe ... [illegible] ... loto aloes [illegible]

Aloes ʒ j [illegible] ... [illegible]

216

abile ad frangendum ut sit etiam arguit
putridum. Et est. Notandum quod aliquem compositum
sophisticatur ita quod caballinum videatur sine a-
pparere succotrinum. Et modus est: accipiunt aliquod lignum aloes impura
et croceum et ponunt ista in aceto, postea cum aloes
caballinum et infunditur ut recipiat colorem
et odorem et appareat succotrinum. Aliqui
vero lavant ipsum in aqua amaris vel in
aqua salsa in quo croceus est positus, nam
per hoc etiam accipit colorem et odorem. Aliqui
vero bullire faciunt acetum in quo pulvis croci
est positus, et immiscent de pulvere unciam
vel aliquas species odoriferas. Deinde accipiunt
aloes caballinum et dividunt in partes parvas colli-
gatas filo, et mittunt per acetum bulliens
et cito extrahunt et permittunt parum desiccari
et faciunt decies vel amplius et acquirit
dispositionem tandem aloes succotrini vel
epatici. Verum sophisticatio cognoscitur
ex fractura, pondere et odore, quod postquam
digitis confricatur fetidum sentitur quod non
est de succotrino vel epatico. Et notandum secundum
Platearium quod omne quod a natura sua
est citrinum quanto magis est citrinum
tanto melius. Et omne quod a natura est fetidum
vel etiam amarum quanto fetidius sit vel magis
amarum tanto melius, excepto aloe
quod cum sit de natura sua amarum quanto
est minus amarum tanto laudabilius.
De natura sua per rationem. Notandum quod secundum Avicennam
... colliget et Platearium est calidum et siccum in primo
Sed G. dicit quod sit calidum in 2o et siccum in 3o, et idem
confirmat ... de compositione medicinarum
libro 2o capitulo ... De operatione et proprietate.
Notandum quod resolutum in aceto et oleo rosaceo et
linitum cum ... sedat dolorem ca-
pitis. Item dissolutum in aceto vel vino re-
tinet casum capillorum. Item ... ablutum
in aqua ... vel amplius
fit bonum collirium ... cum
... et aqua rosacea quod abstergit oculos
... et bonum facit ... et
... confert ... Item
... aloes ʒ j S. ma-
stices ʒ j ... ʒ S. ... [illegible]
... cum aqua tepida. Item removet
... sub
oculis ... melle ... et pleni-
... Item quod ... cum vino et
melle confert apostematibus ... et
... et in gingivis

ymo etiam confert apostematibus aliarum partium
oris et plenis omnibus earum ...
... Item abstergit sputum sanguinis
... de eo libra quarta ... cum aqua
pluviali vel plantaginis. Item mundificat
stomachum et capit ... et sta-
... solutione ... membra
confortat ... stomachum confert cum stomacho
plus quam alia laxativa. Et propter hoc ad
... cum aliis ... laxativis ut
... earum ... prohibeatur. ... non
debet dari simpliciter sed correctum aliquibus
propter tria. Primo quia tarde solvit ...
... tardari. 2o quia cum
... non multum extendi... corpore ...
... attingit ... non ... in magna
quantitate ... quod confortet cum
aliis ... alapsagiis. 3o quia ...
... aperit, unde sequitur ...
...
... ut sint mastix dragagantum
bdellium et ... Et ... in forma pillarum
... lignum aloes ...
citrini cubebe ... cardamomi
gariofili ... masticis ...
spice ... xilobalsamum ana ...
... ʒ v ... ista
... lib aque
... duarum partium. Deinde
... manibus ... colatura. Deinde
capiatur lib j et ... dissolvatur lib j aloes
succotrini ... cum aqua pluviali
... pluribus ... in ... lapi-
dea vitreata et ... per
... aque ...
et ... melius vel ... sole ...
... capiatur ... lib j predicte
decoctionis et imponatur ... aloes ...
et dissolvatur ... decoctione ...
masticis ana ʒ v ... ʒ iiii ...
... in umbra vel sole ...
mittatur ... et continuetur ...
quousque decoctio ... aloes, deinde
fiant pille ... que confortant
omnia membra et removent dolorem
stomachi propter flegma ... in ipso et
mundificat cerebrum et stomachum ...
... et digestionem ...
... pille ... alapsagie
... pille de ...
... apponatur ... vel ...
et ponatur ... mastix ...

[illegible]

pustulas ...

pillule citrine

... [illegible]

pdellum ad prohibend(um) venam aptom(?) et
ad hoc sanandum / vz etiam stipticitatis q(uia)
p(er) ablucionem augmentatur / Item aperit opila
ciones epatis vn(de) d(icitu)r valde ictericia r(e)
movet hec m(agi)s opilat(io)es / Item curat
ydropem. vn(de) R(ecipe) aloes ʒ. i. masticis
ʒ. s. succi absinthii ʒ. s. vel sir(upi) eius
sufficit h(ic) no(n) p(...) / et d(etur) cu(m) septia
(...)bis / nam hec mixtura induat bonum
colore(m) i(n) corpore toto / et preservat ab ydrope
et curat eam i(n) principio et hoc est sepe
p(ro)batum / Item aloes p(ro)hibet q(uod) si costur
feria in aqua pul(vis) aloes et mastice
(...) mastile et (...) / Item opeo et mirra
et sanguis drac(onis) fit pul(vis) qui valde in
vlceribus vrge difficilis consolidacionis
(...) et in fistulis et vlceribus an(...)
i(de)o est virtus conglutinandi et consolidandi
et incarnandi sine mordicacione / et
si abluat(ur) pul(vis) cu(m) aqua plantaginis
plus vz et magis consolidat / p(ro) talem
enim ablucionem remouet(ur) p(ar)tes acute
/ Item prohibet apostema et vlcera dilatari
vnde fit linimentum loco cu(m) aqua in qua
aloes est dissolutum / Item cum
dissoluit(ur) in vino dulci / vel melius
cum succo plantaginis / vel succo agrimo
nie curat emoroydes emanentes et
fissuras ani et abstinet fluxum sanguinis
ex hiis curate / et in tali casu arabum
seu caballinum plus conuenit quam
succotrinum / Item aloes preservat corpora
a putrefaccione / et ideo humores corporis
quare pillule pestilenciales fiunt ex eo mirra
et mastice / Item preservat corpora mortuorum
a putrefactione / et maxime mixtum
cum mirra et croco / Sequitur de ea(?)

Altea est herba que alio nomine
malvaviscus dicitur / et huius due
sunt species / vna est que in vno solo
stipite ad longitudinem brachii et
habet florem album / et folia eius tendunt
ad rotunditatem sicut folia malve / alia
species est que habet multos stipites / cuius
folia magis tendunt in longum / et habet
p(ri)ma species radicem grossiorem / et secunda species
habet radicem magis grossam / p(ro)p(ter) q(uo)d plus ut(itur)
ad statum exteriorem / et sunt fere eiusdem
virtutis quare vna pro alia ponitur / et dicitur
Aurici(us)(?) 2o ca(pitulo) q(uod) altea est nomine proprium
a(...) / et dicitur altea q(uia) ad multa
vtilis / et in medicinis radice et semine
magis utimur / De natura et
co(m)plexione nota q(uod) d(icitu)r ip(s)a
altee

esse temperata in caliditate / sed secundum sunt quidam(?) d(icitu)r
et humidiores est ea et sicce complexionis / et cum
eos siccitas caliditate est maior possimus
q(ue) dicere q(uod) sit ca(lida) in primo et sic(ca) in secundo
/ De operacione et proprietate nota q(uod) althea
valet ad resolucionem tumore et inflacionem
palpebrarum / Item emplastrum factum ex ea
confert apostematibus que fiunt post aures / Item
quando decoquitur cu(m) aceto / et fit inde
decoccione collucio oris sedat dolorem
dencium / Item ipsa et maxime semen
confert tussi et sputo sanguinis et hoc
ratione sue stipticitatis / Item vz althea in apostematibus
pectoris quia in pleuresi et peripleumonia
quam magistrorum dicitur / et ideo quando multa
materia p(ro)ta(...) est in pectore tunc fit emplastrum
cu(m) althea et val(et) / Item folia eius et ra(dix)
(...) vz in apostematibus mollissimo
vz radix eius ad mollificandum materiam
et ad dissoluendum apostemata dura in
quacumque parte corporis appareat / et maxime
si radix recens fuerit / et ideo quando
(...) ad apotecam in hac va(...) althee
sunt radices altee recentes / et in(...)
decocta et pulverizata / Item semen eius
est frigidum et sedat sitim / et lenit vetres(?)
(...) dissolutum in aqua assumit(ur)
/ Item aqua decoctionis radicis eius co(n)
fert fluxum ventris et vlceribus intestinorum
/ Item radix eius quando coquitur cu(m)
vino et bibitur confert stranguirie et
difficultate vrinandi ardore vrine
et lapidi / Item semen eius frangit lapidem
et (...) / Item altea vz ad remouendum ma(...)
(...) malua vn(de) multa sunt que
(...) mollificat et lig(...) non ratione (...)
(...) ratione subtilitatis (...) in opposito / Item
decoquatur radix cu(m) vino vel melius
(...) cu(m) adipe anatis et gl(...)
albe(...) / et fit in (...) confert etiam
apostematibus calidis (...) / et ideo
eius / Item fit decoctio eius / et in
deficit supplet(...) p(ro)pter (...)
/ Item sedat dolorem (...) et do
lores strictura(?) (...) cu(m) (...)
a(...) / et applicatur ad modum emplastri
et tale emplastrum etiam vz ad (...)
torum / et (...) / Item radix
contra morphea vnde fit linimentum loci
morpheati in sole vel circa igne cu(m)
pul(vere) althee et aceto simul mixtis et
hoc p(ro)bes / quia in ea est virtus abstersiva

Altea malua (Malvavisc(us))
Ewi(s)ch bob maluna   Glaß velit(...) =

Altivorago Emlod =

Si dines lunud albedine luceat alumen
Ex partes orit falsi purtum saporis
Mandauit et spatio supplices vidéat acuto
Sunt laus debetur si venat cum me

fortis. Item vz in putrioribus malum vene
nosorum, tam intus sumptum quam optime
applicata. Ex. g. contra coquatur althea
in vino, et illud paciens punctis bibat
vel applicetur ad locum morsum. Item valet
in punctura acus vel capitis decocto al
thee in vino et aceto et ponatur super locum
Item eadem decocto vz combustionum ignis

Alumine est minera terre que pars
terra est multe agentis in certis partes
subtiles humidas coagulatur cum vde
tis forti atque inducit colaliquat. Ideo
quoque quod alumine non producitur in locis
valde frigidis secundum aliquem dixerunt,
sed ut dictum est, in locis sulphureis et
calidis valde producitur. Unde est quod in magna
parte reperitur in Babilonia, quoniam ibi est
caliditas multum intensa, et reperiuntur sub
multe species, sed quibus vtimur in me
dicinis sunt tres. Una est alumine
ameninum et est inter ceteras species melior
et quod optimum est melius est id quod est no
uum album fortis albedinis, et est friabile
frangibile et acre multum et stipticum, et quod
non est lapidosum, et illud defertur de Babi
lonia. Secunda species est alumine rotundum
et est secundum in bonitate, et melius opero
quod assimilatur tutie, et est rotundum
naturaliter, et non artificialiter, et hoc col est
al. et est stipticum valde in quo est parva
titus cum aliquali pinguedine, non
habens lapides, et est acutum frangibile, et hoc
etiam defertur de Babilonia. Tertia species
est alumine humidum et melius est opero
quod est clarum habens similiter veluti flore
florum lacti consimile, et est totum
humidum, et hoc magis est odor veluti ignis. Q
uo post quod alium est quod est feculentum tremu
vel lapideum, et hoc impurum, vel vnig vz
[illegible] plateari quod absque corruptione
diu potest seruari. Unde recentius est melius
De natura et operatione nondum, quod sui tamen
est ca. [illegible] Quod appetite et operatione
est nondum quod quando miscetur cum aqua
vel alio et lauatur caput interficit pedi
culos et lendines, et aufert furfures cal
ad id valet lixiuium in quo alumen fit disso
lutum vel pulvis eius impositum cum eo
lauetur caput plures, nam de valet. Item
vz in constrictiue virtus, quoniam in eo est vir
tus stiptica fortis. Item mixtum cum succo
porri et pastionis confert oculi humidi et ca
libus. Item vz in dolore dentium pro
ueniente ex fluxu in me[illegible], nam cum eius decoctione

Nam cum eius decoctione abluatur os re
soluit eam et exsiccat. Item vz ad mundi
ficandum pruritus. De lite torrebile et vnde
si in dente est foramen ponatur pulvis eius
ad foramen. Item confirmat dentes quietes
sine mobiles, propter magis fluxum capite
vel cum aceto melle et pulvis alumen fit lini
Adde vz decocto eius in aceto iode et dentes
nobiles. Item corpore silegenine et melle cof
fit virgulum quod comedit in tumefactione et
putrefactione gingiuarum. Valet decocto
aluminis de valere in eodem. Item pulvis eius
mixtus cum melle vz in oppositione lingue
si sit rouco loci, nam abstergendo et oppilata
do curat. Item vz in tumefactione vuule
propter defluxum humiditatis, nam illa humidite
oppilat et resoluit. Item decocto eius re
mouet fetore ascellarum, precipue si aliquid
adderetur ut gariofili macis muscus vel
lignum aloes aut aliquid simile addatur
Item balneum decoctum aluminis vz ydropicis
Item balneum aluminosum vz in fluxum me
struorum superfluum licet eum sit calidis tamen
patenter sua fortitudine constringit, et hoc innat
eius caliditas fixa de virtutes opportunitas
ipsius penetrare. Item in fluxu quod sup
flo vz vastale fit quod est eo in vino apponitur
in potionem. Item vz in podagra et tumefactione
cruris vbi fit decoto cum eo et balneatur
cruram, iam opperit et resoluit magis fluxum
et prohibet sua fortitudine et stipite dat magis
affluere. Item decocto eius remouet pruritum
Item balneum operis sit ita fit operatio
et resolutio magis acuta. Item alumine vz
in morphea vel lauetur locus morphealis
cum aceto in quo sit pulvis aluminis. Item vz in
vngulis leprosis seu difformibus
si misceatur cum resina et cera, et erit
fortioris operationis si aliquid ammoniacum
addatur. Item vz in scabie vlcerosa si misceatur
cum melle et linatur locus. Item alumine
mixtum cum fece aceti vel vini vel cum tar
taro et pulvis gallarum adeo iterum cum ceto
confert vlceribus putridis in quacumque parte
corporis existat, et si misceatur cum duplo
salis confert vlceribus fraudulentis
Item multum vz ad carnem putridam vlcerum
removendum et maxime alumen vstum, quoniam
sic est magis corruptum, nam est ita acutum
et pungitiuum sicut si esset non ustum
pulvis eius adustus impositus vlceri et valet
Item vz in vulneribus et vlceribus de ambula
tiuis si cum colicis removendo magis si misceatur
cum sale gemme. Item vz in adustione ignis
quia oppilat multum et ibi indigemus op
pilationibus propter motus ad locum fluxum conferat

[margin notes: "dentes" at the first line of the right column; "vz in tumefactione gingivarum" at the "Adde" line; "vuula" at the tumefaction of the uvula line; "ydropicis" at the balneum line; "fluxus menstruorum" at the fluxus line; "Pruritus podagra" at the podagra line; "morph." at the morphea line; "leprosis" at the "vngulis leprosis" line; "vz in vlceribus fraudul." at the salt line; "adustio ignis" at the adustione line]

laudes ambra meretur leuis z et debilis herens
dimes odor leuis grisea sunt signa coloris
Subrufus flagrans caput ac loca summa pagina
Et fratrile teri mustum mustum solet esse meri
cum magis et prius plus laudes meretur

Ambra secundum sapientes dicitur hambar z dicitur quod generatur in mari ad modum quo fungi nascuntur in terra quemadmodum flumen sive defluxu aque currenda ad mare, et secundum virtute stellarum et locorum / Et quando mare turbatur eicit a fundo eius lapides magnos, cum quibus eicit frusta ambre / Et colligitur in partibus propinquis maris in unda cum / Et dixerunt aliqui quod esset spuma maris / Et quidam dixerunt quod sit sperma cete pisce balene / Alii dixerunt quod sit materia quedam ad modum sericudine quam syrena per corpus emittit / Sed isti sunt avia veritatis elongati ut tangit Avicenna 2° canone / Et ambre sunt multe species / quedam est grisei coloris / et dicitur ambra grisea sive cinerea, et ista inter ceteras est melior / Et alia est sub rubea aliqualiter / et est post priorem melior post eam est citrina / deinde est nigra que medium vz / Et dicunt doctores quod hec invenitur in ventre aselli / Et est asellus piscis magnus qui propterea transglutit ambram cadentem ab ea / Et natat super aquam maris mortuus / Et homines venientes ipsum extrahunt ipsum a mari cum uncis ferreis et funibus et conscervat ipsum. Et colligunt ambram ex ventre eius et est non bona ut dictum est / Unde quanto in ipso spina dorsi est collecta post ambre magis pura / et illa dicitur valere / Sophisticant etiam aliqui / Unde recipiunt partem de ambra bona et cum aqua rosacea in qua musci est dissolutum commiscent illam cum laudano storace et pulvere ligni aloes resolutis et faciunt massam quam vendunt per libram / Cognoscitur autem sophisticata quia ambra pura potest volui circa molam etc. / quia aut ambrans / Complexione et natura ambre non in qua vz plurimis est calida in 1° et sicca in 2° plateanus vero dicit eam esse calidam et siccam in 2° gradu / Operatione et proprietate ambre non quod valde confortat cerebrum / unde vz contra epylensiam et apoplexiam quia confortat maxime illarum consuetudinem / Et appetite confortat cerebrum / Cum isto conpliquus aloes et ambra sunt sub fungum et valet / Item supportatur in manum et odoratur confortat istum / quare magnatibus sunt poma de ambra et aliquibus aliis appositis / Et deferunt ipsa pro confortatione capitis et cordis tempore suspectionis / Item ambra est valde cordis confortativa ratione sue aromaticitatis et sue propinque proprietatis / Item vz in syncopi / et in passione cardiaca / unde habetur ambra electuarium cordis dicitur diambra cum aloes sunt pulvere qui pati debent / Item vz senibus

et frigidis complexione quia calore naturalem reficit et confortat / Nam est spiritus vitalis multiplicativa et est reparator multorum / Ideo cum ambra a sua proprietate habeat confortare / Item confortat multum interiora vel in suffocatione matricis comedatur / Unde sit inferius suffumigatio cum ea et aliis odoriferis si placuerit et si odorato rei fetide proponatur / Obijtia sunt licet hic maledicentur dolo in intensi et conceptu / Quia odoret aliquando fetida, vel aliqua multum potest / Item vz in conceptione et valet ad prohibendum abortum / Unde mulieribus in quibus timetur abortus. Dicitur confectio diambre ria est me̅cina subtilis confortat cum cerebrum cor epar stomachum et alia membra intrinseca calefacit / Et senibus cum frigidis natura et mulieribus confert sterilitatem multum / Cuius descriptio habetur apud Nicolaum in suo antidotario etc.

Ozimum est ozimum domesticum cuius folia sunt lata aliqualiter / et sunt aliquos videantur ozimum habens et habet ramulos quadrangulares viridis satis / Et producit florem album et semen quod est nigri coloris / Complexione nota quod est calidum et siccum in 2° gradu / Operatione non quod est maturativum apostematum frigidorum et ipso est sterilitatis ratione cuius est subtiliativum / Item vz in pleuresi decoctio lana frigida et valet in opilatione epatis / Et valet ad provocandum urinam / Item vz in passionibus matricis ymo si multum sedeat in decoctione ozimi multum valet / Item vinum multum ozimi causat zadamisse / Item vz in podagra / unde localis doloris ponatur in decoctione ozimi / Item vz in punctura scorpionis / Unde contundatur et ponatur super locum puncture / Item valet ad digitorum / Item assimilatur acoro in virtute / Unde acorus est magis operativus

Amcos est planta quedam producens semen simile cimino / Sed cumini maioris quantitatis est ideo in duplo vel triplo quam amcos. Color amcos est color albus / Semen utitur semine ipsius amcos / Complexione non quod est calida et sicca in 3° gradu / Operatione et proprietatibus non quod est apertiva subtiliativa et calefactiva / Item confortat stomachum et epar quando sunt in frigiditate, vz in opilatione epatis / unde si ponamus cum melle fit emplastrum et ponatur ad locum ubi est sagitta mortuus / et quando tangit in oculo / Item vz in doloribus ventris causatis ex ventositate / Item provocat urinam / Item si in urina fiunt renes / Item vz calculosis producat

ad a. cedam

conforta cerebrum cor

Spice

Alaxider
... colla fetida PSG
...

Amorosa in ...
... herba ... apes ...
...

... ambrosana ...
... aqua sol ...
... Zolzemen ...
...

mag. in vrinibus contenta. Item probat quod iste valet ad remouendam morpheam cutis, vnde commiscetur cum aliis medicinis appropriatis et sic applicatur. Item suffumigatio facta ex pinoris amicos indisponit mulieres. Item platearius dicit quod amicos suppositum cum melle interficit vermes contentos in ventre. Item amicos euthia plasmatum inducit colorem citrinum, ideo vsus frequens in corporibus calidis non competit et inducit febrem.

Assidem est arbor cuius humor dicitur ex assa fetida, sed quia solum de arbore radicis dicitur, et est arbor asse fetide, de cuius disposicione, quantitate, colore, magnitudine ita est arbor persicorum. Et quia arbor est calida et sicca in quarto gradu et male complexionata, ergo radix sola est in vsu medicorum. De gomme, nota quod ea scripsit in 3o. De operationibus, nota quod est medicina bezardica, id est liberans a veneno, vnde radix potissime valet contra venenum. Item sanguinem coagulatum sub actu remouet si coteratur cum oleo et emplastrum super locum. Item emplastrum ex foliis eius item oleum in quo coquatur. Item valet in doloribus nervorum emplastrum factum ex radice. Item calefacit multum stomachum, sed si administretur dicit appetitum sua horribili qualitate. Item provocat vrinam decoctio radicis. Item si radix bulliat in aceto cum cortice granati, id removet emoroydes quia desiccat et removet fluxum earum. Item radix comeda in fluxum ventris sua stipticitate. Item expellit strophulas sua calidate, id faciunt folia. Item radix et folia eius contra lumbricos ab interioribus si fiat lotio cum eis et dentur bibenti in lacte, et propterea in lacte debet fieri fricatio. Utilis fricatio laudatur in venenosis, quia per ea expellit venenum.

Assidum est succus sive venenum decoctum et modus conficiendi eius est iste: capitur frumentum et ponitur in aquam recentem et dimittitur ibi donec putrefiat et ibi dicit vtres aqua sibi apposita tenuitur. Postea fiat compressio eius per pannum, iste succus sic compressus dicitur amidum, et postea aqua lavatur et albet et postea in sole siccatur et dicitur amidum quasi sine mola, quod est sine mola quasi sine mola factum. De gomme nota aliqui dicunt quod sit temperate quantum ut platearius, alii dicunt quod concedat in frigiditate sed et calidus dicunt quod sit temperate quantum ad calorem et frigorem, quo ad siccitatem est frigidum. Quia consumit optimum plurimorum

calidis habentibus amidum fecunda [illegible]
[illegible] prodire [illegible]
amidum [illegible]
[illegible]

multas, immo tamen modicum oportet temperamentum in calidis, immo plurimorum illas removet partes, et quia comprehendit in sole et quo ad partes humide etiam removet. De operationibus nota est multum nutritiuum si bene digeratur, quia est dure digestionis, ergo non dat multum de amido frigidis, malum stomacho. Item valet passioni pectoris quia lenit et abstergit. Ergo administretur cum lacte amigdalarum. Item amidum per se est lenitivum ventris, sed cum lentibus mixtum constringit ventrem propter adherere stomacho. Item est consolidatiuum vulnerum. Item valet ad abstergendum faciem si lavetur facies cum amido et aqua calida. Item valet ad prohibendum fluxum ventris a dorso si super dorsum ponatur. Et dicit contra quod frumentum pulverizatum seu amidum ponitur super morsum canis rabidi.

Amigdale sunt duarum specierum, alie videlicet que sunt dulces et alie que amare. De gomme nota quod Auicenna dicit quod eas esse calidas temperate et declinantes ad humiditatem. Sed Serapio dicit quod dulces sunt calide et humide in primo gradu, amaras dicit esse calidas et siccas in 2o et istud est tenendum. De proprietatibus, nota quod amigdale amare sunt venenum vulpi, ideo si solum vnam comedat interficit ipsum, et sic dicunt omnes doctores. Item amare prohibent ebrietatem, ubi multum comedat ab ieiuno stomacho quinque amigdalas amaras et non efficitur ebrius tota die. Item amare valet ad decorandam faciem, vnde contundantur cum aliquo appropriato liquore fricetur facies linitum. Illud removet pannos faciei et lentigines et postea lavetur facies. Item valet ad provocandam vrinam et cetera. Item valet in doloribus renum. Item fit inunctio cum oleo amigdalarum amararum. Item cum oleo illo et aliis appropriatis fricetur pectus et inuncta imponatur. Item tussi valet tam amare quam dulces. Item amidum removet opilationem epatis et splenis. Item oleum amigdalarum amararum multum valet contra surditatem et tinnitum, etiam si aliquis habet fluxum aurium et ad aures imponatur vna gutta. Item fit oleum amigdalarum sic: ponatur amigdale inter duo ferra et ponatur ad ignem, postea comprimantur. Item amare proprie valent ad opilationem epatis [illegible] super stomachum et conforta ipsum stomachum. Nota quod lac amigdalarum remouet multe [illegible] est frigida et humida, si sit confectum amigdalis dulcibus ad [illegible] tale est calidum et humidum. Item amigdale dulces dant bonum nutrimentum et impinguant et conferunt consumptis multum. Valet nimis in [illegible] masticetur ipse

multum [illegible] ad [illegible] et adhesiones que de cause ad pectus et pulmonem dependent, [illegible] similiter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] proprie si calidos [illegible] [illegible]

pectoris

[illegible]

non fit ebrius

plerumque

[illegible]

[illegible]

vz dimi[?] ... [marginal note]

pe sunt aliqual difficul digitos sicut
Alhurtia et unmitan ipse dicit Auic.

Alcet est fex olei et valet ad removendum
duritiem contractis et comedatur in dolore intra
rum de quo dicitur in tractatu simplicium me-
dicinarum ab o rubrica Sequitur littera A.

Anacardus est fructus arboris nascentis
in Judia Cheparius dicit quod arbor talis
nascitur in Silicia. Color anacardi declinat
ad albedinem et habet corticem quasi similem corticis
nucis sed habet duriorem corticem que contracta
vocatur mel anacardi. de quo nota
no quod est carpe in ca. [?] Et pre[?]tibus
et operibus non quod est venenosus unde
virtus anacardi fortiter mortem inducit
Et inventa liberavit illum qui assumpserit
est lac vaccinum de quo butirum est optimum
et datur in magna quantitate id est lac et valet in pa-
lisi Item vz frigidi [?] appositum tamen
cum aliis medicinis et unguentis et talis sed
non debet solitarie exhiberi sed cum aliis et
in parva quantitate Item confortat et vivificat
sua calidite intensa sed frangitur eius
acuitas in ipso oleo Item confert memorie
Item vz ad removendum albaras et morphe-
as. quando fit linitio cum oblimone tri-
tissimo et bulita in aceto et apponitur et
mel anacardi et fit linitio cum [?] vino
per vespertinis capitis / con morphea ca-
[?] et mel anacardinum et in-
ungatur locus sed non diu dimittatur sed
abluatur locus per modicum tempus et iterum
postea applicatur / vel cum pulvere absinthii
vel silvie / et commisceatur cum melle ana-
cardino et inungatur locus et confert ut

Anabulus est species titumalli de quo
et suis speciebus dicitur in tractatu simplicium
in capitulo de T rubrica Sequitur

Anagallus est planta cuius folia parva
subtilia rotunda rubea contexta
super superficiem terre et sunt due species ma-
sculus et femella masculus habet flores
rubei coloris / et femina habet florem celeste
coloris / et habet similia folia cum masculo et
in [?] masculus dicitur cantella femina
cauda[?] / de gorbige non quod est ca-
pitulo in 12° de speciebus non quod si suavi alba
[?] potent educit flegma a cere-
bro Item et si cum succo gargarismata id
facit et isti modi laudantur in expe-
rimentis Item si [?] facta cum succo eius
removet dolorem dentis posita opposita / vel
sufflet pulvis eius in nare opposita
parti dolenti et sic educit materia a cerebro

que sunt cum doloris dentis / Item si succus
eius commisceatur melli / cum quo collato
fit collirium. et comedatur in oculis / Item valet
in doloribus renum lateris splenis et epatis
unde deopilat vias et resolutio malas
opilatos Item vz ad extrahendum res infixas
si emplastretur Item pulvis eius corro-
dit cum [?] sine mordicatione
dicit Galienus de simplici medicina Item vz in
morsu tincta Item vz in morsu subipse ta
bibita cum emplastrata / et dicit Cheparius
[?] quod masculus facit abire intestina
[?] ... / sed femina facit vingdi

Aneta est calidior omni aneta [?]
et hec dicit Auic. / et aliqui dixerunt
aneta in frigiditatem et calefacere usque ad secun-
dum quare est anis satis calida / et si bene
digeratur est multum laudanda / unde est due
digestos / et quando bene digerunt / multiplicat
spumam et facit ad [?] / Item pinguedo
anete est multum resolutiva / ideo plus
resolvit quam pinguedo damagl altius
Item sedat dolorem / et mollificat et resolvit
Item pinguedo eius clarificat cutem
Item vz ad resolvendum nodositates et spices
duras Item calor eius clarificat votum
resolvendo superfluas humiditates et humectans
eum pulmonis / Et nota quod dicta de aneta
etiam sunt virtute ad aneta Item cad anete
que est frabovis digitos / est cad alarum
propter superfluitates alarum fore resolutas
propter motum

Anasa est lactuca asinina de qua
fiet mentio in simplicium in capitulo
de littera Sequitur [?] rubrica dorsum [?]

Anetu est planta quedam plus semi-
num seu feminum producti in medias
uterum semine eius et ego quando scribitur
et aneta sed intelligi semen eius et bo-
nitas illius cognoscitur et cum multis [?]
dicitur bonum odorem / sed esse bonum
saporis / et esse [?] ita quod si ma-
sticibus [?] non debet squamare
dependi / de natura et ratione [?] quod et
sumens et calefacit est calidus usque ad primum
et [?] et est sit usque ad primum et [?]
tranquo debat quod sit cal. et sic in 2° [?]
Aliqui dixerunt ipsum humide esse [?]
et calide in primo quo notandum quod anetum
est duplex / quoddam vocatur / et quoddam
cooperatum / unde vocatur tenuis adhuc [?]

Marginal notes: Item malas anacardi sunt meliores ; mala [?] ; Capobanda [?] vel herba [?] [?] [?]

Anetum [?] ... [illegible] ... lac [?] ... [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Anagallus [?]

[illegible] ... mane ... sepius ... ad [illegible] ... ex p ... sic ... comitans ... [illegible] portant ... recepta de
... decorta ... [illegible]
... pertotas ... [illegible]
... et sanguinis ... vnius legata fuit ...
... recepta ... de mane ... [illegible]

aliqualem et est minus calidum quam exsiccatiuum. Sed doctores
dicentes ipsum esse siccum intelligunt de constipatione.
Est igitur secundum eos quod radix est calida et sicca in primo
et constipatiua calida et sicca in 3o. Et eius cortex
sicca que est de secunda ordinatione eius. Potest tolli. De
confortatiuis et constipationibus est notandum quod Auicenna
dicit auctum inducit sompnum si comedatur
et oleum eius adiectum ... sit in vino
tympani. Item oleum eius confortat neruos.
Item oleum illud confert dolori auris et
surditati auris ... constipatiua. Item dicit Auicenna
quod assiduatio comestionis aucti debilitat
visum. Item auctum videlicet contra vicium pec-
toris confrigida causa proueniens. Vnde
ponatur quinque vel decem stans per nocte
in succo aucti, mane vero apponatur aliquid
de vino et sit bona bulito. Deinde colet
[illegible] ... Item auctum et semen
eius faciunt lac habundare vel pulueriza-
re et puluis imponatur in sorbitionibus et pultibus
dandis mulieribus et valet. Item decoctio aucti
cum mastice videlicet contra vomitum ...
sed singultum ... Item auctum de-
coctum cum carne pullorum masticis apponere
videlicet ad confortandum stomachum. Item ... confor-
tare si bibatur de illa decoctione. Vero
multus vsus non comedatur ...
quia tandem inducat vomitum et alia
mala accidentia. Item videlicet auctum ad ...
dolorem stomachi et ... proueniente ex ...
stante. Vnde coquatur flores camomille
aucti et milium in patella apponito sale
et paratur ista calefacta ad sacculum qui
ad locum doloris applicetur multum confert
est enim fortis resolutionis. Item auctum
est vrine prouocatiuum. Vnde ... puluerizatur
et datur cum litotripon in aqua decoctionis
ciceris rubeorum, vel aqua distillatois feniculi
vel in alia aqua diuretica valde prouocat.
Item cataplasmatum pectini prouocat
vrinam ... pueris. Item auctum ab-
scindit ... si vsus eius frequentetur.
Item valet ad ... confert multa
in sedando dolore eius, quia abstergit
superfluitates eius frigidas. Vnde bu-
liat auctum cum semine eius in vino et
cataplasmetur, aut fit decoctio eius cum aqua
et in illa aqua sedeat mulier et bene valet.
Item auctum videlicet contra dolorem emorroida-
rum ... puluis aucti et vrtice
cum melle et album oui misceatur et ...
morroides inungo vel emplastro et videlicet
si vero nimium fluunt ... puluis aucti
combusti plus appositus confert quia multum

stringit. Item cinis seminis aucti combusti
multum comedatur in vlceribus virge testiculorum
et ani, quia valde constipat et incarnat
et consolidat. Item cinis consolidat ... dicit
Serapio. Aucte ... quia si auctum puluerizatum
... quia videlicet in vlceribus quibuscumque
plurima ... et que cicatrizari
sunt difficiles consolidatiuus ...

R[illegible] est planta ... vn[illegible] dici-
tur aliquos ... producitur
semine simile semini feni et magis ...
ex ... est ... 2o ...
... intelligi ... in ... a
... sit planta. Et bonitas eius no-
scitur ex ... est melius
... babilonia, 3o hyspanum, 2o ...
ex pondere et grossicie ... ex ...
et ... fortis ...
Item ex ... cum ...
vel ... in manibus non ...
... mane ... 10 esse ...
grossum ... quantitatis et ...
... Nota ...
est ca. ... 2o ... 12o ...
13o. De operationibus. Nota quod est resolutiuum
apertiuum probatur ... aperit opilationes
et ... calculos ... aperit
vias. Confert mulieribus flaticis quia
aperit vias ... et ... superfluum.
Confert etiam doloribus ex ... si
... cum feni. ... confert colica ...
... frigida. Vnde
... ex ... eius. Item
... ex ... Item
si puluis eius misceatur cum oleo rosarum et stilla-
tur ... doloris. Item ...
quia eius ... que
... opilationes epatis
splenis curant ... confert
... repleto flegmate. ...
est eius ... febribus ...
... et sit vsus eius moderatus ne
sua caliditate febrem inducat ...

Antimonium est ... minera terre
appropinquat multum nature plumbi.
Vnde dicit Auicenna quod antimonium sit species
plumbi mortui. De quo nota quod Auicenna
dicit esse ... 1o ... 12o. Serapio dicit quod
sit ... 1o ... Plateariis dicit quod sit ca-
lidum et ... 1o quod credo verum ... dicta
Serapionis et Auicenne ... magis ... Et ...
... quando frangitur intrinsecus est leue
et non ... tereas sibi commixtas
et leniter ... De operationibus nota quod

... splendoris antimonii melioris.
... magis ...
... hoc illud ... possibile ...

Antimonium ... species plumbi mortui et cuius ...
est ... plumbi ...

[margin, left column:] ...
[margin, right of right column:] ... in ... eiusdem ...
[margin, right of right column:] Copia ... dolorum ...

[margin: Contra combustionem ignis vz.] *[margin: Contra maculas oculorum]*

multum valet ad consolidandum ulcera difficilis
consolidationis, quia sua siccitate consumit superfluam
morditatem. Item valet in combustione ignis
sive in manu sive pedibus. Unguentum capitur
antherae cum pinguedine porci recenti
et fit unguentum. Item valet ad consolidandum ulcera cum
antherae in cerusa et vino et fit bullitio cum
in unguentum locus. Item valet oculis unde secundum
Avicennam conservat sanitatem oculorum competenter.
Item abstergit humiditates oculorum. Item
cum pulvere [illegible] tamarindorum et pulvere antherae
isti pulveres commixti removent maculas
oculorum et potest apponi de tutia preparata. Item
valet ad restringendum fluxum sanguinis. Item
ad restringendum fluxum emorroydarum cum
pulvere antherae et pulvere ellebori nigri quibus
suppositis locus. Et nota quod loco antherae
ponitur aliquando pluma ustum etc.

[margin: Fossam … [illegible]]

Anthera est granum quod est in rosa. De qua
nota quod est frigida in primo et sicca in 2°. Antiqui
tamen dicunt quod sit frigida in primo, secundo [illegible] de
[illegible]. Nota quod est multum constrictiva et
restrictiva unde fit decoctio cum aliis appa
ratis et fit loco [illegible] [illegible] [illegible]
valet in fluxu sanguinis. Recipe antherae ʒ ß
sandali [illegible] sigilli [illegible] ʒ i
[illegible] ʒ ß et in [illegible] cum albugine ovi
et apponatur pulvis pilorum leporis et naribus
imponatur. Item in ragadiis et fissuris la
biorum [illegible] cum pulvere antherae [illegible] aqua
dragaganti fit linimentum. Item anthera est
consolidativa ulcerum [illegible] et [illegible]
ulceratis applicetur etc.

[margin: Contra fluxum]

Anthos est flos roris marini, de rore
marino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] multum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Nota
quod cor confortat sua proprietate. Item valet
contra cordiaca passionem [illegible] [illegible]
confectio fit [illegible] que dicitur dyanthos
que valet cordiacis melancolicis tristibus. Item flores
roris marini si ponantur in vitro tecto
subtus 20 vel pluribus diebus converti
in aquam que aqua per digestionem fusa
ad oculum deponit eius pelliculam
seu pannum etc. Sequitur

[margin: Confert pannum oculorum]

[margin: 2a dicitur Abdomen]

Axungia est pars animalis generata ex
unctuoso sanguine [illegible]. Dicitur
est [illegible] [illegible] [illegible] volunt
quod sit [illegible] [illegible] corporis [illegible]
[illegible]. Alii volunt quod non sit [illegible]
[illegible] pili non [illegible] [illegible] ut ita [illegible]
axungia [illegible] [illegible] est [illegible]. Item
nota quod inter axungiam et pinguedinem
est differentia, quia axungia

[margin: Differentia]

producitur ab unctuoso sanguine magis depurato
quam pinguedo. Et dicitur [illegible] quod [illegible] dicit
quod sit frigida [illegible] propter hoc quod producitur a [illegible]
frigido [illegible] teneat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quod axungia sit magis calida
quam pinguedo [illegible] quod sit calida [illegible]
Nota quod axungia [illegible] est calida [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] axungia [illegible] [illegible]
corporis [illegible] [illegible] frigidior quod sit pingue
[illegible] [illegible] Avicenna [illegible]. Nota
quod est lenitiva et resolutiva et sedativa doloris
et multum digestiva [illegible] maturativa
[illegible]. Nota quod [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] etiam axungia. Item [illegible]
sunt resolutive et maturative [illegible]
[illegible] quod axungia [illegible] inter
axungias volatilium est magis mitiga
tiva et resolutiva et lenitiva [illegible] [illegible]
Axungia vulpis multum valet [illegible]
[illegible] in tussi valet multum axungia
ardee et galline. Item axungia anatis
valet in fissuris labiorum. Item [illegible]
axungia gallinae et ardee valet illi qui
habet ulcera in pulmone. Item adeps [illegible]
confert morditationem intestinorum et confert
etiam ulceribus corporis. Et dicit Avicenna quod fortior est
in curatione ulcerum intestinorum quod sit adeps por
ci et [illegible] propter velocitatem [illegible] [illegible]
[illegible] eius. Et ob hoc doctores in
fluxu dissinterico ponunt ad enemata
sive clisteria sua pinguedinem [illegible]
Item axungia ursi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fit [illegible] [illegible] lana
succida super podagram mirabiliter confert
Item adeps porci valet in adustione [illegible]
Item valet in [illegible] maturanda. Et adeps leonis
valet [illegible] [illegible]. Item axungia por
cina confert [illegible] [illegible] venenosis
Item adeps [illegible] multum valet in spasmo. Item ax
ungia [illegible] confert pannis oculorum et aque
descendenti ad oculos. Et facta linitione loci
cum ea [illegible] evulsi sunt pili sunt [illegible]
non renascuntur. Item axungia anseris et
[illegible] confert in allopicia. Item axungia
anseris sedat dolorem auris, et ad idem
valet adeps vulpis. Item dicit [illegible] quod
si quis corpus suum [illegible] [illegible]
[illegible] ille non [illegible] [illegible]
[illegible] et plura videas de axungiis [illegible]
circa finem libri etc. Sequitur

[margin: [illegible] pedo] *[margin: [illegible]]*

Apes multe sunt species. Prima dicitur apium
domesticarum [illegible] que est satis
nota. Secunda species dicitur apium agrestium et [illegible]
sunt [illegible] [illegible] [illegible] maiora [illegible]
domestica. Tertia species dicitur apium solis

ut sibi laus detur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
i palato

Apium [illegible] apium [illegible]
[illegible] apium [illegible] operch //

Apium [illegible] apium [illegible]
[illegible] operch posui //

[bottom margin: Axungia [illegible] [illegible] [illegible]]

siue apium orientale / et hoc nigra coctanum
cuius color ad albedinem tendit / et semen
eius est nigri coloris et odoriferum et acu-
ti saporis. Alia est species que dicitur apium
montanum siue petrosilinum et hijs speciebus sed
melius apium inter omnia est apium mon-
tanum commune et hoc dicit Avicenna 2° canonis de gene-
re. Avicenna dicit quod sit calidum in primo et siccum in 2° Sed
dicit quod sit calidum 2° et siccum 1° sed ... dicit Serapius
et platearius haly abbas dicit quod sit calidum et siccum
in 2° sed tamen non doctores locuntur de apio eodem
alia et alia specie. Unde Avicenna loquitur de apio
domestico ortulano. Sed Serapius et pla-
tearius locuntur de apio montano / sed haly abbas
loquitur de apio communi / et sic patet quomodo contra-
ria doctorum debent sedari sed etiam quod apium
apia domestico communiter sint dicitur quod cum
Avicenna sit calidum in primo et siccum in 2° De speciebus
Nota quod quamvis multe sint species apii nulla
tamen species apii debet poni dari sine certifica-
tione nisi sit valde nota et communis. Item
Nota quod in apio sunt tria scilicet radix folia
et semen quibus est virtus sed cum dicitur in apium
tale semen debet poni. Unde semen est fortior
virtus quam in radice vel folijs istud dicit Gal.
Item Nota quod apium est subtiliatum ap-
tum resolutiuum. Item apium multum confert
in apostematibus ancillarum calidis. Item valet dolo-
ribus oculorum / unde capiatur folia apii et de-
coquatur cum alijs ad hec conducentibus sit
emplastrum. Item valet ad provocandum urinam.
Item tritum folia apii bulliant et in vino
emplastrentur et applicentur loco renum et
sic apponitur camobilla et saxifraga et fit
balneum cum istis herbis. Item valet ad
provocandum menstrua suffumigato cum folijs apii
et semine et alijs appropriatis fit suffumigatio.
Item valet ad removendum feetorem oris /
unde capiatur semen apii vel folia eius et ma-
sticatur in ore bonum odorem reddit. Item
valet ad removendum duriciem epatis et splenis
unde fit oppiato apii et alijs appropriatis emplastra
et superponuntur epati et splenem / unde oppiato
et alijs apiatis fit sirupus qui habet
deopilare epar et splenem. Item succus
apii calidus et styptificum et multum solis
et alia ad frigendum lapidem et bulliantur
simul / et cum zuccaro fit sirupus et confert.
Item apium visus valet multum quia dissolvit
materiam melica que impedit visum fieri.
Item valet ad consolidandum et consolidandum
emoroides unde tritum cum butiro semine et super-
ponatur et mitigat dolorem emoroydarum
et valet apium in sciatica. Item apium est stip-
ticum quadre constringit uetrem. Item nota
apium concitat coytum. quare lactantes
non debent uti eo. Item apium concitat

epilenciam / unde dicit G. quod epilentici non debent
uti eo / quia ex apio generatur sanguis
qui aptus est putrefactioni / et propter hoc
quando pueri nutriuntur fiunt ulcerosi
et disponuntur ad epilenciam. Item apium valet
ad althopiciam capiantur semina apii cum alijs
appropriatis ad removendum ...

Aqua est sicut dicunt aquarum alique sunt
laudabiles et usui humano convenientes
Aqua que plurimum laudatur est aqua
in se habens aliquas dispositiones et condi-
tiones prima est levis causa est quia levis
est enim purior quia quanto magis fit permixta
et pura est tanto est levior. Secunda
conditio est quod debet esse sapida quia sapor
est qualitas consurgens ex commixtione / quia
sapor est passio mixti. Tertia est quod debet
esse liquida pura et clara. Quarta est
quod debet esse denudata a malo odore quia
odor consurgit ex commixtione permixti terre-
stris cum humidis. Quinta est quod non debet
esse stans ymo debet fluere super lapides. Item
debet fluere versus oriente / qualis locus est
calidus sepectus [illegible] multis / vel
debet fluere versus partem septentrionalem. Item
quod bona aqua bibita non debet stomacum gravare
Item debet cito adiacere altari et iste conditiones
ponuntur per Avicennam 2ª primi Aque male sunt
aque stagnales lacuum et mali saporis
et odoris. Item recipiantur. Item continue aqua
decocta aliqualiter aqua bona sit / nam magis
est penetrativa et inde generatur / quia per
decoctionem depuratur et partes terree grosse
segregantur ut videmus in aqua decocta
in fundo iacere partes terree. Et ergo febrici-
tantibus danda est aqua decocta / et non
cruda. Et nota quod aque stagnales et
stantes se induunt quia alterant calorem
nativum et sunt apte putrefactioni / et aqua
grosse propter terrestritatem earum induunt
se ... Item nota quod aque sunt
naturaliter calide / ut aque ferree vel sulphu-
ree aluminose et cetera / quia humor transeuntes
super mineras sulphurinas et aluminosas
recipiunt magis sulphureis / et suscipiunt
actualem caliditatem. Et humor aqua valet
in paralisi quia sunt calide et sicce. Et aqua alu-
minosa valet ad constringendum fluxum sangu-
inem. Aqua ferrea transit super mineram
ferri habet proprietatem confortandi stomacum et splenem
Et nota quod in humor aquis non debent bal-
neari calidi / quia hoc balneum constringit
meatus urine / sed in illis valet balneum
de aqua dulci. Item aqua salsa et sulphu-
rea et aluminosa removet pruritum et scabiem

valent paralisi

Et pruritum et scabiem

Apud antiquos dragon. Apud plu-
res apud ... flammula
pipinella ...

... palinus ...
... calamitam

6e4 apium herbe [illegible] splendida fat

quia sua siccitate exsiccat / et aliter sua resolvit
materiam ponticitatis / Item aqua salsa scilicet in putu-
ris [illegible] per morsum omnium venenosorum
et hoc dicit Avicenna 2° canonis capitulo proprio de aqua lactis

= Schirvattha

Aqua lactis est media et vehementer infrigido-
[illegible] est bona medicina [illegible] et me-
lior est que est sumpta ex lacte iuvencarum ca-
prarum et nigrarum bene pastarum / post hoc
illa que est sumpta ex lacte ovium / de quo [illegible]
Nota quod 2° canonis capitulo proprio de aqua
lactis est calida et sicca [illegible] in primo et ducit
usque ad 2m [illegible] quod est subtilia-
tiva et penetrativa sua abstersiva / et aperi-
tiva et mordicatione sua et solu-
tiva / et istis operationibus fortius facit
si res apparate infundatur in ea / et
ipsa est debilis solutionis / sed si vinum vi-
gorat operationem eius / et [illegible] cum
lupulo et flore eius mundificat san-
guinem et cum fumo terre educit colera et
humores adustos / sed cum ysopo et aga-
rico educit flegma / et cum polipodio
et epithimo educit melancoliam et humores
adustos et cum yreos solvit aquam
citrinam / et magnificatur virtus operationis si
in potionibus eius ponatur [illegible] Est ipsa
cruda [illegible] sola potest assumi ma-
xime [illegible] usque ad [illegible]
Augusti [illegible] lib. 5 aut
in [illegible] de potibus [illegible]
tibus / et per [illegible]
comestio [illegible] manifeste fit [illegible]
Ita dicit Arnoldus de nova villa [illegible]
operationes et proprietates vide in capitulo de lacte

paygk =

Aranea est animal venenosum de quo
dicit Avicenna 6 [illegible] quod punctura eius
inducit aliquando mortem / et dantur
plura remedia contra puncturam illam / Et
Nota quod tela aranee 2° canonis [illegible]
valet ad sedandum fluxum sanguinis tam
in volnere quam [illegible] in fluxu

q fluxu sanguis

[illegible] valet / Item [illegible] ipsa tela qua
cum apparatur [illegible] in vulneribus quando in vulne-
re vel super vulnera ponitur / Et dicit Avicenna
[illegible] quorundam / si capiatur aranea et
tela alba grossa aranee et ligetur in
corio et suspendatur in collo talis sedat
tertianam [illegible] et tollit illa tertiana / Item
si tela alba capiatur et [illegible]
et applicetur fronti [illegible] tertiana
Nota [illegible] dicit quod [illegible]
[illegible] potare cum lacte est
remedium contra puncturam / Et valet
dicit quod debet bibi cum lacte asine [illegible]

Armoracia als rapha silvestris
rapistre [illegible] [illegible]

Arbuphalis [illegible] [illegible]

[illegible]

ovorum gallinae valet ad idem bibitum seu
comestum / Item emplastrum factum ex musto valet
ad idem / hoc dicit Gilbertus Anglicus in sua
practica / Item Avicenna dicit quod ruta sicca pulveriza-
ta et bibita cum vino forti sit medicamen
conferens / Item tela aranea [illegible]
nova et [illegible] confert [illegible] corporis

Argentum vivum est aqua viscosa in vi-
sceribus terre [illegible] calore mixta / et [illegible]
alchimistas vocatur [illegible] / et dicunt
ipsi quod argentum vivum et sulphur sunt de quibus
omnia mineralia conficiuntur / Avicenna dicit quod ar-
gentum vivum est duplex / quoddam est contractum
ex visceribus terre / aliud est quod est contractum
ex lapidibus [illegible] et argento [illegible]
[illegible] ignis / sed Serapio [illegible] dicit esse [illegible]
[illegible] adhuc [illegible]
[illegible] Avicenna dicit quod sit frigidum et humidum in 2° [illegible]
[illegible] actu frigid[illegible]
[illegible] dicit quod sit frigidum et humidum [illegible]
[illegible] dicit [illegible]
quod est [illegible] / Nota in argento vivo
sunt due partes scilicet aquee et quedam sulphu-
ree [illegible] est quod [illegible]
[illegible] est frigidum et [illegible] sulphureorum
est calidum / Item est [illegible]
[illegible] argentum
vivum [illegible] contra pediculos [illegible]
capiatur argentum vivum et extinguatur
et [illegible] cum oleo rosarum / et in unguento [illegible]
in quo sit pediculi est optimum remedium
Aliud capiatur [illegible]
in aceto forti bona decoctione / et [illegible]
[illegible] argentum vivum extinctum [illegible]
[illegible] lota et [illegible]
[illegible] argentum vivum extinctum et in unguento [illegible]
Item valet ad [illegible] animalia venenosa
[illegible] in quo [illegible] non valet
[illegible] auditum et vapor
[illegible] Item argentum
vivum maxime sublimatum est venenum
Item valet ad [illegible] unde contra
[illegible] lepre [illegible]
[illegible] lota
[illegible] argentum vivum [illegible]
Argentum vivum extinguitur cum saliva [illegible]
[illegible] argentum vivum in mortario [illegible]
[illegible] de saliva et cum pistello agitetur
[illegible]

Argentum est metallum album [illegible]
[illegible] cum lapidibus [illegible]
cum quibus [illegible] et ponitur adhuc [illegible]
[illegible] et manet [illegible]

[illegible]

in primo 2 sit. 129 / De operibus nota quod argentum sua proprietate habet cor confortare per tremorem cordis valet et contra cardiaca passionem. Item valet contra scabiem. Unde si limatura argenti ponatur cum aliis valentibus contra scabiem iuvat operando. Item valet ad consolidandum ulcera [illegible]. Item valet ad consolidandum omnia ulcera quia habet confortare calorem naturalem et habet [illegible] humiditates superfluas. Item valet ad dissolvendum viscositates superfluas seu ex[illegible] [illegible] Sequitur de [illegible]

Aristologia [illegible] sunt grana [illegible] de quibus [illegible] simplicium incipiencium ab A [illegible] [illegible] est. Unde [illegible] herba boni odoris [illegible] [illegible] De operibus nota quod [illegible] in [illegible] ad [illegible] De operibus nota quod confert bonum odorem oris. Valet etiam ad consolidandum ulcera [illegible] cum [illegible] humiditatem sine mordicatione. Item prohibet putrefactionem membrorum. Item confortat cerebrum [illegible]. Item pulvis eius confortat et stringit gingivas. Item confortat cor [illegible]. Item stringit ventrem.

Aristologia dicitur habere duas species. Est enim aliqua longa et alia rotunda. Longa duas habet species: est enim quedam que habet radicem grossam adequaliter unius digiti. Alia est que habet radices subtiles valde et ista [illegible] habet multa folia similia foliis vitis. Aristologia rotunda est planta que habet unam radicem rotundam longam crescit sursum et assimilatur in foliis et in [illegible] fabe et est amara et habet folia similia foliis [illegible] et radicem rotundam quia [illegible] rotundus est in ea. Et tempus colligendi est tempus autumpni quia in eo tempore cadunt folia et in radice [illegible] virtus. Item [illegible] [illegible] longe [illegible] [illegible] et est [illegible] ad [illegible]. Et in 2a specie aristologie longe [illegible] radices [illegible] [illegible] cum [illegible] antiquitus apothecarii fecerunt unguentum [illegible]

Et rotunda est femella et longa masculus et rotunda est [illegible] [illegible] quod sit longa. De complexione et natura nota quod [illegible] 2 [illegible] sit ca. 2 sit 12° [illegible] dicitur ca. esse [illegible] 13° 2 [illegible] 12° [illegible] esse [illegible] de qualibus [illegible] aristologie [illegible] est tenendum. De operibus nota quod aristologia confert morpheice [illegible] super morpheam cum aliis [illegible] [illegible] dentes [illegible] 2 proprie [illegible] et confortat gingivas [illegible] [illegible] Item confert [illegible] Item confert in podagra [illegible] bibat ℥ ii

[illegible]

Aristologia rotunda [illegible]
[illegible]
Aristologia longa [illegible]
[illegible] [illegible]

confert. Item valet opilacionibus [illegible] cum [illegible] et [illegible] cum melle et sit [illegible] [illegible] valet. Item valet ad [illegible] [illegible] Item valet in asmate et in tussi antiqua [illegible] [illegible] duabus partibus aristologie rotunde et una parte [illegible] cum melle et duabus [illegible] Item confert singultu bibita [illegible] humiditates [illegible] Item rotunda quia est longa bibita ad [illegible] ℥ 1 [illegible] et [illegible] et [illegible] Item [illegible] [illegible] cum melle [illegible] [illegible] et fistula [illegible]. Item valet aristologia ad consolidandum vulnera [illegible] antiqua [illegible] [illegible] aristologie et [illegible] cum pulvere [illegible] [illegible] valet [illegible]. Item [illegible] aristologia rotunda ad [illegible] [illegible] cum aliis [illegible] [illegible] auditum [illegible]. Item [illegible] venenum scorpionis [illegible] aristologia super locum morsum cum aliis [illegible] confert. Item valet ad extrahendum spinas et ossa [illegible] cum ea [illegible] [illegible]. Item [illegible] et confortat [illegible] ℥ ii cum aliquo liquore [illegible] [illegible] [illegible] mag[illegible] confortat. Sequitur de

Armoniacum gumma quedam plante que est [illegible] plante [illegible] [illegible] Aliqui nominant armoniacum illud cum [illegible] adheret [illegible] colligitur tempore suo in [illegible] arbor vel planta [illegible] illa gumma bonitas eius cognoscitur [illegible] colore quia debet esse clarum [illegible] ad albedinem aliquantulum [illegible] unde est [illegible] coloris. De complexione et natura eius dicitur quod sit ca. 2 sit 13° [illegible] sit [illegible] 13° sit in primo [illegible] est tenendum. De operibus nota quod est dissolutivum [illegible] [illegible]. Item valet ad [illegible] [illegible] cum aliis [illegible] Item valet ad [illegible] [illegible] [illegible]. Item valet ad [illegible] [illegible] sanguinem [illegible]. Item valet ad [illegible]. Item [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] ℥ 1. Item [illegible] ℥ 1 cum melle et farina ordei [illegible] confert. Item [illegible] in asmate [illegible] [illegible] et armoniaco [illegible]. Item valet [illegible] [illegible] de capite et [illegible] [illegible]

Arnoglossa est plantago [illegible] [illegible] de qua dicitur [illegible] simplicium incipiencium ab A [illegible]

Arsenicum est minera que in [illegible]

[illegible]

Arnoglossa [illegible] =

[illegible] / [illegible] / [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

... terre producta, et eius sunt tres species: quoddam album, quoddam citrinum, et quoddam rubeum. De albo alchimiste utuntur. In medicinis de arsenico faciunt mentionem, tunc ab albo est intelligendum. Sed citrinum et rubeum a medicis dicuntur auripigmentum. Et quod dicitur, scilicet quod auripigmentum est duplex, scilicet citrinum et rubeum, compertum est ca. in quarto et sic in primo et in secundo de proprietatibus argenti. Nota quod est venenum in substantia maxime album, et propter rationem quia venenum assumpti nocivum, quod est provocandus cum oleo, post debet ordinari butiria vel stropa cum mustellaginis ... vel lini. Videlicet dispensacionem propria allopitie. Unguentum ... auripigmentum et ... cum pulvere et fit unguentum quod applicatur. Item ad ulcera et ad remotionem pilorum cum ℥ i calcis vive et iij aque. Solvatur et ponatur ad ignem et bulliat. Et accipiatur auripigmenti ℥ iij et fiat unguentum cum quo si depilatur ... post bulicionem. Signum est quod sufficienter bulita sit: si pannus debet esse in loco calido et ungatur ... debet diu mitti quia corrodit, sed debet ablui cum aqua. Item valet ... cum ... et ... unciam ℥ s. de sapone et unguentum de auripigmento et fiat unguentum cum quo locus ... gatur, sed non dimittatur diu sed abluatur. Item auripigmentum quod scabiem ... ad ... libras aque et ponatur ℥ ij auripigmenti et bulliat et ... fiat loco ... scabiosi et remaneat ... Item valet ad removendum maculas albas unguium cum pice et mistis cum auripigmento et applicetur. Item valet ad removendum rubeum ... subtilis cum resina pini et commixta cum auripigmento ... Item auripigmentum ... duris ... Item ... ut si ... cum oleo et auripigmento ... loco et ... Item ad pilos ... vino pili ... Item ... commixta auripigmento ... et fiat ... pilos ... citrino arsenico, quia est melius rubeo. Sequitur de ...

Arthemesia est herba que secundum antiquos est matrum ... herbarum dicitur ... est calida et sicca in secundo gradu. ... Decoctio ... quod confert ... loco ... supposita ... aliqua ... cum vino decocto arthemesie ut ... alexandrina vel ... vel diatesseron ... Item arthemesia mista cum adipe anseris vel galline ad modum emplastri ... Item ... debilitatum ... frigida ... si ... bibatur cum vino vel si eius decoctio facta in vino assumatur. Et eadem decoctio valet etiam in ictericia et in opilationibus epatis et splenis ... est ... valde et subtiliativa. Item valet arthemesia contra sterilitatem factam ex humiditate et frigiditate. Nam si esset ... vel ... ut si sit pinguis vel macilenta. Unde ... folia et radices arthemesie cum bistorta ... et ... cum melle ad modum electuarii ... mane et sero cum vino subtili aut vino decocto arthemesie ... Item balneum factum ex aqua decoctionis arthemesie et foliorum lauri in quo mulier sedeat ... Item valet etiam ad provocandum ... et ad educendum fetum mortuum ... Item valet ... contra dolorem matricis. Unde ... in vino ... arthemesie et salvia et debet ad potandum in die ter pluribus diebus ... aliquando non, sed ... ut ... Et sunt quedam mulieres que propter molestiam ... fuit ... ad duos menses et nulla medicinarum predictarum contulerunt ... ordinatus ... et sunt ... quo fuit folia arthemesie ... et ... in die. Et mulier fuit in paucis diebus liberata. Item arthemesia ... coniunctione ... predicte ... pauci ... Item ... arthemesia ... et ... calefacta ponatur super lapidem molarem vel super asserem et desuper sedeat infirmus ... Item arthemesia ... quod ... Et dicit Macer quod si radix collo ... suspendatur ... et fugat ... et ... ponatur super ... collo ...

Asa fetida est gumma nigri coloris ... plante que ... et assimulatur ...

... magnum ... facit ... melior ...

[illegible]

Asa fetida valet ad aperiendum menstrua et fiunt pessaria ad menstrua provocanda ... vomitum ... capita ... et si dubitatur de aliqua an sit impregnata ... naribus ... calefacit ... et si vomat ...

felli, 2a plantago vocatur maturis(?) et habet folia similia foliis apii, et semen assimilatur nigelle. Et est duplex asa, scilicet fetida quedam magis odorifera dicitur.
Nota quod aliqui dicunt quod sit calida in primo gradu, ut Avicenna. Serapio dicit quod sit calida in 3o. Galienus dicit quod sit calida in 4o. Vo dicit quod sit calidior opoponaco, tenendum tamen quod in 2o sit sicca. Serapio dicit quod sit sicca in 3o et humida(?) tenenda(?), et Galienus dicit ideo. De proprietatibus.
Nota quod est medicina contra venenum, unde medicina bezoardica dicitur. Unde potu dicitur capi post assumptionem veneni in potu, soluta contra venenum; et in loco sagittato cum veneno ponatur asa et confert. Item valet in epyra, quia est opperativa et dissolutiva materie. Item valet in dolore dentium; unde dentes conitere(?) perforata ponatur ad foramen asa et confert. Item si commixta cum ysopo et aceto et aqua valet ad removendum dolorem dentium. Item valet in paralisi quia opperatur materiam et potest eadem valere in spasmo de repletione. Item fit hic unguentum: R. olei de euforbio, olei de costo an. ℥ I, olei de asa ℥ iii, tere quantum sufficit, et ungatur; illud multum confert paralisi. Item valet asa ad removendum sanguinem(?) ... in gutture existentes; unde tere asa fetida et bulliatur in aqua et decoctio in aqua parum faciat gargarismum. Item valet asmaticis tussientibus et rumatizantibus et valet pleureticis; istud dicit Avicenna 2o canone.
Item valet contra sanguinem coagulatum in intestinis. Item valet contra anhelitum fetidum quia opperatur materias superfluas ... putridas. Item valet ad absolvenda(?) ... ulcera si ponatur super ea vel ... mala. Item si opera(?) ... et dolo(?) ... mordo(?) ... et ungatur ... contra duritiem splenis.
Item nota quod asa nocet stomacho et epati, ideo debet apponi cum ea stomatica et epatica confortativa. Item asa valet ad producendum ... unde fit suffumigatio cum galbano et asa ... Item cum asa commixta cum menta et melle ... multum confert. Item valet contra ... unde decoquatur asa in vino, et ante horam paroxismi detur de vino; confert ~~...~~
Item sudorem provocat potenter. Et dicit Avicenna quod ... potest poni loco asa fetide asa odorifera ... dequitur.

Asarum est planta que habet plures radices, cuius folia super terram extenduntur sine stipite et sunt rotunda. Alio
~~...~~

nomine dicitur asarabacca et crescit in pratis silvestribus, et habet grana similia piperi, et eius odor est acutus, et radix est melior quia virtus maior est in radice quam in foliis. Et habet florem purpurei coloris, et flos eius ... producit, et plus tamen crescit in montibus in quibus sunt multe arbores quam in aliis locis. De gradu nota quod est calida et sicca in 3o gradu.
Et dicit Avicenna quod eius siccitas est maior calitate et calida ... in fine 3i vel in medio 3i. De proprietatibus nota quod habet provocare urinam et ...
Item valet in epatis opilatione et splenis unde ... cum aceto et aliis appropriatis ... et confert.
Item valet ad subtiliandum ... colorem pulvis et pulvis ... Item decoctum ... cum vino confert in ... vetustis ... est ℥ I. Item curat colicam. Item valet in passionibus capitis ... applicatum ut ... Item valet ad removendum humores descendentes ... substancia(?) ... dequitur.

Ascalonia est bulbus de quo sit mentio in ca° simplicium medicinarum. ab ...

Asinus est animal multum ... complexionis et proprietatibus. Nota quod cinis carnium asini aut cinis epatis asini valet in ... crustis(?) ... in labiis ... Item caro epatis asini valet in epyra, unde comedatur epar asini et comedat ... Item cinis epatis asini cum oleo mixtus valet ad scrophulas. Item valet contra lepram. Item valet ... contra ... membrorum ... Unde capiatur asinus et bulliatur et partes ponantur in balneo eius et ... Item urina asini valet potata renibus ... Et dicit G. quod urina asini silvestris frangit lapidem in vesica. Item stercus asini recens constringit fluxum sanguinis narium ... stercoris ... magis ... et potissime ... bulbe porri ...

Asius est lapis quidam ... et potissime in Alexandria, cuius color est aliquantulum albus, tendens tamen ad aliqualem nigredinem seu obscuritatem, et super talem lapidem ... in ... superficie ... qui ... flos lapidis dicitur. Et iste lapis ... est ... Nota quod est ... aliquibus ... Nota ... in podagra unde ... contenta

Azarum asarabacca ... wlgariter ... Azaron, asarabaccha, vulgriter ...

Azarum album ...

Astarum ... vulgo ...

Azaro ... crotalo ...

Azaro alba ...

... =

Auricula muris ... uinus ... potatus ... tollit ... cum melle ... ointus ... tollit ... dolorem tollit

Artemisia(?) et flos ...

Attriplex ... (margin)

Bacce lauri ... post alium ... sex ... tollit ...

et cum farina fabarum fit emplastrum et ponitur super locum. Item cum illis lapidibus fiunt pessaria et pulveres in pedes ... ponuntur super ... in ulceribus fraudulentis, scilicet pulvis eius quia consolidat et removet carnem putridam et generat carnem ... Lotum cum aqua plantaginis multum ... consolidat et generat carnem. Quando magis tendunt ad ... motionem carnis tunc putride tunc non lotus apponitur etc. Dicitur.

Attiscrati ... sive acuta ... quia ... ipsa ... acuitate ... sed ... administratur per ... acuitatis ... De qua notandum quod est calida et sicca valde. De operatione nota quod multum ... remoto ... mala frigida ... soluta ... Item valet ad pannos faciei removendos. Item sit linimentum ... removet pannum potenter in quacumque parte consistet. Item confert sciatice ... per modum emplastri. Item confert scabiei ... et ... etc. Dicitur.

Acatia est arbor que reperitur ... folia longa subtilia plana ... tamarisci. Et cum dicitur quod ... tamarisco ... non habet spinas et habet lignum et ramos ... maculatos rubore quod tendit ad aliqualem rubedinem. Et folia ... eius fiunt ... et alia ... Invenitur hec arbor in Babilonia et producit fructum rotundum, sed est acer ... colore ... ad glaucedinem tendente. Et dicitur quod aqua infusionis eius multum oculos confortat quando ponitur in ... etc. Dicitur.

Atriplex est planta sive herba calida et humida ... secundum ... De complexione ... quod ... inmaturitate tamen ... et appropinquat blete ... folia sunt maiora. Et est duplex: domestica et silvestris. De qua nota quod ... est frigida et humida in primo gradu et ... dicitur quod est frigida in primo gradu in secundo et ... De operationibus nota quod ... loco blete ... et ... est putrefactioni ... multum ... malva et tamen fit ... putrefactio corporum et ... pestilencia. Item infert ... divites. Item lapat et mollificat ventrem ... in via ... idem facit malva. Item dicitur ... quod vidit ... et ... ad magnam debilitatem. Item emplastrum eius valet ... cum ... et ... Item

Auicula ...

Auricula muris ... lingua anserina ...

Aurum ... calida ... et ... quod ... valet ... opilatione epatis et ... eius non ... et ... non valet multum ... opilationem splenis. Item semen sit ... etc. Dicitur.

Aurum corrigit ... quod melius est digestum quod est rubeum. De quo nota quod est temperate ... ad alia metalla. De ... non ... aurum aliquando ponitur ... limatura de auro ... et ... ponitur ... et ... et fit de eo ... subtilis et aurum potabile ... valet contra lepram. Item confortat cor et inducit gaudium videndo ... et reddit ... Item quando ... de eo ... non est ...

Avellana est nux ... De ... De qua nota quod est calida et sicca ... non ... et ... Item ... glaucedo ... est quod glaucedo ista ... albuginem ... avellana. Item avellana ... Item ... cum ... Item ... valet contra puncturam scorpionis. Item ... cum ... piper ... flegmatica ... Item valet ... duas avellanas ... Item ... digitorum ... Item ... valet ad coytum. Item cortex ... et ... et unguentum. Item ... cum ... et ... per modum emplastri applicata.

Avena est semen satis notum. De qua nota quod est ... et ... febricitantibus ... non quod est ... malva ... sit emplastrum et applicetur ... Item est ... capitis ... non valet febricitantibus ... Item est ... digitorum ... non est ... eius ... digiti ... et magnam ... etc. Dicitur.

Incipiunt simplicia rimata in B.

Bacce lauri dicuntur fructus sive grana

Avellana ...

Auricula muris ... lingua anserina ...

Avellana ...

Auricula ...

...

Auricula ...

Bary ubi et ... folia ... cotta ... vino ... ... molle ... appalita ... dolore tollit ... ... cum ... ... intus ... [illegible]

lauri / Unde lauri due sunt spes scilicet mascula et femella; masculus producit quedam flores sed non fructum / Sed femina producit grana tendencia ad nigredinem, que cum frangunt ad duas partes dividuntur, et illa grana bace lauri dicuntur / De qualitate vero quod sunt calide 3° et sicce 2° quod sit calida 3° et sicca 2° gradu.

De operacionibus. Nota quod valet ad opilationes ventris, humiditate, unde opiata ... flore ... cum ... et aliis appropriatis fit emplastrum in ydro... et valet. / Item valet ad mollificationem membrorum, unde fit opiata et aliis appropriatis emplastrum et applicatur membris / Item confortat epar et splenem, aperit eum et calefacit et confortat ... debilia ... frigiditate / Item valet ad dissoluendum materiam colice, unde fit emplastrum opiata ... / Item opiata fit oleum quod valet ad dissoluendum et opilationes et abstergendum / Item valet multum et sine nocumento ad ... scabie, unde oportet ... lota ... lau... ... et ... sale fit in ... vel emplastrum. Unde sanat scabie sine nocumento / Item valet ad confortationem membrorum / Item confortat caput ex frigiditate debilitatum / Item confortat ... ex frigiditate debilitatum / Item oleum laurinum interficit pediculos ...

Balaustia est flos malogranati silvestris et melior est que reperitur in egipto quod in ... duplicia sunt poma granata quedam silvestria quedam domestica sed illorum domesticorum flores non dicuntur ... balaustie / De qualitate. Nota quod ... est frigida in primo et sicca in 2° ... est ... et ... in primo ... / De operacionibus. Nota quod pulvis eius valet ad consolidandum ulcera ... / Item valet multum in ulceribus lingue ... est ... in illis bonum remedium / Item pulvis eius multum valet in restringendo fluxum sanguinis narium / Item valet in fluxu ... in ... fluxibus sanguinis, unde opiata ... cum ... ... ponatur super naturam ... / Item valet in fluxu ventris / Item ... fluxu ... / Item dicit ... quod natura ... est, sicut natura ... barbe ... virtus ... est sicut ... pulpe granati / Item balaustia est ... et retinet ... fluxum, et ... / Item ... consolidando gingivas et confortando dentes mobiles, ... eius ... cortex glandis et caput granati ... Sequitur ...

Balsamum est arbor vel frutex potius in partibus Judee, iuxta babiloniam reperta, et habet folia similia foliis rute, sed sunt magis subtilia foliis ruthe, et ad albedinem declinativa. Odor tamen foliorum est similis foliorum ruthe / et crescit ad quantitatem duorum cubitorum / et non producit fructum si transplantetur de loco / et locus ubi crescit dicitur solis ... et non est multum amplus, et ibi sunt septem fontes / et tempore quo ... ascendit ... fervor solis maior ... custos balsami ... ... vinos ... cum cultellis ... et ... ... ampulle vitree ... emanat gutte / Tales autem gutte seu liquor ... balsamum dicitur / Et ... quod ... balsamum ... liquor intelligitur ... colligitur ... ... libra ... argenti / Et in balsamo 3a considerantur scilicet lignum, semen et fructus ... oleum lignum ... xilobalsamum / xilo enim grece est lignum latine / semen dicitur carpobalsamum / liquor dicitur oppobalsamum / et ... utilior ... est liquor seu oleum ... semen ... lignum / De qualitate nota quod est calidum ... in 2° ... est calidum et oleum ... est utrumque calidum ... / Et nota quod sophisticatur ... eius ... cum oleo ... et terebentina ... de ... balsamo ... oleum de mastice et terebentina vel oleum de mastice ... / Modus autem cognoscendi bonum balsamum ... gutta balsami ... lacte ... et si sunt bonum statim coagulat / Item ... balsamum ... pannus ... pannus / ... pannus ... et si in eo macula apparet ... est ... / Item sunt balsamum et ... in aqua ... et si bonum fuerit aqua ... non ... multum ... Et si modicum turbabitur ... Et balsamum ... si ... sit argentum ... si balsamum ... non fuerit ... / Item si balsamum ponatur cum ... ad aquam ... ponitur ... in medio ... in fundo semper manet ibi ... ... vel ... ... / Item capiant folia porri et ponant balsamum super ipsa / si est verum statim ... / si vero non nichil operatur.

De operacionibus vero quod valet ad confortandum ... ubi sunt ... humiditates ... / abstergit enim ... / sunt enim ... cum opiata et aliis appropriatis et ponitur ... / Item si datur cum vino ... valet ... / Item est

Barba Jovis ... polski ... vel ... ~~[illegible]~~
... [illegible]

~~Balsamum ... ...~~ ...

Baslico ... ... f. 264

Barba ... ...

Bardana lopyan [illegible]

Bardana lopyan =
a° lapacium magnus [illegible]

Balsamita alba / herba [illegible]
... / i [illegible]
[illegible]

solempne medicamen ad provocandum ... Item
inducit abortum in pregnante. Item educit
secundinam. unde antequam fetus exit tunc
corrumpitur illa pellicula et operit fetus per-
tunc panniculus. et vocatur operitus secundine
... a medicis. et quamquam non operit pa-
rvulos post exitum fetus. et inducit vomitum
...sam. Item clarificat visum ... pot.
para de balsamo ad oculos debiles et co-
fert. Item experitum est quod consolidat et consti-
git vulnera antiqua. Item confortat stomachum
debilitatum ... Item valet contra omne
venenum multum in dolore yliaco ... et
ad dolorem ... Item valet contra omne
venenum et pestium contra venenum ... ...
et scorpionis. Item valet ad confortandum cerebrum
debilitatum ... Item valet in quibus ... egri-
tatis causata ... Item ...
valet in paralisi et ... sive administretur
in potu sive ab extra applicetur. Item
valet ad ... inas plantas aptus
putrefactioni. Item conservat corpora a putre-
factione, non solum mortuorum sed etiam vi-
vorum. quia resolvit et ... inas aptus
putrefactioni. Item valet multum in asmate
et pappue semine seu carpobalsamum ... [illegible]
dentur ... Item valet ad frangendum
calculum et ... Item decoctio ...
et carpos valet in difficultate urinandi
Item semen eius per os sumptum valet ad id.
Item linimentum experto factum educit ossa fracta
adherentia carni. Item in ... habet potestatem
magnam datum per os pueris ... [illegible]

Bauracis est genus quoddam salis et
coloris tendentis ad rubedinem
et illud quod frangibile levius est melius
alio. [illegible] ... non quod est calidum et siccum in 2°
gradu. De proprietatibus non quod est apterium
tivum et ... Item valet in ydropisi
aquosa. unde ... in ventre ... a
... cumplari. Item valet attenuando
capillos. unde cum pulvere eius capilli
aspergantur. Item in tinnitu aurium valet cum ... vino
distemperetur et imponatur auri. Item cum oleo
laurino et terebentina et ... bauracis
fit unguentum contra pruritum et scabiem. Item
solvit ventrem si fiat suppositorium ...
... non datur ... tamen
dari cum decoctione ... et ... tunc
solvit ventrem ... [illegible]

Bdellium est gumma quedam ... [illegible]
est gumma palmarum silvestrium
palma est arbor producens dactillos. et
est multiplex. quoddam est arabicum et
quoddam ... et bonum debet esse albicolor [illegible]

et clarum per ... sine parte. et debet esse bonum odo-
ris ... cum ponitur ad ignem debet fumus eius
esse plus fumo picis. De ... non quod est
... et ... est ... quod mettham ... quod est
... palme silvestris. et ... pellium
est ca... sine ... et ... in ... et splaces
... quod sit ... Item ... non quod
sanguine coagulatum seu impostema
auferre in quocumque membro ... sit. Item
valet ad ... apostema duram ... capiat
pellium et malaxet cum sputo ieiuni
hominis et applicetur apostematibus duris sic
sunt ea que sunt ... calorem
impedientibus. Item provocat urinam ... per
suffumigationem. Item frangit lapidem in renibus
et vesicis ... Item valet ad mollificandum
apostema duram. Item valet in puncturis venenosorum
... cum pellium et sappa ... vinum dulce et
acetum et applicetur loco leso ...

Bedeguar est spinium fluviale sive
spinum et baptiliom. et baptilios quedam
sunt species ... gansilatum. et habet folia ... a
bonum odoris. et alia est species baptiliom
fluviale et habet folia lata et ... spinium
fluviale. De complexione non quod est calidum
in 2° gradu et forte eius calor advenit ad ...
... De ... ut eius actualis ...
... sit multa. ... est virtualis ... De
operationibus nota quod valet contra puncturas vespe
scorpionis et ... marini et ... pone
... puncture. Item eius semen valet
ad confortandum cor valet. ... valet in cardiaca
... et ... Item semen valet
ad stringendum fluxum ventris ... in pulv...
... dicitur ponunt semen baptilios
Item suffumigium factum ... confirmat
... ad impregnationem. Item provocat
urinam. Item ... valet ad stringendum fluxum
sanguinis narium. si ... aceto
et ... calefiat ... et ... naribus
imponatur. Item ... fit ... lume
... si folia eius comedantur
observat visum et elevat fumos ...
capitis ad ... Item ... est digitorum
... actualem superfluam ...
... Item cito putrescit. unde
capiantur folia et ponantur ad solem sub
... et ... die nona generantur species scorpio-
... visa est in ytalia. Non quod semen
baptilios ... durat ... annos. Item
non quod ... baptilium est gaisifilatum et
est calidum et ... fluviale ...

Verbena ... herba ... duo species ... vino bibi-
... aqua ... cum ... volunt
... sic fit ... et ... ... [illegible]
... Radix ... ... fit
... buglossa ... herba ... manu ... ...
... ... non male ... ... millefolium
... ...
bardana ... ... et
ponatur ... [illegible]

Verbena l. ... l. herba ... ... l. herba ... l. ...
l. ... l. ... ... l. ...

Berij [illegible] alba Byzh pyetz

Bedegar [struck] Spik
raza polna [illegible]

Benedicta alba [illegible] et pes leporis [illegible]

gariofilatum quia habet odorem simile gariofili et istud confortat cerebrum quia sua aromaticitate et sua pontitate opilat quae ex capite

B Edelugie id est sapium est mellissa de qua in tractatu simplicium incipiente ab m dicitur glungen id est quercus

B Edegar id est spina alba, et est planta que habet folia oblonga spinosa, et habet stipite oblongum ad quantitatem duorum cubitorum, et habet florem purpurei coloris circumdatum spinis, et semen eius simile est cartamo sed rotundius est, et secundum aliquos est quasi fungus sine nodis [illegible] crescens in terra silvestri alba. De natura dicta quod cortex ad radicem et stipite est frigida [illegible] in primo gradu, sed semen est calidum, succus eius removet dolorem dentium, decoctio etiam decoctio operatur idem, et ideo valet ad [illegible], item valet decoctio radicis contra fluxum ventris, item restringit fluxum sanguinis et vel cum spinodo, item confortat stomachum laxum, item radix eius probat urinam ratione quia radix est calida, item semen eius valet in spasmo, unde in pueris lactentibus spasmum [illegible] semen eius, item valet si malaxetur cum oleo contra punctum

Spik (margin)

H Edera radix que cortice scorpionis de partibus Judee adducta, et est duarum specierum, quedam est alba quedam est rubea de quarum [illegible] quod cum [illegible] est calida et sicca in secundo gradu, semen est calidum in secundo et quia multiplicat sperma, sed videtur esse quod licet sit acutum et [illegible] in prima [illegible] ad partem scorpionis [illegible] quod confortat cor, [illegible] in pulmone [illegible] item multiplicat sperma et [illegible] quod loco eius potest poni lingua avis in tanto pondere et in mediate [illegible] item confortat cerebrum et stomachum [illegible]

B Dellium est gummi magis citrine declinans ad albedinem et in eius cortice est medulla unctuosa, de qua quod cum calidus est calida in primo et sicca in primo, et valet quod licet sit siccum est tamen unctuosum, fit etiam ex eo oleum vini [illegible] adductum in [illegible] alia de bdelio. De proprietatibus notandum quod est aperitivum opilationum sua caliditate, unde datur cum aceto in opilatione viscerum, item valet ad removendas lentigines faciei, item valet in morphea et in vestigiis ulcerum, solvit eius oleum in cibis comedendum, item confortat in spasmo, et emplastrum eius oleum mollificando et resolvendo inflationem spasmi, item valet cum eo radice [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] sive componitur cum pinguedine

aneti vel anseris, item decoctio radicis eius valet in dolore dentium, item valet ad ulcera [illegible] et pulmonis, tamen [illegible] [illegible] applicatum per modum emplastri, unde cum farina ordei et oleo bene [illegible] emplastrum applicetur splenitis, item est vetitum [illegible] quia nauseam inducit et nocet stomacho, sed datur post [illegible] magis [illegible] virtutem, item valet [illegible] resolvendo et consumendo et cetera.

B Bellirici sunt fructus qui adducunt de partibus ultra marinis et habent corticem et medullam quae dulces [illegible]. De quibus notandum quod cum [illegible] sunt frigidi in primo et sicci in secundo. De proprietatibus notandum quod [illegible] [illegible] quod [illegible] stomachum [illegible] multum confortive [illegible] stomachum [illegible] potest [illegible] confortat, removendo [illegible] et removendo [illegible] stomachi, item sunt constrictivi fluxus ventris et valent in [illegible] stomachi, item accipiunt bellirici et in aqua mittuntur per noctem et de mane illa aqua ponatur super caput, et removet dolorem capitis [illegible] specialiter, item sunt soluti quando [illegible] ponuntur et solvunt [illegible] ut [illegible] et non quia calidi et cetera.

B Berberis sunt fructus parvi rubei qui crescunt in locis arboribus spinosis, de quo notandum quod sunt frigidi et sicci in secundo gradu. De proprietatibus notandum quod valent in fluxu ventris restringunt et sua frigiditate remittunt calorem febrium quae in fluxu [illegible] item valent in fluxu [illegible] applicatis adeptione vel ex abrotano, item [illegible] ad [illegible] fluxum restringendum, unde accipiatur radix berberis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] item valet [illegible] in dysenteria [illegible], item valet ad confortandum stomachum laxum specialiter, sic [illegible] in estate [illegible] berberorum et valet [illegible] valet multum in [illegible] et cetera [illegible]

B Egregastein est coriandrum putei et alio nomine capillus veneris [illegible], et est quaedam gramen in silicibus aquarum et in puteis [illegible] et est simile coriandro [illegible] apud ipsum [illegible] in locis humidis, et non habet stipite neque florem neque semen operibus [illegible] De proprietatibus notandum gallis [illegible] et [illegible] multum fortes fiunt eos in pugna [illegible] cum [illegible], item valet robustum in [illegible] allopicia unctionis cum aceto mixtus, item si cum vino et aqua [illegible] tinus [illegible] et in [illegible] facit [illegible] crines, item valet [illegible] quia valde petram [illegible], item valet in fistulis lacrimarum, item valet ad [illegible] vias et lapidem frangendum.

[illegible] alba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vires [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Benedicta alba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alba [illegible] [illegible] [illegible] labores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Bipsana [illegible]

Bethonica [illegible] ... bethonica ... [illegible]
... at anpingia et ... [illegible]
Bethonica ... dolore ... [illegible]

Beto vitza
... bugwa bubalina
Castruca

vesica. Item aliqui dicunt q̄ stringit flu
xum sanguinis, si cū alijs cōfortatiuis applicet̄.
Item valet in morsu venenosorum [illegible].

Bethonica que alio nomine castruca dicitur.
Nota q̄ hec stipite ad longitudinem
brachij, et habet folia plura quercū, unde
foliis utimur. De gradu: Nota q̄ est ca. et
sic. in 2° g. [illegible] et [illegible] q̄ sit ca.
in p°. [illegible] De virtutibus: Nota
q̄ valet multū contra venenum. Unde ... ...
bethonice, et ... venenum ...
[illegible] vero herba post assumptionem veneni
valet ... in magna quantitate. Item
emplastrata super morsum rabidi canis
multū valet. Item valet ad frangendum lapidem
in doloribus renum. Unde est in [illegible]
capitulo. Item valet cōbibita potu est
... [illegible] herba si ... suffumigatur
capiti. Item valet ad mundificandum matricem.
Item valet in doloribus lateris si ca. cū vino.
Item valet opilacioni splenis si ca. cū vino
... Item si datur pacienti ad quantitatem fabe
cū melle facit digerere cibum. Item valet
contra cruditatem accetosam. Item valet contra
frigiditatem stomaci. ... pulvis eius cū vino
et valet. Item valet ydropisis ex provocacione
urine est. Item pulvis Bethonice valet
ad consolidandum vulnera capitis. Item valet
in epylencia et in doloribus capitis causatis a
materia frigida. Unde si [illegible] eius
et ... quod curat ... capitis.
Item valet in [illegible] [illegible] item valet cōpunctibus
sanguinis. Item valet doloribus podagris
et sciaticis ... in potu cōbibita et
... Item valet contra obscuritatem visus
... [illegible]
Item valet contra difficultatem pectoris cōbi
bita ... pul. in potu et valet. Item valet ad
confortandum ... Item valet contra ...
... [illegible] ...
Item aqua distillata ... albe
valet in tremore manuum. Unde bibat
de mane et sero cōbibita cū melle
cocto et alijs appropriatis confortat stomacum. Item
mundificat renes et pulmonem et in
omnibus membris valet contra venenum [illegible].

Bedegar vel Bendum ... est
collirium quoddam aportatum de armenia
et est frigidum. Unde [illegible] dicit q̄ tale
collirium positum super apostema calidum confert
et est cōsperatiuum. ... valet in podagra ca.
et hoc est ... et in herisipila [illegible].

Bulbus est cepe ... quod comeditur
et vocatur ... et [illegible]
narcisso, et flos eius viole est. Et
aliqui vocaverunt ipsum anagallis. Et dicitur

Anagallis q̄ est de genere anagallis. De gradu
nō q̄ est propinquius nature cepe. Et cepe
ponitur ca. in 3° et possumus dicere q̄ bu[lbus]
est ca. in 3° g. et est multū humidum. Utitur
... cepe. Unde licet cepe actu
sit multū humidum, tamen virtute est [illegible].
De proprietatibus: Nota q̄ est mali nutrimenti,
quia generat nutrimentum viscosum. Et dicit
Avicenna q̄ sit ca. digestiuus et confortat stomachum in frigidis
si malum dat nutrimentum propter ...
tatem actualem. ... multus usus ledit
cerebrum et impedit intellectum, quia generat
humorem malum. Et generat [illegible] Item
... [illegible] ...
et humiditatem. Item valet ad ... ma
culas ... [illegible] ...
hoc si locus fricatur cū succo bulbi et
abstergit. Item valet in [illegible] quia
... est abstersiuus. Item valet ...
... et humorum si cū melle supponatur.
Item valet in sordicie cutis. ... valet quia
abstergit multū sit emplastrum ... et fumus
... digerit et ... [illegible].

Bistorta est herba radice sua tor
tuosa que aliqui lingulage appellant.
... sapor stipticus est. Ex sapore in
dicatur fri. et sic. in 3° gradu. De proprietatibus:
Nota q̄ valet in sedando fluxum ventris.
Item ca. pulvis cū alijs appropriatis et dicitur et valet.
Item valet contra fluxum ... si suffumigatur.
Item fit emplastrum cū bistorta cū alijs appro
priatis et valet. Item valet in passionibus calidis
que in frigidat et cōstringit. Item fit emplastrum
... et ventri supponatur et hoc multū valet
in fluxum ventris [illegible].

Bitumen ... aliquos dicitur
esse liquor quidam qui de quibusdam
montibus emanat. Secundum aliquos est
liquor qui in [illegible] aque super natat
sicut butirum. Et odor eius est [illegible]
... bonum debet esse ... coloris ...
et debet esse ponderosum et faciliter frangibile,
... Aliqui dicunt etiam
q̄ supernatat sicut butirum in mari mor
tuo ... [illegible] ... cōmedat
... [illegible]
De gradu: Nota q̄ est ca. et sic. in 3° g. De
proprietatibus: Nō q̄ dicunt doctores q̄ est
... et valet ad dissoluendum
sanguinem in stomaco vel intestinis coagulatum
unde cū aceto in potu cōstitutum datur. Item
valet contra dolores [illegible] ex flate

Bethonica ... [illegible]
... cū melle ... [illegible]
... [illegible]
... pulvis ... cū melle ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

Bistorta [illegible]

Bulbus ... [illegible]

pulmo vadit et cum mixta ... thapsia ... potest habens vocem velut ... ut pot ... apparet ... Sta ... Si tona sit ... de betonica ... vide si potes ut ... phi⁹ ... ... sed ... ... lumi ... ... non audet ... ab aliquo morbo medicat ... pulmo ... ... pedes ... ... melle vocat ... ... ut ... dicit ...

... ē gbastroz 36

[T]ena vz i dolore sciatico si p modum empli applicetur et ipse consolidat ... Item valet ad removendum maculas albas in unguibus ... Item suppona ill ... Item vz i dissinteria ... cliste ... aqua ... bitumine ... Item vz i ... suffusione ... ul ... Item valet ad educendum fetum mortuum ... p modum suffumigii ... ipse ... ... vel ... vulnerat ... vulneribus ... consolidat vulneraria.

[B]lacte bisantie que aliomodo dicuntur ungula aromatica et est animal ... q est de genere ... ungulae ... ubi ... crescit et est ... valde ... invenitur in rippis aquarum, et aliqua invenitur in rippis maris rubri et sunt rubei coloris et aliqua sunt babilonica ... que sunt ... rubeis ... et ... declinat ad albedinem nec ... meliores ... Deinde rubei coloris ... sunt nigri coloris. De gene[ratione] ... et sicca in 2° ... puta ... in 3° et fine 2°. De operationibus ... appetitu ... Item ... omni mane ... suffumigium ... hibet ... paroxismum ... maxime ... evacuatione facta. Ipse vz i suffocatione matricis ... nascitur ... et ... appa ... Item vz ... suffumigad ... apparit ... ... Ipse vz pul ... ... antiqua ... Ipse vz suffumigium ... ... sua ... ... pestilencia. Et ... propter ... esse ... tamen non est ita fetidus.

[B]leta est herba quedam que ... due sunt species ... alimentorum ... declinat ad albedinem ... ad ... ... frigide et ... ... De operationibus ... bleta ... constringit ventrem ... vnde ... et bleta tendens ad albedinem solvit ventrem si detur cum brodio quia brodium est potissime solutivum. Ipse bleta nocet stomacho ... ... non dat ... nec ... Item valet contra ...

... cum emplastret locum. Ipse sucus blete ... pediculos et lendines ... capitis cum suis ... vel decoctio eius. Item valet ... capitis. Item vz ad removendum ... morphea et ... locus ... morphea cum decoctione ... et tunc ... locus cum succo blete. Item vz succus eius ad ... cerebrum et ... naves ... etiam i doloribus aurium ...

[B]olus armenus i vena ... terra que in armenia reperitur. Dicitur ... eius ... 100 annos color ... rubeus est tendens ad ... est et facile ... De ... vz ... i pestilencia. Unde ... plures liberari i pestilencia ... armeni ... apestilencia ... cum modico vini ut ... eius ... veniat ... vini cum modico aq ... et ... pomi ... ala ... quia ... mala ... consolidat ... Ipse valet ... lingue seu ... Ipse vz ad ... solidandum ulcera intestinorum ut i dissinteria. Ipse consolidat ulcera pulmonis unde ... cum modico vino ... Ipse vz ad ... fluxus ... acuplete ... Item valet ad restringendum ... fluxum sanguinis ... menstruale ... platagis ... applicatur ... potest ... restringendum fluxum sanguinis narium ...

[B]ombax est lana que crescit in arbore quadam cum semine ... et totum ... est ... De gene[ratione] ... est ca ... semine eius est ... in 2° ... pt dici ... illius arboris ... bombix ... De operationibus ... valet ad calefaciendum corpus ... restrictivum. Ipse vz multum ... passionibus pectoris ... Ipse ... quedam ... corporis ...

De bom ... pone ... rubes ... vino ... ut dicte ...

tpe pestis ...

desinties ...

psis ...

Vide i littera ... 244

Bavelua

Bleta ... ||

Blecus ... ah ... armeni

... ...

[illegible] facit [illegible] borax [illegible]

Buglossa [illegible]

pro [illegible]

ponitur. Item oleum seminis bombacis valet ad removendum lentigines faciei. Nota quod [illegible] bombacis trita et bibita faciunt urinam. Item semen eius angustissima [illegible] est calidum et humidum. Item folia ipsius valent in fluxu [illegible] pueris et maiorum [illegible] Sequitur.

Borrago est herba folia habens bassa et quibus aliqualis spinositas [illegible] sit, unde de floribus eius [illegible] fit borragiatum. De gradu nota quod secundum [illegible] et Platearium est calida et humida in primo gradu, [illegible] dicit quod buglossa sit calida et humida in primo gradu et [illegible] non [illegible] igitur. De proprietatibus nota quod borago est bonum cibus comestibile [illegible] cum [illegible] et foliis petrosilini et fit olus quod bonum sanguinem generat. Ideo folia borraginis [illegible] comeduntur. Item [illegible] cor confortare, unde inquit gaudia semper ago quia confortat cor, etiam quia generat bonum sanguinem. Item aqua borraginis est cordialis [illegible] ponitur in [illegible] et in epithimatis. Item valet in multis passionibus [illegible] aqua borraginis [illegible] sine [illegible] et [illegible] fit syrupus [illegible] quia digerit et ex parte evacuat. Item borrago est [illegible] [illegible] folia [illegible] pro duobus annis [illegible] borraginis [illegible] efficacie [illegible] Sequitur.

Borax est lapis vel venatio, et [illegible] ipsum [illegible] est calidus et siccus [illegible] borace [illegible] unde [illegible] eius est [illegible] corrosiva [illegible] infunde aceto [illegible] est [illegible] virtute borace. De proprietate nota quod specialem proprietatem habet [illegible] Item borax est abstersivus unde valet ad removendum [illegible] et pannum [illegible] Sequitur.

Branca ursina est [illegible] de quo [illegible] in capitulo simplicium incipientium a c [illegible] dicetur.

Brionia est vitis alba de qua [illegible] simplicium incipientium ab u dicetur.

Brusca est [illegible] apud [illegible] quibus [illegible] et est mel [illegible] confecta. De gradu nota quod [illegible] doctores est [illegible] Item valet in spasmo [illegible] emplastrum applicata loco et [illegible] in potu data. Item confert multum in asperitate gutturis et pectoris [illegible] vel applicatur [illegible] digerit et confortat sua calida [illegible] Item [illegible]

valet in asperitate gutturis vel pulmonis [illegible] specialiter. Item valet ad prohibendum coagulationem lactis in mamilla [illegible] supra [illegible] applicata [illegible]

Bugenis [illegible] est planta [illegible] vadit [illegible] et [illegible] gummi quedam quae [illegible] De gradu nota quod est calida [illegible] et siccus [illegible] De proprietatibus nota quod valet multum ad confortandum [illegible] et valet multum ad [illegible] Item valet ad [illegible] et podagram [illegible] multum [illegible] Sequitur.

Buglossa [illegible] lingua bovis [illegible] quod folia [illegible] sunt linguis bovis [illegible] et folia [illegible] De gradu nota quod est calida et humida in primo gradu [illegible] est quod humiditas eius est [illegible] De proprietatibus nota quod est cordis confortativa, ideo in epithimatibus ponitur aqua buglosse et succus eius, valet in [illegible] sincopa [illegible] et ponitur buglossa in [illegible] et [illegible] valet [illegible] cor [illegible] valet [illegible] Item valet buglossa ad removendum [illegible] Item [illegible] folia eius [illegible] et [illegible] Item valet contra fluxum [illegible] est solutiva [illegible] Sequitur.

Bdellium est [illegible] et assimilatur [illegible] calidum et siccum in secundo gradu. De proprietatibus nota quod valet in passionibus frigidis [illegible] et mollificatione [illegible] Item valet ad removendum [illegible] Item valet ad removendum scrophulas [illegible] Item valet ad [illegible] in aliis [illegible] quia [illegible] Item valet ad [illegible] frigidas [illegible] applicatur.

Barba [illegible] est tapsus barbatus [illegible] est [illegible] herba est [illegible] longum et florem [illegible] et folia pilosa. De gradu est [illegible] in primo [illegible] De proprietatibus [illegible] barbati nota quod multum valet in [illegible] et in fluxu ventris [illegible] [illegible] flores et folia eius [illegible] aliis [illegible] Item [illegible] barbato [illegible] super ventrem fluxum eius [illegible] Item flores eius [illegible] [illegible] pulveres [illegible] Item valet in [illegible] Item [illegible] flores [illegible] splendidos [illegible] cum floribus [illegible] Item cum melle [illegible] eius [illegible]

Si tibi [illegible] meus [illegible] bene [illegible] [illegible]

[illegible]

barba [illegible] [illegible] alba [illegible] [illegible]

Bedegar [illegible] folia [illegible] aurugine [illegible] dolores [illegible] podagre [illegible] dolore [illegible] [illegible]

Brionia [illegible] radix [illegible] alba [illegible] [illegible]

Bursa pastoris [illegible] [illegible]

Buglossa [illegible] lingua bovis folia [illegible] [illegible]

[illegible] buglossa [illegible]

Barba [illegible] tapsus barbatus [illegible]

butirum [illegible] dimidium [illegible] et [illegible] dimidium [illegible] dimid[ium] [illegible]
[illegible] dimidium [illegible] diacalamentum [illegible] confortat ventrem

Blancia calida in medio tertii, humida in medio primi, duplex est domestica et silvestris, alio nomine dicitur pastinaca, utraque habet grandem [illegible], multum, [illegible] libidinem, [illegible]
[illegible] et [illegible] ventris [illegible] confortat digestionem [illegible]

et applicetur vulneribus multum valet, dicit Plinius.

Butirum est pars lactis. In lacte vero tres partes sunt, scilicet serum, caseum et butirum, ut habetur libro tertio Pantegni. De quo nota quod est calidum et humidum in primo gradu vel [illegible] humidius est quam calidius. De proprietatibus: [illegible] contra venenum, quia [illegible] venenum assumptus valet, unde [illegible] est tyriaca venenum. Item valet sua qualitate quia lubricat partes corporis et venenum. Item lac comeditur multum contra venenum quia [illegible] ad bibendum. Item nota butirum [illegible] et [illegible], ergo valet ethicis [illegible] est lotum [illegible] amotorum [illegible] calidorum. Item valet contra tussim quia maturat [illegible] cum [illegible] et [illegible]. Item valet [illegible] adimaturandum quia [illegible] caliditatis et humiditatis sue maturat. Item butirum facilitat ortum dentium. Item est bonum unctum et lenius digitorum [illegible] est quod facilis inflammatio, ergo [illegible] butiro [illegible] est [illegible]. Item ulceribus [illegible] impositum valet. Item nota butirum est duplex: quoddam [illegible] et quoddam antiquum [illegible] et quoddam [illegible] ut dicit Plinius [illegible] aliquas partes [illegible] calide et humide [illegible]. Sequitur

Balaustie et alionove [illegible], est [illegible] quoddam [illegible] glosa, quod est semen pilole. De quo nota quod dicit Plinius [illegible] qualis [illegible] frigiditate [illegible] ad [illegible]. De proprietatibus nota quod [illegible] [illegible] valet [illegible] est [illegible] generat [illegible]. Item [illegible] restringit [illegible] ventris. Item [illegible] valet rupture ventris [illegible]

Branca ursina est tribulus terrestris [illegible] multum pungens, et nota [illegible] calida, frigida et contemperat frigiditatem et [illegible] est [illegible]. De proprietatibus nota quod [illegible] et applicetur fronti cum panno [illegible]. Item valet [illegible] ut folia [illegible] vel pulverizata. Item valet ad consolidandum pulmonis ulcera. Item valet [illegible] membra [illegible] supponendo [illegible]. Item valet ad consolidandum [illegible] folia et pulverizando ea, [illegible] consolidat. Item aliqui dicunt quod [illegible] est [illegible]. Item valet in combustione ignis [illegible] cum oleo et vino. Item valet ad consolidandum [illegible] aurium.

pastinaca

Blancia est pastinaca, et pastinace due sunt species, scilicet domestica et silvestris. Domestica satis nota est, que habet folia oblonga incisa. Silvestris vero habet folia similia foliis [illegible], [illegible] folia sunt [illegible], et blancia silvestris alia est masculus et alia femina. Masculus est cuius semen est oblongum, et femina est cuius semen magis rotundum est. Illud quod utilius [illegible] blancia est radix et semen magis domestice. Radix potest comedi. De qua nota [illegible] [illegible]. Item radix [illegible] incitat ad coitum cum aliis [illegible]. Semen etiam silvestris etiam incitat ad coitum [illegible] radix eius [illegible] semen potatum silvestris urinam et [illegible]. Item radix [illegible] provocat [illegible]. Item [illegible] suppositorium [illegible] et [illegible] educat fetum. Item semen potatum valet in morsibus venenosorum [illegible] blancia est multa humiditatis actualis [illegible] virtualis est sicca vel [illegible]

Berberis est fructus quidam qui in partibus ultra marinis nascitur et tempore sue maturitatis gustui multum placet. De qua nota quod est frigida in primo [illegible] et sicca in fine secundi. [illegible] eius est [illegible]. De proprietatibus [illegible] quod provocat urinam et educat lapidem [illegible] et vesice [illegible] dicit Plinius [illegible] provocativa urine debet esse [illegible] et [illegible] berberis est frigida [illegible] lapidum debet esse calida [illegible] provocativa urine sunt duplicia, quedam [illegible] aperiendo vias urinales [illegible] et urinam albam [illegible] provocat urinas [illegible] berberis, quia [illegible] humiditatis subtilem que est apta [illegible] ad vias urinales [illegible] unde [illegible] berberis [illegible] capillos [illegible] vel [illegible] prohibet [illegible] ad [illegible]. Dicit Plinius quod [illegible] natura est berberis et [illegible]. Item dicit Plinius quod abstergit quia [illegible] humiditate [illegible] eius est magis [illegible] valet [illegible]. Item [illegible] provocat vomitum. Item dicit Plinius quod [illegible] digeri [illegible] venenum [illegible] quando [illegible] digerunt [illegible] flegmatica [illegible] berberis que est [illegible] flegmaticis [illegible]. Sequitur [illegible]

Calamentum est planta cuius tres sunt species, una est cuius folia sunt

Bancia agrestis / [illegible] potera /
dancus agrestis / dancus [illegible] /
[illegible] vel polna [illegible]

Dancus domesticus vel dancus pastinaca [illegible]
pastinaca

Berberis [illegible] alba [illegible] calamentum [illegible]

Salvia vel [illegible] [illegible] mortua [illegible]
[illegible]

Calamentum [illegible]
[illegible]

[illegible] Bulbigo [illegible] bonus [illegible]
[illegible] Butalmon [illegible] bonus [illegible]

Mirtus pro olea
Elamus venie Erzebuite

Calendula agrestis siper agrestis capillus veneris platta
Morsus diaboli bonus Eupatoria agrestis Solsequium minus
Papaver

similia foliis basiliconis et habet florem. Alia est species que pulegio est similis, sed folia eius sunt maiora foliis pulegii. Tercia species est cuius folia sunt similia foliis mente, vero sunt minora, et iste species non multum differunt quamvis differant licet in forma et in substantia different. Et de foliis et de stipite intelligitur decoctio. Unde natura non quod est ca. et si. in 3°.

De proprietatibus et operationibus vero quod valeat ad removendum vestigia que sunt macule nigre in corpore contuse. Item calamentum bulliat in vino et per modum emplastri applicatur loco ubi est sanguis coagulatus seu macula nigra. Item valet in punctura venenosa quia extrahit venenum a loco profundo corporis. Item suffumigacio facta ex eo fugat venenosa. Item valet ad provocandum menstrua, si fiat sic de simplici decoctione eius, fomentando et suffumigando, et eciam decoctio eius fiat. Item educit fetum mortuum primo in partu post conceptus non mortuum.

Item calamentum mundificat matricem a materia flegmatica per suffumigium et pessarium. Item operatur et confortat. Item valet in tenasmone ut dicit Platearius. Unde cum eius pulvis tenasmone ex flegmate vitreo bibere posset. Item valet in tussi et asmate. Nota calamentum et zeduaria et liquiricia vel pulvis eorum temperantur cum melle et fit electuarium multum valens. Item calamentum confortat caput frigidum, positum in sacculis applicandis et ponitur. Item confortat stomachum frigidum et inducit appetitum. Item succus calamenti valet ad interficiendum vermes in aure contentos. Item idem succus valet ad vermes contentos in intestinis puta contra ascarides. Item contra colicam ex flegmate valet. Item usus calamenti valet leprosis quia subtiliat et consumit materiam frigidam in lepra. Item materiam spermaticam propter aufert et parum libidinosos. Item in ulceribus oris valet calamentum ustum valet ad stringendum gingivas.

Calamus aromaticus est. Item in India est planta que nascitur in India et est odoriferus plures. Et duplex est, quedam est albi coloris quo morti et alter est citrini coloris, qui est permixtus ex rubeo et albo, et iste verum est. Bonitas cognoscitur per talem ea ratione in dicto, et debet esse aromaticus odoris et habet acuitatem in sapore, et in tota intrinseca debet esse ponderosus sicut tele aranee. Et dicitur calamus aromaticus quia eius concavitate sicut calamus et hic odore aromatico. Unde gradus vero quod est ca. et si.

in primo et 2° quod Unde de proprietatibus vero quod valet ad confortandum digestionem stomachi et hic confortatur epar infrigidatum. Item provocat urinam et quod tamen per suffumigium vel eciam supposita in vino potibus. Item valet contra tussim aqua forte. Unde cum terebentina misceatur et fit suffumigium quod pectus assumitur. Item valet contra pannum oculorum. Item valet ad confortandum cerebrum propter quod et decoctum eius. Item confortat cor. Unde cum aromatica sunt principalium membrorum confortativa. Item valet ad confortandum intestina debilitata per frigiditatem.

Calcantum est triplex, est enim una species quedam est minera quedam et alia species est que sic fit in terra in venis in quibus eliquiuntur metalla. Unde vide ubi 2ᵃ species fit eciam artificialiter. Unde cum aliquis metallorum et decoquitur et diminuitur aspersum. 2ᵉ dicitur 3ᵃ species. De gradu vero quod est ca. et si. in 3° et debet ad 4ᵐ.

De proprietatibus vero quod est quod est operativum adustivum prius solum et adustivum est in mortis calidis, sed non est minoris siccitatis vero minoris. Item corrosiva fit aqua pluvialis et eciam decalcata que in primo dimergitur carnes earum. Item valet ad opositionem ulcerum et carnem putrefactam maxime adustivum non est forte cum quod radices cum calore. Item valet ad nocumentum frigore et quod est hic et adeo valet ad tollendum etc.

Calx est res non ex lapide igne decocta et est duplex quod est non extincta per aquam, alia est extincta cum aqua. De gradu vero quod non extincta est in 4° gradu, extincta non est tante caliditatis. Unde extincta calida est. De operationibus vero quod non extincta valet in adustione ignis. Unde cum calx extincta cum oleo rosarum et albumine ovi et fit linimentum et sublimiter remedium est. Item extincta corrodit et removet carnem putredam, sed si optime abluatur consolidat. Nota quod calx est cautela potencialia. Unde cum calce non extincta seu lupinis fit decoctio quousque consumatur et istud applicetur loco excalce fit pilorum si infrica cum auripigmento.

Camedreos alio nomine quercula minor dicitur, quia est terre, sed minora et longitudinis sunt et hic sustentat se super terram ad quatuor brachia et hic flores purpureos et est multum amara sicut absinthium.

Carabe gagates

Stannum adustum igne

Camedreos herba Galtha herba
Mala granata Kerina agrippina

Cassillago [illegible] ... sudorem ... [illegible] ... capitis ... [illegible] ... Cassillago et [illegible] ... velut [illegible] ...
et [illegible]

[Se]de Ligone nota quod est ca. 2 sic 12° [illegible] talis interior est simile [illegible]

De operationibus nota quod pulvis eius est consolidativus ... Dicit quod ponitur super vulnera. Item valet contra duritiem splenis et epatis ... Item valet in passione ... Item medicatos ... Item decoctio ... in vino valet frangendo lapidem in vesica ... Item oleum eius ... applicatur. Item ... Item ... ad educendum fetum mortuum. Item ... Item valet contra venenum. Item valet contra vomitum causatum a ... frigida.

Camelionta est planta cuius due sunt species quarum una est alba, alia nigra. Alba est herba que ... et ... habet radicem ... et habet folia ... super terram et in medio eius est spina que producit florem purpurei coloris et semen eius simile est cartamo et eius radix est grossa adequatitatem digiti et intus est albi coloris ... radice ... et eius folia sunt nigra ... Nigra ... folia similia foliis albe ... radix eius ... est nigri coloris ... intus tendit ad rubedinem et ... in medio adequatitatem ... et dicunt doctores quod ista nigra est venenum quia interficit ... quare solum ... est venenum ... nota quod est ca. 2 sicca 12°. ... sit ca. i fine ... sic 13° De operationibus nota quod alba valet ad interficiendum ... cum vino ... Item valet ... in vino ... Item valet in ... et ista alba ... cum vino ... ut porcis interficit ... Item valet contra scabiem ... Item ... sulphuris ... porci ... scabiosum ... Item contra

cum aceto removet dolorem dentium.

Camepitheos est planta cuius folia parva ... sunt folia ... similia foliis spinne ... sunt minora et subtiliora ... sunt folia ... pilosa et sunt stipiti seu radici coniuncta. Et est species ... folia radici coniuncta sunt minora et subtiliora foliis spinne ... semen ... color ... species ... folia sunt similia foliis ... et sunt ... flores subalbidi et aliqualiter pilosa ... flores ... ad albedinem ... et ... stipite ... due species ... flores ... coloris ... De Ligone nota quod est ca. 2 sic 1° ... dicunt ... ca. 1° sic 13° ... De operationibus nota quod ... valet ... applicatur vel decoctio. Item ... Item provocat urinam et ... Item educit ... Item valet contra ... aperit opilationes epatis et splenis ... Item consolidat ... antiqua ... cum melle ... applicatur ... et comeditur.

Camomilla est planta ... nota folia ... flos eius ... species ... quia tres sunt species ... flos est ... coloris ... patula ... est camomilla ... flos est ... coloris ... et ... est in ... nota quod est ... ca. et sic ... De operationibus nota quod est ... corporis ... alia ... coloris ... valde ... Item ... Item valet ad ... ad confortandum ... valet ... Item provocat urinam

Camomilla ... [illegible]

Camarici ... [illegible]

Camite ... [illegible] ... flore ... folia ... [illegible]

+ finis et capitis

et cum confricat frictionem capitis fetus. Item si
balneum ex camomilla fiat quando vult
parere, vel inungatur vulva cum oleo camomillino.
Item balneum prodest in calculo scilicet vel decoctio
decoctio eius. Item valet ad apostemata calida
quia eius caliditas resolvit sine attractione
materie. Item valet in febribus [illegible]
[illegible] et contra frigiditatem. Item oleum eius linitum
in dorso ante adventum paroxismi, scilicet quando
rigore fuerit se [illegible], quando aliquis est
fessus propter laborem tunc inungatur dorsum
cum oleo eius et demane melius sentit.

Camphora dicitur esse gumma arboris
et aliqui dicunt ... quod hoc est falsum
sed est succus cuiusdam arboris congelatus
in sole. Sed prima opinio videtur esse falsa, sed
potius secunda opinio videtur esse vera,
quia Avicenna et Serapio volunt quod sit gumma
cuiusdam arboris seu liquor cuiusdam arboris
nascentis in montibus Indie. Et
et in diversis locis diversificatur eius camphora.
Est camphora que in obrizatione est
artificiata, quia gumma arboris est rubei
coloris que ad alembicum ponitur
et sublimatur et fit alba ratione propter
sublimationem factam. De gomme nota
quod est frigida et sicca in tertio gradu. De operationibus
nota quod abscondit coytum et libidinem propter
[illegible] et castrat camphora mares.
Item si misceatur cum aqua rosarum et venenis
et pulveribus [illegible] inungatur, reprimit libidinem,
et valet contra gonorream si fiat
[illegible] linitum. Item valet contra [illegible]
calidam si linitur [illegible] cum aqua rosarum
in principio. Item valet in calore cum
[illegible] et scilicet tunc [illegible]. Item
restringit fluxum sanguinis narium si cum
succo [illegible] applicetur naribus. Item
scilicet contra fluxum colericum. Item valet contra
[illegible] contra calida. Item
[illegible] lapidem in renibus et vesica
[illegible], quia constringit et [illegible]
[illegible]. Item valet [illegible]
[illegible] quia [illegible] digitum [illegible]
in [illegible] etc. Sequitur.

Canapis vel canabus est planta
quedam stipites oblongos et [illegible]
[illegible], et est [illegible]. Et semen
eius [illegible] utilis [illegible] sunt species
eius domestica et silvestris. Silvestris
producit semen [illegible] et habet
ramos [illegible] ad [illegible]
tendentes. Et [illegible] aliqualiter [illegible]
Et [illegible] canapis dicitur [illegible] plata [illegible]
semine in [illegible] utitur [illegible] quod [illegible]
[illegible] canapis [illegible] intelligitur.

De gomme nota quod [illegible] est [illegible]
De speciebus nota quod [illegible] dat multum
nutrimentum, et eius nutrimentum est [illegible]
[illegible] et est [illegible] digestionis, nutrimentum
[illegible] [illegible]. Item
multum [illegible] eius [illegible] et
[illegible] ad caput.
Item [illegible] eius [illegible] resolvit ventositates
in ventre vel intestinis [illegible].
Item valet ad removendum tumores qui [illegible]
emplastri applicatur [illegible] mitigat dolorem
[illegible]. Item valet in doloribus capitis [illegible]
[illegible] ex vaporibus et ventositatibus,
et sic adoptetur [illegible] emplastri applicatur.
Item decoctio foliorum eius [illegible]
[illegible] capitis. Item si folia eius ponuntur
ad [illegible] scilicet ad [illegible] capillos.
Item succus foliorum instillatus auribus
[illegible] dolorem. [illegible]
eius. Item [illegible] eius [illegible]
[illegible] emplastrum [illegible]
[illegible] etc. Sequitur.

Cancer animal notum est cuius sunt
due species scilicet fluvialis et marinus
et omne animal [illegible] testa dura vocatur
cancer marinus et aliquos [illegible]
est animal sicut [illegible] et est [illegible] magnum
animal. De gomme nota quod est frigidus et humidus
[illegible]. De speciebus nota
quod fluvialis est [illegible], sed quando [illegible]
[illegible] dat multum nutrimentum et valet
multum in ptisi et [illegible] et
[illegible], et scilicet [illegible] nutrimentum dat.
Item cinis eius valet in fissuris pedum
[illegible] et valet [illegible] eius ad ab
[illegible] dentes et removet [illegible]
[illegible] et lentigines. Cinis vero cancri
fluvialis et etiam marinus [illegible]
[illegible] et pone in [illegible]
pulverizatur et ponatur ad [illegible]
fluvialis scilicet ad [illegible]. Item
[illegible] scilicet contra morsum [illegible]
[illegible] cuius [illegible]

Candarusi est [illegible] et [illegible]
[illegible] et albissimum [illegible]
[illegible] que sub [illegible]
cortice [illegible] producitur et est
que producit [illegible] sub [illegible] cortice.
De gomme nota quod est [illegible] in [illegible].
De speciebus nota quod [illegible] plus
nutrimentum quod [illegible].
quod sit [illegible]
[illegible] nutrimentum est
[illegible] et [illegible] est
[illegible] candarusi [illegible]

Semen canabi [illegible] quando [illegible]
[illegible] dolorem mitigat [illegible]
[illegible]

Capitulum proximum

[illegible] [illegible]

Carnes [illegible] et [illegible] arietum [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicitur carnis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bon [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] pedes gallinarum [illegible] [illegible] [illegible]

sua virtute constrictat locum et prohibet fluxum ventris.
Item est securativum et conglutinativum etc.

Canis est animal et est calidus in 4o. Dyasco-
ridibus non quod lac canis vz contra
venenatas. Vnde dicit Avicenna 2o canone quod [illegible]
status est quod lac canis ortu pilorum prohi-
bet primo eradicat eos. Vnde Avicenna
dicit quod illud non fit [illegible] sanguis
canis rabidi vz contra morsum eius.

Camaleon est animal [illegible] deq[ue]
Nota quod est calidus et siccus in primo. Dyascorides
non quod generat [illegible] ergo non debet multum
uti. Item abstergit pannum faciei et [illegible]
datur albaras. Item vz in vulneribus [illegible]
dulcentis et in ulceribus [illegible]
Item aperit opilaciones epatis et splenis
[illegible] vz in yctericia [illegible] oppi-
lacione splenis vel epatis. Item vz ad
mundificacionem pulmonis. Item eciam opilaciones
aperit. Item educit humores grossos et

Cantarides est animal volatile et libenter
manet in [illegible] quod inveniuntur
circa aquas. Et ale habent aliquas virgas
aureas [illegible] [illegible]. Et melior modus
[illegible] [illegible] est, ut capiatur
olla et imponatur ad ollam in qua bulliat
acetum et habeat olla in qua sunt [illegible]
[illegible] vbi intret fumus aceti [illegible]
[illegible]. Dyascorides non [illegible] aliqui dicunt quod sint
calide et sicce in 3o. Alii in 2o. Et [illegible] est
Avicenna hic approbat. Cum [illegible] cantarides
non quod magis provocat urinam, unde multa
[illegible] [illegible] fit dolore in vrinando. Et
[illegible] modicum [illegible] est in medicinis provoca-
tivis vrinam ponendum. Item cantarides valde
provocat [illegible] cum aliis [illegible] fiat [illegible]
[illegible] et imponatur [illegible] fetum [illegible]
et fetum mortuum educit. Item [illegible] est
quod si pulvis eius cum carne [illegible]
[illegible] [illegible] quia materia acuta
subtilis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non potest pati [illegible] vim appli-
cato [illegible] cum moderamine. Vnde
vz ad [illegible] [illegible] in vnguibus [illegible]
[illegible] et [illegible] in modica quantitate. Vnde ad
removendum vngwem deformem [illegible]
applicatur [illegible] pulvis eius [illegible]

Capilli sunt calidi et sicci [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sunt calidi et sicci
[illegible] non quod [illegible] [illegible] capillis
[illegible] cum aceto [illegible] in morsum canis rabidi.
Item capilli adusti valent ad abstergendum
[illegible] et [illegible] in [illegible] sudore. Item [illegible]
[illegible] fit aqua [illegible] [illegible] ca-
pillorum est valde. Item aqua decoctionis
[illegible] [illegible]. Item adusti capilli consolidat

volucra etc. Sequitur capitulum

Capparus vel cappis est fructus cuiusdam
plante que [illegible] [illegible] folia
[illegible] [illegible] [illegible] et est planta spi-
nosa [illegible] et fructus est similis olive et aliquando
constringit et [illegible] [illegible] et sunt [illegible]
[illegible] granum [illegible]. Dyascorides nota
[illegible] Avicenna et multi alii dicunt quod sit calidus et siccus
in 2o [illegible] dicit quod sit calidus et siccus in 3o. Vnde non
quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
regionum [illegible] qui in regionibus calidis valde
ut india nascuntur sunt maioris caliditatis
quam illi qui nascuntur in nostris partibus sunt
[illegible] et in apulia magna copia cappa-
rorum [illegible] et [illegible] sunt minoris cali-
ditatis [illegible] [illegible] [illegible] qui na-
scuntur in [illegible] Avicenna [illegible] [illegible] nascuntur
in regionibus nostris calidis. Capparis nota
quod capparum [illegible] fructus [illegible] assumptus
[illegible] [illegible] modicum dat [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subtilior
[illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] removet
[illegible] splenis est. Capparus [illegible]
[illegible] [illegible] aperit opilaciones eius
[illegible] [illegible] [illegible] et radix [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
magna parte efficacie in passione splenis.
[illegible] [illegible] [illegible] capparus [illegible] [illegible]. Item
[illegible] cortex radicis capparis [illegible] pul-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item
[illegible] epatis vz etiam [illegible]. Item est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nocet stoma-
[illegible] nocet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aceto
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. Unde
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in modico aceti
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible]
in stomacho [illegible] [illegible] appetitum [illegible]
[illegible] provocat appetitum. Item provocat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] [illegible]. Item radix [illegible] provocat vrinam [illegible]
[illegible]. Item [illegible] [illegible] dolorem. Item cortex
[illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
radicis masticata cum dente dolente vel
decoqua cortex radicis cum vino vel
aceto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
illa decoctione. Item masticata educit multa
[illegible] [illegible] [illegible] removet dolorem
dentis. Item vz in dolore sciatico [illegible]
[illegible] cortex radicis [illegible] [illegible] [illegible] vz
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
qui [illegible] [illegible] et est longitudinis
palmi vnius et [illegible] [illegible] [illegible]
cum modica carne [illegible] ita [illegible] [illegible]
corporis maneat [illegible] [illegible]
in aliquo instrumento bene obturato et

Capilli [illegible] [illegible] [illegible] a [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Caro lactis caro fr[...] [illegible] labr[...] ventr[...] ostroperd

pona ad aliud instinctu etiam ob tuata
de inde bulia bis / de m capra pul cor
ticis et elleborr albi 2 ff cu aca virginea
et inbuga locus et vz / ul capi me
spetis 2 pona ad patella cu olo de
to / 2 fricet in eo sic q vnctuositas
eius bpeat / de m admiscea pul cor
ticis 2 pul elleborr al ipud quiete
2 ff vngetu cu mora ceia et i vnga
locus / ite pul cortitis radicis vz ad
vlucira sordida antiqua / ite cappar
saluatus soluit vetre / et educit nig
grossu tam prima secessus qua
etia prima vrinas / ite vz cor venen
2 Nota q fructus valz i his i quibus
cortex sed no cortex nig ate d

Cardamonu est gnu quodda
cuius due sut spes est ma maig
2 minig / maius est qtitatis acris
nigri / minig est quatitatis leuis / Et
quodlibz aro est 2 est saporis acuti
Et bonitas papit op colore acrotico
2 det esse ponderosu aliqualr 2 sapois
acutis / de q one no q est ca 2 sic
13o de ppietatibus no q est valde co
appetitum et hc in disposia fca ex / ite
cofortat cap frigid vn i saccul cap
dz poni / ite cofortat epar frigid 2 vz
i passionibus vetris frigidis / ite
cofortat cor frigidu excitat est spes
sblimus sz ppter sapore acuti no
ponit i istis i medicina / vel i treagen
ne? sz vtor cardamomo i paicta

Cariosilla est herba bn / qntitate
dicta seu gariosilata de qua i tr
de q dicetur i capitulo

Caries ligni corrosi est farina de
ligno corrosu opes pulnizata
sup vlcera ossplat ea atq; mdisicat
2 ipa cito curat putredine 2 fetore
q cosueuit sup ne predicta / ite

Cibiliu est vrtica de qua in tractatu sim
plicium incipietiu ab v dicetur de

Caro est vel ro cuius spes dupl est
si dupl cz aialia habent euadere
anales pluta erant / ac sz de aliqibus
spebis carnu sz meb / et spalr que
usus cut habet / No q caro queda
est quadrupedu 2 queda volatiliu /
2 ista quauis cetens pibus sit meli
instinctu / ct est publior 2 meliori
instincti e qui quadrupediu / Caro pullor
ponit i pate q 2 prop ad talit de
cluaz 2 spal instructu 2 bon / Caro
pdicis est duor digtos 2 e aer calidit
2 spetatis et hippretate ad cor cofortadi
2 bonu dat instinctu / Caro parui

inter oms quarz est vsq est frigidior
et humidior i hc concordat oms / porcus
ti siluestris est minus humidus 2 frigid
domestico / 2 istius caro minoris lauds
est q domestica / Et no q lactatis caro
pessima est / quia est nis humida tam
i sote etatis i qm opote gos / quia dat
instinctu viscosu / sz caro porci i medio
etatis est duor digtos tm si digerit
bonu dat instinctu / Et sic caro porci
antiqui est mali instincti / No q caro
masch in cado spe sc est laudabilior
q femelle / masculus calidior 2 sicior
fenia gossit / pter qm i capris q
capriolle plus quedaut / caro est
nd cap est pue gos ualde ut calmt
ia sutis gos / 2 cu caro femelle sit
humidior / igi caro femelle est dulcior
2 magis caro capre lactatis / et ccs
edi ualtu comedat / q edus cap
lac punt puncto vome tunc no est tu
ualtu pue gos qua dat bo instinctu
Caro ccs pt ee ca 2 hu gos 2 iac
lactis oms mellos copetit q mito
etatis et ccs gos est ualte humidit / sz
caro alis oms comeda q ep ccate
humiditas ualis i apluita est ppe parte
Sz caro oms decrepiti vituperatur
quia est due digtos / 2 dat grossum
instinctu / Con sr caro capre antique
no comeda q gnat sanguine ualtu
malu / Caro bouis est pue gos i ualte
quia no ualtu distet a ppancto / 2 go
vitulus lactatis comeda q bone
mut ti poris i mitti / Caro vituli no
lactatis duor anorum est dissial digos
tm adhuc conuenies est / sz caro antiqui
bouis est due digtonis / sz si digerit
dat instinctu solidu firmu / sz caro
vacce detior est carne bouis / q caro
masch est me or i cado spe carne
femelle pter qm i capitulis / Caro leois
est ca 2 sic / de ppietatibs no q hz co
fortare morbo ite salita 2 desiccata pp
huani pt / Caro leporis est pue gos
2 dat instinctu ualtu / 2 go valeb
hic corpo gracile rota illis carnibz
quia no est ualtu humida / Caro cuiina
est pue gos 2 ualte / 2 d q dat instinctu
sani / vn inuenis lactatis / sz carnes
magis laudabiles qui antiquor / 2 sz
humidites remittere sic gos eius
Caro aiuu pear cosistit carne volat
quadrupedu quae i fluxu vetris dada
est q costringit 2 costipat / Caro assata
vel frixata dat instinctu grossa cetes

Caro pauonis q affixa ualde e duo [illegible]
e ualde [illegible] vn [illegible] pauone i
balnea [illegible]

d q carnis ut cappone fit [illegible] corpo ut g [illegible] [illegible]
[illegible]

Marginal notes: p p[...] ventr[...] valz cappar[...] — Stachys — et carn[...] — annuall[...] — p caro [...] p caro [...] [illegible] — prochno — paciata — anos

Coniectura .i. cardo selsum [illegible] eq [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lege i dext[er] [illegible] [illegible] quasi [illegible]

pibus q[uod] elixata. ¶ Nota pinguedo et adeps sunt parum nutritiva et mali et ergo i[n] modica q[uan]titate debet assumi ut delectet. ¶ Item caro vaccina si dige ratur dat multu[m] nutrimentu[m] / s[ed] g[ro]ssu[m] est et melancolicu[m] / ergo aliquando generat lepram aliquando scabiem / et alie carnes antique ut [illegible] / et maxime quando sunt ex [illegible] state / quare evitant h[abe]ntes carnes de [illegible]. ¶ Nota q[uod] h[abe]ntes podagram vel dolorem iunctura[rum] sedent i[n] urina leporis cu[m] i[n] membro / et tale mitigat dolorem et confert. ¶ Caro vel adeps asini silvestris cu[m] oleo decocto emplastrata sup[er] dolorem iunctura[rum] et dorsi [illegible]. ¶ Caro [illegible] [illegible] i[n] carne leporis. ¶ Cinis arietis conferti albugine [illegible]. ¶ Caro leporis assata [illegible] i[n] ulceribus intestinorum. ¶ Ad [illegible] est duc[ere] digitos [illegible] multe [illegible] [illegible] opertis / et nutrimentu[m] eius non est bonu[m] / s[ed] est grossu[m] et flegmaticu[m]. ¶ [illegible] quando [illegible] digerit[ur] [illegible] dat bonu[m] nutrimentu[m] et multu[m]. ¶ [illegible] est de carne arietis, [illegible] q[uod] [illegible] caro est laudabilior propter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p[er] motum. ¶ [illegible] est de carne pavonis, et i[n] estate [illegible] carnes multi [illegible] [illegible] et i[n] hyeme [illegible] dies ut carnes mol lificent[ur]. ¶ Carnes anim[alium] antiquorum [illegible] [illegible] sunt duc[ere] digitos propter multa[m] [illegible] aque [illegible]. ¶ Caro [illegible] est mala nutrimentu[m] propter eius viscositatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] carnis [illegible] multu[m] [illegible] i[n] podagra et locus dolens [illegible]. ¶ Caro rane [illegible] [illegible] ad consolidand[um] fluxu[m] san guinis / [illegible] [illegible] collo galline et ab [illegible] [illegible] non [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] rane [illegible] ad stringend[um] fluxu[m] sanguinis / de carne [illegible] [illegible] i[n] ca[pitul]o incipientem [illegible].

Carta bombicina [illegible] de papiro, de qua [illegible] q[uod] est ca[lida] i[n] p[ri]mo [et] sic[ca] i[n] 2o. ¶ [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] adusta carta applicata [illegible] [illegible] stringit fluxu[m] sanguinis [illegible] [illegible] sup[er] ponitur [illegible] consolidat [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible].

Cardamomum est planta quedam / cuius due sunt species: domestica et silvestris. ¶ Domestica est planta spinosa h[abe]ns [illegible] spinosa / oblongu[m] ad q[uan]titatem duorum brachiorum / et h[abe]t folia oblonga ad quantitatem duorum brachiorum / et h[abe]t folia oblonga incisa aspera spinosa [illegible] et i[n] extremitate [illegible] [illegible] eius

Scolasimos .i. cardo [illegible] [illegible] ut carta [illegible] [illegible] melle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de core [illegible] [illegible] [illegible].

p[ro]ducit flores citrini coloris [illegible]. ¶ Item p[ro]ducit semen oblongu[m] albi coloris tendens [illegible] [illegible], et eius semen [illegible] i[n] medicinis quia est maior [illegible] in [illegible] q[uam] i[n] aliis. ¶ Et quando scribit[ur] [illegible] [illegible] intelligi[tur] semen. ¶ Silvestris h[abe]t folia magis oblonga / s[ed] semen est minus oblongu[m] domestico / et i[n] silvestri [illegible] crescunt folia i[n] extremitate [illegible] et i[n] aliis partibus non sunt folia s[ed] spine [illegible]. ¶ [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] domesticum est calidus i[n] p[ri]mo / sic[cus] i[n] 2o / et silvestris est ca[lidus] i[n] 2o sic[cus] i[n] 3o / [illegible] domesticus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut ille est calidior qui i[n] loco calidiori crescit / et i[n] [illegible] loco [illegible] calidiori [illegible] est [illegible] calidus / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q[uod] domesticus est ca[lidus] i[n] 2o / et silvestris est ca[lidus] i[n] 1o. Valet [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] pectus et dilatand[um] [illegible] [illegible] vocem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cu[m] aliis [illegible]. ¶ Item lac coagulatum dissolvit dissolutu[m] aut coagulat / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ¶ Item [illegible] multu[m] [illegible] i[n] passione colica [illegible] valde [illegible] [illegible] educit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ¶ [illegible] multu[m] [illegible] [illegible] [illegible] amigdal [illegible] [illegible] melle et pinguedine [illegible] sit [illegible] / [illegible] i[n] magna q[uan]titate [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] non ledit [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] solus / [illegible] [illegible] est [illegible] gallus antiquus [illegible] [illegible] multis [illegible] [illegible] [illegible] post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de polipodio de aniso [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] gallus [illegible] i[n] aqua / et [illegible] [illegible] multu[m] [illegible] [illegible] [illegible] multu[m] agitat [illegible] [illegible]. ¶ Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] flegmaticos. ¶ Item cu[m] vino potatus [illegible] i[n] punctura scorpionis. Et [illegible] q[uod] aliqui dixerunt q[uod] si folia et semen [illegible] teneat[ur] i[n] ore, non senti[tur] punctura scorpionis s[ed] deposito [illegible] sentitur [illegible] [illegible] q[uod] [illegible] intelligi[tur] de radice. ¶ Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] applicata, abstergit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] i[n] [illegible]. ¶ Item cu[m] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] educit [illegible] flegmaticos.

Cartamum est semen [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] est planta / quedam p[ro]ducit

Carpobalsamum .i. fructus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] .i. p[ro] fructu balsami [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] balsamus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] balsamus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cartamum .i. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Carbunculus [illegible] =

Cardopatia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cardo benedictus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] =

Cariopyan / [illegible] cortex sambuci =

ferme nominatur. Valet in medicina secundum [illegible] dum genus
Contra cameri decoctione non quod est ca. et sicca in 3°
et in aliquos sunt aut dicit quod sit ca. et sic
in 2°, et dicit naturam eius esse propinqua
nature cameri. Decoctione non quod id est flu-
xu cameri clavi non sine febre sunt, quia
res calide in 2° vel in 3° potius nocivant
sua caliditate quam iuvamentum. Dissoluit
ventositatem. Item confortat digestivam stomachi
debilitatum ex nimia flatica frigida, et con-
fortat appetitum, quia sua caliditate dissoluit
et sua siccitate confortat et abstergit. Item
[illegible] pluribus bene valet, quia multe comme-
stiones [illegible] superfluitates generant
et ergo valet [illegible]. Item vinum quod
[illegible] confortat stomachum, ergo [illegible]
eius [illegible] laudo sed non [illegible]. Item confor-
tat cor multum, ergo valet in tremore cordis
causata ex frigiditate. Item [illegible] vinum
et [illegible] in non febricitantibus, vel [illegible] eius
[illegible]. Item provocat urinam, ergo in pul-
libus [illegible] urina [illegible]. Item
in doloribus [illegible] ex decoctione eius
cum [illegible] [illegible] sicut [illegible].

Caseus est [illegible] ex lacte factus
per lactis coagulationem, sicut in lacte
sunt quadam plures partes, una est pars
serosa, alia caseata, alia butirosa,
alia aquosa, unde quando caseus fit ex lacte
remanet due partes scilicet serosa et aquea
et [illegible] quod est [illegible] fit ex parte aquosa
et parte caseali cum nulla pars butirosa est
admixta. [illegible] Decoctione non quod caseus
recens non salitus est humidus et frigidus in 3°
ut dicit [illegible], sed caseus antiquus et salsus
est ca. et sic in 2°. [illegible] propter multa humidita-
tem [illegible] non saliti est humidus, sed
antiquus salsatus est siccus quia propter
antiquitatem casei [illegible] aquea resoluta [illegible]
est, et est calidus propter salsedinem
quia salsedo fundit in re colica. Nota
bene caseus ante ut [illegible] ex dictis non
est cibus boni nutrimenti, sed caseus
e medius inter recentem et antiquum
est melior [illegible] est pinguibus
sunt [illegible] partes [illegible] et non sunt me-
dius [illegible], quia [illegible] partes [illegible] et mul-
tas. [illegible] Decoctione particularibus nota quod caseus recens
si bene digeratur impinguat et multum dat
de nutrimento sed non laudabile. Item prohi-
bet ascensionem vaporis ad caput, quare
in fine mense capiunt caseum, et [illegible] facit
[illegible]. Item recens [illegible] salsatus [illegible]
[illegible]. Item sed caseus [illegible]

et dicit [illegible] multiplicat in ea lac. Item
[illegible] caseus nocet calculosis, quia
viscositate adheret et putrefit. Item antiquus
salsatus nocet stomachis, et dat multum
nutrimentum, ergo non dicit [illegible]. Item
caseus antiquus si [illegible] et [illegible] emplastrum
[illegible] in podagra valet, vel item caseus
[illegible] emplastrum cum [illegible] vel contra
venenum si loco venenato applicetur
[illegible] ceteris paribus [illegible] est ca-
seo quia fit ex parte [illegible].

Cassia est planta quedam que in [illegible]
[illegible] oritur, cuius [illegible] applicant in [illegible]
[illegible], sed fit nigri coloris et ad
purpureitatem declinativa [illegible]
dicit 2°, [illegible] quod est cortex radicis [illegible], sed
[illegible] est plantata, et cassie multe sunt species,
quod est [illegible] arbor est plus colore coralli
et est boni odoris. Alia species est coloris
purpurei et est grossa satis [illegible], et tertia
boni odoris, et hec due species in medicina
[illegible] prima que est nigri coloris, [illegible]
odoris, et quod est que est nigri coloris, que est
subtilis mali odoris, et ille species non am-
[illegible] in via medicine. Et [illegible] quod [illegible] dicit
quod solum cortex de cassia [illegible], sed
lignum stipitis et radicis, et ista cassia [illegible]
quando [illegible] super arborem cinamomi,
quia non multum distat a cinamomo,
et non aliquando loco cinamomi ponitur duplex
pondus cassie propter non esse tante virtutis,
sed non quando ponitur cassia absolute in medicina
intelligitur cassia lignea, [illegible] intelligi [illegible] cor-
tex. [illegible] aliquando scribitur [illegible] cassia et cassia
lignea, quia [illegible] est quod lignum [illegible]
nota quod [illegible] et [illegible] est ca. et sicca
in 2°, [illegible] dicit quod sit ca. et sic in 3° [illegible] dicit
[illegible] dicta [illegible] intelligenda. Decoctione
[illegible] non quod valet ad confor-
tandum stomachum [illegible] frigidum [illegible]
in vino et detur [illegible]. Item valet cassia
in opilatione splenis et epatis [illegible]
quia aperit opilationem et sua [illegible] illa
membra confortat. Item confortat cerebrum fri-
gidum [illegible] [illegible] et [illegible] et in-
ore [illegible] et [illegible] confortat
[illegible]. Item confortat [illegible]
et [illegible] constringit et [illegible]
[illegible] ergo [illegible] in pulveribus [illegible]
[illegible]. Item provocat urinam si apponatur [illegible]
Item provocat [illegible] assumpta [illegible] quod in
[illegible] naribus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. Item confortat et
[illegible] decoctio et lavetur
[illegible] et [illegible], quia [illegible]

et nutrit eam a superfluitatibus, et suffumigium decoctionis eius multum comedatur, sed in pregnantibus abortum causaret. Item videlicet contra venenum. Item est abstersiva vel [illegible] si misceatur cum lacte et fricetur [illegible].

Cassiafistula est fructus arboris que crescit in Babilonia et nascitur in India et Arabia et habet medullam. Tres sunt partes eius scilicet cortex exterior, grana interius, et cana qua solum utimur in medicinis. De complexione nota quod aliqui dicunt quod sit temperata [illegible] caliditate et humiditate, verum est magis humidus est quam caliditatis. Potest igitur dici quod sit calida in primo gradu, humida in secundo, [illegible] in [illegible] motum. De proprietatibus nota quod est solutiva sine aliqua violentia, unde [illegible] pregnantibus [illegible] exhiberi [illegible] et educit colericam materiam adustam et maxime colericam puram et maxime flegmaticam unde dicunt doctores quod est medicina indifferens [illegible]. Et datur multis modis, aliquando [illegible] cum decoctione [illegible] capillorum veneris tamarindi mirabolanorum sebesten et [illegible] decocto cum qua dissolvitur totum quod est in [illegible] et [illegible] cassia fistula [illegible]. Aliquando illi decoctioni ponitur viole. Aliquando [illegible] aliquando pulverem sola cum [illegible] aliquando cum aqua et [illegible] decoquitur. Aliquando cum aqua [illegible] cum aqua eius [illegible] quantitate 2 vel 3 [illegible]. Et non [illegible] Contra [illegible] quia [illegible] cassia est [illegible] ponitur termino [illegible] et est [illegible] cum [illegible] loco cassie [illegible]. Item cassia videlicet contra apostema [illegible] gutturis [illegible] cum aqua calida [illegible] gargarismata. Item cassia [illegible] aliqualiter resolvit et mollificat apostemata [illegible] videlicet in [illegible] epatis quia educit materiam colericam et aliqualiter aperit [illegible].

Castanea est fructus notus. De complexione nota quod est frigida sicca in primo et humida est humiditate grossa, que apta est [illegible] calore [illegible] [illegible] aliqualem caliditatem [illegible] sunt [illegible] aliquem caliditatem et sunt dure digestionis. Quando digeruntur in [illegible] multum de nutrimento. Item [illegible] ventositatem quod [illegible] et inflat [illegible] corpora impinguari videntur. Item castanee [illegible] inflant [illegible].

Castoreum est testiculus animalis quod castor nominatur, et aliquando [illegible] vocatur [illegible] qua in aquis [illegible] et [illegible] frequenter in aquis, licet etiam aliquando

[illegible]

[illegible] argenti intelligatur super [illegible] in [illegible] auri vel argenti [illegible].

in terra et multum [illegible]. Et [illegible] animal sciens venatores [illegible] testiculos [illegible] deponit [illegible], sed hoc est verum, quia [illegible] pelle plus [illegible] animal [illegible] testiculos [illegible] et fugit [illegible]. Bonum videlicet esse [illegible] in [illegible] partibus. De natura et complexione nota quod est calidum in [illegible] et [illegible] ad principium [illegible] et siccum in [illegible]. De proprietatibus nota quod videlicet ad [illegible] [illegible] motum castorei et [illegible] dissolvat et [illegible] in [illegible] videlicet in paralisi in spasmo [illegible] et in debilitate [illegible]. Item videlicet contra oblivionem et contra litargiam [illegible] posterior capitis [illegible]. Item videlicet contra [illegible] capitis [illegible] contra epilepsiam [illegible] frigida. Item videlicet ad [illegible] [illegible] cum [illegible] aut cum [illegible] pulegii vel aqua eius [illegible] castorei [illegible]. Item [illegible] educit secundinam [illegible] est specialis [illegible] applicatum [illegible] hoc preservat. Item videlicet ad [illegible] flegmatis. Item videlicet ad [illegible] in flationes [illegible] cum aceto. Item videlicet contra venenum [illegible] et [illegible] castoreo. Et non [illegible] membro [illegible] Item videlicet ad [illegible] et ad removendum [illegible] applicetur sive [illegible] datus ab intra [illegible].

Cataputia est planta que folia [illegible] que producit fructum qui [illegible] cataputia [illegible]. Et [illegible] est [illegible] et qua [illegible] et est [illegible] est [illegible] est [illegible] calida [illegible] et est [illegible] non [illegible] est [illegible]. De operationibus [illegible] videlicet [illegible] et [illegible] vel [illegible] et [illegible] non est utile [illegible] et in [illegible] et [illegible] cum [illegible] [illegible] et reducit [illegible] colericam et [illegible] [illegible] 3 [illegible] et [illegible] [illegible] ut [illegible]. Et [illegible] cataputie [illegible] solutum videlicet in passionibus [illegible].

Cataputia herba [illegible] lactirida [illegible]. Crzissewnitz

[illegible] (margin notes in later hands: "[illegible] amor"; "[illegible]"; "[illegible] dolor"; "Stroczek")

Ce[n]tu[m] capita protoloza

et palis. Item catapucia est comitina
et hec gaudet [illegible] tra[h]it superim
tur vomitu [illegible] si deorsum [illegible] secessu
sed non puto hoc esse verum. Item folia eius
solvunt et ap[er]i[u]nt fleg[m]a[ti]ca p[ro]p[ri]a emplastrum
maturant. Vide sequentur [illegible].

Cauda equina est planta stipites p[ro]
ducens cotanos nodositates habe[n]
tes quos sunt piloseitates ad modum caude
equi. Aliqui dicunt quod est dispersa sicut cauda
equi. Intimus glauca vel citrina [illegible] qua
coloratur ad [illegible] membrana [illegible]
[illegible]. Haec etiam planta asperitates ab [illegible]
[illegible] cotulitate. Et est etiam herba
cum qua scutellas lavant. Et utimur fu
stibus cum piloseitate et radice non curamus.
Decoctio vero quod est frigida in primo et sicca in secundo. De
operationibus nota quod est constrictiva sine
mordicatione. Unde in fluxu menstruorum &
ea dicit quod ipsa est stipticitas queda[m] cum
pauca humiditate. Sed ponit ea sicca
sine mordicatione. Item valet ad consolidand[um]
vulnera. Unde si pulvis ipsius et vulneri
applicetur mirabiliter consolidat. Dicit A[vicenna]
Item valet in dissinteria. Unde coctio eius fit
[illegible] et ulcera intestinorum consolidat.
Item succus eius naribus impositus restringit
fluxum sanguinis narium. Item succus eius
et pulvis valet in sputo sanguinis. Item valet
in ruptura ossis si ab extra applicetur
et si bibitus fuerit potest. Item valet in tussi
antiqua et difficultate anhelandi cum
[illegible] pulveribus exhibita et per modum
decoctionis data. Item valet in ydropisi per modum
emplastri applicata cum aliis appropriatis. Item confor
tat cor [illegible]. Item valet ad con
solidand[um] ulcera vesice. Unde pulvis eius
cum aqua ordei per siringam mittatur. Unde
valet in cotidiana [illegible] reprimit [illegible]

Cauda[tu]nula est [illegible] desiccativa
& o dicet [illegible] sequentur [illegible]

Caulis est planta habens folia lata, et habet
stipite[m] protensum ad quantitatem brachii vel
circa. Et est species quedam cuius folia [illegible]
[illegible] adveniente admixtione constringunt
quae est cuius folia manet dispersa, et non co
nungunt admixtione, et sunt fere eiusdem
proprietatis. Et semen primum est et rotunda[m] ma[cu]
loris. Decoctione nota quod est calida in primo et sicca
in secundo. Et non aliquis est caulis silvestris
et domesticus. Aquosus est nocivus
et aqua est perduco [illegible] aqua dulce et talis
est melior ad usum comedendi. Et iste
qui est productus in regione temperata ma[gis]
[illegible] nocumentis non quod est multum
[illegible] digestivus apium consolidatis
et potissime [illegible] caulis. Unde
talis [illegible] cum al. [illegible] valet ad combustio[nem]

Centaurea ... tensi et [illegible] ... ponere
... et dicit ... emplastra eius
... bibere ... succus ... depo[ne]
... delectabiliter ...

igneus si applicetur per modum emplastri loco combusto.
Item valet contra turpitudinem antiquam. Valet ad do
lorem lateris. Item caulis dat modicum de nutrimento
et generat malum sanguinem, et nocet stomacho quia sunt
aliquas partes [illegible] quae sunt [illegible] non
est laudabilius. Et patet quod aliquis [illegible]
et non quod caule dulce partes [illegible]
[illegible] et subtiles. Et [illegible] partes [illegible]
[illegible] et dissolutione veteris bulia [illegible]
cum [illegible] capiatur. Si prestatur [illegible]
aqua [illegible] et iterum aqua [illegible]
et [illegible] bulia [illegible] constringit [illegible]
aque removent partes subtiles [illegible]
que sunt cause [illegible] et remanet [illegible]
quod habent constipare. Item primum brodium [illegible]
[illegible] Item [illegible] quod si cum aliis appropriatis
[illegible] Et si sit [illegible]
appropriatis [illegible] pluribus [illegible]
Item brodium caulis et semina eius prohibet
ebrietatem. Item caulis valet contra morsum
et contra venenum. Item [illegible] aliquid appositum et
cinis eius consolidat vulnera fraudulenta
Etiam cinis talis frangit lapidem [illegible] cum
aliis appropriatis [illegible] sequentur [illegible]

Cetacul est cepe [illegible] putida [illegible]

Celidonia est radix cuius planta citrini
coloris est, et quando stipes frangitur liquor
citrinus exit. Et sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] potest poni. Quia coque [illegible] utimur
Decoctione nota quod est calida et sicca in tertio gradu
nota quod valet contra dentium dolorem et propter hoc
radix unde pistata radice et applicata dentibus
removet dolorem. Item valet in [illegible] passione
unde bulliat cum aliis appropriatis et [illegible]
fiat in spongia et applicetur loco dolenti.
Item valet ad [illegible] et [illegible] linguae
unde bulliat in vino et [illegible] fiunt [illegible]
et [illegible] ponat [illegible] adde [illegible]
[illegible] succus eius abstergit odorem. Item
aqua eius facta per distillationem [illegible] valet
ad hoc. Item celidonie pulvis valet in [illegible]
et [illegible] in fistula. Item celidonia [illegible]
unde [illegible] usque ad aliquem [illegible]
[illegible] et locus [illegible]

Centaurea habet duas species, una ma
ior, alia minor. Maior est planta que
folia habet similia foliis [illegible] et sunt
[illegible] folia [illegible] et sunt [illegible]
in [illegible] et [illegible]
et stipite et aliquanta dulcedine [illegible] hab[et]
florem [illegible] et habet semen [illegible]
[illegible] minor habet stipitem amarum [illegible]
cum pauca stipite et habet folia similia foliis
origani [illegible] et habet [illegible]
[illegible] minor habet stipite ad [illegible]
duorum vel trium [illegible] unde [illegible]
[illegible] radix [illegible] folia
minor et stipes administrantur. Decoctione nota

Celodaria [illegible] affodillus agrestis [illegible]
[illegible]

Centaurea ... a[lia] planta ... duo
Celidonia ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]
Cetacul [illegible]
[illegible] [illegible]

Centinodia palgonia proserpinata
Centimorbida [illegible]
Coriandrum [illegible] herba [illegible] passerina
[illegible]

[illegible]

[illegible marginal note, 5 lines, cursive: ... ad dolorem ... laborat ... tollerabili ... ad intoricam ... crepi ... conferi ... vomitus tristes ... bulbus ... sanam ... in posim ... imbutus ... illa ... unde ... compositum ... calidus ... sputum ...]

q est ca. z sic 13° Quid experientibus no q ta
dor q box est consolidativa. Item si q si
radix acoris ponatur colla bullete ubi sunt
carnes separate, eas conglutinat Item si
vero eos contrivi z sup vulnus vero ponatur
consolidat. Iste succus eius copertis
imponat vulneri z valet Iste radix
acoris iij i sputo sanguis z ad consolidatur
vulnera pectoris z pulmonis. Item conficienda
bene acor vel box, fermentata cu vino
Iste ius est q est comedicamus nobilibus
i removendo opilationem splenis epatis
sy nocu. Et ipo icterica causa oppi
latione valet Item provocat q z educit
fetu mortuu z nullo pignari cogi
beat quia aborsu cat. Item provocat
urinam Item vz i conoporale vetus cata
coma flegmati Item vz i sciatica passione
vij ff emplin co centaurea z valet Iste
est calide opera z potestes educit acute
ymo aliquando sanguinem z tunc plus valet
Item succus eius removet macula te
oculi si cu eo aliquid ponatur q eis caru
mitigat Iste est medicina solutiva q
magis flegma vistosa cu lana calica educ
ca: acc. Sequitur: Cap
Acantuinia .i. arnoglossa de qua i ca
simplicium inrepictum ab ... vide
Acutedonica est herba lubricoris ...
tempe est vere satis nota que aliquando
vocatur appellata z quando est primo
qd bulbi dicitur seu ast alonia. Aliud est
magis quod quiter... cura i via
tibi z de illo ut et illud est rubei coloris
et est effugenus q id qd est albi coloris
Ideo ne no qz ... est ca. z 3°. z
dt q sit plurie humidi. Sup dt q sit
ca z sit i 5 gra. ... no videt q omne
tempe sit calid. ... illud qd i clarus vide
tulidis acquis z est rubeu. Decopa
tonibus no q ... est dure
digitos z dat plura ... z malu
Item ile tempe decipit 13 ... quando
humore corrupta z malu z replet capt
vaporibus malis z ipo multus usus
eius no valet. Item decoctu dat mult
malu z satis multu vistosu. Et similit
dt q si ... decoquatur dat multu mit
si malu. Item ad provocandu coytu deb
tempe decoqui z tunc assumi q ... ve
... coqua fit areno ... et
q est multe humid. et est calid. que aptu
est coitu. i ssma prunti. Iste dt aiunt
q vtetes et plurium cap ... liter
... z alias passiones capitis z ... te
fumos et vapores quos generat Item cepe
comestu frequenter visum obtenebrat
propter vapores elevatos ... Iste succus
tempe ab contra applicatus potest ...

clarificat unde ex melle z succo eius fit
collirium oculis Iste vz i ulceribus Iste psi ... do
copertado aqua descendente ad oculos z ma
culas oculi abstergit maxime succus eius
Iste succus mixtus valet ad surditatem. u
sallit eas apperitat z mundificat Iste mixtu
vz i putredine auris z quando aqua dispal
lat ab aure Iste vz i allopicia in locus
cu tempe frice apit eis poros z trahit
mag pluribus ad ... pilos ... audiui
... fovere ... quia ... fi
... capilli sunt longiores ...
Iste dicunt doctores q ... cum
cu spuma maris prolongat pilos. Ide
vz i allopicia Iste cu ... cu aqua
tempe ... multu valet ad ... pla
... Iste multu valet i ... z ad
difficultate anhelandi cu melle datus
educit eis mag z trahit Iste ...
tice sit clarus q potest vz ad ...
mag flegmatica i pectore ... Item
tempe valet i morsu canis rabidi faciendo
emplaustru cu ruta sale z tempe Iste valet
i morsu aliorum venenosorum Iste valet
... veneum ... Iste vz ad ...
... q est ... malu
quare humore Iste ... et cura
... Iste semen eius ...
coytu ... coytum
... semen eius ... probat
urina ... dilatando vias urinales
Item inducit sompnum quia replet capt
vaporibus Iste ... est ...
mag Iste aqua tempe cu ... removet
pulta odorem Iste rubificat facie. Item
semen eius delet morpheam Iste cu melle
eradicat verrucas Iste aqua eius valet
ulceribus putridis Iste cu adipe gallie
confert ... que fit ex calciamento
Iste ... eius ... Iste q
... calidus confortat
stomachu debilem z facit appetitum Iste q ...
... est ... multum ...
... confert ... Iste ...
fit ... cu melle vz ...
Cera est vero nota et bonitas eius q ...
... colore ... bona cera ...
... aliquale ... melle z ... aliquantu
... z ... z meliore
rubea ... que tendit ad albedinem
Dogone nota q est ... pa
... acaliter ... z ...
... nota q est ...
no ... humidu. si qua calefit ...
... pavas ... con...

[illegible marginal note, 6 lines, cursive: Cepa ... in melle et aceto ... cepe ... malum ... cepe ... capilli ... tollit ... per ...]

... Crappula ...
...

... filii ...
...

[illegible marginal annotation, upper margin] ... sucti(?) et ... ut ... in ... / ... decoctis ... / ... succositas ... remollientur ... / ... 2 ... et ... / ... explicata ... de ... hec ... (upper margin note, partly illegible)

calor vincit et fortificat et sic dissolutus. Item sua viscositate et tenacitate prohibet impulsus lacrimarum ... in quibus po(n)itur et confirmat eos. Item valet ulceribus vel ulceracionibus intestinorum. Unde fiunt globuli panis et conglutinantur. Item valet adversus fluxum ventris modo dicto. Item ibi globuli panis acris assumpti prohibent coagulacionem lactis in mamillis lactancium. Item auget coitum et provocat urinam ab exteriori applicata, vel forte assumpta per modum globulorum ab intra quia diminuit et confortificat. Item valet in emplastris pectoralibus, quia confortat multum sua caliditate. ut dictum est.

Cerebrum est membrum animale quod animalis virtutis principale appellatur ut habetur in prima doctrina ... de membris. De eius complexione nota quod aliqui dicunt quod est calidum naturaliter et frigidum accidentaliter. Alii dicunt quod sit frigidum et humidum ut habetur in tercio ... dicto quod sensus ... unde in via tibi frigida ... Avicenna in secundo canonis capitulo ... ipso de cerebro dicit quod sit frigidum et humidum. Dicitur quod sit humidum in primo et frigidum in secundo. Per quod apparet quod sit calidum naturaliter et frigidum accidentaliter. Item cerebrum animalis volatilis melius est cerebro aliorum animalium et volatilium plus valet quam agrestium. De proprietatibus nota quod cerebrum dat nutrimentum grossum sed quando bene digeritur dat multum de nutrimento. Item cerebrum faciliter corrumpitur in stomacho racione sue humiditatis ... in ipso ... Et dicit Galienus quod sit ventosum et aufert appetitum. Unde ... cibi ... cerebrum assumunt et ... causat vomitum, quia non bene digeritur ... terra ... appellat ... Et ideo in principio mense debet comedi cum bonis speciebus. Item cerebrum leporis valet ad fricandum ... dentes puerorum sine lesione et sine ... puerorum cum cerebro leporis inungatur et sic idem facit butirum et eciam mel. Item cerebrum cameli ... cum modico vino valet contra epilentiam. Item cerebrum gallinarum facit contra fluxum sanguinis. Item eciam cerebrum anseris et gallinae valet contra venena assumpta. Item valet contra apostemata.

Ceresa vel ceresia sunt fructus noti de arbore sunt plures species, quia sunt dulcia. Alia sunt in quibus est acetositas mixta ut amarella, quedam sunt in quibus est aliqualis stipticitas. De complexione nota quod sunt frigida et humida. Unde aliqui dicunt quod sunt frigida et humida in primo ut ... Aliqui dicunt quod sunt frigida in ... Alii ponunt ea esse ... frigida in primo et ... racione ... possunt esse humidiora. Unde que sunt aliis humidiora sunt humida in primo et que minus sunt humida in primo. Et operationibus

Cinamomi ... ... in vino ... / ... decoctum ... (upper margin note, partly illegible)

Nota quod ventre mollificat et fluxum inducit mollificando et lenando intestina. Item quia infrigidat et humectat in tempore magni estus ... eorum non vituperatur ... in ... sunt humida valde sunt ... pata. Ergo non dantur paucientibus ut comedantur in regimine sanitatis. Unde dat paucum nutrimentum et malum et aquosum. In arbore est gumma lenitiva et mollificativa que ... tussis ... antiqua ... asperitate gutturis ... multum valet resolvendo. Item inducit bonum colorem facie. Item provocat appetitum quia ... gumma est calida et dissolutiva. Item omnes dicunt quod si gumma cerasorum cum solo vino bibatur valet ad frangendum lapidem. Item cum aceto commixta valet in inpetigine guttur si ... loci. Item nuclei cerasorum sunt calidi et sicci in primo aperiunt vias urinales et sic provocant urinam. Item valet ... sunt due digitos ... ... cerasa ... plus comedit ... regum reges eius et magistres antiquitus libenter eis utebantur. ut dictum est.

Cervisia est potus factus ex ordeo vel tritico et inter ceteros potus est magis nutrimentivus et precipue que est clara et bonam sapori est ... est prima vel secunda in ... multum ... ordei vel tritici et ... eciam est spissior quam vinum ... magis nutrivit. Et inde est quod communiter utentes ea sunt corpulentiores quam hii qui communiter utuntur vino. ut dictum est.

Cerusa est flos plumbi et dicitur ... quod est cinis plumbi et sic fit. Nam ... vas in quo acetum forte ponitur et ... ponuntur ligna ... in quibus suspenduntur lamine plumbee que ab aceto distant per quatuor digitos et ... obstruitur ... et tunc ponitur vas ad locum abstrusum et stet ibi per duos menses et tunc aperitur vas et tunc lamina plumbea capiuntur et invenietur quedam ibi ... que ... in aqua et ab aqua alia ... et exponitur soli quousque illa materia dealbata ... et sic ... cerusa ... aceto ... Nota quod est frigida et sicca in secundo gradu. Unde ... non ... solidativa ulcerum. Valet in ... Item valet ad removendum ... putridam ... mala ... et ... est ... Et valet ... precipue ... Item valet ad removendum sanguinem ... sub ... Item ... fluxum materie ad locum. Item abstergit et mundificat ... si pulverizetur et inspergatur.

Ab ... dt ... dentes (left margin note)

consolidat (margin)

... ... de ... sit ... de ... ... / ... ... / ... ... / ... ... / ... ... albu ... / ... ... / ... ... / ... ...

... albat (margin)

Succi ciclaminis [illegible] ... sepe cum [illegible] libram ... et [illegible] ciclamine [illegible] ... confert

C[ontra] combustionem ignis

cum aqua rosarum apposito modo iuncto. Et radix frequenter eius nigros facit dentes et fetorem oris inducit. Item valet in combustione ignis si cum albumine ovi et modico oleo rosarum misceatur et valet optime. Item si super tegulam calidam ponatur et fiat tamen quod cinis [illegible] pulverizatur. Iste pulvis multum valet ad ulcera fraudulenta, quia incarnat et consumit humiditates superfluas. Et est corrosivum in [illegible] ... et [illegible]

Aristolochia [illegible] ... plures sunt species. Aliud est album [illegible] ... rubeum aliud nigrum ... [illegible]

[illegible]

Ciclamen ... plantago [illegible] ... folia ...

[illegible]

... radice magna et rotunda. Et optimus est nigri coloris, et minus est albi coloris. Ciclamen est planta habens folia [illegible] ... flore habens magis sub album ... radice [illegible] ... ad quantitatem [illegible] ... ciclamine [illegible] ... et ciclamine [illegible] ...

[illegible]

Ciclamen, Artanita, [illegible]
Albatina, [illegible], panis porcinus
Panis terre / [illegible]

Cicuta bolego ... [illegible] || Simia[illegible] ... [illegible]

Sunt ... [illegible] est ... [illegible] ... ad flum. verb. ...
[illegible] ... fissuras labiorum et ... [illegible] ... et [illegible]
[illegible] ... confortat ... [illegible] ... [illegible]
... [illegible] ... alchimia i. vitrum ... [illegible] ... alchimia i. [illegible]

Cardamomum
Bolgey ...
[illegible]

aqua [illegible] ... sufficit et si ungatur [illegible] ... multum valet contra scrophulas et [illegible] ... in corpore [illegible] ... item suppositoria fiant de eo [illegible] ... cum [illegible] et [illegible] ... suppositorium et [illegible] ... multum valet etc.

Citonea est species pomorum de quanto ... [illegible] ... in [illegible] ... dicetur.

Ciperus est planta cuius [illegible] ... tota cuius folia sunt folio porri similia et ... odore ... quia odor eius est [illegible] odor ... [illegible] ... et [illegible] ... hic non ... est ... et ... radice vero non multum ... [illegible] ... in [illegible] ... non ... [illegible] ... sua ... [illegible] ... radix ... non ... multum ... [illegible] ... item ... optime ... doloribus ... maxime in principio ... folia eius cum semine ... rotundantur ... et ... oportet ... in sole ... tempore oportuno ... et aliis collyriis ... item ... [illegible] ... mamillarum ... [illegible] ... item ... non valentes ... mamilla ... [illegible] ... mamilla ... [illegible] ... item ... [illegible] ... et ... [illegible] ... item ... [illegible] ... [illegible] ... item pulli ... [illegible] ... [illegible] ... item ... [illegible] ... et ... [illegible] ... libenter ... [illegible] ... Item ... [illegible]

Cimbalaria est umbilicus veneris ... [illegible]

Ciminum est planta quae producit semen ... est feniculo simile ... est maius ... [illegible] ... et est duplex quoddam est domesticum et quoddam silvestre. Domesticum est ... [illegible] ... silvestre est ... [illegible] ... domesticum ... [illegible] ... et ... [illegible] ... et quae nota ... [illegible] ... [illegible] ... 12o ... [illegible] ... est ... [illegible] ... contra venenum ... [illegible] ... veneno ... [illegible] ... item ... [illegible] ... contra lapidem ... et vesice ... frangit ... item ... [illegible] ... et ... sanguinem. Et valet ad ... [illegible] ... item ... [illegible] ... item ... [illegible] ... [illegible] ... et ... [illegible] ... inflationes ... [illegible] ... [illegible] ... et applicetur ... [illegible] ... item ... sanguinem ... [illegible] ... [illegible] ... item ... [illegible] ... coagulatus ... corpore ... [illegible] ... item ... [illegible] ... colorem

bruny

faciei si lavet faciem ... comedatur ... non debet esse eius usus nimius quia ... colorem faciei ... item confortat ... [illegible] ... frigidam et ... item ... tremore cordis ... item ... [illegible] ... [illegible] ... fluxum sanguinis ... item ... fluxum eius.

Cinamomum est cortex cuiusdam arboris cuius multe species sunt ... [illegible] ... ad rubedinem ... [illegible] ... alia species est cuius color assimilatur colori cassie lignee et adhuc plures sunt species ... [illegible] ... odore ... non ... [illegible] ... ad rubedinem ... quadam ... [illegible] ... [illegible] ... aliquali ... esse odoris boni ... [illegible] ... [illegible] ... et ... aliqualiter ... [illegible] ... et quae nota ... [illegible] ... item ... tremorem cordis ... [illegible] ... [illegible] ... item ... [illegible] ... item ... [illegible] ... et ... [illegible] ... item valet ad ... [illegible] ... item ... [illegible] ... item ... [illegible] ... [illegible] ... item ... [illegible] ... corpore ... item valet ... [illegible] ... item ... [illegible] ... item ... [illegible] ... venenosa ... item valet contra dolorem ... frigida ...

C... est res nota ... [illegible] ... aliquae ... [illegible] ... [illegible] ... partibus subtilibus ... [illegible] ... [illegible] ... est ... subtiliatis ... [illegible] ... item ... [illegible] ... [illegible] ... et ... [illegible] ... item ... [illegible] ... item valet ... [illegible] ... item ... [illegible] ... item ... [illegible] ... [illegible] ... item valet ...

Cimini ... [illegible] ... confortat ... [illegible] ... et ... appetit ... [illegible] ... pallidum ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

Ciminum ... [illegible]

Cinoglossa ... [illegible] ... lingua canis ... [illegible]

Cipressus [illegible] ... [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Cipressus agrestis [illegible] calendula
[illegible]

pigra

Et non [illegible] dupplex [illegible] cuius est alterius et alterius proprietatis et nature [illegible].

Apium est planta que tenuia folia assimilantur foliis [illegible] et folia eius sunt triangularia et nascitur in pratis et locis paludosis et habet radicem que aliquando reperitur [illegible] et aliquando tendit ad longitudinem. Et hec nascitur in diversis regionibus tamen in India [illegible] magis [illegible] et [illegible] et [illegible] grossum [illegible] et difficilis frangi [illegible] et habet [illegible] bonum odorem et color eius tendit ad colorem [illegible] quod [illegible] non [illegible] est non quod est [illegible] et inducit [illegible] bonum odorem et [illegible] fetorem [illegible] masticando [illegible] quia [illegible] eius [illegible] sanguinem et inducit [illegible] si assumatur ad [illegible]. Item valet multum ad consolidandum ulcera difficilia consolidacioni [illegible] et [illegible]. Item provocat urinam [illegible]. Item valet ad frangendum lapidem. Item provocat [illegible] applicatum [illegible] assumptum [illegible] et [illegible]. Item [illegible] et [illegible] quia [illegible] et [illegible] suffumigium [illegible].

Cipressus est arbor que habet folia [illegible] et [illegible] [illegible] cipressus [illegible] nota [illegible] pomum cipressi [illegible] [illegible] cipressus [illegible] est [illegible] et [illegible] et folia sunt [illegible] nota quod folia [illegible] potest esse [illegible] [illegible] cipressi [illegible] balneum [illegible] non potest [illegible] et pectore [illegible] comedatur [illegible] pulvis vel balneum [illegible] ad consolidandum ulcera putrida. Item folia cipressi removent vestigia unguium [illegible] et aceto decoqua. Item [illegible] in asmate quia [illegible] causa difficultatis anhelitus. Item [illegible] et folia [illegible] cipressi ad confortandum [illegible] fugando pulicos [illegible] cum [illegible] quia [illegible] et [illegible] confortet [illegible]. pigra

Citonium est fructus arboris [illegible] et est duplex quod quoddam est domesticum [illegible] et est valde magnum [illegible] et vocatur [illegible] et [illegible] in ytalia [illegible] est [illegible] non quod est [illegible] [illegible] nota

Citonium [illegible] aliquando domesticum aliquando citoniorum [illegible] valent [illegible] ebrietate [illegible] vinum [illegible] ad confortandum stomachum et ad [illegible] appetitum [illegible] provocat appetitum [illegible] pulpa eius [illegible] applicata. Item [illegible] stomachum [illegible] sigillat. Item valet in fluxu ventris [illegible] ad [illegible] fluxum [illegible] applicetur [illegible]. Item provocat urinam [illegible] ventre [illegible] pellit aquositates [illegible] et consequenter [illegible]. Item aliquando provocat sedes [illegible] pellit cibum indigestum [illegible] et membra [illegible] frigidus et appetere [illegible] membrorum [illegible]. Item [illegible] ad confortandum stomachum [illegible] pulpe [illegible].

Citrium est fructus arboris et est [illegible] notus et [illegible] sunt quatuor partes [illegible] cortex [illegible] eius [illegible] et [illegible] cortex est calidus in primo siccus in secundo [illegible] et [illegible] acetositas est frigida et sicca in tertio [illegible] et [illegible] in secundo et [illegible] cortice [illegible] cortex citri [illegible] ad pannos [illegible] et est multum cordiale [illegible] et [illegible] confortat cerebrum et stomachum et [illegible] odor eius multum valet in pestilentiis [illegible] pestilencialem [illegible] est [illegible] stomachum [illegible] dicunt doctores [illegible] digestum [illegible] confortat cor et habet bonum [illegible] acetositas citri [illegible] valet in fluxu ventris colerico [illegible] et dolore cordis [illegible] pestilentia multum [illegible] confortat cor et [illegible] frigide [illegible] calorem [illegible] et [illegible] in aqua frigida. Item [illegible] aliqua alia [illegible]. Item cortex citri [illegible] removet fetorem oris et bonum odorem [illegible]. Item semen valet ad confortandum cor multum ut [illegible] morsu

prohibet ebrietatem

Citonium [illegible] pone [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] plantagine [illegible]

Cipressus. agrestis [illegible] canterelli
[illegible] veronica [illegible]

Citonium pigra [illegible]

scorpionis, quod precipiunt doctores quod in tempore pestilenciali de mane ieiunis sumatur. Et vinum semen capitulum est. Sequitur de aliis.

Cinitas est urtica, de qua dicetur in capitulo simplicium incipiencium ab V.

Climia est res adherens parietibus loci in quo aurum eliquatur, et est fumus qui residet in loco in quo aurum eliquatur, unde notandum quod in eliquacione metallorum fumus ascendit et adheret parietibus, vel per climiam metalli possumus intelligere quandam residenciam fecalem. Secunda melior est quam adunata est circa parietem, tercia optimo elevato ex eliquacione. Decoccione notandum quod est equalis in calido et frigido, sed est sicca in 3º gradu. Unde in corporibus notandum quod valet ad vulnera consolidanda et difficilia consolidacioni. Debet supponi per modum et consolidat sine mordicacione, saltim lavet, et precipue valet ad vulnera virge. Debet prius lavari cum aqua plantaginis, et in de pani ad vulnus. Item pulvis valet ad oculos, quia multum abstergit et consolidat, et maxime vulnera ad vulnera oculorum ex variolis causata. Item valet ad desiccandum et prohibendum fluxum menstruorum ad membra etc.

Climia est res adherens parietibus loci in quo aurum eliquatur, unde notandum quod in eliquacione metallorum fumus ascendit et adheret parietibus, vel per climiam metalli possumus intelligere quandam residenciam fecalem. Secunda melior est quam adunata est circa parietem, consumo elevato ex eliquacione. Decoccione notandum quod est equalis in calido et frigido, sed est sicca in 3º gradu. De corporibus notandum quod valet ad vulnera consolidanda et difficilia consolidacioni. Et debet supponi per modum et consolidat sine mordicacione, saltim lavet, et precipue valet ad vulnera virge. Debet prius lavari cum aqua plantaginis, et deinde debet poni ad vulnus. Item pulvis valet ad oculos, quia multum abstergit et consolidat. Item valet ad consolidandum etc.

Climia est res que adherens parietibus loci in qua eliquatur argentum vel stagnum. Decoccione notandum quod est frigor et alia autem virtutes sunt ut supra dicitur. De corporibus notandum quod valet ad consolidandum vulnera et ad prohibendum fluxum menstruorum, et in palato valet ad consolidandum vulnera virge et cum etc.

Coagulum est res nota, in decoccione notandum quod est calidum et siccum, et coagulum diversificatur in calido et sicco, et in diversis est in partibus aliis, quia in aliquibus est in 1º, in aliquibus minus est. Et coagulum leporis est inter alia coagula magis efficacie. De corporibus notandum quod valet mirabiliter ad curandum [illegible] et coagulum leporis contra fluxum quod fit cum aliis appropriatis naturale et

collo iuvenis imponatur. Illud ergo habeo speciale et singulare, et valet istud, quia desiccat et calefacit. Et disponit matricem per calorem et siccitatem spermatis et sic fit conceptus. Item valet in epilepsia, et maxime sive bene coagulum animalis valet in epilepsia quadam. Et decoccione cum eupatorio et precipue camelorum. Item sanguinem coagulatum in pectore et stomacho et vesica dissolvit, et etiam lac coagulatum dissolvit istud, et precipue leporis. Item valet ad restringendum sputum sanguinis secundum aliquos, sed hoc non placet, cum sit calidum aperitivum et subtiliativum. Ergo in emoptoyca passione cum sputo sanguinis non valet. Item valet ad fluxum ventris ubi est ex scoriacione intestinorum sive ulcus. Item valet ad prohibendum fluxum etc. Item coagulum sumptum post purgacionem expugnacionis de pulverem lapidis confert ad expugnacionem. Item est medicina benedicta in mendicina valens contra venenum et elleborum nigrum, et contra euforbium valet coagulum edi vel pulli equi istud commendat etc. Sequitur de aliis.

Castoreum est animal marinum, sed testiculi huius sunt castoreum, et de eo dicetur in capitulo proprio.

Consolida est multum consolidativa etc.

Coccognidium est semen laureole sive mezereon, de quo dicetur in capitulo simplicium incipiencium ab M etc. Sequitur de aliis.

Colcotar est vitriolum quod in tres partes species dividitur, quia est rubei coloris, quod est viridis coloris, et vitriolum dicitur et preparat calcitate. Decoccione notandum quod est calida et sicca in 3º gradu. De corporibus nota quod est corrosivum, adustivum, putrefactivum. Unde est de medicinis cauteriis, et ideo adustivum est maioris caliditatis, quia per adustionem partes subtiles resolvuntur. Unde est apparet hic, hoc est actus pocius, quia non adustivum unde et in cum aqua appropriata lubricans et fiat. Item valet in dolore dentis perforati, quia magis fluxa ad dentem et cauterizatur dolore operatur. Item adustum valet ad consumendum vulnera fraudulenta, quod potest poni in fistula. Item removet carnem putrefactam si super supponitur pulvis eius. Item valet ad consumendum magis adustum. Item valet ad abstergendum sordiciem aurium si cum aliquo liquore misceatur et auri imponatur. Item valet ad abstringendum fluxum sanguinis et naris, sicut opus restringit fluxum etc. Sequitur de aliis.

Colla est res ex partibus nervosis producta quod consistit ex corporibus vel corio seu pelle animalium. Decoccione nota quod est calida et sicca in primo gradu, sed corio sic piscium est calida in primo ... Decoccione notandum quod valet in sputo sanguinis, unde pulverizata cum succo appropriato datur. Item valet in ruptura [illegible] cum aliis appropriatis ponatur, est emplastrum quia conglutinat, et maxime piscium, quia multum tenax. Item pul.

1. strodhi ... [illegible]

Clauus celi · clauus sancti petri · Ozwonki

Sodion i· papauer nigrum
Mecon papauer album
Coccondion i· sanctum laureole

[illegible marginal note at the top of the page, five lines of later hand] … ad … pulmo … cum … [illegible]

colo. in ulceribus comedit. Item valet in putrefactis vulneribus, unde pona[tur] pulvis per se vel cum applicetur vulneri. Item valet in vesicis capitis per adustionem superpositum. Item valet in albaras. Et cetera. Sequitur.

Colophonia est gummi quoddam arboris … Agrecia [?] … quod alio nomine … [illegible] nominatur, quia maior eius quantitas in Grecia reperitur. Colophonia est calida et sicca in primo gradu. Dicitur autem colophonia … [illegible] … quod est [illegible] et in [illegible] … et in fluxu ventris. Unde fit tale remedium quod ad nos multum nocet: Recipe colophoniam et suffumiga pannum ille fumus multum valet. Item in tenasmone [illegible]. Item in tenasmone fiat hoc remedium: Recipe pulverem colophonie et ponatur cum pulvere mastice et … superiori inferius … in … Item colophonia habet constringere et conglutinare … in … in maiori quantitate solet poni. Item [illegible] fit … quod valet in … unde … ponatur pulvis mastice et modicum mellis … et … pulvis mastice … et … quod albescat … et hoc optimo … et cetera … [illegible] … et … alia … pulvis … albarum … [illegible] … fronte … [illegible] … vel … Et cetera. Sequitur.

Coloquintida est fructus rotundus cuiusdam plante, que solet nominari cucurbita. Dicitur et hec planta silvestris est plante producens … cucurbita, et hec planta vocatur … quia … Et sunt due species: masculus et femina. Masculus durus et magnus; femina non est ita magna ut dura sed lassa, et femina est melior pro usu medicine. Et est coloquintida … maturitatis, quod est tempus autumni quando incipit … Et non matura est magis nociva, quia difficultatem … Et coloquintida … plata non est eligenda, quia propter eius magna virtute … incitat … Et non coloquintida nocet … membris principalibus … quia … et … aloes … et … vocatur … Unde cum coloquintida … et … Et … cum mastice … Et … valet … et … quia … quod est … et … et quanto levior est tanto melior, et quanto est albior tanto est melior … non debet esse … et debet colligi cum … [illegible]

Colophonia … [illegible marginal addition of several lines] … dissoluta … [illegible]

et pulpa dicitur … et cortex et semen … Coloquintida est calida et sicca in tertio gradu … Et … pulpa … aceto bulliat et lavetur … dolorem … Item cum succus coloquintide et applicetur … multum valet ad … dolore … Item valet ad … flegmaticas … et … Item … caput … et … Item … quod non est … coloquintide … in lepra … Et dicit … non curat lepram … folia prohibet … Unde dicitur … pulvis ille cum … Item in doloribus colicis multum valet coloquintida … et … Item … capitis et in suppositoriis … coloquintide … Item potest … Item valet ad … morphea … coloquintida … pulverizari, ut adhereat … et … ut magis frigoribus … Item valet in passionibus … Et dosis coloquintide … usque ad … plus … suppositoriis … Et cetera. Sequitur.

Columba est avis satis nota … columba … Et sunt in … et … Et in … multum … Et nota quod … Et … sanguis columbe … et … Item sanguis eius … Et … Et nota … et … multum valet. Et cetera. Sequitur.

Columbaria est herba que … simplicium … [illegible]

… [illegible] … [illegible]

Colocassia [illegible] … [illegible]

Copolida [illegible] … [illegible]

[illegible marginal additions in later hand at head of page]

Anagallis ... est anagallus / de quo dictum est in capitulo simplicium absque interpretatione ... require Capitulum

Anthinces sunt quedam aves que ele-bore vivunt in via tibi / ex ipso carn... spasmum retetanum / Item dicit Avicenna ... ipsa dissolvit quod propter quendam quem ... sunt cum eleboro / tunc elebore vivunt propter hoc etiam ... spasmum ... require Capitulum

Anthrallus [?] est ... in quibusdam ... in motibus maris / in quibusdam ... partes ... cum quadam ... et fuit ... etiam in quibusdam ... generat / Et tres sunt species eius duabus ... rubeus albus niger / rubeus ... calidus magis ... cum ... albus ... calido / quare aliquomodo est ... calidus quia rubeus ... propter ... eius ... nota ... est ... 12° ...

[illegible]

Colidunum ... est ... Aristotelis ... est ... et est levis ...

et est levis satis / Tertia species eius color est subrubeus citrinus qui colori ... assimilatur / Iste costus etiam ... dupplicatur per regionum diversitate / Nam quidam est arabicus / quidam indicus / quidam ... arabicus / Et ille qui est albus et levis melior / et eius sapor acutus est / cum simplice et amaritudine aliquali / De quo nota quod est ... 12° licet ... habeat multa ... ditatis ... potencia est ... / Et bonus costus non debet esse ... seu foraminosus ... foramina ... arguunt eius debilitatem / De operationibus nota quod potenter removet rigores febrium cum oleo de costo / Spina dorsi ... ungatur / Item valet ... ... dolore sciatico ... comeda / quia calefacit ... et educit ... / Item valet ... passionibus ... / confortat ... et calefacit ... / Item valet ...

[illegible]

Coriandrum est planta cuius folia minuta ... Degone nota ...

[illegible]

[illegible marginal notes]

Consolida media ... Consolida ...

[illegible] ... [illegible] ad [illegible] vel ... [illegible] ... de ... vino

Corona regia i. mellilotum

Unde dicitur quod sit ca. et sic. in primo. De operationibus nota quod sucus eius valet in apostematibus calidis ut in herisipila, et pulvis in apostematibus calidis oculorum. Item si coriandrum capiatur cum succo fabarum removet inflaciones testiculorum. Item removet [illegible] vel [illegible] [illegible] et vincendo taliter [illegible] ca. [illegible]. Item valet coriandrum adhibendum quia vapores prohibet ad caput ascendere. Ergo [illegible] [illegible] ascendere ad caput [illegible] [illegible] cum coriandro. Item coriandrum confortat stomachum et precipue [illegible] pulverizatum valet ad restringendum fluxum sanguinis. Item constringit [illegible] vel [illegible] vomitum. Item [illegible] obtendit sensus [illegible] sequitur.

Corona regia est mellilotum de quo in capitulo de [illegible] dicitur vel herba [illegible] vel herba [illegible] [illegible].

Citonia [illegible] sunt fructus arboris [illegible] coloris [illegible], [illegible] [illegible] dicuntur [illegible] [illegible]. De operatione nota quod sunt fr. et sic. in secundo. De proprietatibus nota quod sunt [illegible] fructus, et ideo [illegible] non sunt [illegible] quia generant [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible]. Et oleum [illegible] valet in dolore [illegible]. Item citonia [illegible] sunt [illegible] putrefactionem et infusio [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] sequitur [illegible].

Crista galli est gallitricum de quo in capitulo simplicium de [illegible] dicetur sequitur.

Crocus est flos cuiusdam [illegible] in flore [illegible] et est rubei coloris et albo nomine dicitur [illegible]. Et bonus debet habere odorem suavem et debet esse longus [illegible], non de facili frangibilis, et [illegible] [illegible], et debet esse rubeus vel citrini coloris declinans ad rubedinem [illegible]. De operatione nota quod est ca. in secundo, sic. in primo [illegible] [illegible] in secundo [illegible]. [illegible] dicit quod sit ca. et sic. in [illegible]. [illegible] dicit quod sit [illegible] calidus quia [illegible] [illegible] non inducit fortiter et impetuose. De proprietatibus nota quod est sedativus dolorum et maturativus et mollificativus apostematum. [illegible] fiat emplastrum [illegible] [illegible]. Item [illegible] colorem bonum si moderate utatur et non [illegible]. Item [illegible] cor confortat [illegible] [illegible] in [illegible] cordialibus debet [illegible] [illegible]. Item [illegible] cum [illegible] vel [illegible] ebrietate [illegible] crocus cum vino potest [illegible] [illegible] ebrietatem [illegible] vapores vini ad caput. Item dicit [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et inducit [illegible]. Item valet ad prohibendum fluxum [illegible] ad oculum si [illegible] [illegible] [illegible] fiat.

Crispullus est fr. et sic. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et est [illegible] [illegible] [illegible].

Corniola [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Corona regia | mellilotum | [illegible]
herba [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] sit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] delectat.

Cotula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet in [illegible] et [illegible] a morbo [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] pulvis subtilissimus et in [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] appetitum, si moderate assumptus confortat stomachum. [illegible] [illegible] valet ad [illegible]. Unde [illegible] dicit quod est oppositus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et [illegible] quod si [illegible] [illegible] terre [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] urinam. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum aqua vel [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]. Item valet ad [illegible] [illegible]. Item valet in apostematibus [illegible] [illegible] adest dolor magnus.

Cubebe est fructus arboris in India [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est, et debent esse boni odoris et debet in [illegible] esse sapor acutus cum aliqua [illegible]. De operatione nota quod [illegible] ca. et sic. in secundo. De proprietatibus nota quod valet ad [illegible] [illegible] urinam et valet calculosis et [illegible] [illegible] quia educunt arenam et lapidem. Item [illegible] pulvis cubebe in putrefactione [illegible] [illegible] [illegible] confortat cerebrum frigidum. Item clarificat vocem si teneatur in ore. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item valet epilepticis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cubebe [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] venereos. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sequitur [illegible] [illegible] [illegible] sequitur [illegible].

[illegible] est species malve et dicitur malvaviscus et est duplex, scilicet domestica et althea; [illegible] est silvestris et dicitur [illegible] vel alio nomine bismalva et est planta magna et [illegible] flores [illegible] [illegible] malve. De operatione nota quod [illegible] est fr. et sic. in primo. [illegible] Althea vero est ca. et sic. in primo ut prius dictum est. De proprietatibus nota quod folia [illegible] [illegible] cum sale et applicata fistule mundificant eam et incarnant [illegible] [illegible] [illegible] fistula [illegible]. Item folia et flores valent [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item applicata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] mitigat dolorem [illegible]. Item semen [illegible] valet ad [illegible] [illegible] pectus et [illegible] [illegible] gutturis. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item si [illegible] [illegible] cum aliquibus [illegible] [illegible] reducit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reducit sanguinem. Item folia eius valent contra puncturam [illegible] [illegible] cum oleo et ponatur super [illegible] [illegible] valent contra puncturam venenosorum.

bismalva / [illegible] =

[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] =
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] | [illegible] [illegible] =
[illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] =

Cutasea est planta que est in egipto et est tibus cax[illegible] / Dyascorides vero quod est [illegible] calida in primo gradu et sicca in fine primi / alij in primo et secundo / Dyascorides nota quod est vetus [illegible] / et educit materiam citrinam, et subtiliat / etiam humores grossos aperit opilaciones splenis et epatis / Item [illegible] multum [illegible] et potissime semine et [illegible] educit aquam citrinam de ventre [illegible]

Banye

Cucurbita est fructus notus / Dyascorides vero quod est frigida et humida in secundo gradu / Dyascorides vero [illegible] [illegible]

[illegible]

Cucumer asinus est fructus plante [illegible]

[illegible]

In [illegible] et
[illegible]

Item succus eius seu decoctio radicis [illegible] [illegible] antiquum dyspedatis [illegible] [illegible] [illegible]

Cuculi est avis que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est cordi / et ipsum confortat et dat bonum [illegible] / Item confortat stomachum et auget coytum et [illegible] est

Curcuma est planta quedam / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vero quod est calida et sicca in secundo gradu [illegible] [illegible] ante pupilla oculi / quia maiore [illegible]

[illegible]

Cuscute est planta que [illegible]

[illegible]

Coptamj [illegible]

[illegible]

Cuscuta Camja prodra
podagra / lini

succum constringit fluxum sanguinis veteris
et nimias. Item confert dum purgatio ve-
ri. Item mundificat renes a superfluis
operantibus in eis in facilitate lubricans eos.
Item confortat stomachum propter eius stipticitatem et
plus dictum est quod confortat eum. Ergo
Avicenna dicit quod habet contrarias operationes, nam
succus eius si coctus fuerit et in vino ...
et debilitat stomachum ... Sequitur de Ca-
pillus veneris multiplicat nominatur
aliquando de capillus hominis nominatur
aliquando capillus femine, et nominatur yperi-
cheste, aliquando coriandrum putei, et
merito est facta de eo in littera. Avicenna
ysophi(?) ... et nominatur capillus veneris
quia decorat capillos et facit crispe(?) et
ita disponit ad venerem. Ergo sic est nominata.
Et est herba quedam crescens in locis
aquosis seu puteis. Et habet folia intensa(?)
et non producit florem neque semen sed
solum utimur foliis eius. De quo nota
quod est equalis quasi ita dicit ... Avicenna
vult quod sit calida et parum sicca, et ista
opinio est tenenda. De proprietatibus nota
quod habet pectus mundare et valet tussi
in repletione pectoris. Unde dicitur decoctio eius
Item facit nasci capillos in barba et capite.
Unde decoctio eius applicata prodest capiti
facit crescere capillos et decorat eos. Et
valet etiam contra furfures capitis si lavatur
in aqua ... tale mundat caput. Valet
contra casum capillorum. Item valet contra
venenosa si in vino potetur pulvis eius.
Item valet ad provocandum urinam et frangendum
lapidem. Item valet in doloribus ... [illegible]
difficultas ... si pulvis eius illis applicetur.
Item si galli ... pulverem eius fiunt
fortes ad bellum. Item est solutiva et
mundificat stomachum et intestina ... [illegible]
... Sequitur capitulum de D.

D[ragantum] est arbor quedam in partibus ultra-
marinis cuius sit notata ... da[illegible]
De quo nota quod est frigidum in primo, sic-
cum in 2o. De operationibus nota quod multum
abstergit ... [illegible]
valet ... Item valet ad conglutinandum adro...
solidandum. Item ... sit decoctio et em-
plastro fiunt ossa fracta. Item cortex
eius solvit ... [illegible]
... sequitur

D[ab] est animal quoddam de specie lacerti quod
species non reperitur nisi in Arabia. Et
reperitur alia species quod nominatur dab ... di-
cunt ... De qua nota quod est al-
ta et sic in 2o forte ... [illegible] De
operationibus nota quod ... eius comeditur
in vino cum qualibet lacti ... valet in albedine

dactillorum due sunt species quedam maiores
quas pueri vocant dactilos et sunt dulcedinis
... [illegible] De quo nota
... [illegible]
... dulcedinis ratione cum
... Valet dicunt in tussi. De proprietatibus nota
quod sunt duo digiti, sed quando digeruntur
generant sanguinem grossum, ergo ...
... [illegible] dactili ...
... illud non laudant. Item nocent
... opilationem ... vel splenis.
Item ... [illegible] calidum
... [illegible] cibus
... [illegible] februa-
rio dicunt ... dactili. Item dactili sunt per-
... [illegible]
... [illegible]
... pectoris. Ergo in decoctione que solet
tussientibus dari dicunt ponendi dactilli.

D[...] est catapucia, de qua dicta est
in tractatu simplicium in capitulo de C.
Nam catapucia est planta quam ca-
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] educit
sanguinem ... est ...
... [illegible]
... [illegible] educit ...
... [illegible]

D[aucus] ... tres habet species. Una
est cuius folia habet similia foliis mara-
thri, folia ... meliora quam folia ma-
rathri, et stipite habet piloso. Alia species
habet folia similia foliis pastinaci silvestris.
Tertia species est cuius folia sunt similia foliis
coriandri, et habet semen oblongum ... nec
... semen dauci et
aliquando foliis ... debilis virtutis.
Et aliquando ... radice 2e speciei ...
... est ... dauco est se-
men ... dicit ... daucus est semen
dauce silvestris. De quo nota quod est
ca. in 3o ... dicunt doctores ... cali-
ditas ... De operationibus nota
... [illegible] provocando
urinam ... sublimior ...
Item valet ad provocandum ... Item
valet ad ... [illegible]
quia subtiliat et dissolvit ... Item valet

daucus l. pastinaca ... [illegible]
[illegible] daucus ... pastinaca ...
[illegible]

[illegible]

Dyantos l. gelapia(?) l. ... [illegible]
potirnavor(?) [illegible]

Item dyonisia l. flores [illegible]

ossa dactili
valet in [illegible]
... fiat [illegible]

dauca l. pastinaca
pastinaca [illegible]

Draconis ... in ... et po ... virtute ... intelligendi ... et remedii ... opus fit
... et ... tum in ... ... corpo ... ...
... ... reddit ... ...

contra venenum [illegible] ut dicitur et est [illegible] alia
venena applicatum ... emplastrum. Item
provocat coytum quia ... ... sua
caliditate etc. Sequitur de ...

Bobrowe drzewo

Daucus est arbor lauri ... arbor
baccas lauri producens. Et sunt species
una est masculus, alia femella. Femina
producit baccas lauri. Masculus vero non,
sed producit flores ... ... De complexione
non quod est ca. 3° ... ... De operationibus non
... simplicium ... ...

gladiolus ... ...

Dauster alio nomine ... ...
gladiolus dicitur et est herba cuius folia
foliis ... assimulant ... ...
duo capitella. De complexione non quod est ca.
... De operationibus non quod ...
sit opus ... ... est ... planta
... ...
tate. Item mollificat apostemata dura
et ... ...

... ...

Digiti hermeti est flos hermodactili
de quibus ... simplicium ... ...
Digiti ... sunt ... ...
... est ... ad ... ...
... De complexione non quod est ca. et sic.
... De operationibus nota quod ...
... ...
... ...
... ... item valet ad molli-
ficandum et ad ... ...

... ...

Diptamus est planta ... ...
foliis ... ... et
magis ad albedinem ... ... et ...
... ... sublimatum ... ...
... ... ad albedinem
declinante ... ... radice
et ideo ... ... diptami ... vel radix
... ... et ... foliis ... multa sit
... ... est ... De complexione non ...
... ... non ...
... ... De operationibus nota quod valet
contra venenum ... est ... ...
zardica ... ...
pulverizatus ... ...
... ... ponitur
... ... item fumus eius fugat
venenosa. Item ... pestilentia valet ...
tempore ... ... confortat
cor ... ...
... putridas et fugat ... ...
... ... que valet
... venenum inter quas ponitur
diptamus. Item valet contra ... ...
... ...
... ... confortat. Et ... ... sit ...
... ...
... ... valet. Item provocat ...
Item provocat ... ...

pyra suffumigii qua etiam pyra ...
Item valet ... ... et ...
mortuum. Item ... Item ... ... alys
apparatis ... valet. Item valet ... passio
Item valet ... etiam ... pul-
... ... quia ... ...
et ... ... Item valet
... ... Item dicitur
... ...
... ... diptamus

Diptamus vel ... et ... ...
diptamus est planta ... ...
... et ... folia oblonga ... ...
foliis lactuce et ... ...
... ... folia sunt ... ...
... in ... ... plus ...
aqua propter ... ... De complexione nota
quod est ... ... in suo loco
... ... est arbor ... ...
que dicitur arbor ... ...
... ...
... ... De complexione non quod est ca.
... ... De operationibus non
... ... confortat cor
... ...
... ...
Item est ... ...
venenum ... ...
modum ... applicetur etc.

Dragantum est ... quedam que
... ...
nota quod est ca. et ... ... Et ...
... est inter dragantum et draga-
... quia dragagantum est ...
... ... ut supra dictum
... De operationibus ... ...
est ... ... valde et ...
... non est ... quia
... ... non est ita ... quia
... ... et ...
valde ... et ... ...
putridis et valet etc. Sequitur

Dragagantum est gumma arboris ...
... ... colligitur tempore ...
... ... radice ... qua
... ...
gumma ... ...
... ...
... quo ... ...
... in partibus suis ...
dragagantum est arbor dragaganti ...
radix ... ...
... ...
... ...
sunt folia ... ...
... ... albe equales ... que
... ...
radix ... ... aqua fit ...
... nota quod est ... et ...
... nota quod ... ...
... ...
... ... consolidat

... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...

... ...
... ...
... ...
... ...

Dragantum coper vosser
... ...

... demonaria ... ...

Dragantum ... tramoud

dragantheA radice [illegible] ... abscisa [illegible] ... cum vino ... [illegible] ... cum lana [illegible] ... cum aqua ... [illegible] ... et cum melle ... [illegible] ... pellet abortum ... radicis eius cum melle ... [illegible] ... et aceto emobroidis ... [illegible] ... Ordea [illegible] ... cum vino ... [illegible] ... vulneribus ... cum aceto

et valet in lippitudine oculorum. Item valet in tussi. Item pluribus ... catarum a capite ad pectus et tenetur in ore. Item ad dealbandum dentes et ungues, quia habet virtutem abstersivam. Item valet ad reprimendum acuitatem humorum ut ... Item solet poni aliquorum ... calidorum in sua compositione. Et quando valent consolidare vulnera debent prius lavari cum aqua ...

Dragantea est planta vel herba. De qua sciendum quod due sunt species, scilicet una que barba aron dicitur. Alia est species que proprie dragantea dicitur. barba aron dicitur et magnalis, folia eius sunt similia foliis dragantee, sed folia dragantee sunt maiora valde foliis barbe aron, et in ipsa dragantea sunt macule in ipsa sicut macule serpentis, et etiam folia sunt similia cuti serpentis. Ergo alio nomine dicitur serpentaria. Et masculus habet radicem quasi duos testiculos, femella habet [illegible] in radice sicut vetule in capite. De qua nota quod simplex dicit quod sit calida et sicca in primo. Circa autem dicit quod sit calida et sicca in 2o et hoc michi plus placet propter magnam acuitatem in radice dragantee est quod est [illegible]. De operacionibus nota quod radix multum valet, et etiam herba ad educendum humores a pectore ... unde decoquatur cum melle. Item est res valde abstersiva unde succus et lotus abstergendus lineat ... cum decoctione eius. Item valet ad pannum albaras. Item ad ... opilaciones epatis splenis et renum. Item provocat urinam. Item ... dicunt et dicunt quod ... dragantee ... emittit fetum. Item ... adauget florem eius ... Item cum radice eius aliquando sit nastale ad provocandum et ad educendum fetum mortuum. Item succus ... maculam ... vestigium ... Item consolidat vulnera recentia. Item valet radix in fistula. Item valet ... et folia ... et sit ... cum ... et hoc valet multum in ... radix morsui ... valde ...

Dul est arbor quedam producens fructum in modum nucis. De qua nota quod dicitur ... vehementis ... et ... in 1o et ... in 2o. De operacionibus nota quod valet ad consolidandum vulnera et maxime cortex radicis. Item valet in combustione ignis cum aceto. Item constringit fluxum ventris tam per modum emplastri ... et valet ... folia eius ... Sequitur de ...

Duiax est avis que perdix dicitur. De qua nota quod perdix ... temperamento,

De perdicibus nota quod melior est pullo gallinacio magis temperata est carne pulli. Item ... confortat cerebrum et intellectum ... et corroborat. Item multiplicat sperma propter multitudinem nutrimenti eius.

Dumus est arbor magna spinosa magna producens, et hoc ab Avicenna sic nominatur ratione spine producte ab ea. Et ... ultra ... ramis. Et ... sunt ... in ea, scilicet flos cortex et lignum. Et cortex ... flores sunt calida et sicca ... lignum est ... quia est stipticum ... ponticum ... sapores ... frigidum. De operacionibus nota quod valet ad constringendum ventrem, quod ... quare aliquid ... est magis ... Item decoctio eius vel pulvis valet ... in sputo sanguinis. Item ... Item ... ulceracione ... glutina quia ... consolidat ... Item valet et pluribus ... sequitur de ...

Ebanus est lignum quoddam quod ... colore ... quia est magis coloris splendore quasi ... sine lucido aliqualiter. Et species est ... Aliud est ... illud est melius ... coloris et luciditate ... sicut ... ad frangendum ... De qua nota quod ebanus est calidum et siccum in 2o gradu. De operacionibus nota quod est res multum abstersiva. Ergo valet ad abstergendum maculas oculorum et pannum et alia impedimenta visum. Et debet fieri ... Item ebanus et ponatur in vino subtili, et dimittatur per noctem et diem. Et postea ... et pulvis eius ... et ... in oculo. Item valet ad ... oculos ... Item valet ad frangendum lapidem in vesica. Item provocat urinam et consolidat ulcera intestinorum. Sequitur de ...

Ebulus est planta quedam cuius folia assimilantur foliis sambuci et penes aliquos sambucus ... appellatur. De qua nota quod est calida et sicca in 3o. Et radices et folia sunt ea quamvis ... valet. De operacionibus nota quod ... sed provocat ... subtiliando ... Item valet ad ... inflaciones ... capitis ebulus et flores ... et ... et bulliat in ... vel quater in die lavantur pedes et post in ... Item radix ebuli est ... inflaciones ... sequitur de ...

Ebur est nomen elephantis ... dicitur ... sequitur de ...

Elleborus est planta quedam cuius due sunt species. Una est albus, alia niger dicitur.

Intrinseca ... dispellit ... dicitur ... et ... et ... se ... de ... et ...

thrith vel ... he

ab ... et ... vel ...

dragantheA ... addita ... dolores ... et ... cum melle ... vino ... radix ... folia ... maculas ...

Elephantis ebur cum melle ... maculas ... tollit ... et ... cum pulvere ...

Egalus ...

[illegible] ebori [illegible] et [illegible] ... [illegible] conforta [illegible]
[illegible] medicina [illegible] administrationis [illegible]
[illegible] modum [illegible] albi [illegible] limatura eboris [illegible]
[illegible] [illegible] dentes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] reddit [illegible]

ra in [illegible] / elebori [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Albus in montis quantitatis est secundum longitudinem elleborus
nigri, et folia etiam sunt in montibus quantitatis
foliis nigri, et niger habet folia magna
foliis [illegible] similia, et sunt intercisa. Radix
alba est albus, albus habet folia ut plantago.
Sed niger qui ebulus ramis divisis sunt circa
terram [illegible] sunt plura
folia parva et habet florem [illegible] foliis
[illegible]. Alba crescit in uno stipite a quo
procedunt duo vel tria folia plantaginis
aquatice. Dyascorides: nota quod albus est calidus
et siccus in medio 3ii gradus, niger est calidus et siccus in 3o.

De operationibus: nota quod albus raro vel
rarissime applicatur quia est venenum virtutum
corporis quia parvo modo suffocationes
interficit, et ideo rarissime in potu quantitas
sed datur. Sed niger si debite separetur
corpus rectificat sanguinem, bullificatur, et
colorem bonum dat, et iste niger est solutivus,
et rectificatur si bulliat in brodio
gallinarum in quo etiam sit feniculum
et origanum, et illud brodium detur
[illegible] colligi [illegible] et [illegible], et collige
[illegible] caute detur [illegible] quod operatur
[illegible], et ego [illegible] debet capere [illegible]
[illegible] adversitate detur bibere. Et bonus
[illegible] mediocris inter grossitiem et subtilitatem,
[illegible] admodum [illegible], et [illegible] frangitur
[illegible] quasi tela aranea quoque
ibi boni odoris, et melius quod [illegible] est
[illegible], et cortex est adhuc melior.
Et niger est medicina [illegible]
lepra et [illegible]. Item educit [illegible] de
cerebro et hepate et corde [illegible]
partibus corporis et sunt pillule [illegible]
[illegible] maxime laudate. Item
valet in collirio oculorum ad clarificandum visum
et [illegible] pulvis eius in [illegible] collirio. Item
valet contra cutis defedacionem. Item provocat
urinam [illegible] suppositorium et
[illegible] educit fetum. Item albus
inducit sternutacionem. Item si [illegible] suppo-
sitorium de eo inducit vomitum recte
[illegible] post capitis. Item pulvis [illegible] vel [illegible]
nigri corrodit carnes putridas. Item
[illegible] de eo et imponatur fistule et
[illegible] per tres dies curat eam. Item
valet ad [illegible] appetitum [illegible] de
[illegible] ellebori, si etiam si imponatur
auri [illegible] auditum vel [illegible],
et niger est caute [illegible] quod herba
vel arbor producens fructum que stat
circa elleborum nigrum quod ibi fructus sol-

Ematites est lapis in [illegible]
[illegible] et est coloris rubei
[illegible] diversis coloribus, dicunt
doctores quod sit ematites artificialiter
comburendo in magnete. [illegible] ad venas [illegible]
matites est lapis [illegible] productus. Dyascorides
nota quod aliquis ablutus et aliquis non, non
ablutus est calidus in 1o, siccus in 2o. Sed ablu-
tus est frigidus 1o, siccus in 2o. Quod in ematites
non abluto sunt partes calide que per ablu-
tionem [illegible] cum aquis frigidis
[illegible] plantaginis vel alterius. De
operationibus nota quod ablutus est ab
[illegible] maxime fluxus sanguinis
[illegible] passione emoptoyca in sputo [illegible]
[illegible] lapidem cum [illegible]
Item pulvis inflatus naribus constringit flu-
xum sanguinis narium. Item pulvis [illegible]
[illegible] macula [illegible] oculi [illegible]
quia abstergit et [illegible]. Item [illegible]
[illegible] vulneris in [illegible] membro [illegible]
aceto [illegible]. Item [illegible] ad [illegible] [illegible]
et [illegible] pulvis [illegible] vulneribus [illegible]
carnem putridam. Item [illegible] in [illegible] quod
[illegible] et constringit [illegible]

Emblicus est fructus arboris in
partibus ultramarinis habens carno-
sitatem subaquam [illegible]. Dyascorides
quod est frigidus et siccus in 1o. De operationibus nota
quod bonitas cognoscitur [illegible] multa et mag-
nitudine carnis. Item rectificatur [illegible]
in aqua [illegible] ut infla-
tur tumescat, postquam extrahatur et ponatur
in aqua [illegible] et bulliant [illegible]
postquam extrahuntur et exsiccatur in sole et postquam
conficiuntur in melle [illegible] in lacte
per tres dies [illegible]
Et postquam extrahatur et [illegible] et isto [illegible]
[illegible] melius valent quam non [illegible]
Item capillos denigrat et fortificat
radices [illegible] bulliat in [illegible]
[illegible] multum valet. Item confortat
cerebrum fortiter [illegible] quod auget intellectum.
Item confortat cor. Item confortat epar [illegible]
[illegible]. Item confortat stomachum [illegible]
[illegible] calore [illegible] appe-
titum. Item confortat [illegible]. Item educit
flegma et [illegible] putrida [illegible] et [illegible]
confortat, ergo [illegible] comedat. Item
emblici [illegible] constringit ventrem
et valet contra fluxum emoroydarum [illegible]

Endivia est planta [illegible] folia
sunt similia lactuce. Et sunt species, [illegible]
domestica sive ortulana, quedam est
silvestris. Domestice plures sunt species:
quedam habet lata folia, quedam habet folia subtilia
et acuta, et [illegible] habet folia parva [illegible]
Et omnes iste species dicuntur esse endivie.
Et silvestris habet folia acuta, et sunt frigide
[illegible] [illegible] domestice. Dyascorides:
nota quod amara declinat ad caliditatem.

[illegible] amara vel agrestis / [illegible] / [illegible]

[illegible] [illegible] et [illegible] eboris [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vinum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] amittet.

Eliotropium [illegible] [illegible] [illegible]

Edera [illegible] vel [illegible] / [illegible]
Edera arborea vel corimbus [illegible]
Edera palustris [illegible] [illegible] [illegible]

Endivia [illegible] =

[illegible] [illegible]
Eufrasia [illegible] [illegible] [illegible]
Endivia agrestis / [illegible] [illegible]
Porcinum [illegible] [illegible] [illegible]

Emblici et bellirici inter mirabolanos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ede(?) [illegible] cum melle [illegible] [illegible] calefacit cola [illegible] apula [illegible]
[illegible] [illegible] dolorem [illegible] [illegible] [illegible] apulla [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] concipiat [illegible] hora [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tollit [illegible] appetitum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad capitis dolorem.

quia amarus sapor fundatur in [illegible] [illegible]
tamen aposticum(?) est frigida, et ergo endivia est
frigida [illegible] in ipsa comparata est frigida in 3° gradu
secundum humida vero est in fine primi. Operationes.
Nota quod endivia non multum distat ab
operationibus lactuce quoniam lactuca est fri-
gidior endivia. Et endivia valet ad
extinguendum [illegible] [illegible] calefactum. Item valet ad
confortandum epar supercalefactum [illegible]
Item valet ad aperiendum opilationem epatis
secundum [illegible] [illegible] de ca[illegible]. Sed endivia
est frigida [illegible] non [illegible] quod endivia propter
aliqualem amaritudinem quam fundatur in [illegible]
partibus calidis [illegible] [illegible] est apertiva. Item
provocat urinam. Item valet in passionibus
calidis [illegible], et in obtalmia calida. Item
valet contra podagram calidam [illegible] [illegible]
radice [illegible] [illegible] et loco dolenti
supponatur. Item [illegible] [illegible] [illegible] valet contra
puncturam venenosorum ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Enula est planta quedam folia habens
longa ad longitudinem brachii lata [illegible]
et extenduntur super terram et [illegible] [illegible] eius
[illegible] [illegible], [illegible] est [illegible] enula [illegible]
magna folia habens ut dictum est. Secundum
[illegible] folia [illegible] foliis [illegible] [illegible]
superficie terre. [illegible] folium extenduntur
secundum [illegible] illud quod [illegible] [illegible] de enula
est radix, quia in ea consistit virtus eius.
[illegible] nota quod [illegible] [illegible] quod sit calida
1° [illegible] [illegible] quod sit [illegible] in 1° nota quod e[nula]
[illegible] [illegible] est multa humiditas actualis
[illegible] [illegible] comparativa est radix. [illegible]
quod [illegible] [illegible] de planta enule quod sit ca[lida]
[illegible] 1° [illegible] comparata. [illegible] [illegible]
humiditatem actualem, [illegible] non [illegible] calefacit
et [illegible] [illegible] non [illegible] de radice enule
[illegible] [illegible] esse humidam in 1° [illegible]
[illegible] humiditate sed actuali. [illegible]
[illegible] multa humiditatem actualem. Operationes.
Nota quod enula est [illegible] [illegible]
confortativa cordis [illegible] [illegible]. Item
valet contra venenosa [illegible] [illegible]
cor confortat [illegible] [illegible]
quia veneno resistit [illegible] valet. Item [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] provocat
urinam et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Item mundificat pectus.
Item valet enula in passione sciatica [illegible]
[illegible] folia eius [illegible] [illegible] applicatur
et valet. Item enula valet ad confortandum [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] cordis confortat et ab
[illegible] superfluitates [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calidus
et purius [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] enula [illegible] [illegible] melle
[illegible] [illegible] [illegible]
cum dolore tollit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Enula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

Enula [illegible] [illegible] [illegible]

Epatica est herba quedam que in locis aquosis
crescit cuius folia applicantur super epatis
et est [illegible] [illegible] folia [illegible] [illegible]
fluctibus [illegible]. [illegible] Nota quod est
frigida et humida in 1°. [illegible] dicunt quod sit frigida [illegible]
[illegible] in fine 2i et istud tenendum. Operationes.
Nota quod epatica est [illegible] et valet ad infri-
gidandum ipsum epar supercalefactum [illegible]
[illegible] [illegible] quod infrigidat, et [illegible]
[illegible] [illegible]. Item [illegible] eius valet
ad [illegible] [illegible] calidas [illegible]. Item
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]

Epar est membrum principale in [illegible]
[illegible] nota quod est [illegible] et [illegible] ut dicit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] calidus. Operationes.
Nota [illegible] dicit quod epar [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] inter cetera est epar
gallinae [illegible] vel [illegible] [illegible]
Item epilenticus [illegible] epar caprae [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] virtutem
de [illegible] [illegible] [illegible]. Item epar [illegible]
[illegible] valet contra [illegible] dicit
[illegible] [illegible]. Item epar [illegible] valet [illegible]
[illegible] [illegible] morsum [illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible]. [illegible] dicit quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], quia [illegible] [illegible]
non sufficit curare. Item [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolores
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item epar
lupi [illegible] valet ad confortandum epar
quia [illegible] [illegible] confortat sibi simile. Item
epar [illegible] [illegible] valet, [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Epithimum est planta quedam folia parva
habens et habet florem [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et habet
saporem acutum, et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est. [illegible] nota
quod est calida [illegible] 1°. Operationes. Nota quod
[illegible] [illegible] [illegible], et ergo [illegible]
convenit [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in fine [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible]
ad [illegible] et propter eius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
Item epithimum valet contra inflaciones
et opilaciones epatis et splenis. Item
valet in [illegible] et in passionibus [illegible]
Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pectus,
quia [illegible] [illegible] et [illegible]. Item
valet in passione capitis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Equus est animal valde notum [illegible]

Eliotropia [illegible] [illegible] [illegible]

Petroselinum [illegible]
[illegible] [illegible]

Ericius ... cinis ... [illegible]
... [illegible] ... pilos reddat ... [illegible]
et d[illegible]

Esula lactea ... [illegible]
... [illegible]
Esula ... [illegible]
... amaritudinem ... [illegible]

sterus multum v3 / et valet in illis ... valet
stercus asini unde ad sedandum fluxum
sanguinis multum valet / vnde ... naribus
in pannum talis ... valet / De ... one
nota quod est ca. et sic. quia ... sterus c.
De operationibus nota quod si capiatur ... nodos
que ... et pulverizetur
talis pulvis multum valet ... emplastris
et valet in zoda antiqua / Item ... pulli
adusti ... [illegible]

Ericius est animal quoddam spinosum
cuius sunt tres species / quedam
ericius pue quantitatis ... terrestris
spinosa cum spinis multe quantitatis / Alia
species est magne quantitatis spinas
habens longas et est quasi ...
porci / 3a species est marina / et est piscis
spinosus ... multum / et vocatur ericius ma-
rinus / De complexione nota quod ericius
terrenus est ca. et sic. / vnde caro eius
est ... [illegible]
... et ... eadem ... quod ... lapat
ventrem / De operationibus nota quod
caro ... multum valet in leprosis
quia ... valet ad ... [illegible] ... ome
... / vnde valet in ... et ...
... supponatur ... [illegible]
Item ... [illegible] ... cinis eius cum
melle mixta tale vnguentum valet
in alopicia / Item cinis ... marini
valet ... quia consolidat
... fuerit ... / Item ... ericii
valet in morsu venenosorum / Item caro
eius ... [illegible]
... vrina / sed multum ... eius
constringit vias vrinales ...

Endivia est planta cuius folia pura
sunt et producit flores albi coloris
et hec endivia est herba participans aliqualiter
amaritudine et vocatur ...
... et ibi solet cum lactuca comedi
in estate / Et sunt species eius quedam
est ortulana / quedam silvestris / et
non multum differunt ... altera e ...
pars humidior / De ... est ca.
et ... 12o ... [illegible]
... est ...
De operationibus nota quod est
fortitudinis digestiva ... quia ...
... / Item ... quia
est ... et ... eius
... / Item ...
... quia non multum
... et ... Item endivia
... illud ...
lactuca ... quia ...
... / quia ... endivia ... prohibet
... vaporum ... / Item
endivia ... sanguinem malum ...

per ... [illegible]
... sit ca. ... lactuca / quia ... ungeat
... / Item ipsa est ... ...
... eius ... [illegible]

Ebigo ... est ... nota / De ... one
quod est ... et sic / De operationibus nota quod ...
... consolidat valde ...
Item prohibet fluxum ... / Item valet
ad consolidandum ... intestinorum / Item aqua
ablutionis eius multum valet / ad ...
... / et ad ...
... / et ad constringendum ... gingi-
varum

Es est metallum / De ... / Item
... quod est ca. et sic / quoddam est adu-
stum et quoddam non adustum vnde ...
lamina eris et aspergunt sulphurem et
sale / deinde ponunt ad ollam et obstruunt
... ad formandum figuli
Aliqui sine sale et sulphure ponunt ...
lamina ad ollam / et ... ad for-
nacem ... non adurit / ... cito
quia sunt ... subtilia et ... sul-
phuris ... / Item ... eris ... comunt
... / ... non
... non est ... et sic / De operationibus
nota ... quod aliqui faciunt ollas
de ere / et coquunt in eis cibaria / sed tale
non valet quia facile incurrit lepram
et elephantiam / et malas dispositiones
totius corporis / vnde si ... fuerit
... in vase ereo ...
... ibi ... efficiuntur venenum
Item de vasis ereis non debent homines bibere
Item es adustum valet in fistula ...
Item ... carnis / Item in polipo ...
... comedit / vnde fiat ...
... applicatur et super ... pul-
veris ... naribus / Item in
tumore splenis ... cum ...
... / Item ... quod ...
... / sed quia ... mag.
adustia ... non debet ...
... / sed ... solvit
... / ...
Item es ... ablutum ... in aqua ... [illegible]

Esula est planta ... nota satis que
... titimallus ... / De qua ...
... simplicium incipiens ab l ...
... potatus cum lacte ...
... / De complexione nota quod est ca.
et sic. 120 / De operationibus nota quod radix eius
est solutiva / ... est ...
... cum ...
... ut ...
... medio-
... / Item ... eius ...
... et ...

Esula [illegible] ... soluta
lacteola ... [illegible]

Endivia ... [illegible] ... melle ...
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... herba ...
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

Eupatorium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] polucana [illegible] [illegible] pulmo [illegible]
[illegible]
Esula [illegible] [illegible] [illegible]

Item succus eius valet ad vermes [illegible] appositus
et etiam herba pulveri[zata] [illegible] applicata

Eusforbium est gumma quedam arbor[is]
que in partibus arabie invenitur. Modus
colligendi est: ista arbor illa est arbor
que similis ferule [illegible] [illegible] [illegible] eu-
forbii et timent [illegible] colligere, et
capiunt pelles [illegible] [illegible] colligat
arbor. Sic capiunt lanceam longam
et findunt cum ferro lancee. Sic egredit[ur]
gumma per modum liquoris [illegible] per ea
capiunt liquorem [illegible] et [illegible] sic
est euforbium. Et fores in propinquo sede-
tes vel stantes [illegible] vapores [illegible] mul-
tum ledit corpus. Electione nota, quod
est [illegible] et est in [illegible] bonum euforbium
est acuti odoris. Et illud est recens, et
debet esse [illegible] [illegible] sic asa fe-
tida que cum alio liquore arboris est
calidior ut dicit [illegible] [illegible] et [illegible] est
[illegible] antiquatum non est ita calid[um]
sicut asafetida recens. Et [illegible] eufor-
bium [illegible] [illegible] efficaciam [illegible] in pom[is]
[illegible] fabarum excorticatarum. Operacio
nota quod solum assumptum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] ca-
[illegible] corespondet stomacho et intestina
[illegible] quod dicunt doctores quod sit medicina
[illegible] cutitur [illegible]. Item
valet in [illegible] et mollificat [illegible] membris
infrigidatis. [illegible] purgant membra
debilia cum oleo de euforbio et [illegible]
Item valet ad constringendum os [illegible] per modum
suffumigii applicetur. Item [illegible] oleum
quod est [illegible] [illegible] [illegible]
aurium multum valet. Item euforbium nocet
cordi stomacho et epati, et ergo si volumus dare
[illegible] [illegible] [illegible] medicinis
confortativis ut cum cinamomo spica
et aliis speciebus. Et valet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] flegmatis. Item valet ad [illegible]
[illegible] Item [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Item [illegible] dicit quod valet [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] aqua [illegible]
[illegible] in modica quantitate [illegible] [illegible]
[illegible] eius acuitate. Item valet
contra aquam citrinam in ydropisi [illegible]

Eupatorium est planta quedam habens folia
similia foliis canapi. Electione non [illegible]
dicit quod sit calida [illegible] [illegible] [illegible] dicit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Operacio
nota quod est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], ut dicit [illegible] [illegible]
eius [illegible] [illegible] medicine est [illegible]
Item [illegible] [illegible] multum ista herba
in [illegible] dolorum et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Item [illegible] [illegible] epar. [illegible]
cum eupatorium, [illegible] quod est bonum et
epar [illegible] planta [illegible] [illegible]. Item valet in
[illegible] [illegible] et [illegible]. Item valet
ad consolidandum ulcera intestinorum. Item
valet contra [illegible] [illegible]. Item [illegible]
cum [illegible] antiqua [illegible] consolidat, quia
[illegible] [illegible] consolidativa. Item valet
contra febres [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum
succo absinthii [illegible]. Sequitur de F

Faba est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
planta folia oblonga habens, bonit[a-]
tas fabe cognoscitur ex colore quia
debet esse albi coloris. [illegible] non
est [illegible] aliqua. Et ille que
[illegible] plus [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible] valet. Electione
nota quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fabis [illegible]
[illegible] [illegible] generat multe
ventositates [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible]. Operacione nota
quod generat multas ventositates et multos
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habet
[illegible] [illegible] [illegible] non sit [illegible]
[illegible] [illegible] Unde [illegible] dicit in libro [illegible]
[illegible] [illegible] habet [illegible] dies [illegible]
non [illegible] ventositas. [illegible] [illegible]
[illegible] si [illegible] [illegible] et alia aqua de-
coquatur. Item fabe [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible]. Unde [illegible] fa-
barum cum melliloto [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible], et applicetur testiculis
[illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible]
fabarum sit aqua [illegible] multum dealbat [illegible]
[illegible]. Item farina fabarum abstergit pa-
nnum et macula faciei si [illegible] per modum
[illegible] applicetur. Item [illegible] fabarum et
[illegible] [illegible] [illegible] quod constringit et
abstergit [illegible] [illegible] [illegible]. Item
[illegible] fabarum valet [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible]. Item si [illegible] fabarum [illegible]
[illegible] capilli, [illegible] capillos,
unde dicunt [illegible] [illegible] liquore
applicentur. Item si fit [illegible] pilorum de
aliquo loco [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fabis [illegible] [illegible] ibi ca-
pilli multum subtiles. Item [illegible]
[illegible] fabarum valet contra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quia
[illegible] et [illegible] [illegible] sanguinis
[illegible] [illegible], constringit. Item [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ponitur in loco in quo sanguis
[illegible], constringit [illegible] [illegible]. Item con-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

faba expressa [illegible]

Bob

fabe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aquam [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] a lapide ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] aqua [illegible] [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Fabaria. bobowniki
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Eupatorium [illegible]
[illegible] polucnik [illegible]

Sobellus [illegible] rosis et ... [illegible] ... de ... [illegible]
sobella [illegible] in ... ortum in medio [illegible] ... [illegible]
[illegible] planta sobelle [illegible] ... alleluia ... [illegible]
sobella dicitur [illegible] ... fit ... [illegible] ... et
sobella [illegible] [illegible]

i acetosis. Item ulceribus narium valet etiam fisticis. Item puluis fabarum [illegible] valet. Item ad sanguinem sub [illegible] ... [illegible] ... fabarum ut sequitur.

[F]ecalum est planta quedam rosam producens rubeam. de genere non quod est calida in tertio [illegible]. de operibus. nota quod si decoquatur in aceto [illegible] ... [illegible] multiplicatur. Item si substantia eius [illegible] ... et si inungatur capillum dealbat. Item radix eius [illegible] ... Item valet ad apostemata ... Item puluis eius consolidat uulnera ut sequitur in capitulo.

[F]el est res nota. de genere non quod est calidum et siccum in quarto gradu. de operibus. nota quod valet [illegible] passione.

[F]allama est [illegible] gariofilatum unde odor eius est similis odori gariofili qui [illegible] gariofilatum dicitur. de genere notandum quod est talis eius odor [illegible] ... est in principio secundi et est paucem [illegible]. unde est minus [illegible] quam meta, quia meta est [illegible] in tertio gradu, quare dicamus quod sit calida et sicca in secundo. de operibus notandum quod confortat cerebrum [illegible] cum cerebri opilationem. Item [illegible] capitalibus [illegible] ... Item depilat nares. Item confortat cor [illegible] ... Item valet cum dolore [illegible] ... Item confortat cerebrum siue odoratum siue comestum ut sequitur in capitulo.

[F]lungi est gummi [illegible] ... cortice [illegible]. de genere nota quod est calidum et siccum in tertio. de operibus nota quod [illegible] ... et papulae [illegible] ... Item [illegible] ... debilitates [illegible] ... est [illegible] ut dicit [illegible].

[F]avullepus est quedam planta quam dicunt esse de genere abrotani [illegible] ... ut dicit [illegible]. de genere nota quod est calida et sicca usque ad tertium gradum. de operibus. nota quod radix eius si cum vino [illegible] potenter inebriat. Item radix assumpta frequenter inducit [illegible] et capitis dolorem. Item radix valet contra venenum assumptum et precipue contra venenum leporis marini. Item radix imposita in [illegible] ... educit potenter. Item educit fetum siue mortuum siue uiuentem. Item si [illegible] super illa herba [illegible] fetum. Item [illegible] assumpta [illegible] applicata [illegible] educit. Item [illegible] applicata illa planta et etiam [illegible] confert duritie splenis. Item remouet [illegible]

et pustulas [illegible]. Item in asmate [illegible] flegmatica illa planta confert que dissoluta facilius [illegible] ... [illegible] ... ut sequitur in capitulo.

[F]ipoli sunt grana quedam plante cuiusdam [illegible] folia similia foliis feniculi et [illegible] subtiliores et [illegible] ... sunt species, una est rubeorum, alia est [illegible] albarum et habet in medio quandam nigredinem [illegible] nigra et est copia in ytalia. [illegible] ... sunt calida et sicca [illegible] ... [illegible] ... tenebrosa [illegible] rubei sunt calidiores albis. de operibus. nota quod [illegible] ... [illegible] et [illegible] frequenter [illegible] inducit [illegible] ... difficulter digeruntur [illegible] ... grosse. Item valet ad [illegible] ... et ad hec plus valent rubei quam albi. Item valet ad pulmonem quia aliqualiter leniunt [illegible] in pulmone [illegible] ... [illegible] piper [illegible].

[F]ilo est medicina [illegible] ... contra [illegible] ... unde [illegible] ... contra omne venenum data in potu uel apposita ad locum morsus ut [illegible]

[F]atisat est [illegible] ... et [illegible] est [illegible] ... et opilacione [illegible] ... [illegible]

[F]aufel est arbor quedam cortice [illegible] ... colore [illegible] ... et producit fructum similem fructui pini [illegible]. Et color fructus pini [illegible] ... faufel est medius inter colorem nigrum et citrinum. de genere nota quod est frigidus [illegible] ... de operibus nota quod faufel et [illegible] fructus eius valet [illegible] ... et inflamationem [illegible]. Item valet in [illegible] ... ut sequitur.

[F]abesturagi est arbor [illegible] fructum ad similitudinem piperis. de genere nota quod est [illegible] ... [illegible] ... de operibus nota quod [illegible] ... in aceto [illegible] ... super splenem duram [illegible] ... [illegible]

Flamula [illegible] ... [illegible]
[illegible] ... [illegible]

Flamula [illegible] ... flamula
[illegible] ... [illegible]
[illegible] applicetur flamula [illegible]

fel taury [illegible] mixtu cu [illegible] [illegible] [illegible] potu si [illegible] [illegible] [illegible] respexit.

lat eni. Item hec arbor confirmat pilos. Vn ramuli decoquat et licinio no forti tibi loco prohibet casu capillorum. Item decoctio huius plante probatur quod vomic aliquorum prim [illegible] [illegible] in eo contu. Item fructus eius potest educit flegma ca. Sequitur capitulum.

Fel est spuma quedam humoral ab animali pro ducta. Qui alii tres humores generantur in epate recepta in cistis fellis. Et alio nomine fel colera rubea dicitur in cistis fell contentus. Et hinc dicitur quod ter animalium fell sunt dispositus. Alia uero aquatica ut pisces. Volatilia que habent epar et habent fel. Et patet ex quo quod aliud et aliud animal est alterius et alterius complexionis. Et ideo hic est fel aut intensionis vel remissionis caliditatis. Gradum Nota quod omne fel est ca. et sicce quod. Et animalium calidorum est ca. et sic in 4to et 3o quod animal est minus ca. et ideo hic fel erit minus ca. Et inter volatilia fel ca lubre et magis uirolumne est fel galli. Deinde fel perdicis [illegible] non sunt minus [illegible]. Et fel pavonis et fel vespi et capriuni. Et fel omni sunt sans fortia. Et dicit Plinius fel testudinis est fortius felle quadrupedum animalium. Iudeo operatio Nota quod fel multum valet passionibus oculorum. Vnde omne fel valet ad clarificandum visum. Item ad removendum obfuscationem et maculas oculorum. Et maxime fel reptantium animalium et volatilium. Vnde decoquatur fel [illegible] in panniculo suo. Et ligetur [illegible] cum filo et bulliat in aqua usque inspisse[tur] et ponatur ad umbram solis et [illegible] de quo fit pul. ille. Valet quando[que] in passionibus oculorum. Item fel probat [illegible] [illegible] cum aliis appositis fit nasale quod me [illegible] imponatur. Item fel hirci silvestris et fel [illegible] valet in morsu venenosorum in loco imponatur. Item valet ad probandum fluxum sanguinis emoroidorum, [illegible] inungitur orificium ventris. Item fel valet in albaturis et aliis defectibus oculorum quia abstergit et mundificat. Et ita abstergit ulcera capitis si pul. eius imponatur. Item fel perdicis si assumitur per os valet contra epilensiam. Vnde dicunt aliqui quod solus odor eius valet illi [illegible] in tyniatu [illegible] valet si imponatur cum olio apparato. Item fel porcinum valet ad [illegible] [illegible] ut elephancia

Feniculus est planta quedam nota [illegible] satis habens semine quo quidem utimur. Et est duplex, quedam est ortulanus et domesticus, quedam est silvestris. Nota. Et dicit Sera[pio] quod silvestris etiam est duplex [illegible] quedam [illegible] [illegible] ad modum coriandri. Et quedam [illegible] semine simile semini

ortulani. Gradum non quod dicit quod sit ca. in 3o sic in 2o. [illegible] 2a ca. dicit quod silvestris et [illegible] semen eius est ca. in 3o, sed ortulanus dicit esse ca. et sic in 2o. Operationibus Nota quod feniculus est tarde digestionis et difficulter digeritur et dat malum nutrimentum in via cibi non est assumendus multa quantitate. Item hoc similia propter visum conforta. Item serpentes opinantes in calidum [illegible] tes malos oculos vadunt ad feniculum et ponunt oculos supra feniculum. Advertendum oculos. Item succus viridis feniculi cum [illegible] et [illegible] cum aliis appositis fit [illegible] et valet multum. Item [illegible] rectoria ca. radix et semina et ponatur [illegible]. Tunc opit quod [illegible] pinguedine gumme que colligitur et resumatur visui. Nota tale plus valet quia succus eius advocat. Item semen vel folia vel decoctio eius et comedatur tale facit expressare lac. Et iste plus valet domesticus quam silvestris est minus appropriatum. Item feniculum probavit urinam. Item probavit eius. Item decoctio eius in illa [illegible] [illegible] sed domesticus in hoc plus valet. Item valet in opilatione splenis. Item valet [illegible] morsum animalium venenosorum si comedatur vel pinguedo emplastri applicetur. Et valet illo [illegible] etiam radix si puluis emplastri ad locum ponatur. Item [illegible] morsum canis rabidi si decoctio eius vel emplastrum ad [illegible]. Item valet in difficultate minuendi ad [illegible] [illegible] lapidem. Item semen eius resolutum [illegible] [illegible] et in tarmatum. Ergo valet veteri [illegible] et [illegible] inflacionum veteris etc.

Fenfingen est res quod ad [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] ultra [illegible] [illegible]. Gradum Nota quod est ca. et sic in fine [illegible]. Operationibus Nota quod est [illegible] [illegible] quod est alkaky sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] removet [illegible] et alkaraus [illegible] [illegible] etc.

Fenugrecum est planta habens folia [illegible] folii et trifolii que semine producit [illegible] [illegible] medici fenugrecum vocant [illegible] licet in virtute plante sit dicta [illegible] quod [illegible] semine in illo dicit nomen. Gradum Nota quod est ca. in fine primi et sic in primo p. Et nota quod hoc una [illegible] [illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] [illegible] est sic. Iudeo operatio Nota quod farina eius mixta cum olio ros. valet in combustione ignis si supponatur. Item valet in tussi in viacibus assumptum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tussi. Item clarificat vocem quia [illegible] [illegible] vel [illegible]. Item [illegible] [illegible] si cum albumine ovi eius farina

[illegible] ca. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oculos [illegible] cum vino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humores [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum vino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nausea [illegible] [illegible] cum vino cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum vino decocta [illegible] dolores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum vino [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Boza trawka

Fimetum dulce ... contra calorem ... um ... fistule ... corrosis ab intestinis ... et ... sale ... cepa(?) tritum ... appona(tur) maturat capit(a).

inficiat. Et ita hoc emplastrum multum recomendatur. Non enim multum calefaciet propter humiditatem ... obtinentem ... unde valet ad removendum pannum faciei cum decoctione eius. Iste mollificat maxime in pectore et ideo capio ut ... cum alijs apparatis et facto emplastro applico pectori et multum valet. Item valet contra duriciem nervorum et in angustijs intestinorum. Item comedens ipsum habet fetorem boni odoris. Item valet in passione cuiusdam ... est igitur ... digestivum mollificativum resolutivum et maturativum etc.

Fermentum est vos. Nota in quo sapor acetosus est ... putrefactum ... unde fit ... putrefacte ... acetositas ... acetosus sapor ... fermentum ... ibi est etiam sapor salsus propter ... ad maiorem salis. De operatione nota ... et etiam fit ... quantitatem salis ad ... augetur vel diminuitur ... Unde operatur non ... est attractivum ... unde ... corporis ad partes exteriores. Unde in emplastris ... pro membris ... in pestilentia de pani fermentato quia ... attrahit a membro ... Item est abstersivum ... Iste maturat apostemata. Iste mollificat nodos ... cum alijs apparatis. Item emplastrum ... removet dolorem pedis ... Item si ... fermentum ... et in illa dissolva(tur) et ... est ... de qua ... et ... vini ... quantum sufficit ... removet ... Iste ... abstersivum ... et capud ... in vino ... et ... opilacio ... etc.

Ferrum est metallum notum. De operatione nota quod est frigidum et siccum in 3° gradu ... maior est ... frigidum ... calidum ... in 3° gradu. Tres species inveniuntur sive dispositiones ferri: est enim ferrum in se, et est erugo ferri, et est scoria ferri. Et erugo ferri est frigida ... et licet sit corrosiva, tamen non propter ... est ... corrosiva ... De operationibus nota quod vinum in quo ferrum candens est extinctum multotiens valet in fluxu ventris antiquo et in dissinteria et aqua in qua ferrum candens est extinctum multotiens valet in fluxu ventris antiquo commendatur. Item in vinum in quo ferrum candens est extinctum valet contra ... longum. Item illud vinum valet contra ... in splene ... Item illud vinum valet contra ... Item si scoria ferri ... et bulliat cum aceto et illud distillet in aure removet putredinem et ... fluxum ... aurium diutinum. Item scoria ferri in vino bulita et emplastrata valet in dolore podagrico quia ... resolvit ... et ... fluxum ... Item si ... scoria ferri emplastretur ... valet. Item bulita in aqua et ... super pannos faciei ... et abstergit ... Iste ... valet ... vinum in quo ferrum candens est extinctum ... tale vinum confortat stomachum ... doctores commendat ... Item scoria ferri ... confortat gingivas ... confortat singula ... cum alijs ... Item ... pulverizetur ipsa scoria ferri etc.

Porfesses est animal quoddam ... apud ... invenitur ... et pulverizatur ... ponitur iste pulvis ... frangit lapidem ... in vesica ... pulvis ... ad vesicam. Item odor eius valet contra suffocationem matricis. Iste valet in febre quartana. Iste si ... quantitatem ... valet contra venenum etc.

Feple est vitis alba. De operatione nota quod est ... et est in 3° gradu. De operationibus nota quod ... radicem magnam et hec radix ... in ... est fetum ... in matrice. Unde ... assumpta in ... quantitate ... fetum ... radix potenter educit ... et fetum mortuum ... in matrice. Item succus radicis assumptus ... educit ... multum valet in duricie splenis. Item radix eius et folia ... Iste cum ... etc ... Iste ... incipit pullulare ... capiat ... Item ... et ad ... Iste ... emplastrum ... educit ossa fracta. Item valet ... Item succus valet ad removendum ... succus eius valet ad removendum ... Item si succus ... Item removet duriciem splenis ... cum aceto ... Item valet contra morsum ... venenosorum ... in vino capiatur ... etc.

Fex vini melior est fex vini antiqui potentis. De operatione nota quod ... De operationibus nota quod ... duobus modis combu...

... amor alicuius puelle ...

Vitis alba. 2°
Brionia ...

[illegible] quanto longior a maturitate tanto [illegible] est cata [illegible] est [illegible] [illegible] recta [illegible] ... et ad [illegible] ... papaueris [illegible] ... lita aqua dissoluit [illegible] ... [illegible] calor et [illegible] in medio [illegible] ... [illegible] laudabiliores [illegible] amigdalum ... durit [illegible] pectoris pulmonis [illegible] indifferent [illegible] [illegible] ypo

Aliquando in uase uitreo dimittitur ita diu ad ignem quousque deveniat ad albedinem et tunc est combusta. Similiter ponitur inter carbones ignitos et combusta est calidior non combusta. Item fex non combusta emplastrata super feminis lumbos et ab umbilico usque ad pudibunda restringit fluxum menstruorum. Et pulvis eius aspersa apponitur. Item restringit fluxum uentris si sto[maco] cum aliis appositis applicetur. Item [illegible] fluxum [illegible] ad sto[macum] [illegible]. Item fex uini [illegible] in pueris [illegible] fluxum [illegible] ad [illegible] aggregatis maxime [illegible] cuida. Item fex uini combusta lauat [illegible] sicut [illegible] et ualet ad [illegible] et remouet uestigia [illegible]. Item fex [illegible] cum rasina remouet albaras et [illegible] tones [illegible]. Item adusta mixta cum rasina et [illegible] et [illegible] genitum cum quo si inungantur [illegible] et [illegible] mittantur per diem post lauat cum [illegible] primo [illegible] sunt [illegible] rubei seu [illegible]. Item combusta [illegible] ad remouendum carnem putridam ulcerum quia mordicatiua est et mundificatiua [illegible].

Pirus est fructus arboris notus cuique multas species recipit. Aliqua est domestica et aliqua siluestris. Domestica aliqua [illegible] aliqua [illegible] [illegible] sicut diuersificantur [illegible] [illegible] [illegible]. Melior est domestica et alba matura melior quam alia. Post alba est rubea melior et post rubeam est nigra melior. [illegible] Nota quod si [illegible] matura est frigida [illegible] matura [illegible] non [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] in primo [illegible] si [illegible] est [illegible] in secundo [illegible] [illegible] si [illegible] est [illegible] in fine [illegible] Scopardonibus nota quod [illegible] [illegible] malum [illegible] unde est [illegible] pediculorum et hoc propter duo quia [illegible] malum [illegible] quia propellit materias malas ad cutem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pediculi. Unde sicut [illegible] [illegible] generat pediculos et hoc [illegible] quia propellit malas materias ad cutem [illegible]. Item [illegible] est [illegible] [illegible] est [illegible] est [illegible] unde inter omnes fructus est [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] et carne pulmonis [illegible] et aliis passionibus pectoris. Unde [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in [illegible] pectoris. Item [illegible] [illegible] [illegible] in pectore. Item sicut [illegible] [illegible] in epate aut splene quia opilat illas [illegible] unde [illegible] opilat epar [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] foliis [illegible]

Filipendula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible] ... [illegible] [illegible] pulmonis ad [illegible] pulmonis [illegible] ... [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pulmonis aqua dissoluit [illegible] ... [illegible] aqua dissoluit [illegible] [illegible] ... ad [illegible] [illegible]

et fit emplastrum hoc emplastrum [illegible] ossa fracta [illegible] [illegible]. Item si [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] fit emplastrum hoc remouet duos modos qui [illegible] nominantur. Item lac sicut sanguinem coagulatum dissoluit et sanguinem liquidum coagulat. Item lac [illegible] sanguinem coagulatum dissoluit et sanguinem liquidum coagulat. Item lac [illegible] est abstersiuum quia est [illegible] acutum et hoc abstergit et [illegible] ualet [illegible] albaras et morpheam et [illegible] in modica quantitate. Item si uolumus [illegible] [illegible] ut melius [illegible] [illegible]. Tunc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] foliis urtice [illegible] materiam putri[dam] [illegible] propellunt ad exteriora [illegible] illam [illegible]. Item [illegible] ligno [illegible] fit [illegible] et fit [illegible] hoc [illegible] [illegible] et remouet [illegible]. Item [illegible] [illegible] ualet contra uenenum unde in morsu rabidi canis fit [illegible] emplastrum [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] hoc [illegible] [illegible] ad [illegible] uenenum [illegible] [illegible] [illegible]. Item sicut ualet ad mollificandum [illegible] [illegible] unde fit [illegible] [illegible] et fenugreco in qua sedeat [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] et [illegible]

Filex est planta quaedam folia pro[ducens] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et non producit fructum neque flores et reperitur in locis lapidosis et montuosis. Et sunt [illegible] quaedam est alba [illegible] nigra. Nigra [illegible] folia [illegible] [illegible] et [illegible] radicem magnam oblongam cuius color est niger quare nigra [illegible]. Alba [illegible] radicem cuius color est rubeus et est oblonga [illegible] [illegible] alba filex [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] magna [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] ego puto [illegible] esse [illegible] [illegible] in [illegible] in fine [illegible] est [illegible] [illegible] nota quod ualet ad consolidandum [illegible] unde [illegible] [illegible] [illegible] et maxime albe [illegible] [illegible] [illegible] consolidat et [illegible] fistula consolidat. Item [illegible] [illegible] [illegible] maxime [illegible] [illegible] consolidat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consolidat. Item pulvis radicis cum aqua mellis [illegible] ualet contra [illegible] [illegible] in intestinis. Item [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] abortum [illegible] ualet ad educendum fetum mortuum. Item [illegible] [illegible]

Filipendula est planta [illegible] radices [illegible] ... [illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible]

filex minor papron

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

filex [illegible] [illegible] polipodium [illegible]

filex medius [illegible] [illegible] [illegible]

filago [illegible] [illegible] [illegible]

19
flammula pyes kanis przywrothnik

Flammula piperella apium
liwe rodos apium agrestium Jaskier

~~flammula~~ Jaskier

Habet aliquam triplicitatem satis grossam
et crescit in partibus ultra marinis et
apulie in montibus satis eleuatis / et
in medicinis radice utimur. Unde galienus
nota quod est calida et sicca in tertio gradu. Unde constantinus
nota quod valet in calculo ad educendum lapidem
et ad prouocandum urinam / unde cortex radice
eius cum aliis apparatis sit puluis cum dicta
ponderi mirabiliter prouocat urinam / et
hoc scitur iemuno datus. Iste frangit lapidem
in renibus et vesica contentum. Iste confortat
stomacum debilitatum ratione frigiditatis. Iste
valet in passione colica causata a humore
flegmatico sicut communiter fit. Iste pulvis
eius sit sicut clarum quod sepe datum certi
valet. Item valet illa radix contra epyas
sua proprietate, et etiam sua qualitate. Item
valet contra opilationem epatis et splenis.
Item valet contra asma et difficultatem an
helandi causatam a materia contenta in pectore.

Fistici sunt fructus arboris in partibus
ultra marinis reperti / qui habent duas
cortices et medullam intus ca rubei coloris /
vel declinante ad rubedinem aliqualem
exterior est pellicula / que interior durus est
sicut testa auellane. Unde galienus nota
quod aliqui dicunt quod sunt frigidi et sicci. Alii
dicunt quod sunt calidiores iuste et quia
nux est calida in tertio gradu, ut fistici est calidus
in tertio. Sed tamen interior virtus oppositus quod sunt
calida et sicca in secundo / sed tamen possunt esse sicut
in primo. Dicit 20 cap. dicit quod sunt calidi a fine secundi
et superius est humiditas multa. Unde constantinus
nota quod multum valet ab tritis pectoris
dant cum multo melius multum petosum quod
sunt erectiori et redcuntur multum extractur
eis et solet apponi in medicinis pectora
libus coytu. Iste valet ad apinendum
opilationes epatis. Oleum eorum multum
valet ad hoc quod fistici habent proprietate ad con
fortandum epar et proprium deopilandum.
Iste confortat stomacum, et prohibet nauseam
et abstringit. Item valet contra venena
et puncturam aialium et cetera.

polne radzidlo
Fistula pastoris est planta quedam
aquatica dicunt 20 cap. fit in medicinis
in duabus causis. Unde galienus nota quod est calida et
sicca in primo gradu. Unde constantinus nota quod virtus
dicitur auctoritate quod oppositus sunt sicut
eius frangere lapidem contentum in renibus
et vesica / ad idem valet decoctio eius.
Item prouocat et educit materiam mala
cuntes in matrice. Item educit fetum
mortuum. Iste valet nocumentum in
ductu corpore mouere. Iste valet
contra vomitum / et ad reductum
corporis / ymo valet ad dolorem capitis
Item valet ad remouendum nocumenta intestina
in intestinis / et etiam ad remouendum infestationes
intestinorum / unde radix multum

valet in istis et etiam decoctio eius valet
ad idem. Sequitur de clarea.

Flammula nomen multis plantis impo
situm hoc nomine flammula / unde quod est pla
nta quedam prope terram extenditur et aliquando
ascendit super arborem / et est sicut funis
qua mediante ligant aliquid et perduat
semina parua nigri coloris rotundaque. Unde
galienus nota quod est calida et sicca a fine secundi
in principio tertii. Unde constantinus nota quod valet contra
difficultatem urinandi et impotentiam urinandi.
Item frangit lapidem. Iste prouocat urinam. Iste
si imponatur vasi / et repleatur illud vas
oleo illud oleum valet contra arteticam
passionem et oleum eius. Iste valet contra
quartanam ante paroxismum quartane applicatum
et et cetera.

Flos eris est res. Nota quod duobus modis
fit enim secundum opinionem aliquorum in fusione
eris de fornace in fornacem / unde quando
fit extinctum est et in aqua de purgantur de ponit
de vna fornace ad aliam / et per capitum
ad aquam ut frigefiat tunc ibi proprio multat
se in aquam proprium quod flos eris est. Unde
galienus nota quod est sicca et humida quia de venit
ad principium ignis, et tunc est calida et sicca est in
tertio fine per et sic in tertio. Unde constantinus nota quod
quod est solutiuum. Item valet contra dolorem
mouetur tamen cum iuuante in naribus. Item
valet ad remouendum carnis superfluitatem. Item
multum abstergit. Sequitur de saphiro.

Folia est duplex quoddam est aquaticum folium
et quoddam est arborem. Aquaticum folium
aque et alio nomine balabatris nominatur de
isto loquitur dicit 20 cap. Unde dicit quod folium
sit folium quoddam super aquam proueniens
lenticule / et hoc folium nascitur in India
folium arborem est folium, quod in Indea arbore
est nos utimur / et propter ad nos non ducitur
Unde galienus nota quod dicit dicit quod folium
aquaticum sit calidum et siccum in secundo et natura eius
propinqua spice et arborem quod sit dicta
calidum et siccum in tertio. Aliqui dicunt quod quedam alia
ponitur folium tum ratione folia piperis /
et sunt satis magna et lata et aliqualiter
spissa sicut folia lauri / sed magis declinat
ad rotunditatem / et in rotunditate sunt quasi ad
colorem. Unde constantinus nota quod folium dicit
quod ponitur folia in medicinis confortat propter
hoc animalibus. Item valde confortat stomacum
et corpus. Unde primus in suis fit uinis dicitur
illud folium esse valde proprium. Iste prouocat
et confortat urinam. Iste retentiuum
reducit valde bonum odorem. Unde constantinus
folium arboreum valet / quod confortat stomacum et
sua proprietate confortat capud et quandoque suffu
siones oculorum. Iste aperit opilationes / et

flos amoris szcharlath l. brunathk l. vaphirhlilie
flos liliorum nathzorzka
fragaria l. folia fragorum poziemniki
fraxinus herba fragorum babya rzirz
flos capri kapri l. orchi porr
flos sinacij l. flos agalme

ffraxinus est arbor ... secundum ... frondibus frax... cum aceto ... scabies pustule ... cum aceto ... morphea ... soliditas
fructus ... vini ... volat ... nequit

procurat urina et ... et valde confortat
interiora ... Versus Caplius ... ffr...

Fraxinus est arbor cuius fructus dicitur lingua avis, de quo in cap. de simplici in incipientem ab l. dicetur.

Frumentum quoddam est semen granum panis confert et vocatur triticum et non est nomine quo ad ordinem compilatur et dicitur frumentum quia singulis preponitur et est bonum debet esse coloris rubei et clari, ... plenitudo et grossities, ... boni odoris et ... veteris et antiqui ... valet. De operacione ... non quod frumentum est calidum complexionis ... et quod est ... temperatum ... ... est tenendum. Et ... ... est ab ... ... quia excessus eius in ... De operacionibus nota quod G. dicit libro suo de alimentis quod ... comedentes frumentum ... ... moriuntur. Item ... frumentum est grossum viscosum satis et vetosum satis. Et ... frumento frequenter ... lubricos ... ... grossum flegmaticum ... ... in intestinis ... lubricos. Item farina eius valet pro decoctione ... Item emplastrum ... valet in morsu canis ... decoctum ... ... supponatur. Item decoctum ... ... valet ad restringendum fluxum sanguinis. Item farina ... valet ... ... tussi et in asperitate gutturis et valet ad digerendum materiam ... in pectore ... maxime si decoquatur ... et apponatur ...

Fu est valeriana et alio nomine fusta dicitur. Et nominatur ... ... folia ... foliis ... ... flore ... flori ... et in medio eius est ... coloris ... et habet stipitem satis longum. Et in medio ... radice et odor eius est odor ... ... odori ... De operacione nota quod ... eius est ... complexionis ... ... est calidum et siccum in 2°.
De operacionibus. Nota quod radix illius habet virtutem magnam ... in provocando urinam. Unde fit pulvis eius ... foliis ... radicis ... ... et apponatur de radice ... Et etiam alia ... ... fortificare et addatur ... ad ... talem pulverem, quia etiam aperit. Item radix eius ... Item ... ... valet. Item confortat stomachum ... ... oleum eius ...

... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
... ...
fu ... alias valeriana = valedra ... potentilla

Fuca est potus quidam artificialiter factus cum quibusdam arctibus. Et fuca est nomine equale ad potum in ordine a frumento aut ... ... fuca appellatur ... aut potus qui dicitur fuca confert in ... ... non potatur ... eius ... ... confertur ... est ... ... aque que ingreditur. De operacionibus nota quod nocet stomacho et dat ... ... et nocet renibus et vesice propter materiam que ... advenientes ... nocet vesice quia generat lapidem vesice. Et nota quod ... ... urina ... ... causa. Et ... ... nocet ... velamina cerebri ... ... quia ... ad caput et ledit. Et si iste potus digeritur multum dat de nutrimento ... ... quia ... forti operacione ...

ffilsimmon est radix ... calida et siccum ... ... De operacionibus nota quod in podagra multum valet ... ... cum quo potus podagricus ... ... Item valet ... ... frigida ... ... Item valet ... ... veteris et in ... ... valet ad ... ... flegmatica ... ... Item provocat ... ...

Fumus vero aliud est inter fumus et vaporem vapor est ... ... fumus ... ... et sicca ... fumus ... ... Et non quod fumus est ... composita ... ... subtili ... De operacionibus nota quod cum volumus ... ... ad ... multum penetrare ... ... eius fumum adhibere. Et dicitur ... fumus ... valet ad ... fluxum ... ... quia ... ... et ... aliquod ... Item fumus ... ... et ... ...

Fumus terre est planta que folia ... ... pastinace ... ... folia ... ... albi coloris est. Et dicunt quidam quod ... ... planta ... ... illud est ... ... planta ... quasi ... ... fumi vel quia subito crescit ad modum fumi ... ... plantarum. De operacione nota quod est ... ... aliquos sed non puto hoc esse ... ... est ca. in 1° ... 2° ... ... esse ... in primo

pivo

polium vel ... ... vel ... ... columbarie

Cantabrum [illegible] ... quod [illegible] dissolutum valet [illegible]
[illegible] ... in vino albo [illegible]
[illegible] ... dolore [illegible] et [illegible]

Et melior dicitur esse ille qui rubior est
et qui multe est aluminositatis. Unde fumus
terre comparatus, parve est virtutis, cum in
eo sint partes subtiles calide, vero tamen
est virtutis calide, et iste partes frigide
reducuntur. In decoctionibus nota quod est
lingua laxativa, cum succus eius educat
magis coleram et flegma [illegible]
Unde in istis lepris quando volumus magis
coleram evacuare [illegible] succum eius
et cum mirabolanis misceret [illegible]. Item
probatur sanguinem, cum capiatur [illegible]
et ipso [illegible] fumus terre [illegible]. Et
talis collatio potest dari ter in septimana.
Item fumus terre provocat urinam et [illegible]
[illegible]. Item valet ad confortandum
stomachum propter suam stipticitatem et reducit magis
flegmaticam villis stomachi adherentem. Item
confortat gingivas si cum succo liniuntur.
Item valet ad abstergendum et removendum
[illegible] corporis. Unde cum decoctione
eius [illegible] lavari [illegible]

Fungi dicuntur esse tubera terre
et generantur ex humoribus quibusdam
[illegible]. Unde de genere nota quod sunt frigidi
in fine [illegible] frigidos esse
[illegible] materias. Unde fungi qui na-
scuntur circa arbores [illegible] olivas
sunt [illegible], et omnes qui nascuntur
circa arbores viscosos dant nutrimentum
multum [illegible] sunt mali. Et [illegible]
qui crescunt [illegible] ubi sunt [illegible]
ferri, et ubi sunt aliqua venenosa
sunt venenosi, sed qui sunt aliqualiter
rubei sunt meliores, quia sunt minus frigidi
et minus est viscosa, quia rubedo
attestatur super caliditatem. Etiam qui
cito putrescunt sunt peiores. In decoctionibus nota quod fungi generant
humores grossos et viscosos, [illegible]
[illegible] generant nutrimentum
multum, quod tamen est malum, quod frigidum
grossum viscosum. Item generat
[illegible] stupores [illegible]
[illegible] grossi et viscosi
qui faciunt opilationes. Item provocat [illegible]
[illegible] propter quod producit humores frigidos
et viscosos. Modus rectificandi est quod
primo bulliat in aqua, quia per illam
separantur multe partes viscose, et postea
fiat [illegible] illius humiditatis
et [illegible] bulliat cum speciebus ut cum
[illegible] gariofilis [illegible] et [illegible] bonum
vinum forte desuper potetur. [illegible]
[illegible] materia fungi est viscosa
[illegible] aperta.
Item [illegible] fungorum facit difficultatem
[illegible] quod infrigidat [illegible]

quibus infrigidat non potest debite dila-
tari [illegible]

Furfur est res nota, et differre [illegible]
et [illegible] quod doctores intelli-
gunt [illegible]
De genere nota quod est calidum et siccum [illegible]
nota quod in partibus istis [illegible]
[illegible] et [illegible]
et [illegible] valet
[illegible] pectus et [illegible] pectorales.
Item multum [illegible] stomachum et intestina et
[illegible] est. [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] calidum [illegible]
Item [illegible] et [illegible]
cum pinguedine et vino et fit emplastrum
quod applicatur dolori [illegible] et valet.
Item furfur emplastratum valet contra morsum
venenosorum, et [illegible] quadam proprietate.

Gagates est lapis quidam cuius
odor plus est odori asphalti. De
genere nota quod doctores non
[illegible] eius [illegible]
[illegible] principaliter [illegible]
[illegible] subtilium in eo ponentur caliditate
aliquali. In decoctionibus nota quod valet [illegible]
[illegible] pulverizatum et [illegible] emplastrum
applicatum. Item valet contra [illegible]. Unde
fit suffumigium [illegible]

Galanga est res nota, [illegible]
cuius dubitant doctores. Aliqui di-
cunt quod esset fructus arboris. Alii di-
cunt quod esset radix [illegible] et istud est verum,
et crescit ut plurimum circa arborem quandam.
Et bonitas cognoscitur ex colore, quia
debet esse rubea, alba [illegible]
est, et debet habere odorem aromaticum, et de-
bet habere saporem acutum. Et galanga et ga-
riofili in virtute medium [illegible]. Et ga-
riofili [illegible] galanga [illegible]
valet et est [illegible] virtutis galanga.
In de genere nota quod [illegible], quod sit ca-
lida et sicca in secundo [illegible] auctoritate [illegible] dicit
quod sit calida et sicca in secundo, et quia virtus ga-
lange medium [illegible] a virtute ga-
riofilorum, quare [illegible] est tenendum.
In decoctionibus nota quod [illegible]
[illegible] confortare et [illegible]
[illegible] in ore, quia [illegible]
confortat [illegible] et confortat
[illegible] in ore [illegible] et movet.
Item subtiliat et [illegible]. Item [illegible]
ad [illegible] calefaciendo renes et [illegible]
[illegible]. Item valet in
colica quia [illegible] caliditate.
Item confortat [illegible]. Item confortat

[illegible] fungorum [illegible]
[illegible] 268 [illegible]
283 [illegible]

fo in debilitatem propter frigus / et etiam di-
gestiva confortat / Item valet ad confortandum
corpus debilitatum ex frigiditate. Unde ponitur
in specialibus capitulis cordialibus et confortati-
vis quibus pillule medicine confortant etc.

Galbanum est gumma cuiusdam arboris
que similitudinem habet cum ferula. Et
dicit Avicenna quod galbanum est ponderosum
et illud est melius si est de-
positum aliquibus scilicet lapillis et est lene.
De gradu nota quod est calidum in 2° siccum in 3° secundum
Avicennam / Sed dicit quod sit calidum in 3° siccum in 3° quia
sua apparet in venere / Serapio dicit quod sit cali-
dum in 2° siccum in 3° / et hoc etiam per tenebras. De
operationibus nota quod appetitate habet
quod si naribus attractum fuerit sicut epilen-
ticum paciens immediate surgit et istud etiam
facit per suas qualitates / Item fugat omnia
venenosa / Unde dicit Dioscorides quod si ex eo
in via potus cum vino et aqua hec po-
tentior valet contra venenum / Item valet
in percussione facta a sagitta venenosa
si conficiatur cum vino et aqua / Item linatur
circa cum galbano nullum venenosum
ibi appropinquat / Item valet ad educendum secundinas
et fetum mortuum / Si cum eo fetum mortuum
educit et inducit abortum / Si potatum
vel assumptum per os vel si fumus eius nasi
applicetur collo matricis / Item provocat urinam
Item valet in asmate et tussi / Item educit
humores de pectore / Item valet in doloribus
auris cum dissolvitur in oleo liliorum albo-
rum cum aure applicatur / Item valet ad removendum
tumores / Item dissolvit apostemata dura et
nodos quia resolvit magis / Item removet
lentigines / Item valet in spasmo lactorum
Item valet in tortione lactorum etc.

Galanga est duplex quedam est composita quedam
non est simplex / Composita est medicina
confectionibus et aliis medicinis pluribus
confecta ut patet per Avicennam in suo Antido-
tario / Simplex est herba que principaliter
bono odore / Et nota quod composita aliquando
augetur cum musco / Aliqui dicunt quod est ca-
lida in 1° sicca in 2° / Avicenna dicit quod est composita calida
et sicca in 2° / De gradu simplicis nota quod est ca-
lida et sicca in 2° / De operationibus nota quod composita
resolvit apostemata flegmatica / Et valet
ad dissolvendum ventositatem / Unde in doloribus ventris
convenit / Item provocat coitum et confortat
matricem / Item valet in suffocatione matricis
et ponitur scilicet in collo matricis / Item ga-
langa confortat cor et alia membra principalia
Item ipsa mitigat ad ... / Item prohibet
fluxum ventris ipsum constringendo / Item
valet in passionibus uteri / Item simplex cor
confortat multum / Item odor eius confortat
cerebrum et si apponitur in vino confortat et ...

tali / Item removet et ... causata ex frigore
et corpus illud ... / Item si ponitur
in vino et tale vinum bibitum inducit
ebrietatem / Item multum confortat et mundi-
ficat urinam / Vino facit eam pacata ...
... etc. Sequitur

Galla est res nota quia fructus quercus
De gradu nota quod est frigida et sicca in 2°
et 1a que recipitur ab arbore recens in
matura pura rotunda nodosa non per-
forata / Et ipsa est melior. Item et
perforata et matura. De operationibus no-
ta quod omnes species gallarum sunt stiptice fortes
quando teruntur et pulverizantur super carnes
superfluas delent eas / et conferunt ad ulcera
corrosiva / Item prohibet humiditates et valet ad
gingivas / Item illud quod est intra
gallam scilicet ponitur panni in loco corrosivo / Item gal-
lentes valet / Item sessio in decoctione gal-
larum confert contra ... et ... humida cum
eius antiquo / Item quando pulverizatur
et datur in potu cum aqua vel vino co-
fervunt humiditates ulceras intestinorum / Et flu-
xum ... antiquo et sunt convenientes in ...
etc. / Et universaliter valet ad stiptica
removenda et operandum etc.

Gallina est animal notum similiter et gallus
De gradu nota quod ad calidum et humidum
declinare non tamen multum exprimit.
Et meliores galline sunt que nondum
ova fecerunt / Et galli meliores qui
nondum coierunt / De operationibus et operationibus
nota quod caro gallinarum si bene decoquitur
rectificat complexiones / Unde ultra ...
sed hec apparet quando et caro earum
est multum conveniens nutritiva ... Brodium
galline est resolutiva / Caro galli
brodio est calidior / Item gallus et
gallina valet contra venenum / Unde
dividatur gallus in duas partes et superponatur
loco venenoso et si ... super ...
Item in punctura venenosorum ...
tas ... super locum et valet / Et quando
unus pullus est mortuus apponatur
continue alter quousque aliquis remaneat vivus etc. / Item cerebrum galline
restringit fluxum sanguinis narium qui
ve ... cerebri si ... ibi assumatur
et ... vel ... emplastrum
apponatur / Item ius et caro galline valet
in tremore et debilitate ... / Item ius
galli antiqui maxime valet in colica
et ... cum ... carthamus ...
... vel
... si ... et aliqua
... Et si polipodium ...
decocto imponatur ... ius ...
ad educendum ... / Et quando imponatur
cartamus educit flegma / Item gallina

Gallina viva ... dorsum ... aliquid ... gallus et pullus ...
... super locum venenosum apponatur ... alius ...
... quod ... loco ... partes ...
ab ... aliquid ... venenum ut ... / et ... confortat quod ...
... expellit venenum ... cum ... vinum ... et ...
...

(margin: ...)

Gallitricum est planta [illegible] calida et sicca ... [illegible] in vino [illegible] ... lapidem [illegible] et [illegible] cum patre

Genciana [illegible] ... Genciana [illegible] ... et vomitum [illegible]

est multum [illegible] ... testiculi multum comedunt ... debilibus et [illegible] tibus testiculi ... Sequitur

Gallitricum est planta que folia similia habet foliis bethonice. Et folia eius sunt grossiora et longiora / et alio nomine christa galli nominatur / et producit stipitem altera elevata ad longitudinem brachii. De complexione nota quod est calida et sicca in 2o. De operationibus. Nota quod succus eius potest [illegible] ... ut ... que non possunt concipere propter humiditatem aquosam ... subiugatorum. Et dicunt aliqui quod si [illegible] ... civitates septem vel septem stipites cum floribus [illegible] ... in nasum provocat sanguinem. Iste si pessa imbuta cum succo eius [illegible] ... educit [illegible]. Item frangit lapidem / et provocat urinam. Item abstergit maculas oculi ... pulverizatum

G[illegible] est animal volatile ... est de genere columbarum ... quidam ... de genere ... de genere eius ... dico quod est calida et sicca ... [illegible] ... non est dure digestionis ... stringit ventrem ... in fluxibus ventris ... Item valet in ulceribus ... in ulceribus oculorum si eius sanguis imponatur. Et in fluxibus ventris ... non debet dari ... frigida ponatur ut ... pro ... et ... assatur ... Sequitur

Gariofilata est planta quedam satis nota. Et sic dicitur quod radix eius odorem gariofili. De operatione nota quod educit. Item provocat urinam. Iste confortat membra frigida ut matricem quia educit humores flegmaticos. Item ... debilitatum ex frigiditate et vetustate ... confortat. Unde ... decoctio eius in vino et valet. Item valet in doloribus ... ex vetustate. Item confortat caput ... Iste cerebrum frigidum confortat. Iste in passionibus cordis conmendatur.

Gariofilus est fructus arboris in India ... qui tempore estivo colligitur. Et bonitas eius cognoscitur ... quia debet rubedine ... tendere ad nigredinem / et debet esse acuti saporis et debet habere odorem ... Et ... est masculus, et debet esse magis ... adquiritur. Aliud est ... est femina et debet esse minoris quantitatis ... efficatia ... et debet ... ubi non est magis ... multa [illegible]

Nota quod est calida et sicca in 3o ... de gariofilis debet intelligi. De operationibus nota quod valet ad confortandum ... calida ... si pulvis eius cum lacte ... Iste confortat stomachum / et digestivam debilitatem ex frigiditate et humiditate. Item confortat epar debile propter frigiditatem. Iste confortat cor ... ex frigiditate. Iste valet ad confortandum cerebrum ... odor eius confortat cerebrum debilitatum propter ... odor eius comeditur ... Item valet ... comestus ad confortandum ... commiscetur ... [illegible] ... molestat stomachum / et ... ubi permanet ... comedunt gariofilos. Item ... valet in asmate ... pillule ... sub lingua per mediam horam / et tandem deglutiatur.

G[illegible] est pancia sive pastinaca de qua dictum est ... ab [illegible] ... Sequitur

Genciana est planta que ... folia similia sunt foliis ... folia habent ... et ... stipite ... altitudine ... habet nodositates quasdam ... distantes in quibus folia stant / et producit florem albi coloris / et habet radicem longam et grossam satis sicut aristologia longa habet. Et ... aliqualiter et bona ad rubedinem ... declinare / et debet habere soliditatem ... et debet esse amari saporis. Illa que ad albedinem declinat ... parva amaritudine modici valoris est. Et conservatur ... in virtute et longius / De complexione nota quod est calida in 3o et sicca in 2o. Hec est ... De operationibus nota quod valet contra venenum maxime contra morsum venenosorum / sive ... applicata / et potata ... canis ... et valet. Et ideo ... medicina que ... applicatur cum ... vel melle. Iste ... urinam est provocativa. Iste educit ... colli ... applicatur. Item educit ... Item ... Iste ... tollitur ... Item ulcera ... antiqua ... Iste asmaticos confert ... Iste valet ad ... putredinis ...

... cum vino et pipere et ... febribus ... calidis et ... lateralis ... asmatis ...

Genciana ...
... Allagalla ...
... vel
... dicta

polipodium

... palma ... galli ... planta ... [illegible]

Genestula ... ... sed ... ... augustiores
... ... genesta ... ... sunt ... ...

Zee

Gluens vel secundum alium doctorem panicum
de gone nota quod est fri 2 sic i fine
2 de operacionibus nota quod est constrictivus
ventris quare doctores dicunt panicibus
panicum vel milium coctum in aqua plu-
viali decoqui et est dure digestionis et ge-
nerat ... decoqui et tamen dat bonum nutrimentum
Iste panicum constat sine mordicatione
Item resolvunt et removent dolorem ventris
vel in dolore colico ... Item ... ...
mellilotum et milium et in vino pannis ...
siccent et in pannulo loco applicet ...
aliqui dixerunt quod esset ... Unde
dico licet habeat partes calidas tamen a predomi-
nio est frigidum et dat bonum nutrimentum non
... ... sequitur de lapidibus

Gingiber est genus ... silvestris
de quo dicit ... proprio de ...

Gariofilata est secundum aliquos ...
... alii dicunt quod sit ...
... ...

Gipsum est res nota que in vulgari creta
alba dicitur de gone nota quod est fri
2 sic in fine 2 vel forte ... de
operacionibus nota quod est consolidativa rerum
unde conglutinat vulnera et ulceras
pulvis eius impositus vulneribus Iste prohibet
fluxum sanguinis narium ... gipsum et
... plantaginis ... bolarmenicum
... fit emplastrum quod ... ...
apponatur multum commendat Item in fluxu
sanguinis narium cum albumine ovi fit emplastrum
et fronti applicetur et valet Item prohibet
fluxum ... ad locum ... ...
... emplastrum cum albumine ovi et ...
applicetur Et doctores ... maxime
laudant ... gipsum ... adhibere ...
quia assumptum ... qualitate est ve-
nenum ergo ... ... applicando

Glans est fructus arboris ... de
... nota quod ... quod sit fri 2 sic in 2o
... fri et sic ... ... et
... quod sit fri 1o sic 1 2o de operacionibus
nota quod glans et proprie cortex eius
valet ad restringendum fluxum sanguinis
vel in fluxu superfluo ... glandes
et folia ... ... plagas ... ...
... emplastrum Item folia glandium ... ...
... valet in fluxu ventris ... ...
emplastri applicentur Item in fluxu sanguinis
narium pulvis glandium imponatur Item folia
... glandium valet ad consolidandum unde
... folia ... et ille pulvis
imponatur vulneri ... quia incar-
nativus et consolidativus est ille pulvis ...
... Item ... glandis ... ...
... venenosa Item ... est ...
... interior ... valde restrictiva

... ... glandis ... ...
... ...
... ...
...

... ...
...

unde in fluxu ventris illa cortex coctur
et eius pulvis glandium ... Item de
cortices ... valet in ... ...
Item glans valet ad confortandum seu constrin-
gendum membra lassa ... de glande
quercus nodesit bonum nutrimentum hominibus
... porcis quorum tamen carnes meliores
sunt carnibus porcorum ... ...
Item ... quod glans provocat urinam
et ... ...
stringit ... ... constrictus
sit oppilatio urine et ... vesica
constringitur ... appellatur ...

Gluten ... ... aliqui
sit appellatur ... ...
... Item aliqui ... ...
... magnus de gone nota quod est fri
et ... in primo de operacionibus nota
quod valet in ... ...
et ... ... Item ...
... ... quia abstergit et ...
... Item ... ...
... Item valet ad consolidandum ergo
... ... pomi et ... ...
et ... Item ... in pul-
vere ... stringit fluxum sanguinis ...
... Item ... ...
... Item ... dissolvatur in aqua
... ... vel ...
Item gluten ... ...
... ... constringit fluxum
sanguinis ... ...

Gramen est herba nota de gone
nota quod doctores non ... ...
... quod sit fri ... 2 sic in 2o de operacionibus
nota quod est consolidativum et ...
vulnera recentia unde ... pulvis ...
et supponatur ... ... et
... ... consolidativa Item valet
contra lumbricos ... ...
radices eius ... ... sit de-
cocto quia interficit vermes et
educit ergo pueris ... ...
Item frangit lapidem et provocat
urinam ... ... constringit ...

Granata est ... quedam arboris
... et est rotundum et ...
... arbor ... ... et producit ...
folia ... ...
... rotunda et grossa ... ...
est coloris rubei et ... ...
... ... de gone nota quod
est ... 2 sic 1 2o de operacionibus nota quod ...
... sine mordicatione ... de operacionibus ...
... ... 1 2o ... forte
est ... 1 2o ... ...
... magne mordicatione Item ...
... ... incarnativa et consolidativa

bliy =

trawa =

et idem pulverizari. Item si lavetur in aceto
bis vel ter et postea oppiata debet pul-
verizari, hic pulvis multum consolidat. Item
granata vngit pannum, et optictima que
advenit panno ad 19 coremonis
est multum confortatiuus cerebri et confort-
tat cor et ideo in epilepsia cordis debet panis(?)
in cappari et epilepsia vini ii conmiscere
hic tingit pannum. Secundum ...

Granatum est fructus arboris cuius
tres sunt species, quoddam est dulce
et quoddam acetosum, quoddam insipidum.
Dulce est satis notum et acetosum
etiam notum est, sed insipidum est inter
ista duo. De gradu nota quod acetosum
est frigidum et siccum in 2°, dulce est frigidum et humidum et
insipidum est medio modo. De operationibus et oppa-
rationibus nota quod valet in pomo ad prohibendam
ebrietatem si prius vinum assumpserit, capiat
quia reprimunt vapores et eorum asce-
nsum ne vadat ad caput. Item valet in febribus
ardentibus dari prius cibum assumptum sic prohi-
bet cibi vapore ad caput ascendere. Item
vomitum tollit et ptisanas febris.
Item dulcia leniunt pectus, acetosa
exasperant pectus. Item succus granata-
torum valet ad prohibendum fluxum sanguinis
de pectore et maxime succus grana-
torum insipidorum. Item succus granatorum valet
ad oppilationes et constringendum, unde pul-
vis corticis eorum valet in fluxu ventris
sanguinis narium et corrosionem. Hic pulvis va-
let consolidandum vulnera. Item grana oppi-
lata granatorum valet ad consolidandum
et prohibendum fluxum sanguinis. Item
succus granatorum valet ad confortandum stomachum ma-
xime insipidorum. Item si capiuntur granata
et decoquuntur in aqua pluviali, talis
aqua multum restringit fluxum sanguinis
de pectore. Item succus acetosorum valet
contra vomitus et contra apostemata et dolores.
Item si fiunt emplastra granata appli-
cantur maxime in partibus multum
valet. Item succus granatorum abstergit
et corrosivo medicamine detergit, unde
de cortice et aliis appositis fit tinctura
pilorum. Et balaustia est flos granatorum
de qua dictum est in capitulo de B littera.

Granum solis alio nomine milium solis dicitur. De quo dicit Platearius
in capitulo de eo, prime tamen dico quod est planta
que producit granum splendidum et lucidum
vocatur granum solis. De gradu nota
quod est calidum et siccum in 2°, et potest servari per
annos et ultra. De operationibus nota
quod valet in difficultate urinandi, propter
pulverizatur et talis pulvis exhibeatur
cum aliis appositis, unde pulverizetur

Granum solis est calidum et siccum in 2° gradu, valet
... decoctio eius ... valet urinam
... provocat ... dissolvit et lapidem frangit ... solvit

facere

et in panno ponatur et in potum ponatur et
ponatur et si placet sic administretur
cum aliis appositis ut in sermone dictum est
seu aliis: Item frangit lapidem sua calidi-
tate, dissolvit lapidem. Item provocat urinam
quia calida provocativa sunt urine, etiam
ut frequenter provocat urinam. Item valet in yliaca
passione, quia dissolvit ventositates fortiter
et in febre, et intelligi potest et in plata.

Gipsum vel est tartarum in vino et
similiter adhuc deponitur quod est ingella(?)
tenens dicitur. De gradu nota quod est ca-
lidum et siccum in 3°. De operationibus nota quod est et
et ponatur valet ad abstergendum lentigi-
nes et albaras et morpheam, debet emplastrari
supra locum, debet enim coqui cum aceto
et aliis appositis applicari. Item valet
ad educendum humores intestinis, item pro-
vocat vomitum et nauseam. Item educit
maxime flegmaticum potenter, et ideo debet dari
in colica et in passione flegmatica calida. Et etiam
educit magis ultra, sed magis materias
flegmaticas viscosas et grossas, et potest
in passione colica et loco eius ponitur
colloquintida, ut dicetur.

Granum pini est fructus arboris que pinus
dicitur cortice habens opertione durissima,
satis, et est duplex, quoddam maius,
quoddam minus, hoc autem sine cortice durissime
de gradu nota quod declinat ad caliditatem et
humiditatem in primo gradu, non enim multum recedit
a temperamento in ipso sed potest aque calide
acuitate ad in pinulo quam animal ... sit
post ventrem statim ponatur in aqua et
post iste pori acuitate et postea opponantur.
De operationibus nota quod valet ad prohibendum
lapidem in renibus, et vesica,
et prohibet generationem lapidis in renibus
et vesica. Item valet in difficultate urinandi.
Item confortat vesicam. Item in passione diabetica
ubi est stillicidium ad istum locum valet. Item
confortat coytum. Item valet ad mollificandum
maxime duriciem pectoris et pulmonis. Item valet in
decoctione grana pota multum confortat in
omnibus predictis. Item dat multum nutrimentum corpori
et pinguedinem et nocet stomacho et intelligi
hic de grano pini recenti, quia non
hic de grano pini recentis ... calidorum
recentium nocet stomacho. Item in spasmo et prohibeatur granum
pini et ulcera magis in pulmone tam
humida et apostemata et infrigidatis
humoribus magis in pulmone prohibeatur.
Et mollescit et valet in stagnatione et
corporibus apostematis, quia humectat et
dat nutrimentum humidum et confortat pectoralia.
Item cortex in tincturis valet in passionibus
venarum et vesice et si potest cum aliis appositis
pinum quod multum valet in illis passionibus ...

Granum azalem alio nomine dicitur granum ingrez et habet medullam albi coloris cuius odor est bonus, nascitur in partibus ultramarinis. De gradu nota quod est calidum in 2° humidum in 1°. De operationibus nota quod est in principio generativis quia dat multum de nutrimento et multum auget spermam et propter hoc valet coitum habere provocare etc. Sequitur de capitulo

Granum anesi vel anesum est granum quoddam simile piperi in quantitate et colore, cuius odor est bonus. De gradu nota quod est calidum et siccum in 2°. De operationibus nota quod multum confortat stomachum lapsum et frigi[diu]m et humiditate. Et cerebrum et pulmonem etiam confortat sua aromaticitate. Item valet contra paralisim etc.

Granum arabicum est gummi cuiusdam arboris et potissime in Arabia crescentis quia ibi est arborum multitudo illarum licet alibi etiam inveniatur. De gradu nota quod est calidum et siccum, et quia siccitas est amplior caliditate dicitur quod est calidum in primo siccum in 2°. De operationibus nota quod valde desiccativa est et ideo valet in vulneribus et ulceribus pulmonis. Item valet in tussi antiqua. Item confortat stomachum constrictivum calefaciendo etc.

Granum alzel est granum quoddam quod crescit in partibus Barbarie et habet corticem nigri coloris et medullam interius interius(?) albi coloris, et ipse cortex non est aliqualiter nigri coloris, et assimilatur piperi in colore et sapore quia est acuti saporis. De gradu nota quod est calidum et humidum in 2°. De operationibus nota quod potenter provocat coitum. Item multum multiplicat spermam. Item valet in dolore dentium. Item odorem bonum oris facit quando comeditur.

Granum viride est fructus cuiusdam arboris que albata dicitur in quo est septimus(?) cum iuvamento multum iuvamento(?) masticatis est simile, et inter singulas grumulas pars masticata est melior. De gradu nota quod est calidum et humidum in 2° quia cortex est calidum in 2° siccum in primo. De operationibus nota quod fructus eius abstergit faciem et cutem quia confert scissuris labiorum. Et dicitur cum pigmento dura et corporat stomachum et confert pectori et pulmoni, ampliat(?) vocem pre potu. Et oleum illius granum viridis valet in lapide et tortura et spasmo corporis et humectat. Et quia oleum aliquantulum calidum applicatur corrosionem non operatur in aceto. Et fructus talis valet in passionibus pectoris quia ea que sunt calida et humida multum valent in passionibus pectoris quia digerunt materiam propter quod oleum liberat aliud viz. Item fructus ille mundificat epar provocat urinam et aperit adrominem(?) et mundificat renes et renes ipso capitulo etc.

Granum regium sunt de genere vel cataputia(?)

de quibus dictum est in capitulo de C etc.

Grossularie(?) sunt nespila. De gradu nota quod sunt frigida in primo siccum in 2°. Nespilla cum sunt illa que sunt intelligendo de illis nondum putrefactis. De operationibus nota quod prohibet ebrietatem si ante prandium comedantur. Item constringit ventrem unde capiuntur illa non mollia et decoquantur in aqua cum qua debet decoqui cibaria pauperis vel possunt bibere illa et fractam possunt comedere. Item prohibet fluxum menstruorum colica etc.

Granum psidiorum(?) est animal quod appellatur lacerto. De gradu nota quod caro eius est multum calida quia devenit ad quantum gradum. Fimus est calidum et siccum in primo gradu. De operationibus nota quod caro eius eradicat [fermenta?] sive verrucas et dicitur percussio super eas. Item fimus eius est corrosivum et valet in illo in quo valet fimus lacertorum. Item abstergit cutem et valet ad removendum pannum faciei et maculam oculi etc. Sequitur capitulum

Gummi est species que fungorum cuius dispositio est rotunde figure et habet carnositatem quandam et est rubei coloris et impositus et extinguit et alia que sunt in montibus maritimis dicitur. De gradu nota quod sunt frigida et humida 1°(?) et in capitulo de F dictum est. Et quod debet rectificari per decoctionem propter hoc quod per applicationem specierum quia sunt maleficiente(?) etc. Sequitur

Git est zizania de qua in capitulo de Z dicetur, etiam dicitur lolium, aliquando dicitur quod sit nigella de qua per capitula dicetur.

Helleborus niger et albus est species sui(?) habentes similitudinem cum melanotecta(?) albi. De gradu nota quod est calidum et siccum in 3° gradu. De operationibus quod in partibus ultramarinis quando invenitur decoquitur et comeditur. Item succus eius valet si cum in quantitate 3 l cum mellicratu potetur provocat et. Item provocat ventum ut supra dictum est. Item in aliis vomitivis provocat vomitum etc.

Halibum est planta que alio nomine halcion dicitur et dicitur similiter nomine sic nominatur quia inest ei proprietas simul apostata que cum emunctoriis accipitur. De gradu nota quod est frigida. Quoniam in partibus est virtus calefactiva et resolutiva et virtus eius assimilatur virtuti rose vel in rosa sunt multe virtutes quia virtus infrigidativa et virtus calefactiva in ipso superficialiter cuius quidem frigiditas ex est diligenter quoque per hoc rose confortative sunt amplior frigiditas spiritum vehementibus in quibus est virtus calida que per apparitionem resolvitur. De proprietatibus nota quod vincit apostata emunctoriorum etc. Sequitur

Halti est medicina i. dicta que cum
dimos assimulatur hermodactilis. De gone
q est ca. 2 sic. 1 3o. De opperatibus no
q valet contra podagram. Item educit
c̄ caridos z vomitus. Item educit humidi
tates flegmaticas crudas etc.

Harbatum est planta cuius semen est
simile farragini. Et est duplex dome
sticum z silvestre. De complexione nota
q domesticum est ca. i primo sic. i 2o. Sed
silvestre est ca. 2 sic 1 2o. De operationibus
nota q est consolidativum unde succus eius
potatus super vulnera recens consolidat. Et
folia superposita etiam consolidant. Item probat
urinam. Item valet in passionibus splenis
et epatis que opilat etc.

pz. inte plenius

Harmel est semen ... super dicit
q sit quedam planta cuius folia similia
foliis urtice. Unde q aliqui dicunt q
sit q sit urtica silvestris. Et producit capita
in quibus est semen quo utimur in medicina.
De gone nota q Serapion dicit q sit ca. 1 2o et
declinat parum ad siccitatem. De operationibus
nota q valet ad inebriandum sic vinum
antiquum. Unde semen cum vino sumptum valet
ad provocandum sompnum. Item harmel e
res magna. Capitulum 25 est salutiva
aliquibus. Item valet ad provocandum urinam. Item
valet ad confortandum visum si cum aqua
seu mixtura succi eius. Item si ebulliat
si bulliat cum oleo zizanio, z i d olim
pati dicitur. Item valet infirmis quia sompnum
inducit etc. Sequitur de aliis

Hauru est arbor nota in partibus ro
unde supplementum i. 1a est ... illius
arboris operatur fluit liquor qui desiccatus
ad aqua coagulatur. Et vocatur barbore
que valet ad constringendum omnem fluxum
sanguinis utrumque z vim cuiusque veniat. Et
valet ad constringendum fluxum ventris. Sed
p... dicit in tractatu simplicium medicinarum
ab... Et alienone ... romana
De gone haurum nota q est fri superioris
tpate declinans ad siccitatem. De operationibus
nota q haurus unde defructo eius
dicitur infra ... vehement
partibus impregnacionis ... sic fructus
eius. Item folia eius potata super lotu
podagram valet. Item fructus eius valet
ad educendum ... cum urina. Item si succus
eius misceatur melle z liquefiant sit
mena bona provocans. Item fructus
valet i. oppo ... etc.

Hiufurra est arbor arabica. De
gone nota q est ca. i 3o et sic i 2o.
Et sunt species eius 3 quorum est una vera fadics
... alia nobilis alia et est ...
... moit ut nobilis alia
De opperationibus nota q pulverizatum z potatum
super morpheam vel albaras cum melle

vinomet ... valet ad erudicacionem verru
carum. Item evacuat ledendo ... et vi
... oportet igitur bonum corrigi. Unde si ca
lor vel fuerit eius adequatibus ...
... dicitur alium in... etc.

Hlinum est gum quoddam q p... sa
latie c..., z ... in figura sed
... dispersatur. Alio quod ad ...
declinat z ... multa quantitate et
... falsificatur ... De gone no q decli
nat ad caliditatem z aliquale frigiditate
... q sit equalis ... De oppe
nota q confortat indigestionem ...
... in ... tibi etc. Sequitur de ...

Herba sancti johannis est ypericon ut in tractatu
simplicium incipientium ab y vide.

Herba sancti petri est pimula ut in
herba palisis vide in p. etc.

Herba fullonum est saponaria de q
dicitur in tractatu simplicium incipientium ab s.

Herba benedicta est gariofillata, de q
dicitur in tractatu simplicium incipientium ab g.

Herba yrundinis est celidonia de q
in tractatu simplicium incipientium ab c vide.

Herba cervi cervis est peucedanum de
quo ab p dicetur etc.

Herba vitri est herba que vitrum
abstergit, et habet folia satis aspera
et adheret vestimentis. De gone nota
q est ca. z hu. in passiva dicunt q sit
... et hu. i fine 2i ... i ...
est constipativa unde eius adheret. De
operationibus nota q si cum illa z pona
super dolore podagram multum valet
Item valet i tussi antiqua. Item vz i apg bg
gutturis ... decocto cum qua
si gargarizatur z valet. Item succus eius
... gargarizatus cum ... valet
Item si misceatur cum cerusa z ponatur
super ... calidis z valet. Item succus eius
cum oleo ... valet i dolore aurium. Item succus
eius valet i. ... Item vz i ...

Herbe zz simul est ... etc. De opera
tionibus nota. De gone no q de opera
no q frangit eius partibus quatuor pilos
et ... i paralysi. Item ...
sunt hoi ... ut dicit ...

Hermodactilus est planta quedam
producens florem floris flavi croci et
producit radice rotundam sic tepe ...
... vagina triangulare in qua est
semen nigrum primum quod ... et crescit
in pratis ... vocatur hermodac
tilus. Et est triplex scilicet hermodactilus albi
albi coloris rubei z nigri coloris. Albi
coloris bonum est, alii sunt peiores. De gone
nota q est ca. z sic i 2o. In ... De
opperationibus. Nota q est medicina solutiva

hermodactilus f. digitus ...
...tlosz

† herba mercurij i. petasilon
† herba ruperti pes accipitris
pes milui paprocz
† herba volubel volubel ...
... ... chmyzel
† herba venti media ... alba
... dyabolo ... ...
† herba fullonum ... ...
† herba abortiua grenosth
† herba salonius ... ... marie
sorometa verona krowter
† herba sancti lamperti i. gotra
Daminula zinnyczt

et maxime valet in doloribus iuncturarum ut
podagre Unde fiunt pille de eis que dicunt
dari podagricis 2 multum comedunt. Item
si fit emplastrum de eis 2 loco supponatur et
valet. Item in quadam regione aliqui putant
hermodactil sit bulbo. sed hoc non dicit sicut
qz sic confugis aliquem mortuum. Sed ecce
de ipsis hermodactilorum qui sunt virtuale
(?) ... sicut virtuales sunt ... in humano
corpore multa malicia. unde si assumatur cum
... 2 metastasi valet ... contra
... et ... hic idem attestatur
Item quia nocet stomacho ergo confortantia stomachi
debent cum eo dari. [illegible]

Homo est animal notum. De ypone nota
... est ... ad ... aliorum
... ad ... ad pedes ...
... quod ... De operacionibus nota quod in homine sunt
plura que sunt specialiter aliquibus ... ...
passionibus. Unde os hominis ... ...
et tritum ... epilenciam 2 maxime
... combustum ... Item spuma hominis
... multum quia ... et
removet pannum et albaras. Item ... urine
... abstergit ... et
si cum aceto misceatur removet pannum et
albaras. Item urina hominis ... 2
... assumpta removet opilationem
... splenis ... comedatur ...
Item ... urine hominis removet ...
... et ... caput ...
Item pulvis seu cinis capillorum ...
cum oleo rosarum 2 gutta imponatur auri statim
removet dolorem eius. Item urina hominis
removet pruritum 2 scabiem ...
2 caput ... Item visum clarificat. Item urina
... ... dulcitudine
quia dilatat. Item saliva hominis ... sunt
... Item est venenum specialiter
... cum scorpione. Item saliva ... et
removet pruritum et ... albaras et ...
morpheam ... Item lac hominis ... ...
comedatur quia ... ...
2 membra confortat. Item lac mulieris ...
tat urina et ... pueri ... lacte ...
cum ... Item lac hominis est sedativum
dolorum 2 ... ...
Item fungus ... confert in podagra
Item si ponatur ... ...
... Item spuma ... in podagra
valet. Item lac mulieris cum apio ...
confert in podagra. Item ... hominis
pulverizentur 2 pulvis ponatur super morsum
... confert. Item stercus hominis est multum
valens in podagra. Unde ... ... et
cum ... applicatum ... Item
stercus hominis si cum melle ... potest
removet ... 2 ... aufert

Holus 2m doctores bleta dicitur et ... Et bleta
... duas species scilicet alba et ... nigra
ad ... ... et ... est ...
... multa ... est ...

... Et bleta alba plus habet ... que
est magis solutiva et ex quo est ... ...
... ... 2 ...
... 2 ... decoquatur ... non
erit bleta solutiva. De ypone nota quod holus
est frigidum et humidum in 2o. De operacionibus nota quod valet
in apostematibus calidis. Unde fit emplastrum in ...
et valet. Item valet in tussi ... 2 ...
si decoquatur ... ...
2 ... calorem. Item holus removet ...
... Item valet in allopicia
unde facta ablucione capillorum et fit
emplastrum ... et valet. Item ... ...
... ... 2 ... bene
... 2 ... emplastretur cum holere.
Item succus ... valet ad ...
pediculos. Unde ... cum succo
et valet. Item decoctio holeris valet ad ...
... lendices 2 furfures capitis
Item succus valet ad ... si ...
... Item valet ... in ...
... Item valet in dolore auris. Item dat ...
... frigidum 2 humidum 2 non multum et
ideo ... valet ... Sequitur ...

Hyrundo est avis nota. De ypone nota
quod est ... 2 ... ...
ad ... corpus. De operacionibus nota
... 2 ... ventre ... ...
duo lapides quorum unus est unius coloris
et alter est diversorum colorum. Et inveniuntur
in primo pullo hyrundinis quod ... ...
et si isti lapides ligentur in corpore ...
... ... seu ...
... ...
... ...
... ... apponatur ...
... ... 2m omnes doctores
Item ... hyrundinis valet in squinancia
assumptus ... 2 ... cum melle et ...
... ... Item ... eius
valet in doloribus colicis. Item ... eius
... valet ad clarificandum visum unde
fiat alcohol in pulvere subtilissimum et
imponatur oculo. Item si comedatur hyrundo
visus eius clarificat visum. Item ... ...
hyrundinis ... ... cum
melle ... aque ...
... 2 pulvis eius ... cum ...
... Sequitur ...

Hyazen est herba ... ...
... est arbor ... herba ...
et ... folia ... ...
2 ... ... quod sit herba
... De ypone nota quod est ... 2 ...
... ... 2 ... ...
... De operacionibus nota quod ...
... ... 2 dila
tando ... ... appellatur
Item ... ...
sanguinis. Item ... ... 2 dilatat ...

[illegible] capitella [illegible] ad [illegible] [illegible] vasis [illegible]

Iunipi radices sunt cum [illegible] [illegible] spinose q est ad modum [illegible] grossi [illegible] et est [illegible] [illegible] [illegible] quibus [illegible] [illegible] [illegible] vino [illegible] valet contra [illegible] [illegible] et vepres [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sua caliditate. Item confortat digestiua et debilitate constringit et humidi. Item conca fit emplastrum super capite fleg[illegible]. Item [illegible] dicat vertigines in dentibus et [illegible] [illegible] [illegible] molestia flegma [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel origanum. Sequitur [illegible]

Indicus est planta cuius folia assimilantur folijs plantaginis et [illegible] stipite ad longitudinem cubiti et [illegible] pa[illegible] [illegible] et fuit colore blauei. Alie species silvestris. Et indicus est planta cuius folia assimilantur folijs lactuce et declinat ad rubedinem et [illegible] multos ramu[illegible] los et plures stipites et flores cuius assimulantur flori [illegible] [illegible]. Nota quod [illegible] silvestris est calidus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] silvestris est domesticus calidior et [illegible]. [illegible] nota quod est [illegible] [illegible] et valet ad consolidandum vlcera quia [illegible] sine mordicatione. Item succus eius valet ad consolidandum vlcera. Item valet ad prohibendum fluxum fluxum sanguinis [illegible] a pulvere eius [illegible] valet contra sputum sanguinis et fluxum sanguinis [illegible] [illegible]. Item valet ad tingendum capillos. Unde [illegible] capillos canos [illegible] [illegible] et lauet caput tunc capilli efficiuntur [illegible] coloris. Item [illegible] [illegible] mollia. Item [illegible] fluxum [illegible] [illegible] constringendo. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Iuncus est planta quedam que [illegible] assimulatur et dicunt doctores quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Torues est [illegible] et est species [illegible] [illegible] [illegible] quod est frigidum et siccum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] frigiditatem [illegible] [illegible] nota [illegible] [illegible] [illegible] utilius est [illegible] comestionis panis. Unde [illegible] et fit [illegible] et [illegible] panis [illegible] [illegible] [illegible] est valde laudabile [illegible] [illegible] et ille panis est [illegible] [illegible]. Item frigit [illegible] [illegible] fluxum [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] dolores lateris et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Unde [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] putrefactibile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] dolore [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] et provocat vrinam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicta et sunt apertiua. Alia sunt [illegible]

dicta et ista provocant vrinam constringendo membra [illegible] [illegible] [illegible] constringuntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad vias vrine cum humiditatibus [illegible]. Sequitur

Iusticia est [illegible] pastoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Iuiube est fructus herbe spinose et est rubei coloris. Unde nota [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nota quod iuiube [illegible] [illegible] [illegible] pro fructu delectabili. Item valet pectori et pulmoni quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item sunt [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet in passione [illegible]

Iunctus et alio nomine dicitur [illegible] est herba [illegible] longa et in summitate [illegible] [illegible] ad modum spine et sunt [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] et mollior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructum [illegible]. Et sunt species [illegible] pro [illegible] fructum [illegible] [illegible] fructum [illegible] fructum magnum mollitiei. Unde [illegible] nota quod valet ad prohibendum fluxum ventris [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] et confortat et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet. Item [illegible] eius [illegible] cum aqua plantaginis [illegible] [illegible]. Item valet ad restringendum fluxum [illegible]. Unde fit emplastrum [illegible] et valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet. Item fructus eius provocat sompnum [illegible] [illegible] inducit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maxime maioris. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] venenosi valet. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sequitur [illegible]

Iuniperus est arbor [illegible] fructum producens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] silvestris. Item [illegible] [illegible] quattuor species. [illegible] est domestica et producit nuces [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et est arbor magna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] crescens [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse iuniperus [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] nota [illegible] dicunt doctores quod est arbor producens [illegible] [illegible] iuniperus. Et iuniperus habet duas species [illegible] magnus et paruus [illegible] est arbor magna [illegible] latitudine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] est arbor [illegible]

Ber

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] panes [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Iacea nigra [illegible]

[illegible] iuniperus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] passus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] iunctus [illegible] [illegible]
[illegible]

Casslago [illegible] ponit [illegible] tale [illegible] et ibi mittit [illegible] diebus [illegible] et [illegible] hospitibus [illegible] [illegible] corpus [illegible] casslago [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

221

Spinosa de genere [illegible] est ca 2 [illegible] 1° [illegible] est [illegible] frater fructibus [illegible] ca [illegible] 1° [illegible] fructus [illegible] [illegible] [illegible] ca 2 [illegible] 1° [illegible] [illegible] nota [illegible] venenosa [illegible] [illegible] [illegible] venenosa [illegible] eius valet ad confortandum stomachum debilitatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] crapula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pectore [illegible] [illegible] aperiendo dissoluendo [illegible] pectore [illegible] [illegible] confortat [illegible] [illegible] confortat [illegible] debilitatam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valent [illegible] [illegible] nervorum [illegible] debilitatibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet [illegible] [illegible] inflationes [illegible] doloribus colicis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Jusquiamus est planta [illegible] folia lata [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructum [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] est quidam niger [illegible] [illegible] albus Niger est planta que producit semen nigri coloris et flos eius est [illegible] coloris [illegible] est planta cuius semen est subrubei coloris et flos est [illegible] Albus habet semen album et florem album coloris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nota quod niger et rubeus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] semine [illegible] valde [illegible] intellectum [illegible] memoria [illegible] [illegible] semen eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Item valet ad sedandum dolorem dentium [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] dentium et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aceto [illegible] aceto [illegible] valet ad sedandum dolorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet [illegible] [illegible] calidis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

T[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Kali [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] salis et est sal artificiale [illegible] de genere nota quod est ca 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aceto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet [illegible] [illegible]

Kamedreos est planta [illegible] folia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] folia eius sunt amara [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] de genere nota quod est ca 2 [illegible] 1° [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nota [illegible] [illegible] aperiendo [illegible] [illegible] et [illegible] Item valet ad confortandum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Item valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Item valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] jusquiamus [illegible] casslago [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

kesimes et altesimes sunt [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible]
[illegible] [illegible] post [illegible] in dentibus [illegible]

valet ad hec syrup antiquus. item valet iasmate [illegible]. Sequitur capitulum 2m

Kamepitheos augires sunt species una est quam avicenna dicit, et habet folia similia foliis sempervive que sunt superficie terre extensa et pilosa, et in superficie habent quandam viscositatem, et folia assimilantur foliis camedreos et alia [illegible] avicenna. alia species dicitur minor et sunt folia plana foliis [illegible] et sunt minora et eius flos est niger. Tertia species habet folia pura pilosa subalbida et flores habet [illegible] subalbidum, et dicitur camedreos masculus et isto utimur in medicinis. De quo nota quod est calida in tertio gradu sicca in secundo. Avicenna dicit quod sit calida in 3o sicca in 2o. De appetitibus nota quod valet in ictericia [illegible] pro opilatione epatis [illegible] [illegible] opilatione [illegible] [illegible] [illegible] duobus pati ictericia sine dubio curabitur. item removet duriciam splenis. item deopilat splenem et epar. item removet duricie mamillarum. item si [illegible] decoctio potetur camepitheos aufert duricies podagre. item potenter educit aquam sive decoquatur per vinum potus sive sit pulverizata per se. item [illegible] [illegible] provocat urinam valde. item valet in doloribus renum tantum opilatione corporis. Item dicit Serapion quod si decoquatur cum squinanto [illegible] educit humores aquosos [illegible] [illegible] operatur. item solvit vetera. item confortatur venenum quod antidotum dicitur. item supportorium factum de pulvere eius educit aquam [illegible]
Karabe est gumma cuiusdam arboris et arbor illa multum crescit super ripam aque, De quo nota quod Serapion dicit quod est calida in 3o. Avicenna dicit quod sit calida in 1o sicca in 2o. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multum operatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et dicitur quod sit calida in 1o ubi [illegible] [illegible] De appetitibus nota quod profluvium sanguinis [illegible] [illegible] restringit. et ideo valet in fluxu sanguinis [illegible] [illegible] [illegible] sanguinis. item [illegible] in fluxu [illegible]. item [illegible] fluxum [illegible] [illegible] ad [illegible]. item valet in tremore cordis quia confortatur cor [illegible] quadam et [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] dixerunt quod esset [illegible] et hoc non est verum [illegible]
Kiroh est lignum quod crescit in [illegible] in India. De quo nota quod multum valet in [illegible] [illegible]. item valet in [illegible] membrorum [illegible] et [illegible] [illegible]
Kanu est semen [illegible]. De quo nota quod est calida in 1o [illegible] [illegible] [illegible] sit calida in 3o [illegible] in [illegible] [illegible]. De appetitibus nota quod [illegible] [illegible] [illegible] et operatur [illegible] [illegible] quia confortat stomachum in frigidatum [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet in [illegible] [illegible] [illegible]

item confortat cor [illegible] [illegible] quadam. item [illegible] provocat quia aperit venas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. item valet in [illegible] et provocat urinam. item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et facit eos [illegible] corpus [illegible] [illegible]
Kacabre est gagates seu lapis gagates ut [illegible] [illegible] simplicium [illegible] [illegible] et ab [illegible] [illegible]. Sequitur
Kaysim est planta quedam semine [illegible] [illegible] et habet folia oblonga et flos eius [illegible] [illegible] sicut [illegible]. De quo nota quod est calida in 1o. De appetitibus nota quod semen eius potenter educit [illegible]. item valet [illegible] [illegible] [illegible] in frigiditatem [illegible] [illegible]. item semen eius [illegible] potenter educit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] semen eius [illegible] est forte medicamen. item semen [illegible] [illegible] sua valet contra venenum [illegible]. item valet ad [illegible] [illegible] confortat cor. item valet ad [illegible] [illegible] frigida [illegible]. Sequitur
Kebikeg est quedam herba [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. De quibus nota quod est calida in 1o. De appetitibus nota quod [illegible] [illegible] sed est [illegible] [illegible] valde [illegible]. item valet in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] removet dolorem dentium. item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum aqua [illegible]. item provocat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet asmaticis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sequitur
Kekengi est species solatri et producit folia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] coloris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alkekengi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. De quo nota quod est frigida in 1o [illegible]. De appetitibus nota quod valet in [illegible] [illegible] et [illegible] sive comedatur sive ponatur in vino quod bibatur. item provocat urinam. item [illegible] [illegible] calidis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. item valet in [illegible] [illegible]. item valet ad [illegible] [illegible] [illegible]. item valet ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia est [illegible] et [illegible]. item valet ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] provocando urinam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sequitur capitulum
Kerse arboreum est, cortex cuius sapor assimilatur sapori gariofili [illegible] sapor [illegible] non est tantum acutus [illegible] est dulcior. De quo nota quod est calida in 2o sicca in 1o. De operationibus nota quod operationes eius sunt [illegible] operationes gariofili [illegible] est res cordialis et confortat stomachum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operationes eius sunt debiliores operationibus gariofili [illegible]

[illegible] alkekengi [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] contra
[illegible]

[illegible] alkekengi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

labrusca est flos q d[icitu]r ... | lac asine vz ... ut p[rim]o ... purgiens bibat lac asine ... in ypo...

Kebenich est species mesemon nig[ri] que mortifera est / de ysone nota q[uod] est ca[lida] et sic[ca] ... [illegible] ... p[er] ... dies omni die remanendo ... Sequitur

Kemesi est gu[m]ma q[uas]i que armoniaco simi[lis] / de ysone nota q[uod] est ca[lida] et sic[ca] in 3o / de ... nota q[uod] est ... vz ad ... vinum ... educit fetum mortuum et no[n] est ... in ... operacionibus ... Item ma[gis] ... valet in solvendo ... unde detur modicum de eo in potu ...

Kebet est arbor ... cuius gumma est ... gatum est ... simplicium ... ad ... de ysone nota q[uod] est fri[gida] et sic[ca] in 2o / unde ... nota ... constringit fluxum ventris ... operacionem ... Balaustie de qua ... est ...

Labrusca est flos vitis ... silvestris / et ... ... sermone ... primo ... pro ... alios est flos vitis albe ...

Lac est ... nota ... alba ... nullius ... / cuius sunt tres partes scilicet pars aquosa / butiralis / et pars casealis ... manifesta est illarum ... est ... in qua aliud butirum manet. Alia est pars in qua nichil de butiro manet scilicet ...

De ysone nota q[uod] est fri[gidum] et hu[midum] ... tamen ... ad ... calidi ... ita est ca[lidum] ... pars aquosa ... est ca[lida] et hu[mida] ... propter multa ... casealis pars ... et ... lac q[uod] est / hic est lac ... magis ... / lac vero ... est in quo multum de butiro consistit / lac autem est lac grossum in quo multum de parte casealis consistit ... tendit ad ... parte / quia ... est ... de lacte ... asinarum ... lac est ... p[ro]porcionatum quo ... est ... partibus / unde plurimum in lacte ... cum ... nota q[uod] lac valet contra medicinas ... que inferunt nocumentum corporibus ... absumunt illarum ... lassum ... / ... lepus marinus / ... argentum ... magna ... / ... ad ... illarum ... / Item valet ... fluxum ventris ... partes aquose ... Et hic aliquando ... in ... viribus

ferrum ignitum. Et aliquando fit hic ... lapidum ignitorum / et hic 20 vicibus vel 16 ut ... fit ... per ... callidarum / et non sufficit ter vel quater imponere ferrum ignitum / ... 20 vicibus / ... Item ... unde frigidum est et hu[midum] est / et quia ... virtute ... consolidativa ... Et numquam lac ... cum vino ... quia ... coagulat lac. Item lac ... dat bonum sanguinem si debite digeratur / ... corrumpitur ... febricitantibus ... quia ... subtilitate ... Iste lac non est ita ... in ... vel ... / quia ... consistit ... que ... lac ... / ut ... lac / ... est ... sibi ... forte nocivum ... lac ... Item lac nocet ... Iste nocet dentibus et gingivis / Iste nocet visui et facit visum tenebrosum et hic assumptum ... valet. Iste opilat ... lapidem ... Iste lac ... valet. Item valet lac ... aquas ... Item modus ... lac ... est ... vel melle / quia ... coagulacionem ...

Lacca est gumma que ... in Arabia et est rubei coloris vel ... et aliquam ... karabe ... de ysone nota q[uod] ... est ca[lida] et sic[ca] in 2o ... nota q[uod] valet ... panorum / et ... karabe. Item ... in aqua ... ad potandum ... vel ... ad potandum ... Iste valet ad confortandum ... Iste ... opilaciones splenis et epatis. Iste est ... et ... in ... Iste potenter abstergit ... confortat ... vino ... Item valet contra dolorem ... cum vino ... in tali vino ...

labrum veneris herba ... cardus ... cardus ... marie ...

Lacca. Lac ... inc...

ipponarca [illegible] lappa trita [illegible] articulorum dolorem tollit [illegible] decocta [illegible] [illegible] radix [illegible] melle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolorem tollit.

[L]actarides est lapis quidam egyptiacus quo utun-
tur fullones in dealbatione panni et
cito frangibilis est / unde quoniam [illegible] quia est
[illegible] [illegible] corporibus [illegible] quia operatur
sine mordicatione / valet ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] valet in fistulis / item
valet in ulceribus [illegible] / item valet ad restrin-
gendum fluxum ventris antiquum / item re-
stringit fluxum sanguinis et conglutinat [illegible]
[illegible] supponatur in fluxu sanguinis [illegible]
item valet in sputo sanguinis [illegible] operatur
[illegible] constringit [illegible] [illegible]

[L]actericium est planta que habet lac so-
lutivum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] septem sunt species lactericiorum / et
nominat [illegible] nominibus grecis / prima
vocatur alazar / secunda asbira / tertia alabos / quarta
arlemita / quinta [illegible] almetbara / sexta dicitur
almezereon / septima [illegible] appellatur peta
sion [illegible] folia habet / et omnes iste species
[illegible] in magna quantitate sunt mortifere
et sunt [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] vult
[illegible] a [illegible] [illegible] lac [illegible] / unde
lactuca [illegible] / [illegible] species [illegible] / [illegible]
[illegible] species [illegible] lac [illegible] est mor
[illegible] / et aliqui dicunt [illegible] [illegible] lacteri
[illegible] est una species [illegible] / alie [illegible]
sunt [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] lactericia [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] / et
est [illegible] de qua prius dictum est / et est
[illegible] / unde quoniam nota [illegible]
lactericiorum [illegible] lac corporis [illegible]
[illegible] / [illegible] folia [illegible] sunt [illegible]
[illegible] / et lac est efficacior [illegible] aliqua alia
[illegible] semen [illegible] radix [illegible]
[illegible] folia [illegible] / nota [illegible] lac
[illegible] [illegible] in aqua fiunt
[illegible] [illegible] [illegible] / item lac ab
[illegible] / [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sunt [illegible] / [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quia tale lac est calidum [illegible]
operatur [illegible] / item [illegible]
[illegible] cum aceto [illegible] impetigo [illegible]
[illegible] / et valet in morphea / et [illegible]
[illegible] [illegible] removet / item [illegible]
[illegible] valet ad removendum [illegible]
item etiam valet in dolore dentis / unde
[illegible] gutta lactis [illegible] in foramine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] operatur
[illegible] / item [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aceto [illegible]
[illegible] removet dolorem dentis / item
lac eius eradicat emoroydes [illegible]
[illegible] / item lactericia
ista educunt flegma [illegible] moderate

applicata et debet applicari cum confortativis
[illegible] unde dantur cum omnibus sorbilibus / [illegible]
cum vino et gariofilo et [illegible] cortex [illegible]
[illegible] et [illegible] cum gariofilo [illegible]
item suppositoria [illegible] cum pulvere [illegible]
[illegible] seu lacticinium [illegible]

[L]actuca est planta quedam seu herba
satis nota / et sunt species quedam est dome-
stica sive ortulana / alia est silvestris / et
ista habet folia [illegible] / [illegible] alba [illegible]
lactuca domestica / item est [illegible]
[illegible] domestica / unde quoniam nota [illegible]
[illegible] silvestris est intense frigida / [illegible]
[illegible] frigiditatis sicut aqua stagnorum
et est [illegible] cum [illegible] nigro
[illegible] dicunt [illegible] [illegible]
est tenera / de operationibus / Nota quod lactuca
inter omnia olera generat sanguinem magis
laudabilem / [illegible] sanguis [illegible] [illegible]
item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] calidum [illegible] lactuca cum aceto assumpta
incitat appetitum / [illegible] senectutis [illegible]
lactuca [illegible] que est frigidior [illegible]
item frequens usus eius obtenebrat visum
item est aliquid lactis producta [illegible] aptitud
[illegible] [illegible] aliqualiter [illegible]
item assumpta [illegible] prohibet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / item
valet in [illegible] calidis et in erisipila
item [illegible] [illegible] applicatur
et [illegible] / item abscindit libidinem coytus
[illegible] [illegible] [illegible] eius [illegible]
dictum cum aqua et [illegible] pollucionem
nocturnalem / item lac eius valet ad [illegible] / item
aqua distillata de ea etiam ad hoc valet
unde applicetur lac cum aqua [illegible] [illegible]
et valet / item lactuca [illegible] [illegible]
[illegible] et sompnum inducit / item lac eius
valet [illegible] [illegible] quia potest
abstergit item [illegible] [illegible] applicatum
valet ad sompnum / item lac lactuce et
[illegible] lactuca valet in morsu scorpionis et [illegible]
tollit / item lactuca / ut lavat ventrem [illegible]
[illegible] / sed usus frequens lavat [illegible]
item lactuca valet in [illegible] [illegible]
[illegible] corpore [illegible] [illegible]

[L]actuca agrestis est planta quedam que [illegible]
[illegible] applicatur / quatuor sunt species de
quibus [illegible] [illegible] quatuor
[illegible] / una est albucalisse ab [illegible] no
minatur / secunda est que [illegible] nominatur
tertia est quam [illegible] nominat lactuca azinina
quarta nominat zimar / [illegible] [illegible]
[illegible] facit mencionem de lactuca agresti [illegible]
[illegible] quatuor ponit species eius / prima [illegible]
[illegible] / secunda [illegible] / tertia [illegible] albugelabus
quarta [illegible] [illegible] / [illegible] nominat
[illegible] lactuca azini [illegible] [illegible]

lactucella [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] gallice [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
gallice lactucelle [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] lactucella [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

lactuca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

cum semine in speciebus eius. Et hec species sola est pura similia foliis lactuce. Primo folia expandit super terram, et sunt varia differentia in colore, corpore, tenuitate, longitudine et sunt aspera et radix eius est rubei coloris. Unde terra sit rubea propter eam, et dicitur tagetes [illegible]. De regione eius dicit semen [illegible] est [illegible] et [illegible] de operationibus. Nota quod lactuca agrestis est abstersiva aperitiva, unde etiam mollitiva est. Unde confert [illegible] apostematibus duris ubicumque sit apostema. Item potenter educit [illegible] supposita, educit fetum mortuum. Item dicit [illegible] [illegible] ne [illegible] rubeam provocat, quia facit abortum. Item [illegible] lactuce agrestis [illegible] [illegible] capiti, si fiet [illegible] capitis [illegible]. Item debet [illegible] [illegible]. Item [illegible] duritiem splenis et epatis et [illegible] splenem. Item decoctio eius et succus valet [illegible] tibiis [illegible] et radix [illegible] facit [illegible] [illegible] [illegible] capitulum.

Lapis iudaicus est lapis parve quantitatis, [illegible] [illegible] figure [illegible] et est coloris albi et sunt qui [illegible] [illegible] lapidem et dicitur iudaicus quia in partibus iudeorum orientalibus. De regione nota quod est [illegible] et plurium aliorum lapidum quia est [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible]. Dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. De operibus nota quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] frangendo lapidem vesice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fluxum sanguinis et maxime [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Lapis lune alio vocabulo vocatur splendor lune et est clarus et boni coloris quia recipit [illegible] augmentum lune et [illegible] [illegible] [illegible] lune et [illegible] [illegible]. De regione [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] licet [illegible] [illegible]. De operationibus nota quod si suspendatur in arbore non fructificante, ipse tunc fructificare facit arborem multos fructus [illegible]. Item [illegible] [illegible] contra [illegible] [illegible] [illegible] suspendatur collo vel detur ad bibendum [illegible] [illegible] [illegible].

Lapis lazuli est lapis quidam celestis coloris et bonitas eius consistit in tenuitate [illegible] fortitudine eius quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] difficile frangibilis. Debet esse boni coloris celestini [illegible] debet esse [illegible] [illegible]. De regione nota quod est [illegible] et [illegible]. De operibus nota provocat vomitum et [illegible] [illegible] et ergo [illegible] [illegible] [illegible]. Et modus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subtiles [illegible] [illegible] [illegible]. Item est solutivus et educit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem et ergo melancolicis [illegible] [illegible] pillulas de lapide lazuli. Et [illegible] [illegible] Item ex pulvere abluto fit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] provocat [illegible]. Item valet [illegible] [illegible] [illegible] quia aperit et [illegible] [illegible]. Item valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible].

Lapis adamas est lapis quidam [illegible] ortus in litus est [illegible] fluminis quod in parte orientali [illegible], et dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fluminis [illegible] [illegible] alexandria. Et color eius [illegible] [illegible] color vitri obscuri. De regione nota quod est [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]. De operibus nota quod [illegible] [illegible] [illegible] abortum [illegible] [illegible] [illegible] adamantem. Iste [illegible] [illegible] alium lapidem [illegible]. Et nulla res est que frangit lapidem adamantem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Iste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item facit hominem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Lapis smaragdi est lapis viridis coloris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] bonitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. De regione nota quod est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. De operibus nota quod confortat visum et [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Item [illegible] confortatione cordis. Item [illegible] [illegible] [illegible] venenum et valet contra venenum [illegible] [illegible] [illegible] memorie. Item [illegible] [illegible] [illegible] quod valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pulvis quia confortat cor et [illegible] [illegible] ambe sunt in [illegible] debilitata. Iste confortat [illegible] et [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Iste [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] smaragdi [illegible] [illegible] libidinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] smaragdum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Lapis lactinus est lapis qui in partibus ultra marinis reperitur [illegible] color

lap[is] lazuli [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Nota q lap magnes c lap ... sed ... lap ... q ...
alig lapillis ... tu ... lapid ...
... lapides ... posse ... posse ... [illegible]
... pp̄mo alicupus

est color auenaus / Et dr q si fra ... re ... mnde puct̄ ma lactea / Degone
nota q est tpate q / credo tn q declinat
ad frigitez 2 sicc̄itez / De opacionibz nota
q lac seu ꝯ liquor albus cauͤsatꝯ ex
lapide isto 2 aq̄ i oclo posita inducit ve
stigia oculorz et abstergit oclos et valet
i pluribus oculi / Item valz i capite ca
si fricet̄ cu aqua rosꝯ et intuiga paruz
... sup locu apptū pona ... i principio
Lapis magnetes est lap quida cuiꝯ mi
nera origuis est i ptibus orientis
i q̄busda motibꝯ 2 qn ve ut cu nauibꝯ
illa tn q optulit clauis et tales naues
frangunt / Bonitas cognoscit̄ ꝯ colore
quia debz esse pp̄ inci coloris 2 no dz
esse mis ponderosus / De gone nota q
est fri 2 sic / vn sicc̄ est ... fri ... est
do fri ... 2 i ... 2 ... De ... opacōibz
nota q ... ppe ... attrahit ferru / 2 dz
quto melius attrahit / dtanto melior
est / Et si intinga cu succo alei ul cepe
tn no attrahit / 2 q̄uis pui ... i
sanguie ... i cepo ... pdicti sic
sup attrahit / Item valz i ... ferro ꝯ
ferro vencato / Item dz q ... patus
... comedat̄ pateticus ... et
... venenu 2 h̄ dz ... 2 ...
Item ... flux̄u ventris ... asto
vera ferri data ... que manet i
stoꝯ ul intestinis ꝯ ... fluxus ... dz
pul ꝯ qui ... trahit ferru / ...
i illis qui ... ul ... ul ... ferrum
deglutiunt / Iste ... lap iste et pona in
vase ... ... i pptē implea
cu ... vina ... Item magnes
... cucurat ... grossos /
Lapis rubeus est lap ... cuiꝯ color
est rubeus et assimilat̄ iacinto
... no est ... 2 ... aqua
minera ... quadruz rubedine cu
... que partisse ... inuenitur
De gone nota q est fri 2 sic / De opacōibz
nota q dr ... si aliquis habebit
hunc lapide qui sit ponderis 20 granorz /
et ... sigillu tunc ... pmo
no habebit sompnia terribilia 2 mala /
et dz cu ... supsse i lecto /
ul habeat lapide pse / Item ꝯfortat
visum debilitatu ... sol
2 dz oclos ... / Item attrahit palle
as si cu capillis capitis ... fricetur
Lapis iacinthꝯ est lap cuiꝯ minera ... ptibꝯ
orientalibus ... tres spēs
vna est coloris rubea / 2a citrina tertia
... et appla ... i colore ... inter
omnes 1a qui est coloris rubei est melior /
2 si ... sup ... no frangit̄ / ... mo
clarior efficit̄ / Et si sup citrinu coloris ...
ignis ... medio ... resistit ...

coloris minime resistit / De gone nota q est
fri 2 sic q sunt tn ptes aliquas / De opacōibz
nota q rubei coloris hz ꝯfortare ... Iste
habz vtute abstringa 2 ꝯfortatiua oclo
Iste valz ... Et dz ... si ... abspͤtat
... tutus est a fulgore / 2 si ... aq
sigillata fuit / et ea ... / ...
est a fulgore / tutum est ... pestile
... veneuosa ... fuit
... 2 ...
Lapis carneole est lapis multarz spēz
et multorz colorz / vn et ...
minera ... est / 2 melior est
qui est coloris rubei / De gone nota q est
fri 2 sic / De opacōibz nota q si carneola
maxime rubea defera ... i anulo ...
habz ... ptate ne ...
ante iudicem in iudicio / Item habz ptē
... fluxu sanguis narum et ...
... Item valet ... dentes ...
sit pul ... 2 pona ... et abstergat
dentes ... valz ...
Lapis aquile est lap quida q ... cuiꝯ
minera est in ptibus Indie / 2 dicitꝰ
q i ipso appar motus alterius pui lapid /
q ... quedo agita / Et quedo fu
... inueniut̄ ... lap ... ad q̄n
titate auellane / De gone nota q est
fri 2 sic / De opacōibz et ppēbz nota q lap
iste facit partu acceleraē vn ... dz
q ... 2 quedo ... ligga
... dolores ptus mitigat / 2 ptus acce
lerat / 2 dicitꝰ lap aquile io quedo aqla
vult ... sua ... pulli ...
tunc ... adducit alium lapidem et
ponit sub aquila / 2 tunc sine dolore pa
rit ... ymbꝯ ... avibꝯ ...
tibus pare / Item valz ... 2 h̄ ...
se fuisse ... habz ... ptate ...
Lapis elissa est lapis qui repit i ptibꝯ
Sirie / et eius color est varius / et
habz in supficie quasda ptes albas / et
quasda nigras / De gone ... q est fri
et sic / De opacōibz et ppēbz nota q
... et ... huc dicit
... illis ptibus ... defert ...
... no hz sompnia mala 2 terribilia / 2 si fuit
... homo ... ul ...
... no dormiret / Item hz ptē
... pueros ... dimitte ...
... Seqt̄
Lapis bezoar est lapis quida cuiꝯ mi
nera i ptibus Sirie et est i ptibus
Indie repitur / cuiꝯ spēs plures sunt
quida est coloris citrini quida no viridis
quida est tendens ad albedine hz vn be
zoar ... valz ... liberans ab venenis
et ... oium ... bezoardica
... talibz ... bezoardica

Et quia hic lapis maxime valet contra venena
apposite, et ideo etiam dicitur hic non bezoar. De qualitate
nota quod est fri(gidus) et s(iccus). De proprietate nota quod au-
fert nocumentum veneni. Unde dicunt
doctores quod in medicina simplici et etiam
composita reperitur tanta proprietas contra ve-
nenum sicut iste lapis. Unde si solum lapis iste
teneatur in ore statim venenum contra corpus
[illegible] et [illegible] morsum a ve-
neno [illegible] removet nocumentum. Item si
assumatur pulvis istius lapidis maxime
valet contra locum vulneratum et venenosum quod
laedat, et removet venenum. Et ille qui est
citrini coloris melior est. Et si sol ascendat
signum scorpionis et postea sigillet, et
tunc pulvis ille maxime valet in morsu
scorpionis. Item lapis iste habet confortare
cor et conservat hominem in bono regimine
et multa bona facit etiam [illegible], et facit ipsum
divinare et dominari etc. Sequitur.

Lapis serpentis est lapis quidam. Aliqui
dicunt hunc lapidem esse genitum in serpente
et ideo lapis serpentis dicitur. Alii dicunt quod ideo sic
vocatur quia habet colores varios et diver-
sos per modum serpentis. De qualitate nota quod est
fri(gidus) et s(iccus), unde participat aliquibus partibus
calidis. De proprietatibus nota aliqui dixe-
runt quod habent proprietatem in frangendo lapidem
vesice, et Galienus reprehendit. Habet proprieta-
tem contra venenum, unde si suspenditur
in collo [illegible] serpens non infert nocumentum.
Et si prius [illegible] est [illegible] tunc [illegible]
et assumptus pulverizatus valet etc.

Lapis ematites est lapis quidam cuius color
est rubeus et est plus colori sanguinis
[illegible], et reperitur in magna copia partibus
ultramarinis [illegible]. De qualitate nota
quod est fri(gidus) et s(iccus) et forte in tertio [illegible]. De proprietatibus
nota quod valet ad constringendum fluxum sanguinis
[illegible], unde in sputo sanguinis
commiscetur, unde pulverizetur et cum aliis
appositis fiat pulvis et detur bis vel ter in die.
Item fricetur super alio lapide cum aqua planta-
ginis, et illa aqua [illegible]
Item constringit fluxum [illegible] iste fit [illegible]
pulvis [illegible] cum aliis appositis et applicetur
[illegible]. Item constringit
fluxum sanguinis narium, unde sufflatur
naribus, vel commisceatur pulvis [illegible]
et aqua rosarum et modico aceti et panni
linei infundantur et fronti applicentur. Item pulvis
in passionibus oculorum abstergit maculas
oculi et removet albedinem oculi, et [illegible]
in principio obtalmie. Unde fricetur cum
lacte mulieris quod imponatur oculo. Item si fri-
catur cum [illegible] lapide alio vel lacte
mulieris [illegible] liquor inspissetur et [illegible]

[illegible] et cum stilo imponatur et removet
carnes palpebrarum et multum valet. Iste
pulvis huius lapidis combusti multum valet
ad consolidandum ulcera etc. Sequitur.

Lapis vesice est lapis qui in vesica
generatur. Et quidam sunt magni [illegible]
[illegible] et quidam sunt asperi et
illi sunt deteriores [illegible] asperitate.
De qualitate nota quod est fri(gidus) et s(iccus). De proprietatibus
nota aliqui dixerunt quod habent proprietatem
in frangendo lapidem renum et vesice. [illegible]
[illegible] dicunt quod iste sunt [illegible] civitate
[illegible] quod nullius
sunt [illegible] etc. Sequitur.

Lapis molaris est lapis notus. De qualitate
nota quod est fri(gidus) et s(iccus). De proprietatibus et proprietate
nota quod si calefiat [illegible] aceto [illegible]
[illegible] constringit fluxum sanguinis
et etiam ventris, [illegible] constringit
et si [illegible] cum aliis appositis applicetur
[illegible] calido [illegible] valet etc. Sequitur.

Lapis in quo cutelli acuuntur est lapis
notus. De qualitate est fri(gidus) et s(iccus). De proprietatibus
nota quod lutum illius lapidis valet ad [illegible]
[illegible] mamillarum et virge et testiculorum,
et est lutum quod descendit quando acuuntur
cutelli. Iste proprietate valet hic lutum in combustione
ignis. Item valet in apostematibus mamillarum.
Iste valet ad consolidandum ulcera difficilis
consolidationis. Unde [illegible]
[illegible] valet. Iste
valet in principio obtalmie et apostematum ca-
lidorum etc. Sequitur.

Lapis marchasite est lapis quidam
[illegible] et est etiam minera
[illegible] et habet colorem eris, et iste lapis
assumitur et decoquitur in igne et inflammatur
[illegible] inflammationem [illegible] de igne
[illegible] cum melle [illegible] ponitur ad
ignem [illegible]. De qualitate nota
quod est fri(gidus) et s(iccus), unde ibi sunt alique partes
calide que [illegible] combustionem licet
etiam alique partes [illegible]
De proprietatibus nota quod [illegible] combustionem
valet ad consolidandum ulcera fraudulosa
[illegible] pulvis eius removet partes putridas
et abstergit fortiter. Item abstergit oculos
et confortat oculos, ideo alibi vocatur
lapis lucidus. Item removet apostemata
[illegible], unde commisceatur pulvis eius cum
terebentina et applicetur [illegible] apostemate
[illegible]. Item misceatur cum melle et fa-
cie ulceris [illegible] applicetur [illegible]
[illegible] in aqua [illegible]
[illegible] multum abstergit et decorat faciem.

Lapis [illegible]
[illegible] quod iste lapis est
simplicis [illegible]
in partibus Syrie [illegible]

putreos sunt globuli terrei qui constringuntur
et constantur et petrificantur / et tunc dicitur
lapis frigidus / unde probatur in igne in quo
consumitur. Alia species est genita [illegible]
[illegible] cum [illegible] ponitur
ad formicas / et [illegible] formicule [illegible]
[illegible] lapidis. Tertia species
fit [illegible] colorum. De complexione
nota quod participat aliquali calore / et ma
xime [illegible] est [illegible] sup
[illegible]
[illegible] ablutionem aufert [illegible]
modi partes calide. De operibus nota quod valet
in consolidando vulnera difficilia consoli
dando / et hoc est optimum unde [illegible] pulvis eius
et [illegible] super vulnera [illegible] adve
tum putredinis / et [illegible]
et [illegible] partes putridas. Iste hic pulvis
valet [illegible] cum melle
et [illegible] gutturis. Item valet ad abs
[illegible] albas [illegible]
[illegible] cum aceto et melle.
Item pulvis valet ad [illegible]
[illegible] unde aliqui [illegible]
[illegible] ut [illegible] non fluat ad [illegible]
[illegible] Iste [illegible]
[illegible] et [illegible] valet
Item subtiliat capillos et facit eos [illegible]
[illegible] unde [illegible] cum melle et [illegible]
[illegible] capilli et valet etc.

Lapis armenus est lapis quidam [illegible] est
aliquantulum de colore lapidis lazuli
et tingentes pannos et pictores utuntur
isto lapide / quia est facilis frangibilis
et quasi arenosus / [illegible]
non [illegible] / unde [illegible] aliq
[illegible] et [illegible] remanet lapis
frigidus. De operibus et proprietatibus no
quod habet magnam proprietatem in educendo
[illegible] plus [illegible] est [illegible]
quam lapis lazuli. Et nota quod hic lapis
non ablutus nocet stomacho / sed ablutus
cum [illegible] confortativis stomachi non nocet /
[illegible] non adeo est [illegible]

Lapis saphirus est lapis habens colorem
celestium clarum / et [illegible] in partibus
orientalibus / [illegible] esse clarus [illegible]
et debet [illegible] declinare ad aliquem rubedinem.
De complexione nota quod est frigidus et siccus. De operibus
nota quod [illegible] fugat [illegible]
et [illegible]
aliqui quod [illegible] fugandi [illegible]
[illegible] doctor [illegible] Item
constringit [illegible] / unde [illegible]
zaphirus / et [illegible] Iste
remittit calorem ab intra. Iste re
movet dolores [illegible] et frontis. Iste
appetitum confortat oculum et [illegible] abstergit

[illegible] oculi [illegible] obtalmie
valet unde si pulverizetur et pulvis in [illegible]
oculo [illegible] rubedinem eius. Item zaphi
rus reddit hominem castum appetitum
Item confortat cor humanum / unde vegetat
[illegible] Item inducit hominem [illegible] ad pa
cem. Iste reddit hominem devotum et [illegible]
unde inducit animum ad virtutes. Iste confor
tat cor etc. Sequitur capitulum [illegible]

Lapis prassius est lapis viridis coloris
tendens ad obscuritatem et assimilatur
viriditati prassii et habet maculas aliquas
aliquas rubeas / aliquas albas / et dicitur esse
pallatium smaragdi. De complexione no quod est
frigidus et siccus. De proprietatibus nota quod [illegible]
[illegible] victoriam / unde reges debentes [illegible]
bella [illegible] hunc lapidem [illegible]. Item
potenter [illegible] contra venena / unde Alle
xander semper detulit hunc lapidem sub
cingulo / quare semper obtinuit bellum
et [illegible] venenosa in India non potuerunt
sibi nocere. Et iste lapis habet virtu
tes smaragdi / et [illegible] iaspidis / [illegible]
ad confortandum cor et stomachum. Item valet contra
[illegible] et vegetat corpus humanum. Item
valde [illegible]. Et valet in pestilentia / et
valet contra venenum. Unde dicitur [illegible]
pestilentia vel assumpto veneno etc.

Lapis carbunculus est lapis orientalis rubei
coloris et [illegible]. Et est
[illegible] lapidibus [illegible]. De nocte
licet magis quam de die [illegible] resplendet
quam ante [illegible]
[illegible] sit [illegible]
in obscuro / vel in [illegible] aqua
[illegible] splendet. Et [illegible] rubinum
[illegible] quod eius sunt tres species / [illegible]
balagius / [illegible] rubinus [illegible]. Et
[illegible] est [illegible] / licet sit [illegible]
[illegible]. De complexione nota
quod est [illegible]. Unde in specie rubinus est
calidior / et in specie [illegible] est [illegible]
et in specie balagius [illegible]. De opera
tionibus nota quod rubinus et maxime
bonus habet virtutem omnium lapidum pretiosorum
unde [illegible]. Includit [illegible]
victoriam / et valet contra venenum et confortat
cor / et maxime valet contra venenum
aereum et vaporosum. Item inducit [illegible]
[illegible]

Lapis balagius est lapis preciosus clarus
coloris rubei [illegible]
est / et aliquando appellatur pallacium quia est
pallacium [illegible] rubini [illegible]
De complexione nota quod est [illegible] ut dictum
est / quia est [illegible] rubini [illegible]
rubini est [illegible]. De operibus nota
quod balagius habet se ad rubedinem sicut

ferrum ad virum unde habet omnem operacionem
rubini sed minus intense unde discordes
concordat et confortat cor etc. Dicitur
Lapis berillus est lapis coloris albi cuius pa
ries sit color in qua lapis assimilatur
et in eo reperitur materia ad modum gutte aque
Dragone nota quod est frigidus et siccus et quanto magis
est palidus et ipsius guttas magis manifestus
et tanto melior est Diascorides nota quod
valet contra suspiraciones et destruit et vincit adversarios
litem inter virum et mulierem Item acuit
ingenium et facit hominem promptum ad bonos
mores. Iracundiam mitem reddit et confortat
oculos et valet contra passiones capitis vino ablutus
in aqua et ista aqua detur in potu et tollit
suspiria Omnia si rotundetur et aqua lucenti
et opponitur radiis solaribus fit ignis et
res combusta in propinquo etc. Dicitur
Lapis calcedonius sive calcedonius est
lapis coloris palidi et tendit ad fuscedinem
et habet aliqualem obscuritatem Dra
gone nota quod est frigidus et siccus Dicitur et si de eo si
collo alligatur fugat visiones fantasticas
et omnia mala corrupta ratione. Diascorides
nota quod expertum est quod virtutes corporis fovet
et fugat causas siccitatis etc.
Lapis ametistes est lapis notus et est
purpurei coloris qui clarificatur propter eorum
obscuritatem aque vel vini unde eius
sunt due species que sunt propter aquam vel vinum
sed melior est qui in partibus
... indie nascitur et hoc ideo quia melior
est Dragone nota quod est frigidus et siccus Diascorides
et ... non quod prohibet ad vetum convertitur
sua proprietate Item confortat ad futuras intelligentias
... et ad ipsa sanctum appre
hendendum Item vigilias inducit et expellit
malas cogitaciones etc.
Lapis borax est lapis quidam repertus in ca
pite bufonis qui borax appellatur
et sic a bufone nomen accepit a quo generatur
et est duarum specierum una species est albi co
loris tendentis ad fuscedinem aliqualem alia
species est nigri coloris Dragone nota quod est
... una aliqua participat taliter ...
lapis apellatur esse frigidus ... Diascorides nota
quod hic lapis in potu datus res malignas
et venenosas purgat ... Item
... habet contra venena et est ...
albus in bufone inventus ut dictum est
et est alter borax quo aurifabri utuntur
ad conglutinandas partes argenti etc. ...
Lapis carbunculus est lapis quidam ...
... et est rubei coloris clari ...
... Dragone nota quod est ...
... et ... est rubicundior et
clarior ... Diascorides
nota quod confortat cor ...
... et valet ad confortandum ...

et valet contra ... valde contra
et pulmonis ... virtutes quas dixi circa
... etc. Dicitur — topasius
Lapis topazius est lapis aurei coloris cuius
... appellatur colori auri et ... species
una est tanquam ... colorum appellatur ...
auri Dragone nota quod est frigidus et siccus Diascorides
nota ... quod ... et
proicit ad aquam bulientem tunc ista aqua
sunt ... refrigedata quod ille ... manu
recepit lapidem illum de aqua ...
... appetitu ... cor
et corpus ... et va
let contra passiones ... species melior
Lapis turchais ... est de
... et est blanci coloris et est ar
... blanceum quod tendit ad al
bedinem Dragone nota quod est frigidus et siccus
Diascorides nota quod confortat visum tamen si
homo inspiciat in lapidem quod si oculis
applicetur Item ... homini ...
... subito etc. Dicitur
Lapis gagates est lapis quidam qui ... kaka
be appellatur ... est inter kakabe
et ... unde ... est gumma
arboris ... multa ... quantitas
in ... kakabe est lapis qui in partibus
marinis reperitur et est gemma ... est ...
est niger colore et est ... coloris ...
in mari ... maxima quantitas gaga
tes ... coloris et aliqui dicunt quod
... lapides kakabe quia ... est
... color ... Dragone nota
puto ipsum esse frigidus et siccus ... quamvis
... color sit ...
... unde ardet sicut candela sed
... quia multos effectus
... non quod ...
gagates sua proprietate attrahit paleas et
... unde sicut magnes sua
proprietate occulta attrahit ferrum sic gagates
sua proprietate alba attrahit paleas
... habet dentes motos ...
... et ... ablutio ... valet
... quia ... humiditates
... unde suffumigium ...
... aut ... supponitur
... Item fugat spiritus
et suffumigium eius fugat serpentes ...
valet contra ... contra ...
quia constringit ... contra fantasmata
... Item fugat demones ...
... colatura vel lotura
... lapidis in pulvere ...
... mulier corrupte
non mingit ... statim mingit vel ... suffumigium
tunc statim mingit ... non mingit
... quod si mulier est virgo non mingit
si non est corrupta tunc mingit ...
sit ... Item si fert ... et ...

lapacium decoctum cum [illegible] [illegible] spissus [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] et [illegible] decoctum et [illegible] [illegible] [illegible] valet [illegible] [illegible] decoctum [illegible] [illegible] et repellit et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] lapacio acuto [illegible] in [illegible] et [illegible] valde [illegible]

dicunt aliqui quod facit manus tremulas / et forte quod hoc est quia sua gone hic fiunt quia sic [illegible] fit / immo frigiditas tremorem facit

Lapis yris assimulatur cristallo et reperitur ut frequenter exagonus / quia sex angulorum et dicitur quia si opponatur radiis solaribus / tunc ibi apparet diversi colores sicut in yride apparent / et in Hyspania reperitur similiter in Salczburga est magna copia horum lapidum et erant ad quantitatem unius digiti et non ad [illegible]. Ad gradum nota quod est frigidus et siccus quoad operationes nota ex proprietate quod prohibet discretionem cuiuscumque et tutus est a casibus depatis et ab tonitruis et ab hostibus et ab aliis nocumentis sine deliberatione [illegible] [illegible] dequitur

Lapis onix est lapis quidam qui inter gemmas numeratur / et reperitur diversorum colorum / unum melior est ille qui est nigri coloris in quo albe venae [illegible] similiter partes albe et albe vene [illegible] quasi ex humore arboris quae vinta appellatur unde quidam liquor ille descendit tunc congulatur et fit opus onix quae inveniunt in diversis figuris figuratus / et hic est ratione dispositionis corporis super quo cadit / et quidam ponunt super carbones [illegible] dat bonum odorem / Ad gradum nota quod doctores dicta non faciunt mentionem sed possumus dicere quod sit frigidus et siccus / Ad proprietatibus nota quod facit tristitiam hominum / et facit visiones horribiles in sompno si quis defert ipsum in digito et lapis sardius aufert ista nocumenta vnde [illegible] onyx

Lapis sardius est lapis quidam antiquitus inter lapides preciosos reputatur et hodierna die et est coloris obscuri / Ad gradum nota quod est frigidus et siccus / Ad proprietatem non acuit ingenium et inducit letitiam et prohibet nocumenta quae inducit lapis onyx

Lapis tripolitus est lapis quidam qui habet viriditatem aliqualem clara et dicitur quod opposita sol oculo sol reuberat radios quosdam ad modum stelle / et additur et venenum [illegible] ethiopie / Ad gradum nota quod est frigidus et siccus / Ad proprietatem nota quod tribuit sapientiam et aufert stultitiam / et si perforatur opponit et impleatur cum [illegible] aufert [illegible] passiones et demones facit [illegible] / Item confert membris spiritualibus / cum [illegible] [illegible] et prohibet [illegible] / et inducit letitiam et conservat corporis virtutes et animi inducit ad virtutes [illegible] dequitur

Lapis cristallus est lapis notus cuius origo est duplex / una species congelatur per viam congelationis a frigido congelata / alia species generatur in terra sicut alia minima / Ad gradum nota quod est frigidus et siccus / Ad operationes nota quod oppositus soli radiis producit ignem / si non est talis sicut tunc non facit hoc et causa forte est / quia tales sunt porosior est / et ideo non sufficit ita bene reflectere radios solis / Item similiter mitigat

si sublingua ponitur / et ideo febricitantibus debet poni sublinguam / Item expertum est quod pulveratus et cum melle sumptus quamvis [illegible] / ubi potest multiplicat valores [illegible] [illegible] / et adhuc disponit multiplicat lac copiose [illegible] [illegible] [illegible]

Lapis gyrophilitus est lapis preciosus ad modum quadratus / et habet colorem aurei / et habet diversas species secundum diversitatem colorum et aliquis magis participat colore aureo et alius minus / Ad gradum nota quod est frigidus et siccus / Ad proprietatibus nota quod hic lapis in ortu solis apparet pulcherrimi coloris verum postea apparet diversificatur valde in colore / Item hic lapis confortat cor fugat fantasticas visiones et [illegible] inimicos prohibet [illegible] / unde portans eum tutus est ab ambiguitate et devocatione [illegible]

Lappacium est planta sive herba quedam cuius sunt tres species est enim acutum et est rotundum / et lappacium latum sive domesticum / Acutum habet folia oblonga et assimilatur foliis acetose / rotundum dicitur planta similis lappatia acetose quo ad colorem foliorum verum folia acuto non habet acuitatem / domesticum habet folia valde lata quod lappa aliquando vocatur / Ad gradum nota quod omnes species lappacii est calidus et siccus / acutum tamen est magis calidus et siccus quam alie alia species unde aliqui posuit lappacium calidus et siccus in 2º / aliqui ponunt ipsum esse calidus et siccus in principio 3º et istud est de diversis speciebus et per totam speciem secundum / Ad operationibus nota quod acutum habet maiorem efficaciam in [illegible] quod species non acutum potest valet in [illegible] et scabie unde capiat radix lappacii acuti et per duos dies [illegible] in aceto et locus [illegible] [illegible] cum tali aceto liniat et in [illegible] [illegible] commedat unde capiat succi eius et [illegible] cum oleo laurino et [illegible] sicut commixta et sic liniment et valet [illegible] / Item lappacium acutum [illegible] valet ad apiendum oppilationum splenis et epatis unde cum radice decoquatur [illegible] decocto [illegible] epar oppilatum / et cum decocto [illegible] urinam et concludunt radices eius et ponatur in oleo per tres dies de [illegible] [illegible] illud oleum cum radicibus et valet cum oleo in [illegible] vngatur et [illegible] / et valet / Item valet acutum cum auxungia [illegible] [illegible] [illegible] applicatum [illegible] / et est bonum ruptorium / Item est valde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] applicatis et carbunculo et in glandulis applicet [illegible] [illegible] [illegible] / Item [illegible] et [illegible] radice sua cum aliis appositis [illegible] [illegible] / [illegible] valet contra scrophulas / Item succus lappacii [illegible] est optimum [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] attrahit [illegible] et optime purgat flegmate capitis / Item commixtus succus acuti cum [illegible] absinthii et in vngat venter potest [illegible] hoc interficit lumbricos / Item valet cum [illegible] [illegible] si cum storace liquida / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible]

Lardanum est ros qui colligitur [illegible]

lapacium [illegible] in 3º [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lata [illegible] folia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lapacium acutum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] decoctum et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] decoctum [illegible] [illegible] lapacii acuti [illegible] [illegible] [illegible] adiuvat melle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] emplastrum [illegible] lapacio [illegible] [illegible] [illegible]

lapacium [illegible] [illegible]
lapacium acutum
oxilapacium

caprarum unde nota quod laudanum est arbor quedam que cisthus dicitur et est planta parve quantitatis et tempore quo vadunt ad pascua vadunt ad loca ubi est magna quantitas illarum plantarum et ibi est ros qui cadit super pilos caprarum et barbas earum et adheret et homines colligunt illud et dimittunt desiccare et illud est laudanum. Et bonitas eius cognoscitur odore quia debet habere bonum odorem. Etiam debet esse siccum purum non arenosum [illegible] laudanum ad [illegible] [illegible] non valet. Et debet tendere ad aliqualem viriditatem obscuram ad nigredinem tendentem. De gradu nota quod est calidum in primo siccum in secundo [illegible] quod sit calidum in secundo. De operationibus nota quod valet ad restaurandum calorem et ad digerendum materias difficilis digestionis unde aliquando cum aliis appositis [illegible] laudanum fricatur [illegible] ut materia in stomacho consumatur digeratur. Item mollificat apostemata [illegible] calefaciendo et dissolvendo materias adunatas et ingrossatas. Item valet ad nascendum pilos et hoc si comburatur cum oleo mirti in quo dissolvatur et ungatur locus. Unde in alopitia non sufficit hoc unguentum. Item pulvis laudani valet ad consolidandum ulcera etiam difficilis consolidationis. Item valet in zoda. Item sedat dolorem auris. Item confert tussi [illegible] digerendo materias ut sit facilis eductionis. Item fumigatio eius confortat cerebrum et cor et [illegible] in pestilentia [illegible] cum aliis appositis [illegible] et [illegible] etiam educit [illegible]. Item si laudanum pulverizatum datur cum vino et aque mixtis ad potandum constringit ventrem. Etc. Sequitur.

Laureola est planta habens multas virgulas et radicem magnam et alio nomine diffindes appellatur. Et aliqui per eam intellexerunt mezereon sed hoc [illegible] intellexerunt et habet stipitem et folia similia foliis lauri et flos eius est albi coloris. Et producit fructum nigri coloris et folia eius sunt longa [illegible] propter viscositatem quam folia lauri et magis lata. De gradu nota quod est calida in secundo sicca in tertio. De operationibus nota quod valet ad [illegible] assumpta et [illegible] potissime si folia assumuntur educit potenter flegmata. Unde folia dentur per modum [illegible] et [illegible] non dentur nisi per [illegible] dies et preparata [illegible] et dentur. Item si folia masticentur [illegible] potenter educunt. Item [illegible] etiam educit magis flegmata. Item folia eius sunt educentia [illegible]. Item folia preparata provocant vomitum, non preparata [illegible]. Item si folia supponantur [illegible] et [illegible] potenter educunt [illegible]. Sequitur capitulum.

Laurus est arbor nota cuius folia assimilantur foliis mirti vel maiora

sunt. Et sunt masculus et femina. Masculus non producit granum. Femina autem producit granum que bacce lauri dicuntur. De gradu nota quod [illegible] est calidum et siccum in tertio [illegible] quod sit calidum in secundo siccum in primo. Illa que sunt fortiora in lauro sunt grana eius et in lauri radice est cortex quod [illegible] comedatur. Et grana sicut sunt maioris efficacie ita sunt maioris caliditatis [illegible] loquuntur de ligno et foliis [illegible] de granis lauri et foliis eorum hic dicitur. De operationibus et proprietatibus nota quod granum valet multum in doloribus iuncturarum precipue ex frigiditate causatis et a flegmate quia dissolvunt consumunt et confortant [illegible] oleum laurinum comedatur. Item granum valet in lassitudine membri inuncta [illegible]. Item valet ad [illegible] et [illegible] frigida et [illegible]. Item grana et folia applicata capiti [illegible] valet [illegible] folia lauri. Item valet oleum laurinum in tinnitu et dolore auris unde bulliatur granum in vino et apposito oleo rosis modico et distilletur in aure removet tinnitum. Item grana valent in passionibus pectoris ut in asmate unde fit cum melle electuarium [illegible]. Item valet in ulcere pulmonis quod ab [illegible] mundificat unde fiat [illegible] de granis lauri et melle [illegible]. Item granum valet in doloribus epatis [illegible] ex frigiditate unde decoquatur cum vino [illegible]. Item valet ad dissolvendum inflationes maxime causatas ex ventositate. Unde in ydropisi [illegible]. Item valet granum ad frangendum lapidem si comedantur. Item provocat urinam. Item educit [illegible]. Item valet in doloribus vesice et renum causatis ex frigiditate unde decoquatur in aqua cum aliis appositis et sedeat patiens in ea usque ad umbilicum. Item valet in punctura apium et vesparum [illegible]. Item valet contra puncturam scorpionis [illegible] cum vino [illegible]. Item cortex granorum etiam valet ad frangendum lapidem. Et [illegible] lauri [illegible] et provocat vomitum. Etc. Sequitur.

Laurus Alexandrie est planta que mirto silvestri assimilatur unde folia eius sunt maiora et latiora quam mirti silvestris. Et producit fructum

laureola [illegible] mezereon [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

rubei coloris radices plante sunt rubei
coloris et satis magne sunt in radice illius
est unguentum medicinale. De operatione no(ta)
quod semper dicit quod sit ca(lida) et sic(ca) in 2o. De opera-
tionibus nota quod valet ad plurima vulnera
et quod est dicit semper quod valet in unguentibus frigidis
quia aperiendo constringit vene sanitatis
et rupturas (et) consolidat. Item valet
in difficultate partus. Unde capiatur folia
et fiat pulvis et detur mulieri. Sit decoctum pul-
veris [illegible] difficultatem urinandi ...

Schogerunga

Lens est granum notum quod in via cibi
plurimum habetur utitur. Et eius sunt
domestica et silvestris. Domestica habet
granum magnum satis. Silvestris habet
granum parvum (et) [illegible] in quo nobilitatem
tradit. De operatione nota quod est temperata in cali-
ditate et frigiditate, est tamen sicca in 2o. Ypo(cras) tamen
dicit ... quod sit aliquantulo declinat
sed non est in calore quia aliquid est cali-
dior a parte [illegible] tamen in lente sunt corr...
partes calide et movent et frigide manent.
Silvestris est nobilior ... quo po-
tens in pulvere lentis cognoscitur ex
colore et qualitate et infusione eius quod
debet esse albi coloris ... si aqua po-
no decoquitur et debet esse lata. De
operationibus nota quod in via nutrimenti dat
tamen in illicum grossum et malum et
ideo usus eius vituperatur. Sed pulmentum
ordei impositum cum ea in bono temperamento
sic tamen dat laudabile nutrimentum. Et re-
tes lente ... lepra inveniunt ...
... et [illegible] ad lepram.
Item usus eius totus et frequens ledit
[illegible]. Item ... mala et ma-
lia. Item ... prohibet urinationem
... difficultatem urinandi ...
cis etiam prohibet fluxum ... Item lens de-
corticata et potissime aceto confecta ve-
trem constringit. Unde si sit decoqui
... constrictione ventris ... decoqui
... decoctione et ... [illegible] cum
aqua et lens ... decorticata de-
bet exhiberi. Unde per primam decoctionem
removet partes calide acute, quia
prima decoctio est ventris solutiva quia
partes in ea calide esse ... ad ... p
constrictionem. Unde decorticetur ... decoquatur
... et ita exhibeatur pati quia
partes calide sunt in cortice ... debet
decorticari. Item ... quod in corticibus
plus constringit ... plus ... lens
sit decorticata. Item decoquatur [illegible]
... prohibet ... et apostema
... et apostema maxillarum ... ge-
nita ... lactis vel [illegible]
Item cum re(?) dulci et cum melle et alia

... lens ... B(?)atrake

tempera ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

re ... quia facit sit ma-
gnus opilationes, sed prius cum aceto de-
bet exhiberi. Item in ulceribus fraudulentis ...
emplastrum ex lente sit ... est ulti-
mum. Item nota ... ... fiat in forma
ordei et eius sit emplastrum super de podagra
commendatur ... sequitur de emplastro.

Lenticula est herba quam de operatione nota
quod est fri(gida) in primo et sic(ca) in 2o ...

Lentiscus est fructus arboris qui alibi
lentiscus nominatur et est duplex, una aliquo
maior de quo resudat mastix, alia mi-
nor de qua resudat ... Et est ar-
bor ... quedam que est bonum odoris
et assimilatur ... et ... odorifera
mulieres cum quibus ornant se in partibus ... transmarinis
et in partibus ultramarinis.
De operatione lentisci nota quod est ca(lida) in 3o et
sic(ca) in primo. De operationibus nota quod est vir-
tus abstersiva, expulsiva, attractiva, consumendo
corporis et vires eius confert valde ...
... ulceribus eius et ... potestatem
contra constringendi ventrem quia caput
et oppilat ... sequitur de emplastro.

Lepus est animal notum. De operatione
nota quod est fri(gidus) et sic(cus) in relatione ad ...
plurimum ... quare tempore pestilen-
tiali caro leporis comeditur quia in ea
est ... sit tarde sunt putrefactionis.
De operationibus nota quod coagulum leporis
multum valet in epi(lepsia). Unde detur cum modico
vini in quo dissolvitur et detur pati. Item
coagulum ... valet ad impregnationem ...
Unde detur mulieri que passa est ... Item
valet ad impregnandum ... et ... ...
... Item matrix leporis ...
... Item coagulum
leporis ... ventris. Unde detur ...
... valet. Item valet contra venenum
et contra medicinas venenosas. Item cerebrum
leporis valet contra dolorem qui advenit pueris
in aperitione dentium et gingivarum et dolor ...
... cum ... dentium aperiendo et ...
... gingivarum et separat ea ... cerebrum
leporis facilitat et velocitat aperitionem dentium.
Unde ... plures inungantur gingive.
Item cerebrum valet contra venenum ... est
medicina ... et valet etiam contra epi(lepsiam).
Item sanguis eius abstergit cutem ...
... in sanguine inungatur
facies et dimittatur ... et ...
... cum aqua ... Item ...
in furno ponatur et ... pulverizetur ...
pul. cum aqua valet ... et ...
... valet contra ... Item si pulvis ...
... in pinguedine ...
... et fiat inde linimentum ...
... inungatur ... eq(ui) ...

leporis ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
sanguis ... leporis ... [illegible]

Lentiscum ... [illegible]
Salvia

hemsticum [illegible]
lemisticus lyb[illegible] //

243

Item sanguis leporis cum [illegible] valet contra venenum et maxime contra venenum sagitte armenice venenose. Item cauda leporis [illegible] sicca cum melle [illegible] sit [illegible].

Lepus marinus est piscis in melle. Quidam est [illegible] tendens ad colorem rubeum et est res venenosa. [illegible] quod [illegible] lepus marinus inficit [illegible] corrumpendo pulmonem unde [illegible] multa [illegible]. De operacionibus nota quod confert multum [illegible] pulvis sit [illegible] et linimentum. Item [illegible] eius valet ad abstergendum cutem et albas et [illegible] maculas faciei [illegible].

Lemisticus est herba quae nota satis folia [illegible] foliis [illegible] unde [illegible] et [illegible] et producit semen aliqualiter [illegible] latum satis [illegible] et potior virtus est in semine. Unde quidam [illegible] lemistici [illegible] semine [illegible] in radice et tamen virtus. De complexione nota quod est calida [illegible] in 2o gradu. De operacionibus nota quod semen eius valet ad provocandum urinam. Item valet ad aperiendum opilaciones epatis et splenis. Item valet in doloribus [illegible] et colice unde [illegible] lemistici et [illegible] appropriatis sit aqua in qua [illegible] debet [illegible]. Item valet [illegible] eius cum aceto [illegible]. Item alterat [illegible] unde [illegible] emplastrum cum [illegible] appropriatis [illegible] super [illegible]. Item cum [illegible] et sale [illegible] pulvis qui [illegible] cum [illegible] nam [illegible] pulvis [illegible] urinam et aliqualiter [illegible] ad [illegible].

Laybach [illegible] est arbor ignota quae vara [illegible] folia habens bonum odorem super quod apes mel producentes [illegible] fugiunt [illegible] et [illegible] esse [illegible] et habet arbor ista [illegible]. De complexione nota quod est calida et sicca in 2o gradu [illegible]. De operacionibus nota quod est [illegible] super aquam [illegible] pisces [illegible] in [illegible] et tandem moriuntur. Et [illegible] super aquam facit pisces venire super superficiem aque. Et [illegible] laybach potest [illegible] vomitum [illegible] flegma potest.

Lilium est [illegible] plante [illegible] est, et planta [illegible] sole [illegible] et [illegible] crescit in india et [illegible] crescit in arabia [illegible] appellatur. De complexione nota quod est [illegible] et

infrigidativum est [illegible]. Aliqui dicunt quod sit calida [illegible] quia [illegible] est [illegible] que sit [illegible]. De operacionibus nota quod valet [illegible] pulvis et [illegible] in [illegible]. Item valet [illegible] sanguinis venientis [illegible] unde pulvis eius paulatin [illegible] in potu [illegible]. Item [illegible] plantaginis [illegible] et [illegible] emplastrum quod applicetur pectori mulieris et [illegible]. Item valet [illegible] unde [illegible] constringit. Item [illegible] valet [illegible] unde [illegible] pulvis [illegible] quia potest abstergit et [illegible]. Item [illegible] pustulas [illegible] vel [illegible] et [illegible]. Item valet [illegible] et [illegible]. Item pulvis eius valet adiunctus [illegible] oculi et removet [illegible]. Item [illegible] pulvis [illegible] unde consolidat [illegible] et abstergit [illegible] valet [illegible] et [illegible] constringit. Item [illegible] morsu [illegible] rabido valet [illegible] valet [illegible] unde pulvis [illegible] locus solo cum aliis appropriatis. Nota quod planta [illegible] est [illegible] et [illegible].

Lignum aloes, quod bonum [illegible] est [illegible] adignem. Et non [illegible] esse sub albedinem [illegible] ad albedinem [illegible] esse [illegible]. De [illegible] est [illegible] simplicium [illegible].

Lingua arietis est plantago quae alio nomine lingua agni [illegible] et alio nomine planta [illegible] appellatur et alio nomine arnoglossa [illegible] herba [illegible] quod in foliis eius sunt [illegible] et sunt [illegible] et lanceolata [illegible] quia folia [illegible] et magis [illegible] operacionibus est [illegible]. De complexione nota quod est [illegible] et semine [illegible] foliis [illegible] folia [illegible]. De operacionibus nota quod [illegible] valet [illegible] quod folia eius valent [illegible] folia plantaginis [illegible] emplastrum [illegible] cum foliis [illegible] valet in morsu canis rabidi. Item contra febrem [illegible]

plantaginis [illegible] cum [illegible] vino [illegible] sanguinem [illegible] hac [illegible] malagmam [illegible] dolorem et [illegible] et podagram folia [illegible] cum sale [illegible]

et lanceolata [illegible] plantago.

[illegible] vel plantago [illegible] [illegible] //
[illegible] arnoglossa

[illegible]

valet [illegible] folia combibita cum [illegible] vini
Item succus ad restringendum fluxum sanguinis
undecumque venerit. Unde succus plantaginis
datur in sputo sanguinis et aqua eius decocto
[illegible] intestinorum sive combibita succus
sive folia eius sive aqua. Item valet
ad consolidandum vulnera, unde conterantur
folia et pulverizentur et ille pulvis valet. Iste
valet in ulceribus fraudulentis, unde imponitur
succus eius et valet [illegible] est. Item
in combustione ignis fit emplastrum de succo
eius et sale [illegible]. Item succus ille valet
ad [illegible] in ore et lin-
gua. Iste valet in ulceribus intestinis pectoris
et pulmonis succus eius. Iste prohibet
fluxum [illegible] ad [illegible] valet contra
frigiditatem [illegible]
Item si radix [illegible] cum
aceto [illegible] in dolore dentis si fit
ablutio eius [illegible] sola masticata
valet [illegible]. Iste [illegible]
[illegible] et sedat dolorem auris. Iste
si radices suspendantur collo [illegible]
scrophulas. Item radices tres potate
cum [illegible] valet contra tercianam et quartanam
dicit [illegible] et Serapion. Et quatuor radices
cum [illegible] vini valet contra quartanam.
Item [illegible] putridis si succus eius cum
[illegible] ab [illegible]. Iste
aqua plantaginis vel succus eius [illegible]
[illegible] cum [illegible]

vel lingua passerina

Lingua avis est fructus cuiusdam arboris
que fraxinus appellatur et est similis
lingue avis [illegible] et Serapion. De [illegible] nota quod [illegible]
[illegible] est [illegible] in [illegible] Serapion [illegible]
[illegible] et [illegible] lingua avis [illegible]
[illegible] est ad [illegible]
[illegible] ad formam lingue avis. Habet
[illegible] quedam et ideo est [illegible] medulla
que [illegible] lingua avis dicitur. Alio nomine
dicitur lingua passerina [illegible]. De operationibus
[illegible]
[illegible] augmentando [illegible]
et fortificat libidinem in coitu. Item [illegible]
[illegible] cor [illegible] cardiaca passione
[illegible]
[illegible]. Iste [illegible]
[illegible] est [illegible] ad consolidandum
Item lingua avis est [illegible]

[illegible] vel [illegible] volunt [illegible]

Lingua bovis est herba que alio nomine
buglossa dicitur [illegible] folia [illegible]
[illegible]
lingue bovis. Et [illegible] habet [illegible]
[illegible] et folia sunt aliqualiter
[illegible]. Et color eius medius est inter
viriditatem [illegible]. Et flos eius est [illegible]
et est color celestinus [illegible] flore fit
[illegible] buglossatum. [illegible] Nota quod
est [illegible] doctores multos

lingua [illegible]
[illegible] augmentandi
libidinem [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] dicunt quod sit calida [illegible] et sicca [illegible]
[illegible] temperamenti est
[illegible] et est [illegible] in primo [illegible] secundum Serapion et [illegible]
[illegible] in primo [illegible] est [illegible]
et [illegible] est [illegible]. De [illegible]
[illegible] est [illegible]
De operationibus nota quod [illegible] confortat
cor et [illegible] in tremore cordis, in cardiaca
passione et in [illegible]
[illegible]. Item [illegible]
[illegible]. Iste [illegible] buglossi [illegible]
eius [illegible] folia
eius [illegible] ad [illegible]
[illegible]. Iste valet [illegible]
[illegible]
confortando cor [illegible] pulmonis
[illegible]. Iste [illegible]
[illegible] illa est [illegible]
[illegible] confortat cor
[illegible] pulsum
et alia membra. Item contra [illegible]
[illegible]
[illegible]

Lingua [illegible] est herba que alio nomine
scolopendria dicitur [illegible]
[illegible]

Lingua [illegible] est planta cuius folia
assimilantur foliis buglosse [illegible] folia
sunt [illegible] et [illegible]
[illegible] albe [illegible] radice
[illegible]. De [illegible] nota quod est [illegible]
buglosse. De operationibus nota [illegible]
[illegible] sunt [illegible] buglosse [illegible] opera-
tiones [illegible] herbe non sunt adeo efficaces
sicut sunt ipsius buglosse [illegible]

Lilium est planta [illegible] nota [illegible]
[illegible] est domesticum
et silvestre. Domesticum est lilium [illegible]
[illegible]
[illegible] flores albi. Silvestre est
[illegible]
[illegible] et [illegible] flore [illegible]
[illegible]. De [illegible]
nota quod lilium est [illegible] silvestre
[illegible] est [illegible] domesticum. De operationibus
nota quod radix [illegible] domestici lilii
[illegible] valet [illegible]
[illegible]. Et [illegible] in passionibus
pectoris [illegible] lilii [illegible]
[illegible] quod pectori applicatur
[illegible]. Item [illegible] lilii [illegible]
[illegible] passionibus pectoris [illegible]
Item [illegible] liliorum alborum [illegible] valet
in tremore cordis et [illegible] cordis. Iste lilium maxime valet in combustione
ignis [illegible] ab aqua [illegible]. Item oleum liliorum
[illegible] valet ad [illegible] dolores [illegible] est [illegible]

lilium [illegible]

lilium [illegible] flos [illegible]
[illegible] lilium [illegible]
[illegible] flos albus
[illegible]
[illegible]

[illegible] lingua [illegible] buglossa [illegible]
[illegible]

[illegible] lingua passerina [illegible] =
[illegible]

lilij indus ... recta ... olim ... mollit duas ... Ex ipsis folijs ... plante molliter ... et comedat ... vino bullet ... bibat et ... inpugnat venenum ... Caro ... et ... reddit ... et non ... dat ... radix ... valet ... vino potatum ... vulnus ... cum melle ... folijs ... eius ... ardore ... melle decoctis ... vulnus ... Bulla ... et ... venenis ... fugat ... stringens ... asperitate ...

in doloris mitigatione quia comedit ... doloribus dorsi et ventris. Item oleum liliorum valet in passionibus matricis. Est enim ex eis oleum eductum. Item valet oleum lilij utriusque in duritie matricis cum cera confectum. Item radix lilij est fetus eductum ... applicatum quia radix maxime aperit. Item oleum lilij valet ad inunctionem tinnitus aurium et ad sedandum dolorem auris. Unde pone ... guttas ... in aure et valet. Item radix lilij albi valet in dolore auris cum cera et cum al... theatea et fenugreci floribus camomille et pinguedine ... emplastrum et auri applicatur. Item oleum lilij valet in doloribus matricis causatis a frigiditate. Unde semen lilium ... ventris ... caliditatis dissolventis magis coagulata. Item radix est optimum incarnativum, ideo valet in vulneribus veteribus et antiquis. Unde pulverizetur et superponatur vulneribus, consolidat et curat. Item ... comedatur in vulneribus capitis ... et ... fiat pulvis ... liliorum alborum ... Item ... radix et ... bulliat usque ad spissitudinem et ... pulvis. Iste pulvis est optimus ad consolidandum. Item radix est eductum in aquose ... aquositate ... et magis flegmatica et ideo in ydropisi ... succus eius nocet ... lilium ... medicinis confortativis ... Item lilium ... apud ... Item lilium est bonum ... aqua lilij ... lavat faciem ... Item caput ... lilij ... pulvis et ... mixtus cum aqua ... Item ... valet ... rugositatibus et ... de nocte lavat faciem ... Item succus radicis est bonum ... per nares. Item radix valet contra venenum et maxime ... venenosorum. Unde applicatur loco ... et valet contra venenum ...

Limacia est animal ... et eius sunt tres species ... in aquis et in aquis dulcibus ... adherent herbis. ... nota quod ... limacia ... testa ... Item limacia valet multum ad impinguandum. Unde valet ... et ... doctores ... comedant limaciam ... vel ... tunc bene valet. Unde potentes

dormi ... limacia ...

... et molliter comedendo ... est. Unde ... in ... humiditate ... pulmonis ... testa ... pulvis ... et ... ad ... Item valet ydropicis ... valet ... in testa rotunda ... applicetur cum ... Item ... Item pulvis limaciarum valet in vulnere ... Item emplastrum ... est ... consolidat et ... colligi ... testa ... colligi et misceri cum ... Item pili palpebrarum ... potenter ... valet ... in ... valet. Item si ... pulvis teste eius potest abstergit maculam in oculo ... Item potest albificat dentes abstergendo et potest abstergit faciem ... teste ... distilla aqua que multum ... faciem. Item pulvis teste multum valet ... quia abstergit valde ... Explicit.

Liquiricia est planta ... folia sunt oblonga ... tenuitate sine viscositate ... que radicibus ... nota quod doctores dicunt quod sit temperate ... Item ... radix ... est ... temperata appellatur ... nota quod valet in ... eius ... valet. Item ... pulvere eius in ... Item valet in passionibus pulmonis quia ... Item valet ad ... aliquando sit ... pulmonis ... Item ... ad pectus ... Item valet ad dolores pectoris. Item ... comedat ... Item valet ... antiquis ...

Liquiricia glicia glicorriza ...

... pulveri lenta ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

kalen quod alii vocant nigellam emundat cancros et curat pustulas vulvae, cum raphano et modico sale cataplasmata apposita curat scabiem et lepras, oleum in quo coquitur intus positum fugat ... prurigines.

Scorpia illa que multum sunt exsiccata propter ...

Litargirum est res que generatur in minera, et duo sunt species. Est quedam que dicitur spuma seu superfluitas que consolidata cum auro depuratur et vocatur litargirum auri; alia que est tracta in depuratione plumbi, et dicitur litargirum stagni. De complexione nota quod sit ca. 2o et forte est frigidum in primo, siccum in 2o; dum est forte ca. 2 et est frigidum tantum frigidum est litargirum stagni.

De operationibus nota quod virtute operativa quam valde consolidat, unde cum litargirum et cerusa cum aqua ablutum ter quater quinquies et postea exsiccatur, et cum oleo rosarum mixtum et imponatur vulneri vel pulvis in oleo imponatur vulneri. Item valet contra scabiem ... cum oleo ... vel cum oleo lauri, vino modico sale et axungia mixta ... Item ad abstergendum cum litargirum et cum axungia gallinae ... faciei ... Item litargirum auri est maxime ad abstergendum maculas oculi, sed debet prius lavari propter ipsius ... calidas. Item valet contra dissinteriam ... intestinorum inferiorum, unde cum ... ipsum ablutum ... et ... clisteri imponatur et sedat.

Lapadrix est planta quae ... assimilatur et solum semine ... De complexione nota quod est ca. in primo, sicca in 2o. De operationibus nota quod semen eius ... valet ... et applicetur ... Item valet ... Item semen eius est ... Item ... intestinorum ... applicatum, unde cum ... et aqua plantaginis ... Et nota quod aliqui libri habent ... et aliqui habent lampas ...

Locuste sunt animalia volatilia, unde locuste sunt duplices: quedam habentes alas manifestas quibus inest volatus, quedam sunt non habentes alas manifestas, et eis inest saltus et volatus. Semel maxima pestilentia venit ad Ytaliam propter locustas, et venerunt de Francia ... et in loco ubi venerunt immediate fuit aridus, et postea venerunt circa mare et ibi ... ingebant, postea mare operuit eas et inde fuerunt ibi in terra, et postea inceperunt putrescere, et tantus fetor fuit ibi quod aer corrumpebatur et inficiebatur, quod maxima pestilentia ex illo fetore veniebat. De complexione nota quod sunt ... et ... alarum et pedum sunt ... et ... sunt ... De operationibus nota quod ... valet ...

comeste contra morsum scorpionis. Item valet in ydropisi, unde ... Item valet ... sine capitibus valet ... Item suffumigatio facta ... valet in difficultate urinandi. Item pulvis ... difficultate urinandi valet. Item suffumigatio facta ... valet ...

Lolium est granum nigrum ... sed quando frangitur tunc est albi coloris, et herba producens lolium crescit inter frumenta ... plus est coloris ... De complexione nota quod est ca. in primo, siccum in 2o ... aliquos est ca. 2 sic 12o. De operationibus nota quod ... causat dolorem capitis et causat nauseam ... frumentum ... unde ex assumptione ... homines ... aliquando, sed ... Item in ydropisi maxime applicatum ... Item deopilat epar et splenem, sed ... cum ... quantitate ... Item ... contra ... lubricos. Item ... applicetur ... suffumigatio ... in domo ... fugat ... sequitur.

Longum piper est res oblonga et est ... fructus arboris producentis piper, unde una arbor producit piper et longum piper, unde primo producit florem sicut avellana ... et deinde longum piper, et in ... producit album ... fructum ... piper nigrum. Bonitas eius cognoscitur ex ... et fortitudine eius, unde si ponitur ad aquam ... De complexione nota quod est ca. in 3o sic in 2o ... est ... De operationibus nota quod ... confortat ... Item valet ad confortandum ... debilitatem ... Item ... unde ... cum pulvere longi piperis ... Item deopilat. Item auget spermam et provocat ... sequitur.

Linabor barbarica est planta quae appellatur ... et ... in partibus ... multa copia ... De complexione nota quod est ca. 2 sic in 2o. De operationibus et proprietatibus nota quod potenter ... operatur sicut ... que ... in partibus Ytalie nam decoquitur in igne ... et vino comeduntur ... sequitur. Capitulum.

Lubrie est arbor que ... appellatur, folia eius assimilantur foliis arboris citoniorum ... lignum producit fructum albi coloris qui assimilatur galle ... est granum quoddam pinguium ... oleum seu ... et cortex

illius arboris dicitur storax sicca et producit sto-
racem liquidam. Ita capit quendam liquorem admodum
mellis, et est quasi gumma quam dicunt storax
liquida. Aliqui findunt arborem et capit aquo-
sitatem que est storax liquida dicunt. Verum
melior est que sine incisione arboris
egreditur. Et melior est ea que est albi
coloris cum quadam claritate. Verum aliqui sto-
racem falsificant cum melle et oleo zizaminio
et que est nigri coloris ea mala est. Et dicit
Serapio optimum [illegible] doctores multum
recommendant. De operatione nota quod est ca-
lida in secundo. De operatione nota quod storax sicca
que est cortex [illegible] valet ad constringendum
fluxum ventris. Item storax liquida valet
ad plicandum vitia [illegible] sive
applicetur [illegible]. Item [illegible] si applicetur
per modum [illegible] cum aliis appropriatis nisi detur
[illegible] potus [illegible]. Item liquida valet
ad [illegible] aqua [illegible]. Item valet ad [illegible]
[illegible] unde linia(n)tur locus vel [illegible]
et detur cum aliis appropriatis. Item valet ad [illegible]
spasmum quia confortat nervos et [illegible]
[illegible] et [illegible]. Item [illegible]
est bonum suffumigium. Item valet si liniatur
super [illegible] sicca sive humida. Item si detur
[illegible] liquida cum gumma amigdale
[illegible] sine nocumento [illegible].

Luff est plantula que pluribus nominatur
nominibus. Primo dragunta et nominatur
serpentaria et sunt species [illegible]. Ber [illegible]
[illegible] nomine dragunculus, alio nomine dicitur [illegible]
sed [illegible] appellatur serpentaria vel dragunta
et habet folia magna [illegible] aliqualiter
maculata maculis serpentinis et est quasi
cubiti [illegible] colorem serpentis, et in
summitate stipitis producit [illegible] ad
modum [illegible] seu sicut botrus uve. [illegible] luff
ber [illegible] folia minora, et in foliis eius non sunt
macule, et si sunt ibi macule ille sunt parve
valde. In istis plantis tria considerantur scilicet
folia radix et semen quod crescit in summita-
te stipitis ubi sunt globuli [illegible]
et semen eius efficacius, et postea radix
et deinde folia. De operatione nota quod ber est
calida [illegible] est [illegible]
sine [illegible]. De operatione nota quod luff
et maxime [illegible] valet ad removendum
maculas faciei et pannum et morpheam
et alias cutis [illegible]. Unde [illegible]
radix et deinde dissolvatur aqua in qua
illa facies lavetur et istud est [illegible]
[illegible]. Item valet ad [illegible] opilationes
[illegible] epatis et [illegible] quia sua subtili-
tate aperit [illegible] vias [illegible] et mundi-
ficat. Item folia et semen plus valent. Item
radix valet in asmate et in passionibus pectoris

unde [illegible] et [illegible] cum melle et
aliis appropriatis. Unde [illegible] cooperiatur
[illegible] aqua radicis abstergit
maculas in oculis [illegible] que
[illegible] vestigium. Item
valet ad [illegible]. Item illa
aqua multum valet ad removendum carne
[illegible] in naso que polippus nominatur.
Item [illegible] eius ad removendum dolorem
[illegible]. Item
valet in fistula et in ulceribus fraudulentis
[illegible] quia [illegible] ab-
stergit et mundificat. Item si detur [illegible]
[illegible] abortit [illegible]
floris eius [illegible] est causa abortus.
Item flos eius [illegible] ad [illegible]
odorat [illegible]. Item [illegible] eius [illegible] morsu
venenoso. Unde [illegible] manus [illegible]
non mordet. Item si caseus involvatur
foliis eius non putrescit nec vermes [illegible]
in eo. Item [illegible] sunt radices [illegible]
[illegible]. Item si radix ber
luff [illegible] super [illegible]
in [illegible] et [illegible]
[illegible] dulcis
et postea pungit [illegible].

Lupinus est faba egiptiaca. Avicenna vero
dicit quod vocatur lupparia. Unde est
granum quoddam albi coloris [illegible] et in [illegible]
est [illegible] in egipto [illegible]
est valde maioris quantitatis [illegible]
[illegible] et sunt species [illegible]
et est [illegible] et [illegible] quanti-
tatis et maioris dulcedinis et [illegible]
[illegible] est [illegible] quantitatis
et [illegible] dulcedinis. De operatione nota quod est
[illegible] in primo [illegible]
[illegible] in primo. De operationibus nota quod [illegible]
[illegible] unde valet ad [illegible]
[illegible]. Verum [illegible] lupinus et fortiter de-
coquatur et cum aqua decoctionis facies [illegible]
[illegible] lavetur dealbatur facies. Item [illegible]
farina lupinorum [illegible]
[illegible] et [illegible] facies
[illegible] mane cum aqua [illegible]
lavetur facies. Item valet in albaras [illegible]
[illegible] et ad removendum maculas in cute [illegible]
[illegible] si per modum
emplastri applicetur loco leso cum liquore
appropriato. Item removet [illegible]
[illegible] si applicetur per modum
emplastri. Item valet [illegible]
unde detur in [illegible] mas-
cetur et deglutiatur. Item [illegible] cum aliis appropriatis.
Item si per modum emplastri cum aliis appropriatis
applicetur umbilico et ventri. Item de-
coctio lupinorum [illegible]. Item [illegible]
[illegible] cum melle [illegible]
[illegible] vestale [illegible]

Luff [illegible] dragunta
[illegible] serpentina

100 [illegible]
[illegible]
[illegible]

Item deopilat opilacionem splenis et epatis
si detur cum rutha. Item valet ad subtiliandum
capillos et sic fiat decoccio capitis et caput
removet scabiem. Item scabiosus cum
decoccione eius abluatur. Item prohibet ulte
riore putrefaccionem in carnibus et sic fiat
pulvis cinis. Item resolvit apostemata dura.
Item emplastrum factum ex foliis eius cum melle
et aceto simul sic coctum removet bothor
et crustas pustulas. Item removet pustulas
humidas capitis. Item valet ad consolidandum
quia consolidat sine mordicacione. Item
provocat urinam et maxime radix in
laudi, unde exhibetur decoccio radicis
et vini. Item lupi porcus dicitur dari in via
mense quod ubi quia difficilis digestionis
sunt, verum quando digeruntur dant
multum nutrimentum et satis convenientes.
Item ponatur in aqua ita quod amaritudo re
moveatur et sedat nauseam et mutat
appetitum, et debent stare in aqua per
octo vel per decem dies etc. Sequitur

Lupulus est herba volubilis habens folia
aspera sicut sunt folia urtice, tunc flos
est sicut lupulle adherentes. Secundum quosdam
complexione et operacionibus vide in Mesue
in suo de opilacione medicinarum ubi tractat
de medicinis solutivis simplicibus
in tercio 2° etc.

Lutum est res nota. Secundum quosdam nota quod
est frigidum et siccum. Unum lutum solare i. lutum super
quod radius solis fortiter habet sicut rubedinem parere
aliquam tele etc. De operacionibus nota quod lutum
habet proprietatem magnam in resolvendo ydropisim
aquosam unde applicetur ventri. Item valet
in apostematibus quia resolvit et consumit. Item
lutum solare valet ad resolvendum scrophu
las et dura apostemata et sic si cum aceto commi
sceatur etc. Sequitur

Lutum armenicum est terra rubei coloris
tendentis ad aliqualem citrinitatem
et dicitur sic quia in armenia est inventa sive
plurima quia in reperitur. Bonum est quod adheret
lingue quando sibi applicatur. Secundum quosdam
quod est frigidum in primo siccum in 2°. De proprietatibus
et operacionibus nota quod valet in pestilencia
et in febribus pestilencialibus tripliciter.
Primo causa proprietate quod est confortare
et alios venenum pellere. 2° racione sue
qualitatis. Tercio quia membra confortat et opi
lat illas humiditates que parate sunt putre
faccioni. Et debet dari in vino albo et sub
tili si pacientes fortiter febricitent, si autem debet
cum vino miscere cum aqua rosarum, sin autem
debet dari cum vino solo. Item valet in vulneribus
lingue et oris, unde pulverizetur et
applicetur. Item valet in apostematibus

quia opilat et incarnat et consolidat. Item
comedere valet ad restringendum sanguinem, unde datur
frequenter sputentibus sanguinem. Item ad sedandum
fluxum sanguinis et alios. Item valet in apostematibus
pestilencialibus, unde applicetur in circuitu apostematum
unde remittit maliciam eius apostematis. Item
prohibet fluxum eius ad locum, et sua proprietate
confortat. Item valet in fluxum dissenterie.
Item valet ad prohibendum fluxum de fracture
capitis unde ponatur in ore et fricentur.
Item valet in ptisi quia consolidat ulce
racionem pulmonis et prohibet fluxum eius ad

Lutum thsoles est lutum quod pertinet ad
... duas has species, est enim thimolea
album et est citrina tenax multum in
suis partibus. Secundum quosdam nota quod est frigidum et
siccum in 2° gradu. De operacionibus nota quod valet
in adustione ignis cum mixtura thsoles
cum aceto et applicetur loco. Item valet ad prohi
bendum fluxum eius ad locum unde limatur
locus et valet. Item carne lesam humet
tota minus confortat quare etiam in ydropisi
aquosa valet limito ventris etc. Sequitur

Lutum sigillatum portatur de partibus Indie
et reperitur in loco quodam ubi est ma
gna concavitas, et ibi non crescunt herbe
neque lapides inveniuntur, et alio nomine
dicitur lutum divinum quia quod in Indie inveniebat ipsum
que fuit in tempore divina. Secundum quosdam nota quod
est frigidum et siccum in 2°, quamvis aliqui dicunt quod sit
magis frigidum quam in 2°. De operacionibus nota quod prohi
bet fluxum eius ad membra, unde fit opera
in partu ipsum et valet unde in doloribus
podagricis et mictus quibus adest calor
sit repercussivum. Item valet in ulceribus gin
givarum, et restringit fluxum sanguinis
gingivarum. Item valde valet ad restringendum
fluxum ventris et fluxum sanguinis narium et
fluxum menstruorum et in dissenteria cum aqua pla
taginis. Item proprietate sua confortandi cor
et sua proprietate in pestilencia, unde cum lutum
sigillatum cum luto armeno et aliis apparatur et fit
electuarium. Item valet in morsu scorpionis. Item valet
appetere contra venenum. Item valet in morsu
canis rabidi, et in morsu serpentis, unde
valet supra tam a bouta cum emplastrum
ab extra. Item valet in puerperis apostematibus quia repercutit.
Item valet contra adustionem ignis si cum aceto
misceatur et loco applicetur. Item valet in ptisi
quia consolidat ulcus pulmonis et prohibet
fluxum. Item valet in sputentibus sanguinem.
Item gargarismus factus ex eo per assumptorum
veneni valet quia inducit vomitum etc.

Lutum magra est lutum quoddam bru
num sive brunum tendens ad rubedinem
declinatis et reperitur in partibus ultra mare

hec pro sedet si marsarum mordet
utrique legens dignum rursedo [illegible]

agen maiorana [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ut veniat
[illegible] assistat [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] credit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ancilla [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cuius electio consistit in dispositione superius quia debet esse per mixtum cu[m] lapidibus. De operatione nota quod est frigida et sicca in 1º gradu. De operationibus nota quod in operationibus septuris restringit [et] consolidat luti sigillati, et potenter valet in consolidando vulnera, et sic constringit fluxum ventris vel vomitum si [illegible] cum aliis detur.

Lutum masticis vocatur est hoc patenter lutum quoddam ubi arbores pro[ducentes] mastic assistunt, et non inveniatur [illegible] ubi crescit arbor producens masticem, et ita debet capi in proposito. De operatione quod est frigida et sicca, et stipticitas eius est satis intensa, frigida et sicca in 1º. De operationibus nota quod est abstersivum et mundificativum, unde cum mastice fricentur dentes et gingive si vis albificare eos. Item lutum illud [illegible] cum [illegible] consolidat vulnera.

Maris id est aliquos solidat etc.

est flos nucis muscate, sed Galenus sap. et aliqui dicunt quod sit cortex nucis muscate. Unde sit in duobus est cap[itu]la quia in qua consistit sit est ibi dicimus muscata quod sunt eminentias aliquas in quarum superiori parte maris. De operatione nota quod est calida et sicca, quod autem dicunt quod sit calida in 2º et sicca in 3º, Macer dicit quod sit sicca in 1º. De operationibus nota quod habet confortare stomachum et epar, quia sua stipticitate constringit et aromaticitate sua confortat. Item confortat cerebrum et cor, quare valet in cardiaca passione. Item constringit fluxum ventris. Item valet in ulceribus intestinorum. Item valet in emoptoica passione, puta quando aliquis spuit sanguinem de pectore. Item valet contra passionem yliaca quia prohibet fluxum de stercore ab intestinis etc. Sequitur

Magnes est lapis de quo licet dictum est in capitulo simplicium incipientium ab L, tamen aliqualiter de eo est dicendum. De operatione nota quod est frigida et sicca. De operationibus et proprietatibus nota quod albus magnes qui carnem attrahit humanam, et sic dicitur et plures. Item reperitur magnes qui frangit ferrum. Item reperitur qui alterat ferrum ita fortiter quod id ferrum remoto lapide aliud ferrum attrahit, et ideo dicitur [illegible]. Unde proprietas magnetis est quod si magnes capiti mulieris dormientis supponatur, mulier dormiendo amplectitur virum, et hoc si est casta, si non est casta tunc habet sompnia terribilia ita quod delectatur [illegible]. Item fures intrantes domum in qua volunt facere furtum ponunt ad quatuor angulos domus ignem et magnete supponunt, tunc existentes in domo tremunt adeo quod relinquunt domum et fures furantur quicquid volunt. Item cum aceto valet ydropisis

magnes attrahit ferrum [illegible] [illegible] adamantem non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Item in arte magica valet si cum caracteribus consecretur quia facit apparere fantastica etc.

Maiorana est planta quedam que producit folia parva acuta, et ab aliquibus nominatur auricula muris, eo quod folia sunt figurata ad similitudinem auricule muris. De operatione nota quod est calida et sicca in 2º. De operationibus nota quod valet ad confortandum cerebrum infrigidatum. Item in frenesi capitibus po[natur]. Item valet ad replendum humiditates superfluitatis et ventositates. Item confortat stomachum infrigidatum. Item valet in colica. Item vinum dolore aurium tantum cum ventositate et frigiditate unde ponitur succus eius in aure sullevat eius superfluitatem. Item valet in passionibus uterinis. Item oleum maiorane comedatur in passionibus nervorum ut in paralisi quia confortat membra nervosa, et expellit materias superfluas. Item laudatur in apostematibus flegmaticis. Item valet ad provocandum urinam. Item laudatur provocare menstrua. Item vinum in quo ponitur et decoquitur valet in ydropisis cum sua vi [illegible]. Item comedatur decoctum eius quia est aperitiva et resolutiva etc. Sequitur etc.

Malli granatum dicitur, de quo nunc granatum de quo in simplicium incipientium a G.

Malva est planta quedam. Videtur eam quidem esse sub [illegible]. Est enim planta que ortulana, et est alia que est valde magna et dicitur bismalva, et habet folia similia foliis parve malve sed sunt multo maiora. Et aliqui dicunt quod altea sive malvaviscus sit ex [illegible] malve. [illegible] est species de altea. De operatione nota quod malva est frigida in 1º [et] humida in 2º. Ulterius malva quia domestica humidior est bismalva. De operationibus nota quod multum maturativa est et lenitiva dolorum. [illegible]. Item multum humectat. Unde nota quod radix malve habet proprietatem educendo [illegible]. Unde unguentum radix cum oleo de [illegible] vel aliis et [illegible] cum pulvere [illegible] et tunc imponatur vulneri et [illegible] pulvere euforbii et potenter [illegible], et hoc est optimum. Item [illegible] malva in embroccationibus [illegible]. Item valet in febricitantibus et ethicis [illegible] eius [illegible] [illegible] la[illegible]. Item valet decoctio eius scabiosis si ponatur [illegible] in qua est decoctio malve, et postea cum unguento [illegible] unguentum scabiosorum, et de [illegible] diebus post balneum etc.

Mandragora est radix plante habentis formam hominis conformiorem [illegible] quod aliqua alia radix. Item habet folia potest et radices quibus utimur in medicinis [illegible] sit [illegible]

[illegible] malva [illegible] [illegible] folia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Item [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Maiorana [illegible] [illegible] malva
[illegible] [illegible]

[illegible]

dicitur [illegible] amaracus herba
[illegible] [illegible]

Blass

decoctio malve cum sua radice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dicitur [illegible] algorica [illegible] [illegible]

[illegible] (margin)

Madragora [illegible] ... madragora [illegible] ... [illegible]

qua sine humiditate ventosa que aperit valde te. Unde solet scindi cum cutello et tunc aperit lacrimas qui colligitur. Sed succus madragore est efficacioris virtutis. Circa gradum nota quod Serapio dicit quod sit frigida et sicca in 3°. Avicenna dicit quod sit frigida in 3° sicca in 2°. Et hoc intelligamus de radice madragore, cum poma sint humida. Sunt enim frigida in 3° humida in primo, dicit Platearius in 2°. Aliqui dicunt quod sit calide qualitatis, sed hoc est falsum, cum in ea sint aliquae partes calide ratione cuius assumens fit rubeus in facie, sed frigiditas in ea predominatur. Radix eius habet corticem grossam valde, et in extremitate medietatis, sed medulla ad nichil valet sine [illegible] medici.

Circa proprietates et operationes nota quod est stupefactiva narcotica tam in radice vel pomis, et decoquitur in vino et datur vini ad bibendum, tunc inducit somnium. Vino subbetur. Vel solus odor tam foliorum quam radicis seu etiam pomorum inducit somnium. Unde cirurgici volentes cauterizare vel abscindere membrum dant pacienti bibere de vino decoctionis madragore. Item emplastrum factum ex succo madragore et farina ordei aufert omnem dolorem. Item lac eius potenter valet contra dolorem oculi causato ex fluxu materie calide. Item vino valet in potus doloris oculi. Item folia emplastrata [illegible] valet. Item [illegible]. Item valet in apostematibus calidis. Unde emplastrum factum ex madragora removet [illegible] et apostemata dura, et hoc est mirabile. Unde madragora sunt partes subtiles calide fortis, quamvis partes frigide predominantur, quia per ea penetrant et resolvunt ratione quarum frigidarum fit [illegible] caloris naturalis. Item [illegible] albaras [illegible]. Item lac madragore [illegible] sine lesione [illegible] faciunt. Item dicit Serapio quod si ebur [illegible] elephantis decoquatur [illegible] cum madragora, quia mollificatur sicut cera, et postea tunc [illegible] que placet, et postea induratur. Avicenna etiam apponit [illegible]. Serapio [illegible] corticem madragore [illegible]. Item [illegible] lacrima madragore et assumitur in debita quantitate educit [illegible]. Item [illegible] supposita [illegible] educit [illegible]. Item semina [illegible] mundificat matricem et reddit eam aptam impregnationi. Item [illegible] semen [illegible] sulphure [illegible] [illegible] abscidit. Item si misceatur cum melle et oleo valet contra puncturas venenosorum.

Item est vera planta que est similis madragore et tamen non est vera, immo est [illegible], quia inducit lepram et ruborem faciei cum [illegible]. Dicit Avicenna quod vinum rubeum forte assumptum in multa quantitate post balneum et [illegible] calefactione forte inducit rubedinem faciei et alia accidentia prava. [illegible] Sequitur.

Manna est ros quidam in aere generatus ex vaporibus a terra elevatis, qui vapores in aere digeruntur et frigiditate noctis descendunt et cadunt super lapides et quadam frigiditate coagulantur. Et [illegible] manna [illegible] aliquos manna non est [illegible] rore cadente ex superioribus, quamvis [illegible] non participat. Et licet manna multiplex reperiatur, est quedam que cadit super lapides per modum guttarum et coagulatur ibi sicut guttule, et est quedam que cadit super plantas que diversificatur propter plantarum et etiam diversificatur propter regionem, quia melior manna que fit ultra marinis, quedam [illegible] in partibus aliis calidis sed manna que [illegible] est que generatur in partibus calidioribus et melior illarum que cadit super lapides cuius color est albus, et est sicut semen [illegible], et est magne dulcedinis, et que cadit super plantas non est tante bonitatis, quia planta recipit saporem quandam et dispositionem plante.

Circa gradum nota Avicenna dicit quod sit temperate quantitatis, ita similiter et species. Serapio dicit quod sit calida et sicca in 1°. Aliqui tamen dicunt quod sit calida in primo temperata [illegible] et species. Pro quo nota manna diversificatur in genere rore corpus [illegible] que cadit ros ex quo fit manna, quia rore [illegible] plante [illegible] caliditas et siccitas in 1°. Sed que cadit super lapides medii est temperate quantitatis. Et de [illegible] intelligo. [illegible] Avicenna 2° canonis. Et manna sophisticatur [illegible] cum succo ligni et admiscetur [illegible] talis habet dulcedinem [illegible]. Sic manna est bona manna que cadit super lapides est albi coloris sed falsificata non.

Circa operationes nota quod vigorat operationes aliarum medicinarum [illegible] quia ratione sue dulcedinis fortificat naturam quod fortius de medicina attrahat, propter quod [illegible] docet manna conmisceri cum scamonea, et [illegible] docet eam commisceri cum turbit. Item manna [illegible] vocem clarificare et pectus lenificat. Item manna educit [illegible] coleram habet enim quasdam partes subtiles calidas [illegible]. Item est satis [illegible] et [illegible] quia educit [illegible] coleram [illegible] et educit [illegible] et lenificat [illegible] et [illegible] humectat [illegible]. Item sua dulcedine est lenitiva [illegible] operacio manne fortificari, si commisceatur cum succo [illegible] vel [illegible] decoctione [illegible] [illegible] catarrorum [illegible].

Bugloss. i. marrubium succus eius cum melle mixtus et instillatus et pellatus morbum regium curat. Succus eius cum rosaceo mixtus auri dolorem tollit

ve soli admiscetur / et illis decoctio rescitat sanguine et edunat magis colica ut d
Caper Sium Amili

Maratro est herba que alio nomine d
feniculus. De gradu nota quod est ca. et sic i
2o. De proprietatibus nota quod stomachum confortat
opilationem epatis aperit vesice et renum /
Item urina provocat succus eius et decoctio seminis
cortice eius et cum camomille / decoctio cum oxizacara
bibitus fit optimum diureticum scilicet paribus
et prodictas / Item succus eius pulvis
visum clarificat et aqua oculis coadiuvante
depingit / si oculos lavet / i multis est
talibus cognovit semina eius opilationem
aperit epatis renum et vesice et inflationem
vetopistatum ... lapides frangit et
provocat / valet etiam contra dulturnas si potum
datum cum aqua calida vel sicca ab hominatorum
operibus frigidis vel humoribus amputat
spatium cum melle et super morsum canis
canis potum iuvat hec secuntur etc.

Madia est herba que buglossa et aliquis alia
dicunt esse ca. et sic i 2o. De operationibus
nota quod est confortativa stomachi frigidi et humorum
dolore stomachi causatum a materia frigida / Et confert
intestinis et dolori corporis et est optima contra
urina provocat / Item est consolidativa et subtilia
tiva quae viz i appetibus frigidis / Unde
... cum aliis appetitibus / Item se-
minis valet contra rasuram intestinorum
unde siccet et consolidat omnem passionem

Margaritha est res / Differentie ec
nota que generatur et nascitur in ribus et
conchilys maris et pilulis pingwis
maris et aliquis sunt naturaliter perforate / aliqui
sunt artificiali perforate / et meliores sunt quod
sunt rotunde / et non habent angulos et que sunt
clare / De gradu nota quod est fri. et sic aliqui
dicunt quod sit fri. i 2o. Aliqui dicunt quod sit equalis
quod dictum quod non sit fri. i 2o. sed fri. i 1o.
et sic i 2o. Sed doctores non possunt
gradus. De operationibus nota quod habet proprietatem
confortare cor quare auferunt tremore pro-
venientem ex ... / Confert in cardiaca
passione quae ponitur in medicis cardia-
libus / 2o habet multum confortare visum unde
pulvis eius confortat oculos oculorum et aufert
visum et confortat ipsum / et abstergit ipsum
ab humoribus superfluis / Item margarite urinam
valet albanas si sit linimentum ex pulvere
et aliquo liquore / Item clarificat sanguine
cordis propter quod confortat cor / Item valet
ad dentes dealbandos et clarificandos vi-
ta pulv. et ponatur imperia aliqua abstergit

Marchasita genus est siccis / Dentes et...
similitudis quod que post liquationem me-
tallorum reperitur et sunt hoc est plurimum specierum
unde est marchasita auri argenti eris
et ferri / Et dicunt doctores quod marchasita
... appellat ad appellat et sic
marchasita appla ... i ... metallo

aquo sit / De gradu nota quod alia est quod mar-
chasita fri. / 2da est quod eris quod assimilatur
fri. quod de metallo aquo distinguntur
... quod sit ... quod sit ca. i 2o
sic i 3o. / Et habet forte virtute ... marcha-
sita auri et non ferri et nota quod aliqui
marchasita vocatur climia de quo dictum
est ita. ... De opera-
tionibus nota quod valet i abstersione oculi
et maxime auri unde assumpta ... adu-
rit et tandem ... aqua ... / et in
pom. multo ... oculo / Unde mirabiliter confert
oculis abstergendo maculas et confortando
Item marchasita eris valet contra impetigines
unde mixta cum aceto forti et ligetur
locus mortificatur / Item valet ad removendum
lentigines faciei / Item resolvit humiditates
crispat capillos / unde dicitur mixtam cum lixi-
nio / Item mixta cum terebentina / et sic inde
ut apta ... / Item pulvis marchasite multum
consolidat vulnera / Item si mixta cum
terebentina removet carne putrefacta
i applicatur / Item marchasita auri si suspendatur
collo pueri facit quod non timent / Item valet
ad prohibendum fluxum in menstruis etc.

Maratabrum est marubium est planta
quedam cuius folia tendunt ad plurima
humiditate. Et eius sunt due species quod est alba
altera dicitur non ... et sic ... marubium
due sunt species / De gradu nota quod est ca.
et sic i 2o. / De operationibus nota quod ...
appetitur inebriandi si cum vino comestum
... quod marubium ponitur in vino et si ...
... maxime inebriat / Item odor
eius zodium inducit / Item valet multum ad
aperiendum opilationes splenicas / ...
quae valet i ... difficultate anhe-
litus propter materiam flegmaticam contentam
i pectore / Item valet i opilationibus splenis
et epatis ... / Item valet multum
ad expellendum humiditates flegmaticas stomachi
et propriae cuius est odoriferum / Item appetitum
confortat stomachum cor et intestina et opilationem
corporis aperit / Item ... provocat et urina etc.

Mastix est gumma quod arbor ... fructum
producentis cuius due sunt species una est
albi coloris / et alia est ... coloris / ...
... melior est quod est albi coloris et boni
odoris / De gradu nota quod est ca. et sic i 2o /
... seu eius cortices ponitur
media ... et frigida si ponitur
... sic ... / De opera-
tionibus nota quod ... valet i dispositionibus
stomachi et epatis ... i dispositionibus
stomachi frigidis / ... confortat
stomachum et flegma dissolvit ... stomachi
et ... applicata ... /
Item oleum eius ... operatur /
etiam si ... mastix ... et valet ad
confortandum epar frigidum / Et valet ...

Marrubium succum ... cum vino ... [illegible]
... [illegible] ... Succus eius cum melle
... [illegible] ... vel
... [illegible]

fel ... alba
... mortuarum
herba ...
Marubium
Bugloss

sto(macho) et epatis sumitur Item confortat caput et
si masticetur in ore purgat materias fleugma
ticas de ore et capite Item valet ad purgandum
dentes Unde ponitur in dentifriciis et in
medicinis purgantibus dentes Unde
confirmat dentes agitatos et commotos et
gingivas tumefactas confortat Item de
cocto masticis lauda(tur) ad firmandas gin
givas et removet humiditatem earum et con
firmat sic dentes Item confortat interiorem
frigiditatem Item dissolvit materiam fleugmaticam
in virtute et constringit Item radices et
cortices arboris masticis decocte in decocto
valet fluxibus ... fleumatis veteris et valet
in ulceribus intestinorum quia consolidat ea
et ponitur cum apponi folia ... Item
valet ad prohibendum vomitum si prima emplastrum
illud stomacho applicetur cum aliis appositis quia
cum bal(austia) et sanguine draconis Item cum mastice fit
glutinum sive colla qua prohibetur in versione pilorum
palpebrarum Item oleum masticis confert
in doloribus matricis ... assumpto ... ro
si mastix vel emplastrum applicetur ...

Medulla est substantia qua ossium in concavitate
continetur Decoctione nota quod est calida et humida
calida et humida ... non est multum temperata
est igitur post ca(pitulum) primo ... 12° et inter me
dullas melior est vitulorum propter illam
... deinde ... postea caprarum postea ca
et ultimo omnium ... non comeditur
De operationibus nota quod cum digerit me
dulla tunc est multum nutritiva et multus
usus eius generat fastidium et abhominationem
quia removet ... Item
medulla cervi fugat animalia venenosa
dicit Avicenna 2° canonis si ponatur in aliquo loco
vel si ungantur aliquis locus Item vituli
medulla si operat ... appositis fit un
guentum et ... Item valet ad
mollificandum apostemata dura et membra indu
rata Item ... ad removendum duritiem ...
Unde lenimenta seu suppositoria fiant ... ea
et imponuntur ... ..

Mel est ros quidam ... cadens
super flores et aliquid quod colligunt apes
et ... elevato ... frigi
noctis ingrossatur et in rore convertitur et
in ... melius apes aliquid addunt Unde
apes suscipientes rorem dictum aliqualiter
alterant rorem ... Item assumunt
ante illum rorem ... et demum re
ponunt mel predictum in vasis Et mel valde
diversificatur propter corpora super que mel cadit
Unde in Sardinia ... mel est valde
amari saporis quia cadit super absinthium
Et quando cadit super plantas venenosas
tunc est venenum quia inficit et fit
propter hoc ... assumentes ipsum Et bonum mel
... debet esse ... Unde
debet esse bonum odoris Item debet esse
rubicundum non tamen multa rubedine
sed sicut palea Et debet esse dulce cum

Mel eiusdem l. ...

quadam acuitate et debet esse non nimis spissum
nec nimis subtile De complexione nota quod mel
aptum est ca(lidum) ... et ... G. et Ysaac
et Avicenna 2° ca(pitulo) ... de melle Sed mel
... quod alio nomine dicitur mel ... et est
mel ... De operationibus
Nota quod est apertivum abstersivum ... Unde
aperit orificia venarum et abstergit Unde
in vulneribus profundis multum laudatur propter
abstersionem et mundificationem Et mel decoctum
sufficienter consolidat Item generat pediculos
... et hoc ... interficit
propter acuitatem et abstersionem Item valet clarificat
visum Unde fit collirium cum melle et appli
catur ... Item mel attrahit humiditates ... profundo
corporis et prohibet putrefactionem quare ponitur
in medicinis que dantur ... vel apponitur
quia illas conservat et prohibet putrefactionem
illarum Item abstergit humiditates pectorales
et ideo in medicinis pectoralibus debet poni Item
... cum salgemma ... removet alba
... et vestigia ... Item
confortat stomachum abstergendo humiditates eius Unde
appetitum facit Item aqua mellis provocat
urinam abstergendo humiditates opilantes
... et ... in melle est talis ... aptitudo
... valet ... Item mel
non ... est inflativum sed ...
non inflat ... in melle ... partes
apte ... et ... auferuntur
... volumus quod mel
... et ... Item mel
solvit ventrem ... acuitate ... est in
melle ... si ... salicos ...
solvit ventrem sine abstersione. Sed mel ...
solum ... quia ... Item mel
commixtum cum salgemma vel sale et applicatum
auri abstergit immunditiem et ... quod est in
aure Item valet in ... appositis ... in ...
... frigiditate quia consolidat eas
si ... Item comedendum ... guttur
... cum ... gargarisma cum
aqua mellis Item mel valet contra punctiones
venenosorum Item vel illi qui opium assumpsit
vel deglutivit mel ... illis qui morsi sunt
a cane rabido Item valet contra malicia
fungorum Item ... mel venenosum
quod est venenosum ... plante super qua
cecidit tunc confert comedere ... et pisces
salsatos quousque evomat Item mel ...
tibi est bonum ... sentibus ... frigidam
... non ... calidam ...

Mezereon ... Avicenna est arbuscula quasi seu
planta quasi ad modum arbuscule cuius folia
assimilantur foliis olive De complexione nota quod
est ca(lidum) ... in ... cum ... ponitur
... puto tamen quod ... ad ...
ad ... De operationibus nota quod
et Avicenna quod folia eius comeduntur ... folia

Mesta cum allijs etc. zathapsie at pos... bepta vz ad ... / myetas in ... ... lubricas // Mesta mga in vino pipe 2 papavm... vz in pectoris dolore // ... mode repe... ... multum dolor aufert

i folijs est humidus inflatiua z si cum mellicrato dentur folia / eam remouet dolorem pungitiuum ut si detur auribus i cum mellicrato etc. etc.

Mirodum ...

Mellilotum est flos cuius citrini coloris ... nota quod est calide 4° z in 1 gra... / i vim participat aliqualiter pontitate / sicce z in ... est etc. z sit i ... / de operacionibus nota quod est confortatiuum membrorum / item est maturatiuum z lenit ... / item vz i apostemata anni z testiculorum quia resoluit / item comedi... i capitibus quia dirigit ma... z resoluit / item multum valet ad sedandum dolorem / item valet in zoda prouenient ex frigiditate / item valet i dolore aurium ... emplastrum ... cum ... / appetitus / item valet ad sedandum dolores mentu... ... ... concauitatis ... frigida / item valet ad confortationem capitis unde decoquitur i ...

Melissa est planta quedam que alio nomine citraria dicitur quia odor eius odori citri assimilatur / et habet folia similia folijs urtice et sunt quasi corrugata z habet florem al... ... dicitur quod folia eius assimilantur folijs ...

Melissa ...

De qualitate nota quod est calida z sicca / De operacionibus nota quod est multum cordialis unde ... ... cardiaca ... ipsa potest / unde remouet cardiaca passione... ... remouet tremores prouenientes ... quia purificat sanguinem z confortat cor / unde valet contra morsum scorpionum / et in morsu canis rabidi ... assumpta cum vino abintra ... applicata ad extra ... modum emplastri / unde coterunt folia eius ... vino ... / item ... suffocacione ... lepore ... ... valet decoctio melisse in ... vino / item per modum emplastri valet i passione mentuarum / item resoluit ... cum sale et ... / item mundificat ulcera / item ... masticatur confert dolori dencium et eos confortat / item vz i asmate ... et ... ... pulvis eius / item emplastra super mamillas z testiculos prohibet augmentationem eorum etc. etc.

Melo est fructus notus z dicitur alio nomine ... quia ... ... debita / de qualitate nota quod est frigidus et humidus in 2° ... ... esse subtilis / de operacionibus ... ... z precipue ... eius ... ... subtilis ... / ... cum ... emplastra ... ... multum ... / item emplastra ... ... / item si cum cortice ... et applicatur fronti prohibet ... ... / item ... multum valet ad ... ... mulieres quia dealbat z lenit unde ... pulvis ... ...

Mem ca ... ... et ... ... Simlad

et mixtam cum aqua ... ... cum qua ... lauet faciem / item ... totum i ... cum ... tempore estatis z farina ... z commixtam ut ... ... in sole / et postea cum aqua ... mixta ... est bonum ... / item i febre acuta non est nocuum ... ... comedatur ... comedatur si ... nimis ... i via tibi ... ... non comedatur si ... multum comedatur / quia ... humore subtilem ... ...

Melones dicuntur fructus quidam qui ... appellantur ... et est rotunde figure / de qualitate nota quod est frigidus et humidus in 2° et ... est inter melonem z melonem ... / quia ... ... melones / et dicunt quod ... non est tante humiditatis sicut melo sed est ... frigiditatis / de operacionibus / nota quod ... provocat vrinam z precipue semina et ... ... quam melo / quia non est ita cito putrefactibilis z magis ... ... robustis ... / de melone ... ... unde ... ... z post ... tibi sumatur cum aqua vel vino tepido / ... / nota etiam quod ... ...

melon... ...

Memite est celidonia ... ... in ... vide ... z ... est ... celidonia z ... ... non quod succus eius est acutus valet ... cum aqua aliqua ... quod ... ... / item ... ... est ... quare eget ... ...

Celidonia ...

Menta est herba nota et est duplex ... ortulana z silvestris / silvestris ... tendens ad altitudinem magis ... domestica / de qualitate nota quod ... est ... z in 1° ... ... z in 1° / de operacionibus nota quod ... / item ... ... confortat ... / ... ... et ... ... / item valet contra singultum z prohibet vomitum / item ... ... intestinorum / item ... non coagulatur vel ... / item sedat dolorem ... ... / item si ... in ore ... ante coitum prohibet impregnationem / item ... emplastra ... ... lactacionem / item valet contra morsum canis rabidi

Menta ...

... ...

Pelogia est planta que producit ... ...

... ...

... ...

acrimonialis l. argentana vel urgentana [illegible]
... chary [illegible]

folia quercus similitudine spina existit et crescit iuxta ripa maris et alio nomine atriplex marinus dicitur et folia assimulantur folijs oliue nisi quod sunt latiora et longiora. Virtutem. Nota quod est calida et sicca in 3° gradu. De operationibus nota quod multiplicat sperma et [illegible] et post decoctionem quandam [illegible] cruda et [illegible] comeditur et radix eius cum melle [illegible] provocat lac et valet ad urinam. Item valet ad removendum dolorem [illegible] Deo gratias.

Mentastrum est una species mente et est in posteriori parte quasi alba pilosa et ideo est menta silvestris et assimilatur in folijs speciei mente sed habet folia longiora et grossiora quam menta ortulana. De virtute nota quia sicut superius dictum est. De operatione nota quod est calida et sicca in 3° gradu. De operationibus nota quod habet magnam proprietatem in provocando [illegible] facto suffumigio dato [illegible] dato supponitorio. Unde est res calida [illegible] et dissolutiva. Item [illegible] provocat menstrua [illegible] valet in apostematibus flegmaticis.

Matricalis est planta. De virtute nota quod est calida et sicca in 3° gradu. De operationibus nota quod sine molestia educit colera et flegma [illegible] lib. [illegible] decoctionis eius cum zuccaro vel plus [illegible] quam aliud et non multum [illegible] ne virtus eius debilitetur. Et si [illegible] ponatur [illegible] erit eius operatio fortior et confert tussi et colice et epatica. Et si [illegible] confert colice frigide vel [illegible] et inquantum ubi [illegible] est calida et sicca.

Mezereon est lactula que dicitur laureola. Et est planta habens folia similia oliue vel lauro [illegible] laureola quasi parva laurus. Unde [illegible] folia magna et parva. Et illa que habet folia similia folijs oliue est melioris operationis. Et in utraque semine reperitur [illegible] qui est purgatiuus [illegible] quo nos utimur est viride. De virtute nota quod est calida et sicca in 3° gradu. Alij dicunt quod sit calida et sicca in fine 3° gradus. De operationibus nota quod valet ad removendum dolorem [illegible] fit decoctio [illegible] ablata. Item fiat puluis eius mixtus cum [illegible] [illegible] et [illegible] et aliquis [illegible] cum illo puluere. Item valet ad removendum [illegible] albas et morpheam. Si puluis eius cum melle mixtus [illegible]. Item potenter removet scabiem cum terebentina [illegible] laurino [illegible] linimentum. Item [illegible] nocet [illegible] ad [illegible] confortatiua [illegible] valet hydropisi aquose [illegible] potenter educit aquam de ventre sicut [illegible] sed

[illegible] l. laureola
[illegible]

Mespila sunt fructus noti. De virtute nota quod sunt frigida et sicca in 1° gradu. De proprietatibus nota quod confortat stomachum et [illegible] calida [illegible] de ventre [illegible] urina provocatur [illegible] ad menstrua quam ad [illegible]. Et nota quod [illegible] [illegible] et grossiorem dant [illegible] et melius est quod [illegible] quam [illegible] stomachum confortat [illegible] eius non nocet [illegible].

Mirtus est genus quoddam [illegible] et alio nomine [illegible] et habet [illegible] in quo est ponticitas et [illegible]. De virtute nota quod est satis [illegible] [illegible] et [illegible] De operationibus nota quod valet ad sedandum dolores. Unde [illegible] cortice et fiat [illegible] cum [illegible] et supponatur loco. Et dicit [illegible] quod [illegible] illud [illegible] est bonum [illegible] [illegible] et non est tante inflationis [illegible] habet quandam proprietatem ad prohibendum [illegible] et est valde [illegible] Deo gratias.

Mirabolani [illegible] cuius color tendit ad citrinitatem. De virtute nota quod est frigidus in primo et siccus in 2° gradu. De operationibus nota quod [illegible] confortatiuum est stomachi et aliorum membrorum corporis [illegible] ventre constipat [illegible] dicit quod [illegible] multum [illegible] dolorem pectoris valet [illegible]. Item [illegible] est [illegible] et laudabilem sanguinem [illegible] sed [illegible] superfluos stomachi [illegible] siccat et stomachum [illegible] Deo gratias.

Malum [illegible] est [illegible] quoddam al colore [illegible] et rotunde [illegible] et crescit in planta quadam cuius folia in parte inferiori sunt grossiora quam in superiori parte. Et in [illegible] partibus multitudo crescit [illegible] ultra marinus et est ibi fortioris nature quam hic et quod crescit in [illegible] est fortioris [illegible] quam quod in planis crescit. De operatione nota quod habet tres proprietates [illegible] est ad frangendum lapidem [illegible] valet ad provocandam urinam [illegible] in [illegible] quam in [illegible] unde fiat puluis et apponatur [illegible] valet ad [illegible] et est [illegible] Item valet in dolore [illegible] ponatur in sacculo et calefiat [illegible] et superponatur [illegible] Deo gratias.

M[illegible] est [illegible] [illegible] provocat

[illegible] l. [illegible] alba [illegible]
[illegible]

acrimonia [illegible] album

... mirabolani ... citrini ... indi ... kebuli bellirici emblici ...

... laudat ...

[illegible]

adustionis. De ... nota quod est ca. 2 sic. De opoponacibus nota quod valet ad removendum carnes putridam, apperit eius potentia. Item valet in fistulis et ulceribus fraudulentis. Item valet contra ... cum ... et oleo ... linimentum.

Mirabolani sunt fructus arboris quorum sunt 5 species. Sunt enim citrini, indi, nigri et kebuli. Dicunt quidam quod hee quinque species sunt fructus unius arboris. Alii dicunt quod sunt fructus diversarum arborum. Unde dicunt quod citrini et kebuli sunt primi fructus, et indi et nigri sunt secundi fructus eiusdem arboris, et illius opinionis est Serapio. Avicenna dicit quod sunt fructus diversarum arborum, quia fructus qui sunt fructus diversarum arborum sunt diversarum specierum, ergo videtur quod ... arbores sunt diversarum specierum. De ... Nota quod sunt frigidi et sicci in 2o, et ista est ... verior. ... aliqui sunt magis frigidi sicut citrini, et aliqui magis sicci sicut indi et nigri, ... sunt frigidi in 1o. De operatione. Nota quod multi sunt modi exhibendi qui sunt ... secundum ... Unde sunt exhiberi ... exhibentur ... pulverizati. Etiam ... exhibentur per via(m) comestionis, per via(m) decoctionis etiam exhibentur, sed tunc non ... corpus. Unde ... sunt nocumenta que inferunt, unde ... opilationem ... et stiptici ... adustionem. Item ... Item ... vestigium ... in quo sunt ... eis ... ut est absinthium ... agaricus et similia. Et nota quod ... est ... veteres ... et si non ... in aqua ... et ... bulliat in aqua ... et tunc ... conditi ... confortant cor ... reparant ... faciunt ... bonum colorem et bonum odorem ... Item prohibent fetorem ... Item ... et nigri ... confortant cor ... valent ... passionibus ... Item si ... aqua ... oculo ... ab ... confortat ... Item ... confortant oculos et prohibent fluxum lacrimalem. Item sunt ... consolidativi. Unde ... ulcera ... cum mastice et thure ... Item ... aqua ... sic p(er) 8 dies ... tuthia et ... pulvis ... comestus ... fluxum

veteris et talis pulvis ... valet ad consolidandum. Item valet in ... applicetur pulvis ... adeptus ... constringit et ... et ... est a 3 ... ad ... usque ad ...

Mirra est gumma arboris ... in Arabia ... colligitur ... galbanum ... per distillationem eius ... ab arbore ... et ideo mirra ... bonitas ex colore cognoscitur, quia debet ... claritate ... ad rubedinem ... debet esse ... quia in ea non debent ... ligni vel terre esse ... adulterari ... et est ... De operatione. Nota quod est ca. 2 sic. 2o. De operatione nota quod odore ... et fetorem eius removet. Unde debet teneri in ore. Item mirra ... in oleo cum quo si ungatur ... removet fetorem ... Item ... vino ... Item fortificat dentes. Unde ablutio facta cum aqua ... removet humiditates superfluas ... et abstringit ... valet. Item valet ad removendum cicatrices vulnerum et oculorum. Item consolidat vulnera ... cum ... corporis. Item valet ad removendum ... palpebrarum. Item removet humiditates oculorum. Unde ... cum aliis ... fit pulvis et valet. Item ... capitis vehementer purgat. Item valet ad ... capillos cadentes ... si cum vino et oleo ... dissolvatur. Item ... et ... Item valet ad consolidandum vulnera ... fraudulenta et pulvis debet imponi. Item ... valet ... quia dissolvit ... Item valet ad prohibendum putrefactionem. Unde corpora mortua ... mirra, quia ... superfluitates humidas. Item ... tempore pestilentie et solent exhiberi pillule facte cum mirra. Item valet ad provocandum ... sive per via(m) ... sive per via(m) decoctionis ... valet ... in ore et ... illa aqua ... valet in ... febrium rigore ... Unde exhibetur per viam ... Unde dissolvitur in oleo ... et spina dorsi ... removet rigorem. Item valet in ... Item ... et ... quia ... removet et ... ventositatem ... flatum et sua

[illegible]

[illegible] cortex mediante [illegible] cum vino et bibitus plenus [illegible] propter dolores [illegible] [illegible] epatis et capiti adhibita [illegible] [illegible]

[illegible] generis [illegible] [illegible] =
[illegible] palla [illegible]

siccitate venit partes stomachi et sic confortat eos

Mirtus est planta quedam sive arbustula quedam quod habet folia parva ad aliqualem rotunditatem declinancia et fructum producit nigri coloris ad modum quantitatis ciceris albe in quo est cortex qui aliquantulum participat dulcedine et stipticitate plurima in eo sunt granula parva alba que adhuc sunt acris stipticitatis. Electio mirti est ut si viti [illegible] [illegible] sicut folia mirti mitiora sunt meliora quia [illegible] et ita precipue que participat colore nigro quia possunt servari per duos annos sed folia ultra. De quo nota quod sunt frigida in primo et sicca in secundo tam fructus quam grana quam eciam mirtus. De operacionibus nota quod mirtus primo confortat cor appetitate et quia aromaticum quidem valet in tremore cordis calido agente. Item valet maxime ad confortandum stomachum super talem fructum sua stipticitate et aromaticitate (valet in tremore cordis) [illegible] et quia frigiditate [illegible] comedatur ad prohibendum fluxum ventris. Item valet ad prohibendum vomitum colericum [illegible] quod est vomitus qualiscumque [illegible] et potest ad [illegible] applicari cum aliis appositis. Item comedatur ad sedandum fluxum sanguinis narium. Item in [illegible] pulvis eius vel succus. Item restringit quemcumque fluxum et quod in superfluo fluxu [illegible]. Item laudatur in [illegible] vino insensibiliter unde applicatur ab extra per viam emplastri vel pulvis eius et vel [illegible] eius in tali passione et aliquorum [illegible] et succus eius. Item laudatur ad prohibendum fluxum menstruorum et confortat menstruas et valet in putrido et [illegible] calidis quia prohibet fluxum [illegible] et [illegible] et [illegible] fluxum mitigat.

Item decoctio eius prohibet casum capillorum et elongat eos et denigrat eos et hoc maxime faciunt granula que sunt in fructu mirti si frangantur et decoquantur in aqua. Item mirtus combustus seu cinis eius ponatur loco tucie quia habet eandem proprietatem. Item mirtus valet in combustione ignis et prohibet vesicationem que solet fieri in combustione. Item valet in putrido [illegible]. Item valet in [illegible] [illegible] [illegible] unde fit [illegible] suffumigium. Item removet [illegible] eius vel decoctio eius fetore [illegible] si lavetur ista loca. Item [illegible] fetorem oris si masticetur. Item fortificat corpus si in balneo cum eo fiat [illegible]. Item prohibet sudorem si corpus cum pulvere eius spargatur. Item valet in [illegible] [illegible] et intestini [illegible] [illegible] intestinum et [illegible] ingrediatur amplius non [illegible]. Item valet in [illegible]

rutellis et [illegible] [illegible]. Sequitur [illegible]

Morella est solatrum de quo patebit in capitulo simplicium incipiencium de S littera.

Morsus gallinae est anagallus de quo dictum est in capitulo simplicium de A littera.

Morum est fructus cuius due sunt species scilicet morum celsi et morum rubi [illegible] est morum arboris quod morus dicitur. Morum rubi est satis notum. Est enim fructus rubi quod [illegible] crescit in spinis quorum sunt [illegible] dicuntur et sunt rubi [illegible] [illegible] est duplex quoddam maturum et dulcis saporis quoddam immaturum et acri saporis. Maturum dulce est calidum in primo et humidum in secundo. Immaturum est frigidum et siccum per aliquam [illegible] de quo enim [illegible] dicunt. De operacione nota quod morum dat parum nutrimentum et [illegible] et assimilatur [illegible] melonis et debet sumi ante cibum quia cito [illegible] et [illegible] generat [illegible] [illegible] cibum non debet sumi quia disponit ad putrefaccionem. Item cortex mori est virtus solutiva [illegible] decoctio [illegible] [illegible]. Item morum immaturum stomachum constringit et sunt loco [illegible]. Item [illegible] cum oleo et foliis mori fit emplastrum valens in combustione ignis. Item emplastrum ex foliis mori valet ad [illegible] ex foliis mori et [illegible]. Item decoctio ex foliis mori et [illegible] ficus et vitis denigrat pilos. Item decoctio ex foliis mori et corticis eius valet in dolore dentis. Item [illegible] mori et potissime radicis eius valet in dolore dentis. Item [illegible] magnus valet in [illegible] de nocte [illegible] radice [illegible] de [illegible] apparet lacrima que ad hoc valet. Item lacrima ventrem solvit. Item cortex mori est tyriaca [illegible] et quando bibitur de succis foliorum mori valet contra morsum venenosorum. Item folia eius ad extra applicata vel eorum decoctio corpori [illegible] comedatur [illegible] et [illegible] [illegible]. Item [illegible] mori fit diamoron quod valet ad [illegible] [illegible] gutture [illegible] potest fieri [illegible] mori maturi et est dignum [illegible]. [illegible] non sit [illegible] tunc est [illegible] [illegible] ad [illegible] partes [illegible] [illegible] [illegible]

Meu est radix plante [illegible] et est diverse figure [illegible] [illegible] [illegible] et quod est diverse figure cuius color assimilatur colori [illegible] et est boni odoris unde [illegible] [illegible] movet. De electione nota [illegible] [illegible] et siccum in secundo. De operacionibus nota quod valet in passionibus [illegible] tam applicatum ab extra per modum emplastri quam ab intra sed non debet [illegible] nisi [illegible] et debet [illegible] sit [illegible] in partes parvas et ponitur in aceto per tres dies [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] comedatur [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] in eo [illegible] [illegible] ponatur [illegible] [illegible] [illegible] quedam humiditas coagulata venit cum [illegible]

[illegible] [illegible] =

Item purgat matricem et vesicam. Item educit ... et valet in doloribus renum. Item valet in dolore
pungitivo ventris cum plastello ... et cetera.

Mumia est species que in ossibus
mortuorum est reperta et proprie circa cerebrum
et spinam dorsi que plus humiditatis ...
in partibus enim ultra marinis et proprie circa
Babiloniam corpora mortuorum balsamant et ...
illarum specierum et ex commixtione fit una
... humiditas et attrahit ad spinam dorsi
et ad dorsum et ibi congregat et illud proprie
dicitur mumia. Unde ... nota aliqui dicunt
quod sit frigida ... et hoc non est verum quia est
calida ... dicunt quod sit calida in 2º. Alii dicunt
quod sit calida in 3º ... et est sicca et ...
venit eius siccitas usque ad ... Unde comparationibus
nota quod est multum constrictiva. Unde
valet in fluxum sanguinis narium. Unde commisceatur
cum succo plantaginis vel sanguinarie vel cum
... naribus. Item cum mastice et
aqua dragaganti et mumia fiant pillule que
debent teneri ... contra fluxum sanguinis ...
Item valet in fluxum ... Unde pulverizetur et cum ma
stice thure bolo armeno sanguine draconis et aliis ...
limitur ... Item potest
restringi. Item valet in fluxum ventris. Unde cum
mumia cum aliis ... cum acacia ...
... quod applicetur ventri. Item aliud ...
foramen ... convenienter ... applicari. Item
valet contra vomitum ... absinthia ... extra.
Item valet in ulceribus ... et ... vesice ...
bibat cum lacte et valet. Item ...
valet contra venenum. Unde applicatur ...
... cum decoctione ... aqua
... Item valet contra ... scorpionum
unde cum butiro applicetur loco et valet. Item
valet ... frigide ... Unde dissol
vatur in aqua ... et ... Item
valet contra dolorem et fluxum auris. Unde
commisceatur cum oleo sambucino et applicetur auri.

Mulum est ... aut est ...
... quod est equale quia doctores ponunt
... De operationibus nota quod est leni
tivum. Unde ... et aliorum ...
mollit. Item est lenitivum pectoris et pulmonis
et gutturis et si commisceatur cum ... et ...
... valet contra intestinorum ...

Mora est condimentum ... operantibus
... piscibus cum sale ... impona
turnes cum sale et ... aquositas ...
sale ... et ...
... nota quod est ... et
... De operationibus nota
quod est ... abstersiva et mundificativa ...
... humiditas putridas
... Item valet contra
morsum canis rabidi si supponatur loco
quod attrahit ... Item valet in dolore ...

...

... ... Unde fit ... ex mumia et aqua
descendente commixta ... sequitur ...

Muscus est animal notum ... dicunt ...
... est ... musci
... producta per putrefactionem et est alia
... producta ... Unde
... nota quod est calidus et siccus. Unde operationibus
nota quod sanat ... confortat ...
Exemplum ... sanat ... et ...
... Item ... calvitiem ... comedant
et potissime cum sepo ... Item ... musci
adustum ... prohibitum ...
... multitudinem
... Item ... et ... bibatur
cum thure et aqua ... potentur ...
... lapides. Item aqua in qua decoctum
est stercus muris est ... si ...
suppositorium ... Unde ... impediatur
... una ... et ... et ...
... solvit ... intelligitur

Musa est fructus arboris in quo dicunt
primum parentem peccasse. Alii vero di
cunt quod in ficu. Et iste fructus est multum
delectabilis gustu et est boni odoris
et habet figuram oblongam ad modum cucumeris
si est subtilior. Unde ... nota quod est calida
et humida. De operationibus nota quod ... excitat
coitum et augmentat ... Item augmentat
spermam. Item confert ... renibus ...
confortando et doloribus ... et specialiter
... corpus confert et valet in ardore urine.
Item provocat urinam. Item valet in ardore pe
ctoris ... cum ... quoniam ...
... Item ... ventre et ...
... et ... quia est
difficilis digestionis. Item inducit opila
tionem epatis et splenis et proprie ...
opilationi ... et cetera.

Murta est ... ad ... lapidibus
... aqua ... Exemplum ... dicunt
inter ... et ... acti
... quia ... est ...
odorifera. Unde ... nota quod est frigida et sicca.
... doctores ... ponunt ... eius
... dicunt quod sit frigida et sicca ...
De operationibus nota ... quod valet
contra fluxum sanguinis quia ... restringit
... prohibet ... sanguinis
... frigida ... Item valet ...
... Item valet ... quia ... est
et frigida. Item valet ... quare
... Item valet in dolore
podagre ... et cetera.

Mastix est species que ... solido ...
... Item ...
... cum ... et ...
... fluxu ... que in
... loca ...
... solet ...
... est ... marine ...

folliculo maturatur et perficitur. Aliquo in animal
cum et sunt folliculus integer. Et aliquando
cum re dura id animal frangit se et sic
frangitur folliculus et cepit humorem. Et non
qui coloris palearis debet esse humor bonus
tendens ad aliqualem rubedinem. Et ille qui
est coloris nigri minus laudatur. Item bonitas
eius cognoscitur ex odore quia debet esse
vehementer boni odoris. Sophisticatur aliquando
cum sanguine hircino unde ponitur illum san-
guinem coopertum et per certa apponunt musci
de humore et miscent sicut cum aqua rosis
et totum reponunt ad folliculum in quo fuit
humor. Et aliquando sophisticatur cum carne
columbarum. Item debet esse aliquorum [illegible]
dinis. De complexione nota quod est ca. et si. in 2°.

De operationibus et proprietatibus. Nota quod sua
proprietate confortat cor et cerebrum. Unde in zoda-
[illegible] fiunt comeduntur contra tremorem cordis
ex frigiditate. Item confortat stomachum debilita-
tum ex frigiditate. Item comeditur in passionibus
matricis unde cum [illegible] applicatur matrici
et valet. Item contra paralysibus in regione
ex frigiditate valet si commiscetur cum tri-
fera magna et intus applicatur. Item
confortat visum ergo ponitur in collyriis.
Item cum fetore oris et [illegible]
masticatur in ore et sub assella applicatur
cum aqua rosis. Item valet in passionibus melan-
colicis et valet contra venenum. Unde est tyriaca
napelli et de compositione ambra [illegible] tempore
pestilentiali fit potus. Unde confortat cor
et cerebrum et consumit humiditates superfluas pu-
trefactionem [illegible]. Sequitur capitulum.

Napellus est planta sive herba
que nascitur in montanis et
[illegible] in vallibus et habet folia
aliqualiter oblonga. De complexione
nota quod est ca. et si. in 4°. Et di-
cunt quod sit in ultimo ca. et si. De opa-
rationibus. Nota quod est venenum perniciosum
unde [illegible] magis [illegible] interficit
et tyriaca eius est eius napelli. Et ex
[illegible] tyriaca [illegible] est [illegible] non
[illegible] forme [illegible]
Item valet in lepra [illegible] albaras. Unde
in lepra datur modica quantitas napelli
sed eius malicia debet refrangi cum medicinis
et debet dari [illegible] vel tria [illegible] et
ad plus [illegible] quia si daret [illegible]
[illegible] adest. Et [illegible] assumptus
[illegible] removet albaras. Et unus
napelli est animal morans in radice na-
pelli et [illegible] per modum muris
et ab nomine dicitur napellus muris.
Et iste napelli est tyriaca summa in
napello quia [illegible] venenum. Et [illegible]
[illegible] quibus [illegible] napellus
quia in lepra et albaras. Et [illegible] napellus

sit venenum [illegible] tamen dicunt quod aves [illegible]
[illegible] vivunt ex eo. Quare non est tantum [illegible]
[illegible] comedere unum [illegible] non est
virtus napelli sed hic est magna quan-
titas [illegible] ergo hic minus nocet [illegible]

Narcissus est planta que habet folia similia fo-
liis porri [illegible] folia sunt [illegible] et sunt
aliqualiter [illegible] et producit florem album [illegible]
quasi lilia [illegible] sunt [illegible]
[illegible] et habet radicem rotundam [illegible]
potissime [illegible] capiunt in receptis est ra-
dix. De complexione nota quod est ca. et si. in 2°.
[illegible] non potest [illegible] De operationibus nota
quod narcissus valet ad [illegible] fetum [illegible]
[illegible] sive abortum ergo impregnate
non debet dari. Unde [illegible] vel [illegible] cum
aqua mellis et potenter educit fetum
mortuum. Item provocat urinam et valet in dolo-
ribus renum quia educit [illegible]. Item valet
in [illegible] zoda[illegible] de pedente ab
[illegible] et frigiditate. Item valet ad consolidandum
et fit [illegible] eius cum [illegible] et fit pul-
vis et [illegible] cum melle et maxime consolidat
quia [illegible] consolidat et incarnat. Item
[illegible] difficilis [illegible] et [illegible]
Item valet ad extrahendum spinas et [illegible]
[illegible] corpori unde cum melle et farina
[illegible] fiat unguentum. Item valet in allopicia [illegible]
cum melle sit [illegible]. Item oleum narcissi
[illegible] valet in doloribus [illegible] et [illegible]
eius [illegible]. Item oleum eius est [illegible] oleo [illegible]
[illegible] apud [illegible] Item si
applicetur [illegible] illi nocet [illegible]
inducit. Item valet in adustione ignis unde
[illegible] cum melle. Item provocat vomitum
[illegible] eius decocto [illegible]. Sequitur.

Nasturcium est planta nota et habet fo-
lia similia foliis trifolii. De complexione no-
ta quod est ca. et si. in 3° et hoc maxime [illegible]
de semine. [illegible] folia non sunt tante [illegible]
et [illegible] semen [illegible] appetitum [illegible]
[illegible] forte [illegible] vel [illegible]
Et quando [illegible] Et nasturcium [illegible]
semen et virtus eius [illegible] est [illegible]
semen et [illegible]. Alii dicunt
[illegible] et [illegible] cum semine [illegible] nasturcii
[illegible] habet virtute. De operatione nota
quod nasturcium incitat ad coitum. Item tale
[illegible] et [illegible] stomachum [illegible]
[illegible] et [illegible] et ablata
[illegible] incitat appe-
titum. Item valet [illegible] tamen [illegible]
[illegible] cum emplastrum. Item valet
[illegible] passione. Item [illegible] operatur
[illegible] in dolore sciatico et maxime [illegible]
[illegible] quod fortiter
[illegible]. Item [illegible] capillos cadentes.

[illegible] nasturcium [illegible]
[illegible] passio [illegible]
[illegible] nasturcium [illegible]

Nasturcium agreste [illegible]
vel [illegible] polnice [illegible] =
Nasturcium [illegible]
[illegible] =

Dic pulvis zarstrum ... sit speciei ... i. modo forbili

...

tam bibitum quam etiam linitum. Item in impetigine
et scabie valet. Item valet in asmate unde innu
desiccat pulmonem et sit ut. Item valet in mollifi
catione humorum quia desiccat et resolvit.
Item vomere facit maxime colica. Item ut in italica
passione quia resolvit ventositates et maxime fleg
maticas tam bibitum quam alopitia applica
tum. Item facit animalia venenosa fugere si suf
focata suffumigatur. Item provocat urinam. Item valet
in difficultate urinandi et in calculosis. Item valet
ad educendum fetum unde fiat pessarium. Item
valet in apostematibus flegmaticis. Item ut in carbun
culis et apostematibus pestilencialibus unde cum melle
et aliis appropriatis fit emplastrum quia fortiter attrahit
unde cum fermento et ficubus et anxungia et
sal. et nasturcium et fit emplastrum prorsus
attrahit potissime ea maxime venenosam
apostemata et hoc virtute constante etc.

Nemen est sisimbrium et est planta que
assimilatur mente et habet folia magis longa
De quo nota quod est calidum in primo siccum in 2°. De opera
tionibus et proprietatibus nota quod habet proprietatem interfi
ciendi pediculos unde cum decoctione eius
lotus pediculosus abluatur. Item plerisque putre
factionibus. Item ut in punctura apum et vesparum
unde fit inde emplastrum et ponatur super locum punc
ture. Item si assumatur ad intra valet contra
puncturam vespe. Item provocat urinam et menstrua
unde detur ad intra vel suffumigetur cum aliis
appropriatis. Item valet in lapide renum et vesice. Item
fit pulvis inde et confiscatur. Item valet in apostematibus
frigidis et est durum unde fit emplastrum inde
eo. Item ut in permixtione rationis in litargia et
tarubito unde fit emplastrum inde de decocto
in aceto et applicetur capiti. Item ut in medicina
confortandi ... decocto cum aqua rosarum et
fit capitis ablutio. Item ut ... calefacta inde
frigidis. Item valet ad educendum fetum mor
tuum datum post suffumigatum vel in partum
volentis. Item ut ad ... singultum ...
confortando stomachum et sua siccitate ... comprimendo
humiditates superfluas removet singultum
et hec medicina fit ... eius etc.

Nenufar est herba que cum ... originem
in paludibus et in aquis et habet folia lata
et flores plenum florum croceos. Inter quos medio
est quidam tuber colloris in quo sunt grana
nigri coloris amari saporis et cetera ...
vocatur nenufar tal ... dicuntur
fetor apud ... due sunt species quarum una habet radicem
alba quam habet radicem nigri coloris prima species est
fortior alia. De qua nota quod ...
2° calidum est frigidum et humidum 1°. Sirapio dicit quod sit
frigidum et humidum in 3°. Alii dixerunt quod sit frigidum et
humidum 2° sed tenenda sunt ... De opera
tionibus habeo quod inducit sompnum et
plerisque vigilias unde in decoctionibus sopori

Nenufar ... ... herbe ... pulsa
tar apud ... nimphea — Chizibyeine
vel radina lilia

feris ponatur flores eius et lavamentis
para. Item sirupus ex eo et ... et flores et
folia omnia ista sunt ... Item
radix ... albis et applica
per modum emplastri. Item valet in allopicia
... cum radice ... pite ... linimentum.
Item sirupus etiam ut in ptisi et in asmate.
Item valet in apostematibus calidis applicatus per
modum emplastri. Item ut ad prohibendum coytum
et contra polluciones nocturnas unde
detur semen eius quia tale congelat spermam
et aufert desiderium coytus et ad sitim
sedandam ut in doloribus vesice unde fiat
... et aliis appropriatis decoctis et paciens
sedeat in tali. Item ut in ... maxime coniunctis
unde detur sirupus qui est ut in fluxu ventris
et dissinteria etc. de quibus.

Nepita est menta silvestris de qua habetur — polia
simplicium in capitulo ab ... — ... =

Neruinsse rosa ... appellatur et est
flos quidam qui assimulatur ... no
... est tante virtutis ... De qua
nota quod est calidum et siccum in 3° et multum propinquat
... loco eius ponatur ...
... costi et ... ista
simul ... valet ... neremissa
De operationibus nota quod valde confortat
stomachum ... frigidum et reparat ... et valet in flu
xu ventris frigido et constringit et confortat

Nezezedion ... dicit quod ... — 10 ...
bezegedion et est virga pastoris — ... d. l. vel
de qua dicetur in c° simplicium in capitulo — zizania

Nigella est planta ... ab ... — ... kol.
... et habet stipite longitudinis
duarum palmarum ... est ca
... est semine ...
coloris et ... albi coloris et illo
semine utimur ... in medicinis. De
complexione nota quod est calidum et siccum in 3°. De
operacionibus nota quod valet ad ... vermes
in ventre tam per se assumpta quam etiam
emplastrata super umbilicum. Item provocat
urinam et valet in lapide renum et vesice.
Item valet ad provocandum ... si detur de mane
pluribus diebus cum vino emplastrata vel
pulverizata super semina mulieris. Item
valet ad resolvendum inflationes in ventre
... comedatur ... si sunt ...
Item valet in ... si ... ponatur
... et applicatur naribus. Item si sit
... cum radice ... prohibet
aquam ad oculum descendere. Item emplastrata
super frontem removet ... frigidam.
Item removet albedinem seu descoloraciones
faciei si emplastretur cum aceto. Item ut
in dolore dentium si decoquatur cum ligno
pini et aceto ... cum aceto multum ...

Nigella et gith ... vitaria ... nigella ...
... forme ... gith ...
... ...
gith ... nigella ...

valet in scabie ulcerosa quia exsiccat po
tenter repellit apposita flegma dulcem et
ulcera et sic emplastra ta[illegible] Item valet in appositis
duris pedum et tibiarum vocatis in em
plastris Item corrodit flegmaticas et ulcera
tas 2m [illegible] Chap[ter] ca[pitu]li [illegible] et ipsi dicunt quod ulla
quantitas ungwento assumpta sufficit volu
cabilis et [illegible] [illegible] ergo dari 3 [illegible] vel 3 Item
suffumigacio eius fugat venenosa Item
valet in morsu rutelle si cum in ore vel em
plastro ~~[illegible]~~ super locum Item valet in asmate
si cum [illegible] et melle misceatur Item aperit
opilaciones intestinales etc. [illegible] [illegible]

Nitrum est baurach armenum et dicitur
esse sal quod appugnat sali in
[illegible] natural[illegible] Et est duplex quoddam est
naturale et quoddam artificiale Naturale
est id quod non convertitur artificio et crescit sic
minera alia Artificiale est id quod consi
cit particulam vnde [illegible] aqua que
per decurrentem inspissatur et [illegible] nitrum
[illegible] Et quoddam dicitur esse nitrum quoddam
[illegible] [illegible] et est [illegible] que in super
ficie [illegible] nouiter cocti [illegible] maxime
in frigido et hoc perfectum est illud quod produ
citur in babilonia vel armenia et est
lamina quedam grossa transparens [illegible]
[illegible] et hic artificiale et naturale crescit
et dicitur baurach armenum et artificiale est
transparens albus colorum naturale magis tendit
ad nigredinem Item de gomo nota quod est ca[lidum]
et siccum in 2o et primus eius est aer [illegible] [illegible]
debet [illegible] [illegible] 2m [illegible] Item de operacionibus
nota quod nitrum [illegible] multum [illegible] aurium
[illegible] nitrum dissolutum in [illegible] et gutta
auri imponitur Item valet in [illegible] et [illegible]
[illegible] dissoluta cum oleo amigdalarum amararum
vel cum vino vel cum aqua melle et [illegible]
auri et debet [illegible] [illegible] Item valet ad
[illegible] [illegible] auri Item commixta
cum melle et [illegible] Item valet contra [illegible]
[illegible] nitrum et debet illi qui [illegible] [illegible]
[illegible] Item aliqui [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et apponitur [illegible] quousque [illegible]
Item si miscetur cum [illegible] [illegible] valet
contra morsum canis rabidi Item valet nitrum
[illegible] contra assumpcionem [illegible]
[illegible] si [illegible] [illegible] sanguine [illegible] ve
neni Item valet ad [illegible] humores
flegmaticos et viscosos et subtiliat illos
[illegible] quod non est [illegible] [illegible] propter hoc quod le
dit stomachum et facit vomere ergo non debet
dari [illegible] [illegible] [illegible] et tunc debet dari
[illegible] quantitate cum [illegible] [illegible] [illegible]
Item si assumitur cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sufficit [illegible] Item valet
si emplastratur cum [illegible] [illegible] Item
emplastrum [illegible] [illegible] et [illegible] valet multum

in ydropisi aquosa et debet [illegible] applicari
Item valet ad subtiliandum capillos et unde post
locorum aspergatur [illegible] cum pulvere nitri et
[illegible] Item [illegible] aqua tepida et in ea nitrum
dissolvatur et facies [illegible] inde lavetur
optime [illegible] sed debet [illegible] ne ledat
oculos Item valet in [illegible] et membra debet
aspergi Item valet ad [illegible] apposita vel sit
emplastrum super apposita Item valet in [illegible] [illegible]
[illegible] cum aceto et locus [illegible]
ablua[tur] Item valet contra albedinem et morpheam
Item valet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] putrida et ea [illegible] et [illegible]
dat [illegible] et hoc maxime facit [illegible]
[illegible] Item [illegible] nitrum [illegible] [illegible]
fit [illegible] et [illegible] per balneum [illegible]

Nix est res nota Item de gomo non [illegible] [illegible]
et hic [illegible] quod Item de operacionibus
nota quod aqua nivis potata sedat dolorem
[illegible] [illegible] [illegible] Item [illegible]
[illegible] [illegible] aqua nivis in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] aqua
nivis [illegible] Item [illegible] [illegible] maxime
frigido generate [illegible] [illegible] Item
[illegible] aliquando [illegible] constringendo [illegible]
calidos [illegible] et [illegible] in [illegible]
frigidos [illegible] et vapores calidos [illegible]
[illegible] Item nocet in [illegible] membris et [illegible]
et [illegible] nervis etc. Sequitur [illegible]

Nux est res nota de gomo nota quod est
[illegible] in 3o et in 2o [illegible] [illegible] Et dicitur quod [illegible]
[illegible] est in 1o et 2o [illegible] [illegible] quod sit [illegible]
in 2o Item de operacionibus nota quod [illegible] nocet
[illegible] propter eius [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] quia
tale [illegible] [illegible] nucis unde [illegible]
causat [illegible] [illegible] et pustulas
[illegible] propter [illegible] eius et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pustularum [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] que adherens
[illegible] [illegible] [illegible] si cum sale [illegible] tunc
[illegible] non facit [illegible] est [illegible] digitos [illegible]
dat [illegible] [illegible] ergo nocet [illegible] [illegible]
si ipsa miscetur cum ruta et ficubus tunc valet
contra [illegible] venenum [illegible] [illegible] [illegible] ante
[illegible] venenosum [illegible] [illegible] Item valet
contra morsum canis rabidi si commisceatur
cum cepe et sale et fit emplastrum et supponitur
et [illegible] [illegible] [illegible] Item [illegible] [illegible] si
miscetur cum melle tale potest debet
cicatrices [illegible] Item cortex nucis valet
ad [illegible] capillos [illegible] Item [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] fit linimentum
in quo locus in quo [illegible] debet [illegible] [illegible]
Item pulvis corticis eius valet ad [illegible] [illegible]
sanguinis Item [illegible] pulvis [illegible] [illegible]
cum aliis appositis in [illegible] [illegible]
Item [illegible] pulvis valet ad consolidandum Item [illegible]
valet ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
arbor[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

sicca cum melle. Item nuces causant zoda et faciunt tussim. Item nux valet contra sonum verborum si cum vino et melle emplastrentur. Item nuces sunt ca. et sic. in 2o. valet post comestionem piscium. Item etiam quia aliquando sunt pisces venenosi ideo etiam valet. Sequitur

Nux cipressi est fructus arboris que cypressus dicitur divisus quasi per quatuor partes. De qua re nota quod est ca. et sic. Doctores non determinant sed puto quod sit ca. in primo et sic. in 2o. De operationibus nota quod potenter vel virtute sua potu exhibita sive emplastrata et hoc tam sua proprietate quam sua qualitate. Item potenter constringit fluxum sanguinis et ideo item valet ad [illegible] humores flegmaticos [illegible] unde suffumigium fit ex pulvere et aliis appositis. Item valet in fluxu ventris causato ex flegmate per viam emplastri et etiam exhibita in potu cum aliis appositis. Item valet in dolore podagre unde cum aliis appositis decoquatur et locus embrocetur etc. Sequitur

Nux eudem vel nux eudem est [illegible] terre seu est fungus terre et habet particulas quasi [illegible] cuius color est albus et tendit ad citrinitatem et crescit in partibus [illegible] marinis, et [illegible] cum melle et aqua [illegible] sit potus barbarorum. De qua re nota quod est ca. et hu. in 2o. Aliqui tamen ut Serapio dicit quod est ca. et hu. in primo et hoc est tenendum. De operationibus nota quod habet [illegible] multiplicat spermata. Item incitat ad coytum ex quibus [illegible] quod est ca. [illegible] et non [illegible] sicut aliqui putaverunt. Item corpus impinguat et libidinem [illegible]

Nux tamarisci est fructus [illegible] arboris que tamariscus dicitur et habet [illegible] nux assimilatur nuci cypressi. De qua re nota quod est ca. in primo et sic. in fine secundi. Serapio dicit quod sit sic. in primo. De operationibus nota quod valet in dolore dentium unde decoquatur in aceto et in aceto abluatur os, tale enim [illegible] corrosionem dentium et removet dolorem. Item ex eo decocta cum vino et aceto fit embrocatio super splenem. Item ad restringendum fluxum sanguinis [illegible] pulvis eius, et in sputo sanguinis [illegible] fluxum [illegible]. Item restringit fluxum [illegible] unde decoquatur [illegible] sedeat in [illegible] decoctione. Item [illegible] superfluitatem humoris aquei et flegmatici qui [illegible] sedet in [illegible] eius. Item pulvis eius multum valet in vulneribus consolidandis et maxime [illegible] et hic pulvis in ulceribus [illegible] multum valet cum hoc quod consolidat et removet carnem putridam etc. Sequitur capitulum

Nux Indica est fructus arboris que palme quodammodo [illegible] De qua re nota quod [illegible] est ca. et hu. in 2o. [illegible] quod sit ca. in 2o et sic. in primo et hoc [illegible] sed verius est ca. in primo [illegible]

Nummularia pyenyzek

[illegible] in primo et hec sima est vior. Et veteria [illegible] quadam humiditate que per ipsa actu inbibuntur, ut in cortice qui frangitur. Et dicitur est nux Indica et nux vomica, nam de prima ca. et sic. in 2o. Et est nucis quantitatis que est indica. De operationibus nota quod nux indica est dure digestionis aliqualiter, [illegible] est boni nutrimenti, et habet corticem interiorem qui non digeritur, quare debet removeri [illegible] cibi nec [illegible] de cortice [illegible] liberari, et ista nux comeditur cum zucaro aliquando tamen cum melle, et hec nux auget coytum. Item oleum eius est melius [illegible] quando quam sit butirum, quia non [illegible] et relaxat ventrem sicut butirum. Item aquatica comesta [illegible] et ascarides. Item oleum eius et maxime aquatice vel [illegible] sublimia cum eo et maxime si misceatur cum oleo [illegible]. Item oleum illud multum valet ad confortandum vesicam etc. Sequitur capitulum

Nux vomica est nux cuius color est inter glaucedinem et albedinem et est parum maior avellana et crescit in partibus ultra marinis. De qua re nota quod est ca. et sic. in 2o. [illegible] Serapio. De operationibus nota quod sola et cum aliis commixta similiter inducit vomitum, et sunt plures in uno loco et oportet [illegible] sit pondus magnum. Unde cum sale et hec commixtum similiter educit vomitum. Item [illegible] et bulia cum aqua, et aqua illa dulcoretur cum melle, et [illegible] nux vomica cum tali decoctione. Natale est solempne [illegible] Et [illegible] oportet [illegible] sit decocta que cum melle dulcore et cum nuce vomica [illegible] vomitum. Item si de [illegible] corticis nucis Indice cum [illegible] decoctione inducit vomitum et etiam solvit ventrem et educit materiam talem etc. Sequitur

Nux metel vel nux methe est nux que assimilatur nuci sed quod sunt spine [illegible] aliqualiter grosse et est nux durior plus in quantitate et figura et habet semen [illegible] simile semini citri. De qua re nota quod est fri. et sic. in 3o. De operationibus nota quod est inimica cordi et nocet [illegible] cerebro. Unde si [illegible] alicui [illegible] statim inducit ebrietatem propter nocumentum quod infert cerebro. Et si [illegible] [illegible] est venenum [illegible] uno die etc. Sequitur

Oleander est planta cuius folia assimilantur foliis olive et habet spinositatem in finibus eius. Due sunt species eius domestica et silvestris, sive silvestris plus [illegible] folia [illegible]

Ocly [illegible] flos capi flos agni
[illegible] priar

Ocly [illegible] flos agrimonie

Oculus corvi [illegible]
[illegible] fatuat

oleum deficit ut ... sit ... [illegible]
[illegible]
oleum ... [illegible]
[illegible]
oleum tartari ... [illegible]
[illegible]

portulace / unde folia sunt strictiora et
nascitur in locis desertis / domestica nascitur
in ripis fluminum / et folia eius assimi-
lantur foliis oliue / vicinus foliis sa-
licis uel amigdali / et producit flores plenos
rose rubee / et ... dicitur super flores quedam
similia pilis / et ... multum
habet hic, ut in insula ... damiby
et producit ... fructum / ... frangit-
tur admodum ... inbibunt
¶ De regione nota quod est ca. in 3º sicca ¶ de
operationibus nota quod est venenum homini-
bus, canibus et aliis animalibus brutis /
... aliqui dicunt quod si decoquatur in vino
cum ruta, et detur illud decoctum / valet contra
puncturas venenosorum et venena / sed
ego non fecissem hoc quia valde est timo-
rosum / ¶ Item quod ... pluresque et
folia fluminum / quando illa folia ...
hoc remedio fugat pulices et alios ver-
mes etiam fugant / ¶ Item folia multum va-
lent in apostematibus duris ... resolu-
tione ... multum valent folia emplastrata / ¶ Item
folia eius valent ... quia ...
... / ¶ Item folia valent in dolore ...
antiquo per modum emplastri applicata / ¶ Item
valent in dolore sciatico ... illud em-
plastrum / ¶ Item flos eius inducit ...
... / Nota non est tamen ...
... et ... plantas cum
cutello, et maxime si non notas quia
cutello ... possibilitas venenosa
et ... cutello ...
... Sequitur

Oleum balsami non est aliud quam bal-
samum de quo dictum est ... supplicium
incipiens ab ... Et repetitur hic ...
... balsamum ... et est lignum et
... est liquor qui ... balsamum quod
... et tale oleum balsami de quo bal-
samum dictum est supremus valet ad ...
... et valde ad debilitatem virtutis ...
... et frigiditate / confortat cor
... et rectificat ... que in
... Sequitur Oleum

Oleum masticis est ca. et sic / quia ma-
stix est ca. et sic in 2º, ut dictum est
ita ... simplicium incipientium ab ... oleum
masticis ... virtute ... virtuti ma-
sticis / quare confortat stomachum frigidum et humidum
quia digerit materiam flegmaticam ... / continentem
in stomacho / et valet ad ... stomacho
¶ Item confortat membra relaxata et hu-
midata ... in ... Sequitur

Oleum cinamomi est ca. et sic ... confor-
... speciebus ... / et valet ad confor-
tandum ... quia ... et valet
... et in ... Sequitur

Oleum terebentine est ca. et sic ... [illegible]

... oleum balsami ... [illegible]
... lauri ... [illegible]
[illegible]

me olivarum et ... vim aliquam confor-
tandi speciebus calidis / ut maceratis ... ga-
riofili mastice spica nardi / et aliis speciebus
confortatiuis stomachi / et inungitur stomachus ...
et multum valet / et illud oleum sit ... licet
sine speciebus sit frigidum ... Sequitur

Olibanum est gumma arboris cuiusdam que
colligitur tempore estatis facta ab abscisione ar-
boris / tunc fluit lacrima ab arbore / quam ...
... olibanum ... / ¶ Et plures sunt species
... est olibanum indicum ... color
est color smaragdi / et illud omnibus est
eminentius, et tale ... est ...
... qui ... est ... albo
et fumus illius est suauis / et illud olibanum
quando colligitur ut plurimum est ... /
... ponitur ad ... et ... angu-
lares partes ... / et est ... rotunde
¶ Alia species est que ... / et melior
est quod est masculinum / et est albi coloris et rotunde
figure, et difficulter frangibile / et quando frangi-
tur ... apparet aurea / ¶ Alia species est
que est coloris rubei ... et ...
laudabile ... Alia species est que est pre ...
quantitatis ... masticis / et sophisticatur
... admixtione ... gummi ...
et illud cognoscitur ... quia odor eius
non est ita suauis sicut olibanum non sophistica-
ti / ¶ De regione nota quod est ca. in 2º sic in pri-
mo ... est magis sic quam al... et cortex
arboris ... olibanum est ...
olibano quia est sic in fine 2i / et ca. in 2º ¶ De
operationibus nota quod olibanum valet ad conso-
lidandum / unde fit emplastrum quod ...
... olibano ... et ...
... quam ... olibanum ...
... multum valet in
... olibanum
sit emplastrum quod ... labiis ...
¶ Item olibanum ... portis ad ...
... replet in ... / ¶ Item restringit
fluxum sanguinis narium ... appositus
... / ¶ Item valet in fluxu ... ¶ Item
valet in sputo sanguinis / ¶ Item olibanum assumptum
in parua quantitate ... flegma / et confortat
memoriam ... / et ...
... / sed in multa quantitate ...
... / ¶ Item valet in ulce-
ribus ... cum ... ¶ Item
... olibano valet ad ...
... ulcera intestinorum / ¶ Item si
... cum ... et ...
... / ¶ Item si ... cum aceto et ... valet
in ... / ¶ Item ... eius et ...
... ulcera ... / ¶ Item
... / ¶ Item si ponatur in ...
... / ¶ Item olibanum
... in aceto ... potest

... oleum ... [illegible]
[illegible]

in p(ro)prietate si una gutta eius stillat(ur) in aures ... det dolorem in ventre cum ... et post ... ad dolorem ... cum ... apud ... [illegible]

Oleu(m) ... [illegible]

263

cicatrices vulneris si lavet(ur) cum isto / Item valet ad confortandum stomachum humefrigidum et proprie eius cortex / Item olibanum competit febribus flegmaticis quia confortat, operat, et calefacit / Si nimis usus est in multa quantitate nocet / Item suffumigacio facta cum eo tempore humido et frigido et tempore pestilenciali multum valet / Et quod dicitur quod fumus olibani tunc presumit olibanum debet intelligi vitri congregatum in superficie vasi vitri vel ... et ... confirmatum ... in ... et intendit olibanum tunc accipi in ... quod est que colligatur et ... tamquam spongia ... illud ... ... quod est fumus olibani magis ... Tra ... et ... sequitur

Olive sunt fructus arboris note ex quibus oleum fit. Unde nota quod olive sunt duplices, quia sunt domestice, quia sunt silvestres / Domestice sunt fructus domestice arboris habentes folia magna et grossa et arbor maior est quam silvestris / et fructus sunt maioris quantitatis et ... quam silvestre / et in arbore producte ... sunt ... et ... folia ... et fructus quam oliva ... ... olium quod producitur ex olivis / et olive sunt triplices / quedam sunt immature / quia sunt bone maturitatis / quedam sunt mediocres / quia sunt mature aliqualiter et sic oleum est triplex: quoddam est oleum immaturum olivarum et vocatur oleum omphacinum apud medicos et est oleum olivarum valde maturatarum et dicitur absolute oleum dulce et medium ... oleum ... Nota quod folia et ligna arboris olivarum sunt frigida et sicca ... et maxime arboris silvestris folia sunt frigidiora et sicciora / Sed de fructu quia de olivis immature dicuntur frigide et sicce / mature ultime maturitatis dicuntur calide et humide / Sed medie dicuntur aliqualiter calide et oleum maturarum ponitur calidum et humidum / Oleum omphacinum est frigidum et siccum ... quod declinat ad frigiditatem et nimis declinat ad temperantiam caliditatis et humiditatis / ... olive et maxime immature ... appetitum abstringunt / et ideo cum assatur ... ... olive ... / quia abstringunt superfluitates stomachi / et sic conferunt ... quod sunt difficilis digestionis / ... mature ultime maturitatis nocent stomacho et inducunt eum nauseam / Oleum in via cibi melius quod ... ... est oleum omphacinum / Item ... ... doctores est ... oleum rosaceum quia ... ... in ... Item ... oleum ... ... / Item oleum olivarum ... calefacit / et in via cibi ... ... in ... est ... bonum ... / ... impedit ... pulmonis et ... ... est quod oleum est

penetrativum / et ideo si fiat cum pistillis vel ... commisceatur cum ... et penetrando dilatat ... ad pectus unde tussis ... / Si oleum ... est et se mollificat et calefacit / et ideo ... pectori vel pulmoni ... quibus additur / ideo ... asperitate / Item emplastrum ex foliis arboris silvestris valet in ... et in ulceribus ... Item oleum de olivis silvestribus immaturis valet in scabie / et remediat in vulneribus humidis ... / Item folia olivarum ... ... quia sunt frigida et sicca / Item ... corrosis ... olive ... cortex ... per modum pulveris ... dentes ... ... et abluantur quia ... malicia / Item oleum omphacinum ... in corrosione dencium ... gingivarum ... dencium unde tenetur in ore / Item ... olivis fit emplastrum cum melle et sale super combustione ignis / Item illud emplastrum mundificat ulcera putrida et confert ... et scabiei / Item oleum valet in doloribus ... / unde ablucio olei tunc mitigat dolorem / quia per ablucionem ... auferuntur / Item oleum vetus confert dolori podagre ... et si non habeatur tunc capiatur oleum et decoquatur ad spissitudinem mellis / tunc illud oleum decoctum ... est ... oleo veteri ... dolori podagre valet / Item mitigat dolorem aliorum membrorum ... ... valet ... ... / Item ... arboris ... / Item ... ... / Item ... folia olivarum ... ... et ... olla et impleatur ... et imponatur ... et ... ... / Item ... et aqua frigida ... ... impona ad ... tibus ... talia folia valent oculis ... / Item folia olive applicata per modum emplastri sanguinem ... ... sub oculo ... / Item gumma olive valde abstergit oculos / ... albedinem oculi ... ... / Item oleum valet contra venenum ... venenosa assumpta ... et ... cum ... aqua calida ... ... / Item gumma arboris silvestris ... ... domestice arboris gumma ... sequitur

Opium est succus papaveris / et papaver est duplex quia domesticum et silvestre

Ol... ... apud ... ... =
... ...

Opium autem sicut domestici sed silue
stris/ et siluester est duplex quoddam est
al[bi] coloris quidam nigri / de succo nigri fit
opium cum incindatur cortices virgultarum
non profunde et colligitur id quod exit de istis
virgultis/ et hoc fit de mane exorto sole
et expectato tunc ... primo incidit
vna virgulta et post ea alia/ et quando plures
tales incidit tunc attendat ad primam
virgulta/ et colligat illud quod aduenit
et guttas/ et illud est optimum opium
Aliud fit cum ... nigri ... et opium
succus/ et hoc non est tante virtutis
secundum ... / et aliquando sophisticatur cum succo
memite ... tunc non est tante effica
cie sicut verum opium Et verum opium cog
noscitur ... / quia debet esse ...
et debet esse odoris fortis ... ad
absintitatem/ De ... non quod est fri
et siccum in 4to/ ... non multum ...
... quarti gradus/ ... quod est venenum
quia in quantum ... sunt
venenum/ et non in quocumque ...
Vnde dicitur ... sunt venenum ...
cunt vnde ... De
operationibus Nota quod multum valet in ...
tibus in principio quando ... incipit fluere
et valet in obtalmia ...
... vnde cum albumine et aqua ros[arum]
... emplastrum ... vnde
constringit et ... fluxum
... et mitigat dolores ... stupe
factionis Similiter valet ad mitigandum
dolores vbicumque fuerint ut in ...
vel alibi multum ... dictum ...
in dolore colico et yliaco/ ... opium
in modica quantitate ... mitigat illos do
lores Item opium valet ... sompnum
vnde ... opio dissoluto in aqua
ros[arum] ... aliquando solus odor facit
hominem dormire Item ... in ... do
loribus capitis et inducit sompnum
Item opium dicitur valere in antiqua ...
vnde ... modicum de opio ... cum
... et oleo et distillet ...
... oleum ... et dolorem aurium
Item opium ... Item valet in
tussi ... opium est fri[gidum] in 4to gradu ...
... in tussi ... frigidum in 4to ...
... pectori ... opium
valet in tussi ... siccitate
... cum ... quod ...
... tusses/ vnde ... in
... et tunc ... et ...

tussim Item valet opium ad mouendum sompnum
si ex opio fit suppositorium et ano imponatur
et hoc est remedium ... Item valet in fluxu
ventris ... alia ...
sua ... constringit vias/ et sua frigiditate
remittit ... Item opium valet ad ...
... et ... et ...
tu/ ... debet ... Item ... est ...
est ... quia ... qui ...
... de opio ...

Oppoponacum dicitur esse arboris ... folia
assimilatur ... sicut ... folia
... / et ... folia ... super
super terram ... / et ... habet
... galbani/ et ...
fit aliqua pilosa in quibus est flos tpe
... coloris/ et est bonum odoris/ et ...
... est nigri coloris Et ... arbore ...
gumma quod quidam medici ... oppoponacum
nominant Et modus colligendi ... est ...
tpe estatis ... radice ... arboris que
est diffusa in multas partes/ fit fossio ...
et folia ... inde applicantur et ...
vsque ad ... radices/ et ... lacrima
... supra folia ... posita ...
et talis colligitur et vocatur oppoponacum
et quando colligitur est albi coloris/ et quando ...
... est ... coloris/ ... vero est
al[bi] coloris/ et bonitas ... quia
leuiter frangitur/ et est interius albi co
... interius ... et quando ponitur ad aquam
cito dissoluitur/ et ... cum armoniaco
vel ... gummis/ sed tunc ... ad aquam
non cito dissoluitur/ nec est leuiter frangibile
De ... Nota quod gumma est ca[lida] et sic[ca] in
... in ... et 3o
... sed cortex radicis ponitur ...
... in ... et cortex
... est ... coloris/ sed quando fit ...
... tunc ...

De operationibus Nota quod ... oppoponacum
valet in vlceribus et in vulneribus vbi ossa
sunt denudata carne/ vnde ... cutis
... carne/ valet etiam ...
... in omnibus vlceribus ...
... supposita ... educit
... educit .../ et fetum
... abortiuum/ vnde potest
educit ... Oppoponacum ... educit
... per viam suppositorii Item
... potest Item
valet ad mollificandum duricies ... et
... ad ... digitos pedum/ Item
... Item valet
in doloribus colicis et yliacis Item valet
in dyabetica passione que est vrine

distillato ratione frigiditatis tunc da 35
in potum et vitetur. Illa decoctio et valet. Item
si cum melle misceatur valet in carbunculis. Un-
git illa apostemata venenosa et trahit ipsam
materiam ad exteriora. Item valet in sciatica passione in
emplastro. Item ex eo remouet passionem illam.
Item valet in doloribus podagricis cantis ... flegmatis
ad locum. Item remouet duritiem splenis. Unde
... ex eo apparatis fit emplastrum quod splen[i]
debet supponi. Item ex eo fit vinum. Unde
tapsia ... et hoc ... ponatur
ad ... in quo est ... tale vinum
multum valet contra duritiem splenis et contra
dolorem sciaticum. Item remouet rigorem
in febribus. Item valet in morsu canis rabidi in
cibo et potu et fit emplastrum quod supponi loco.
Item bibitum cum aristologia rotunda est tyriaca contra
venenum. Item valet apostematibus contra duritiem
... ipsius exhibitum per
modum suffumigii emplastri vel suppositorii.
Item ... comedatur ... pro[vo]cant ... frigida ... Sequitur de ...

Ordeum est semen notum et pluribus ... est
ordeum maxime ... et colitur
... doctores ... corticem est
... operationibus ... operatum ordeum ... dicuntur
notum quod est frigidum et siccum in primo gradu. De
operationibus nota quod ordeum est abstersivum
mundificativum. Aqua ordei abstergit faciem
et ... decorat faciem mulieris unde subti-
liat et ... et abstergit faciem. Item ordeum
dat nutrimentum paucum et bonum ... multa pro
ordei ... nutrimentum. Illud
nutrimentum est frigidum et ... tamen
... quod sit ... vero
si ordeum decoquatur ... caliditatibus
calefactivis puto quod deducatur ad quandam
... sicut decoquatur ... in brodio carnium
... ratione aquositatis recipit humiditatem
et ... calefacit.
Aqua vero ordei dat magis vel minus de
nutrimento secundum quod plus vel minus de ordeo
... illa aqua bene coveniunt ...
... remittit ... et ... vel
aque et ordeum remittit acuitate aque.
Item farina ordei ... pueri
qui adhuc ... non habuit ... et
fit emplastrum ... maturat et ...
multum ... Item si ... et
farina ordei et aceto fiat emplastrum valet
in doloribus sciaticis ... Item si ex farina
ordei et aceto fit emplastrum tale remouet
scabiem. Item aqua ordei confert ...
pectoris quia abstergit humiditates et re-
mittit acuitatem febris et ... Item
si ... ordeum et ... que
decoctio si exhibeatur mulieri facit lac ...

... Item emplastrum factum ex farina ordei
et mellilloto ... remouet
dolorem capitis. Item aqua ordei in febribus
acutis ... exhiberi si ... sit
... illa ... Item oleum
decoctum cum ... et ... in mell[e]
... valet ... Item ...
eius provocat urinam si decoquatur et illa
decoctio ... plus ...

Origanum est planta que vulgariter
... dicitur et eius sunt tres
... cuius folia
assimilantur ... alia est ...
... maiori ...
Tertia est cuius folia ... species
...
De gradu nota quod ... est ca[lidum] et
siccum ...
De operationibus nota quod valet ...
... dolorem ... masticetur
et masticatio fiat ... Item decoctio
eius ... provocat ...
... eius cum vino. Item suffumigatio valet
... Item decoctio eius provocat urinam.
Item ... opilationes epatis si fiat
balnea ex eo ... Item
decoctio eius aperit splenis opilationes.
Item succus eius ...
... educit flegma de capite. Item succus
eius mixtus cum lacte remouet dolorem
auris si instilletur. Item decoctio eius remouet
scabiem. Item est tyriaca ...
... Item confert contra
morsum venenosorum. Item origanum
...
Item valet in ... humida et frigida.
Item valet ... infrigidatis et ...
... Item valet in ...
... eius valet in doloribus ... et
... Sequitur de ...

Orobum est semen quoddam quod assi-
milatur ciceri et in vulgari ~~...~~ Polonica
... alba. De gradu
nota quod ... est ... et siccum in primo
... De operationibus nota quod
est ... abstersivum ... Unde ...
farina ... et fit ... et dimittatur
per noctem et ... ut valet. Item
valet ad abstergendum ulcera et ...
... consolidativum. Item ...
... Unde ... et ponatur in aqua ...
... de aceto sit et dimittatur
ita diu quod ... pellis orobi
... aqua et ...
... et fit farina ... Item valet
provocatione urine unde ... eius
frequenter provocat multum sanguinis

Origanum: Lebyotka =

Orobum: Vyka =

Item decoctio eius removet pruritum corporis. Item decoctio eius applicata pectori removet difficultatem anhelandi / contra scabiem applicetur calida per modum emplastri valet. Item removet duritiem apostematis. Item quando conficitur cum melle tale abstergit faciem et albat et removet maculas etc. Sequitur.

Ossifragus est avis quedam que alio nomine caudatremula appellatur. De cuius proprietate nota quod valet multum contra calculum si urat paries / et vere eius bibitus multum valet contra calculum / et in dyasta unde opportet venter et sic pulvis cum aqua aliqua diuretica bibatur. Item si assetur et comedatur valet in colica etc.

Ostreatum est animal sub testa inclusum / id est animal et in concavitate cuius teste aliud est repositum / et recipit potissime in aqua / et alio nomine dicitur limacia sive testudo de qua dictum est in capitulo simplicium incipientium ab L etc.

Ossa sunt res note. De quorum vero constitutione et sic diversificantur / tum frigide constitutionis duplicem causam. Unde ossa animalium calidorum minus frigida dicuntur ossibus animalium frigidorum ceteris paribus. De operationibus. Nota quod ossa sicca sunt proprietate magna in epy[illegible] unde [illegible] exhibebat pulverem ossium et maxime ossis capitis et sanavit epyl. Item ossa adusta sunt exsiccativa multum unde in ulceribus humidis [illegible] pulvis ossium adustorum. Item pulvis cancri sicut exhibitus confortat coytum. Item idem pulvis cum cinamomo datus removet duritiem splenis. Item [illegible] valet ad restringendum fluxum sanguinis vulnerum renum. Item idem pulvis restringit fluxum ventris potenter. Item calcaneus porci pulverizatus positus super albugines [illegible]. Item pulvis ossium est bonus abstersivus unde corpus fit delectificatum / etiam corpus fit [illegible] et lacte capre [illegible] abstergit cum faciem mulierum etc.

Ovum est res satis nota / et meliora ova proprie loquendo sunt primo ova gallinarum post capriconum perdicum post ova pavonum. Et peiora sunt ova columbarum. Item quod ova gallinae calcate i. super quas gallus actu venerit corrupit sunt meliora ovis gallinae non calcate. Videndum quod sit [illegible] propter [illegible] spermatis galli [illegible] est vera quia illa valent generatione pullorum [illegible] non. Item ova gallinae actu calcate sunt meliora quam ovis que ante [illegible] sunt calcata. De quorum nota quod declinet ad temperamentum vel declinat ad calidum et humidum / Et nota quod in ovo sunt tria testa albugo et vitellus. Vitellus potius esse calidus / et humidus [illegible] testa frigida et sicca igitur dici quod totum ovum cum testa sit frigidum [illegible] sed [illegible] testa sit calidum a predominio quia caliditas vitelli excedit frigiditatem albuginis. De operationibus nota / quod ova proprie decocta dant multum de nutrimento / et multiplex est modus decoquendi / aliquando per assationem / aliquando per elixationem / aliquando per frixationem in aqua. Et melior modus est ut decoquatur in aqua mediocriter et non multum / quia caliditas naturalis ovi sic magis conservatur / et sic [illegible] digestionis / sed vitellum est maioris nutrimenti / et ova [illegible] non sunt laudabilia sed potius vituperanda [illegible] quod [illegible] venenum / Et non [illegible] assata quia non [illegible] tibus / quia convertuntur [illegible] / et tempore magis estus quam [illegible] cito putrescunt. Item antiqua ova non sunt laudabilia [illegible] recentia / de tanto sunt meliora / quia calidus [illegible] corrumpitur quando antiqua / et advenit eis caliditas [illegible] que est causa putrefactionis. Item ova valent [illegible] vesice [illegible] vesice [illegible]. Item albumen valet ad removendum adustionem et [illegible] adustionem solis in facie et lenit cutem et rugositatem. Item valet in [illegible]. Item valet ad consolidandum pilos palpebrarum [illegible] unde cum [illegible] applicetur / et est [illegible] fluxum [illegible] ad oculum et confortat oculum. Item [illegible] et aqua [illegible] sit [illegible] ulceribus intestinorum. Item in fluxu [illegible] sibi [illegible] et [illegible] et applicetur fronti. Item valet [illegible] cum oleo [illegible]. Item ova [illegible] coquantur si decoquatur [illegible] et dentur [illegible] pulmonis. Item mollia mollificant [illegible] valent cum asperitate vocis. Item leniunt stomachum. Item valent [illegible]. Item vitellum ovi valet in sputo sanguinis. Item ovum [illegible] cum oleo distillet [illegible] probatum [illegible] dierum. Item omnia ova vigorant coytum [illegible] dant multum nutrimentum [illegible] et [illegible] in isto [illegible] ova [illegible]. Item vitellum ovi decoctum [illegible] duos [illegible] applicatum [illegible] removet [illegible]

13

operantur in decoctione

planta laureole potata ... cum pulmone ... / unde ... repetit ... capitis dolore ... / contra ... laureole ... / ... inter ... folia ... / ... aliquis homo ... generat ... terra est pondere

et etiam sanguinem coagulatum sub oculo. Item vitellum ovi assumptum prohibet fluxum sanguinis et unctum sanguinem restringit.

Ozimum est basilicon et est duplex scilicet gariofilatum et non gariofilatum. Gariofilatum est cuius folia sunt parva et assimilantur in odore gariofilis. Sed folia non gariofilati non et sunt folia maiora. Unde ... nota quod utrumque est calidum et siccum in tertio gradu, et habet semen nigri coloris, parve quantitatis. De operationibus nota ozimum gariofilatum convenit stomacho frigido et reparat frigido et convenit cordi et valet in cardiaca passione. Item aperit opilationes narium, tantas propter flegma et confortat cerebrum. Item aufert tristitiam quia est res cordialis. Ideo in ferculis et in capitibus debet poni. Item ozimum gariofilatum incitat appetitum quia est calidum, confortat stomachum. Unde est dicere digestionis. Item ozimum non gariofilatum provocat urinam et provocat lac, sed nimis comestum multum minuit visum et inducit obscuritatem visus et ideo solitarie non debet dari sed cum ... vel cum satureia. Unde ... acuit visum potenter, quia aufert nocumentum ozimi. Item nulla quantitas ozimi non debet sumi in vianda, quia ... dicere digestionis quia frialis ... ex eo generantur. Unde dicunt aliqui quod si aliquis comederit ozimum et scorpio illo die eum pungeret non evadet puncturam illam. Et dicunt quod si ozimum masticetur et ponatur ad solem, vermes ex eo fiunt. Unde si ponatur in lapide sub sole per multos dies, tunc generatur scorpio ex ipso, et debet prius masticari. Et in equis sunt duplices partes ... interiores et subtiles et quedam tenerores, et si detur in illis partibus interficiuntur. Et aufert ... provocationes ... constipat ... Unde ... prohibet ... assumere ozimum et in magna quantitate quia generat maculas ... ut elige ... dictum est.

Palma est arbor que dactilos producit et habet plures partes, corticem, extremitates ramorum et fructum in quo sunt ossa dactilorum. De quorum nota quod est frigida et sicca in primo. Fructus dactilorum est ... est frigidus in fine primi et siccus in primo. Cortex ... esse ... extremitatibus ... sit ... qui ... est frigidus et siccus et est valde consolidans recentia vulnera propter tenacitatem quandam quam habet. De operationibus nota quod dactili quando non sunt maturi tunc sunt rubei et sunt pontica, sed quando maturi sunt tunc ... potentiores, et dicunt colligi immaturi si post ea ... maturescant sunt ... et iste modus maturationis ... quando debet ... Et si aliquis comederit multum de dactilis et continuat comestionem illorum, eveniet dolor capitis plus dolori causa ebriorum. Item ipsi restringunt fluxum ventris ... comedantur ... iste prohibet fluxum ... Item valent in sputo sanguinis. Item valet idem ventris et ... intestinorum. Item decoctio fortis eorum ventrem constringit. Item dactili valent stomacho relaxato et super calefacto, quia constringunt et refrigerant. Unde ... sunt dure digestionis et non dant bonum nutrimentum. Item decoctio eorum valet in tussi et precipue maturorum unde sunt quasi partes dulces que fundant in re subtili. Item valet in ... relaxationis et maxime in matrici quia sunt magis stiptici. Item ossa dactilorum si comburantur et extinguantur in aqua ... loco tutie quia abstergunt ... oculorum. Item removet rubedinem oculorum. Item consolidat valde ulcera fraudulenta. Item decoctio dactilorum valet ad denigrandum capillos. Item cortex palme ... et pulverizatus multum valet in ulceribus et vulneribus, unde ... mordicatione. Item arbor palme producit semen quod est simile ... dicitur ... et quando palma debet producere fructum prius producit florem ... quod est dulcis et boni odoris ...

Panax est ... emplastra cuius folia assimilantur foliis maratri et habet stipitem in cuius medio ... in quorum extremitatibus ... flos aurei coloris et habet semen ... cuius odor est bonus et ... et habet radicem amari saporis. Istam plantam dicunt aliqui esse origanum silvestre ... nota quod est ... De operationibus nota quod ... radix eius attrahit flegma ... a capite valde et si capiatur ... vel plante et ... evadunt flegma de cerebro. Item semen et flos eius si ungatur cum oleo violato et ... in ... loco ... venenosorum. Item si teratur ...

panicum manna

et bulliat in vino / et detur illi qui est morsus
ab animali venenoso seu qui assumpsit ve-
nenum valet. Item semen et flos valent ad
curandum ulcera, et vulnera unde apparet
et fit pulvis qui ponitur in vulneribus et valet
multum. Item semen et flos applicari possunt in
passionibus capitis de pectoribus animalium
flegmatica, quia caput confortat con-
fortando et calefaciendo etc. Sequitur

Panis est vos nota quod multiplex compo-
sit[io] vult quod generaliter primum panem tri-
ticeum / secundo dicto primum sit in esu potissi-
me quia inter panes cuiuscumque generis
melior est triticeus / quia inter omnia
grana granum tritici est laudabilius quia
habet quod magis conforme corpori humano
quam aliud granum hoc dicit ysaac in suis
dictis particularibus / De quo nota quod est calidus in primo
et humidus [illegible] et triticum non positum in usu
[illegible] in primo / sed panis ponitur calidior
quia in decoctione acquirit aliquem gradum
caliditatis / quare panis triticeus est cali-
dior tritico / unde electa indiuit in passa
suas dispositiones / aliqui aliquis
agat in parte tue in dicit calore caliditatis ...
calore quam habet de tritico / unde quod siccior est
spissa candide quam triticum / Item panis ipse
debet esse triplex quidam calidus actu
alius quidam tertius quidam antiquus multum induratus
/ Dicunt doctores panis calidus qui
actu ostraliter deformare est multum nu-
trimenti et specialis digestionis ita dicit ysa-
ac et hoc idem confirmat aliqualiter Avicenna
quod tamen ille panis nullo modo est assumendus
quia [illegible] / Avicenna in suo textu calidus
illius panis destruit calorem stomachi et
destruit digestionem eius / sed panis lau-
dabilis est qui est secunde diei vel tertie / panis
valde antiquus detestatur quod difficiliter
digeritur et constipat quia oppilativus
est nimis / Item aliquis est panis
qui fit ex tritico novo et hic melior est
quam qui fit ex tritico antiquo / dum non
triticum novum sit bene coctum / quia
magis nutrit et magis impinguat / Item
aliquando fit panis ex farina noviter
molita et ille calefacit et aliqualiter
operatur / et quia propter motum factum
continuo aliqua caliditas in farina sit
impressa / et aliqualis siccitas / sed farina
antiqua illa non perdidit illam calidita-
tem impressam / sed farina mediocris se habet
quod ad mollitiem et medio se habet
quo ad caliditatem impressam et de ea panis
fit melior / Item aliquando panis fit
ex farina optime et recenter mollita / et

aliquando ex farina et specialiter mollita quia
aliqua pars est bene trita et aliqua grossa /
modo panis factus ex prima farina est me-
lior quia natura melius agit in illas partes
uniformes / Item bene coctus, etiam panis
diversificatur quia aliquis est valde magnus
et ille non laudatur quia medulla intrinseca
non potest ita bene decoqui sicut oportet esse in me-
diocris quantitatis / unde in medio est vi-
scosus / et aliquis est parvus valde, et e-
tiam non laudatur quia mica intrinseca
nimis desiccatur ex parte caloris / sed medio-
cris quantitatis laudabilior existit quia
omnes ~~est quantitatis~~ partes debite possunt de-
coqui / Item panis diversificatur ratione co-
mpositionis / aliquis cum fermento et sale mixtus
et aliquis est valde fermentatus et salitus
et aliquis est azimus quia non fermentatus
et salsus et ille prebet nutrimentum valde viscosum
et est difficilis digestionis / et de illo non
debent uti nisi isti qui egent forti ex-
ercitio / et est viscosus quia in illo non est
fermentum / quia ipsum est pruriens sive panis
quo calor potest magis viscosum facere operari / Et
valde salsatus et fermentatus non laudatur
sed mediocriter salsatus et fermentatus
laudatur pro conservatione sanitatis / Item panis
diversificatur quia aliquando fit cum mundatione
vinea et aliquando cum furfure / Et primus
dat nutrimentum melius et est facilioris dige-
stionis / secundus dat modicum nutrimentum, et
est difficilis digestionis unde quod abstergit
ratione furfuris / Item panis diversificatur
ratione decoquendi / aliquis decoquitur
sub cineribus, aliquis in furno, et ille est
perfectior / et azimus debilitat visum quia
in eo sunt aliqui fumi grossiores. melius est
aliquis decoquitur in patella in sartagine
et est ille non laudatur quia mollis et debi-
te cocta / De operationibus nota quod emplastrum
factum ex pane seu mica panis / et oleo
assato vel pinguedine porci mollit
apostema / Item comminuta panis cum lacte caprino
fit emplastrum quod applicatum faciei dealbi-
ficat et decorat faciem valde / Item emplastrum
factum ex mica panis apponendo de sale
et aceto etiam removet sanguinem quia ex
fermento fit attractio et ratione salis constringit
Item panis vel [illegible] etc. Sequitur

Panis porrum est talis de quo non vide-
tur simplicium in principio ... etc.

6-r

Panicum est granum quoddam quod est
consimile milio / et habet corticem duriore
quam milium / De quo nota quod est frigidum
in primo et habet punctum propter eius ambiguitatem
/ circa id ad milium quod est sic et sic / De operatione

pastinaca f[...] appositi

nota quod est dure digitonis et pauca mittuntur
que in viaticis modicum valet. Item probatur urina
et hic ratione aliquarum partium cadaveris in palmo
to existentium. Item si decoctio fiat in vase ereo vel
ferreo et in sacculo ponatur et applicetur
ventri vel stomacho eius dolorem removet. Item

Papaver est plantago in cuius summitate est
capitella in quibus est semen. hoc autem
papaver appellatur. Due sunt species ortense et
campestre sive silvestre. Ortense est albi
coloris. Campestre est nigri coloris. Et
eius sunt tres species. Est enim prima papaver
campestre que est quasi similis reputatur nigri
coloris. Corniculatum est quod secundum papaveris que
in doctores crescit circa mare in locis siccis
aridis et producit in summitate togas cuiuscumque
ad modum cornu. Et hoc semine quod quamvis
asperum satis sicce [illegible]. Spinosum est in cuius
foliis sunt spine quedam et producit capitellum
in quo est semen. Et dicitur spinosum quia
planta est spinosa. Unde generaliter nota quod
est quod album est frigidum et siccum 3° gradu. Dicitur quod sit
frigidum et siccum in 1° gradu. De eius operatione nota quod papaver
est res inducens sompnum. Unde ytalici
capiunt duo papaver album et inde faciunt
lac quod exhibent infantibus non potentibus
dormire. Sed non datur nigrum propter intensam
frigiditatem. Sed datur album in parva quantitate.
Item decoctio facta ex semine papaveris cum
corticibus inducit sompnum. Item capita
unde lavetur. Et ergo ego soleo hoc fieri
mittere in febribus acutis cum quibus
vigilie assistunt. Item flores papaveris
si coterantur et [illegible] abstergit al. odor
Item si capiatur papaver et decoquatur in aqua
usque ad consumptionem medietatis et postea colatura
et imponatur mel et decoquatur usque ad spissi
tudinem, hoc valet in tussi. Phlegmate a
[illegible] cadente fluente ad pectus [illegible] valet
in fluxu catarrali. Et decoctio papaveris si
cum ea misceatur ypoquistidos vel acatia
Item valet decoctio in fluxu ventris prove
nientis [illegible] calida quia remittit [illegible]
[illegible] si cum papaver [illegible] emplastrum [illegible]
[illegible] dolorem podagre [illegible]
[illegible] Item si capiatur papaver et folia
contundatur et per modum emplastri [illegible]
applicetur cum oleo [illegible] vel oleo [illegible]
sompnum inducit. Item opium [illegible] nigro opium
fit. Et fit duobus modis. Uno modo [illegible]
illius plante [illegible]
est et [illegible]
cum subtili cutello fit incisio in tribus
plantis. Et venit ad primam plantam

et ibi invenit quod colligit. Tunc [illegible]
ad aliam plantam et ibi etiam colligit [illegible]
Et deinde iterum venit ad primam plantam
et colligit ibi gummam. Et sic fit tribus vi
cibus et permittit tunc paries [illegible]
et sunt tandem trocisci qui opium dicuntur.
Et fit quod ea planta cum capitellis et
foliis colligitur. Tunc succus qui de
siccari permittitur. Et sunt inde trocisci et
istud non est tanti vigoris [illegible]
[illegible] tamen sicco merite. Et non [illegible]
fortem odorem et colorem [illegible] probatur
sompnum opium applicatum adoptivat [illegible]
[illegible] mirra [illegible] cum al[illegible] et
temporibus applicetur. Et [illegible]
[illegible] provocat sompnum. Sed non debet
dari absoluta nisi in parva quantitate
quia [illegible]. Item in filonio po
[illegible] opii et filonii datur in colica ut [illegible]
[illegible] dolor removetur et non
sentiatur. Item opium valet ad restringendum
[illegible] in frigidando [illegible]. Item
si fit suppositorium [illegible] opium
[illegible]. Item opium [illegible] in collirijs [illegible]
abstergit [illegible] et prohibet fluxum [illegible]
ad oculum. Unde in principio obtalmie [illegible]
vitellum ovi [illegible]
[illegible] et est remedium laudabile. Item
linitum adoptivum valet in principio obtalmie
sive sit calida obtalmia sive frigida.
Item si cum radix papaveris [illegible]
coquatur et detur decoctio illa valet in dolore
sciatico. Item decoctio antedicta valet in
passionibus epatis quia in papavere [illegible]
[illegible] est subtiliatio. Et quod [illegible] epar
Et dicit [illegible] quod si [illegible] papaver [illegible] et
decoquatur et detur decoctio epiletico
et fiat vomitum hoc multum valet [illegible]
Item papaver [illegible] valet in vulneribus
fraudulentis quia [illegible]
abstergendo et non fiunt malas carnes
putridas [illegible] et potenter [illegible]
et sic consolidat. Item papaver album [illegible]
[illegible] cum pane [illegible] cibis auget [illegible]
quia [illegible]
[illegible] et maxime si sit [illegible]
[illegible] abscondit
[illegible] debet

Papaver rubeum est planta habens folia
similia foliis coriandri et habet
stipite [illegible] et in summitate stipitis
est flos rubei coloris et aliquando
albi coloris. Et est capitellum quoddam
quod assimilatur capitello papaveris. Sed
[illegible] radice stipes eius

Sadivy i. papaver nigrum
Mecon i. papaver album

paralisira [illegible] laudula [illegible]

papirus ... medulla papiri posita ...
... que fit ... et ...
... ydropica ...
... medulla papiri ...
...
... medulla papiri

rubei coloris. Et huius cipperus rubei
due sunt species scilicet domesticum et silve-
stre. Domesticum habet radices
tam pure quantitatis. Silvestre dividitur
a domestico quia folia eius sunt maiora
latiora et duriora, et cum hoc habet radi-
ces plures subtiles. Unde quoniam nota quod
est calidus et siccus in primo. Hic omnes dicunt
hec sequentia quod cipperus rubeum non est de
cipperis quia cipperus est herba quedam sed
propter capitellum simile capitello cipperi
dicitur cipperus rubeum. De operationibus
nota quod cipperus rubeum in maxime folia
et flores ista supposita poterunt educunt
Item folia eius cum flore commixta
cum melle valet ad mundificandum ulcera
et vulneribus fraudulentis et corrosivis
valet idem. Item emplastrum factum ex foliis
et floribus valet in tumoribus et infla-
tionibus quia resolvit. Item vel illud
emplastrum in dorso ... plenitudine consumptio-
ne frigide ... Sequitur capitulum de

papirus

Papirus est planta quedam que in
palude crescit. Antiquitus ex ea car-
ta construebatur, id est carta in papirus
dicitur, sed ipse est planta et hodierna
die carta fit. Unde quoniam nota quod est ca-
lidus et siccus in primo gradu. De operationibus nota
quod pulvis eius mixtus valet ad consolidandum
vulnera recentia. Item cinis papiri vel
ex idem. Unde posita in aceto, et postea
remota ab aceto et item opponitur pulvis
eius, et valet in fistula ... Item pulvis cinera
cinis eius valet ad restringendum fluxum
sanguinis narium et ... Item valet
cinis eius in sputo sanguinis et ipse pulverizata.

Pimpinella ... herba ... bibinella vel pinpinella

Pimpinella est que alio nomine bibinella
dicitur, alio etiam nomine herba ... pi-
pinella quia valde abstringit vitrum. Dicitur
quod in umbris crescit. Unde quoniam non quod est
calida et sicca in 1°. Alii dicunt quod sit ca. et sicca
in 3° primum teneatur. De operationibus non
quod est medicina conveniens difficultati
urinandi et in doloribus ... id est difficul-
tate urinandi. Unde decoquitur in vino
et applicetur calidum pectini et renibus
... assumpta ... valet ad idem. Item
... dolores stomachi et ...
... unde cum furfuribus decocta
applicetur loco ... assumpta ...
id facit ... Item
valet contra inflationem ventris vel ...

uve passe ...

Passule dicuntur esse uve pure ...
te, et aliquando hoc nomine passule
extendit se ad omnes uvas ...
ultra marinas, quedam que sunt
magne quantitatis et sunt carnositate
magna, et caret granis et vocantur zibibi.
Alie vero cum hoc quod sunt magne quantitatis habent
grana in sua corpore. Alie pure quantitatis sunt
et granis caret, et alique sunt pure quanti-
tatis et grana habent. Et ipse passule sunt uve
ultra marine pure quantitatis habent
grana sine ... Item passule alique sunt
... maturis, et alique ...
non ... maturis, et ipse proprie dicuntur passu-
le. Unde quoniam nota quod passule proprie dicte et
... sunt ca. et sicce in 1° ... Unde grana pure
dicuntur ... et sicce ... cortex ... ponitur ...
... passule est ... carnositas ...
ponitur ca. et ... Ergo aliquis dicet quod
... intelligendum de illis que
haberent magna carnositate vel que
granis caret passule igitur que sunt bene
... parce carnositatis, in quibus sunt
grana ... sunt ca. et sicce in 1° ... dicit quod
... dicuntur esse sicce ...
et non ... ita passule ...
non ... dicuntur sicce ... De operationibus
nota quod passule ... digestionis et
maxime assumpte cum cortice et granis et dat
modicum nutrimentum, ut laudatur ... corpus
... cortex et grana ...
... et ... dari pa-
cientibus hic melius valet quia dat nutri-
mentum ... convenientes non tamen multum ... le-
Item valet ad leniendum ... pulmonis
et pectoris ... pectoris oportet
... passule sunt sicce igitur non leniunt. dicitur
quod aliqua ... leniunt ...
passule sunt ...
pectoris ... carnositas est subtil
... ad pulmonem ... et
... ...
vel ... et comedi ...
et ... dari ante prandium quia ...
... mitigat dolorem ... valet in dolore
... intestinorum et
... comedi cum corticibus et granis
Item applicate per modum emplastri cum ...
... digerunt ... pectoris ...
Item emplastrum factum ... in
podagra. Item emplastrum factum ...
... valet in ... testiculorum
et ... Item ... cum melle ...
et ...
educit flegma ... Item febricitantibus
... dari ... in aqua de-
bent ... Item emplastrum factum ...
et ... ... dicitur
... aliquando ...
... valet. Item passule ...
optime sunt ... confortat stomachum

papirus ...
palma ...
paralitica ...

pastinaca i lacte decocta iuvabit asmaticos / et in pastinaca pi aer mittit non ledit appetitum / b. l. semen largi accedit venezki ?
dolor q dolore dentium sedat. si succus pastinace cum vino bibatur sanat et ictus scorpionis et curat tumorem. Cancer etiam cum melle mediante appositum.

pentafilon semen et psserati vino potatum sperma morsum curat folia eius sunt cum sale adipe et vino tacet cancer

261

et prohibent vomitum colice. Item emplastrum factum ex unis sepatis non maturis stringit ve

Pastinaca ortensis est daucus. Item pastinaca unde i sinonima simplicium in capitulo de daucus. Pastinaca silvestris est daucus creticus. Sequitur

Pellis est res nota. Una est illud operimentum quod palliat sive cooperit animal et secundum diversitates animalium diversificatur pellis, et est diversarum naturarum quare non est danda. De proprietatibus nota quod pellis i quantum est pregnata cibi non est convenientis nutrimenti / et sunt dure digestionis / et dat nutrimentum viscosum / ergo cutis animalium non competit i moratibus. Item inter ceteras pelles magis conformes nature hominis / et calore naturalem melius conservat sunt pelles anni agnellorum que habent magna conformitate cum dispositione humana. Alia non tamen operatur sicut pelles lupine. Item pellis serpentis combusta et cum oleo applicata sit linimentum facit crescere capillos et ideo in allopitia valet. Item pellis capre calida ponatur super morsum serpentis attrahit venenum. Item pellis arietis novit et consumptam valet in combustione facta hominem / ut quod sit per tussus a ligno vel ligno / vel aliis fractus vel lepus. Item pulvis factus ex pelle arietis combusta vel ex pelle bovis / vel talorum combustorum valet i combustione aliqua facta. Item valet ad consolidandum vulnera ille pulvis. Item suffumigatio facta ex corio maxime capre fugat serpentes et venenosa / asserunt aliqui quod suffumigium factum ex pelle asini induit epylenticum et eam curabit / dicunt tamen aliqui quod pellis asini portata i fronte proficit habentibus capitis epyle[n]ciam. Sequitur

Pemdy dicit esse confectio quedam facta ut plurimum ex pulvere zuccari vel ex decocto aque facta plures zuccari quousque inspissetur et trahitur per gera ita diu quousque dealbetur ut videtur in apoteka, et per gera funditur cum forcipe / et ex te pecias dicuntur pemdy et assignat cum amido aliqui. De gone nota quod est calida et humida in primo. De operationibus nota quod valet i facta tussi. Item tussi frigida / unde dilatant spiritualia et pectoris operit vel secuit. Item aliqualiter vetere laxant sua humiditate. Item dissolvatur in aqua decoquantur et valet in fissuris labiorum unde fit linimentum et insuper valet. Item valet ad vinum gaudium factum. Sequitur Capitulum

Pentafilon est herba quedam quinque habens folia / et ideo dicitur pentafilon a penta quod est quinque et filon, habet virgam erectam ad quantitatem unius digiti aut duarum palmarum et habet radicem tendentem ad quandam partem et hec radix longior est radice ellebori

petafilon
pyssperstek / l pyssprstow
pyssy palzow

petafilon herba quinque digitorum
herba vocatur petadactili
barnnoy mily buza vosetka
alio vosetka

De gone nota quod puto quod sit calida et sicca in 1o 2o et quod siccitas eius maior sit calore. De operationibus nota quod habet potentatem i terciana et cotidiana / unde quarum octo quatuor folia decoctis cum modico piperis de mane et de per medium vini in terciana tria folia, cotidiana unum oportet est.
Item decoctio radicis eius vel i vino decoctum unde os abluatur et teneatur i ore / et si causa doloris est frigida materia / tunc decoctio sit cum vino / si est calida tunc cum aqua. Item decoctio radicis eius valet i asperitate gutturis et removet raucedinem vocis. Item emplastrum factum ex foliis eius removet duritiem depositam in glandulas et scrophulas, immo et durities composites i iecore removet. Item decoctio eius removet durities i ulceribus fraudulentis / et pulvis foliorum valet ad ulcera / et i fistulis fraudulentis. Item succus eius valet i iecore vitia et passionibus epatis calidis per mundificationem. Item contra potacionem venenosam vel multum comedat. Item capita petasora cum aceto decoquatur et applicetur per modum emplastri removet scabiem etc. Sequitur

Peonia est planta nota habens tres species quasi diptanum cum foliis longioribus et floribus magnis rubeis. Due sunt species una dicitur masculus altera femina. Masculus habet radices grossas ad quantitatem unius digiti et sunt albi coloris. Femina habet multas radices sunt inde et sunt non grossas. De gone nota quod est calida et sicca et non potest quantum gradus habet. Alii dicunt quod est calida et sicca in 2o habet forte in fine 2i. De operationibus nota quod habet proprietatem i epylenciam in 2o et 2 i iudeorum. Expertum est quod puer epilepticus habens peonia collo suspensa non habet paroxismum, sed quando removet tunc incurrit paroxismum. Item semen eius et radix et folia valet i epylencia unde capiat epilepticus 3a grana cum vino vel melicrato et valet. Item decoctio peonie valet febribus. Item peonia in dieta habet magnam proprietatem. Item peonia romana habet proprietatem hec de sincopis. Item peonia est abstersiva. Item abstergit maculas nigras i corpore apparentes. Item grana dant habenti flebotomiam vetris. Item valet ad provocandum urinam et abstergit vetre. Item probatam est quod cum vina cum aliis apparatis et valet. Item unde facit nasce deducendo ubera. Sequitur

Pirapira sunt fructus noti omnibus hominibus cum diversione ipsa accipiunt

Brzoskinie

l. hasta regia
peonia zgrimalka
vel pivonia

peparinus e herba cum multis lac facit hlidaw
vel peparinus e herba que dat lac sat ex sepbla

Pes columbinus est herba que vulgo ... [marginal note, partly illegible]
... carpstata ... sit herba ... in gula ... desiccata seu ... perfectum
... unde ... sua ...

Pes (?) ... inter ... portione ... habet ... eundi

Unde gonorrea nota quod sunt sicut et habetur in 2º ... dicitur quod sunt in primo / sicut 12º ... dicit G. et Diascorides ... matura sunt stringendo non matura sunt stiptica et non ita stringunt. Unde opilationibus nota quod dicitur malum intus et assumpta cito putrescunt ergo ... corpus est vitandus. Item confortant stomachum et eius appetitum / sed debet assumi ante assumptionem aliorum ciborum et sic cito quia tunc non cito putrescunt / sed post alios cibos cito putrescunt. Item molliunt ventrem et hic quod stringendo dicitur / et hic pira matura seu cocta et pulverizata stringunt fluxum ventris. Item pirus corporis videlicet ad intus ... ambulat. Item folia corporis in extremitate ramorum pirorum ... commedat et sic emplastrum et applicetur umbilico ... fluxus ventris. Require. Sequitur capitulum.

Pes columbinus aliquando ponitur pro planta que dicitur amomum / et illa non reperitur hic sed in partibus ultra marinis et in Armenia / sed aliquando capitur pro planta quadam que reperitur hic / et de ea dictum est in capitulo de geranio. Pes columbinus et quia Serapio dicit esse amomum. Unde gonorrea nota quod est calida et sicca in 3º et dictum est de amomo in capitulo de A. Sequitur.

Pes corvinus est planta cuius folia similia sunt foliis apii ... ranunculus. Nota quod est calida et sicca usque ad 4m et habet radicem ... Unde opilationibus nota quod decoctio radicis videlicet in colica ... et radix potest poni loco ... Item emplastrum factum ex foliis et radice ulcerat ... vesicas et sic fit cauterium ... Item appellatur ... de petre vel eo loco. Sequitur.

Pes leporinus est gariofilata de quo dictum est in capitulo simplicium incipientium a G. Sequitur capitulum.

Pes vituli est dragontea de qua dictum est in capitulo de D. et est ... aliquos et ... est ...

Petroleum est liquor quidam supra ... et dicitur ... quod generatur ... terre cum aquo-sitate tamen ... talis forti-(tudi)nis. Et dicunt quod petroleum est duorum colorum scilicet nigri et albi ... quod illud petroleum hic non reperitur ... loco eius ... oleum benedictum vel dicitur petroleum quia oleum factum de petris in lapidibus quia ... Unde gonorrea nota quod est calida et sicca in 3º. Unde spasmo et opilationibus nota quod ... in medicine in dolore ... oportet ... fleg-(mat)icis / valet in paralisi / et in doloribus ... et dolore ... (?)

Pes leporis flamma ... in ... [marginal note]
... przywrotnik

... [marginal notes]

Pes corvinus Corvi ... [marginal note]

quia maxime penetrativum est / et aliud sine citrinum plus laudatur quam nigrum quia est magis penetrativum. Item valet in frigiditate matricis unde fit suffumigium ... Item ... acuit. Item petroleum et oleum benedictum multum valet in ... unde ... angelica debet distillari ad matricem mediante oleo benedicto / et hic est expertum per me. Item in dolore auris causato ... frigida valet. Item valet in dolore stomachi causato ... venti unde ... stomachi. Item maxime valet in calculo unde bonum ... tunc dicitur quantitas modica scilicet 3 vel 5 ... ut ... per ... unde frangit lapidem. Item in asmate valet unde fit in ... Item valet in puncturis venenosis. Item valet in doloribus ... quia multum resolvit et ... Item valet ad exhibendum ... frigore. Item ... an rigore febrium unde ... ad ... paroxismum ... vel quartane ... sequitur. Sequitur capitulum.

Petrosilium vel petroselinum est planta nota cuius usus communis est / et due sunt species domestica et silvestris ... quam ... vocant ... est petrosilium radices ... in medicina / et habet semen ... quantitate ... doctores nominant ... Unde gonorrea nota quod est calida et sicca in 2º. Unde opilationibus nota quod est diureticum ... vias et dilatat vias urinales / ... calculosis semen ... et ... radices eius et folia ... radices sunt ... et dant ... ergo non debent ... calculosis / sed ... debent ... semen ... Item semen eius ... Item valet ad ... stomachi et intestinorum. Item folia eius ... vel ... pectoris ... valet ... difficultate ... et semina sunt fortioris operationis quam radices et folia eius. Item semen et folia petrosilini valet ad digestionem ... et ... opilatione epatis et splenis. Item petrosilinum silvestre est fortioris operationis quam domesticum. Item semen valet in colica quia subtiliat digerit / et resolvit. Item ... ex semine eius calefacit ... applicatur ad locum doloris colice valet. Item ... valet ... sed ... quia aperit subtiliat et non est nimis fortis caliditatis. Sequitur.

Pentadactilon est planta cuius stipites ... rubeos / et habet capitella ... radix

cuius radix est nigri coloris et amaritas eius
habetur similis ymo etiam a planta Et ille succus
est alterius operationis Et radix nichil plus
valet quam succus est coctus Et etiam
radice aliquando inveniuntur gumma que ad-
huc est fortior De gradu nota quod est calida et sicca
in 3° vel 4° quia sit sic quod calidus De opera-
tionibus nota quod valet ubi est dolor cum
corrosione scilicet ubi est putrefactio unde impo-
natur super eius et valet et dicit quod subito
[illegible] dolorem Item valet ad [illegible] dimi-
splenis quia subtiliat et mollit splenem
Item mundificat incarnat et abstergit ideo in
vulneribus glandulosis recomendatur Item valet
in paralisi et in tremore in spasmo si comisceatur
cum oleo rosarum et aceto Similiter valet in [illegible]
et valet in dolore sciatico Item valet in doloribus pec-
toris [illegible] ubi materia
est frigida [illegible] Item valet in dolore capitis
antiquo procedente a causa frigida [illegible]
sceatur succus cum oleo rosarum et inungatur caput
Item valet in asmate [illegible]
[illegible] Item [illegible]
[illegible] alia venenosa Item [illegible]
[illegible] radice valet ad [illegible]
[illegible] in ulceribus glandulosis
Item illi qui colligunt [illegible]
[illegible] dolorem capitis [illegible]
inunge manus [illegible] cum oleo rosarum Item
gumma vel succus eius valet in difficultate
[illegible] et valet in dolore [illegible] de
[illegible] in qua sedeat [illegible] Sequitur

Peucedanum est planta que alio nomine dicitur
petsilium porcinum et [illegible] crescit
in locis [illegible] crescit in [illegible] stipitibus super-
folia [illegible] et bonum odoris et
folia eius assimulantur foliis petrosilii et ra-
dix est valde magna qua utitur medi-
ci unde quod scribitur [illegible] peucedani tunc [illegible]
radix De gradu nota quod est calida et sicca in 2°
et in fine 2i De operacionibus nota quod [illegible]
[illegible] valet ad [illegible] et
suffusiones valet [illegible] Item valet in stranguria
in difficultate urinandi [illegible] valet Item bal-
neum de eo factum valet ad [illegible] Item [illegible] valet
in colica Item valet in calculo quia aperit et dilatat
vias et abstergit etiam Item in difficultate [illegible]
valet quia aperit opilaciones Item valet in
[illegible] Sequitur [illegible]

Pimpinella est planta que habet folia
similia saxifragis et est longa ad
quantitatem palmi cuius radicis opus
est in medicina Et dicitur quod cum attingit terram
assimulatur petrosilio et cum altius crescit
tendit ad similitudinem agrimonie vel
saxifragis sed differt quia saxifragia habet
plures stipites pimpinella solum duos [illegible]

[illegible] Rupta [illegible] tenet saxifraga non
pimpinella De gradu nota [illegible] eam
esse calidam in fine primi et sicca in 2° De operaci-
onibus nota quod habet proprietate contra ve-
nenum unde est medicina [illegible]
refert quod mustela pugnans cum serpente
et si mordetur a serpente [illegible]
ad pimpinellam et liberabitur Item pimpinella
est aperitiva quare calculos valet Item
valet ad [illegible] quia [illegible]
[illegible] superfluas et [illegible]
valet in [illegible] pestilenciali [illegible]
[illegible] moderate [illegible] Item educit flegma
de capite quando [illegible] Item est cor-
dialis [illegible] Sequitur [illegible]

Pinus est arbor cuius due sunt species
masculus et femella [illegible] masculus
arbor [illegible] assimulatur pinee et non producit
fructum sed femina producit fructum et
est duplex [illegible] aliqua enim pro-
ducit pineas magnas et aliqua parvas
et fructus [illegible] cortice [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] De gradu nota quod in pinu tria
sunt consideranda lignum cortex et fructus
Cortex est calidus et siccus in 2° [illegible] in fine 2i
lignum est calidum et siccum [illegible]
sicut cortex [illegible] seu fructus est ca-
lidus in 1° [illegible] De operacionibus nota quod gumma
pini valet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pectoralibus Item [illegible]
[illegible] Item valet in doloribus [illegible]
[illegible] et valet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
calide sint [illegible]
[illegible] in aqua calida [illegible]
et [illegible] Item [illegible]
[illegible] digestionis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cortex pini valet ma-
xime in tenasmone [illegible]
applicetur [illegible] Item [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] et illis qui
[illegible] Item cortex
pini [illegible]
[illegible] unde fit suffumigacio [illegible]

[illegible] pepinella [illegible]

[illegible]

[illegible] per [illegible] prima [illegible] de apum et glabas [illegible] capite et [illegible] longum [illegible] et in [illegible] et [illegible] piper [illegible] [illegible] fructus

Iste cortex valet multum ad consolidandum. Unde
fit ungentum contra olea martino et sar
cocolla. Et si cortex comburatur cum calcantho
prohibet fluxum sanguinis. Iste etiam ibidem de
tri[illegible] unde buliat in aceto cortex seu illa
decoctione abluatur sepe os et valet. Iste ligni
pini confortat etiam in dolore dentium quia bulia
in aceto et ablua os. Iste cortex et lignum
ponatur ad os et confortat ma[illegible] flegmatica
multa. Item cortex cicatrice [illegible] Iste
[illegible] foliorum pini consolidat vulnera
[illegible] cortex plus. Iste suffumigatio facta
cum ligno pini valet in fluxu lacrime. Iste
in pino invenitur vermis qui est nature
cantaridarum. Unde loco cantaridarum potest poni
et est citrini coloris et ligno reperitur in

Piper est fructus arboris crescentis in In
dia cuius tres sunt species scilicet nigrum quod me
lanus piper dicitur et est album quod leucopiper
dicitur et est longum quod macropiper dicitur. Et
una arbor illas tres species producit. Primo
tempore productionis florum producitur piper
longum. Postea ante debita maturatione
producit piper album. Et ultimo quando
nimis facta est tunc producit piper nigrum.
Ex quo patet quod piper longum habet humiditatem
et aliquam despexit quod esset radix in
arboris sicut est [illegible] quia talis radix si
mulis est cocto. De qui nota quod est ca
lidum et siccum in 3° gradu licet longum habeat humi
ditatem in se tamen habet comparationem multum
nigrum habet virtutem comparationis fortiorem
quam alie due species. De operationibus
nota quod piper valet contra venenum. Ideo in
tyriaca ponitur. Et pulvis subtilis factus in
racemi pipe [illegible] abiecta corticie sepe
aspersus aqua rosarum et destillata in oculos
tollit oculis imperitus maculam aufert
et cumbustationes quas pannum dicunt. Iste
piper longum valet ad augmentandum coytum
quia ratione caliditatis incitat et sua aroma
ticitate et ratione humiditatis augmentat sperma.
Iste si piper longum post coytum in urina
valde prohibet impregnationem. Iste piper
valet contra morpheam si cum [illegible]
liniatur. Iste valet contra asma. Unde si capia
tur cum ficubus comeditur. Hoc educit mate
riam flegmaticam de pectore. Iste removet illam
flegmaticam de capite si masticetur cum
passulis. Iste valet in sciatica si cum melle
fit emplastrum et applicatur ad sciaticam. Iste si
buliatur in aceto et abluatur os cum aceto
valet contra dolorem dentium. Et valet ad removendum
[illegible] et pulvis operatur et ad appetitum et ad pot
et confert digestioni stomaci debilitatum propter mate
riam flegmaticam. Item venenum vetustatem [illegible]
si fumigatur cum foliis lauri et bacce lauri.
Unde buliantur ista in vino quod detur
patienti bibitum. Iste cum oleo decocto

ad piperellam et flammulam ista [illegible]

et pulvis piperis cum quo spina dorsi inungatur
removet rigorem. Iste valet ad resolvendum
materias in iuncturis et sanies quae valet in paralisi
vin[illegible] impreta cum oleo decocto vulpino laurino
et inungatur locus [illegible]

Piper aque est planta que crescit in aqua
et est sicut herba. Dicitur piper quia habet saporem
piperis et aque quia in aqua crescit. De qua
nota quod est calidum et siccum in fine 2ⁱ et in principio 3ⁱ.
De operationibus nota quod calefacit et confortat.
[illegible] habet plures operationes piperis sed non
ita intense sicut piper. Et quia plures operantes
piperis habite sunt igitur nunc propter brevitate

Pira sunt fructus noti. Et quia magna
diversitas reperitur sunt pira domestica
et sunt pira silvestria. Domestica dicuntur quod
sunt cruda non matura. Et sunt matura.
Alter matura est magna diversitas ut
notum est. De qua nota. Auicenna est frigidum
in primo siccum in 2° sicut et confirmat et reperitur in plu
ribus ulitibus. Et tamen Auicenna quod sunt quedam pira
boni coloris et odoris et est sicut [illegible] in
[illegible] in medico distant a primo.
[illegible] credo quod non omnia pira sunt frigida
ditas [illegible] quod sunt frigida in primo. Verum aliqua sunt
frigidiora. Aliqua minus frigida. De operationibus
nota quod pira sunt minus mala quam poma
sicut dicit [illegible] sibi [illegible] et ideo dicit Auicenna
[illegible] Russinum quia non habet [illegible]
sit patiens putrefactionem et dicit quod [illegible]
non est laudandum multum quam omnes fructus
[illegible] Auicenna. Et licet pira sunt frigida
a predominio tamen adest humiditas que est
parata putrefactionem et ebulitionem quare
[illegible] in febribus non debet dari. Iste Auicenna dicit
quod si frigi[illegible] [illegible] cum piris malacia frigorum
[illegible] et sic forte comparandum [illegible] Iste
[illegible] pirorum etiam remittit malicia frigorum
quam frigida sunt frigida in 1° gradu. Et pira etiam sunt
frigida et stiptica non comparabilitate sed compo[illegible]
quadam. Item pira ante prandium constri
gunt et post prandium comprimendo laxant.
Iste pira post cibum sunt assumpta [illegible]
prohibet ascensum vaporum ad caput. Iste pulvis
pirorum conservatorum [illegible] vulnera et
consolidat. Iste pulvis foliorum pirorum etiam
in apostematibus calidis in principio quia est frigida
[illegible] pira comesta ieiunis stomachum in
[illegible] colica propter humiditatem [illegible]
[illegible] quae diu retinet si [illegible] [illegible]
[illegible] assumi pira assata [illegible]

Piretrum est planta cuius folia assimulat
foliis [illegible] magnitudine. Illud quod [illegible]
[illegible] in medicinis est radix eius cuius [illegible]
[illegible] est [illegible] digiti. De qua nota [illegible]
sapor est calidum et siccum in 3° gradu. Et Auicenna [illegible]

Precedit [illegible] piper [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gingiva [illegible] [illegible]

et sic 12° cum quo concordat etiam Isaac. Unde
apertionis non est [illegible] in dolore dentium causato ex fri-
giditate. Unde bulliat in aceto et abluat os
quia ablutio etiam confirmat habentes dentes
vacillantes et mobiles. Item valet in paralisi si
applicetur per modum emplastri membro paraly-
tico. Item valet in rigore febrium cum oleo communi
inunctum in dorso. Valet contra frigiditatem membrorum
contractorum. Item pyretrum masticatum reducit
flegma de capite. Unde competit collatorio [illegible]
oppilationes. Item valet in dolore [illegible] cau-
sato ex frigiditate. Sequitur capitulum

Piscis est animal natatilem cuius diversitas
multiplex est, verum inter ceteros me-
lior est [illegible]. Primo nota quod bonitas consistit
primo propter disposicionem carnis. Unde habentes car-
nem solidam [illegible] meliores habentibus car-
nes molles. 2a propter quantitatem. Unde valde
magni non sunt ita convenientes sicut medio-
cris quantitatis. Et habentium carnes duras eli-
gantur qui sunt minoris quantitatis, sed ha-
bentium molles carnes eligantur qui sunt
maioris quantitatis. Et illi qui fortiter
moventur et agitantur in aquis fortis motus
sunt meliores, quia [illegible] corporis re-
solvuntur, quam pisces [illegible], etiam si sint
[illegible]. Item pisces qui sunt in aquis
[illegible] ad aquas [illegible]
quam propter ventum sit agitatio fortis aque
et sic pisces etiam moventur sunt meliores
illis qui sunt in aquis mortuis sicut [illegible]
[illegible] attingunt propter motum. Item
illi qui sunt in locis petrosis sunt meliores
aliis post illos illi qui sunt in arenosis locis
sed illi qui sunt in locis lutosis sunt aliis deteriores
[illegible] sunt [illegible]. Alia bonitas consistit
in [illegible] quia aliqui sunt qui nu-
triuntur [illegible] et radicibus et plantis
laudabilibus. Et illi sunt meliores illis
qui nutriuntur rebus fetidis et sordidis quod
illi detestantur. Item illi qui sunt [illegible]
nec pingues [illegible] laudantur quam illi qui
habent pinguedinem mediocrem. Et cum hoc habent
carnem duram sunt laudabiliores. [illegible]
pisces sunt meliores, an aque dulcis
vel maritimi, et puto dicendum quod ma-
ritimi ceteris paribus [illegible] quia piscis
est nature humide, et aqua maris
est exsiccativa, quare maritimi magis habent
[illegible] et etiam frigiditatis [illegible]
[illegible] quia [illegible] calfedis [illegible]
caliditas. Unde pisces aque dulcis
sunt faciliores digestionis quam maritimi quia
maritimi habent carnes magis solidas.
In regione nota omnis piscis est frigidus et
humidus sed tamen est diversitas, quia unus est
alio frigidior et unus [illegible] est [illegible]

[illegible] si [illegible] sunt [illegible] quasi [illegible]
tes ad [illegible]. Et licet est vinum de [illegible]
[illegible] salsi fiunt [illegible] ratione salis, ve-
rum quia [illegible] adhuc sunt frigidi et
humidi. Et modus melior utendi est quod primo
[illegible] mediocri ut viscositas remo-
veatur. Et modus decoquendi est elixati
qui sunt difficilis digestionis et igitur melius
digeruntur. Plus valet ut elixentur
et [illegible] valent assati [illegible] frixi [illegible]
sunt difficilis digestionis. Et primo in aqua
et [illegible] bulliri, deinde [illegible] ad
aquam vel vinum bullientem vel bullies
vinum [illegible] vino plus valet [illegible]
[illegible] ad [illegible]. Item omnes pi-
sces generant humorem flegmaticum et
[illegible], quod non laudatur in regimine sa-
nitatis, quia [illegible] non [illegible]
[illegible] frigidi et humidi [illegible]
plus valeret ut omnino dimitterentur
in maxime illi qui habent debiles [illegible]
ut [illegible]. Item sunt
pisces qui dicuntur [illegible] et [illegible]
[illegible] et abstergit [illegible]. Item
aque piscium salitorum valet in ulcere [illegible]
[illegible] quia
[illegible] flegmatica et valet [illegible]
quia abstergit et sit [illegible]. Item si
emplastrentur pisces saliti [illegible] quod
est [illegible] vel alia res [illegible]. Item
[illegible] illa valet in alkoratich [illegible]
quia mundificat et abstergit [illegible]
[illegible]. Item [illegible] piscium [illegible]
[illegible]. Item [illegible] piscium valet [illegible]
et [illegible]. Item [illegible]
[illegible] qui nominatur [illegible] decoquitur
in vetere [illegible] lib aque et sit decoctio
usque remaneat [illegible] lib et aqua est [illegible]
[illegible]. Item pisces valet contra vene-
num [illegible] aqua decocta
[illegible] salitorum. Item [illegible] dicit quod omnis
piscis [illegible] assumptus [illegible]
[illegible] aliquas species [illegible] secundum nomina
nobis non nota [illegible]
[illegible] etiam si digerantur aug-
mentat [illegible]. Sequitur capitulum

Pix est liquor exiens de ligno quod al-
[illegible] appellatur. Et est duplex
pix liquida et sicca [illegible] que est appli-
cata navibus [illegible] que est sicca [illegible]
et [illegible] colophonia vel pix greca. Unde
pix liquida decoquitur et sit inspissata
[illegible] pix sicca liquida cum qua [illegible]
[illegible] pix greca [illegible]
pix navalis pertinet ad [illegible] vel ad [illegible]
[illegible] In regione nota [illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible] Sequitur de porro

Smola =

pix greca idem est quod colophonia [illegible]
[illegible]

Nota quod pix liquida valet contra assumptionem medicine venenose unde dicitur 315 cum bono vino et est tyriaca contra venenum. Item emplastrum ex pice et sale applicatum puncture venenose valet. Item valet contra reumatice tussi antique et ulcera pectoris. Recipe liquide [illegible] cum [illegible] et melle et vino et applicetur. Item si pix commixta cum oleo rosarum valet ad mundificandum aures. Aqua [illegible]. Item valet pix ad [illegible] vulnerum [illegible] pix cera [illegible] ad modum emplastri et applicetur [illegible]. Item pix valet ad [illegible] scabiem [illegible] in capite [illegible]. Item [illegible] que est rubea [illegible]. Item pix [illegible] valet contra [illegible]. Item valet pix ad mollificandum apostemata dura [illegible] emplastrum factum ex pice et [illegible] et sale [illegible] scrophulas. Item pix est res attractiva multum et in [illegible] membrorum quibus applicatur. Item attrahit sanguinem multum ad membra et confortat calorem naturalem membri unde fortificatur. Item [illegible] que [illegible] confricet cum [illegible] emplastrum et applicatur collo [illegible] collum [illegible]. Item pix [illegible] magis consolidat quod [illegible]. Item [illegible] album [illegible] pix liquida [illegible] lana [illegible] et [illegible] appone [illegible] ad vitia. Item aqua [illegible] lana [illegible] aggregatur in [illegible] que collecta dicitur aqua picis et oleum picis [illegible] omnibus [illegible] ad consolidandum. Item pix [illegible] pedum et [illegible] unde consolidat illas fissuras [illegible] et [illegible] interiorum. Item [illegible] aliquando pix. Item [illegible] colligitur et magis est [illegible] pix [illegible] ferrea et pone ibi de [illegible] pone [illegible] lana colliges [illegible] et consolidat vulnera oculorum. [illegible] Decoquitur [illegible].

Plantago alio nomine dicitur [illegible] de quo vide [illegible] simplicium incipie[nte] ab L. [illegible] Decoquitur [illegible].

Plumbum est metallum inter omnia metalla facillime [illegible] dissolubile. Complexionatur [illegible] frigidum [illegible] secundum [illegible] quamvis [illegible] in quadam [illegible]. In decoctione nota quod est [illegible] unde quamvis aliqui operationes sicut a plumbo provenit. Item ab omnibus doctoribus ponitur frigidum et ille operationes [illegible] proveniunt ratione partium sulphurearum [illegible] et cito liquescit. Et dicit [illegible] plumbum [illegible] crescit et fit maioris ponderis. In decoctionibus nota quod [illegible] et [illegible] et [illegible] mortarium de plumbo et pistellum etiam sit plumbeum [illegible] illud oleum quousque inspissetur tale magis valet ad [illegible] ignis [illegible]. Item [illegible] in apostematibus calidis [illegible]. Item [illegible] lamina plumbea et ligetur super pectine prohibet pollucionem. Item si [illegible] plumbum [illegible] mortarium [illegible] de plumbo et pistellum etiam de plumbo [illegible] plumbum [illegible] aqua fit [illegible]. Deinde etiam [illegible] aqua [illegible] plumbum [illegible]. Item valet plumbum ad consolidandum vulnera et hoc est ratione partium sulphurearum. Item [illegible] lamina plumbea aliquantulum [illegible] et ligetur fortiter super [illegible] mollificat [illegible] quia dissolvit illa [illegible] calorem naturalem [illegible] etiam dissolvit illa [illegible] ratione [illegible] partium sulphurearum [illegible]. Item plumbum prohibet fluxum [illegible] ad angulum oculi [illegible] lamina plumbea [illegible]. Item plumbum [illegible]. Item [illegible] lamina plumbi et aspergatur sulphure [illegible] et pone [illegible] aliquando [illegible] sulphur [illegible] et istud plumbum [illegible] ad [illegible] vulnera. Item plumbum ustum est [illegible] in angulis oculi [illegible] prohibet fluxum [illegible] etiam si ponatur super angulum. Item prohibet fluxum [illegible]. Item tale plumbum est [illegible] et prohibet fluxum [illegible]. Item plumbum ustum est [illegible] Decoquitur.

Policaria est planta cuius folia sunt oblonga et habet stipitem quadratum [illegible] sunt species [illegible] maior et minor [illegible] folia [illegible] et media mediocria. In decoctione nota quod est [illegible]. In decoctionibus nota [illegible]

Kablica pro [illegible]

[illegible] plantago [illegible]

pleuretica · [illegible]

policaria [illegible]

Polytricum ... [illegible] ... pulveres ... / in ... pannis ... / aqua ... vinagre ... / confirmat capillos ... / ... [illegible]

Poligonia ... sanguinaria ... / ... [illegible] ... / ... / ... dolorem tollet.

210

quod valet ad maturandum subtiliandum materiam in pectore generatam vel in asmaticis et desiccandum sibilis in anhelando valet decoctio eius. Item provocat urinam. Item valet ad mundificandum interiora et ad constringendum orificium seu collum matricis sine vulneracione. Item fiat suffumigium cum ea et applicetur stomacho. Item colica valet illi suffumigium decoctio eius vel in decoctione eius. Item balnea facta cum ea valent in aque citrine? ... Item si tanta folia eius calefiant in aliquo humida et ista tandem capiti applicentur vel ad ossis tandem etc. Sequitur capitulum.

Pollitricum est adiantum vel capillus veneris. Antidotarius dicit: herba ... vide ibi et in aliquibus dicitur ... putei quia habet folia circa ... scissa ... radices subtiles duriores longitudine unius palmi nigras, et non habet stipitem nec florem nec semen habet radicem subtilem et nascitur in locis umbrosis et in parietibus speluncarum humidarum iuxta aquas. Apud Serapionem dicitur capitulo primo, et omnia nomina ... capillum sonant. Item trix grece capillus, plurimum libro 2° vocant ipsum gallitricum ... capillos et multiplicant eos et casum eorum prohibent etc.

Polipodium est herba cuius folia assimilantur foliis salicis vel sunt media foliis salicis, et aliquando nominatur filex quercinus quia frequenter nascitur circa quercum. Nascitur etiam frequenter in locis paludosis umbrosis humidis. Item ... oportet eam esse coloris atrum et debet esse grossa ad quantitatem digiti et debet esse dulcis cum aliquali stipticitate et habet radicem nodosam ... color citrinus. Item de gradu nota quod ... 12° ... etc.

Item de operacionibus nota quod fortiter operatur sine mordicatione ... pulvis eius ... humidum ... valet ... Item ... unde emplastrum fit ... et ... valet in podagra. Item valet in fissura digitorum a labiorum decoctio eius vel emplastrum. Item pulvis eius ... in emorroidibus unde aspergatur locus. Item polipodium est medicina solutiva ... unde maxime flegmatica et melancolica evacuat, et modus utendi est cum ... decoctio ... in qua decoctione ponatur ʒ i. s. de polipodio ... solvit maxime melancolia et flegmaticam sine conturbatione ... in qua decoquatur ... decoquatur polipodium ... et ... Item ...

sanitatis si ... et ... resolutis quia humores ... solutis sunt ... et ... podagra. Item modus rusticorum est dare polipodium unde ... pulvis et administret cum suo ... Sequitur capitulum.

Polium est planta crescens in quatuor stipitibus vel pluribus cum albis floribus et apud ... habens folia similia ... due sunt species maior et est ... minus est ... et habet ... alba ad quantitatem palmi, et in summitate habet capitellum plenum semine quod est involutum ... Item de gradu nota quod ... est ... 12° ... 12° ... maior est ... 12° ... Item de operacionibus nota quod ... venenosa unde dicit ... etiam decoctio eius ... venenosa. Item ... vulnera ... magnitudine ... Item pulvis eius valet ad ... vulnera fraudulenta. Item educit ... et provocat urinam, et aperit opilaciones splenis et epatis ... valet ... stomacho, et ideo si ... confortativo. Item ... dolore capitis. Item ... libidinem propter suam ... Item valet ad ... decoctio cum aqua locus ... lavetur.

Poma sunt fructus noti inter ... magna diversitas reperitur. Unde reperiuntur poma cruda et matura, et poma matura dulcia, poma stiptica et poma acetosa. Item de gradu ... est frigida ... unde dulcia matura declinat ad caliditatem ... stiptica et acetosa dicuntur frigida ... humiditatem ... stipticitate ... sed dulcia ... humida sunt. Item de operacionibus nota quod sunt ... Item poma dulcia ... confortativa cordis. Poma ... confortat stomachum ... stipticitate ... Item poma matura ... Item folia pomorum valet ... Item ... dolorem oculorum decoquitur pomum et ... pulpa ... fit emplastrum ... dolorem oculorum. Item poma confortant appetitum et maxime stiptica. Item poma dant malam nutrimentum

... pomorum ... / ... [illegible]

... [illegible] ... / ... capillus veneris / ... / Polipodium ... filex ... / Propulsos ... / ... poligonia ... / sanguinaria ... sporigi

porri … succus eius dat emoptoicis … due partes succi porri et una pars mellis … [illegible]
[illegible] … porrum … pullis … succus porri … [illegible]
caput … pulvis … [illegible] … aut ab [illegible] … addita solum … vetro … porrum … melle … [illegible]
… succus porri lacte mixtus … [illegible]

por

Item usus comestionis pomorum est eis nociti[vus] aliorum. Poma citrina sunt citrini coloris, poma [illegible] sunt parva et [illegible] in aqua maris. Poma matiana sunt poma silvestria. Et desinit.

Porrum est res satis nota. Due sunt species: domesticum et silvestre. Domesticum appellatur porrum [illegible], silvestre appellatur [illegible]. De quo nota quod [illegible] dicit quod est ca[lidum] in 3º, siccum in 2º. Serapio dicit quod est calidum et siccum in 2º. Quod autem silvestre est calidius et siccius. Hoc applicat G[alenus]. Domesticum est illud de quo loquitur [illegible]. De operationibus nota quod porrum valet contra venenosa et contra puncturas venenosorum. Unde comesta porrum vel aqua eius cum melle [illegible] valet contra venenosa, adeo valet si comedatur sive emplastretur, adeo valet. Item in porro est proprietas ledendi dentes et gingivas. Item dat malum nutrimentum. Item nocet stomacho. Item obtenebrat visum. Item valet ad subtiliandum materias in pectore compactas, unde decoctio eius cum melle sit mixtura quia subtiliat materias et facit expectorare. Item porrum [illegible] valet materiis in pectore et mel ducit [illegible] ad pectus. Item succus porri mixtus cum aceto melle et oleo rosarum [illegible] sedat eius dolorem. Item succus eius [illegible] mixtus cum sale [illegible] vulneribus [illegible] lentis. Item mundificat et contrahit materias putridas. Item porrum incitat libidinem [illegible] porro est [illegible] plurima et humiditas [illegible] cum [illegible] [illegible]. Item succus eius [illegible] cum granis [illegible] [illegible] fluxum sanguinis de pectore, vel si [illegible] [illegible] polenta [illegible] fluxum sanguinis [illegible] et emoroidas. Succus [illegible] cum sale et applicetur [illegible] eradicat eas. Nota quod porrum debet coqui in duplici aqua quia [illegible] aque [illegible] partes acute et [illegible] removet. [illegible] cum sale et oleo [illegible] valet ad comedendum non tamen dat bonum nutrimentum. Et desinit.

Portulaca est herba que extendit super superficiem terre et est duplex: domestica et silvestris. Domestica habet folia grossa [illegible] quantitatis et producit semen [illegible]. Silvestris assimilatur domestice in foliis, habet tamen flores et stipitem [illegible] [illegible] aliquos anagallus vel morsus galline. De qua nota [illegible] dicit quod est frigida in 3º et humida est [illegible] in fine 2i. De operationibus nota

[illegible] in medio tibi dat medium nutrimentum. Item illud non est bonum quia [illegible] sunt venenosis frigidis et humidis non dat bonum nutrimentum. Item [illegible] calefactum [illegible] stomaci et aliorum membrorum interiorum [illegible] calidis convenit. Item eradicat verrucas si per modum emplastri applicetur sepe et [illegible] et hoc facit sua proprietate, [illegible] sua qualitate. Item valet multum in apostematibus calidis oculorum, unde [illegible] calida multum valet succus eius [illegible] valet [illegible] apostematibus calidis. Item succus eius [illegible] calida [illegible] cum oleo rosarum et aceto et imponatur pannus qui applicetur fronti. Item valet in doloribus [illegible] cum [illegible] et [illegible] vesice. Unde patientibus talibus [illegible] plures [illegible]. Item valet in [illegible] intestinorum. Unde remittit acuitatem [illegible] et [illegible] ad intestina. Item in fluxu colico valet. Item in febribus valet quia remittit calorem. Item [illegible] fluxum sanguinis. Item valet ad restringendum fluxum emoroidarum [illegible]. Item [illegible] stuporem dentium propter quandam abstersionem, quia ideo est abstersio que removet [illegible] stuporem dentium. Item optime portulace cum [illegible] sunt [illegible] que valet in febribus, [illegible] applicari [illegible] [illegible] semine citoniorum. Et desinit.

Portulla est [illegible] seu [illegible]. De qua vide in tractatu simplicium [illegible].

Prassium est planta que habet folia de rotunditate tendentia cum quadam asperitate et habet pilositatem quandam et producit semen in similitudine pilosum [illegible]. De quo nota [illegible] Serapio dicit est ca[lidum] et siccum in 2º. G[alenus] dicit quod est calidum in 2º, siccum in 3º. De operationibus nota quod prassium potatum valet in doloribus pectoris vel in tussi et asmate. Unde decoctio eius cum radice [illegible] multum valet ut [illegible] [illegible] contenta in pectore et decoctio dulcorata cum melle. Item prassium valet ad educendum [illegible]. Item valet ad [illegible] urinam et ad educendum secundinam. Item decoctio eius [illegible]. Item datur illi qui assumpsit venenum. Item valet contra morsum canis rabidi. Item aperit oppilationes epatis et splenis. Unde in ictericia valet decoctio eius quia etiam abstergit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ictericiam. Item succus eius removet dolorem aurium. Item prassium valet contra [illegible]. Item [illegible] [illegible] [illegible] cum melle et vino [illegible] [illegible] et colet et fit collirium hoc multum valet. Item prassii [illegible] valet in vulneribus

Bunza [illegible]

Succus porri [illegible]

Barba porri [illegible]

Portulaca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Item portulaca [illegible] herba [illegible]
[illegible] [illegible]

porcellidos [illegible]

Item potilla [illegible]

primula [illegible]

[illegible]

Glun

fraudulentis. Yrino etiam folia eius in illo commendantur. Cetera vide in capitulo

Pruna sunt fructus arboris que dicuntur propter eius coloris. Meliora sunt pruna de armenia que in coloribus assimilatur coloribus palearum. Sunt meliora quam nigra de yone. Nota quod sunt frigida et humida in secundo gradu. Omnes et quando sunt frigida in primo humida in fine. De operationibus nota quod gumma prunorum habet proprietatem frangendi lapidem in vesica. Et hoc fit quando contrita cum vino dissolvatur in pulvis et detur patienti. Item ipsa valet ad confortandum visum si oculi sint colliriati. Item si coniungatur cum aceto serpiginem removet in pueris curandis. Item pruna domestica matura solvunt ventrem lubrificando tempore estus colore refrigerando et humectando. Item assumptum ante cibum et post cibum non est laudandum. Pruna immatura et silvestria stringunt ventrem. Unde accacia fit ex succo prunorum silvestrium immaturorum. Domestica in matura etiam stringit aliquo modo sed habent humiditatem crudam satis malam. Pruna damasceni exsiccata dicuntur dure quia sunt acuta pondera in regula frigida et humectant et propterea detur patienti in cute se acuta et intensa. Item gumma prunorum educit ... et provocat ... Item decoctio prunorum exsiccatorum etiam valet in regimine sanitatis. Homines non debent uti prunis ultimis quia dat malum nutrimentum et infrigidat stomachum. Sed sex vel septem ante mensam tempore estatis sunt apti ad refrigerandum et humectandum stomachum.

Psidia est cortex mali granati de quo dictum est ita. De quo in granatum. Vide

Psillium est planta pilosa habens folia et virga extensa ad quantitatem palme a duorum et in medio virge ramificatur. Que ... et in summitate habet capitella in quibus est semen nigri coloris. Et semen utitur in medicina. De regione. Nota quod et hoc est frigida et est in secundo ... dicit quod sit frigidum et humidum in secundo ... dicit quod sit frigidum in secundo et temperatum in humiditate et siccitate. Nota in psillio sunt due substantie superficiales que magis medicine sunt et interius sunt medulla et cortex est frigida et humida et medulla est calida ... Unde ... Anime. Cum quod cortex psillii sit forte in frigiditate et familiaris medulla sit fortis calefactiva ... pro ... De operationibus nota quod psillium valet ad removendum ... in ligno ... et ad restringendum ... Unde sunt operationes ... cum semine portulace et non ... Unde medulla est acuta ... cuius caliditas est ulcerativa. Item psillium valet ... Unde ... psillium et ponatur

magna ... et remittit ... ponitur ad pannum et ponitur super ... remittit dolorem. Item ... ex nimia calida. Item valet ad ... et applicetur per modum emplastri. Item remittit calorem ... sine ... Item ... insertur cum ... et dat patienti. Item mucillago eius cum rebus mollitivis sumpta facit ventrem lubricum et psillium infrictum stringit ventrem. Unde ... aqua omnibus ... applicetur renibus umbilico et pectini optime stringit ventrem. Item psillium in doloribus ... acuta ... contrita cum oleo rosarum vel aqua rosarum et ... quod quis volt dare patienti ad ... non debet ultra dies ... maxima quantitas est ʒ 1. Yrino est venenum in magna quantitate propter medullam eius. Unde in aperitive. Vide

Pulegium est herba habens folia parva cuius odor est satis acutus. Due sunt species quedam est que habet florem albi coloris. Alia est que habet florem purpureum et prima est masculus et alia femella cum quod ambe sunt ... De regione nota quod est calidum et siccum in 3°. De operationibus nota quod valet contra morsum venenosorum si decoquatur cum vino et valet. Item valet in sincopi. Unde applicetur naribus et valet quia facit sincopizatum surgere. Item valet ad educendum menstrua ... Item in asmate valet decoquatur in vino et illud vinum detur patienti. Nota pulegium in vino decoquatur et patienti ... de ... etiam pulverizatum valet. Item in fluxu catarrali ... valet. Unde fit ... et capiti applicetur. Item pulegium removet nauseam. Unde cum sale melle et vino ... confortat stomachum et removet ... flegmaticum ... detur pulvis eius et decoctio ... valet in colica passione. Unde removet ventositatem et ... flegmaticus. Item in podagra flegmatica valet. Unde emplastrum ... remanet super locum ... Item provocat ... Item ... vinum in quo bulitum sit ... vel ... ul suffumigium ... educit secundinam ... Item educit ... decoquatur cum aqua ... et balneum ... et ... Item ... in decoctione eius ... Item stringit ... et educit ...

Pulmo est membrum notum et ...

pulegium ... abortum ... cum vino ... [illegible]
... [illegible] ...
... [illegible] ...
[illegible]

no ... [illegible] ...

Poleij

pulmo [illegible]

pp[illegible] psilatz[illegible] a[illegible]

pulsatilla morownik
pulmonaria dzewieszernik

ubi exhibitus post est quod sic et hoc est nutrimentum eius est flegmaticum / sed cohibitus ad oppilativa per se quod / De operationibus nota quod bone substantie est similis digestionis quia est pauce substantie et varie / et dat parum nutrimenti et flegmaticum / Item pulmo arietis valet ad excoriationem pedis factam ex calceo et debet apponi calidus / Item alius pulmo pulverisatur sive adustus sive non non valet ad excoriationes / Item pulmo vulpis valet multum ptisicis et asmaticis et habet omnes volunt quia confortat pulmonem etc.

pomex

Pumex est res nota que crescit in calefactus maris et est quasi de natura lapidis / unde ad hoc … non est bene induratus sive conservata ut propter magis lapides respiciat / Et producitur ex quadam una viscosa terra in qua agens caliditas operatur / et ibi operatur multe porositates et multa dispositas propter humiditate aque maris / De complexione quod est frigidum et siccum et siccitas eius devenit ad finem secundi et frigiditas sua forte ad principium tertii unde quod non est tante frigiditatis propter partes combustas in eo repertas / unde quasi siccum ponitur et sine … / De operationibus nota quod est res que multum abstergit et potenter consumit / Unde in vulneribus fraudulentis pulvis eius valet si ignitus fuerit et quidem ignitus tunc extinguitur in vino odorifero / Item eius ignitur et ibi extinguitur … et in aqua rosarum et in dispositione membri / et sic ignitur et extinctus septies vel sexies / et iste pulvis valet multum in ulceribus et ad clarificandum visum / et multum valet ad abstergendum maculas in oculis / quia est bonum abstersivum mundificativum et incarnativum et est bonum dentifricium i. dentium mundificativum / unde accipiatur pulvis eius et ponatur in linteo subtili cum quo fricentur dentes et theofrastus dicit si in carabo bulliente ponatur pumex non sinit carabum bullire / Item … pertinet … morphea valet pulvis eius non combustus etc.

vodni … a vodna … la gorczyca

Pimpinella … est planta que alio nomine eruca aque vel apium agreste appellatur et propterea … crescit in aqua et folia eius sunt acuta / De complexione nota quod est calida et sicca et debet usque ad 2m / De operationibus nota quod est provocativa urine … calefacit stomachum et ipsum confortat et inest ei proprietas contra lapidem renum sive cruda assumatur sive decocta … sequitur …

Quinquefolia est planta que alio nomine pentafilon appellatur et est calida et sicca / de qua medico est …

Quinquefolia pieczo groch

… simplicium de … / et est maxime satis convenit unde est multe similitudinis cum similitudine remora decocto facta ex latte unde ponitur per noctem sine inflatione etc.

Plantago est plantago vel arnoglossa de quibus in capitulis suis vide etc.

Rasina est colofonia quod est vini … opera fiunt / Istoria rasina et dissolvitur in vase eneo / et colatur et facta colatura eius decoquitur usque ad spissitudinem et proiciatur super lapidem planum et dimittitur congelari et illud dicitur colophonia / Ex quo patet quod colophonia est gumma pini decocta ut dictum est / De complexione nota quod est calida in 3° sicca in 2° / De proprietatibus et operationibus nota quod stringit vellere / aliquando pulvis eius … ponitur cum aliis appositis / et aliquando per modum emplastri / Item in stomacho lasso ponitur / Item in ruptura ponitur ubi intestina … descendit / Ad incarnationem etiam valet / Item aliquando cum sit ulcera quod sunt cum caliditatis sive et ideo non est bonum eam applicari solam in ulceribus sed est ponenda cum aliis stipticis frigidis etc. Galienus

R…met est quedam confectio que ponitur … fit et est forte … vel in fine … aliquibus est mixtus / De operationibus nota quod potenter restringit fluxum sanguinis unde … / Item valet ad confortandum stomachum debilitatum … cum humiditate superflua / unde sumatur cum aqua … / Item valet in fluxu ventris potenter et habet similem operationem quando …

Rana est animal notum / … etc.

Rane plurime sunt species / Alique sunt venenose satis / alique non sunt venenose … / alique sunt aquatice / alique sunt reperte in arboribus / et non sunt aquatice / De operationibus nota quod si comburatur rana pura et fit pulvis qui valde stringit sanguinem / Item rane decocte cum sale et aqua valet in lepra et valet in venenis / Item habet proprietatem contra venenum quia expellunt … venenosa … in humano corpore / Item illa qui vivunt ramis multum illis … plurimus nascitur / Unde in via sibi non … si in via … quia … ad putrefactionem / Item si … pulvis rane et … valet contra allopiciam que est casus capillorum / Item si … sanguis rane … et ponatur … est oportunus … quacumque parte … illo loco … rane valet in apostematibus / Item si … rana et scindatur per dorsum et recipiatur … et ponatur in folio caulis et … / et debet epylepticis mirabiliter confert etc. …

dicit ... [illegible] ... rapa [illegible] pulla [illegible] pulla vide [illegible]

Rapa

Rapa est radix nota. Due sunt species domestica et silvestris que ab aliis rapistrum appellatur. Domestica duas habet species. Est enim domestica magne quantitatis cuius radix lata consistit. Et est alia cuius radix est longe quantitatis per omnia, que ab aliis napium dicitur. Et est dyascorides. Macer vero [illegible] quod aliqui volunt quod vel [illegible] de platearius quod rapa sit calida in primo humida in secundo. Serapio dicit quod sit calida et sicca in secundo. Sed iudicio meo puto rapam domesticam esse humidam cuius dispositio et mos substantie signum existit. Sed rapa silvestris est [illegible] que est sicca [illegible] ... Ex quo patet quod controversia doctorum est secundum ... De operationibus nota quod rapa secundum predictum contra venenum semine eius solum assumptum est medicina contra venenum [illegible] antidotum contra venenum. Item rapa nutrimenti est satis convenientis et hoc si debite digeratur et corpus impinguant. Item valet ad libidinem provocandam. Item ad spermatis augendum quod est igne [illegible] decocta sed non cruda. Item semen eius valet ad idem. Item si frigiditas [illegible] rapa calida [illegible] dissoluta et ponatur ad illam [illegible] et deinde ponatur ad ignem dicitur quod [illegible] alius multum valet in [illegible] ex frigiditate causatis. Item valet in podagra fomentum facta ex decoctione eius. Item rapa silvestris non habet radicem que comedatur sed habet fusticellum ad quantitatem brachii et in summitate fusticelli vaginis quoddam semen nigri coloris ad extra sed ad intra est albi coloris. Si decoquatur cum farina fabarum fit bonum linimentum ad dealbandum faciem. Item rapa cruda comesta generat humorem flegmaticum. Item domestica est urine provocativa similiter eius semen. Item medianum foliorum rape est causa urine provocativa secundum [illegible]

Radikew

Raphanus est planta que satis nota. Due sunt species maior et minor. Minor habet folia similia raphani maioris et habet radicem subtilem oblongam. Maior habet radicem grossiorem que non est tante longitudinis sicut radix minoris. De quo nota quod [illegible] primo dicit quod agrimonia raphani est calida in primo et per agrimoniam intelligit silvestrem. Ex loquendo de radice tunc [illegible] Serapio dicit quod est calida in tertio sicca in secundo. Unde raphanus hortensis est calidior agresti. Item semen raphani calidius est radice. Unde semen minoris est calidius radice agresti similiter et semen hortensis calidius est sua radice. Verumtamen radix agrestis non est tante acuitatis sicut hortensis. Dicit quod est calida in secundo. Et quidam doctores scribunt quod raphani tunc intelligunt radicem sed semina et folia scribunt [illegible] nominibus ut [illegible] raphani. De proprietatibus et operationibus nota quod in

Rafanum radix [illegible] plus dissolvit quam consumat [illegible] satis comparatur
Radix autem in [illegible] satis [illegible]
Si [illegible] [illegible]
et [illegible] radix [illegible] liberat
Raphanum [illegible] radix [illegible]
[illegible]
Rappa silvestris [illegible] rapistrum [illegible]
[illegible]

cruda parcitur [illegible] labio [illegible] capiti [illegible] et [illegible] medicamina [illegible] radix [illegible] ita et [illegible] recipit unde [illegible] unde [illegible] radix [illegible] vel [illegible] medicula [illegible]

via cibi dat parvum nutrimentum et difficulter digeritur nec dat bonum nutrimentum. Sed folia eius sunt melioris digestionis et dat nutrimentum melius quam radix. Item raphanus non debet comedi in principio ultra principium mense quia facit cibum in stomacho natare et inducit nauseam. Sed in fine dicitur assumi quia sic facit cibum digerere et descendere et sua [illegible] confortat stomachum. Item nota quod nocet capiti propter fumositates acutas que caput petunt. Similiter nocet oculis et gingivis et dentibus propter eandem causam. Item aliqui dicunt raphanum visum acuere et hoc est verum in illis qui habent oculos debiles propter humiditates flaticas [illegible] [illegible] humiditates sed in sanis debilitat. Item valet ad removendum lentigines et potissime semen eius. Unde teratur semen et ponatur mel [illegible] et limo sunt lentiginose similiter valet in [illegible] morphee. Item idem valet ad dealbandum faciem quia est bonum abstersivum. Item removet [illegible] putrida. Item raphanus valet in alopicia. Unde misceatur cum raphano oculi et oleo laurino [illegible] et ponatur super locum. Item valet in passionibus pectoralibus dependentibus a materia flegmatica viscosa grossa. Unde capiatur aqua [illegible] et bulliat in ea raphanus [illegible] aqua detur patienti. Item semen raphani in illo comedat. Item valet multum ad provocandum urinam et [illegible] in [illegible] in decocto quia frangit lapidem. Item oximel factum cum raphano in illo comedatur. Item id oximel valet in febribus [illegible] Unde capiatur aqua et in ea bulliatur raphanus et bulliet cum aceto [illegible] fit syrupus et ille multum valet ad digerendum materiam febris cottidiane et quartane. Item raphanus valet contra venenum et contra medicinas venenosas et potissime semen eius. Unde est sicut [illegible] vehementer hoc omnes dicunt. Item si aliquis comedat raphanum et pungat a scorpione non sentit nocumentum. Item si raphanus ponatur supra scorpionem interficit ipsum. Item aqua raphani potenter valet ad frangendum lapidem renum vel vesice et provocat urinam. Item succus assumptus cum aceto inducit vomitum et etiam urinam potenter provocat. Item oximel cum raphano emplastrum factum valet in duritie splenis et epatis et in opilatione eorum. Adhuc etiam valet decoctio eius. Item limitur [illegible] cum aceto et raphano valet in ulcere [illegible] [illegible] ad laudandum in ulceribus [illegible]. Item succus raphani datus cum vino valet etiam contra medicinas mortiferas

Radix [illegible] psya loboda =

Item si radix [illegible] et in sit pulvis [illegible] valet ad consolidandum [illegible]

Rasina nomine absoluto gumma arboris accipitur que est multiplex secundum quod arbores sunt multiplices / Una est mastix est sarcocolla de quo inferius dicetur est gumma cipressi est gumma pini / Unde gumma inter doctores tamen dicitur per rasinam intelligunt gummam pini et pinus est duplex / masculus et femina / masculus non producit fructum / sed femina producit [illegible] quedam Ad propositum per rasinam doctores gumma intelligunt gummam pini / Unde nota quod est calida et sicca in 2° gradu De operationibus nota quod valet ad mundificandum ulcera et ad consolidandum et carnem / Item rasina valet in passionibus pectoris et in ulcere pulmonis et tussi gumme [illegible] quamvis terebentina magis laudatur / Item si rasina cum oleo misceatur et distilletur in aure de qua sanies egreditur / quia absterget mundificat et consolidat / Unde debet dissolvi primo cum oleo et una gutta illius debet imponi / Item in capitibus flegmaticis convenit / Item valet ad mundificandum cutem quae videlicet in albaras in morphea et similibus valet in scabie ulcerosa [illegible]

Renes sunt membra nostri corporis per quos urina colatur / Unde nota quod caro est satis equalis in calore et frigiditate quod declinat ad siccitatem / De proprietatibus nota quod sunt pauci nutrimenti et mali et dure digestionis / est semper bonum est in renibus maxime hircorum est / quia renes confortat unde quodlibet membrum a quadam proprietate confortat simile / Item renes [illegible] inducunt magnam virtutem [illegible] / et semen lactucarum removet libidinem inductam a renibus [illegible] Sequitur

Reubarbarum est radix quaedam lata oriens admodum centauree [illegible] de partibus [illegible] nascitur in ytalia babilonia et barbaria / et illud quod cum frangitur interius habet quasdam venulas varias distinctas / quae sub ruffas hec sub albidas quae citreas et quod est grave in genere suo et non perforatum / sed in suis partibus compactum est eligendum et bonum / quod autem nimis leve est et perforatum et interius nigrum solidum / [illegible] lignum et venas [illegible] non [illegible] et ubicunque est nigrum quam sub albidum / et cum masticatur non tingit ut [illegible] abreviatur / servatur per tres annos secundum platearium / Unde nota quod aliqui dicunt ipsum esse calidum et siccum in primo [illegible] De operationibus nota quod valet ad educendum coleram et flegma / [illegible] mulieribus pregnantibus pueris regibus et [illegible] renes est aqua

[illegible]

lactis caprini et aqua apii et [illegible] / et 2° dicitur aliquando cum [illegible] aliquando per modum infusionis / et dicitur de ea per noctem stare in aqua videlicet in febribus / videlicet in opilatione epatis et splenis / Item purgat epar [illegible] et splenem / Item valet in doloribus pungitivis intestinorum / Item valet in asmate et in sputo sanguinis / Item potest dari post solutionem quia sua stipticitate constringit / et non nocet stomacho sicut alia solutiva / [illegible] verum est [illegible] / Item valet in sciatica / Item [illegible] si misceatur cum aceto et loco supponatur / Item valet in morsibus venenosorum et serpentis / et dosis infusionis est [illegible] usque ad [illegible]

Ribes est fructus qui apportatur de partibus ultra marinis / secundum alios est arbor spinosa producens uvas albas ex quibus fit rob de ribes / De proprietatibus nota quod videlicet in febribus magis [illegible] et fit sirupus [illegible] quia valet multum in febribus colericis ubi est magna [illegible] / Item videlicet in pestilentia multum quia [illegible] et infrigidat / et prohibet putrefactionem / Item in [illegible] pestilentialibus sirupus convenit / Item in [illegible] veteris colico [illegible] sirupus [illegible] et est etiam valet in dissinteria [illegible]

Ris est res satis nota / Unde nota quod est calida et sicca in primo / De operationibus nota [illegible] est parum nutrimenti et stringit ventrem / Item valet contra puncturas ventris [illegible] per quos vincit colera / unde cum decoquatur usque dissolvatur et datur in potu [illegible] Sequitur

Roba est avellana indica et fructus magnus in quantitate sive avellane / Unde nota quod est calida et sicca in 1° De operationibus nota quod confert [illegible] cum aceto [illegible] / Item [illegible] fit linimentum / Item est optimum [illegible] valet in tortura colli [illegible] valet in [illegible] / unde educit magnam quantitatem flegmatis per nares [illegible] / Item pulvis valet multum cum aqua [illegible] oculis / unde debet poni in angulo oculi unde aqua fluit / unde [illegible] / Item ille pulvis [illegible] valet in tortura oculi / Item valet roba in colica passione si [illegible] de vino [illegible] / Item videlicet in dolore stomachi quia solvit [illegible] flegmatica et [illegible] sine difficultate [illegible] / Item [illegible] fetum [illegible] potenter educit [illegible] educit fetum mortuum / Item roba est tyriaca in morsu [illegible] et scorpionis / unde aliqui capiunt corticem eius et ponunt in [illegible]

Rosa dicitur esse flos quarundam arborum [illegible] spinose notae / Et est duplex quaedam rosa [illegible] et est rosa alia que appellatur rosa fetens / De qua non volo [illegible]

[illegible]

nisi quo ad eius Et in rosa sut multa co
siderada sc3 folia semine capit' rose et aliud
illud in quo semine rose est, quod quidam
qui sunt in medio foliorum / De regione non
[illegible] 3° de simplici medicina non est
intense frigiditatis / sed [illegible] eius est
maior / Unde ponitur frigiditas in primo
sit in 2° [illegible] rosa recentes non est tante frigiditatis
sicut [illegible] unde aliqui dicunt recens
est sit in fine primi [illegible] principio 2i / rosa vero
[illegible] est [illegible] sit [illegible] / De operationibus
nota quod in rosa sint alique partes subtiles
calide / propter quas [illegible] eius est solutiva
et in [illegible] de [illegible] rosarum / Unde folia
recentia rosarum solvunt / Sed [illegible] oppila
tores minime / quia ab illis est ablata pars
calida [illegible] acuta / Unde nove folia
solverunt [illegible] / Et de rosa fit mel
rosarum et sic fit [illegible] mel et despumetur et
facta despumatione et colatione imponuntur
rose recentes aut non recentes / et fit decoctio
usque mellis cum foliis rosarum / et hoc vocatur
mel rosarum / Unde in duabus lib mell po
i lib rosarum [illegible] lib mellis ponunt
una lib rosarum / Et ideo mel rosarum valet adde
[illegible] frigida et calida / abstergit
etiam [illegible] corporis [illegible] fluxibus
[illegible]
Iste est aqua [illegible] cum melle rosarum [illegible]
lavet os multum valet in [illegible]
zuccarum rosarum sic fit / [illegible] zuccarum et rose
recentes [illegible] et sic ponunt in vase
et ponunt in sole ad 30 dies et in iii lib
zucc [illegible] i lib rosarum / sed in apote
cariis ponunt ad ii lib zucc i lib rosarum et
est confortativum stomachi [illegible] et valet
in fluxu ventris / et maxime quando est
antiquatum / Unde in recenti adhuc sunt
alique partes solutive / dicunt tamen aliqui
quod licet [illegible] laxat tamen tandem stip
ticat sed melius est dare antiquum zuccarum
rosarum / Syrupus rosarum sic fit [illegible] Unde aliqui
decoquunt rosas / et facta decoctione capiunt
illam decoctionem et imponunt zuccarum et
decoquunt ad [illegible] spissitudinem
Alii capiunt succum rosarum [illegible] sicut
[illegible] rosarum et iste modus utilior est multum [illegible]
[illegible] infrigidare confortare et alio
solvere / et primus modus / magis lauda
bilis est [illegible] confortare volentibus et
infrigidare et iste syrupus valet in sincopi quia
cor confortat et [illegible] ad confortandum stomachum in
et valet [illegible] modum in fluxu ventris [illegible]
tibus febrem [illegible] aqua / Unde [illegible]
aqua pluvialis et [illegible]
[illegible] / Item capiunt folia
ex capitellis / et bulliunt in illa aqua
et cum ista aqua debet [illegible] vinum
et sic bibere valet multum / pro [illegible] / aqua
rosarum sic fit / Unde capiunt folia et ponant
in alembico et sic distillentur [illegible]
[illegible] modicum de musco [illegible] Item
aqua rosarum confortat cor / quia valet in
sincopi confortat stomachum [illegible] Item
valet in pestilentia / Unde fit [illegible] et
aqua [illegible] cum quodam pulvere de
[illegible] est [illegible] rose [illegible]
sunt [illegible] sit [illegible]
et removet fetorem [illegible] / Unde [illegible]
rosarum [illegible] omnia
[illegible] et ponat in vase [illegible]
[illegible] de illis pulveribus sunt [illegible] cum
optimo vino / et ponatur in vase / et [illegible]
[illegible] balnea aspergunt corpora
sua illo pulvere et permittunt [illegible]
[illegible] aqua lavant corpora sua
et [illegible] / Aliqui apponunt
[illegible] comedant
Item rosa [illegible] quosdam removet [illegible]
[illegible] / Item valet in apostematibus calidis et ma
xime in principio / Unde capiunt folia
et [illegible] applicant
[illegible] / Iste rosarum vel pulvis eius
valet in ulceribus factis [illegible]
[illegible] / Iste pulvis rosarum
valet [illegible] / Item odorare rosas
recentes inducit sternutationem [illegible]
Et causa est duplex / Prima quia [illegible]
frigiditatis rosarum retinent aliqui
vapores / qui per nares haberent
[illegible] retinentes [illegible]
et ledunt cerebrum et causant sternutationem /
quia sternutatio fit [illegible]
Alia causa est [illegible] sunt alique
partes calide [illegible]
[illegible] per nares [illegible] cerebrum et
[illegible] causant sternuta
tionem / Iste rose [illegible]
[illegible] ut spinas [illegible] / Unde [illegible]
[illegible] / sed in istud non appare
[illegible] / Iste rose valent [illegible] pro
[illegible] cum decocto [illegible]
applicata / Item [illegible] rosarum [illegible]
[illegible] / Iste rose valent in passionibus
oculorum / Unde bulliunt folia [illegible] modo
[illegible] applicatur [illegible] principio [illegible]
[illegible] / Iste aqua rosarum valet ad
prohibendum fluxum [illegible] ad oculos et ideo
in colliriis [illegible] frequenter ponitur / Iste in
[illegible] rose et maxime de
[illegible] / Iste valet in fluxu
[illegible] / Iste [illegible] decocto [illegible]
[illegible] valet in fluxu [illegible] / Item

Elem de [illegible] rosarum fit sic [illegible]
[illegible]
[illegible] rosarum [illegible]
[illegible]
[illegible]

Rosa canina [illegible]

Decoctio rose valet ad confortandum gingivas et id est in dolore dencium / et prout dicit Ba lanste et mirtilli / et valet contra corruptionem / Item valet rose in dolore auris / Item valet in inspirabilitate cone epatis stomaci et vomitum / unde applicentur folia per modum emplastri illis membris et valet et in vomitu colico applicetur stomaco per modum emplastri et valet / Item valet ad restringendum fluxum sanguinis cum licio ypoquistidos mirti balauste et rose fit emplastrum et applicetur pectori et pectini et renibus / Item valde confortat cor Item valet in pluribus grossos unde per modum emplastri applicentur / et valet oleum rosarum multa commedat in illo tempore unde capiunt folia rosarum recentium et ponant in olla et vas componatur / ad bulliat pluries vase et sic comedat / Item dormire super lectum ubi sunt rose facit hominem non appetere actum venereum / Item rose valet in dolore intestinorum ratione caliditatis unde fit applicacio rosarum decoctarum et cetera

Ros marinus est planta cuius sunt tres species / due sunt species maioris quas nos in ytalia non habemus / et tercia species minor que ros romanus appellatur cuius copia est ibi / due species maiores habent folia similia foliis matrisilve / tercia species que appellatur ros marinus, ramos habet folia oblonga sit propter grossa et in parte superiori sunt viridia / et in inferioribus partibus tendunt ad albedinem / et ista species producit florem qui dicitur anthos unde fit electuarium quod dicitur dyanthos / De gradu nota quod est calida et sicca in secundo gradu / De operacionibus nota quod est ros valde capitalis unde confortat caput frigidum et humidum / et ideo in parvulis capitalibus et lupinis dicitur proprium vel flos eius / Item ad sedandum fluxum catarralem dicitur ipse locorum capitis et pectoris suffumigari cum flore marino / Item valet in opilacione epatis et splenis / Item valet in cardiaca passione de pendente causa frigida / Item valet ad confortandum stomacum infrigidatum quia habet aroma te et stipticitatem quandam / Item valet ad operandum et vinum vinum cum ea et bulliat in vino et illud comburat mulier et valet / Item valet ad purgandum matricem illa decoctio / Item suffumigium factum per os et fomentum et suppositum factum per os ad idem valent / Item folia bulita applicentur pectini mulieris et valet ad purgandum matricem et provocat urinam / Item confectio eius fit syrupus in cardiaca passione cum pulvere ossis de corde cervi et aqua buglossi et cetera

Rubea tinctorum est planta habens ramos quadratos et habet folia in sepe in quibus est quasi asperitas ideo eis adherent manui / et est duplex maior et minor sed dicit unde maior habet stipites et radices longiores / Item maior seminat / sed minor crescit sine semine

Rubea tinctorum ... potius sapor est et abstergit ... [illegible] ... et ... [illegible] ... sanat ... et ... [illegible] ... [illegible]

rubi ... [illegible]

De gradu nota quod secundum plat est calida et sicca in secundo / In medicina proprium radice / et radix foliis et stipitibus puto quod radix sit calida et sicca in secundo / et folia sunt calida et sicca in primo / De operacionibus nota quod radix potenter educit urinam / Item opera est supposito vini / vel est decoctio eius / et bibat cum melle / Item radix bruna cum melle et spergatur super formicas imponatur volue / Item radix valet ad educendum urinam grassam unde decoqua et bibat paciens / Item aperit opilaciones epatis et splenis / Item decoctio eius commeda in siccati calphalisi quia expellit et appetit / Item rubificat capillos in pena et lupinis et valet / Item radix comedat in calculo quia abstergit meatus urinalibus operetur / Item radix et folia valet ... contra venenum animalium quod dicitur ... [illegible]

Rubus est arbustum quoddam notum / Item spatis habens folia spinosa circa / in stipite spinis gerit et est duplicis speciei una species rubus absolute nomine appellatur / alia dicitur rubus canis prima est arbustum quod producit mora celsi / et producit fructum simile oliue quod in tempore maturitatis est rubei coloris / et interius habet pilositatem quandam cum granis quibusdam / De gradu nota quod secundum plat quod est frigidus et siccus in secundo / sed rubus absolute nomine dictus est frigidior rubo canis / Item radix est calida et sicca rubo canis / De operacionibus nota quod valet contra rubedinem oculorum unde fit collirium aqua distillata ex optimitate rubi / Item emplastrum factum ex optimitate et foliis rubi recencium et rubedine oculi / et est valde illud emplastrum contra cancrum oculi / Item rubus valet ad confortandum stomacum et appetitum maxime ab aliis membris et prohibet fluxum menstruorum / Item valet succus eius et optimitas eius contra fluxum ventris vinum ex opposito rubi et optimitas / vel ex decoctione eius enema / unde succus est fortior / Item ex opposito et albuminum et oleo rosarum fit emplastrum ad pectinem contra fluxum / Item pulvis rubi valet in alcola / vel scola que idem sunt / Item cum aqua contra vires vel lingue aliquandam apostemacionem et ulceracionem quia succus eius est stipticus in frigidis et sanat ... consolidat / Item in combustione ignis vero ... unguentum ... vide et ... succi rubi et ... olei vitellorum ovorum ... fit unguentum ... unguentum maxime ... / Item pulvis rubi ... fluxum sanguinis ... et ... / Item radix rubi canis valet contra lapidem ... est aperitiva urine et valet contra venena ut dicitur ...

Ruta est planta cuius due sunt species domestica et silvestris / silvestris dicitur herba ... in ... aliqualiter rubicunda ... domestica crescit in locis petrosis et ... / domestica est ruta nostra et melior est que crescit circa ficum / De gradu nota quod ruta silvestris est calida et sicca in tercio / domestica vero est calida et sicca in secundo / silvestris est calida et sicca ...

Ruta ... [illegible] ... [illegible]

Rutta cocta cum oleo capiti et toti corpori ... [illegible]

Rutta succus cum calido vino ... [illegible]

ad inunctionem ... [illegible]

Ruta ... [illegible]

cum ... [illegible]

Dosis vero ruta ... [illegible]

Ra[ ]e

... Vnde facta in fusione in arbusculo exit quidam liquor qui quinta rute dicitur et est gradus calidi in 3o, siccus in 2o. Ex his patet sed ... [illegible] ... aliter rutarum. De proprietatibus et operacionibus nota quod est medicina valde valens contra venenum. Vnde Auicenna 6a quarti de venenis dicit quod si sit confecta cum nucibus et ficubus valet contra venenum si debite assumitur. Item rutha valet in pestilencia si ita confecta quia conseruat humiditates partis putrefactioni et confortat cor appetitum et calefaciat stomachum et proprie valet in tremore frigido pestilenciali. Item semen eius valet ad idem. Item rutha valet in passionibus pectoralibus in asmate et in difficultate anhelandi. Vnde cum rutarum ... [illegible] ... de coquitur ... [illegible] ... humores flegmaticos in pectore et valet. Item valet succus eius ad purgandum ... flegmatica capitis. Vnde ... [illegible] ... Item succus eius valet in epylencia ... vitra ... pulvis ruthe et pulvis ... et decoquitur in succo rute et detur paciente. Item ruta valet contra inflacionem membri quia brachii vel tibie. Vnde cortex ... [illegible] ... ruta ... cum butiro non salso et ponatur super locum inflatum et desuper ponatur pannus aqua infrigidatus et tollit dolorem. Item valet in dolore capitis. Vnde fit emplastrum cum oleo rosarum et aceto et ruta et applicetur capiti. Item emplastrum factum cum ruta applicatum oculo dolenti propter frigiditatem valet. Item succus eius si commisceatur cum melle ... [illegible] ... clarificabit visum et remouet caliginem oculorum. Item vinum ruthe confortat visum vnde ... [illegible] ... ruthe est vinum ruthe. Item valet ad remouendum albas et morpheam si cum melle misceatur. Item valet rutha ... [illegible] ... Vnde cum aceto et oleo rosarum et ... [illegible] ... fit emplastrum vel linimentum et applicetur ... Item succus ruthe valet in volnuibus humidis ... [illegible] ... Item ruta valet in ydropisi yposarca. Vnde fit emplastrum cum ruta ... [illegible] ... et valet multum. Item decoctio facta cum vino ex ruta valet in yposarca. Item valet in colica exhibita decoctione ... [illegible] ... clysteris vel eciam bibita. Item valet ad remouendum humores viscosos flegmaticos. Item ruta valet in sciatica. Vnde fit emplastrum ... et applicetur sciatice. Item decoctio eius valet in sciatica quia educit ... [illegible] ... flegmatica. Item decoctio valet ad ... [illegible] ... Item valet ruta ad ... [illegible] ... quia est calida ... [illegible] ... Item ... [illegible] ... Item valet in suffocacione matricis. Item valet ruta in ... [illegible] ... applicetur ... [illegible] ... Item si emplastrum ... [illegible] ... cum ruta oleo rosarum et aceto potenter abscindit fluxum sanguinis narium.

Item frequens vsus rute abscindit actum venereum quia exsiccat et calefacit sperma et humorem ventositate. Item ruta ... [illegible] ... humorem ... quia flegmatica ... Item comedere ... [illegible] ... ruta silvestris est venenosa valde quia venenum ...

Ruta siluestris est harmel de quo dictum est in capitulo simplicium incipiencium ab H. Dicitur ... [illegible]

Sal est plurium specierum. Est enim sal artificialis et est sal minerale. Sal minerale est multiplex quoddam est quo vtimur in cibis. Aliud vero in medicina sicut est salgema ... [illegible] ... et sal armoniacum. Sed volo tamen loqui de sale nativo quo vti possumus in cibis. Sal artificiale est duplex. Quoddam est marinum quod est vtriusque ... [illegible] ... fit per decoctionem artificialem. Sed marinus fit sic naturaliter tempore augusti et magne caloris. Fiunt per canalia ... [illegible] ... aqua maris ad loca ... ad quantitatem vnius palmi vel duarum palmarum et illa aqua permittitur per manere quia calor solis consumit ... [illegible] ... et est sal. Sed vnus sal fit quia decoquitur in qua decoctione partes alie resoluuntur et terrestres remanent et est flos salis que est gemma ... [illegible] ... Sed spuma salis est res spumosa ... [illegible] ... superficie salis et est plena foraminibus ... [illegible] ... nota quod sal est calidus et siccus in 2o. Sed non dubito ... [illegible] ... esse calidius alterum quia ... [illegible] ... est magis mordicatiuum ... [illegible] ... aliud. Sed ... [illegible] ... nota quod sal valet ad ... [illegible] ... et ad constringendum et ... [illegible] ... Vnde valet eciam ad prohibendum putrefactionem ... [illegible] ... quia sal sua ... [illegible] ... et ... [illegible] ... illam aquositatem ... [illegible] ... putrefactioni ... [illegible] ... partes incipte putrefactioni ... [illegible] ... remanet sine putrefactione ... [illegible] ... sal ... [illegible] ... magne putrefactioni. Item sal valet ad remouendum et ad abstergendum ... [illegible] ... dissoluitur in aqua cum qua loca ... [illegible] ... abluuntur. Item cum ... [illegible] ... valet ad remouendum ... [illegible] ... et morpheam et albaras. Vnde ... [illegible] ... Item valet ad remouendum ... [illegible] ... sed caute debet applicari propter ... [illegible] ... Vnde debet primo ... [illegible] ... locis ... [illegible] ... Item valet sal in squinancia cum oleo melle et sale fit emplastrum quod applicetur collo. Item ... [illegible] ... corrupta. Item valet ad remouendum ... [illegible] ... corporis. Vnde ... [illegible] ...

Sal ... [illegible]

Salgemma [illegible] ad [illegible] fit [illegible] ut [illegible] appellat [illegible]
[illegible] ad [illegible] mixtis cum agrimonia [illegible]
[illegible] et indurat [illegible]
[illegible] super [illegible] et [illegible] ad [illegible]
[illegible] ad lepram [illegible]
[illegible]

Item si commisceatur cum ysopo origano et melle valet contra morsum vipere. Similiter valet contra morsum serpentis commixtum. Item si sal ponatur in panno lineo et fundatur aceto et ponatur ubi locus morsus animalis venenosi et valet. Item sal prohibet deambulationem vulneris. Item prohibet veterem et herisipula augeri si misceatur cum aceto. Item misceatur cum melle et supponatur super sanguinem [illegible]. Item valet ad vermenes [illegible] apponi. Item valet in combustione ignis ad prohibendum vesicas in membris, unde immediate debet desuper poni sal. Item valet in dolore podagrico flegmatico quia subtiliat et resolvit. Item tere sal et optenda super totum illud corpus super splene [illegible] splenis duritiem. Item confert sal contra lactorum [illegible] et fluit [illegible]. Item valet in apostematibus calidis flegmaticis maxime. Unde cum sinapi melle et sale fit emplastrum et applicatur [illegible] Sequitur [illegible]

Sal armoniacum dicitur quia de armonia provenit vel ab herba quadam [illegible] aliquos fit. De complexione nota quod est calidus et siccus in 3º, secundum aliquos est calidus et siccus in 4º. De operacionibus nota quod potenter abstergit. Unde ad abstergendum faciem [illegible] sal armoniacum cum modica [illegible] et aqua [illegible] et ponatur in sole ad tempus ut fiat quedam commixtio cum qua facies mulieris inungatur. Item valet in prolongatione [illegible] humiditate [illegible] pulverizetur et aspergatur cum parvo [illegible]. Item [illegible] quia extrahit humiditates [illegible] Sequitur

Salgemme est species salis et vocatur sic quia assimulatur in colore gemme [illegible] est [illegible]. De complexione nota quod est calidus et siccus in 3º [illegible] est tante caliditatis [illegible]. De operacionibus nota quod operatur operationes aliarum medicinarum. Unde [illegible] mixtis salgemme [illegible] quia operatur opera eius et etiam aliarum medicinarum solutivarum. Item ponitur salgemme in suppositoriis et clisteribus quando illa magis [illegible] fieri debent. Item abstergit et mundificat sicut sal armoniacum [illegible]

Salvia est res satis nota et est duplex quedam domestica quedam silvestris. Dicunt aliqui quod silvestris in disposicione assimilatur domestice sed dicunt quia [illegible] sapore leve et folia mollia quam [illegible] dicunt esse eupatorium. Unde quidam dicunt quod salvie silvestris intelligunt eupatorium [illegible] quod quodlibet [illegible] unde [illegible] psalmista [illegible] intelligunt domesticam. De complexione nota quod est calida in 1º sicca in 2º [illegible] est [illegible] [illegible] caliditate eius. De operacionibus nota quod valet ad confortandum membra nervosa ut cerebrum [illegible] valet in paralisi et epilepsia. Ad idem valet vinum decoctionis salvie. Item aqua salvie maxime valet in tremore manuum unde lavent manus cum modica aqua salvie. Item valet ad confortandum gingivas. Item valet in mollificatione lingue, unde cum decoctione salvie lavetur os. Item iuvat potentia [illegible]. Item confortat stomachum quia digerit materiam flegmaticam frigidam. Item aperit vias urine. Item provocat [illegible]. Item [illegible] succo salvie maxime [illegible] flegma de capite [illegible]

Sanguis draconis est succus [illegible] planete [illegible] et [illegible] dicit quod sit gumma cuiusdam plante [illegible] habet folia [illegible] rubedine [illegible] foliis coriandri quibus tritis extrahitur succus qui sanguis draconis dicitur. De complexione nota quod est frigidus et siccus in 3º, secundum [illegible] aliqui dicunt quod est frigidus in 2º siccus in 3º [illegible]. De operacionibus nota quod valet ad restringendum fluxum sanguinis [illegible] pulvis eius insufflentur naribus. Item si commisceatur cum albumine ovi [illegible] et applicetur et potest apponi de aqua rosarum. Item valet in fluxu [illegible] collo matricis [illegible] emplastrum cum [illegible] et valet. Item comedatur in fluxu [illegible] quia [illegible] fluxum restringit. Item valet in dolore [illegible] per modum emplastri. Item valet in fluxu ventris [illegible] ratione [illegible] in aqua plantaginis [illegible] ratione inferiorum detur per modum clisteris cum aqua plantaginis. Similiter valet in ulceribus intestinorum [illegible] valet ad consolidandum vulnera. Item valet ad [illegible] ne fluat ad locum [illegible] potest. Item valet in ulceribus lingue. Item valet in apostematibus calidis et deambulativis [illegible] Sequitur

Sanguinaria est herba nota et aliquando dicitur bursa pastoris. De complexione nota quod est frigida et sicca in 3º. De operacionibus nota quod succus eius bibitus confert sputo sanguinis et fluxui ventris antiquo et passioni colice et distillacioni urine et provocat urinam distillatam. Item in eo [illegible] est virtus stiptica et frigida. Unde confert contra fluxum sanguinis narium [illegible] unde [illegible] super [illegible] contra [illegible] et optime restringit fluxum. Item [illegible] succus eius [illegible] ante accessionem [illegible] in febribus prodicis [illegible]

Salix est arbor que crescit [illegible] in locis humidis circa ripas aquarum et [illegible] folia et flores sine fructu. Salix [illegible] gumma quedam ut tempore quo salices florent [illegible] cortices unde effluit [illegible] humiditas que [illegible] salicis appellatur [illegible] folia [illegible]. De complexione nota quod [illegible] est frigida et sicca in 1º [illegible] est frigida in 2º sicca in 1º [illegible] frigida in 2º sicca in 1º [illegible]

Salvia [illegible] abortum [illegible]
[illegible] morsum [illegible] retinet [illegible] apposita
[illegible] vinum [illegible]
[illegible] de corticis [illegible] valet et
[illegible] salvie [illegible] ad calorem [illegible]

Salvia cocta cum vino [illegible] bibat [illegible] et
[illegible] paralisi [illegible]
[illegible] salvie [illegible]
[illegible] de salvia [illegible] in salvia
[illegible]

Sal [illegible] sal gemme [illegible] sal tapade [illegible]

[illegible] silvestris [illegible] Elelisfagus [illegible]

Sanguis draconis [illegible]

Salvia silvestris l eupatorium / Elelisfagus
Elelisfagus l gallitricum polen [illegible]

Sanguinaria bursa pastoris / pera
pastoris / capsella / [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

decoctio foliorum salicis ablutum caput [illegible] capillos facit [illegible]
folia salicis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de calcapa [illegible]
flores salicis [illegible] [illegible]

nota salvia hora ieiunii [illegible] [illegible] [illegible]

[com]pletatibus et operationibus. Nota quod folia salicis recen-
tia valent contra omnes fluxus sanguinis. Item
Item succus salicis valet in egestione sanguinis. Item
valet succus in dissinteria. Item salix valet
in vulneribus recentibus quia ea consolidat.
Item folia eius assumpta cum aqua prohibent
impregnationem. Item si folia terantur cum pipere
et pauco vino valet in dolore colico quod yleos
appellatur. Item cinis corticis salicis est corrosi-
vum unde si misceatur cum aceto removet ver-
rucas et nodos et pustulas in corpore generatas.
Item quia salicis est abstersiva [illegible] et confortat
[illegible]. Item aqua que in ligno invenitur plus ab-
stergit oculos. Item succus salicis valet in dolore
auris unde sanies egreditur. Item cinis cor-
ticis salicis valet in vulneribus fraudulentis
consolidandis. Item tempore magni caumatis febribus
[illegible] apposito foliorum salicis quia aerem infrigi-
dat. Item decoctio foliorum valet in dolore podagre
[illegible] Item si succus [illegible] cortex
[illegible] bulierit in oleo rosarum in cortice granati
valet in dolore auris multum. Sequitur

Salvia est res genita in radice ulti-
radice lingue in partibus illis glandosis
Unde nota omne quod operatur post dicitur salvia quia
aliquando operatur salvia [illegible] si salvia
dicitur cum digesta in radice lingue et illa est
efficacis operationis. Et ea salvia que inmediate
post repletionem operatur non est proprie salvia nec
est fortis operationis sed illa que post digestionem
[illegible] unde [illegible] nota quod est [illegible] et [illegible]
[illegible] operationibus quia forte in [illegible] [illegible]
operationibus. Nota quod salvia hominis ieiuni valet
ad maturandum. Unde [illegible] [illegible] et [illegible]
ieiuno stomacho et applicet [illegible] [illegible] maturat.
Item in corporibus teneris [illegible] infantium sola
salvia maturat [illegible]. Item salvia ieiuni
valet [illegible] umbilicum infantium. Item quando
infans nascitur abscinditur vena que trahit
per umbilicum usque ad epar [illegible] in utero
puero. Item abscinditur per quatuor digitos distat
que sola salvia curat [illegible] [illegible] [illegible]
Item salvia est abstersiva impetigine et [illegible]
Item salvia est contraria omnibus animalibus
venenosis contrariis nature hominis. Unde
quedam dispositio recipit [illegible] hominis
que contraria venenosis. Item confert sangui-
[illegible] maculas. Sequitur

Sambucus est planta cuius sunt due species
una est que habet formam arboris et
habet ramos [illegible] [illegible]
[illegible] nomine dicitur sambucus. Alia est que habet
folia similia foliis sambuci et producit [illegible]
que in principio sunt viridia et postea [illegible]
et ista species [illegible] ebulus. Unde [illegible] nota quod
sambucus est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] sed [illegible] tenent quia est
[illegible]. Unde [illegible] nota quod cortex media
sambuci est solutiva et vomitiva per quod nota

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] cortex sambuci [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Sambucus vel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cortex sambuci
[illegible] flos sambuci
[illegible] [illegible] [illegible]

quod rapiunt ramuli sambuci ibi inveniunt
tres cortices [illegible] exterior et que est
in mediate tra lignum et interior est me-
dia que est viridis coloris que [illegible]
in umbra [illegible] laxat fortiter [illegible] multum
[illegible] et [illegible] quatuor [illegible] assumi. Item
producit flores albos et aqua distilla-
tionis illorum florum [illegible] solis combustionem
et dealbat faciem. Item folia eius [illegible]
[illegible] [illegible] laxat [illegible] decoctio [illegible]
solutiva. Item radix sambuci decoquitur
in vino et datur ydropicis [illegible] confert
illis. Item [illegible] decoctio [illegible] valet in morsu
vipere et [illegible]. Item [illegible] radix et decoquitur
et [illegible] dicta decoctione [illegible]
decoctio dilatat orificium [illegible] provocat
et aufert [illegible] fleumaticas et
abstergit [illegible]. Item [illegible] sambu-
ci et maxime ebuli [illegible] et [illegible]
succus cum quo liniantur capilli et maxime
denigrat. Item folia sambuci decocta et co-
niuncta cum [illegible] valet ad [illegible]
[illegible] calida et valet illud [illegible]
in combustione ignis. Item folia sambuci
valet in morsu canis rabidi. Item folia
sambuci conglutinant vulnera profunda
[illegible] valent in fistulis. Item folia cum
sepo hircino valent in dolore podagre
Item balneum factum cum foliis sambuci valet
ad educendum [illegible] et [illegible]. Item succus
sambuci et foliorum sambuci valet contra
scabiem et removet pruritum. Item talis
succus valet in morsibus venenosorum
et ad dissolvendum sanguinem et lac coagulatum
in stomacho. Item succus ille valet maxime ad
[illegible] sanguisugas que adherent gutturi
et [illegible] valet maxime decoctio [illegible]
Item succus ille valet in difficultate anhelandi
et in passionibus pectoralibus quia potest
[illegible] [illegible] expectorationem. Item si [illegible] gargari-
sma valet contra [illegible] [illegible] et [illegible]
et valet in [illegible] [illegible] [illegible] et valet in
dolore dentium [illegible] si succus imponatur
ad foramen dentis. Item [illegible] ramorum
sambuci assumpte ventrem solvunt. Item
decoctio radicis sambuci valet ad re-
movendum duritiem splenis et epatis et
deopilat epar et splenem. Item ebuli de-
coctio in aqua salsa illa decoctio valet
ad [illegible] tumorem pedis vel [illegible]
in [illegible] et [illegible]. Item balneum corticum
florum et fructuum sambuci factum et [illegible]
[illegible] valet in [illegible] [illegible]
[illegible] facta [illegible] et maxime
[illegible] [illegible]. Item vinum de
[illegible] mediane corticis sambuci valet
in opilatione splenis et epatis et idem
operatur vinum decoctionis foliorum. Item folia
cortex media provocat [illegible]. Item succus
foliorum sambuci valet in [illegible] auris

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Sandux schanosser

Alba gumosa sarcocolla dicitur propter
colligere maior pro merui meliore

et poteter intsiat vomes io assumptus
adintra valet ad intfricied verulis ic.

Salnaminda i. gariofilata de qua dic-
tum est i ca° de G cit.

Sandali sunt triplicis speciei rubei
al. et citri et est lignum arboris cuius
in omnibus sit melius est sandalus citrinus
post illa est rubeus post illa albus. Citrinus
est melior quia habet odoritate plures
quia habet odore unusti propter hoc san-
dalus unustus dicitur. De gone nota quod
omnes species sunt frigide et sicce in 3° vix dicit
aliquis quod rubeus sit inter eos fortior
post albus post citrinus. De operationibus
nota quod valet multum in tremore cordis
et in cordiaca passione quia immoderatam
caliditatem cordis et sic confortat cor. Item valet
febribus ubi est magna caliditas facta
aliqualiter putredo. Item valet ad confor-
tandum epar super talestim aliquando in vla
empli aliquando in pira epatis. Item
confortat stomachum super talestium quia habet
acutatem stipticitatem et unctetatem. Item
valet in dolore capitis pro caliditate et febre
et acalite. Item si commiscetur cum ol. om
et aqua rosarum et applicetur fronti valet.
Item valet in fluxu sanguinis vincus flu-
at. Item valet ad debilitandum cum etc.

Sandaraca est gumma arboris que
in colore assimilatur karabe et aliqua
ipsa vocatur thuris. De gone nota quod dicunt
quod est calida et sicca in 2° Serapio dicit quod sit ca-
lida et sicca in 3°. De operationibus nota quod valet
ad restringendum fluxum sanguinis quocumque
fluat. Item commiscetur ad extremum ad corpus
unde eius succus quandie aquatitate
tum gustatur vim quam fugit corpus magis
ut dicit Simon 2° ca. ca. ipso de sandaraca.
Item valet ad consolidandum vulnus pulvis eius.
Item fumus eius laudatur in fistulis unde
sit suffumigatio et valet. Item valet in fluxu
ventris. Item in fluxu. Item pulvis eius
cum aliis appositis per modum suppositorii
imponatur. Item valet in catarro et ossi tabella-
tores et duellatores utuntur libenter
tyrica ut non mutant structura anhe-
litus. Item confert in tremore cordis. Item valet
in fluxu sanguinis ex pectore et phthisi flu-
xum materie de pectore. Item Al. dicit
quod ipsa intrat maxime in dolore
dentium et confortat gingivas. Dicit quod
nil est melior eo in dolore dentium etc.

Sansucus est maiorana unde in tractatu
simplicium incipietur ab M etc.

Sapo est medicina composita et est
duplex albus et niger. De gone nota
quod est calidus et siccus in 4°. De operationibus nota
quod abstergit subtiliat et resolvit unde
curabile morpheam in uncto sita cum
ea. Item ulcerat et cauterizat. Item malli-

sicut dicta aperta et facit ad colligendum sanie.

Sarcocolla dicitur esse gumma quedam ar-
boris spinose que assimilatur in colore ol-
bano sive thuri et bona cognoscitur ratione
qualitatis et coloris et minorem sibi et odoris
unde debet esse in frustis parvis. Item debet
esse lucida et est sive aliqualis colore glau-
ci. Item debet esse frangibilis et boni odoris.
De gone nota quod aliquos est calida in 2°
Vix dicunt quod sit ca. et sicca in 1° hic dicit Serap.
De operationibus nota quod habet proprietatem
vulneribus abstergit mundificat et incarnat
unde operatur sine morditatione. Item habet
proprietatem subtilissima quia abstergit potest
adeo et removet hypputudinem eius et hoc ma-
xime si misceatur cum amido et zuccaro et quo-
rum sunt aliqua partes acute calide propter
hoc debet misceri in lacte asini. Quod si non lacte
in fundi et in stetit sit per .8. horas cum ido
lacte. Item et stare tamdiu et hoc fit sexies
vel septies et te partes et calide acute re-
movet. Item valet multum in ulceribus oculorum quia
operatur abstergit mundificat oculos confortat
et consolidat et incarnat. Item valet etiam
ad educendum materiam flegmaticam de ancha et
scia de genuclis et iuncturis. Dicunt doctores
quod si non debite preparatur ulcerat intestina
precipue adhereria longa qua est res
viscosa. Debet igitur dari sit quam prius infundatur
in oleo mani et tunc debet misceri cum turbit cum
psillio et aliis appositis sito educentibus et
infusio eius in oleo debet esse lubricitas et primo in unibus
in oleo amigdalarum dulcium debet infundi etc.

Satureia est planta disposita sicut Czamb.
ysopus sed est minor ponens folia
sicut pulegio et est odorifera habens flores al-
bos sicut ysopus. De gone nota quod est ca.
et sic et est in uno 1° g. De operationibus
nota quod valet ad emendandum materiam in pectore
et pulmone. Item valet ad clarificandum vocem. Item
provocat urinam. Item provocat urinam et valet in
passionibus capitis frigidis. Item confortat
cerebrum stomachum et epar frigida ut sequitur.

Sabina est arbor quam sunt due species
una species est que habet folia similia
foliis cypressi et est spinosa aliqualiter
et habet odorem qui non bonum. Alia species est
que habet folia que assimilantur tamarisco
et odor eius non est ita bonus immo est
quasi uno typho. Ambe sunt eiusdem
eiusdem operationis et uno. De gone non habet
ca. 1° et in omnibus sic est sit 1° vidis
hic opposita est sit 3°. De proprietatibus
et operationibus nota quod sicut dicit Serap. habet
materiam subtile calidam multum aptitudinem in
quibuscumque data medicina est cum magna
eductiva. Unde adeo est aptitudine percussis
quod usus facit sanie hominis unge sanies.

Sapo gallicus qui fit ex capitello et oleo olivarum. Capitellum fit sic ... fab ...
et ... de calce viva non extincta et cinere agua ad ... 4
resultat ... dicitur capitellum ... primum 2 ... sapo gallicus ... super
... sapo communis fit ... cinere
de ... fabarum ... ad ...
... in ... ad ...
Sapo indaicus i. sapo molt.

Daniel Czamba ... Seipollis ...

Saponaria herba fullonum herba folo-
nis herba philippi ...

Satirion ... Saponaria ...
Stopaki alio Nastis Dzwig vel palatium

Scamonea [illegible] ad mixta [illegible] ... [illegible]
[illegible] lat [illegible] ... ad solem siccanda ponatur.
Scabiosa [illegible] inter [illegible] ...
Spurcas i. sanieplas ... qua ... aliud ... [illegible]
aliud ... fiat ad carbunculum et maculas ... et ad omnes ... dolores fiat ad ...
corporis et ad eos qui tabescunt.

et mitigat fetorem. Unde dicit puluis saunie ordie demane cum vino et est fortior, vel detur puluis eius. Item suffumigium in illo comeda[tur] ... suppositorium factum ex eo valet ad idem. Item pilulis abluctorum ... in quibus est ... corrosiua unde ponatur in uulnus. Item est ad mundificandum ulcera putrida. Item est ad remouendum liuorem causatum sub oculo vel oppressione causatum. Item abstersiua est. Item est in combustione ignis. Item est ad ... pulueris apta flegmatica et pannis melle comixta remouet ... et cutis defedationem et albo-ras. Sequitur ... de.

Saxifraga est planta nota ... in foliis sicut ... folia saxifra ... tendunt ad ... et habet stipites longos ... radice ... stant, et sunt folia ... stipites ... dut aradice. ... ad modum barbe sic ... et radix ... est ... interius vero alba ... odore radix petrosa ... uirtus est tum radicis in qua consistit maior uirtus quam in foliis, ergo quando scribitur de saxifraga tunc intelligitur radix. Item ... nota quod est calida et sicca in 3°. Alii tamen dicunt quod sit calida et sicca in 2° et dicitur quasi frangens lapides ... Nota quod ... valet puluis radicis si ... in cibo vel ... ad frangendum lapidem in vesica vel renibus. Item est in dolore ... quia resoluit sub-tiliat. Item est in difficultate urinandi quia abscindit materias flegmaticas opilantes. Item est in subtiliando materias flegmaticas ... indigestas ... post ... applicatur pectori et dorso. Item balneum factum ex radice valet ad idem quia in difficultate urinandi. Sequitur

Scamonea est succus vel liquor cuiusdam speciei plante que scilicet volubilis appellatur et habet folia longa aliqualiter pilosa et ... Et ... modis scamonea ... plan-ta. Duo modi laudantur ... quia ... Primus modus ... ad plan-tam istam et detegunt radicem in magna parte ... radice ... et supponunt ... aliud vel alterum et ... liquor ... scamonea dicitur vel ... cum igne ... liquorem. Secundus modus ... radices et tunc fiunt ... in illis radicibus et liquor ... colligitur et ... in sole vel igne et dicitur scamonea. Tertius modus est ... radices ... et succus ... in igne vel sole ... dicitur scamonea et primus modus laudatur ... scamonea ... est ... facta ... foliorum. Et bona sca-monea cognoscitur ... quia debet esse clara ... aut subalbida ... quia debet esse ... oportet ...

Datur ... in vino ... cum melle ... et ... ad ... vino ... bibat ... herba ... cum ... bibat in ... modum.

quia debet esse leuis quia ... ponitur ... vitiosa et ... Quarto ... in ... inmediate ... et ... in aqua, et si est bona scamonea ... aqua albescat. Vel ... scamonea, et sit ... Item cognoscitur bona scamonea ... quia non debet habere saporem valde acutum non debet esse ... Plures ... scamonea sophisticata unde aliquando ... titimalli ... sophisticata quia ... saporem acutum valde. Item bona scamonea debet habere bonum odorem, et debet ... malo odore. Decoctione nota quod est calida et sicca in 3° ... caliditas est ... quia ... in prima ... et ... est ... in ... Correctio eius. Nota quod est ... quod dicitur ... quia ... est fortis et habet proprietatem educendi coleram unde in ea sunt multa nociua. Primum est quia ... que nauseam inducit et subuersionem ... laboriosa ... est nociuum ... quia propter ... est valde inflamatiua. ... est quia ... intestina ... opilationibus ... est quia valde est ... et inducit magnum ... est quia ... membra ... quia ledit cor ... et propter ista nociua ... oportet quod rectificetur ... modo ... scamonea ... violarum ... et dimittatur per diem ibi ... et habeatur citonium ... et ponatur scamonea in medio citonii ... et inuoluatur cum pasta ... ponatur in furno ... panes sunt extracti et dimittatur ibi tamdiu quousque pasta sit decocta. Et sca-monea sit decocta ... et ... datur ... decoctio istorum. Recipe ... 3 i ... 3 ii ... 3 i ... 3 ii. Et si placet alia cordialia apponantur et dimittatur tunc scamonea ... dissoluta in aqua ... per longum spatium et ... tunc est ... ad soluendum et sic ... nociua ... sunt ablata. Et quando quis vult dare scamonea non correcta tunc debet ... cum medicinis cordialibus ... ut nociua eius auferantur. Item ... et ... aqua ... et ... quia ... non debet ad ultimum ... ne adhereat intestinis. Item

... nausea ... non ... potest ... et ... ad ...
Scamonea ... in ... mortuum ... expellit

dyagridium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Scamonea sunt trocisci cum mirra et cro-
co et aqua de stincto / et pauco opio et vi-
no pontico qui tenent maxime valent
in emigranea antiqua capitis / maxime
[illegible] frigiditate / [illegible] trocisci
[illegible] et dissolvuntur in vitello ovi vel vino
et tempora liniuntur et frons / Item scamonea
est res abstersiva quia cum aceto mixta
posita super alboras et morpheam / Item laudatur
in scabie veterosa / Item scamonea laudatur
in scrophulis quando conficitur cum succo
absinthii et psillio et ponitur super eas / Item
scamonea emplastrata in sciatica [illegible]
Item scamonea posita in dente dolorem removet
et prohibet corrosionem dentium / Item valet in
punctura scorpionis / unde mixta
cum vino et lavetur locus morsus.
Item mixta cum melle et posita super pustulas
statim removet eas / Item educit fortiter
[illegible] et per modum suppo-
sitorii imponatur / ymo sitim educit. Item
exhibita in parva quantitate provocat urinam
Item dosis eius est [illegible] ad [illegible]

Scariola est endivia de qua in capitulo
simplicium ab E vel [illegible]

Sebesten est planta quae alio nomine
dicitur ezula / unde gomme nota quod est ca-
lida in 1o 2o / De operationibus nota quod si decoqua-
tur cum mellicrato bibatur ʒ j solvit ventrem
[illegible] si de semine assumatur ʒ j purgat
coleram et flegma / et si [illegible] eius sumatur
ʒ j [illegible] idem [illegible] Sequitur capitulum.

Sticados est planta quaedam quae in
summitate producit quendam florem / qui alio
nomine [illegible] appellatur [illegible] et
habet stipitem [illegible] assimilatum [illegible] thimo
et folia eius sunt similia foliis [illegible]
[illegible] sunt latiora et maiora et dicit
[illegible] quod crescit potissime in insula [illegible]
[illegible] crescit potissime in Italia
[illegible] Arabia [illegible] de colore non [illegible]
[illegible] quod sit calida 2o 1o
De operationibus nota quod valet
in febribus flegmaticis et [illegible]
[illegible] / Item sticados [illegible]
[illegible] frigiditatis
[illegible] / et decoctio sticados
[illegible] valde / Item [illegible] confert sticados /
et in [illegible] / Item abstergit [illegible] putrefactionem
fortificat corpus ymo totum corpus
Item confortat stomachum caput et membra interiora
unde in [illegible] capitis [illegible] / Item confortat
pulmonem [illegible] passionibus
pectoris [illegible] colicis et [illegible]
[illegible] non valet quia sitim inducit
et nauseam [illegible] Sequitur capitulum.

Scolopendria est planta quae [illegible]

[illegible] Scordium

inter lapides et locis umbrosis / et alio nomine
dicitur lingua cervina et ipsius superiori
folia sunt viridis coloris / sed inferiori sunt
tendentia ad albedinem et non producit florem
nec hastam / sed multa folia / unde gomme nota
quod est calida in primo sicca in 2o secundum Anic. et Diasc.
dicit quod sit calida 2o 1o / De operationibus
nota quod habet proprietatem in splene contra opilationes
et eius duritiem removet / tam emplastrata
quam per viam bibitionis assumpta quia per [illegible] dies
bibat [illegible] duritiem splenis eius decoctionem
Item frangit lapides in renibus et vesica. Item
si [illegible] suspendatur mulieri illa prohibet
impregnationem / et hoc alii dixerunt / et dicit
[illegible] quod debet colligi tempore quo luna non apparet
et suspendatur / [illegible] in die in qua luna non
apparet / ut quando est incensio eius / et ipsa folia
prohibet impregnationem [illegible] / aut circa
suspendatur splen minuitur / Item est provocativa
urine et removet singultum quia aperit
poros [illegible] in quibus est materia causans singul-
tum in stomacho [illegible] Sequitur capitulum.

Scordium est alleum silvestre cuius flos est
albus / et vestit sunt domesticum [illegible]
[illegible] quasi nodus [illegible]
[illegible] et est [illegible] flos est res
utilis in medicina / unde gomme nota quod est ca-
lida [illegible] / De operationibus nota quod [illegible]
unde [illegible] cum scordio [illegible]
[illegible] et appliceretur [illegible] Item valet
contra tremorem manuum unde [illegible] eius decoctio
vel eius distillatio / et laventur manus / Item decoctio
florum scordeon valet contra ventositatem inte-
stinorum / Item provocat urinam / Item [illegible] stranguria
Item [illegible] vulneribus fraudulentis magis ubi
est [illegible] sanies [illegible] Sequitur capitulum.

Scorpio est animal venenosum / duo sunt sco-
rpiones [illegible] abusive nomine dicitur scorpio
est piscis cum assimilatur scorpioni / unde [illegible]
nota quod est frigidus [illegible] De effectibus nota quod
scorpio abusive dictus comestus [illegible]
[illegible] scorpio combustus [illegible] valet [illegible]
[illegible] unde [illegible] Item eius [illegible]
[illegible] / Item [illegible] puncturam
Item assatus comestus valet contra puncturam
eius et venenosorum animalium / decoctio autem scor-
pionis marini cum piscis purgat coleram
Item decoctio eius valet in obstructione [illegible]

Sehebelige est semen canapis [illegible]
dictum est in capitulo simplicium incipiens a C
[illegible] de virtute seminis [illegible]
canapus est duplex [illegible] domesticus et
[illegible] et est [illegible] silvestris / [illegible] semen
canapi est duplex / quoddam est domesticum
quoddam silvestre / unde gomme canapi et
seminis eius nota quod sunt calida 2o 1o / sed Anic.
dicit quod semen sit calidum 2o 3o, sed puto [illegible]
[illegible] De operationibus nota quod semen
canapis est [illegible] unde [illegible]
[illegible] et [illegible] / Item [illegible]
[illegible]

Marginal notes: [illegible] | [illegible] | [illegible] | Scolopendria vel lingua cervina [illegible]

vel [illegible] [illegible]

Scrophularia [illegible]

Scordion [illegible]

Scariola [illegible]

Sticados [illegible]

eius induat zodam Qz applicatum ad extra resolvit et valet. Iste semen opperat spma Iste semen tamen eradicat furfures i capite. Iste bulliat i lixivio et caput abluatur valet. Iste semen valet i dolore auris. Iste sem educit flegma et coleram et maxime cum sucus assumptus i multa quantitate etc.

Sycaron est lignum quoddam quod vocant gelsy. De gradu nota quod est ca. et sic. i 2° gradu. De operacionibus nota quod decoctio radicis confert dolori stomachi propter caliditatem et sanat solam calidtate et humiditate frigiditatem et humiditatem.

Semen lini est res nota satis. Cuius de gradu nota quod est ca. i p° et est temperatum i humiditate et siccitate ita dicit Avic. et Ga. Ysaac dicit quod sit calidum i p° gradu. Semen lini principaliter humiditate quo igitur est temperatum i humiditate et siccitate. Iste quia habet plurimam humiditatem et est inflativum ut dicit Avicenna. Dicendum quod licet quo non videtur licet habet humiditatem actualem ignis est humidus potenter. De operacionibus vero quod semen lini videtur ad maturandum apostemata. Iste comedatur i passionibus pectoralibus unde quod fit emplastrum cum aliis apparatis quod applicetur pectori. Digerit enim materiam flegmaticam in eo contentam. Iste si confectio eius vel in suffragia sit loco valet in tussi antiqua quia digerit materias flegmaticas. Iste est medicina anodina que est medicina temperate calida et doloris mitigativa. Iste semen lini cum vino valet i scissuris unguium. Iste semen lini est malum stomacho quia est multum nutriens durius digestionis. Iste cum pipere et melle misceatur provocat coitum. Iste semen lini torrefactum stringit ventrem. Iste decoctio eius valet i doloribus matricis. Iste semen lini et eius decoctio valet ad inaturandum apostemata matricis. Iste semen lini valet i constipacione ventris et intestinorum unde cum oleo rosarum mixtum decoctio clisteri et valet. Iste decoctio eius valet in conriza etc. Deest.

Sempervivum est planta cuius folia semper viret quare sempervivum dicitur. Cuius sunt due species maior et minor. Maior est planta que habet stipitem circum ardentibus ad quantitatem brachii et est grossitudinis digiti et habet folia magna ad modum quorum unum aliud cooperit. Et dicunt rustici quod ubi ponitur in tectu domus illa secura a tonitruis. Sed sempervivum minor habet folia minora et stipite minore et subtiliore quam maior et in summitate stipitis nascitur flos albus. Et ista herba aliquam appellat consimulare crescere in muris. Et sunt dubio habet virtutem similem virtuti sempervive secundum dicitur. De gradu nota quod est fri. et hu. in 3° gradu. De operacionibus nota quod valet i doloribus madidus provenientibus

aqua calida et pro multis dicitur purgando. Iste valet i apostematibus calidis ut i herpestis et formica quia directe opponuntur. Item corporis apostemati cum sint calidi et sicci. Iste valet i principio obtalmie et doloris oculorum provenientibus causa calida. Unde apponatur pannus sucus et applicetur oculis. Item sucus ille valet adversus. Item sempervivum valet i dolore capitis causa calida et dicitur misceri cum aliquo appatato. Ista videtur ad provocandum sompnum. Unde pulvis et sempervivum i ungento cum suco. Iste valet ad restringendum fluxum quod inde fit emplastrum quod applicetur volue et pectinum. Iste pessariis fluxum menstruorum descendentis a matrice. Iste valet. Iste valet i fluxu ventris colico quia infrigidat et constringit sua frigiditate. Iste sucus assumptus cum vino interficit lumbricos et vermes contentos i ventre dicit Ysaac quod aliquam speciem sempervive que crescit ad rupas et hec est opposita ...etc. Sequuntur alia.

Senaciones sedum quod dicitur sunt sisymbrium aquaticum de quo dictum est i littera C. sisymbrium in capitulo alio. De gradu nota quod est ca. et sic. i 2° gradu. De operacionibus nota quod valet contra difficultatem spiritualium anhelandi. Iste valet i dolore stomachi causa consumptione et yliaca passione et provocat urinam et menstrua contra vero i doloribus yliacis etc. Sequitur.

Sene est planta que in mense crescit per modum manubrii et sunt i ea due species scilicet folliculi i quibus sunt semina plura nigri coloris que quia semen appellantur et quibus nos utimur i medicinis et maxime folliculis et debent tendere ad aliqualem nigredinem cum viriditate et semina eorum debent esse lata. Quod probabiliter non valet nec valet quando sint vetusta. De gradu nota quod Ysaac dicit quod sit ca. et sic. i p°. Et quod sunt i ea et de folliculis dicens quod sit ca. i 2° et sic. i p° Ysaac intellexit de foliis. De operacionibus nota quod folia sene prosibent casum capillorum unde ponatur i lixivio et abluatur caput cum ablucio mortificat pediculos et folia comeduntur i dolore capitis provenientis causa frigida. Iste folliculus sene educit materiam melancolicam. Non vero materia colerica adusta et quia non fortiter solvunt et salvatis et vigoratis spiritibus est contra alteras et fulgemine. Iste nocet cordi et stomacho quod cum ea dicitur pani spica nardi que confortat cor et stomachum.

Semen lini Sieyewnik =

Senaciones in Boh[emia] ... / Sempervivum Rozchodnik ...

capitis dolor

Senaciones i. mar[?] ... dicitur cum aquatico

nadrek(?) zeyn... chel =

Item debet elacte i quo spica fuit infusa
et apponatur modicum de eis et multum valet
Item confortat iuventute primum degene vn
ter iunctum i quo ponatur folliculi seme
et dimittantur per tres menses / ita tale eo
fortat cerebrum et inducit gaudium et reducit
mentem tristitia infirmitatem quia inflam

Sagapinum est gumma arboris cuiusdam
qua arborem dicunt esse simile
arbori producenti galbanum vnde ex illa arbore
exit liquor qui ingrossatus dicitur sagapinum
et debet esse lucidum / et in parte exteriori debet
esse album in parte interiori debet esse aliqualiter
citrini coloris / et debet esse odoris non ita
gravis sicut est galbanum / unde gradus non
quod est calidum et siccum in 2o. Avicenna dicit quod est calidum in 3o
siccum in 2o. De operacionibus nota quod est aperitivum
resolutivum / unde stomachatorium factum
ex eo confortat materia flegmatica de ve
triculis cerebri / et obliviosum valet i epy
et litargia / et in paralisi / quia resolvit sub
tiliat et reducit materiam flegmaticam
Item vi(?) i ardiolo quod est aqua prima dictus
quod aliquando crescit in palpebra / Item in
fricatur cum aceto et fit linimentum super ardiolum
et valet / Item cum sagapinum cum vino et sepe
locus tractus liniatur et attenuat ipsam
et tandem removet eam / Item valde valet
in oculo non vidente ubi fuit nimia flegma
grossa quia valde abstergit / Item valde
prohibet fluxum aque ad oculum / Item valet
in asmate in tussi antiqua descendente
a causa flegmatica vnde aliquando datur in
potu i decoctione ordei vel liquiricie / quia
potenter educit materias flegmaticas
existentes in pectore / Item fit suffumigacio
ex eo cum tali causa / Item aliquando pro
in clisteri sagapinum ad educendam materiam flegma
ticam a iunctura et a membris opportet / Item educit
lumbricos vnde datur in via cum mellicrato
si pregnanti non detur quia interficit
fetum / Item aliquando fit suppositorium ex eo
et imponitur vulve / Item frangit la
pidem et provocat urinam / Item valet contra
medicinas venenosas mortiferas
Item gummus est pane sagapinum cum aqua
solutus quia malicia refrenat et
iuvat ad educendas materias flegmaticas
de iuncturis et dosis est ad ʒ 5 ad ʒ 1
Item confert in duricie epatis et splenis
Item valet in illis qui perdiderunt sensum
et motum in aliquo brachio quia resolvit
subtiliat confortat ut dicit dictum

·i· colubrina · serpentaria · i· dragunaria

Serpentaria est planta cuius folia
in quibus est figura admodum
serpentis / Alio nomine dicitur dragutea et
habet radicem cuius virtus est in ea
et est pugitiva lineyle ista radix
valde / Unde gradus nota quod est calidum et siccum

Serpentaria dragutea colubrina vel
colubaria porrum lupinum · basilicum
basilica basiliscus crocodilla / serpe
ntina viperina / mozowniik / trava
zmija

et puto quod in 3o gradu / De operacionibus et proprietatibus
nota quod valet ad decorandam faciem mulieris
unde accipiatur radix / et postea pulverizetur
deinde aspergatur cum aqua rosarum et ponatur ad solem
et exsiccetur / et hoc fit quater vel quinquies vel sic
deinde cum aqua rosarum misceatur cum quo facies
liniatur vel lavetur faciem mulieris / et multum
valet / Item valet ad ampliandum orificia fistu
larum / vnde cum sapo sarracenico et cum illo co
misceatur pulvis eius / et ponatur in orificio fistule
hoc potenter dilatat adeo quod os corruptum
potest aperiri / Item carnem mortificat et
prohibet deambulacionem eius vnde cum 2a parte
calcis vive et triplum serpentarie et misceatur
cum aceto fortissime / et in liniatur locus / Item
potest fieri masticatorium sed non utimur eo propter
eius acuitatem nisi prius decoquatur per se
et deinde masticetur tale opiatum potest purgare edu
cendo flegma de capite / Item valet in dolore
sciatica / et in doloribus iuncturarum et podagra
dependentibus a causa frigida / quia potenter
penetrat ad partes profundas resolvendo et
consumendo materias ut dicitur dictum

Serpillum est planta que crescit in pratis
in multa quantitate et est boni odoris / et
habet duas species / scilicet ortulanum et campestre or
tulanum longius diffunditur super faciem terre
sed campestre aliqualem hastulam habet / sed
habet odore consimile / unde gradus nota quod est
calidum et siccum in 2o / alii non graduant / De operacionibus
nota quod valet ad consumendum materias flegmaticas
fluentes ad pectus vocis et partes inferiores
et i liquirico potest poni / Item confortat stomachum
infrigidatum quia sua aromaticitate calefacit et co
fortat / Item valet in difficultate urinandi / Item
pectini applicetur decoctum / vel detur vinum
decoctionis eius / Item valet ad confortandum
urinam et provocat eam / Item confortat cerebrum
et splenem quia sua caliditate et aromaticitate hoc
facit ut dicitur dictum

Seta est res quedam qua quidam vermes
producunt vnde tempore suo crescente est
magnificatus emittit per os materiam sete
in modum fili sicut aranea et crescit et producit
per modum tunice et facit rem densam et
circumvolvitur illa i ista re densa et postea eam
dimittunt in umbra continuit illa quasi
alas habentia / et producit postea ova que
tempore estivo apponuntur soli et fiunt vermiculi
isti operis qui in(?) ... fo ys movi ul
dum ponuntur i petra et postea ... subassell
et ibi taliter vivificantur et in partibus ytha
lie fiunt vestes de istis folliculis tam for
tes quod sagitte non possunt penetrare / unde gradus
nota quod est calidum et siccum in 1o vnde si calidis
et siccatis parum distincte apparuerit / De opera
cionibus nota quod est res cordialis multum
ideo in sciencialibus [?] non ponimus seta

Serpillum calidum et siccum ... conbusti ... sepillum
fuerit ... at i ... lerno
die / et ... inspect ... vero
... et campestre ... vero · ...
... ... in vino
dolorem ... et ... ·

Serpillum minor · Semrzik

Salvarella vel solsequium
vlitu pavoy =
Sicla czwykla =

et dz pom cruda qua adusto et movet ma
gna ptem dz ego frustravi infundi / et ptes
tur cotundant et ponunt in actualis car
dialibus / Alii pmittunt bullien aqua bu
glossi donec virtus extrahat et illa aqua
ponit in confortativis cardialibus etc etc
Sicomorus est arbor que crescit in in
sula cipri, et vadi cuius folia sunt lata
et assimulat foliis fici / a foliis mori vel
fi / et pducat fructum / et ter aliquis in anno
pducit fructum plenum in dulcedine sicut op
ista arbore extrahitur lac multe quantitatis
advenientes vere / et modus est quia cum lapide
et cutello infunditur cortex cui apponitur spo
gia que imbibit lac et compressa et illum appli
ca et fit sic pus / Unde gradu uno quod est ca
est et 2° Unde effectatibus Nota quod succus
eius est valde parum nutrimenti et nocet
stomacho et ventrem laxat / lac autem eius valet
ad consolidandum vulnera potentem / Item lac vz
contra morsus animalium venenosorum tuc
bibitur quam etiam in loco ponitur / Item lac dissol
uit apostema durum etc sequitur
Sicla est species blete et prius scilicet sunt
due species una est que est multe vi
ditatis que sicla nigra dicitur et in dyas et
dicitur nigra ab sicla alba / Alia sed est alba
Unde gradu nota quod est fri et hu in p° vir
ea sunt ptes calide nitrose in superficie / In
profundum nota est frigiditas et humiditas
Unde operationibus nota quod succus eius valet ad
interficiendum pediculos / et decoccio eius
idem operatur / Item ipa est mali nutrimenti
et est pari multiplici sicut etiam alia olera
emplastr / Item ledit stomachum in sua virtuositate et ego
primo aqua dz cum et ppera illum decoqui
quod quis volt ea uti in via cibi / Item
succus eius est bonum caput unde succus
eius attrahit per nares reduat multa
mag flegmatica / Item vz in combustione ignis
unde decoquit folia eius et ponatur super
locum combustionis / Item sicla valet ad maturad
apostemata et dissolvit modicum / Item succus eius
valet in passionibus causatis ex frigore / Item sicla
vz ad removendum morpheam et pannum in
cute quia vomere sue virtutis abstergit et
mundificat / Item decoctio sicle solvit ventre
propter nitrositatem eius / sed sicla sicle cedentes
ad nigredinem constipat ventre et fit ma
gis si apponitur in furno prius / Item sicla
est modice operationis quod est plus apri
tiva quam sit malva et sicla / alba est magis
virtuosa et participat pluribus partibus calidis
quam nigra etc
Silia est l dequa dictum est in tractatu
simplicium in capitulo ab l etc
Sinapis est planta que producit seme
quoddam quod vocatur sinapis appellatur et dicitur etiam

Sigillum marie sigillum salomonis
herba salomonis krowka

Et sinapis tunc intelligitur semen non
plata / et semen illud eligendum est quod non
est nimis antiquum / sed quod intus
habet aliqualem citrinitatem et adhuc vire
tuosum est et humidum   humiditatis
Unde gradu nota quod est ca et sic in 4to / Unde
operationibus nota quod in via cibi non est
succus quia ca et sic in 4to in sunt graviea
in via nutrimenti sed exhibetur in via
cura medicine / Item succus cum cura cibi / Item
valet ad dissolvendum humores flegmaticos
in stomacho et aliis partibus operantes / et frutibus
capit debile immo etiam exhibendum / quia
ducit humores ad caput / quare epilepticis
non dz dari verum quod valet in epya per via
masticis et uos per via cibi assumendi / Item
valet et ad educendum humores flegmaticos in
naribus applicatur quia est ca sternu
tatoriis / Item epylepticos dz imponi
naribus quia excitat eos / Item valet
in litargia / Item valet in dolore sciatico cum
cum melle applicetur dorso rubificat locum
unde valet in omni dolore / quod manu
velim educere dementicionibus / Item si opera
et mellito sl gargarismus confert
in squinancia et in apoplexiis   primo
in squinancia vz in virtute gutturis cum
melle et sinapi quia extrahit materiam / Item
opera et ruta et fimeto sit emplastrum in poda
gricis pestilentibus / aliquis apponunt ficus et alia
attrahencia et multum valet / Item sinapis vz
ad dissolvendum pustulas unde cum aliis
apparatis et melle fit emplastrum ita potest
dissolvi / Item vz ad declinationes oculos
resiccatos humoribus lippitudine unde
ex eo et aqua et melle simul bullitis
fit collirium quod exhibetur / Item decoccio
sinapis vinum privatum / Item sinapis vz
ad removendum tynitum et surditatem et in aliis
in aure operationes / Unde decoquitur in
oleo / vel decoquatur in aqua et fit
suffumigium et est res satis tuta / Item
bullitum in aceto cum quo fit ablucio pa
et unionum scabiei / Item sinapis quantitatem sufficientem
vitella ovorum sufficiente melle quantitatem
sufficientem et cum oleo terantur et adipe sl linimentum
cum quo faciei linitur aufert eius ma
culas faciei et pustulas eius et non
ulcerat / et humores faciei et humores
qui sunt sub oculo / Item sinapis vz in illo
unde commixta cum melle et fit
linimentum et est remedium bonum / Item
valet in dolore artetico podagricis etc
Sinfitum est consolida ut dictum est
est in tractatu simplicium in capitulo
A et unde gradu nota quod est fri in fine
2i et est sic in 2° Unde operationibus nota quod
valet ad restringendum fluxum sanguinis

Czarnyslow
Nota ut ...

3

Lactuca asini

et ventris confolidat etc. Degr(adus) …
Scariola est lactuca agrestis de qua mentio
facta est superius. De gradu nota quod
est frigida et sicca in primo de remediis ad …
et eius sunt quatuor species. Una est que
dicitur [illegible] alia dicitur [illegible] 3a app(ellatur) a
4ta nomine non habet et habet folia similia
folijs lactuce sed folia sunt acuitate
et spinas in medio. De operationibus nota
quod valet in opilationibus epatis et splenis. Item
valet emplastrata super formica et super
herisipila. Item illa que appellatur a
vel in puctura serpentis. Item lactuca agrestis
remouet [illegible] capitis quia est ab
[illegible]. Item valet in scrophulis et remouet
[illegible] prius calidarum in ea [illegible]

Sisamum est planta producens folia ob
longa et producit semen quoddam et [illegible]
scribunt doctores. Sisamum tunc intelligi
tur semen seu semen et est valde unctuosum
quod [illegible] oleum quod oleum [illegible]
dicitur. De gradu nota quod est calida et humida in primo.
De operationibus nota quod nimis sumptum reddit
multe [illegible] et ratione unctuositatis
ratione unctuositatis propter quod cito inflama
inducit sitim. Item oleum eius et [illegible]
valet in asperitate causatis [illegible] quia
quia humectat et calefacit temperate. Item
valet in congelationibus sanguinis [illegible]
[illegible] appareant [illegible]
nigra. Item succus plante lenit et pla
nat capillos et oleum eius facit eos du
ros et [illegible] et non facit eos cadere. Item
valet in combustione ignis. Item vel sisamum
[illegible] et maxime oleum quia
humectat et calefacit temperate. Item vel [illegible]
senectutis. Unde etiam dorsum sit in [illegible]
[illegible] valet. Item illud oleum [illegible]
in asmate quia humectat et calefacit et
digerit materias [illegible]. Item decoctio [illegible]
valet ad mollificandum ventrem. Item si cum [illegible]
[illegible] et melle [illegible] augetur [illegible]
[illegible]. Item dicit [illegible] quod in sisamo est [illegible]
provocandi [illegible] adeo quod si detur mulieri
pregnanti [illegible] cum coctione [illegible]
emplastrum vel in pulsione et remittit
[illegible]. Item vel morsu serpentis [illegible]

19a
Bijala abo vodna [illegible]

Sisimbrium est planta cuius folia assi
milantur folijs mente vel sunt magis
longa et in natura eius appropinquatur
multum mente et odor eius. Et habet stipitem
rub[eum] [illegible] albo. De gradu nota
quod est calida et sicca in 3o sicut menta. De opera
tionibus nota quod est [illegible]
difficultate urinandi et contra calculum
[illegible] pulvis quo calculosi [illegible]
[illegible] multum valet. Item vel in
[illegible] pectoris quia digerit sua cali
ditate [illegible] materias pectoris et [illegible]

Bijiloy … [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] balsamita alba | [illegible] fluviali
[illegible] herba [illegible] | [illegible] mentha [illegible] | [illegible]
[illegible] fluviali | Bijala vodna [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] herbarum [illegible] lane [illegible]
[illegible] sanguinem stringit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] stringit [illegible]

Item valet contra opilationem splenis et epatis. Item
valet in dolore stomachi [illegible] applicetur
[illegible]. Item vel in dolore intestinorum et colica
et valet in fluxu capitis unde [illegible] et
[illegible] applicatur. Item vel [illegible]
detur decoctio eius vel pulvis eius cum aliis
[illegible]. Item confortat et mundificat [illegible]

Sisileos est planta cuius folia similia fo
lijs feniculi sunt [illegible] et habet stipitem
in cuius summitate producit semen quod dicitur semen
quod [illegible] sisileos et habet radicem bonam odo
ris [illegible] in medicinis. De gradu
nota quod est calida et sicca in 2o. De operationibus
nota quod est provocativum urine unde in difficultate
urinandi decoctio eius vel [illegible] eius cum [illegible]
decoctio vel in debilitate [illegible] et provocat [illegible]. Item
[illegible] confortat stomachum frigidum et valet ad opilationem
opilationem stomachi et splenis et renum. Item est [illegible]
[illegible] flegmaticam. Item valet in dolore [illegible]
[illegible]. Item valet [illegible] flegmatica. Item [illegible]
[illegible]. Item valet ad confortandum visum
et [illegible] vel ad provocandum urinam [illegible]

Solatrum est planta cuius sunt quatuor species.
Est enim solatrum ortulanum et est aliud
quod alkakengi dicitur et est solatrum stupefactivum
et est solatrum [illegible]
[illegible] ortulanum habet folia in dispositione [illegible]
folijs [illegible] ad [illegible]
et folia eius sunt [illegible] sed solatrum
dictum alkakengi habet folia similia [illegible]
[illegible] sunt longiora et habet folliculum
in quo granum rubeum producit. Stupefactivum
habet folia similia folijs [illegible] et habet flores
rubei coloris. Sed [illegible] habet folia ali
qualiter oblonga et producit grana ad modum
[illegible] sunt [illegible] cortex eius est
albi coloris et folia eius sunt sicut folia eruce
que aliqualiter longa et [illegible]. De gradu
nota quod [illegible] duas species est
frigida et sicca in primo. [illegible] est frigida et sicca
in 2o. Ultime due species sunt frigide et sicce in 3o.
De operationibus nota quod aliquando accipitur
solatrum et operatur sit emplastrum et ponitur
super herisipila et formica [illegible]. Item
[illegible] alkakengi provocat urinam et [illegible]
[illegible] renum et vesice unde
in difficultate urinandi vel [illegible] ponatur
in vino et [illegible] de quo
bibat patiens. Item [illegible] solatrum vel ad re
stringendum fluxum [illegible] fit emplastrum et
[illegible] super [illegible]. Item stupefactivum vel
ad provocandum sompnum unde radix si [illegible]
[illegible] provocat sompnum
[illegible]. Item cum solatro [illegible]
[illegible] capiti [illegible]
calidi [illegible]. Item [illegible]
auris unde fit de radice decoctio et applicetur

Solatrum [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible]

[illegible] calendula [illegible]

Spagus sunt [illegible] ... palomia ...

Solatrum [illegible] ... fructuum ...

auri etiam i[n]minorem dolorem auris. Item destu[m] pe[n]ne ... sed propter gra[vitatem] inducit malum valde. Item aurei ... intersunt ... intersicte et ... inducunt maniam. Item aqua eius bibe[n]do ... Item solatrum valet ad prohibendum fluxum spermatis in sompno ... cum succo ... et pectine et valet. Folia eius ad idem valet. Item decoctio radicis ... provocat urinam et ... somnum inducit. Item si capiatur radix eius et bulliat in vino vel aqua et teneatur in ore minuet dolorem dentium ... Sequitur de ...

Sorba est arbor pomosa que producit fructum similem piro paruo sive pomo qui fructus habet intra ossa i[n]ter ... eius et est fructus tarde maturitatis et quando est maturus tunc est quemeus et delectabilis ad comedendum. De gradu. Nota quod est frigida et sicca ... De operationibus. Nota quod habet proprietate[m] ventrem constringendi unde ... aqua ... datur patienti. Item ... ad confortandum stomachum in lassitudine ... confortat. Item ... in fluxu sanguinis ... Item ... eius sunt stiptice et sic constringunt ventrem ...

Sparagus est planta quedam spinosa que producit semen quod sparagus appellatur. De gradu. Nota quod G[alienus] ... de simplici medicina dicit quod sit equalis ... dicit ... ad caliditatem ... quod sit calida et sicca in primo. De operationibus. Nota quod multum valet in operationibus splenis et epatis et ... unde valde provocat urinam. Item valet in ictericia. Item provocando urinam fortiter stringit ventrem unde multitudo urine est ... Item dicunt aliqui quod decoctio sparagi interficit ... sed ... hoc non confirmat. Item decoctio eius cum aceto facta et radicis eius ... valet in dolore ventris. Item sparagus est ... et semen eius et decoctio radicis eius idem facit ... Sequitur ...

Asparagus est planta que producit stipites valde spinosas et producit ... fructum tempore veris qui est tenerus ... et homines ... illo utuntur dum est iuuenis ... sed in antiquitate fit arbor ... in folijs et quando ille fructus ... tandem producit semen et habet radicem duram. De gradu. Nota quod sparagus est calidus et siccus in 1[o] ... Aliqui dicunt ... et hoc tenetur. De operationibus. Nota quod multum est ... sparagi fructus eius ... unde comedentes ... uinales quod urina habet odorem sparagi. Item valet in calculo et provocat urinam. Item valet

Sparagus ... fallit ...

ratione sue caliditatis frangendo lapidem et ... ratione sue proprietatis que aperit vias et dissoluit materias lapidis et ... ducit virtutes aliarum medicinarum ad locum lapidis. Item valet in yliaca passione. Item valet in dolore intestinorum ... frigida. Item valet in opilatione epatis et splenis decoctio eius ... Item aqua facta per distillationem sparagi ... ad idem. Item vinum decoctionis eius valet ad idem et tempore ... potest fieri ... calculosis valet multum. Item radix eius est ... valens ad idem ... quando ... non possumus habere fructum capiamus radicem vel herbam. ... Sequitur de ...

Spica est duplex. Spica quedam est que spica nardi appellatur ... que spica celtica seu ... Spica nardi crescit aliquando in Iudea, aliquando in India, aliquando in alia regione. Sed que crescit in Iudea est melior et ... et eius bonitas cognoscitur ... quia debet habere odorem ... post ablutionem spice et debet esse rubei coloris et aliquando ... in aqua et aufertur ... et ... color tendit ad albedinem et habet radicem ... que ... et habet folia multa que ... comedit et debet esse ponderosa ... et debet esse aliqualiter pinguis. De gradu. Nota quod est calida et sicca in 1[o] ... Dicit quod sit calida in 2[o] ... De operationibus. Nota quod est medicina que valet ad confortandum cerebrum frigidum et ... in fluxu catarrali et ponitur ... capitis ... Item est confortativa stomachi ... applicata ab extra quam ab intra ... subtiliat ... ventositates ... aperit opilationes ... Item confortat epar, aperit opilationes eius ... in dyscrasia epatis frigida. Item confortat pulmonem. Item in tremore cordis et cardiaca passione valet. Item confert spleni quia aperit opilationes splenis si ... cum vino ... aufert duritiem splenis. Item provocat ... in decoctione eius ... aufert ... Item ... aliqualiter provocat ... retinendi superfluum fluxum ... Item provocat urinam. Item ... bonum odorem oris unde masticatur et ... bonum odorem. Item ... confortat. Item ... assumi ...

Russa ... amarus ... spica nardi ... spica ...

Spica celtica ... gallica ... bakmor ...

cum quo dissoluto in aqua lavetur manus
et inde prohibebit bonum odorem / et spica
nardi in dictis operationibus est minoris
efficacie sed celtica est minoris effica(cie)

p Spinachia est herba nota / ut ait
Ysidorus nota quod est frigida et humida in se-
cundo non habet aliquid nocumentum sive
brodium est solutivum. quia prima aqua
debet eici sed cum secunda aqua decocta vel
et nutrimentum eius est melius nutrimento
atriplicis et multarum aliarum herbarum
Item induit leniendo solutionem ventris
Item de expectorationibus nota quia bene potest dari febri-
citantibus quia est frigida et humida etc.

Splen est membrum notum quod potest recipere
superfluitatis in corpore humano
De gradu nota quod est frigidum et siccum De opera-
tionibus nota quod est mali nutrimenti
multum etiam durum digestu / difficulter digeritur
unde splen porci est magis laudabilis
et porcus participat multa humiditate
et ideo habet minorem ita terrestrem etc.

Spodium secundum Avicennam dicitur esse radix can-
ne adusta / unde gradus 2o. Tamen quod sunt
qui canne quarum radices abutuntur propter
consimilitudinem ... in illis compositionem ... ca-
nas agitantis et commotivis / quidam
autem dicit quod spodium est os elephantis
combustum quod sophisticationem prohibitionem
ossis canis tenentur Avicennam De gradu
nota secundum Serapionem est frigidum et siccum in 3o. Secundum A-
vicennam est frigidum in 2o siccum in 3o. Aliqui dicunt
eum quod sit frigidum in 3o siccum in 2o / De operationibus
nota quod valet potenter in apostematibus
calidis oculorum / Item valet in albola pus-
tulis / Item pulvis eius valet ad restringendum
sanguinem ... fluentem de emoroidibus
si suppositur / Item spodium est valde cordis
confortativum unde in sincopi et cardia-
ca passione probetur ... valet
Item valet in fluxu ventris colico / Item valet
in febribus acutis calidis etc.

Spongia marina est res nota satis
Et sunt due species masculus et fe-
mella / masculus habet foramina parva
et aliqualiter spissa / et ...
femella habet foramina lata et multa
et est lassa satis / et ... est animal quod
habet in ipsa motum / De gradu nota quod e-
rat ... in 2o / et in spongia marina
inveniuntur sepe lapides qui ponuntur
etiam ... / unde quod sunt ...
spongia / ... spongie secundum Avicennam
... quod sit frigidum in 2o ...
De operationibus nota quod spongia nova
est alia que debet poni in medicinis et

Spongia recens ... gelena
...

no antiqua quia deperdit illa virtute / Item
spongia recens est solutiva vulneris recentis
unde ponatur in aceto et exprimatur et ponatur
super vulnus / Item infundatur aliquando in aceto
aliquando in aqua / aliquando in aqua et aceto
simul / et secundum dispositionem et regionem membri super
ponendi / Item ponitur in vulneribus addilatandum
orificia vulnerum / et debet poni in modo
... / et cum oppilat / Item valet
ad prohibendum fluxum sanguinis unde spongia
et ponatur ... locum ubi sanguis fluxit
Item operatio sit cauterium / unde ponatur super
locum qui debet cauterizari / et desuper ponatur
ignis et incipit comburi / et sic cauterizat
Item ... oppilat ... flegmatica
Item est abstersiva et mundificativa / Item due
... / Item spongia
quando adheret ... in sputo sanguinis ...
et valet ad ... / et valet ad abstergendum
... et prohibendum ... ne fluat ad oculos
et est similis tutie in vigore sed prius debet
ablui / Item fiat tota opera qua ponatur ...
in orificio ... potenter restringit flu-
xum ... / Item lapis spongie dicitur confe-
rre ad frangendum lapidem vesice et renum et
aliquos / ... quod ... est falsum quia
... ad vesicam ... quod in
principio productos lapides ... sed quando
est confirmatus non etc.
blamath
modur...

Sponsa solis est planta que alio nomine
dicitur ... solsequium / et dicitur
sic quia producat florem qui ... admodum
solis / unde quando sol est in oriente tunc ...
se adorientem et sic in meridie et occasu unde
... nota quod est frigida et sicca in 2o. et
plus / De operationibus nota quod valet
contra venenum unde datur radix eius
cum aqua eius et valet / Item valet ad oppilationem
epatis et ... unde ...
... epatis / ... propter aliquas partes
calidas quas habet / licet tamen sit frigida ...
... / Item valet in morsibus animalium
venenosorum unde ... in ... loco / Item
valet ad ... cotidiana et tertiana
unde datur succus eius in mane et ...
valet etc. ...

Spuma maris est res nota satis et
... sunt quinque species / una est spuma
maris que assimilatur spongie marine
et est gravis in ponderis / et habet odorem qui
similatur odori piscium mortuorum et habitat
in litoribus maris / 2a species est oblonge
figure que est levis / et habet multa foramina
et est levis sicut spongia / sed foramina
eius sunt maiora / et odor eius assimila-
... maris / 3a species est cuius color
est ruber ad purpuream declinans ... colore
rose / 4a species est que assimilatur lane

...ola
... / Elitropia
... / ...
...

sumitur. Spuma spes est que in superficie est
levis, et interius est aspera, et assimilatur
fungo in figura. Unde Galienus: Nota quod omnis
spuma maris est valde calida, secundum omnes
dicit Auicenna quod sit calida et sicca in 2º. Spuma
maris generatur opere magis subtili, et
spongia est res magis grossa et terrea, et
quia aqua maris est salsa, et eius partes
subtiles dicit est quod spuma maris est calida
quod quia producta est operationibus partibus
subtilibus dicitur. Quod spongia maris producitur
partibus magis subtilibus, sed tamen
eius sunt partes calide admixte ideo potest
calida esse. De operationibus nota quod valet
quando dissolvitur in aqua ad abstergendum faciem
et maculas faciei et inungitur. Item unguentum album
et prohibet sudorem quia stringit, congregat et
resolvit .i. sanum ad [illegible]. Item cum spuma
maris et spica que rosea dicitur, cum vino
mixtis valet in allopicia. Item quinta species
eradicat pilos si commixta cum melle.
Item spuma maris valet ad abstergendum visum
et oculos, sed debet ablui prius et postea
teri et pulverizari. Item aliquando adurit
unde ponitur in nova olla et clauditur
firmiter cum [illegible] et ponitur in fornace talia
et dimittitur sic decoqui et postea abluitur
et fit pulvis qui valet multum in oculis et
vulneribus. Item valet in scabie colerosa si
mixta cum terebintina et oleo laurino et
linitur. Unde etiam inungitur spuma et spuitur
si cum aqua eius corpus abluatur.

Squilla est cepe quoddam quod cepa marina
dicitur quia intersecat marees. Et dicit
Auicenna quod bonitas eius cognoscitur colore
et sapore. Unde debet esse album vidi[illegible]
tendentis ad albedinem et debet habere saporem
aquae dulcis .i. post postea amarescit. Unde
Galienus: Nota quod Auicenna dicit quod sit calida in 3º sicca
in fine 2º. Constantinus dicit quod sit calida et sicca in 3º. De
operationibus nota quod squilla valet in allopicia
si cum oleo et melle commisceatur et
linitur. Item valet ad removendum verrucas
nodis et capita earum quia naturaliter
subtiliat et resolvit. Item valet ad abstergendum
maculas, flegmata, viscosa, crudam et sic
decoquitur cum squilla et in [illegible] pasta
et subtilientur vel fornace ponatur. Item
valet. Item squilla valet in epilepticis
et pectoris opilationes [illegible] et congregationes.
Et adiuvat valet sirupus squilliticus et acetum
squilliticum contra [illegible] retentionem. Item probatum
est contra [illegible]. Item acetum squilliticum
confortat dentes qui moventur et confortat
gingivas. Item prohibet putrefactionem
fieri in humano corpore et vires eius
confortat, [illegible]. Item abstergit canna
pulmonis quia removet superfluitates

confortat. Item squilla scilicet in [illegible]
ponitur et maxime acetum squilliticum,
et hoc est scilicet in [illegible] prohibente opinia
sua flegmatica. Item oximel squilliticum
scilicet [illegible] et [illegible]. Et acetum
squilliticum sic fit. Accipe ca. squilla
[illegible] et [illegible] in [illegible] suas et postea
[illegible] in umbra quatuor diebus ut
partes acute operantur et postea ponatur
in aceto fortissimo et mittatur stare per
quatuor dies, et tunc coletur et illud acetum
colatum dicitur acetum squilliticum. Alii
faciunt quando partes sunt separate tunc
[illegible] ponuntur ad acetum et permittitur
stare per quatuor dies, et postea tunc
faciunt oximel squilliticum simpliciter
si apponatur mel. Et si etiam apponatur
radices [illegible] dicitur oximel compositum.
Et sirupus [illegible] fit. Vinum squilliticum
[illegible] et [illegible] fieri tempore [illegible] sic fit
vinum [illegible]. Sed [illegible] corporalibus
interius non dicitur dari ut in pectoris et
[illegible] de squilla valet in passionibus
pectoris. Item [illegible] squille causat
[illegible]. Item acetum squilliticum
[illegible] et squilla scilicet contra venena
[illegible] si squilla suspendatur super
[illegible] domus venenosa prohibet
ab ingressu. Item squilla et vinum eius
est [illegible] probatum. Unde squilla
dicitur [illegible] et pulverizari tandem et debet
poni ad partem et suspendi ad [illegible]
vel ponatur squilla recens in [illegible]
et sic erit vinum squilliticum et illud
est fortius [illegible].

Squinantum est herba quedam que
alio nomine dicitur herba camelorum
et in squinanto sunt tres partes: est flos
eius, et herba palearum quasi stramina
et est radix, et folia sunt ad modum
paleae et in [illegible] est flos qui assimi-
latur flori [illegible], et est flos pilosus
et boni odoris. Et inter omnes partes
flos plus laudatur quia est res magis
[illegible], sed [illegible] palea cum flore
quia non habemus. Et bonitas cognoscitur
ex colore et odore, quia debet esse [illegible]
et debet [illegible] color eius ad [illegible] quaedam.
Unde Galienus: Nota quod est calida et sicca in 2º. Et
Auicenna [illegible] dicit quod sit calida et sicca in primo
[illegible] dicit [illegible] in 2º. Copio
Auicenna appareat [illegible]. De operationibus
nota quod est [illegible] et [illegible]
sit emplastrum super pectine [illegible]
et renibus in provocatione urine, et debet
poni super pectine. [illegible] adiutorium
[illegible]. Item confortare habet [illegible]
[illegible] et [illegible]. Item confortatur

Squilla [illegible] maris [illegible]
[illegible] remansit
et [illegible] aliarum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] squilla [illegible]
[illegible] et medicinalem [illegible]
[illegible]
[illegible] medicinam

Columbinum fimum cum axungia ... et
in panno ... tollit ...
... manantes stringit

epatis et splenis / et ratione sue caliditatis
est deopilativa epatis et splenis. Item
radix eius valet in fluxu sanguinis de
pectore. Unde in sputo sanguinis cocta
bibita comedatur / et flos eius ad idem
valet. Unde ypocras dicit confectum cum
pipere commixtum quod est resolutivum et
aperitivum. Item oleum confectum removet lassi
tudinem et [illegible] Item decoctio confecta
valet in doloribus renum et pedibus
[illegible]. Unde sedat ... decoctione
eius. Item semen confectum facit florem
et pigrum semine inducit sompnum
Item gingiuas laxas et debiles et inebriatas
lapsata confortat. Item confectum valet ad
confortandum cerebrum ... infrigidata
Item emplastrum confert morsibus ve
nenosorum. Item confectum confert quia
... [illegible] / et postea ... quia
educit ... flegma ... etc.

do^or capitulum herba pedicularis ... wyesselnik

Stafisagria a quibusdam passula
montana appellatur. Alii dicunt
quod appellatur uva passula montana
que est planta cuius folia assimilantur
foliis vitis silvestris et habet folia
[illegible] sicut sunt folia malue / et produ
cit granum quoddam quod assimilatur
ciceri ... est minoris quantitatis et
cortex est nigrum ... / et dicunt
doctores quod per stafisagriam intelligunt
semen ... dictum / de gradu nota
quod est ca. et s. in 3o gradu. De operationibus
nota quod valet ad occidendum pediculos
... quod ... ipsa et bulliat in
lixivio cum quo abluatur caput / et illa
ablucio est causa mortificationis pedi
culorum et animalium ... Item ...
... staphisagria ... est lini
cum oleo ... et modicum cere
... / et ... pedicu
lorum et animalium ... Item ... quod pulveri
zata ... ad ... pedulos
... de toto corpore. Item
valet in allopicia quia facit pilos na
sci. Item valet contra scabiem ...
... Item valet in dolore dentium
Unde decoquatur cum aceto calido cum os
abluatur et valet. Item valet ad confortandum
gingiuas laxas et confortat ...
... Item si capiatur ... aqua stafisagrie
cum melicrato bibatur facit vomere
Item ipsa nocet vesice ... ad ... ve
sice ... que pro
hibet ... vesice ...
... [illegible] ... Item alii
... staphisagriam piper nigrum
et aliquis ... eius ... purgat

Item bonum masticatorium est stafisagria ad edu
cendum ... flegma de cerebro / et est tutum quia
confortat dentes et gingiuas / et attrahit flegma
et ... non potest ledere ... valet / ... cum ...
... masticatum illud valet etc.

Stannum est metallum quod reperitur
in ... terre. De gradu nota quod est
... in 3o gradu. De operationibus nota
... potius ...
... operatur. Item ...
... et ... ad ... Item
abstergit ... Item stannum e
... debet
reponi in vase stanneo. Item pulvis stanni
adusti abstergit ...

Stercus diversificatur secundum diversitatem specierum
animalium ... specie est ...
omne stercus operativum et resolutivum / ...
est alio calidius / et unum est alio fortius
... est ... Et nota quod stercus
animalis non debet apponi in via ...
propter ... eius calidit... et ...
stercus ... Unde videmus herbas ...
... Item stercus animalium volati
lium ...
... Item stercus canis
et ... ossa ...
Item datur cum vino vel aqua calida ...
et confert multum. Item accipe stercus canis
et maxime album et fit linimentum cum melle
... Item valet stercus canis multum in
dissinteria et precipue illud quod colligitur
tempore canicule / et exhibeatur cum aqua ...
... in quo lapides sunt ...
Item illud stercus canis album ... valet
in ... Item ... sit ...
in dissinteria ... plantaginis
... et ... / dissolvatur ...
... Item stercus canis qui comedit
ossa ... diebus valet ... Item stercus
... et maxime ... pane
et ... et ... confert
... in ... / ...
cum melle et fit linimentum ...
et ... confert. Item stercus lupi ... doctores
qui ... se ... valet ...
Unde ponatur super locum doloris et ... liga
tura. Addunt tamen quidam quod tale stercus
debet ligari ... lupi ... quod
lupus comedit ... stercus
... sufficit ...
Item bibitum valet in dolore colico. Item ...
illud stercus lupi ... ad dolorem colicum sed
... est ... corpus purgare. Item
stercus columbarum est calidius quocumque ...
quod in via medicine applicatur. Unde sit
operativum et resolutivum est. Unde ...
cum aceto resolvunt ... si ... ponatur

c. cambulis ag...

Gumma ...stricem ... calida ... iuvat ... tumores ... morbos ...
... liberat, et repellit ... frangit lapides et movet ... et menstrua
... et ... et ... aborsum ... fructus ... emendat
lepram ... pulvis est ... naribus ... sternutamenta.

Item cum semine erucae aut nasturcii et sinapi
impositum multum valet in doloribus iunctu-
rarum et emigranea et pedibus antiqua frigida
et profundata. Item stercus columbarum quod
datur in combustione ignis si commixtum
cum aceto. Item illud stercus aperit apostemata de
... quia rupit ea. Item ... valet
in ydropisi unde optimum est quod ... stercorat
multum et resolvit aquam ydropisis. Item stercus
... in ydropisi unde ... siccat
ventrem et resolvit aquositatem. Item valet
in dolore sciatico podagre et in ...
genu que provenit ... flegmate frigida. Item
... radices ... et ... apostematibus et
scrofulis ubi fuit aquositas. Item illud stercus
valet in ... unde ... cum vino ...
... Item valet in opilatione epatis et splenis.
Item illud stercus laudatur in morsibus ve-
nenosis. Item galline ... corva fu-
gos mortiferos unde est tyriaca fungo-
rum ... dicunt omnes. Item stercus
capre valet in allopicia ... et
cum melle ... et inbuge locus.
Item illud stercus capre curat ulcera ma-
la. Item ... est ... et ...
quare laudatur in scabie. Item ... cum
... sciatica. Item aliqui fa-
ciunt ... dolore sciatica ...
... stercus ... ad flammam
ignis et ... flamma ...
... olio deinde ponitur ... locum
... Item stercus capre commixtum cum
... et ... probatur ... educit
fetum mortuum. Item si pulverizetur et ...
... et supponatur restringit fluxum ...
... quercus ... fluit fa-
... cum aceto mixtum. Item ...
... probatur ... Item commixtum cum sepo
antiquo valet in podagra. Item stercus ...
... valet ad frangendum lapidem ...
cum olibano ... exhibitum ...
... Item fit suppositorium ...
... non potest ... Item
stercus bovis si ... fit suffumigium fugat
omnia venenosa et maxime ...
... debet esse stercus ... Item
stercus bovis valet in ydropisi ... quod
valde ... plus ... stercus ...
... emplastrum ... potius ...
Item valet in scrophulis et ... apostematibus
flegmaticis. Item illud habet ...
... et aliorum volatilium. Item fit emplastrum
et ponitur ... Item ... intestinorum.
Item ... combustionem ignis ...
... si cum olio et cera ... ponatur.
Item stercus vacce ... multum ad sedandum
apostemata calida ... ponitur ... stercus
vacce et ... foliis caulium et ponatur

subrancibus, et pecia ... folia et
fit emplastrum ... sciatica.
Item stercus bovis valet in lepra si bibatur.
Item stercus ... valet ad abstergendum
... lentigines et ... valet stercus co-
lube. Item stercus ... valet ad ... clarificandum
oculos et ... multum valet ad hoc.
Item stercus apri valet contra fluxum
sanguinis. Item valet contra ... lacteorum
et ... Item stercus arietis si cum olio
rosarum et aceto commisceatur valet in combustione
... Item valet ... removendas.
Item stercus asini valet contra fluxum
... unde ... pulvis eius ponitur
... Item ... stercoris ... valet
ad restringendum fluxum sanguinis. Item
confert in punctura scorpionis ... conficto
... Item stercus ovium etiam confert
... magnis apostematibus duris et
in combustione ignis si cum melle commisceatur
et cum ... vel solum ... Item aliqui
dicunt stercus elephantis suppositum pro-
hibet impregnacionem. Item stercus columbi ...
abstergit pannum faciei ... bonum

Storax est res que ... colore ... et
due species sunt scilicet liquida et sicca et
quando simpliciter ... storax ... intelligi-
tur ... quando medicus vult liquidam ...
... et storax liquida. Storax dicitur
... storax sicca est cortex ... fructus
... arboris et liquida est gumma
illius arboris que dicitur ... et est
arbor magna ... folia ...
foliis ... et producit fructum ... assimi-
latur prunis albis, et illi fructus
habent duplicem corticem, et ... exterior
... et proprie
... et ... fructus est
... alii ...
... cortex istius fructus ...
appellatur ... storax sicca
et qua storax liquida. Item ... ad
storacem liquidam ut ... est
liquor extractus ... unde
quando ... est ...
et ... colligitur ...
et ... in aqua calida
et ... illud ... appellatur
storax liquida. Alii dixerunt quod storax
absolute esset gumma arboris, et ...
... storace sicca ... terrestre
... ab ... Alii di-
cunt quod storax liquida est ...
... arboris
et storax arboris est ... quod
illius ... in aqua ... decoquitur
cortex eius ... id quod est ...
... dicitur storax liquida.

Gupolind ... Amorosa ...
... apud ... ...
Stolhstink ... ...

//

Scelerata capiti ... barathro ... stharca ... gallici ... ipso

quod est tamquam fex eius storax
secundum quosdam / sed ego puto storacem
liquidam esse gummam arboris ut dicitur
supra / sed de ista pro dicta sit dixerit
illi de prodita opinione. De complexione storacis
nota quod est calida et sicca in primo gradu. De operationibus
nota quod storax liquida valet
in passionibus pectoris in tussi in
raucedine vocis. Item valet in coriza et
maxime sicca, unde fit suffumiga-
tio ex ea. Et valet multum. Item provocat
menstrua cum in potu assumitur. Item suffu-
migium eius est provocativum ... et
valet etiam ad confortandum matricem.
Item storax ... capitis et inducit
dolorem capitis et odor multum proprie
est inimica ... Item confortat stomachum
ratione sue aromaticitatis et confert frigiditati
... ventositatibus grossis. Item
confert ulceribus interioribus. Item
liniamentum factum ex ea valet contra scabiem. Item
sit unguentum ex ea quod valet in calcaneo.
Item valet contra lassitudinem membrorum
et resolvit materias ibi existentes et confor-
tat membra. Item compressionem matricis
confert si bibitur etc. Sequitur
Sudor. Capitulum Sudor est aquositas
sanguinis per poros colata est admix-
ta. Unde est res minus digesta quam
sit urina quia est superfluitas tertie di-
gestionis in qua res plus digeruntur
et pervenerunt ad perfectum gradum digestionis.
Que superfluitas tertie digestionis sit est
urina. De complexione nota quod est calide
complexionis quia est digestivus ratione medii
calidi sibi commixte / etiam est calidus
et ... propter admixtionem materie colerice
multe que est ... complexionis / sed tamen est fri-
gide complexionis ut considerat ut est aquositas
sanguinis. De operationibus nota quod
resolvit apostemata ... Item su-
dor ... cum oleo ... re-
ma resolvit apostemata maxillarum.
Item sudor ... et ... commixtus
cum oleo ... centaurea maioris
vel minoris inspissat lac etc.
Sumac est arbor cuius folia ...
equalis lata et producit fructum
rubeum sicut uve in botris que ...
in medio / et quia quod sibi ... sumac
tur fructus intelligitur. De complexione
nota quod est frigidum et siccum in secundo gradu secundum ...
... est ... in primo ... in tertio gradu. De
operationibus nota quod valet in fluxu
ventris. Unde sumac ... sumac et
decoquitur cum pullo et pullus detur
patienti et ... brodium ... vel
... aqua ... et ... pullus ... sumac

Sulphur ... folia ... et ...
...
... flores ...
...
... et ... et ... epatica /

et decoquitur in dicta aqua et detur pullus
patienti cum brodio. Item valet in dissinteria sit cristere
ex ipso. Unde valet ad confortandum stomachum in vomi-
tu ... quare i... valet in quantum stomachus est
relaxatus. Item pulvis eius inflatus naribus
restringit fluxum sanguinis. Item restringit fluxum
sanguinis gingivarum. Item si mulier habeat fluxum
... vel ... ... in
decoctione sumac et ... Item folia su-
mac si decoquatur in ... ... ablu-
illa ablutio potenter denigrat pilos. Item
sumac ... valet in illis in quibus valet
acacia. Item folia eius ... appli-
cata ... vulneribus recentibus consolidat. Item
sumac et folia eius valet in ... ... calidis
... quia ... et confortat membra
Sulphur est res mineralis que ... sicut
aliae res minerales crescunt in terra
et est quoddam ... / et est aliud ... quod
ignis non egit unde in vase terreo dissolvitur
et ... ... de frigido ... De operationibus
nota quod sulphur valet ad removendum albaras
et impetiginem et serpiginem si cum aceto
... et fit linimentum. Item valet ad re-
movendum maculas unguium unde ...
cum terebentina et fit linimentum. Item valet venenis
... piscium marinorum ... cum ... ... cum spi-
ritu vini / de oleo veteri vel melle ...
et ponatur super locum morsus ... /
Item in gutta flegmatica valet si cum vitello
... ... et ponatur super locum po-
dagricum. Item valet in reumate ... ... aliquando
... cum ... ... capitis pa-
... eius / tamen ego non ... hoc ... ...
... capitibus. Item fluxum ... ... unde
... oblivione applicata ... Item ...
et terebentina / et oleo laurino fit linimentum
contra scabiem. Item pulvis eius aspersus super
corpus prohibet sudorem. Item confert ...
... ...
... resolvit materiam in qua ... dependet.
Item valet contra puncturam scorpionis ... ...
... ... etc. Sequitur capitulum ... ... De complexione
nota quod sulphur ... est calidum et siccum in quarto
Talisfar est cortex ... habens
bonum odorem in ... est stipticitas
et acuitas / et ... ...
est ... ... et subtilitas
pauca. De complexione nota quod ... ...
... calidum et frigidum ... ...
... quod est calidum et siccum in secundo gradu. De operationibus
nota quod confert in dissinteria et in ulce-
ribus intestinorum fluxum ... emoroydas
confert emoroydibus ... ...
... quod est ... ... vel in fine
... ... non distans ... de
Tamarindi sunt fructus qui dicitur

... ... est ... ...
... ... /

Tamari

[illegible] arbor [illegible] dicitur [illegible] ca [illegible] apud arabes [illegible] ad [illegible] [illegible] fit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

282

assimilantur / et Serapion dicit quod fructus pal
me silvestris ¶ De gone[?] nota quod in 2m (grade) [illegible]
sunt secundum 2 [illegible] 12o / Serapion dicit in 2m [illegible]
quorum [illegible] 13o / [illegible] teneat / Et
nota quod bonitas [illegible] cognoscitur [illegible]
quia debent esse [illegible] [illegible] [illegible]
debent esse pinguia et carnosa et ponderosa
[illegible] [illegible] odor [illegible]
¶ De operationibus nota quod [illegible] frigido
et sunt tarde operationis / sed [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel simile
vel absinthium / [illegible] purgat [illegible]
Et [illegible] [illegible] maxime in [illegible]
[illegible] / Et confortat stomachum [illegible]
et epar calidum / Item prohibet vomitum [illegible]
Item constringit ventrem [illegible] / Item
confortat operationem [illegible] [illegible] et ali
[illegible] [illegible] [illegible] auferunt [illegible]

Tamariscus est arbor que alio nomine [illegible]
[illegible] / et est domesticus et agrestis / Et
iste due species [illegible] dispositione [illegible] et arbor
non differunt sed in dispositione fructus / quia
agrestis producit fructum qui assimilatur
galle / sed domesticus producit fructum
[illegible] pluribus [illegible] ¶ De gone nota quod
ca 2m [illegible] / Et multa considerantur in
eo scilicet lignum cortex et fructus et radix / et
omnibus istis utuntur doctores ¶ De operationibus
nota [illegible] in [illegible] qua [illegible] ad [illegible]
quod melior [illegible] ad deopilandum splenem
est medicina [illegible] [illegible] tamarisci et
cortice [illegible] et scolopendria [illegible]
simul in aceto / Item emplastrum [illegible]
in [illegible] splenis [illegible] / Item [illegible]
[illegible] fructus eius valet in dolore dentium
[illegible] valet decoctio foliorum / Item cortex valet
ad deopilandum splenem et emplastrum [illegible]
[illegible] / Item [illegible] cortex valet
ad consolidandum vulnera difficilis consolidationis
et valet in ulceribus [illegible] in adustione
ignis / Item dicit Serapion quod fructus tamarisci
ponitur loco [illegible] in passionibus oculorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
oculorum / vel in fluxu [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] valet / Item [illegible] valet in sputo san
[illegible] decoctio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Item valet in [illegible] frigidis / Item Serapion dicit quod
[illegible] [illegible] [illegible]
dedit decoctionem tamarisci et fuit liberata
et dicit quod [illegible] fuit / [illegible] lepra
[illegible] [illegible] per totum corpus
propter opilationem splenis qua opilatione
decocto tamarisci [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] sequitur [illegible]

[illegible] que alio nomine appellatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] / et folia
assimilatur foliis [illegible] / et habet ramos
in quorum extremitatibus sunt [illegible] similes
[illegible] et producit florem album [illegible]
[illegible] / et habet radicem albam grossam
acute saporis / [illegible] lacrimam vel
gummam vel lac / [illegible] est [illegible] discooperitur
locus ubi est radix et [illegible] cortex
et cooperitur locus foliis / et in crastino
inveniunt [illegible] gutta que gumma dicitur
Aliqui vero capiunt radicem [illegible]
et [illegible] colligunt / et [illegible]
Aliqui vero capiunt folia simul cum radice
[illegible] et faciunt lacticinium seu gummam
¶ De gone nota quod est ca 2m 13o / Et dicit
Serapion quod colligentes gummam [illegible]
[illegible] oculos et manus [illegible]
propter [illegible] [illegible] ad oculos
[illegible] ¶ De operationibus nota
quod tapsia est res multum attractiva / non
multum comeditur [illegible] [illegible]
[illegible] per sputum pectoralibus / [illegible]
cum lacte / Et dicit [illegible] / Item in [illegible]
[illegible] antiqua comedatur applicata per
modum emplastri / Item [illegible] membrorum
confert [illegible] aliquam me
[illegible] corporibus [illegible]
tapsia [illegible] cortice eius [illegible]
[illegible] / [illegible] permittatur diu super
locum ne inducat ulcerationem / et non detur
lacrima in multa quantitate / quia cortex
et lacrima [illegible] [illegible]
[illegible] / Et lacrima est medicina
vomitiva et [illegible] ℈ [illegible] vel minus
Item valet in doloribus antiquis [illegible]
podagricis / Et dicit Serapion quod [illegible] super
ossa denudata facit carnem regenerare
Item lacrima eius confert asmaticis et do
loribus lateris / et [illegible] doloribus antiquis

Tapsus barbatus vel barbastus est vel Basilisca [illegible]
planta producens folia longa lata [illegible]
et pilosa et producit florem glauci coloris
cuius multitudo [illegible] / ¶ De gone
nota quod est [illegible] 2m in 2o ¶ De operationibus
non [illegible] [illegible] contra
[illegible] vide [illegible] simplicium [illegible]
[illegible] NB ibi [illegible] est tapsus.

Titimallus [illegible] [illegible]
[illegible] de quo dictum est / Alii dicunt quod est
barba [illegible] [illegible]
¶ De gone nota quod est [illegible] 2m in [illegible] ¶ De opera
tionibus nota quod valet in fluxu sanguinis
[illegible] / [illegible] fluxu ventris constringit [illegible]
[illegible] ut supra [illegible]

Tartarum est feces vini [illegible] adherens
vasi in quo vinum [illegible] / ¶ De gone
nota quod est ca 2m in 3o / [illegible] puto
non omne tartarum [illegible] esse quia [illegible]

Tamariscus Bagno

Tapsus barbatus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Basilisca

in duplicitate vnum inquam calide vel humi-
di. Quantitas eius tamen est vehemens
que potest poni ca 12o sit in pulmo [illegible] aly
in fine tertii. De operationibus nota quod cum
oleo laurino mixtum remouet furfures
et pediculos. Item si ponatur ad lixiuium et
lauetur caput valet. Item valet in scabie. Unde
cum litargiro oleo laurino tartaro fit vn-
guentum et unguentur locus. Item pulverizatum
et cum dulcoribus datum cum aliis speciebus prohibet
impinguacionem primo quia solutiuum est, 2o
quia oppilatiuum est similiter quibus corpus
deberet impinguari. Item est solutiuum sine
molestia. Unde datur medium cocleare et
soluit. Unde volumus sive solutiuum [illegible]
[illegible] capiatur [illegible] folliculos sene [illegible]
garofili nucis muscate cinamomi liquiricie et fit
puluis de quo detur quantitas [illegible] quod videtur
tale cum potetur educat flegma grossum
et [illegible]. Sequitur capitulum

Taraxacon est eruca agrestis de qua
dictum est in capitulo de E littera.

Tapsie est gumma rute agrestis de
qua est mentio facta, talis simpli-
citer intelligendum [illegible] / et fit gumma sic
producitur abscinditur arbustum rute siluestris
et tunc exit humiditas quedam que inspissa-
ta tapsie dicitur. De electione nota [illegible] aliquos
est ca 2 sicut 13o. Aliqui dicunt quod sit ca in
4to. De operationibus nota quod valet vz
in allopicia adeo quia vix reperitur sibi me-
dicina comparabilis. Unde cum oleo de abrotano
et auellanis ustis et tapsie adusta et
cera fit linimentum [illegible] poterit pilos
in barba crescere. Item cum aceto confert ve-
stigiis volnerum et abstergit [illegible] etiam
valet in panno ipsum remouendo per abstersionem.
Item valet ad remouendum morpheam albam
et nota quod applicata non diu debet remanere
quia facile vlcerat. Item valet in paralisi in
mollificatione membrorum cum aliis appositis. Item
valet in podagra causa frigida. Item vz
in sputo sanguinis a pectore contingente
[illegible] Unde [illegible] quia
subtiliat et calefacit. Item [illegible] valet
dolore pectoris [illegible] et fit [illegible]
[illegible] flegmaticas subtiliando calefaciendo.
Item soluit ventrem [illegible] simpliciter datur
[illegible] in magna quantitate [illegible]
quam inducit [illegible] et [illegible] quod
loco eius ponitur 3a pars euforbii [illegible]

Tela aranee est [illegible]
[illegible] nota. De electione nota quod doctores
non [illegible] si [illegible] quod sit [illegible] et
[illegible] De operationibus nota quod applicata
vulneribus recentibus constringit consolidat

[illegible] Item quando ponitur super vulnera contra
incisiones prohibet contra sanguinem. Item [illegible]
[illegible] applicetur tempo-
ribus et pulsibus brachiorum remouet [illegible]
febre [illegible] Item restringit fluxum
sanguinis [illegible] Item quando
ponitur super vulnera et vlcera profunda prohibet
[illegible] Item si ligatur in corio et totum
[illegible] ponitur super adiutorium brachii
remouet [illegible] Item si ponatur in oleo rosarum et
stillet in aure remouet dolorem eius. Sequitur de

T[illegible] est [illegible] quedam. De e-
lectione nota quod est [illegible] De opera-
tionibus nota dicit [illegible] quod confortat
carnem inter dentes [illegible] masticata [illegible]
[illegible] Sequitur

Terniabin est ros [illegible] descendens
collectus super lapides vel super folia
arborum et cum inspissatur terniabin
dicitur et [illegible] aliquos est manna sed
[illegible] potest dici inter manna et terniabin
unde potest manna ca 2 sit 1o terniabin
potest inter medias [illegible]
terniabin esse manna et non esse [illegible]
[illegible] manna [illegible]
seu [illegible] manna [illegible] calidior. De e-
lectione nota sicut dictum est [illegible] quod
sit [illegible] declinat ad caliditatem
aliqualem [illegible] distat [illegible]
[illegible] et [illegible] aliquos deuenit ad cali-
ditatem [illegible] De operationibus nota
quod est res solutiua cum facilitate et educit
colera cum facilitate et si volumus vigorare
operationem eius debet [illegible]
et [illegible] efficax est vz in febribus
[illegible] et ad sedandam sitim. Item
lenit pectus. Item [illegible] in tussi [illegible]
[illegible] et habet [illegible]
[illegible] sit abstersio. Item vigorat
virtutes aliarum medicinarum solutiuarum
etiam quia est dulcis saporis quia de
medicine [illegible] horribilis saporis
redduntur delectabiliores. Sequitur de

Terra sigillata est terra albi coloris
et [illegible] in aliquibus insula
[illegible] Alii dicunt quod in partibus [illegible]
[illegible] adhere-
[illegible] per istos duos modos [illegible]
non sophisticata [illegible] vnde [illegible]
ibi [illegible] in vase terreo [illegible] fundum
aqua [illegible] terra dissoluitur et istud quod
in fundo [illegible]
[illegible] et [illegible] sigillatur cum
sigillo [illegible] nomine dicitur lutum sigillatum
de quo dictum est in capitulo [illegible]
[illegible] doctores
dicunt sicut [illegible] medicina [illegible] opera-
tur contra venenum, et hoc [illegible] vnde

semel vinus assumpsit caturides et evo-
mit cepta medicina predictam etc.

Testa ostreatorum est res dura cooperiens
animalia non perfecta circa littus maris
crescentia. De complexione nota quod sunt frigide et sicce.
De operationibus nota quod debet combuste
et non combuste applicari, et cinis valet
ad consolidandum vulnera et ulcera difficilis
consolidacionis. Unde applicatus ab extra prohi-
bet fluxum ... adolentis, et ab intra
abstergit et potest exhiberi cum olibano et
sarcocolla lota. Item iste pulvis est dealba-
tivus et bonum dentifricium sit opus si po-
natur in panno fricentur dentes. Et
pulvis adusta teste corrodit carnem pu-
tridam malam. Item dicunt doctores
quod sunt quedam ostreata que si cum aceto vel
vino sumuntur valent in duricie splenis.
Iste valet in suffocatione matricis per modum
suffumigii. Item tale suffumigium edu-
cit secundinam, et tale suffumigium facit
epilepticum surgere. Iste si cum testa cancri
marini fit emplastrum super podagram conve-
datur. Iste fit ... testa ...
super scrophulas et valet. Item cinis ostrea-
torum valet ad abstergendum scabiem. Iste
caro eorum si bene digeritur est multum nutri-
tiva sed difficilis digestionis. Item provocat
coytum etc. Sequitur de ...

Testiculus est caro quedam glandosa.
De complexione nota quod secundum diuersitatem
animalium diuersificatur complexio eius. De operacionibus
nota quod testiculi hircorum arietum et
taurorum sunt dure digestionis, male nutrimenti
corporis, et ideo non est ita laudabile sicut
nutrimentum masculorum. Testiculi gallorum
impinguant et laudantur etc. in via nu-
trimenti sunt meliores aliis et sunt satis
facilis digestionis. Testiculi vero aliorum ani-
malium durarum carnium sunt dure
digestionis sed cum digeruntur dant multum
nutrimentum etc. Sequitur de ...

Testiculus canis est planta quedam
que alio nomine ... appellatur
et habet folia extensa super superficiem
terre que assimilantur foliis olive, uerum
sunt longiora et habet hastam extensam
super terre superficiem ad quantitatem palme
et producit florem purpurei coloris et habet
radicem similem bulbo vel radice(?)
sunt duo rotunda(?) ... ad formam bulbi.
Unde testiculus canis habet duas
partes quasi ... seu globulos,
unus durus, quia unus est parvus
et alter plenus. De complexione nota quod
est calida et humida in primo. Uerum exsiccatus ...
pat modicum humiditatis, testiculus vulpis
sicut testiculus canis. De operacionibus
nota testiculus canis recens incitat
ad coytum sed exsiccatus non. Item
si homo vult producere masculum
assumat testiculum canis qui est
plenus. Si vult recipere feminam fa-
ciat ut mulier recipiat. Iste
dicit Dyascorides. Mulieres ytalie dant pueris(?)
testiculum canis ad incitandum coytum. Iste
emplastrum factum ex eo valet in apostematibus
flegmaticis testiculorum. Pulvis uero eius
ad consolidandum et exsiccandum, et valet
in fistulis et ... apostemata flegmatica
et ... formica dilatari. Item pulvis
eius mundificat ulcera et ... di-
latationem ... Item pulvis exsiccatus
bibitus prohibet fluxum ventris etc.

Testiculus vulpis est planta quedam
quam aliqui vocant ... aliqui
satarich et in greco appellatur trifolium
quia habet tria folia similia foliis li-
liorum, et assimilantur etiam foliis acetose
et foliis lilii, uerum sunt minora foliis
lilii, et habet stipitem ad quantitatem
unius brachii, et producit florem qui
assimilatur flori lilii, et habet radicem satis
grossam, et assimilatur bulbo vel ...
rotundo, et illud quod administratur de illa
planta est radix. De complexione nota quod
est calida et humida in primo. Unde quando ista
radix est humida actualiter tunc ... humi-
ditas multa est parata inflammationem.
De operacionibus nota quod habet duas partes:
una est incitans coytum que si habetur
maior incitatur ad coytum et ad libi-
dinem etc. et si bibatur cum vino id facit.
Et habet operationem ... Iste habet virtutem
resolvendi humiditates in paralisi et
spasmo etc. Sequitur de testudine.

Testudo est animal notum et sunt multe
species, una aliqua sunt marina
et est expressiue quantitatis, uno etiam
superficies superior obtinet locum et
alia habitat in aqua dulci, et non
est tante quantitatis. De complexione nota quod
doctores non graduant eius complexionem sed
tamen dici quod sunt frigide et humide. De operaci-
onibus nota. Sanguis ... testu-
dinis ... valet in epilepsia et ...
lambendo. Iste fel eius ... in
naribus epilepticorum facit eum surgere.
Iste valet ad scrophulas ...
Item valet in albula(?) et sunt rup-
ture ... flegmate salso
distendente per modum cataracte. Iste ...

Storzalz(?) abo Nasi... ... ... Gnirion(?)

Trifolium [illegible]

eius cum agulo leporis valet in punctura
venenosorum etc. Sequitur
Tapsi est planta quedam et nos appellamus
… utimur radicibus de qua nota quod est
fortis in primo gradu. De operationibus nota quod
valet ad consolidandum ulcera recentia si enim
pulvis supradicte radicis. Item valet in passionibus oculorum quia pulvis eius fluxum ad
oculos quia abstergit et confortat si immisceatur cum melle. Item si in …a radix
cum olibano et mastice et fit inde pulvis
ille valet ad consolidandum vulnera. Item
succus eius et … pars mirre et 2 pars
olibani commisceantur et ponatur in plaga
valet ad abstergendum … et confortandum.
Item semen eius provocat urinam valet
etiam ad frangendum lapidem. Item, ille valet
etiam decoctio radicis et seminis eius. Item
decoctio plante valet in … ve-
sice. Item pulvis … fluxum … ad stomachum. Item
semen eius … valet stomacho. Item
si cum eo et melle … collirium valet
ad abstergendum … oculorum etc.

Tapsus est planta que alio nomine
Calaste appellatur et habet ramulos
quosdam non multum … et
habet folia stricta sicut … et produ-
cit florem … et iste flos …
et apparet per modum … in fine
in tribus ramusculis. De qua
nota quod est calida in 2 et sicca in 3 …
De operationibus nota quod provocat …
et educit fetum mortuum. Item valet
in difficultate anhelandi decoctio eius
cum melle educit enim materias flegmaticas de pectore. Item debilitate visus …
si utatur … Item … et pectore …
in quibus est multa materia frigida. Item si
… cum aceto et sale lavat ven-
trem et educit materiam flegmaticam …
viscosum. Item valet ad removendum apostema
flegmatica nova. Item resolvit sanguinem
coagulatum et evellit …
si applicetur per modum emplastri. Item
bulliat in vino et applicetur …
et comedatur. Item digerit flegma et
… etc. Sequitur

Thus est gumma quod dicitur olibanum alio nomine
de quo dictum est in … etc.

Timbra est satureia de qua vide
in … simplicium incipientium ab S

Tribulus est planta spinosa
cuius sunt due species silvestris
et domesticus. Silvestris habet folia si-
lis portulace … sunt minora et …
… spinosos.
Domesticus nascitur in aquis …
… aquas … stipite habens
longum et habet … folia longa
lata dentata in stipite habet spinas et pilosi-
tates utriusque producit semen durum satis
in capitellis suis habens quatuor angulos
acutos et est albi coloris dulcis in sapore
quasi castanea. Et nota quod silvestris habet
spinas maiores quam domesticus unde
semen domestice sunt sicut aculei. Unde
nota quod est … De operationibus
nota quod semen silvestris frangit lapidem
… vino decoctum. Item valet in apostematibus
calidis in principio emplastratum. Item semen
eius … in lapide … Item emplastrum …
factum valet in morsu … Item semen eius
valet contra medicinas mortiferas
si bibatur. Item decoquatur tribulus et cum
illa decoctione aspergatur locus …
pulices. Item tribulus … pustulas …
… Item fit pulvis et apponatur. Item semen
provocat urinam. Item … in dolore vesice
… augmentat spermam. Item … cum
melle … emplastrum abstergit putredines
in ulceribus et … illas putredines
ulcerum etc. Sequitur capitulum

Trifolium est planta habens folia tria
De qua nota quod doctores non faciunt
mentionem de ea, puto tamen quod sit calida in 2 et
… usque ad 2m … De operationibus …
dicit Dyascorides quod provocat … augmentat
caliditatem eius et … facit semen eius
… folia eius. Item si … folia eius
cum oximelle valet contra morsus ve-
nenosorum. Item trifolium cum foliis et radice
valet contra venenum. Item tria folia
… trifolii vel tria grana eius bibantur
cum vino valet … terciana. Item quatuor grana
vel quatuor folia … cum vino valet contra
quartanam. Item semen eius et folia comedantur
in … Item valet splenetis …
si cum aqua bibatur vel cum vino valet
ad provocandum urinam etc. Sequitur …

Tybel est storax alia est storax …
alia eius de qua dictum est in …
… incipientium ab S etc.

Tubera dicunt quod … optima
… terre quieta … corpus est
… et habet …
valde grossas et … habet …
De qua nota quod sunt … et … in 3o …
nota quod sunt mortifera quemadmodum …
sunt …
… arborum et … que nascuntur
sub arboribus plantis malis vel circa
loca venenosorum. Alia sunt non morti-
fera de quibus fit mentio. De operationibus
nota non mortiferorum …
… vel …
… et difficilis digestionis …
… Unde decoquantur

[illegible]

dyasen̄e ʒ i epit. ... dactili ... ʒ i
... dialy et ... ʒ ij ... ʒ ...
ʒ ... ʒ ... ʒ v ... ʒ ... ʒ iij ...
foliorum ... ʒ v ... ligat
... dauci ... ʒ j ... ʒ ... ʒ ... ʒ ...
... ʒ ... ʒ ...
... ʒ ... ʒ ... ʒ ...
... ʒ ...

una decoctione et abiciat̄ illa aqua / et iterum decoquatur cum oleo sale et speciebus et assatur
Item usus eorum aliquando generat apoplexiam
paralisim suffocationem colicam unde humores
quos generant sunt cause illorum dictorum
Et nota quod tyriaca tuberum est bonum vinum
purum vel aqua origani / vel vinum decoctionis
eius / Unde quendam liberavit unum a suffocatione contingente propter tubera sive fungos
cum aqua origani / Condimentum specierum
cum sale removet nocumentum fungorum quia
subtiliant calefaciunt inas (?) viscositates
...tates / Item aqua fungorum abstergit ...

Tubera duplicia sunt secundum unum tamen
sicut fungi dictis habitum est ita ... te
simplicium incipientium ab ff et ... in
supra ... quedam radices rotunde
que crescunt sub terra / et in ytalica vocatur
... et est rotunda radix folia non
habens / et in ytalia assumitur loco cibi et cognoscitur quando ... est super terram quia propter
caliditatem istius radicis dissolvitur ... super terram ... / de electione nota quod
est ... 120 ... / ... / De
operationibus nota quod incitat ad coytum
potenter ... libro de chimis quod
generant humorem grossum / ... est intus
malus sicut humor tuborum et fungorum quam
non facit colicam nec ... / Item aqua
decoctionis valet ad abstergendum visum ...

Tuden est planta habens folia similia
foliis prassii et ... radice quadrata
in quantitate ... et producit
fustem / ... sunt quod capitella
in quibus semen generatur et est duplex
domestica et silvestris / Silvestris producit
semen rotundum / domestica non semen longum
et ... est ... / De electione nota quod est
... / De operationibus nota quod
emplastrum factum ex foliis valet in apostematibus
duris et dolore podagrico in agritibus ...
... valet ... ubi non est facta
... / Item valet in apostematibus radicis
... emplastrum illud ... in apostematibus
duris flegmaticis et ... mollibus
Item si fit collirium ... ... in
ulceribus oculorum et mundificat / Item valet
ad constringendum / unde ponatur in clisteribus
et iuvat ad constringendum / Item radix eius
in vino cocta valet ad coytum ...

Tortbit est radix herbe nascentis circa
littus maris / cuius folia foris ferule
similia dicuntur / sed minora sunt folia eius
... quod adeo propinqua est mari
... aqua maris tegitur et est de
lactiancys et habet lac / Cognoscitur eius bonitas ex colore / debet enim esse albi
coloris / et ... ...

exteriore remove / ... non valet
Item debet esse gummosum causa est quia
talis gummositas est signum quod crevit
in locis petrosis calidis / que lac est quasi
in gumma / Debet etiam esse facile frangibile
et hoc est signum quod est productum in
loco arido et calido / De electione nota quod
est ... 120 / De operationibus nota
quod tria affert nocumenta / primum est quia
ledit stomachum et inducit nauseam / secundum
quod est tarde solutivum / tertium quod extenuat
corpus / primum aufertur sibi commiscendo
confortativa stomachi sicut est mastix galanga ... / secundum aufert
commiscendo sibi quod vigorant operationem eius
sicut est ... vel ... / et debet subdi
plurium ponderum ... ut si ponatur ʒ j turbith
... debet esse ʒ ... vel ʒ ... ʒ ... / secundum
... removetur cum eo ... coquendo
... et ... ista enim sunt ...
... / ... ...
per dies ʒ ... ʒ ...
... ʒ ... turbith ʒ ...
piperis longi foliorum ... ʒ ...
aliquando ponunt ʒ vj ... et si vis plus
acuare adde scamonee ʒ ... et
conficiatur cum melle despumato
/ est enim hec medicina ... magna
... / Item turbith educit magis flegma
putridum / ... colicam / et ultra ... nota
quod solutiva ... incipiunt solum
... humore putrido / sed post ... efficientat
educunt ... humorem qui est ...
... / et ultra ...
... tamquam thezaurum usque ad
ultimum / et aliquando opponuntur ...
... qui incipiunt ... / Item ...
... venenosis / Item ...
... alopicia / Item valet ...
flegmaticis quia educit ...
Item valet ad corrodendum carnem putrefactam
Et nota quod ponitur turbith ...
magis ... ...
grossomodo ponitur ne ... adhereat ... sit ...

Turpie est arborem et est gumma
de qua dictum est ... simplicium
incipientium ab ...

Tuthia est res nota satis ...
... est / ... est mineralis ...
artificialis / ... sunt tres species
alba citrina / viridis cum rubedine ...
quarum melior est alba / Et sit tuthia
sit partem ... elevatis ...
sit ... natura producit ...
... artificialis enim sit ...
... vel ... vel ... unde

Tribulus ... ...
... ...
... ...

Titimallus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] flores [illegible] et
folia ad modum [illegible] [illegible]

dum depuratur eleuatur fumus sursum de for
nace et ibi adheret et illud est tutia
et erit alba quia nos vtimur. Dyascorides dicit
quod sit alumina vel demo. De gradibus
quod est frigida in primo sicca in 2°. De operationibus
nota quod valet multum in passionibus oculorum
quia resoluit humiditates, oculo abstergit
et purificat visum et sua proprietate prohibet
superfluitates fluere ad oculum. Item prohibet
humiditates penetrare seu fluere in scleram
vel pelliculas oculi, vnde quod debet esse preparata
quia habet aliquas partes talis acuitatis
mordicatiuas que remouentur per preparationem.
Preparatur multiplicatur vino lauando
alio modo comburendo. Primo magis sit
contrita et ponatur in vase vitreo et super
ponatur aqua et permisceatur bene cum aqua
illa. Deinde fit residencia et illud
quod est grossius stans in fundo eiciatur
et subtilius et quod supernatat colligatur
et iterum lauetur sic plus et sic plus
nouem vicibus. Preparata vero exponatur
in vmbra et tunc applicetur oculis. Adu
rendo sic preparatur. Ponatur super vas ferreum
et ignatur super ignem. Deinde submergatur
in aqua vase ferreo, iterum ignatur sic plus et
hoc fiat nouem vicibus et hoc cum iste
partes calide acute exalant. Et si vo
lumus magis infrigidare submergimus post
ignitionem in succo agresto. Item valet ad con
solidandum vulnera [illegible] et maxime
post adustionem preparata. Item in alijs volue
ribus. Item lota abluta et non adusta
abstergit dentes, vnde ponitur in panno
et fricentur dentes fetidi. Et dicit Galenus
quod tutia preparata est magis operatiua
sine mordicatione quamcumque alia me
dicina etc. Sequitur de [illegible].

Tincar est capistrum auri et est
superfluitas precipua vas auri. Et
est duplex scilicet minerale et artificiale.
Minerale fit in locis minere. Arti
ficialis fit vbi aurum depuratur. Et
dicit Simon quod hec vna proprietate quod in
in dolore dentis aiuvat valet in
corrosione dentium. Propterea est aurum valet
ad confortandum dentes etc.

Tyrus est serpens pre quatuor
decimum carnes consumunt terreste
qui ingrediuntur. Et tamen non frequenter
inueniuntur in Hoc tyriaca multociens
falsificatur. De gradibus non quod est ca et
sic in fine 3 etc. in principio quarti et
ista calo est venenosa sit et superest.
De operationibus nota quod caro tyri con
ce malas malignas que sunt in huma
no corpore adeuntur et fiunt operacionis per
porositates et virum adeo potiunt
tyrilis si datur lepro multum iuuat.

Et hoc intelligendo de carne concreta vn
de primus bene cum capite caude et proiecta
vnciam accipe etiam testa et medium fuerit.
Et decoquatur cum aneto feniculo et gariophilo
et tunc talis caro detur leproso in parua
quantitate. Ista est caro appellatur mas
malabatrum et teriacas et per porosos cutis
et sal cum quo coquitur caro tyri etiam hec
proprietate in lepra. Item capiatur tyrus et
ponatur in vase et imponatur et apponatur mell
et lib. sal salis et cooperiatur et demittatur
quousque comparetur caro tyri tale sal valet.
Item ca tyrus et ponatur in vino bono et de
mittatur et bibat tribus vicibus vel quatuor
et tunc detur de eo pacienti modicum in prima
et postea plus. Item in vino corporis lepre
cum tiriaca multum valet etc.

Titimallus est planta et est lacti
cinia quia est planta huius lac
et est solutiua et cortex radicis solutiua
constituit septem huius species. Prima vocatur
caracias et dicitur titimallus masculus
et a pluribus vocatur tertia. Secunda dicitur ptilus. Tertia
dicitur eliostropius. Quarta dicitur tipapsitus. Quinta
dicitur dendroides. Sexta dicitur petyasilos vel
piciasis. Dyascorides post illas species. De gradibus
nota quod Dyascorides: ista lacticinia sunt
calida et sicca in 3° gradu. De operationibus et proprietatibus
prius dictum est etc. [illegible].

Tormentilla est consolida a quibus
aliquos sed non est quia habet stipite
longum satis [illegible] et est subtilis
et habet folia circa incisuras [illegible]
ut quinquefolium in alto [illegible], ita quod habet
quinque folia separata, duo folia sibi inuicem
opposita sunt magna et quodlibet
diuisum in tres partes et aliqua duo
folia sunt minora seu parua, et sibi in
opposita, et in summo [illegible] folio
[illegible] habet ramos subtiles in capite
in quorum [illegible] sunt flores parui albi
coloris tendentes ad quadrangularitatem
et habet radicem rubei coloris tendentem
ad obscuritatem quandam etc. Sequitur

Valeriana est [illegible] dequo dictum est
[illegible] simplicium [illegible]

Uber est membrum animalis in quo fit
lactis generatio. De gradibus nota quod
sunt [illegible] propter neruos plurimos in eo
existentes et propter ligamenta et pilos neruorum
sicut dicit Simon. De operationibus nota quod
dat nutrimentum multum maxime quod
est plenum lacte. Igitur non debent quando
sunt vacua quia non facile digeruntur
et hoc propter substantiam neruosam [illegible].

Uber [illegible] [illegible]

Tormentilla [illegible]

Valeriana [illegible] [illegible]

Vacinia [illegible] [illegible]

Ubera [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab eo — Ubera [illegible] ubera [illegible]

igitur oportet quod bene decoquatur / quia bona de-
cocto facilitat digestionem. Item uber et te-
sticuli sunt membra satis pinguia / sed
testiculi gallorum sunt meliores uberibus /
sed aves testiculi ubera sunt meliora
et faciliores digestionis. Ideo

Venter ut hic capitur est id ut stomachus. Iste
frequenter utitur Ebr. hoc nomine
venter / Iste est membrum animalis notum
in quo sumuntur potus et cibus. Unde quoque
nota quod est frigidus et siccus / et propter multitudinem
nervorum / quia ad quantitatem eius est ne-
rvosa / sed quod digerit [illegible] digestione
caloris cordis et aliorum membrorum calidorum
[illegible] sic [illegible] 1 3° 3 [illegible] Unde operationes
nota quod est difficilis digestionis propter
illas partes frigidas et siccas. Unde inter dictos stomachos
stomachus galli vel galline sunt meliores
digestionis / unde tunica interior stomachi pulli
confortat stomachum et confert dolori eius /
unde debet pars interior rugosa capi
vel lavari primo cum aqua / deinde
cum vino odorifero / deinde exsiccetur et unde
deinde teratur cum aliis stomachum confortan-
tibus [illegible] / vel cocta cum [illegible] et
detur paciente. Ideo sequitur

Verbena est planta que communiter
dicitur ibenia p. B. / de quo dictum
est ita de b. et dicitur alio nomine herba
sancti Johannis. Ideo sequitur [illegible]

Verrux est res nota satis / unde quoque
nota quod est calida et sicca in primo. Unde operationes
omnibus nota quod suffumigatio facta ex
eo confert catarro / item depurat [illegible]
Item absumit sanguinem [illegible] / Item evellit
superfluitates flegmaticas que sunt in
stomacho et in intestinis. Item occidit
lumbricos et grandes. Ideo sequitur

Vermis est animal quod terra ponit
Unde et est vermiculus quidam
qui etiam in arbore querciva i. venitur
et assimilatur colori eius et est parvus
quando tangitur statim involvit se ad
modum globuli / Et est alter vermis
qui vocatur vermiculus habens multos pedes
qui reperitur circa vasa vinorum et quando tan-
gitur vertit se ad modum globuli. / Qui
alio nomine dicitur porcellio [illegible] dicitur [illegible]
auctoritate [illegible] et sunt [illegible] habentes
multos pedes currentes circa vasa aque
vel circa fontes / Item [illegible] / unde quoque
nota quod [illegible] dicitur quod dispositio eius
assimilatur dispositioni [illegible] unde est
subtilioris [illegible] quam [illegible] / et est frigidus
in primo siccus in 2° / vel [illegible] 2 / unde operationes

nota quod iste vermiculus valet in doloribus
aurium. Unde coterantur et misceantur cum oleo
rosarum / et instilletur auri. Item si coterantur
et detur in potu valet ictericia
quia multum oppilatur. Item si coterentur
et misceatur cum melle valet in squinancia
asmate i. difficultate anhelandi / Unde
in [illegible] multum comedatur. Item porcellio
[illegible] in prolongatione [illegible] / Unde [illegible]
[illegible] multum constringit. Item si cum cortice
granati bulliat in oleo rosarum valet in dolore au-
rium [illegible] acali. Item ille vermiculus
confert in [illegible] / Item valet in punctura ve-
nenosorum. Ideo sequitur

Vespertilio est animal notum quod alio nomine
noctula appellatur. Unde quoque non quod est
frigidus et siccus / unde operationibus nota quod [illegible]
fit [illegible] quoddam quod prohibet [illegible]
et magnificationem mamillarum puel-
larum / et modus est talis. Capiuntur ve-
spertiliones [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] et bulliat / postea colatura
in qua ponatur aliqua frigida [illegible]
terra ut [illegible] terra sigillata [illegible]
fit unguentum. Alter modus capiuntur
vespertiliones et comburuntur et pul-
verisetur [illegible] frigidis [illegible]
fit unguentum. Item [illegible] [illegible] prohibet
magnificationem mamillarum. Item [illegible]
etiam prohibet ortum capillorum / sed hic dictum
forte non est verum. Item si [illegible] [illegible]
[illegible] et misceatur cum melle prohibet aqua
descendere [illegible] facta [illegible] cum eis
Item cinis eius acuit visum [illegible]
Item valet in ungula [illegible] oculi. Ideo sequitur

Usnea dicitur illud quod manet in capite
mortui [illegible] / unde quoque nota
quod est frigidus et siccus / unde operationibus non quod cum
[illegible] cum [illegible] [illegible] competit in [illegible]
flegmaticis [illegible] calidis / [illegible]
caliditate. Item decoctio valet in fluxum ve-
ntris [illegible] pacientes in decoctione
Item confert in fluxum [illegible] [illegible]
matrice bulliatur in aqua et [illegible]
[illegible] [illegible]. Ideo sequitur

Vinum est res nota et recipit triplicem
[illegible] scilicet novum medium antiquum
unde quoque quod est mediocre est calidum in
primo [illegible] 2°. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] antiquum. [illegible] [illegible]
est calidum in 3° vel [illegible] vinum aut
novum quod [illegible] [illegible] est calidum in
primo [illegible] [illegible] [illegible] subtiles
[illegible] non est multe caliditatis
sed [illegible] et vino [illegible]

[illegible] [illegible]

Verbena [illegible] albo [illegible]
Vermiculus [illegible] [illegible] Poschadnik
Vermicularia [illegible] [illegible]
Vectonalis [illegible] palapagina
[illegible] Barvinek

[illegible]

inducit maiorem caliditatem / et dicitur quod mu-
stum seu vinum novum prodest contra febribus /
Et non quod vinum dicitur absolute tunc
debemus intelligere vinum vinosum et non
aquaticum. In decoctionibus non quod habet
potestatem cor fortitudini in assumptione vini
frigidi sicut opii vel mandragore / quia
habet confortare cor calorem naturalem et
spiritus naturales / etc. quia calidum consistit
et precipue vinum antiquum in isto casu co-
medat. Item in regimine sanitatis vinum
novum seu mustum non comedatur quia
causat repletionem capitis fluxum ventris
quia est grossum / et ratione grossicie
frigide causa diversa sompnum causat
et ratione humiditatis frigide fluxum in-
ducit / causa nocet quia inflat. Item
causa vinum antiquum comedatur in regimine
sanitatis propter excessivam caliditatem
et quia est consumptivum valde. Sed mediocre
sit unius anni vel dimidii prodest in regimine
sanitatis. Item vinum diversificatur propter
coloris / quia aliud est nigrum aliud
est album / aliud est rubeum etc. In regimine
sanitatis optimum est vinum album odo-
riferum stipticum relatum / illud enim con-
fortat digestiva et corroborat et im-
pinguat et dat nutrimentum melius
quam vinum novum. Item vinum grossum
plus inebriat quam vinum subtile quia
habet plures vapores grossi ad caput
elevatur qui diu in capite morantur.
Unde si plus de eo assumitur de vino
subtili citius inebriaret / sed simi-
liter citius resolvuntur a capite quam sicut
vinum grossum. Item vinum subtile ledit
nervos quia imbibit eos et mollifi-
cat eos est enim penetrativum. Item vinum
subtile forte non debet dari habentibus caput
debile et nervos debiles / quia magis
penetrativum est et ducit secum materias
ad loca debilia nervorum / similiter etiam debita
quantitas multum confert / si indebita quantitas
multum nocet. Quantitas autem vini diver-
sificatur secundum consuetudinem etate regione
et tempore. Unde consuetis competit alia
quantitas quam non consuetis / pueris
alia quam iuvenibus vel senibus.
Unde senibus quantum possunt tolle-
rare iuvenibus vero pauca quantitas
et alia quantitas est sumenda in
yeme quam in estate. Item forte debet
misceri cum aqua. Item si vinum mixtum
cum oleo et idem provocat vomitum talis
vomitus scilicet in dolore vini vesice / quia

per tale vomitum trahitur vel dimittitur
urine a longinquis partibus superfluis. Item
curatur scilicet calculosis. Item scilicet coagu-
latione lactis in stomacho. Item vinum antiquum
valet illis qui minime sudant quia
opperit. Nota fex vini que tartarum
dicitur de quo dictum est si induratur
sit oleum tartari unde pone in fornace
vel tegula clausa / et pone sufficienter
et dealbet / et post ponitur super lapidem
et cum oleo humectatur deinde distillet
et vocatur oleum tartari quod comedatur scilicet
valet. Item fex vini combusta scilicet ad abster-
gendum deturpationes cutis / et cum
applicatur non diu sustineatur quia ulce-
rat potenter. Item scilicet in ungentis putre-
factionibus et in ulceribus fraudulentis
et hec fex adusta. Item si calefiat fex
vini et albumen ovi calefiat et alumen
valet ad abstergendum et removendum
maculas ... Item valet
in apostematibus mamillarum et in apostematibus
flegmaticis dissolvendis. Item fex vini
combusta et non combusta scilicet
fluxum restringit enim potenter
... sit emplastrum cum ... decoctione
... et ... et pone super
pectine et infra umbilicum. Item
scilicet in fluxu ventris emplastrum super
totum ventrem quia prohibet fluxum humi-
ditatum ad intestina etc. Sequitur

Viola est planta nota satis cuius fo-
lia sunt similia foliis malve et
producit florem blavei coloris scilicet celesti.
De qua nota quod est frigida et humida in primo
aliqui dicunt quod sit humida in secundo. Serapion et similiter
in 2o. In decoctionibus nota quod viola scilicet
multum in principio apostematum calidorum in vino
ipsa sola emplastrata quia directe
repugnat ... morbo. Item scilicet in principio
obtalmie calide. Item confert in dolore ca-
pitis calido et vino viole eius comedatur
in esto. Item dicitur viola confert inflationi
oris sed tamen abortiva quia ab intra
assumpta seu applicata. Item dicit Serapion
auctoritate quorumdam quod flos qui quidem
viola appellatur sua proprietate confert epilentie quia
vocatur morbus puerorum caducus / et hoc quando
ipsa bibitur cum aqua / Unde dicit Serapion quod flos
viole confert epilentie. Item laxat ventrem
et solvit educendo coleram sed eius solu-
tio est modica. Item confert inflationi inte-
stinorum. Item scilicet in tussi calida. Item
zuccarum viole scilicet in febribus calidis colericis
quia minuit inflationem seu caliditatem

[illegible] brzoza

Virga pastoris [illegible]
tr[illegible] vel [illegible]
[illegible]
agradia [illegible] vel [illegible]
[illegible] bezezindecat / alb[illegible]
[illegible]

286

volubil [illegible] volubil [illegible] =

[illegible] intestinorum et aliorum membrorum. Item dicit
[illegible] quod viola est urine provocativa. Item
forte, ita sit aliquem pectus calide. vre
quarum est ferit / vel [illegible] urina [illegible]
[illegible] / et sit syrupus violarum confert
dolori renum et provocat urinam. Item de decocto
eorum idem facit. et confert calculosis si po
tatur / vel [illegible] locum pectoralia
Syrupus viole vnoo. sic fit. capiuntur flores
et viole et decoquuntur cum zuccaro syrupi
fetur illa decoctio. Alio modo [illegible] [illegible]
et syrupi [illegible] et iste est bonus modus /
[illegible] fit cum aqua distillatorum eius et
cum zuccaro syrupizetur [illegible] [illegible] carti

Virga pastoris est planta cuius sunt
due species masculus et femina. Ma
sculus producit virgulas que super superficie
terre extenduntur in altum. et habet
folia similia foliis ruthe sed sunt lon
giora / et etiam quodque folium [illegible]
semen [illegible] cuius dicitur masculus. Sed femina
[illegible] planta habens fustem altum
elevatum / et habet nodos [illegible] in fuste et
[illegible] nodos [illegible] et in quolibet no
do [illegible] sunt folia in longum extensa
que similantur foliis pini / [illegible]
nota quod est frigida et sicca in 3° in [illegible] quia
dicit quod sit [illegible] cum spuma [illegible]
dicit esse frigidam [illegible] non [illegible] ea
et idem dicit de eius humiditate propter hoc
quia producit multos effectus provenien
tes ex [illegible] / Possumus igitur dicere quod re
tentus [illegible] humiditatis que cito ab ea
removetur et quod sit in sua [illegible]. De
operationibus nota / quod [illegible] ipsa est frigida et
sicca in 3° quia dicit quod est valde [illegible]
[illegible] valet in [illegible] caliditatis
Item vel emplastra inflationes [illegible] [illegible]
removet enim inflationem sua frigiditate
Item competit [illegible] et in flegmone
Item consolidat vulnera vetera si appli
cetur per modum empl[astri] ipsa cotidie. Item
abstergit [illegible] / consolidat ulcera
[illegible] Item removet [illegible] ab [illegible]
Item confert in sputo sanguinis provenientis
ex ruptura vene. Item confert [illegible]
[illegible] intestinorum. Item confert in
fluxu ventris antiquo. Item confert
dolentibus [illegible]. Item abstergit flu
xum [illegible]
Item decoctio eius in tali [illegible] confert
unde sedat [illegible] in [illegible]. Item [illegible] flu
[illegible] existente [illegible] eius. Item confert
morsibus venenosorum et detur [illegible]
in potu cum vino / [illegible] [illegible]
[illegible] febribus [illegible] [illegible]
[illegible]. Item succus eius in

[illegible] comedat. Item succus eius valet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
est fortior in operationibus suis. [illegible] vim
habent easdem operationes sed debiliores [illegible]

Viride eris est zinniar / de quo dicetur
inferius in capitulo [illegible] [illegible]
[illegible] a z [illegible] erugo eris [illegible]

Zinniar
[illegible]

Viscus est res nota et optimum est quod
crescit in arbore quercina ferente
glandes / [illegible] et ponatur
in aqua calida / et [illegible] [illegible]
[illegible] lenitas / et illud quod [illegible]
[illegible] et bonum debet esse rubei
coloris in superficie / intus vero viridis
coloris [illegible] color [illegible] / [illegible] quod etiam
producitur in arbore pomi et piri et
[illegible]. De complexione [illegible] dicit quod sit
calidum in 3° vel usque ad 3m. [illegible]
dicit quod sit [illegible] 1° gradu / [illegible] vero [illegible]
est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] folys. De operationibus
nota quod valet in passionibus pectoris
unde capiuntur folia et bulliantur in
aqua ordei et fit colatura / de qua detur
illi qui habet flegma in pectore et est
[illegible] pro [illegible]. Aliqui capiunt
[illegible] passas [illegible]
[illegible] [illegible] bulliat
et fit colatura et addatur mel / et semen
urtice et addatur aqua [illegible] vel [illegible]
[illegible] vel [illegible] et fit [illegible] quod educit
flegma [illegible] de pectore. Item de
[illegible] urtice provocat urinam [illegible]
foliorum [illegible] unde capiuntur folia urtice
et semen et calefiat cum vino et appli
cetur [illegible] et si apponatur [illegible]
vel alia [illegible] plus valet. Item urtica
habet [illegible] unde [illegible]
[illegible] [illegible] / et valet
Item detur illis in potu [illegible] et valet
quia est res [illegible] [illegible]
[illegible] grosse aqua [illegible]
[illegible] passio / [illegible] [illegible]
[illegible] grossitas [illegible]. Item valet in
apostematibus duris dissolvendo et molli
ficando unde [illegible] cum cera et
[illegible] et fuit [illegible] illud unguentum
valet [illegible] ad apostema splenis [illegible]
[illegible]. Item aliqui capiunt [illegible]
pini et cera et [illegible] unguentum /
et [illegible] apostematibus [illegible] [illegible]
apostematibus. Item [illegible] [illegible]
[illegible] quia educit [illegible] a profundo [illegible]
etiam et subtiliat [illegible] [illegible] in illa
passione. Item [illegible] cum [illegible]
[illegible] et cera applanat [illegible]
[illegible] et [illegible]

alb [illegible] pilo carac
ta [illegible] [illegible]
melior / dabo =
[illegible]

[illegible] ga pastoris [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] flore
[illegible] alba [illegible] [illegible] rubea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ardorem [illegible] et dolorem capitis de calore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] pustulas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] flegma [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pastoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] rubea [illegible] filipendula

88.

lacrima ramus vitis cum sapone gallico
abluto capite et pariete nasci capillos (?)

vitis alba cum feno graeco et tha tardo
lentigines et alia maculas purgat et
aufert

palea vitis obrutas absque preter et alia matrice fit

Item si misceatur cum thure curat plagas antiquas

Vitis est res nota due sunt species est
enim silvestris et domestica Silvestris
eius agrest est planta cuius ramus procedunt
in valde longum et assimilatur ramis vitis
domestice et cortex eius faciliter removetur
et habet folia similia foliis solatri
domestici vel folia sunt minora quam
folia solatri et producit florem cum quo
tandem producit racemum quendam rubei
coloris De eius operatione nota quod silvestris
cum foliis suis potest fieri et partes eius possunt
tamen dici quod sit frigida in primo siccum in secundo De opera
cionibus nota quod fructus eius et folia
sunt satis abstersiva et morpheam lentigines
serpiginem et omnem cutis defedacionem
Item radix vitis silvestris quando de
coquitur in aqua et bibitur ista aqua de
cocta cum vino vel decocto educit aquam
de ydropico Aliqui dicunt radice cum
vino aqua decoctionem cum vino si varie
tas et foliis consistit virtus abstersiva ut
dictum est Item flores confectati sunt
confortativi stomaci Unde quando flores sunt
tunc colliguntur flores et reponuntur
in umbram et desiccantur Item illi flores
restringunt ventrem quia abscondit
fluxum sanguinis Item emplastrum ex
flore confectato et ex thure sive cortice
et oleo rosarum valet in zoda proveniente
causa calida Item confecto flore una
melle et oleo fit emplastrum in scabie vite
vesice Item valet in fluxu sanguinis Item
emplastrum factum ex flore valet in inflatione
oculi et in eius tumefactione et quando iste
flos confectatus comburitur et teritur
valet in passionibus oculorum quia abstergit
et confortat Item valet ille pulvis ad restringendum
fluxum sanguinis quemcumque Item valet
ille pulvis ad restringendum quia restringit
et confortat Item succus vitis agrestis est
nigri coloris et quando assumitur confert
stomacho ad quem fluunt humores et illud virtutem
habet stiptica confortative Item pulvis floris
confortat gingivas a quo fluit sanguis
et iste flos quando colligitur ex vite silvestri
vocatur labrusca quo medici multum
utuntur et folia eius sunt in superficie una
vitrositate ratione cuius sunt abstersiva

Vitis domestica est satis nota et
est tam culta quam inculta Culta assi
milatur in operationibus viti silvestri
vel debilior est De operatione nota et
maxime capillorum et foliorum quod folia
sunt frigida aliquantum sicca in est
quod sunt locomorum poculum tempore magni
caloris et prosunt in calidis Item

racemus pomum est frigidus et aqua siccum
De operationibus nota quod ex foliis et capillis
in nodositatibus quibus coniunguntur ad arbores
fit emplastrum quod confert in zoda Item succus
foliorum competit fluxibus ulcera in intestinis
et potest dari in forma potus vel per ... Item
Item succus confert sputum sanguinis et con
fert fluxum ardorem oris stomachi quia abstergit
et infrigidat et confortat Item valet mu
lieribus impregnatis fluxibus appetitu
abiectum et fluxus humiditates nullas
in stomacho quia reprimit easdem Item de vite
fit gumma per multiplicem que lacrima vitis
appellatur unde quando incidunt tunc adscit
lacrima et inspissata et ita vocatur gumma
vitis et habet magnam proprietatem in fran
gendo lapidem Item lacrimas humore
impetiginem et fluxum ulcerosum Item
aqua vitis est etiam abstersiva unde
mulieres decorant se cum ista aqua quia
dealbat et abstergit et aufert maculas
Item quando vitis comburitur ex una parte ex
altera extremitate fluit una humiditas
que est valde abstergit si ista aqua quod
fluit de vite viridi est efficacior Item
lacrima quando invenitur in vite quando comburitur
valet in verrucis unde cum lacrima illa
et linita verruca Item cinis sarmentorum
vitis cum aceto commixtus curat emoroides
et curat fissuram in ano recentem Item confert
tale emplastrum in morsu tyri Item confert
in contusione nervorum si confectato et vite
fit emplastrum Item confectum oleo rosarum ruta
et aceto fit emplastrum quod removet
in apostematibus splenis et cetera Sequitur

Vitis alba est planta que a nonnulis
silvestris appellatur cuius folia assimi
lantur foliis vite domestice vel sic fo
lia sunt minora et sunt scissures ma
iores et sunt asperitate quadam quando ad
haerent cum applicantur et habet ramos
et capreolos sicut vitis quibus et habet
fructum quendam similem racemo sed
fructus iste est rubei coloris et habet ra
dicem albam De operatione nota quod est calida
vel doctores non concordant de ipsius potestate
tamen dicitur quod sit calida et sicca in primo vel in fine et
ut patet ex operationibus et eius calidus est
interior parte ita quod extendit se ad finem
secundi vel tertii De operationibus nota quod dicit
quod tenellas extremitates stipitis
vitis albe et capreoli colliguntur et comeduntur
confert enim stomacho propter stipticitatem quia
Item provocat urinam si bibitur cum vino
et valet in difficultate anhelandi unde
cum ea et melle et aliis assatis sic electuarium
Item si mulier sederit super decoctionem
eius provocatur Item si detur ad ...

vitis alba brionia ...
... ...

Vitis ... ...

Verscella supra ebriat facta cum ... salinitate ponit ... verscelle in melle et decoctione
melle in unguento ... et facies ... incurrit

turbatur ... detur / quia multa exhibita per-
turbat rationem / Item lavat ventrem et ra-
dix comesta ad quantitatem nucis vide
in capitulo de ... plures operationes

Vitis nigra est planta que ... et cum
alio nomine dicitur ... / et eius fo-
lia folia assimilantur foliis edere / que edi-
tus appellatur de qua dictum est in ... de
e. et habet stipites et capitellos sicut vitis
al. et producit fructum quendam similem
racemo, cuius color tendit ad viridem
cum croceitate sicut est color buxi / et dicitur
nigra quia color eius niger in superficie
quando removetur radix apparet alba
gradus de complexione nota quod est eiusdem complexionis cum
vite alba. De operationibus nota quod radix
valet in epithimate ... et ... radix
radix habet operationes similes opera-
tionibus vitis albe, verumtamen non est tante
efficacie / secundum ... quod hec vitis nigra
valet in vulneribus ... / unde pulverizetur
et talis pulvis ... in vulneribus hominum
quia abstergit et mundificat / Item valet contusio-
nibus ... in ... splenis / Item
educit ... et valet in morsu venenosorum

Vitrum secundum doctores est duplex quoddam
minerale / quod reperitur in minera
... et magnes coagu-
lat ista ... ... Et dicunt
aliqui quod cristallus sit sicut vitrum et cri-
stallus reperitur in quantitate satis
magna. Est aliud vitrum artificiale quod
fit ex cinere ... et illud est bonum vitrum
et ad quod non venit ... non est
ita bonum vitrum. Et nota quod ... minores
sunt vitra / Unde si lapides et ligna co-
burantur et apponantur ... conti-
nuum vitrum / De complexione nota quod est calidum in primo
siccum in 2º. De operationibus nota quod valet ad
abstergendum dentes ... et ponatur
in panno et cum fricentur dentes / Item
valet ad removendum furfures capitis
Unde ... et ponatur ... sicut
facit ... pilos ... fit linimentum
... et oleo ... et inungatur
locus / Item planat capillos et ...
... capitis et barbe ...
... / et abluatur ... capitis
vel barbe / Item est res abstersiva ...
oculorum si sit ... pulverizatum et in-
ponatur oculo in quo sunt ...
grosse et ... albuginem oculorum
Item ... albedinis / et ...
... / Item valet contra lapidem ...
et vesice unde fit ... quod valet
in istis casibus / et in isto ... ponitur
... et aliquid de scorpionibus

Item quidam ... non ...
... / ... non ... semper manet
vitrum quia ... / Item confert ...
capillorum et hec ... quia
est pilorum ...

Urina est res nota cuiusquidem sit
in operatione. De complexione nota quod est ca-
lida / et caliditas ... devenit
usque ad 2m gradum / ... eius ...
... ...
... / sicut urina ...
... frigida et humida / et inter urinas
... urina hominis est magis debilis
et hoc propter multas ... que
contemperant caliditatem ... assimilatur
urine porcorum domesticorum / Et urina
castrati est debilior non castrati eiusdem
speciei / quia ... homines debili-
tantur et infrigidantur et effeminantur

De operationibus nota quod urina hominis
valet in morsu serpentis / ... marini
scorpionis ... / draconis marini
et valet contra medicinas mortiferas
et venenosas / Item valet splenetico unde
dicit ... quidam spleneticus
... quod biberet urinam hominis
et liberatus fuit postquam hoc fecit
Item ... urina hominis et ... fit
emplastrum quod applicatum loco unde fluit
sanguis restringit ipsum ...
Item valet in ... oculorum / unde
urina cum melle misceatur et fit ...
facta ... / illud quod ...
remanet valet in isto casu / Item urina
hominis valet in scabie quia ...
... / Item valet ad consolidandum
ulcus ut narrat ... / unde ...
pannus in urina et ponatur super volunus
et ... pluries ... faciunt
rustici / Item ... quia
aperit ... et subtiliat ...
Item ... quod ... urina
... per ... contra lapidem
et iste lapis dissolutus confortat ...
Item ... cum aliquo liquore ...
... / Item urina caprarum ...
... valet ... ydropisi
... quia ... eius educit
Item urina ... ...
educit lapidem de renibus / Item
urina asini confert doloribus ...
Item urina ... cum ...
... dolori ... quod ... sedat
in casu / Item urina hominis ...
cum ... abstergit sorditiem

Regula tabalna
Bardana minor
Fasternica ...
cum ... lappa
... · pod-
... // ... ...

f ... regula ...
podbyal vel
byalynich vel
byaluach

[illegible] uriare oportet ... calore ... / ... [illegible] ... ad corporis calorem

[illegible] ... et penetrat et ... [illegible]

Urtica mortua l[ve]l apiago
seu calca [illegible]

aurium primo prohibet sordicie et sedat do
lore auris. Itemque facit urina capre
iuxta cum murra. Item fex urine po
sita super herisipilam. Item confert in dolore membrorum
in podagra comedit[ur] et proprie urina
caprarum et confert in spasmo quia
operat humiditates in membris contentas. Item
abstergit pannum morpheam lentigines.
Item gomma fit medicina que in ulceribus
comeda[tur]. Item aperit opilationes colatorum.

Urtica est planta. Fortiter ca[lida]
quedam tamen due sunt species una
dicitur urtica mortua que cum tangitur
non mordet. Alia est que est mordica
tiua in qua maior virtus consistit et
causa est quia in ea sunt partes sub
tiles in superficie et ideo penetrant ad
partes profundas et partes sunt calide ideo
mordicat. Et ista est duarum specierum quia una
habet folia longa lata quedam non plana
et non longa. Inde queone nota quod est
ca[lida] in primo et sicca in 2o ... Aniç Rap
dicit quod sit ca[lida] in 2o. Semine vero non est tante
siccitatis sicut folia. Viridis ipsum est siccum
sed minus foliis. Iudeo pacomb[us] nota
quod valet in passionibus pectoris unde ca
piantur folia et bulliatur in aqua ordei
et fit colatura de qua detur hiis qui
habent flegma in pectore et est bonum
pro pauperibus. Aliqui capiunt liqui
ricias passas ficus sebesten iuiubas
capillos veneris bulliat et fit cola
tura bulliat et addatur mel et semen
urtice et addatur aqua urtica ut
unum vel magis sit electuarium quod
educit flegma potenter de pectore.
Item decoctio urtice provocat urinam
vero herba foliorum vel in vino. Unde capiantur
folia urtice et semen et calefiant cum
vino et applicetur pectini et sic appo
sita ... plus iuvat
... Item ... emplastrum ex eo fo
lijs valet in ... frigidis
et torsione membrorum. Item valet contra
post aurem ad rumpendum. Item illud emplastrum
resolvit apostemata. Item semen eius mi
tigat ... Item emplastrum ex urtica
valet ... et ... duris
Item fit ... ex semine vel urtica cum
... potenter provocat coitum. Item urtica
est solutiva ventris non quod habeat
... solvendi sed solvit abstergendo.
Item si decoquatur cum limaciis educit
... flegmatica que est in ventre.
Item urtica comesta cum ... 2o ...
provocat coitum. Item emplastrum ex folijs

[illegible marginal notes: urtica cum sale ... ; urtica ... supra ... urticam ... ; ... mel ... ; ... in ...]

... [illegible]

... naribus applicatum constringit fluxum
sanguinis. Item semen eius dissolvit
opilationes in colatorio narium. Inde
unde educit ... per nares potest.

Ulmi cortex est inter usne et ...
qua usne est cortex subtil ... rugosa
arboris sed usne d[icitur] planta quod alio
nomine vocatur stercus passeris et est plurium
specierum melior ante quam ... stercus
passeris dicit. Iudeo quone nota quod est
ca[lida] ... sic ... doctores non ... ipsum
... dici quod sit ca[lida] in primo ... sic 2o
vel quod est ca[lida] 2o et siccitatis ... in 2o
... Iudeo pacomb[us] non quod prima
provocat unde ... et potenter ...
difficultate ... unde ...
... et ... educit ... detur 3 ...
educat. Item educit aquam de ydropico ...
detur 3 ... vel tres. Item provocat ...
detur 3 ... vel ... Item 3 ... sunt venenum
propter multam calididatem. ... ipsius
Item eius venenum fugit animalia ve

Venenosa est planta quedam venenosa. Ca[lida]
... virgas minutas supra quas cre
scit flos et habet folia ... plurima ...
... Inde quone nota quod est ca[lida] ... 2o sic
in 2o et est duplicis speciei alba et rubea
et melior est citrina ... Iudeo pacomb[us]
nota quod est provocativa urine dissolvit
enim sanguinem congelatum in renibus vel
vesica. Item frangit lapidem et potissime
si cum flore bibatur. Item bibita cum vino
... facit pessimum ...
... Item oleum dissolvit
... et oleum aperit opilationes
... Item si bibatur cum oximelle ...
solvit ... et flegma. Item aperit emoroydas
Item confert ... aquose. Item confert
duritie splenis. Item confert dolori colico
et dolori vesice. Item nocet stomacho et ...
... cum confortativis stomachi. Item
resolvit humiditates fluentes ad stomachum ...
sit ... confortante. Item confert asmaticis
... et detur ... Item
odor eius inducit ... Item oleum
eius confert ... membrorum ...
... spongia que ...
ponatur. Item confert fistulis. Item confert
... frigidis et resolvit sanguinem
congelatum in stomacho. Item resolvit apostemata ca[lida]
et frigida. Item provocat ... et
Capitulum ... uva ... secunda

Uva est res nota et in omnibus ...
... i. ... in matura 2o
matura 3o ... valet ... passe ... uino
sit ... de inmaturis ... de ma
turis 2o de uvis passis. Inde quone

[illegible marginal notes at foot of column]

ve i maturae est notandum quod secundum doctores
posteriores frigida et sicca sunt / sed non graduatur eas
quia diversificantur in gradu / unde de
quanto plus acrescunt de tanto sunt minus
frigidae et siccae / sed quanto magis sunt stipticae
de tanto sunt frigidiores et sicciores idcirco
tamen possumus dicere quod ille quae agrestae non
nominantur sunt frigidae et siccae in primo / Alii dicunt
quod agresta sic fiat: carpe uvae ante ma-
turitatem et ponantur ad solem tribus vel
quatuor diebus postea comprimantur a beis
vinum et ponatur in vase ad solem / Et nota
quod ex omnibus acerbis fit succus qui con-
servatur per annum et est utilis / et est duplex
modus faciendi succum / capiuntur enim uvae
acerbe et exprimitur succus et ponatur
in vase ereo vel lapideo vitriato et bene
cooperiatur pannis / et ponatur in sole tamdiu
quod coquetur et subtilis efficiatur seu aqua
et illud remanens coopertum ponatur in tibiis
Alter modus colligitur uvae et exprimitur
succus et ponitur in vase cum sale et ponatur
in sole per 17 dies vel 20 et tamen servatur
per annum et in Ytalia hoc agrestam vocant
Quoad operationes nota quod de isto succo et
aceto modico fit linimentum contra vulneribus
fraudulentis et in fistulis / Item impositum
cum melle valet in lacertis gutturis et gingi-
vis et lapsatis et in alcola / Iste succus
ille valet in omnibus ex quibus exce-
dunt / Item valet in fluxu humiditatum
ammirate per modum emplastri / Iste valet
ad clarificandum visum unde fiat ex eo col-
lirium / Item tuthia aliquando preparatur cum
succo agreste / aliquando cum aqua rosacea
Et si preparatur cum succo agreste plus valet
quia ille proprie per se habet visum clarificare
Item succus valet in sputo sanguinis
corruptiva vene / Et in ore aggravatis vel
in fluxu ventris / Iste corroborat appe-
titum stomachi / quia humorum humiditates ma-
las constringit / et ne aliqualiter calidiores
sibi in parte aperire possunt / et quia mu-
lieres pregnantes habent plures humiditates
malas dirigentes appetitum igitur ipsis con-
fert / Item / tamen succus liquidus qua
coquitur valet in pestilentia et ipsis eius
comedatur a recepte potentie / Iste valet in
ulceribus intestinorum et vulneris / Item
de iste composito mytrudez tasu 20 6

Uve immature sunt triplices secundum quia
corticem viridis et medulla in suam
contrahitur / Quoad operatione nota quod cortex
eius est frigidus in primo siccus in 2° / sed quo
ad 3m secundum seu medulla sit talia
et humida / Et quia in secunda 3ª arbor est
tunc potius uvae maturae calida in primo et humida
in primo 2° / Quoad operacionibus nota quod stipticae
de stipite immediate in quamvis messe non sunt
utiles in urina turbi quia adhuc habet
aquositatem grossam in statu / sed donec
ad 2m vel 3m diem secundum quod sunt conficiuntur sunt
boni nutrimenti si bene digerentur / si autem
non bene digerentur generant humores grossos
crudos / Iste nocent vesice / quia generant
viscosa quae ad vesicam transmissa inferunt
nocumentum / Item uvae maturae plus nu-
triunt quam uvae passe / quia uvae passe sunt
quadam stipticitate ratione carnis non nutriunt
sicut uvae maturae etc. Sequitur de

Uve passe quedam sunt que sunt grana
quedam vero que non habent grana / Quoad operatione
nota quod potentia et humida in primo unde sunt
humidis a dominio et sunt quadam stipticitas
Quoad operacionibus nota quod stipticae sua sunt
confortare stomachum et epar / Iste conferunt contra
nationem vesice et renum quia dat spatium
nutrimentum / et digerit materiam flegmaticam
et si cum pipere in specie coquitur multum
de flegmate potest / Item sunt aliquale
abstersionem virtutis spatium / Iste conferunt
ulceratione intestinorum quia abstergunt
et leniunt / Iste si coniungitur cum sinapi sive alle
et opoponacum et fit emplastrum est multum
valet in podagra / et removet pustulas que
clavum vocantur in guttur / Iste emplastrum
ex ipsis et gutta valet contra apostemata fraudu-
lenta et in apostematibus pestilentialibus / Iste resolvit
apostemata flegmatica etc. Sequitur de

Uve grane sunt granata uvae apparata sunt
frigide et sicce in primo / Quoad operacionibus nota
quod multum conferunt in fluxu ventris vel
apparatur et pulverisetur et tunc pul-
vis in fluxu ventris multum valet / et in fluxu
sanguinis / Iste granata valet contra dolores intestinorum
quia constringit constringunt / Iste granata grana
dentur pulverizata et cum aliquo viscoso
et sic ... ordinata bibi ut diu maneat
in intestinis et eo melius operatur

Vulpis est animal notum / Quoad operatione
nota quod est calida et sicca / et pellis eius
est multum calida inter omnes pelles
quia est maioris spoliaras / et ideo
in vere senectus non valet valde siccis
et calidis quia valde calefacit et
desiccat / sed humidis et frigidis bene valet
podagris et paraliticis / Quoad operacionibus
nota quod caro eius est mali nutrimenti
et dure digestionis / Item ex eo fit oleum
vulpinum quod valet in doloribus membrorum
neruorum / Et duplex est modus unus est
accipe vulpis vivum et pone in vase
et pone super ipsum oleum et decoquatur

Gaudium vulpis ... alias de calidis ...

in podagra

in multa ... calida

[illegible marginal note, 5 lines, cursive hand] ... in plena[?] ...

et cum oleo, et ad ys apparatis. Aliqui autem apponunt aquam quia, trahens, consumitur quam olium, donec fit colatura. Aliud modo cum vulpis mortuus et decoquitur in oleo, et oleum vulpinum confert in dolore iuncturarum. Dicunt tamen doctores quod hoc oleum non semper inducat sanitatem, quia aliquando est nimis viscosa et profunda, et tunc non potest sufficienter exire. Hec ... Capiuntur multe vulpes et oleum in multa quantitate, et decoquuntur in oleo et sedeat patiens in dolore iuncturarum et podagra frequenter in huiusmodi decoctione usque ad mentum, et postquam exit sudat. Hec doctores sunt, ne comedat, quia resolvunt nimis ... tas et pattas ... ad loca iuncturarum. Item pulmo vulpis habet proprietatem magnam in asmate et ptisi. Unde coquatur pulmo et detur patienti cum ad ys apparatis. Item adeps vulpis est magnum iuvamentum in dolore iuncturarum. Item vero adeps in dolore auris, si gutta in aure distilletur, si provenit a causa frigida. Item adeps eius confortat omnia membra nervosa, et quia ... sunt nimis multe etc. Sequitur de R.

Rhiston vel alio nomine ... est planta habens folia oblonga et acuta et habet hastam apparentem ad quantitatem unius cubiti, et habet duas radices, quarum quelibet una est sicut alia. De electione nota quod est ... et fit in fine ... usque ad ... ad venenis. De operationibus nota quod si radix superior comedetur cum vino et olibano emplastretur, educit res ... cor sicut spinas acus etc.

Item si de radice et foliis fit emplastrum, removet tumorem et duritiem corporis. Item radix et folia supposita multipliciter provocat menstrua. Item radix superior bibita cum vino provocat libidinem. Item radix superior bibita et inferior valet in doloribus colicis etc. Sequitur de ...

Xilo aloes est lignum aloes et alio nomine ... dicitur agagel. De ortu huius ligni doctores discordant. Aliqui dicunt quod in partibus valde distantibus reperitur per ... et tunc ... debite. Alii dicunt quod crescit in paradiso terrestri et ... quando cadit propter vetustatem defertur ... cum aquis usque huc et reperitur. Alii dicunt quod crescit in montibus seu in montibus altissimis inhabitabilibus et cadit propter vetustatem et sic defertur cum aquis. Alii dicunt quod sit radix cuiusdam arboris que euellitur et planta et sic comunitur ... lignum quod lignum aloes dicitur.

quidam sit puto quod nullus doctor ... tractat de origine eius. De electione et operationibus est dictum in capitulo simplicium incipientium ab a. Et bonitas cognoscitur, quod color eius debet tendere ad aliquem nigredinem, et color fuscus non debet esse albi coloris. Et etiam cognoscitur isto modo: proiciatur in aquam; si tendit ad fundum bonum est, si vero non, tunc non valet etc.

Xilobalsamum quid sit et que species eius et que operationes sufficienter dictum est in capitulo simplicium incipientium ab b.

Xilocaracte est lignum caracte illius fructus que sunt nisilores et vocantur ~~nisilores~~ cornua ista et sunt ... que sunt stiptica etc. Sequitur de ...

Xiros est dragantea, de qua vide in capitulo simplicium incipientium ab d.

Yperiton est planta cuius tres sunt species. Prima cuius folia assimulantur foliis rute, et habet stipite rubei coloris, et florem albi coloris, et semen producit sicut citera. Alia species est cuius flos est citrini coloris et ista per forata appellatur, et alio nomine dicitur fuga demonum, et alio nomine herba sancti Johannis, et dicitur ab hoc quod fugat demones, et removet imaginationes et fastidiosos ... et ideo in lectis ponitur. Et est herba que iacet super terram, et habet flores croceos, et dicitur etiam scopa regia. Tertia species habet folia maiora quam secunda species ... in duplo maiora et habet stipitem ... in medio. Et iste due species producunt semen simile semini piperis nigri. Sed prima producit semen ad quantitatem ...

De electione nota quod species est ... in 3° ... quod sit calida in 2° seu in fine 2e, sed dicitur quod ... de ... species et ... De operationibus nota quod provocat urinam et menstrua, unde dentur folia eius cum vino, vel detur decoctio eius ... tale opus ... provocat ... et reducit fetum mortuum. Item suffumigium valet ad idem. Item comeditur in dolore sciatico quia debet adpotari ... per modum emplastri etiam curat sciaticam. Item valet in apostematibus frigidis dissolvendis si fit emplastrum ... Item pulvis eius consolidat valde vulnera ... et ulcera. Item emplastrum ... combustione ignis. Item valet in paralisi quia est calida, et sic ideo in unguentis ad ... Item semen eius bibitum curat ... etc. Sequitur de ...

Ypoquistidos est planta que grossitudine habens ad quantitatem digiti parue altitudinis et ... in ...

[illegible marginal note, several lines] ... ordinat ...

2 ... de ... agrestis
2 ... cucurbita agrestis

... species ... fortis ... fuga ... demonum ... scopa regia ... herba ... Johannis ...

[illegible] ellecta ca. 2 sic i 2o g°, cum vino [illegible] eius decocta sedat tussim [illegible] corpore [illegible]
[illegible] appellatur, cum [illegible] bibita [illegible] colicam, cum aceto [illegible] pellit [illegible] ventris [illegible]
[illegible] pulvis eius cum vino bibitus [illegible] potest [illegible] et [illegible]
decoctio [illegible] cum [illegible] duriciis [illegible] fovendo [illegible]
[illegible] frangit [illegible] radix eius mixta cum melle [illegible]
[illegible] addita [illegible] pulvis [illegible] cum duplo pulveris [illegible] et melle [illegible] longius
et [illegible] appositus [illegible].

dicunt aliqui quod sit succus fungi [illegible] [illegible]
Unde ex ratione nota quod est frigida et sicca. Unde virtus
eius assimulatur virtuti balaustie quae est frigida et
sicca in 2o, sicut etiam dicimus de ypoquistidos quod sit
frigida et sicca [illegible]. Unde ex operationibus nota quod est
res valde valens ad prohibendum fluxum
menstruorum. Item valet ad prohibendum fluxum
materie [illegible] et ad augulam oculi quando est
in principio obtalmie. Item valet ad constringendum
ventrem. Item valet ad restringendum
fluxum sanguinis narium. Item valet ad prohibendum
fluxum [illegible]. Item valet in ulceribus
intestinorum quia est [illegible]. Item [illegible]
prohibitiva fluxum menstruorum etiam valet in vulneribus.

Ireos est planta quae alio nomine appellatur
lilium celeste. Dicit Platearius quod yreos yris
sunt eiusdem virtutis, et unum pro alio ponitur
et similes sunt in foliis et effectibus
nisi quod yris gerit purpureum florem
et yreos album. Unde ex ratione nota quod yreos
autem est calida et sicca in 2o. Unde [illegible] quod sit
calida et sicca in 2o. Unde ex operationibus nota quod
pulvis radicis eius consolidat et valet
in fistulis et ulceribus difficilis consolidationis.
Item succus radicis educit liquationem
[illegible]. Item succus eius in passionibus
pectoralibus valet quia educit flegma
grossum in bibitum. Item valet in asmate.
Item oleum eius valet in passionibus pectoris
[illegible] facit [illegible]. Item in istis passionibus
valet decoctio radicis cum melle [illegible].
Item abstergit faciei pannum lentigines.
Unde ex pulvere radicis elleboro et farina
orobi et oleo fiat linimentum. Item est bonum [illegible]
in apoplexia et epilepsia et [illegible]. Item
succus foliorum commixtus cum oleo [illegible]
valet in [illegible] quia dissolvit et [illegible].
Item succus foliorum et radicis cum melle coctus
ad spissitudinem consolidat vulnera. Item
succus radicis aperit emoroydes. Unde ex eo
fiat linimentum. Item supposita vinum [illegible]
[illegible] abortum. Ergo in pregnantibus non detur. Item succus [illegible]
dolorem dentium. Similiter eius decoctio
si [illegible] ablueris. Item in tympanite [illegible]
cum aqua [illegible] fit suffumigium. Item
oleum eius valet in dolore [illegible] et
in aquis [illegible]. Item radix valet
contra venena. Item oleum eius cum [illegible]
datur in rigore febrium vel quartanis
[illegible] ante rigorem in [illegible]
Item in decoctione sedat ulceris [illegible].

Ysopus alio nomine qui [illegible]
ysopus siccus dicitur, et est herba
satis [illegible] et nota. Unde ex ratione nota
quod est calida et sicca in 3o, quemadmodum calamentum.
Unde ex operationibus nota quod decoctio ysopi

cum ore [illegible] et [illegible] et ceteris passionibus [illegible] solvit
et [illegible]. Item comedatur in tympanite dum
[illegible] sit suffumigium.
Item valet in passionibus pectoralibus quia
digerit materiam et dissolvit et facit [illegible].
Item valet in tussi antiqua in asmate
in difficultate anhelandi, ut scripsit [illegible]
[illegible] vel detur decoctio eius cum
ficubus et melle. Item gargarismus [illegible]
[illegible] eius valet multum quia [illegible]
in gutture [illegible]. Item
valet ad [illegible] sanguinem coagulatum
[illegible] quia dissolvit et abstergit. Item
confert ydropisi quia dissolvit et [illegible].
Item digerit materiam flegmaticam
et educit eam, et virtus eius augetur
si misceatur cum yreos [illegible]. Item
[illegible] vinum [illegible] et [illegible] valet
in ydropisi [illegible] sequitur [illegible].

D[illegible] est species camepitheos [illegible] *ijwa*
quos dicit quod sit masculus vide
camepitheos [illegible] quod habet stipitem
[illegible] et habet folia [illegible]
[illegible] stipitem aliqualiter lata, idem quodlibet
folium [illegible] habet tres vel quatuor
et oblongas per modum foliorum pini
et sunt aliqualiter pilosa superius et
inferius. [illegible] et [illegible] habet odorem pini
et in [illegible] habet florem [illegible] coloris
pini melliloto similem et stipes [illegible]
ad rubedinem [illegible]. Maxime
confert [illegible] et [illegible].
Unde [illegible] [illegible] altricem
et eos confortat. Ergo confert tamen
[illegible] applicata [illegible]
[illegible] vel [illegible] intus [illegible]
[illegible] cum vitello ovorum et salvia [illegible]
[illegible] cum melle et farina ordei fit emplastrum
quod valde confert doloribus [illegible]
[illegible] sequitur [illegible] de Z.

Zarnabum est arbor magna quae
crescit in monte Libani [illegible]
et folia eius [illegible]
[illegible]. Unde haec arbor [illegible]
ad quantitatem calami cum quo scribunt
Arabici et [illegible] et foliis eius virtus
et odor [illegible] assimilatur odori citri.
Unde ex ratione nota quod est calida et sicca in 2o. Unde ex
operationibus nota quod virtus eius [illegible]
quatur virtuti [illegible], et aliquando
ponitur loco cinamomi, et odor eius
non est magnus. Item succus [illegible] cum
oleo [illegible] mixtus comedatur in frigida
[illegible]. Item confert epati et stomacho [illegible]
[illegible]. Item folia [illegible]
[illegible]. Item valet [illegible] flegmaticis

ysopi [illegible] cum melle et [illegible] sive coctum et [illegible] palato [illegible]
et [illegible] pulmonis [illegible] fiat [illegible] capitis et pectoris et curat tussim [illegible]
[illegible] cum [illegible] mollit [illegible] reppellit
[illegible] cum vino [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] cum ac-
eto cocta [illegible] dentibus [illegible] [illegible].
ysopus [illegible] cum [illegible] calorem [illegible] et digerit.

ysopus [illegible] depectore [illegible]
[illegible] pulmonis [illegible] cum melle [illegible]
ysopus [illegible] pulmonibus [illegible]
ysopus [illegible] ysopus [illegible] et [illegible]

[illegible] gemina [illegible] [illegible] von [illegible] =

Item constringit ventrem. Item folia resolutiua sunt vetositatum stomachi et intestinorum.

Zarur est planta cuius due sunt species quarum una dicitur triangulus latine, 2a species 2a grece vepilium, et aliquando dicitur Auicenna appellatur malum silvestre, et est arbor producens folia similia foliis arborum malorum. Ideo nota Auicenna non concordat cum operationibus pessimum eligere quod sit frigida et sicca in 2o. In operationibus nota quod vincit colera et sua proprietate frigida. Item constringit fluxum ventris, vero plus constringit quam est fructus arboris. Item humorem urinam. Item nociuus stomacho et inducit zodam. Item est pontici saporis ex quo arguitur frigiditas et siccitas eius. Item constringit fluxum sanguinis.

Zetrauale est scolopendria de qua dictum est in 1o simplicium ab ...

Zeduaria e radix itipicuanum ... plante cuiusdam de qua dicunt doctores quod assimilatur aristologie rotunde. Unde dicit Auicenna quod zeduaria est porcellane fructus plus aristologie ... in tantum ... que reperitur cum planta napelli melior est. Unde ipsa debilitat malitiam napelli quare napellus cum quam crescit zeduaria non ita nocet sicut iste cum qua non crescit. Ideo nota quod doctores non faciunt mentionem de gradu eius, quia nec Auicenna nec Serapio. Sed Platearius dicit quod sit calida et sicca in 2o. In operationibus nota quod valet contra omnia venena sumpta ab intra quam etiam applicata ab extra. Unde in morsu venenosi animalis fit emplastrum ex ea et loco applicetur. Et valet etiam contra ylliaca, confortat appetitum et valet contra sincopim. Item valet contra assumptionem napelli, et dicunt doctores quod loco eius sit pani triplum pondus zurumbeth. Item sua proprietate confortat cor pluriter et stomachum. Unde humiditates stomachi superfluas consumit. Item corporibus flegmaticis valet et confert tempore frigido et humido. Item confortat cerebrum frigidum et humidum et dicit Auicenna ... in ... et est planta que valet contra venenum zeduaria assumpta plus vel ...

Zeurdarar est planta Arabia ... nota ... folia ... an dicit in istis ... an non, non ... Ideo nota quod est calida et sicca quod arguitur ex operationibus. Auicenna non ... In operationibus nota quod ... item aqua decoctionis ... in difficultate urine. Item educit sanguinem coagulatum in vesica. Item valet in morsu omnium venenosorum.

Zeloburacha est fructus cuiusdam arboris que saloqua appellatur, saloqua enim est nomen ponderis quod ... Aliquando etiam capitur pro arbore ut dictum est, et zelobaracte dicitur. Nota quod zeraurus vel zerarabe, et est fructus longe quantitatis et ... et sunt sicut cornua ... arborum illorum est in ... et cum flat ventus fit sonus terribilis propter concussionem illorum fructuum. Et arbores non sunt ... in altum sed sunt disperse plantate. Ideo nota quod est frigida et sicca in 1o gradu. Vero fructus eius ... recipiunt humiditatem aliqualiter dulcem. In operationibus nota quod minuit superfluum fluxum ... et ... quod ... conseruat ... Serapio quod ... valet ad remouendum vermes et est ... Item est lenitiuum ventris ... non ... est due dragme. Item ... constringit ventrem ... Item prouocat urinam ...

Zinziar est viride eris et est duplex, quoddam est artificiale, quoddam vero naturale quod reperitur in mineris ubi es producitur. Artificiale fit ysto modo quia capiuntur lamina eris et ponuntur super vas aceti, tunc ex vaporibus aceti ... ... in ... calamina ista que colligitur et ponitur in vase vitreato et inde conficitur viride eris, et illud artificiale ... est forte naturali seu minerali. Ideo nota quod est calida et sicca usque ad 4m. In operationibus nota quod est corrosiuum et consumptiuum carnis unde valet in ulceribus et ambulatiuis. Item valet in scabie unde confecta cum melle ... locus ... illud in scabie equorum in ... Item consolidat vulnera difficilis consolidationis ... carnes putridas corrodit. Item valet ad remouendum ulcerationes que fiunt in naribus et carnes superadditas naribus. Unde insufflentur naribus puluis eius. Item valet in ulceribus gingiuarum. Unde fit ceratum seu unguentum ex eo et applicetur gingiuis. Item decoquatur cum limatura ferri talis decoctio constringit gingiuas. Item humorem inflationem palpebrarum oculorum et carne superflua ... abstergit ... oculorum et subtiliat pelliculas oculorum ... et ... de oculo ... Item ... vapor calidus in oculum ... sua ... in oculum ledat

Item ponitur in medicinis emoroidibus unde quod
et armoniaco fit linimentum etc.

Zinziber est radix cuiusdam herbe et
portatur de partibus Indie. In eque
nota 2m hoc est ca. et hu. 3o Similiter
dicit quod sit ca. 3o sic 3o sed tollatur contrarium
est nondum quod 33 c hu 3o pt intelligi
dupliciter unde virtualiter et effective et sic
non est hu. uo sic et hic est propinquior
simpliciter. Adoo quod sit humidus quia humidi
inclusa actualiter inclusa racione cuius
dicitur hu. 3o scilicet 1 hap et ceterum
et cooperit illa humiditas tunc si fora
innuosa et ventulosa. De operatione
nota quod incitat ad coytum quia humidi
tate actuale et caliditate racione humidi
causat ventositate que requiri ad erec
tionem virge. Dicit hoc quod 33 primo calefa
cit stomachum et vitulia. Iudem alia membra
habet cum appetitu et appetitu ad genita
lia. Item confert epati stomacho quia de
opilat et conforta ista membra infri
gidata. Item confert digestioni impedite
a frigiditate et humiditate. Item clarificat vi
sum unde pulvis eius ponitur in oculis
etiam comestum clarificat visum. Item
digerit materias flegmatica et dissolvit
eam et sic materias expellit eam. Item
valet contra venena omnium venenosorum.
Item rectificat comestione facta ex
fructibus frigidis et humidis sic ut me
Zinziber caninum est ... Isolinum etc.
planta que unde dicitur similiter quod sit
olus notum et hic forte in Arabia, sed
in Ytalia ut hic habetur. Et habet folia
similia foliis salicis et est sicut piper
aque, et eius folia tendunt ad albedinem
et virgulta est rubei coloris et sapor
virgulte est sicut sapori 33. In eque
nota quod est ca. 1. 2. Unde similiter Glosa
dicit quod sit ca. 3o sic in 2. De operatione
nota quod interficit vermes in interiora
in carnibus et datur eis ad comedendum.
Item abstergit faciem et vermos et defeda
tiones cutis si emplastretur. Item valet
ut scrophulas et apostemata dura si per
modum emplastri applicetur etc.

Zizania est planta que dicitur no
mine lolium appellatur. De lolio dictum
est in tractatu simplicium in principio ab ...
unde est planta que crescit inter
stipites triticum producentes tunc lolium
habet stipite. Si dicitur capiatur presumme
et est nigri coloris et eius hoc est
ca. et sic in 3o et inebriat si fuerit

una dispositio similem rectati dispositionem etc.

Zuccarum est res nota satis. Et nota
quod in insula Cypri et partibus ultra
marinis crescunt canne que extendunt
in altum sex cubitorum et ille canne dividuntur
in varias quantitates et ponuntur in caccabo
et fit bulitio et ferventes tunc gemmatio oportet
sicut ... quam ... appositione dicitur zuccarum et
pulvis zuccari est sex zucca. Quidem cum quo
trahitur liquor de cannis tunc colligitur
subtilius et remanet grossum et fecis
quod pulvis zuccari dicitur et in cannis sunt partes
... adherentes illis cannis et
illud dicitur zuccarum cani ... reperitur
zuccarum ... quod invenit sicut fructus
talis. In eque nota quod doctores
discordant aliqui dicunt quod sit ca. in primo
aliqui quod sit ca. in principio 2i. Alii dicunt
quod sit sicut ... aliqui quod hu. ... hoc
dicit quod sit ca. et sic in primo. Auctor dicit
quod sit ca. et hu. ut sic non dicit ... eque
quod ca. sic in medio primi. Sed non quod zuccarum
est humidum quo ad substantiam et virtualiter est
secundum ... plus antiquum. De tato
fit siccius quo ad substantiam et ex isto concor
dat doctores. De operatione nota quod
sua substantia est lenitiva et sua virtute
et racione abstersiva. Item valet in tussi antiqua
quia lenit partes gutturis. Item valet in
flegmate lenit sua substantia et ca. sua virtute
seu caliditate abstergit. Item zuccarum ca. di
ca. dissolvit et male indigerit ... et ab
stergit. Item zuccarum bonum est stomacho quia
abstergit ... Item contrarii similiter sicut colligat
... quod non ita similiter sicut mel ... febribus
non debet dari in magna quantitate. Sepe
zuccari pt ... ex que rimoveri calidis
et ... per aquam et est ... in fri
gidativa racione zuccari abstersiva et sic
confert ... corporibus non debet
... Item solvit racione
abstersionis. Item in oleo amigdalarum
confert colice. Et nota quod pulvis zuccari
per calidior zucco et ... Igitur
in ... ponitur pulvis zuccari propter
maiorem abstersionem. Sed pro pueris ponitur
aqua zuccari et non pulvis etc.

Zuccarum alhusar est medicina cadens
super plantas quasdam que alhu
sar appellatur et sunt sicut fructus ...
et racione plante sunt amaritudinem
in parte exteriori, interius vero est dulce.
In eque nota quod est ca. et sic ...
De operatione nota quod acuit visum.

zuccarum et ... in primo ... et ... humidi
... zuccarum fit de canna ...
... zuccarum ... albi
... dicitur. Aliud ...
... Aliud zuccarum ...
...
...

quia abstergit. Item lenificant pulmonem.
Item confert ydropisi si cum lacte cameli
infrigidatur. Item confert stomacho et epati. Est
omne zucarum videlicet in passionibus renum et
vesice quia sine mordicatione lenit et
abstergit. Sed zucarum rubeum est peius zucaro
et est minus purum quam primum etc.

Zusfere est arbustum quoddam quod
assimilatur ruthe et a nomine dicitur dina
minima. Ydegone nota quod est calidum et sic
quia assimilatur rute quod est calidum et siccum in
3 gradu. Ydeopato bene nota quod resolvit vetositate.
Item folia radix et semen valent ad eius
extrahendum spinam quia in operatione
assimilatur rute. Item folia eius valent
in punctura scorpionis et contra puncturas
aliorum venenosorum sed minus punct.

Zurumbeth est planta plus cipero
similis folia maiora cippo et habet
radicem minus odoriferam quam sit radix
cipperi etiam radix eius maior est ra
dice cippi. Ydegone nota quod est ca
lidum in 3 gradu. Ydeopato bene nota quod valet
ad removendum odorem vini alei et
ceparum. Unde valet attendere duas ma
sticet et vincit fetores illorum. Item
impinguat. Item inducit leticiam
cordis. Item confortat stomachum. Item prohibet
vomitum. Item constringit ventrem.
Item valet contra morsum venenosorum
animalium. Zedoaria in istis plus commendatur
tamen zurumbeth appropinquat virtuti zedoa
rie. Item resolvit vetositates in
stomacho et intestinis. Item confert corpori
bus flegmaticis frigidis. Item confortat
stomachum et reparat in frigiditatem etc.

Christi dicti

Et sic est finis simplicium me
dicinarum herbarum pro quo
benedicetur deus in secula seculorum
amen et dicant omnia etc.

Nycolai instrumenta dapes finales

Quia fuga a pestilentia a peritis
medicis multum laudata, a quibusdam
non potest commode observari, Ideo
sit aliqua de regimine contra pe-
stilentia observanda intendo aggregare.
Et primo volo dicere quid sit pestilentia
et quid morbus pestilentialis, de quibus
sit intendo, et postea apparebunt cause
ipsorum. Dico igitur quod pestilentia est
putrefactio que aeri advenit propter
putridos vapores secum corruptos valde
pravas permixtos. Et pestilentialis
morbus est egritudo a pestilentia
causata subito et simul multitudini ho-
minum adveniens. Et de tali hic intendo
aliqua declarare. Non enim curo hic
de morbo pestilentiali aliis brutis
accidenti. Causa autem putrefactionis
aeris est duplex universalis et particularis.
Universalis seu remota causa est influentia
celi ex aliquibus conjunctionibus seu aliis
aspectibus in istis inferioribus cata
humane vite contraria. Causa parti-
cularis est vapor putridus elevatus
ab aqua putrefacta propter eius lon-
gam stationem in loco uno, ut in lacuna
vel propter alveum suum putridum fetidum
aquarum infectarum. Et in aliquibus
convallibus et paludibus putridis
et ista aliquando sunt propinqua aeri
quem inficiunt. Et propter hoc non debet
aliqua nobilis persona in talibus
locis habitare saltem tempore suspecto et
maxime in tempore calido. Nec in locis talibus
notabiliter propinquis. Aliquando tales
vapores [positi] purgantur a locis valde
remotis per ventos diversos ad diver-
sas mundi partes. Et aliquando a multitu-
dine cadaverum in bello occisorum non se-
pultorum. Et aliquando tales vapores
exeunt a centro terre per artas terre
aperturas iam putrefacti in illis et
inficiunt aerem cum permiscentur. Ex
quo michi causa quare cito post terre
motum magnum est secuta pestilentia
que diu durans fere totam terram habitabi-
lem visitavit. Et omnium horum influentie
celi sunt cause motive etc. Corpora
non pestilentiali morbo magis parata
sunt corpora multis et pravis humoribus repleta
licet in tempore pestilentiali vel pestilentie
suspecto multum cibis et potibus replet
et que multo coytu vel multo exercicio
vel multa balneatione etiam tempore estivo
et in multa causa aliis quibus sunt
valde pronunda. Hiis premissis
dicendum est de regimine contra pestilentiam

observando. Et dico quod illud est duplex
scilicet preservativum et curativum. Primum debetur
corpori sano ut non inficiatur a pestilentia.
Secundum debetur corpori iam infecto. Dico
de primo quod illud regimen consistit
in debita approximatione sex rerum non natura-
lium a medicis sic nominatarum corpori humano
et sunt aer cibus et potus sompnus
et vigilia et quies inanitio et repletio
et accidentia anime. Et consistit etiam in
applicatione quorundam aliorum remediorum
partim intrinsecus partim extrinsecus appli-
candorum ut infra patebit. De primis
et primo de aere etc.
Vitetur ergo aer in convalle vel loco pa-
ludoso vel in loco montis multum elevato,
quia talis in monte minus ventosus
et corpus humanum sepe et multum alte-
rans ad diversa. Et similiter aer grossus
caliginosus turbatus. Similiter aer mali
odoris et fetens vitetur propter. Similiter
et aer in quo est vel nuper fuit
pestilentia propter malas reliquias
in eo relictas est multum vitandus.
Eligatur ergo aer clarus purus vel
purificatus propinquus remotus ab aere infecto
pestilentia, vel aliorum dictorum modorum.
Sed quia non potest quilibet a tali aere
se absentare ut superius dictum est
Rectificetur aer proprie habitationis cum igne
ex lignis iuniperorum siccorum vel vitium
vel fagorum, vel saltem quercuum bene
exsiccatis prius, ut eorum flamma fla-
ma clara malas aeris humiditates
corrigat et consumens. Similiter rectificetur
cum fumigiis factis tempore frigido cum
mirra thure ligno aloes storace
calamita et sandalo citrino seu vermeo
et hoc fiat mane et sero. In estate
fiat fumigium cum rosis sandalis granis
mirti et camphora aliquantulum thure
et similibus. Et aspergantur parietes
camere cum aceto forti et aqua rosarum.
Tempore frigido portet in manu pomum
de ambra misto et pluribus. Tempore ca-
lido scilicet cum rosis sandalis et camphora
ut postea dicetur scilicet in parte curativa seu
tractatus, et sepe odoret dicta po-
ma. Et claudantur clause fenestre
opposito vento venienti a loco vel
regione pestilentiosa ut et claudantur
fenestre que sunt in oppositis partibus ve-
tuum orientalis propter pestilentiam sunt
regulariter in partibus nostris orienta-
libus satis propinqua etc.
Expedito de aere dicendum est de cibo

et potu. Vitetur ergo panis azimus et male
coctus et antiquus, vel de farina non bona
factus. Sit ergo panis de tritico electo,
quod non sit natum vel crevit tempore pestilentie
in loco pestilentico. Et sit bene fermentatus
bene coctus eadem die qua tempore comedit
vel pridem ante non calidus cum tanta ca
liditate in furno acquisita. Vitetur
vinum turbidum, et ponderosum et mali odoris
et saporis extranei etiam non multum grossum
in substantia ut sunt aliqua rubea et nigra.
Sit ergo vinum clarum boni odoris et sapo
ris et subtilis substantie medium inter
multum forte et debile sicut bonum aust
le. Et sit coloris palearis non minus
tenue et album ut plurimum debile est. Et
limphetur magis eius fortitudinem
et senectutis consuetudine bona, etiam
secundum senectutis etate, quia iuvenem potest
bene limphari, senem non medicari vel
non limphetur, et non sit minus dulce
et tendat ad aliqualem stipticitatem
ut sunt bonum et cetera melius. Et antiquum
prout plures placet magis quam novum
quia magis est puratum aptum bene se
talibus grossis et partibus aquosis faciliter
corruptibilibus et bibatur in mensa
sepe etiam modicum probare ut fiat bona
in principio cibi cum potu et facilior digestio
amborum et bibatur mediocriter in
mensa ut sitis non faciliter invadit post
cibum. Et addicio ante prandium bonum
est sumere de aliqua confortativa confec
tione, et sumere haustum boni vini, puta
ut rivoli vel malmasie ~~....~~ magis
consuetudo, vel ma. vinetus sit in
oppositum quia ista calefaciunt stomachum et vigo
rat calore naturalem in ipso et superfluita
tes digestionum impedientes consumat et
resolvunt etc.

In estate vitentur carnes difficilis
digestionis ut sunt carnes porcina tam
domestica quam silvestris anserine ana
tine et bovine antique, vervecine cervi
ne et carnes avium habitantium iuxta
aquas et ceteris que pestibus imbuuntur.
Item vitentur pisces magni viscosi
ut sunt inter ceteros capones nigre
anguille et plures, omnes pisces multi
in malis aquis. Item vitentur casei
putridus etiam valde antiquus et ni
mis salsus et multum viscosus. Item vi
tetur substantia tamen antiquorum idolis

operatorum, et substantia leguminum ut sunt fabe
pisa lentes brodium ciceris tamen aliquid
bonum est sumere, et papaver quod bulli
rint cum eis folia, vel radices petrosilly
quod aperit vias opilatis et urinam et mundificat
easdem.

De tempore hyemis

Ista autem in hyeme sunt securius sum
enda quam in estate propter maiorem vigorem
caliditatis naturalis operantis frigidi
tate ista totaliter inhibentur sed frequentes
usus eorum et nimia quantitas prohibere. Car
nes ergo convenientes in estate et ultra
parte veris sunt carnes edine vituline
iuvencus castrati pullinarum gallinarum.
In autumpno autem et hyeme bone sunt
bovine iuvenes gallinarum capones
perdicum fasianorum, aspcrollorum leporum
capreolorum, durorum aucarum non antiquorum in
secundum vini et cum adplus, columbarum in me
repletorum cum plumis, turdorum turturum
avium comedentium grana iuniperi
et puerarum avium preter passeres bone sunt.
Tempore non carnium bona sunt ova galli
narum recentia levia non indurata per
decoctione castrata facta cum bono caseo
pulmentum cum lacte amigdalarum cibus cum
ovis passis, pisces de bonis aquis non
multum magni ut dictum est, et sint con
diti cum bonis speciebus, condimento facto
aliqualiter acetoso cum aceto vini vel agreste
succo de berberis, vel malorum granatorum,
vel succo citoniorum vel succo acetositatis
acetose vel cum speciebus similibus, vel aceto fiat
aliquod condimentum super carnes quod co
dunt. Item tempore tam carnium quam non carnium
bona sunt olera recentia ut blita spi
nachia cum folys vel radicibus petrosilli
vel feni, et alia olera que plurima bo
na sunt in partibus ytalie, et bodgo
tresolum consilia ut rape et napones
quos cum staales vocat vepulas cum
consilia bene condita. Et eligerit cibi cum
aqua fluvii velociter fluentis plorata
petrosa, vel pura de arena. Vel
liqua fontis currentes plorata et apta
bonum acris clara nullius corrupti
saporis vel odoris, et tunc non esset
plus sine alia non bona rectificetur
cum bullitione aliqua, ut dimittere de
partes viscose grosse residat in fundo
et tunc partes clare accipiantur et cum eis
elixentur cibaria etc.

Fructus post cibum aliquis sunt amigdale
mundate vel uve passe vel pira bene
redolentia, et boni saporis cum modico

bonum casei et hoc tempore carum. Et nuces vel
amigdale post pisces. De fructibus autem
mollibus ut sunt cerusa bene matura
sicut retentivos ventre et similia est post
cibum sumendum. Cappares condita in
aceto oleo et amiso prius remota salsu-
gine cum aqua et mediocriter bulita in aqua
sunt boni in principio comestionis in
strictura pectoris vel difficultas an-
helitus, vel superflua tussis hoc impe-
diret. Utetur superfluis sompnus
diurnus mane tamen est melior pro homini
post ortum solis quam in meridie et
in nocte est laudabilior quam in die. Et
non dormiat subito post repletionem
cibi et potus. Eligatur in estate camera
boni aeris magna. Tempore pestilenciali
utetur exercicium magnum et laboriosum
tam animi quam corporis et maxime
in aere disposito corrupto. Potest autem fieri exercitium
aliquale ambulando per domum aeris
rectificati ut dictum est. Tempore sano si
at exercicium per agrum disposito plurimum claro
et mundo et iuxta aquas bonas recta
te et fiat ante prandium vel in vesperis
et sit temperatum non superfluum in motu in resolucione
de calore naturali vel loco exercicii fiant
mane fricaciones membrorum temperate cum
fumacione electo. Et post fricaciones
fiant capitis fricaciones cum panno lineo
calefacto, et post hec petetur et pecti-
netur caput similiter etc.

Tempore pestilencie vitetur coitus
ita ut non fiat nisi necessitate advenien-
te parante et tunc fiat tempore ut dictum est
bene nomine. Vitetur balneum estuario
quia propter malos vapores et malos
anhelitus provenientes ab aliquibus corporibus
immundis illuc convenientibus et propter malam
impressionem convenientem grosso aere et
parietibus balnei. Et si contingat aliquem
balneari propter superfluitates subcutta-
neas resolvendas vel removendas
et propter longam consuetudinem balneandi
fiat in speciali balneo mundo cum aere
mundo [illegible] abseminatibus rectificato et fiat
in eo mora non longa, vel balneet
in balneo parvo in tina. Cum contingit
equitare vel pediare bonum est ut
iter agens non incipiat in yeme iter re-
iunio stomacho vel saltem sumat de aliqua
bona confectione calefactiva et conforta-
tiva. In estate vero incipiat iter tempe-
stive et transeat saltim per tres horas

post ortum solis, et tunc prandeat leviter
et quiescat in hospicio usque ad duas horas
post meridiem et tunc iterum transeat
usque ad hospicium nocturnum. Si non ante
prandium sumet de aliqua confectione
confortativa et refrigerativa et similiter post
meridiem esset bonum. Nec bibat subito
iter agens in calore dum est calidus
sed prius cum aqua frigida lavet manus
et faciem et ob refrigerato corpore bibat
vinum mediocriter potens aliqualiter
limphatum vel ciriciumque vel cum aqua re-
centi si sit naturaliter calidus, et precipue
si fuerint multum calefacta cor et pecto-
ra iter agentis.

Nunc sequitur de inanicione et repletione
et dico quod in preservacione a pestilencia nullus
debet repleri cibis vel potu ad plenam
vel debet uti cibis vel potu ad plenam
satietatem, sed debet cessare cibus rema-
nente adhuc aliqua reliquia appetitus
et specialiter si sit homo magni appetitus,
ne nimia repletione cibi et potus im-
pediatur digestio et assumpta convertantur
in pravos humores similiter putrefacti-
biles. Item non sumatur multa fercula
in una cibacione, sed sufficiat duo vel
tria ad plus. Et adhuc unum esset
amendiatis multum laudandum, sed in talibus
est conservanda longa consuetudo.
Et non sumatur pisces et carnes in
una mensa, quia male conveniunt
in digestione et racione humorum operis fac-
torum etc.

Fiat secessus ymo plures si videtur
expedire, venter autem teneatur flexibilis
saltim cum suppositoriis vel clisteribus
levibus non violentis, vel cum pillulis
aloeticis per ea prescriptis etc.

Sequitur de voluntate non naturali scilicet de
accidentibus anime et dico quod fortes ira
tristicia, melia timor fortes superflue
cogitaciones sunt vitande penitus. Utatur
igitur ille qui in talibus volt bene regere gau-
dio moderato quia superfluum amedicus
dicitur periculosum. Et vitam servan-
dam audiendo cantilenas et ali-
as melodias sibi delectabiles temperate
tamen istis utatur quia superflua sunt nociva
spiritus et calorem naturalem dissolvendo.
Vitanda est hominum multitudo et specialiter
in propria habitacione ne aliquis inter
illos aliqualiter infectus maneat cum
cum sit morbus contagiosus. Ista autem
non tamen subveniunt in tempore pestilencie
quod confirmatum ab illa si aliqua persona
inimicat scientia in tempore pestilencie vult

de balneo

quod in conservatione sanitatis tempore sano non
suspecto pestilentie utendum invenienti etc.

Nunc ultimo ponenda sunt aliqua
remedia que pertinent huius tractatus sive
secunda parte curative morbi pestilentialis.
Et dico quod si in principio talis morbi sint
vene plene tumentes et gravant in toto
corpore fiat flebotomia etiam iterata si opus
fuerit ut dictum est in parte preservativa de
senectibus pueris et [illegible] dispositionibus ut etate vir-
tute et pluribus. Et si patiens plus cognoscit
de uno latere quam de alio vene aptitis / quia
ut plurimum associatur tali febri vel alia
[illegible] flebotomia de vena [illegible] in brachio
lateris dolentis et apostematis si est sub
ascella. Et si est apostema post aurem vel
in collo flebotometur de vena cephalica
eiusdem lateris. Et si esset apostema in
inguine flebotometur de epatica vel
de saphena eiusdem lateris. Si flebotomia
epatice non sufficerit / vero si incipit
[illegible] saphena [illegible] melius. Et
si esset apostema in ambobus lateribus
flebotometur vene in ambobus si
vires tollerant vel saltem in duobus diebus
[illegible] fiant si vires non tollerant ut fiet
in uno et fiant dicte flebotomie in principio
morbi. Et si humor alter sive alius
a sanguine peccat evacuetur saltem innova-
tive a principio sive in principio cum medicina
sibi appropriata. Et si est possibile evacuetur
evacuatione eorum in principio quia materia
furiosa et venenosa non est expectanda
digestio. Et si evacuatio innovative fiat
per pluribus vicibus [illegible] ne-
bit medicus sollicitus in confortando
membra principalia in talibus febribus
ut cerebri et epatis in principio / et sic nec
negligatur et hoc fiat cum remediis ut
cum aqua rosarum sandali viol floribus [illegible]
buglosse camphora et similibus appro-
priatis tam interius quam extra ut extra
cum epithimatibus cardiacis [illegible] positis
vel supra cor / vel super epar ad refrige-
randum ea que [illegible] eorum superflue
et ad conservandum complexionem eorum / et
ut ista frigida citius penetrent talia
pulverizata ponantur in aqua rosarum et
modico aceti in [illegible] desuper pano de scar-
leto / vel sacculo facto ex sindone rubea
in quo dicti pulveres sint [illegible] tepidis
applicet. Et si epithima debet applicari
ponatur dictis pannis vel sacculis
in aqua [illegible]. Et si [illegible] temporibus
vel fronte apponi [illegible] dicti pul-
veres cum aqua [illegible] vel semperviue
et in omnibus istis ponatur aliquid

fortis aceti / et si in quolibet istorum epithimatum
ponatur de aqua rosarum odorifera erit bonum.
In hyeme vero fiat pulvis [illegible] ligni aloes
seminis basilici [illegible] in foliis quod gariofilatum
dicatur propter odore foliorum [illegible] odori
gariofilati [illegible] corticibus citri / et pluribus
[illegible] camphore ponantur [illegible] vel ambra
cum aqua rosarum [illegible] aqua mellisse
vel buglosse et [illegible] si febris non sit [illegible]
[illegible] dicta in omnibus istis epithimatibus.
Et [illegible] pulsus et tempora [illegible]
cum aliquo dictorum et sepe olfaciat spongiam
infusam in aliquo dictorum / et alia multa
[illegible] applicanda [illegible] diversas
[illegible] complexiones consuetudines
regiones / et diversa [illegible]
[illegible] relinquatur. Pomum portandum
et sepe olfaciendum in pomo quiescens. Recipe
gariofilorum macis ligni aloes [illegible] storacis
calamite [illegible] quod
quod corticis citri ana ʒ i alipte moscate
ʒ [illegible] radicis gariofilate foliorum mellisse
seminis ozimi gariofilati ana ʒ s. pulvis
[illegible] pulverizetur et incorporatur
omnia cum laudano quantum sufficit pro tribus
pomis mediocribus / et aromatizentur
cum musco [illegible] ambre ana ʒ s. dissolutorum
in aqua rosarum damascena etc.
In estate vero fiat sic pomum. Recipe [illegible]
[illegible] sandali [illegible] ana ʒ i macis ligni
aloes corticis citri [illegible] ana ʒ s. alipte
moscate ʒ ii laudani quantum sufficit aroma-
tizetur cum camphora ʒ s. dissolute
ut supra. Item addo quod patiens febre pesti-
lentiali est pluries in die restaurandus
cum cibis facilis digestionis / et bonum [illegible]
[illegible] conditis cum aceto / vel aliqua
dictorum [illegible] ad resistendum mali-
gnis vaporibus cor epar cerebrum
[illegible]. Et [illegible] in talibus febribus
non est multum tollerandum [illegible]
[illegible] ante multis [illegible]
multum laudatis circa in preservatione a pe-
stilentia est tyriaca andromachi seu
tyriaca magna vel universalis que [illegible]
importat [illegible] in vase [illegible]
magne quantitatis [illegible] quod sit
saltem [illegible] vel [illegible] annorum de qua
sumatur ʒ i vel ii [illegible] dispositionem
[illegible] cum malvasia / et alio bono
vino limphato cum modico aque rosarum
[illegible] ut accipiatur duabus
vel tribus horis ante diem. [illegible]
de [illegible] magno ab [illegible] posito
in [illegible] antidotariis / [illegible]
in preservatione a pestilentia [illegible] cor
debilis et [illegible]

Confectio cardial. Rx tyamomi electi et
rasi a cortice exteriori ℥ iij ℥ß boli ar-
meni ana ʒ i lign. aloes sandali rubei
ussti ℥ß behen seminis citri margaritarum
non perforatarum mac. gariofil. ana ʒ ß osse
de corde cervi ʒ i zucari electi quantum sufficit
ut fiat confectio delectabilis disssolvatur
zucarum in aqua ros. in estate et in forti
frigore et in hyeme vero in aqua buglossi fiat
confectio tabulata et aromatizetur cum
musco, vel ambra vel camphora et in
nimitate pone et cooperiatur foliis auri ut
sit magis cardial. dosis sit ʒ iij quantum
vel saltem ter vel quater detur in die
naturali Mixtura autem sit ista Rx zucari
rosati recentis et in zucari viol. borag.
manus cristi cum plus tragaganti ana ʒ i
terendo terantur et misceantur simul
et sumatur de ea quantitas nucis mediocris
vel temperetur cum aqua cocta zucari
frigida vel cum aqua fontis bene frigida
Si estuatio est magna sumatur pomus
in estate, si ergo anxietas sit magna
cum languore ardentem Sed non conductit gestio
cum pomi et mixtura de bonis rubeis
vel smaragdis vel saphiris vel de fragis
melius corporis bene pulverizatis quantitas
ʒ i vel pulvis de granorum illorum ponatur
erit magis cardialis Similiter dicti
lapides electi vel saltem aliquis illorum et
precipue rubinus et smaragdus deferantur
portari in digitis ligatis in auro et
tenere circa cor cottidie quia multum
valent contra venena et sunt valde
cardial., et hec possunt facere divites
facilius etc.

Multa autem sunt alia remedia di-
versis temporibus diversimode applicanda
contra pestem pro diversis medicorum disputationibus
quae sunt quae sunt tractatum poterunt appli-
cari Ista vero quae hic scripta sunt experte
sunt et experte approbata abantetur
medicinalis auctoribus accepta et
valde et vehementer laudata pillule
autem de aloe potest absque confectione
pestilentia valentes sic fiunt Rx alo-
es partes duas, mirre croci ana partem
unam pulverizetur cum bono vino
incorporetur et fiant pille Recipe
de dictorum pullule sive cum vino bene
pistato aqua ros. et bibe ut summit
saniori sed pille sunt et
mori albuminatione ideo sunt magis

in dosi Et quia in istis regionibus
alemanie multiplicantur humores
grossi fleumatici difficulter evacuan-
tes propter malum regimen observati
ordinarium pillas aliquantulum fortiores
sine tamen custodia que bene et laudabi-
liter comprobavit experientia ideo illas
libenter retor in propria persona cum
tempore sanitatis multissimi aliis tradiderunt
manifeste quarum recepta est Rx
tyamomi electi et rasi mirre cum
boli armeni masticis ana ʒ ß ma-
cis galange ligni aloes cubebarum
dyagridii ana ʒ i aloes sucotrini
vel epatici ʒ i pulverizetur cum bona
malvasia incorporetur et fiant
pille ad placitum, et multum valet
contra pestilentiam etc.

Explicit copendium contra pestilenciam et cetera

Regimen secundum quod debeant se gerere
mulieres pregnantes vitent tempus
calidis ut est circa festum sancti Johannis
de brodio croceo vel aut pullorum a
croco et zinzibere in principio prandii
vel sorbicio facta ope insipida cum vitell.
ovorum et cum butiro in pane si absque
aceto, vitabit fructus legumina
ut puta pisa similia et similia
et faciat motum ante prandium et
ante cenam plus solito.
Item balneet in aqua dulci de
coctione malve, vitabit balneum
sicut inungeret sibi ventre sero et
mane ab umbilico inferius in
oleo de lilio etc.
Adveniente tempore partus nullo tempore
met ad expellendum fetum sed vadat
per camera cum aqua in qua et flore
de nuce tamen incipiet et prius
dulcet augendo paulatim istam
pressuram. Si vero partus sunt difficil
dat in potu tyamomo et croco
item precetus horum est inducere partum
facilem, et comedat folia mal.
maniseri cum butiro, vel bibat de
aqua florum albarum, et obstetrix semper
liliorum

Bene conceptum sex cum primis diebus est quasi lac reliquis octo sit sanguis ac in consolidat duodecim dies hinc decem demum effigiat reliqua que sequntur disponit ad ortum.

inungat manus et perungat ventrem cum oleo liliorum alborum. Et adveniente tempore partus fetibus, ut fimum perdicum aut columbi turtursturnorum aut sotularum antiquarum, quia ad omnes fetus faciunt partum facilem. Item aqua decoctionis artemisie facit partum facilem et sine difficultate. Item castoreum tritum ʒ j vel ad partum. Et interroga si habet dolorem ventris circa vulvam si sit in potestate et partum facilem dando concedente. Non habeat circa se impregnata mulierem. Caveat iram et tristiciam sed conducatur et sit solaciosa. Si autem secundina sive pellicula ista in qua fetus involvitur remanserit, inungat tunc obstetrix manum suam cum digitis cum oleo de lilio et immittat in vulvam paulatim sine molestia ipsam attrahat et ipsam eradicet. Hoc facto post modicam pausam provocetur sibi sternutatio cum pulvere piperis insufflando in nares. Que si non expellatur datur sibi aqua decoctionis artemisie aut vino cum suprascriptis potibus. Item alligetur sibi artemisia in coxa aut crocus involutus in panno lineo cum quantitate unius gallicis. Et si ipsa non contulerit bibat de cinamomo cum croco et fiat ex iste potus. Recipe galbanum ʒ iij, mirre ʒ j, opoponacis ʒ ij, distemperetur cum aqua decoctionis apii et fiat potus. Item si ista non contulerint suffumigetur ab extra cum porcione ungule equi [illegible]

Explicit regimen mulierum pregnancium

[illegible] quod sperma viri vadit a toto corpore licet physici dicant oppositum scilicet quia dicunt quod solum a renibus principaliter transiret. [illegible] quia plus [illegible] est in [illegible] et solum est menstrua fluunt a toto corpore [illegible] de spermate viri [illegible] quando mulier [illegible] talis [illegible] primo [illegible]

[illegible] magis [illegible] mulier [illegible] viri [illegible]

Cont. dolorem capitis equi
Recipe radicem [illegible] que dicitur [illegible] et radicem [illegible] que dicitur [illegible] et fac plures [illegible] et appone [illegible] et misce simul cum bono vino et funde equo in guttur et sanabitur etc.

Contra scabiem equi
Recipe [illegible] et antiquam [illegible] et appone [illegible] sulfur et lanam equi cum calido [illegible] et [illegible] equi cum calido panno lineo ita quod [illegible] equi [illegible] et [illegible] equi in sole vel in stabula et appone [illegible] ad [illegible] et unge equum et sanabitur.

Cont. inflaturam colli equi
Recipe ova et [illegible] simul albuginem cum vitello et bono aceto [illegible] et [illegible] vel [illegible] et cum [illegible] guttur ita quod [illegible] guttur apparet [illegible] sanabitur

Contra [illegible]
Recipe plantaginem rubeam et [illegible] equo [illegible] post [illegible] equo [illegible] vel [illegible] collo et [illegible] equus sanabitur

Item
Recipe [illegible] et [illegible] sanabitur

Cont. cum equus est [illegible]
Recipe [illegible] longum [illegible] et [illegible] equo in [illegible] equi [illegible] et post [illegible] et in [illegible] equi impone et [illegible] sanabitur equus in [illegible]

Item
Recipe [illegible] in aqua et da equo bibere vel infunde in guttur equi [illegible] collo et sic fac [illegible]

Cont. [illegible]
Recipe [illegible] et [illegible] et [illegible] equo ad [illegible] sanabitur

Cont. constipacionem equi
Recipe [illegible] appone cum [illegible] et [illegible] cum [illegible]

Con. [illegible]
Recipe [illegible] et misce simul et in pone [illegible] equi et [illegible] sanabitur

Con. [illegible]
Recipe [illegible] et [illegible] cum sale et [illegible] sanabitur

Con. [illegible]
[illegible]

[illegible]

Sepe solet care multum medicina iuvare
Si datur gratis nil confert utilitatis
Sed si vendatur multum medicina iuvatur
Dum dolet infirmus medicus sit pignore firmus
Egro liberato dolet de pignore dato

Cont[ra] paruchze

R[ecipe] ferrum calidum et intrude in locum illum et [illegible] pane et [illegible] et ligetur pes equi usque ad [illegible] postea recipe [illegible] et [illegible] armina et fac [illegible] et unge illum locum [illegible] sanabitur

Item contra zabyrge zazenne

R[ecipe] stercus [illegible] et [illegible] et liga pes equi [illegible] et [illegible] die [illegible] sal [illegible] sulfur [illegible] et [illegible] simul cum [illegible] dicto et unge pes equi cottidie donec sanabitur

Contra gula equi q[uo]d d[icitu]r ochwatz

R[ecipe] ferrum [illegible] et intinge in calidum [illegible] hominis et impone in os equi et [illegible] [illegible] [illegible] sanabitur

Contra [illegible] equi

R[ecipe] aliquid [illegible] cum [illegible] bona [illegible] sal simul et infunde in os equi et sanabitur

[illegible] no[n] [illegible]

R[ecipe] [illegible] vel [illegible] et pone in [illegible] et erit [illegible] vel [illegible] in [illegible]

[illegible] contra [illegible] equi

[illegible] si equus [illegible] et [illegible] pede [illegible] signum [illegible] statim [illegible] si non [illegible] recipe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanabitur

Cont[ra] constipacionem caballi

R[ecipe] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et unge [illegible] aliquid [illegible] vel [illegible] ad [illegible] et postea [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] vel [illegible] in [illegible] et ad [illegible] et [illegible] sulfur cum [illegible] et [illegible] sanabitur

Contra [illegible]

R[ecipe] ferrum calidum et combure locum illum et [illegible] locum illum et [illegible] unge [illegible] cum antiqua arvina [illegible] [illegible] [illegible] usque ad [illegible] sanguinem [illegible] [illegible] et [illegible] arvina et unge [illegible] sanabitur

Cont[ra] os mortuum [illegible]

R[ecipe] ferrum calidum [illegible] et comburatur os illud [illegible] cum [illegible] [illegible] sanabitur

[illegible] equus [illegible] vel [illegible]

R[ecipe] sanguinem [illegible] et oleum [illegible] et [illegible] simul et de isto [illegible] unge [illegible] in [illegible] equi

[illegible] equus [illegible] [illegible]

R[ecipe] [illegible] [illegible] et sal et [illegible] ad [illegible] et [illegible] die [illegible] cum [illegible] recipe [illegible] equi [illegible] combustum [illegible] ad [illegible] equi [illegible] et [illegible] equus cum [illegible]

Contra [illegible] equi

R[ecipe] [illegible] et [illegible] ad [illegible] cum [illegible] [illegible] equi [illegible] et sanabitur

Contra [illegible] equi

R[ecipe] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] illa in [illegible] equi [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] in illa et [illegible] ad [illegible] recipe [illegible] et [illegible] ad [illegible] in [illegible] et [illegible] cum illo ferro et [illegible] equi [illegible] [illegible] [illegible] equi

Ad idem

R[ecipe] [illegible] et [illegible] equo [illegible] ad [illegible]

Contra [illegible]

Recipe [illegible] hominis et liga super [illegible] et [illegible] die [illegible] et [illegible] bene cum [illegible] [illegible] recipe arvinam [illegible] sulfur [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] unge et unge locum [illegible]

Ad idem

[illegible] [illegible] [illegible] et unge [illegible] ad [illegible] cum arvina [illegible] recipe [illegible] et [illegible] et [illegible] in [illegible] [illegible] equi unge et sanabitur

[illegible] equus habet [illegible]

[illegible] equi a cauda in [illegible] ad [illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] et arvina [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] cum [illegible] equi in [illegible] arvina [illegible] et sanabitur

[illegible] equus [illegible] ad [illegible]

Si vis cognoscere quod equus est male [illegible] [illegible] si equus [illegible] pede [illegible] signum est [illegible] in anterioribus pedibus. Et si vis [illegible] cognoscere in posterioribus pedibus [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] de quo [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in pede equi [illegible] in [illegible] loco [illegible]. Tunc recipe [illegible] [illegible] et [illegible] et unge in [illegible] et [illegible] locum [illegible] [illegible] et si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unge cum calido [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] equi [illegible] [illegible] sanabitur

Cont[ra] [illegible]

Si in anterioribus pedibus recipe [illegible] et [illegible] pes [illegible] in [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] et pes ad [illegible] [illegible] Si in posterioribus pedibus [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] pes [illegible] et [illegible] super [illegible] et sanabitur

Cont[ra] malum [illegible]

Dispone babatum et statim [illegible] de [illegible]
in arnica et [illegible] postea cum similis [illegible]
te. et tras suffre

Cum equus perdit sibi venam

lige postea [illegible] stricte [illegible] et vena que
est aplanata in uno digito [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] equus [illegible] [illegible] ligatum
[illegible] [illegible]

Cum equus [illegible] sagitta

Recipe [illegible] et [illegible] [illegible] cum calida ar-
vina et liga [illegible] et [illegible] [illegible] sagitta
illud [illegible]

Item quod equus est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Item quod equus [illegible] sibi [illegible] vel [illegible]

Recipe [illegible] statim [illegible] equus [illegible] liget ad
[illegible] et [illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] illud [illegible]

[illegible] equus [illegible] [illegible] equus [illegible]

[illegible] pos [illegible] equus [illegible] et [illegible] digi-
tos pollices [illegible] [illegible]

Contra [illegible] [illegible]

Recipe [illegible] et [illegible] et [illegible] oculos palpe-
bras et si vis cognoscere [illegible] [illegible] equus [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible] et si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] venas in medio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Contra [illegible] seu [illegible]

Recipe [illegible] testas et pone [illegible] ad ollam
et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] super oculos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

Recipe [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad que in [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

Contra [illegible] pedibus equi

[illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible]
et [illegible] et [illegible] [illegible]

Si vis cognoscere quod equus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] se pedibus [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sanguinis [illegible]

Si vis ut gallus non cantet [illegible] sibi
[illegible] cum [illegible] et non [illegible] [illegible] [illegible]
Si vis ut aqua in vase vel in [illegible] non
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
in vas [illegible] in [illegible] et non [illegible]
Si vis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] to-
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in sole [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] probatum est
Si vis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Recipe [illegible]
[illegible] et [illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] probatum est
Si vis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] ad
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Si [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Si vis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
cum [illegible] et [illegible] cum [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
Si vis ut homo dormiat et non [illegible]
[illegible] [illegible] et pone cum [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
Si vis ut arbor [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] arborem cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Si vis ut pisces [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et pone in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] pisces [illegible]
Si vis ut gallus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] vel in [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] gallus
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] probatum est
Si vis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] illud [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] probatum est
Si vis ut [illegible] [illegible] de olla [illegible]
[illegible] [illegible] ad ollam et statim [illegible] [illegible]
Si vis ut [illegible] [illegible] dormiat [illegible] [illegible]
[illegible] da ei bibere in vino vel in [illegible] et dormiet
Si vis ut [illegible] [illegible] apparent [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in sole [illegible]
et cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] probatum est
Si vis ut [illegible] [illegible] in die [illegible] in
nocte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vel [illegible] [illegible] nocte [illegible] et [illegible] cum [illegible]
et [illegible] cum [illegible] [illegible] quod vis [illegible]
[illegible] in nocte
Si vis ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et pone [illegible] [illegible] [illegible] pedes [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Item serico cum sale armoniaco et pone aceti [illegible] de sale [illegible] et aqua tempera [illegible] [illegible] [illegible] Si vis ut [illegible] apparat [illegible] contra plateas [illegible]

Ad pulices interficiendos accipe ollam [illegible] et fac foramen [illegible] sub lecto et mitte [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] convenient [illegible] fugiat de domo [illegible] et tere [illegible] et tere [illegible] et distempera [illegible] et mures omnes congregentur. [illegible] ut dicitur mures et pone illos in una olla [illegible] [illegible] foraminibus et claude [illegible] ut non [illegible] et fac ignem sub olla parum a longe et [illegible] tient clamorem clamabunt et omnes alii [illegible] [illegible] ad clamorem illorum et [illegible] illos cum baculo forti.

Si vis ut videatis de nocte velut in die [illegible] [illegible] et unge oculos tuos et videbis de nocte velut in die.

[illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] pone [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et vino pone [illegible] plagas [illegible]

Si vis ut [illegible] [illegible] [illegible] appare-ant in [illegible] [illegible] [illegible] cum oleo et pone in lampade et videbi-tur [illegible]

de signis natis [illegible] secundum [illegible] planetas

Nulla dubitatio est in istis signis die dominica in prima hora [illegible] ut dicitur qui nascitur magnus. In die lune qui nascitur fortis erit amabit [illegible] largus benivolus [illegible] [illegible] habebit [illegible] erit. In die martis qui nascitur erit cupidus [illegible] fortis [illegible] [illegible] [illegible] atque dives. In die mercurii qui nascitur [illegible] et [illegible] atque parcus. In die jovis qui nascitur [illegible] et sanguineus amabit [illegible] [illegible] et [illegible] amabit. In die veneris qui nascitur vivet [illegible]. In die saturni qui nascitur non vivet [illegible] [illegible] cupidus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et

de [illegible] oculorum [illegible]

[illegible] [illegible] oculos magnos [illegible]

Cuius [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Color [illegible] color oculorum

Cinereus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cinereus color

Bolus armenus pulverisetur et soluatur. Recipe spongie marine [illegible] albi et rubei ana ʒ i tutie preparate ʒ i [illegible] ʒ i aloes [illegible] ad pondus [illegible] fiat pulvis subtilis [illegible]

ana ℥ bene [illegible]

ana ℥ [illegible]

antimonii

ana ʒ i.

Recipe thutie preparate ʒ ii [illegible] auri et argenti [illegible] ceruse lothe spume maris sal gemme sal armoniaci [illegible] piperis [illegible] ana ʒ i camphore ʒ i [illegible] in aqua [illegible] rutte [illegible] celidonie rose et [illegible] mane et sero oculis instillentur et facit mirabilia in hoc [illegible] alr [illegible] gaudium [illegible] ut possit videre [illegible] in vino et possunt dispensari de [illegible] et [illegible] ut possunt [illegible] vere et [illegible] et [illegible] ut possunt legere litteras [illegible]

Confectio collirii [illegible] [illegible] [illegible] filii [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] oculi et [illegible] [illegible] Recipe thutie auri et [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] et dragaganti ana ʒ viii [illegible] [illegible] ʒ iiii antimonii ʒ [illegible] thuris ʒ [illegible] opii et [illegible] aliorum ana ʒ [illegible] [illegible] medicinalis [illegible] et [illegible] et [illegible] ana [illegible] et fiat collirium et [illegible] [illegible]

Confectio collirii albi [illegible] [illegible] [illegible] obtalmie et [illegible] Recipe ceruse [illegible] ʒ [illegible] gummi arabici et amili ana ʒ [illegible] dragaganti [illegible] ʒ i sarcocolle nutrite in lacte asine aut lacte mulieris ʒ [illegible] opii ʒ i [illegible] et [illegible] collirium

Confectio pulvis [illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible] obtalmie et aufert [illegible] [illegible] oculi et [illegible] [illegible] obtalmia plumine [illegible] et facit [illegible] oculi Recipe sarcocolle ʒ [illegible] [illegible] et [illegible] et aloes [illegible] ana ʒ i [illegible] et [illegible] Capitis dolor

Item alius pulvis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cassie [illegible] ana ʒ vi aloes [illegible] ʒ [illegible] [illegible] et nardi et [illegible] et [illegible] et [illegible] ana ʒ v pulverizentur et [illegible] [illegible] [illegible] in melle [illegible] [illegible] addatur [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible]

Unguentum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] obtalmie [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] Recipe unguentum [illegible] aloes [illegible] [illegible] ana ʒ [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Unguentum album [illegible] [illegible] obtalmie [illegible] et [illegible] ubi fuerit [illegible] et sedat [illegible] [illegible] oculi sic fit Recipe ceruse ablute ʒ [illegible] sarcocolle [illegible] ʒ [illegible] dragaganti ʒ i opii ʒ [illegible] [illegible] [illegible] fiat forte [illegible]

Unguentum rubeum quod removet scabiem et [illegible] et [illegible] sic fit Recipe [illegible] [illegible] [illegible] ana ʒ [illegible] [illegible] ʒ ii [illegible] ana ʒ i [illegible] ʒ [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible]

Unguentum viride [illegible] in [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sic fit Recipe floris [illegible] ʒ iii [illegible] [illegible] ʒ [illegible] [illegible] in [illegible] spume maris ana ʒ i sal armoniaci ʒ ii [illegible] armoniaci [illegible] [illegible] et fiat unguentum

Collirium [illegible] album sic fit Recipe floris [illegible] armoniaci [illegible] in [illegible] ana ʒ [illegible] thutie preparate ʒ i [illegible] ʒ [illegible] celidonie ana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad omnes [illegible] et albe [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] in oculo [illegible]

Mel [illegible] et valde bonum ita [illegible] [illegible] [illegible] album [illegible] et [illegible] album [illegible] appareat [illegible] sic fit Recipe aque [illegible] [illegible] spume maris [illegible] lactis [illegible] ana ʒ iii [illegible] celidonie ana ʒ [illegible] celidonie et [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] ana [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] et fiat [illegible] et [illegible] in vase [illegible] [illegible] [illegible] album ita [illegible] et aliorum [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sic fit Recipe sarcocolle ʒ [illegible] aloes ʒ [illegible] ana ʒ [illegible] ʒ i [illegible] [illegible] et fiat pulvis

[illegible] album [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oculi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Recipe [illegible] ʒ [illegible] sarcocolle albe et [illegible] ʒ v et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ʒ [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]

Recipe optima aqua [illegible]

Pro [illegible] [illegible] [illegible] Recipe [illegible] [illegible] ana ʒ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ana ʒ i [illegible] [illegible] [illegible] ʒ i [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ana ʒ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Pro [illegible] oculis a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Recipe aqua [illegible] et [illegible] albi et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] rose et [illegible] de vino [illegible] ʒ i [illegible] ʒ i [illegible]

Contra mebratorum corrupcionem primum R(ecipe)
succi bronie [illegible] ʒ i [illegible]
potetur [illegible] / ut per totum diem possit
aliquis membrum [illegible]

Contra verrucas R(ecipe) id quod amputatur de ra
mis bronie quod vetes vocat [illegible]
et ponatur illa ramus in igne et illa [illegible]
sitas que exit inde accipiatur et ungatur
verruce et cotinuo cadunt hoc est [illegible]

Item R(ecipe) stercus aquile et ungatur ve
rruce [illegible] cadunt [illegible]

Contra venenum et morsum [illegible] et
aliorum animalium venenosorum R(ecipe) radi[cem]
tormentille teratur et misceatur cum vino
et potetur et mirabiliter valet [illegible]

Contra rugiditatem dencium et corrosionem
eorum propter lapides ibi [illegible] vene
[illegible] in eis coagulatis et petro
[illegible] primo radantur dentes cum instru
[illegible] ferreis 2o bulias folia olive in vi
no et ablucias 3o pone [illegible] super dentes
[illegible] et gingiuas eorum et [illegible]
iste pulvis R(ecipe) [illegible] balaustie
[illegible] cinamomi ana et pone si
mul [illegible]

Pulvis ad oculos R(ecipe) aloe epatici et fiat
pulvis tenuissimus et ponatur in oculis sic
tuthia et valet plus quam tuthia [illegible]

Ad impregnandum mulieres R(ecipe) lingue bovis
[illegible] agrimonie arthe
[illegible] ana [illegible] florum
[illegible] rosarum [illegible] ʒ iii bulliant in vino
bono subtili lib. vi usque ad consumpcionem
[illegible] et bibat mane et sero Item R(ecipe) bra
[illegible] agrimonie [illegible] mal
ve [illegible] rubei [illegible] foliorum lauri
foliorum mirte foliorum rosarum marini [illegible]
[illegible] lavendule ana [illegible] et fiat
balneum [illegible] dies ante tempus me
struorum Item R(ecipe) [illegible] pul
legii [illegible] maiorana menta
[illegible] ana [illegible] omnibus [illegible]
in balneo fiat suffumigacio [illegible] Item
R(ecipe) [illegible] rosarum novelle ana
[illegible] mane et sero Item R(ecipe) [illegible]
[illegible] tribus diebus [illegible] fa
ciat suffumigacionem quando debebit intrare
balneum [illegible] Item R(ecipe) testi
culos porci coagulum leporis et matrice
[illegible] ana [illegible] et fiat
[illegible] ʒ i et hoc optimum [illegible]
et [illegible] ʒ [illegible] et [illegible] de sero [illegible]

debebit lectum adire [illegible]
que [illegible] Item R(ecipe) [illegible]
[illegible] et comedat post dictum [illegible]

Contra debile [illegible] R(ecipe) [illegible]
[illegible] lib. i agarici pulpe colloquin
tide ana ʒ iii [illegible] ʒ i turbith
ʒ ii omnia resolvatur et [illegible]
[illegible]

Contra [illegible]
[illegible] R(ecipe)
agarici pulpe colloquintide ana ʒ iii [illegible]
[illegible] ʒ i succi corticis sambuci
[illegible] butiri [illegible] ana
ʒ i et hec [illegible] et fiat unguentum
et [illegible] accipiatur medietas teste
[illegible] et ponatur super umbilicum
cum dicto unguento et ibi ligetur stricte
cum uno filo grosso Item ad [illegible]
[illegible] cum [illegible]
unge [illegible] adustis et [illegible]
[illegible] veru
[illegible] sanat [illegible]

Item ad [illegible] inflacionem R(ecipe) olei
[illegible] et farina [illegible] et albumine
[illegible] et fiat [illegible] de super
pone

Unguentum ad pustulas [illegible]
R(ecipe) flore [illegible] et pone in aceto
et [illegible] et unge

Contra [illegible] in [illegible] locorum [illegible]
loca carnosa R(ecipe) [illegible] et suppone
[illegible] et [illegible]
in loco [illegible] R(ecipe) pulverem [illegible] et
[illegible] ana et suppone [illegible]
in dolore et sanat [illegible]

Item corrupcionem [illegible] dolore
in oculo [illegible] R(ecipe) [illegible] aloes [illegible]
ana terat subtilissime / et ponatur
in aqua rosarum [illegible] / et dimittatur
quousque pulvis [illegible] et aloes [illegible]
[illegible] / et de aqua illa [illegible]
R(ecipe) ii vel tres guttas et pone in [illegible]
[illegible] Et post [illegible] illud quod
residit in fundo et ponatur [illegible]
[illegible] et ponatur super [illegible]
[illegible] et ligetur desuper ne possit
[illegible] dimittatur stare per i
noctem et amplius / Et [illegible] renove
in duobus diebus mirabiliter tollit do
lorem oculorum et [illegible]
[illegible] ibi facta [illegible] dolore et [illegible]
visum et depurat oculos ab omni
immundicia [illegible]

Contra caliginem

[illegible] in aqua [illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ʒ i [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] in pede R(ecipe) laudani et resolve [illegible]
in aqua rosarum [illegible] et [illegible] ad dolorem [illegible] ad [illegible]
[illegible]

oculorum R(ecipe) [illegible] ʒ [illegible]
ʒ i [illegible] ʒ [illegible] ʒ i
[illegible]
R(ecipe) [illegible] in lacte [illegible]
[illegible] ʒ i [illegible] ʒ [illegible]
ʒ i et [illegible]
R(ecipe) pulvis [illegible]
R(ecipe) [illegible] aloes [illegible] ʒ iii [illegible]
[illegible] ʒ [illegible] ʒ [illegible]

[illegible] in [illegible] et [illegible]

contra [illegible]
[illegible] doloris oculorum
[illegible]
[illegible] oculorum
[illegible]

[illegible] laborant [illegible]
[illegible] verbis [illegible]
[illegible]
[illegible]

de mane cu aso̅pnus surgit. cop̅a
porib9 caliginosis z frigidis, sive dz
a sto° ad caput ascendentib9. Itē ut
i gēa alĳs tēpore aliquantulu int̄
dentes ut vētus eius opilet z depo
natr z aliquātulo pani subtil inunde
z ducar ad oclos alonge p spatium
duoꝝ digitoꝝ cotususo. Attrahet
a ad se dictos vapores caliginē fu
nētes z reprimet eos, z hoc fiat stati
cu aso̅pnus surgit. etc.

¶ Item cont̄ fluxu sanguis narium R̷
papiro cobusta ouj sand cētabre co
ralli an̄ ʒ ß. sand. Dra. tre sigill
bolo an̄ ʒ ij lapis ematist, ʒ iij con
ficiar. emplim cu equali mixtura
succo plantaginis z aceti al. fortissimi
et si fluat apte dextra. pone emplm
sup̄ cpar. Et a sinistra pone sup̄ sple
nem. Et ab utroq, pone sup̄ utrūq,.

¶ Con̄ typpu desflate ul de ilia. et
balsamu. et iunge spina dorsi, ul
R̷ aceti mirte piperis tosti piretri
an̄ ʒ j. decoquatur i aqua z fiat de
cotto usq, ad ʒ ß. oli costini z bulliat
ad lentum ignem et iungat spina

¶ Diuretica sunt brusci sparagi cala
mentu spica feniculi veronica cassia
daucus squinantu carui saxifraga gramīs
solis abrotanu int' semina pulisum
ciceres dua ciceris cipperus petrosilius
utriq, cōmer. etc.

¶ Ista restringunt rosa lilia mirtilli bar z
baloitis solatꝝ, th̄emelea galla pp
ner. feniugri j limon semē lilia ser
mentu strandus altea butiꝝ etc.

¶ Ista corrodunt es ustu vitreolu
liuia antimoniu tunica cerusa sapo
Sapit tatanies albest flāmula pip
es sepie piretrꝝ sinap, z allia uita

¶ Mundificant faba sic sinu9 tre torc
alsicatus yrcos. aspaltu inra cedra

¶ Consolidat aloe thus bolus nauma
inra liquorꝝ cunctis aloe balaustia

¶ Sandz. ep spondio mate, galla te
cer teb zp quorꝝ mirtos, pulmo ba
ucia spleu cappare sto 99 galagā

¶ Contra articlos pg. at bendicta psucios

¶ Efert qz dyptinus pariatib, i pacalus
digama incn marrubin cetauria costq
dasto'j dinq squatu mostra dineit

¶ Camphorā sarcocolla lutu celidonia
ruta tapsii aloe matꝝ tuthia inra

encru, lac uini lecbe liquor vocent
sanguis colube, obstruct9 oclos optene
brare solet. Sorbanus pse nescit p pina
scabiose na pigat pectus qd copulet
lgua genect9. Expuit pulmone sa
uat lateris regionj. Emplata fors
antitrc nocat ʒ9 hor, Stupit apata
lem ilitute probata. Fruttib ponat et
birule enatua. Oximel ē ypo̅ incunsanu
et yslatq. De fumo tre iura borrago
rosaq. Assit aectusq pyꝝ copisit ii .ih.p.

¶ Ad capillos longos faciendos R̷ radicem
altheae et psza atq, cum bn cotum
z mastice vitella ouoꝝ bn cocta, hec oia
simul mixta, p aqm oina bn cocta fuerint
per pannum lineu colent, z dimittatur
doc infrigidetur, Deiu pinguedines
natates accipe z caput bn ablutum p
iunge etc.

¶ Cont' syrones capill conadentes ac f
nultam genestam seu aceto coque usq
ad aceti consumptiom et assidue optetenu
capilloꝝ frica inter manus et hoc cura
remouet fissuras accipite si caput
inbungatur etc.

¶ Aliud optimum adiq, lupinos pista et
in aceto bullias in caput frica syrones
interficit et expellit etc.

¶ Ad capillos aureos faciendos ablumt
psecte ut sunt habiles ad tincturam
recipiendi. Deiu cu olo amig, amig
distempet crocus z bulliat et i medio
ebullicionis pulus altane ponatur
et capit ungatur etc.

¶ Si mlr hre volut nigros capillos R̷
p'nnu talloꝝ tude z creta, in tionb9
impleat olo laurino, addito semine
urtice z aurispigmento, et hoc olo sepe in
ungat sibi capilloꝝ etc.

¶ Cont' tineā capilloꝝ coque flores mirti
et gallitri i aceto, z unge capt mane
a forti lixiuia etc.

¶ Cont' fetore et sudore corporis i nlieris
et vir lauetur corpus in decoctione
amigda, amigd pulegij z fructus
Juniperi etc.

¶ Cont' fetorem oris ne cōtingit fetidus
odor potato vini et absinthij cu ga
langa sufficit etc.

¶ Contra ul. vini vapores panis calidi
cu melle et vino suffus, i ieiuno
hoc expertu est etc.

¶ Cont' pestilenciā R̷ ultu ablue aceti
et vini etc. es zuaros et ruthā
[illegible] z uar9 et dt gda expertu est
cu ois allem suspen [illegible] sto° etc.

[illegible] cont' fissuras i pedibus [illegible]
[illegible] 22 [illegible]

Post coytum i moderatum lavet manus et ra
rem cum vino et ponat oleum rosaceum super
caput et amonnullam (?) etc.
Bis in ebdomada lavare pedes cum decoctione ca
momille confortat totum corpus, et aperit
cavernas corporis et cerebri, et expellit re
tentiones per sudorem et iuvenescere facit
occulta virtute etc.
Contra colicam rutam bullita in oleo et butiro et da
per clistere statim dolorem tollit etc.
Item radix tormentille trita et bibita stati
torsiones et dolorem ventris tollit et hoc
est expertum etc.
Item gallus antiquus repletus pollipo
dio et semine cartami ortensis et cauliculis sil
vestribus, et coquatur usque ad carnis
consumpcionem decoctio erit utilissima co
licis et yliacis etc.
Item fimus qui deveniunt in stabulum iume
torum magis putridus ubi iungit tor
refactus et appositus doloris cum oleo sil
frago inunsisce (?) dolorem sedat gilbertus
Item ussertus (?) columbinum tritum cum vino
fortum et emplastratum super ora (?) valet
ad colicam dolorem etc. Sequitur
Contra inflacionem testiculorum coque furfure
lum in vino forti et suppone quanto
calidius pati poterit etc.
Ad congelandum pisces Recipe farinam fabarum
et uncleos citoniorum et pulveriza ista
omnia simul et impone flores camelcote
vel tritici vel pone pepulis (?) et coquere bene
cum aliis speciebus simul et modicum impone
statim congelatur et erit brodium valde
purum etc.
Item facit stercus bovinum equi vel porci
sub patella positum etc.
Contra lentigines faciei etc. Recipe sulphuris
puri i loth et contunde in parvas pecias
et pone ad pannum lineum et mitte ad
acetum bonum et permanebit semper
et si quis habeat rubeas maculas
conspersas sanguine cum eo circulo sero
eundo dormitum modicum perunat lini
mentando locum et mane habebit clarum
vultum et non apparebit vestigium
Ad libidinem Recipe radicem satirionis et
misce cum oleo iuniperi et da viro vel
mulieri mirabiliter valet etc.
Contra lapidem optimum Recipe altea viridis tota
fiat super ignem et comedatur per statum (?)
vel si non habeatur viridis capiatur sicca
per parvas particulas comedatur frangit
lapidem probatum est
Ad id facit rotulas de crysphano (?) et mit
plus in vino et tota nocte iaceat et
mane da illud vinum paciente ieiuno
stomacho lapidem aperit et facit hoc bis vel ter

Ad ulcus in pede ulcerare quod semper
fluit Recipe senatorem vel cardum benedictum
quod idem est et exprime succum
et stilla in locum et super liga herbam
mane et sero etc. Sequitur
Contra pestilenciam ovium Recipe bacas
sambuci maturas et exprime succum
et Recipe farina pluginis (?) et fac globos
quasi grossos pallmeris (?) et fac siccari
in sole aut vento vel tempore yemali
cum oves incipiunt tussire fac porcu
culas de globis, et da de mane ovibus
pro tempore dubio non monetur (?) etc.
Candela mirabilis Recipe sulphuris
sepum et oleum lini tere simul et tunc
per illud vix licinum trahe cum ceram
super pone vel lana canapis impone
hec candela ardebit in aqua, nec
aliquis ventus eam extinguere
potest etc. Sequitur
Item Recipe rapistrum in decore (?) misce
cum fimo mellis de pinati (?) et fac unguentum
et unge calvitie capitis facta exstabie (?)
et crines crescent etc.
Ad inflacionem pedes (?) in his qui iungere non
possunt probatum Recipe superiores corticis cepe
et decoque in aqua et illa aqua
teneatur membrum, postea in illa decoccione
membrum involue et sanabitur etc.
Ad visum et lippitudinem oculorum Recipe rorem
qui cadit in matutinis, et super vites
collige in vitrum et in oculos mitte etc.
Contra caliginem oculorum Recipe bene folia
tere et super oculos liga die ac nocte
mirifice valet etc.
Ad idem nichil est melius quam ros qui
cadit super feniculum guttas illas collige
et oculis immitte etc.
Contra maculas faciei Recipe farinam avene
et lupinorum et coque in aceto et cum isto
lava faciem etc.
Ad minuendum de albedinis Recipe radicem urti
ce et semen lini et coque in aqua et in
illa aqua lava manus etc.
Contra rimas (?) in pedibus inter sic tibus (?)
supponatur stercus anseris probatum est
Contra colica imple saccum cum granis
iuniperi et decoque in vino et ponatur
super ventrem quanto calidius potest su
stinere vel supra locum doloris etc.
Contra tumorem pedum et cavam (?) fac un
guentum de oleo lutifere et cera, et ungelocra (?)
tumefacta, et hoc cum sale valet ad omnes
dolores pedum etc. Sequitur
Contra stranguriam Recipe nucleos persicorum
et glandes et tere in pulverem et da
ad comedendum vel bibendum sine vino

Virgam ad ... vel ...
... gallus ... carte
... et ... ced ... pro et
...

Vngento de stincis et quod sanat et stio ... pro litargirii ʒ i oli lily mastix ... sex ... et malvavisci ana ʒ i et S ff ... vnguento ... simplex

Cont dol' dentium R medie ... ʒʒ pyretri ... se ... coriandri se vrtice ff ... et de ... per se pist ... aloes ... inpart

...no curatur perfecte pulverem ... lapidem in vesica etc

Con epy... in paroxismo cum acciderit vrina contrahatur et ponatur infra nares et statim surgit etc

Contra scabiem ... vel ... omnem scabiem tam capitis quam aliorum membrorum tollit etc

Contra lentigines faciei acetum rubeum cum felle tauri mixtum expellit lentigines faciei etc

Cum putrescat ... R thus ... in aceto et lineas vel impone membris

Item ... fiat etc

Contra omnem scabiem furfur coctum in aceto valet etc

Con inflationem post flebotomiam R farina frumenti cum melle et lacte et suppone etc

Contra pestilenciam R diptamum tormentille piperis longi gariofili ana ʒ S ... ʒ i bulliat in bono vino et fiat haustus ... recipiatur ... etc

Clistere ... R malue bismalue viol' camomille mellilot' ... branca vrsine blete ... ana m i ab ... centaurea ana m S ... seminis ... ʒ iii furfuris ... ff ... R ... mellis ... ʒ i ... ʒ vi medull ... ʒ i olei de ... ʒ S et fiat clistere etc

Cum species est in homine ... frustratim quam voluerit deglutiat ... et per vii diebus ... fluxus et ... serpens

Pro membro putrefacto pulvis aluminis et vitrioli ... in albugine ovi ... et talis usque quod ... liquefit aqua ... valet etc

Si homo vel equus sagittatus fuit ... quod ferrum ... non potest ... vinum ... cum axungia leporis et ... liga hoc extrahit telum potenter probatum est etc

Ad visum R ... bona ... et impone optimo vino albo per duos dies et noctes vel amplius et postea ... et ... omni die ... et optime valet et si octogenarius ... habebit visum ... ac si esset 30 annorum etc

Ad tumorem brachii et puncturam ... et inflationem post flebotomiam R ... panis calidi ... de furno ... et ... in vino vel ... simplex etc

Ad visum R ... fellis ... capit ... fellis

R lapis calaminaris preparati et optimi ... ʒ i ... preparati ʒ ... bol ... preparati et optimi ... ʒ i S ... berberis ... ana ʒ ... camphore ʒ i axungie porci ... vngento ... lacrimas

ponatur in aqua bulliente et modico ... ibi stet per ... in vmbra et tunc ... et infrigida cum aqua ... et ... aqua ... tollit ... valet in tenebrositate visus ... etc

Contra vermes in pueris R fellis aloes ana ʒ i butiri ... et ... in vnctio ... vmbilicum et valet etc

Linimentum auferens maculas et pustulas faciei et livores faciei qui veniunt sub ... absque vlceratione R synape ... sufficientem cum oleo ... radice ... linimentum cum quo facies liniatur

In allopicia linimentum bonum R synape mell' ana ... etc

Con pediculos staphisagria bulliat in ... cum quo abluatur caput mortificat et removet pediculos

Ad idem R staphisagrie arsenici ana oli ... camomille vel rosarum cum modico cere ... talem ... corporis ... removetur etc Sequitur ...

Proficue bonum ... et clarificativum R salis armoniaci caphore ... aque rosarum quantum sufficit misce pone ad solem ad tempus vt fiat quedam commixtio cum qua facies ... etc

Item ... gallinarum ... est ... contra ... sanguinis ... Sequitur

Ad removendum tinnitum et surditatem aurium R fellis tauri olei de costo olei amigdalarum amararum ana ʒ ii ... misce et distillentur in aurem etc

Solutionem in pueris ... R fell tauri ... venter sub vmbilico distans ab eo per ... digitos etc

Contra morpheam optimum ... collo ... cum aqua florum fabarum ... Item ad idem aqua ... vel cum ... valet ... etc

Ad ... pulvis ... cum melle dispumato et inspissato ossa ... mortua aufert ... nudata carne generat etc

Item ... sufforative ... da ʒ iii ... gallinarum statim ...

Item ibidem dicitur ... singultum con... applicare panem calidum ... de furno ... in panno lineo et ... aliqualiter remedia... sedando singultum etc

Extractum ... est ...

fortissimum quia fortis odor aceti titillat et mordicat caruncul(a)s narium et ascendit ad partem cerebri anteriorem, transeundo ibi motum facit operativum etc.

¶ Ad idem dicit: in tenasmone expertum ita operari quod pars surgit, asella mundetur cum aqua frigida, et postea supponatur bombacem in unctum eo quod sequitur: Recipe olei rosarum ʒ j, vitella ovorum fortiter agitata ij, cupri subtiliter pulverizati ʒ j, misce, et sepe fiat unctio super membrum.

¶ Nota si infirmus non poterit loqui, Recipe castorei, pulveris salvie et mellis ana, fiant pille et teneatur sub lingua et loquetur si non sit mortuus etc.

¶ Ad idem: Recipe theodoricon empiston ʒ j, dyacastorei ʒ ß, misce et palatum fricetur etc.

¶ Cave ne ponas absinthium impregnatis, quia omnia que interficiunt vermes sive lumbricos possunt facere aborsum, ut sunt aurum, amarum, sed et lumbricos, abrotanum etc.

¶ Potus laxativus et specialiter in ma(teria) colica: Recipe mercurial(is) m. ij, bulliat in pura quantitate aque et postquam bullierit, una uncia abbreviatur in aqua et ponatur in passere et ibidem fortiter cum coclear(i) vel alio comprimatur et quod inde manet potum detur ieiuno stomacho etc.

¶ Item aliud et specialiter in colica: Recipe gallum antiquum septem vel octo annorum vel antiquiorem si poteris habere, et quanto plus pedes et rostrum croceum melior est, coquatur, et quando est plus quam semicoctus extrahe de brodio et pone in ventre eius de polipodio quercino contuso elati non antiqui quantum ʒ ß, et sic iterum decoque in eodem brodio usque ad perfectam decoctionem et post misera de brodio etc.

¶ Ad provocandum urinam verissimum: Recipe ʒ ij vel de poma alkakengi conteratur et solvatur cum vino et tepidum ministretur etc. Sequitur emplastrum.

¶ Emplastrum cum pomo: Recipe pomum et divide per medium et extrahe anima sive cor pomi et postea impone dyagridii, masticis ana ʒ j et iterum iunge partes pomi in involve ipsum in stupis stupis madefactis in aqua et pone ad coquendum sub cineribus calidis, quando erit coctum abice quod internum remansit sicut dictum est et misceri ieiuno stomacho et post da parum in potu aque tepide vel vini tepide bene limphati, et si pomum non habes, fac in cortana vel in piro vel in similibus poris.

¶ Emplastrum si quis inungat plantas pedum vel volas manuum cum oleo colloquintide per balneum provocat vomitum et laxat ventrem etc. Sequitur.

¶ Nota salsa provocantibus post stomachum appetitum sedandum calidum: Recipe amigdal(arum) iij vel iiij, uno epatis galline tosti super prunas, panis torrefacti totum istud infunda in agresta vel aceto, postea coterat totum in mortario et distemperet cum agresta et potest addi modicum coriandri preparati et modicum croci, ista salsa est optima.

¶ Remedium eundem experimentum ad remouendum maculas faciei in alio loco: Recipe fimum columbarum ad libitum in bolum in pannum lineum duplicatum et pone desuper et quando est depuratus iterum infunde in isto succo valde probato quia tibi restituit ... prius pressio me duxit venientes ad locum et resoluto me quieti et alterum male qualis modo ista omnia posset in catinello consumi, quia frigidius et planus etc. Sequitur.

¶ Nota Recipe pr calcis vivae et pone sub pulvere ... pista simul et quando vis coca desuper parum aque et habebit ignem.

¶ Pulvis proprius et stomaco contra catarrum frigidum: Recipe calami aromatici ʒ j, masticis ʒ j, gariofilorum, cubebarum ana ʒ ij, pulverizentur et addi zucari quadruplum et sumat ante cibum et post cum pane vel sine ipso etc.

¶ Contra epilepsiam: odoratus galbani sublevat epilepticum.

¶ Contra yctericiam expertissimum: Recipe farina lupinorum et confice cum melle tabarzet et fiat electuarium et detur ad quantitatem nucis in balneo, quod valuit cito operi, et bibat post illud bibat bonum vinum ... sicut dicit curavit se probasse etc.

¶ Contra dolorem stomachi dicit quod vidi in dolore stomachi intollerabili quod quidam applicat bulita applicaverat, ut filonium tyriaca et similia, et ille ad extra multa et omnibus non conferentibus tandem accepit panem calidum de fornace et divisit per medium et imbibit unam medietatem in oleo camomille et applicabat supra stomachum et statim dolor cessat.

¶ Trigea per stomacho: Recipe radicis pimorse liberbetho, mente pulverizata corallorum, ligni aloes ana ʒ ß, galange, gariofilorum, masticis ana ʒ ij, macis ʒ j, fiat trigea cum lib. j zucari tabarzet etc.

¶ Contra placata vini dedatis plenis montanum cotiti datum in potu curat placatum etc. Sequitur.

¶ Contra fluxum emorroidarum de vesica tu urina distempera sanguinem calefac cum vino et da bibere et statim cessabit

¶ Ad provocandum menstrua recipe cassie lignee cassiefistule ana pulverisa subtilissime et detur ad bibendum ʒ j cum vino calido subtili in quo bullierit savina valde provocat etc.

¶ Ad visum dixit quidam compunctator ter- mentillam esse optima et advenena

¶ Item nota quidam qui macula in oculo instructus fuit quod pro panem ieiunus comederet radice arbore quod fecit et curatus fuit

¶ Contra dolorem dentium michi dixit flores ablua et accepto decoctionis ipsos sedat dolorem et removet velocissime etc.

¶ Contra epilepsiam dixit quidam recipe flores lilii celestis et sublimetur aqua de qua des quotidie per 9 dies coclearia octo et pro certo dico tibi quod non est tam fortis epilepsia vel antiqua quin curet etc.

¶ Item recipe nigelle ℞ j galange cubebe ana ℞ ij mastic ℞ iij ʒ cum ʒ quinque duonibus [?] utere post cibum

¶ Item boraces bibat pacies urinam suam omni mane per xiij dies et curabitur certe compertum etc.

¶ Contra lacrimas folia bete et radices seu cliponem et cum illa decoctione oculi frequenter laventur et lacrimas sedat

¶ Item pediculos palpebrarum lavetur palpebre cum urina pueri virginis, de inde pona aloe epaticum in aqua rosacea dissolutum, mortuis autem pediculis lavetur palpebre cum vino albo etc.

¶ Contra ardorem magnum cum super- posuit quedam vetula pezam de storie valde recenti pro certo et statim curavit etc.

¶ Item corrosione gingivarum dixit magister Wilhelmus pro magno munere curare statim, laventur os primo cum aceto tepido postea superspergatur pulvis aluminis zuccarini et hoc sepe in die, et diu tene- at in ore

¶ Contra fluxum sanguinis narium talem eum fluxum restringit cinula posita super lingwam cum latet

¶ Contra dolorem dentium, semen cole in aceto positum et denti dolenti applicatum curat

¶ Ad visum pulvis confessus recipe folia rute bethonice celidonie fragarie eufrasie feniculi pulegii foly ana ciamomi liqui ʒ 5 cardamomum seu petroselini ysopi origani floris montani ana ʒ iij galange ʒ ℞ zuccari ʒ iij fiat pulvis subtilis et sit usus eius ante prandium et post, et potest esse eo uti semper adprossimad

et cultum ceco mederetur etc.

¶ Item epilepsiam compertum de uno uespertilio- ne sal tamis cum vino bibe quidam inculat se probasse etc.

¶ Contra fetorem narium vite paciente ad solem ita quod splendor intret nares et si videris crustas, vel corrosiones sicut plurimum solet esse tunc impone globulum cotti in aqua vite intinctum ter vel quater in die et breviter curabitur

¶ Ad superius dixit omnibus remediis non con- ferentibus emoptoyco ministrabat ei pul- verem cum ovo sorbili et statim cura- batur Item dixit basilis tribus granis datis cum vino etc. ptisi

¶ Item sapor olei de simmetto cottidie in quantitate avellane curat ptisicos perfecte ut apparet per magistrum qui curavit quandam cuius tercia pars pulmonis fuit consumpta etc. Ad scrophulas

¶ Contra scrophulas compertum radix viri- morda cotunda cum ferina plagis et con plastretur statim destruit eas etc.

¶ Item quidam magnus compunctator contra mollificatione manuum et digitorum laudat emplastrum de mirra et absinthio et dixit se plures curasse

¶ Item nota simap valde utile contra lubri- cos et ad speciales recordare bene de historia plurimum illud ut scis

¶ Item scrimnatia optime recipe panem triticeum calidissimum de fornace cum sucto apii pista et malaxa et desuper pone

¶ Pro mitite pul baccarum lauri per mixtum cum pulvere gariofili valet maxime, in passio- nibus interiori ptisime quod in me ordinate tamquam simulhebe pariter vicina quia statim sedat illam commotionem etc.

¶ Pro virga, item quidam restringit sanguinem de vena virge fluentem solum superponendo folia fabe in tuturta et ponendo carecto et eliciando puricte sta- nates et nulla alia profecerunt etc.

¶ Ad manus scabiosas recipe lappatium acutum et fumiterre coque in modicum ungento cum axungia porci et butiro facto in mayo et unge manus

¶ Contra combustione ignis calx viva micatur ad aqua et bene privata et colligatur spuma que gignitur ex pressione et ungatur locus comustus sic quidam vetula curavit omnes cre- matos sive aqua sive igne

¶ Pro virga quidam passus fuit ultra bidum cum vesica valde graviter quod tandem instructus fuit ut pulve- rizaret intercolles rorum et ita sanit

vini avellane ut alcohol et poneret in
vasculo, et super infunderet bona quantitate
aque et recolliget simul, quod postea sudavit
specialiter curatus fuit sed primo sensit
dolorem mordicativum etc.

Ad coytum. Recipe pulveris cum musto pulveris diaga-
longe ana ʒ ss pulveris diasatirion ʒ iii miscea-
tur cum zucaro et fit electuarium tabulatum

Pro stomacho malo. Recipe rosarum novelle ʒ ii garioff
pulverizatarum ʒ ss aque mente ʒ i cinn-
amomi al. fiat electuarium in bolus

Item nota semine aflegie tritum et sumptum
mane in vino vel tinpia semper reddit
isto die ab apostemate in pestilencia etc.

Contra epy. Recipe semen sinapis semen coriandri
tria parte terantur et cum vino fiat salsa
de qua comedat cum pane siliginis et bibi-
tur satis quod sensiat in capite et hoc continue
et dum non inbadit horum epy paroxism

Ad colica(m) ex humore flatuoso. Recipe malue in
canal ana m. ii centaurie maioris ʒ
iii semen ani carui ameos seminum ana ʒ i poli-
pedii ʒ ii decoquantur in decoctione diste-
peratur benedicte ʒ ii cassie inde ʒ ss sal
et olei quantum sufficit castorei pulveri-
zati ʒ i et sit totum usque lib. i vel ii ad plus

Illa purgacio dz sumi bis in anno scilicet in vere
et autumpno. Recipe sticados passularum ysopi
capilli veneris semen ani et feniculi ana ʒ ss fiat decoctio
per bona dosi in aqua temperetur agarici
ʒ i spica ℈ i deinde fricetur et coletur
et in colatura dissolvatur medulle cassie
fistule ʒ vi catholicon ʒ iii diarhodon ʒ i ss
et fiat dosis que detur in aurora. Et ma-
ne sequenti sumatur lavatiam de aqua
cicerum et zucaro rubeo. Et 20 die ante
dictam sumatur ʒ i tyriace cum ʒ ii aque
mellisse ante auroram. Caveat tamen
ne sumas hanc medicinam prope coniunctionem
vel oppositionem solis et lune per ii aut
tres dies. Indigestum non procedens hanc
purgacionem est hoc. Recipe cinamomi squille
tici ʒ i sinapis de sticados ʒ ss aque feni-
culi ʒ ii ss misce. Detur in aurora et or-
dil. v. viribus. Temporibus vero intermediis
sumatur de hys pillulis que ʒ i vel ʒ
i ss sero in introitu lecti nulla
vel pauca cena precedente. Recipe pulveris ye-
ra pigre ʒ ii vel ʒ iii coloquintidos agarici
triti sticados ana bdellii ana ʒ i diagridii
commixti salis gemme ana ʒ ss squille
ʒ ss dissolvatur bdellium cum vino et
fiat pillule vii in ʒ i vel ʒ i ʒ i ss etc.

Ad scabiem mirabile. Recipe oli... lau-

rini ʒ iii thuris al. ʒ ii cere munde
ʒ ii argenti vivi mortificati in sputo
ʒ ii pinguedinis porci lib. semis
ʒ ii salis marini bene triti ʒ ss succi
plantaginis et fumi terre ad libitum
misceantur omnia et fiat unguentum quod
valde famosus quod si tantum vale ma-
num et pedum in ungatur tollit omnem
scabiem etc.

Ad pustulas faciei que faciunt
faciem tamquam lepram. Recipe olei de
rapham, olei de vitell. ovorum olei
de frumento ana ℥ i, olei de se... ℥ ii
et adde et oleorum misceantur pulveris
ossis sepie ʒ iii sulphuris vivi ʒ i ss

Ad optimum adidem. Recipe aque rosarum
lib. i aque florum lilii celestis lib. ss
misce. Tunc recipe sulphuris ʒ i et ad hoc
pondus ʒ ii medulle ossis sepie
ex pondus ʒ ii omnia per se terantur
cum aquis predictis agitando misceatur
et omni die agitentur et in sole teneatur
et quanto plus aqua tenetur in sole
et agitatur tanto est melior, corpora
eiusque faciei lavatur etc.

Aliud breve optimum illud tollit mi-
rabiliter rubores et pustulas rubeas
humiditate plenas. Sulphur cum modica
salis dissolvatur in aqua rosarum et
sic lavatur per duobus sero quolibet
vini postea cum unguentum imponatur, mirabiliter
enim operatur et faciem reddit placidam.

Salsa. Recipe amigdalarum mundatarum bene
tostarum ʒ i zucari al. ʒ ss gariofilorum al. pul-
verizati ʒ ii aceti al. quantum sufficiat

Item pro rubarbaro pulveris. Recipe gariofilorum electi ʒ ii ca-
nelle ʒ i zucari electi ad pondus omnium.

Pro caligine oculorum. Recipe radicis feniculi et
cum pane tritico tere et super oculos
liga, et adde parum de vino. (Contra caliginem oculorum)

Contra dolorem dencium. Semine sinapis
vel raphani cum vino coctum bene valet. (contra dentium)

Ad dolorem auris. Adeps galli adigne
solutus et tepidum auri infusus valet.
Optima salsa pro avibus ʒ ii cum vino
distemperata etc.

Nota plus assatum cum vino non permittit
fumum ascendere ad caput. Et sit quod
clamore despositiones panis tostus
pirorum assatum et coriandrum etc. (non clamore fructus)

Nota quedam pilula et optima ad in-
venienda facie qua in mundificanda et
abstergenda et probatum est hoc. Recipe farine
fenugreci farine ciceris al. farine
fabarum amigdalarum dulcium dragagantum.

... amigdalarum ... ... farine ... ... ad clarificandum oculos et ...
corpus ... ... oculi

ana ℥ ij radicis vero al ℥ j s. et tere cum al
bugine ovi. Illam ergo vis illorum primum
lave unum operis superficiem cum aqua
orda et dimitte per duas horas et ablue
cum aqua furfuris, clarificatur cum fa
cies, et abstergitur omne fedum cutis
et fit color bonus cum permixtione ru
bedinis. Aliud lene et pulcrum. Accipe ra
dices serpentarie, et due illam in frustra
parva et desicca in sole, postea pulueriza
illam, et cribra per pannum spissum
post conficie ipsam cum aqua rosacea. Et item
fac inde pastam bene siccare in sole
deinde iterum teratur et addatur ei quar
tum est tantum ipsius cerusa, et
item totum hoc incorporetur cum aqua
rosacea et exsiccetur in sole, et item tera
tur et fiat pulvis. Et huic pulveri addatur aliquis
aliquid de pulvere ossis sepie. Et hoc itaque
pulvere linia faciem cum aqua rosacea vel
cum aliquo alio liquore convenienti, perlucida
cum faciem facit et pannum et alias ma
culas removet. Recepta aliud quo
due bone utuntur, et illud summum compro
mabile, permutat enim pellem faciei et
relinquit alia perlucidissima et aufert
omnem fedidatem fetiditatem que est in ea et cetera
Recipe aque tartari partes iij saponis liquidi
nigri partem j argenti vivi partem ix bulliant
omnia simul, aceto supra primas tunc bu
lliant subito ponatur coclear aqua frigida
ita tamen quod aqua non ingrediatur in ipsum sed
ut fervor solummodo extinguatur, deinde
iterum bulliant et item extinguatur ut prius
et hoc fiat novies. Hoc igitur facies
fortiter fricando ungatur, et multum super
ponatur corpori, et teneatur novem diebus
continuis super faciem et balneo facto postea
cum ipso facies bene rubet et sudat fricet
leniter cum aliquo panno lineo humido
et cadet cutis superior alia remanente et cetera.
Hoc etiam unguentum callos extirpat ut su
perius. Sed mane superponatur eis, et sero
cum aqua bene calida lavetur et cum cultello ra
datur et totiens fiat donec aboleatur

Oleum tartari. Oleum tartari sic fit. Tartarus pul
verizetur, aceto infunde postea ponatur
in panno lineo et involuatur stuppis ap
infectis et decoquatur sub cineribus, de
inde ponatur in scutella terrea vitreata
per tres noctes sub divo ita quod cum scu
tella sit inclinata, et distillabit inde
quedam humiditas nigra virens et subrufa
colorem que dicitur oleum tartari. Aqua
autem sic fit: pone tartarum sub prunis
et sine ipsum ibi donec albescat, post pone
illud in sacculo lineo in loco humido suspenso
et suppone sacculo ampullam et collige
aquam tartari que egreditur et cetera

Nota quod quando galline vel alie aves ova mol
lia valde et non dura tunc signum est quod
sunt infirme et egrotant, et talia ova sunt
infirma, quia languida. Si vero dicit de lacte
si lac est rubeum aliquando est egrotat, quia
contra sunt, quanto albiora sunt tanto sa
niora sicut spuma lac sputum semen ova

Decoctio vini asari bactare sumptum per
octo dies quecumque potenter curat scabiam et pro
batum est procedit et cetera

Ad omnem locum lesum emplastrum diaquilon
et ad fistule valet probatum est

Nota circa lumen cum quo circa quod pallidus et
citrinus urine in principio egritudinis et venenis
est malum signum quia significat magis colere
varietatem sed in fine et ideo valde certa appa
rens bonum signum est quia ostendit quod virtus re
surgit et confortatur, et tunc vulgus dicit
oppositum et cetera

Contra dyssinteria accipe de farina tri
tici subtiliter hoc est simila vel florem
eius et pinsce cum cervisia vel vino ad
modum paste, post tunc vade crispem an
tiquam et ipso sale condito appone intus
et dimitte bullire adeo ut pulveres et
dentur in comedendo stringit statim. Et non multum
comedat dyssintericus quia exhaurit
intestina et parum bibat et cetera

Nota quod tunc fit de foliis quercus aquam
sicut aqua vero fit talis aqua potest
de nigrat faciem, ut ethiopem faciat
et alias res sic tingit et cetera

Audivi fide dignus michi narrantem
quod femine comedentes pirum violenter et
ovium carnes impregnata statim in momento
abortiunt vivos et mortuos fetus
et est magne virtutis in hoc et abhorrendi

Nota quod cristallus subtiliter puluerizata, et cum sero mellis incorporata et
comesta mulieribus ieiuno stomacho statim po
tenter generat et multiplicat lac et cetera

Contra impetiginem et serpiginem probatum
cum pede butiri cum sulphure postea cera addatur
et fiat unguentum et cetera

Post quartanam probatum succus rute cum
aqua calida et bene tritus vel magis
bibatur tamen sumptus ante paroxismum per
tres horas et cetera. Sequitur

Nota quod lingua cuiusdam positus sub
capite mulieris facit eam confiteri si
fornicata est cum alio quando dormit
et si homo alloquatur eam respondit

Item positus in potu sepe et potatus
ille potus proficit ad omnibus egritudinibus
sanguineis et cetera

Ad maculam et ungulam oculi pul
vis recipe piperis nigri cimini salis gemme
omnium partes equales fiat pulvis subtilis

Ad omnem fistulam et ungula curandi
sic fac: desicca eam primo cum tela inde

de panno lini per quatuor dies semel remo-
de inde fiat sibi syr[upus] istum Rx plantaginis
lanceolate scilicet carapi folior[um] apii an[a] ʒ j caul-
lium ʒ ss. rubee maioris / uel gariofilate ra-
dicis eius quod idem est quantum duplum ad quan-
titatem cum fiat syr[upus] cum aliquantulo mell[is]

podach Vngentum optimum ad pediculos Rx staphisa-
gre ʒ ss. lupini amari ʒ j auripigmenti
citrini ʒ ij quodlibet tere per se minutissime
et pone simul cum adde argenti viui aliqua-
tulum et axungie porci quantum sufficit tere omnia
et fiat vngentum

Rx costi ʒ ij spice ʒ j croci ʒ j asarabaccare
ʒ j et ss. uel ʒ j feni ʒ ij mastic[is] ʒ ij piperis
al[bi] ʒ j et ss. scilicet petrosilini ʒ ij apii ʒ vj sene
quod est ezule ʒ ss. mellis quantum sufficit
fiat syr[upus] uel aliquid aliud quod disponitur
ad paralisim etc.

Vnguentum Rx vnctum et decoque usque ad
spissitudinem / deinde despuma ad solem et post
lebe et pone de puluere illo i[n] aqua et fiat
in aqua vr[...] i[n] sopor[...] vt vinum etc.
Forte restrictiuum humorum currentium ad oculos
uel ad alia membra Rx mastic[is] boli ar[meni] san-
dali an[a] ʒ j et ss. et parum olibani uel
thuris si vis tere bene ista omnia et deinde
distempera cum al[bumine] oui ad modum vngenti
deinde pone super locum i[n] pano uel
corio et valde stringit probatum est etc.

Ad mitra optima ad caput paralitici
et qui non potest loqui ac etiam dispositis
adegritudines frigidas etc. quia talis mitra
confortat et calefacit et uoces reddit mitra
quod tota cooperiat totum caput opportet super-
iori de corio et inferiori de tela ad tra-
uersum et inter ista pone pulueres istarum
rerum Rx lauendule primule veris saluie
calamenti origani pulegii regal[is] gariofi-
late an[a] ʒ ss. castorei piperis nigri an[a]
ʒ iij fiat puluis et sedat et dormiat in illa
mitra etc.

Gargarisma optimum ad elapsionem vuule quia
dissoluit congelationes et humores vuule
Rx lacte vuarum passarum ficuum mellis
an[a] dissolue in lacte et vtere et valet

Ad idem dyamoron cum aceto gargarisatum
valet etc. decoquitur

Radix lappacii acuti cum sale trita et
vncta valet morphee impetigini
et scabiei etc.

Clistere restrictiuum Rx vini aspr[i] lib. ss. summitatum
balaustie psidie an[a] ʒ ij decoquantur
post resolue sanguinis draconis boli ar[meni] mixtis
etc. vinum et valet etc.

Cle... contra lapidem uel pul... fiat uel
clauetum secundum volueris ʒ j [...] ingeri-
tum et dissoluitur paruetur Rx dauci
capos spice azari petrosilini pinus an[a]

[...]

cassie ligni cinamomi carui scilicet saxifragii
an[a] ʒ j et ss. cinamomi gariofili
amomi stirtiorum (?) seminum scilicet genest[e]
scilicet vrtice an[a] ʒ iij sandali citrini ʒ j et ss.
lapidis spongie lapidis iudaici milii sol[is]
an[a] ʒ j scilicet malue dragagantum iiij
scilicet fragrarum (?) indura an[a] ʒ ij vitrum co-
busti (?) nucleorum cerasorum ossis quod re-
peritur in capite morine (?) an[a] ʒ ss. ...
ʒ j et ss. conficiantur cum decoctione saxi-
fragie et raxissi (?) an[a] ʒ ij rosarum ʒ ss.
zuccari lib. j pulueris istius ʒ iij cum elect[uario]

Collirium optimum ad clarificandum visum
et i[n] restringendum lacrimas Rx thuris ma-
sticis sandali citrini an[a] ʒ ss. boli ar[meni] corticis
[...] picturocoll[e] lapidis calaminaris an[a]
ʒ ij tutie nomine conficiantur cum aqua
rosarum ʒ iij aloe epatici et croci an[a]
ʒ ij / ista omnia puluerizentur sub-
tilissime et quodlibet per se cum addere
quod sequitur etc. Rx aque rosarum cum
folii an[a] ... cum ... commisceantur
omnes iste aque simul et addatur eis ra-
dix feniculi ... incidantur ... in uase
post ... ista commixtio aquarum tota
... terrea super ignem ponatur
quod recipiat bona bulliciones / facta
bullicione bona ab igne deponatur
et coletur per pannum / et colature addan-
tur pulueres preparati et tunc adhuc semel
ponatur et recipiat modicam bullicionem
bullicione facta ab igne deponatur
ut infrigidetur / et post eam extrahatur
per filtrum / et sic erit collirium optimum et
ultimo imponatur camphora trita ʒ j id
collirium restringit omnem fluxum
residentem ad oculos et acuit visum
multum etc. decoquitur

Ad idem vngentum Rx lapidis calaminaris preparati
in aqua rosarum ʒ iiij cerusse adusti
ʒ ss. ligni aloes ʒ ss. tutie preparate ~~[...]~~ ... ʒ ij
i[n] aqua rosarum ʒ ij camphore ʒ ss. omnia
ista puluerizentur subtilissime et
addatur puluis lib. ss. axungie porcine
bene a sale clarificate et fiat vngentum

Nota quod pinguedinem bonam quod avena
bulita in aqua et emplastata super
locum sedat dolorem ... guttose

Ad prouocandum fluxum sanguinis narium
... millefolium et pone unum fo-
lium uel duo ad nares et statim prouo-
cabit fluxum etc.

Ad faciendum capillos crispos bulias
acetum multum et diu deinde tere ...
... commisce cum aliquantulo ...
... et oleo lini fiat ad modum vngenti

et unge capillos cum pano talis [...]
apari etc.

Contra torsiones puerilitatis et ventris pone lapidem calidum super ventrem

Contra dolores artheticos et tumores adustia. Recipe fenugreci semen lini caul[...] radicis mellis. armoniaci semen ca[...] storis ana fiat unguentum cum oleo nardino camomillino et valet etc.

Syrupus ad paralisim. Recipe ysopi salvie cu[...] patoris ypericon lavendule pimpinelle [...] capparis petasilon calami aromatici [...] calamenti abrotani costi [...] alotani enule folia ana [...] piperis lon[gi] ℥ I et ʒ [...] ranc[...] reubarbari stacados liquiricie [...] capill[...] ve[neris] [...] adyantos viol[arum] ana [...] ʒ radicis feniculi petroselini appii [...] enule ana [...] quantum sufficit

Cataplasma adhibe. Recipe pillulas sed ℥ ij yerapigre ℥ I acuatur cum [...] agarica ana ℥ I dyagridii [...] ana ʒ ʒ. mastici [...] et valet

Unguentum adhibe. Recipe syrupus [...] p[...] cum forbii gumme [...] agrest[...] vel alterius [...] olei costini ana ℥ I et ʒ castorii ℥ ij [...] ana ℥ I [...] ℥ ij pulveriza et dissolve in vino [...] et aceto olei costi et [...] agrest[...] ana lib. I fiat unguentum etc.

Post unctionem factam per viij dies [...] [...] ad paralisim cum yerapigra ℥ ij benedicte ℥ I. Item sequenti die post fiat [...] et postquam redeunt ad unctiones

Cura fistule iuxta [...] sit fit primo amplietur [...] vel collum fistule cum tenta de stuppis [...] cum unguento quod sic fit. Recipe sulphuris [...] ana ℥ iij [...] ℥ I [...] quod sufficit sit [...] et olei lini de qua [...] tingit [...] ad aureum colorem illinita [...] ampliato [...] tenta [...] vel [...] Recipe [...] galli adequat[...] [...] vel [...] dissolvantur cum [...] I [...] [...] pulvis [...] incorporet fortiter et [...] ad spissitudinem mellis et [...] tenta [...] usque ad profundum fistule et per latera et angulos donec [...] [...] et [...] et [...] cum stupphis madefactis et [...] tegantur [...] illud [...] effluet [...] postquam [...] extrahitur et tenta [...] de stupphis impleat[ur] vulnus. Et supponatur pannus [...] unguento [...] ad [...] plagas et ulcera

[...] oli [...] diversa in amb[...] [...] lib. I et ʒ [...] galbani armoniaci ana ℥ [...] thuris mastici ana ℥ ij plantaginis foliorum [...] v [...] in oleo cera et plantago [...] coquatur et bulliat in eis donec [...] toletur. Et [...] super ignem ponatur et galbanum cum armoniaco [...] dissolvatur ultimo pulvis thuris et mastici semper agitando incorporet[ur] ultimo coletur sufficienter [...] et [...] omni die. Et mundetur [...] cum stupphis donec [...] Et tunc pannus lineus [...] [...] illinitus supponatur et omni die [...] labia ut [...] effluat sequatur usque ad completam consolidationem etc.

Ad tinnitum aurium. Recipe castorii [...] [...] cum aceto per duos dies et [...] postquam illius aceti gutta [...] tepida valet optime etc.

Nota quod oleum de [...] sanat podagram quod est [...] et fit sic. Recipe [...] [...] et oleo [...] [...] et valet

Ad faciendum [...] [...] tere fortiter et [...] in aqua [...] pone in pano lineo et post modum pone [...] statim [...] etc.

[...] et [...] et gargarizeta sepe et multum valet

Ad [...] subito [...] lava manus cum furfure et aqua frigida sepe etc.

[...] vel [...] pecias [...] et [...] tinge vel involve [...] et suppone valet [...]

Unguentum optimum ad [...] et pedum et optimum contra dolorem [...] [...] Recipe opii ℥ ij [...] albumina ovorum [...] [...] in oleo olivarum quod sufficit [...] et [...] etc.

[...] valet ad frigiditatem epatis et stomachi [...] [...] splenis [...] [...] putredine antiqua mundificat. Recipe opii radices [...] ana ℥ I [...] ana ℥ I I spice [...] mastici cassie calamenti agrest[...] et [...] ana [...] [...] ℥ iij omnia [...] lib. aceti fortissimi et albi et [...] coque ad medietatem post hoc cola et pone [...] mellis [...] et despumati [...] ad [...] et [...] [...] passionibus est [...] optimum [...] contra frenetica passione [...]

causa. R. saxifrage manipulos solis [illegible] manum cum [illegible] iiii se apii [illegible] carum anisi aneti brusci sparagi ana ʒ ii conficiuntur [illegible] pucro apii addito oleo vel butiro, applicet renibus et portet per tres vel quatuor dies etc.

Si veneno assumpto non est expectandum digestionem sed statim provocetur vomitus cum aqua calida et oleo / vel cum sambuco vel catapucis et clisteriza ut mundificet stomachus et intestina / quia nisi sic fuerit mundificetur non potest tiriaca consequi suum effectum hoc est esse in pericio, quia si diu expectaverit possit venenum cor suffocare / post si per primum vomitus mediatus statim da tyriacam temperate cum decoctione [illegible] ponderis ʒ ii diebus tribus, gentis cum decoctione [illegible] aristologie gentiane dyptamni pilule etc.

Ad aurem perforandam. R. radicem tapsi barbati et fac rastrale in forma suppositorii et unge cum [illegible] maxilla et [illegible] cum ʒ i stamonea et teneat in volua etc.

Capilli

Ad colorizandum crines. R. stipites pullegii intrusi gentiane radice celidonie cum [illegible] et commixtis et fiat unguentum cum butiro mayoli etc.

Pixium in adhesere R. lignum veterum vitis combure fiat cinere de quo fiat lixivium et cum volueris lavare caput in pone lignum intus ex eo, deinde post lavacrum capilli exsiccentur in sole etc.

Ad colorizandos capillos ut flavei fiant R. cortice nucis optelonis et cortice spinis arboris et coque in aqua, et in aqua distempera alumen et gallas et cum istis distemperatis caput prius lotum lineas folia supponendo et cum fascia ligando per duos dies poteris colorare et postea caput ut capillos adhereat et [illegible] recedit post appone tincturam que fit de croco orientali [illegible] al[illegible] cavna tunc maior pars erit ista / distemperata cum decoctione cum decoctione brasilii vel brisilii ʒ i remaneat per tres dies [illegible] et abluat quarta die cum aqua calida, et numquam destructi [illegible] uebitur etc. etc.

Item feces vini albi coque ad spissitudinem et remisce cum melle et unge capillos et erunt flavei etc.

Ite ad tincturam capillorum R. flore nucis et gallas coque in aceto et inungat caput, teneat albumo forti lixivio que capillos radit etc.

Ad capillos aureos faciendos R. medianam corticis buxi florem genestre cum [illegible] vitella ovorum coque in aqua et quod remanet collige et unge capillos etc.

Ad capillos cadendos apes ustas tere cum oleo et in caput inunge. Ad idem R. agrimonia trita cum lacte caprino etc.

Item ut capilli crescant ubi volueris R. panem ordeaceum cum crusta et sale et adipe ursino sed prius panno sit ustus et misces et tali mixtura unge ubi vis et crescent.

Item ut fiat perpetua ablacio capillorum R. ova formice [illegible] arsenici rubei et gummi edere cum aceto misces [illegible]

Ut capilli nigri fiant flavei R. celidonie agrimonie rasura buxi et [illegible] stramen avene vel vitis et fac lixivium et caput lava etc.

Ad idem R. celidonie radicem rubee maioris cum te[illegible] olo in quo cuminum et rasura buxi et celidonie et paru[illegible] fuerit cocta, caput unge et [illegible] maneat die ac nocte, lava de lixivio cinerum caulium et palee ordei.

Ad capillos crispos radicem [illegible] tere cum oleo et caput unge et cum foliis super liga caput etc.

Ut capilli spissi fiant R. agrimonia et corticis ulmi radicem [illegible] radicem [illegible] semine lini ustum et pulverizatum radicem [illegible] hec omnia coque in lacte caprino vel aqua et ablue locum prius rasum [illegible] pites caulium et radicem pulverizentur, et cum eis admisceatur rasura buxi vel ebanis pulverizata et fit [illegible] ex istis pulveribus fiat lixivium quod facit capillos aureos et crispos etc.

Item flores tapsi barbati pone in lixivio et caput plumes lavetur, reddit [illegible] pulcros etc. etc.

Ad crines flavos R. aqua melle distillati per alembicum partes nove albume[illegible] p i brasily p s. croci ortulani p iiii m[illegible] [illegible] cum dicta aqua caput perfundatur et lavetur etc. Deo gratias.

Ad prolongandos capillos R. radicem malui [illegible] dulcis trita bulliat in aceto vel aqua et coletur, et huic colature addatur gallarum pulveris et aluminis / et earum quantitas sit multa ut sit spissum modicum et pasta ista capillos involve / et postea aqua ferventi in oleo, et cum coctum fuerit, et [illegible] [illegible] asperge hoc super caput radicitus et inde fiat pasta / et tunc in calvatura predicta imbibat cum [illegible] lineo et dimittatur per noctem ut melius imbibatur et erit totum nigrum etc.

Ad nigros et multos habere volueris capillos R. ranam collocatam et abiectis corticibus oleo laurino impleatur addito semine iusquiami et [illegible] et ungatur [illegible] sepe crinem etc.

byelon

Sed si molles et leues ac subtiles habere volueris ablue eos sepe cum aqua calida in qua sit proiectum puluis mirti et cortici

Contra syrones. Recipe lupinos amaros puluerizata et in aceto bulliant et capillos frica inter manus cum isto hoc syrones expellit / corrodit etc.

Item nota quod nichil est quod tantum rete dealbet coruum nulliens aut duarum quinque aqua distillata a scribus albis capassi

Unguentum sanans caluiciem et generans pilos in barba aut in superciliis. Recipe rere ʒ i olei de bruna ʒ ij ℥ laudani ʒ viij euforbii quinque ruth agrestis catarciday ana ʒ iij ℥ atrarum siluestrium vesperorum sine apium ana ʒ vj fiat unguentum et liniat in nocte et mane et hoc fiat post longam fricationem vehementem / Item crines incipiunt nasci sepe rident aliud valens ut pretium. Recipe cineris abrotani ʒ x catarciday ʒ ij laudani ʒ iiij auellane vste ʒ iij terantur cum oleo veteri et aromatizet cum galla modico, vngatur post fricationem postquam vellificauerit dimittatur die vna aut duobus deinde iterum vngatur quantum debes

Ad idem. Recipe olei de bacon ʒ i catarciday quarum abscisse sint capita et ale ʒ iij terantur et misce cum oleo et coque in olla vitrata sufficienter agitando omni hora cum cortice fuerit remouetur abigne et cum in ipso aut ambe medico aromatizetur etc.

Cura allopicie ex frigido humore. Recipe fel taurinum vel caprinum bauirat ipsa cum succo vrtice et oleo hirtino et line deinde et laua de mane in aqua decoctionis lupinorum et fenugreci / assi etc.

Si ex calido. Recipe ossis cithrorum ʒ x cum succo vrtice et solatri et aceto distempera et line cum eo laua cum aqua furfuris et lupinorum et vitis vel mirre. Iste recipe stipites caulium et fac cinere / et cum lixiuium cum quo laua caput et nascuntur crines etc.

Item medius cortex olium decoquatur et quod super natat quasi gummi pinguedo accipiatur et locus inungatur caluiciei nascentur et cum in barba etc.

Item ne capilli cani fiant. Recipe radicum caulium sicca et coque in aqua fontis ad medietatem consumptionis / et inde caput laua assidue etc.

Ad deponendum pilos. Recipe calcis viue lib. ℥ auripigmenti ʒ iij lixiuium exstis ℥ puluerizanda puluerizatur / et ad ignem bulliant cum predicto lixiuio usque ad perfectam decoctionem. Et signum decoctionis est quando ponitur ibi penna si depilatur cocta est postea

leua abigne et cola et serua / et quando vis eam operare pone de tali loco vbi pili sunt et mitte de super et iterum balneum et frica / Et postea Recipe pannum lanea et pone calidum aqua frigida primum et frica cum super locum vnctum cum predicta aqua et de facili recedunt pili et sic / Et si vis ut numquam reuestantur. Recipe edera et in aqua decoque et cum illa decoctione dissolua gummi edere et de isto vngat locum depilatum ter in die usque ad vnum mensem / et non nascentur pili amplius etc.

Aqua que eleuat pilos et eradicat eos

Recipe aqua extracta de radicibus albe bugi lib. ℥ calcis viue recentis ʒ iiij auripigmenti triti et puluerizati ʒ iiij sanguinis sericum corvine cum lazure vel plumbagine cum paruis loti q. s. cum sapone etc.

Ad distrigendum poros ut non renascantur pili sic fit modum salse. Recipe calcis viue cum auripigmenti et adde aque in insisse dimittatur stare deinde in micta per diem et nocte / deinde distilletur et aqua que exit serua et mitte gutta super locum depilatum / et stringit poros ut alii non renascantur / Item aut cum his tuo adhibeatur cautela de curatione carnis quia cum ista aqua omnem fistulam mortificat / sed in ponenda adhibeatur cautela quia plurimo fortitudinis est si perseueranter sit. Ista est multum in materia. Recipe foliorum rute celidonie agrimonie et ponatur integra in aqua vitis vel in vino distillatum per elembicum et postea vna gutta in fistula instilletur etc.

capillatorium

Recipe [illegible] ʒ i calcis viue ʒ iiij auripigmenti ʒ v pul[illegible] [illegible] lixiuium [illegible] [illegible] [illegible] ad decoquendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ʒ iiij olei [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible]

Incipit Anothomia bona et utilis etc.

Ego galienus integni attestator quod quicumque interiorum membrorum cognitor esse desiderat eum in anothomia diligentem esse oportet. Hac autem ratione de anathomia tractaturi videamus primo quid sit anathomia et unde dicatur et in quibus fiat et quas habeat species.

Anothomia est interiorum et exteriorum membrorum recta divisio. Dicitur enim ab ana quod est divisio ordinate facta. Incipit enim a cerebro tamquam a parte digniori et inde in aliis membris fit per ordinem.

Restat nunc dicere in quibus fiat. Solebat autem considerari tam in vivis hominibus quam mortuis. Unde galienus quosdam libros de anothomia vivorum et quosdam anothomie mortuorum composuit. In mortuis duplex fiebat scilicet anothomia per incisionem et per aque currentis mundificationem. Abluebat enim corpus hominis qui legis sanctione morte puniendus decreverat mortuorum in fluminis currenti. Cito caput manibus pedibusque ligatis ad palos currendi dos aqua fluens teneras partes scilicet carnes et cutem et pinguedinem abluerat et et ab ossibus nervis et arteriis abraderet. Postea apparebat connexio ossium nervorum venarum et arteriarum et corporum et positiones.

Sed quia autem quamvis horribile est humanum corpus ita ut predixi incidere a moderniis magis fit anothomia in brutis animalibus. Sed quedam bruta animalia sunt que habent similitudinem cum hominibus in exterioribus tamen ut ursus et simea et ideo in illis exterioribus est anothomia. Quedam sunt que simulant hominibus in interioribus ut porcus et ideo in illo competens fit anothomia. Habet autem anothomia diversas species secundum membrorum diversitates. Unde primo videndum est quid sit membrum et quot membra qualiter dividantur postea de singulis est dicendum.

Diffinitio membri etc.

Membrum est firma et solida animalis pars ex similibus natura et dissimilibus composita ad aliquid vel ad aliquod speciale officium deputata. Firma apponitur ad differentiam spirituum qui sunt partes animalis non constitutive sed complexive. Non enim esse rei constituunt quia tota die deperduntur sed exiguntur ad esse rei et sunt subtiles et non firmi quia ut dictum est sepe deperduntur. Solida ponitur ad differentiam humorum qui licet firmi sunt tamen non persistunt. Solidi dissimilibus apponitur propter membra consimilia, dissimilibus apponitur propter membra officialia. Ad aliquod speciale officium deputata dicitur ad removenda obiectionem que posset fieri de medietate corporis humani que sit pars animalis firma et solida non tamen est membrum quia non ad aliquod speciale officium deputata.

Membra consimilia

Membrorum alia sunt consimilia, alia officialia. Consimilia sunt que habent partes tam sibi consimiles in complexione et natura ut caro et cutis et consimilia. Officialia sunt que partes habent dissimiles natura ut manus et pes et similia que componuntur ex carne cute et ossibus et nervis et arteriis quorum quolibet alii naturali complexione complone dissimile ut cutis nervus et alii. Officialium membrorum quedam sunt principalia quedam orta a principalibus quedam habentes virtutes tamen quedam virtutes ... et influentes etc. Sequitur.

De membris principalibus

Principalia membra sunt cerebrum cor epar et testiculi. Cerebrum cor et epar dicuntur principalia quia conservant speciem rei. Orta a principalibus sicut nervi vene et arterie et vasa seminaria. Nervi enim oriuntur a cerebro deportantes spiritum animalem in diversas corporis partes et ad sensum et motum faciendum. Arterie oriuntur a corde deportantes spiritum vitalem cum pauco sanguine ubique corporis ad vitam faciendam et motum complendum. Vene oriuntur ab epate deportantes sanguinem et alios humores cum spiritu naturali ad totius corporis nutrimentum. Vasa seminaria a testiculis oriuntur in quibus materia spermatis continetur que dealbata in testiculis procreatam virilem a muliere effunditur ad generationem faciendam. Habentia virtutes innatas et influentes sunt membra officialia etc. Sequitur.

Divisio membrorum

Membrorum alia sunt animata, alia spiritualia, alia nutritiva, alia generativa. Inter animata cerebrum est principale et ei quedam deserviunt ut nervi ab eo orti deportantes spiritum animalem in partes corporis diversas ad sensum et motum faciendum. Quedam ipsum cooperiunt ut oculi a superfluitate melancolica aures a superfluitate colerica palatum et nares a flatica. Quedam ipsum defendunt ut due meninge que dicuntur tele scilicet pia mater et dura mater. Pia mater defendit cerebrum intus a duricia cranei, exterius autem defendit ipsum cerebrum cranium et cutis supposita ab extrinsecis nocumentis etc.

Inter membra spiritualia principale est cor et ei deserviunt pulmo et trachea

q deserviunt cerebro

arteria arteriis aere optiore ad infri-
gidacionem caloris naturalis, et ei deserviunt ar-
terie deportantes spiritum vitalem productum in corde
ad vitam agendam. Cor autem circumcinga-
tione fistule pulmonis, trachea ar-
teria amplexantibus firmatur cor defendit
quasi ut capsula cordis et coste superponuntur.
In medio sunt intestina inter que principale
est epar. Epar autem comprehendit renes
a genitalibus amplexante quatuor humorum
scilicet ab urina et vene capillares; colera
et fel amplexante colica; splen a
melancolica; pulmo cerebrum et testiculi a
flegmate. Epar defendunt due pellicule
scilicet syphac et cyphar, que alia membra
comportant. Inter membra generativa princi-
palia sunt testiculi, et eis deserviunt vasa
seminaria ut predictum est ipsis; ob comprehendit
virga viris ... ob defendit
1ª osseum, i. bursa testiculorum. Ista divisio
prima. Secunda est data secundum diversas na-
turas sive complexiones membrorum. Item
membrorum aliud est consimile, aliud officiale.
Nullum enim membrum officiale est cuius
materie cum membro consili ut econverso sicut suffi-
ciens est quia nullum membrum est quod non sit
2ª tale vel tale propter opposita. Sed autem divisio
hec sumitur membrorum: alia principalia, alia de-
ta a principalibus, et hec est data secundum
dignitatem membrorum. Digniora enim sunt
cerebrum, cor, epar et testiculi. Ab ista divisione
comprehenduntur eciam nervi orti a cerebro, arte-
rie orte a corde, vene orte ab epate,
vasa seminaria a testiculis. Et patet. Sunt enim
membra consimilia et officialia et sufficiens
quia quodlibet membrum secundum comprehenditur non est
per opposita quia idem membrum sicut membrum officia-
les virtutes efficit materiales et influentes
virtutes influentes nichil aliud est quam
causas per influencia vel proprias et humores
3ª operari. Tercia divisio hec sumitur membrorum que
dicta a spiritualia, et data est secundum operacio-
nes diversas membrorum. Alia autem sunt opera-
tores membrorum animatorum. Alia membrorum
spiritualium, et alia membrorum nutritivorum non
est sufficiens, ab ea enim concluduntur manus
et pedes; hec enim sunt columpne et sustenta-
menta corporis humani. Manus autem
... modulacione ... membris
aliis et inter ea primo de cerebro
est agendum ut sequitur capitulum.

De anothomia cerebri.

Cerebrum est membrum secundum quosdam
naturaliter, secundum alios frigidum et secun-
dum omnes humidum, subtile, molle, album,
in rotunditate oblongum, multum habens de spiritu
et multum de medulla, duabus obvolutum
miringis interius scilicet pya matre et
dura matre cranico et cute supposita
cranico

coopertum tribus cellulis distinctum. Humidum
est ut de facili sustineat impressionem. Subtile
propter subtiles operaciones; molle
scilicet ymaginacionis racionis et memorie. Molle
ut cito accidit impressionem. Album ut diversas
formas recipiat vel sit. Et cerebrum est
album ut omnes raciones anime simile proponat
per ipsum. Est enim albedo omnium colorum susceptibi-
blis et nullius ipsius. Rotundum ut motum
habeat non nimium. Oblongum ut motus
eius esset expansus. Multum habens de spiritu et
multum de medulla ut mediante utroque mul-
tum plene fiant actiones et operaciones. Si in
pauca essent spiritus in medulla et diminute
essent operaciones. Duabus obvolutum mi-
ringis interius ut ipsum defendat adma-
cie cranei cranico et cute supposita cooper-
tum ut ipsum defendat ab exterioribus
nocumentis ut dictum est. Tribus cellulis
distinctum est. Due enim miringe cerebrum tres
faciunt plicaturas inter se de vexatis in
quibus sunt tres cellule scilicet fantastica cellu-
la est in anteriori parte capitis in qua sede
sua ymaginacio habet. Logistica in medio
que sedem suam habet racio. Memorialis
cellula in posteriori parte capitis in qua sede
sua habet memoria. Fantastica cellula multum
habet de spiritu et parum de medulla, multum
habet de spiritu ut corporis multitudine et motu plene
fieret ... rerum et formarum ... parum habet
de medulla ut ... quedam ...
tas ubi fieret frequens ... spiritum
ad formas ibi comprehendendas. Logistica cellu-
la multum habet de spiritu ad operaciones racionis
peragendas, multum ut mediante eius multitudine
plena fieret et bona spiritum restauracio.
Memorialis cellula parum habet de spiritu ne
propter multitudinem spiritum fieret formarum
rerum que deperdito quas ... distincto me-
morie commendavit. Multum est habet de
medulla ut sufficiens fieret materia ad
formarum et rerum impressionem suscipiendam.
Fantastica cellula calida est et sicca ut
per illas qualitates rerum formas appetet
et ymaginacionem formarum attraxit. Lo-
gistica calida est et humida ut mediantibus
illis qualitatibus bona fiet in cerebro digestio
et bona racionis discrecio. Sicut enim in bona
digestione puritates qualitates ingentes pura
ab impura dividuntur, ita quod per discrecionem
rerum aspecto bonum a malo, honestum ab in-
honesto secernitur. Memorialis cellula
est frigida et sicca ut mediantibus illis
qualitatibus retinendorum bona fiet retencio
que viget per frigiditatem et siccitatem. Iste
cerebrum dicitur sedes vel templum anime
vel sedes sapiencie. Sunt enim in templo tres
partes principales: vestibulum, consistorium

et apoteca. Ita fantastica cellula logistica
et memorialis partes sunt cerebri principales anime
igitur fantastica cellula quasi in vestibulo di
versas per ymaginatonem suscipit formas
in logistica cellula quasi in consistorio de
ymaginatas in fantastica cellula ratione de
cernit in memoriali cellula quasi in apoteca
thezaurizare sive ea que ymaginata comp[ro]b[a]t et
rata discernit per memoria conservat. Notandum
autem est quod vestibulum anime id est fantastica cellu
la quinque portas habet quibus sensus hii ante se
ab ea ortum habent nervi qui ad quinque sensus di
riguntur faciendos adornata et ideo sensibiles
nuncupantur. Oriuntur itaque primo loco duo
nervi a fantastica cellula qui dicuntur obtici
id est visibiles qui in media fronte coniunguntur
et ibi iterum coniunguntur quorum unus ad dextrum
oculum et alius ad sinistrum cum spiritibus
ad visum complendum dirigitur per obticos dis
cretibus in fantastica cellula ut dictum est
habundat spiritibus quorum quedam deputantur
ad diversas faciendas ymaginationes. Quedam
descendunt per nervos ad complendos sensus et
ad instrumenta sensuum. Secunda deriviunt
ad logistica cellula ad racionem faciendam
Item alii duo nervi audibiles diriguntur a fan
tastica cellula ad ossa petrosa aurium
ad faciendum auditum. qui quidam nervi dicuntur
obtragici id est audibiles dicuntur ex posteri
ori parte non tamen an posterius sed ad aures de
rigunt. Item alii duo nervi diriguntur ad linguam
et ad gustum faciendum. Item a fantastica cellu
la oriuntur duo alii nervi tangibiles quorum
unus dirigitur ad dextrum humerum et alius
ad sinistrum dirigitur. Nervus autem qui dirigitur
ad dextrum humerum in duos ramos dirigitur
sive dividitur quorum unus tendit ad dextram
volam manus et alius ad dextram plan
tam pedis ad tactum faciendum. Nervus vero
qui dirigitur ad sinistrum humerum similiter in duos
ramos dirigitur sive dividitur quorum unus
ad volam sinistre manus et alius ad plantam
sinistri pedis dirigitur ad tactum faciendum.
Et licet sensus iste in tactus cuilibet parti
corporis sit communis tamen precipue contingit in vo=
lam
manuum et plantis pedum. Notandum tamen
quod quidam dicunt tangibiles a memoriali
cellula. ~~inter duos motivos oriri~~

Sequitur de nervis motivis. Nervus motivus
sive principalis deputatur ad motum in corpore
faciendum. Secundario ad sensum tactus sicut nervi
sensibiles e contrario deputati sunt ad sensum
principaliter faciendum secundario ad motum. Item
nervi motivi oriuntur a parte posteriori
in contiguitate spine et cerebri. Spina
autem est principium a commissura que
cranei in parte posteriori fulcata velut
landa lira grta id est v nervum capitale in
visum est in qua commissura inchoatur
spina et ibi oriuntur nervi motivi descen
dentes cum spina in partes corporis univer
sos ad motum corporis faciendos. Oritur
autem in parte posteriori a cerebro mitha
id est spinalis medulla trahens secum per
concavitates spondilium in spine officium
duas miningas cerebri scilicet pya mater
et dura mater quibus tegitur interius
exterius vero spondilibus nervum tamen miringis
includentibus defenditur. Sunt xviii spo
dilia in spina, vi in collo xii in dorso inter
singula spondilia oriuntur duo nervi unus
a dextris et alius a sinistris qui diriguntur
ad partes diversas corporis ad motum princi
paliter faciendum et secundario tactum. Quedam ex
latere a spina diriguntur ad faciem ibi motum
facientes, quedam ad collum, quedam ad
spondilia et similiter ad alias partes corporis.
In fine spine inferius multi nervi simul
sunt et in unum collecti ad pectine diriguntur
et virga virilem constituunt in sexu mascu
lino similiter in sexu femineo reflectuntur
nervi illi ad orificium matricis inferius quasi
illam claudentes quasi aperientes et ibi
coniunctionis coitus facientes. Notandum autem
istorum nervorum in brutis animalibus ungentibus prop
terea notandum quod omnia membra tamen solida
quam mollia orta sunt a sanguine tamquam
a nutrimento omnium enim membrorum sanguis
est nutrimentum. Hic enim est ordo solidorum
membrorum pinguedo est solidior quam san
guine caro autem pinguedine nervus solidior
carne. De motivis nervis.
Item inter nervos motivos oriuntur duo
nervi motivi amphora quod mandibulis su
perioribus infinguntur et in reflectuntur ad
inferiores maxillas diriguntur in masticando
moventes illas. et non superiores in quibusdam
animalibus scilicet in cordullo, in quo in mandu
cando non inferior sed mandibula movetur
superior. Item amphora diriguntur duo nervi
ad linguam ad motum lingue deputa
tum nervum lingue motum dicunt. Reddi
enim amphora a pulmone diriguntur ad
colligantia pulmonis ad spinam faciendam
et in flectuntur ad linguam propter voce
formandam, et isti nervi dicuntur vocales
eo quod motu illorum sive illis mediantibus
formam habet vox in gutture, dicuntur
eciam nervi reversivi eo quod cum a pulmone
dirigantur inde sursum reflectuntur, et
ad linguam reducuntur. Et notandum quod isti nervi
quasi terminantur in medio lingue unde
lingua replicari non potest ad formandam
literam r quia nervi reducuntur usque ad summitate

lingwe protensi lingwa replicarent ad formacionem litterarum. Et sunt in medio lingwe firmantur alie quibus hoc contingit tran le dicuntur. Et usque diriguntur ad summitatem lingwe, lingwa multum dilatantes. Unde male se proferunt literas r, l et s, sicut dicunt in Bohemia pacz atque continua quidem nervorum diriguntur ad lingwam a censibus ut dictum est in predicta pagina ad gustum. Secundum fantastica cellula. Et duo motiva anathomia ad motum lingwe serviens. Et duo vocales a pulmone ad voces formandas. Unde triplex est officium serviens in membris animatis sapores discernendo, spiritibus voces formando, nutritivis cibos masticando. Dicto de membris animatis certa divisione membrorum dicendum est et primo de corde quasi de digniori inter cetera membra.

De anothomia cordis

Est autem cor membrum in complexione calidum et siccum, in substancia solidum, in forma per amentum inferius acutum. Duas habet auriculas dextram et sinistram, quedam habet cassula ad sui defensionem, continuo duplici motu constrictione scilicet et dilatatione talem et mobile ut per totum eius calefiat corpus et iuvat mediante spiritu vitali. Cor enim dilatatur ut aere attrahat ad mitigacionem et infrigidacionem nimii caloris et caloris naturalis. Constringitur ut expellatur fumosa superfluitas et cordis per ebullicionem sanguinis generata. Vena vero concava in gibbo epatis dorsi orta per medium dyafragmatis pellicule cuiusdam sic dicte quia separat intestina a spiritualibus tendens ad spiritualia deportans sanguinem ad nutrimentum superiorum membrorum que antequam ad cor deveniat in duos ramos dividitur quorum unus dextra cordis subintrat auriculam deportans sanguinem ad nutrimentum cordis et quatuor spiritus vitalis. Ista pars vene concave in cordis substancia sibi assumunt tunica. Item efficitur arteria que per sinistra cordis auriculam exiens

et dicitur adorti quia exea oriuntur arterie. Adorti enim dividuntur in tres arterias quarum una est parva et due magne. Parva arteria directe tendit ad sinistrum brachium et per brachium ad sinistram manum et quia directa est illius arterie situs ad brachium, pulsus in sinistro brachio est certissimus. Una autem duarum arteriarum que magne sunt per pulmonem tendit ad dextrum humerum et in per brachium ad dextram manum. Et ideo pulsus in dextro brachio fallax est, quia arteria illa per multos afflatus ad dextrum brachium dirigitur. Reliqua vero arteria magna in multos ramos dividitur quorum quidam tendunt ad membra genitalia inferius et ad coxas et ad tibias et ibi faciunt pulsum. Reliqui vero rami diriguntur ad pulmonem portantes sanguinem et spiritum vitalem ad ramulos et fistulas pulmonis. Sed exeuntes a pulmone et in unum collecti constituunt tracheam arteriam per quam fit aeris inspiracio et respiracio. Postea ramus ille qui arteria [illegible] oritur antequam ad cor veniat in plures ramos dividitur ad dextris et a sinistris qui ascendentes per collum et tympora et in cerebro collecti constituunt ibi rete arteriarum et ibi spiritus vitalis exit ab arteriis ex qua actione cerebri melior fit digestio et depuracio et aeris inspiracio per nares in cerebro spiritus animalis generatur. Sequitur

De anothomia pulmonis

Pulmo est membrum in complexione frigidum et humidum, in substancia molle et tenerum, in forma cavernosum et spongiosum, septem habens pennulas, duplici motu mobile motu scilicet dilatacionis et constriccionis. Pulmo enim dilatatur et constringitur ut ministrat aerem attrahendo calorem cordis mitigando et cor depurando a fumositatibus et superfluitatibus a corde accipiendo et eas expellendo etc.

De trachea arteria et cetera

Trachea arteria est membrum firmum et spissum cartilaginosum a pulmone inchoatum et ad radicem lingwe terminatum, via aeris inspirati. Trachee arterie superponitur parva sive lingwla sic dicta rubea et rotunda quam ad modum uve dependet in pallato. Deserviunt enim una membris animatis ea depurando a flatu. Serviunt etiam spiritualibus retinendo fla ne fluat ad spiritualia et inducat suffocacionem et temperando aerem attractum per nares et cor dimittendo. Habet etiam une forma colligancia cum naribus quia patet in sternutacionibus qui per nares fila attrahunt et per os attrahunt. Iste trachea circa maxillas et collum tria sunt quasi glandularum. Sunt etiam que magne in quibus humor reumatizans facit brancum caballinum. Sunt etiam quedam mediocres in quibus brancus simplex est. Sunt et alie in quibus sunt scrophule. Item nota quod trachee arterie et ysophago supponitur epiglotum quod clauditur trachea arteria et inceptum singultum. Hoc enim membrum est quasi quoddam cooptorium quod ingrediente cibo per ysophagum claudit tracheam arteriam et eciam in loquendo aperit tracheam artheriam et clauditur ysophagus. Unde quoque contingit quod cum aliquis loquitur et cibus in ore retinetur descendit aliquis pars cibi in trachea artheria ad pulmonem et opilacionem et angustia faciens donec expellatur cibus ille per tussim vel per collisionem interspatularem etc.

Seqt de Anothō **De nutritiuis**
Sunia nutritiuo℞ memb℞ int̄ que pn
cipale est epar / sed quia os et yso
phagus epati deseruiunt · Aliquid de eis
dicat̄ et p̄mo de ore · Os itaqȝ est sicut
molendino / dentes aut̄ sūt sicut molle li
gwa aute malei molendinarij monet
granu et p̄icit ea inter moles sic lingwa
voluit cibos et p̄icit illos int̄ dentes
i ore aīalis · p̄t̄ea aut cibus i ore ma
sticatus p ysophagu descendit i sto̅m̅ · Est
(ysofag⁹) aute ysofagus membr̄ rotundu oblongu
interius carnosu copertus duab⁹ pelli
cul̄is cōtextu a radice lingwe inchoatum
admem̄i i ad superius orificiu sto̅m̅ terminatu
et d̄r ysophagus ab ysopis qd est int̄ et
fagi qd est comed̄e quia p illu introduc̄
De stomacho quod comeditur · ut
Stomach⁹ est membr̄ frigidu et siccu
i forma rotundu et aliquatulu ob
longu interius villosu / et duabus obvo
lutu pelliculis / Duo h̄ns orificia superius
et inferius / frigidu en̄ et siccu est pt̄ rete
cione fiendā / p frig et siccitate en̄ viget
retentiua que fit i sto̅m̅ / In forma rotund
quia si esset alterius forme · tunc essent an
guli i quibus lateret superfluitates que
pareret sto̅m̅o lesione · et corp fieret putre
factio / forma en̄ rotunda laudabil est
eo qd om̄i pte sui est illesa i sine lesione
no en̄ pt ledi cu nichil in ea rotundita̅te
lateat superfluit̄ que prestet lesionem
quia no h̄z angulos / Aliquatulu est
oblongu ut mediate longitudine distenda̅
sto̅m̅ 9 scd̄m quantitate ciboru assumptoru / Inte
(duo orificia) rius est villosus ut inter villos melius
retineat / Duo h̄ns orificia / vnum superius
scȝ neruosu ut p sensibilitatem neruoru stomachū
possit sentire inanitionem omnis neruus
sensibilis regit eū superius versus cor
ut a corde calore aliquatulu suscipiat
Aliud orificium inferius carnosu ut
carnosis calor ad digestionem operet̄ · inferius
vrges versus epar / Epar en̄ sto̅m̅o e suppo
situ tanquam lebeti / Vnde sto̅m̅ in multu calores
habet actualis / Ibi g° i sto̅m̅o p virtute
digestiua · i quadā massa albam transmu
tatur / que massa ptisanaria d̄r · aqua
quedā superpositis ptysanaria ad epar
transmittit̄ · ad scd̄m digestionem faciendā
p venas miseraicas transmittit̄ //
Massa no ptisanaria celebrata dige
stione p̄ma per ptanarium i orificium
inferius sto̅m̅ i duodenum descendit · scȝ
quoddam intestinum i rectu · ieiunu et gracile sic
dictu / quia h̄z longitudine duodecim digi
toru illius aīalis eius est a duodeno
transit ad ieiunum · quoddā intestinum
tortuosu et gracile ita dictu quia i aīali
mortuo semp vacuu reperit̄ / Et nota
qd ibi separacio puri ab impuro i massa
ptysanaria · qd est mittit̄ ad epar p
quasdam venas ab intestinis trahit̄
/ qd aute impuru est transmitti ad ono
bu intestinu grossu sicut saccu vel
matica sive monoculus dictu est / eo qd
vnu h̄ab; oculu sine officiu pidem fora
mitat̄ et exit fecis / ab orobo trahit̄
i ileon gracile et est tortuosu quod
ileon transmitti i colon grossu et tortuo
su a colendo dictu / A colon transmittit̄
i longaone grossum et directu / A lon
gaone ad secessu et p secessu i mitti
superfluitatis p̄me digestionis / p̄t̄ı operitis
p evacuaciones p̄t̄ı p̄ppinua et salina
et p secessu et ventositate ani · Et quia
de quibusdam venis p quas transit ad epar
et id p̄xpo qd i porte naruo duodeno
ieiunio a massa ptysanaria dirigit̄
de eo p̄mo sallenij mentione / Videndu
est que et quot sunt vene Sciendu
e qd i epatis sima vii° vene mesera
ice oriunt̄ quarum vna ad sto̅m̅ i descendens
et ab eo succositate p̄me digestionis ad
epar deferens terminat̄ alia ad porte
nariu illi sic finiens intigit̄ Tercia
i duodeno illi eod descendens officio fungit̄
Alie quatuor i ieiunio terminant̄ illi desi
nentes p dicto officio quo et p dicte vene
stomacho portenario duodeno deseruiunt
et deportante succositate digestionis facte
i ieiunio ad epar Nota qd sima epatis
idem est qd concauitas epatis / Ut
De epate
Epar en̄ est et ut
membr̄ calidu et humidu propter bonam
digestionem faciendā / In sb̄a molle est
terrp in colore purpureu interius co
cauum · exterius gibbosum · paucos h̄ns
neruos plures arterias et multas ve
nas plures h̄ns pennulas versus sto̅m̅ in
reflexas plura h̄ns spiracula q̄ super
fluitates humorum recipiunt ut d̄r
De generacione humorum
Nunc aut videndu est de generatione
humoru de qua dupl̄ est opinio / Quida
dicunt qd generant̄ in epate generaliter ul
materialiter et formaliter / Alij dicunt sanguine̅
tm̄ maī̄r et formalr in epate generari
Alios vo tres humores in epate tm̄ ma
terialr et i alijs locis formalr generari
fatent̄ hac racione quia sb̄a epatis
tenera est et mollis · et delicata · et
de facili alterabil / et quia colera furiosus
humor est et igneus · flā vo frigidu
et humidu · liquidu et fluidum · colera
frigida et sicca et ponderosa / Vnde

humores ista Qui formaret in epate cum
ad formacionem eorum aliquantula exigeret
mora et suis qualitatibus digestione
in epate impediret substantiam epatis tene
ram et delicatam dissiparet et de facili
deleret et suis qualitatibus in epate impe
diret digestionem Colera enim sua fumo
sitate et ignietate epar quasi membrum
tenerum et delicatum dissiparet et dissol
ueret de facili Illa vero et melia suis fri
giditatibus digestionem que fit in epate
impediret, et preter hec melia sua
comparatione terrestri ponderositate substantiam
epatis teneram et mollem et delicatam
de facili dissiparet / Natura igitur que
virtus humana corporis / id est vniuersalis et
regitiua totius a pori parte sucrositatis
masse ptisanarie et stomachi et intestinis
cuiusdam per venas mesaraicas depor
tates sanguinem quasi sibi amicam et
nullam epati lesionem / sed potius sua
caliditate et humiditate suis digestionibus vigores
productorum formatur in epate Materia cum
tole aput dicta sucrositate segregans
illa per quandam viam siue porum depor
tando in cistim fellis se includit et q
ma in essentia tunc unitando formauit
Materiam autem melie a sucrositate ia dicta
segregando per quandam aliam viam ad splenem
transmittit et ex ea melancoliam formauit
Materiam quoque flatis partim ad cor partim
ad pulmonem et partim ad cerebrum et parti
ad articulos et in iuncturas deportauit / et
ibi flatum formauit, tertium locum non habuit in huma
no corpore quia erat fluidum humidum et
liquidum ut lubilitate et fluxibilitate
sanguine secundario alios humores ad loca
nata deportaret Notandum autem quod a cistis
fellis duo pori siue fistuli oriuntur
quorum alter ipsos colere ad inferius
os stomachi deportatur ut eos colere melior
fiat digestio per reliquum deportatur pars colere
ad intestinum ut eius mordicacione
melior fiat fecum expulsio Ad splene
tendunt duo pori, vnius deportatus
melia ad os stomachi ut confortetur appe
titiua et virtus retentiua in ore stomachi
Alius deportans melancoliam ad latum
intestinum ut eius ponderositate co
primatur et expellatur fex in sacco collecta
Flatus vero in diuersis partibus corporis ad stomachum
deportatur et expulsiua stomachi virtute confortata
Notandum tamen est quod solus sanguis dicitur nutri
mentum corporis alij ad humores coadiutores
in nutrimento Iste notandum quod in sima epatis
oritur quedam vena porta lactea dicta que
recipit succo sitatem ptisanariam lacti similem
per venas mesaraicas a stomacho et a quibusdam
intestinis ad epar deportata Dicitur etiam vena
illa vacosa / quia ab illa oriuntur omnes alie
vene quecumque sunt in corpore humano deportando
sanguinem ad membra totius corporis mitte
hec vena vel vena ut habetur in tractatu venarum
in pantegni ante quam exeat epar quinaria
est quia diuidit in v venas et per v fissura
epatis discurrendas preterea aranosa vena
oritur meseraice ad stomachum et intestina di
recte sicut dictum est superius Iste ab eadem oriuntur
vene subtiles et in modum capillorum gracis
les et dicuntur capillares que in medio fis
sure epatis tumidate constituunt venam chilis
per has venas deportatur primatum sanguinem
qui tingit in nutrimentum renum per poros vn
tides descendit vrina in vesica et inde
porrigit vrilem emittitur sicut dictum
est / chilis grece idem est quod succus latine
inde aquilo ventus, siue succosa Dya
chilon autem est emplastrum de succis herbarum
Et inde chiles id est succosa id est plena sanguine
que deportat sanguinem ad nutrimentum
inferiorum membrorum Diuiditur autem chil
vena in tres ramos, quorum duo ad
duos renes diriguntur ut dictum est
Tercius vero ramus chilis vene in alios
ramos diuiditur quorum quidam deportat
sanguinem ad nutrimentum membrorum genita
lium / quidam vero deportat ad intestina
nutrienda / quidam etiam ramus dirigitur
ad anum et dicuntur emoroide, ab emaire
quod est sanguis, et rois quod est fluxus / quia
per illas venas purgatur sanguis melancolicus
sicut in mulieribus per menstrua
preterea quidam rami chilis vene diriguntur
dextrorsum ad corpus pedis et genua
que aut istarum venarum circa poplices
et dicuntur nimies quasi mediantes quia
ille mense reddunt horem naturam
in tertium circa cauillam interiore et exteriorem
dextri pedis et sinistri / et dicuntur sa
phene de quibus vtilis fit minucio circa
guttarem et matricis et intestinorum
vesice Et notandum quod chilis vena dicitur
achilos quod est sine unum chilis vena
quasi succosa illa enim plena est san
guine quem deportat ut dictum est ad nu
trimentum partium inferiorum, in dicitur ag
lon verus sine succo, id est siccus et emplastrum
dyachilon id est de succis herbarum Iste cava
mosa preter capillares, oriuntur quedam
alie vene subtiles deportantes sanguinem
ad nutrimentum superiorum, et tendunt in
superiori parte gibbi epatis in imis epatis
penetratis substantiam super ea ibi consti
tuunt venam concavam que procedens
dyafragmatis submittit se in alia
et ibi in duos diuiditur ramos quorum

vnus dextra cordis auricula subintrat
et ibi sumit sibi aliam tunicam de substantia cordis
et efficitur arteria que est origo omnium arteriarum
de quibus dictum est. Alter vero ramus vene
tendit sursum et in varios ramos dividitur
quorum quidam reflectuntur ad brachia tres
scilicet ad dextrum brachium et tres ad sinistrum
ut sunt due vene cephalice quarum una
in dextro brachio in duos ramos furcatur
quorum unus ad caput dirigitur alter ad dex
trum brachium reflectitur. Et dicitur vena ce
phalica a cephas quod est caput quia co
mmunitatem habet cum ramo illo qui ad
caput dirigitur per quem sanguis defluit
a capite in illa vena cephalica. De alia
autem vena cephalica que ad sinistrum
brachium reflectitur dicendum est sicut de ista.
Et est sciendum quod iste due vene cepha
lice passionibus incidunt ut sunt
due vene cordiace que cordi et spi
ritibus intimentur present et pulmoni
passionibus in brachio incidunt sicut
in pleuresi et peripleumonia et basilice
in fudiaicttici vel epatice que pro
passionibus nutritivorum membrorum inci
duntur in brachiis. Preterea sub cubito bra
chii sinister est quidam ramus vene co
tane que utiliter inciditur propter tussim
et empima et sputum sanguinosum et
emoptoica passione in sputum sanguinem.
Item quedam alie vene cotane dep
tat sursum intimentur in singulis spina
libus sicut pectori trachee arterie a collo
quibus sunt due vene magne per
collum ad dextra et a sinistra parte que a
dentes que dicuntur organice que cum eo
inflate apparet. Dicuntur etiam vene
pulmonatice et vitales quia si incidatur
sanguinis continuatione invenit instrumenta
vocalia que sita sunt ut tracheam
arteriam ad elarificanda voce. Nam
in raucis in quibus apostemate quod venit
sanguis et aspergit vocalia
instrumenta et tunc melius loquitur.
Item in sub ascellis sunt quedam vene que
dicuntur titillares que incise faciunt
hominem mori ridendo. Sunt preterea
quedam vene in temporibus que
dicuntur iuvenales quibus incisis teste
ex parte sperma non fiet effusio.
Sunt etiam iuxta aures protiditides
vene que sepe inflant et generatur
Item preter venas que sunt in maxilla
est quedam vena in inlienibus que
as quinesis dicitur quasi inlicis que
egressa ab epate duos ramos facit
quorum utrumque bifurcatur. Alter dirigitur
vnum ramum ad dextram mamillam
et alium ad sinistram. Alter vero ramus
ad duo ora matricis unum ad dextram
et alium ad sinistram per que purgantur
menstrua cum stant aperte iste vene
quando autem clauduntur ut in conceptione
et tunc redundat sanguis menstruus
ad mamillas ubi dealbatur in lac quia
tempore determinato ad nutriendum fetum inde
est quod cessantibus menstruis sepe fiunt
sanguinis emanationes. Aliarum autem
venarum nec est numerus cum innata sint
ora. Sanguis enim a venis redundans
recipitur in fontibus a quibus intrat
et sunt fontes vari et spongiosi iuxta
singulas membrorum iuncturas tam
maiores quam minores. Et sunt quidam
alii principales que sunt fontes ma
iores in illis locis in quibus solet fieri
cauteria scilicet est prope humeros prope
cubitos prope genua prope furculam
pectoris prope canillam et medio manus
intus et pedum subtus corripiatur
in mollioni et superiori parte capitis
inter singulos digitos pedum et ma
nuum super epar et splen prope singula
spondilia primo generaliter iuxta qualibet
compagine iuncturarum est. Sequitur

De anothomia genitalium

Sequitur de anothomia genitalium membrorum
Sinter que principales sunt testiculi
scilicet membra glandulosa et mollia gra
cilia et humida secundum magis et minus
in viris grossiora et in mulieribus minora
et in utrisque spermatis generativa quos
includit natura maribus in quadam
bursa que osseum dicitur utriusque testiculo
alligatur quedam vetus bifurcata que dicitur
didimus in dubius quia dubium est
utrum ab intestinis aut a testiculis trahit
originem superius enim tunc sphat intus
cum testiculis colligatur per hunc descendunt
intestina in rupturis per hunc attrahendo
auxilium ascendunt quandoque testiculi ut
omnino videantur latere. A testiculis defluunt
vasa seminaria duplicia superiora et
inferiora. Superiora sunt quedam vene
venientes ab epate deportantes san
guinem ad sperma generandum inferiora
sunt que vene inter testiculos et virga
deportantes sperma ad invicem per virgam
que componuntur ex venis a spina venientie
reflexis vel cauda nucha dicitur. Unde
spadones ante generatione deusse sunt
sterilies. Et enim proprie quod a cerebro descendit
sperma provenit invenientes. Unde
venis illis incisis sperma non generatur.

G. dicit q abepate. Alii auctores q ab omnibus membris. Galienus concordans ab oibus membris abepate oriunt materialr a cerebro p maiori pte spermatis etc.

Dicendum est de matrice que frigida est et sicca ad viscera stomachi formata supinus nervosa, et septem pellicule distincta, duobus orificia superius et inferius, vel interius et exterius attendens, pre dyafragma ut habetur in viatico. Calor aute cum sit frigidior cum est perculator triplici racione una racio sunt acceptiore frigida et humida, et sbrtilis innititur sicce et dura, arcesa enim diucius et forcius durat et servat, sicut ferrum q cius unit et fortius ano yn cum antes instincto lemona sunt cauteria qm cu ferro. Alia racio sunt acceptiore nervosa. omne enim nervosum sensibile bn multum gua compone et multum delatatur in emissione. Tercia sunt aium complonis est enim intus nervosa circa inferius orificium. et ad illos nervos tangit sperma eos irrorans et sanans unde contitillacio mitigam non pt yn invenire. Est largata immodum sinuata recessit. Duo enim sunt orificia matricis. Exterius est suppatulum et dr collum matricis, dr aute carpalue do propter genprias corpus q viget i inferiori pte eius propter nervos, vel dicit vulva i quasi valua i ianua ad matricem, vel dr vulva qs valua qua i ea i volunt verga vilis. Interius orificium quandoque clauditur, quandoque aperit. facta aute conceptione adeo firmiter clauditur ~~quandoque aperit~~ q acus subintrare non posset, sed hec clausio subita non est, sed successiua. Quanto enim augmentatur fetus tanto magis constringitur orificium matricis p nervos suos se i ve sica contingit que ex repletione urine quandoque adeo clauditur q non pt mingere p longa abstinencia mingendi, quando aute non clauditur matrix statim patet proceptam ex eo q plures pdimiut q in tam simul non concipiunt, licet eodem spirante sed eodem spacio tpaim mixtus diuersis fossas receptus et inclusus. Itera inferius orificium matricis est post conceptione clauditur et aperitur diversis tpibus ut in fluxu mestruo. In coitu etiam aperitur ad recipiendum semen, post ea clauditur scut p3 in gula spuinosa vel in ore non recentis sed facta conceptione clauditur spaciu tpis optato. et continue Pu pregnates ardentis coytu appetut quia semen non pt cadere i matricem ad spaciandum libidine. Est aute matrix complicata ad modum pani sed extensione fetus dilatatur. Sunt aute in ea septem fossule tres a dextris, et tres a sinistris, et una i medio, unde dicunt quidam q i dextris fossulis tm masculi concipiuntur, i sinistris vero femine in medio ermofrodite. Alii hoc resistunt ad facultate nature dicentes q quilibet fetus in qualibet fossula pt concipi. Sz si i dextra fossula concipiatur femina virago erit. Si non i sinistra conceptus sit masculus effeminatus erit. Item notandum q virga virilis est instrumentum iniciendi sperma i matrice unde i quibusdam est virga ita tortuosa q nunquam pt pice semen i matricem, vel si proiciat tm in altera pte matricis proicit. unde tm masculos vel tm feminas generant etc.

Explicit Anothomia Galieni

Passiones puerorum adhuc incunabilum expetunt vel maiorum librorum in placuit sub compendio de piis egritudinibus q lenguam remedium assignare, primo considerandum est utrum lac de quo nutritur puer bonum sit an non quod sic cognoscitur. ponatur super speculum vel gladium politum, et si stet ad modum cristalli bonum est. Si vero ad modum aque diffluit non est bonum. Si racio ut venenis nutrix comedat. Si non nutrix lac non habuit comedat semen feniculi lactucinum prop longum et albi et zuzibus augmentat lac et sperma, cum rietu rape et caules ut dicunt mulieres etc. Post hec ad provocandum lac per nutrita ad baluen et i balneo cum [illegible] distemperato cum aqua vel vino inungatur totum pectus et spatule postea detur majatru ad bibendum cum urine gallinae, vel cum lacte calido. Nota q omnia que augmentat sperma, augmentat lac. Si puer fissuram labiorum habeat propter calorem vel propter duritie nimia, vel corrupcionem mamillarum cura talis est. Plantaginem bn tarpinata et pone i succo platagini lactuce et lacte, et cum aliquantulo debutiro vel axungia gallice re. Et hys bis factis vel spinus fit labia i unge cum pluma. Si paciatur inpinctures fit ei fomentacionis herbarum frigidarum scilicet malue solatri platangis lactuce et lacte i ungatur cum populeon oleo ro vel violato singulis per se vel ad inuicem vel cum succo madragore por et lacte. In hys omnibus et aliquibus mitigatur pacientis et fronti et timporibus apponatur

Item cu lacte mulieris oleum ro misceat et inungat
frons et tempora et manus et pedes. Si no
noit pacia puer emplm fiat de medulla
panis tritici prius assati et in aceto intincti et
vitell ouoz assatorum et mastic et thure
et gumi arabici liquefac et distemperentur
omnia cu succo mente et modico aceto et
fac inde duo pastilla seu empla et pone
vnum sup furcellam pectoris et sup os
sto et aliud sup ysophagum et crusta
panis assum aceto intinctum et pone ad
nares. Si velis vomitum prouocare impone
linguam pueri cu digito in ore modice
tu ne ledas eum, ul pluma gallinae olo
intincta usque ad vuulam mitte in guttur.
Si uo laboret ventris solucione fiant
epithimata constrictiva ul ordei cu succo ar
nogl ul centinodie ul policarie cu
modico aceto et albumine ouoz diste
pata addito pul ro mastic thuris co
lophonie boli armenici san draconis
aquatice balaustie. absinthii coste ana et
plum ad vlti decoquitur in aqua came
leunte ul rose et coples et in ea aqua
sedeat infans et fumiget manus et
tibias vnde et pedes. Item R duas ptes
consolide maioris et i plantaginis et lactuce
cu succis earum distempera argilla et fac ad
modum empli malaxando inter manus
et pone sup vmbilicum. Credo qd in pueroz
fluxibus constringendo plus valet emplm de
sumac et de galla cu vitell ouoz et ace
to et ching qe sorbiciones ppt debilitatem.
Si au ex ventro fiat si pt. Si uo puer
nimia ventris constipacione paciat fiat ei
suppositoriu de melle et sale. Item R porrum
et remoto cortice dividat in iiij ptes
et sup qualibet pte ponat modicum
salis et suppone ei ul faciat ei sem
ut tiste mollificatum ul R testam
nucis maioris et imple ea butiro
et pone sup vmbilicum prius cu toto
ventre vncto et eo stm accipe intestina
cati vnius et sup ventre pone calidissima
ul accipe intestina scrophe et pone
sup ventre calida qd melius est. Si
febricitet puer R ordeu excorticatum
cu mola aliquantulum et ipam farina
distempera cu succo absinthii malue pla
et vmbilici ue. fac emplm et pone
sup pectus. Si sint nimis macilenti
et desiccatus et hat tm pelle et ossa
et multum sit in debilitate fiat ei tale
balneum R capita arietis et pedes
et diu decoquat in aqua pa qd sepe
rat carnes ab ossibus et in tali aqua
infans balneet et cu exierit de balneo
sit vnctus in vnguento. R butiri olo ro
ul mol ul ciuis an ℥ I R de pinguedine

cruda. et de renibus carnium porcoz ul de
carnibus vitis ul de renibus suis ℥ x
te al ℥ viij qualibet die post exitum a bal
neo, inungat totum pectus et multum impi
guabit. Item aliud vnguentum R butirum de
noua sepium arietum crudum et oleum
et aceti et liquefiat pq vngat bn hoc vn
guento aplanta pedis usque ad ventre et
cotidie balneet in balneo supdicto et
ptota septimana vngat. fomentetur
istud multum impinguabit. Item cont macies
pueroz qm vulgari appellat vellzn
fac eos balneari in aqua decoctionis folioz
buxi p ix dies et sanabit aut mo
riet infra illos nouem dies. Si uo ppt
pessit dnie. ur ul carnium mollicie
paciat cu ea apostematis siue mor
dicacem et dolore et in alio loco sup aspergi
lotus de farina ordei ul fumet heme
puluerizata et tirotinata et pul ro u
mis subtilis ul pulue dragaganti mis
subtilissimo. Si uo in ventre habunt lu
bricos R succi absinthii et pulpa collo
quintide et fel tauri et farina nigelle et
modicum de aceto et fac emplm et suppone
vmbilico ul loco dolenti qto calidius
poterit pati. Emplm cont lumbricos pt
fieri de farina ordei sit succi crassis
et ac fiat placenta et pm calefiat ad
igne suppone vmbilico, ul bibat lac
caprinum cu succo absinthii ul cornu cerui
combustum cu eod succo ul vino al ste
emplm valde expertum R stm columbi
et puluiza et confice cu aceto forti et
appone sup vmbilicum tep in panno la
neo. Si uo tenasmo paciat succum te
betine sup carbones pone et panni
fumum recipiat, ul fumu stolophonie
ul si ita si febricitet vngat olo ro
ul mol ul populeon in fronte no
temporibus et in palpis et brachioz
et pedum, et fiat emplm cu farina ordei
et pulue ro distemperatum cu succo sca
riole seu aqua ro. et fiat balneum
in qo herbe sic bulliat ut lactuca
partum et plia. Si uo valolus inueret
no possunt ei aliud facere sm intriz
no bibat vinum nec comedat carnes
ac si febricitet ppotum bibat aquam
in qua cocte sint lentes, multum ro
mundificat sanguinem. Si uo inflatus
sint p totum corpus ul in pte R
sinteres sabine et ollis cola in aque
vino albo et pannis in eo calidis
intincte in pueroz involue ul totum
corpus ul pte. Si uo paciat dol
ul in gingiuis ul oppressiones p dentes
crescentes R succum plantaginis

et succum cortic(is) celsi, et succum ebuli et pone
in ore. Si uero ibi uel alibi cancrum habuerit
puluis de cornu c(er)ui usto (et) cortice mali gra-
nate sup(er) asperge. Experimentum contra cancrum
iure p(ro)batum. Accipiat(ur) succus plantaginis
et cu(m) melle misceatur et tepefiat et ablua(n)-
tur os sepius et maxime p(ueris) cancrosa
in quacu(n)q(ue) fuerit etate et liberabit(ur). Etc.

Explicit tractatus de passionib(us) puero(rum)

Presentis negocii est ponere breuiter
q(ui)b(us) (et) quibus egritudinibus q(ui)bus competit
flobotomia, et de q(ui)b(us) uenis. Ad quod
notandum q(uod) xxxii sunt uene de q(ui)b(us) co(n)tin-
git. In te minuto sit alia p(er) methasi(n)
alia p(er) antipasi(n). P(er) methasi(n) dicitur fieri quando
ex eadem parte in qua est egritudo fiat ...
ut si pleuresis sit in sinistro latere fiat mi-
nucio de sinistra parte. Methasi(n) ...
... antipasi(n)
fit quando ex contraria parte fit minucio. Dicitur
enim antipasis quasi contraria passio. Et
notandum q(uod) si sit plectorica debet fieri mi-
nucio p(er) antipasi(n) ... aut p(er) methasi(n).
Item si inveterata fuit passio p(er) methasi(n).
Si recens p(er) antipasi(n). Et sic ... ambi-
guitas nam si corpus fuit plectoricum
et passio inveterata si p(ri)mum preceptum fit
p(er) antipasi(n) si ultimum p(er) methasi(n). Ad hoc
dicimus q(uod) plectorica p(re)iudicat siue
passio sit inveterata siue non. Conside-
randum autem q(uod) si in fuerit fumosa ut
in antrace licet corpus sit plectoricum
debet fieri minucio p(er) methasi(n) ne ma-
teria ... ad membra nobilia. Similiter si quis
punctus fuit a venenoso animali sic a(n)te
fiat p(er) methasi(n) si indigeat flobotomia, uel quando
sit minucio p(er) apoforesi(n) i(d est) p(er) euaporacionem
uel p(ro)p(ter) ... defectum uel p(ro)p(ter) multi(tudi)ne(m) humorum
uel p(ro)p(ter) debilitatem pa(cientis). Habemus ... ab auc-
toribus q(uod) in sinocha inflatiua (et) asmate
de sanguine debet fieri flobotomia uel minucio usq(ue)
ad sincopi(m) uel ad lipothomia(m) i(d est) defectum cordis.
Nos autem timentes vulgi opinionem q(ui)cq(uid)
ua... p(er) apoforesi(m) minuendo quantum
subtrahi debet semel p(er) eorum ...
si paciens non sit debilis in magna quantitate
p(er) apoforesi(m) et iterum flobotomus ideo
ut ... ... aptum teneat. Item
ex consuetudine ... quidam tales
ut dicit constantinus vocat(ur) electuario
confortatiuo. Ante quam flobotomentur
et h(oc) dicimus q(uod) ... post prandium ...
superdormierit quia debiliores sunt
iuuenes ante prandium q(uam) fortiores sunt. Alia
racio est quia iuuenes talis habundant
hu(mor)ib(us) in hor(is) talibus et tunc debet flo-

cum sanguis superhabundat an(te) ... Colera uero
... ... et nona. Senes cum sibi habundat
humoribus et p(ro)p(ri)e ... . Dicit(ur) ... horis
... ... i(n) ... nona. Item q(uod) sunt
adeo spissum sanguinem q(uod) apta vena vix ...
ac ... flobotomari sunt ... et
balneandi ... ut dicit G(alienus) in tegni. Si
... ... valde debile cauere
debet flobotomia, (et) maxime de venis que sunt in
plicatura brachii quarum prima est
cephalica uel capitalis, secunda mediana
uel cardiaca, tercia epatica uel basilica,
quarta purpurea in ... brachii. Quinta
... uel ... est et supra
cubitum de qua flobotomia multum confert in
cardiaca passione uel asmate, sed hic
quasi ... Item in flobotomia ...
sunt principaliter attendenda consuetudo
etatis et virtus et tempus. In tempore
enim calidissimo uel infrigidissimo ...
... ... in estate et ma-
... ... modum
corpus humanum dissoluit(ur) (et) p(er) dissolu-
tionem minuunt(ur) et p(ro)p(ter) ... multum ...
... Unde timendum est ne paciens
incidat in aliam egritudinem. Alia racio
est in tempore ... maior sit humorum ...
... et p(er) flobotomiam fit maior ... unde
forte sequeretur nocumentum. In tempore
frigidissimo non debet fieri minucio ...
... ... sunt i(n) ... ad deducendum
(et) in bonum ... quando multi ...
... ... luna et minus noua non
debet fieri diminucio quia tunc cor sunt ...
et ab humoribus euacuata sed p(er) flobotomia(m)
magis ... Item consuetudo est atte(n)-
denda. Si enim senex qui nunq(uam) consue-
uit flobotomari ... et debilitetur.
Item etas attendenda est q(uia) ante xxx annos
nullus debet flobotomari neque senes in senio
constituti q(uia) sibi ... ... ante
... non est. Sunt autem quidam senes
carnosi et colerice ... ... ha-
bundantes humoribus vigorosi multum et tales
flobotomentur. Virtus enim maxime
considerat(ur) in ... fortes non minus debet
debiles uero non. Unde virtus et etas ...
considerat(ur) quando tempus (et) consuetudo. Item si
sanguis ... ... usq(ue) sit ru-
beus. Si spissus usq(ue) ad tenuitatem
si aquosus usq(ue) ad grossiciem. Si cephalica
... ...
... ... Si uero mediana
... ... Item ideo quando supra
in sartagine supposita ... Item ...
... ... si
... ... sit tumor, omnia
opilatiua constrictiua infrigidatiua
fugienda, ... opilatis e

ore insistendo. Et merces uero in Lyxiuio porri loco dolenti apponatur. Item iuncus subtiua nei quem solet Iohannis in prolu perfratorum colo super fixa ualet. Item barre lalui cum aceto pistate in melle frixe ualet catthie. De

Descatur in quibus egritudinibus oportet flebotomare. De febribus incipiamus, et primum in effimeris. Laborans ex effimera ex tanta caliditate si uirtus et etas permiserint minuatur de cephalica vena dextri brachii in estate, sinistri in hyeme post minutionem detur zuccarum rosatum cum aqua frigida uel cum rosata aqua. Laborans effimera stomachi in canto minuatur sibi de cephalica vena dextri brachii in estate sinistri in hieme post minutionem accipiat ad electuarium sibi adepatum confortationem ut zuccarum rosatum uel rasaucli dyarodon abbatis siue ... Laborans effimera ex ieiunio uel exitu uel frigiditate aeris caueat minutionem. Laborans quartana sinocha inflatiua dimissa minuatur de mediana dextri brachii in estate sinistri in hieme. Unde Galenus paposesium sed antiquum minuebat patientibus synocham usque ad sincopim dupliciter propter multitudinem et multa fiebat sanguinis extractio uel ideo quia sincopis est subitus cordis defectus, et generalis defectus s. in fridi ... totius corporis quod ipsa in synocha est multa caliditas dissolutiua minuebat usque ad sincopim ut perfrigidata et minuata post sincopim vincit feruor uel ex toto recedit uel saltem diminuatur. Nos autem timentes vulgi opinionem tantum pluribus et cetera uiribus quantum ipsi sciunt. Galenus de mediana hac ratione quia cum partes superiores et inferiores bene exalauit, cum factum est enim operamus basilice et cephalice. Laborans effimera quartana apate ... sicut frenesi si uirtus et etas permiserit minuatur de cephalica dextra in estate sinistri in hyeme. Galenus usque ad quantum dicitur. Nondum uero quod quibusdam acuta laborantibus superuenit frenesis post unum diem et non minuitur de aliqua brachii sed siccum quod expolleret, sumitur enim tripita venenosa, naribus apponitur ... portinus uel cum aliquo alio ut sanguis exeat in multa quantitate. Laborans synocha uel effimera quartana apate ... post minutionem accipiat electuarium confortatiuum et sinum ad ut zuccarum rosatum uel uiolaceum. Laborantes effimera ex contrarietate litargia si uirtus et etas permiserint minuatur de vena inter ... et ... sinistri brachii. Post minutionem accipiat zuccarum rosatum. Laborantes effimera apate ex plenitudine cum continuitate si uirtus et etas permiserint minuatur de saluatella quod est inter medium et auricularem sinistre manus facta minutione ... electuarium confortatiuum. Laborans effimera ex continuitate squinantia si uirtus

et etas permiserint minuatur de cephalica vena utriusque brachii post minutionem fiat ... ca morem quod si non fiat gargarizetur mel rosatum cum decoctione stipticorum ut psidie balaustie rosarum. Laborans effimera continuitate apostemate epatis si uirtus et etas permiserit minuatur de basilica dextri brachii post minutionem accipiat electuarium sinum et confortatiuum ut rasaucli cum aqua symo ... rosarum uel uiolarum. Laborans effimera continuitate apostemate stomachi si uirtus et etas permiserit minuatur de vena ueniente ad pollicem digitum dextre manus post minutionem accipiat electuarium confortatiuum stomachi ut zuccarum rosatum et uiolaceum. Laborans effimera cum apostemate ... uel si uirtus et etas permiserint minuatur de sophena que digitur ad cauillam pedis si illa non inueniatur minuatur illa que dirigitur ad pollicem pedis post fiat quod dixinus. Laborans effimera continuitate pleuresis si uirtus et etas permiserint minuatur de cardiaca dextri brachii ut Galenus in pratico. Laborans pleuresi debet minui de basilica propter hoc ... contrarium cum dicatur in pleuresi spiritualia debilitari si fiet minutio de cardiaca ... de basilica ... minutionem fieri. Laborans effimera continuitate peripleumonia si uirtus et etas permiserit minuatur de vena apparente superior ... in parte inferiori. Laborans causon peripleumonia quartana pleuresi post minutionem accipiat electuarium sinum ad spiritualia et mundificatiuum ut dyadragantum sinum cum decoctione seminis ... melle ... cum aliis electuario ut dragagato uel amigdalato ... Deinde

Restat dicere de febribus interpolatis putridis et continuis. Et primo de interpolatis. Notandum quod cum uenam in esse in interpolatis per flebotomiam flebotomia enim tunc educit humores intra uasa contentos. Si febris interpolata sit tunc de humoribus contentis extra uasa ad eos educendos non ualet facere flebotomia. Galenus ... dicit quod complexionibus contentis infra uasa et per flebotomiam eductis non minuitur loco putrefactionis, uel per flebotomiam euacuantur vene que euacuate trahunt humores contentos extra uasa et sic febris cessat interpolata uel feruor minuitur ut in ... terciana que sepissime curatur per flebotomiam. Item nota quod in die accessionis debet fieri minutio si fortis sit paciens ut in ... Antiqui uidentur aliter intelligere. Iubet enim flebotomiam fieri in die interpolationis ... et ... condiciones debilitari et per hoc multum fit molesta et maior ... fieret per hoc ... complexionis ... calida regione quia debiliora sunt corporibus contentibus in frigida regione. Nos autem consideratis corporis conseruatione flebotomia et ... die ... Laborans cottidiana interpolata de falso flate uel de ... si uirtus ... de mediana uel basilica dextri brachii uel sinistri ut dictum est minuatur post accipiat electuarium confortatiuum et sinum. Contingit autem laborantes de falso flate primum ... in inferioribus partibus corporis quibus fiat scarificatio

p°

intibus uno palmo super calcaneum. La-
borans de cotidiana de fflate arctoso
si aetas et tempus et corpus sit pletoricum minuatur
de saluatella sinistri brachii postquam sicut
de primis. Laborans cotidiana de flate vitreo
nullo modo minuat nisi corpus sit pleto-
ricum. Terciana vero de ieiale eo patientes
minuatur de basilica dextri brachii vel sini-
stri postquam accepit clisterium frigidum et pettorali hu-
mectet, que terciana non solet sepissime
fieri. Laborans de eodem [?] altra vel citella
si sequent putridos humores in venis fiat
ei ut de terciana. Notandum est quod de eo prassina
vel eruginosa non solet fieri se[?] parte
enim morari intra et cum sunt collera appellate
cas adoptiora propter sui motus impetum.
Sed tamen hii humores habundant in sto° aliquando
minuatur ut in terciana dictum est, pro pocius
ad clisterium sumi confortativum stomachi ut zucara rosata
et cetera. Laborans quartana de melia naturali
postquam vij accessiones minuatur de saluatella
sinistre manus qua purgat melancolicos humores.
Laborans de melia innaturali minuatur de ve-
na dextri brachii vel sinistri ut in terciana. La-
borans duplici terciana vel quartana minuatur
ut dictum est in terciana simplici vel quartana.

Restat ut de acutis febribus dicamus.
Laborans ergo de quacumque acuta usque
ad diem quartum minuatur et non ultra
quia tunc solet fieri augmentum in augmento
et in statu non solent fieri minutiones.
Notandum tamen quod in febribus acutis quandoque non durat
principium nisi per unum diem et tunc in ipsa die
fiat minutio et non post unde propterea quod sic
dicitur in valde acutis si oportet eadem
die differetur in talibus in alia. Laborans
cotidiana continua vel terciana continua vel sinocho vel cau-
son si aetas et etas permiserint minuatur
de basilica vel de cephalica dextri vel sinistri
brachii secundum predicta. Postquam accipe clisterium con-
fortativum sumi ut zucara rosata vel tysana li-
ri syrupo rosato vel viol[acio]. Notandum quod tinctores
continentes de causon non praecipiunt fieri
minucionem ut in canticis apparet vel in
libro febrium et hic in causon est acutissimus
calor propter sui[?] continuacionem est lima
caloris. Sed non fiet in eo magis augme-
taret calor propter humores sanguinis quia
sine eo est caloris et siccitatis similiter
propter sui contrarium frigidum quod accedent tamen
precipiunt flebotomiam in causon in pura quanti-
tate et sola evacuatione postquam accipe clisterium
sumi ut zucara rosato vel violacio vel mica pa-
nis vel lota aqua frigida. Laborans ethica
si aetas et etas permiserint minuatur
de vena mediana vel basilica dextri
vel sinistri brachii predicto modo in pura
quantitate. Solet enim ethica et consimiles
continua consuetudine facile fieri corrumpi

quare subtrahi debet ne sua corporis potencia
ledatur quoniam iuvet post accipe clisterium sumi et
humoris confortativum ut dyadragantum sumi vel
infusum et similia. Laborans quacumque specie
ydropisis si aetas et tempus minuatur de basilica
dextri et minuatur in tipanite et ascite.
Alexander ex precepto laborantes yposarca
flebotomari, aliquotiens enim humores frigidos
educit si sint in venis, postquam accipe clisterium
ad confortacionem epatis. Solent enim ydropici
in epate multum debilitari. Laborans yte-
ricia citrina si aetas et tempus minuatur de basilica
dextri brachii. Laborans aquatica peregrelotis
vel ytericia viridi minuatur de vena epa-
tica. Laborans melancoliam minuatur
de saluatella sinistri brachii quia melancolicos expellit
humores. Laborans mania vel melia mi-
nuatur de vena que est inter indicem
et pollicem sinistre manus quam secundum quosdam
matrix vocatur. Post hanc minutionem si necesse
fuerit minuatur de vena que est in medio
frontis que est recipiens melancolicorum humorum
et maxima media illa vena que
est in posteriori cellula capitis. Unde ypo po-
steriora capitis dolencia vena incisa
in fronte iuvat. Laborans empimate
vel emoptoica passione si aetas et tempus
permiserint, minuatur de vena que est
supra subitum quoniam specialiter aperitur in vero
pulmonis. Laborans vero splenis et epatis
in defectione si aetas et tempus de basilica dextri
brachii minuatur. Laborans vero splenis
minuatur saluatella dextre manus et
magis si ita fuit causa. Laborans vero
renum vel vesicis vel vesice vel colica
vel yliaca passione propterea si videtur
quod competit flebotomia minuatur de sophe-
na interiori hec vena non inventa mi-
nuatur de eadem vena que dirigitur ad pollicem
pedis. Laborans podagra minuatur primo
de basilica postquam de sophena. Laborans
malo mortuo contra in partibus inferioribus
minuatur de basilica dextri vel sinistri,
post si necesse est minuatur de sophena
ultimo scarificetur iuxta. Laborans
sciatica magis specialiter tamen minuatur
de sophena quam sciatica dicitur quae valde con-
venit. Sequitur de [?] 2

Minucio, inspecto sanguis triplex
dicitur modus. Dicit enim sunt considerandum
est qualis sit, 2 quomodo postquam coagulet, et post
coagulacionem qualis sit. In diminutione
enim quod fluit est inspiciendum si sit
spissus vel fluidus nimis vel medio
modo se habeat. Nimis enim est adeo
spissus quod ex vena satis amplo vul-
nere scisa vix guttatim exit. Denique non
2 significat humiditates corporis esse consumpta
et nimia habent agitari ut super ignem
positus vix coagulet, et est malus

sicut cum crudos humores, vel multa in corpore
esse humiditate. Consyderandum quidem est, an
sanguis sit minus calidus aut sit minus
frigidus, aut mediocris. Si enim minus
calidus sicut [illegible] in corpore.
Si fuerit frigidus, et hoc malus. Mediocritas
tamen tu alias lauda, sed hic non discernitur
nisi longeva inspectione sanguinis in discretione.
Consyderandum tamen an sit viscosus sanguis
an subtilis et potest sciri si ungatur cum vola
manus et si tractetur inter digitos. Si est
viscosus sicut in corpore [illegible] et talis
solet apparere in leprosis vel dispositis ad lepram.
Viscositas tamen est quasi humorum [illegible]
et pinguium si sedeat super digitos adustio
nes, et lepra futura sicut. Sapor quoque
attendendus est ut si sit dulcis propter humores
dulcedinis acuminis, [illegible] amaritudinis
[illegible] potentia. Dulcedo hic est [illegible]
sanguinis, acumine et amaritudine colerica
potentia [illegible]. Unde si nimis est a
marus vel acutus vel ponticus malum, vel
cum salsus vel [illegible] si est insipidus
sicut flegmaticum. Odor est attendendus
si enim fetorat sicut corruptionem humorum esse
in corpore hoc non odoratur sanguis digito
vel panno intincto naribus applicatus, et si
est boni odoris laudabilis est. Si postquam
coagulatus fuerit supernatat cito humiditas
nec nimis parva, nec nimis magna
laudandus est. Magna sicut magnam
humiditatem in corpore, parvitatem [illegible] humiditatis
[illegible] in sano corpore debet esse eiusdem coloris
et [illegible] est [illegible] eiusdem [illegible] effusa in
[illegible] penitus sit [illegible] et careat [illegible]
nec aliqua [illegible] sanguinis admixta.
Rursus alium colorem [illegible] humiditas
illa pretendat mala est, liquor ille
est [illegible] digitonis, et [illegible]
[illegible] has tu sanguine ut sit [illegible]
[illegible] ratione [illegible] illi via apparet,
sanguinis enim propter sui spissitudinem
sui adiutorio illius non posset diffundi
per corpus [illegible] illa reddit [illegible] et
inde [illegible]. Si in vase recepto cito
vel tarde coagulatur malum non [illegible]
aeris sustinetur. Quanto autem tempore debeat
congelari [illegible] sanguinis inspectionem
post [illegible] humiditas [illegible] post [illegible] solvuntur
in sudore, [illegible] in ista, [illegible] humiditas sanguinis
[illegible] et [illegible] colera si sanguis
sit spumosus et non [illegible]
sicut [illegible] esse indiget et [illegible]
Item [illegible] sanguinis debet esse plana
et [illegible] claritate [illegible]. Si non
fuerit inequalis et non fuerit [illegible]
tenendi [illegible] et [illegible] malum
sicut [illegible] grossicie. Si non color

superficiei fuerit lividus vel viridis vel citrinus
vel qualis sepe mixti cineribus, omnes tales
colores significant corruptionem, quod si teneatur uno
modo, unum pretendit colorem et alio [illegible]
[illegible] corruptus sicut. Si sanguis aliquo in
[illegible] facile aquositate [illegible], sicut sanguine
minus [illegible] sit in pane [illegible] vel [illegible]
cito fragibilis. Rursus non est nimis tenax
viscosus sicut humores, seu [illegible] seu [illegible].
Rursus non adeo tenax quod si [illegible] supponatur
superficiei [illegible] poterit deferri sine fractura.
Laudabilis sanguis debet habere aliquam spissitudinem
in summa rursus [illegible] multa claritate participans
quantum spissitudo [illegible] non tamen determinatur
quanta debet esse proporcio si non maior sit debito
sicut [illegible] est [illegible] colica vel
ipsa colera. Sed in medio debet esse. Sanguis autem
rubeus laudabilis est [illegible] in [illegible]
et quanto magis est [illegible] tanto magis
debet [illegible] in nigredine, in fundo debet esse niger
quia in [illegible] locum propter ponderositatem sui obti
nuit [illegible]. Si non in medio sanguinis alterius
coloris quam predictum est fuerit sicut cineritius
vel qualis est color [illegible] mixtus cum malus
est. Rursus habet sanguinem talem qualis est
[illegible] et [illegible] sanguinis [illegible]
[illegible] in venis, et hic est pessimus. Post modum
abluendus est sanguinis cum panno lineo in
aqua tepide quod sic est faciendum. Fortiter fricetur
cum sanguine pannus diutissime et torqueatur et sepe
post modum torqueatur ne aliquid ibi in panno
remaneat quam album et deinde [illegible] digitum [illegible]
illud album utrum stridat an ne. Si stridet
significat adustionem humorum in corpore et corporis dispositionem
ad lepram. Si vero non stridet, et multum sit ibi
carnis significat corpus futurum pinguem.
Si vero alba sit caro bonum est. Si nigra item
laudandus [illegible], et sepe torqueatur pannus, et si [illegible]
[illegible] bonum est, si non sicut [illegible] humiditatem
in corpore quod malum est. Caro si alba sit et si
debet [illegible] cito [illegible] flamma non
nullum [illegible] locum speciale sibi deputatum [illegible]
[illegible]. Sit tamen separari per vasa [illegible]
et cum [illegible] instrumento quale est illud, quod
sit aqua [illegible]. Si enim sit dispositus bullierit
post [illegible] per vasa quedam [illegible] spumam alba
et illud erit flegma. Si spumosa [illegible] id
erit colera, quartum [illegible] et id erit [illegible]
et in ipso vase [illegible] tria [illegible] quatuor
humores in [illegible] sicut [illegible]. Sanguis reddit
homines bone mentis simplices et moderatos
blandos et corde plenos. Colera vero iracun
dos et multum [illegible] ingeniosos acutos
leves et multum edaces, et [illegible] digerentes.
Colera nigra adusta [illegible] iracundos

auaros timidos tristes sompnolentos frequenter
ciatices, in brachio et in femore et in tibiis
et in reliquo corpore habentes / flati cordis corporati
sunt vigilantes intra se cogitantes nunquam
audaces et cito senescentes. De

In quibus locis et pro quibus morbis appo
nende sunt ventose. Dicendum est hic quod ve
tosa valet colice et yliace nefretice
diurne dissinterie urine vesice splenis
et epatis tumori pectoris et lateris passio
nibus et ypocondriorum / Attestatur enim matia
aloco doloris sine scarificatione sepius
applicat ventosas pulmonis potenter attrahit
nec illa sine scarificatione crebro supponita
nunc a dextris nunc a sinistris spine nunc
superius nunc inferius / Antiqui ventosarum cap
attrahebat ventosis appositis sine scarifi
catione ad coronam capitis nunc ad commissu
ram nunc fontanelle collulam et vomica
Ventosa coniungit in pectoris corporibus
membrorum, ut si matrix descendit versus os
pectinis, si ponatur ventosa maior ad umbi
licum sine scarificatione / Si vero matrix sunt
in alteris lateribus inclinata ponatur ventosa
in opposito latere sine scarificatione / Si colon de
scendat sed operat aut sed intelligatur inte
stinum corrugat descendisse dorsum licet
non operat, ponatur adversus ventosa / sine
scarificatione valde frequenter. plurimum intestini
per volumus apertum / rectum per ventosa iuxta
volumus posita spacio tamen inter volumus et
ventosas dimidium palmi vel amplius dimisso
/ Sed hac intestini reductione propter
ventose motus matricis ut cum fluxu
menstrui ponatur ad mamillas sub eis quod
tota inferiore mamille partem possit
complecti, sic tamen quod non sed tota capiat
mamillam sic ponatur et raro scarificari /
Sanguinis fluxus a stomaco ascendit ad caput ponatur,
quoque ventosa ad umbilicum, quoque ad os stomaci
/ Contra dolorem oris stomaci cum ventosa, vel
de umbilicis idem hic talis vel fris ponatur
ventosa sepius ad furcellam pectoris sine
scarificatione ad intestinum ventrique co
stringit ventosa complectens umbilicum / quoque
dysenteria ibidem posita, quoque ad os stomaci sed
ponatur / In febribus ... dolente capite
et collum ... inferioris corporis
adipem ascendente pone ventosis ad stomacum
et umbilicum et carnositates coxarum partibus
in multis locis et ad summa tibiarum et ad pla
tas pedum sine scarificatione / propter faciei
ruborem et pustulis eius rubeas et cortos
rubetes / vel ... dolentes, et contra
dolorem capitis ... et magis descendere co
ferunt ventose cum scarificatione in capite, in summo
dorsi inter scapulas et ad cubitos et
ad iuncturas ... contra et submento
In asmate ... peripleumonia pleuresi synocha

instantiva, synocha putrida scarificatur inter sca
pulas cum ventosa / propterea cum non audemus
flobotomie antiquum contra pleuresim ut est
habent magis abuntioribus ad optiora, ventosa
bat cum scarificatione vel saltem in illa loco ipsum
dolente / Sed inter quod hoc adiectat timetis
apertione dolor cum ventosa cum pleuresi doleat
acutissimum humoris et intrutanei frigi
sed magis cali facietes cal magnum vel magis
fixum sine percussione fiat sine non ap
plicatur per ventosa cum scarificatione per totam
fere superficie corporis positum / et tunc adip
latam pariete de parte subtus sine sit inctu
ris dolor licet adhuc ramus ventoset sine
optira ... ad quod sepissime sit / cum opus
est attritione ... ad superficie ut in pustulis
extenuationibus morphea dormitationibus
congelationibus membrorum ... posita
ad ipsum locum sine scarificatione / Ventosa assume
fiat remunus faciei suffugiae sepe ... aqua
calida cooperto capite et melius erit si in ea
aqua cocta fuit arthemesia marrubium
al malva et liqui ... suffumigium per iii
vel iiii dies ferceis quarto vel quinto die mittat
cum manum in nares sucum radicis blete
vel saltem caulicili rubei bene colatum in tota
vel in alio vase tepefactum / et tunc iaceat su
pinus quamdiu senserit mordicationes
multas in naribus et tunc inclinato capite
deorsum dimittat multum flegma defluere
ab aure et naribus / et cum predicta in ratione
feceris teneat os plenum aqua tepida et cum
senserit aliquam amaritudinem sucum per nares
... in os descendere teneat in ore inclinata
et illa similia statim more accipiat et os
fortiter inde abluat post maneat in calo
aere et statim facta purgatione per nares
teneat de laudano malaxato pillas
inde formatas. et hoc intersit in una vice
et in alia et erede die toto et tota nocte
maneat in domo / et si predictus sucus
ad pungendis dictas nares cum sufficerit in
misceat cum eo subtilissimum pulverem ... in
parum cum et post tepefiat et iniciat predicto
modo / Electuaria eius sunt plures et conditum
alexandrinum de quibus comedat mane
mane et sero et singulis vicibus dimi
dium cocleare comedat cottidie, vel saltem
pluris in principio vel in medio vel in fine di
midium cocleare de pulverem qui fit de sale
sacerdotali / et de pulvere qui factus est
de spongia et agarico et acne mari et
palliata mamma et aloe ... equaliter
combustis et sic tamen detur de pulvere quod ...
de sale sacerdotali quibus pro ausubtilitate
saporis addere potes zuccarum ad placito / si
non addatur nisi illa quantitas que tunc est
acceptius / quanta zucca sit pulvere cito.

corrupti Insup asa refricat et sol' fucis le
dimde pu n capsu caliq ul' fuu de hac
decoctione que sic fit R radicu dauci eruke
cucu agstis gentiane intiballe et herbe
que dr scrophularia h' omis radices ul'
q potis invenire bn mudate et minuti
incise coquit fortiter in aqua i estate et
i hyeme i vino quibus addunt i pma
decoctione vaa cosolide ma. bethonice lappa
q acuti plantaginis lanceolate bruscu pen
tafilon philipendula polipodiu gramini
et herbe q dr pimpinella et liquir gin cia
biui epatica elidon aristol ro et lon et pl
omnia sunt bn mundata / de qbus appon
pl'ibito et decoquit fortit cu primis ad
dito melle pus despumato p absolutione
huius decoctionis tunc apponat ut p dimidiu
i cosumedo no opteat appone pl et cam
optet i hyeme sepe removeri sepius
in estate quia cito incipit putrefieri
et tc noceret si biba' / herbe no pdicte no
similes cognoscunt nisi p medicu no sic
medico purget inter illos de yerale
yadicon incipit cap' Sequit

Postqbus et in qbus locis sit cauterizad
est sciendu q antiqui i plibus qm ad
modu faciebat cautia q modernorum igi
usum i unitates de cap p' dependendo
de membris singul cauterizand dicamus
in coniunctiva fantastice et rronalis cellule
cauteriu duob' modis fit / a rotund' et fit
cu ferro candenti / a i modu crucis et medi
tando usq ad craneu et cu multus sanguis
effluxerit i mitta ferru candens et i
primat fortiter i modu pdictu deducendo
in modu incisionis crucis et h' i pssio
fortis fit candentis competit sol hntibus
forte cap' ut sut capita rusticorum / hoc
sto dimitta' vulnus apertum i usq' tu
ello rotundo atq i missis tentis et pcq
h' ppue sunt pmania / incipiente quando
epilectos' te fiendu est fieri p ephia p dol'
cap p dol' oclorum descendente a supioribus
ad ipos / ppue pro dolore dentiu / pdo
lo p dolore auriu et p omni passione et dol'
fauci quando descendit a supioribus deorsu
Item fit cauteriu i cuspide rotundo / et fina
aptu ut cca pdicta p letargia preteris
doloribus omnibus pdictis Item p' aures
fit cauteriu p tinitu auriu i veterato
p fistulis auriu p dol' dentiu et antulaz
oclorum / Item p medium nuthi fetorum /
p dolore dentiu p dolore fauciu et colli p do
lore scapulu sup' quando un' ur pillas
ptes ab inferioribus ad supiora ascende
p dol' thoracis ut contingit quando opictu dicis
q cognosci si locus copssus digitis intus
doleat / ul' cum opipius vico si sunt ser
tina cotenpio tordais i long int' duas

costas i medio inter umbilicu et furcula
pectoris fit fetoru et obliqua aut
i ectua q unius usq deorsu / Item p asmate
ul' vico pulmonis p vico sto p dol' costaz
p pleuresi p p pleuresia i eode loco fit cauteri'
pter causas pdictas et fit ppe epar antius
fetoru p vico epatis et p sin in veterata
durtie sine duritia / Item i brachiis fit
cauteriu cu ferro candenti ul' calido i ut or
loris i frontibus et iqbda i v locis ppt dol'
humi et arteriaz colli opposita anterior fit
cauteriu contra brachiu ppe humerum mensu
ratis iii digitis deorsum / Item fit ad caud'
inita et ad dol' supioris mandibule caute
riu ppe cubitu mensuratis iii digitis a cu
bito usq ad humerum / Item fit cauteriu ppe
rasceta manus exterius p dol' cubiti / p dol'
dolorum p dol' brachii p chiragra ppue si a su
pioribus descendit p illa fonte ad manum
Item i medio brachii fit cauteriu p dol' a
scelle et p dolore inferioris mandibule et
ptin adiacetiu / Item i qbusda indis aveis
ut appareat fontinella apponendo pdicto cau
terio intius brachiu fit cauteriu p causis
pdictis ppue cu humores descendit deorsu
inter brachiu usq manum / Item contra cira
gra et manum inflacionem i veteratam
fit cauteriu supra digitos manus / Item
i tribus locis spine pter artetica et cius
dol' et ppt dol' colli posterioris fit cauteriu
int' spondilia i cymo lecti corda q supra
est spondilibus compaginem est periculum
fleci / Nota h' gnale cc q i eodem loco fo
tu cautizandu est p p fluxions humorum que
veniunt ad membra taliquo sine supius si
inferius admittaprendi fluxum Item fit
cauteriu triangulu sup' ancha ubi os rotund'
continet cosse cominu vim pupius sedusq
dextra ptem trium fortius ut int' h' tria
copuhendat medietas duorum ossium pdictorum
fit aut a fuo ca et i missis stuellis apta
foramina fuit illa p dol' sciatico sunt
ex fris humorib' Item at fiat dol' apta humbs
noceret Item nota q si illa duo ossa cota
minata inir admp'ure i curabil est et
hoc est gnale in omnibus iuncturis ossium
duorum / Item fiunt cautia duo sup' genu me
suratis iii digitis supra prius pdicte
passionis / ppue si sunt ab exterioribus
ptibus / intius fit a p cu pdicta ppue
ptis anterioris et p dol' pudendaz provio
muries in inlecie / Nota q cauteriu multu
facit ad iuvandu conceptu ppue si matrix
habundat frigi humoribus / Item fit cauteriu
sub genu iii digitis mensuratis deorsum
et fit p sciatica passione et arthetica genu
vim exterius aliud intius / Item postius
et cedensque dol' diversant loca cauteriorum

ut si dol fiat oppositus et cauterium oppositus et i[n] de
alijs interius et posterius. Item ppe pedem
sunt cauteria in digitis mensuratis a camilla
vnum oppositus ad intus, sup camilla sunt p
arthetice prium superiorum scilicet genuum, et sic p dol
pedis si fiat distensio neruorum ad pedis a superio
ribus ptibus sub camilla ppe dol pedis et
arthetice camillarum. Item sunt duo cauteria
interius et exterius pedis ppe ducto vico camil
larum et totius pedis. Iste sit cauterium ppe ra
dicem intus digiti pedis aut oppositus in
pte opposita. Iste sunt cauteria digitorum pedis
pro inflatione pedis et p alio quolibet dolore sito
pedis et p dol pedis ex frigido humore et
ex capitulo et arthetice camillarum et geniculorum sine
et p in insuratione. Et sequitur c[apitulu]m de vrinis

Iste modus iudicandi vrinas p[ri]mo
de colore secundo de substantia 3° de contentis pp[er]ea
vtrum sit vir vel mulier. Item vtrum iuuenis
vel senex. Item si est dim q patitur vel no
pp[ter]ea sequitur iudicium pluribus modis. Vrina ista
colorata est nimium colore et no et 2° attesta
to. cu turbata est et obumbrata ponunt put
facta contra vasa io rco simplici vel duplici
laborat apoo. putrefacta contra vasa ille
vel illa tunc est hic vir hic dico quantum est de
colore et substantia. Circulus est grossus et niger
significat dolorem capitis. Iste sunt urina i circulo
et ondit veninatissimum vnde dz coqueri
de dolore cap oportet. Sunt i a g a q
distant a circulo buccalis et tarde redeunt sursum
et ondit fluxum humorum ad pectus descenden
tium. Vn dz. coqueri de dolore pectoris rig
uedine et p passionem de dol sto. Iste est i
nubes cu grannis et ondit sanitate pectoris
Iste furfurce resolutiones et squamose peta
loydes et nroydes et ondit plenum dissolutioni
corporis. Item est i quaedam gteta achosi
nuis et significat dol sub aliquo ypocondrioru
vnde dz coqueri de aliquo corpore. Iste est i co
tetu splen et turbosi q lz pilu elenatu
et signt dolore inetnalin. Item sunt gdi i fundo
qda i nigredine gluorum grandi pgut i flancedinem
qda i nigredine et sunt adherentia manifesta
et ondit i inliens retetom intestinorum vn
dz coquere de retentione corporis hic eadem
ondunt i uriis opilationes splenis et epatis
Item sunt alia nigra et opilata que quere
vrine et ondit multa repletiom intestinorum
cu constipatione ventris. Et sequitur

Dolor et substantia vrine supra morbum
significat contentu ondit membrorum pacies
seu particulam. Vt qte spermatic long forma
pili i radice tuberosum i grossum attest
signt. Iste qte i fundo urlis et grossa al et
tuberosa et quasi massa crudosa signt dissolu
~~bitione~~ renibus cu dissectione et dia inabil
sba extendo renum quia vrina tu ponis

p renes tu sit mordicatia vl intensa
magis dissoluit quam possit consolidare.
Iste nebula in superficie apparens signt dol
spiritualium. Iste grana sub circulo signt reple
tione sto i fundo grana residentia et nigra
signt repletionem intestinorum et qui fetes sunt
putrefacte i intestinis. Iste squamosa in
tu coceto nigo signt constipatione
Iste squamose resolutiones et pinguedines
signt supra ethi in sa spe. Circulus
grossus aquosus et granulosus cu vrina
discolorata signt vtigine et stotomia cu
vrina signate se an appens viridis color
frenesim ondit. Item omnis ampulla
grossa viscosa valde lata apparens cum
vrina remissa dol renum signt, cu vrina
uo intensa et pauca retuliter vrine ondit
Item grana i circulo cu spuma intensa ven
ueatissimum ondit. Stans buccalis subcito
fluxum humorum ondit ad pectus vel ad ypo
condriu si ex obliquo sub medio circuli
putrefactionem humorum in stomacho ondit sed
cu nube aerea cal pectoris. Spuma
apparens in circulo cu vrina tincta et rosea
oppressum cal i nal i medijs membris cu pu
trefactione humorum signt. Si viscosa et apullosa
longitudine egritudinis signt. Si croceti
coloris calefactionem epatis ondit si vpidz
in fundo cu spermatice resolutionibus tuberosis
vlceratoribus vesice signt. Arenosa pinguedo
apparens in toto corpore vrine. proprium
ethice signt. Residens uo i fundo vrine liquefa
tione renum signt. Iste humor residens i fundo cu
grauis tuncosis spermatice ... intestinorum
ondit. Apparens sursum cu guttis offensi
pectoris ondit. Iste si sanguinis apparet
in toto corpe vrine ruptura vene i epate
ondit. Si paucus cu ad pinguedine
ruptura vene i renibus ondit. Si paucus
et turbosus ruptura vene i vesica signt
Si arena tuncosa residens in fundo vesice
ondit. Cu sba oleagina ethica ondit
Si uo sunt cu vrina cadiosa splenis im
disitione ondit ac epatis. Si uo cu vrina
lucente ptotu hute spuma ampullosa
et al et lentosanguina ondit si cu vrina
sequente se dissolutionem corporis ondit. Si
uo cu vrina appareat corusca hute cir
culum granulosum sanata signt. Si appareat
cu vrina sba sequente salsum scabie ondit
Item pilus apparens in toto corpe vrine
si vrina sit remissa macidine totius
corporis ondit. Si uo appet i regione
coniungata ipi circulo strictura pectoris
signt. Longus pilus residens in fundo
grauedine renum ondit. Si sursum
residat i fundo cu squamis lentis scabie

de pedis p vrinas

vesice signat Si in toto corpore urine significatis
se similitudine ad modum signat Si cum urina olea
ginia et lucide [illegible] speciem ethice signat Si
[illegible] ampla constipacione ventris ondit
Si athomi al. resideant in fundo [illegible]
urina [illegible] ut [illegible] signat
Si cum urina [illegible] artetica ondit
Si in[illegible] fuit athomus apparens in medio a
[illegible] membri ondit Item si cotetu
spermaticum coagulatum ad modum bombacis
resideat in fundo mulierem concepisse signat
Item si pila fuerit elata ad modum lane
seu [illegible] qualiscumque membrorum ondit
Item si fuit rotunda radice cum quodam pilo
sibi anexo artetica ondit Si cotetum
spermaticum fuit cum quadam nigredine stra[illegible]
[illegible] ondit Item si fuit pila et lactea in
toto corpore urine pallidum aut contra
[illegible] signat Item si cotetum [illegible] a
paruerit in urina separata [illegible] quandam
nigredine repletum intestinorum signat
Item si contoto nigra fuit grossa et separata
retencione emoroidarum ondit Si contoto
nigra habencia adherencia retencionem
[illegible] ondit Si vero cum uria grossa [illegible]
tatem [illegible] ondit Item si [illegible] al quam
in [illegible] adherencia cum uria radio opilacionem
splenis et epatis ondit ypostasis resides
in fundo cum omnibus diebus sunt completa
digestione significat Nota quod si fuit equal
commixtio flatis et albe erit color caro
pos Si flatis superhabundat erit lacteus Si
[illegible] erit glaucus Item si co. et flatis erit
ul fiat equal commixtio erit sub ci. Si
co. ci flatis autem pallidi et sub palladi
Item si commixtio equal fuit co. et san
gwinis erit color ruffus Si sanguinis
superhabundat erit rubeus Si co. erit sub
rufum commixtio si fuit equal co.
aduste et sanguinis adusti erit color
in [illegible] Si sanguinis habundat erit rubi
cundus Si co. sub [illegible] fit
[illegible] et viridis et
lividus [illegible] et nigre Si [illegible]
superhabundat erit color viridis Si al color
lividus [illegible] Sequitur [illegible]

Explicit tractatus de modo
iudicandi urinas et tracta
tus de fleubothomia magistri
Henrici Rihardi et cetera

[illegible] aleb [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 31 [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 3 y [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Xd [illegible] quod [illegible] [illegible]
debita [illegible] medicum [illegible]
[illegible] ut cum plus [illegible] salute infirmi
[illegible] medici
[illegible] ut [illegible] dimittat [illegible]
[illegible] quod ad medendi [illegible]
[illegible] medicine [illegible]
[illegible]
[illegible] alia cum medicina [illegible] in hyeme alia in
estate alia in morbi inchoacione alia in statu alia in
declinacione alia [illegible] alia [illegible]
alia [illegible] alia [illegible] alia [illegible]
[illegible]
[illegible] infirmitatum [illegible]
[illegible] medicina si [illegible] morbi fuit [illegible]
[illegible] medicinalium [illegible]
[illegible] medicina [illegible]
[illegible]

31 [illegible] 31
[illegible]

R[illegible] 2 q celidonii ʒ i ß eufrasie ʒ i
[illegible] betonice ros[illegible] ʒ i ß comisceat[illegible]
ana [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

de modo operandi Apoplexia 21 col. 2

[illegible]

[illegible]

Incipit libellus de signis pronosticis Richardi

[illegible] possit [illegible]

Pars medicine laudabilis de pronosticacionibus consistit cum auctori-
tas in singulis valitudinibus quid futurum sit pretendit quamvis omnes
curare non possit medicus sciencia perfecta in theorica medicina non semper
valet. Quod cum certorum signa atque accidencium futurorum pronosticacionem non possit
nisi per signa apparencia constat ex eiusdem quam necessaria sit signorum no-
ticia curare volenti. Ricardus medicus [illegible] desiderans et eorum bona
famam in suo vigore et amplius affectans augmentare de signis
generalibus egritudinum ex auctoritate Ypocratis Galieni Avicenne et Rasis dignum
duxi compilare non solum in acutis sed eciam in cronicis egritudinibus sufficienter
declarando. Quia quorum significata sunt varia eorum periculosior est igno-
rancia. Et quia secundum diversa tempora egritudinum sunt diversa signa et
per consequens variata significata. Ideo apponitur [illegible] inchoandum

De quatuor signis et temporibus in qualibet egritudine

Sunt cuiuslibet egritudinis quatuor tempora scilicet principium augmentum status decli-
nacio. Circa primum intelligendum quod hoc nomen principium [illegible] ut ait
Galienus quandoque dicitur principium [illegible] seu instans egritudinis et de
isto dicit Ypocras in pronosticis oportet [illegible] principium non ignorare. Ali-
quando dicitur principium [illegible] et cum egritudo habet tres dies quod ostendit
per experienciam in eodem libro [illegible] si sit egritudo [illegible] non [illegible]
[illegible]. Tercio dicitur principium quod durat [illegible] egritudinis
usque ad manifesta signa digestionis apparencia. Alie autem sunt signa
digestionis apparebit [illegible]. Et hec signa manifeste distinguitur prin-
cipium ab aliis temporibus. Alia enim tempora determinant a principio et ab invicem
per signa scilicet per collacionem duorum paroxismorum ad invicem et per
[illegible] duos paroxismos [illegible] paroxismus [illegible] alicuius
egritudinis [illegible] paroxismus plus anticipat [illegible]
egritudinis [illegible] signum est augmenti. Si vero signum est declinacionis. Si
[illegible] signum est status. Item si plus [illegible] signum est augmenti
[illegible] signum [illegible] in libro de crisi [illegible] anticipacio vel subtraccio
Ubi advertendum [illegible] signum alicuius temporis egritudinis quia de natura
[illegible] est [illegible] ut semper anticipet. Et de natura aliarum est
[illegible] egritudinum est ut semper [illegible] tardacio vel [illegible] anticipacio vel sub
ut semper [illegible] signum est augmenti vel declinacionis [illegible] equalitas signum est status
[illegible] signum est [illegible] paroxismi quantitas. Si enim magis durat
[illegible] est [illegible] signum est augmenti. Si vero signum est declinacionis. Si [illegible]
[illegible] signum est [illegible] malicia [illegible] autem [illegible]
status. Item [illegible] est in naturalibus quam in accidentalibus disposicionibus egritudinis
est [illegible] in naturalibus [illegible] egritudinis [illegible] que sunt
naturales vel disposiciones [illegible] egritudinis [illegible] ille que [illegible]
a principio egritudinis apparent et ipsam comitantur usque ad [illegible]
determinacionem [illegible]. In pleuresi sunt [illegible] naturales disposiciones dolor
lateris pungens febris continua tussis [illegible]. Accidentales
disposiciones sunt ille que [illegible] ut dolor capitis [illegible]
[illegible] talia autem signa sunt crisis et signa digestionis. [illegible]

dispositionibus naturalibus materie ducitur malicia de paroxismo tempore precedente signum est
augmenti vel quantitatis. Si materie sicitas calor et acucior et materie est inspissandi et ex
spiritus difficultas signum est augmenti. Si non sic ducitur remissiora dum materia
licia signum est declinationis equalitas signa est status. Tercio non intelligitur est indispositi
actum sed omnia sunt abs proposito. Ultimo autem paroxismos et est consistentias et et
quod aufforismum dicit Galienus de contro quod tempus non intelligitur de ..., si invenitur anxi
sionis paroxismi et declinationis dividis et acuimus. Si quod paroxismum magis
senciat sic patiens aggravatur quod paroxismi signum est augmenti. Si minus declinationis
Si equale status est. Si plura accidencia de paroxismo vel fortiora deveniant
signum est augmenti. Si pauca vel nulla declinationis equalitas duorum paroxismorum
signum est status sed quibusdam egritudinibus non contingit devenire duos status
paroxismorum equales ubi compleatur status uno paroxismo. Sed est mirum si paroxismo
uno status possit compleri. Et ita contingit quod principium paroxismi est principium
egritudinis et augmentum paroxismi augmentum egritudinis et status similiter declinatio. Et hoc
contingit eo quod tempora universalia non debent aptari. Tempora universalia sunt
quatuor tempora egritudinis. Tempora particularia sunt tempora paroxismorum ... paroxismi
tempora sic egritudo. Patet ergo distinctio temporum adimbiciatum. **Tercio de**
signis status propinqui vel remotius ... egritudinis ... Si
consideranda est materia et motus egritudinis. Si materia fuit calida et motus velox et
status erit propinquus. Si frigida ut flegmatica vel melancolica et motus tardus et status
remotus. Si tamen materia et alia signa particularia consideranda et si materia calida
et calide complexionis et tempus anni et regio concordant que omnia faciunt
ad statum propinquum. Si autem si etiam in frigida conveniunt signa particularia ut
tempus anni etas et regio statum remotum significat. Si vero aliqua discrepant
... signa particularia vel si quedam sibi conveniunt et status mediocriter ... de eo
propinquitate vel remotione indicat secundum dictum fortiorum signorum. **Quarto**
unde debeat recipi status. Sic cognoscitur. Si prima die signa digestionis
consideratur. Si in aliqua parte dici apparuerint manifesta signa digestionis ut urina
tincta cum nube alba vel enorimate alba vel ypostasi alba et alia omnia
sunt ultra bonitatis sine dubio fiet crisis ad bonum in die ... Si autem
non sunt signa ultra bona sed permixta tunc possibile est differre crisim usque ad
... dies. Et si contraria signa deveniunt indigestionis et ultra malicie appareant
signa in ... die vel ... die notandum est crisim ad malum tendere. Et si non fuerint
signa digestionis et ultra ... differtur crisis ad v vel vi vel vii. Et si ... prima
die appareant signa indigestionis ut urina alba et tenuis et ... fit
motus tardi ... die et si ... appareat occulta signa digestionis ut
tinctura aliquantula urina sine ... possibile est fieri crisim

in vii die maxime si in die iiii [illegible] signa manifeste digestionis. Si a ii° [illegible]
apparuit d septimis dicbus [illegible] et maxime in iiii° et si nullum signum occultum appareat
digestionis et in vii manifeste appareat [illegible] et [illegible] Si vero neque in iiii appareat signum
occultum digestionis neque maius appareat in vii [illegible] [illegible] durabit usque ad xx et [illegible] sit [illegible] nam
et respectu acuitatis vii [illegible] inter cronicas computanda [illegible] acuitatis [illegible]
et moveat si distantia remotior status quo [illegible] dicat si nesciat suffic [illegible] solum
in statu status et remotum et [illegible] hec [illegible] digestionis [illegible] mutabilis [illegible]
[illegible] signis [illegible] appareat status [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

De signis digestionis occultis et manifestis

et complete [illegible] Signum quod
digestionis [illegible] tempore apparuit [illegible] est [illegible] laudabilia. Signum quod digestionis sumitur
[illegible] [illegible] [illegible] accipere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] pleuresi et peripleumonia distinguuntur signum digestionis [illegible] [illegible] continet [illegible]
[illegible] urina sit tenuis et alba signum [illegible] [illegible] [illegible] tenui vel [illegible]
tincta ut citrina vel subcitrina vel [illegible] manente [illegible] tenui [illegible] digestionis [illegible]
[illegible] [illegible] fiat [illegible] [illegible] residentia [illegible] signum [illegible] digestionis [illegible]
[illegible] appareat [illegible] [illegible] coloris [illegible] nube [illegible] [illegible] bonitas [illegible]
ypostasi non alba sed rubea [illegible] sit [illegible] [illegible] sit residentia [illegible] fundo
signum [illegible] digestionis [illegible] in complete et [illegible] est completa [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] aliorum [illegible] [illegible] [illegible] post [illegible] urina [illegible] [illegible]
stasi alba et in fundo cum bonis [illegible] signum est complete digestionis et non restat
et non restat nature nisi ut [illegible] expellat et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ypostasi rubea [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in sputo
[illegible] distinguit signum digestionis Si [illegible] tussit tussi [illegible] et nil [illegible]
signum [illegible] [illegible] digestionis [illegible] Si post modum [illegible] in maiori quantitate cum
facilitate [illegible] et melioratione coloris et [illegible] spissitudine ut [illegible] sputum
rubeum [illegible] [illegible] signum [illegible] manifeste digestionis et [illegible] [illegible]
[illegible] augmentum et status [illegible] Si post melioretur colore [illegible] ut fiat
album et [illegible] spissitudo augeatur quantitas [illegible] cum facilitate [illegible]
signum [illegible] complete digestionis [illegible] ultimum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] x tussivit [illegible] [illegible] nil [illegible] die [illegible] [illegible] xi [illegible]
[illegible] indigestum et [illegible] xiiii [illegible] [illegible] [illegible] die [illegible] xvii [illegible]
[illegible] [illegible] sputum in colore laudabili et [illegible] spissitudine [illegible] facilitate [illegible]
et processit [illegible] usque xxvii dies et [illegible] [illegible] [illegible] colore [illegible] [illegible]
[illegible] et aliis [illegible] [illegible] sputi totum tempore ultimi status ut dictum est [illegible]
[illegible] hec usque ad xxxiiii dies et fuit [illegible] totum tempus ultimi status ut dictum
[illegible] Iuxta [illegible] [illegible] [illegible] predictorum signorum vel abbreviacionem in
[illegible] et remissionem [illegible] notabiliter [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] iiii diebus [illegible] signum [illegible] digestionis [illegible] [illegible] in nullo [illegible] appareret
manifestum vel occultum signum digestionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] longa
Si vero non [illegible] usque ad dies [illegible] [illegible] appareret signum digestionis [illegible]

tur. Quanto ergo signa digestionis occulte apparent tanto humor et egritudo est diuturna, ut pallida urina, spissitudo sicut alba lacta, ypostasis [illegible]. Quanto magis uariatur cum tanto intensior et insignis [illegible] digestionis et egritudo tanto magis prolongatur. Cum ergo tenuitas summa et quedam rubea, ypostasis prolongatur uel breuiatur egritudo, tanto quod sic magis elongantur a signis indigestionis tanto minus prolongatur egritudo. Eodem modo signum digestionis occulte occultatur secundum latitudinem uel citrina uel subrubea et tenue quando magis colorata et magis spissa fuerit [illegible] ydest [illegible] diminuitur prolixitas uel breuitas egritudinis.

De signis aliis quibus cognoscitur

prolixitas uel breuitas egritudinis [illegible] ipsa egritudo [illegible] egroti [illegible] acuta [illegible] ipsa [illegible] causa [illegible] non est ut prolongetur [illegible] effimera [illegible] error. [illegible] Item [illegible] materia sanguinea et colerica est cito digestibilis [illegible] breues sunt si sint pure. Econtra [illegible] flammatio [illegible] flamma [illegible] colera citrina [illegible] tarde [illegible] uel [illegible] breuit. Non [illegible] remissa [illegible] longa [illegible] remissa [illegible] longa [illegible] ad signa digestionis. Si [illegible] uelox motus et breuis. Si tardus motus et longa. [illegible] motus [illegible] uelox et egritudo [illegible] breuis. Si [illegible] motus [illegible] tardus [illegible] egritudo [illegible] longa [illegible] sit magnus [illegible] tarde [illegible] motus [illegible] tardus [illegible] motus [illegible] uelox. [illegible] egroti sit cognoscitur prolixitas et breuitas egritudinis. [illegible] calido [illegible] carnes molles et uenas latas [illegible] prolixior [illegible] etas et [illegible] calido breuis [illegible] calido et [illegible] longa [illegible] morbo [illegible] Si dieta [illegible] tenuis et egritudo breuis. [illegible] signa digestionis [illegible] cito apparent cito [illegible] egritudo. Si signa digestionis tarde [illegible] tarde [illegible] remissio [illegible] tardior [illegible] apostemata [illegible] opilationum [illegible] et [illegible] rubra [illegible] diuersificant [illegible] digestionis urina [illegible] digestionis [illegible] ypostasis et sputum [illegible] et purgatio [illegible] colore [illegible] acquisita [illegible] sputum [illegible] et [illegible] febris et passio cordis [illegible] patiente [illegible] pati [illegible] passio [illegible] potissime in passione specialiter [illegible] sputum [illegible] febre [illegible]

De signis prime digestionis

[illegible] signa [illegible] et [illegible] egestio et [illegible] egestiones [illegible] diuersificantur [illegible] ut egestiones [illegible]

[illegible] ut [illegible]

continet quantitati assumptorum. Secundo intelligatur ita ut eadem sit quantitas utrarumque. Debet enim esse
proportio inter quantitatem membrorum absumptam cum proportione assumptorum ad membri restaurationem. Et
[illegible] quantitate [illegible]. Et ita intelligitur ut non multum recedat comparatione debita
proportione [illegible] cum quantitate [illegible] et qualitatis assumptorum. Sunt in quibusdam cibaria que
plures faciunt feces ut sunt grossa et impura ut castanee et panis grossus. Sunt
alia quorum [illegible] et ut feces paucas relinquunt sicut [illegible] ut sit diminutio [illegible]
[illegible] feces ut sunt cibaria pura et subtilia. Et [illegible] debite quantitatis cum proportione
assumptorum malum signum ut debilitas virtutis expulsive [illegible] vel calor diminutus
[illegible] membris vicinis et [illegible] fetida. Si multe fiunt malum signum
in digestionibus et stomachi et intestinorum debilitas retentive virtutis eorum [illegible]
[illegible] retentive [illegible] quousque [illegible] signum debilitatis attractive [illegible]
ad se attrahere [illegible] cibi vel propter [illegible] multitudo [illegible]
[illegible] et [illegible] signorum malum est nigre [illegible] ergo [illegible]
et citrina vel nigra [illegible] si nullum sit vestigium humoris [illegible] fiat [illegible]
virtutis [illegible] humorum [illegible] [illegible] apparuit malum
[illegible] signum [illegible] virtutis et potentis retentive [illegible] pessimum [illegible]
[illegible] virtutis. Si vero appareat [illegible] egri si [illegible]
signum. Si vero debilis mortem. Si vero appareat [illegible] multitudo humorum [illegible]
si [illegible] signum digestionis et [illegible] signum est [illegible] fortitudine virtutis
sit expulsio et [illegible] sit [illegible]. Si [illegible] signum digestionis [illegible] non
[illegible] cadat febris malum est et mortale. Signum [illegible] virtutis
[illegible] materiam febris. De signis sumptis ab egestione
[illegible] debilis non [illegible] materiam [illegible] et [illegible]. Si [illegible]
[illegible] sunt [illegible] vel sit debilitate retentive virtutis vel [illegible] humorum
[illegible] malum [illegible] intestinis et [illegible] emissione
[illegible] signum debilitatis retentive. Si vero tarde [illegible] vel debilitate
[illegible] si non assint signum debilitatis [illegible] vel [illegible] forti [illegible]
expulsive virtutis non valentis expellere [illegible]. Ergo itaque [illegible] sit
[illegible] expulsionem [illegible] virtuti fortitudinis digestive expulsive retentive
[illegible] bonus [illegible] virtuti [illegible] opus digestio [illegible]
[illegible] retentiva [illegible] cibum retinuit quousque [illegible] opus [illegible] expulsiva [illegible]
[illegible] tanto tempore sua actionem [illegible] opus non [illegible] explere. De signis sumptis a [illegible]
completa actionem digestive sua opus [illegible] egestionis [illegible] in colore [illegible]
[illegible] egestionis [illegible] qualitas [illegible] signum est color [illegible] qualitas
et viscositate [illegible] colore [illegible] potissimum [illegible] intestinis. Ra[illegible] [illegible]
[illegible] humorum [illegible] potissimum [illegible] et [illegible] digestionem [illegible] ex
[illegible] expulsione. Colera ad confortandum digestionem [illegible]
[illegible] mordicationem [illegible] humorum [illegible] media coloratione [illegible]
[illegible] et albium [illegible] est. Color [illegible] signum [illegible] sine colera vel
[illegible] colera [illegible] utriusque malum. Colores [illegible] elevati [illegible] citrinus
[illegible] discolor citrinus sit distinguit [illegible] apparuit [illegible]
[illegible] malum est signum [illegible] acuta [illegible] acute et [illegible]
[illegible] est institutum. Si vero appareat [illegible] status vel [illegible] et precesserit signum digestionis
bonum est signum evacuationis [illegible] sit [illegible] expulsio. Si vero non precesserit
signum digestionis malum signum [illegible] adustione [illegible] distinguitur [illegible] colore
[illegible] citrinus [illegible]. Nigra vero si fiat [illegible] signum est mortale
[illegible]. Si [illegible] adustione [illegible] rubia [illegible] mortale [illegible]

Absentia [illegible] intro [illegible] Sed [illegible] apparet [illegible] distinguere ut [illegible] digestionis
[illegible] ut sepius signum est mortale ut dicit Galienus in libro de crisi [illegible] dico quod
[illegible] attestatur mortificationi [illegible] Ratione coloris diversorum [illegible] quod in
[illegible] non [illegible] post [illegible] medicinam apparet
[illegible] et [illegible] signis [illegible] bonum est [illegible] apparet
[illegible] in [illegible] dico quod [illegible] signum [illegible]
[illegible] nulla ut dicit Ysaac [illegible] calorem [illegible]
[illegible] significat dissolui grossitiem [illegible] dissolui [illegible] viscosa
dicit Galienus in libro de crisi [illegible] viscosa [illegible] pingui [illegible]

Sequitur de signis digestionis

[illegible] est urina vera [illegible] secundum colorem [illegible] et contenta [illegible] secundum
[illegible] De colore [illegible] quod [illegible] inmediate [illegible] color [illegible]
[illegible] signum est indigestionis [illegible] maior et minor [illegible] color [illegible]
est [illegible] indigestionis [illegible] distinguit Galienus [illegible] urina [illegible] alba quod signum
[illegible] significat [illegible] sepe [illegible] et cum
[illegible] adcitrinum [illegible] cum [illegible] indigestione
significat [illegible] digestione [illegible] adcitrinum signum est
[illegible] et rubeus significat completa digestionem Et [illegible] distinguere [illegible]
[illegible] colores [illegible] signum [illegible] caliditorem [illegible]
[illegible] mediata [illegible] et rubicundus et inopos [illegible]
[illegible] ut [illegible] completa [illegible] cum luci
[illegible] pueris et [illegible] signum est completa [illegible]
malum [illegible] digestionis bonum

De signis quod [illegible] alba urine

Urine [illegible] est Tenuis grossa et media [illegible] quod tenuis significat [illegible]
indigestionem [illegible] significat [illegible] dissoluit [illegible] cum urina [illegible]
[illegible] significat bonum [illegible] actione [illegible] grossa [illegible] ut [illegible] Galienus significat [illegible]
significat [illegible] humores dissoluit non [illegible] subtile [illegible] dico si urina
postquam [illegible] non fecit [illegible] ut dicit Ysaac de urinis urina [illegible]
[illegible] manet in [illegible] tenuis et [illegible] talis et [illegible]
[illegible] nullam actionem fecit [illegible] morbi [illegible] et illa [illegible]
digestionis Illa [illegible] morbi [illegible] et illa [illegible]
[illegible] ut [illegible] est significat indigestionem [illegible]
[illegible] ita ut subtile [illegible] subtiliasse
urina cum qua exiuit [illegible] humores cum ea [illegible] subtiliari [illegible] non [illegible] turba
[illegible] quod grossities [illegible] petit [illegible] salute significat [illegible] est urina
[illegible] lutulenta et obfuscata [illegible] signum est mortis [illegible] acuta febre significat [illegible]
[illegible] signum est [illegible] urina [illegible]
urina [illegible] lutulenta turbationem magna significat [illegible]
[illegible] acuta pessimum est [illegible] febre dolore capitis [illegible]
significat aut futurum

[illegible]

Se[quitu]r reliquus aggatus Inferius exposit[as] urine in tantum dicto quod non est
et quia non apparet signum dictorum de urina forte iudicatur de morte forte quia labitur
[illegible] expellente digitum. Vel forte plurimi [illegible] colerati assumitur in et maxime quia
est [illegible] non est vehementer maliciae. Verum malum ut in pluribus et urina remanente
sub coloratione sanorum in [illegible] horis est [illegible] significat [illegible] longa. Et si accidat
permixtio in urina et remaneat tenuitas significat mortem [illegible] ad corpus
et quia urina [illegible] et non alteratio fortasse contingit [illegible] et
clarificatio urine cum [illegible] significat [illegible] malicie. Urina alba de acutis sit [illegible]
ad frenesim si constans apparet vel est ad aliud aposte[ma] [illegible] visceris et si [illegible]
fiat conturbatio et grossities et maneat albedo significat spasmum de acutis. Et urina
[illegible] quanto paucior tanto peius significat. Et quanto spissior tanto peior est. Et quando
subtilis et tenuis cum [illegible] dolore capitis significat et fluxum sanguinis
Et quia ille [illegible] apparet sed urina [illegible] tibiarum moritur. Urina rubea spissa
de acuta febre quia [illegible] paulatim et [illegible] significat [illegible] et significat [illegible]
[illegible] sanguis [illegible] quia significat [illegible] sanguis cum acuitate
et ebullitione [illegible] non [illegible] cum dolore et [illegible] apostema de viis
urinalibus et [illegible] cum frequentia malum. Et cum [illegible] multa et quando
pauca et quando retinetur de acuta malum significat et significat [illegible] et [illegible]
[illegible] urine et cum [illegible] significat lesionem cerebri [illegible]
partes quia [illegible] nervi **Se[quitu]r reliquus** [illegible] de urina
Sunt alie spume resolutiones. Granula athomi pili spuma [illegible]
stases. Spuma quando fit ex impetu mingendi [illegible] nullius est. Et [illegible] fit a
caloris ebullitione quia si fuerit subtilis alba significat aliquam simplicem ebullitionem
de [illegible] si vero fuerit citrina significat [illegible] cum [illegible] color diversus
[illegible] fit ex [illegible] ventositate inclusa [illegible] urine [illegible]
[illegible] resid[entia] [illegible]. Pinguedo si sunt [illegible] significat [illegible]
dissolutionem renum. Si cum febre distinguitur [illegible] si fuerit grossa et [illegible]
[illegible] superficie urine et cito [illegible] super natat a carnibus. Si tota superficies
[illegible] et sit tenuis quasi tela aranee et sit admixta [illegible] urine et cito [illegible]
super natat tarde [illegible] ascendat significat [illegible] ethica [illegible]
[illegible] appareat olea [illegible] significat [illegible] color rufus et [illegible] significat
si apparet urina oleaginosa [illegible] et si cum malum significat [illegible] morte
aut in septima. **Granula** [illegible] significat [illegible] et si apparet [illegible]
[illegible] superioribus ut capitis [illegible] Et [illegible] quia si de-
scendunt ad inferius de vase [illegible] significat [illegible] et quanto magis
inferius tanto magis [illegible] significat [illegible] quanto [illegible]
tanto magis petit fundum. **Athomi** [illegible] urine [illegible] aestate
[illegible] significat [illegible] sine [illegible] forte [illegible] et postea [illegible]
[illegible] maxime si spectat fundum et [illegible] fiunt rubei conceptum masculi. Si
albi feminam. Et cum [illegible] significat [illegible] subjectis [illegible]
[illegible] vermes [illegible] fluxus [illegible] vomitus [illegible]
[illegible] grossities et conturbatio ventris. [illegible] significat corporis [illegible]

[illegible] ... dimensiones habet ... longitudinem latitudinem et spissitudinem ... colorem dissolutum ... [illegible]

Conceptum ... [illegible] ... liquefacta ... [illegible]
... [illegible] ... pro rotunditate. Resolutiones apparentes in urina ... [illegible] ... dissolute, furfures ... et petale ... colore [illegible] ... habent ... dimensiones scilicet latitudinem et longitudinem ... spissitudinem ... colore ... furfure et ... [illegible]

Cum sanguis fuit ex humoribus

... [illegible] ... dissolutus ... [illegible] ... rubei apparet ... [illegible] ... est illius passionis.

Sanguis in urina

... sit corrupta ... in vesica ... globosus et grossus ... sanguis ... [illegible] ... dolor lom[bor]um ... [illegible] ... dolor ... spondilis ... [illegible] ... sanguis ... [illegible] ... lapidis ... [illegible] ... sanguis coagulati ... [illegible] ... urina ... [illegible] ... coagulatus ... [illegible]

Sperma in urina

... [illegible] ... accidit ... [illegible] ... voluntate et ... [illegible]

Sanies

... apparet in urina ... ab ypostasi. Sanies ... dolor ... urina saniosa ... [illegible] ... ypostasi ... [illegible] ... urina ... [illegible]

De signis ypostasis

... urina ... digestionem ... albedinis ... [illegible] ... ventositas ... ypostasis ... [illegible] ... digestio ... urine ... [illegible] ... ventositas ... [illegible] ... digestio ... [illegible] ... ypostasis ... [illegible]

[illegible]

De signis tertie digestionis

[illegible]

sunt sigones [illegible] bonum vel malum [illegible] in duo ut unum signum malum [illegible]
[illegible] nullum mal et [illegible] unum malum nullus bonum [illegible] distinguere [illegible]
[illegible] propter [illegible] debilitatem [illegible] et [illegible] [illegible] quod vero
quando [illegible] sanguinis [illegible] laudabilissima [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] apostema [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apostemate [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loco fiat [illegible] [illegible]
Si febris permaneat et non declinet et [illegible] [illegible] [illegible] loco [illegible]
[illegible] [illegible] febris [illegible] [illegible] ad aliam regionem [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] alleviatio [illegible] alleviatio [illegible] [illegible] signum aliud
[illegible] maior [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maior niger
[illegible] [illegible] apostemate [illegible] [illegible] signum [illegible] malum [illegible]
vaporibus [illegible] [illegible] sudor. Si remaneat dolor in loco [illegible] [illegible] apparent
in corpore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oculorum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et extremitatum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tarda fit [illegible] vel
[illegible] [illegible] [illegible] signa [illegible] et [illegible] oculorum
[illegible] apostematis [illegible] et sanguinem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] si cito [illegible] [illegible] signum [illegible] et si
[illegible] [illegible] acceleratione [illegible] dolor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Cum generatur sanies [illegible] [illegible] signa bonitatis [illegible] [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et post rupturam apostematis cessat febris [illegible] appetitus
[illegible] sanies albissima [illegible] digesta [illegible] [illegible] [illegible] molle
[illegible] [illegible] [illegible] Contra [illegible] [illegible] [illegible] mortis [illegible] [illegible]
[illegible] febris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fortuna [illegible] [illegible]
signum est mortis [illegible] [illegible] [illegible] coloris [illegible] nigri vel [illegible] appetitus
[illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] mala [illegible] signum est mortis. Citer mutacio
[illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bona est [illegible] augmento
mala [illegible] [illegible] [illegible] mala sine [illegible] bona [illegible] augmento
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] fit [illegible]

De signis sudoris alio[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calor [illegible] [illegible] dissolvendo
[illegible] [illegible] Si non fit fortis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et non fiet sudor. Ita [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible] agit [illegible]
dissolvendo [illegible] debilitatis sui [illegible] [illegible] Sudor itaque [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] vel [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fit maxime [illegible] et signum [illegible] repletionis [illegible] vel
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] calor [illegible] agit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] superfluitas [illegible] fortis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et subtilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
calor [illegible] [illegible] [illegible] sui [illegible] [illegible] non potuit dissolvit
[illegible] maxime [illegible] subtiles [illegible] repletionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] repletionem [illegible] [illegible] ait [illegible] Sudor [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fit sudor [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fit sudor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aggravationem et alleviationem

[illegible]

patiens post ipsum diversificatur quod sudor exprimit [illegible] In quantitate [illegible] loco et tempore [illegible] vel multus vel paucus vel medius [illegible] sit materie multe vel cum liquiditate vel cum forti[tudine] [illegible] vel pauci[tate] vel cum forti[tudine] [illegible] expellentis vel cum debili[tate] [illegible] [illegible] distinguere ut dictum est. Qualitas sudoris consistit in colore sapore [illegible] liquiditate caliditate [illegible] Color et sapor [illegible] sudoris [illegible] coloris et saporis [illegible] [illegible] Et apprehenditur color sapor sudoris [illegible] tincta [illegible] sudor di[illegible] stillat [illegible] lingua [illegible] sudor [illegible] colore [illegible] sapore [illegible] [illegible] [illegible] tactu et confricatione digitorum et attestatur [illegible] [illegible] liquiditas [illegible] bonum signum. Caliditas sudoris [illegible] signum [illegible] [illegible] [illegible] sudor si sit cum febre acuta [illegible] signum [illegible] [illegible] aliis signis [illegible] acuta [illegible] signum mortis. Et [illegible] acuta [illegible] sudor [illegible] [illegible] caloris extinctionem [illegible] frigiditas et signum [illegible] [illegible] tempore diversificatur sudor [illegible] sudor malus [illegible] sit indigesta materie [illegible] [illegible] [illegible] signum [illegible]

[illegible]

[illegible] Et si cum sudore accidit horripilatio malum [illegible] et sudor qui cum sincopi mortem significat. [illegible] [illegible] sudor [illegible] sudor ad extremum et [illegible] [illegible] **De rigoribus qui accidere solent.** Rigor quidem large sumitur [illegible] rigor [illegible] [illegible] [illegible] Est alius rigor [illegible] singulas accessiones [illegible] febris [illegible] vapor [illegible] rigor [illegible]

[illegible]

[illegible]

et specialiter soluto [M]odo quod rigor sit ex dissolucione humorum grossorum mediocrium supervenit [illegible] vn et illi moriuntur ut dicit avicenna motu [illegible] voluntatis et hec secunda frigus [illegible] vigore non sit ut sit [illegible] est [illegible] quare [illegible] et ut sepius calidi [illegible] fiat [illegible] post [illegible] Galienus in [illegible] super [illegible] calidi sentitur rigor [illegible] repleto [illegible] si sit repletus [illegible] humoribus et [illegible] sit [illegible] ex dissolucione humorum in vapores

De signis sumptis a victericia

[illegible] sit [illegible] longitudine [illegible] nature sui [illegible] duas adustiones [illegible] ut patet alibi [illegible] absque signo [illegible] acutis febribus [illegible] quam [illegible] Johannes [illegible] quod ictericia [illegible] malum digestionis fiat malum [illegible] non [illegible] explicat digestionem [illegible] die [illegible] sequitur motus lune [illegible] Galienus in [illegible] diebus et luna non [illegible] sui effectus forti [illegible] die vij [illegible] Et si ictericia fiat ante diem vij [illegible] die vij vel alio die cretico post [illegible] [illegible] Si non [illegible] [illegible] fiat [illegible] splenem [illegible] ad [illegible] et ita [illegible] colera diffundit ad corpus et non [illegible] ad [illegible] [illegible] Et [illegible] fiat [illegible] laudabilia [illegible] pacientibus et si cadat febris [illegible] Et si non cadat febris ut dicit [illegible] reliquis humorum non [illegible] febris [illegible] pacientibus febribus sit signum [illegible] sit [illegible] pacientibus [illegible] bonum [illegible]

De signis sumptis a variolis et morbillis

[illegible] febribus acutis [illegible] in materia [illegible] [illegible] variole sit [illegible] sanguinea maioris [illegible] faciunt [illegible] cutis et [illegible] et [illegible] paulatim [illegible] [illegible] acutis [illegible] paulatim [illegible] Morbilli [illegible] [illegible] totaliter [illegible] ex sanguinis ebullicione [illegible] calore [illegible] [illegible] sanguinem [illegible] expellit [illegible] posuit avicenna [illegible] [illegible] ebullicio [illegible] [illegible] ad [illegible] Et dicit avicenna [illegible] expellat [illegible] [illegible] ut [illegible] variole et morbilli [illegible] [illegible] impuritas sanguinis contracta [illegible] ex sanguine menstruo [illegible] cedente [illegible] infancia [illegible] pueritia vel [illegible] impuritas ex [illegible] sanguinem [illegible] ut [illegible] vini [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sunt [illegible] calore [illegible] ebullienti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alijs [illegible] [illegible] signa [illegible] febribus acutis [illegible] Color ut ait avicenna optimus [illegible] [illegible] acumine [illegible] melior [illegible] minus [illegible] viridis [illegible] [illegible] magis vicinantur [illegible] tanto peius [illegible] coloribus [illegible] signa [illegible] et [illegible] pacientis et [illegible] febris [illegible] die cretico [illegible] [illegible] appareant [illegible] [illegible] sunt [illegible] mala

[illegible]

[illegible] post fluxum variole et morbilli [illegible] ut ait [illegible]
pruritus nasi strictura anhelitus raucedo punctura [illegible] membris [illegible] familiare
tremor [illegible] qui iacet supinus [illegible] variolas et morbillos
[illegible] minor punctura [illegible] maior [illegible] morbilli [illegible]
[illegible] apparet [illegible] subito [illegible] timorosus [illegible]
[illegible] et [illegible] febris [illegible] valde
[illegible] morbilli [illegible]
[illegible] ad febrem

Sc[undu]m regimen lipotimie ab apostematibus

[illegible]

Sc[undu]m regimen lipotimie a pustulis

[illegible] pustula [illegible] pustula [illegible]

Regimen lipotimie a pulsatione

[illegible]

[illegible] alius fiat alteratio [illegible] crisis [illegible]

vel precessio vel [illegible] appareat [illegible] debilior est [illegible] et expellit ad apostema [illegible]

De signis crisis

Nota quod [illegible] signa [illegible] Signa [illegible] et dolor capitis vehemens [illegible] visio [illegible] perturbatio sensuum et [illegible] scotomia oculorum tumor labiorum [illegible] vel alterius partis alicuius [illegible] saliunt [illegible] timiunt aures [illegible] dispositiones et [illegible] semper aliqua precedunt expulsionem [illegible] apparent non [illegible] medicus [illegible] Nota quod [illegible] crisis non [illegible] apparent sunt bona et laudabilia sed [illegible] signum digestionis [illegible] dispositionis salutis [illegible] crisis Si autem appareat [illegible] vel [illegible] signis digestionis mala sunt et mortalia [illegible] dispositiones [illegible] et non vi nature dissolutis [illegible] signis digestionis sufficit [illegible] ut fiat expulsio et [illegible] debita [illegible] Nota quod [illegible] febre de sanguine et colera et [illegible] apparatus est sudor [illegible] vapores [illegible] resolvit [illegible] inflammationis tanto magis [illegible] apparatus est sudor [illegible] expulsione [illegible] causon [illegible] fluxum sanguinis [illegible] fluxum ventris et vomitum [illegible] et fluxum narium [illegible] crisis [illegible] expulsio [illegible] apparata [illegible] expulsio [illegible] materie [illegible] causon [illegible] fuerit [illegible] ut vomitus [illegible] non fit vi nature sed vi [illegible] cottidiane [illegible] apparet fluxus ventris et vomitus [illegible] bonum signum [illegible] colerica mala [illegible] fit vi [illegible] si eadem febri [illegible] fluxus sanguinis [illegible] qui sibi non est [illegible] mala [illegible] fit vi [illegible] apostemati [illegible] apparata [illegible] emissio [illegible] sudor [illegible] fluxus sanguinis narium [illegible] apparatus [illegible] narium [illegible] pleuresis [illegible] causon [illegible] et [illegible] Nota [illegible] ita [illegible] pleuresis ut [illegible] et ita [illegible] laudabilissimum [illegible] fluxus sanguinis [illegible] ut [illegible] apostema [illegible] colerica [illegible] apparatus [illegible] fluxus sanguinis narium [illegible] sudor [illegible] capitis [illegible] corporis [illegible] flamma [illegible] sudor et [illegible] ad apostema [illegible] fluxus ventris [illegible] fluxus sanguinis [illegible] signum apostematis [illegible] et [illegible] fluxus sanguinis narium [illegible] Nota [illegible] supposita [illegible] apostema [illegible] signum est laudabile [illegible] apostema [illegible] fiat [illegible] mala [illegible] apostema [illegible] apparatus [illegible] fluxus urine et sudor [illegible] signa [illegible] fluxus ventris et vomitus [illegible] expellitur [illegible] sudor [illegible] apostemati [illegible] apparatus [illegible] fluxus urine apostemati [illegible] pacientis [illegible] cadit febris [illegible] manet [illegible] expulsione [illegible] expulsione signum est crisis bone et [illegible] Si autem [illegible] febris [illegible] expulsionis Si autem [illegible] bonum et laudabile [illegible]

De signis diei creticae

[illegible] non [illegible] dies [illegible] diei [illegible]

[illegible] et [illegible] non [illegible] sunt [illegible] ab [illegible]

Sz ille d q̄ꝰ quenimt [illegible] vi s. ut d co solent fieri crises frequēt et ad bonum z q̄ sit salva sit cum sone [illegible] accidit ut sincopi et aliorum [illegible] q sit certa [illegible] [illegible] q sit crisis indicata [illegible] quod sit [illegible] ut d' Gal [illegible] Ypocr̄ [illegible] indicatio [illegible] [illegible] et [illegible] q sit d co contra [illegible] paula tim [illegible] [illegible] dies [illegible] dierum creticorum [illegible] dies male [illegible] ille d [illegible] dies [illegible] dies creticos [illegible] ordines [illegible] creticorum [illegible] [illegible] in p̄o ordine e dies vij co q participat [illegible] dies [illegible] optimus sit [illegible] ut plenum ad salutem [illegible] ordine e dies xiiij [illegible] ordine e [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] in quarto e [illegible] [illegible] d' Gal [illegible] dies est bone et male dies [illegible] est male [illegible] propter [illegible] dies [illegible] [illegible] sepe [illegible] et contra [illegible] [illegible] [illegible] dies [illegible] [illegible] creticis co [illegible] [illegible] [illegible] creticis [illegible] fiat declaro [illegible] [illegible] [illegible] sit subitus [illegible] [illegible] dies est bene [illegible] dies [illegible] dies [illegible]

et frequens contingit Dies vero creticus quibus sit d' Gal [illegible] dies [illegible] [illegible] sentire calorem febrile vel [illegible] ut potest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] febrie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dies [illegible] et [illegible] [illegible] dies [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] septima [illegible] [illegible] septima [illegible] [illegible] sit dies anticipant [illegible] [illegible] [illegible] dies [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dies creticos [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] dies e [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] error [illegible] [illegible] [illegible] ut si timor [illegible]

[illegible] [illegible] Nota q̄ [illegible] vij [illegible] vi [illegible] v [illegible] [illegible] [illegible] fiat crisis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] crisis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indicatio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit victoria [illegible] morbi [illegible] indicat bonum [illegible] [illegible] indicat bonum [illegible] indicat bonum [illegible] dies creticos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dies [illegible] [illegible] [illegible] et d' Gal [illegible] [illegible] fiat [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

erit in acutis [illegible] et septimane [illegible] dic primus [illegible] ut ita quod fiat computacio [illegible]
[illegible] acutis [illegible] aliquorum [illegible]
dic [illegible] Si incipit [illegible]
[illegible] acute accidentibus [illegible]
[illegible] Si aliquis [illegible] crisim [illegible] febris [illegible]
[illegible] eadem febris [illegible] mala [illegible]
[illegible] crisis [illegible] contingit [illegible] Ex violencia
[illegible] paroxismus [illegible] contingit [illegible]
faciant paroxismos [illegible] uniformiter [illegible] paroxismus
[illegible] affligit [illegible]
[illegible] falsa [illegible] motu [illegible] quarte [illegible]
[illegible] et ut faciat paroxismos [illegible] contingit ut
[illegible] acutis [illegible] pessime [illegible] contingit [illegible]
paroxismi [illegible]
[illegible] paroxismus [illegible] debitis [illegible]
[illegible] defectus [illegible] **De signis [illegible] die crisis**
Crisis [illegible] passu [illegible] regimine [illegible]
[illegible] regimine [illegible] abortum [illegible]
abastantibus [illegible] Et [illegible] error [illegible] regimine [illegible] error
[illegible] debito [illegible] Contingit
[illegible] ut impeta [illegible] qui non [illegible]
[illegible] ut potest [illegible] audit [illegible]
[illegible] ut abastantibus [illegible] ut mala
[illegible] ut mala preparacione [illegible] actus [illegible]
[illegible] lapsus [illegible] distancia [illegible] Et [illegible]
[illegible] Redeunt [illegible] signis et
[illegible] crisis [illegible] statim [illegible] dienita [illegible]
[illegible] Si non adueniat [illegible] error [illegible] ut [illegible]
hora sit [illegible] potissime [illegible] paroxismus et
[illegible] hora paroxismi [illegible]
[illegible] Si [illegible] paroxismi [illegible] frigiditas
[illegible] caloris [illegible] corporis [illegible]
[illegible] angustia [illegible] paroxismi [illegible] calor
[illegible] et [illegible] capite [illegible] pedes [illegible]
[illegible] tonitrua [illegible] accidencia [illegible]
[illegible] paroxismi [illegible] et [illegible]
[illegible] capite [illegible] sudor [illegible] Et [illegible]
[illegible] **De signis illarum [illegible]** [illegible]
accidit error [illegible] crisim [illegible]
Crisis ut [illegible] cognosci possit [illegible] Consideracio [illegible] motu [illegible] Si in [illegible]
[illegible] fortis [illegible] fortis [illegible] Si [illegible]
[illegible] paulatim [illegible] fiet [illegible] possit [illegible] debilis [illegible]
[illegible] Si [illegible] fiat motus velocis [illegible]
[illegible] Si non fiat motus [illegible] potest [illegible]
[illegible] paroxismorum [illegible]
[illegible] velocis motus [illegible] paroxismi [illegible] paroxismi [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ut aut[illegible]

[illegible] ut alias [illegible] ut [illegible]

[illegible]

[illegible] ut [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [marginal note: illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [marginal note: illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[...] tardi [...] illa [...] longum [...] paroxismi (?) [...] bonis [...] temporis [...] velocitatem [...] Longum [...] fortitudinem [...] debilitatem [...] motu tardo [...] veloci [...] medica [...] sit [...] crisis [...] illa [...] Si [...] debilitas et tarditas [...] motus [...] non fiet crisis [...] motus [...] fortitudine [...] velocitas motus [...] fiet crisis [...] alia [...] ut estas regio complexio [...] [...] caliditate [...] acutior [...] morbus [...] ad crisim [...] frigiditate [...] accidit [illegible]

De signis crisis (?) et quod sit bona [illegible]

de mala non potest ita [...] ambigui [...] signa [...] bona appareat [...] ut ait Galienus [...] ut appareat [...] [illegible]

[illegible]

De signis malae crisis (?)

[illegible]

Et sed accidit error abusive [illegible] violentia paroxismi anticipabit crisim vii die [illegible]
in errore [illegible] anticipat crisim. Error a contrario [illegible] anticipat [illegible] postponat
[illegible] apparet [illegible] admirabile [illegible] accidat error
[illegible] regula [illegible] ponunt [illegible]
[illegible] morbi [illegible] signorum [illegible]
data [illegible] ad cognoscendum [illegible]
[illegible] et errore [illegible]

Signa crisis bone salutaris [illegible] alterationum ad salutem
[illegible] alteratio ad salutem [illegible] error [illegible]
latum [illegible] ad salutem [illegible] morbi [illegible] alterationes sunt
[illegible] regula [illegible] cognoscendum est
bona [illegible] morbi [illegible] regula [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad salutem [illegible]
alterationis ad mortem [illegible] mala [illegible] mala [illegible]
[illegible] admortem [illegible]
[illegible]
[illegible] ad salutem [illegible]
[illegible] admortem [illegible]
[illegible] mala [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] paroxismi [illegible]
[illegible]
[illegible] mortem [illegible]

Signa crisis per vomitum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Aliud signum [illegible] **Signa** [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible marginal annotations]

De signis sudoris [illegible] urina [illegible] colorata [illegible]

[illegible] signum [illegible] ad [illegible]

urina [illegible] sit magna [illegible]

[illegible] bona signa signum [illegible]

[illegible] inferiora intestina [illegible] fiat expulsio [illegible] vomitus vel

[illegible] magna [illegible] et loco [illegible]

urina et [illegible] magna [illegible]

[illegible] signum sudoris [illegible]

[illegible] diminuunt sudor [illegible] et urina [illegible]

[illegible] vapor [illegible] et

[illegible] tactui signum [illegible] sudoris [illegible] calida [illegible]

[illegible]

[illegible]

De signis tactus [illegible] [illegible] signum [illegible]

[illegible] signum [illegible] dolor [illegible]

[illegible] dolor [illegible]

[illegible] dolor [illegible]

[illegible]

[illegible] signum [illegible] urina [illegible] tenuis [illegible]

[illegible] signum [illegible]

[illegible] dolor et [illegible]

[illegible] signorum [illegible]

[illegible] ut [illegible] et coloratione [illegible]

[illegible] urina [illegible] **De signis**

[illegible]

deiectionis [illegible] signum [illegible]

[illegible] dolor et [illegible] **De signis ex apostemate**

[illegible] deiectio [illegible]

[illegible] deiectio [illegible]

[illegible] sit [illegible]

[illegible] si adest [illegible] apostemate [illegible] ut sit

[illegible] ut [illegible]

[illegible] non [illegible] ut [illegible]

[illegible]

[illegible] urinales [illegible]

[illegible] apostema [illegible]

sit [illegible] ut [illegible] sit [illegible]

[illegible] sit [illegible] sit expulsio [illegible]

[illegible] expulsionem [illegible]

[illegible] sit [illegible]

[illegible] si fuerit [illegible] sit [illegible]

[illegible] sit [illegible] motum [illegible]

expulsioni [illegible] sit [illegible] apostematis [illegible] signorum [illegible]

[illegible] ut appareat urina [illegible]

non appareant [illegible] sit [illegible] ad bonum [illegible]

[illegible]

[illegible] signis est ut [illegible]

ut [illegible] solet [illegible] apostemate [illegible]

[illegible marginal annotation at foot of page]

[illegible marginal gloss, top margin: deinde ... ad ea que ... [illegible] ... debilita[te] ... et ad ea ... [illegible]]

futuro ... quod apostema oritur prognosticat[ur] si ... cognitio et
dolor ... [illegible] ... decrevit ut potest ... cura
... [illegible] ... apostemate ... [illegible]
... [illegible] ... urinales ... urina spissa
... [illegible] ... apostemate ... De signis reciduationis. ... si pa-
... [illegible] ... expulsio non fiat die cretico ... die non cretico ... [illegible]
... et si fiat ... expulsio ... [illegible]
... urina ... [illegible] ... precedunt ...
Si non precedunt ... [illegible] ... reliquias ... adhuc ... corpore ...
reciduum ... [illegible] ... addat ... non sit ... transitus ...
... [illegible] ... si remanserit defectus appetitus ... si remaneat nausea ...
... si fiat ... digestio ... [illegible] ... instantia ...
si dormiat ... [illegible] ... si appareat ...
... [illegible] ... dicunt
... [illegible] ... paroxismi ... paroxismus ... signum reciduationis
... signum est si appareat facies egri ... et discolorata valde ...
... et ... reciduationis est si palpebrarum ... grossities et
tumor et ... color faciei ... signum est si pulsus permaneat
... velocitate et frequentia ... est si urina ... permaneat ... fiat
... urina ... non ... laudabilis ... [illegible]
... est ut fiat ... quale est ... [illegible]
... digestio ... [illegible]
... ut fiat reciduum ... [illegible] ... cronice
ut sunt febres ... et plerumque ... ad
reciduum. Cronice ut sunt epilempsia et catharrus ... nichil ad p-
sens. Et nota quod si crisis fiat ... non timeas reciduum ut ...
... signa ... in ... super afforismos ... est ut fiat crisis ...
... expulsio ... et ... ut sunt purgationes ... circa
... morbi ... quod fiat expulsio ... tempore ... competit ...
... [illegible] ... signa ... [illegible]
... ut fiat die cretico bono ... malo ... ut fiat expulsio cum tranquilitate
et ... egri ... signum ... reciduationis
De signis putridarum et ... [illegible]
... urina rufa ... subrufa rubea ... subrubea ... citrina ...
et ... [illegible] ... digesta ... [illegible]
magis ... minus ... ad tenuitatem ... spissitudinem ... flammea ...
... colerico ... pulsus ut ait ... paroxismi
... et ... statim ... dolor ... addit ... magis ...
... et frequentia ... addit ... equalitate ... ordinatorum
... una percussione ... pluribus ut ... non ... [illegible]
pulsus sani ... calor est ... corporis
... diffusus ... appetit magis ... loco ... [illegible]
... manum applicata ... calor ... [illegible] ... a corpore

[illegible]

[illegible] dum mouetur [illegible] calor maior [illegible] calor corporis [illegible] calor corporis [illegible] frigida [illegible] aqua frigida [illegible] fortiter [illegible] post [illegible] vapor [illegible] febris [illegible]

[illegible] signa sequuntur [illegible] cottidiane [illegible]

Signa febris flegmatice

[illegible] flegmatice [illegible] frigida [illegible] abundancia [illegible] cottidiane [illegible] calor [illegible] frigiditas [illegible] vapores [illegible] frigidi [illegible]

Signa febris de citrino colera

[illegible] febre [illegible] frigus fortis [illegible] paulatim [illegible] frigus [illegible] paulatim [illegible] accessio [illegible] febris [illegible] rigor cum frigore [illegible] rigor [illegible] calefit [illegible] febris frigus [illegible] maxima [illegible] febris [illegible]

Sig. febris de flegmate

[illegible] frigiditate [illegible] calor [illegible] tanto [illegible] appetitus [illegible]

Sig. febris de

fle. salso

[illegible] febris [illegible] calor [illegible] appetitus [illegible] calor [illegible]

Signa febris de colera vitellina

[illegible] calor [illegible]

[illegible]

[illegible]

Signa febris ethice naturalis

[illegible]

Sig' melancolie et quartane

[illegible]

Signa quartane [illegible]

[illegible]

De signis cotidiane

[illegible]

Et hec de simplicibus febribus sufficiant [illegible] ... [illegible]

De signis ethice

[illegible] calor ... [illegible] ... sicut in corpore ... [illegible] ... calor agat ... [illegible] ... calor ... [illegible] ... ethice ... [illegible] ... uniformis ... [illegible] ... applicata manu ad corpus calor ... [illegible] ... sartago olei bullientis ... [illegible] ... urina ... [illegible] ... passiones ... [illegible] ... urine ... [illegible] ... [illegible] ... morte ... [illegible] ... cartilagines ... et moritur [illegible]

De signis febris pestilencialis

[illegible] de illa febre pestilenciali ... [illegible] ... corpora ... [illegible] ... debilitata ... [illegible] ... aeri ... [illegible] ... impressiones ... [illegible] ... signum de pestilencia ... [illegible] ... magna ... [illegible] ... signum de pestilencia ... [illegible] ... nebula ... signum de pestilencia ... [illegible] ... signum de pestilencia ... [illegible]

[illegible]

aues [illegible] ut bubo et nocticorax [illegible] [illegible] sunt [illegible]
[illegible] pestilencie. Signa [illegible] febris [illegible] urina [illegible]
urina [illegible] [illegible] [illegible] urina [illegible] [illegible] [illegible] multo [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] ut [illegible] [illegible] olei
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pulsus [illegible] febrium [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] febris [illegible] [illegible] [illegible]
aut [illegible] citrini vel nigri vel [illegible] olei [illegible]
[illegible] febris [illegible] affligit de nocte [illegible] [illegible]
[illegible] febris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] **De signis febris effimere.** Signa [illegible]
effimere [illegible] [illegible] [illegible] accessio [illegible] [illegible] vel
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eradicata accessio febris [illegible]
[illegible] [illegible] accusia ut si manat [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] si manat [illegible] accessionem dolor capitis [illegible] si fuerit [illegible] effimere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Signa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] manuum [illegible] [illegible] effimere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si calor fuerit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
si manet [illegible] [illegible] [illegible] calor [illegible] [illegible] [illegible] calor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] si [illegible] aqua [illegible] olei [illegible] si [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] facta [illegible] [illegible] Signa vel [illegible]
effimere [illegible] Si [illegible] [illegible] [illegible] febris [illegible] si [illegible]
[illegible] [illegible] calor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] febris **De signis bonis in [illegible] crisi.** [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] laudabilis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc loco
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] forti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] signum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolor [illegible] regione
[illegible] audiat videat et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ordinate [illegible] difficultate [illegible] [illegible] [illegible] de nocte [illegible]
[illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] forti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ibi [illegible] [illegible] calor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonum signum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
bonum [illegible] [illegible] **De signis malis.** [illegible] [illegible] mala [illegible] ad
[illegible] mala [illegible] [illegible] [illegible] mortem [illegible] apparent [illegible]
apparent [illegible] Signa mala [illegible] [illegible] [illegible] signa [illegible]
Signa mala [illegible] [illegible] [illegible] mala [illegible] signa [illegible] bona
[illegible] apparent [illegible] signa [illegible] bone [illegible] [illegible] [illegible] bona [illegible]
signa [illegible] forti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apparent [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] tremor [illegible] [illegible]

[illegible] tremor [illegible] [illegible]

[illegible] dolor [illegible] [illegible]

[illegible] 2 [illegible]
[illegible] 2[illegible]3
[illegible] 211 [illegible]
[illegible] 2[illegible]3 [illegible] 21[illegible]

manum [illegible] omni tractabus ad comprehendendum. Circa quod bonorum primum signum
tangentes albitudinem faciei. Si non sit sibi sanus similis bonum est. Si
autem sit dissimilis et corpore desiccatus pessimum. Desiccatio vero dicitur consistit
ut comprimatur oculi acuatur nasus cutis [illegible] arida et tensa in facie
complantur tempora contrahitur aurium sit frigida [illegible]. Et si [illegible] cutis
pulmonibus. Item si [illegible] color cutis [illegible] citrinus vel viridis vel plumbeus
vel niger. Circa item [illegible] appetitus est [illegible] putrefactat [illegible]
vel [illegible] vel [illegible] salutem [illegible]
[illegible] non sit multum timendum. Cito [illegible]
[illegible] actuaria [illegible] non sit [illegible]
patientibus si debito modo [illegible] [illegible] Et [illegible] signa
mala que sumuntur [illegible] morbo

De signis sumptis a oculis

[illegible] Item si al[illegible]
[illegible] comprehendatur oculorum [illegible] tenebrositas vel nimium rubor aut
[illegible] oculorum [illegible] color [illegible] signum [illegible] malum. Item
[illegible] colorum [illegible] malum [illegible] si [illegible]
minorem oculorum [illegible] malum [illegible] ut si fuerit [illegible] nervus spasmatus
si [illegible] non apparent aliqua signa lesionis membri [illegible]. Item si ad [illegible] pati[illegible] [illegible]
[illegible] nervi oculorum non signum valde malum. Item si videatur pati [illegible] lapides [illegible]
videat debili [illegible] corpore mortale. Item si videat [illegible] splendorem [illegible]
oculos signum [illegible] sanguinis [illegible]. Si [illegible] vomitus fuerit. Item si fluat lacrime [illegible]
[illegible] signum est [illegible] malum. Item si [illegible] fugiat malum. Item si [illegible]
[illegible] lippitudo [illegible] malum [illegible]
[illegible] oculos [illegible] dispositione [illegible] ut [illegible] palpebret malum [illegible] eger [illegible]
oculos [illegible] super pupilla [illegible] tela aranee [illegible] videtur ad palpebram
mortale.

De signis sumptis a naribus

Si in febre acuta sit [illegible] solum ex
spiramine narium mortale calor [illegible] naturalis extinguitur [illegible]. Item si aer respiratus reputatur
[illegible] vel butiri vel [illegible] mortale [illegible]. Item [illegible] adhibita naribus
si non sentiat mortale [illegible]. Item si sepe [illegible] malum [illegible] purgationis [illegible]
[illegible] malum. Item si [illegible] ciciat

De signis a dentibus

[illegible] plume [illegible] dentibus [illegible] febre acuta signa [illegible] calor [illegible]
Item stomacho [illegible] signum [illegible] malum. Item si [illegible] dentes [illegible]
[illegible] malum. Item [illegible] dentium [illegible] signum spasmum [illegible] malum
[illegible] calorem. Item si [illegible] mortale [illegible]

De signis lingue

lingue denigrationem [illegible] acuta malum [illegible]
[illegible] lingue [illegible] statu [illegible] denigratur [illegible]
signum [illegible] mortale. Item si [illegible] lingua pustula [illegible] signum [illegible] mortis [illegible]
et [illegible] residuum [illegible] Item [illegible] fetor oris [illegible] febre acuta [illegible] mortale [illegible] signum
[illegible] Item [illegible] malum

De signis oris

Si os
manet apertum [illegible] signum oris [illegible]

De signis aurium

[illegible] aurium [illegible]
[illegible] mortale. Item si sordes aurium [illegible] sapor alta [illegible] mortale. Item dolor
aurium forte [illegible] acute febre [illegible] in iuvene vel adolescentia mortale [illegible]
non [illegible] sustinere tantum [illegible] nimia sensibilitate. Item [illegible] constitutio in

[illegible]

[illegible]

[illegible] 26 [illegible]

[illegible] 233 [illegible] 82 [illegible]

[illegible] 26a

[illegible]

senectute [illegible] signum mortale presertim in morbo acuto. **De signis in facie.** Si
adest pinguis et multum grossus de corpore et multum malum si iaceat resupinus in
lectis et generaliter malum ut ait [illegible]. Et resupinatio cum contractionibus [illegible]
distentionibus vel expositione nimia vel contractionibus acutis [illegible] debilitatibus [illegible]
[illegible] debili[illegible] iacet pronus vel [illegible] vel aqua [illegible] vel dolore
nimio. Item quando [illegible] faciem suam abscondit usque [illegible] refugit aspectum hominum

De signis ab extremitatibus corporis. Si quis diligit nimium [illegible] malum est [illegible]
corporis [illegible] et alia [illegible] signum est nimie [illegible]. Item si
[illegible] non sunt [illegible] si [illegible] signum [illegible] affluctionis [illegible]. Item si
[illegible] cum [illegible] et arida malum. Item si [illegible]
suo debito malum.

De signis mali [illegible]. [illegible]
[illegible] qui [illegible] adhuc [illegible] melior [illegible] dormire [illegible]
[illegible] alienationum [illegible] corporis laudabile [illegible] patientibus sic [illegible]
aggravatio et afflictio [illegible] laudabile [illegible]
[illegible] malum [illegible] si assit [illegible] alienatio et [illegible]
[illegible] malum. Item [illegible] acuta dolor fortis [illegible]
signum [illegible] nimia caloris [illegible] forte [illegible] malum. Item
dolor fortis [illegible] malum signum
[illegible] bonum [illegible]
malum etc.

Ad maiorem utilitatem [illegible] corporis et laudem [illegible] in hoc libello [illegible] et pronosticatione
corporis humani sanabilis si possibile [illegible] sanat [illegible]
[illegible] corporis humani [illegible]
morbo acuto vel alio [illegible] signa pronostica. Ex pronosticatione [illegible]
[illegible] committit medico [illegible]
[illegible] futuris [illegible] patientibus [illegible] a medico
sibi offeruntur. Secundo quia medicus [illegible] morbo [illegible] medicine. Tercia quia [illegible] mortis [illegible]
signis [illegible] futuram. Crisim bona vel mala et alia acuta futura laudabilia
vel illaudabilia [illegible] in libello de signis [illegible] pericula
evadet et laudem seu famam bonam nominis consequatur etc.

Explicit signa dierum et dierum creticorum et egritudinum febrium acutarum et impostematarum. Deo gracias. Finitus feria sexta proxima ante festum Nicolai

[illegible]

non collatio [illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
3 [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 81

et debet [illegible] que non possit ei vna [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
3 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
9 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
4 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
6 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
A [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
8 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Ite [illegible] 130 [illegible]

Ite [illegible] 315

[illegible] de salute [illegible]
[illegible] depulsibus [illegible]

[illegible] 280 [illegible]
Ite 279 [illegible]

[illegible] 232 [illegible]
Ite [illegible] 232 [illegible]
260 ite 226 [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
Ite 115 [illegible]
Ite 115 [illegible]
[illegible] 260 [illegible] 278
Ite 110 [illegible]
[illegible] 122 [illegible]

Ite [illegible] 279 [illegible]
284 [illegible] 299 [illegible] 288
[illegible] 248 [illegible]
[illegible] 291 [illegible]

[illegible] 290 ite AA

Ite [illegible] 2AA [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Salsa 242 ...

Pollutio ... 269

Pluri... 288 ...

[illegible]

... 236 ...

Capitis dolor 262 ...

[illegible]

[illegible] 226 [illegible] / [illegible] 290 [illegible]

[illegible] 24 [illegible]

[illegible]

Colica 229 268 [illegible] 220 [illegible]

[illegible]

Balsamus [illegible]

[illegible]

Ite pestilentia 211 ... ite 221 bolus armenus

... oculi apostema ... in palpebris
... sera(?)pium   Nullum nunc ... est ... pro ... oculi(?)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

... huius ... ser apostema ... matre ...

du(?) lupus ... habebat ... volebat
... qualium ... ut ... fuit

Ite ... 283 galla ite 224
Bolus(?) ite 280 ...
ite 211 armenia

... 43 ... rose ...

Vomitus ... 83 ... ite 81 ... galla
...

Vomitus ... 232 ... ite 280 stafisagria
... vomitu 32 ... ite 11 ...
...

Celidonia 239 ...
... dolor 228 ... ite 218 ite 243 ...
... homata ... ite
218 ... ite 280 ... stafisagria
ite 83 ... grana ite 82 ... apiza
ite ... 289 ... 211 ...
ite 283 galla ite 213 ... ite 289
... ite 217 ... alum ite ...
271 lap. gagates ite 268 piper ite 211
alum(?) ite 298 ite 218 ... ite 193 b
ite ...

... 228 ...

Amula i. vel ....
... 37
... 71

... sanguis ...
...

... alcool ...
...

Regula ... est ...
...

Sanguis ...
... fit ...
...

Vena ...
...

Emplastrum ...
...

De emplastr[is] quibus ...
De epithima de ...
... cathaplasma ...
... madidis fit ... sola
Est ... fit ... ab alto
Est ...
...
Est ... repleto
...
...
...

... 240
... 231
...

... 262
... 229

... 264 ...

...
...
...
...

...
...

... 260
... 226 ...
... 278 ...
... 261 ...

... 82
... 84 ...
... 268 ... 222
... 228 ...

... 22A ...
... 262 ... 242

... 230 ...
... 219
... 219 ...
... 224

... 225 ...
... 238 ...
... 229 ...

... 2AA ... 23 ...
... 248 ... 83 ...
... 102 ...
... 83 ...
... 263

... 242 ...
... 258 ... 218
... 232 ...
... 240 ... 227 ...
... 2AA ...
... 236 ... 236 ...
... 259 ... 240 ...
... 242 ...
... 242 ... 233 ...
... 289 ... 289 ...
...
... 182 ... 255 ...

...
... 2A6 ... 263 ...

267 ... It 27[illegible] ... It 266 ...
It folatio 278
operacio ... 2a colum ... It 2[illegible] ...

... 270 ... Absoluti[illegible]
... passione 28A [illegible] virtute
It It 286 ... It 266 passi[illegible]
It 238 [illegible] It 2A0 ...
It 24[illegible] ... It 2A0 ...
It 2A2 ... 258 ...

It [illegible] ... 222 ... It 226 ... It 2[illegible] ... 298 ...

It ...
... It 23A ...
... It 269 ...
232 ... It 282
... It 2[illegible] ...
... It 28A ...
... It 285
... It 182 ...
... It ... It ...
... It ... 273 It 287 ...
It ... 288 ...
It 2A8 ... It 281
... It 259 ...
It 22[illegible] ...
... It 249 ...
It 274 ...
It 281 ... It 2A2
... It 248 ...

... Asina
2AA ...
It 28A ...
It 226 ...
It 269 ...
It 281 ...
It 2A0 ...
It 24A ...
It 261 ...
It 81 ... It 27A
... It 279 ...
... 221

... 213 ...
It 223 ...
It 264 ...
It 26A ...
It 280 ...
It 224 ...
It 236 ...
It 226 ...
It 269 ...
It 2A0 ...
... It 267 ...
It 183 ...
It 182 ... It 17A
...
It 23 ... It 28A ...
It 62 ... 2 ...

... 509 ...

... 261 ...
It 230 ...
2AC ... It 219
... It 220 ...
... It 282 ...
It 2A0 ...
It 2A2 ...
... 23A ...
... 258
... It 266
... It ...

283 ...

... 229 ... It 281 ...
... 278 ...
... 280 ...
... 238 ...
It 264 ...
219 ...
... It ...
... It 2250 ... 290
... 289 ...
... It 288 ...

... 266 ...

...	1800
...	1480
...	400
...	1A[illegible]

...
282 ... It 232
... It 2A0 ...
... It ...
... 1479 8 octobris
... 2230 ... 1A[illegible]
...
... 2620 ...
... 179

[illegible] 261 [illegible]

[illegible] 229 [illegible]

[illegible] 26 col. 2

[illegible] 282

[illegible] 263

[illegible] 203

22[illegible] Aristolegia

2[illegible] Scolopendria

[illegible] 29[illegible] [illegible]

[illegible] 29[illegible] [illegible] 268 [illegible]

[illegible] 286 [illegible]

[illegible] 221 [illegible]

[illegible] 191 98 182 [illegible]

[illegible] 193

[illegible] 197

[illegible] 224 [illegible] 222 [illegible]

[illegible] 223 [illegible] 224 [illegible]

[illegible] 268 [illegible]

[illegible] 229 [illegible] 232 [illegible]

291 [illegible]

228 [illegible] 220 [illegible]

222 [illegible] 229 [illegible]

[illegible] 248 [illegible]

[illegible] 230 [illegible] 241 [illegible]

[illegible] 260 [illegible]

[illegible] 266 [illegible]

[illegible] 288 [illegible]

[illegible] 230 [illegible]

[illegible] 228 [illegible]

[illegible] 266 pantaria [illegible]

[illegible] 292 [illegible]

[illegible] 248 [illegible]

[illegible] 261 [illegible]

[illegible] 213 [illegible]

[illegible] 230 [illegible]

[illegible] 193 [illegible]

[illegible] 218 [illegible]